

Aguna: Bible for 1 Corinthians, 1 John, 1 Peter, 1 Thessalonians, 1 Timothy, 2
Corinthians, 2 John, 2 Peter, 2 Thessalonians, 2 Timothy, 3 John, Acts, Colossians,
Ephesians, Galatians, Hebrews, James, John, Jude, Luke, Mark, Matthew,
Philemon, Philippians, Revelation, Romans, Titus
Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

Chapter 1

¹ Yesu Kristo ke nyi efiɔ David yé Tógbiyɔvi, í David cá nyi Ábráhami yé jijimávi yé hènhrén mæ ke. ² Ábráhami nyi Isác yé dádá, í Yacúbu ji Yúdá kide yé nònviwó. ³ Yúdá jí Fàrèsi kide Zará, í wo nána nyi Thámár. Fàrèsi ji Esrom. Esrom ji Áram. ⁴ Áram ji Áminádábù. Áminádábù ji Náasson. Náasson ji Salomon. ⁵ Salómon kide Rahábú jí Bóaz. Bóaz ji Obèdi. Obèdi yé náná nyi Rúth. Obèdi ji Jesse. ⁶ Jessé ji efiɔ David, í efiɔ David jí Salómon yé Uri nyónrun án yé xódómæ. ⁷ Salómon jí Roboam. Roboam ji Abiá, Abiá jí Asá, ⁸ Asá cá jí Józafát; Józafát jí Joram. Joram nyi Ozias yé tógbi. ⁹ Ozias ji Joatham. Joatham ji Acáz, Acáz jí Ezeckias. ¹⁰ Ezeckias jí Manassé, Manassé ji Ámon jí Ámon jí ¹¹ Jósias jí Jekonias kide nónviawo lé Babylonæ yé lálá gámæ. ¹² Lé Babylonæ yé lálá ngbeà, Jekonias jí Salathiel, Salathiel nyi Zorobabel yé tógbi, ¹³ Zorobabel ji Abiud, í Abiud jí Eliaki; í Eliakim jí Azor, ¹⁴ Azor cá jí Sadok, Sadok cá jí Akim í Akim jí Eliúd. ¹⁵ Eliúd jí Eleaza. Eleaza jí Máthan, Máthan ji Yakúbu. ¹⁶ Yakúbu cá jí Maria yé cú Josèfú ke nyi Yesu yé dádá. Yesu í nyi amæke wo yó nà be Kristoá. ¹⁷ Jijimáviwó séé có lé. Abraham séyi David jiwo hènhrén nyi aməwuna, có David ji í séyi Babylonæ yi lálá nyi jijimæ aməwuina í có Babylonæ yé lálá í séyi Kristo yé jiji nyi aməwuna. ¹⁸ Sigbe wo ji Yesu Kristo á ke Josèfú dó ngbá ná Yesu Kristo yé náná Mariá, vða gbɔxò nà woa va bɔ í nòn dáduuáà, e vá vāmæ be gbɔngbɔn kɔkɔ yé núsé dó efú nà Maria. ¹⁹ Ácúa, Josèfú nyi amə dodó, vða, nyi be yéa dónkpèn dé aməwomæ o. Séyi jiá, æcən-en be yé nka gbe dá Maria o. ²⁰ Gakemá í lé bútaməkpò dæ enù hinanwó nún an, ahótó yé mædɔdò deká xónuxó nèn lé ædrò mæ, í nú nèn be: << Josèfú David yé vi, ká vɔnvɔn be yé nka gbe xɔ Maria sigbe asiwo nənə o dé gbɔngbɔn kɔkɔ í do æfú ke í hən dea. ²¹ À ji vi deká, í mián yɔɔ be Yesu, dó á vá de yé dua lé ənuvɔɔnwó mæ.>> ²² Ənú hilá wó séé jó cágbe nə ənyó ke áxótó nú tó mawunyɔn nudɛtɔ jià ná vá mæ, ə nú be: ²³ < nyɔrun magnan nɔcú lá fɔfú í là ji əvi deká í woa yɔɔ be ʔmanuəll (yé gɔmæ inyí be: "Mawu le kide mi")>> ²⁴ Josèfú yón lé yé rɔndɔndɔn mæ, í wɔ ənuke Mawu yé mædɔdò nú nèn be nà wo á í í xɔɔ sigbe ásià ənə. ²⁵ Vða n dɔngbɔ gbɔxó í jiji əvi nɔcúvi deká o í nán ənkɔɔ be Yesu.

Chapter 2

¹ Ke wo ji Yesu le Bèthleemù le Yúdèa lé efiɔ Hérodí yé gaməán ənu nyántówó vá Yerusaləmə, í lé nú be: ² < aməke wo jí à là, Yudatɔwó fiɔ? Mi kpò yé wretivi, í mi vá be mian súbɔɔ. >> ³ Ke efiɔ Herodí se enyó hinan án ə wɔ xóməfiən, Yerusaləmtɔwó cá wɔ xóməfiən. ⁴ Herodí bɔ vɔsatɔwó kide enunɔntɔwó, í ká wó sá be: < wó dólá jí Kristo læ? >> ⁵ Wó nú be: < Bèthlèemú le Yúdèa, dé kpò enuke mawunyɔn nudɛtɔwó nɔn dɛa: ⁶ ʔwó, Bèthlèemú, le Yudea dumə, n nyi cúkúvi le Yuda yé məkprɔtɔwó mæ o, do tó əjiwó í aməkprɔtɔ deká ke la vá nyi Israəl dua lá và. >> ⁷ Seyijià, efiɔ Herodí yɔ enunyantɔwó lá bəbəmæ bə yea ká wó sá be gakəəmæ tútú í wretivià zə læ. ⁸ E dó wo yí Bèthlèemú, í nú nà wo be: < ji, í miàji dévi cúkúvia nyɔngbi. Nə mi kpò áà, mián nún cágbe nə nɛncá má yi í vá súbɔɔ. >> ⁹ Ke zo dó ətò efiɔà jrɔá, wo gbə tɔ azɔnrɪn-ánji, í wretivi ke wo kpò le nyindɔn dóxoà, nón nɔkə í vè nɔntə lá léfi deví cúkúvia læ dɛá. ¹⁰ Ke wó kpò wretivià, ejí, jɔwó sugbɔ. ¹¹ Wo dò axoamə, í kpò deví cúkúvia kide yé náná Maria. Wo jəkró í súbɔɔ. Wo hún nú lé wó nú xɔafiwó jí, í nèn ənuwo sigbe sika, cɛrú kide Myrhe. ¹² Mawu krán wo le edrɔ deká mæ be wo nkaá gbə trɔ yi Herodí gbɔ o, ke inyí ənəan, wo tó emɔn bù jí, í trɔ yí wo dumə. ¹³ Ke wo yí jrɔá, mawuə mædɔdɔ deká zə nə Josèfú yé edrɔ mæ í nú be: < có devia kjde yé náná, í nási yí Egypti. Nɔ ləəna, kəkə í se vá nə gakemə máa xónuxó nəa, do Herodí lá jí devia be yéa wui. >> ¹⁴ ʔzán hinan mæ zédékáà, Josèfú có í có devia kide yé náná í yí Egypti. ¹⁵ ʔ nòn ləəmá kəkə í se vá do Herodí yé ku gbə. Ənú hilá jɔ cágbə nə enyɔ kə axótɔa nu tó yé nyɔnudɛtɔa jià ná vá mæ: < Egypti í nyɔ evinye có. >> ¹⁶ Seyijià ke Herodí kpò bə enunyan tɔwó kónú nə yea, xóməfiən læə sugbɔ. ʔ dɔ be woa wú núcúvin ke xɔ exo aməvəawó aló ke nɔxɔ hɔdoawo, í lá Bèthèhèmu kide yé duwó mæ, də gakəmə ke í do tutua le enunyantɔwó nyɔ núnúwó mæ ¹⁷ Enúke enyɔnudɛtɔ Yeremi nú dea jɔ: ¹⁸ < se əgbə deká le Rama, ávinwó kide akoefan ganganwo, í Rahel læ fánɔvi nə eviawo, í i gbe bə wo nka bre yé o, dó wo ngbe le o. >> ¹⁹ Ke Herodí kúa, kpò axótɔ yé mædɔdɔ deká zə nə Josèfú lé edrɔ mæ, í nú nèn bə: ²⁰ < í na có devia kide yé náná, í ná yí Israəl, dó aməkə le jí devia, wo kú.>> ²¹ Josèfú có í có devia kide yé náná, í yí Israəl dumə. ²² Vða, ke í sə be Archelaus lá dúufiɔ lé Yudea le yé dádá yé toho à, eduamə yi yi jí vɔnvɔn nèn. Ke Mawu kɛn lé edrɔ deká mæ jrɔá, e yi Galilə lágə ²³ í iyí í vè nòn ədu deká ke wo yò be Nazarethi. Hila wɔɔ be enuke mawunyɔnudɛtɔwó nuan vá mæ, be woa yɔɔ be Nazarethitɔe

Chapter 3

¹ Lé nka kə hinawó mé an, Yohanes Mawucidétanamətó vá, í lé nú Mawu nyón Yudea yé be: ² < lé mian jiwó mæ, dó Mawufiɔ dúxoə təbɔ.>> ³ Dó, kpò aməkə nún mawu nyɔnudɛtɔ Esaya xónú cóa be: < le dá àxá lé egbəəmæ yé gbə: "Mi grádó axótó yé mɔn, mɪná nə mián mɔnwó ná jó.">> ⁴ Kpò, Yohanes dó awú kə wo có esɔ yé fù í rinmæ. Yé nududú nyi ebɔ kide enyici egbəmæ. ⁵ ʔ Yerusaləmə Yudeatɔ kide edu kələ Yordantɔ nún woa, vá yi gbɔ. ⁶ ʔ də mawucita nəwo lé Yordan, tɔámə ke wo le hun wo nuvɔɔn wo méan. ⁷ Vða, ke í kpò Pharisitɔ súgbɔwó kide Sadusitɔ gbɔnɔn gbɔ nə àdə mawucita nəwoá, ə nú nəwo be: << Miawó, ədán yé jijimáviwó, mèn í krán mí be mián si lé xóməfiən ke gbɔnɔn gbɔ? ⁸ Mi cən əku ke jə nə jimətrɔɔ. ⁹ ʔ mián nɔtáwó mɪnká bú be: "Yo tɔgbi nyi Abrahamú, mawujixɔsə tɔwó dádá o. Mísə nyɔngbi be Mawu la tɛn wɔɔ be eviwo nádó tó əkpə hitawó mæ nə Ábrahamú !" ¹⁰ Efiə nɔtácá, wo có əcɔ de átiwo kəji xoxó vò. Áti desiade kə

ɲɛɛn nə əkú nyɔŋɓi an, woa cóé, í seɲ daɲ kpɪɲ de ezó mə. ¹¹ Un dé Mawucita nɛmi be mián tró jímə.Vóa, amədəka gbɔ nɔn le tiin ɲgbə wə ace de wúm. I ɲɛɲje cá í lá do yé fɔkpá kpáláo. Á də mawucita nɛmi kide gbɔɲgbɔn kókó kide ezó. ¹² Ɛ lá yé nuxúnú gáajà də alómə də. Á kprɔ yé nuxúxó sée, í la kpádi yé nukú de áváamə vóa, átɔzɔ ebə kide ezo macimaci. >> ¹³ Gána madoá, Yesu có Galilé, í v́a Yohanes gbɔ le Yordan tɔcacá tó be ne ade mawucita ne eyé. ¹⁴ Vóa, Johanes le tú mɔ̀n d́áa le nú nɛn bə:<< Ɖwó, í dolá d́ó Mawucita un, nukáəj́ ɪ ə va egbɔ nyen? ¹⁵ Yesu do enyóan ɲ́ú, í nú bə:<< Rón, í na wɔ́e un efia, d́ó əjə be mián wɔ́ ənùdódó desiade.>> KeKe wodé í nyi ənean, Yohanes rón nɛn. ¹⁶ Ke wodé Mawucita nɛn jrɔ́á, Yesu d́ó le ecia mə áka ákà, í kprɔ, jɪɲkɔriwo hún nɛn. Ɖ kprɔ Mawu yé gbɔɲgbɔn di gbɔɲɔn sigbe álɪɲkúkú ənə, I v́a jə d́ájí. ¹⁷ Kpó, əgbə deká d́ó có jɪɲkɔriwo mə, í nu bə:< nyen rónrón an ke yé í nyi tiɪɲjijí.>>

Chapter 4

¹ Seyijia, gbɔɲgbɔn an kprɔ Yesu yi zogbəji nə Ábùsanɲ ná t́əó kpó. ² Ke í brá enú ɲkəkə hoká kide ezán hoká jrɔ́á, fúfə lóá. ³ Tətəkpɔtɔa zón t́əbɔ́e, í nú nɛn bə:<< Nə ə nyi Mawuviá, d́ə gbə nə əkpá húláwó nátrɔ zún kpɔnɔ>> ⁴ Vóa Yesu nú nɛn bə:<< Wó ɲɔn də bə, Amə ɲkáa nɔn əgbə nə ənyón desiade kə d́ó nɔn có Mawu yé numəan ɲu. ⁵ Seyijia, fúfə kprɔe yi ədú kókóa mə, í cə́e d́á tóhó ke jiji wúa, ⁶ Ɛ nú nɛn bə:<< Nə ə nyi Mawuvia, zó kpá v́a anyigb́an mə, d́ó wó ɲɔn də bə:"Á dəgbə nə yéɲəndótɔwó bə woa kpó əjio" í woa ləó d́á wo ləmə bə ɲká kráfɔ d́ə əkpá d́ə ɲu o.">> ⁷ Vóa Yesu dónu nɛn bə:<< Wo ɲɔn də bə:"ɲ d́ola tɔ axótɔ t́ó Mawu kpó o.">> ⁸ Seyijia, Ábùsan gbə kprɔ Yesu yi étó yijia jí, í í d́ísá xixəamə yé fiɔduxowósée kide wo nú x́afiwó nɛn. ⁹ Ɖ nú nɛn bə:<< Maa có ənunawosée nəo, nə ə jəkró í d́étágú un.>> ¹⁰ Yesu nú nɛn bə:< lé əgbɔnyə, Sátana! D́ó wo ɲɔn də bə:"Á d́etagú nə áxotɔ t́ó Mawu, í lá súbɔ yédéki">> ¹¹ Seyijia, fúfə t́acú í í mawuɲedótɔwó v́a gbɔ í v́a kpádé ɲu. ¹² Ke Yesu sə bə wo lá Yohanes á, ə tró yi Galilé. ¹³ Ɖcó lə Nazareti, í v́e nɔn kapenaun kə lə Galilé yé xua gbɔá lá Zabulon kide Nephthali nyigb́anwó jí. ¹⁴ Ənú hilájɔ nə ənyɔn kə Mawu nyɔn nudétɔ Esai nú d́əa ná v́a mə. ¹⁵ < Nephthali wo nyigb́anwó, lá axútómɔ kide Yordan yə ɲgbə Mawuji máxɔsətɔwó Galile. ¹⁶ Ɖdú kə nɔn zubrúwó, məán kpó əzó ganɲgan d́éká, í aməkə nɔn anyigb́an kə jí əkú dú fiɔ d́áá, wó kpó əzó si nəwo.>> ¹⁷ Có gánamə áan, Yesu t́ó Mawunyón núnú, í nú bə:<< ¹⁸ Kə Yesu lá zɔn lá Galile xútó Yikáá, əkpó ɲúcúvi aməvə wó ɲkɔwó í nyi Simon kə woyónə bə Piɛ kide yə nɔnvi Andrə. wó lá d́á ádɔ d́á axúmə, d́ó əhoé ĺtɔ í wó nyi. ¹⁹ Yesu nú nəwó bə:<< Mí v́a, mi kprɔ un d́ó, í maa wə mi aməgbətɔviwó ĺtɔ.>> ²⁰ Akáákaa, wó t́aci wó d́əwó d́e, í kpɔe d́ó. ²¹ Kə Yesu lá mɔnan jí yikáá, ə kpó ɲúcúvi aməvə búwo, wó ɲkó wó í nyi Yakúbú, Zəbédə yə vi kide Yohanes yə nɔnvi. Wó lə ákró mə d́e kide wo d́ádá Zəbédə, í wó lá grádo wó d́ówó. Yesu yə wó ²² í akaákəa, wó có gbɔ ákróá kide wo d́ádá d́e, í kpɔe d́ó. ²³ Yesu t́ó Galile dú briboá mə, ə lá kpráanú aməwó lá wo gódóxówó, xonú có Mawu fiɔdúdu yə nyɔn nyɔɲɲɔn nu, í yódó dəkúpukpuidá lá ədúa mə. ²⁴ Yə ɲkó d́í lá Siri nyigb́an briboá jí, í aməwó kpó aməkə lá lédó vónówa v́a nɛn, áyadútɔwó, amə kə mə gbɔɲgbɔn v́əwó ləawó, cúkúnɔnwó, kide gəgəjəntɔwó, í Yesu yə ədɔ nə wo. ²⁵ Amə súgbɔwó có Galile yé d́útáwó, Yerusalem, Yudea kide Yordan yé ɲgbə, v́a kpɔe d́ó.

Chapter 5

¹ Kə Yesu kpó amə ánwoá, ə yi étóji. Kə í kànrén án, yə dəkprɔviwó v́a gbɔ. ² Ɛ í kpá ənú wó, í nú bə: ³ << Wo yrá aməkəwó nyán bə yewó nyin áyámɔnɔn lá gbɔɲgbɔn məán wó, d́ó wotɔ inyi jinkóri fiɔduxóá.>> ⁴ Wo yrá aməkə lá fánɲɲɪɲ án wo, d́ó woa v́a do ɲúsɛn wó. ⁵ Woyrá aməkə búbɔ wódekiwoá, d́ó woa dú anyigb́an yə cinɔn. ⁶ Woyrá aməkə Mawu yə rɔnɔn wɔ́wɔ́ jrɔnɔn aɲ wo, sigbə fifə. Kide əcigɔmə tɛn nə aməan ənə, yə gɔmə í nyi bə Mawu lá ná í woa d́ó xó. ⁷ Woyrá aməkə kpónə ádɔnumə nə aməánwó, d́ó woa kpó ádɔnumə nəwó. ⁸ Woyrá aməkə əjímə kə nɔn án wo, d́ó woa kpó Mawu. ⁹ Woyrá aməkə jínə ɲtifafáa wó, d́ó woa yɔwó bə Mawuviwó. ¹⁰ Woyrá aməkəwó yómə wó ti cágbə ənyó dodóatɔa d́ó jinkoriwo fiɔduxóá nyi wótó. ¹¹ Yayrátɔwó í mí nyi nə aməwo zú mi í ti mián yómə nɔmi nə wo nú ənyó v́əɛn vónówó d́ə mián ɲ́ú majəmajə cágbə tiɲ. ¹² Mí kpó jiji í mián jí há viwiwó d́ó mián lə ganɲgan lá jɪɲkɔriwo fiɔduxó mə. D́ó nənəkə, í aməwo ti Mawunyɔn-nudétɔwó kə nɛn v́a yí jɛɲkɔ nə miawó yómə án nə. ¹³ Mí nyi əjə nə anyigb́anji, nə əjə bú yə viviá, nə átɛɲ wɔnɔmɔn í gbə trɔ kpɔe má? ɲ gbə nyó nə ənudə wɔwó o. Woa cə́e daɲɲkpɪɲ, í aməwo lá zón jí. ¹⁴ Mí nyi xixəamə yə kánɲd́e. Ɖdú kə wo cá d́ə étójiá ɲ wra nə o. ¹⁵ Nənəkə, wo ɲ t́ó nə kanɲd́á, í cə́ nə ənú cɔn nəjí o, v́óa, wo cə́ nɛn d́ə ənújí nə átɛɲ kɔ nə aməkə lá áxóa məán wó. ¹⁶ Seyijia í mián kanɲd́e ná kə lə aməwo ɲkó nə woa kpó mián d́əwɔwó nyɔɲɲɔnbiwó, í nə woa káfú mián d́ádá kə lə jɪɲkɔri á. ¹⁷ Mí ɲkáá bui bə un v́a t́útú əsəa nɔmi ənyónnudəwó o, ɲén ɲv́a bə má t́útúwó o, v́óa bə nə woá v́a mə. ¹⁸ Lá ənyɔndódómə, un lá núi nə mi, kəkə í sə v́a d́ó gákəmə ke jɪɲkɔri kide anyigb́an lá nəán, wo ɲkáá t́útú ənú cúkúvi d́éká lá əsəamə o, kəkə í sə v́a d́ó ənú d́əsiade yə mə v́ává. ¹⁹ Yáidó, nə amədə d́á lá əsə cúkúvidéká jí, í kprá aməbúwó cá wó bə woa wó nəán, à nyi cúkúvi wú lá jɪɲkɔri fiɔduxó a mə. ²⁰ Un lə núi nə mi, nə mián nú dodó wɔwó ɲwú ənúkpraməɔ ganɲganwó kide Farisitɔwó nùdodó wɔwóá (Kojododóá), mí ɲká tɛɲ wó d́ó əd́ə í d́ó jɪɲkɔri fiɔduxóamə o. ²¹ Mí sə bə wo nú nə xóxótɔ wo bə:< wi amə o>> í:< kpukpuidá kə wú amə buá, woa d́ó kójó nɛn.>> ²² Vóa, əɲɛɲ unlə nui nə mi: bə amədəkpukpuidá kə wə xóməfiɛn d́ə nɔviá ɲuán, woa d́ó kojó nɛn, í aməkə lá nú nə nɔviá bə:< á !>> jənə kojó dodó. Ɛ amədəkpukpuidá kə lá nú bə:<< Ɖran án>> jə nə zómavó mavɔ mavɔmə yiyi. ²³ Seyijia, nə ə nán ənú lá mawú yə xómə, í ə donɲ bə yə d́ó ənyó kidə yə nɔviá nɔviá, ²⁴ t́aci t́əo núnənə də ənujɔgb́an yə ɲkó, yí, í v́e wó d́éká kidəə gbɔxó. Lá hinán yə ɲgbəa, v́a í v́a má t́əo nú. ²⁵ Nə amədə sánmawó í wokidəə əvə mi zón yí kó kojódó xóá, təkprɔ nə ns wó d́éká kidəə nə nyin ənə o á, wokidə aməkə d́ó ənyɔn án, lá có əwo nə kojodótɔ, í kojodótɔ á có əwo nə sójá, í yá lá có əwo d́ə gəkápámə. ²⁶ Lá ənyóndodóməán, ɲkáátɛɲ d́ó lá gəkápámə nə ɲtú fɛn kə ədúa sás o. ²⁷ Misé í wó nú bə:< wó mátélə o >> ²⁸ v́óa, un lə nú nɛmi be amədəkpukpuidá kə kpó ɲɔnrún d́á, í í jroá, wó mátélə kidəə lá yə jímə. ²⁹ Í nə t́əo dusimə ɲkúvi à ná bə nájwó

ənuvɛn ʌn, dʌ́ə, ɪ ná cɛ̀ dʌ́nɲkpi dɛ̀ dɪ́ɲɲɪ́ tóhó lɛ̀ ɛ̀gbɔ̀wo dɔ́ ɛ̀ nyón nɛ̀ ɛ̀wo wú bɛ̀ tɔ̀ gótónù dɛ́ká ná crón, bɛ̀ woá cò wɔ́ntá bribó dʌ́nɲkpi dɛ̀ ɛ̀zɔ́ macimaci mɛ̀. ³⁰ Ǽ nɛ̀ tɔ̀ dúsilá lɛ̀ kprɔ́ ɛ̀wo dɛ̀ ɛ̀nuvɛ́n mɛ́án, ɪ ná cɛ̀ dʌ́nɲkpi, dɔ́ ɛ̀nyɔ́ nɛ̀ ɛ̀wo wú bɛ̀ tɔ̀ gótónù dɛ́ká nácrón bɛ̀ wo a cò wɔ́ntá bribó dʌ́nɲkpi dɛ̀ ɛ̀zomacimaci mɛ̀. ³² Wo gbɛ̀ nú bɛ̀: < amɛ̀dɛ̀ gbɛ̀ ásiáá, ná cò ɲɔ́nrún gbɛ̀gbɛ̀ yɛ̀ wema nɛ́n.>> ³¹ Vɔ́a, un lɛ̀ nú nɛ̀ mi bɛ̀: Amɛ̀dekpu kpuidɛ̀ ke gbɛ̀ ásiá, nɛ̀ ɲɲi cagbɛ̀ mátélɛ̀ wɔ́wɔ́ tɔ̀ o á, dɛ̀ mɔ́n nɛ́n bɛ̀ nátrɔ́ zún mátélɛ̀wɔ́tɔ́, ɪ amɛ̀dekpu kpuidɛ̀ ke dɛ̀ ɲɔ́nrún ke wo gbɛ̀ á cá wɔ́ mátélɛ̀. ³³ Seyijia, mí gbɛ̀ sɛ̀ ɪ wo nú nɛ̀ xoxótɔ́wɔ́ bɛ̀: Káá tá nú vixótɔ́ o, vɔ́a ná wɔ́ dɛ̀ ɛ̀zɛ̀ kɛ̀ ɛ̀ dɛ̀ nɛ̀ axótɔ́á jɪ. ³⁴ Seyijia, mí ɲka tá jɲkɔ́ri o, dɔ́ Mawu yɛ̀ fɪ̀zɪkpɪn ɪ ɪ nyi. ³⁵ Mí ɲka tá ányigbán cá o, dɔ́ Mawu yɛ̀ fɪ̀ dɛ́xó ɪ ɪ nyi, mí ɲka tá Yerusalem cá o, dɔ́ ɛ̀fɪ̀woséé wo fɪ̀ dú ɪ. ³⁶ Mí ɲka tá miántáwó cá o, dɔ́ ɲká tɛ́ɲ ná ɪ tɔ̀ dɛ̀ dɛ́ká kpétɛ̀ ná yéé áló ná ɲrɔ́n o. ³⁷ Nɛ̀ mí lɛ̀ xónú ʌn, mián núxó ná yin "ɛ̀ɛ́n" dɛ́dɛ̀ nómí "oo" dɛ́dɛ̀. ʌnyɔ́n bú rɔ́kpá nùnú ʌn, cò amɛ̀vɛ́n gbɔ́. ³⁸ Mí sɛ̀, ɪ wo nú bɛ̀: ɲkuvɪ dɛ̀ ɲkuvɪ tóhó, ɪ ádú dɛ̀ ádú tóhó. ³⁹ Vɔ́a ɲá ʌn lɛ̀ nú nɛ́mɪ bɛ̀, mɪ́ɲká dónyón kide amɛ̀ wɔ́ádán o, lɛ̀ hina tóhó, nɛ̀ amɛ̀dɛ̀ xó dúsimɛ̀ tó nɛ́mɪ ʌn, mɪ́trɔ́ ɛ̀tɔ́ amɛ̀vatɔ́ cá nɛ́n. ⁴⁰ Nɛ̀ amɛ̀dɛ̀ jɪ bɛ̀ yéa sanmawò, ɪ xó tɔ̀ jiwú lɛ̀ ásiwóá, ná mɛ́n nɛ̀ áxɔ́ tɔ̀ vɔ́n cá jrɔ́. ⁴¹ Nɛ̀ amɛ̀dɛ̀ zin ɛ́jia bɛ̀ názn mɔ́tru kawubrátɔ́n ʌn, zón mɔ́tru kawubrátɔ́n tóhó amɛ̀vɛ̀ kídɛ́. ⁴² Nɛ̀ amɛ̀dɛ̀ biɔ́ ɛ́nú ɛ̀woá, ná nɛ́n, nɛ̀ amɛ̀dɛ̀ jibe nádó ɛ́núdɛ̀ neyɛ́, káá gbɛ̀ o. ⁴³ Misɛ̀ bɛ̀ wo gbɛ̀ nú bɛ̀: < rɔ́n ɛ́xrɔ́wɔ́, ɪ ná dɛ́kɛ̀ tɔ̀ kátɔ́ >> ⁴⁴ Vɔ́a nyá un lɛ̀ nú nɛ́mɪ bɛ̀: < rɔ́n mián kɛ́tɔ́wɔ́, ɪ mí xódɛ̀ nɛ̀ amɛ́kɛ̀ tɪ mián yómɛ́ánwɔ́. Mí yrá amɛ́kɛ̀ lɛ̀ dónù miánwɔ́. Mí wɔ́ ɛ́nu nyɔ́ɲgbɪ nɛ̀ amɛ́kɛ̀ ɲrɔ́n mián wɔ́. ⁴⁵ Lɛ̀ hinan mɛ́án, mián trɔ́ zún ɛ́viwɔ́ nɛ̀ mián dádá kɛ̀ lɛ̀ jɲkɔ́uwɔ́ ʌ. Dó ɛ̀ ná nɛ̀ ɪ ɲindón hún nɛ̀ nɛ̀ amɛ̀ wɔ́ádánwɔ́, kide amɛ̀ nyɔ́ɲgbɪwɔ́, ɪ ɪ ná nɛ̀ ɪ ɛ́ci já nɛ̀ nɛ̀ amɛ́jɔ́wɔ́ kide amɛ̀ majɔ́ majɔ́ wɔ́. ⁴⁶ Dó nɛ̀ mí rɔ́n amɛ́kɛ̀ rɔ́n miá wɔ́ dɛ́dɛ́awóá, ɛ́fɛ́ntú ke ɪ mián tɛ́ɲ xó cò hina mɛ̀? Nenɛ́kɛ̀ ɪ ɛ́nujɔ́tɔ́wɔ́ cáwɔ́ wɔ́nɛ́án nɛ̀. Mí dola wɔ́ nyɔ́ɲgbɪ wu wɔ́. ⁴⁷ Ǽ nɛ̀ mí ci nɛ̀ mián nóviwɔ́ dɛ́dɛ́á, ɛ́nukɛ̀ ɪ mí wɔ́ nyɔ́ɲgbɪ wú amɛ́kpɔ́tiawɔ́ ma? jimaxɔ́sɛ́tɔ́wɔ́ cáwɔ́ wɔ́ nɛ̀ wú ɛ́nɛ̀. ⁴⁸ Seyijia, ní dola nyi amɛ́nyɔ́ɲgbɪwɔ́, sigbɛ̀ mián dádá lɛ̀ jɲkɔ́riá ɛ́nɛ̀.

Chapter 6

¹ Kpɔ́ dɛ́kiwojɪ nyóɲgbɪ, né ɲkáá wɔ́ ɛ́núkɛ̀ tɔ̀ subɔ́ subɔ́ biɔ́ bɛ̀ nán wɔ́ lɛ̀ amɛ́womɛ̀ nɛ̀ yoakpɔ́ o. Nɛ̀ ɛ̀ wɔ́ ɛ́nú hináwɔ́ lɛ̀ amɛ́wɔ́ ʌn, álɛ̀ dɛ́kɛ́n ɲlɛ̀ nɛ̀ ɛ̀wo cò mián dádá kɛ̀ lɛ̀ jɲkɔ́riwoá gbɔ́ o. ² Yeidɔ́, nɛ̀ ɛ̀ nán ɛ́núdɛ́á, ɲkáá nán amɛ́woséé náse sigbɛ̀ ayémɛ̀ nuwɔ́tɔ́wɔ́ wɔ́ nɛ́n lɛ̀ ɛ́godoxowɔ́ kide ɛ́mónwɔ́jɪ bɛ̀ amɛ́wɔ́ nán kó yéwo dɛ̀ ejɪ. Lɛ̀ ɛ́nyóndodo mɛ̀, xoxó vɔ́. ³ Miánwɔ́ yá, nɛ̀ mí nán ɛ́nú ʌn, mián lɔ́ mián ɲká nyán ɛ́nukɛ̀ mián lɔ́ dunú wɔ́a o, ⁴ cagbɛ̀ nɛ̀ mián nán ɛ́nú lɛ̀ bɛ́bɛ́mɛ̀. Nɛ̀ mɪwɔ́ ɛ́nɛ́án, mián dádá kɛ̀ lɛ̀ kpɔ́ mí lɛ̀ bɛ́bɛ́mɛ́án lɛ̀ tú fɛ́n nɛ̀ mí. ⁵ Ǽ nɛ̀ mí lɛ̀ xodɛ́á, mɪ́ɲkáá wɔ́ sigbɛ̀ ayémɛ̀ nuwɔ́tɔ́wɔ́ ɛ́nɛ̀ o, dɔ́ wo rɔ́n nɛ̀ bɛ̀ woá lɛ̀ xodɛ́ (lɛ̀ ɛ́godoxowɔ́ bɔ́bɔ́wo mɛ̀) kide ɛ́mɔ́ntowɔ́ cágbɛ̀ amɛ́wɔ́ nán kpɔ́ wɔ́. Lɛ̀ ɛ́nyóndodo mɛ́án, un lɛ̀ nui né mí bɛ̀ wo xó wɔ́ lɛ́wɔ́ vɔ́. ⁶ Vɔ́a miánwɔ́, nɛ̀ mí lɛ̀ xodɛ́á, mí dɔ́ mián xómɛ̀, mí tú mián hɔ́n, ɪ mián xodɛ́ nɛ̀ miándadá kɛ̀ lɛ̀ bɛ́bɛ́xóá, nɛ̀ mí wɔ́ɛ̀ ɛ́nɛ́án, mián dadá kɛ̀ kpɔ́ nɛ̀ ɛ́nú lɛ̀ bɛ́bɛ́ xodɛ́á, lɛ̀ tú fɛ́n nɛ̀ mí. ⁷ Ǽ nɛ̀ nú lɛ̀ xodɛ́á, mɪ́ɲká nú ɛ́nyɔ́ɲgbɛ́wɔ́ dɛ́dɛ̀ sigbɛ̀ jimaxɔ́sɛ́tɔ́wɔ́ wɔ́ nɛ̀ ɛ́nɛ́án o, dɔ́ wɔ́ntawɔ́ bú nɛ̀ bɛ̀ woa dɔ́ ɛ̀tɔ́ yéwo nɛ̀ yéwo xonúxó súgbɔ́. ⁸ Cágbɛ̀ hinantɔ́á, mɪ́nká diwɔ́ o, dɔ́ mián dadá nyán mián hián hian wɔ́ gbɔ́xó nɛ̀ mián biɔ́ɛ̀. ⁹ Kɛ̀ inyi ɛ́nɛ́án, mí xodɛ́ bɛ̀: << Mián dadá kɛ̀ lɛ̀ jɲkɔ́riwoá, tɔ̀ ɲkɔ́ ná xó kɔ́kɔ́. ¹⁰ Tɔ̀ fɪ̀dɛ́uxó ná vá. Woa, wɔ́ tɔ̀ jiji lɛ̀ anyigbánjɪ sigbɛ̀ wo wɔ́ nɛ́nlɛ̀ jɲkɔ́riá ɛ́nɛ̀. ¹¹ Ná mí mián ɛ́gbá yɛ̀ núdúdu. ¹² Cò mián núvɛ́n wɔ́ kɛ̀ mí sigbɛ̀ mián cáwɔ́ mí sɛ̀ kɛ̀ nɛ̀ amɛ́kɛ̀ jagɔ́ dɛ̀ mián jiáwɔ́ ɛ́nɛ̀. ¹³ Káa kprɔ́ mí yí tɛ́tɛ́kpɔ́ mɛ̀ o, gaɲkɛ̀ ná dɛ̀ mí lɛ̀ ɛ́núvɛ́nɔ́tɔ́ yɛ̀ lɛ̀ mɛ̀.>> [Dó tɔ́wɔ́ inyi ɛ́fɪ̀dɛ́du, ɲúsɛ́n kide kpánkpán mɛ̀ kɛ́kɛ̀ ɪ sɛ́yi mavɔ́ mavɔ́ mɛ̀] ¹⁴ Dó ná mí cò amɛ́wɔ́ núvɛ́wɔ́ kɛ́wóá, mián dadá kɛ̀ lɛ̀ jɲkɔ́riá lɛ̀ sɛ́kɛ̀ miánwɔ́ cá. ¹⁵ Vɔ́a nɛ̀ mí ɲcɔ́ wɔ́ nuvɛ́nɔ́wɔ́ kɛ́wóda mián dadá ɲnánsɛ́kɛ̀ miánwɔ́ cá o. ¹⁶ Seyijia, nɛ̀ mí lɛ̀ brá ɛ́nún ʌn, mí ɲká hrɔ́n ɲkuvɪ mɛ̀ sigbɛ̀ ayémɛ́nuwɔ́tɔ́wɔ́ wɔ́ nɛ̀ ɛ́nɛ́án o, wɔ́ dɔ́ri nɛ̀ wɔ́ ɲkuvɪ mɛ̀ cagbɛ̀ nɛ̀ amɛ́wɔ́ nán kpɔ́ bɛ̀ wɔ́ lɛ̀ brá ɛ́nún. Lɛ̀ ɛ́nyóndodo mɛ́án, un lɛ̀ nui nɛ̀ mí, wɔ́ xó wɔ́ lɛ́wɔ́ vɔ́. ¹⁷ Vɔ́a miánwɔ́ yá, nɛ̀ mí lɛ̀ brá ɛ́nún ʌn, mí si anu d

¹⁸ cagbɛ̀ nɛ̀ mí nka dúsa nɛ̀ amɛ́wo bɛ̀ mí lɛ̀ brá ɛ́nún o, vɔ́a nɛ̀ mián dadá kɛ̀ lɛ̀ (bɛ́bɛ́ mɛ́án) wawráxóá dekin. Ǽ mián dadá kɛ̀ lɛ̀ kpɔ́ mí lɛ̀ wáwráxóá lɛ̀ tufɛ́n nɛ̀ mí. ¹⁹ Mí ɲká bɔ́ kɛ́sinɔ́nuwɔ́ nɛ̀ mián dɛ́kiwɔ́ dɛ̀ anyigbán hilá jɪ kɛ̀ ɛ́kónviwɔ́ kide ɛ́hunjɔ́ɛ̀ lɛ̀ doá hɛ́nwɔ́, ɪ fráfitɔ́wɔ́ lɛ̀ tɛ́ɲ fɪ́wóá o. ²⁰ Lɛ̀ hinan, yɛ̀ tohoá, mí bɔ́ mián kɛ́sinɔ́nu wɔ́ dɛ̀ jɲkɔ́ri, léfɪ ɛ́kónvi nómɪ ɛ́hunjɔ́ɛ̀ nkáá tɛ́ɲ dáahɛ́nwɔ́ láá o, ɪ fráfitɔ́wɔ́ ɲka tɛ́ɲ fɪ́wɔ́ láa.

²¹ Dó lefɪ tɔ̀ kɛ́sinɔ́nu léa lɛ́nán ɪ tɔ̀ jɪ cá là nɔ́n dɛ̀ ná. ²² ɲkuvɪ nyi kaɲdɛ̀ nɛ̀ gòtɔ́. Kɛ̀ inyi nɛ́án, nɛ̀ ɲkuvɪ nyón ʌn, gòtɔ́aséé dɔ́ kide kɔ́kɔ́. ²³ Vɔ́a nɛ̀ ɲkuvɪ ɲ nyón ʌn, gòtɔ́sée dɔ́ kide zùubɔ́wɔ́ nɛ̀ kɔ́kɔ́ kɛ̀ lɛ̀ ásiwóá, nyi zùubɔ́ nyánwóá, zénanɛ̀ ɪ zùubɔ́ hinan gaɲgán duá? ²⁴ Amɛ́dɛ́kin ɲká tɛ́ɲ súbɔ́ áxòtɔ́ amɛ́vɛ̀ o, dɔ́ ʌ lɛ́fún dɛ́ká, ɪ là rɔ́n amɛ́vɛ́atɔ́, nómɪ ʌ lɛ́bɛ̀ nɛ̀ dɛ́ká ɪ ɲkáá cò ɛ́dɛ̀ lɛ̀ mɛ̀ nɛ̀ amɛ́vɛ́atɔ́ o. Mɪ́ɲ káá tɛ́ɲ súbɔ́ Mawu kide kɛ́sinɔ́nu lɛ̀ gadɛ́ká mɛ̀ o ²⁵ Yeidɔ́ ɪ un lɛ̀ nún né mí bɛ̀, mɪ́ɲkáá ci jɪ nɛ̀ mián gbɛ̀ o, nómɪ nɛ̀ ɛ́nukɛ̀ mián dúá o, nómɪ nɛ̀ ɛ́nukɛ̀ mián nuán o, nómɪ nɛ̀ ɛ́nukɛ̀ mián doá o. Dó ágbɛ́á ɲcɔ́ áfɪ wú ɛ́núdúdu á, ɪ amɛ́briboá ɲxɔ́ áfɪ wú ɛ́núdódó kide ávɔ́ntátá wɔ́ á ? ²⁶ Mikpɔ́ jɲkɔ́ri xɛ́viwɔ́ ! wɔ́ ɲdɛ̀ nɛ̀ ɛ́bɔ́ o, ɪ wɔ́ ɲ kpánɛ́dɪ ɛ́núkú dɛ̀ ávɛ́jɪ o, vɔ́a mián dadá lɛ̀ jɲkɔ́ri nyin nɛ̀ wɔ́ (nán nɛ́wɔ́ ɛ́núdúdu). Mí ɲxɔ́ áfɪ wú wɔ́ á ²⁷ Mɛ́n, ɪ lɛ̀ mián mɛ̀, ɪ lɛ̀ yɛ̀ kɛ́fán mɛ̀ láteɲ tútú yɛ̀ kúzán gbɛ̀ yi ɲkɔ́ máá? ²⁸ Ǽ nukɛ́á ɪdɔ́ ɪ mí lɛ̀ fánkɛ́ nɛ̀ ɛ́núdòdòwɔ́ máá? Mí kpɔ́ fráwáwɔ́ lɛ̀ bómɛ̀, sigbɛ̀ wɔ́ mí nɛ̀ doá, wɔ́ ɲwónɛ̀ ɛ́dɔ́ o, wɔ́ ɲrɔ́n nɛ̀ arón cá kpétɛ̀ o. ²⁹ Vɔ́a, un lɛ̀ nú nɛ̀ mí bɛ̀ ɛ́fɪ́ Salomon ɲtácá lɛ̀ yɛ̀ kpánkpánmɛ́án ɲdo ɛ́nú ɪ nyán kpɔ́kpɔ́ sigbɛ̀ fráwá hinán dɛ́ká ɛ́nɛ̀ o. ³⁰ Né Mawu tɛ́ɲ dɔ́ áwú nɛ̀ bomɛ́gbɛ́wɔ́ kɛ̀ lɛ̀ dɛ̀ ɛ́gbá, ɪ ɛ́cɔ́ woá cɔ́ɛ̀ dɛ̀ ɛ́zomɛ̀ ʌn, núkɛ́á ɪ lá nán ɪ ɲnán dɔ́ awù nɛ̀ mí amɛ́xɔ́sɛ̀ cùkùvitɔ́wɔ́ o mán? ³¹ Mɪ́ɲká lɛ̀ fankɛ́ ɪ lɛ̀ nú bɛ̀: < ɪ mián dú>> nómɪ < mián nún>> nómɪ < ɪ jɪ nɛ̀ ɛ́nú hinánwɔ́, mián dɔ́ o?>> ³² Amɛ́maxɔ́sɛ́wɔ́ ɪ jɪ nɛ̀ ɛ́nú hinánwɔ́ mián dádá lɛ̀ jɲkɔ́ri nyán mián hiánhián wɔ́ ³³ Mí jɪ yɛ̀ fɪ̀dɛ́uxó kide yɛ̀ nudódówɔ́wɔ́ kálákálá, ɪ wóá cò ɛ́nu kpɔ́tiawɔ́ kpɛ́á nɛ̀ mí. ³⁴ Mɪ́ɲ áyɪ nɛ̀ ɛ́cɔ́ kɛ̀ gbɔ́nɔ́n ʌn o, dɔ́ ɛ́cɔ́ kɛ̀ gbɔ́nɔ́n ʌn ɲtá la kpɔ́ dɛ́kiá gbɔ́ nkɛ́kɛ̀ dekpukpuidɛ̀ kide yɛ̀ nyónwɔ́,

Chapter 7

¹ Mi nka dó kòjò nà mi o. ² Dó woa dó kòjò nà mi sigbà mi dó kòjò nà aməbuwóá, i ənujrénu ké mi sá jrə ənú nà aməwóá, yə ké i woa có i sá jrəá nà miànwo cá. ³ Í nukáá í dɔ í əlɛ kɔ́ ɔ́ti cùkuvɪ deka ké dó nónviwò yə nkuvimə án, vɔ́a ɲlɛ kɔ́ atikpó ké lɛ wɔ́ntá yə nkuvimə án o? ⁴ Nə átenɲ nù nà nónviwò bə: "Kafrá, nán nə má dɛ ɔ́ti cùkúvi ké lɛ tɔ́w nkuvimə án", vɔ́a atikpó deka lɛ wo ɲtá nkuvimə mán? ⁵ Ayəmə nuwɔ́tɔ́! Də atikpó lɛ tɔ́w nkuvimə, lɛ hinán yə ɲgbáá, áá kɔ́ ɲùnù nyóngbi í dɛ əxakui lɛ nónviwò yə nkuvimə. ⁶ Mí ɲ ká cɔ́ ənú kɔ́kɔ́ nə avùwó o, í mi nka cɔ́ mían jónùwó dɛɲkpín dɛ əhanwó ɲkɔ́ o, dó woa ten wɔ́n wo ji, i lɛ trɔ́ dɛ miànɲi í grɛn mi wruiwrui. ⁷ Mi biɔ́ ənú, i woa ná mi ,iji ənú, i miàn kɔ́ɔ́, mi xó əhɔ́n, i woa huín nə mí. ⁸ Dó amədəkpukpuide ké biɔ́ ənúán, wó nán nɛn, i amədəkpukpuide ké xó əhɔ́n án, woa huín nɛn. ⁹ Amədə lɛ miàn mə í nə əvia biɔ́ɛ kɔ́pónɔ́, í à cɔ́ əkpé nɛán? ¹⁰ Nɔ́mi nə í biɔ́ əhoéa, í à cɔ́ ədán nɛ án? ¹¹ Seyiji, miànwo ké nyin aməbádá woá, mi nyán ənùnyɔ́ɲgbiwó nánán miàn viwó a, miàn dádá lɛ ɲɲkɔ́ri ɲnánán ənunyɔ́ɲgbiwó aməkə biɔ́ nɛ á o maa? ¹² Kə inyí ənəán, ənú dəkpuipuide ke mi ji bə aməwó ná wó nə yóá, miànwo cá mi dó lá wɔ́ɛ nəwó, dó ənùkə Mosə yə sɛá kide mawunyɔ́nudɛtɔ́wó lɛ kprá aməwoa nə. ¹³ Mí dó mə tó əgbó cùkúvia mə, dó əgbóá kəkə í əmɔ́nán ji zónzón fá dó əlé kɔ́pɔ́ amə yi cɔ́ncrón mə, í aməsugbɔ́ wó tó nə lɛnán. ¹⁴ Dó əgbó cùkúvi kide əmɔ́n cùkúvi í kɔ́pɔ́ nə amə yíi əgbəməvɔ́ mə, i amə hɛdɛká í kɔ́pɔ́ nɛn. ¹⁵ Míkɔ́ miadekiwoji lɛ vixómawunyɔ́n nudɛtɔ́wó kə trɔ́ nə zún arəngbɔ́viwó í vɔ́a nə miágbóá, vɔ́a ké nyí ɛrán wɔ́adanwoa ɲú. ¹⁶ Miàn dɛsi wó tó wo nuwówówó mə aɲunjà ɲká cɛn wain o, i ¹⁷ Nənəkə í ati nyóngbi dɛsiadə cɛn nə əkú nyóngbi án nə, vɔ́a ɔ́ti wɔ́ɛn cɛn nə əkú wɔ́ɛn. ¹⁸ Áti nyóngbi ɲká ten cɛn əkú wɔ́ɛn o, ati wɔ́ɛn cá ɲká ten cɛn əkú nyóngbi o. ¹⁹ Áti dəkpuipuide ké ɲcɛn nə əkú nyóngbián, wo có nɛn í cɔ́ nɛn dɛɲkpí dɛ əzó mə. ²⁰ Nənəkə í miàn dɛsi wo tó wo nuwówówó məán nə. ²¹ ɲɲi amədɛsiadə ké nú nə bə: "Axótɔ́, axótɔ́, wo í lá dó ɲɲkɔ́ri fɔ́dɔ́uxo mə o, vɔ́a aməkəwó wó nə tíin dádá ké lɛ ɲɲkɔ́riwoa yə jiji. ²² ²² Aməsugbɔ́ lá nún gbónán bə: "Axótɔ́, axótɔ́" ɲɲi tɔ́w ɲkɔ́ji í mí núnɔ́ndɛ lɛ, í nyán gbɔ́ngbɔ́n wɔ́ɛwó, í wó ámrinmanwó lɛ tɔ́w ɲkɔ́ ji á mán? ²³ "Gánáməán dɔ́ɲu nəwó bə: ɲɛn ɲdɛsi mi kɔ́pɔ́ gbədá o ! Mi gbɔ́yi lɛ egbɔ́nyə, miànwo kə wó nə ənuvɔ́ɛn án wo!" ²⁴ Seyijiá, amədəkpukpuide ké sá tíin nyɔ́nwo í cɔ́ wó dɛ ədɔ́wówóməán, á wɔ́dɛ sigbə amə nyán ɲùnù ké mán yə xó dɛ əkpéjiá ənə. ²⁵ Ɛci ja, ɛtɔ́ dɔ́, í áyáwó xó dɛ əxó hinánɲi, vɔ́a, ɲ mún o, dó wo məɛn dɛ əkpə ji. ²⁶ Vɔ́a amədəkpukpuide kə sá tíin nyónwó, í ɲcɔ́ wó dɛ ədɔ́wówó məán, ɲɲi amə mánnyán ɲùnù ké mán yə xó dɛ əkó jiá ənə. ²⁷ Ɛci já ɛtɔ́ dɔ́, áyá xó, í í mun i crón sɛáá. ²⁸ Ɛ vɔ́a mə bə gakəməkə yesu nun ənyɔ́n hinanwó jrɔ́á, aməwó ci yáoa cágbə yə nùkpramə tó. ²⁹ Dó əlé kprə ənú aməwo sigbə amə kə wó acəkpa kpa dɛa ənə, ɲ ɲi sigbə ənùkpramətɔ́ ganɲanwó ənə o.

Chapter 8

¹ Kə Yesu di có ətoa jiá, aməsugbɔ́wó kɔ́pɔ́ɛ dó. ² Kpó, əkpónɔ́n dɛká vɔ́, í jəkró dɛ ɲkɔ́ nɛn í lɛ nú bə: << Axótɔ́, nə əji áa, áatenɲ nán í maa kɔ́. ³ Yesu vru alɔ́, í nù bə: < lɛ ji, xó dɔ́ yɔ́yɔ́ >> Akàakàa, yə dɔ́a vó nɛn. ⁴ Yesu nú nɛn bə: << Dú dɛkiwo ji bə ɲkáa nú nə amədə kɪn o. Yi, í nán dɛsá dɛkiwo nə vɔ́satɔ́ í nán ənukə Mosə yə sɛá biɔ́ bə woa náan, í sá dɛsá nə aməwo bə yə kpó dɔ́ yɔ́. >> ⁵ Kə yesu dó kapernaum dumaán, Romatɔ́wó huakpɔ́tɔ́ dɛká gbó tɔ́bɔ́ɛ. ⁶ Ɛ dɛ kúkú nɛn bə: << Axótɔ́, tɔ́n dɔ́cɔ́vi mɛn dɛ axóá ɲkɔ́ dɛ, i lɛ lɛ kpribo kpribo dɔ́, ə lɛ dú áyá sugbɔ́ >> ⁷ Yesu nún nɛn bə: << Maa yi tɔ́w xomə, i vɛə yó dɔ́ nɛn. >> ⁸ Vɔ́a Romatɔ́wó huakpɔ́ tɔ́a dó ɲú nɛn bə: << Axótɔ́, ɲɛn ɲjɛ bə nán dó tíin xomə o, vɔ́a nún ənyón dɛká dɛdɛ í tíin dɔ́cɔ́vi lɛ kpó dɔ́ yɔ́yɔ́. ⁹ Dó ɲɛncá, un lɛ aməgánxowó cəkpa kpa gɔ́mə i sɔ́jəwó lɛ asinyɔ́ í un lɛ kɔ́pɔ́ wo un nún nə hilá bə: "yi" í í yi nón. I nə tíin dɔ́cɔ́vi bə: "wɔ́ hila í á wɔ́ɛ." ¹⁰ Kə í dó ətoe jrɔ́á, ə kpácá yesu, í í nún nə aməkə lɛ kɔ́ɔ́ dɔ́awó bə: << Un lɛ nún nə mi lɛ ənyón dɔ́dómə bə, ɲɛnɲ kpó amədə kide xɔ́sə hilá mónki lɛ Israəl duma o. ¹¹ Un lɛ nui nə mi, aməsúgbɔ́ lɛ có ɲindɔ́ndoxó kide ɲindɔ́nɲəxó í woa kanrɛn dɛ tavútó kide Abrahamú, Isac kide Yakúkú lɛ ɲɲkɔ́riwó. ¹² Vɔ́a woa có fɔ́dɔ́uxoviwó dɛɲkpí dɛ zùubɔ́rú mə, léfi avinɲ fanfán kide adúkui dudúwó lɛ nón án. >> ¹³ Yesu nún nə ahuakpɔ́tɔ́a bə: << Yi, nán va mə nə wo sigbə ə xɔ́səá ənə. I dɔ́cɔ́via kpó dɔ́yɔ́yɔ́ akàaká. ¹⁴ Gákəmə Yesu vɔ́a dó Petro yə xomə án, ə kpó Petro yó si nón mɛn dɛ, cágbə átikɛcítɔ́. ¹⁵ Yesu tá lɔ́ɛ, í átikɛciá dó lɛ mə. Seyijiá, ə có, í tɔ́ɛ subɔ́ subɔ́. ¹⁶ Kə fienɲgbɔ́ wɔ́áa wo kɔ́pɔ́ aməsugbɔ́ kə mə gbóngbɔ́n wɔ́ɛnwo lɔ́a wó vɔ́a nə Yesu, í tó ənyón əkudəka núnú məán, ə yán gbóngbɔ́nwo, í yɔ́dɔ́ amədɛsiadə, kə, ɲi dɔ́nɔ́n án wó. ¹⁷ Tó hilá ji i ənukə Mawunyɔ́nudɛtɔ́ Esaya núan va mə: << yənta xó miàn dɔ́lɔ́lɔ́wó, i gbə có miàn wo >> gbɔ́jɔ́gbɔ́jɔ́ wó dró dekia >> ¹⁸ Kə Yesu kpó aməkə xixradoé dɛa woá, ə nún nə yə deprɔ́viwo bə yoa yi Galiléa xú yə gé aməvəatɔ́a ji. ¹⁹ Í ənukpaməto gánɲán deka va gbó í nún nɛn bə: < nàan kɔ́pɔ́wó dó yi áfidɛsiadə ké áa yíá. >> ²⁰ Yesu dó ənyɔ́n án ɲu nɛn bə: < wó dɔ́nxowó dɛ í átɔ́n lɛ ɲɲkɔ́rixəviwó si, vɔ́a aməgbətɔ́vi ɲ wó ləfi áncɔ́n án dɛ o >> ²¹ Adəkprɔ́vi bú nú nɛn bə: < dɛ əmón un nə mávɛdi tíin dadá gbɔ́xó >> ²² Vɔ́a Yesu nún nɛn bə: < un dɔ́, í nántáci aməkukuwó dɛ nə woa di wo mekukuwó. >> ²³ Kə Yesu dó ákró məán, yə dəkɔ́vi wo kɔ́pɔ́ɛ dó ákró məán, yə dəkɔ́viwo kɔ́pɔ́ɛ dɔ́. ²⁴ Kpó, áyá ganɲán dɛká tɔ́ xòxó lɛ auáji kəkə akroa kàa nù ci, vɔ́a Yesu lɛ dón ánrɔ́n. ²⁵ Adəkprɔ́viwo yi gbó í ɲɛn i lɛ dɛ áxá bə: < nə mi, axótɔ́, mi kàa kú. >> ²⁶ Yesu nán nəwó bə: < i mi lɛ vónvón mán, xɔ́sə cùkuvitɔ́ wo >> í í có í dɛ əsə nə áyá kide áxú, í vinɲinɲui gánɲán vɔ́a. ²⁷ Aməwó ci yááá í nún bə: < rókpa, inyí aməlá, kəkə áyáwó kide axú lɛ dɔ́ ətoé maa. >> ²⁸ Gákəmə Yesu dó ágɔ́ əvəatɔ́ ji lɛ Gadarəni nyingbanjiá, amə aməvə ké ji gbɔ́ngbɔ́n wɔ́ɛn lɛ dufiɔ́ dɛawó vɔ́a dɔ́ əgɔ́á. Wó dó có yó dɔ́dɔ́ mə i wó adán kəkə əmɔ́n zɔ́nto dɛkin ɲká ten tó le'nan vɔ́a yi o. ²⁹ kpó, wo tó áxá dɛdɛ bə: < nukáá lɛ mian kidewó vɔ́a dɔ́ mə? >> Ɛ vɔ́a yéa ca ká mi gbɔ́xó gakəmə wo dó dɛa nan sún iá? >> ³⁰ Ɛ lənan dɛhankpó dɛká tɔ́bɔ́ lənan dɛ. ³¹ Gbóngbɔ́n wɔ́ɛn án wó lɛ yó Yesu, í lɛ nú bə: < ə ji bə yéa ɲán mí án, dó mi yi əhankpó hinán mə kpétɛ. >> ³² Yesu nún nəwó bə: < yi! >> Gbóngbɔ́n án wó dó i dó əhanwó mə, í əhankpó buboá súdú kpukpú, i di có ətoaji í jə axú mə í crón. ³³ Aməkə lɛ kɔ́pɔ́ əhan án wó á wo sií yi əduagán án mə í vɛə nún ənyón án wó sɛé, ké wua, enuke jɔ́ dɛ aməkə ji gbóngbɔ́n wɔ́ɛ wó lɛ

dúfió déa wáá. ³⁴ Kpó, ədugánmətwó sáə do í vá do əgo Yesu. Ká wo kpəè áá, wo dá kúkú nèn bə nán có lá yéó.

Chapter 9

¹ Yesu dó ákrò deká mə, í yi ákpáanuxó í yi yertáa dumə. ² Kpó wo có nɔncú deká ká átá kide abó kú ná dɛa vá nèn, ə mrèn dá əbaji dɛ. Ká í kpó wó xəsəa, Yesu nún ná nɔncú ká átá kide abó kú ná dɛa bə: << Əvinyə, dó nɔnsən dekiwo, wó có tóo nuvəənwo ká wo: >> ³ Ənukprato gánngan dekáwó nún lá wodékiwó mə bə: << Aməhilá lá nún busunýón >> ⁴ Yesu yán wó taməsúsúwó í nún bə: << Nukáə í dó í súsuvəən wó lá mián jiwó mə dɛ máan? ⁵ Nukáə í gbə fá wú bə woa nún bə wó có tóo nuvəənwo kəwo nɔmi woa nún bə: " có, í nán zónrin" máan? ⁶ Cágbə ná mián yán bə aməgbətóvi dó áčəkpakpá lá anyigbán ji bə yéa có ənúnvəənwo ká áá, Ə nún ná pribó pribótá bə: << Có, có tóo bá, í nán yí tóo xómə >> ⁷ Seyijia núcua có, í yi yé xómə. ⁸ Ká aməwo kpəè áá, vónvón ji wó, í wokáfú Mawu ká có nɔnsən hilá mónki ná aməgbətóviwoá. ⁹ Ká Yesu tó lənan vá yiká, ə kpó núcú deká kəwo yó ná bə Madewó á, í ikanrən dɛ dá ətahoxətwó dəwəxó dɛ. Ə nún nèn bə: << Kpó un dé >> Ə có, í kpəè dó. ¹⁰ Ká Yesu kanrən dá axóamə bə yéa dú nù án, kpó ətahoxətwó sugbəwó kide amə agbə majə majətwó vá dú fiənji nùdùdù lá yəkidə yə dəprəviwó gbó. ¹¹ Ká Farisitəwó kpó ənəán wó nún ná yə dəprəviwó bə Nuhəə jó, í mián xótó lá dú nù kide ətahoxətwó kide amə agbəmajə majə twó máan? ¹² Ká Yesu sá ənyón hinán, ə nù bə: << ránmə sənɔn nə anwó nɔhián dɔyətó o, dónnənwó dədə í. ¹³ Mí yi í vɛji ənyón kə nún bə: ádɔnukpəkpó í unlé ji, η nyin vósawó o gəmə, dó nɔnɔvə bə ma yó aməjəwó ná əjimətrətrə o, vóa ənúnvəətwówó í >> ¹⁴ I Yohanes yə dəprəviwó va gbó í nun nèn bə: < í dó í mián kide Farisitəwó nù brá ná ənún əji əji vóa tóo dəprəviwó η wó nèn máan? >> ¹⁵ Yesu nún ná wó bə: << Aməyóyówó ná nɔnrún kənuwəwó lá tɛj hrón nɔkuvimə ná núcua lá wogbó tɛgbəe á vóa ənukə kəwó lá vá í woa có núcua jii, ganamədóa woa brá ənù. ¹⁶ Aməde nɔc ná avón yə yəə dá awù xóxó ji o, dó yəyá lá zin dá awuaji í á gbə grɛn kpəə. ¹⁷ Nənəké wó nɔc ná Wain(əhá) yəyá kó dá áfánngó xóxówó mə o, ná wó ənəán, áfánngó xóxóa wó lá gbán í Wain lá kónngbi í áfánngəawó lá crón. Gánngkə wó có ná áhá yəyá kó dá áfánngə yəyəwó mə, í woaməvəawó lá nón nyonngbi. ¹⁸ Gákəmə ká Yesu lá xonuxó nəwó ənəán, Yúdatəwó mágán deká vá gbó, í jəkró dá nɔk nèn í nún bə: << Əvinyə nɔnrúnvi kú efia ganngkə váá, í í vá có aló dəji, ná á fiən. >> ¹⁹ Yesu có í kpəè dó, yə kide yə dəprəviwó. ²⁰ Nɔnrún deká ká lá lá əhunkòkò yə dɔ kəkə əxó aməwuivəakəa tó Yesu yə ngbə í krá yə wú. ²¹ Dó ə lé nún ná dekiá bə: < un krá yə wú dədə á, tiindá lá vó. >> ²² Yesu tró, í kpəè. Ə nún nèn bə: << Əvinyə nɔnrúnvi, xó nɔnsən dodó. Tóo xósə yə dɔ wo. >> Akáakáa nɔnrún án yə dɔ vó. ²³ Ká Yesu yi Yúdatəwó mágán yə xoməán, ə kpó gábádá kutəwó kide aməsugbəwó í wo lá dá áxá sugbó. ²⁴ Ə nun bə: < gboyi, dó nɔnrúnvia η kú o, vóa ə lé dón arón. >> Vóa wo kónù nèn. ²⁵ Ká wó yán aməwo dóaa, Yesu dó əxəa mə í lá ábó nèn í nɔnrún via có nɔntá. ²⁶ Wó káaká ənyón án lá ənutoa mə sáə. ²⁷ Gakəmə Yesu có lənan án núcú nɔkuvitənón aməvə tɛə kpəkpó dó. Wo lá dá áxá í lá nún bə: < ádɔnumə ná mi, David yə vi ! >> ²⁸ Ká Yesu dó axóa məán, nɔkuvitənón án wó gbó təbɛ. Yesu ká wó sá bə: < xəsə bə máaten yódó ná mián? >> wó dó ənyón án nù nèn bə: << Éé, axotó. >> ²⁹ Seyijia Yesu tá ló wó nɔkuviwó, í nún bə: < vá mə ná mi dá mián xəsə ji. >> ³⁰ Í wó nɔkuviwó hún í Yesu dá əsə nə wó bə: < nɔká sá ənyón án o >> ³¹ Vóa núcú aməvəawó yi, í vɛ káaká ənyó nyonngbi án lá ənutoa sáə mə. ³² Gakəmə núcú aməvə hinánwó yikəa, wo kpó núcú adəkukúnón deka ká mə gbongbón vɛ deká láa vá ná Yesu nə. ³³ Ká wo yán gbongbón vɛn án, adəkukúnón án tó nuxó. Ekpáca aməwó, í wo nún bə: < nɔkpó ənún hilá mónki lá Israel kpó gbədá o" >> ³⁴ Vóa Farisitəwó lá nún bə: < vɛnwó fió í inyi, nán yañ gbongbón vɛn wó. >> ³⁵ Yesu lá tó ədu ganngánwo kide ədu cukúviwó mə. Ə gbələ kprá ənù aməwó lá əgodoxowó, í lá xónú có əfióduxóa nù, í yódó kide gbəjəgbójó dəkupukuidə(vónówó) ³⁶ Kə í kpó aməánwóa, ə sá vəvə kidəwó dó wo cáká í gbójó. Wo wə dɛ sigbə ərankpó deká ká nɔwó kpətwó dɛá o ənə. ³⁷ Ə nún ná yə dəprəviwo bə: << Ənúkua sugbə vóa ədɔwətwó hɛdeká dədə í lə. ³⁸ Kə inyi ənəán, mí dá kúkú ná axotó kə yə nù wo káa kpádi á, ná á dɔ ədɔwətwó ná woa vɛ kpadi ənúkua. >>

Chapter 10

¹ Yesu bó yə dəprəvi aməwuivəawó, í nán wó áčəkpakpá dá gbongbón makómakó wóji, ná woa nyàn wó í yó dɔ dɛsiadə kide gbəjəgbójó wónówó. ² Apostolo aməwuivəawó nɔwó kə: Kələkələ, SImon (Ké wo gbə yó ná bə Petro (Piyə)) kide Andrə nɔviá, Yakúbú, Zebede yə ví kide Yohanes yə nónvi. ³ Filipú kide Batremi, Thomas kide Matéwo ətahóxətwó Yakúbú Alfé kide Thadəə yə ví, ⁴ SImon, Zelotitá kide Yúda Iscarioti ká có yesu jó á. ⁵ Yesu dó woaməwuivə. hinánwó Ə dá əsə nəwó bə: < η ká yi jiməxəstətwó nónxó dəkin o mí η káa dó Samariətwó dú dá mə o. ⁶ Vóa mí yi Israel yə rəngbóvi búbúwó gbó. ⁷ I ná mí yiká, mí nù mawunýón bə: "Jinɔkiriwó fióduxóa təbɛ." >> ⁸ Mí yódó dɔnónwó, mí yón aməkúkúwó, mí kó gúdúnənwó nù, í mí yán gbongbónvəənwó. Wo nán mí gbáalé, miánwó cá mí nán gbáalé. ⁹ Mí η káa có siká nɔmi(Bronze) dá mián bóosúnwó mə o. Mɛj káa có əgró, nɔmi áwú aməvəatə o, nɔmi afókəwó o, nɔmi áti o. ¹⁰ Dó ədɔwətwó já ná yə fəntù. ¹¹ Ná mí dó ədugán nɔmi ədúćukúvi dá məán, mí jí aməkə jí í lá xó mián, í mí nón amə hinán gbó kəkə ná mián còcò gbə. ¹² Nə mí dó axó dá məán, mí ci aməwó. ¹³ Ná axóamətwó xó mián nan wó mian nɔtifá. Vóa ná axóamətwó nɔxó muán mɛj káa nán wó mián nɔtifá o. ¹⁴ Nə aməkə gbə mí xəxáa nɔmi gbə ətó dódó mí án, ná mí có lá ədugán nɔmi ədúćukúvi hinán mə án, mián húnhún əkó lá mián fəwó η. ¹⁵ Lá ənyónndó məán, un lá nui ná mí bə, Sodom kide Gomorrhəmə yə dúwó kójó dódóa η káa sənɔn dó ədugán hináno. ¹⁶ Kpó, un lá dó mí sigbə arəngbóviwó ənə yi əhrəwó dɔndómə, mí nón áčəji sigbə ədán mánwəadánwó ənə, sigbə alúnkúkúwó ənə. ¹⁷ Mí kpó miándekiwoji lá aməwo nún, dó woa cómi ná kójódoxowó í woa xó mí lá wó gódóxówó mə. ¹⁸ Woa dón mí yi əsətwó(ədukprətwó) kide əfiəwó nɔk cágbə tinə, ná á nɛn dasedidí nəwó kidə amə maxəsətwó. ¹⁹ Ná wó kpó mí yi kójódó xóa, mí η káa ciyi ná ənyón nɔmi sigbə mián xónúxoə nù o, dó lá gánámə án, woa có ənyón ká mián nún án ná mí. ²⁰ Dó nɛj miánwo í k káa xónú o. Vóa, mián dadá yə gbongbón lá

xó núm tò mián ji. ²¹ Aməwó lá có wonṭawó nónviwó nán bæ woa wú wó, í dádá cá lá wó ənə nə əví. Əviwó lá có də wó dadawó ji, í lá nán í woa wú wó. ²² Aməwosəá lá də ké mí cagbə tiṇə. Vəa amədə kpukpuidə ké lá do ji kəkə yi ənuwó vónvó məán lá kpó xòxò. ²³ Nə wó ti mián yomə lá ədugánṅgan hilá məán, mi si yi ədugánṅ gan bú mə. Dó lá ənyón dódó əán, un lá nun nə mi bæ: < η káa tó Israēl dógánṅganwo mə səsə jrò gbòxó í aməgbəto yə viá lá vá o. ²⁴ Adəkpəvi η gánṅgán nə wú axótó o, nənəke í ədócví η gánṅgán nə wú yə xótó o. ²⁵ Əhián bæ woa kpó adəkpəvi sigbə yə xótó ənə í woa có ədócví sigbə yə xótó ənə. Nə wo yó axójikpəto bæ gbəngbónvəən án, nukəá í lá tù əmón bæ won ká yó yə xoam tówó ə máán? ²⁶ Cəgbə hinán tša, mi nkáa vónvón nəwó o, dó ənude ṅlə wòwráxó ké wo η káa gbə man hún ənu léji o. ²⁷ Ənukə un lá nún nə mí lá zúùbrúməán, mí nuín lá nkəkə mə, í ənukə wo núm brəwú də ətómə nə mián, mí nuín nə aməwo səsə (gbəngba.) ²⁸ Mí nkáa vónvón nə aməkə wú nə ṅtirán vša nkáa ten wú kpóriá o. Mí vónvón nə aməkə lá ten crón ṅtirán kide kpóriá, í có ṅtirán də əzo mánvó məán. ²⁹ Ákpəkpə (gbəjixə) aməvə yə hó η di ənúdáo, vša xəvi hinánwó dəkin η nángə jèn də anyigbán mə nə mián dádá η nyán o. ³⁰ Nənə ké í wo nyán mián tádáwó hènhrèn mə də nə. ³¹ Mí nkáa vónvón o. Mí xó hó wú xəvi hinánwó ³² Seyijia, amə dəsiadə ké lá nún nə aməwo bæ yə ṅjin tiṇə án ṅəncá máan nuín lá tiṇə dada kə lá jinṅkoriwa yə ṅkúvimə. ³³ Vša nə aməqə gbə un lá aməwó nkəa ṅəncá máan gbəə lá tiin dadá kə lá jinṅkoriwo a yə ṅkò. ³⁴ Mí nkáa bui bæ un və bæ mán cò ṅtifáfá vá anyigbán jin o ṅen η va bæ mán cò ṅtifáfá və o vša əwui í un və bæ mán nán. ³⁵ Dó un və bæ mán mán əvi ṅuneuvi kide yə dadá əvi ṅònrúnvi kide yə əvisi kide ácúnón mə. ³⁶ Amə yə kətowo lá nyin yəntá yə scò mətoowo ³⁷ Amə kə rón yə dadá nò mí yə nánə wú un án η jé un o í aməkə rón əviá ṅuncú nò mí əviá ṅònrún wi un án η jé un o. ³⁸ Aməkə ṅcò nə yə ticògə í kprò nə un doàa η jé un o. ³⁹ Aməkə kpó yə gbə à lá bù í və a nə amə qə bù yə gbə cəgbə tiṇəən à gbə trò kpə. ⁴⁰ Aməkə scò mian scò ṅəncá í aməkə scò un án scò aməkə dò un án. ⁴¹ Aməkə scò Mawu nyón nu dètò bæ ə nyin Mawu nyónnu qe toà lá scò Mawu wu nyónnudètò yə fəntù. aməkə scò jòjò bæ ə nyin amə jòjò lá sc amə jò jò yə fəntù. ⁴² Amə qəsiadə kə nán əci fəfə kò fù qəkə pèə amə cùkùvi hinánwó qəkə cəgbə kə í nyin tiin dəprəviá lá ənyónndodò mə un lá nui nə mí bæ woaqo yə tòhò nèn kòkòkò (η kàa bù yə fəntù o)

Chapter 11

¹ Ə vá và mə bæ ké Yesu nán əsə yə dəprəvi aməwuiwəawó jrəá, ə có lánán í yi bæ yéa vè kprá ənú í nún mawunyón lá wó duwó mə. ² Lá hinán məán, Yohanès mawuci lənaməto sə í xónún có Kristo yə dówòwòwo ṅú lá gakpəmə, ə dó ṅen tó yə dəprəviwo jí í nún nèn bæ: ³ << í nyin aməkə gbəngbón nòmi amə bú gbə lə ké mí dólá nòntə kpóá? >> ⁴ Yesu dó ṅun í nún nəwó bæ: << Mí yi, í mián nún ənukə mí lə kpó í lə sša. ⁵ ṅkuvitón nónwó lá kpó ṅúnún əsəkúnón wó lá zòn, wó kó gúdúnónwó ṅún, tókúnónwó gbə trò lə Sətonú, aməkúkúwó lá yèn có əkútómə, wó nún ənyóngbián nə áyámənonwó. ⁶ Í yáyrató inyí amədəkpukpuidə ké tiin nyón ṅnyi əkpə krinú nəán o.>> ⁷ Kə amə hinánwó jə wó mónji yikə, Yesu tó núnún nə aməwó có Polú ṅún bæ: < í mí vè kpó lə zógbəaji, əgbə dəka ké àyá lə xó à? ⁸ Vša nukəá í mí dí í vè kpó, amə dəka kə dò awí yə pəmpəmə dšə? Lə ənyónndodó məán, amə kə dó nə awí yə pəmpəmə án wó nón nə əfiwó xómə. ⁹ Vša, nukəá í mí dó í vè kpó, mawu nyónnudètò dšəkaá? Ə, η lə nuín nə mí, amə kə mí kpóá, wí mawunyónnudètò ṅtácá. ¹⁰ Kpó, amə kə ṅún wó ṅrón nún có bæ: "Kpó, η dò tiin ṅəndótó kə lá grádó tšə món lə tšə ṅkò á didá wó." ¹¹ ṅ lə nuín nə mí lá ənyónndodó mə, lə amə kə ṅònrúnwó jiá wó məán, amədəkin ṅánṅgan wú Yohanès Mawuci lənamətšə o. Vša amə cùkùvi wí lə jinṅkori fišdúxo amə án ṅtácá gánṅgan wiú. ¹² Có Yohanès Mawuci lənamətšə wiú. ¹³ Dó Mawunyónnu dètòwó səsə kide əsəa núnýndə kəkə í sə vá dó Yphanès ji. ¹⁴ Í nə mí jí bæ yoá xšəá, yə əli, aməkə dólá vša í. ¹⁵ Aməkə wó ətósənú dšə, nán sšə. ¹⁶ Nukəá í máan cò jijimə hilá í sə sò kide? Ə wó də sigbə dəviwó lə brəví lə əfidixó ənə, í nán kánrèn, í nán yó wódəkiwó í nán nún bæ: ¹⁷ "Mí xó hún nə mí, í mí η fánṅvin o." ¹⁸ Dó kə Yohanès vša, í ṅdú nə kpónón nòmi η nún nə aháá(vín), wó nun bæ: "gbəngbónvəən dšəka ləsi " ¹⁹ Kə aməgbəto və, í dúmá ənú, í nún nə ənú án, wó nún bæ: "Mí kpó, ənúdudodótó kide ahánúmunótó í inyí, ətahá xòtò kide ənú včən wòtòwó xšə!" Vša tó yə dówòwòwó mə í wó dəsi yə ṅúnṅhánṅán lá. ²⁰ Seyijia, Yesu tó ṅkuvimə kánkən nə ədugaṅṅganwó kə mə wó wó yə dšə gánṅganwó. ²¹ << Bábəá nə əwó, Korazin! Bábəá nə əwó, Bethsaida ! Nə wó mènə wó ədógánṅ ganwó lə Tir kide Sidon sigbə wó wšə lə miangbò ənəán, wó mènə trò lə miagbò ənəán, wó mènə trò lə wó jiwó mə xoxò. ²² Vša wó nkə gbə sšə kə Tir kide Sidon lə kójódódógbə nə miánwó dšədə o. ²³ Əwó, kápenaum, ə bù bæ woá dó yə dšə əji lə jinṅkori í á? woa búbò wó də anyigbán kəkə í sé yi əkúxo; Dó nə wó mènə wó amrinmànú kə wó wó tó əjiwó lə Sodom án, əduá lá mènə nèn kəkə nə əgbə. ²⁴ Vša ṅ lə nún nə mí bæ à fá nə Sodomnyigbán lə kójódodogbə wú əwó.>> ²⁵ Lə gáxòxò hinán məán, Yesu nún bæ: << ṅi kàafú wó dadá, jinṅkoriwó kide anyigbán yə xótò, dó ə có ənún hinán wrá də amə nyán ṅúnúwó, vša í ə díisə nə amə mánýánṅjúnúwó sigbə dəvi cùkúviwó ənə. ²⁶ Ə, dadá, dó ənyón ṅkò wó. ²⁷ Dadáa cò ənún hinánwó səsə ṅ. Amədə η dəsi əviao, dadá dəkin i, í amədə ṅdəsi dadáao, əvia dəkin i, kide amə kə əvia ji bæ yəa díisə nəán. ²⁸ Mí vá əgbənyə, miánwosəá ké lə wó ədó í əgbàn lə kpən mián, í máan nán mí gbəngbón. ²⁹ Mí có tiṇə xàxà də miándəkiwcó əgbənyə, dó tiin xódómə fə, í ṅ búbò dəkinyə lə əjimə í mián kpó gbəngbón nə mián kpəriwó. ³⁰ Dó tiṇə xáxá fə, í tiin gbán η kpən o.>>

Chapter 12

¹ Lə ganamə án, Yesu lə tó kpónóntí bómə vá yikò lə gbəngbón yə nkəkə gbə. Fífə lə lə yə dəprəviwó, í wó lə fən kpónónwòtiwó dù. ² Vša, kə Farisitówó kpó ənəán, wó nún nə Yesu bæ: < ! Tšədəprəviwó lə wó ənukə əsəá ṅdémón nə lə gbəngbón gbə á o. >> ³ Vša Yesu nún nəwó bæ: < η ṅrèn ənukə David wó gakəmə fífə ləəá kpó, yə kide amə kə lə gbò dšə wó á? ⁴ Sigbə í dó Mawu yə xómə, í dù kpónón kòkòá, ənukə có dšə əsəaji nə bæ nán dù í gbə có dšə əsəaji nə aməkə lə gbò dšəwó, vša əsəa dšəmon nə vósátówó dšədə? ⁵ Í mí η ṅrèn lə əsəamə bæ lə gbəngbón gbəá, vósátówó η wó nə də gbəngbongbə

yé sáwojí vóá wonj bù né əfɔ́n wóá? ⁶ Vóá ɲ lɛ nún nə mi bæ àmàgánɲgán wú dɔ́xóxó dɔ́ka lɛ lɛ dɛ. ⁷ Mi yán ənúkəgòmə nyin bæ: ɲ ji ná adɔ́nu kpòkpò wú vósàwó" Mi ɲ dólá có fɔ́nbúbú né àmè manyan ədɔ́wó o. ⁸ Dó àmègbətòvia nyin gbòngbòngbà yé xòtò.>> ⁹ Seyijia, Yesu có lɛ lánán í yí wó gódóxowó. ¹⁰ Nùcú dɔ́ka kɛ lɛ lɛ àbó dɔ́a lánánadè. Farisitwó lɛ kà Yesu sɛ bæ:<<Əmón lè bæ wóá dádó lɛ gbòngbòn gbéa?>> cagbà né wóá tɛɲ dó kójò kidáa. ¹¹ Yesu dó nún nɔ́wó bæ:< í lɛ miánmè, í ná arèngbòvi əkúdɔ́ka kɛ lásiá jədó mə lɛ gbòngbòn gbə, ɲ nán vè dɔ́a ji lánan əmaa? ¹² Zé nənè í àmègbətòvi ɲxɔ́afi wú arègbòvi əmaa! Ká inyí ənəan, əmón lè bæ wóá wó ənúnyɔ́nɲgbi lɛ gbòngbòn gbə.>> ¹³ Lɛ hinán yé ɲgbéa, Yesu nún ná nùcú bæ:< tɔ́ bɔ́!>> Ɛ vrúí, í ədɔ́a vó lɛ nún, í gbə trózùn sigbè álb əməvəatɔ́ ənó! ¹⁴ Vóá Farisitwó dó, í brá əsə dənún. Wó lɛ ji sigbè wóá tɛɲ wó í wúí a. ¹⁵ Ká Yesu nyán bæ wóá wú yé áá, ə có lɛ lánán. Àmè sùgbówó kprɔ́ɛ dɔ́, í í wó dɔ́ nɔ́wó sáa. ¹⁶ Ɛ dɔ́ əsə nɔ́wó bæ wó ɲká nán nə amə búwó nán dəsi yé o. ¹⁷ Cagbà né ənyón kə mawunyɔ́nudɛtɛ Esaya nuán nán vá mà. ¹⁸ << Kpò tiin dɔ́cɔ́vi kə ɲ cán án, tiin rɔ́nrɔ́ntɔ́, àmè kə mà tiin kpóri kpó né jijò láa. Máan có tiin gbòngbón kó dɛ ji, í dɛ gbéfán tiin kójódódó né àməmaxɔ́səwó. ¹⁹ Ʋ káa jágrà nɔ́mi dáaxá o, í àmədákin cá ɲ nán sɛ yé gbə lɛ əmɔ́nwó ji o. ²⁰ Ʋ káa ɲən əgbə xùxù dɛ o, ɲ káa ci əzɔ́ cùkùvi kɛ lɛ biá o, kəkè né gakəmə yé kójódódó là dujiá. ²¹ Í àməmaxɔ́səwó lá kándə yé ɲkɔ́ ji.>> ²² Seyijia, wó có nùcú ɲkuvitɔ́n nón kide nùxómaxó tɔ́ dɔ́ka kə mà gbòngbòn dɔ́ka láa vá né Yesu. Ɛ yɔ́dɔ́ nèn kəkè nùcúá xónuxó í gbə tɔ́ núnù kpòkpò. ²³ Ɛ wó yàaa né aməánwosəə í wó nún bæ:< tɛɲ ɲi bæ nùcú hilá lányn David yé viá?>> ²⁴ Vóá kə Farisitwó sɛ í wó xónú có əmrinmánú hinán ɲú án, wó nún bæ:<<Nùcú hilá nyàn né gbòngbònvɔ́ɛnwótó Belzébul, gbòngbón vɔ́ɛwó fiɔ́vi ji.>> ²⁵ Vóá,kə yesu nyán wó tamə sùsùwóá, ə nún nɔ́wó bæ:<<əfiɔ́duxó dəsiadə kə maán lɛ dɔ́kia məan là crɔ́n, í ədú nɔ́mi áxó dəsiadə kə có dɛ dɔ́kiajiá ɲkáa tɛɲ nèn o. ²⁶ Né Sátánà nyàn Sátánà án, ə có dɛ dɔ́kia ji. Né yé fiɔ́duxó lá tɛɲ wó món í rikə máan? ²⁷ Í ná ɲ lɛ nyàn gbòngbònvɔ́ɛnwó tó Belzebul jiá, tó mèn ji í àmèkə lɛ kprɔ́ mɛ doá lɛ nyàn gbòngbònvɔ́ɛn wó máa? cagbà hilatɔ́a, wóá nyi mián kòjódótɔ́wó. ²⁸ Gánɲkə, ná ɲ lɛ nyàn gbòngbònvɔ́ɛnwó tó Mawu yé gbòngbón jiá, Mawufiɔ́duxó lɛ miá mà. ²⁹ Í ná àmədə lá tɛɲ dó nùcú sənɲú deka yé xómə, í fi yé núnɔ́nɲgbiwó né ɲ brá nùcú sənɲúán o? Nə inyí ənəán, á fi yé núnɔ́nɲgbiwó lɛ yé xómə. ³⁰ Àmèkə ɲ lɛ əjinyèn án, ə có dɛ əjinyèn, í àmèkə ɲ lɛ bɔ́ ənú kidə ɲ áan, lɛ káká ənú. ³¹ Kə inyí ənəán, ɲ lɛ nui né mɛ, wóá có ənuvɔ́ɛn kide busunyɔ́n dəsiadə kə àməwó, vóá wó ɲkáa có busunyɔ́n núnún có gbòngbòn kòkɔ́ ɲú kə o. ³² Í ná àmədəsiadə kə xónú kə có dɛ gbòngbòn kòkɔ́ ɲun án, wó ɲ kaa cɔ́ɛ kəa lɛ xixə xilə nɔ́mi kə gbònnɔ́n án mà o. ³³ Né ati dɛ nyón án, yé kúcɛncɛn cá lá nyón, né áti dɛ ɲnyón án, yé kúcɛncɛn cá ɲkáa nyón o, dó wó dənəsi átí tó yé kúcɛncɛn ji í. ³⁴ Miánwó, ədan, yé jijiməviwó, àmə vɔ́ɛwó kə mɛ nyin án, nənə mián tɛɲ nú ənyó nyóngbiwó máa? Dó ənúkə dɔ́ àmə yé jimə án, yəí yé nú nún nón. ³⁵ Àmə nyóngbi có né ənú nyóngbi dó có yé nún kpádixó, í àmə vɔ́ɛn có nə ənuvɔ́ɛn dó có yé nún kpádixó. ³⁶ Í ɲ lɛ nún né mi bæ lɛ kójódógbəa, àməwó lɛ nan ákɔ́ntá nə ənyón gbəle dəsiadə kə wó nún án wó. ³⁷ Dó tó mián nyónwójíá, wóá xɔ́ mɛ nɔ́mi wóá bùufɔ́n mi. ³⁸ Seyijia, ənúkpramətɔ́ ganɲan dekawó kidə Farisitwó dó nún ná Yesu í nún bæ:< mɛ ji bæ mián kpó dəsi dɔ́ka có əgbówó.>> ³⁹ Vóá Yesu donún í nún nɔ́wóbə:< dɔ́ka kide matəlɔ́wótɔ́ ləji dəsi dɔ́ka. Vɔ́a wó ɲka nán wó desi dəkin tòvó nə mawunyɔ́nudɛtə Yona yé dəsi o. ⁴⁰ Dó sigbə Yona nɔ́n əhoə ganɲan yé xódómə ɲkəkə amɔ́ntɔ́n kidə əzàn amɔ́ntɔ́n án, nənə kə àmègbətòvi cá lá nɔ́n yɔ́dómə ɲkəkə amɔ́ntɔ́n, əzàn amɔ́ntɔ́n án ná. ⁴¹ Niniwə məwó lá có lɛ kójódógbə kidə jijimə hinan í là biufɔ́n èn.Dó wó trɔ́ jimə lɛ Yóna yé mawunyón núnú yé gamə, í kpò àməgánɲgan wú Yona deka ləllà dɛ. ⁴² Afɔ́dɛkpáxó fiɔ́ ɲónrùn án là có lɛ kójódógbə kidə nùcú jijimə hinán wó í là biufɔ́n èn.Ɛ có anyigban yé tóogawó bæ yea vá sɛ Salomon yé núnú nyanyán, í kpò àməgánɲgan wú Salomon dɔ́ka lɛ lɛ dɛ. ⁴³ Né gbòngbòn makɔ́ makɔ́ dɛka dó lɛ nùcú dɛ məán, ə tó nə tóhó xúxúwó í ji ná gbòngbón, vóá ɲ kpò nèn o. ⁴⁴ Seyijia, ə nún bæ:"Maa trɔ́ yi tiin xó kə mà ɲ dó cóa." Kə í trɔ́ yíaa, ə kpò bæ wó grádó áxó hinán dɛ í ənú dəsiadə lɛ dodonú dɛ ⁴⁵ Seyijia, ə gbə trɔ́ yi í kpò gbòngbòn amádrə buwó kə vɔ́ɛn wú yɛntáa,í wósəə trɔ́ vá nɔ́n lənan.Seyijia, nùcú lá yé nɔ́nɔ́n mə ɲgbəsi làa gbə vá sənɲún wú kələ kələ tɔ́a.Nənə í ànyi nə jijimə vɔ́ɛn hilaà nə.>> ⁴⁶ Gakəmə Yesu lɛ xónún nə àməwóá, kpò, yé nánán kidə nɔ́nviaawó lɛ xixə́nún dɛ, í lɛ ji bæ ji bæ wóá xónú nèn. ⁴⁷ Àmədəka nún nèn bæ:< tɔ́o nánán kide tɔ́o nɔ́nviwówó lɛ xixə́nún dɛ í lɛ ji bæ wóá xónú nə əwo.>> ⁴⁸ Vóá Yesu donún í nún ná aməkə lɛ nuin nánán bæ:<< Mèèn inyin tiin nánán! Í mèn inyí tiin nɔ́nvi nùcúwo?>> ⁴⁹ Í í vrú álb didá yé dɛprɔ́viwó í nún bæ:<< Kpò, tiin nánán kide tiin nɔ́nvi nùcúwó kə. ⁵⁰ Dó àmədəsiadə kə wó tiin dadá kə lɛ jɲɲkɔ́riwáa yé jijiá, àmə hinán í nyin tiin nɔ́nvi nùcú, kidə tiin nánán.>>

Chapter 13

¹ Lə ɲkəkə hinán jiá, Yesu có lɛ áxó kə mà í lɛ kprá ənú àməwó ləá, í kànɲən dɛ axútó. ² Àməsúgbówó xixrádóə dɛ í í vè kànɲən dɛ akró dɔ́ka mà. Àməánwósəə nɔ́ntə dɛ əgə ji. ³ Í Yesu nún ənyón sùgbò nɔ́wó lɛ əlódó domə.Ɛ nún bæ:<< Kpò, ənúdótɔ́ dɔ́ka dɔ́ í vè dɔ́ ənú. ⁴ Gákəmə í lɛ dɔ́ ənúán, ənúkúwó gəjèn dɛ əmɔ́ntɔ́.Xəviwó və í dú wó. ⁵ Ənúkú búwó jə əkpəjí kə əkó hɔ́ɛdɛká dádə láa.Akəakəa, wó mí, dó anyigbán-án ɲ yidó o. ⁶ Vóá kə ɲindɔ́n doá,átiáwó fiɔ́n do əkə ɲlɛ wó si o, í wó xú. ⁷ Ɛbúwó gəjèn dɛ aɲúnjəwó mà.Aɲúnjəwó cín í zin wó. ⁸ Ənúkú búwó jə anyigbán nyóngbi ji í cèn əkúwó, dówó zə kavətakpó wú, dówó kákítákpó, í dówó əgbán. ⁹ Àməkə si ətɔ́ làa nán sətónún. ¹⁰ Adəkpɔ́viwó və Yesu gbó í nún nèn bæ:< í dɔ́ í ə lɛ xónún nə àməwó lɛ əlódódómə maan?>> ¹¹ Yesu donún í nún bæ:< yə, wó də ənúkə gòmə ɲkə lə jɲɲkɔ́riwó fiɔ́duxó ɲuán o nə nù, vóá wo ɲ dɛ yé gòmə nə aməbúwó o. ¹² Dó àmə kə si ənún ləá, wóá gbə nən kpə, cagbə nə ənú nən sùgbò nən.Vóá nə àməkə ɲ wɔ́dɛáa, wóá gbə xɔ́ cùkùvi kə lɛ sià. ¹³ Ɛnukedɔ́ í ɲ lɛ xónú nə wó lɛ əlódódóməán ná, dó nə wó lɛ kpò ɲúnú án, wó ɲlɛ kpò ɲúnú ɲtəntə o, í ná wó lɛ sətónúán, wó ɲ sətónú ɲtəntə o, í wón ɲ sɛ ənúndəkin gòmə cá o. ¹⁴ Í Esaya yé mawunyɔ́nudɛ hilá və nə mà nɔ́wó: Mí lɛ sətónú.vóá mi ɲ lɛ sɛ yəgòmə, mián kpò ɲunu vɔ́a mɲ́n káa dəsii o. ¹⁵ Dó agbə ɲ gbə lɛ dukɔ́ hinán jimə o, wó tówó sənɲún sùgbə kəkə wó ɲ sɛ nə ətónú o, í wó mɔ́n wó ɲkuvíwó cagbə nə wónkəa sɛ ətónú o, nɔ́mi wó jiwó nə wónkəa sɛ ətónú o, nɔ́mi wó tówó nə wónkəa kpò ɲúnú o, nɔ́mi wó tówó nə wónkəa sɛ ətónú o,

nɔmi wó jiwó ná wónkáa sé ɛ̀nù gòmè, kidè vɔ̀nvɔ̀n bæ wɔ̀nkáa trɔ̀ và ná màn yɔ̀dò nɛ̀wó o." ¹⁶ Wó yrà mián ɛ̀kuvíwó dɔ̀ wó lɛ̀ kpɔ̀ ɛ̀nù, wó yrà mián tówó dɔ̀ wó lɛ̀ kpɔ̀ ɛ̀nù, wó yrà mián tówó dɔ̀ wó lɛ̀ sɛ̀nu. ¹⁷ Lɛ̀ ɛ̀nyɔ̀ndodó mɛ̀, ɛ̀ lɛ̀ núin ná mí, ɛ̀nyɔ̀nùdɛ̀tɔ̀ súgbɔ̀wó kidè àmɛ̀jɔ̀jɔ̀ sugbɔ̀wó jì bæ yoà kpɔ̀ ɛ̀nùkè mi lɛ̀ kpɔ̀awò, gánɛ̀kè wó ɛ̀kpɔ̀wó o, í wó jì bæ yoà sé ɛ̀nùkè nú lɛ̀ sɛ̀awò, gánɛ̀kè wónsɛ̀wó o. ¹⁸ Mi dɔ̀ ɛ̀tɔ̀ ɛ̀lɔ̀dodó có ɛ̀nùkúɔ̀tɔ̀ ɛ̀nù. ¹⁹ Ná àmɛ̀dɛ̀ sé ɛ̀nyɔ̀n có fíɔ̀dúxoà ɛ̀nù í ɛ̀ sɛ̀yɛ̀ gòmɛ̀án, fúntɔ̀á và ná í và fí ná ɛ̀nùkè wó dɔ̀ dɛ̀ yɛ̀ jímɛ̀án. Hinán wodè sigbè ɛ̀nùkú kɛ̀ jɛ̀ ɛ̀mɔ̀ntoáwó ɛ̀nɛ̀. ²⁰ ɛ̀nùkuwó kɛ̀ jɛ̀ ɛ̀kpɔ̀jɛ̀awó ɛ̀nù àmɛ̀kè sé ɛ̀nyɔ̀nán í xɛ̀ ɛ̀káaka kidè jìjɔ̀ gánɛ̀gán ɛ̀n, ²¹ ɛ̀kè ɛ̀ lɛ̀si o, í nɔ̀n ná agbè ná gaxòxò hɛ̀dɛ̀kà dɛ̀dɛ̀. Ná xàxà nɔ̀mi yómɛ̀titi và cagbè ɛ̀nyɔ̀nán tɔ̀á, ɛ̀ bù nɛ̀ ɛ̀mɔ̀n àkáaka. ²² ɛ̀nùkú kɛ̀ jɛ̀ ahúnjáwó mɛ̀án nyin àmɛ̀kè sé ná ɛ̀nyɔ̀n ɛ̀n vɔ̀a xixɛ̀ámɛ̀ yɛ̀ tamɛ̀búkpɔ̀wó kidè ɛ̀ho màkpɔ̀wó vrú nɛ̀ cón ɛ̀nyɔ̀nán jì, í ɛ̀ gbè cɛ̀n ná ɛ̀kú o. ²³ ɛ̀nùkuwó kɛ̀ jɛ̀ ɛ̀nyigbán nyɔ̀ngbì jìá nyin àmɛ̀kè sé ɛ̀nyɔ̀n ɛ̀n í sé gòmè ɛ̀n, yɛ̀ í nyin àmɛ̀kè cɛ̀n ná ɛ̀kú lɛ̀ ɛ̀nyɔ̀ndodó mɛ̀án, àmɛ̀dɔ̀wó zɛ̀ kavɛ̀tɛ̀kpɔ̀, ɛ̀buwó zɛ̀ kakitɛ̀kpɔ̀, ɛ̀bùwó cá zɛ̀ gban í lɛ̀ ná bæ nɛ̀n>> ²⁴ Yesu gbè dɔ̀ ɛ̀lɔ̀ bú ná wó, í nuin bæ:<< Jìɛ̀kɔ̀riwó fíɔ̀dúxɔ̀á wɔ̀dɛ̀ sigbè àmɛ̀kè dɔ̀ ɛ̀nùkú nyɔ̀ngbìwó dɛ̀ yɛ̀ bòmɛ̀án ɛ̀nɛ̀. ²⁵ Gákɛ̀mɛ̀ àmɛ̀wó lɛ̀ dɛ̀nɔ̀n ɛ̀n, yɛ̀ kɛ̀tɔ̀ jì í vɛ̀ dɔ̀ ɛ̀nùkú dɛ̀nhɛ̀n dɛ̀nhɛ̀n dɛ̀ yɛ̀ kpɔ̀nɔ̀nwó kú bóamɛ̀ í có yí. ²⁶ Kɛ̀ ɛ̀nùkúáwó min í cɛ̀n ɛ̀kúwɔ̀á, ɛ̀gbè vɛ̀nɔ̀wó cá dɔ̀. ²⁷ ɛ̀bɔ̀tɔ̀á yɛ̀ dɔ̀cɔ̀viwó và í nún nɛ̀n bæ:"Axótɔ̀, ɛ̀dɔ̀ ɛ̀nùkú nyɔ̀ngbìwó dɛ̀ tɔ̀ bóamɛ̀ ɛ̀n? Nukáé jɔ̀ í wó lɛ̀ kpɔ̀ ɛ̀gbè vɛ̀nɔ̀wó máan?" ²⁸ Í nún nɛ̀ wó bæ:"Kɛ̀tɔ̀ yɛ̀ dɔ̀wɔ̀wɔ̀ ná" Í ɛ̀dɔ̀cɔ̀viáwó gbè nún bæ:"ɛ̀ jì bæ mián yí í vɛ̀ hún wó a?" ²⁹ Axótɔ̀ dɔ̀ ɛ̀nù bæ:"oo,cagbè ná min ká hún kpɔ̀nɔ̀n wótíá ná mí lɛ̀ húnwó o. ³⁰ Mi tàciwó dɛ̀ ná ɛ̀nùkú xáxá ganɛ̀. Lɛ̀ ɛ̀nùkú xáxá gamɛ̀án, máan nún ná ɛ̀nùkúxátɔ̀wó bæ:"Mi hún ɛ̀gbè vɛ̀n ɛ̀n wó kɛ̀lɛ̀kɛ̀lɛ̀, mí brá wó í mí bɔ̀wó ná mián tɔ̀zɔ̀. Lɛ̀ hinán yɛ̀ ɛ̀gbèá, mí bɔ̀ kpɔ̀nɔ̀wɔ̀tía dɛ̀ tíin và mɛ̀" ³¹ Í Yesu gbè dɔ̀ ɛ̀lɔ̀bú ná wó í nún bæ:< fíɔ̀dúxɔ̀á wɔ̀dɛ̀ sigbè frɛ̀fikú dɛ̀kà kɛ̀ ɛ̀nùcú dɛ̀kà có í dɔ̀ dɛ̀ yɛ̀ bóamɛ̀án ɛ̀nɛ̀. ³² ɛ̀nùkú hinán nyin cúkuví wú lɛ̀ ɛ̀nùkúwó mɛ̀.Vɔ̀a kɛ̀ í cin ɛ̀n, ɛ̀ trɔ̀ zún ati kɛ̀ gánɛ̀gán wú lɛ̀ ɛ̀boamɛ̀án kɛ̀kɛ̀ xɛ̀viwó và wɔ̀ ná wó tɔ̀nwó dɛ̀ yɛ̀ lɔ̀viwó jì.>> ³³ Yesu gbè dɔ̀ ɛ̀lɔ̀ bú náwó bæ:<< Jìɛ̀kɔ̀riwó fíɔ̀dúxɔ̀á wɔ̀dɛ̀ sigbè du levain ke ɛ̀nɔ̀rún dɛ̀kà có ib sɛ̀ brú kidè kpɔ̀nɔ̀nwó ɛ̀gbè amɔ̀ntɔ̀n ɛ̀n cagbè kpɔ̀nɔ̀n nɛ̀n có. ³⁴ Yesu lɛ̀ kprá ɛ̀nù àmɛ̀wó lɛ̀ nún ɛ̀nyɔ̀n hinánwó sɛ̀ lɛ̀ ɛ̀lɔ̀do dòmɛ̀ I ná í nyin tò ɛ̀lɔ̀dɔ̀dò mɛ̀ ɛ̀n ɛ̀ nyin tò ɛ̀nyɔ̀n dɛ̀ nɛ̀wó. ³⁵ ɛ̀ nyin ɛ̀nɛ̀ cagbè ná ɛ̀nyɔ̀n kɛ̀ Mawu nyɔ̀ nuɛ̀tɔ̀ nún dɛ̀a nɛ̀n và mɛ̀ kɛ̀ í nún bæ Maan sconù tò ɛ̀lɔ̀ dɔ̀domɛ̀ máan nún ɛ̀nùkè lɛ̀ và wrá có qɛ̀ có kɛ̀kɛ̀ ciscɛ̀á yɛ̀ go mɛ̀ jɛ̀jɛ̀ à mɛ̀ ɛ̀n. ³⁶ Kɛ̀ Yesu nyán àmɛ̀ánwó jrɛ̀a, ɛ̀ yí axóa mɛ̀. Yɛ̀ deprɔ̀viwó và gbɔ̀ í nún nɛ̀nbɛ̀:< ɛ̀gbè wriwri kɛ̀ mí dɛ̀ ɛ̀boamɛ̀án yɛ̀ lɔ̀dɔ̀dɔ̀ gòmè ná mí.>> ³⁷ ɛ̀ dɔ̀nún bæ:< kɛ̀ dɔ̀ ɛ̀nùkú nyɔ̀ngbìán, àmɛ̀gbɛ̀tɔ̀ yɛ̀ ví. ³⁸ ɛ̀bɔ̀a nyin xixɛ̀a mɛ̀. ɛ̀nùkú nyɔ̀ngbìánwó inyin ɛ̀fíɔ̀dúxɔ̀ mɛ̀ viwó. ɛ̀gbè wriwriá inyin àmɛ̀ vɛ̀n yɛ̀ viwó. ³⁹ Fúntɔ̀ kɛ̀ dɔ̀ ɛ̀gbè wriwriá í nyin ábusanɛ̀. ɛ̀nùkú xàxà inyi xixɛ̀a yɛ̀ vɔ̀vɔ̀. ɛ̀nùkúxátɔ̀wó inyi Mawu yɛ̀ mɛ̀dɔ̀dɔ̀wó. ⁴⁰ Sigbè wò bɔ̀ ɛ̀gbè vɛ̀nɔ̀wó í tɔ̀ zó wóa, nɛ̀nɛ̀ kɛ̀ í à nyin lɛ̀ xixɛ̀a yɛ̀ vɔ̀vɔ̀ mɛ̀ ɛ̀n ná. ⁴¹ Àmɛ̀gbɛ̀tɔ̀vi lá dɛ̀ yɛ̀ mɛ̀dɔ̀dɔ̀wó và, í wóa dɛ̀ ɛ̀nùvɛ̀n nú dɛ̀siadé lɛ̀ yɛ̀ fíɔ̀dúxɔ̀ mɛ̀, kidè àmɛ̀kè wó ná ɛ̀nùvɛ̀n ɛ̀n wó, ⁴² í lɛ̀ có wó dɛ̀nɛ̀kpɔ̀n dɛ̀ ɛ̀kpɔ̀ zobibì mɛ̀, lɛ̀fí ávin fánfánwó kidè ádukuídúú lɛ̀a. ⁴³ Ganamɛ̀án, ɛ̀n àmɛ̀ jɔ̀jɔ̀wó lɛ̀ lɛ̀ kɔ̀ sigbè ɛ̀nɔ̀n ɛ̀n lɛ̀ wó dádá yɛ̀ fíɔ̀dúxɔ̀ mɛ̀. Àmɛ̀ kɛ̀ wò ɛ̀tɔ̀ sɛ̀nù dɛ̀á nán sɛ̀.>> ⁴⁴ < fíɔ̀dúxɔ̀ wɔ̀dɛ̀ sigbè kɛ̀sinɔ̀nú dɛ̀kà kɛ̀ wó sɛ̀ wrá dɛ̀ ɛ̀bo dɛ̀kà mɛ̀ dɛ̀á ɛ̀nɛ̀.Nùcú dɛ̀kà fíɛ̀ í sɛ̀ wrá.Lɛ̀ jìjɔ̀ kpɔ̀kpɔ̀ sugbɔ̀ mɛ̀án, ɛ̀ yí í vɛ̀ sɛ̀ ɛ̀nù dɛ̀siadé kɛ̀ lɛ̀siá, í xrɛ̀ ɛ̀bɔ̀ hinán. ⁴⁵ Jìɛ̀kɔ̀riwó fíɔ̀dúxɔ̀á wɔ̀dɛ̀ sigbè ɛ̀nùsɛ̀tɔ̀ dɛ̀kà kɛ̀ lɛ̀jì jónù xɛ̀afiwó a. ⁴⁶ Kɛ̀ í kpɔ̀ jónù xɛ̀afi gánɛ̀gán dɛ̀kɛ̀á ɛ̀ yí í vɛ̀ sɛ̀ ɛ̀nùkè lɛ̀siawó sɛ̀, í xrɛ̀. ⁴⁷ Jìɛ̀kɔ̀riwó fíɔ̀dúxɔ̀á wɔ̀dɛ̀ sigbè ɛ̀dɔ̀ dɛ̀kà kɛ̀ wó dà dɛ̀ áxúmɛ̀ í lɛ̀ ɛ̀hoá vónówó, dùdùwó kidè mádúmadúwó.Kɛ̀ ɛ̀dɛ̀a dɛ̀a ɛ̀hoɛ̀lɛ̀tɔ̀wó có vɛ̀ ágɛ̀ jì. ⁴⁸ Seyijíá wó kànɛ̀n í bɔ̀ ɛ̀hoá sugbɔ̀ dɛ̀ kisiwó mɛ̀, vɔ̀a wó có ɛ̀hoá maɛ̀nyɔ̀n manyɔ̀n a.n wó dɛ̀nɛ̀kpɔ̀n. ⁴⁹ Nɛ̀nɛ̀ kɛ̀ í à nyin lɛ̀ xixɛ̀a yɛ̀ vɔ̀vɔ̀ mɛ̀ ɛ̀n ná. Mawuɛ̀nɛ̀dɔ̀tɔ̀wó lɛ̀ và lɛ̀fí Mawu á dɔ̀ kójó ná àmɛ̀wó lɛ̀a, í woamá àmɛ̀vɛ̀nɔ̀wó kidè àmɛ̀ jɔ̀jɔ̀wó mɛ̀. ⁵⁰ Wóa có wó dɛ̀nɛ̀kpɔ̀n dɛ̀ ɛ̀kpɔ̀ zobibimɛ̀ lɛ̀fí ávin fánfánwó kidè ádukuí dùdùwó lɛ̀ nɛ̀n ɛ̀n. ⁵¹ Mí sé ɛ̀nùn hinánwó sɛ̀ a?>> ɛ̀dɔ̀cɔ̀viwó dɔ̀nún nɛ̀n bæ: ⁵² <<ɛ̀ɛ̀, mí sɛ̀>>Í Yesu nún náwó bæ:<< Kɛ̀ inyin ɛ̀nɛ̀án, ɛ̀nùkprámɛ̀tɔ̀gánɛ̀gán dɛ̀siadé kɛ̀ trɔ̀ zù jìɛ̀kɔ̀riwó fíɔ̀dúxɔ̀ nukprátɔ̀a lɛ̀ dí axótɔ̀ dɛ̀kà kɛ̀ si axó lɛ̀a, í có ná ɛ̀nùn yɛ̀yɛ̀ wó ɛ̀nùn xòxówó dɔ̀ có yɛ̀ kɛ̀sinɔ̀nú kprádixɔ̀a.>> ⁵³ Kɛ̀ Yesu nún ɛ̀nyɔ̀n hinánwó sɛ̀ jrɛ̀a, ɛ̀ có lɛ̀ lɛ̀nán. ⁵⁴ Seyijia, Yesu yí ɛ̀nùtɔ̀amɛ̀ í lɛ̀ kprá ɛ̀nùn àmɛ̀wó lɛ̀ wó gódóxówó ɛ̀ kpáca àmɛ̀kè lɛ̀ dɔ̀ ɛ̀tɔ̀ ɛ̀ a wó í wó nún bæ:< í nùcú hilá yɛ̀ ɛ̀nùnyányan kidè yɛ̀ amrimanniwó có'. ⁵⁵ Nùcú hilá ɛ̀ nyin kapiɛ̀tá yɛ̀ via? Maria ɛ̀ nyin yɛ̀ nyin yɛ̀ nánán ɛ̀n? Yakúbú, Yosɛ̀fú Simon, Yúda wó ɛ̀ nyin nɔ̀via nùcúwó a? ⁵⁶ Í didáawó kidè nɔ̀via ɛ̀nɔ̀runwó sɛ̀ ɛ̀ lɛ̀ miámɛ̀ ɛ̀n? Lɛ̀fí àmɛ̀ hilá lɛ̀ có yɛ̀ nùwó có mɛ̀án? ⁵⁷ Wó lɛ̀ kpɔ̀ bæ ɛ̀ jááɔ̀ dɛ̀ yó ɛ̀nɛ̀, vɔ̀a Yesu nún náwó bæ?<<ɛ̀ nyin lɛ̀ àmɛ̀ ɛ̀ta yɛ̀ dúmɛ̀ nɔ̀mi lɛ̀ yɛ̀nɛ̀ta yɛ̀ xómɛ̀ í wó ɛ̀ bù ná mawunyɔ̀nùdɛ̀tɔ̀ lɛ̀ o>> ⁵⁸ ɛ̀ wó amrinmɛ̀ nún sugbɔ̀ lɛ̀ tóhó hinán o, cagbè wó jì maxósé tɔ̀.

Chapter 14

¹ Lɛ̀ gáxóxò hinán mɛ̀án, Herodi Tetrark-tóa sé í wó xónún có Yesu ɛ̀n. ² ɛ̀ nún ná yɛ̀ dɛ̀prɔ̀viwó bæ: « Yohanès Mawuciɛ̀dɛ̀tanamɛ̀tɔ̀a í, ɛ̀ ɛ̀nɔ̀n có àmɛ̀kúwó mɛ̀. Yáidò í ɛ̀nùsɛ̀n hinánwó lɛ̀ wɔ̀dɔ̀ lɛ̀ mɛ̀.» ³ Jɛ̀ɛ̀kò ná hinán an, ɛ̀rodi lɛ̀ Yohans, í brɛ̀e, í cɛ̀dɛ̀ dɛ̀ gákpámɛ̀ cagbè nɔ̀viá Flilpú, yɛ̀ sí Hɛ̀rɔ̀dias tɔ̀. ⁴ Dɔ̀ Yohanès nún nɛ̀n váyí bæ: «Lɛ̀ ɛ̀sɛ̀ámɛ̀ ɛ̀n, wó ɛ̀dɛ̀mɔ̀n ná ɛ̀wo bæ nán dɛ̀é o. ⁵ ɛ̀rodi jì yɛ̀awúí, vɔ̀a ɛ̀ lɛ̀ vɔ̀nvɔ̀n ná àmɛ̀wó, dɔ̀ wó lɛ̀ cɛ̀dɛ̀ sigbè mawunyɔ̀nùdɛ̀tɔ̀ dɛ̀kà ɛ̀nɛ̀. ⁶ Vɔ̀a kɛ̀ ɛ̀rodi yɛ̀ jìjì yɛ̀ ɛ̀kɛ̀kɛ̀ và dɔ̀a, ɛ̀rodiás yɛ̀ ví dúwá lɛ̀ámɛ̀yɔ̀yɔ̀wó ɛ̀kuvimɛ̀ í í yɛ̀ɛ̀kò ɛ̀rodi. ⁷ Sigbè dɔ̀nùnti ɛ̀nɛ̀án ɛ̀ dɛ̀ ɛ̀zɛ̀ dɛ̀kà kidè átabú kákáa, bæ yɛ̀a nɛ̀n ɛ̀nùn dɛ̀kpukpuidɛ̀kɛ̀ á biɔ̀ á. ⁸ Kɛ̀ í wó ɛ̀sɛ̀wó có yɛ̀ nánán gbɔ̀ jrɔ̀á, ɛ̀ nún bæ: «Cɔ̀ Yohanès Mawuciɛ̀dɛ̀tanamɛ̀tɔ̀ yɛ̀ tá dɛ̀ átegbàndɛ̀kà jì và ɛ̀. ⁹ ɛ̀fíɔ̀ cáká súgbɔ̀ dɛ̀ yɛ̀ biɔ̀ biɔ̀ nún, vɔ̀a cagbè yɛ̀ tabúkáká kidè cagbè àmɛ̀kè lɛ̀ fiɛ̀nɛ̀n nún dúxó kide tɔ̀a, ɛ̀dɛ̀gbè bæ wɔ̀a wó dɛ̀ yɛ̀ jìjia jì nɛ̀n. ¹⁰ ɛ̀ dɔ̀ bæ wɔ̀a vɛ̀e có Yohanès áta lɛ̀ gákpámɛ̀. ¹¹ I wó có yɛ̀ tá átegbán mɛ̀ và ná ɛ̀nɔ̀rúnviá í í cɛ̀dɛ̀ yí ná yɛ̀ nánán. ¹² Í yɛ̀ dɛ̀prɔ̀viwó và có ɛ̀tirán kúkua í vɛ̀e dɛ̀. Lɛ̀ hinán yɛ̀ ɛ̀gbèá,wó yí í vɛ̀ ɛ̀nù ná Yesu. ¹³ Kɛ̀ Yesu sé ɛ̀nɛ̀án, ɛ̀ có lɛ̀nán, í dɔ̀ ákró mɛ̀ bæ yɛ̀á yí tó hó dɛ̀nɛ̀dɛ̀n dɛ̀kà. Kɛ̀ àmɛ̀wó sé ɛ̀nɛ̀án, àmɛ̀wó có ɛ̀dúgánɛ̀gánwó mɛ̀ í zón áfí kprɔ̀e dɔ̀. ¹⁴ Í Yesu nón wó ɛ̀kò í kpɔ̀ ɛ̀mɛ̀súgbɔ̀wó. ɛ̀kpɔ̀ ádɔ̀nún náwó í yó wó ɛ̀dɔ̀wó náwó. ¹⁵ Kɛ̀ fiɛ̀nɛ̀n dɔ̀a, adɛ̀prɔ̀viwó yí gbɔ̀ í nún nɛ̀n bæ: «Tóhó hilá nyin zógbɛ̀jì ɛ̀zán lɛ̀ dɔ̀. Yán

àməánwó ná wó a ten yí ədúwómə í vèe xré ənúqúqú. ¹⁶ Vóa Yesu nún nəwó bə: «η hiàn bə woa yi o. Mían ntàwó, mí nán wó ənúqə ná woa qú.» ¹⁷ Wo nún nən bə: «Vóa kpónón amántón kidə əhoé àmənə qəqə í lə míánsí lálà.» ¹⁸ Yesu nún bə: «Mi: có wó á η» ¹⁹ Yesu nún ná àməánwó bə wóa kànren dá əgbáji. E có kpónón amántón kidə əhoé àmənəawó. Ké i trò nkuvimə yi jin koriwó jrəá ə yrá kpónón án wó í kàn wó. Lə hinàn yə ngbəa, ə có wó ná yə qəprəviwó í wó mán wó ná àməwo. ²⁰ Wo səə wó qúnú í qəxó. Lə hinàn yə ngbəa, wó có kpónón kpòtiawó yi, kisi qəqə aməwuiwə. ²¹ Àməkə qúnú ánwó henhrən mə là ten jin àmə kawuibratón tóhó amántón ná won hrən qəviwó kidə njónrruínwó o. ²² Ákàakà, ə nán í adəprəviwó qə ákró mə ná woa jənkó nən lə ákpəhinàn xó, ná yenta nán nyàn àməwó. ²³ Ké í nyàn àməwo jrəá yəqəkin rá ətoa yi bə yəa vè xóqə. Kə əzàn qəa, yəqəkin nən lənán qə. ²⁴ Vóa lə ətəá qəndómə án, ákróa lə hún hún qə áyá lə xó có nkó nən. ²⁵ Lə ngbángbásià, Yesu lə zón lə əci ji gbónə wógbə. ²⁶ Kə adəprəviwó kpəè í lə zón lə zón lə axù jia, ádiká có wó í wó nún bə: «njónrin», í qə vónvón xá sínsín. ²⁷ Vóa Yesu xónún nəwó lənán ákàakà í nún bə: «Míanwó kpé! E njən í! Minká vónvón o.» ²⁸ Petro qəjún nəwó bə: «Axótə, ná inyi əwó iá, qə əgbə η ná mán zón lə əci jí và əgbəwó.» ²⁹ Yesu nún bə: «Váa!» Ákàakà, Petro dó lə ákroa mə í zón lə əci jí yikó Yesu gbo làgə. ³⁰ Vóa kə Petro kpə áyáa, vónvón jii kə í tə əcigəmə yiyia, ə qəaxá: «Axótə, xó η.» ³¹ Ákàakà, Yesu vrú yə lə í lə Petro í nún nən bə: «njúcu xəsə cúkúvitə, nukəə jó í ə də ádiká?» ³² I kə Yesu kide Petro qə ákroamə án, áyá nontə xóxó. ³³ Leyijia, adəprəvi kə lə ákroamə án wó súbə Yesu í nún bə: «Lə ənyón dódómə án, ə ηi Mawue vi!» ³⁴ Kə wó có ətəajrəa, wó nontə lə Gənasəreṭi. ³⁵ Kə lənántəwó kpə Yesu qəsi áa, wó dónən qidá ədú kə xixraqəwó, qəəwó, í wó kprə àməqəkpukpuqə kə lə ləddə vá gbə. ³⁶ Wó qə kúkú nən bə nān qə món ná yóa krə yə wú yə tógá qəqə í ədú wó ná àməkə krəəawó səə.

Chapter 15

¹ Í Farisitə qəwó kidə ənəkprəmətə gánngánwó vá Yesu yerusalemṭəa gbə. Wó nún bə: ² «Nukəəjó í təə dəprəviwó lə dá lə xóxótəwó kónún ji? Wó nkro ná əsi gbəxó í qú ná ənú o.» ³ Yesu qə jún nəwó í nún nəwó bə: «dá lə Mawue sá jí cágbə mían kónúwó tə maéa?» ⁴ Dó Mawu nún bə: «Bú təə dadá kidə təə nanán» í «àməqəkpukpuqə kə dónún yə dadá nōmi yə nanán lə kú kókókó». ⁵ Vóa mí nún ná àməwó bə: Àmə qəkpukpuqə kə nún ná yə dadá nōmi yə nanán bə: «Kpəkpəqəjún kə mən mənəten nanwəa, η dó yə ngbə ná Mawu». ⁶ Ngbə hian bə àmə hinán nán bú yə dadá o. Kə inyi ənəán, nū tūtú Mawu nyón cágbə mían kónú tə.» ⁷ Ayəmənnúwəṭəwó! Esaya nún ənyón dódó gákəmə í nún nyón qə có mián njún án: ⁸ «Àməwó lə súbə η lə wó qəwó ji gannkə wó jíwó η təbə η qə o. ⁹ Gbəalə í wó lə súbə η, qə wó lə kprə àməwó səwó». ¹⁰ Í í yə àməánwó vá qəkiə gbə í nún nəwó bə: «Mi qə ətə, í mían sə gómə.» ¹¹ Ənú kə qónə lə àmə yə nūməán qəkin η xó ná qú í o. Vóa ənyón qəsiadə kə dó ná có yə nūməán í xó ná qú í.» ¹² Í adəprəviwó vá Yesu gbə í nún nən bə: «Nyàn bə Farisitəwó wə xóməfiən kə wó sə təə nyónwó à?» ¹³ Leyijia, Yesu nún nəwó bə: «Woa hún áti qəsiadə kə tiin-dadán doa o» ¹⁴ Mi nkə có əqə ləmə nəwó o. Nkuvitənnón í wó nyin í gbə lə kprə nkúvitənnónwó. Nə nkúvitənnón lə kprə nkúvitənnón án, ədó mə í wó aməvəawó woa gə jèn də.» ¹⁵ Petro qəjún í nún bə: «Də əlodódóə gómə ná mí.» ¹⁶ Yesu nún nəwó bə: «Miánwó cá min lə sə gómə án?» ¹⁷ Minkə bə ənúqəsiadə kə qə ná ənūməán tó ná ádən mə gbəxó í nán và yi kón rún jia əməa?» ¹⁸ Vóa ənuka dó ná có ənūməánwó có əjimə. Ənú hinánwó í xó náqú àmə. ¹⁹ Dó əjimə í súsú včən wó dó ná có, àmə wúwú, matələ, dónədnə majə majə, fráafi, vixówó kide əzúwó. ²⁰ Ənú hinánwó í xó ná qú àmə. Vóa qúnú ási makró η xó ná qú àmə o.» ²¹ Yesu có lə lənán í yi Tir kidə Sidon dúwómə. ²² Kánán njónrún qəka kə có əqú hinánwó mə án vá Yesu gbə kide áxá qəqə bə: «kpə ádənu mə η, áxótə David yə vi. Gbóngbónvčən qəka lə áyá ná əvinyə njónrúnvi.» ²³ Vóa Yesu η qə jún nən o. Yə dəprəviwó vá qə kúkú nən bə: «njən, qə ə lə dá áxá kprə mí dó.» ²⁴ Vóa Yesu qə jún bə: «Wó dš η vá ná Israēl yə rəəngbəvi búbúwó qəqə l.» ²⁵ Vóa ə vá í jəkró də Yesu yə nkó, í nún bə: «Áxótə, kpəqə ənjúnjən.» ²⁶ E qə jún í nún bə: «η njón bə wóa có qəviwó kpónón dánkpi ná ávúwó o» ²⁷ E nún bə: «əə, áxótə, vóa ávúwó qú ná ənúdúdu wríwri kə gə ná jèn də wó xótəwó tāvú gə mə án» ²⁸ Yesu qə jún nən bə: «njónrún, təə xəsə gánngán. Nán và mə ná əwó sigbə ə jia əná.» Í ədó wó ná əvia njónrúnvia lə gəxóxə hinán mə. ²⁹ Yesu có lə lənán í yi Galilə xú tó í í rá ətə qəka í və kanrən dəji. ³⁰ Àmə súbə gánngán qəka vá gbə, kidə (báfánwó), nkúvitənnónwó, àmə máxónúwó, səkúnənwó kidə àməkə ləddə vónónówó. Wó có wó də Yesu yə fčnún í í yódó wó. ³¹ Gánaməéán, ə wúnún ná àməánwó kə wó kpə bə àmə máxónúwó lə xónún, əqə vó nəsəkúnənnwó, báfánwó lə zón í nkúvitənnónwó lə kpə njún. Wó kəfú Israēl yə Mawu. ³² Yesu yə yə qəprəviwó í nún nəwó bə: «η kpə ádənnúmə ná àmə hinánwó qə wó kpəṭə í gbə lə ná kidə η í ənúqə η lə wó si ná woa qú o. Njən njí bə mán nyàn wó lə fifə mə ná woavə gəjéén lə əmčnji o.» ³³ Adəprəviwó qəjún nən bə: «Ləfi mían ten kpə kpónón súbə lə lə zigbə hilá jí í nán àməsúbə hilawó nəwoaqu?» ³⁴ Yesu nún nəwó bə: «kpónón nənə í lə miansi?» Wo nún bə: «Amadrə kidə əhoə hčəqəka» ³⁵ I Yesu qəgbə ná àməánwó bə woa kanrən qə ányigban mə. ³⁶ E có kpónón amadrəawó kidə əhoəawó. Ké í qə ákpə jrəa, ə kán kpónón ánwó. Ámən ná yə dəprəviwó. Adəprəviwó có wó ná àmə súbəawó. ³⁷ Wosəə qúnú í qəxó. Wó lə kpónón wríwri kə kpəṭə a wó í qə kisi amadrə. ³⁸ Àmə kawuibratón tóhó àmənə qúnú, ná wó η hrən njónrunwó kidə qəviwó. ³⁹ I Yesu nyàn àmə ánwó í qə ákro qəka mə, í yi Magadan yə quwó mə.

Chapter 16

¹ Farisitəwó kidə Zadukitəwó vá dš Yesu kpə í lə kəesə bə nən diisə qəsi có jin kori dáka ná yə wó. ² Vóa ə qə jún nəwó bə: «Nə fiən qəa. Mí nún ná bə: «xixəámə kəa nyón qə jin kori biə.» ³ «Njindin yáa, mí nún ná bə: «Əci lá já əgbá, qə jin kori biə í dáo zúubru. Mí nyàn núxə xóxə có jin kori yə njónmə njún, vóa min ten xó ná nún có gəxóxə yə dəsiwó njún o. ⁴ Jijimə včən kide matələ wótə lə jí dəsi qəkin tóvə ná Yonas tš o.» Í Yesu có lə wó gbə í yi. ⁵ Gákəmə adəprəviwó qə agə aməevəatə jia, wó njónbə í wo ncó kpónənwó o. ⁶ Yesu nún nəwó bə: «Mí ləbə ná Farisitəwó kidə Zadukitəwó (kpónənhúnú)» ⁷

Adəkpɔvɪwó xónún lá wóqəkiwómə í nún bə: «Kə míŋ cò kpónnɔn dəkɪn nən a&n o i dɔ.» ⁸ Kə Yesu sɛ ɛ́nə ɛ́n, ɛ́ nún bə: «Mí, ɛ́mə xɔsə cúkùvi tɔwó, nukáájɔ i mí lə nún lá miandəkiwó mə bə kə míŋcɔ kpónnɔnwó hən ɛ́n í ɛ́ mǎan! ⁹ Mí ŋkpɔ́ ɛ́nún dəsi kpɔ́ i dɔŋún kpónnɔn amàntɔn nə ɛ́mə kawuɪblatɔn tóhó amántɔn i ɛ́ mǎan? I kisi nənə mə i mí lə kpɔ́tiawó dɛ? ¹⁰ Kə wúà, kpónnɔn amadrə nə ɛ́mə kawuɪblatɔn tóhó ɛ́mənə i kisi nənə mə i mí lə kpɔ́tiawó dɛ? ¹¹ Nukáə dɔ mí ŋ lə sɛ gómə bə ɲən ŋ lə xónún nǎmí cò kpónnɔn ɲún ɛ́ mǎan? Míkɔ́ miandəkiwoji cò Farisitwó kiɛ Zadukitwó kpónnɔnhuɪn nún ɲún (levarin). ¹² Ləwó, wó sɛ gómə bə ŋ lə xónún nə yəwó ɲun cò kpónnɔn húnún kə wó sɛ dɛ nə kpónnɔn mə ɲún o, gánŋkə bə wóa kpɔ́ yòqəkiwó jí cò Farisitwó kide Zadukitwó nú kprámə ɲún. ¹³ Kə Yesu và qó Kaisaria Filipi-dua mə ɛ́n, ɛ́ káa yə dəprɔvɪwó sɛ bə: «Mɛɛ í wó nún bə aməgbətɔvia ɲi?» ¹⁴ Wo nún bə: «Aməqó nún nə bə Yohanes Mawu cidətanamə́tɔ, aməbúwó bə Elia, aməbúwó nún nə bə ɛ́ nyin Yereɪmian nómí Mawu nyɔ́nɔ́dɛtɔ qəka.» ¹⁵ Ɛ́ nún nə wwó bə: «Vɔa miǎnwó, mɛɛ i mí nǎ bə ŋ ɲi?» ¹⁶ Simɔ́n Petro dɔŋún : «Ɛ́ ŋi Kristo, Mawu làgbə yə vi.» ¹⁷ Yesu qó ɲún bə: «Yàyrátɔ í ɛ́ ŋi, Simon Yona yə vi, qó ɲyɪn ɲtirán kiɛ ɛ́hún i qə ɛ́núlà diisà nə ɛ́wó o, vɔa tiin-dadá kə ləjɪŋkɔriwó a í dúsə nǎəwó. ¹⁸ Ʋ́ nún nə wó bə ɛ́ nyin ɛ́kpá, í ɛ́kpá hinàn jí i mǎan mən tiin hamə ɛ́n qə. Ɛ́kú ŋ tǎcá ŋkàa kpɔ́ ɲúsən dǎjí o. ¹⁹ Mǎan cò jɪŋkɔriwó fiɔɔxɔ́ yə cəviwó nǎ ɛ́wó. Ɛ́nú qəsiadə kə áabrá lə anyigbaan hilá jí á, à nón bàbrá lə jɪŋkɔriwó, i ɛ́nú qəsiadə kə a à tù lə anyigbaan hilá jí á wóa tii í lə jɪŋkɔriwó» ²⁰ Yesu dǎ ɛ́sə nǎ adəprɔvɪwó bə wó ŋkàa nún nə ɛ́mə́dɛ́kin bə yə nyin Kristo o. ²¹ Lə gánáməán, Yesu tɔ́ núnú nǎ dəprɔvɪwó bə yə qó lá yi Yerusalə́mí, i là və qú áyá súgbɔ́ lə ɛ́məganwó, vɔ́sátwó kiɛ ɛ́núkprámə́tɔ gánŋgánwó lə mɛ, bə wó qó lá wú yə í yəá fɛ́n cò ɛ́mə́kúkúwó mə ŋkəkə amóntɔn ɛ́n gbə. ²² Seyijià, Petro yə́ qə ákpáqə́kǎ í, nún bə: «Áxótɔ, ɛ́nuɪn hilá nán gbɔyi lə ɛ́gbɔwó, ɛ́núɪn hilá ŋkàa jɔ́ dɛ ɛ́jiwo gbádə o.» ²³ Vɔ́a Yesu trɔ́ i nún nǎ Petro bə: «Satana, vá yi tiin ngbə! ɛ́ nyin ɛ́kpá krínú qəka ŋ, qó ŋ cò ɛ́qə lə mə nǎ Mawu yə núwó o, vɔ́a nǎ ɛ́məwó núwó.» ²⁴ Yesu nún nǎ yə dəprɔvɪwó bə: «Nǎ ɛ́məqə jí bə yəa kprɔ́ ŋ dɔ a, ɛ́ qó lá gbə ɛ́núɪn lə qə́kia gbɔ́, i cò yə tícóǎ í kprɔ́ ŋ dɔ. ²⁵ Dó ɛ́mə́qəsiadə kə jí bə yəa xɔ́ yəá gbəa, là bú í, i ɛ́mə́qəsiadə kə bú yə gbə cəgbə tɪŋɛ́n ɛ́n, là trɔ́ kpɔ́. ²⁶ Dó a lə kǎə í ɛ́mə lə kpɔ́ neé xixəa sǎə nyi yátɔ́ vɔ́a nǎ á bú yə gbə. Nukáə ɛ́mə lə tɛŋ nán i sɛ qɔ́ri yə gbə? ²⁷ Dó ɛ́məgbətɔvi lá và kiɛ yə dɔ́cɔvɪwó lə yə dadá ɲtikə́kɔ́ mǎ. I á và lú fɛ́n nǎ ɛ́mə́siamə́ dǎ yə dɔ́wɔwó ɲú. ²⁸ Ʋ́ lə nuɪn nǎ mí lə ɛ́nyɔ́n dó dómə, ɛ́mə́qówó lə miǎn mǎ lǎlǎ, í wó ŋkàa kú o, gbɔ́xɔ́ í lə kpɔ́ ɛ́məgbətɔvi i á và lə yə fiɔ́qúqə́ mǎ.»

Chapter 17

¹ Lə ŋkəkə amanden ŋgbəa, Yesu yó Petro, Yakúbú kide Yohanès yə vi, í cò wó yi ɛ́tɔ́ yi yi qəka jí. ² Yə nɔ́ nɔ́ mǎ trɔ́ lə wó ŋkuvimə́. yə ŋkuvimə́ qí sigbə ɲindɔ́n ɛ́nə í yə wíwó yə pémpém sigbə kəkə ɛ́nə. ³ Ákàakàa wó kpɔ́ Mosə kiɛ Elia i wó lə xónún kiɛ Yesu. ⁴ Petro qó ɲún nǎ Yesu bə : "Axcótɔ, ɛ́ nyón nǎ mí bə miǎn nón lǎla. Nǎ ɛ́ jí a, mǎan wó ɛ́xɔ́ amóntɔn qə lǎla, tówo qəka, qəka nǎ Mose í dəka nǎ Elia ". ⁵ kə í lə xónuán , ákpɔ́kpɔ́ kəkə qəka cón wó ji. Ɛ́gbə qəka qí cò ákpɔ́kpɔ́a mǎ bə : " kpɔ́, tiin-vi rónrón kǎə nún nyón ŋkɔ́ , ŋ ɛ́n kǎ. Mí qó ɛ́tɔ́ ɛ́. ⁶ Kə adəprɔvɪwó sǎ ɛ́nəán, wó zǎjɛ́n qə wó ŋkuvimə́wó ji i vónvón gánŋgán dǎka jí wó. ⁷ Lónán akàakàa Yesu và krə wó i nún bə: " Mí cò, mí ŋkàa vónvón o. " ⁸ Wó kpɔ́ ɛ́ji vɔ́a wó ŋkpɔ́ ɛ́mə́qə tóvó nǎ Yesu o. ⁹ Kə wó lə qí cò ɛ́tɔ́a jíá, Yesu dǎ ɛ́sə nǎ wó bə: " Mí ŋkàa nún ɛ́núɪn kə mí kpɔ́a nǎ ɛ́mə́qə gbɔ́xɔ́ nǎ ɛ́məgbətɔvia, nán fón cò ɛ́mə́kúkúwó nǎo " ¹⁰ Adəprɔvɪwó kɛsə bə : " Nukáə jɔ́ í ɛ́nukpramə́tɔgánŋ gánwó nún bə ɛ́ lə vǎvǎqə bə Elia nán và jəŋkɔ́ mǎan? " ¹¹ Yesu qó ɲún nǎ wó bə: " lə ɛ́nyón dódó mǎ ɛ́n, Elia lá và i lá và grádó ɛ́núqəsiadə. ¹² vɔ́a ŋ lə nún nǎ mí: Elia và vɔ́, gánŋkə wó ŋkpɔ́ ɛ́ qəsi o. vɔ́a wó wó ɛ́núkə wó jí à wó sǎə nən. Nənə kə í ɛ́məgbətɔvi là và qú áyá lə wó lǎmǎ ɛ́n nǎ. " ¹³ Adəprɔvɪwó sǎ gómə bə ɛ́ lə xónún nǎ wó cò yohanès Mawucidətanamə́tɔa ɲú. ¹⁴ Kə wó trɔ́ yi ɛ́mə súgbɔ́wó mǎán, ɲúcú qəka và Yesu gbɔ́ i jekrɔ́ dǎ ákómə nən. Í nún bə: " ¹⁵ Áxótɔ, kpɔ́ adɔ́nún mǎ ɛ́vɪŋə́, qə ɛ́ lə gǎgǎjɛ́n qú i lə qú áyá sugbɔ́. ¹⁶ D gǎncǎjɛ́n qə ɛ́zómə kidə ɛ́cimə gádóomə. ŋkprɔ́ ɛ́ và nǎ tɔ́ dprɔvɪwó gánŋkə wó ɲtɛŋ yɔ́qɔ́ nən o ¹⁷ Yesu qó ɲún bə: " jɪjɪmǎ mǎnxɔ́sə́tɔ; kəkə nǎ gakǎə nǎ i mǎan nón miǎn gbɔ́ nón? kəkə nǎ gakǎə mǎ i mǎan lǎbǎ nǎ mí qó ? Mí kprɔ́ qəvia và lǎlǎ " ¹⁸ Yesu nyán gbóngbón i i qó lə qəviámə. Ɛ́qǎa vó nǎ qəvia ákàaká. ¹⁹ adəprɔvɪwó và Yesu gbɔ́ lə bəbə mǎ i nún bə: " Nukáə dǎ í míŋ tɛŋ nyèn mǎan? ²⁰ "Yesu nún nǎ wó bə " cǎgbə mian cɔ́sə cúkúvi tɔ́ Dó ŋ lə nuɪn nǎ mí lə ɛ́nyón dodómə nǎ cɔ́sə cúkúvi qəka sigbə frǎfikú ɛ́nə lə miǎn sià mí ɛ́n tɛŋ nún nǎ ɛ́tɔ́ hila bə " hún jii lə là i nán yi loonú " Á hún , i ɛ́núqə ŋkàa grò wó wó nǎ nún o. " ²¹ Vɔ́a tɔ́ ɛ́qə cɔ́cɔcɔ́ kiɛ ɛ́núbà brǎ mǎ i gbóngbón hinàn mónki dǎ nǎ lə ²² Gákəmə wó nón Galilǎa Yesu nún nǎ yə́dəprɔvɪwó bə: wòa cò ɛ́məgbətɔvi jo nǎ ɛ́mə wó. ²³ I wòa wui i lə ŋkəkə amóntɔn ɛ́n gbə a à fɛ́n (yón) cò ɛ́mə́kúkúwó mǎ: Adəprɔ́ viwó fankoə. ²⁴ Xə wó qə kapernaum ɛ́n ɲúcú kə jɔ́ nǎ ɛ́kò nǎ Mawuehà a wo và Pɔlu gbɔ́ i nún bə miǎn cɔ́tɔ́ ŋ tǎ ɛ́hò à a? ²⁵ Ɛ́ nún bə ɛ́ kə Pɔlu qə a cɔ́amə́ ɛ́n Yesu tɔ́ nùcɔ́ i nún nən bə nǎ ɛ́ bùi nón Simon , mɛɛn wó si i anyigbaan ji fiɔ́wó cɔ́ nǎ ɛ́howó dǎ? cò wó duməviwó si nǎ mí cò ɛ́mə jrò wó si? ²⁶ Kə Pɔlu qó ɲún bə ɛ́məjrowó à Yesu nún nən bə nǎ inyí ɛ́ncàn ɛ́duməviwó yə ŋ tǎ nǎ ɛ́hoà. ²⁷ Vɔ́a nǎ ɛ́tahò ɛ́tahò jɔ́tɔ́wó ŋkàa wó ɛ́nùvɔ́ɛ́n ɛ́n yi ɛ́cɔ́umǎ dǎ ɛ́pə i nán lə ɛ́hoə kə và kǎlǎkǎlǎ a nǎ ɛ́kə yə nún mǎ ɛ́n aà kpɔ́ ɛ́hó qəka. Dǎə, i nán cǎnə́ ɛ́tahò jɔ́tɔ́wó dǎ ɛ́nyén kidə ɛ́wovə́ nú"

Chapter 18

¹ Lə gánáməán adəprɔvɪwó và Yesu gbɔ́ i nún bə << Mɛɛn i gánŋan wi lə jɪŋkɔriwó fiɔ́quscò mǎ?>> ² Yesu yó qəvi cù kùvi qəka và qə́kia gbɔ́ i cò ɛ́ dǎ wó dɛ́ŋdomə. ³ I nún bə<< lə nyón dodómə ŋ lə nún nǎ nún nǎ míŋ qɔ́ri (trɔ́) i zún sigbə qəvi cúkúviwó ɛ́nəán míŋ kàa qə jɪŋkɔviwó fiɔ́quscòmə tò arɔ́kpǎ qə ji o. ⁴ Kə inujin ɛ́nə ɛ́n ɛ́mə qəsiá qə kə búbɔ́ qə́kia sigbə qəvi cúkúvi kiláa nyin ɛ́mə gánŋgán wi lə jɪŋkɔriwó fiɔ́ quscò a mǎ. ⁵ I ɛ́mə qəsiadə kə scɔ́ qəvi hilawó qəka lǎtin-ŋkɔ́ mǎ ɛ́n scɔ́ ŋ. ⁶ Gánŋkə ɛ́mə qə ɛ́nùvɔ́ɛ́n mǎ ɛ́n à nyón nən wi bə wòa brǎ ɛ́kpɔ́ gánŋgán qəka dǎ yə kɔ́ i cò ɛ́ dǎnŋkpɪn dǎ ascú mǎ. ⁷ Bàbàa nǎ scicəamə cǎgbə gascòscò sɛnɲúwó tɔ́ qə ɛ́ lə vǎvǎqə bə ɛ́nún hinàn wó nán jɔ́ vɔ́a bàbàa nǎ ɛ́mə kə ji i

ənun hinànwò là tò i jò à. ⁸ Nè tɔ̀wò lɔ̀ nò mi tɔ̀wò fɔ̀ là nàwò bɛ̀ nàwò gɛ̀jɛn àn coà i cɔ̀e danɲkpɛn dɛ̀ dinɲdin tòhò. Ƴ nyɔ̀n nɛ̀wò wi bɛ̀ nàwò dɔ̀ jɛ̀nɲkɔ̀rɔ̀wò fɛ̀dɔ̀scomɛ̀ kɛ̀dɛ̀ alɔ̀kpò nòmi àfɔ̀kɛ̀pò , bɛ̀ woà cò wo danɲkpɛn dɛ̀ ə̀zò màwò mɛ̀ kɛ̀dɛ̀ àlɔ̀ àmɛ̀vɛ̀ àfɔ̀ amɛ̀vɛ̀ . ⁹ Nè tɔ̀wò ɲkuvɛ̀ là nà bɛ̀ nàwò gɛ̀ jɛ̀n àn coà i cɔ̀e danɲkpɛn dɛ̀ dinɲdin tòhò. Ƴ nyɔ̀n nɛ̀ wo wi bɛ̀ nàwò dɔ̀ jɛ̀nɲkɔ̀rɔ̀wò fɛ̀dɔ̀scomɛ̀ mɛ̀ kɛ̀dɛ̀ ɲkuvɛ̀ dɛ̀ ka bɛ̀ woà cò wo danɲkpɛn dɛ̀ ə̀zomɛ̀ kɛ̀dɛ̀ ɲkuvɛ̀ àmɛ̀vɛ̀. ¹⁰ Mi kpɔ̀ mianɲkɛ̀wòjɔ̀ bɛ̀ mɛ̀jɛ̀ kà gbɛ̀ mɛ̀aàn rɔ̀n dɛ̀vi hi nànwò dɛ̀ka o Dò ɲ̀ là nuɛ̀n nɛ̀ mi là jɛ̀nɲkɔ̀rɔ̀wò fɛ̀dɔ̀scomɛ̀ àn wò Mawu ɛ̀jɛn dɔ̀tɔ̀wò lɛ̀ kpɔ̀ tiɛ̀n dadà kɛ̀ là jɛ̀nɲkɔ̀rɔ̀wò yɛ̀ ɲkuvimɛ̀ gaɲɛ̀kpukpuɛ̀dɛ̀ mɛ̀ do. ¹¹ Dò àmɛ̀ gbɛ̀tɔ̀vi vɛ̀ bɛ̀ yɛ̀a cɔ̀cɔ̀ ɛ̀nùkɛ̀ bù a. ¹² Nukɛ̀a mi bù? nɛ̀ àmɛ̀dɛ̀ wò arɛ̀ngbɔ̀vi kavɛ̀takpò dɛ̀ i dɛ̀ka bi à ɲ̀ tà nɛ̀ci kavɛ̀ ciwò ciàsiɲkɛ̀kɛ̀ à wò dɛ̀ dɛ̀ ɛ̀tòjɛ̀ i vɛ̀ jɛ̀ nɛ̀ kɛ̀ bù à ? ¹³ I nɛ̀ i kpɔ̀e àa ɲ̀ là nuɛ̀n nɛ̀ nù là ɛ̀nyɔ̀ dodòmɛ̀ ə̀ kpɔ̀ nɛ̀ jɛ̀jɔ̀ sùgbò là ɲ̀n wù kavɛ̀cɔ̀ wo ciàsiɲkɛ̀kɛ̀ kɛ̀ ɲ̀ bù à wò o. ¹⁴ Nè nɛ̀ kɛ̀ ɛ̀nyɛ̀n miàn dadà kɛ̀ là jɛ̀nɲkɔ̀rɔ̀wò a yɛ̀ jɛ̀ji bɛ̀ dɛ̀vi hinànwò dɛ̀ka nàwò crɔ̀n o. ¹⁵ Nè tɔ̀wò nɛ̀nvi wò ɛ̀nù wɛ̀n dɛ̀ ɛ̀jɛ̀nɲwò áa yɛ̀ gbò nɛ̀ nàwò nù ɛ̀nùkɛ̀ i wò dɛ̀ ɛ̀jɛ̀nɲwò nɛ̀n nɛ̀ i sɛ̀ gòmɛ̀ nɛ̀ wo áa, ə̀ dɔ̀jɛ̀. ¹⁶ Vɔ̀a nɛ̀ ɲ̀ sɛ̀ gòmɛ̀ nɛ̀ wo áa prɔ̀ àmɛ̀ dɛ̀ka nò mi àmɛ̀ àmɛ̀vɛ̀ dɛ̀ dɛ̀kiwò ɲ̀n cɛ̀gbɛ̀ nɛ̀ tò ɛ̀nùtòhò àmɛ̀vɛ̀ nòmi amɔ̀ntɔ̀nwò nù mɛ̀aàn woà nù ɛ̀nyɔ̀ndodo a. ¹⁷ I nɛ̀ i gbɛ̀ ɛ̀tò dɔ̀dɔ̀ wò a cò ɛ̀nyɔ̀n àn yɛ̀ ɛ̀hàamɛ̀ nɛ̀ i gbɛ̀ ɛ̀to dɔ̀dɔ̀ ɛ̀hàamɛ̀ àn woà cɔ̀e sigbɛ̀ àmɛ̀maxɔ̀sɛ̀ nò mi ɛ̀tahoscɔ̀tɔ̀ ɛ̀nɛ̀ . ¹⁸ Lɛ̀ ɛ̀nyɔ̀n dɔ̀dò mɛ̀ ɲ̀ là nùwò nɛ̀ mi ɛ̀nùdɛ̀siɲkɛ̀ kɛ̀ miàn bà là anyigban jɛ̀a woà brɛ̀e là jɛ̀nɲkɔ̀rɔ̀wò cɛ̀ i ɛ̀nù dɛ̀siɲkɛ̀ kɛ̀ miàn tɔ̀ là anyigban jɛ̀a woà tɔ̀i là jɛ̀nɲkɔ̀rɔ̀wò cɛ̀ . ¹⁹ Ƴ gbɛ̀ là nùwò nɛ̀ mi nɛ̀ àmɛ̀ àmɛ̀vɛ̀ wò dɛ̀ ka lɛ̀ anyigban hilà jɛ̀ i biɔ̀ ɛ̀nuɲdɛ̀ a tiɛ̀n dadà kɛ̀ là jɛ̀nɲkɔ̀rɔ̀wò la cɔ̀e nɛ̀ wò . ²⁰ Do là tiɛ̀n ɲ̀kò mɛ̀ àn ɲ̀ là wò dɔ̀ndòmɛ̀>> ²¹ Pɔ̀lu vɛ̀ i nùwò nɛ̀ yesu bɛ̀ Aɔ̀cɔ̀tɔ̀ zɛ̀ nɛ̀nɛ̀ i mɛ̀aàn sɛ̀ kɛ̀ tiɛ̀n nɔ̀nvi nɛ̀ i wò ɛ̀nùwɛ̀n dɛ̀ ɛ̀jɛ̀nɲyɛ̀ ? kɛ̀kɛ̀ zɛ̀adrɛ̀a? >> ²² Yesu nùwò nɛ̀n bɛ̀ <<ɲɛ̀n ɲ̀ nùwò nɛ̀ nù bɛ̀ zadrɛ̀ o ganɲkɛ̀ kɛ̀kɛ̀ zɛ̀ kàkitàkpòcùwòciadrɛ̀ . ²³ Jɛ̀nɲkɔ̀rɔ̀wò fɛ̀dɔ̀scomɛ̀ wò dɛ̀ sigbɛ̀ ɛ̀fɛ̀ dɛ̀kɛ̀ kɛ̀ jɛ̀ bɛ̀ yɛ̀a wò àkɔ̀ntɛ̀ kɛ̀dɛ̀ yɛ̀ dɔ̀cɔ̀viwò a ɛ̀nɛ̀. ²⁴ Vɔ̀ a kɛ̀ i tɔ̀ àkɔ̀ntɛ̀a jɛ̀a wò kprɔ̀ ɛ̀dɔ̀cɔ̀vi dɛ̀ka kɛ̀ dù sikàho fɛ̀n kauriblatɔ̀n toho àmɛ̀wò dɛ̀ dɛ̀ a vɛ̀ nɛ̀n. ²⁵ Kɛ̀ ɛ̀nùkɛ̀ à sɛ̀jɛ̀ tɔ̀ à ɲ̀ là siàa yɛ̀ scɔ̀tɔ̀ dɛ̀ gbɛ̀ bɛ̀ woà sɛ̀e kɛ̀dɛ̀ àsià kɛ̀dɛ̀ ɛ̀viàwò kɛ̀dɛ̀ ɛ̀nùdɛ̀sia dɛ̀ kɛ̀ lɛ̀ sià nɛ̀ woà sɛ̀jɛ̀ tɔ̀ ɛ̀fɛ̀n àn . ²⁶ Ƴdɔ̀cɔ̀vià gɛ̀ jɛ̀n i jàkrò dɛ̀ àkɔ̀mɛ̀ nɛ̀ nɛ̀n i táacù i cò ɛ̀fɛ̀n àn sɛ̀ sɛ̀ kɛ̀a . ²⁷ Ƴdɔ̀cɔ̀vi huàn yɛ̀ scitɛ̀a kpɔ̀ adɔ̀nu mɛ̀ nɛ̀n i tɛ̀ a cù i cò ɛ̀fɛ̀n àn sɛ̀ sɛ̀ kɛ̀a . ²⁸ Kɛ̀ ɛ̀dɔ̀cɔ̀vià dɔ̀ a ə̀ kpɔ̀ ɛ̀ɔ̀crɔ̀ à hà tɛ̀ dɔ̀cɔ̀vi dɛ̀ka kɛ̀ dɔ̀ korarohò kavɛ̀takpò yɛ̀ fɛ̀n dɛ̀a dɛ̀a Ƴ lɛ̀a i mɔ̀n ɛ̀kɔ̀ nɛ̀ i nùwò bɛ̀ tɔ̀ fɛ̀n kɛ̀ ə̀ dɔ̀ dɛ̀ ɲ̀ dɛ̀ à ɲ̀. ²⁹ Gànɲkɛ̀ yɛ̀ scrɔ̀ hàtià jàkrò i dɛ̀ kùkù nɛ̀n bɛ̀. xɔ̀ jɛ̀gbòdɛ̀ ɲ̀ hɛ̀dɛ̀kɛ̀ mɛ̀aàn tɔ̀ fɛ̀n àn nɛ̀wò . ³⁰ Vɔ̀ ɛ̀dɔ̀cɔ̀vi kɛ̀lɛ̀lɔ̀ lɛ̀tɛ̀a gbɛ̀ ə̀ vɛ̀ cɔ̀e dɛ̀ gàkpàamɛ̀ kɛ̀kɛ̀ i sɛ̀nàwò gɛ̀kɛ̀mɛ̀ i tɔ̀ fɛ̀n àn nɛ̀n àn . ³¹ Kɛ̀ ɛ̀scrɔ̀a hàtiàwò kpɔ̀ ɛ̀nùkɛ̀ jɔ̀aàn scomɛ̀fiɛ̀n là wò yɛ̀ i vɛ̀ nùwò ɛ̀nùkɛ̀ jɔ̀a nɛ̀ wò scɔ̀tɔ̀. ³² Ƴdɔ̀cɔ̀vi hinàwò yɛ̀ scɔ̀tɔ̀ yɛ̀e i nùwò nɛ̀n bɛ̀ Ƴwo ɛ̀dɔ̀cɔ̀vi, wɛ̀n ɲ̀ cò ɛ̀fɛ̀n hinàwò sɛ̀ sɛ̀ kɛ̀ wo dɔ̀ ə̀ dɛ̀ kùkù ɲ̀. ³³ Ƴ dɔ̀la kpɔ̀ adɔ̀nùwò nɛ̀ ɛ̀ɔ̀crɔ̀wò hàti sigbɛ̀ ɲ̀ kpɔ̀ ɛ̀dɔ̀nù mɛ̀ nɛ̀ wo cɛ̀a ? ³⁴ Kɛ̀ aɔ̀cɔ̀tɛ̀a wò scomɛ̀ fiɛ̀n àn ə̀ cɔ̀ ɛ̀ nɛ̀ ɛ̀tasɛ̀jɛ̀nùtɔ̀wò kɛ̀kɛ̀ nɛ̀ gɛ̀kɛ̀mɛ̀ i tu fɛ̀n àn sɛ̀ a . ³⁵ Nè Nè kɛ̀ i tiɛ̀n dadà lɛ̀ jɛ̀nɲkɛ̀vria wò nɛ̀ mi nɛ̀ àmɛ̀dɛ̀sia ɲ̀ sɛ̀ kɛ̀ nɔ̀n via lɛ̀ yɛ̀ jɛ̀mɛ̀ àn nɛ̀.

Chapter 19

¹ Kɛ̀ Yesu xónúxó hinànwò jɛ̀rɛ̀a, ɛ̀cò lɛ̀ Galilɛ̀ i yɛ̀ yúɲdɔ̀a dú mɛ̀ là ɛ̀tɔ̀ yɔ̀rdan yɛ̀ ɲ̀gbɛ̀. ² Àmɛ̀ súgbòwò kprɛ̀e dɔ̀ i yòɲdɔ̀ wò. ³ Faristòwò tɛ̀bɔ̀bɛ̀, i dɔ̀ə̀ kpɔ̀ i nùwò bɛ̀: "Ƴsɛ̀a dɛ̀mɔ̀n nɛ̀ ɲ̀cùcù bɛ̀ nàwògbɛ̀ àsià cɛ̀gbɛ̀ ɛ̀nùdɛ̀ tɔ̀ á?" ⁴ Yesu dɔ̀ ɲ̀n i nùwò bɛ̀: "Mì ɲ̀hrɛ̀n kpɔ̀ bɛ̀ àmɛ̀ kɛ̀ wò cò gòmɛ̀jɛ̀jɛ̀ wò wò àcù kɛ̀dɛ̀ àsià?" ⁵ I i gbɛ̀ nùwò bɛ̀: "cɛ̀gbɛ̀ hinàwò tɔ̀a, ɲ̀cùcù là cò gbɛ̀ yɛ̀ dadà kɛ̀dɛ̀ yɛ̀ nánán dɛ̀ i là kùdɛ̀ àsià ɲ̀n, i wò àmɛ̀vɛ̀áwò wóa trɔ̀ zùn ɲ̀tirán dɛ̀ka á?" ⁶ Wò ɲ̀ gbɛ̀ nyɛ̀n àmɛ̀vɛ̀ o, vɔ̀a ɲ̀tirán dɛ̀kɛ̀. Cɛ̀gbɛ̀ hinàntɔ̀ á, ɛ̀nùkɛ̀ Mawu cò dɛ̀ ɛ̀dɔ̀a, àmɛ̀dɛ̀ ɲ̀kɛ̀a mɛ̀en o." ⁷ Wò nùwò bɛ̀: "Nukɛ̀a jò i Mosɛ̀ dɛ̀ gbɛ̀ nɛ̀ mi bɛ̀ mian wò ɲ̀nɔ̀rún gbɛ̀gbɛ̀ yɛ̀ wɛ̀ma nɛ̀n wò ɲ̀nɔ̀rún gbɛ̀gbɛ̀ yɛ̀ wɛ̀ma nɛ̀n i yɛ̀n mɛ̀aàn?" ⁸ Ƴ nùwò nɛ̀ wò bɛ̀: "cɛ̀gbɛ̀ miàn jɛ̀ sɛ̀jɛ̀n tɔ̀a, Mosɛ̀ dɛ̀mɔ̀n nɛ̀ mi bɛ̀ miàn gbɛ̀ miàn sí wò gánɲkɛ̀ là gò mɛ̀jɛ̀jɛ̀a, ɛ̀nyɛ̀n ɛ̀nɛ̀ o." ⁹ Ƴ lɛ̀ nùwò nɛ̀ mi: "Àmɛ̀dɛ̀kpukpuɛ̀ dɛ̀ kɛ̀ gbɛ̀ àsià, nɛ̀ ɲ̀nyɛ̀n cɛ̀gbɛ̀ matɛ̀lɔ̀tɔ̀, o, i i gbɛ̀ dɛ̀ ɲ̀nɔ̀rún bù á, wò matɛ̀lɔ̀. Í ɲ̀cùcù kɛ̀ dɛ̀ ɲ̀nɔ̀rún kɛ̀ wò gbɛ̀a, wò matɛ̀lɔ̀." ¹⁰ Aɲɛ̀prɔ̀viwò nùwò nɛ̀ Yesu bɛ̀: "Nɛ̀ ɲ̀cùcù yɛ̀ nɔ̀nɔ̀mɛ̀ wòdɛ̀ ɛ̀nɛ̀ lɛ̀ àsià ɲ̀n àn, ɲ̀ nyɔ̀n lɛ̀ woà dɛ̀ ɲ̀nɔ̀rún o." ¹¹ Vɔ̀a Yesu dɔ̀ ɲ̀n nɛ̀ wò bɛ̀: "ɲ̀ nyɛ̀n àmɛ̀ dɛ̀siɲkɛ̀ i lá tɛ̀jɛ̀ sɛ̀ ɛ̀nùkpràa mɛ̀ hilà gòmɛ̀ o, vɔ̀a àmɛ̀ kɛ̀ wò dɛ̀mɔ̀n nɛ̀ bɛ̀ woà sɛ̀ gòmɛ̀ àn dɛ̀dɛ̀ i. ¹² Dò àmɛ̀ tátɛ̀a dɔ̀wóo lɛ̀ kɛ̀ wò jɛ̀ ɛ̀nɛ̀ àn. Í ɛ̀búwò lɛ̀ kɛ̀ àmɛ̀wò tɛ̀a wò, i ɛ̀búwò cá lɛ̀ kɛ̀ wòntáwò lá wòdɛ̀kiwò cɛ̀gbɛ̀ jɛ̀nɲkɔ̀rɔ̀wò fɛ̀dɔ̀xó a tɔ̀. Àmɛ̀ kɛ̀ là tɛ̀jɛ̀ xɔ̀ ɛ̀nùkpràamɛ̀ hilàa, nàwò xɛ̀." ¹³ Wò cò dɛ̀vi dɛ̀kɛ̀wò vɛ̀ nɛ̀n bɛ̀ nɛ̀ dɛ̀lɔ̀ dɛ̀ wóji i xóɲɛ̀ nɛ̀wò, vɔ̀a adɛ̀prɔ̀viwò kán ɲ̀kuvimɛ̀ nɛ̀ wò. ¹⁴ Vɔ̀a Yesu nùwò bɛ̀: "Mì dɛ̀mɔ̀n nɛ̀ dɛ̀viwò i mɛ̀jɛ̀ kɛ̀a gbɛ̀ nówò bɛ̀ wò ɲ̀kɛ̀a vɛ̀ ɛ̀gbònyɛ̀ o, dɔ̀ jɛ̀nɲkɔ̀rɔ̀wò fɛ̀dɔ̀xó dɛ̀ sigbɛ̀ àmɛ̀ dɛ̀wóa ɛ̀nɛ̀." ¹⁵ Ƴ dɛ̀ alɔ̀ dɛ̀ wóji, i cò lɛ̀ lɛ̀nàwò. ¹⁶ Kpɔ̀ ɲ̀cùcù dɛ̀kɛ̀ vɛ̀Yesu gbò gbò i nùwò bɛ̀: "Axótɔ̀, ɛ̀nù nyɔ̀ngbi kɛ̀a i ɲ̀ dɔ̀ là wò ié kpɔ̀ agbɛ̀ mavɔ̀ mɛ̀aàn?" ¹⁷ Yesu nùwò nɛ̀n bɛ̀: "Nukɛ̀a jò i ɛ̀ lɛ̀ kɛ̀ ɲ̀ sɛ̀ bɛ̀ nukɛ̀a nyɔ̀n? Àmɛ̀dɛ̀ka dɛ̀dɛ̀ i nyɔ̀n, nɛ̀ ə̀ jɛ̀ bɛ̀ yɛ̀a dɔ̀ agbɛ̀ mavɔ̀ mɛ̀aàn, wò dɛ̀ ɛ̀sɛ̀áwò jɛ̀." ¹⁸ Ƴcùcù nùwò nɛ̀n bɛ̀: "Ƴsɛ̀ kɛ̀a wò?" Yesu nùwò bɛ̀: "ká wú àmɛ̀ o, ká wò matɛ̀lɔ̀ o; ká fifi o, ká xovi o, ¹⁹ bù tɔ̀ dadà kɛ̀dɛ̀ tɔ̀ nánán, i nán rɔ̀n ɛ̀xɔ̀wò sigbɛ̀ wòntɛ̀ ɛ̀nɛ̀." ²⁰ Dɔ̀kɛ̀jɛ̀vià nùwò nɛ̀n bɛ̀: "ɲ̀ wò dɛ̀ ɛ̀sɛ̀ hinànwò sɛ̀a jɛ̀, nukɛ̀a gbɛ̀ hian ɲ̀?" ²¹ Yesu nùwò nɛ̀n bɛ̀: "Nɛ̀ ə̀ jɛ̀ bɛ̀ yɛ̀a nyɛ̀n àmɛ̀dɔ̀dɔ̀a, sɛ̀ ɛ̀nùkɛ̀ lɛ̀ asiwóa, i nán cò ɛ̀hòa nɛ̀ áyá mɔ̀nɔ̀nwò, nɛ̀ kɛ̀sɛ̀nɔ̀nù nán nɔ̀n asiwò lɛ̀ jɛ̀nɲkɔ̀rɔ̀. Lɛ̀ hinàwò yɛ̀ ɲ̀gbɛ̀áa, vɛ̀nɛ̀ nàwò kprò ɲ̀ dɔ̀." ²² Vɔ̀a kɛ̀ dɛ̀kajɛ̀a sɛ̀ ɛ̀nyɔ̀n kɛ̀ Yesu nùwò àn, ə̀ trɔ̀ yɛ̀ kide akoefán dɔ̀ ɛ̀nù nyɔ̀ngbi súgbò lɛ̀sɛ̀. ²³ Yesu nùwò nɛ̀ yɛ̀ dɛ̀prɔ̀viwò bɛ̀: "Lɛ̀ ɛ̀nyɔ̀ndodɔ̀ mɛ̀ àn, ɲ̀ là nùwò nɛ̀ mi, sɛ̀jɛ̀n nɛ̀ hotɔ̀nɔ̀n bɛ̀ nánɲɔ̀ jɛ̀nɲkɔ̀rɔ̀wò fɛ̀dɔ̀xó mɛ̀. ²⁴ Ƴ gbɛ̀ lɛ̀ nuɛ̀n nɛ̀ mi bɛ̀, ɛ̀fɛ̀ nɛ̀ kposòwú bɛ̀ nán tɔ̀ tɔ̀nnidomɛ̀, bɛ̀ hotɔ̀nɔ̀n nánɲɔ̀ Mawu ɛ̀fɛ̀dɔ̀xó mɛ̀." ²⁵ Kɛ̀ adɛ̀prɔ̀viwò sɛ̀ ɛ̀nyɔ̀n àn, ə̀ kpáca wò i wò nùwò bɛ̀: "Mɛ̀en, i là tɛ̀jɛ̀ kprɔ̀ xɔ̀ xɔ̀ mɛ̀aàn?" ²⁶ Yesu kpówò i nùwò bɛ̀: "lɛ̀ àmɛ̀gbɛ̀tɔ̀viwò gbò yán, wò ɲ̀ká tɛ̀jɛ̀ wò ɛ̀nù hilà o, ganɲkɛ̀ Mawu yá lá tɛ̀jɛ̀ wò ɛ̀nù dɛ̀siɲkɛ̀." ²⁷ Petro dɔ̀ ɲ̀n i nùwò bɛ̀: "kpɔ̀ mí gbɛ̀ ɛ̀nù dɛ̀siɲkɛ̀ dɛ̀ bɛ̀ mian kprɔ̀ wo dɔ̀, "nukɛ̀a i miàn vɛ̀ xɔ̀?" ²⁸ Yesu nùwò nɛ̀ wò bɛ̀: "lɛ̀ ɛ̀nyɔ̀ndɔ̀dɔ̀ mɛ̀ àn, ɲ̀ là nùwò nɛ̀ mi, miàn wò kɛ̀ kprò ɲ̀ dɔ̀ a wò, lɛ̀ ɛ̀xó kɛ̀ gbònɔ̀n àn mɛ̀aàn, gɛ̀kɛ̀mɛ̀ àmɛ̀gbɛ̀tɔ̀vi lɛ̀ kanrɛ̀n dɛ̀ yɛ̀ ɲ̀tikòkò zinkpin àn jɛ̀ dɛ̀a, miàn wò cá, miàn kanrɛ̀n dɛ̀ zinkpin àmɛ̀wuiwəawo jɛ̀, i lɛ̀ dɔ̀ kójó nɛ̀ Israel yɛ̀ hɛ̀nnu wuiwəa wò. ²⁹ Àmɛ̀ dɛ̀siɲkɛ̀ kɛ̀ cò gbɛ̀ yɛ̀ xówò, nɔ̀via ɲ̀cùcùwò, nɔ̀nɔ̀via ɲ̀nɔ̀rúnwò yɛ̀ dadà, yɛ̀ nánán, ɛ̀viawò, nòmi anyigbanwò cɛ̀gbɛ̀ tiɛ̀jɛ̀ àn, woà tɔ̀ fɛ̀n nɛ̀nzɛ̀ kawɛ̀takpò i à gbɛ̀ dɔ̀ agbɛ̀ mavɔ̀ yɛ̀ ciɛ̀nɔ̀n. ³⁰ Vɔ̀a àmɛ̀sugbò kɛ̀ nyi kɛ̀lɛ̀kɛ̀lɛ̀tɔ̀wò ɛ̀fiáawo lá vɛ̀ nyin ɲ̀gbɛ̀citɔ̀wò, i ɲ̀gbɛ̀citɔ̀wò lá vɛ̀ nyin kɛ̀lɛ̀kɛ̀lɛ̀

tòwo.

Chapter 20

¹ Jinnkoriwé fíóduxó wóqè sigbà anjigban tò dǎka kǎ dó nyindin fúún bǎ yáa vǎ kprò ǎdǎwǎtǎwó yi yǎ wainbomǎ án ǎnǎ. ² Kǎ yǎkiǎ ǎdǎwǎtǎ wó sǎ wóqǎkiwó gǎmǎ dǎ kresarohó dǎka tútú lǎ ñkǎkǎ dǎka yǎ dǎwǎwǎ yǎ, ǎ dó wó yǎ wainboámǎ. ³ Æ gbǎ dó sigbǎ gátón mǎ ǎnǎ, ñ kprò ǎdǎwǎtǎ briwo kǎ ǎdǎ dǎ ñ lǎ wósia o lǎ afi mǎ. ⁴ Æ nún ná wó bǎ: "Miánwó cá, mi yi wainboámǎ, ǎnú dǎsiadǎ kǎ nyón ǎn, maǎ cǎ nǎ mǎ." Lǎ hinán yǎ ñgbǎa, wó yǎ ǎdǎ wǎ gbǎ. ⁵ Æ gbǎ dó lǎ gadǎn kidǎ gasiǎkǎ mǎ ñ gbǎ wǎ ǎnú hinán nǎnkǎ. ⁶ Zóǎkǎkǎ sigbǎ gawúǎkǎ ǎnǎn, ǎ dó ñ kprò ǎmǎbúwó kǎ ñlǎwǎ ǎdǎdǎa o, ǎ nún ná wó bǎ: "Nukǎa jó ñ mǎ lǎlǎ dǎ ǎdǎdǎ mawǎ ñkǎkǎ bribǎa máan?" ⁷ Wó dǎ ñuǎ bǎ ǎmǎdǎ ñxǎ yǎwó o. Æ nún ná wó bǎ: "Mián wó cá mi yi ǎboámǎ" ⁸ Fiǎñi gbǎa, ǎbǎtǎa nún nǎ yǎ bojipǎtǎ be: "ñǎ ǎdǎwǎtǎwó nǎ nán tú fǎn nǎ wó có ǎmǎ cingbǎtǎaji sǎyi ǎmǎ kǎlǎkǎlǎtǎ ji". ⁹ Kǎ Kǎ ǎdǎwǎtǎwó wó xǎ lǎ gǎwúǎkǎ mǎánwó vǎa, ǎmǎ dǎsiadǎ xǎ kresarohó dǎka. ¹⁰ Kǎ ǎdǎwǎtǎ kǎlǎkǎlǎtǎwó vǎa, wó bú bǎ ñoa xǎ wú, vǎa wó cáwó xǎ kresarohó dǎkǎ. ¹¹ Kǎ wó tú fǎn nǎ wó jrǎaa, wó fǎnkoǎ dǎ ǎbǎtǎa ñú. ¹² Wó nún bǎ: ǎdǎwǎtǎ cingbǎtǎ hilawó wǎ dǎ gǎxǎxǎ dǎka dǎdǎi, vǎa ǎtú fǎn dǎka rǎkpǎ nǎ mi, miánwó kǎ dǎ á yǎ có ñidin lǎ ñidǎn gbǎa. ¹³ Vǎa ǎbǎtǎa dǎ ñún ná ǎmǎ dǎka lǎ wó mǎ bǎ: "Æhrǎ, ñǎn ñtafúwo o" ñǎn kidǎ mián wǎnǎ, mi ñsǎ miánǎkiwó gǎ mǎ dǎ kresarohó dǎka ji a?" ¹⁴ Mi xǎ ǎnúkǎ nyin miántǎ, nǎ mián có yi. ñ cañ bǎ mǎn tú fǎn dǎka rǎkpǎ nǎ mián kidǎ ǎdǎwǎtǎ cingbǎtǎawó. ¹⁵ ñǎn ñ kprò ǎmǎn ñ lǎ có tú nún nyongbi wó wǎ ǎnúkǎ ñ jiǎa? Nǎmi mi lǎ bia ñun ñ cágbǎ kǎ ñ nyi ǎmǎ xódó mǎ nyongbitǎa a? ¹⁶ ǎmǎ cingbǎ lǎ nyi ǎmǎ kǎlǎkǎlǎ, ñ ǎmǎ kǎlǎkǎlǎ lǎ nyi ǎmǎ cingbǎ. "Wó ñǎ ǎmǎ sugbǎ ganǎkǎ ǎmǎ hǎdǎkǎ ñ wó cán" ¹⁷ Kǎ Yesu yikó yerusalémi ǎn, ǎ kprò ǎdǎkprǎvi ǎmǎwǎrǎvǎawó hǎn. Lǎ ǎmǎn ǎn jiǎ, ǎ nún bǎ: ¹⁸ "Mi kpró, mi yikó Yerusalémi, ñ woa có ǎmǎgbǎtǎvi dǎ ǎlǎmǎ nǎ vǎsatǎwó kidǎ ǎnúkprǎmǎtǎ gǎnǎgǎnwó. Wóa búnfǎn ǎn ñ wú. ¹⁹ ñ cǎ dǎ jimǎxǎsǎtǎwó lǎmǎ nǎ woa kǎnún ñǎn ñ xoǎ ñ krǎn dǎ áticóga jí. Vǎa, lǎ ñkǎkǎ ǎmǎntǎn á ǎn gbǎa, á fǎn." ²⁰ Seyijia, zǎbédé yǎ si kidǎ Yesu gbǎ. Æ jákró dǎ ²¹ Yesu yǎ kǎmǎ ñ biǎ ǎnúǎkǎ. Yesu dǎ ñún ñǎn bǎ: "Nukǎa ǎlǎ jí?" Æ nún bǎ: "Dǎ mǎn nǎ ǎvinyǎ ǎmǎvǎawó nǎn kǎnrǎn dǎka dǎ tǎo lǎ miǎn mǎ lǎ tǎo fíóduxó mǎ." ²² Vǎa Yesu dǎ ñúnnǎn bǎ: "ñ nyán ǎnúkǎ ǎlǎ biǎ a o. Mián tǎñ nún ǎnú vǎvǎ kǎ máan nún ǎn?" ²³ Æ nún ná wó bǎ: "Mián nún tún nú vǎvǎa ñanwó. Vǎa nǎ woa kǎnrǎn dǎ tǎn lǎ dǎnún kidǎ tiin lǎ miǎn mǎ ǎn, ñ nyi ǎñǎn ñ lǎ ñǎn o, vǎa ǎ nyi ǎmǎkǎ tiin-dǎdǎ gradoǎ dǎ ñǎn ǎn wó lǎ." ²⁴ Kǎ adǎ kprǎvi ǎmǎnwó kprǎtiawó sǎ ǎnyón hilǎa wó wǎ xomǎfiǎn dǎ nǎnvi ǎmǎvǎawó. ²⁵ Vǎa Yesu yǎ wó vǎ dǎka gbǎ, ñ nún bǎ: "ñ nyán jimǎxǎsǎtǎwó fíawó dǎ nǎ wo jí ñ wó mǎ vǎvǎdǎ wó fíawó dǎ nǎ wo jí. ²⁶ Vǎa ñ dǎ lǎ nyi ǎnǎ lǎ mián mǎ o, ganǎkǎ ǎmǎkǎ jí bǎ woa kikǎ ǎyǎ dǎ ǎjia, dǎ lǎ mián dǎcǎvi. ²⁷ ñ ǎmǎ dǎsiadǎ kǎ jí yǎa nyi kǎlǎkǎlǎtǎ lǎ mián mǎ ǎn, dǎ lǎ nyi mián dǎcǎvi, ²⁸ nǎnǎ ñ ǎmǎgbǎtǎvi ñ vǎ bǎ woa subǎ yǎ o, ganǎkǎ bǎ yǎa subǎ ñ có yǎ gbǎ nǎn cágbǎ ǎmǎ súgbǎ tǎ." ²⁹ Gakǎmǎ ñ dǎ lǎ Yérixo dúa mǎ ǎn, ǎmǎ súgbǎ kprǎ dǎ. ³⁰ ñkuvitǎnǎn ǎmǎvǎ kǎnrǎn dǎ ǎmǎn ǎn tǎ dǎ. Kǎ wó sǎ bǎ Yesu vǎ yikǎa, wó dǎ axǎ bǎ: "Axótǎ, David yǎvi, kprò ǎdǎnún mǎ nǎ mí" ³¹ ǎmǎ sugbǎawó kǎn ñkuvimǎ nǎwó bǎ woa vinǎ, vǎa wó gbǎ dǎ axǎ sinǎñ bǎ: "Axótǎ, David yǎ vi, kprò ǎdǎnún mǎ nǎ mí. ³² Yesu nǎntǎ ñ ñǎ wó ñ kǎ wó sǎ bǎ: "Nukǎa mijí bǎ mǎn wó nǎ mí?" ³³ Wó nún ñǎn bǎ: "Axótǎ, mián ñkúviwó nǎn hún" ³⁴ Yesu kprò ǎdǎnún mǎ nǎ wó, ñ krǎ wó ñkuviwó. Ákáakǎa, wó ñkuviwó hún ñ wó kprǎ dǎ.

Chapter 21

¹ Kǎ Yesu kide yǎ dǎprǎviwó tǎbǎ Yérusalém ñ dǎ Betphagǎ dúmǎ tǎbǎ ámitóji. ² Yesu dǎ dǎprǎvi ǎmǎvǎ ñ nún ná wó bǎ: «Mí yi ǎdǎ kǎ lǎ ñkǎa mǎ, mián kpró ñ wó brǎ kǎtǎkǎtǎ nǎn dǎka kidǎ ǎvia dǎ. Mí tǎkǎwó ñ kprǎwó vǎ ñ. ³ Nǎ ǎmǎdǎ kǎ nyón dǎ mi sǎaa, mi nún ñǎn bǎ: "axótǎ hiánwó, ñ ǎmǎ hinán lǎ tǎcimí dǎ ñ mián yi kidǎwó ákáakǎ". ⁴ Séyijia, ǎ vǎ mǎ bǎ ǎnúkǎ Mawu nyónuǎdǎtǎ nún dǎa, lǎ tǎñ jó. Æ nún bǎ: ⁵ «Nún ná Siǎn nyónrǎnvia bǎ: "tǎo fíó vǎ ǎgbǎwó lǎ ǎmǎ dǎki búbǎ mǎ ñ lǎ kǎtǎkǎtǎ nǎn kidǎ ǎvia jí."» ⁶ ǎdǎprǎviwó yi ñ wó sigbǎ Yesu nún ná wó a ǎnǎ. ⁷ Wó có kǎtǎkǎtǎ nǎn ǎn kidǎ ǎvia vǎ, wó dǎ wó wú gǎnǎgǎnwó ñ Yesu kǎnrǎn dǎ wó jí. ⁸ ǎmǎ súgbǎ dǎ wó wúwó (wó vǎnwó) dǎ ǎmǎn ji ñ ǎmǎ búwó có átitǎviwó ñ dǎ wó cáwó dǎ ǎmǎn. ⁹ ǎmǎkǎ lǎ Yesu yǎ ñkǎ kidǎ kǎ lǎ yǎ ñgbǎawó lǎdǎaxǎ bǎ: «Xǎ mi, David yǎ vi! Wóyǎ ǎmǎkǎ gbǎnǎn lǎ áxótǎ yǎ ñkǎ mǎ ǎn! xǎxǎ ñ nyi kǎkǎ có Mawu gbǎ!» ¹⁰ Kǎ Yesu dǎ Yerusalémdú mǎán, ǎquǎsǎa húnhún ñ nún bǎ: «Mǎn ñ nyi ǎmǎ hilǎ?» ¹¹ ǎmǎwó dǎ ñún bǎ: «ǎmǎwó dǎ ñún bǎ: «ǎmǎ hilǎ nyi Yesu, Mawunyǎnǎdǎtǎ Nazarǎtitǎ có Galilǎ.» ¹² Lǎ hinán yǎ ñgbǎa, ǎ dǎ dǎxǎxǎmǎ. Æ nyán ǎmǎ kǎ lǎ xǎrǎ nú kidǎ ǎmǎ kǎ lǎ sǎ nú ǎn wó sǎa lǎ dǎxǎxǎmǎ ǎn, ñ mún ǎhó dǎritǎwó tǎvúwó. ¹³ Æ nún ná wó bǎ: «Wó ñrǎn dǎ bǎ: "Wóa yǎ tiin xǎmǎ bǎ ǎdǎxǎxǎ," vǎa mí cǎ wǎ frǎfixǎ" ¹⁴ ñkuvitǎnǎnwó kidǎ ǎmǎ cǎrúúwó vǎ gbǎ lǎ ǎdǎxǎxǎmǎ, ñ ñ dǎ nǎ wó. ¹⁵ Vǎa kǎ vǎsatǎ gǎnǎgǎnwó kidǎ ǎnúkprǎmǎtǎwó kprò ǎnú jinnún kǎ ñ wǎa, ñ kǎ wó sǎ ñ dǎviwó lǎ dǎaxó lǎ dǎxǎxǎmǎ bǎ: «Xǎ nǎ mi róoo, David yǎ ñúcvǎi» Xomǎfiǎn lǎ wó (wó wǎ xomǎfiǎn) súgbǎ. ¹⁶ Wó nún ñǎn bǎ: «ǎ sǎ ǎnyón kǎ ǎmǎ hinánwó lǎ nú ǎn?» Yesu nún náwó bǎ: « Æ, vǎa mi ñ hrǎn gbǎdǎ kpró bǎ: "có dǎviwó kidǎ ǎvi nǎnǎnwó núnmǎ ñ ǎ nǎn ñ kǎfú kǎfú bribǎ dó có ǎmán? ¹⁷ Sǎ hinán yǎ ñgbǎa, Yesu có lǎ wógbǎ ñ dǎ lǎ ǎduamǎ bǎ yǎa vǎ dǎn Betania. ¹⁸ Kǎ ñ trǎvǎ ǎduamǎ nyindin ǎn, fífa lǎa. ¹⁹ Kǎ ñ kpró gbǎtǎ dǎka lǎ ǎmǎntǎa, ǎ yi gbǎ vǎa amǎnka dǎdǎ ñ ñ kpró. Æ nún ná gbǎtia bǎ: «ñ kǎa gbǎ cǎn ǎkú gbǎdǎ o.» ²⁰ Ákáakǎa, gbǎtia kú. ²¹ Kǎ yǎ dǎprǎviwó kpró ǎnǎn, ǎ kprǎcǎ wó ñ wó nún bǎ: «Nǎnǎ gbǎtia wó mǎn ñ kú ákáa ka mǎn?» ²² Yesu nún ná wó bǎ: « Sǎ ǎnyǎndodómǎ, ñ lǎ nuin ná mi, nǎ xǎsǎ lǎ mián si, ñ mí ñ kǎdǎ ñ, ñ nyi ǎnúkǎ wó wó nǎ gbǎtia dǎdǎ ñ mián wó o, gǎnǎkǎ mián nún ná ǎtǎo hilǎ bǎ: "Cǎ lǎnǎn, nǎ nǎn yi áxú mǎ," ²³ Ænún dǎsiadǎ kǎ mi biǎ lǎ ǎdǎxǎxǎmǎ ǎn kidǎ kǎnkǎndǎjiǎ, mián xǎa.» ²⁴ Gakǎmǎ Yesu dǎ dǎxǎxǎa, vǎsatǎ gǎnǎgǎnwó kidǎ dú mǎ-mǎ cincinwó vǎ gbǎ gakǎmǎ ñ lǎ kprǎ ǎnú ǎmǎwóa ñ wó nún bǎ: «Tǎ ácǎ kprǎkpǎ kǎa mǎ ñ lǎ wó ǎnú hinánwó sǎa lǎ, ñ mǎn nǎnwó ácǎ kprǎkpǎ hinán?» ²⁵ Yesu dǎ ñún ná wó bǎ: «Máan biǎ ǎnyón dǎka mi sǎ. Nǎ mí dǎ ñún ñ ǎn, máan nún ácǎ kprǎkpǎ kǎ jí ñ lǎ wó ǎnú hinánwó lǎ a nǎ mí ²⁶ Lǎfi Yohanǎs yǎ mawuci (lǎlǎ

có) jin kori nòmí àmèwó gbó? » Wó xó nún lè wóqàkiwó mà í nún bə: «Né mí nún bə: "có jin kori", á nún né mí bə: «Nukéa í dós í mí ñ xó sá o?»²⁶ Vóa né mí nún bə: "cò àmèwó gbó a", mí lè wónvón né àmè sùgbówó qó àmè sùgbóawó sáa có Yohanè sigbə Mawunyónuqèttò dèka éné.²⁷ Wó qó ñún ná Yesu í nún bə: «Min nyán o» Yáca nún áccèkpákp kə ñ sá lè wó ènúánwóa né mí o.»²⁸ Vóa nukéa í mí bú? "Núcú dèka wó èvi àmèvə dè: «É yi kèlèkèlètá gbó» í nún bə: «Évi ñúcúvi, yi í vè wódó lè áhádátimè égbá.²⁹ Évi ñúcúvia qó ñún nèn bə: "ñèn ñkàa wòe o", vóa lè yə ñgbəa ə qòri étamə súsú í yí"»³⁰ Í ñúcúa yi ñúcúvi àmèvəatò gbó, í nún ànyón dèka rókpa nən. Évi ñúcúvi hilá qó ñún í nún bə: "Máan yi, axótó" vóa ñ yi o.³¹ Sá dèvi àmèvəawó mà, kəa í wó yə dadá yə jiji?» Wo nún bə: "kèlèkèlètá í" Yesu nún nəwó bə: «sə ànyóndódómə, ñ lè nuin né mí, étahó jótówó kidə sakánñbówó lə qó Mawu fíqduxómə jəñkə né mí.³² Dó Yohanès vá miàngbó lə əmón jòjò jí, vóa min xó jí sá o, ganñkə étahó jótówó kidə sakánñbówó xó jí sá. Í miánwó, kə mí kpó enú hinàn gbónən án, min tró jímə í xó jí sá kpátə o.³³ Mí sá əlódodó bú: " Núcú anyigbántò dèka lə. É dó áhádátí dèká, í í mən əkpá hihrádóə, í qí ahafíon nú, í wó boməxó í cèè háya né áhádátibodétówó. Lə yó ñgbəa, ə yi ədu bú mà.³⁴ Gakəmə enúkúwó xáxá gamə tábóáa, ə qó yə dósóvi wó yi áhádátibodétówó gbó bə woa xó yə kucèncèn wó vá né yé.³⁵ Vóa, áhádátibojikpétówó lə yə dósóviwó, í xó dèka, wú aməvəatə í dáakpə amóntón án tó.³⁶ É gbə dó ədócóvi búwó kə sùgbó wú kèlèlètáwó, vóa áhádátibojikpétówó gbə wə éné né wó cá wó.³⁷ Lə hinàn yə ñgbəa, ə gbó yəntaavi díqáwó í nún bə: "Woa bú évinýé".³⁸ Vóa kə áhádátibojikpétówó kpó dévi ñucuvia, wó nún né wóqàkiwó bə:" kpó, əcínón qutó a kə: Mí và, mián wui í có əcínónnuán"³⁹ Wó kpròè ícòè danñkpi qə áhádátiboa yə ñgbə, í wú.⁴⁰ Éfia, né ébotəa vaa, nukəa í á wó né áhádátibojikpétóhinánwó?»⁴¹ Wó nún nèn bə: "Á crón àmèvəən hinánwó arókpa sənñútó í lə hinàn yə ñgbəa, á háya áhádátia né áhádátibodétó búwó, àmè kə lə có yə kúcèncèn wó nèn lə ənu&kúxáxá gamə án."⁴² Yesu nún né wó bə: «Mí ñ hren lə ənúñññrónwó mà gbəqə kpó bə: "Ékpə kə əxóməttówó có danñkpián và tró zún zògójikpə ə máa. Hilá có axótó gbó í nyón lə mián ñkuviwó mə?"⁴³ Yéidə í ñ lə nún né mí bə woa xó Mawu fíqduxó lə miánsi í cèè nə ədú kə lə cən yə kúwó.⁴⁴ Àmèqəkpuiquidə kə gájən də əkpə hinàn jí á lá ñen wúwú. Vóa, amə kə jí í gájən déa, lá gbán hanyaàhanya"⁴⁵ Kə vósatə gañnganwó kidə Farisitówó sá yə lódódóawó à, wó sə gómə bə é lə xónú có yéwó ñún.⁴⁶ Kə wó jí bə yoa ləa a wó wónvón né àmè sùgbóawó qó wó lə kpòè sigbə Mawunyónuqèttò deka éné.

Chapter 22

¹ Yesu gbə wónnù nə wò lə əlódodó mà . ² In koriwófio quscò sigbə əfio dèka kə lə wó ñónrùn qə qə yə kpàkpə qí nə əvia ñúcúvia èné . ³ É dós yə dósóviwó yi bə woa yó àmè yýyówò nə ñónrùn qəqəa vóa wò ñ jí bə woa và o. ⁴ Əfio gbə qó ədócóvi búwó í nún bə : Mí nún nə àmè yýyó wò bə:<< Mí kpó ñ qà tún fièñi nùdùqù wò wú tiin ləlàwò cà kide tiin ləlavi damiwó í ənùqəsiaqə sògbə vó mí và ñónrùn qəqəzàn dúcò. ⁵ Vóa àmè kə í yəa wò ñ dèwə yə nyón àn əkùdèka o wó yi wò dós vó vó vo wo wócò. Aməqə ka yi bə mà í amə amə və ató yi əfimə. ⁶ À mà kpótiawó lə yə dósóviwó í dò ñkpen wó í wò wíwó. ⁷ Əfio wó còməfiən ə dós yə sá jə wò bə woa vè wú àmèwú tsawó í tó zò wò dù. ⁸ Lə hinàn yə ñgbəa ə nún nə yə dósóviwó bə ñónrùn qə qə ñkəkə yə nù dùqù a sò gbə vóa àmèkə ñ yəwó ñ jə. ⁹ Yéidə nù yi ədua yə mən doò gòwó nù nə mian yó àmè qə siadə kə mí kpəa và ñónrùn qə qə ñkəkə zàn dúcò. ¹⁰ Ədócóviwó yi əmónwó jí í yó àmè qəsiaqə kə wo kpəa và àmè vóèn wó kide àmè nyóngbiwó í ñòncùn dəccoa qə. ¹¹ Vóa kə əfio qə əscəamə bə yə a kpó àmè yýyó a wó à o kpó ñúcú dèka kə ñ do azàn dùqù wú wó o. ¹² É fió kəe sə bə " Əocrò nə è wə mən í và lələ azàndùwiwó mà dò əmàn ? " ñúcúa vinñ ocuú . ¹³ Í əfio nún nə ədócóviwó bə mí brà ñúcúa yə fí wó kide yə lə wó í cèè danñkpi də zùbrú mà ləfi aqúkuí dùqù kide avinñ fànfánwó lə à . ¹⁴ Dò wó yó àmè sùgbówó vóa amə hçè qə kə í wò càn. ¹⁵ Əfia Farisitówó yi í vè wó dódó sigbə woə wó í có Yesu ñta yə nyónnù nùwó í sə lə à ñún . ¹⁶ Wó dós wó dəprəviwó kide herodiyé hàbò bə mà nòttò qə ka wó qí dèe nún bə Ənùkpràməttò nù nyàn bə ə nún nə ənyón dò í ə kprà né Mawu yə mən lə ənyóndódó mà ñcò nə əqə lə àmè wó nyón nùnùwó mà o qo ñ kpó nə àmè yə ñkuvimə o. ¹⁷ Kə inyí èné àn nún tóo súsú nə nù É lə əsə mə bə woa tù étahowó nə kaizaro nòmí ñ lə əsə mə o? ¹⁸ Vó a Yesu nyàn súsú vóèn kə wó wəa í nún bə << Ayəmə nù wó tó wo ! ¹⁹ Nukə jò í mí lə tə kpó? Mí disə étahó dèkà un>> wó có krosarahò dèkà nèn ²⁰ Yesu nù nə wó bə mēen fótò (image) kidə ènù ñónrùn inyí hilá lə jí? Wo nún nèn bə << ²¹ Kaizaro tó í >> Yesu nún nə wo bə< có ənukə nyí kaizaro tóa nə kaizaro í mián có ənukə nyí Mawutəa nə Mawu.>> ²² Kə wo sə ènəàn ə kpàca wó í wó có gbəə dè. ²³ Gbònàn zadukitò kə nún nə bə nyó nyón có àmè kùkùwó mà ñ lə à à dèkawó và Yesu gbó wó kèe sə bə. ²⁴ Ənùkpràməttò nə Məsə nún bə: Nə ñúcú dè kú əvi majià nónvia qò lə qə à sià í jiviwó nèn. ²⁵ Nónvi ñúcú maqra dèkawó nə và yi kèlè kèlètəa qə ñòñrùn kú əvi mà jí É tàci à sià qé nə nónvia. ²⁶ Leyija nónvi ñúcú àmèvəatò cà gbə wó èné amóntón án tó cà kəkə í səyi nónvi ñúcú amadrə toji. ²⁷ Lə wó kú ñgbə a ñónrùn àn cà và kú. ²⁸ Əfia nún nə mí lə nyónnyón có àmèkùkùwó mà gamə àn, mà kəa tó í lə nyí ñónrùn àn lə nòn ñúcú amadrəwó mà qò wó sàə a wó qəə?>> ²⁹ Vóa Yesu qo ñún nə wó í nún bə:<< Mí lə bú əmón qò min sə Mawu nyón nò mí Mawnə ñùsən gómə o. ³⁰ Dò lə nyónnyón có àmèkù kùwo mà àn, wó ñkaà gbə qə ñónnyùn nòmí àcú o í wó ñkaà gbə dós àmè yi ñónrùn qə zàn dúcò o ganñkə wó wó qə sigbə Mawunəñədótówó lə jin kori èné. ³¹ Vóa ənukə kàn nyónnyón có àmèkùkùwó mà àn min krèn ənukə Mawu nún nə mián ? ³² Əñèn inyí Abraham yə Mawu Isak yə Mawu kide yakùkù yə Mawu Mawu ñ nyí àmèkùkùwó Mawu o vóa àmè làgbəwó Mawu i.>> ³³ Kə àmè sùgbóawó sə ənyón kilaa yə nùkprà mən wó kpàcə wó . ³⁴ Kə Farisitówó sə bə Yesu nən í zadukí tówó vinñ ocui á wò bəo . ³⁵ Aməqəka lə wó mà kə nyí əsəhpràməttò kə nyón qəkèe sə bə yəa təə kpó. ³⁶ Ənùkpràməttò əsə kə inyí ganngán wi lə əsə àmè? ³⁷ Yesu qò ñún nèn bə: Rón əccótó tóo Mawu kide tóo jí bibò tóo kpòri búbò kide tóo taməsúsú búbò. ³⁸ Əsə gany gán kide kèlè kèlètəa nə. ³⁹ Í əsə àmèvəatò qú : Rón əocrówó sigbə wónəta èné. ⁴⁰ Əsə àmè və hilawó jí í wó wó əsəawó sàə kide Mawu nyənuqèttówó də. ⁴¹ Sigbə Farisitówó gbə bə qəə Yesu kə nyón wó sə. ⁴² É nún bə :< nù bú có kristo ñún ? Mēe vi í inyí ?>> wo qo ñún nèn bə:< yə vi>> ⁴⁴ Yesu nún

nə wo bæ :< nə i wə nən i gbəngbən àn nən i David yə̀e bæ Ascòtò gakəmà i nùn bə. ⁴³ Ascòtò nùn nə tiin còtòt bæ: Kànrè dè tiin lə̀ qù nù nə kəkə̀ nə gakəmà mən wə̀ i tòo fùtòwò nən trə̀ zùn tòo fə̀ tùtù nù? ⁴⁵ Nə David yə̀ krìsto bæ ascòtòtə̀. nə nə inyì David yə̀ vi mən?>> ⁴⁶ Amə̀ də̀ ntej nùn ànyòn də̀ nènò. I cò gbònàn jià , àmədə̀ η gbə̀, de ji i ka nyənən sə̀ kpə̀ o.

Chapter 23

¹ I Yesu xó nùn nə àmèsugbòwó kiḍə̀ yə̀ deprə̀viwó. ² E nún bə̀: «Inùkpràmətò Gánngánwó kiḍə̀ Farisitòwó kànrèn dó Mosé yə̀ Zinkpin ji. ³ Inú dḗ siaḍḗ ké woa nùn nə mi bæ miàn wə̀a, mí wə̀è í miàn còwó dḗ ə̀dòwòwò mə̀. Mìn kà srá wó núnwòwòwó o.Đó wó nún nə ə̀nyónwó v́a wón cò nə wó dḗ ə̀dòwòwò mə̀ o. ⁴ Èen, wo brá nə agbán kpènkpèn ké sènnùn hènhen án wó, i wó cò nə wó nə wó dḗ àmòbùwó kògbràmə̀wé.V́a wónṭawó ηkàa tej hánwó o. ⁵ Wó wə̀ nə ə̀nù dḗsiaḍḗ bæ àmə̀wó nən kpó yə̀wó. Wó wə̀ nə tilàwó icò nə wó dḗ wóḍə̀kiwó ηùn, i wó kəkənə̀ wó wu tógawó. ⁶ Wó rón nə búbùtò hówó lə̀ azán qúxówó mə̀, i nə wá yi ə̀gódóxówóa, wó rón nə Zinkpin nyónngbiwójí nònò. ⁷ Wó ji nə bæ àmòwó nən ci yə̀wó kiḍə̀ bribrì i nən àsi yə̀wó, i woa yə̀ yə̀wó bæ"ə̀nùkpràmətò bribrítò" ⁸ V́a, mìn dḗ la nán i àmə̀wó nən yə̀ mi bæ"ə̀nùkpràmətə̀ o,"dḗ ə̀nùkpràmətò dḗka dḗḗ i lə̀ miànsi, i miànwsə̀ə̀ mi nyi nónviwó. ⁹ Mi ηkà yə̀ àmədə̀ lə̀ anyigban ji bə̀ miàn dadá o, dḗ dadá ə̀kúḍḗká i ə̀ miànsi, i lə̀ jìjìkòriwó. ¹⁰ Mi η kàa nən nə woa yə̀ mi bæ"kpṛòtò"o, dḗ àmədḗka dḗdḗi nyi miàn "kpṛòtò",yə̀ inyì Kristóa ¹¹ V́a àməkə̀ gánngàn wù lə̀ miàn mə̀ án lə̀ nyi miàn dḗcòvi. ¹² Àmə̀ dḗkpukpuidḗ kó kó dḗkia dḗ ə̀jià, woa búbòè, i àmədḗsiaḍḗ ké búbò dḗkiàà,woa doə̀ dḗ ə̀ji. ¹³ V́a bàbàá nə mi, ə̀nùkpràmətò gánngánwó kiḍə̀ Farisitòwó ayémə̀ núwòtòwó! Mi tù jìjìkòriwó fiḍquxó mən dḗ àmə̀wó, dḗ miàn tawó mìn kàa dḗ mə̀ o, i mi η lə̀ dḗ mən nə àməkə̀ lə̀ hròn bə̀ yoa dḗ mə̀ánwó nə woa wə̀è o. ¹⁴ «Pə̀bàá nə mi ə̀nùkpràmətògann gánwó ki dḗ Farisitòwó! Đó mi lə̀ zàn kpòsùnwo» ¹⁵ Bàbàá nə mi, ə̀nùkprà mətògann gánwó kiḍə̀ Farisitòwó! Đó mi yi nə axú ji i yi nə anyigban ji bæ yoa trə̀ ji mə̀ nə àmədḗ.Ì nə i trə̀ jímə̀ jrə̀a, mi wó nə i àmə̀án zùn nə zómávómənòtò zə̀ və̀ wù sigbə̀ miàn tàwó ə̀nə̀. ¹⁶ Bàbàá nə mi, àmòpṛòtò ηkuritònnòwó miànwo kó nùn nə bə̀:«Àmədḗsiaḍḗ ké cò Mawu yə̀ xó tà nù án, ηwó ə̀nuḍḗ o, v́a nə àmədḗ cə̀ sika kəlḗ Mawu yə̀ xoamə̀ lə̀ nù án, ə̀ dḗlā wə̀ dḗji kòkò. ¹⁷ N'kúvi tónón ηù nù m̀ayantòwó! Nukə̀ i gánngàn wù ,sika nò mi Mawu yə̀ xó kə̀ kó sika ηù án? ¹⁸ I,«àmə̀ dḗkpukpuidḗ ké tà Mawu yə̀ nyògbàn án, η wə̀ ə̀nuḍḗ o.V́a, nə àmə̀ tà ə̀ nù jòjò ké lə̀ Mawu yə̀ nujògbàn mə̀ an, dḗla wə̀ dḗji » ¹⁹ Miànwo ηkùvitònnòwó, nukò gánngàn wù, ə̀nùjòjò nòmi ə̀nù jògbàn ké ké nə ə̀nùjòjò? ²⁰ Yáidḗ àmə̀ ké tà ə̀nùjògbàn án, tà ə̀nùjògbàn kido ə̀nùkə̀ lə̀ m̀ án wósó cə̀. ²¹ I àmə̀ kə̀ tá Mawu yə̀ xóà, tà Mawu yə̀ xóà kiḍə̀ àmə̀ kə̀ lə̀ dòn mə̀ án, ²² N'ònkə̀ àmò kòtə̀ jìjìkòria,tə̀ Mawuə̀ fiḍzinkpin kiḍə̀ Mawu ηtə̀ ké lə̀ jià. ²³ Bàbàá nə mi, ə̀nùkpràmətə̀gann gánwó kiḍə̀ Farisitòwó ayémə̀nù wòtòwó, dḗ mi nən nə amònwóatò nə(mə̀nthə̀, anə̀th), kidə̀(cumin) gánngə̀ mi ηcò nò ə̀ḍḗ lə̀ mə̀ nə ə̀sə̀a o (jòjò, adònùkpòkpò kiḍə̀ xòsə̀).V́a, ə̀nù hinànwó i mi dḗ lə̀ wó, v́a mi η dḗ la lə̀bònə̀ kpòtiawó o. ²⁴ Miàn wó àməkṛòtò ηkuvitònnòwó, mi wínə̀ ηəmìjèmi v́a mi minə̀ kpòsò. ²⁵ Bàbàá nə mi ,ə̀nùkpràmə̀ tógann gánwó kiḍə̀ Farisitòwó ayémə̀ núwòtòwó!Đó mi krò nò xòfú kiḍə̀ agbán ηgbə̀ gánngə̀ wó mə̀ xòḍu dḗ. ²⁶ Farisitò ηkuvitònnò, tútú tò kòfú kiḍə̀ tò gbán mə̀ kòlèkòlè cə̀gbə̀ nə xóolómə̀ án nən dḗ. ²⁷ Bàbàá nə mi, ə̀nùkpràmətò gánngánwó kiḍə̀ Farisitòwó ayémə̀nùwòtòwó ! Đó mi wòdḗ sigbə̀ yòdo yə̀wó ké nyán kpə̀pə̀awó lə̀ xixə̀nə̀ ə̀nə̀ gánngə̀ lə̀ wó mə̀ án, ə̀nùkúku xúwó kiḍə̀ ə̀nù makòwó i lə̀ mə̀. ²⁸ Nə́nə̀kə̀, i mi wə̀ nə dḗ sigbə̀ àmə̀jòjòwó nə àmə̀wó lə̀ xixə̀nə̀ gannngə̀ ayémə̀ núwòwó kiḍə̀ ə̀nuvə̀n i dḗ mi dḗ. ²⁹ Bàbàá nə mi ə̀nùkpràmətò gánngánwó kiḍə̀ Farisitòwó ayémə̀nùwòtòwó ! Đó mi mən nə Mawunyòndḗtòwó yòdòwó grànə̀dò àmə̀ jòjòwó yòdòwó. ³⁰ Mi nùn nə bə̀: «Nə̀ mi mènən nən agbə̀ lə̀ mian dadawó gámə̀án, mi η nən mènmen kò mawunyòndḗtòwò hùn dḗ anyigbàn mə̀ kiḍə̀wò o.» ³¹ Seyjià, mi lə̀ cò ə̀nyón dḗ mianḍə̀kiwó ηún bæ yə̀wó nyi àmə̀ ké wú Mawunyòndḗtòwó viwó. ³² Mi dḗ miàn dadawó jìjénú. ³³ Edàn ké mi nyiáwó, ə̀dànvi jìjìwó, nònò mian tej sì nə zomávò yə̀ kòjòḍḗdḗ mən ? ³⁴ Cə̀gbə̀ hinàntò, kpə̀ η dḗ Mawunyòndḗtòwó, nyúnnyànṭòwó kiḍə̀ ə̀nùkpràmətò gannngánwó dḗḍo mi. Miàn wù i krán dḗwó dḗ átíçogà jì.Ì miàn xó ə̀bùwó lə̀ miàn gódóxówó, í nyán wó cò ə̀ḍú dḗka mə̀ sə̀yi ə̀ḍú àmə̀və̀atò mə̀. ³⁵ Inukə̀ lə̀ dó cò mə̀ nə miàn, inyì bæ ə̀hún mawònuvə̀n kpə̀ ké kò dḗ anyigbàn mə̀ lə̀ kò dḗ miàn jì, cò kəkə̀ Abel àmə̀ jòjò yə̀ hùn jì sə̀yi Baraki yə̀ vi Zakaria ké mi wù lə̀ kòkòxó kiḍə̀ Mawunujògbàn dònḍo mə̀ án. ³⁶ Lə̀ ə̀nyòndòdò mə̀, η lə̀ nùn nə mi bæ ə̀nù hinànwó sə̀ə̀ lə̀ v́a jìjìmə̀ vi hinàn jì. ³⁷ Yerusalemi, Yerusalemi,ə̀unkə̀ wù Mawu nyónḍḗtòwó i dḗ nə ə̀kpə̀ àmòkò wo dḗ dḗḍawə̀a wo! Zə̀ nənə̀ i i jrò ηi bæ mən bə̀ nə ə̀ via wó dḗ yə̀ wá gòmə̀ án, v́a mi η ròn ə̀nù kò hàn o. ³⁸ Mi kpə̀, miàn xò gbàn. ³⁹ Đó η gbə̀ḍḗ o, kòkò nə gakənə̀ miàn nùn bæ : «wó yrá àməkə̀ v́a lə̀ axótò yə̀ ηkò mə̀án.»

Chapter 24

¹ Yesu dó lə̀ dḗxóxómə̀ i yí. yə̀ deprə̀viwó gbó tábbə̀ bə̀ yoa xónùn nən cò dḗ xó xə̀a yə̀ mə̀mə̀ ηún. ² V́a ə̀ dḗ ηún nəwó bæ: << Mìnkpə̀ ə̀nùn hinànwó sə̀ə̀ á?Lə̀ ə̀nyò dódómə̀, η lə̀ nuin nə mí, ə̀kpə̀ dḗkin η kàa nən ə̀kpə̀búji ké η kàa mìn o. >> ³ Kə̀ í kanrèn dḗ amitoájì dḗa, adeprə̀viwó v́a gbólḗ bə̀bə̀mə̀ i kə̀e sə̀ bæ:<< Nún nə mí gakəmə̀ ə̀nùn hinànwó lə̀ jə̀a. Desi kə́ə̀ wó i lə̀ nyín tò tòtrə̀v́a kiḍə̀ ə̀nù jòjòwó ké lə̀ dḗsá xixə̀a yə̀ v́òv́a?>>. ⁴ Yesu dḗ ηún nə wó bæ: << Mikpó mianḍə̀kiwójì, í àmədḗ ηkàa brə̀ mi o. ⁵ Đó àmèsugbòwó lə̀ v́a lə̀ tiin-ηkò mə̀ i lə̀ lə̀ nùn bæ: " η nyi krìsto," í àmə̀ sùgbò lə̀ bú. ⁶ Miàn sə̀ i wə̀a xònùn cò ahúawó ηún kiḍə̀ ahúa nyònnwó ηún, mìnka cəkà o, dḗ ə̀nù hinànwó dḗ lə̀ jə̀, gannngə̀ η nyin v́òv́o kò dḗ o. ⁷ Đó ə̀ḍùbḗdḗə̀ḍú lə̀ cò dḗ ə̀ḍùbḗdḗə̀ḍú bú jì, í ə̀fiḍquxó lə̀ cò dḗ ə̀fiḍquxó bú jì. ⁸ Fifə̀ lə̀ amə̀wó lə̀ mē, kiḍə̀ anyigbàn hùn húnwó lə̀ tóhó vónówó. V́a ə̀nùn hilàwó sə̀ə̀ lə̀ nyi ə̀vi jìjì yə̀ v́ə̀v́əsəsə̀wó gòmə̀ jə̀jə̀wó. ⁹ Ì wóa cò mi nə xə̀xə̀ gánngánwó i wóa wú mí. Edú bə̀ dḗə̀ḍùwó sə̀ə̀ lə̀ dḗ ké mi cə̀gbə̀ tiñèn. ¹⁰ Àmə̀ sùgbò lə̀ tàci wò xòsə̀ dḗ. Wóa sá wóḍə̀kiwó i àmədḗwó lə̀ dḗkə̀ àmə̀bùwó. ¹¹ Mawunyòndḗtò vixótòwó lə̀ v́a i lə̀ brə̀ àmə̀ sùgbò. ¹² Inúvə̀n wòwó lə̀ sùgbò kəkə̀ i àmə̀ sùgbò wò ròn ròn lə̀ fá. ¹³ V́a àməkə̀ lə̀ dó jì kəkə̀ i sə̀yi xixə̀a v́òxə̀a lə̀ kpó xòxó. ¹⁴ Ì wóa nún ə̀fiḍquxó yə̀ nyón nyongbi hilà lə̀ xixə̀asə̀ə̀

mà, né qasə dīdī né ədubòdà əduwò səə. Lə hinàn yə ŋgbəa, wónwá là và. ¹⁵ Yáidə né mi kpò ənyón jìjùn kə nún Mawunyònuqèt Daniel xó nún cóa- lə kòkò xó à (né àmèkə hrèn án nán sə gòmə). ¹⁶ Àmèkə lə yúqəa wóà nán si rà ətówó, ¹⁷ àmèkə lə əxió jia, ŋká dī và yə xómə bə yəa và cò ənuqə o, ¹⁸ àmè kə lə bó mēán; ŋká trò và cò yə wúnw wú o. ¹⁹ Bàbàà né nyón rún əfúnònwò kīqə kə là lə nón ánón əvi tə ŋkəkə hinànwò jiá!. ²⁰ Mí xóqə né miàn sisi ŋká nyi bàriwə gamə nòmi gbòngbòngbò o. ²¹ Dó xàxàá gánygán k là và lə gánaməán là sənñú wú qəsiadə kə và kpò có xixəa yə gòməjəjə kəkə sə và qó əgbáo. Yə Mònkí ŋkàa gbo và gbəqə o. ²² Nə wó ŋqə lə ŋkəkə hinànwò jiáa, àməgbətvi qə ŋkàa kpò xòxò o; wóa cəgbə àmè cəncənwò tɔà, wóa qə ŋkəkəawò kpòtò. ²³ Əfiá, nə àməqə nún nə mí bə: << Mikpò, Kristo lə là qəa, nò mi Kristo lə lənàn qəa, mīŋkàa xó jí sə o. ²⁴ Dó Kristo vixòtòwò kīqə Mawunyònuqètòwò là và i wó qəsi kīqə amrimánún gánŋgánwò bə nə á fàa,wòa frù Mawu yə mē cəncənuwò ntáca. ²⁵ Mí kpò, ñ nuin nə mí jəŋkò.>> ²⁶ Nə wó nún nə mí bə: << Mí kpò, Kristo lə zogbəji qəa, mi ŋká yí o, nòmi ə lə əxò dòdò qə mē qəa, mi ŋká xòji sə o. ²⁷ Dó sigbə kòkò kò nə có nyidòn dóxó yi ná nyidòndqòxòxəa, nənə i àməgbətvi yə vàvà là nyi án nə. ²⁸ Ləfi əràn kùkùwò ləa, lənàn i ákəŋgáwò nònòn àn nə. ²⁹ Lə xàxəgánŋgán hinànwò ŋgbəa, nyindòn là dó zúbú, wrəti là bù yə kòkò, wrətiwíwò là gəjèn cò jìŋkòri, i jìŋkòriwò núnənwò là hùnñùn. ³⁰ Lə gánaməán, àməgbətvi yə qəsi là zə lə jìŋkòri, i anyigbànyí xòməwò səə là fánkoə. Wóa kpò àməgbətvi i à gbò nòn kīqə núnənwò lə ákpòkpò mē kīqə kpənkpənmə gánŋgán dəkə. ³¹ Lə əkpən gánŋgán qəka qíqí mē án, à dó yə nədòtòwò bə wóa vè bó yə mē cəncənwò lə xixəa yə zózó aməəə án wó ji, có jìŋkòri yə kpadəka i sə yi aməvəatò. ³² Mí xò ənùkprámə bù cò fúnŋki gbò. Nə yə ləwíwò cən i mi amákəwəa miàn nyàn bə əci nònri tábò. ³³ Nónəkə né mi kpò ənù hinànwò səə à, mi qóla nyàn bə ə təbò xòxòánù qə. ³⁴ Lə ənyòndòdómə, ñ lə nuin nə mí bə, jìjìmə hìlè ŋká và yì gbòxò i ənù hinànwò səə là jó o. ³⁵ Jìŋkòri kīdə anyigbàn là và yi, wóa tiin nyònwò ŋká và yì gbəqə o. ³⁶ Wóa, có ŋkəkəa kīdə gaməán nù àn,àmqəqə ñ nyèn o, Mawuəndòtòwò lə jìŋkòriwò co kpətə ñ nyèn o, əviiə cà ñ nyèn o, wóa dadáa qəkin i. ³⁷ Sigbə nowa yə ŋkəkəwəa ənəán, nə nə i àməgbətvi yə vàvà là nyin án nə. ³⁸ Dó sigbə lə ŋkəkə hinànwò ji gbòxò əci gánŋgán àn nán jàa, àməwò lə qúnù, i lə nú ənú, i lə có wó vi nònrunwíwò nán ácu, iwó vi núcuvíwò lə qə nònrun kəkə nə ŋkəkə kə nawo qó adəkə mē àn. ³⁹ Wón nyàn ənyòndə kəkə né gakəmə kə əci gánŋgán án já i kprò wo yi à o. Nə nə i àməgbətvi yə vàvácá là nyi án nə. ⁴⁰ Nuneú aməvə là lə bómə qə, wóa cò àməqəka, i táci aməvəatò qə. ⁴¹ Nyònrùn aməvə là lə túnú, wóa có qəka i táci aməvəatò qə. ⁴² Mí nòn acəji, qó mi ñ nyàn ŋkəkə kə ji miàn xòtò là vàa o. ⁴³ Gánŋkə miàn nyàn bə nə axóamə yə xótò mē nèn nyàn gaxòxò kə mē frafitəa là vàa, à mē nèn lə acəji qə, i ñ kə táci bə wóa gbán yə xó o. ⁴⁴ Cəgbə hinàn tò i mi qóla sògbə qə, qə àməgbətvi là và lə gaxòxò maqonjódəñún qəka mē. ⁴⁵ Ədòxəvi nyàn núnú kīdə ənu qodówòtò kə i yə xótò có qə yə xó ji bə nán lə nán yəwó ənu qúqú lə gaxòxò nyòŋŋbi mē? ⁴⁶ Yáyrátò i lə nyi ədòcòvi hinàn nə axótəa kpòè i lə wó ənù hinàn gakəmə à vàa. ⁴⁷ Lə ənyòndòdómə, ñ lə nuin nēmi bə axótəa là cəə də ənukə ləsiawò səə jí. ⁴⁸ Wóa nə ədòcòvi wəen qə nún lə qəkiámə bə: << tiin xótò ñ gbónón əfiá o >> ⁴⁹ i lə tó ədòcòvi kpòtiawò xóxó, i lə qúnú i lə núnú kīdə ahanumúnənwò. ⁵⁰ Ədòcòvi hinàn yə xótò là và lə ŋkəkə kə ədòcòvia ñ nòntəkpò qəa o, Kīdə gəxóxó qəka kə ñ nyàn án o. ⁵¹ Yə xótò là dón ətó nèn, i là trò yə nònəmə sigbə əyémənuwətòwò tó ənə, ləfi avin jàn fàn fàn kīdə adúkui qúduwò là nòn àn.

Chapter 25

¹ Jìŋkriwò fiəqúəa dī nyònrùnvi amənwò kə cò wó kànqəwò i yi bə yuá vè doəgò wó cù a. ² Lə wòməàn amantən nyi xronənwò i amantən wò. ³ Kə kanyqəwəa, wón cò ami hèn o. ⁴ Ganykə yùnúniantò wò cəamigòwò hèn. ⁵ Kə núcua ñ và kàbàa,ə tikò né wo i wo dānrən. ⁶ Lə əzandoməan; əxà dəkə di bə:<< Mí kpò, núcua gbòn vò, mi vè dogòè!>> ⁷ Nyònrùn via wò səə nòn i tó wó kànqəwò. ⁸ Hrònənwò wò nún nə núnúniantò wò wóa wò bə:< nán min mi mi, qó min kònyqəwò lə ci.>> ⁹ Wóa núnúniantò tòwò dò nún bə:< inhi bə amian ñ sùgbə i là sùn mi kide mianwò cóa, mi yi amisàtòtò wò gbò nə mian vè jə nə mianqəkuwo ¹⁰ Gakémə wò yi ami jəgbəa, núcua và i àməkə səgbə qəa wò qó nònrun déxəa kidee; i wò tó əhən àn. ¹¹ Lə gadéməàn, nònrinvi kpòtiawò cà và và dò i nún bə:< hùn hən nə mi>> ¹² Wóa ə qó nún bə;< ənyòndodo mē nèn ñ dəsi mi o. ¹³ Minən acəji; mi ñ nyàn ŋkəkəa nòmi gaxòxə o. ¹⁴ Də à wòqə sigbə gakəmə núcú dəkə kə hàà yi ədù bi mē àn ənə Ə yə yəntə yəntə dòcòwíwò ic ò yə kə si nònúwo nə wò. ¹⁵ Ə cò əho amantón ən àmè dəkə, aməvə nò əma amón àn tó.Àmə dəsiadə xó də ye nùsən nù i núcua yi yə mō mōn zónzón àn ji. ¹⁶ Akàakə, àməkə x ò əho amantón àn zàn yə hò i amantón bi gbə ji dèji. ¹⁷ Amévé ji dèji né améké xó amévea cà. ¹⁸ Ganykə ədòcòvi kə xə əhò əhudəkəa, hù edò i dī yə xotó yə hòà də mē. ¹⁹ Lə gaxòxcò dīŋdin mē àn, ədòcòvi hinànwò xòtò trò gbò i và wó àkòŋta nə wo. ²⁰ Ədòcòvi kə əhò amantón àn và i cò əhò amantón bú và i nún bə:< ə cò əhò amantón ñ kpò əho amantón gbə ji dèji.>> ²¹ Yə xotó nún nèn bə : ə nyən, ədòcòvi nyòŋbi kido ənùdòdòwətò ə wə ənùdadò lə ənù wo cùkúvi mē máan cò ənù sùgbə né wó dóo tó xòtò yə jìjò mē. ²² Ədòcòvi kə xó əho aməvə và i nún bə < ə cò əhò aməvə ñ kpò ñ kpò əhò aməvə. ²³ Yə Xotò nún nèn bə:<<Ə nyèn ədòcòvi nyòŋbri kide ənù cùkúvi mē máan cò ənù sùgbə nəwo. Dòo tə xòtò jìjò mē>> ²⁴ Lə wòxəa, ədòvi kə xó əhò dèhàa và i nún bəcòvi xó əhò dəkəa và i nún bə ;<< Axòtò, ñ nyàn bə ə nyi àmè sənñùn dèha. ²⁵ Ə xə ənù lə ləfi ñ dò ənu dèa o, i ə lə nē ənù lə ləfi ñ fù doə o. Ñ wónvón i kə inyí ənəàn ñ yi i vè có tɔò hò wrə də əgumə kpò ənù kə nyi tòwəa kə>> ²⁶ Wóa yə xoétò dò nún nèn bə << Ədòcòvi wəen kīdə hífíəntò, ə nyàn bə ñ xó nə nú lə ləfi nèn ñ dò ənù dāo o. ²⁷ Á méné tən cò tiin hó də əhobò xó;in lə tim tótrovə mē àn máan mēnə xó tiin hò kīdə alə.>> ²⁸ Mí xó əhəa lə si i mian cəe nə dódò kəsi əhò amónwò ləa. ²⁹ Dò wóa nán àmè kə si i lə wúa wəa àmè kə si ñ ləào wəa xó kə lə sia ntáca. ³⁰ Mí cò ədòcòvi man fənydətò dānykpi də xixənnu yə zúlúwò mē ləfi aviny fanfənwò kīdə adúkui dùduwò là nòn àn .>> ³¹ Gakə mē gbəvi là và lə yə kpənkpən mē kide mawu nèn dòtòwò səəa,à kànren də yə fiəqúdu zin kpín àn ji. ³² Ədùlòdò əduwò səə là và bə dò ŋkò nèn i à man àməwə mē sigbə arəngbò kpəctò mən né arəngbòwò kīdə gbəgbə wə a ənə. ³³ À cò gbəwò də yə dùsi mē i có gbògbò yə lə mion mē. ³⁴ Séyijà éfiə là nún nə amə kə lə yə dùsi mēànwò bə :< mianwò kə tin dadə yəwəo mi dú əcinò nə əfiə duxò kə wo gra dò dè nə mi

cò xixəa yə gòməjə məən. ³⁵ Do fifə lə ɲ i mi nən ɲ ənù dūdù, əci gòmə tən ɲ zən mi amə jro i mi xò ɲ. ³⁶ ɲ lə à mən-àmàn, i mi dó auri ɲ lə dō i mi dà dō ɲ lə gəkpəmə i mi və əgbónɲ. >> ³⁷ Lənən àmə jəjwó lə dō ɲnən bə: < gbkəmə i mi kpò əwo i fifə lə wó i mi nən wo ənù dūdù mən nɔmi i əci gòmə tən əwo i mi nən wo əci mən nɔmi mən. ³⁸ ɲ gəkəə mə i mi kpò əwo i ə nyi àməjro i mi xò əwo mən nɔmi lə àmən-àmàn i mi dóawri nə əwo mən. ³⁹ ɲ gəkpəmə i mi və əgbówo mən. ⁴⁰ ɲ efio lə dà ɲnən bə:< lə ənycdòdò mə yi lə nuin nə mi bə ənù dásiaqə kò mi wò nə dəvi cukuvi hinanwó dəkàa nò tiin nóviwó à ənyen i mi wəe nə>> ⁴¹ ɲ á nún nə yə miən mə tówó bə:< Mi gbó lə əgbonyə, amə dñúwó, mi yí əzó máci kə wó grádó dè ná Sátaná kidə yə ɲədotówó mə, ⁴² Dó fifə lə ɲ vɔa miɲ nən ɲ ənu dūdú o, əci gòmə tən ɲ, vɔa miɲ nən əci ɲ ó, ⁴³ ɲ ɲi àməjro vɔa miɲ xò ɲ o, ɲ lə ámán ámán de, gánɲkə miɲ dó awí ɲ o, ɲ lə dō i lə gəkpəmə dē, vɔa miɲ kpò əjinɲen o.>> ⁴⁴ Wócáwó lə dó ɲún i lə nún bə:< Axótɔ, gákəə mə i mi kpò i fifə lə əwó, nən i əci gòmə tən əwo, nɔmi i ə nyi àməjro, nɔmi i ə lə ámán ámán, nɔmi ə lə ədɔ, nɔmi ə lə gəkpəmə i miɲ kpò əjiwó ə máan? ⁴⁵ Á dó ɲnən nə wó bə:< Lə ənycdòdò mə, ɲ lə nuin nə mi, ənukə miɲ wò nə dəvi cúkúvi hinánwó dəkàa, miɲ wəe ɲ o.>> ⁴⁶ Àmə hilawó lá yí ətò dónɔn mávɔ mə i àmə jəjwó lə yí agbə mávɔ mə.

Chapter 26

¹ ɲ vá mɔ bɔ gákómə yesu nún ənyuón hinánuwó jrɔ́á.ə nún nə yə dəprɔwó bə: ² «Mi nyán bə didilaməɲù-əzán kpótɔ ɲkəkə àməvə, i wóa cò àməgbətɔvi nən i wóa krèn də átícógá jí.» ³ Yéyíyia, vɔsatógánygánwó kidə əduməməcincinwó bɔ də kayifə, vɔsatógánygán yə xómá. ⁴ Wó brá əsə lə bəbəmə bə wóa lə yesu i wuí. ⁵ Dó wó lə nún bə: «ɲká ɲi azándúqú gámə o, cágbə nə aməwó ɲka có lə qúkɔa má.» ⁶ Yesu nón Bethani lə Simɔn əkpónón yə xómá. ⁷ Kə i lə távútó qəa, nyónrúnqəká və gbó kiqə cərxɔafígó gánɲgán qəká; i i sə kó qə yə tá. Jí. ⁸ Vɔa, kə yə dəprɔviwó kpò ənəán, xóməfiən lə wó i nún bə: «Ənúngúgú kəə kə. ⁹ Wóa mənən ten sà cəru hilá xóhó súgbɔ i có yə húa máan nə áyámən wó» ¹⁰ Vɔa kə Yəsu nyán ə nún nə wó bə: «Nukəə jɔ i mí lə wò ənyón kiqə nyónrún hilá mən? ɲ wò ənù nyónɲi ɲ. ¹¹ Áyámənən wó lə nən kiqə mi gásiágámə, ganɲkə ɲen ɲkàa nən miángbɔ kəkə i səyi o. ¹² Gəkəmə i cò cəruá kò də əjinɲen á; ə wəənə tiin qidi. ¹³ Lə ənyónɔdódómə, ɲ lə nuin nə mí, áfisiafi lə xixəamə kə wóa nún ənyón nyónɲibihilá ləa, wóa xónún có nyónrún hilá ɲún i sə qónɲ in.» ¹⁴ Aməqəká lə àmə əməwuwəawó mə, kə wó yə nə bə Yuda Isariotia, yí vɔsatógánɲgánwó gbɔ. ¹⁵ ɲ nún bə: «Nukəəi mián nən ɲ nə mán sèè nə mí?» ¹⁶ Có gánamədóa, ə lə jí əmɔnúkpókə qəká nə à sèè nə wó. ¹⁷ Lə kpónnən mahóan yə ɲkəkə kələkəlɔtəa jíá, əqəprɔviwó gbó təbɔ Yesu i lə nún bə: «Ləfi i ji bə nuən qá didilaməɲù-əzán yə núqúqú əwo lə?» ¹⁸ ɲ qó ɲún bə: «Mí yi ədúgán mə lə ɲúcú qəká gbɔ i miá nún nən bə: «ənúkprəamətɔ nún bə «tiin gáxóxó təbɔ. ɲ ji bə mən xò didilaməɲù-əzán núqúqú có əgbówó kiqə tiin deprɔviwo.» ¹⁹ Əqəprɔviwó wə núkə Yesu nún nə wó bə wóa wəa i wò qó didila mənɲù-əzán yə núqúqúa. ²⁰ Lə fiɲɲigbɔə, ə yi távútó kiqə yə deprɔvi aməwuiwəawó. ²¹ Gəkəmə wó lə qú núan, ə nún bə: «Lə ənyónɔdódómə, ɲ lə nuin nə mí bə, àməqəká miən mə lá sá ɲ.» ²² Wó viɲ xùü, iə àməqəsiaqə təə káká sə bə: «Ənyén i án, áxótɔ?» ²³ «ɲ qó ɲún bə: «aməkə cò yə lə qə ágbánmə kiqə ɲ án, yəi lá sá ɲ. ²⁴ Àməgbətɔvi lə yí sigbə wó ɲrɔn có ɲú án əné. Gánɲkə bábáa nə àməkə jí wó tó i sá àməgbətɔvia! Á nyón nə àməhinán wú bə wón ká jíi o.» ²⁵ Yuda kə lə jí bə yəa sèəa, kèəsə bə: «Ənyén i án axótɔ? ɲ qó ɲún nən bə: «Wó ɲtá i nún» ²⁶ Kə i lə qúnú án, Yesu cò kpónón, i yrée, i kən ən. ɲ còe nə adeprɔviwó i nún bə: «Mí xò i mián qú. Hilá inyí tiin ɲtirán» ²⁷ Əcò kófú qəká i dá ákpə. ɲ cəe nəwó i nún bə: «Mí nú in, miánwósəə; ²⁸ Dó hilá nyin tiin hún, ənúbabrá yéyəəa, kə kò qə nə aməsugbɔ, nə ənúvɔénwó còcəkə. ²⁹ Vɔa ɲ lə nuin nə mí, nyən ɲkàa gbə nú-in gbəqə kəkə nə gəkəmə máan gbə nú-in kidə mí lə tən dadá yə fiqúxóamə» ³⁰ Kə wó ji há jrəa, wó yi ámitóa jí. ³¹ Yesu nún nún nə wó bə: «Miánwósəə, mi ká có gbə ɲ qə fiɲi hilá, qó wó ɲrɔn qə bə: «Máan xó árəngbɔwó kprɔtɔ, i árəngbɔviwó lá ká hrən.» ³² Vɔa nə ɲ nyón có àməkúkúwómə jrɔ́á, mán ɲəɲkò nə mi lə Galiləa. ³³ Vɔa Petró nún nən bə: «Nə àməkprətiawósəə có gbə wó qəa, nən ɲ káa có gbə wo qə gbəqə o.» ³⁴ Yesu nún nən bə: «Lə ənycdòdómə, ɲ lə nún nəwó bə; əzán hilá mə ɲtáa, gbəxó kókró lá qátɔa, áagbə ɲ zətón.» ³⁵ ɲ Petró nún nən bə: «Nə ɲ qólá kú kiqəwo ɲtácəa, ɲənɲ káa gbə wo gbəqə o.» ɲ adeprɔvikprətiawó cá nún əné. ³⁶ Yəsu yi tóhó qəká kə wó yónə bə Gəcəmànián i nún nə yə dəprɔviwó bə: «Mí kánrən qə lə lá nə mən yi ɲkó i və xóqə.» ³⁷ ɲ kprɔ Petró kidə Zəbédə yə vi aməvəawó i hən i tɔ vənə səsə kidə ənú xàxà. ³⁸ ɲ nún nə wó bə: «tiin kpòri lə sə vənə súgbɔ kəkə sigbə mán kú əné. Mí nən ləlá nə mián nən ɲnən kidə ɲ» ³⁹ ɲ gbóyí ɲkó həqəka, có ɲkúvimə cón gú i xóqə bə: «tiin dadá, nə àten və mə án, gbó vənə səsə hila jí lə əjinɲen gánɲkə ɲnyi núkə ɲ lə jia o, vɔa sigbə əjia əné.» ⁴⁰ ɲ trəvá yə dəprɔviwó gbɔ i kpò bə wó lə qón arón. ɲ nún nə Petró bə: «Nukəə? Miɲ káa ten nən ɲnən kiqə ɲ gáxóxó qəkáa? ⁴¹ Mí nún ɲún i mián xóqə cágbə miɲ káa jə tətəkəpə mə o. Gbónɲbón yə sògbə qə vɔa ɲtirán yə gbójɔ.» ⁴² ɲ gbə gbóyí zəqəká kə i xóqə bə: «Dádá, nə ɲkàa ten və mə bə vənə səsə hilá nán qə jíi lə tiin ɲkò nə nən ɲ kà nuí án án, tɔ jíi nán və mə.» ⁴³ Əgbə və, i kpó wó i wó lə dón arón; qó arón brá wó ɲkuviwó qə. ⁴⁴ Yəsu gbɔ có gbə wó qə i və xóqə zətón án tɔ i gbə nún ənyón qəka rɔkpáwó kə. ⁴⁵ Léyijia, Yesu tróyi yə dəprɔviwó gbɔ i nún nəwó bə: «Mí gbə lə dón arón i gbə lə gbón də mə án? Kpəe, gámə sún i wóa sá àməgbətɔvi nə ənúvɔenwɔtówó. ⁴⁶ Mí có nə mián yí. Kpò àməkə káa sà ɲ án təbɔ mí vò.» ⁴⁷ Gəkəmə i gbə lə xónún án, Yúda, àməwuiwəawi domətɔ qəká və qó. Àmə súgbɔ qəkáwó có vɔsatógannɲgánwó gbɔ kiqə ədumə məcincinwó və kiqəə. Wó hən əwúiwó kiqə əkpówó. ⁴⁸ Àmə kə káa sá Yesua, wò qəsi qəká i nún bə: «Àmə kə máán kpó fán án, yə i mián lá.» ⁴⁹ Ákàákàa, ə vá Yesu gbɔ i nún bə: «Axótɔ, ɲ cí əwó!» ɲ i qúqú ənú nən. ⁵⁰ Yesu nún nən bə: «Əxrɔ, wò ənúkə gbə ə váa» ɲ wó kpòe, i wó lə Yesu. ⁵¹ Kpò, àmə kə lə Yesu gbɔ qəawó qəka vrú ál i rɔ əwui dó, i xó vɔsatógannɲgán án yə dɔcɔvi ikpá ətə qəka nən. ⁵² Yesu nún nən bə: «Cò tɔɔ wui də yə tóhó, qó àməqəsiaqə kə laə zán wuià, lá kú wui y kú. ⁵³ ɲ bú b mán ten yə tiin dadá nə à dɔ yə həawɔtɔɲəndótówó wú àməwuiwə və ɲ mán? ⁵⁴ Vɔa nə i jò əné, nənə ənúɲnɲrən ánwó lá wò món i və mə, cágbə nə ənún hilá nán və mán?» ⁵⁵ Lə gánaməán, Yesu nún nə àməsúgbəawó bə: «Mí və kidə əkpówó kidə əwuiwó bə yəwəa və lə ɲ sigbə frəfitɔ ənéan? ɲ

kanrén ná dḗ áḑḗxóxó tègbèè ì nán lá kpràanú àmḗwó í mí ḗ lá ḗ o»⁵⁶ Vḗà énnún hílávósáá jò cágbə ná énnúké mawunyónuḑetḡwó ḡḡḡn ḑḗawó nán vá mḗ. Lá gánámḗán, adeprḡviwó sáá sígbáá ḑḗ.⁵⁷ Ámḗkə lá Yesuá wó kprḡḗ yi vḡsàtḡ gánḡgán karifá gbò, léfi énnúkpràamḗḡwó kidə àmḗcincín wó bḡḑá ḑḗa.⁵⁸ Pətro kprḡḗ dó kḡkḡ í yi vḡsàtḡgánḡgán yá xómə. É ḑḡ áxóamə, í kánrén dḗ sḡjávó mḗ bə yáakpḡ áḑnú kə lá jḡá.⁵⁹ Vḡsàtḡ gánḡgánwó kidə àḑánúḑḡḡḡwó lá ji vixó ḑḗká ḑḗ Yesu ḡnún, cágbə ná yoa wúí.⁶⁰ Wḡḡ kprḡ énnuḑḗkin o, tḡgbò bə vixó nútohókprḡtḡ sḡgbḡwó vḡá. Lá gábú mḗán, vixó nútohókprḡtḡ àmḗnə va.⁶¹ Í nún bə: «Núcu hílá nún bə: “Máan gbán Mawu yá ḑḗxóxó í lá gbə trḡ mḗen lá ḡkḗkḗ amḡntḡn mḗ.”»⁶² Vḡsàtḡ gánḡgánwó án có í nún nḗn bə: «ḡ ḑḡ ényḡn án ḡú án? Énnúké í àmḗ hílávó lá nún dḗ éḡnḡnwḡ mḗán?”»⁶³ Vḗà Yesu vinḡ xuiii. Vḡsàtḡ gánḡgánwó án nún nḗn bə: «ḡ ḑḗ gbə ná əwo lá Mawu làgbə yá ḡkḡ mḗ bə nán nún ná mí bə yá ḡi Kristo, Mawu yé vi»⁶⁴ Yesu dó ḡnún nḗn bə: «Wḡḡta é nuin. Vḗà ḡ lá nuin ná wo, có éfiájíá, á kprḡ àmḗgbḗtḡ yé vi í á kanrén dḗ ḡnḡsḗn yé ḑḡsimḗ í lá có ḡḡkḡri gbḡ nḡn».⁶⁵ Vḡsàtḡgánḡgán án ḡrén yá wú í nún bə: «É nún búsunḡn! Núkéájḡ í mían gbḡ ji énnútohó kprḡkprḡ mḗan? Mi kprḡ, mí sḗ yá búsunḡn.⁶⁶ Núkéá í mí bú?» Wó ḑḡḡnún bə «É jḗ ná əkú»⁶⁷ Wó tú əta&n dḗ ḡkuvimḗ nḗn⁶⁸ í xóá kidə wo lḡxómḗwó. Í lá nún bə: «Nu&n ényḡndḗ ná mi, Kristo. Mḗen í xó əwo?»⁶⁹ Pətro kanrén ḑḗ ḑḗ xixánú, əḑḡcḡvi nyḡnrún ḑḗká kprḗ í nún nḗn bə: «É kanrén kidə Yesu Galilḗḡa»⁷⁰ Vḗà ə gbḗ lá àmḗwosáá ḡkḡ, í nún bə: «ḡḡḡḡ ḡnán énnúké ḡú é lá xónú cóa o.»⁷¹ Gakḗmḗ í dó yikḗá əḑḡcḡvi nyḡnrú&n bú kprḗ í nún ná àmḗkə lánán ḑḗáo bee: «ḡúcu hílá cá nḡn kidə Yesu Nazarḗtitḡa.»⁷² Í ḡ gbḗ gbḗ í táa énnú bə: «ḡḡḡḡ ḑḗsi ḡúcu hinán o.»⁷³ Lá mḗḡḡḡḡ mḗán, àmḗkə lá lánán ḑḗáwó kprḡ Petro í nún nḗn bə: «Lá ka&nkándḗji mḗán, əwo cá é nyi wódómḗtḡ ḑḗká, ḑḡ tḡḡ núxóxó ḑḗ wo diisá.»⁷⁴ Akáakáá, Yesu tḡḡ énnúndḡḡḡ nyḡnwó núnún í í tá énnú bLḗ mḗḡḡḡḡ mḗán, àmḗkə lá lánán ḑḗáwó kprḡ Petro í nún nḗn bə: «ḡḡḡ ḡ ḑḗsi ḡúcu hinán o.»⁷⁵ Petro ḑḡḡnún énnḡn kḗ Yesu nún nḗn vá yíá wó bə: «Gbḡxó kḡkrḡ nán ḑátḡa, á gbḡ ḡ zḗtḡn» Lá lánán, ə ḑḡ í fán ávinḡ kidə vḗvḗ sḗsḗ.

Chapter 27

¹ Kḗ éḡnúnkḗ ḡḡḡḡn án, vḡsàtḡ. Gánḡgánwó kidə əḑúmḗ mḗcincinwó brá əsḗ ḑḗ Yesu ḡḡn cágbə ná woa wúí.² Wó brḗḗ, í kprḗḗ í vḗ cḗḗ ná əḑúkrḡtḡ Pilátḡ.³ Kḗ Yúda kḗ sá Yesua kprḡ bə wó búufḡn Yesuáá, ə trḡ ḡimḗ í trḡ éhḡa ná vḡsàtḡgánḡgán kidə àmḗcincin wó.⁴ Í nún bə: «ḡ wḡ énnúvḗn kḗ ḡ sá éhḡn ma wḡ énnúvḗn án.» Vḗà wó nún bə: «Hinán ḡ lá vḗvḗḑḗ ná míáwó o. Tḡḡ nyḡn í.»⁵ Leyijíá, ə có éhḡá dànḡkpi dḗ Mawu eháamḗ, í dó í vḗ dḗ kḗ énvḗ.⁶ Vḡsàtḡ gánḡgánḡgánwó xó éhḡáwó í nún bə: «ḡ nyḡn bə wḡa có éhḡ hílá dḗ énnújḡgbán mḗ o, ḑḡ éhḡn hó í.»⁷ Wó bḡ í xónún có éhḡa ḡnún. Wó cḗḗ xḗḗ əzḗmḗtḡ yá nyigbán bə wḡa lá ḑi àmḗḡrowó ḑḗ jḡ.⁸ Cágbə hinántḡa, wó yḡ əbḡa bə: «əhḡn yá bḡ» kḗkḗ náəgbá.⁹ Nḗnḗ í Mawunyónuḑḗtḡ Ye&rḗmi yá nyḡnuḑḗa vaé mḗ bə: «Wó có krḡsarḡhḡ əgbán kḗ wó tú dḗ Israḗl duátáá.¹⁰ Í wó có éhḡa í sḗ xḗḗ əzḗmḗtḡ yá nyigbán sigbə axótḡa nuín ḑḗa énvḗ.»¹¹ Éfiá, wó kprḡ Yesu yḡ əḑúkrḡtḡa yá ḡkḡ, í əḑúkrḡtḡa kḗḗ sḗ bə: «Éwó í nyi yúdatḡwó fiḡ á?» Yesu ḑḡḡḡ bə: «Éwó í nuin»¹² Vḗà gákḗmḗ vḡsàtḡgánḡgánwó kidə əḑumḗmḗciciwó có ényḡ ḑḗ ḡnún án, ḡ ḑḡḡnún nḗwó o.¹³ Í Pilátḡ nún nḗn bə: «ḡ lá sḗ ényḡ kḗ wo lá có ḑḗ əḡúwoa í é mán?»¹⁴ Vḗà ḡ ḑḗ ényḡ ḑḗkin ḡnún o, í í kprḗá əḑúkrḡ tḡa sḡgbḡ.¹⁵ Kprḡ éḡiḗjía, əḑúkrḡtḡa tánḗci gákpámḗnḡntḡ ḑḗká kḗ əḑúa ca&n a&n ḑḗ lá ázánḑḡgbḗ.¹⁶ Lá gánámḗḑḡa gákpámḗnḡntḡ ḑḗká àmḗsiamḗ ḑḗsiá nḡn lánán ḑḗ, wó yḡnḗn bə Barabas.¹⁷ Cágbə hinántḡ, gákḗmḗ wó bḡ ḑḗa, Pilátḡ kḗ wó sḗ bə: «Mḗén í mí jḡ bḗmán gbḗ ḑḗ námí? Barabas nḡmi Yesu kḗ wó yḡ bə Krisitoa?»¹⁸ Ényán bə wó sḗ Yesu cágbə éḡúbrátḡ.¹⁹ Gákḗmḗ í kánrén ḑḗ yá kḡjḡḡḡḡ yḗ zinkpḡḡḡ ḑḗa, ásiá nún nyḡ ḑḗká ḑiḑḗe bə: «Káa wḡ énnúḑḗkin kidə ḡúcu mányán ényḡḑḗ hinán o, ḑḗ ḡ ḑú áyá sḡgbḡ əgbá lá əḑḗḗ mḗ cágbə yḗtḡ.»²⁰ Vḡsàtḡgánḡgánwó fiḡ kidə əḑumḗmḗciciwó kánḑḗji ná àmḗsḡgbḗawó bə wḡa biḡ Barabas í wḡa wú Yesu.²¹ Éḑúkrḡtḡa kḗ wó sḗ bə: «Lá wó amḗvḗawó mḗ, mḗen í mí jḡ bə mán gbḗ ḑḗ námí?» Wó nún bə: «Barabas»²² Pilátḡ káwó sḗ bə: «Nukḗá í mán wḡ ná Yesu kḗ Yesu kḗ wó yḗ ná bə Krisitḡa» Wósḗá ḑḗ ḡnún bə: «Krḗen ḑḗ áticḡgá jḡ»²³ Í í nún bə: «Nukḗájḡ, énnúvḗn kḗ í í wḡ?» Vḗà wó gbḗ dḗ áxá bə: «Krḗen ḑḗ áticḡgá jḡ.»²⁴ Leyijíá, Pilátḡ nyán bə yḗ ḡká tḗḡ gbḗ wó énnúḑḗkin o, gánḡḡkḗ ziikiti ḑḗká tḡ ḑiḑi, ə có eci, í krḡḡ yḗ lḡwó lá àmḗsugbḗawó ḡkḡ í nún bə: «ḡḡḡ nyán əḑḗlḗ ḡúcu mán nyán əḑḗ hílá yá hún mḗ o.» «Mían táwó mí kprḗ»²⁵ Éḑúa sḗá nún bə: «Yḗ hún nán vá mían kidə mían kidə míanviwó jḡ»²⁶ Í í táci Bárábás ḑḗ ná wó vḗa ə naén í wo xó Yesu í í cḗḗ nán bə woa krḗen ḑḗ áticḡgá ji

²⁷ Í əḑúkrḡtḡa yḗ sḡjawó kprḡ Yesu yḡ tḡhó kḗ wó ḡráḑḡ ḑḗa í yḡ sḡjawósḗá bḡ.²⁸ Wó rḡ yḗ wúwó í ḑḗ áwú vráyá ḑḗka nḗn.²⁹ Wó wḡ éḡnúnjákúku ḑḗká, í cḗḗ cḡn nḗn í cḗ áti ḑḗka ḑḗ lḡ ḑúnú mḗ. Wó ḡḗkrḡ ḑḗ ḡkḡ nḗn, í kḡ nḡ nḗn bə: «Mí ciwo, yúdatḡwó fiḡ!»³⁰ Wó tú tán ḑḗjḡ, í có áxiyḗ xó ətḗ nḗn.³¹ Kḗ wo kónú nḗn ḡḗḗa, wo rḡ éḡiwúá nḗn, í trḡ ḑḗ yḗḡta yḗ wúwó nḗn, í wo kprḗḗ yi bə woa vḗḗ krḗen.³² Kḗ wó dóá wó kprḡ lirḗ ḡúcu ḑḗká kḗ wó yḡnḗ bə Simon án, í wó zín ḑḗji bə nán kprḡ dó cágbə ná à ḡḡḡ yḗ tícḡgáá.³³ Wó vá ḑḗ tḡhó ḑḗka kḗ wó yḡnḗ bə Golgotáá, kḗ ḡḡmḗ nyi bə: «Étáxúḡḡ tḡhó.»³⁴ Wó có əgbḗ vḗvḗ ḑḗka kḡḑḗ áhá mḗ ḑḗ í cḗḗ nḗn bə nán nún, kḗ í ḑḗḗ kprḗa, ə gbḗ bə yḗ ḡka&a nuin o.³⁵ Kḗ wó krḗḗ ḡḗá, wó mán yḗ wúiwó lá woḑḗkiwó mḡ.³⁶ Í wó kanrén í lá kprḗḗ.³⁷ Wó có fún búbú nyḡn dḗ yḗ tágbḗ í nyḡn ḑḗji bə: «Yesu yúdatḡwó fiḡ kḗ.»³⁸ Wó krán fráfitḡ amḗvḗ kidḗá, ḑḗka ḑḗ yḗ lḡ ḑúnúmḗ, amḗvḗatḡ ḑḗ lḡ miḡn mḗ.³⁹ Amḗkə váyikḗawó lá zúí í lá húnhún wó tawó.⁴⁰ Í lá nún bə: «Éwo, kḗ nún ná bə yḗa tḗḡ gbán Mawu yḗ há í gbḗ trḡ mḗen lá ḡkḗkḗ amḡntḡn mḗán, ḑḗ ḑḗkiwo wonḡtḗ! Ná ə nyi Mawu yḗvia, ḑi lá áticḡgá jḡ!»⁴¹ Nḗnḗkḗ í vḡ sátḡgánḡgánwó cá wó kónú nḗn kidə é núkprámḗtḡwó kidə àmḗcincinwó í lá nún bə: «É ḑḗ àmḗwó gánḡḡkḗ ḡkaá tḗḡ ḑḗ ḑḗkia yḗḡta o. É nyi Israḗltḡwó fiḡ, nán ḑi lá áticḡgáji ná mían xḡ jḡ sḗ.»⁴³ É xḡ Mawu jḡ sḗ, Mawu nán ḑḗá éfiá nḗi rḡn éḡ ḑḗ nún bə: «ḡ nyi Mawu ví.»⁴⁴ Í fráfitḡ hḗ wó hrán kidḗá ḑḗ áwó cáwó gbḗ zúí énvḗ.⁴⁵ Éfiá, có gádḗn í séyi gásidḗkḗmḗán, əḑúásḗá dó zú ú brú.⁴⁶ Léyikḡ gá siḑḗké mḗán án, Yesu ḑḗ áxá síḡsḡḡ bə: «Élḡyí, lámá sábakítaní? », yḗ ḡómḗ í nyi bə: «Mawu, tíḡn Mawu, nukḗájḡ íə táci ḡ ḑḗ?»⁴⁷ kḗ amḗḑḗká ḑḗká kḗ nḡn lánán ḑḗáwó énvḗán, wó nún bə: «É lá yḡ Élḡyí»⁴⁸ Ákáá káá, amḗḑḗká lá wó mḗ súdú, í cḗḗ dḗ átinú í cḗḗ nḗn bə nán

nún.⁴⁹ Ámákpótíawó nún bə: « tácií dé, miám kpó bə Ɛlói lá vá xónén máán »⁵⁰ Yesu gbə tró dá áxá sínsín, í có yé gbóngón nán.⁵¹ Kpó, lá gáxóxó hinán má ákáákáá, Mawu yé xómé có vón án mán dá áméńvə, có əyi í sə vá ágómá. Agnigbán húnhún í əkpəwó fən.⁵² Ámákúkúdwó hún, í áməkə nyi Mawutáawó í kú váyíawó gbə fón vá xixə má.⁵³ Wó dó có àməkúkú dówómə lá Yesu yé wónwón mə, wó dó ədú kəkáá mə, í zə nə àməsúgbówó.⁵⁴ Sójàməgán kiqə sọ́ja kpótíawó kə lá jó Yesu kiqəəwó kpó sigbə agnigbán húnhún án, í kpó ənúkə jóawoà, kə wó kpó ənəán, vónvón jiwó, í wó nún bə: Àmə hiláa, Mawu yé vi jiji nta-nta í.⁵⁵ Nyónrún kə kpró Yesu dó có kəkə Galiləawó bə yəwo a vá ləbə nən án wó cáwó lə qə í lá kpó njúnú lá diŋ diŋ tóhó.⁵⁶ Maria Magdalatəacá lá wómə, Maria Yakúbú kidə Yosəfú wó nánən kiqə Zəbədə yəviwó nánən.⁵⁷ Fiəngbóá, Arimathə yé njúcú hotónón qəká vá qó, wó yó nə njúcú bə Yosəfú kə cá nyi Yesu yé dəpróvi qəkáá.⁵⁸ Ɛ təbò Pilató, í biò Yesu yé ntirán kúkúá. Í Pilató qəməń bə woa cə nən.⁵⁹ Yosəfú có ntítán kúkúá, í brèè qə ávón diqi qəka mə⁶⁰ í cəè qə yənta yə yədwó yəyəə kə í kú qə əkpə məán mə. Í í có əkpə gánngán qəka í sə tú yədwó á í yí.⁶¹ Maria Magdalatəa kiqə Maria àməvəatə wó kanrən də yədwó yə nkó qə.⁶² Nkəkə kə jəŋkó nə gágrádó yə nkəkəá, vósatə gánhəgánwó kiqə Faristəwó bə qə Pilaó gbó.⁶³ Wó nún bə: «Búbútó, mí lá qónún bə gákəmə àməbrətó hinán ləgbə qəəá, ə nún bə: "Lə ƐKəkə amóntón yə ngbəá, máán njón có àməkúkúwó mə." »⁶⁴ Cəgbə hinəntəa, nən nə wóá jó yədwó kəkə nə nkəkə amóntón. Nə Ɛ wó ənəán, yə dəpróviwó lá ten vá cəè í lá nún nə əduá bə: "Ɛ njón có àməkúkúwó mə" ; aməbəbrə cingbətó hilá lá nyrán wú kələkələtəá.⁶⁵ Pilató nún nəwo bə: «Mí xó jóla qə&ka. Mí vè jó yədwó njú sigbə mián ten án əná.»⁶⁶ Wó yi í vèè jó yə dwó njú, wo vèè trə əkpə qə yə doá njú sínsín, í wó có jəlá qə gbò.

Chapter 28

¹ Kossida yə nkəkə kələkələrəa yə ngbəngbənsi lá gbóngbóngbəáá, Maria Magdalatəa, Maria Magdalatəa kiqə Maria àməvəatə wó vá bə yəwoa vè kpə yədwó.² Kpó, agnigbán húnhún, qó Mawunəndótó qəka qi có jɪŋkóri í vá brí əkpəa, í kánrən dəjí.³ Yə nónnəmə lá dazó í yə wúwó yə qə pəm pəm.⁴ Vónvón jí jólávó í wó tró zún sigbə àməkúwó əná.⁵ Mawunəndótəa xónún nyónrúán wó í nún nə wó bə: Ádikə nká có mí o, qó Ɛ nyán bə mí lá jí Yesu kə wó krán də átícógájiá í.⁶ Ɛ gbə lá ləla o. Vəa ə njón có àməkúkúwó mə, sigbə í nuin qəə əná. Mivá kpó tóhó kə axótó mrèen dóa.⁷ Mí yi kábə í vèè nún nə yə qəpróviwó bə: «Ɛ njón có àməkúkúwó mə, í mí kpó, ə jəŋkó nə mí yíkó Galilə. Ləeená í mián kpòè lá nə.» Kpó, Ɛ nuin nə mí vá yí.⁸ Ákáákáá nyónrún-ánwó có lá yədwó gbə. Vónvón jiwó vəa wó lá jiji mə. Wó súudú bə yəwoa vè nuin nə yə qəpróviwó.⁹ Yesu dóo gówó í nún bə: «Fəáfə nə mí.» Yə fəó í súbòè.¹⁰ Yesu nún nəwó bə: «Mí nkə vónvón o. Mí vèè nún nə tiin nónviwó bə wóá yí Galilə, lənan í wóá kpó Ɛ lá nə»¹¹ Gákəmə kə njónrúnwó yíkəáá, jólá qəkawó qó əquámə í nún ənúkə jóawó səə nə vəsátəgánhəgánwó.¹² Kə vəsátəgánhəgánwó qó ogó əduməməcincinwó í xónún có ənúkə jəa njún án, wó có əhó súgbó nə sọ́jávó.¹³ Í nún nəwó bə: « Mí nún bə Yesu yə qəpróviwó vá əzán mə í vá fi yə ntían kúkúá gákəmə mí dón arəń án.¹⁴ Nə ənyə án vá qó kómándán gbəa, mián cəè wrá cəgbə nə mí nkə jə ənyó mə o.»¹⁵ Sọ́jáawó xó əhó í wó sigbə wó nún nəwóá əná. Vəa ənyó án qi lá Yúdattówó mə í gbə lá qi kəkə í sə vá nán əgbá.¹⁶ Vəa adəpróvi əməəwuidəkáawó yí Galilə, lá étó kə Yesu diisá nə wóá jí.¹⁷ Kə wó kpəəáa, wó súbòè vəa àməqówó dá ədiká.¹⁸ Yesu gbó təbówó í nún bə: «Wó nán Ɛ acə qəsiadə lá jɪŋkóri kiqə əgnigba&n jí.¹⁹ Mí yi, nə mián wó əduwósəə adəpróviwó, mí dá mawucitá nə wó lá Mawu dadə, Mawu əvi kiqə Mawu gbóngbón kəkə yə nkó mə.²⁰ Mí kpráwó bə wóá wó qə ənúkə Ɛ kprá miánwó jí. Míkpró, Ɛ lá miángbó tēgbē kəkə nə xixə yə vónó mə.»

Mark

Chapter 1

¹ Mawu yə nyo kaka yə gó mə có Mawu yə ví yésu christo jí.² Có ənú kə Mawu yə nyónútó Ésaíe, lá núbə tiŋ mə dədw qəka yíkó í ka vè lə jra əmən jí do nə wo.³ Mawu yə mə dədw yə gbə mə í mí lə sə lə zogbəjí : í lə nu nə mí bə Mian jra əmən kə jí Axotə ka tó .⁴ Lə zogbəa jí Jean lə kaka Mawu nyo dan í lə nu nə wó bə aməsiamə nán dó nə wo a nyrən wó də wó nuvənən wó ta.⁵ Judée kidə Jérusalem wo dukə wó sée dó va Jean gbə í vá hun wó nuvənən gən mə nə íi kprə wó sə yi Jourdain yə tə a mə í vè Ɛ nyrən wó.⁶ Gbəxó Jean nan yi ə du Ɛ naan wó mə an ədo áwú qə ka kə wó có kpóə yə yúú í sə tən kidə ayúu yə kpabanú le arinka : Lə yə də wó wó mə an, tomtoni kidə ənyin cí í nyin ənu dudu nə.⁷ Lə yə nyo kaka wó mə ələ nú nə wó bə a , amə qəka gbə nən kə sənnə wu un kə nyə ke có qəkinyə ísə sawə də un o kəkə í sə yə yə nu dódó wó jí o.⁸ Nyə Ɛ nyrə mí lə cí mə, vəa əyá kə nyrən mí lə gbən gbən kə kə mə.⁹ Lə gaxoxo Ɛ nan mə an, yésu gbó có Nazareth lə Galilée duamə , í Jean nyrənən le Jourdain tə a mə.¹⁰ Yə dodo lə cí a mə an ə kpó jɪŋ kui hí í gbəngbən qi có jí í vá jəji sigbə alun kuku nə.¹¹ Əgbə diqi qəkə có jɪŋkui í lə nu bə əwó í nyin əvinyə rənən tə á í Ɛ có qəki nyə blibo nyə wo.¹² Lə ə nyo an yə vəxó a, gbəngbən an có Ɛ í í bu lə wo mə í vè Ɛ kpə qəkia lə zogbəjí.¹³ Lə zogbə jí á á ə wə Ɛ kə kə hoka lə rangan wó dómə. satana vá lə təə kpó vəa Ɛ tə kpə jí o. Mawu yə nyən dətə wó í có nə ənu qudu vá nə.¹⁴ Yésu va í Galilée í vè lə kakə Mawu ə nyo kə wó lə Jean jro a.¹⁵ Yésu lə nù bə: Mawu yə Fic quxó yə ga xo. Mí hun mí an nuvənən wó gó mə nə mian sə nyo nyənən kə vá.¹⁶ Kə í lə tó Galilée yə xu á tó á , əkpə Simon kidə. André í wó lə da əqə.¹⁷ Yésu qə wó gbə í lə nu nə bə mí kprəń dó mí nkə gbə nyin əhuə lə tə wo, vəa aməgbetə lə tə wó í mí an nyin.¹⁸ Kəkə yésu nan xonu vè áá wo gbə ədo a wó qə í kprəə do.¹⁹ Lə wó mən zənzən mə án lə ahua tó á ə kpə yakubu, kə lə nyin zəbédée ví, kidə Jean kələ nyin wó nənvia, lə jra əqə wó dō lə tə jí hun mə.²⁰ Ɛ yə qə ví á wó í gbə wó dá da zəbédée kidə amə kə lə wə do kidə wó á də tə jí hun an mə wo kprə Ɛ dó.²¹ Wó sée kprə yésu do í vè qə caper naŭm. kəkəkələ yésu qó qə xo xəa mə lə sabat gbə í lə kpra a mə wó.²² Amə wó kádə jí lə yə nyo núnú wó mə sigbə aməkə xə ənú kprá mə yə wó ma nə.²³ Aməqəka lə ənu

kprámə xɔ aa mə, í gbongbɔn vɔ nen lə daya nə; i có í dǎxá : bə. ²⁴ Yésu Nazareth tɔ ɛnyɔ kə í lə m̀ án kidə wo və do mə? ɲ nyán á mə kə ɲku mə ə nyin: Mawu yé mə kɔ kɔ í ə nyin ɛ va í ka vakprɔ mi tó ɛm̀n búbú jí. ²⁵ Yésu kə dè í lə nú nə bə: bɔ nu , do lə amə ɲ na mə. ²⁶ Gbongbɔn vɔnen án do lə wɔ wɔ, í lə dǎxá sínsín. ²⁷ ɛ nu án kpácá amə wó í wó lə bíɔ wò xɔ wò sə bə : << Nù kə í lə nyin ə nú la? Nɔn nɔn mə yə yə bú í gbə vá ɛ lə kprɔ gbongbɔn vɔnen tó wò kidə ɛ ɛ kpakpa, kidə bubu cá !>> ²⁸ Yésu yé vá Galilée dú a mə kaká dè Galilée kidə Edu kə xɪxá də a wó. ²⁹ Kə wò do lə dǎxɔ xɔ a mə an yésu kidə. Simon André, Jacques kidə Jean wó yi Simon yé xómə. ³⁰ Kə wó vɛ dɔ Simon xó mə án asia inɔn lə dɔ daji dé í wó nu nə Yésu . í í yí gbɔ lə ɛdɔ bǎá jí. ³¹ Í lə alɔ nen í cɛ cɔ í ɛdɔ a vɔ nen í í tɔ ə nú dudu mamán nəf wó. ³² Wətrɔ ɲ nan, lə nyindɔn yé jəjə mə an wó lə cɔ dɔ nɔn wo kidə aməkə wò gbongbɔn vɔnen lə daya nə wo va nen. ³³ Mián nú dɛdɛ bə ɛdu a séé vá lə yé xɔ xɔ nu. ³⁴ Dɔnɔn sugbɔ kpɔ hǎyǎhǎyǎ, nə nən kə í i nyan gbongbɔn vɔnen lə amə wó jí í gbə. gbə gbə nə gbɔn gbɔn vɔnen wó bə wò ɲka xɔ nu də ɛnu kə yə wə a un, cagbə wó jə sí wò dɛ ki ó. ³⁵ ɛ cɔ nɔ nɔ yí yé dɛkɛn yi toxo dɛka í vé xodɛ. ³⁶ Simon kidə nɔn via wó kə kprɛ dɔ á wó lə jí dan kə kə í vɛ kprɛ . ³⁷ Í lə nu nə bə << Amə wó lə jí wo>>. ³⁸ 37 Í bə << Mián có lə ɛdua mə kidə ɛdu kə xɪxá də galilée wo, gbɔwó ma tə ɲ vɛ kaka Mawu nɔ nə wó cá wó>> cagbə ɲnan tɔ í ɲ va lə lə dɛ.>> ³⁹ ɛ nú Mawu yé tó ɛ du kə xɪxá də Galilée lə Mawu yé dǎxɔ xɔ a o mə Í lə gbə nyan gbongbɔn vɔnen wó lə amə wó jí. ⁴⁰ Gùdù nɔn dɛ ká vá yi gbɔ Í lə dɛ kúkú nen, Í lə krojí nen , lə nú nen bə : << ⁴¹ Nə ə jí áá a tɛɲ trɔ ɲ vá amə cɔ cɔ wo mə>> kidə rɔnrɔn. Yésu cɔ alɔ Í sé də taa jí nen , Í lə nu nen bə: << ɲ lə jí bə na va amə cɔ cɔ wo domə>> ⁴² ɛ kpo dɔ a cɔ lə jí akáaká itɔ zu amə cɔcɔ. ⁴³ Yesu dəsə nen sənɲ sənɲ i nyen le dɛkia gbɔ , í lə nu nə . ⁴⁴ Bə << D yí kɔ í nu nə amə dɛ o, vɔa na vɛ cɔ dɛ kio disa vɔsátó í nán nán ɛnu jɔjɔ kə Moíse nudɛ nə ta cɔ cɔ nyinyin nə ta gbəfan dɛ dɛ lə wó gbɔ>> ⁴⁵ Kə í də sə gùdù nɔn lə bə ɲka nu nə amə dɛ a ɲ sə o í có í lə nú nə aməsiámə lə dua mə dan bə yesu dá dɔ nə yə nɔnɔn mə ɲ nan bə yésu ɲgbə dɔ vovo Í á lə dɪsá dan lə ɛduo mə o. lə ɲnan yé ɲgbə á dɔí toxo dɛkɛn dɛ í a mə wo lə có tóxo vovo wó í vá lə kpɔ.

Chapter 2

¹ ɲkeke dɔwo vayi, Yesu gbe trɔva, Kapernaum la, aməwo se be egbɔva axo. ² Aməbɔ keke toho ɲgbele xɔxɔanu o, í Yesu dɛ gbefan enyɔa nəwo. ³ Amə amənə cɔ sekunɔn dɛka va nə Yesu. ⁴ Ke amə sugbɔ dɛ enəa, wɔ ɲten kpɔ emɔ í cɛ və gbɔ o, ca gbenatɔ wo vɛ tɔn exɔ kenə Yesu lea, ye tamə, í dɪdɪ aməa kide eba kéjí í mren dedɛa va xɔamə brɛwu. ⁵ Ke Yesu kpɔ aməawó xɔsé a, enu nə sekunɔn a be: "Evinye, wocɔ tɔ nuvɔnwo kewo!" ⁶ Wemakprɔtɔ dɛka wo le ná í leka wo dɛkiwo se le susu mə be " ⁷ nu ke ijo í amə ɪla le xonu enəma? Busunyon inyi ɲna í inu. Meke í la tɛɲ cɔ enuvɔnwo ke amə? ɲnyi Mawu dɛken í a?" ⁸ Ke Yesu nya be wole kedí le wodekiwo mə a, ebɔwo se be: " Nu ke ijo í mi le kedí le mia dɛkiwo mə?" ⁹ Enyɔawo ké yé nunu í vadí wu kó? í wocɔ tɔ nuvɔnwo kewó, alo í co, ɲrɔn tɔ ba, í nazɔn azɔnrin ¹⁰ Ca gbe nə mianya be ɲusin le agbetɔvi a si le xixeamə be atɛɲu cɔ enuvɔnwo ke jroa, enu nə sekunɔ a be. ¹¹ " ɲle nu nə wo be co, ɲrɔn tɔ ba no na yi axomə !" ¹² Sekunɔ a co jete zedeeka, í ɲrɔn yebe, í zon dɛdɔ le wo se wo ɲkuvimə enu kpaca aməsiámə, í wokafu Mawu í nu be,"Gbɛdɛ! Mɪɲkpɔ enu ɪla mɔnki kpɔ a". ¹³ Yesu gbeyi ahuta, aməawo see bɔva gbɔ, í ikpra enu wo. ¹⁴ Ke wo co le ná ɪzɔn dɛdɔ a , ekpɔ levi, Alfeo ye vi, í ile yɔ afiho, Yesu nu nə be kprɔɲdɔ", ɪcɔ kprɛdɔ ¹⁵ Le kina ye ɲgbea, wo kpe Yesu kide ye nukpraviwo yi enu dɛgbɛ le Levi ye xomə. Afihɔjɔtɔwo kidə amə bulɔməwo dɔ nua kide wo. ¹⁶ Ke Farisitɔwo sekprɔtɔwo kpɔ enəa, wo ka ye nukpraviwo se be: " nə ya wɔmɔn í le dɔ nu kide amə madɔta ɲnawo ma?" ¹⁷ Ke Yesu se enyɔa, edɔɲú nə wo be " Amə ke nyɔdɛa wo ɲhian amcutɔ o. Vɔa dɔnɔwo í hiaɛ. nye ɲva be ma yɔ amə nyɔɲgbɪn wo o, enuvɔn wotɔwo yɔ gbe í ɲva." ¹⁸ Yohanes ye nukprsviwo kide Farisitɔwo branə nú. Aməwo va ka Yesu se be" nuke í jɔ í amə ɲna wo bra nə nu í tɔwówo ɲbranə o?" ¹⁹ Yesu nu nə wo be:Amə kele de nyɔrun ye xɔ wo atɛɲu branu ne í lewogbɔ dɛa? Nə ile wo gbɔ dɛ ya, wo ɲka tɛɲ branu o. ²⁰ Gamə lə gbɔnɔn, í wa cɔ nɔ run dɛtɔa jíí le wo mə.Gana madoa, wo abra nu. ²¹ Amədɛ ɲcɔnə avɔn xoxo kide yeye ca, í tɔn nəo, nə iwo enəa, agrin, wu dɛca tɔa. ²² Amədɛ ɲkunə aha yeye de jɔlɔ xoxo mə o egoa la wó, í aha ca, jɔlɔ a ca wo agban jɔlɔ yeye mə í aha yeye nɔnɔn. ²³ Le gbongbɔn gbe a, Yesu to molu bomə va yikɔ, ye nukpraviawo tɔ molu a coco. ²⁴ Farisitɔwo le ka sebe: Nu ke í jɔ í wolewɔ enuke ese ɲdemɔ be wawɔ le gbongbɔn gbea o? ²⁵ Yesu dɔ ɲu nə wo be: " Mi ɲ hrɛn enu ke David wɔ ke ido tetekpɔ mə, í fufe le ye kide eviawo a kpɔa?" ²⁶ Eyí Mawu ye xɔamə le abiatar, le Mawu yemə gangan ye gamə, í vɛ dɔ vɔsa kpɔnɔn, ke wɔɲdemɔ be amə gbale nadu o a, í cɔ dɛwo nə aməke kprɛdɔ awo, mi ɲhen kpɔa? ²⁷ Eyí jí inu nə wo be:" cagbe aməgbɛtɔ í wodo gbongbongbe, ɲnyi cagbe gbongbongbe ta í wowɔ aməgbɛtɔ o, ²⁸ Cagbe nə aməgbɛtɔvia na kpɔ ɲusen de gbongbɔn gbea jí"

Chapter 3

¹ Yesu gbe yi dɛxó xɔ dɛka í amədəka ke alɔ kusə nəa le lena dɛ. ² Amədəkawo le kpɔ dɔɲu kpɔ be atɛɲun adadɔ nə le Sabbat ye ɲkeke jia, ne woa cɔ enyɔ de ɲun. ³ Yesu nu nə ɲucu esə kukunɔa be:"Co, í na nɔntə de dɔɲdomə le la." ⁴ Seyijia, Yesu nu nə aməawo be:"Wo na əgbɛ be woa wɔ enu nyɔɲgbɪ enuvɔn le sabbat ye ɲkeke jia, be woaxɔ amə de agbə, alo woa tacide nə a ku a?" vɔa, wo viɲ xui. ⁵ É trɔ kpɔwo kidé xoməfien í se vèvè de wójí sɛɲuwo nu, í nu nə aməa be:"vru tɔ lɔwo" í ivrui, í Yesu dadɔ ne ye lɔwo. ⁶ Akaakaa, Pharisitɔwo do, í wɔ bɔbɔ kide Heroditɔwo, í wo brásə dɛɲun be woa wui. ⁷ Seyijia, Yesu kide ye dekprɔviwo yi axutó, í amə sugbɔwo co Galile, Yude. ⁸ kide Yerusalem, yude kide Idume dukanwo mə, kide ye Yordan ye ɲgbe, kide Tir, Sidon nutotrowo mə ke amə sugbɔwo se enuke yi le wɔ woa, va gbɔ. ⁹ Yesu nu nə ye dekprɔviwo be wɔají akro cukuvi dɛka ne ye cagbe nə amə sugboawo ɲka tú emɔ nə ye o. ¹⁰ Do éle dadɔ nə amə sugbɔwo, kékédɔn nɔnwo lé jí be woa tebɛ, í cɔ alɔ tɛ. ¹¹ Ké gbongbɔn makɔ-makɔwo kpɛ a, wo jenə wkro de akɔmə nə, í na le de axa be:"E nyi Mawuvi " ¹² E de ese newo be wo ɲka na nə aməwo na nya o. ¹³ E ra etó jí, e yɔ aməke í le jiawo, í wo va gbɔ. ¹⁴

E yɔ Apostolo aməwuiwe be woaten nɔ yegbɔ nɛ a dɔ wo yi mawunyo nugbɛ ¹⁵ Kide acekpakpa be wo a ɲa gbɔngbɔn makɔ-makɔwo. ¹⁶ E yɔ ye dekpɔvi aməwuiweawo: Simon, ke i na ɲkɔ be Petro. ¹⁷ Yakob zebede ye vi, Yohanes Yakob ye nɔvi ke i na ɲkɔ be Boanerges, ke gɔmɛ nyibe(ecidégbɛ yé viwo); ¹⁸ kide Andre, Philipu, Barthremi, Mathieu, Thomas, Yakob, Alfe ye vi, Thaddee, Simon Zelotitɔa ¹⁹ kide Yuda Iscarioti ke ká vá sá Yesu a. ²⁰ Seyijia, wo yi axomɛ, í aməwo gbɛ bɔ sugbɔ kèkè i wonka tenjun dunu kpɛtɛ ca o. ²¹ Ke ye xomɛ se enɔa, e va be yoa kprɔ dó ínu be: "Etamɛ le dahen nɛ" ²² Wema nyatɔwo ke co Yerusalem á wo nu be: "Gbɔngbɔn makɔ-makɔ Beelzebul lé mɛ. Í yeji í tónɛ í nya nɛ gbɔngbɔn vɔen wo." ²³ Yesu yɔwo va dekia gbɔ, í dó eló nɛwó: Satana la tenjun nyá Satana an? ²⁴ Nɛ efɔduxodé có de dekia ji, efɔduxó hina ɲka tenjun riké o. ²⁵ Nɛ axó de có de dekia ji, axó hina ɲka tenjun riké o. ²⁶ Nɛ inyi be Satana co de dekia ji a, e máan, í ɲka tenjun gbe nɛ o, í ye tɔ ye vɔ xo nɛ. ²⁷ Vɔa amɛde ɲka tenj dó amɛɛɲu de ye xómɛ, í fi ye nunyɔngbi wo nɛ un bra amɛɛɲua vayixoxo o. ²⁸ Un le nu nɛ mi le enyɔdodo mɛ be: "woaco aməwo gɔ jéjéwó se kéwo, kəkə í séyi enyɔ madi enyɔwo cá ke wo nua wo. ²⁹ Ganke wonka co enyɔ madi enyɔ ke wó nu de Mawu ye gbɔngbɔn ɲu an í se kewó gbédɛ ó, vɔa amɛ hina jagɔ mavɔ" ³⁰ Yesu nu enɛ, dɔ wo nu nɛ be: "gbɔngbɔn makɔ makɔ dek le mɛ." ³¹ Ye náná kide nɔvia nucuwo va, wo nontɛ de xixenu, í do amɛ be wo a yɔe va, ³² Amɛ sugbɔwo kanren de gbɔ, i wo nu nɛ be: "Tɔɔ náná kide tɔɔ nɔvi nucuwo le xixenu, i le ji wó." ³³ Yesu biɔwo se be: "Məwo i nyi tinj nánáwo kide tinj nɔvi nucuwo?" ³⁴ Ke í trɔ kpɔ amɛ ke bɔ dee de a wo a, e nu be: "Mi kpɔ! tinj náná kide tinj nɔvi nucuwo. ³⁵ Amɛ dekpukpuide ke wɔ Mawu ye jijia, amɛ hina ɲi tinj nɔvinucu tinj nɔvinɔrun kide tinj náná."

Chapter 4

¹ Zédàka kɛa ègbɛ tò ènú kpràkprà amɛ wó lé hùtó amɛ gə̀də̀gə̀də̀ dəkówó kprɛ̀dɔ; i dɔ akrómɛ i jé ahú ji i kàrɛn dé akróamɛ. Amɛa wó lò dɔ ahúà tó. ² Èkprà ènú súgbɔwó tó èlò dódómɛn; enyɔn kɛ i kpráwóà kɛ. ³ Mísà: ènúdótɔ yi ènúdógbá. ⁴ Kà ilé dɔ ènúèn, ènukia èdowó gə̀ i jèn dɛ èmɔnjí, í héviwo và í dúwó. ⁵ Ènúkià àdə̀wó gɛ i jèn dɛ èkpékúio mɛn, tóhó, tóhó ke èkó ɲ súgbɔ léó. wó mí kábá dóbé wó y zì dá èúmɛ o. ⁶ Vɔà kɛ nyidɔn, wófíɔn dóbé wófíɔn dóbé wó kɛ nyiɛto óó. ⁷ Ènúkú èdə̀wó gə̀ jé anunja mɛ gbé wó mɛ. anunja gbéawó dɔ tuwó, wó mí vɔa wó ɲ nà èkú cɛn cɛn dɛkɛn óó. ⁸ Ènukúà èdə̀wó gə̀ jé anyigbàn nyɔngbí ji, wó mí i wó cɛn èku sugbɔ lé wó cici mɛ, èdə̀wó sugbɔ dɔji tóhó hóká, èdə̀wó tóhó kové tàkpó ɔ èdə̀wó tchó kakitakpó. ⁹ Í ilé nú bɛ: "amɛkɛ si ètò sɛnú léà, na sɛ!" ¹⁰ kɛ í và kpɔtɔ Yesu dɛkà àn, amɛ kɛ kprɛ̀dɔà wó kide amɛ amɛ wuivə̀awó kà enyɔ̀n sɛ có èlò dódóà wó ɲu. ¹¹ È dɔɲu nɛ wó bɛ, "mía wó yà, wó dɛ mawú ye gàn nyenyé dísa nɛmí. Vɔà amɛ kɛ lé hihá nuwo yàa, ènyɔ̀n wó nyi èlò dódó, bɛ. ¹² Kidá súsu bɛ né wó lé kpɔ ènúàn, và kpɔ ènó, và sɛ ènú, vɔà wó kà sa ènu dɛkɛn gɔmɛn ó, nɛn ɲ nyi ènɛn àn, và và dɔ dɛsɪ ènu, aló và và sɛnu gɔmɛn, i là và trɔ èji mɛn, i Mawú là và cɔ wó nùvɔwó kə̀wó. ¹³ Yesu kà wo sɛ bɛ: "Mi ɲ sɛ èlò dódóà gɔmɛ ó á? nɛ miàn wɔ mɔn itɛj i sɛ èlò dódó kpɔtia wó mɛ? ¹⁴ Ènú kú dɔ tɔa lé Mawú yé ènyɔ̀n dódó ji. ¹⁵ Ènyɔ̀n èdə̀wó i nyi ènúvú ke gə̀ i jè dé èmɔntó, nɛ wó seà, Sàtana và dɛ nɛ ènyɔ̀n ke wó seà lé wó tówó mɛ akà àkà. ¹⁶ Ènyɔ̀n èdɛ wó inyi ènúkú kɛ gə̀ i jèn dé èkpékúí nyigbàn ji, wó i nyi enyɔ̀n kɛ nɛ wó seà, wó hɔnɛn ji sɛ àkààkà kide jijɔ. ¹⁷ Èkɛ riri dɛkɛn ɲlé wo yù ó, ènyɔ̀n hinàn wó i wó sɛ dɛnɛn èdɔ wɔwɔ mɛn zààn. Ngbɛ sià nɛ wó jé ayà duqu mɛ aló hàhámɛ àn wó ngbɛ cɔ nɛn ènyɔ̀n wɔɛdɔ óó. ¹⁸ Ènyɔ̀n dówó i nyi ènúkú kɛ wó dɔ dé anujawo mɛan. wo sɛnɛn enyɔ̀n. ¹⁹ Vɔà hihámɛn yé hàháwó, kɛsinɔnú wó amɛn brɛbrɛwó, kidá ènújro amɛn búwó và zɛn nɛ ènyɔ̀n àn i na túi dɔ, i ènyɔ̀n nà n gbɛ èkú cɛn cɛn. ²⁰ Sá wúnúàn, ènyɔ̀n èdowó i nyi ènúkú kɛ midé anyigbàn nyɔngbia ji, wó sɛ nɛn, hɛ nɛn i cɛn nɛn èkú; də̀wó ègbàn, dɛwó kakitakpɛ, i èdə̀wó kavétakpɛ. ²¹ Yesu lé nunɛn wó bɛ: " wó tònɛn kandɛ i nà se bɛ dé abàti gɔmɛn aló i nà cɔn ènú ji de èhɔmɛn àn? Bɛɲ miàn tɔɛ i sɛ dɔ kandə̀ yá tí tà mɛn. ²² Dóbá ènu bɛbɛ dɛkɛn ɲ nɔn nɛn nyàn nyàn o, kpɔ ènu wràwrà dɛkɛn ɲnɔn nɛn àmɛ dómɛn ó. ²³ Nɛn ètò sɛ nu le amɛn dɛsi àà, nà sɛ. ²⁴ "Mi hɛn ayé lè enyɔ̀n kɛ mí lé seà nú, dóbé ènú jrɛnú kà milé sɛɲ jrɛ ènúàn yé tútú wàzàn i là sɛ jrɛ mí, i và trɔ kàn kpéé nɛn mi, ²⁵ dóbé amɛn kɛsi ènú léà, agbɛ hò kpà, i amɛn kɛsi ènu ɲléó à, và trɔ hò hɔ dɛkà kélé alómɛn nɛn àn." Yesu nú nɛn wo ènɛn. ²⁶ Í í núbɛ: "jifó fí dɔ qúhóà wɔdɛ sigbá bɛ amɛn kálé dɔ yé ènúkú dɔ anyigbàn mɛn ènɛn. ²⁷ Èzàn mɛn àdàn àrɔn inàn nyɔ̀n bɛ èɲkéké mɛn, ènúkú dódóà nà mí i nà cɔ kɛ ɲnyàn nɛn nɛ i wɔ mɔnɔ. ²⁸ Anyigbàn ɲtá cɛn nɛn èkú lé dɛkɛ si mɛn: ètɔnɛnji có ènúkúà yé tiji, ènú kà mɛn ènúkúà yé tiji, ènú ká mɛn ènúkúà yé tiji, ènú ká mɛn ènúkúà yé tiji, ènú ká mɛn ènúkúà yé tiji. ²⁹ Nɛn ènúkúà bià à, è cɔ nɛn ènú kà asɛɲ hɛà ènú hàhà gamɛn sún. ³⁰ Í í núbɛ: "ènú kɛyi miàn tɛɲ asɛ jrɛ sɔ kíj jifó fí dɔ qúhóà aló èlò dódó kà yi mɛn zàn i là sɛ dɛ yé gɔmɛn? ³¹ Èwɔ dɛ sigbɛ ewàkú ènɛn, kà nɛn wó dóà, ènyi ènúkú dódó kà hoéwú là ènúkú dódówó mɛn là anyigbàn jí. ³² Vɔà nɛn wó dóá í ímiɛn, cínɛn i nà ganɲgàn wú lé atí dódówó mɛn í nà zɛn aló kéké wó i jifó héviwó nà và wó wó tɔnwó dɔ yé fàfà gɔmɛn." ³³ Ènyɔ̀n gə̀də̀ gə̀də̀ sigbɛ ilà ènɛn án, è hónú nɛn wó nɛn wóà tɛɛɲ sà yé gɔmɛn, ³⁴ vɔà ɲ gbémàn lé dɔ èlò nɛn wó óó. Nɛn ivà kpɔtɔ yé dɛkɛn kidə̀ yé dɛkpɔviwó à, èdɛnɛn èlòà wó gɔmɛn nɛn wó. ³⁵ Gbónà kə̀ èwə̀ trɔà, ènú nɛn wó bɛ: "mívà nɛn miàn yi ágó hinán ji" ³⁶ Hòntɔn àn wócɔ gbə̀ amɛn gə̀də̀gə̀də̀ kà bɔdə̀wó dɛ i yi kidə̀ Yesu, dóbé yà kànɛn dɔ tɔji húnàn mɛn dɛ vɔ. Amɛnwó là ètɔji hùn búwó mɛn dɛ lɛnàn. ³⁷ Azɔxɔtɛ sɛɲ dɛkà tɔ hóhó i tɔji xun kidə̀ axú cí vɔ. ³⁸ Vɔà Yesu ɲtá dɛn àrɔn dɔ èkɔdónú ji dɛ là tɔji xun yé ngbɛ. Wó nyɔ̀n i lé nú bɛ: "ènú kpràtɔ, ɲ lé wó enudə̀ nɛn èwó bɛ mí bɛ èkú mɔnɲi dɛà?" ³⁹ Kà i nyɔ̀n lé àrɔn mɛn àn, è xonú nɛn ayàà i nú nɛn axu bɛ: "dótó! gbɔn" i i nɔnté, i èdà dɔ tɛɲ. ⁴⁰ Í i nú nɛn wó bɛ: "ènú kà yi jò i vɔnvɔn là ji mí? Ji xɔsɛ lé mià si hòdóà?" ⁴¹ È kpacá wó súgbɔ í wó lé nunɛn wó dɛkiwó bɛ: " mɛn í nyi amɛ là mɛn? Ayà kidá Axú cà là dɔ ètɔáá."

Chapter 5

¹ Wò vádó áxua yə̀ kpánunu xó núxó là gə̀dàràtɔwó nyigbàn jí. ² Zə̀dəká kə̀ yesu dɔ là tɔji húan mɛn ɲcú dəkà kə̀ mɛ

gbongbon makomako. là co là yòdówó mà vá gbò. ³ Njucu nan nyə nɔnxò í nyi yɔdomen Amen dàken ntə kpənən ji nén ócò ègà wòrò cá ó. ⁴ Wó brá áfɔ̀wò nin kidè gà wòròwòkidè ègáwó kpò. í í dənən gá wòròwò í gban nən ègàwò Amə dəkən nqò nsen í là là ó. ⁵ Nkékéwòkidè èzánwò, é ə nɔnɔn yòdòwòji etówó jí. Èdànen àxà í dónèn àbì dé yé dəkì ntí kidè àkpè dádá wó. ⁶ Kə íkpó yesu là azəgə á ə súdú í vá jè krò dè nkò nən. ⁷ Í dàscá sínsíin: << nú kéí là nyin kidé wó dòn dō mà yesu Mawu ganngan yé ví >> là Mawu nkò mà nqđè kùkù nənwó ká dé fúnyanfúnyan n q >>. ⁸ Đóó é kà là nunen bə: << Dó là ncú lá mà gbongbon makomakò >>. ¹⁰ Í yesu bíe sə bə: << tɔ̀ɔ̀ nkò dé>> í í dɔ̀n bə: << nkò í nyí legio dɔ́á mí sùgbò. ⁹ Wo də kùkù nən bə nká nyan yéwó yí anyigban bú jí ó. ¹¹ Lə ègà njunan mà à əhan dəkàwò là dúnú là etóá jí. ¹² Wó də kùkù nən yesu bə: << nyan mí də əhanwò mà nən mían dówó mà>> ¹³ Yesu də mon nən wó; í gbongbon makò makəáwó có là ncú à mà í và dɔ̀ mà wò súdú cò etóá jí í vé dɔ̀ ànámə sɔ̀gbə əhan sàki aməvə ənə jətəmə. ¹⁴ È han kprɔ̀tɔ̀wò véi nú ànù kə jà là èdùgáan kidə kɔ̀tɔ̀kɔ̀tò dúáwó mà í aməwò sùgbə vá bə yé wá kpò ànù kə là jò a. ¹⁵ Wó vá yesu gbə í kə wó kpò ncú kə mà gbongbon makomakəáwó kə wò yə bə legio nɔn kanrin dɛ í dɔ̀ áwú í yə nkúví mà là vɔnɔn jiwó. ¹⁶ Amə kə kpò ànù kə jò dé ncú kə mà gbogbon makomakəwò nɔn kidè ànù kə jò dé əhanwò jí à nú nən amə kə vávó. ¹⁷ Í wó bí yesu bə nan co là yéwó nyigban jí. ¹⁸ Ncú kə mà gbongbon makomakəáwò nɔn də kùkù bə yə áyí kidéé, kə í kpò yesu là dɔ̀ tɔ̀jí hían mà. ¹⁹ Və yesu nqđə mɔn nən ò. və a ənù nɔn bə. << gbə yí áxó í nan nú nə tɔ̀wó ənú kə Mawu wò nən wò kidè àdɔnù mà kə í kpò nəwò>> ²⁰ Í íyí véí də kùkù là ənù gannganwókə yesu wə nɔn nq là Dekapoli í adika co aməwó. ²¹ Kə yesu có áxúá sáyí yé kpáá ncú mà à aməwó vá bə scriscrá dé áxúá n í f nɔntə dɛ. ²² Hamə məgan də ka, kə wò yɔnən bə yairo, va í kə í kpò yesu àà. í va jè krò dè akómə nən. ²³ Í là nú nən bə: <vɔ̀ nyɔnrún vɔ̀ là əkù mɔn jí! nq də kùkú nən wó vá í nan dé álo jí bə nan kpò yɔ̀yɔ̀ kidè əgbə! >> ²⁴ Lə ənyon nan nú yesu yí kə í nù ənə an kidéé í amə sùgbò mion xrixà déé í kprɛdò. ²⁵ Və nyɔnrún dəkə kə əhún jánən là nq cò əxò amənwúvə là là wò mà. ²⁷ È dù áyá là èdɔ̀ dɔ̀tɔ̀ sùgbəwò lo men Əzan. ànù kə là siáwó sééé yə nɔnɔn mà nq là trɔ̀ ó və là yran dɛji. ²⁶ É vá sə yesu nkò. í kə í là zon là amən sùgbəáwò mà an, Ə tó ngbə í là áwú nən. ²⁸ Đó əhandɛji bə: nkɔ̀rə yò áwúá ədɔ̀á là və. ²⁹ Kə í kréá əhun dódóá nɔntə. í í sè là yə ranmen bə yéé dɔ́á və. ³⁰ Zədqəkəzədqəkə, yesu sələ ranmə nsin dəkə có là yə men í í trɔ̀ də amə náhòáwi gbò là biwó bə: << men en tɔ̀n wú>> ³¹ Yéé deprɔ̀vɔ̀wó nú nən bə <<Ə kpò amən sùgboláwó kə là mɔn wò í ələ bíɔ̀ bə men í krə yə wú máan >> ³² Və yesu kpò nú xrixado bə yəà kpò amə kə wò. ənù ncən. ³³ Là nyányán men nɔn là ənù kə jɔ́án èn nyənrun án và yesu gbò là vɔnɔn men. Ə vá jə əkro də nkò nən yesu í nù ənyon dódóá sééé nɔn. ³⁴ Ənù nɔn bə: <<əvɔ̀nyə nyɔɔrunvɔ̀ tɔ̀s xɔ̀sə dəwò. yí là fəfə men tɔ̀s də á vɔɔ>> ³⁵ Kə í là xónú nɔn an amən wó có Mawuxə nkò nontə yə xò men ibə: << ³⁶ Və kə yesu sə ənyon kə wò là nuán, ənú hamə məgan nkò nontə á! bə: káá vɔn kadəji dədqə >>. ³⁷ N nan əmɔn aməndə bə nan kpò yé dɔ́o nən ncnyí petro yakobo kidə. ³⁸ Yohanes yakabo yə nonvɔ̀ o. Wo v hamə məgan yə xò men yesu kpò amən kə là də áxà là fanncvɔ̀ là gbə sinnnsin en wó. ³⁹ Kə í dɔ̀ áxòà məan ənúnən wò bə: << nú kə í jò mí là wó hunyanhunyan í là fanncvɔ̀ man? Đəviá nq kú ó ə là dənɔn i>> ⁴⁰ Wó koé vɔ̀á ə nyan wò sééé dɔ̀. È kprɔ̀ dəviá yə dádá kidə yə nanan kidə amən kə kprɛdó vówó í wó dɔ̀ láfi dəviá là. ⁴¹ È là də via yə lo í núnin bə: Talitha koum>> kə gomen nyin bə << nyonrunvɔ̀, nq là nɔn wò có. >> ⁴² Zədqəkəzədqəkə, dəviá có í zon əsco wuivə vɔ̀ i) amənwiəvə. ⁴³ Í ícò adikə nən wó sééé. Ədə sə nən wò bə wò nkànù ənyɔn la nən amən dəkən o í í nunen wò bə wòá nən nqđúqđ də kə nɔn nən adú.

Chapter 6

¹ Í dɔ̀ nən ná íyí yə dúmá í yə də kprɔ̀vɔ̀wó kprɔ́s dɔ̀. ² Kə Sábət vá, ələ kprámə nú là əqđə hótóhó. Aməsúkprɔ̀wó là dɔ́tɔ́á í kpátsáo. Wó là əqđə nú bə: «lə fí hó ə nú kpákpráme láo co?» Ənú nú kə wótsó nə?», «Nú káinyí núkúnú kə là wó kídə yə ló wó?» ³ «Nnyí átí kpátɔ̀, Máriyá ví, kɔ̀ də já ke nóví, Xósə, Yùde kidə Simó?, yədídíáwó nq là kidə mío?» Yéésu dɔ̀ hómá fíɔ́n. ⁴ Í Yéésu nú nɔn bə: «Mawù yón núqđtɔ̀ dəkən tsónə, yə dúme kídə yátówóme kídə yə hómə íwó bú námó ⁵ ncintə wónó əqđə gángán dəkéó sə hú nám dálɔ̀ də dóm nɔn dəkáo jí í yódó wó. ⁶ Wó jí maxóséá kpécé. Ílə yí kóhó bú meilə kpránú amə. ^{7 8 9} Íhə amə wíəvəáwə ídɔ̀wó aməvə aməvə í nəwə njusen də gbóngbón makomakò wó jí, ihótóqónəó bə wóká hɔ́ənú də kín là wó mədɔ̀zɔ́n mə ò, átí dəkín dədqə í wóá cɔ, kpón nɔn nqələ mə ó, agbé tɛ nqələ mə ó; kídə əhó nq kánc wó kpábránú mə ò, vɔ̀á wóá cɔ əmó zónzón fɔ̀kpə. ¹⁰ Ílənú məwó bə: «gásiəgamə kə miá dɔ̀ əhəqđməə mínə nɛna kəkə và gákəmə kə mícɔ nɛ na. ¹¹ Ínə ədú də nq hó mí, nɔn mí wóləqđtɔ̀ mío əfɔ̀ fútú kɔ̀wó nə nyi kúnú dədqə nəwó. ¹² íwódó ilə kaka Mawu nyón bə dúkón à nəgbóyi là wó núvɔn wógbó. ¹³ Wónyan gbóngbón sùgbó í wósia mímə dón nɔn sùgbó íyɔ̀ dɔ́ wó. ¹⁴ Əfɔ̀ Həródese sé ənú kəđsə wódəsi Yéésu nq kó nyónncvɔ̀. Amə dɔ̀ là nú bə: «Yóhánə Mawù əcílə na mətɔ̀ ínyɔ̀ có Aməkuku wòmə ənú kə dúa njú sen núkúnú dówó là wódɔ̀ là mə.» ¹⁵ Amədqəo là nu bə: «Əlí í nyí», Amə dɔ̀o gbələ nú bə: «ənyónúqđtɔ̀ í sɔ̀gbə də cətówó», ¹⁶ Kə Əródésə se ənyón kílə, ə bə: «Yóhánə kəncə có tá nə í nyón.» ¹⁷ Ənúkə dɔ́á Əródésə là Yhánə vayi í bré də gáhómə nə Əródiasə (kələ nyí Filípə yə nóvíə si) ənúkə dúá ə də. ¹⁸ Ənókəduá Yóhanese núnə Əródese bə: «ncəjə se bə amə náxó nóvíə sió». ¹⁹ Vəə Əródiasə dəkélə í là jí bə yə wíí vɔ́á nq kə tá ò, ²⁰ Ənúkəduá Əródésə là sinə Yóhánə, ənyá bə amə jɔ̀jɔ̀ kídə amə kókóé í nyí, í yəncə tà là kpójí Ná dɔ́tɔ́á à dínə vɔ́á əqđə nótóá kidə jíjɔ̀ ²¹ Í mónúkɔ̀pɔ̀kpɔ̀ sú Əródésə sí là yə jíncə kəkə jí íqđə núqúxó nə və hánə kɔ̀ nɔ tówókídə Gálili nq kótówó ²² Əródiasə əví ncónrúvɔ̀ yəntədqə xóan mà va dú wə í jójí nə Əródese kidə yə mə Kpəkpəó là ənúqúxó Əfɔ̀lə nú nə, əví à njúrúviá bə: «Bíə ənúwó sééé kələ jí í má cɔ́ə nəó». ²³ Ítá nú nə bə: «ənú wó sééé kə a bíə à má cɔ́ə nəwó, nə nyi tífiaqúxó məmən tóxó aməvə». ²⁴ Ədə ínúnə yə nana bə: «Núkə í mə bíə?» Ənú nə bə: «Yóhánə Mawú əcílənamətɔ̀». ²⁵ Í əkaka əwókəba í yí əfɔ̀ gbó í là bícə bə: «ncəjə Yóhánə Mawú əcílənamətɔ̀ tá là agbántéré jí ífiatró dɔ́lə». ²⁶ Əfɔ̀ cí ncəzizi mə là yənútátátá kidə yə məkpəkpəó à gə gbə yə nq kə í núá ó ²⁷ Í əfɔ̀ dɔ́ yə sójá dəkə bəna cɔ̀ Yohánə nq tá và nq. Jólá yí ívé có tá nɛ là gəgbámə. ²⁸ Í cɔ̀ yəta də agbàngbɛjə jí ncə na njónrúvɔ̀, í njónrúvɔ̀ se nq na yə nánə. ²⁹ Kəyédə kprɔ̀vɔ̀ seà wòvə cɔ̀ yəncətirə sə nq dɔ́ yódómə. ³⁰ Í amə dɔ́dɔ̀ bə í xóhrá Yéésu í nù ə núkə í wó

kidá i disàwó. ³¹ Ílè núnawó bá: «wó na dè wóḡḡkiwó dè tóhó ḡḡkà íven gbóndémà lè gahóhó dè káwómà» Énúkédóà amà súgbwó tró lè yí íwónḡ lè dúnú ò énúkédóà gámà lè sú wó. ³² Íwóḡ tójí hón me í lè yí zóhójí tóhó. ³³ Íkó có à amà súgbó dásíwó íwósúdu tó áduàwómà í wó ḡḡ jénkó nà ó. ³⁴ Í ká Y&&sù ḡí lè tójíhón amà á ékpó amà súgbó í gbádádu náo á núkà dásí wó lee sigbè íáren káwówó kprótó nà lè ó. ³⁵ Lè gáxóḡ ḡakamàà yè dè kpróvíwó valè nu nen bá: «zóhójí nyí lè» là í ézán lè dó. ³⁶ Nyàn wó nà wayí kóhóó mē nà va hré énú ḡḡ o í ḡḡ. ³⁷ Ílè núnawó bá: «Mínà ó énú nēwó a dú.» Í wólènú nà bá: «Miátó nǝ avehré kpónón dè narió kpónnǝn í seḡ ò wóa du» ³⁸ Ílè nú náo bá: «kpón nón nēné í lè wósí ? Míyí nà miakpó. Káwóre& bíosé jrǝa, wó lènú bá:«kpón nón amántón kidá akpávi aməvə». ³⁹ Énú nà dúkón a bē wó a karin dásí dú lè égbè mùmújí. ⁴⁰ Amà kawiatón karim í amà kátón càn karin ə dā édu. ⁴¹ Ká í hó kpón nón ámatón à wó kidá akpávi aməvə wóa ékpó jínkòri, éyraà wo í nēn mē í sən náyá dákpróvíwó bána mēn nà amà háwó wó amán akpávi nà wó sééé aməvə. ⁴² Wó dúnú kéké wó ḡḡhó. ⁴³ Íwó càn kpón nón ká kpótó à wó í ḡḡ kisi wíá vè kidá akpáviawó. ⁴⁴ Wónyí agbátó sakiamántón káwó dúnúawó. ⁴⁵ Ékaka énúné yé dákpróvíwó bēwó nà ḡḡ tójí huán mē í ləyí éḡá yé kpaḡḡkà lè Bátázíá ká yó lè kpó aməwó ləna. ⁴⁶ Káwó yí jrǝa, wó vé hódḡ lè éḡójí. ⁴⁷ Íkà ézandóà,tójíhuán lè éḡó, éḡónḡ dómà, íxé ḡḡ kén cí anyigba mē. ⁴⁸ Íwó nà lè kú dójí huána ó énúkédóà áxa hóhóá sin nū. Lè ézán gánəmā, éləzón tójí í jila tónn. ⁴⁹ Kéwó kpé í lè zón éḡójí gbónón à wóbúsé bá anǝrírí wólə dāhá. ⁵⁰ Énúkédóà wó kpóé gbónón í díká có élə núnáo əkakabe: «Mídójí ! Ényí ! Mí nà kásíó !» ⁵¹ Íḡḡ tójíhuán mē kidáo, í áyáhóhóá nótá. Í kpácáwó séé. ⁵² Énúkédóà wó jiwóséan nǝ í wónḡ sé kpón nón amántón a gómə ó, énúkə dásí wójíwó sən nǝ. ⁵³ Íkəwó cóá jrǝa wó có tójíhuán ḡḡ íwó yí Gánásaré tə nyiagbaan jǝ. ⁵⁴ Íkəwó dólə tójíhuán mē wódəsíí. ⁵⁵ Wó súdu yí nú tówó séé mē, wócó dónḡwo va lè béliwó jí, lè tó hóséé kəwó sé bá éyíkóá. ⁵⁶ Lè kóhómà, lè dugán mē, lè dúwó mē, wócó nón dón nón wó dā affi mē í wólə ḡḡ kúkú né bá náḡə mōn nà wóa cə aló í seḡə tó yé wú amə súgbó ká cə alə tǝa wókpó dǝyɔɔ.

Chapter 7

¹ Pharistwò lè bò dè yesu gbò kidè ànukpratè ganyganwò kè cò yèrusalem vá. ² Wó kpó bə yè dəkprəvi dèwò lè dù wónḡ dúdú alə makomakə. kə ḡḡ mē nyí bə wòy krǝa lǝwò ò. ³ Énúkédóà pharistwò kidè yuḡatəwò séé nǝ ḡḡ nà nu alə Makrǝmanrǝ ò kə lə sǝ kidə cuicuiwò kǝwo wǝwǝwò. ⁴ Nə pharistwò tró cò amə sugbǝwó bǝbǝtǝhó vá wónḡ dúnə ànu kə wo nǝkə. ləci ó áacó cànu vonovowó lə kə wó lənən y'kui dǝn vǝnǝḡə kə wó krǝnən kǝfuwò, əzəwò agbàn cuicàtəwò. kidə zikpiinwò lə əscǝ dǝncùàn mē. ⁵ Pharistəwò kidə ànukpratǝ gannganwò bíí yesu sà bə < ⁷ Vǝa ələ nu nə wó bə: << ayəmə nu wǝtǝwò, Esaíə nu nyǝn nuḡə ələ nə ənyǝn ḡḡí éláwó :>> lá wó də bubu ənyen tó wò nu yuowó gbó ḡḡḡyí, vǝa wó jiwó jiwó ḡḡḡí có əgbǝ nyen. ⁶ Sensen kə wò lə cò nyenán nyí sensen gbálə ḡǝmə səsə y'lə ún ò í wò nǝnən cə aməgbəḡḡ yə səwò. ⁸ Mi gbə Mawu yə gbəḡḡḡwò í lə də aməgbəḡḡ yə ḡḡḡḡwó jǝ>> ⁹ Í nu nə wó bá:<< mí cò nə Mawu yə gbəḡḡḡwò í sənḡ danánkpui nə miàn tən lə aməwótḡḡ! ¹⁰ Énúkédóà moise nu bə : nán bu tǝ dāda kidə tə nánan>> í amə ḡḡ kə honu baḡabaḡa də yə dāda alo yə nanan ún aku kpóé. ¹¹ Vǝa miánwó mi núnə bə: << nə nyí bə; aməḡə nu nə yə dāda alo yə nanan bə kpəkpəcləinḡ ḡəsiáḡḡ kə əcǝ có əgbǝ nyenán (ənyí ənu nanan nə Maxu). ¹² Nənəkə, mi n'ká gbə ḡəḡḡn nən bə nən upəḡḡ yə dāda alo yə nan ún ò. ¹³ Mi tutunə Mawu yə gbəḡḡḡáwó to mián ḡḡḡ kə wó ḡḡ kpátə nə mián. í mi wǝnən nu sugbǝ kə ḡḡḡn nǝ nánwó. ¹⁴ Égbə lə yə amə sugbǝ à wò í lə nu nə wo bə:<< mí ḡḡḡ nyen í mián sə. ¹⁵ Nḡḡkin nǝa tən có aməgbǝ lə zəiscənu í scǝḡui ò ànukə dǝ lə amə məán əconəqui.>> ¹⁶ Énu yḡyḡyḡ nyǝngbuiwó yḡyḡ bə < aməḡə wǝ tǝ ḡḡ í lá sənḡ sətonuán nán sə>> ¹⁷ Gakəmə yesu có lə amə sugbǝəwò gbǝ í yíkó ascomə dəkprəviwó bá: lododo nǝ nán ḡǝmə ḡḡ. ¹⁸ Yesu nu bá: << mián cáwó mí gbəḡḡḡ nǝu manyan manyan íá ? mi nǝkpó bə ənu ḡḡkuikui ḡḡ kə ḡḡ nə amə məan yka tən scǝḡui ò a. ¹⁹ Énúkédóà ənən nǝ kə tən ḡḡ yə jímə ò vǝa sənḡ wú bə yə əcodomə í lə dǝ lə nu ənyǝn lá, yesu lə nu bə əḡḡḡḡwò séé kǝ . ²⁰ Élè nu nə wó bá: << ànukə donən lə amə məán í sconə qui. ²¹ Énúkédóà aməgbəḡḡ yə jímə í súúsú badábada yə nánwò cò nən, dǝndən majé- majé əfififi, amə wúwú. ²² Matélé wǝwó, y ' bíá adə yḡnyḡán ahizi, ənuyən jǝjḡ, ənu jǝjḡ, amə nyǝn nunu, akó wǝwó kidə éḡágbǝ dahendahen. ²³ Énu badabada y ' nánwó séé có nə zəódómə vá í zcónəḡú amə>> ²⁴ Ləynán, əyí Tyr kidə sidon yə scámə . əḡḡ əscǝ ḡḡkə mē í lə jǝ bə aməḡə nən nyán bə yə lə yə nán ó vǝa yká tənḡ bə ò. ²⁵ Zəḡḡkinán, yǝrun ḡḡkə kə gbǝngbǝn makomakǝwó lə əviá yǝrunvi məan səbə yesu kə vá lən nən, í vá jekró də yə fəwó gbǝ. ²⁶ Yǝrunán nyí greḡutə phémicieune grotǝ élə ḡḡkúkú nə bə nán yán gbǝngbǝn makomakǝ lə əviá yǝrunvi mē . ²⁷ Élè nu nə bə :<< ḡəḡḡn gbǝəcǝ bə ḡəviwó nán ḡḡnu, ənúkédóà y ' lə tòhò bə wǝa cǝ ḡəviwò kpǝnən í sənḡ nən əviwó ò.>> ²⁸ Vǝ a ələ ḡḡḡ nən bə: əəə əscǝḡḡ əvúwò cə kə lə tavú ḡǝməwó ḡúuə ḡəviwò yḡḡḡḡ kə ḡəjiuánwó>> ²⁹ Énu nə yǝrunán bə. <<ənúkəjə ənuían, yí lə fafà mē , gbǝngbǝn makomakǝ dǝ lə əviá mē>> ³⁰ Éḡḡ yí yə zcónmə í kpó ḡəviá mlinḡḡ də à batiji. í gbǝngbǝn makǝ makǝ á dǝ lə mē. ³¹ Écǝ lə Tyr yə əcámə, í tó sidon, í túḡá galiléə yə zcúátó lágə í kə í ḡḡ décapole yə zcámə. ³² Wó cò tòkúnən ḡḡkə vá nən kə núscoəcǝ vǝḡḡ də, í wó lə yḡḡ bə nən cò aləwó dǝji. ³³ Écəə yí ḡḡḡ tóhó lə amə sugbǝciwó gbə lə tòhò bəbə. icǝ aləwó də éḡómə nən, í talə yə ḡḡ kidə éḡàn. ³⁴ Éḡḡ kpə jínkòri, í bǝn fúún í nu bə: << Ephphatha kə ḡǝmə nyí bə<< hún ḡḡkiwó!>> ³⁵ Zəḡḡkinán , yə tówó hún , ənukə buá yə ḡḡ ḡḡḡ ḡḡ í á təy əcónu nyǝngbui. c ³⁶ Énu nə wó bə wó nǝkə nui nə aməḡḡkin ó. vǝa ələgbəḡəwó dǝji bə wóá vien sciii, dǝjiá wó gbə lə kékə kpə. ³⁷ Élè wó ənu ḡəsiáḡḡ kə lé nyán kpəkpə. ələ nán í wó lə sà tòkúnən lə scónu í ənu mán əcótḡ wó lə əcónu.

Chapter 8

¹ Lə nǝkə nən jíá, amə súgbǝ vǝa wo nǝkpó ənúkə wá ḡḡ o yésu yǝ yə dəkprəviwó í nú nə wo bə. << ² Aməwo nú lə ḡḡ áḡən nū nǝ ḡḡ có nǝkə əḡḡḡ kə wo lə əgbǝnyə dé ənu ḡḡ máḡu kə>> ³ Nə nǝ gbəwǝḡə ənu mǝdu mǝdu á aməḡəwó lá tən və kú pényí lə mǝji í aməḡəwó gbə có ḡḡḡ ḡḡḡ tóxó. Yə dəkprəviwó lə biesə bə : << ⁴ Fii mián tən kpó kpǝnən súgbǝ lə lə

zògbéla ji í nànm amə nànm wò>> ⁵ I lə bíwəwə sə bə: << kpənnən nənə í lə míasí?>> wo dó nǹ nə bə >> ⁶ I nǹ nə aməwó bə wà káñrən dɛ anyi gban mǽ I cǝ kpənnən dódómə àmadrè awo kǝ í kǝfí Mawu jɾɔ í nǽwə mǝ dɛ əvə dǝ aməwə nǝkǝ í yǝ dekprɔviwo cǝwə dǝ wo nǝkǝ. ⁷ Àhúeví húédoka cá lə wo sí í nǹ nə yǝ dǝkpɔrɔviwo bə wǝ mən nə wo kǝ í dakpǝ nǝ Mawu jɾɔ. ⁸ Wo dunú í dɔxə í wo lǝ kǝ kpɔtɔawo dǝ kǝsǝ gǝngǝn àmadrè mǝ. ⁹ Amə sigbǝ sakǝ àmənə ənǝ í lənan. ¹⁰ I yəsù nyǝ wo. Kǝ í wǝ jɾɔǝ yǝ kǝdǝ yǝ dǝkpɔrɔviwo wo dó tǝjǝ hún mǝ í tǝtǝ dalmanuta nǝtómə. ¹¹ Farisítwə va kǝbǝ í tǝ asǝn kǝkǝ kǝdǝ. wo lǝ biɛ bə nan dísa dǝsǝ dǝkǝ kǝ jǝnkória nǝ yǝwə sǝn dó kpǝ jǝ. ¹² Yésu gbɔn fún í nu bə < kǝ jǝ í jǝjímə əlá wo lǝ jǝ dǝsǝ>> lǝ nyɔdódó mǝ ún lǝ nui nǝ mǝ bə mǝ nǝkǝ na dǝsǝ dǝkən jǝjímə əlá o. ¹³ Í có gbǝ wo dɛ í dó tojihún mǝ í yǝ agǝ húhú vǝatɔ jǝ. ¹⁴ Adekpɔrɔviwo nǝrənbə wo yɔɔ kpənnən hən o kpənnə dódómə dǝkǝ í kpɔtɔ dǝ tojihún an mǝ. ¹⁵ Əlǝ nan wo tókran ilǝ nǝbǝ << Mǝ jǝ əyǝ nǝ Farisítwəwə kǝdǝ hǝrɔdɛ wo tikǝ húan kpənnən>>. ¹⁶ Adǝkpɔrɔviawo lǝ nǹ wo dǝkiwo << kǝ mǝ nǝwə kpənnən dǝ o í dǝ. ¹⁷ Yésu nyǝ í nǹ nə wo bə << nǹ kǝ í jǝ í mǝ lǝ dǝn nyɔn lǝ mǝndǝkiwo mǝ bə yǝwə ywǝ kpənnən dǝ o? mǝ nǝyǝ hǝdǝá mǝ nǝsǝ gǝmǝn nǝ kǝfǝ jǝ í mǝ jǝ wo va trǝ dǝ nǝ? ¹⁸ Nǹkúvǝ nǝlǝ mǝsǝ í nǝ mǝn lɔpɔ nǝnún; Ətǝ nǝlǝ mǝsǝ í nǝ mǝn sǝ tónu ǝn ? ¹⁹ Gǝ kǝ ún nǝ kpənnən dódómə ǝmǝtən lǝ ǝmǝ sakǝ ǝmǝtən wo mǝ dǝe. Wúwú kǝsǝ nǝnǝ í mǝ cǝ hən ?>> wo dǝnǹ nǝ bə << wúvǝ vǝ>> ²⁰ << Í kǝ ún nǝ kpənnən dódómə àmadrè dǝ amǝ sakǝ ǝmǝnə mǝ dǝe kǝsǝ nǝnǝ í mǝ lǝ>> wo dǝ nǹ bə << àmadrè>> ²¹ Í nu bə << mǝ nǝlǝ sǝ nǝkən gǝmǝ hǝdǝ a ?>> ²² Kǝ wo va dǝ bǝsǝida, lǝnǝ tǝwə kpɔrɔ nǝkúvǝ tən nǝn dǝkǝ va nǝ yəsù bə na tǝpɔe. ²³ Yəsù lǝ ǝlǝ nǝ nǝtɔnnən ǝn í kpɔrɔ dǝ lǝ ədúamǝ. kǝ í tǝ tan dǝ yǝ nǝkúvǝ mǝ í í cǝ ǝlǝ cǝn wo lǝ biɛ sǝ bə << Əlǝ kpɔ nǝdǝ ǝ?>> ²⁴ Í fən tǝ í nǹ bə<< un lǝ kpɔ ǝmǝwə wǝdǝ sigbǝ ǝtǝwǝnǝ ilǝ zǝn>> ²⁵ Əgbǝ cǝ cǝn nǝkúvǝwǝ í wo hún sǝe í ilǝ kpɔ nǝnún nyɔngbǝn. ²⁶ Yésu nyen lǝ dǝkǝ gbɔn í nǹ nən bə << kǝ dǝ dúamǝ oo>> ²⁷ Yésu kǝdǝ yǝ dekprɔviwo doyi cǝzaré filipǝ tǝ ədúwə mǝ kǝ wo yǝ kǝ ǝlǝ biɛ yǝ dekprɔviwo sǝ bə << Nu kǝ í wo bə nǝnyǝ?>> ²⁸ Wo dǝnǹ nǝ bə << Jan-Bǝptist>> ǝmǝ dǝwə lǝ nǹ bə: << Eli>> í ǝmǝ búwə bə << Ənyɔn nǝdǝtǝ dǝkǝ>> ²⁹ Í biɛ wo sǝ bə << nu kǝ mǝiawo nǝ bə ún nyǝ? >> Pétrɔ dǝnǹ nǝ bə<< Əwə inyǝ < . ³⁰ Yəsù dǝsǝ nǝ wo bə wo nǝkǝ nǹ yǝ nyɔné nǝ ǝmǝdǝ o. ³¹ Í tǝ ənǹ kpɔrɔlɔpɔrǝ wo bə ǝgbǝtɔvǝ lǝ dúyǝ súgbǝ í amǝ cǝciwo wǝ mǝ nǝrɔntwə nǝkɔnɔganwo lǝ gbǝe wǝ wú í ǝfən nǝkǝkǝ ǝmǝtɔnǝgbǝ. ³² Ə tǝgbǝ dǝjǝ í Pétrɔ yǝ dǝ ǝkpǝdǝkǝ í tǝ nyɔn gbǝgbǝnǝ ³³ Yəsù trǝ kpɔ yǝ dǝkpɔrɔviwo í nu bə << trǝ lǝ tǝn yǝ mǝ satana >> nǝ lǝ nǝlɔcúvǝ dǝ Mawu enuwo nǝwə ǝmǝgbǝtɔwɔtǝ í lǝ vǝvǝdǝ nǝwə>> . ³⁴ Í bǝ yǝ dekprɔciawo kǝdǝ duviawo í nǹ nə wo bə . << Nǝ ǝmǝ dǝ jǝbǝ yǝa kpɔrɔ yǝ dǝá ǝmǝn nan gbǝ nǹ lǝ dǝkǝ gbǝ nǝ ǝcǝ yǝ tǝcǝgǝnǝ ǝkpɔrɔún dǝ. ³⁵ Dǝ ǝmǝsǝamǝ kǝ jǝ bə yǝ kpɔ ǝgbǝa ǝ búvǝ í amǝ lɔ ǝ lǝ búvǝ yǝ gbǝ cǝgbǝ tinyin kǝdǝ ǝnyɔn nyuǝn tǝá ǝkpɔrɔ gbǝ. ³⁶ ǝlǝ kǝ í lǝmǝ nǝ ǝmǝgbǝtǝ bə xǝxǝmǝ nuwo na nǝn sǝ nǝ ǝvǝ búvǝ yǝ gbǝ . ³⁷ Nu kǝlǝ ǝgbǝ lǝ tǝn nan í sǝ dǝrǝ yǝ gbǝ? ³⁸ ǝmǝsǝamǝ lǝ nuvǝe vidǝ matǝlé xǝxǝlamǝ kǝ nyǝ kǝdǝ tǝn nyɔnwə lǝ wǝ nǝkɔn nǝəwǝa wo nǹ ǝ wǝ nǝkɔn nǝ ǝmǝgbǝtɔvǝ kǝdǝ Mawu nǝdǝtǝ kǝkǝ lǝ yǝ dǝdǝ nǝtikǝkǝ kǝdǝ yǝ kpɔnkpɔn mǝ>>

Chapter 9

¹ Í Yəsù nu nǝ wo bə "lǝ ǝnyɔn dǝdǝ mǝ ǝn: ǝmǝ dǝwə lǝ mǝn mǝ lǝ lǝ a, kǝ wo nǝkǝ kǝ gbǝxǝ í kpɔrɔ Mawu fǝdǝfuxo a o." ² Í lǝ nǝkǝkǝ ǝdan a nǝgbǝ a, Yəsù kpɔrɔ Pétrɔ, Yakobǝ kǝdǝ Yohǝnǝs ətǝ yǝjǝ dǝkǝ jǝ. Í idǝrǝ nǝnǝnǝmǝ lǝ wo nǝkúvǝmǝ. ³ Yǝ Nudǝdǝwə trǝ nyan kpǝkpǝ kpǝ, í lǝ dǝzǝ iyǝ pǝlǝpǝlǝ kǝ enunyǝntǝ dǝ nǝkǝ tǝnǝn nyǝn í ǝdǝ enǝ o. ⁴ Í ǝlǝ kǝdǝ Mosé va í tǝ asǝnǝn kǝkǝ kǝdǝ Yəsù. ⁵ Pétrɔ dǝ ǝnyɔnǝ nǝn í nu nǝ Yəsù bə "ǝxɔtǝ, ǝnyɔn nǝ mǝ bǝ mǝi nǝn lǝ lǝ, sǝyǝ daa, rǝn nǝ mǝ bǝ mǝn mǝxǝ ǝmǝtən, dǝkǝ nǝ wo nǝtǝ, dǝkǝ nǝ Mosé í dǝkǝ nǝ Elǝ." ⁶ (Dǝ Pétrɔ nyan ǝnyɔn kǝ ǝnuan o, dǝ vǝnǝn jǝ wo). ⁷ ǝkpǝkpǝ va cǝn wo jǝ. Í ǝgbǝ dǝkǝ dǝ có ǝkpǝkpǝ mǝ í lǝ nǝbǝ: "ǝmǝ lǝ í nyǝ ǝvǝnyin kǝ yǝ nyɔn gbǝ ǝrǝn nǝ, mǝ dǝ ətǝdǝ". ⁸ ǝkǝkǝ a kǝ wo trǝ kpɔrɔ wo nǝgbǝ kpɔrɔ ǝmǝ dǝkǝn o, Yəsù í wo kpɔrɔ. ⁹ 9 Kǝ wo dǝ gbǝnǝn có ətǝa jǝ a, Yəsù dǝsǝ nǝ wo bə wo nǝkǝ nu ənu kǝ wo kpɔrɔ nǝ ǝmǝ dǝ gbǝxǝ nǝ ǝmǝgbǝtɔvǝ nǝfən cǝ ǝmǝ-kúkuwo mǝ o. ¹⁰ Ənyɔn a cǝ wǝdǝkiwo mǝ í wo lǝ biɛ dǝkiwo wo sǝ bə nu kǝ ǝnyǝ fǝnfən cǝ ǝmǝ kúkuwo mǝ mǝ! ¹¹ Wo lǝ biɛ sǝ bə: "Nǹ kǝ í jǝ í enunǝrɔntwǝ nu inyǝ bǝ Elǝ í lǝ trǝva jǝ nǝkǝ mǝ?" ¹² Ədǝ nǝ nǝ wo bə "Elǝ yǝ idǝ lǝ trǝva jǝ nǝkǝn í va gǝrǝ enuwo sǝe dǝ. Vǝa enu kǝ jǝ í wo nǝrɛn dǝ bə ǝmǝgbǝtɔvǝ lǝ dúyǝ lǝ ənu súgbǝ mǝ yǝ ǝmǝwə lǝ búvǝ bǝ ǝnyǝ ǝmǝ mǝjǝ-mǝjǝ mǝa?". ¹³ Vǝa un lǝ nu nǝ mǝ bǝ Elǝ va vǝ í wo wǝ ənu dǝsǝdǝ kǝ jɾɔ wǝ kǝdǝ sigbǝ ənu nǝnǝrɛn na wo nǝdǝ dǝ nǝnǝnǝ." ¹⁴ Kǝ í trǝ va adǝkpɔrɔvǝ kpɔtǝiawo gbǝa, wo kpɔrɔ ǝmǝ súgbǝwə xǝxǝradǝwə dǝ, í wǝmǝ kpɔrɔtǝwə lǝ kǝ ǝsǝnǝn kǝdǝ wo. ¹⁵ ǝkǝkǝ kǝ wo kpɔrɔ ǝmǝ súgbǝwə súdǝ, í vǝ cǝ í dǝ vǝvǝnǝ. ¹⁶ Í biɛ yǝ dǝkpɔrɔviwo sǝ bə: "Nu kǝe sǝnǝn í mǝ lǝ kǝ kǝdǝ wo?". ¹⁷ ǝmǝdǝkǝ lǝ ǝmǝwə mǝ í dǝnǝn bǝ "ǝxɔtǝ un cǝ ǝvǝnyin va nǝ wǝ, gbǝnǝnǝn dǝkǝ lǝ mǝ ǝgbǝ bǝ nǝkǝa xǝnu o." ¹⁸ ǝcǝ dǝvǝia dǝnǝkpǝ dǝ ǝnyǝgbǝn mǝ, í idǝ adúkui, kǝadǝ í jǝtǝ. Ən nu nǝ tǝ dǝkpɔrɔviwo bǝ wǝa nyan gbǝnǝnǝn an, vǝa wo nǝnǝn wǝ o. ¹⁹ Í í dǝ nǝn nǝ wo bə" jǝjímə jǝmǝxǝsǝtǝ, ǝxǝ nǝnǝ mǝ wǝ lǝ mǝiǝgbǝ gbǝxǝ? ǝxǝ nǝnǝ yǝ mǝ kpɔrɔ mǝiǝjǝ nǝ. Mǝ cǝe va un" ²⁰ Wo cǝ dǝvǝia va yǝ nǝ. Kǝ gbǝnǝnǝn a kpɔrɔ Yəsù a í gǝrǝ í cǝ dǝvǝia gǝnǝn dǝ ǝnyǝgbǝn mǝ, yǝ adǝ lǝ kǝ cǝ yǝ nǝmǝ. ²¹ Yəsù biɛ yǝ dǝdǝ bə "ǝxǝ nǝnǝ í í wǝ dǝ lǝ kǝ?" "Cǝ yǝ dǝvǝimǝ" yǝ dǝdǝ dǝnǝn nǝ. ²² Kǝ wo jǝa ǝcǝ nǝ dǝ əzǝ kǝdǝ ǝcǝ mǝ bǝ gbǝnǝnǝn an nǝkǝ. Nǝ ǝtǝnǝn wǝ nǝdǝa, na wǝe ǝsǝ kǝpǝdǝmǝia nǝn, kpɔrɔ adǝn nu mǝ nǝ mǝ. ²³ Yəsù dǝ nǝn bǝ "Nǝ ǝtǝnǝn? ənu dǝsǝdǝ jǝnǝ jǝ nǝ ǝmǝkǝ xǝsǝ a." ²⁴ ǝkǝkǝ a dǝvǝia yǝ dǝdǝ dǝ xǝ í nǝbǝ "Ən xǝsǝ, kpǝdǝ nǝn nyin." ²⁵ Kǝ Yəsù kpɔrɔ bə ǝmǝwə súdǝ gbǝnǝn wo gbǝ a, í kǝdǝ gbǝnǝnǝn vǝn an í nu bə "Əwə ətǝ kúku gbǝnǝnǝn, nǝxǝ mǝxǝ-mǝxǝ gbǝnǝnǝn, dǝ lǝ lǝ nǝ nǝkǝgbǝ trǝ va o." ²⁶ Í gbǝnǝnǝn a dǝ ǝhǝ í nǝnǝnǝn í dǝ lǝ yǝ tan mǝ. ǝkǝkǝa dǝvǝia cǝ ǝnyǝgbǝn mǝ í dǝ enu kúku kǝkǝ ǝmǝwə lǝ nu bǝ: "Əku." ²⁷ Vǝa Yəsù lǝ kǝdǝ lǝ, í fən cǝtǝ yǝ nǝcúvǝia fən jǝtǝ. ²⁸ Kǝ Yəsù dǝ ǝxǝamǝa yǝ dǝkpɔrɔviwo lǝ biɛ sǝ lǝ wǝwǝrǝ mǝ bə "Núke í jǝ yǝ mǝiawo mǝ nǝnǝn nyan gbǝnǝnǝn vǝn na o?". ²⁹ Í dǝ nǝn nǝ wo bə "gbǝnǝnǝn na mǝnki a ǝdǝ xǝxǝ dǝdǝ í wǝ sǝ nyin." ³⁰ Wǝ có lǝnǝ í tǝ Galilǝa. Wǝ unjǝbǝ ǝmǝwə na nǝyǝ lǝ fǝ yǝ lǝ o, ³¹ dǝ ǝlǝ kpɔrɔn yǝ dǝkpɔrɔviwo. Í nu nǝ wo bə: "Wǝ sǝ ǝmǝgbǝtɔvǝ nǝ ǝmǝwə í ǝmǝwə lǝ wúvǝ, nǝ ikúu, ǝnyɔn có ǝmǝkúkuwo mǝ nǝkǝkǝ ǝmǝtən an gbǝ." ³² Vǝa wo nǝlǝ sǝ yǝ nyɔn nǝ gǝmǝ o. Wǝ gbǝ lǝ vǝn vǝn nǝ wǝbǝsǝ. ³³ Yǝ wo va Capernum. Kǝ wǝ lǝ ǝxǝamǝ dǝa, ǝbiɛ yǝ dǝkpɔrɔviwo bə: "Nu kǝ nǝn mǝ lǝ xǝnu cǝ kǝ

migbɔnɔn an?" ³⁴ Uɔa wo dobə wo le biɔ wo dekiwo se gbɔnɔn bə nɛ ɔnyi amə cici man. ³⁵ Yi ikanrin í yɔ ye dekpɔvi wuiveawo bɔ, í nu ne wo bə: "Ne amədə le jí bə yé anyi kélé-kélé tɔa ɔdo lá ci ngbe ne aməsiamə í súbɔ aməsiamə." ³⁶ Í ico devi deka dé wo donɔnɔm. Í lé devia yé lɔ gbragbra mə í nu ne wó bə: ³⁷ "Aməsiamə kə la xɔ devila sigbə bə mi le kpɔɛ ɔne lə ti nkɔ mə an, xɔ nyə ca, i ne amədə xɔ un an, ɔnyi nyə dekin í í xɔ o, vɔa ɔxɔ aməkə donun vaa ca." ³⁸ Yohanes nu be: "Axotɔ mikpɔ amədəka nyan gbɔngbɔn vɔɛ le tɔ nkɔ mə, ye mi gbá nɛ dobe nle kpɔa mi do o." ³⁹ Uɔa Yesu bə: "Mi ɔka tumɔ nɛ o, do amə de nkɔa tenjun wɔ edo de le tinɔ mə í la gbe nu nyɔn vɔɛn co unɔnyin o." ⁴⁰ Aməsiamə ke nyi mia ketɔ o a nyi miato. ⁴¹ Aməsiamə ke lá ná mixi dobə mi nyi Kristo tɔa, un le nui ne mi lə ɔnyɔn dodo mə bə, axɔ ye fin tutu. ⁴² Aməsiamə ke la kprɔ devi ke xɔjinyinse wo de enuvɔɛn mən an wa bra ɔkpe gangan deka de kónɛ icoɛ dankpin de axu mə. ⁴³ Nɛ tɔ ló lé kprɔ wó de ɔnu vɔɛn mən an, na cɔɛ dankpin, ⁴⁴ ɔnyɔn wú bə na jɔnkori kide alɔ coco bə na wɔ alɔ de í yi ɔzo mavɔ kide ɔzo maci maci mə. ⁴⁵ Nɛ inyi tɔ fɔ í a, coɛ dankpin, do ɔnyɔn ne wo wu bə na yi agbə mavɔ mə kide afɔ cɔcɔ, bə na wɔ afɔ de yi woa cɔ wo dankpin de ɔzo mavɔ mə. ⁴⁶ [Deca ye nu nɔn tɔwo nɔrɔbə toxo 44-46] ⁴⁷ Nɛ tɔ nkɔvi ye ila tútú wo de enu vɔɛn mən an, dé dankpin, do ɔnyɔn wu be na yi Mawu ye fɔdɔuxo mə kide ɔkɔvi deka bə na wɔ ɔkɔvi aməvəvəawo de í yí zo mavɔ mə, ⁴⁸ le fi ɔzo ncinə le gbəde a o. ⁴⁹ Dɔ ɔzoa la fɔn aməsiamə. ⁵⁰ Ejé nyɔn, vɔa ne ibu ye vivi səsə, nu kee wa gbá coɛ wɔ. Mina ne vivi səsə na nɔn miámə í mian nɔn ntifafa mə kide mian dekiwo.

Chapter 10

¹ Yesu có lə tóhó nna, í yi yuda du wo mə kide yordan tɔ a ye ngbe, í aməwo gbe va gbɔ. E gbɛlɛ kpra enu wo, sigbe i wɔ ne gasiagamə ene. ² Pharisitɔwo va gbɔ be yoa dóe kpɔ, í wo le kɛse be: "Enyɔn be nuncu na gbe asia maa?" ³ Yesu donju be: "Esé ke í Mose de nemi?" ⁴ Wo nu be: "Mose rɔn nɛ nucu deka be na nɔnnyɔnrun gbəgbə wema nɛ, í le hina ye ngbea, na nyin." ⁵ Yesu nu nə wo be: "Cagbe mia jí sɛnɔwo tɔ í nɔn esé hiná nɛ mí." ⁶ Uɔa lə gɔmajejeamə, Mawu wɔwɔ nucu kide nyɔnrun. ⁷ "Enukedo í nucu la có le ye dádá kide ye náná gbɔ í ye kide nyɔnrun yoa wɔ dekaa nə, ⁸ í wo aməveawo, woatrɔ zun deka." ⁹ Seyijia, amədə nkamá enuke Mawu cɔ de edua o. ¹⁰ Gákemə wotrɔ va yi ahomə, Yesu ye nukpraviwo gbé kanyɔense de enyɔa nju. ¹¹ E nu newo be: "Amədə desiade ke gbe asia í de nyɔnrun bua, wɔ matélé de nyɔnrun an nju. ¹² Í nɛ nyɔnrun gbe acua, í gbe de nucu bua, ye ca wɔ matélé." ¹³ Seyijia, aməwo cɔ wo vi cukuviwo va nɛ nə áco alɔ de wójí, ye dekpɔviwo le baha wo. ¹⁴ Uɔa ke Yesu do desi enun hina an, e wɔ homəfien sugbɔ, í í nu nəwo be: "Mi na mɔn nə deviiwo nava egbɔ nye, minka tu mɔn nəwo o, do mawufɔdɔhóa nyi aməke wɔdekia sigbe deviiwo enə an tɔ. ¹⁵ Un le nu nemi le enyɔndodo nunu mə be: Amədəsiade ke nɔn mawufɔdɔhuo sigbe deviiwo enə an, nkɔa do mə o." ¹⁶ Seyijia, e lé deviiwo de ye lómə, í da alɔ de wójí, í yrawo. ¹⁷ Ke Yesu je mɔji yikɔa, amədəka sudu kpɔɛ do, í vɛ jekrojí de ye nkɔ, í kɛsə be: "E nukpraməto nyɔngbi, nuke í mawo í la tenjun kpɔ egómə le agbe mavɔ mə?" ¹⁸ Í Yesu nu be: "Nuke idɔ í e le yom be amənyɔngbi? Amədəkin ɔnyi amə nyɔngbi o. Mawu dekin pɛɛ í nyɔn. ¹⁹ ɔnyan esəawo: Ka wu amə o, kawo matélé o, ka fɔfi o, ka nu enuke nkɔa o, ka tafu amə o, bu tɔ dádá kide tɔ náná." ²⁰ Aməan nu nɛ Yesu be: E nukpra aməto, ɔwɔ de esə hinawo seeji co kéké tin deviiwo. ²¹ Yesu trɔ kpɔɛ, í rɔɛn. E nu nɛ be: "E kpɔtɔ enu deka nəo. E dɔla sa enu desiadé ke le asioa, í la cɔɛ nə ayaməɔwɔ, í adɔku la nɔ asio le jɔnkori, le hina ye ngbea, va nə na kprɔnɔn do." ²² Ke nɔcua sə nyɔn na jrɔa, e butamə sugbɔ, í yi le gbɔjɔ-gbɔjɔmə, do enu-nyɔngbiwo sugbɔ lési. ²³ Yesu trɔkpɔ, í nu nə ye dekpɔviwo be: "Á sɛn na hotɔnɔwɔ be woa do mawufɔ duhoa mə!" ²⁴ Enyɔ hinawo wɔ yaa nə ye dekpɔviwo. Uɔa, Yesu gbe trɔ nu nəwo be: "Deviiwo, ə senjun sugbɔ be woa do mawufɔ duhoa mə! ²⁵ E fá nə kétékete be nato tɔni ye do mə wu be hotɔnɔ nado mawufɔ duho mə." ²⁶ E jɔnɔn nəwo doɔowɔ, í wo ka wofekiwo se be: "Mə ke í la ten kpɔ xɔxɔ?" ²⁷ Yesu trɔ kpɔwɔ, í nu be: "A sɛn na aməgbetɔviwo, vɔa ə senjun nə Mawu ya o. Do Mawu ya la tenjun wɔ enu desiade." ²⁸ Petro tɔ nuxɔ xɔxɔ nə be: "Kpɔ, miáwo mi taci enuwosée de, í mi kpɔ wo do." ²⁹ Yesu nu be: "Le enyɔndodo mə, un le nu ne mi be, amədə nkɔa cógbé ye ho, nɔvia nɔcɔwɔ, alɔ nɔvianɔrunwɔ, ye dádá alɔ ye náná alɔ eviawo alɔ anyigbanwɔ cagbe eyin kide enyɔn dodoatɔtɔ. ³⁰ Í nkɔa hɔ alé ze kavetakpɔ le xixeamə: Axowo, nɔvinɔcɔwɔ, nɔvinɔrunwɔ, nánáwɔ, eviwo, anyigbanwɔ kide woməcícíwo kide xixé ke gbɔnɔ an mə, agbe mavɔ. ³¹ Vɔa amə jɛnkɔtowɔ, la ci ngbe, í amə ci ngbewo la jɛnkɔ." ³² Woje mɔji, iyikɔ yerusalem, í Yesu yikɔ le nkɔ nəwo. Enujinɔ nə adekpɔviwo, í aməke kpɔ wodo a wo le vɔnɔn. Seyijia, Yesu gbe yɔ adekpɔvi aməwuiveawo va deka gbɔ, í tɔ enuke do la jɔ deji madiɔdiməa nunu nə wo. ³³ "Mi dó etó, mi yikɔ yerusalem, í kaa cɔ aməgbetɔvi de asi nə vɔsatɔwɔ kide wemakpratɔwɔ. Woa có ekufɔ nɛ, í la cɔɛ nə jimaxɔsetɔwɔ. ³⁴ Woa konu né, í tuútan kɔdé, woa hoé, í la wui. Uɔa le nkɛke aməɔn ngbɛa, eɔn co aməkukuwo mə." ³⁵ Yakob kide Yahanes, Zebede ye viwo va Yesu gbɔ, í nu nə be: "Axtɔ, mijí be na wɔ enuke mi bɔa wosée nə mí." ³⁶ E nu newo be: "Nuke mi jí be mawo nə mí?" ³⁷ Wo nu be: "Də gbə ne mi ne mian kanren de egbɔwó le tɔ ntitikɔkɔ mə, amədəká de tɔ fusi me, eveatɔ de tɔ mɔn mə." ³⁸ Uɔa Yesu nu nəwo be: "Mi nɔdesi enuke mi le bɔa o. Mia tenjun nu enu le kɔfu veve ke mə manú enu lea, alɔ mawucideta ke wo ka de un?" ³⁹ Wo nu nə be: "Mia tenjun" Yesu nu nəwo be: "Enu vévɛ ke nkɔnua, miáwo ca mia nui. Í wo ade mawucita ké woka de un an nəmi. ⁴⁰ Uɔa nə amədə la nɔ tin nudusi alɔ tin mɔn me yaa, un nyi eyin í la nɛ o, ganke e nyi aməke wo gradoé de nɔawo tɔ í." ⁴¹ Ke adekpɔvi aməwó kpɔtiawo se Yakob kide Yohanes wo nyɔn kaseawo a, wo wɔ homəfien de wo. ⁴² Yesu yɔ wo va deka gbɔ í nu be: "Mi nya be aməke bu nɛ be yɔ nyi jimaxɔsetɔwɔ kpɔtɔwɔa, du nə wójí í aməganwɔ ké le wo məa wo kpanɛɛ de wójí. ⁴³ Uɔa ndola nyi nə le mia mə o. Amədə kpukpuide ke ji be yea trɔ zun aməganxoa, do la nyi miá subɔvi. ⁴⁴ Í amədə kpukpuide ke ji be yea nyi kələkələ le mia məá do la nyi aməhəhrə ne amədəsiade. ⁴⁵ Do aməgbetɔvi nɔa be woa subɔ ye o, vɔa be yea subɔ mi, í nə áco ye gbe í se na, cagbé nə axɔ nə aməsubɔwɔ. ⁴⁶ Wo va do Yeriko. Í ke ye kide ye dekpɔviwo, kide amə sugbɔwɔ co le Yerikoa, Time ye vi Batime ke nyi enubɔtɔ, ke nkɔvi gban nɔa, kanren de emɔ tó de. ⁴⁷ Ke í se be Yesu, Nazarethi tɔa, í va yi kɔa, e tɔ axa dédé, í le nu

be: "Yesu, David ye vi, kpɔ adɔnu mɛ un!" ⁴⁸ Amɛsugbɔ kan ŋkuvimɛ nɛ. Ŋkuvɛ gbangban tɔa, i le biɔ co gbɔ be na viɛ. Uɔa, e gbe le de axa kpɛe: "David ye vi, kpɔ adɔnu mɛ un." ⁴⁹ Yesu nɔntɛ, i dɛgbɛ be woa yɔɛ va. Wo yɔ nucu ŋkuvɛ gbangbantɔa i nu be: "Do ŋsen dekiwɔ! E lɛ yɔ wo." ⁵⁰ Ɛ cɔ ye jiwɔ ke i do dɛa danƙpiɛ, i zokpɛ va Yesu gbɔ. ⁵¹ I Yesu nu nɛ be: "Nuke i alɛ ji be mawɔ nɛwo?" ŋkuvɛ gbangbantɔa nu nɛ be: "Axotɔ, un ji be magbɛ kpɔ nu." ⁵² I Yesu nu nɛ be: "Co yi, tɔ xɔsɛ yɔ edo nɛwo." Akaakaa, egbɛ trɔ tɔ enu kpɔkpɔ, i i kpɔ Yesu do le emɔa ji.

Chapter 11

¹ Mikpɔ: kɛ Yɛsu kidɛ kidɛ yɛ dekprɔviwo tɛbɔ yerusalem ɛn, wɔ tɔ Betfage kidɛ Betanian lɛ amítóà glo ɔà, ɛdɔ ye adɛkprɔvi amɛvɛ ² i nɛ wɔ bɛ: "mɛ yi ɛdɔ kɛ kɛnɔ nɛ mià mɛ. Nɛ mɛ vɛ dɔà mi domɛ miàkpɔ ketɛ-ketevi dɛkɛ lɛ ɛkamɛ ketɛ-ketɛ amɛ dɛken kpɔa ó. Mitú kɛ i miàcɔɛ vɛ ŋ." ³ Nɛ amɛ dɛ kɛmi sɛ bɛ: "ɛnú kɛ i jo i mɛ lɛ tui maa ɛn miàn dɔyú nɛ bɛ, "ahótɔà lɛ hiɛn i wɛ gbádɛ nɛ lɛlɛ." ⁴ Wɔ yi i vɛ kpɔ ketɛ-ketevi lɛ ɛkɛ mɛ lɛ xixɛnú lɛ ati dɛkɛ nú lɛ ɛmɔn gàngán yi. I wɔ túkɛ. ⁵ Amɛ dɛkɛwɔ lɛ biɔwo sɛ bɛ: "ɛnú kɛ yi mɛ jo i vɛ lɛ tui kɛ ketɛ-ketevia?" ⁶ Wɔ dɔ yú nɛwo sigbɛnɛ nú i nɛ ɛnɛ. I amɛà wɔ gbɛ wɔ dɛ i wɔ yi. ⁷ Kɛ adɛkprɔvi amɛvɛawo kprɔ ketɛ-ketevia vɛ nɛ Yesu á, wɔ cɔ wɔ wú wɔ dɛlɛ ji nɛ Yesu nɛ tɛŋ kɛnɛn dɛji. ⁸ Amɛ súgbɔ dɔ wúwɔ amɛ dɔwɔ dɔ ɛdɛ bayà wo kɛ cɔ lɛ ɛbɔ mɛn ɛmɔji ⁹ amɛ kɛ lɛ zɔn lɛ Yesu yɛ ŋkɔ kidɛ amɛ kɛ lɛ zɔn kprɛ dɔ wɔ à lɛ dɛ axà bɛ: "Hosanna! wɛ yrà amɛ kɛ vɛ lɛ axótɔà ŋkɔmɛ. ¹⁰ Wɔà yɛ mian dádá David yɛ fíɔdúxɔ kɛ gbɔnɔnɛn lɛ jɛŋkóri. ¹¹ Sɛ yi jià, Yesu yi yerusalem dúàmɛ i dɔ mawú xɔà mɛ, i i lɛ ŋkúu dɛ ɛnu dɛsiadɛ nú. Lɛ núdɔmɛ kpaxɔ à, yɛ kidɛ amɛ wúivɛà wɔ yi Bétani. ¹² Yɛ ŋkɛgbɛmɛ à, fifɛ lɛ wɔ. ¹³ Ɛkpɔ gboti dɛkɛ dɛdɛ, kɛ dɔn dɛ tɛbɔɛ kpɔbɔ yàà tɛŋ kpɔ atikú cɛncɛn dɛ lɛji mán. Vɔà ŋ kpɔ ɛnú dɛkɛn lɛji sɛ wu atià yɛ amàkɛ wɔ ó, dɔbɛ egà hinanmɛn ɛn ŋ nyi gboti yɛ cɛncɛn gamɛn óó. ¹⁴ Ɛ xonú dɛ gbotià nú bɛ: "amɛn dɛkɛn ŋ nan gbɛ dɔ tɔ kú cɛncɛn gbɛdɛgbɛ óó." Xɛ adɛkprɔviawɔ cá sɛé. ¹⁵ Kɛ wɔ vɛ dɔ yerusalem ɛn, wɔ tɔ ɛnú sɛ tɔ kidɛ ɛnú xɛtɔwɔ nyanya lɛ mawuhoàmɛ. Ɛ kàkà ɛhó cɛtɔwɔ kidɛ alúnkúku? sɛ tɔwɔ agbɛnɔwɔ. ¹⁶ Ŋ rɔn bɛ amɛ dɛkɛn nɛn cɔ ɛnú sàsà vɛ mawúhóamɛn óó. ¹⁷ Ɛnɛn wɔ ɛnú kpràkprà bɛ: " wɔ ŋ nɔn dɛ: tɛŋ hómɛn anyi ɛdɛ xɔ xɔ nɛn ɛdúà wɔ sɛé à? miàn wɔ yɛ mi vɛ sɛŋ trɔ zún ajégrasúwɔ xomɛn. ¹⁸ Vɔsatigàngánwɔ kidɛ ɛnú nɔtɔ gàngánwɔ sɛ ɛnyɔn ɛn, i wɔ tɔ ɛmɔn kɛ wɔà sɛ wuid jiji dɔbɛ, yɛ nu lɛ ji vɔnɔn nɛwɔ kɛ wɔ kpɔbɛ yɛ nú kpràkpràwɔ myɔn amɛn wɔ ŋkɔ. ¹⁹ Ɛwɛ trɔ, i wɔ cɔ lɛ ɛdúà mɛ. ²⁰ ŋdi kɛ wɔ trɔvɛ yikɔ á, wɔ kpɔ bɛ gbótia yɛ amàkɛwɔ yrɔ kékɛ sɛ yi yɛ kɛwɔ mɛ. ²¹ Petro dɔ ŋu i bɛ: "Rabbi, kpɔ! gboti kɛ ɛ dónuàn yrɔ." ²² Yesu núnɛn wɔ bɛ: "mi xɔ Mawu ji sɛ. ²³ Ɛnyɔn dódó mɛ ɛn nɛlɛ núnɛn mɛ bɛ, amɛ kɛ lɛ núnɛn ɛtɔ hinàn bɛ cɔ i nɛ vɛ gɛjɛn dɛ axú mɛn, vɔ ŋ xɔ ɛnyɔn kpɔ lɛ yɛ ji mɛn ó, vɔ i nú ɛnyɔn kidɛ kàkádɛji bɛ avámɛn ɛn, yɛ i Mawu lɛ wɔ nɛn. ²⁴ Yɛ i dɔ nɛlɛ nú nɛn mi bɛ, ɛnú kɛ dɔ milɛ dɔgbɛdɛ, alo ɛnu kɛ mi lɛ biɔwɔ à, miàn kadá ji bɛ ɛvɛ mɛn nɛnmi, i miàn kpɔ wɔ mɛn vɛvɛ. ²⁵ Nɛn mi cɔ bɛ yóà dɔ ɛgbɛdɛ à, mi dɔ lɛ lɛ cɔ miàn gɔjɛlɛwɔ agɔjɛjɛwɔ sɛŋ kɛwɔ, nɛn mià dɛdɛ kɛ lɛ ɛjɛŋkóri mɛn ɛn cɛ nɛ mian gɔjɛjɛwɔ kɛ mi. ²⁶ Vɔà nɛn mi ŋ cɔ kɛ óàà, mià dádá kɛ lɛ ɛjɛŋkorimɛn ɛn cɛ ŋ ka tɛŋ cɔ mià agɔjɛjɛ wɔ kɛ mi óó." ²⁷ Wɔ trɔ gbɔvɛ Yerusalem. Ɛgà kɛ mɛn Yesu lɛ dɛ ɛsà lɛ Mawu ye xɔà mɛn ɛn, vɔsatɔ gàngán wo sɛé, ɛnú nɔntɔ gàngán wɔ, kidɛ amɛ ciciwɔ zɔn vɛ gbɔ. ²⁸ Wɔ lɛ kɛ ɛnyɔn ɛsɛ bɛ: "ŋúsɛn kɛ ɛkpɔ i lɛ wɔ ɛnú nán wɔ? Alɔ amɛn kɛ nɛn wɔ ŋusɛn bɛ nɛn wɔ ɛnú hinàn wɔ?" ²⁹ Yesu dɔŋú bɛ: "mà kɛmi ɛnyɔn dɛkɛ sɛ. Mi dɔŋ nú nɛn ɛnyɛn cɛ, mɛn dɔ miàn nyɔn nú nɛn mi. ³⁰ Yohanes yɛ mawuci lɛlɛà dɛ ɛjɛŋkóri i i cɔ? mi dɔ ŋu ŋ." ³¹ Lɛ ɛnyɔn mɛn jrojrɔ kpɔ mɛn lɛ wɔdɛkiwɔ mɛn ɛn wɔ lɛ nu bɛ: "nɛn mi nu bɛ "ɛcɔ ɛjɛŋkoria," à à nɛ bɛ ɛnú kɛ i do mɛŋ xɔ ji sɛ óó?" ³² kpɔ nɛn mi núbɛ "Ɛcɔ amɛnɔwɔ gbɔà" dɔbɛ, yɛ nú lɛ ji vɔnɔn nɛwɔ, dɔbɛ amɛn siàmɛn kpɔ bɛ Yohanes nyi ɛnyɔn nuɔɔ nɛtɛ. ³³ I wɔ dɔŋú nɛn Yesu bɛ: "mi ŋ nyàn óó. Yesu bɛ nu nɛn wɔ bɛ: "ɛnyɛ cɛ nyɛn ŋka nu ŋusɛn kɛ ŋ kpɔ i lɛ wɔ ɛnú nɛn wɔ óó."

Chapter 12

¹ I, Yesu jégmɛ ilɛ kpranu wo to elo dodo mɛ i bɛ: "amɛ dɛkɛ dɔ atɛ dɛkɛ ke yɛ kú cɛncɛn dɛ nɛ aha, i túkpá xɛxɛrá dɛ atɛ á wɔ, i kudo gangan dɛkɛ ke wɔ a sɛ lɛ fíɔn atikú cɛncɛn a wɔ. E tuxɔ ke amɛ ke a le kpɔ ɛboà jià lɛ nɛnme, a i igbe cɔ ɛboà isɛ dɛ asimɛ nɛ amɛ keke wɔdɔa wɔ, i ico yi mɛnɛ. ² Le gaxoxo nyɔŋgbi mɛ, ɛdɔ yɛ subɔvi dɛkɛ yi ɛboà mɛ be na vɛ xɔ atikú cɛncɛn wo va nɛ ye. ³ Uɔa wɔ leé, i xoe inyen trɔ alɔ gbale. ⁴ Igbe trɔ dɔ subɔvi bú seyinau, i wo dabi un dɛtɛ, i zan nɔnɔn mɛ manyɔn dɛŋ. ⁵ Igbe dɔ amɛbu séyi nɛ wɔ i wo wui. Wo zan nɛ nɔnɔn mɛ ŋna wɔ dɛ amɛ sugbɔ un, wo xonɔn amɛ dɔó i wunɛ amɛ dɔ ó ca. ⁶ I i gbe dɔ amɛ bú dɛdɛ, evi rɔnɔn tɔ deka. Amɛ na i inyi amɛ cingbetɔ ke i dɔ dɛdɛ wɔa. I be: "woa dodo bubu evinyen un." ⁷ Uɔa jedɔwɔtɔ wɔ le nú le wodekiwo mɛ be: "Amɛ ke kaá va du cinɔn a ke. Mica, mia wui nɛ cinɔn nuawɔ na cɛncɛn mi. ⁸ Wɔ lɛ, i wui i sé danƙpi dɛ ebəa ŋgbɛ. ⁹ I fia, nú kɛ ebɔ tɔa awɔ? Á vɛ nya wɔ i ji amɛbúwɔ i sé dɔriwɔ ¹⁰ Miŋhren wema ila a? Ɛkpɛ ke ɛxɔtutɔ wo gbɛa i trɔ zun zogoji kpɛ. ¹¹ Ɛnú lá cɔ mià xɔtɔ gbɔ i inya kpɔkpɔ nɛn mi. ¹² Wɔ jibɛ yewɔ alɛ Yesu vɔa wɔ le vɔnɔn nɛ amɛ wɔ dɔ wo nya ɛnu ɛnyɔn na dɛ ɛlɔ dódó nɛ wɔ. Wo cɔ le gbɔ iyi. ¹³ I wɔ dɔ Pharisis deo kidɛ Hérodétowo bɛ wɔ á vɛ dɔ fɛca nɛn cɔ wɔ nɔ núnú ó ún. ¹⁴ Kɛ wɔ vɛ, wɔ le nú nɛn bɛ: "Axótɔ, mi nya be ŋcɔ nɛ amɛ dɛ yɛ susu i sé wɔ nɛ dɔ ó i nɛnɛn kɛ ŋdenɛ novotótɔ amɛ wɔ mɛ o. E dɛnɛ sá Mawu ɛmɔn nɛnɛtɛ. Eje sɛ be mia létu takɔɛ. Nɛn Cesar a? Mià lɛ tui nɛnmi mi wɔ ŋkɛa le tui o?" ¹⁵ Uɔa Yesu nya wɔ yémɛ nú wɔwɔ i lɛ núnɛn wɔ be: "Nú kɛ i jɔ i mi lɛ donƙpɔ? Mi cɔ kpɔtia vɛ nɛ má kpɔ." ¹⁶ Wɔ cɔ dɛkɛ vɛ nɛ Yesu. I ilɛ nu nɛ wɔ be: "Mɛn tɔ i lɛ nyi desi kide enui nɔnɔnɔn an?" "Wɔ le donƙ nɛn be: "Cesar tɔi" ¹⁷ Yesu be: "Mi cɔ ɛnú kɛ nyi Cesar tɔ a nɛ Cesar, i mia cɔ ke nyi Mawu tɔa nɛ Mawu." i ikpáca wɔ sɛé. ¹⁸ I séducéens ke wobɛ amɛ ŋkunɔn i gbe trɔ fɔnɔnɔn an, wɔ va gbɔ. I wo le biɛsɛ be: ¹⁹ "Axotɔ, Moose nɔn nu nɛ mi," nɛ amɛ dɛ yɛ nɔnvi kugbɛ asia dɛ i nɛji vɔiá, nɔnvi a tɛŋ cɔkpɔe i jivi le fofoa ŋkɔmɛ. ²⁰ Nɔnvi amadre dɛkɛ o le; amɛ kélékélɛ a dɛ nyɔnrun i ku gbɛɛ dɛ ma jivi. ²¹ Amɛ véatɔ cɔ nyɔnru an i gbɛ ku gbɛɛ dɛ ke wɔŋjivi o. I i nyi ɛnú dɛken an nɛn amɛ amɛtɔn an tɔ. ²² I igbɛ nyi enu dɛken an nɛn amɛ amadréatɔ. Le yéwɔxɔa nyɔnru

an ntává kú. ²³ Nə wó trɔvaja mə kée tɔ ɪla va nyi nyɔnrun an?, dɔ Nɔvi amadreawo se de nyɔrun dekáa agbe. ²⁴ Yesu be: "Nnyi cágbə enu na í na í mí wó enu dahuen, cagbe miɲnya enu wó ɲɔnɲɔn o, nɛnnen ke miɲnya Mawu yé ɲssn ənə? ²⁵ Nɛn wó va fɔn le aməkuku wó mə wó nagbe dɛ amə dewo, nɛnnen ke wo nagbe cɔ aməde na be woa de o. Uɔa wanɔn sigbe Mawu ye mə dótɔ wó nɛn. ²⁶ Uɔa kude aməkuku ke fɔn wó a, miɲ hɛn Moose yé wema, co ənuɲɔnɲɔn ke kude agbe ke codɛ, nə Mawu xonu nɛ í nunen mɔn: "Enyɔ í nyi Abraham ye Mawu, Isaki yé Mawu kide Yakubu ye Mawu a?" ²⁷ Nnyi aməkuku wó Mawu o, vɔa amə lagbe wo tɔ. Mi le bre mia dekiwó sugbɔ. ²⁸ Enu kprɔtɔ ganɲgan domə tɔ deka vale dotó wó nyɔn, í ikpɔ be Yesu dɔ enyɔn an ɲun nyɔnɲɔn. Í le biese: "Esé ke í le véné wú le əsɛá wó mə?" ²⁹ Yesu dɔɲun be: "Kele véné wú a í nyi se Israēl, axoto mia Mawu, mia xotɔ nyi deká tótɔ" ³⁰ Idola rɔn mia xotɔ Mawu kide tɔ jí bribó tɔ gbɔnɲɔn, tɔ súsú wó sée kide tɔ ɲsɛn. ³¹ Kpɔ esé veatɔ ke: "A rɔn nɔnvi ó sigbé wotá nɛn esé ganɲgan de ɲgbe le í wu esé la wó. ³² Enu ɲrɔntɔ ganɲgan bɛ: "Enyɔ, mia xotɔ le adódó núnú mə a enu be Mawu deka íle, í Mawu dɛnɲgbe le zen le un wo. ³³ Rɔnɲɔn kide eji bribí, kide ɲsɛn, kide ye nu gɔməsésé, kide a rɔn nɔnvió sigbe wóta nə gbe le veve wú acó enu wi í se le savɔ kide vɔsá wó" ³⁴ Ke Yesu kpɔ be ena ɲtidó nyɔnɲɔn a, Yesu le nunen be: "ɲdidi le Mawu ye fiɔduxó o." Le ɲna wó ɲgbe á amə dɛken ɲgbe bió enyɔ Yesu se wó. ³⁵ Yesu dɔɲ gakeməke íle kpra enu amə wó le Mawu ye xómə, ibe: "Nɛn enú ɲrɔtɔganɲgan wó le núbe Kristo nyi David ye vi mɔn?" ³⁶ David ɲta le gbɔnɲɔn kɔkɔ mə be: "Yesu mia dádá le nunen tiɲ dádá be nava kanɲen dɛ ye lɔdusi kpaxó kéké í se vá gakemə ke ma cótɔ futó ó í sé trɔzu afókpatútúnú." ³⁷ David ɲta le yɔɛ be "Dada", nɛn xɔnamətɔ até vanyi David evi mɔn? Amə ke bɔdɛ á wó le dotoé kide ayetite. ³⁸ Le Yesu enu kpákprá wó mə elé nubé: "Mia kpɔ mia dekio jí le enu ɲrɔntɔganɲgan ɲna wón ɲe wó le jibe yé wó anɔn awú diɲdi le nɔnxó nyɔnɲɔn wó le abɔmə ³⁹ í yé wó agbé xó zɲɲkpi kélekélé le godoxó wó mə kide azandúxo. ⁴⁰ Í wó gban kposuwo xówó í gbe wɔnə gbe dododa didiwó cágbə nɛn aməwo ná le kpówó. Wóá dó cójó kide nɛnnen mə wó. ⁴¹ De ganamə an Yesu kanɲen tɛbɔ enujɔɲ daka deká gbó le Mawu yé xómə, nɛɲ enu jójówó í ile kpɔ eho ke aməsiamə léjɔdɛ eho daka á mə. Hótɔnɔn sugbɔ ó le có eho sugbɔ dɛ adakaá mə. ⁴² Kpasú ayadutɔ deká va có eho cúkúvi amɛnve isée dɛ adakaá mə, ke le nyi ého kélé axomə nɛn sée a nə, ehó á kpunkpun mə á le sigbé fran deká á nɛn. ⁴³ Í Yesu yó yé dekpɔvio í le nuna wó be: "ɲle nui nɛn mi le adodó núnú mə. Mikpɔ kposu ayadutɔ nan, éjɔho sugbɔ wú aməsiamə ke jó eho a wó. ⁴⁴ Do aməsiamə ɲo ho sugbɔ. Uɔa kposú, na ke nyi ayaməɔn, có eho kélé si sée í a sé dúnú sé va ɲɲo.

Chapter 13

¹ Yesu do có mawuxɔamə í yiko í yé dəkpɔvi deká vá lə nú nɛn bə: <<Enúkprámətɔ kpó! ekpə láwó kide exɔ iláwó ɲɲgákpɔkpá?>> ² Yesu le nú nɛn bá: <<ələ kpó exɔ gáɲɲán iláwóá, əkpə dɛken ɲkáá kpɔtɔ kə wá gbəma kaka o.>> ³ Gakəmə kə í kanɲen dá amitóá jí í kpanɲkɔ mawuxɔa deá, Petro, Yakobo, Yohanes kide André le bíɛ se bə: ⁴ << Gakə mədó í enulawó lávɔ ɲo kóo? nukɛi la də díisa be gaməa sun kóo? nui ná mí.>> ⁵ Yesu dɔɲú nə wo bə: Mi həaye nə amədə ɲkává kprɔmi búumón o. ⁶ Amə sugbɔwó la' có tinɲ kó í vá lə nu be: "Enyɔ inyi Kristoá" ilá kprɔ aməwó sɛɲ búumón. ⁷ Nə miləsə ahúá alóó ahúá ye nyɔwóá, adiká ɲkacomi o, élə bə enú ɲnawó ná jó, vɔá xixəamə ye nuwúwú a ɲvɔ hádo o. ⁸ Dúkónwó lá wɔ ahua kide wó dəkiwó. Anyigbán lá húnhún lə tohó vovonowó í fufə lá do. Enú ɲnawó wɔdɛ sigbənə efúduamə ye gɔməjəjə enə. ⁹ Ganɲkə mian kpɔ mian dəkiwó jí. Nyɔnɲɔn, wá xomi lə mawuxɔwó mə í có mi daasí nə kojódótɔwó. Wa kprɔ mi vá ekóməfɔ wó kidə dukprɔtɔwó ɲkɔ í nə mian di dasə nəwó. ¹⁰ Eləbə miandə gbəfán nə dukónwósee. ¹¹ Nə wó sɛri mi í kprɔ mi yi kojódóxaá mi o, mianú enyɔ kə wácɔ nə mi lə ganamə a dɛdə, dóbə ɲnyí mian ɲtáwo ikáá xonu o, gbɔnɲɔn kɔkɔ a i. ¹² Nɔví lá də nɔvíá asi bə wázú, ətɔ lá də eviá asi, deviwó lá sətó keke ilasa wó jilawó bə wawu. ¹³ Agbɔtɔ yə kúkan see lá lə funmi cagbə tinyə, vɔa aməkə lá doji kəkə isəɲ vá dó nuwuwúá, wáxɔɛ də agbə. ¹⁴ Nə mi kpɔ axó gbanú jɲɲua le toxó ke ɲdolá mɛnɔn oa, (Enu hrəntáá ná sə enulá gɔmə) aməkəl ¹⁵ Aməkə lə exɔtaa, ɲká divá anyigban mə bə yəkáá vɛ có enudə lə xómə o. ¹⁶ Aməkə lə bomə deá ɲkagbə trɔvɔ agbrexómə bə yəkavá có awu o. ¹⁷ Babáá nə efunɔn kide evinɔnwó le ganamə dó. ¹⁸ Mi dogbədá bə enunawó ɲkajɔ lə vwɔgamə o. ¹⁹ Dóbə fupəkəpə ke mɔnki ɲvɔ kpɔ o í ɲkáá gbə va gbəde oa, ye igbɔnɔn ganamə do. ²⁰ Nə mawu ɲmɛnɛ dɔn azan yi ɲkɔaa, amə dəkin ɲnɔ kpɔ agbə ci o. Vɔa cagbə amə cancanwó taá mawu dazan. ²¹ Nə amədə nú ná mí bá: Mikpɔ Yesu le lá áló ele lena, mi ɲká kádəjí o. ²² Dobə vixɔ Kristo kidə vixó mawunyonú dɛtəwó la vá ivá wɔ desi kidə nukunuwó cagbə nə watəɲ fru aməcancanwó. ²³ Mi nɔn ɲɔn ! Ye idó í ɲnu enyɔwó ná mí dɛ jəɲkɔ. ²⁴ Lə funkpə kpə ɲnawó ɲgbəa, ávɔ mə bə nyidɔn lá dó zuubru í wrɔtí ɲkáá gbe di o. ²⁵ Wretiwó lá gójɛn có jɲɲkui vá, í enjúsən kələ jɲɲkuiáwó la gri see. ²⁶ Le vɔxóá miánkɔpɔ agbətɔvíá lə akpɔkpówó mə í agbɔnɔn kidə ɲúsən kide ɲuti kɔkɔ ganɲgan. ²⁷ Í adɔ mawunədotɔwó didá í wá yɔ yə məcánánwó bɔ có xixəa ye zogo amənə áwó jí, có anyigbá yə sənɲó sɛɲ yi jɲɲgorí ye sənɲó. ²⁸ Mi kpránu cá fɔnkutí yə ləvizonɔn gbó. Nə izə alɔvi í dɔn amakawó á mianýá be akú dó. ²⁹ Nənə kəi nə mikpɔ enuɲnawó le jóá mianýa be gaməa sun, edó vɔ. ³⁰ ɲlə nú nə mi lə nyɔdodo mə bə jijimə ilánu ɲka váyi gbɔxo í enulá wó lá ɲo o. ³¹ Jɲɲkui kide anyigba nu lavayi vɔa tiɲ nyɔnwó nu ɲkava yi gbədə o. ³² Vɔa, ɲkəkəa kidə gaxó xóá, amədə ɲnye o, Mawu nyədótɔ ke le jɲɲkui áwó ɲhyen o, Eviá ɲtacá ɲnyen o. Etóá dɛken í nyen. ³³ Mihanyə nə mianɔn ɲɔn, dobə mi ɲnyá gakemə enuɲnawó lá ɲo o. ³⁴ Enu ɲtá wɔdɛ sigbənə amə kə káá zɔnmon, igbə ye xó dɛ nə ye dócóviwó. Ena ɲusəwó, idó edó nəwó, aməsiamə kide yəɔ. Edə esə nə agbonujɔtɔ be ná nɔnɲuzɔn. ³⁵ Minɔn ɲuzɔn, dobe miɲnya ga ke mə í axótá láva o, atəɲ nyi fiɛnyi, aló ezan domə, aló fɔnfɔnmə aló aguzəan. ³⁶ Nə mi ɲlənɲu dɛ o, í iva dó kpataa, ahu.a co mi le arɔn mə. ³⁷ Emyɔ kə ɲle nú nə mian ye kə í ɲle nu nə aməsiamə be: < ɲuzɔn!>>

Chapter 14

¹ Ífia ekpɔtɔ nkeke aməve nà didileamənjuzan kide kpɔnɔn mahuá mahuá ye nkeke a na dɔ. Mawunyɔnɔtɔ ganganwo kide wema kprɔtɔwo le ji mɔ kɛ ji woato í tenj le Yesu le bəbəmə iwuiá. ² Wo le nube, edɔ ngbe í ava azan duxo o, mə enəa, eduamə a bru. ³ Ke Yesu le dunu le Simon kpɔnɔn a ye xoməa, nyɔrun deka cɔ amigo ke wocɔ ekpe dodo deka senjwəa, senjmea de alɔmə va, ami dodo hɔnté déka ilegoa mə. Nyɔrun a gban amigao í dɔ ami a deta nə Yesu. ⁴ Amədekawo le wɔ xoməfien í le nu le wodekiwo mə be : " Nuke ídɔ í danhen ami xɔho njna enə ko? " ⁵ Ami njna axɔho wu kpɔnwive, nə í sé í cɔ ehoo nə ayamɔnɔn wo enyɔwu. " Wo wɔ xoməfien de nyɔrun a í kan nkuvimə nɛ. ⁶ Ke Yesu nu be: " Migbe dɛ. Nu ke ijo í mile deaya nə nyɔrun a enə? Enu je amə njta inyi í iwɔnj. ⁷ Ayamənɔnwo le miagbɔ dɛ tegbɛ, mia tenj wɔ nyɛ nə wo ga siagamə, ámə enye ya, nye njka nɔn miagbɔ dɛ daa o. ⁸ Éwɔ yetɔ sinu, ejenjkɔ iva si aminj. ⁹ Le enyɔndodo mea, njle nu nəmi be, Afisiafi ke wo anu enyɔn nyɔngbin ila le xixea mea, woa donj nyɔnru la. " ¹⁰ Yuda Iskarioti, amə aməwiveawo doməɔdeka, ti aməganwo yi be ye ave sa Yesu nə wo. ¹¹ Ke amə awo se enəa, evivi nəwo, i wo de eze nə be, yewo ana ehóé, ke ise enəa, itɔ emɔnu jiji be yeasé. ¹² Le azan jía, ke woka wu arengbɔa, Yesu ye nukpraviwo ke se be: lə fi í ejibe ye aɖu nu lé? nə mia gra le na dode. ¹³ Yesu dɛ ye dekprɔvi aməvə í nu nə wo be: miyi eduamə, mi a do go njucu deka, i a hen eci dɛ. ¹⁴ Mi kprɔɛdo, nə mianu ne axa ke mə adrodo a tɔ be: "enukprɔtɔ be mia ka wo se be: le fi í aməjroxɔ ke mə nye kide tinj nukpraviwo miaɖu azan lé a lé? " ¹⁵ Ádisa xɔ deka nə mi, mian gramə do dɛ nə enuɖuɖua. ¹⁶ Erukpraviawo yi eduamə, i kpɔɛ sigbena Yesu nui nə wo a ənə tututu. ¹⁷ Ke ezan tɔ dodoo, Ye kide amə wiveawo va ləna. ¹⁸ Ke wo le ɖu nua, Yesu nu nə wo be: Adodo í njle nu nə mi be miawo ke le dunu kidenawo domə tɔ deka í ka sanj. ¹⁹ Ekpacawo, wotɔ Yesu kakase deka deka be: "enyeia?". ²⁰ Yesu nu nə wo be: "mi aməwivea wo doməɔ dekaí. ²¹ Aməa le de alɔ agban mə kidenj. Aməgbetɔ via aku koko, sigbe nə wo njɔɛn dɛ enə, ganke babaa nə amə kə a se a wonjməna ji o anyɔnəwu. ²² Ke wo le ɖunua Yikɔ a, Yesu cɔ kpɔnɔn, i de akpe de ta, i ken nə Ye nukraviwo í le nu be: "mixelɔdu, tinj njiran nə. " ²³ Eɔ áhacɔfu, ke ide akpe de ta jɔɔa, i cɔ nəwo í wonu. ²⁴ Enu nə wo be: "tinj ka dodo ye hu, ke ɖuɖu kɔdɛ, de aməwota ye hu, ke ɖuɖukɔdɛ, de aməwota ye ke, ²⁵ njle nu nə mi be, nye njka gbe nu aha dɛ keke ise yí gbe kike ma gbe va nu le mawu ye fɔɖuxo ame o. ²⁶ Kə iji akpehawo jɔɔa, etɔɔyi amitóaji. ²⁷ Yesu nu nəwo be: ne gaməsú mési sée, ɖobe wɔ njɔɛ debe: ma wu ran kprɔtɔa arengbɔvi awo la kaka. ²⁸ Ganjke nə wo fɔnj de agbea na je njkɔ nəmi í mia yi Galilea. ²⁹ Petro nu nə be, nə aməwo gbe wo séé, nya njka gbeo o. ³⁰ Yesu nu nə be, Ma nu adodo nə o ezan la mə: kəngbɔxo kokro aɖatɔ zevea, ágbenj zetɔn. ³¹ Ganke Petro "gbe tegbe de ji be nə ihian be ma ku kidewə cə maaku, nye njka gbe nu le gbɔwo gbedeo. " Amekpetiawo ca wo nu enə. ³² Wova ɖo afideka ke wole yɔ be Gecemani, Yesu nu nə ye nukpraviwo be: mijetekpɔnj de le la dɛ nə ma yi ive xode. ³³ Ekprɔ Petro, Yakobo kide Yohana de dekia nj. Vɔnɔn ji í icakale dekia mə. ³⁴ Énu nəwo be: njle bu ta mə kpɔ keke isenji ekumə. Mi je te kpɔnj de le la dɛ. ³⁵ Ezɔn yi njkɔ, i je kro, ideta gu, ixode be, nə anyɔa, vevesese ila na to eta nən vayi. ³⁶ Enu be, dɔda, a tenj wɔ enu ɖesiade, eku ila na to ta nj. Ganke, njka ci tinye jio, tɔ rɔnrɔn nava mə. ³⁷ Keke atrɔ vá enukpravi aməɔn awo le danrɔn, i inu nə Petro be: Simon, ele danrɔn ía? Njtenj nɔnj nə gaxoxo deka ca? ³⁸ Mi nɔ nj nə miaxode be yewo njka ɖo tetekpɔ məo. gbɔngbɔna bɔ gbe dɛ, njútiran ya gbɔja. ³⁹ Yesu gbe vɛ xode í gbe nu enyɔn njnawo ke. ⁴⁰ Keke atrɔvaa, wogbe danrɔn see, ɖobe arɔn bra njkui nəwo, i wongbe nyan nə wo anu mɔn o. ⁴¹ Etrɔ va zetɔn atɔ, i be: "arɔndɔndɔn a ji í mikpɔtɔ ile dea? Eso gbe, ega xo. Woasa agbetɔvia nə evɔn wɔtɔwo. ⁴² Mi cɔ miayi, Aməke ka di sanj nə wo a gogo le la!" ⁴³ Nnu enyɔa vɛ gbɔxo í Yuda amə ke nyi ye nukpraviawo doməɔ deka va ɖo o. Amə hua le ngbe nɛ, wohen ekpo kide ewi wo dɛ. ⁴⁴ Aməka ka disé a, nu nə amə hua dɛ be: "Aməke na gbugbɔn nu nəa, ye í mia le, mia kprɔɛ senj yi, nə ənjkuvi na nɔ ji. ⁴⁵ Ke Yuda va ɖoa, egbo tebo Yesu í be: "enukpraməɔtɔ!" igbugbɔn enu nɛ. ⁴⁶ Aməawo lɔ sun ji, i wo le. ⁴⁷ Le deka, aməke, aməke le lena deawo doməɔ deka dɛ ewi le ákumə, í kpato nə soja deka. ⁴⁸ Yesu le ka aməawo se be: Cagbe tinye í mi cɔ ekpo kide ewi njnawo va í ka va lenj sigbe Frafitɔ enəa? ⁴⁹ Tegbe njle miamə dɛ, njkpranu le mawuxɔ mə, ganke, mi njlénj kpɔ o. ⁵⁰ Evamə ɖo wonjɔɛ dɛ. Ye nukpraviwo sé sigbe dɛ. ⁵¹ Dekeje deka ta gaga ye ye rɔn í kpɔ Yesu do. ⁵² Aməawo jeji ilé, etacín avɔna de nəwo í si yi amama. ⁵³ Wo kpɔ Yesu yi egan deka gbɔ, eduməganwo kide enukprɔtɔ ganganwo kanrən dɛ. ⁵⁴ Petro kpɔɛ dó keke iva egan ye xomə. Eɔn kɔnyi dɛ í le xuzo le aməwomə. ⁵⁵ Aməganwo ji enyɔn alo emə keyi woato í bu fɔ Yesu a, ganke wo njkpɔ deken o. ⁵⁶ Aməwo le xovi vovovowo de si. ⁵⁷ Amədekawo xovi de si be: ⁵⁸ "mi se í le nu be: magban mawuxɔ ke wo məkide atɔ ila, ila trɔ mən gbɔxo í awo nyicɔ. ⁵⁹ Woca wo nyɔawo njɔ de wo de kiwo ji o. ⁶⁰ Aməgan cɔ je te le aməawo mə í le ka Yesu se be: "enyɔn ke aməawo le nu awoɖee, wa njka xo denja? ⁶¹ Yesu vin de; un xo nu o. Aməgan gbe ke se be: "ewo inyi Kristo yraratɔa ye via?" ⁶² Yesu ɖo enyɔa nj nɛ be: É, enye í. Miakpɔ agbetɔvia í akɔren dɛ de njusentɔ a ye ɖusi mə. Miakpɔ í agbɔnɔn cɔ ákpɔkpɔ wo mə. " ⁶³ Zeɖeka, aməgan wɔ xoməfien í grin ye wu, í le ka se be: "wagbe ka aməɔə sea? ⁶⁴ Mise busunyɔn ke inu a. Nuke inyi mia susu? Aməawo see be eje nə eku. ⁶⁵ Amə ɖoo tɔ etan tutu de nj, i cɔ enu cɔn nkuvimə nɛ, i tɔ ekɔn í le ke se be: "Məke ixo wo, nui nə mi. ⁶⁶ Ganaməɔoa, Petro le axoa ye kɔtɔ le afideka dɛ. Aməgan ye dɔcɔvi nyɔrunvi deka va lena. ⁶⁷ Ke ikpɔ Petro í ile xuzoa, ele njkui de nj nyɔngbin í nu be: "wo ca enɔn Yesu nazaretí tɔa gbɔ. " ⁶⁸ Petro mɔn be: "nye njkpɔta nə enyɔn ke əlɔnuuna o, í nye njse gomə ca o. " Ési le na í ɖori toho. ⁶⁹ Edɔcɔvia gbe kpɔɛ í tɔ nunu nə aməwo be: "wo doməɔ deka inyi amə la. " ⁷⁰ Petro gbe mɔn nəna ke keke a le zan, aməke va enu kpɔ gbe dɛ awo dekawo tɔ nunu be: "nyawo í, wo ca ele womə ɖobe Galileatɔ í woca enyi. " ⁷¹ Petro tɔ enudodo aməwo le nu be: "nye njdesi njucu njna fri o. " ⁷² Keke ànu enea, kokro de atɔ zeveatɔ. Petro ɖo nj enyɔ ke Yesu nu nə va yi be: "keke kokro aku atɔ zevea ágbe nu le gbɔnye zetɔn zedeka etrɔva dekia mə, í wo avin.

¹ Nyidi xoxoa, əvɔsatɔwo wo bɔ kide əduamə fiawo, wema kprɔtɔwo kojodotɔwo yi dɛ susu. Yi wo gbra Yesu, yi wo kprɔɛ

se ɲcone Pilato. ² Pilato biɛ be: "Ewo ye nyi ɛfio ne yudatowo?" Yesu donj be: "əwo yi nui". ³ Ɔwɔ ɛatɔwo co nyo sugbo de Yesu ɲun. ⁴ Pilato gbe trɔ biɛ ke: "ɲka do nyo una? kpɔ nyo sugbo ke wo co de ɲuwo a" ⁵ Vɔa Yesu ɲgble do ɲu o yi í kpaca Pilato. ⁶ Le azan duɖu gamɛa Pilato gblenɛ gɔkpamɛnɔtɔ deka dɛ ke Yudatɔwo biɔ a ne wo. ⁷ Ɗcu ke wo yɔnɛ be Baraba a le gɔkpamɛ, amɛ ke je alaga yi wuamɛ a. ⁸ Amɛ ke wo bɔ wo le bio Pilato be na wɔ sigbe yi í nɛ yewo dɛ deca va yi. ⁹ Pilato bio wo be: "Mi ji be ma gbe Yudatɔwo fio dɛ?" ¹⁰ Dobe, ye ɲta nyan be cagbe ɲbia tɔ yi ye ketɔwo sen sa. ¹¹ Vɔa ye ketɔwo do amɛawo be, woa nu be na gbe Baraba yi gbedɛ. ¹² Pilato le donɲe wo yi le nu ne be: << Nu ke yi mi ji be ma wɔ nɛ Yudatɔwo ye fio? >> ¹³ Wo gbe daha sisiun: << Ken de atɛɲ? >> ¹⁴ Pilate le bio be: << Nu vɔn ke yi í wɔ? >> vɔ zo gbe kpɔtɔ yi le daha senɲ senɲ be << Ken de atɛɲ! >> ¹⁵ Pilate ji be yea wɔ de amɛha ye rɔnrɔn ji, yi í iɲɔ Baraba ye nu Baraba ke ye wɔ wo sen kee, yi gbedɛ ne amɛha wo. Eɔc Yesu kide Akpabranu yi nu be woa kan de atɛɲ. ¹⁶ Sojawo kpɔ Yesu yi wo ɲkɔnɔtɔ ye bɔbɔ xɔ mɛ, le lefi sojawo see bɔ le. ¹⁷ wo co awu gangan vlaya biabia sen do nɛ, yi wo co akranti rɔnefio kuku sen cɔn de ta nɛ. ¹⁸ Wo ci yi nube: << fio nanɔ agbe xyi ɖa ! >> ¹⁹ Woxo eta nɛ kide atɛ, yi í je kro, wo tu etan den, yi le koe, yi gbe le vɔɔ sigbe amɛ ke le cɔ bubu ne efio ene. ²⁰ Ke wo koe jrɔa, wode efio wua len yi cɔ ye ɲta wuxoxo trɔ sen do nɛ. Yi wo kprɛ be woa vɛ kren de atɛɲ. ²¹ Ke wó yikɔ, wo dogo Simon, ke nyi Kerenetɔa, be na cɔ Yesu ye coga kide. Simon nan nyi Aleksandro kide Rufo dada. ²² Sojawo kpɔ Yesu yi amɛtaxugo, wo yɔnɛ be na le Hela-gbemɛ be Golgota. ²³ Wo cɔ aha ke wo caka kide atike vevewo be na nu, vɔa egbe be ye ka nua. ²⁴ wo kran Yesu de atɛɲ, yi wo man ye nu dodowɔ yi wo da exo kpɔ, ne wo kpo ke soja ɖesiade a xɔa ²⁵ Gaxoxo etɔn a tɔ ɛne yi wo kran Yesu. ²⁶ Le ye tagbe wo xɔn enyo ke wo wo cɔ den. ²⁷ Wo kran frafitɔ amɛve kide, deka le emio, deka le ɖusi. ²⁸ Yi ɲɔnrɔnwɔ na me. ²⁹ Amɛ ke le vayiawo, le zui, le ɖeta de akpadɛka, i le nube: << Ahan ! Ewo ke le nube, yea mu edexoxo í trɔ tui le ɲkeke amɛtɔn me, ³⁰ de ɖekio yi nadí le atɛɲ >> ³¹ Nenea ke , yi wema kprɔtɔwo kide hamɛmɛ gan wo ca le koe yi le nu be: << Exo amɛ buwo de agbe, yi ɲkaten ɖe dekiwoa. ³² Krisito, ewo Israel ye fioa, ifia dɛ ɖekiwo le aticogan ne mia kpɔ, gbɔxo mia ji wo se >> Yi amɛ ke wo, wo kran kide ca wo le zui. ³³ Le gaxoxo amɛɖen a mmɛa, zubru do le duamɛ ke seyi gaxoxo amasidɛká mɛ. ³⁴ Yi le gaxoxo amasidɛ kamea, Yesu daha de egbe sen me: < Mawu, tiɲ Mawu, nu ke yi do enjɔben dɛ >> ke gomɛ nyi de hebri gbe mɛ be "ELOI, ELOI LAMA SABAXTANI ?" ³⁵ Yi amɛ kewo le nɛna domɛto dɛ wo ke se ye nuxo a, nube: << Miseɛ dɛ ele yɔ ELIYA. >> ³⁶ Amɛ sudu yi cɔ eci vevɛ nɛ be na nu. Amɛa nu be: << kpɔ be Elia a va dɛ le atɛɲ man >>. ³⁷ Le ɲna ye egbea, Yesu daha yi ku. ³⁸ Avɔn ke cɔ ede xoxɔ amɛ ma de vɔ co ji va gomɛ. ³⁹ Soja xo gan ke cite de ɲkɔ nea ke Yesu kua, e nu be: < nyo dodo mɛ a, amɛ la nye Mawuvi ɲtanɲa >>. ⁴⁰ Le azɔgea, nyɔru dewo le kpɔwo enua, le wo méa, Maria Magdalatɔ kide Maria ke nyi Yakobo devi kide Yose nana kide Salomɛ. ⁴¹ Ame nawo le zɔn kide Yesu yi le kpedɛɲ, gakemɛ wo le Galelia. Nyɔru, dewo, yi Yerusalem cawo nɔ le na kidee. ⁴² Ke ezan doa, yi ɲkeke nyi kpakpadí ne Sabate ye ɲkenɲke. ⁴³ Yosef Arimateyatɔ va le na. Enyi amɛ dɛ ke le nɔte kpɔ Agbemavɔ. Ídójí íxi Pilatɔ gbɔ, báyáa véé xoxɔ Yeésú yɔnɔ tirán. ⁴⁴ Íkpacá Pilatɔ bá ɔkúkábá, ɔxɔ sɔja mɛgán ilá bíáé bá ɔláláɖexóxo. ⁴⁵ Káíhɔ kákádájicɔ sɔja mɛgán gbɔa, ɔcɔ ɲatírán nɔ Joséfú. ⁴⁶ Í yoséfú hrá gagaxɔ, ádí Yeésú cɔ aticógájí, ɔcɔn gaga yɔ nɛ ícɔɖɛdɔ yódó káwó kúlɔ ɔkpátómá áma. Í tútú kpá isen cɔn yódóá. ⁴⁷ María Mádagálátɔ, kídá Mariá yó sé nana, wóla kpɔ láfi wóláɖéɖáá.

Chapter 16

¹ Ke SABAT, Maria magdala kide maria, Yakobo kide Salomɛ wo nána, yi ive xre cerú hɔnté í ka vɛ si nɛ Yesu ye kukua, ² Kɔsida ye ɲkeke jenɲɔtɔa nyidin fún, ke nyidon húan, zo yi yɔdo a to. ³ Wo le ka wodekiwo se le mɔji "Mɛn í ka mrinkpe le yɔdo anu nɛ mi?" ⁴ Ekpea gangan, ke ke wado le ná, wokpɔ be amɛdeka dɛ ekpea jí. ⁵ Wo do doamɛ, í kpɔ ɖeɲɛ deka le gagawu vraya deka mɛ í kanren de í kpaca wo. ⁶ Deɲɛja nu newo be: "Adika ɲka co mi o, Yesu Nazaret tɔ, ke wo kran de atɛɲua ye í mile ji. ɛfɔn cite, ɲle lela o, mikpɔ fi wo coɛ mɛɖoa, ⁷ Mi yi, nɛ mia nunɛ ye nukpraviwo kide Petro be, eje ɲkɔ nɛ mi yikɔ Galilea, mia kpɔɛ lena sigbe nɛ inui dɛ nɛ mia enɔ." ⁸ Nyɔrunawo sudu do le yɔdo amɛ. Ejinu newo í wole hunhun kpakpa Kpa, vɔnvɔn jiwo keke wo ɲten toe nɛ amɛɖeo. ⁹ Nyidin tɛɛ le kɔsida ye ɲkeke je ɲkɔtɔajia, ede ɖekia disa nɛ maria magdalat, amɛ ke mɛ í nya gbɔngbɔn vɔin amɛɖre le. ¹⁰ Efanvi yi í vɛ to nyɔa nɛ ye tɔwo, ¹¹ Wose be ɛfɔn, ile agbe, í Maria ɲta kpɔɛ, vɔa, wo ɲkadejio. ¹² Le inan ye ɲgbea, Yesu gbe de ɖekia nɛ amɛ amɛve le bomɛmɔji. ¹³ Wo yi í vɛ toe nɛ enukpravi kpɔtiawo voa wo ɲka deji o. ¹⁴ Le ɲna ye ɲgbea, Yesu de ɖekia disa nɛ amɛ wideka wo, gake me do wole dunu a, í to eny ɔ deo de wɔ jimaxɔɛ ki wo jitiɛ ɲu, do be wo ɲ ka de amɛ ke kpɔɛ le gbangba i va nu ke ifɔn jrɔa ji o. ¹⁵ Enu nɛ wo be: Miyi xixe bribo i vɛ nu enyɔn nyɔngbin nɛ amɛwo see. ¹⁶ Amɛke kadeji í wo decita nɛa, akpɔ agbe, nɛ amende ɲxɔ jí seo a, wa bu fɛ. ¹⁷ Desi ilawo avamɛ to amɛke kadejiawoji: To tiɲ ɲuse mɛa, wo anya gbɔngbɔn vɔinwo, wo ado adɛyeyewo. ¹⁸ Wo ale edan kide wotɔ, wo, i nɛ wo nu enu wú amɛ ɖea, ɲna wɔ enude nɛ wo o, wo adasi de ɖɔnɔnwɔ ji, í wa kpɔ ɖɔyɔyɔ. ¹⁹ Ke ahotɔa xonu nɛ wo jrɔa, wakɔɛ yi jɛɲkɔri í sen kanren de Mawu ye dusimɛ. ²⁰ Enu pravi yi í vɛ nu Mawu nyo a to afi siafi, ahotɔa wɔɔ kidewo, í do kpe enyoa ji kide desi ke va mɛ awo.

Luke

Chapter 1

¹ Amɛ sùgbɔwɔ cɔɛ dá wóɖákíwɔ jí bɛ wóá nù lɛ ɖòɖònwɔ lɛ ɔnyɔn kà jɔ vɔ yi í vɔ mɛ lɛ miánmɛ, ² Sígbɔ ɔnyɔn kò wó nù nɛ mí amɛ kà wó cɔ gɔmɛ jéjé, wó nyí ɔnù tóhó kpɔtɔ wó í wó trɔ zùn ɖɔcɔvɔ nɛ ɔnyɔn nyɔnɲ bian. ³ Ɔnù nán ídɔ ɲcá, ɲkpɔ bɛ ɔnyɔn bɛ má bíɔ tútútú cɔ jɔjɔmɛ nɛ mán ɲrɔnɛn nɛ wó, jɔjɔmɛ núwó kà nyɔn wúá nɛ ɔ wó Théophile. ⁴ Ɗjí bɛ ná nyán ɔnù kpákprá kà ɔxɔwó kídɔ kakádjí. ⁵ Gákémɛ erodesse nyí ɔfíɔ lɛ yúɖéa, vɔsátɔ ɖáká le í tɔ bɛ zakária, yéca lɛ vɔsálátɔwó

hácócó abia tó wó tó mà, Assiá nyí Aaron yè jijimè ví dèkà kè yè ñkò nyí Elisabeth. ⁶ Wóámè vèáwó séé nyí àmè nyòn ybiwó là Mawu yè ÿkùvímè, wóbùnè áxótá yè séwó kídè yè dódówó nyò nyònygbì. ⁷ Gányké wó ñ wó ávi dè o ; ànùkájá Elisabether nyí kònn, í wóámè vèáwó séé cì là àccómè là vca wó séé yá nán mà. ⁸ Gbèdèkà zakária là wó vòsáqó là mawu yè ÿkùvímè ;ájè wo hácócó jì bá wá wó í lá wè, ⁹ Là vòsasa yè dódò wònù, bá wóá cán vòsatò ká lá wè ;álò vá jèjì bà yè lá dọ axotá yè vca hómè bá ná téy tózo rinfi. ¹⁰ Hácócóá seé là ccode là cciocénú là gáxòccó kè mà í là cò rínfin yè nú náná nénán. ¹¹ Mawu yè mà dódó zé nén, í jeté là rínfin vòsá yè dúcímè. ¹² Là Mawu yè mà dódá yè ÿkùvímèán ðeáká í vònvòn. ¹³ Vóá Mawu yè mà dódá là núnén bà ñkà vònvòn o, zakária ànùkèdà wó dótó tó dèccó nà wó Assiwó Elisabeth á jiví ñcúvi í á nán ñkè bà yohána. ¹⁴ A nyí jìjónú nà wó, í àmè súgbòwó wóá kpò jìjò là yè jìjía ñ. ¹⁵ Ìnùkèdà a nyí àmè gán là Àccotò yè ñkùvímè, ñkà nú áhá aló àmú mú àmè semhsenñ dè o. Adó kúdè gbòngbòn kòkà có kéké yè nánán yè xòdòmè .KáKá ¹⁶ í Israël ví sirgbòwó wóá va trò dé Mawu ýun. ¹⁷ Àvè zòn lá Mawu yè ÿkùvímè kídè gbònybòn kídè Elie yá yán, nà á trò dàdàwó jì và wó víwó gbò ñkprò àmè mán dótówó í wóá zòn ló jòjò yè nú yány ànmè, nà átéy kplá àmèwó nà jràjradó dè nà àxotá. ¹⁸ Zakária nú neñ Mawu yè mà dódò bà nà maán « wómoñ í yán ? ànùkèdà y cínlá àxomè í àssingén ca cín lá àxomè » ¹⁹ Mawu yè mà dódò là nú nén bà « ý nyí Gabriel, àmèkè nònté là Mawu yè ÿkùvímè .Wò dý dídá báma xónú nà wó í nú nà wó ànyon nyònygbíá nyòygbí án ²⁰ ànyónán í nyí bà á trò zún ànúmaxotò, yká tey ybè xònn o kéké ykéké káji ànú lá jò ló, ànùkèdà ykádè tíy nyònwó jì o ká lá và và mà là wò gámè wò. » ²¹ Àmòwó nòntekpò zakária dè í kpacáwó bá ànòndíyí lá Mawu yè xómè. ²² Gákè mà í dọá, ý táy gbè là xónú nàwó, í wò seé gomè bà èkpò ýté gán lá Mawu yè xómè .àlè wò dèsiwó nà wó gásiágámè í nòñ nù máxòmáxò. ²³ Gákè mà yè dòwòwòyò gámè vóá, ètrò yí yè xómè. ²⁴ Là màdídímèá àssiá Elisabether fífú .yeéti àmátòn blibóá àlè si yráa àlè nú bà : ²⁵ « Kpò ànú kè Áxotá wóy, ètrò kpòy kídè àmènnvèà ká sún àssinyè bà yá vò ànú kè uò nà èkpéný là àmèwó ÿkùvímè. » ²⁶ Là yléti àmándénmè làyè fífúfómè, Mawu dè yè mà dódò Gabriel dè galilea yè dú àmè kè yè ýkò nyí Nazareter, ²⁷ Là tũgbè jè ví má nyán ñcú kè ká vá nyí yósèfú yè si, kè co David yè jijimè .nyònrúnví má nyán ñcú yè ñkò nyí Marie. ²⁸ Èvè gbò í là nú nà bà « ñ cí wó, Mawu cò amònnuuvè nà wó í Àccotá là kídè wó » ²⁹ là ànyon nán wó núnúmmèán ècá ká í là biò ànú kè cici ñ nán yè gòmè nycán. ³⁰ Mawu ñdótò là nú nà bà « ká vònvòn o, Marie, ànùkèdà èkpò àmènnuuvè là Mawu gbò . ³¹ kpò èkà Fífú í lá jì ví ñcúví í nán nán ñkè bà yésu . ³² A nyí amègán í wóá yè bà jìjìkoriví àccotò Mawu áccò David yè tògbien yè fiò zikpien nà ³³ Á dú fiò séí dọá là jacob yè àccómè í vònvò ñkà nòn fiò dú còcómè o. » ³⁴ Marie là nú nà Mawu ñdótò bà « Nè àná lá téj nyí dó má ànùkèdà nyén desí ñ cú o? » ³⁵ Mawu ñ dótò dón í nú nà bà « Gbòngbòn kòkà á va jì wó í Mawu yè ñsen kídè yè kpò ri lá và àyiwo. Ìnú nán í dò dóní kè wóá jía á nyí kòkò tó, í wóá yò bà Mawu yè ví. ³⁶ í kpò, tó jijimè Elisabeth cá Fò àví ñcúví yè Fú dè là yè kpòkpòmè .àlè yè yléti Fú FòFò àmándínámè, yè kè wó nà bà kònn, ³⁷ Enùkèdà ñ dèkin ñ sený um nà Mawu o. » ³⁸ Marie nú bà « ñ nyí súbò ví nà àccotá. Bà ànú dèsiadè nán yí jì si gbè tó mà dódò hui ànè. » í Mawu dótò có lá gbò. ³⁹ Là gánánmè, Marie có kpátá kpátá í yí àdú gánhégán dèkà mà kè là ètò jì kè wòá kpò là yudéa yè dúámè. ⁴⁰ Ý yí zakária yè cómè í cí Elisabeth. ⁴¹ Kè Elisabeth seé marie yè màcicià, dèviá húmhúm là yè còcódómè .Elisabeth dè kídè gbòngbòn kòkò. ⁴² Edaá cca sin sin í nú bà : « àcè nà wó là yònrúnwó mà í agbé cè nà èkúccín kè là tó còcódómèán. ⁴³ nà í wòmòñ í và mà bà àccotá yè náná và ègbon nye ? ⁴⁴ Kè tó mà cíeíá dọ ètómý án, dèviá húnañ kídè vívì sésé là tíy xòdòmè. ⁴⁵ Vòvò nà yònañ kè xèá, ànú kè jàà ànyon kè wònú ne có àxotá gbóá á và mà ! ⁴⁶ í maric nú bà : « tíy sé káfú Áxotá, ⁴⁷ í tíy ybòngbòn lá se vívì là Mawu mà, tíy xò nàmè tó. ⁴⁸ Enú kè dàà ècò ñkúví búbò kpò súbòví yònrúnán .een co.ífiá jijimèáwó sé wóá là yònn bà nyòngbítò. ⁴⁹ ànú kè dàà amè kè nyí ègán tówó séá èwò ànú gányhégán wó; kòkò í nyí yè ñkò. ⁵⁰ yè donú kpòkpò kèkè sé yí jijimè yè jijimè nà àmè kèwó vònvòn neán. ⁵¹ èzán abo yè gán í séj káká amè kè wó wò wewe yò súús dèá wó. ⁵² ètrò èfíúvíwó là wó zinkpin jì, í kò amè kè wó nònnònmè là nyon gbí dé èjì. ⁵³ Eyrá amè kè FÚFÚ lénòn kídè ànú nyògbíwó, gánhégà ànyán Hótònnònwó álò gbálé. ⁵⁴ èkpédé Israël yè súbòvíjún, bà nà yéa' ná wó ànyán yè donú kpòkpò ⁵⁵ (sigbè í là nú nà míá dádá) Ábráhám kídè yè jijimè víwo sé ñ yí dáa. » ⁵⁶ Marie nòn kídè Elisabeth sigbè yléti àmènn, là y nán yè ñ gbè á ètrò yí dákia gbò. ⁵⁷ ífiá ga kè mà Elisabeth lá jé ia vá dọ, í jì àví ñcúví. ⁵⁸ yè cájítò wó kídè yè cómè mà wó sé bà Áxotá wó àdònnú dídú yè dèsi dídá gbò í wó seé là sè vívì kídè. ⁵⁹ ñkèkè amè nyiángbè wó vá nà èvó cócò nà dèviwó .wó bà yè wáá yò « zakária » yè dádá ñkò. ⁶⁰ gánkè yè náná nú bà « o, wóá yè bà yohana. » ⁶¹ wó nú nà bà. « amè dèkèn ñlé tó jijimè í tó ñ ñ nán o. » ⁶² wólè wó dèsi nà yè dádá nà wòá kpò sigbè wòá yè mòn. ⁶³ Ebiò távú cúkúví í ñròn ànúlá wódójí « yè ñkò í nyí yohanes » èkpácá amèoiámè. ⁶⁴ zédèkà yè nú húm í yè dè tó húmhúm í là .káfú Mawu. ⁶⁵ í àmè kè wó séé xómè là axají nà wóá, vònvòn dòwó. Kídè ètojí tòhówó séé lá yúdéá, wò là xónú có nònnònmè ý nán hún ⁶⁶ Àmè ká wósé sé ànyon ý nán wóá còé dé wó jíwó mà í là nú bà ; « nú ká í dèvi lá ká vá nyí ? » Enùkèdà Mawu yè là le kídè. ⁶⁷ Zakária yè dádá dè kídè ybòngbòn kòkò, í là nú nyon dè bà ⁶⁸ « ACen nà Áxotò Israël yè Mawu, Enùkèdà èjì yè dú kpò í wúnú nà xòxò dágbe hún. ⁶⁹ Ènyon dèdè kpòkpò yè yán lá David yè dècvi yè bómè tówó mà. ⁷⁰ Enú ká í nú tó ànyon nùdè tówó jì tó wó nùmmè lá dèdèca ⁷¹ Ènyí xòxò kè ná mí vòvò lá míá kètòwó kídè àmè káwó lá míá nyon dè de wó hòdómè wó. ⁷² Edé yè dònúkpòkpò dídá míá dàdàwó gbò í dọy dèkà wòwó lá ànu bláblá mà, ⁷³ lá èzé dèdè ká í tánú nà míá dádá Abraham èlè còé nà mí, ⁷⁴ kè xò mí lá míá kátòwó lómè, bà nà vònvòn ná có lá míámè bá míán téy sèn, ⁷⁵ lá kòkòmè kídè ànyon tòhó mà lá yè ÿkùvímè lá míán gbè ykèkè wó séé mà. ⁷⁶ í èwò àvinyen, á trò zún ànyon nùdètò nà amè kè lá jía, Enùkèdà á zòn Áxotò yè ÿkùvímè í lá jradó yè vává àxotò yè ⁷⁷ í lá ná èdúmè víwó nú nyan xòxòtò í laa tó ànú bàdà –bàdàwó còcò kè jì. ⁷⁸ Míán Mawuá còé Kémú tó yè dònúkpòkpò kèkèámè. Là yè dònúkpòkpòámè á, ává lá sigbè nyidòn yè kòkòmè ànè í lá kòdè míaji lá jì. ⁷⁹ Ávákò amè kè wólé zúblúmè kídè fèfègbé zuúblúmè lá èkùmè, nà átéy kpò mí yí ráumè fàfá yè mòrji. » ⁸⁰ kúdè dèviá yún, àlè cin í là wógándè tó gbòngbòn mà. ènnònnònnò zógbéjì kèkè í vá sèn dé ykèkè kéjì í vá dísá dèkiá nà Israël yè dú mà tówó.

¹ là ɲánəmǎán, césar auguste yó sé dǎka dó bà wóá hrèn àmǎwó sée là ɔ́ɔ́ɔ́cǎámǎ. ² rééureèn mà kéké kélé uà mà là ga kǎ mà Qúriniús nyi gán dǎ là syria ³ í àmǎsíámǎ là yi yǎ ɲta dǎmǎ í uè là ɲrǒ ɲkǒ. ⁴ yòséFu ca có là Nazareth là galillǎa dǎmǎ nǎ à yi yudǎa, là .David yǎ dǎmǎ kǎ wó yǎ bà Betleem ;ǎnúkédǎǎ ǎnyi David yǎ jǐjímǎ vi dǎkǎ , ⁵ ǎlǎ yi kǐdǎ Marie yǎnǎnvi kǎ í kǎ uá dǎ í fǒfǒ dǎa. ⁶ gǎkǎmǎ wó vǎ là ɲ nǎn dǎ, gǎkǎmǎ í a jǐvi uá dǒ. ⁷ ǎjǐ ɲcǔvi, kélékélé tǒ kǎ í cǒ ǎnǎ breè í cǒ dé ǎránwó nú dǔnú mà, ǎnúkédǎǎ tòhó ɲ là nǎwó là ǎmǎjǎrwó núcǒ o. ⁸ là ǎcǎnǎnmǎǎ arengbǒ kprǒtǒwó dǎkǎwó cǐ ǎzǎnmǎ dǎn là ǎbǒ wòmǎ nǎ cǒ bo nǎ wó rán kpǒ áwó. ⁹ zédǎka, ǎscotǒ yǎ mà dǒdǒ dǎkǎ zé nǎ wó là kpenkpenmǎ í tǒ kǒkǒ ɔ́ɔ́ɔ́crǎdǎwó í uǎnuǎn dǒ wó. ¹⁰ Mawu yǎ mà dǒ dǒ nú bà « mí ɲkǎ uǎnuǎn o,ǎnúkédǎǎ .ɲkǎ nú ǎnyǎn yǎngbǐ nǎ mì , kǎ lá nyi jǐjǒ gǎnɲgǎn nǎ ǎdǔǎ sée . ¹¹ ǎgba là David yǎ dǎmǎ wó jǐ ɔ́ɔ́nǎmǎtǒ kǎ nyi kristo ǎscotǒ ¹² mì-kpǒ dǎsi kǎ lá zé nǎ mián : mián kpǒ dǎvi yéyé kǎ wó jǎ í wó cǒ uǎn tródé í mlèn dé ǎránwó nú dǔdǔ gbǎnmǎ.» ¹³ zédǎka í sǎj kpǎ Mawu yǎ mà dǒdǎ, Mawu yǎ ɔ́ɔ́ǎwǎtǒ wó uá gǎdǎ gǎdǎ í uá là kǎfǔ Mawu í là nú bà ¹⁴ «kpenkpenmǎ nǎ Mawu là ǎjǐ dǎa .kǐdǎ ǎnyǐgbǎn jǐ, ránmǎ fǎfǎ nǎ ǎmǎ kǎ wó nyǎn gbǒ í rǎnǎnwó.» ¹⁵ gǎkǎmǎ Mawu yǎ mà dǒdǒ wó có là wǒgbǒ í yǐ kǒ jǐɲkǒriǎ, arengbǒ kprǒtǒwó là nú là wǒdǎkǔwó mà bà : mí có mián yǐ kǎkǎ Bethleem nǎ mián kpǒ ǎnúkǎ gǒǎ, ǎnúkǎ ǎscotǒ ná mí kpǒǎ.» ¹⁶ wó là wó kǎbǎ-kǎbǎ bà yewǒǎ yǐ làlǎ ɲ nǎn, kǎ wó kpǒ Marie kǐdǎ yósefu kǐdǎ yéyéviǎ mlen dǎ dǒ ǎránwó núdǔgbǎnmǎ. ¹⁷ kǎ wo kpǒ ǎnu ɲ nan Jrǒǎ, wó ǎmǎwó yǎn ǎnúkǎ wó nú nǎ wó kúdé yéyéviǎɲúm. ¹⁸ ǎmǎsíámǎ kǎlǎ dǒtǒwǒǎ wǒcǐ yǎǎ là nú kǎ arengbǒ kprǒtǒ wó là nú nǎ wǒǎ. ¹⁹ kǎ kǎn marie yǎ, ǎlǎ bǔtǎmǎ có ǎnú nǎn wó sée ún kǎ í sǎǎ, í là bú wó ɲ kpǒ là yǎ jímǎ. ²⁰ kǎ ǎrengbǒ kprǒtǒǎwó trǒ yǐ kǎa wó là kǎfǔ Mawu yǎ kpenkpenmǎ í là kǒdǎjǐjǐ nǎ ǎnú kǎ wó sé í kpǒ tǔtǔtǔ sigbǎ wó nú nǎ wǒǎ. ²¹ kǎ ɲ kǎkǎ nyǎngbǎ súǎn kǎ wó dǒ lá có vó nǒ yéyéviǎ, wó ná ɲkǒdǎ bà yésu; eɲkǒ kǎ Mawucǐjedotǒ nǎ kǎ ɲgbǒɔ́cǒ wǒǎ uá jǎ. ²² gǎkǎmǎ gǎmǎ sún bà wǒǎ kǒ yǎ dǒ dǎsí nǎ wǒǎ sigbǎ Mǒse yǎ sé nú dǎ ǎmǎ, yǒsofu kǐdǎ Mariǎ wǒcǐ yǐ Hamǎ yǎ ɔ́ɔ́mǎ là yerusalǎmǎ nǎ wǒǎ dǎsǎ nǎ ǎscotǎ. ²³ sigbǎ wó ɲrǎn in dǎ là ǎscotǎ yǎ sé mà : «ɲcǔvi kélékélé tǎǎ a nyi ǎnú kǒkǒ nǎ ǎscotǒ.» ²⁴ wó uá bà yǎ wǒǎcǒ vǎsǎnú í uá sigbǎ ǎscotǎ yǎ sé núdǎ ǎnǎ : «tǔmǐtǔmǐ ǎmǎuǎ ǎlǒ ǎlǔɲkǔkǔ ǎmǎuǎ.» ²⁵ ca, là yérusalemǎ ǎmǎdǎkǎ là kǎ wó yǎ nǎ bà siméon .ǎmǎ ɲ nan nyi ǎnúdǒdǒ wǎtǒ í kǒ Elé nǎnté kpǒ Israǎl yǎ kǒfǎfǎ í Mawu yǎ gbǎngbǎn kǒkǎǎ là jǐ ²⁶ Gbǎngbǎn kǒkǎǎ dǎsǎ nǎ bà ɲkǎ kǔ kǎ ɲgbǒ ɔ́cǒ ǎscotǒ yesu kristo a uá o. ²⁷ simeon uá hamǎ yǎ ɔ́ɔ́mǎ, kǎ gbǎngbǎn kǒkǎǎ tǔtǔ .í sigbǎ yǎ dǎdǎwó cǒ dǎvi yésu bà nǎ wǒǎ wó cóɲún ǎnú kǎ wó wǎnǎn hòhò là ǎsǎǎ nú. ²⁸ ǎcǐ dé yǎ bǒ wó mà, í kǎfǔ Mawu í nú bà : ²⁹ «ífiǎ ǎscotǒ, gbǎtǒ dǒ cǒ vi dǎ nǎa yi là rǎnmǎ fǎ fǎmǎ sigbǎ ǎnyǎn nǎn ǎnǎ. ³⁰ Enúkédǎǎ tǐɲ ɲkǔvǐwó kpǒ dǎdǎ, ³¹ kǎ ǎjǎrádǒ dǎ là ǎdǔǎ sée ɲkǔvǐmǎ ; ³² kanɲdǎ kǎ kǒ nǎ ǎmǎmǎcǒcǒ sǎtǒwó í nyi kpenkpenmǎ nǎ Israǎl yǎ dǔǎ.» ³³ ǎwǒ yǎa nǎ yǎ dǎdǎ kǐdǎ yǎ nǎnǎn nǎ ǎnyǎn kǎ wǒlǎ nú dé dǎviǎ kǎ lá nyi ǎnú tǒwǒ ³⁵ ǎwuí lá uá dǒ tǒ sé mà bà nen ǎmǎ súgbǒwó súbǔwó ná dǎ dǎ dé gbǎɲgbǎa.» ³⁶ yǎnrún dǎkǎ kǎ núnǎn Mawu nyǎn kǎ yǎ ɲkǒ nyi ǎnnǎ kǎ nyi fanue le yǎ yǎnrúnvi, kǎ nyi Aser yǎ jǐjímǎ.ǎcǐn là ǎcǒmǎ .ǎnǎn agbǎ ǎcǒ ǎmǎndrǎ kǐdǎ acǔǎ là yǎ ɲcǔ manyǎn manyǎn mà. ³⁷ ǎnyi kpǒsǔ ǎcǒ kǎvǎ cǐnǎ .ɲdǐɲdǐɲnǎn là Mawu yǎ ɔ́cǒ mà gbǒ o í nǎlé súbǒ ǎzǎnmǎ kǐdǎ ɲkǎkǎ mà là Mawu yǎ ɲkǔvǐmǎ ǎnúmǎdǔmǎdǔ kǐdǎ ǎdǎcǒcǒcǒ. ³⁸ là gǎ ɲ nǎn mǎǎn, ǎuǎ nǎ wó gbǒ í nǎlé dǎkpǎ nǎ Mawu dé yǎ nú nǎnǎn fǎǎ tǎ í nǎlé ɔ́cǒnú có dǎviǎ ɲ nǎ ǎmǎsíámǎ kǎ nǎnté kpǒ yérusalemǎ yǎ tǒtrǒ ɲré. ³⁹ kǎ wó wó nú kǎ wó ɲrǒdǎ sée là ǎscotǎ yǎ sémǎ, wó trǒ yi Nazareth là galillǎa. ⁴⁰ dǎviǎ là cǐ wó ǎgǎn dǎ, í là cǐ là ɲnúy ǎnyǎn kúdé nú nǎnǎn fǎǎ Mawutǒ là jǐ. ⁴¹ yǎ dǎdǎwó yi nǎn yérusalemǎ ǎcǒ dǎsiǎdǎ nǎ dǐdǐlǎmǎɲuzǎn. ⁴² ⁴³ kǎ ɲkǎkǎ ǎwó uǎǎ í wó trǒ yǐ kǒ wǒgbǎǎ, dǎvi yesu cǐ yerusalǎmǎ, wǎǎ dǎdǎwó ɲ yǎn o. ⁴⁴ wo bú nǎ bà ǎlǎ ǎɲrǒ ǎwǒmǎ, wó wó ɲ kǎkǎ dǎkǎ là mǎnyi kǎ ɲ gbǒcǒ í jǐ là ǎɲrǒǎwó kǐdǎ wó dǎdǎwǒmǎ ⁴⁵ kǎ wǒɲ kpǒǎ, wó trǒ í yi yérusalemǎ bà yewǒǎ uè jǐ. ⁴⁶ wó wó ɲkǎkǎ ǎmǎtǎn kǎn gbǒcǒ í uá kpǒdǎ là Mawu yǎ dǎcǒcǒ ɔ́ɔ́mǎ, í kǎnrǎn dǎ de ǎnú kprǎtǒwó dǒɲdǒmǎ í là dǒtǒwó í là bǐ ɲn wó sé ⁴⁷ ǎmǎsíámǎ kǎ là dǒtǒdǎ ci yǎǎ dé yǎ nú yǎnyǎn kǐdǎ yǎ dǒɲtǐwó. ⁴⁸ kǎ wó là kpǒǎ wó cǐ yǎǎ í yǎ nǎnǎn là nú nǎ bà : «ǎuǐnyen nú kǎ í jǒ í ǎwǎnǎ kǐdǎ mí, dǒtǒ,tǒ dǎdǎ kǐdǎ ɲcǎ mí jǐwó kǐdǎ vǎvǎsǎsǎ» ⁴⁹ ǎlǎ nú nǎ wó bà : «Nú kǎ í jǒ í mí là jǐ ún míún yǎn bà mà nǎn tǐj dǎdǎ yǎ ɔ́ɔ́mǎǎn ?» ⁵⁰ wǎa wǒɲlǎ sé ǎnyǎn kǎ í là nú nǎ wǎa gǒmǎ o. ⁵¹ í có kǐdǎ wó nǎ wǎa yi Nazareth, ǎbǔbǒ dǎkǐǎ nǎ wó í yǎ nǎnǎn là ǎnyǎn nǎn wó dé yǎ jímǎ. ⁵² wǎa yesu gbǎlǎ cǐ là nú nyǎnnyǎn mà kǐdǎ cǐcǐ là rǎnmǎ, í là kpǒ nú nǎnǎn fǎǎ là Mawu kǐdǎ ǎmǎ wó gbǒ.

Chapter 3

¹ Là ǎcǒ wuiatǎnǎmǎ kǎ kǎisǎrǒ tiberi là dǔ fiǒ, í ponce pilato nyi tǎtǒ là yudǎa, í Hérode nyi ǎmǎ kǎ kpǎcǎ là galillǎa, Filipo yǎ nǎnvi ǎmǎ kǎ kpǎcǎ là Iturca kǐdǎ Trǎcǒmǐtǐ yǎ nyǐgbǎn wó jǐ, í Lisanía nyi ǎmǎ kǎ kpǎcǎ là Abilǎnǎ, ² í ǎnnǎ kǐdǎ kǎyǎfǎ, wó nyi Mawuǎhǎ ɲkǎnǎntǒ í Mawu yǎ gbǎ uǎ nǎ zakǎria yǎ ui là zǒgbǎdjǐ ³ Elé wó ǎmǎnǎjǐ yǐyǐ ɲriyǎradǎ jǒrdan yǎ tǒɲ í là nú jímǎ trǒtrǒ kǐdǎ núvǎnwó cǒcǒkǎ. ⁴ Sigbǎ wo nui dǎ là Mawu yǎ nyǎn nuǎtǎ Esayǎ yǎ wǎmǎmǎ : «ǎmǎ kǎ là dǎhǎ là zǒgbǎdjǐ :» mí jrǎǎ ǎscotǒ yǎ mǎn dǒ í tǎǎ yǎ mǎnwó nǎ wǎa Jǒ. ⁵ Bari dǎsiǎdǎ lá dǎ, ǎtǒ kǐdǎ ǎtǒ cǔkǔvǐwó wǎa bǔbǒ ǎmǎn cǔkǔvǐwó wǎa trǒ zun ǎmǎn jǒjǒwó, ⁶ í ǎmǎ wó sée lá kpǒ Mawu yǎ dǎdǎ. ⁷ Iyohana là nunǎ ǎmǎ kǎ là dǒwó bà nǎn zún yǎwó dé cǐmǎ : « míǎwó, jǎnpátǎ yǎ jǐjímǎ víwó ! mǎn krǎnmi bà mián si là ɔ́cǒmǎfiǎn kǎ gbǎnǎn ? ⁸ mí cǐn ǎkǔ kǎ jǎ nǎ jímǎ trǒtrǒ í mǐɲkǎ núlǎ miǎndǎkǐ wǒmǎ bà : « miǎn dǎdǎ í nyi abraham »ǎnúkédǎǎ ɲlǎ nú nǎ mí bà Mawu sún nǎ dǎkǐǎ bà yǎǎwǒ dǎviwó nǐn Abraham sǎɲtǒ ǎkpǎ ǎlǎwǒjǐ. ⁹ ɔ́cǒcǒcǎ ǎcǒ sǒgbǎ dǎ bà yǎǎ có ǎtiwǒkǎ ǎnúkédǎǎ ǎti dǎsiǎdǎ kǎ ɲ cǐnnǎn ǎkǔ nyǎngbǎn wó cǎnǎ í cǎnǎ dé ǎzǒmǎ.» ¹⁰ sǎj yǐ jǎǎ ǎmǎǎwó là bǐdǒ yohana sé bà : «nú kǎ í mí dǒ là wǎ ?» ¹¹ ǎlǎ dǒɲ nǎwǒ bà : « ǎmǎ kǎ wó ǎwú ǎmǎ uè dǎ ná nǎn ǎmǎ kǎ ɲ wó ǎdǎ dǎ o, í ǎmǎ kǎ wó ǎnu kǎ ǎdǔ dǎǎ ná wǎ nǎn ca» ¹² ǎmǎ kǎ ɔ́cǎnǎn ǎnujǒjǒwó wó cǎwó uá bà wǎa zǐn yǎwó dé cǐmǎ í nú nen bà : «ǎscotǒ nú kǎ í mí wǎ ? ¹³ ǎlǎ dǒɲ nǎ wó bà : «mǐ kǎ ɔ́cǒ hó wú kǎ wó bà mián ɔ́cǒ o.» ¹⁴ sǎjǎ dǎwǒ ca là biǎ sé bà : «í mián wó dǎ, nú kǎ í mián wǎ ?» í là nú nǎ wó bà : «mǐɲkǎ

wò adán, nònmi cò àgòjèjè nè o gankà wó là tú nè mían ná nyon nè mí»¹⁵ gákèmh àmèwó nòntè dè í là kéqí là kristo yà vā uā, àmèsíamà là biì là yè jímà bè yohana yè nyi kristò.¹⁶ yohana là dōj nèwó bè : « nyan máa zin mi dè cimè vā àmè dèkà gbònn, èwò ègañ dè wúún í nyin ñ jè bè Má tú yè Fòkpà kawó o. a uá nyròn mi kidà gbòngbòn kòkò kidà zò.¹⁷ knyongbí là ènú Jájradó gāmà nè átéh trò èkú nyòngbíwó dè avāmà vā kà nyi ègbéwó a uá tòzò wó là èzò màmàcimà.¹⁸ Kidà ca àdòdò núnú sùgbòsùgbò nè àmè wó, yohana là nú Mawu yè nyòn nyòngbí nè àmè wó.¹⁹ Gákè mà Erode kà kpàcè wogbè trò í kpòè bè èdè Erodias, nònviá yè si, kidà ènú uèn wóséé kà Erode wò.²⁰ Ègbé cò àlá sáñ kpé yè nú vòè nwó : ètú yohana dé gakpámè.²¹ ifiá èvāmà bè gákémà wó nyròn amè wò, wó nyròn yesu kristo ca.gákè mà í là còdò, í jìñkòrí hù, ²² gbòngbòn kòkò dīuá sigbè rānmà yè nònnnò mē déjì sigbè alūñkúkú í ahá didi có Jìñkòrí uá : «ènyi èvínyn kà ñ ròn tò nyòn gbò, ñ sènnn uiví là gbòwó.»²³ kà yesu tò yè dō jía èlè dō ànò gbàn .èlè sigbè wó là bú yosefu yè uí Héli yè uí.²⁴ matthat yè uí, lévi yè uí, Melki yè uí yannaí yè uí yosefu yè uí.²⁵ Mattathia yè uí Amos yè uí Nahoum yè uí Hesli yè uí Naggai yè uí.²⁶ Maata ye uí Mattathias yè uí sémein yè uí yosek yè uí, yoda yè uí ²⁷ Yohanan yè uí, Rhésa yè uí zorobabel yè uí, salathiel yè uí Neri yè uí ²⁸ Melki yè uí Addi yè uí kosam yè uí Elmadam yè uí, Er yè uí ²⁹ Yésu yè uí Eliezer yè uí, Yorim yè uí, Mattath yè uí, Levi yè uí. ³⁰ Siméon yè uí, yuda yè uí, Joseph yè uí, Yonam yè uí, Eliakim yè uí ³¹ Méléa yè uí, Menna yè uí, Mattata yè uí, Natham yè uí, David yè uí, ³² Jessé yè uí, Yobed yè uí, Boaz yè uí, Sala yè uí, Naasson yè uí, ³³ Aminadab yè uí, Admin yè uí Arni yè uí, Hezron yè uí, Pérez yè uí, Juda yè uí, ³⁴ Yakobo yè uí Isaka yè uí, Abraham yè uí, Térah yè uí Nahor yè uí ³⁵ Serug yè uí, Reu yè uí, Péleg yè uí, Eber yè uí, Shelah yè uí, ³⁶ Kaïnan yè uí, Arphasead yè uí, Sem yè uí, Nówá yè uí, Lamek yè uí ³⁷ Mathasaem yè uí, Enoch yè uí, Yareta yè uí, Mahalélee yè uí, kaïna yè uí ³⁸ Enos yè uí, Seth yè uí, Adam yè uí, Mawu yè uí.

Chapter 4

¹ í yésu dō kidà gbòngbòn kòkò, trò có Jordan yè tāmà í gbòngbòn là kplòè là zògbèjí ² Fi Fútò tékpò là ñkèkè hò kaa. ñlè dú ñdèkim là ñkèkè là wó jí o, í gákémà ñkèkè nà wó uá yía, Fúfé là. ³ Fútò lé nú nà bè «nè ènyi Mawu yè uía, dègbé nè èkpé làwó í wó trò zúún ñdúdu.» ⁴ Yésu là dōj nà bè : «wó nyròn bè àmè ñ nònnn ègbè nèn èdúdu dèdè o.» ⁵ Séñ í jíaFutóa kprò yesu yí yijiyijí tòhò í là disà anyi gbañ fí dūháwó sée nè là adábá hóhó dèka mà. ⁶ Fútò là nú nà bè : «mán cò àcè kpàkpa nàwó sée kidà kpènkpen mà nè wó; ènúkèdà wó cò wo sée ún í ñcò nín nán àmè kà ñ jía. ⁷ Séñ yí jía nè èdètà gú ún í sènañ, wó sée wa nyí tò wò. ⁸ Vā yésu dōj í nú bà : «wó nyròn dè bè asèn Áccotò tò Mawu í cò èdò nà yè dèkín.» ⁹ í futò gbè kprò yésu yí yérusalèm í còè dè tòhóyijiyijí là Mawu yè sènsèn yè hòtāmà í là nú nà bè : « nè ènyi Mawu yè uí, géjín có lélá yí anyígbañmè ¹⁰ Enúkèdà wó nyròn dè bè : « a uá ná gbè yè mādòdòwó dé èñwó, bè wò kprò júwó nè bàdà dè ñká jò dé èjìwó o. ¹¹ í wò còwó dé wó lòwómè nè tò Fòwó ñká kré èkpé o. » ¹² yésu là dōj nà bè wó nyròn dè bè : «ñdòlá té Áccotò tò Mawu kpà.» ¹³ kà Fútóá té yésu kpò jrò, ècò là gbò í yí kèkè gbé dèka. ¹⁴ í yésu trò uá galiléa ídò kidàgbòngbòn kòkò yè ñúnsín í ànyòn ñnán kàkà dèjún là èccanámè sée. ¹⁵ í tò nú kpà kprá sensen yè hòmà í àmè wó sée káfui. ¹⁶ Èva Nazareth yè dú gán kà mà wó nyilè í sigbè gasiágamè èdònn èdèxòxò yè hòmà là gbòndémà yè ñkèkè jì.ècò í là ccrèn nú kidà ègbè jiji yiji. ¹⁷ Wó cò ànyònnùdètò èsàya yè wèrà mà .èhúm wèrà fí wó nyròn dè bè ¹⁸ «Áccotóá gbòngbòn là jí nyèn, ènúkèdà èsiamí ñ bè máa nú ànyòn nyòngbí nè wámònnnwó èdèjì bè má nú èka tútú yè nyòn nè àmè kà wó brá dè wó, í nú ñkúuví húnhún yè nyòn nè àmè kà ñkúnnnwó, bè má ná wónò àmè kà wàlà còcòcàmè ¹⁹ í máa nú accotò cò cò kà nè amèwò ²⁰ hòtònn í tú wèrà, í còè nè Dòcòví í kánrèn.Àmèwò ñkúuiví sée léji là èdèxòxòamè ²¹ ítóji í là nú wó bà : «ègbàa ànyòn là wú yédò là mían tò dòdòmè.» ²² wó sée nyé ènú tòhò kpòtò nè ànyòn kà í núà í kpàcàwó nè còcòkà yè nyòn kà là dó yè nùmmè àwó. Wó nú bà : «ñ nyí yosefu yè uí nán?» ²³ í là nú nà wó bà : «yánwòí mí dè èlò dódó àlá gò mà ñ. » : «dòkita, ná háyáháyá wóñtá wóñtá dèkiwó.»ènúkè mi sè sée bè èwò là capernaúm, wò ènàké là wóñtá dú gánmè. ²⁴ ilè nú nà wó bà : « là ènyòn àdòdò màá ñlè nú nà mí, wóñ dò nè wèzòn nyòngbí nè ànyòn nú dè tò dèkín là yèñtá dúmè o. ²⁵ Vā là ànyòn dòdò mà ñlè nú nà mí bà, kpóbú sùgbò là Israël là Elie yè gāmè jìj kóri tú yè ègbò kéké nè còtòn í yréti amàndin fúfé gánngám dèkà dò là èdúà sée mà. ²⁶ Vā, Elie ñyi àmè dèkín gbò o, tòwò nè kpósú dèkà kélè sareptà là sídòn. ²⁷ í guídúnòn sùgbò là Israël là Mawu nyòn núdètò Elisée yè gāmè, vā sejjíà èdòá ñuò nè wó dèkín tòwò nè Naaman syriátà.» ²⁸ gákè mà wó là sé ànyòn nán wó séá, àmèsiamè kélè sensen hó dō kidà còmèfièn. ²⁹ wó có, í yindó là èdúà mà kéké í séyi èdò kè è ci kúqè là ètò kè gòmè wó có èdúà dò, bè wòá yín kèkà í sèñ yí gòmè. ³⁰ vā yésu tò wómè í yí tòhò bú. ³¹ Ké í dō capernaúm, galiléa yè dú gañ, í tóji ènú kpàkprá wó dé gbòn dèmè yè ñkékéá jí. ³² Yè nú kpàkprá àmè kpàcáwó Enúkèdà à èlè còcònú kidà acè kpàkprá. ³³ Kpò àmèdèkà là sènsèn yè còcòmè kà dō kidà gbòngbòn màkòmàkò .ilè déáhà kidà ègbè sèñsèñ : ³⁴ «aá !núkéí mían té wò kidà wò, yésu Nazareth ?èuá bè yèá uá cròn mían? ñnyán àmè ké ènyi-Mawu yè nùkòkò» ³⁵ Yésu kañ ñkúuimè nè gbòngbòn ilè ?nú bà : «vìnn cóní, í nán dó là àmè námè» gákémè gbòngbòn cò àmè còcúgú dé wó dòj dòmèa, í dó là mà kéjì wò ènú bàdà dèkín kidà o. ³⁶ Èkpàcà àmèsíamè, í wòñ nòntè núcòcòcò nè wó dèkiwó ilè nú bà : «ànyòn kéinyí ànyòn nàwó ? èlè kédé wá kidà Àcèkpàkprá kidà ñsén dé gbòngbòn vòèñ, í wólè dó » ³⁷ Nènn ké yésu yè nyòn là kákà là tòhò dèsiádè là ècà námè. ³⁸ sejjíà, yésu có là sènsèn còcò àmè í uá simon yè còmè .kpò àtikéci gànngañ dèkà là simon àsiánòn dè, í wólè dèkúkú ním nè nán wò ñdèkà nèn. ³⁹ èkpán dà jí í kédè àtikécià bè ná dó í àtikécià có.í zèdèkà, ècò ilè wò èdò nèwó. ⁴⁰ Là nyidòn yè jéjèmmè, àmèwó có dònnon dèsiádè ñkúuimè uá nè yésu .ècò nè àlò dé wojí í dànè dō nè àmèsíamè ⁴¹ ènú kpéképè dònnon là àmè sùgbòwò mà.í ná là déáhà : « ènyi Mawuui ! »í, yésu kédè ènú kpéképé í gbè dè màñ nè wó bè wóá còcònú o, Enukédà wó nyin bè èyi kristò. ⁴² kéjéké, èdó í yí sogbéjì.Àmèwò là jí wó uá tòhò kè iléá wójí bè wòá còcòcè nèñkà díjídí là wó gbò o. ⁴³ vā èlè nú nà wó bà : «ñdòlá nú Mawú yè nyòn nyòn gbí nè èdú gán kpòtiáwó cá; Enúkèdà cagbé ènánñtí wó dñj dídá lélá.» ⁴⁴ í, gbè tóji ànyòn núnú là sensen còcòáwómè là yúdèá dúáwó mà.

Chapter 5

¹ ifiá àuá, gakemà àmà kéwó ciciocrádé yésu bà yéwóá sée Mawu nyɔn, i wolè táńkù gánngán tó kélé Crénésareth. ² àkpò Tòjihùn àmàuve ke wò brádè dā táńkúátó ètòjì yitòwò ke dīva ilà yanwò dāwò. ³ Yésu dō tō jihúnán dēká mē kényi simon tō ilà núnè bà nanán yéwòá gbòyi cèè dēká là āgòátó yikò òeíamā lágúé, í kanrem, ilà Tòjihùman mēán, ilà kpranú àmèwò. ⁴ kéí cónú jrǎá, ànu nà simon bà : «cò mian yí fí àciá súgbòléá í ná daqǎá.» ⁵ simon là dón nà bà : «àccotò mi wòdó èzánmā sée í mí là ñdèwó .vǎá là tō nɔn jǎá, máan dādǎwó.» ⁶ wò wè í là òhoà sugbòsugbò, kéké wò dāwò là zin. ⁷ Wò dési nà wò cɔcɔwò ké là tójihùn bú mà bà woá vǎ kpédé yéwoùn, àmà nǎwó vǎ í woqǎ tojihùn àmà veáwó kéké wò là dō cimà. ⁸ Vǎá simon pière, kéí kpò ànà àjé yésu yà fǎwójí í nú bà : «gboí là ègbònyo Accotǎ, Enukédǎá ñnyí ànúwɔn wǎtǎ.» ⁹ Èkpàcè kidè àmà ké leñnǎwó cagbé àqǎ ke wò daátǎ. ¹⁰ àmà kà lǎñnán wò nyi yakobo, Yohanas zobédée yà viwó, wósée nyi àqǎdǎtǎ kidè simon .í yésu nú nà simon bà : «kaá wǎnɔn o Enukédǎá máan wǎwò àmèwó dǎtǎ.» ¹¹ ké wocǎ tójihùn wò vǎ ànyigbǎn jǎá wò táciwó í prèè dó. ¹² Èlè èdú gánngán nán woqéká mà fí gúdùnɔn dēká là .kéí kpò Yésuá, èguejèn í cǎ ñkúuimè cǎn ànyigbǎnmè ilà nú dēscosco lá nà : «Accotǎ, nà èjǎá, àtérǎ wǎñ àmà kǎkǎ.» ¹³ í yésu vrú àlǎ, í sǎñtǎ è í nú bà : «ñjǎ, trǎ zùn kǎkǎ.»àkàkà èdǎá cǎ là jǎ. ¹⁴ Yésu là nú nà bà ñká nú nà àmà dēwó o.í nú nà bà : «ve disà dēkiwó nà mawú dǎwǎtǎ, í ná nán nú nà tǎ kǎkǎ sígbé Mǎsè ñrǎn dè ànà, ànyí ànú tóhó kpǎtǎ nà wó.» ¹⁵ Wolé cǎ nú cǎñ èjǎjǎ, àmà súgbòwò là bǎ bà yéwoá dǎtǎ nà yéwo dǎwò nán vǎ nà yéwó. ¹⁶ Vǎá yǎá là dē dé azǎgué là zogbéjǎ bà yǎá cǎcǎ. ¹⁷ Là ñkéké lá wò dēká mǎñ, èlè kprǎnú .fariotǎwò kidè èsénú kprátǎwò kǎnrén dè, wò cǎ galiléá yà dú áwó mà kidè yuqéá kidè yérusalem,í Mawu yà ñsén là dǎ jǎ dè kidè nà àmèwó dǎ nà vǎ nà wó. ¹⁸ í àmèwó gbònnɔn í cǎ rǎnmà tútútǎ dēká èbǎjǎ, ilà jǎ bà yà wǎá cǎ dǎ cǎ ámà í séuñ dé ñkúuimè nà. ¹⁹ í sígbé wò nyán nà woá wǎmɔn í cǎ dǎ cǎámǎán cǎgbé àmà súgbònn tǎá, wo raá gǎscǎá jǎ í cǎ kidè yà baá í qǎ tǎ gǎscǎ tǎntǎnnǎmà là àmòwò mà là yésu yà ñkǎ. ²⁰ kéí là kpò wò cǎcǎsǎá, ànú bà «àamà wò cǎ tǎ núwǎnnwò kéwó.» fariotǎ wò kidè ànúñrǎn tǎwó tǎjǎ cǎlǎcǎlǎ wǎwò : «àamà kéí nyi àmà là ilà nú busǎyǎnnwò.» ²¹ «mà kéí làtérǎ cǎ ànúwǎnnwò ké nà ñnyí Mawu dēkin o ?» ²² Vǎá yésu nyán wò súsúwó, í là biǎ sé bà : «nukeí jǎ í milè wǎ biǎbiǎ macinkú – macinkú nǎwó là mián jǎwó mà ?» ²³ núkéí búbǎwú, bà wǎá nú bà : «wò cǎ tǎ núwǎnnwò kéwó» áló wǎá nú bà : «cǎ í nán zǎn ?» ²⁴ eun, kén gbǎ cǎcǎ mian yǎn bà àviá wǎ àcekpǎkpǎ dè là ànyigbǎn jǎ bà núwǎ ènnwó ké,ñlè nú nǎwó,cǎ tǎ baá í ná yǎ gbǎ wó.» ²⁵ zǎdēká àmǎá cǎ cité là wo. ñkúuimè, í cǎ yà baá í yǎ yà cǎcǎmà ilà kǎfú Mawu. ²⁶ Èkpǎcǎ wò sée í wò là kǎfú Mawu, í dǎ kidè wǎnnɔn, wò là nú bà : «ègbá mi kpò ànú gódó gódó wó.» ²⁷ Lénañgbé, èdó í kpò ànújǎmǎsítǎ dēká ké wò yǎ nà bà Lévi í kanrin ànújǎ yà cǎcǎmà .ànú ná bà : «kprǎñdò.» ²⁸ Léuitǎá cǎcíté, ilà kprǎèdò. ²⁹ Léuitǎá dǎ àzǎn gánngán dēká nà yesu lá yà cǎcǎmà, í ànujǎlamǎsítǎ .sugbòwò kidè àmèbùwó ké wò nǎnnǎn là gǎmà nyǎngbi mà là tàvùñ ilà dúnú kidè. ³⁰ Fariotǎwò kidè ànúñrǎntǎ wò là gbǎn cǎlǎcǎlǎ ilà nú nà yà docuivó bà : «nú kéí jǎ í milè dúnú ilà núnnú kidè ànújǎlamǎsítǎwò kidè ànuwǎnnwòwǎtǎwò ?» ³¹ Yesu dǎñ ilà nú nà wò bà : «ñnyí àmà kélà nyǎngbiǎwó í cǎiañ èdǎ yǎtǎ o, vǎá dǎnnɔnnwó. ³² Nyǎñuá bà màvǎ yǎ àmà jǎjǎwó o, vǎá núwǎnnwò wǎtǎwò bà nà wǎátrǎ jimà.» ³³ wólà nú bà : «yohanes yà docǎvi wò nǎnnɔn ànú màqǎmǎqǎ í nǎlè cǎcǎqǎ, fariotǎwò cá, iuvǎ á tǎwò wò là dúnú ilà núnnú.» ³⁴ yésu là nú wò bà : « mián téñ ná ànú màqǎmǎqǎ àcǎ kidè àsǎ wò cǎlǎwò gǎkemà àcǎ kidè àsǎ là wǎgbǎ dǎá ?» ³⁵ ñkéké wò gbònnɔn ké àcǎ là va cǎ cǎ ànú màqǎmǎqǎ.» ³⁶ ègbélè dǎ èlǎ dēká nà wó : «àmàdè ñjinnè àwú yǎyà í séñ grǎnèdǎ àwú cǎcǎcǎ o.nà í weá, agrin àwu yǎyàá í àvònn kǎñkǎn yǎyàá ñká téñ zǎn kidè àwú cǎcǎcǎ o. ³⁷ í àmà dēkin cǎ nà àhá yǎyà sé kǎ nà dé èrán yú grǎmà o, dǎbúá áhá yǎyà áwó èrán yú grǎá, í áhá lá kongbí í èrán lá dahin. ³⁸ Yǎñtiá wǎá cǎ áhá yǎyà dé èrán yú grǎ yǎyà áwó mà. ³⁹ í àmà dēkin nà í nú áhá cǎcǎcǎá jrǎ, ñgbé jinà yǎyà á o,ànúkédǎá ànú nǎn bà : «cǎcǎcǎá nyǎnnwò»

Chapter 6

¹ Gbèdǎká là gbòndǎmà yà ñkékéá jǎ, Yesu là tǎ èbowòmà í yà docuivó lezin bomà yà tí kucincinwó í là qúí, nà wò gbídí là àlòmà jrǎ. ² Vǎá fariotǎ dēwó là nú bà : «nú kéí jǎ í mí là wǎ ènú ké wò dēmɔn bà wǎá wǎ là gbòndǎmà yà ñkékéá jǎ man ?» ³ Yésu là dǎñ nà wò bà : « mǎñ cǎren ànúkà David wǎ kǎ fufé láá yà kidè àmà ke kprǎè dǎáwó á ?» ⁴ wò dǎ Mawu yà cǎcǎmà, ècǎ èñdǎqǎ nǎnǎwò, ilà qúí ilà nán àmà ke kprǎè dǎáwó, ànúdǎqǎ nawó ke àmà dēkin ñdǎlǎ qǎ o, tǎvǎ nà vǎsǎtǎwò, dēkin ?» ⁵ èlè nùmà wò bà : «àmà gbétà yà viá nyí àccǎtǎ nà gbòndǎmà yà ñkékéá.» ⁶ ñkéké bú nà gbòndǎmà yà ñkékéá, Yésu dǎ sen yà cǎcǎmà ilà kprǎnú àmèwó .ilà yán àmà dēká ké yà núqǎsǎ kúsé. ⁷ wéma ñrǎntǎwò kidè fariotǎwò là là ñkuvi dé yésuñ bà yèwǎá kpò bà á dǎdǎ là gbòndǎmà yà ñkékéá jǎá, kén gbǎcǎcǎ nà yèwǎá téñ kpò súsú bà yèwǎá señ kprǎnyǎnnèrǎ bà èwǎ. ⁸ vǎá kéí dési wo súsú, ànú nà àmà ké yà lǎ kúséá : «cǎ í ná nǎnté dé àmà wò dǎñ dòmà.» í àmànn cǎ í nǎnté dé leñnǎ. ⁹ Yésu là nú nà wò bà : «ñlè biǎ mǎsè bà wǎáterǎ dē mǎn bà wǎá wǎ ènú nyǎngbi là gbòndǎmà yà ñkékéá jǎá áló wǎá wǎ ènú bàqǎ, wǎá cǎcǎmà dǎgbé áló wǎá bú àmà ?» ¹⁰ kéí trǎ ilà kpǎ wǎá, ànú nà àmǎá bà : «vǎbǎ tǎ lǎ »èwǎé í yà lǎ kpǎ dǎ dǎdǎ. ¹¹ wò wǎ cǎcǎmà fún gánngán ilà là súsú là wò dēkíwòmà bà yèwǎá kpò ènú ké yèwǎá téñ wǎ kidè Yesu. ¹² Èuáuvámà bà ñkéké nǎwó mà ké yésu yǎ ètǎ jǎ bà yǎá cǎcǎqǎ, í nǎñ èzǎn nán sǎèmà ilà cǎcǎqǎ nà Mawu ¹³ Kénkéká, èyǎ yà docuivó ilà wò mǎán, í cǎn àmà àmèwuivè, ké í nán kǎ wò bà àmèdǎdǎwò. ¹⁴ àmèdǎdǎwó ñkǎ yà nyi simon, àmà kéí nán ñkǎ nǎn bà petro, André, nǎviá, Yakobo, Yohanes Barthélemian ¹⁵ mathio, Thomas yakobo Alphée yà vi, Simon, àmà ké wò yǎ nà bà zéloté, ¹⁶ yúqǎ, Yakobo yà vi, kidè yúqǎ Iscariote ké sǎ Yésuá. ¹⁷ í yésu dǎ là ètǎáji kidè wò í nǎnté là tóhó ké sǎá .yà docuivó súgbòwò là lélérǎ nañ dè, kidè yúqǎ yà dǎmà tǎ súgbòwò, kidè yérusalemà kidè àccǎtǎ là tgr kidè sídǎn. ¹⁸ wò vǎ bà yèwǎá vǎ dǎtǎé í á dǎ dǎ nà yéwó nà yéwó dǎléléwó .àmà ké gbòngbònn wǎnnwò blǎqǎwó cǎ kpò dǎyǎyǎ ¹⁹ àmèwó sée là jǎ là bà yéwǎá tǎlǎè, ànúkéñtiá ègǎn dēká là dǎ là mà í là dǎdǎ nà wò sée. ²⁰ kéí kǎ ñkuvi í kpò yà Docuivóá, Yésu là nú nà wò bà : «Mawu á déjǎ nà mi miáwó kenyi wǎámànnǎnǎwó Enukédǎá Mawu yà frǎí dǎcǎcǎ nyí miántǎ. ²¹ mawu ádéjǎ nà mi

miáwó ké fúfé lde ifiáwó, mián ɔ̀ɔ́cɔ́. Mawu á dójì nè mi miáwó ké lè fánúvú ifiá, mián vá kónú. ²² Mawuvi ádéjì nè mi nè gákemà àmàwò lè léké mián, nè wó còmi dánɔ̀kpínú, nè zúmí ilè tútú mián kò sigbé mi lè hòn, cágbé àmà gbéɔ̀túvía tá ²³ Mi kpò jìjò lè ɔ̀kàkà ná jí í zókpà kidè jìjò, kpò mián fèn tú á gánɔ̀gáɔ̀ lè jìkòrì.gbéseijíá nònnònmà ɔ̀j́ná í wó tògbíwò zánnon nè nyòn nú ɔ̀tétwò. ²⁴ vóá bàbà nè mi miáwó Hotònnòwò ! ànùkédóá mi hò mián jiji yè jéjémè vò. ²⁵ bàbà nè miánwó ké ɔ̀ɔ́cɔ́ ifiáwó ! ànùkédóá fúfé á vá lè mi lè diɔ̀ɔ̀dimè bàbà nè miánwó ké lè kònu ifiáwó ! ànùkédóá mián vá nòn vòvò sàsəmà í mián Fánvi lè diɔ̀ɔ̀dimè. ²⁶ bàbà nè mi nè ànyì bə àmàsiámè lè nú ànyòn nyòngbú có miánún ! ànùkédóá nənə ke séiyíá nònnònmà ɔ̀j́ná ké wó tò gbiwò zán dè ànyòn núde vihetòwóún. ²⁷ vóá ɔ̀lè núí nè miánwó ke lè ɔ̀tòtògánwò, mi vòn mián kètúwò, mi wò nú nyòngbi nè àmàké lèkà miánwò, ²⁸ mi nú bə wóá déjì nè mi nè àmà ke lè ɔ̀ténú nè miáwó, mi ɔ̀còɔ̀ké nè àmàké lè zán mi bàdà –bàdà wó. ²⁹ nè àmà ɔ̀ ɔ̀còtòmà ɔ̀kà nè wóá, ná trɔ̀ əvəá tò nè.nə àmà cò tò wóá ɔ̀kà tú məmà bə ná ɔ̀ tò wú gòmà tóá o. ³⁰ nán nú àmàsiámè ké biò nú wóá .nə àmà ɔ̀ cò ɔ̀ɔ̀kà kényi tòwóá, ɔ̀kà biè bə nán trɔ̀é vá nè wó o. ³¹ ànùké milè jì bə àmàwò nán wò nè mián, miwòé tútú nè wó cá. ³² nè mi rònnon ɔ̀ɔ̀ké àmà kéwò rònnon nyòn gbɔ̀,àlè kéí mí lè kpò ləmà ?ànùkédóá ànùvòcèn wòtòwò cá rònnon àmà kéwò rònnon wó cá wó nyòn gbɔ̀. ³³ nè mi lè wò ànú nyòngbí nè àmà kéwò cá wò nən nè mi, àlè kéí milè kpò ləmà ?ànùkédóá ànùvòcèn wòtòwò cá wònə. ³⁴ nè wó wónú ɔ̀ɔ̀kà nè àmà kəwò milè kpò mònnon bə wóá vá tuí nè mi, àlè kéí mí lè kpò ? ànùvòcèn wòtòwò cá dònə ànú nè ànùvòcèn wòtòwò í nònnònté kpò bə wóá trɔ̀ ɔ̀cò ànùkà àsò kidè wó tóá nè wóá trɔ̀é vá nè wó. ³⁵ vóá mi ròn mián kètúwò, mí wò nú nyòngbi nè wó. mí dòə nè wó nè mi ká ciji bə mián hòɔ̀ɔ̀kà kə wóá trɔ̀ vá mí o mián fèntú á súgbɔ̀ .mián nyi àmà kə lè jìkòrìɔ̀á yè víwò, ànùkédóá yəɔ̀tá nyòn nè àmà mán dàkpéwò kidè àmà vòcèwò. ³⁶ mi nyi àdònúkpòkpò tòwò, sigbé mián dàdà Mawu nyi àdònúkpòtò ènə. ³⁷ miɔ̀kà ɔ̀kòjò o í wòɔ̀kà ɔ̀kòjò nè miáwò cá o.miɔ̀kà búfòn o, í wòɔ̀kà búfòn miánwò cá o. micòkèkə àmà búwò, í wóá còkə kə miánwò cá. ³⁸ mi nán àmà búwò, í wóá nán mián cá. ɔ̀nyì jìjónú nyòngbi (wóá zún, wóá ɔ̀còncòcòɔ̀, náɔ̀kòngbi) í wóá vá ɔ̀kə də mián wú vòn gánɔ̀gánmà. ɔ̀nùkédóá kidè jìjənú kə mí séɔ̀ lè sùbòéá í wóá séɔ̀ sùbò nè miáwò cá.» àlè nú àládòdò dékà nè wó : «ɔ̀kúvi tònnò á tɔ̀j kpò ɔ̀kúvi tònnónán nè wó wòe, wòɔ̀kà gəjín wòáməvə àwoséé ɔ̀ ɔ̀còməán ? ⁴⁰ dòcòvi ɔ̀lè əjì yə ɔ̀còtò o, vóá dòcòvi kə ɔ̀còkpàkprá nyòngbi ànəɔ̀ sigbé yə ɔ̀còtò ànə. ⁴¹ nùkèijò í àlè kpò àtikpòvi kəlè ɔ̀kúviijì nè àccròwóá, í ɔ̀tələɔ̀ kpò àtikpò gánɔ̀gán kəlè tò ɔ̀kúviijíá o ? ⁴² nè àtəɔ̀ núnə àccròwò bə : «àccrò, nòntə nəmaɔ̀ ɔ̀ ɔ̀tikpòvi kəlè tò ɔ̀kúvimə » nè wòɔ̀tá ɔ̀kà təɔ̀ kpò àtikpò gánɔ̀gáɔ̀ kəlè tò wò məaɔ̀ o àyəmə nùwòtò ! ɔ̀ ɔ̀tikpo gánɔ̀gán kəlè tò ɔ̀kúvi mə gbòcò, tò ɔ̀j́nàməaɔ̀ àtəɔ̀kpò sigbé àtəɔ̀ ɔ̀ ɔ̀tikpòvi kəlè àccròwò yə ɔ̀kúvi jíá. ⁴³ àti nyòngbi ɔ̀ɔ̀lè kə cínnon ɔ̀kú bàdà ó, nənə kə àti yànyàɔ̀ ɔ̀cinnòn ɔ̀kú nyòngbi o. ⁴⁴ wò dənəsi àti ɔ̀siáɔ̀ké tò yə kú cínín nyòngbi jí. Wòɔ̀ kənnò gbòtì lè ɔ̀tì tiji o, àlò wò cònnò gbòtì kpòá lè àɔ̀j́á vəmə o. ⁴⁵ àmà nyòngbi, nyi ànú nyòngbi kə wócán í bòɔ̀kə kə wáá də yə jímə ɔ̀kə, ɔ̀cennò ànú nyòngbi dò í yànyàɔ̀ kə wócán bòɔ̀kə kə wáá ɔ̀kə də yə jímə ɔ̀cennò ànú yànyàɔ̀n dò .ànùkédóá nè í súgbɔ̀ lə əj́ámə í dònə lə ànùmə. ⁴⁶ nú kèi jò í mí lə yòɔ̀ bə : «àccòtò, àscòtò í mí wònnon ànùkə ɔ̀j́núnəná o ? ⁴⁷ àmàsiámè kə vá nè əgbòn nyéán sənnon tɔ̀ín gbə, í cònnə də àdòwò-wòmə, mán díá àmà kə íɔ̀íá nè mí. 48- əɔ̀j àmà kə tú àscò, í kúɔ̀ yí gòmə í cò gòmə kpéwò də əkpéwò jí. gákəmə cícáru vá gbán də àccòunán, ɔ̀təɔ̀ mənín o, ànùkéɔ̀ tía wò túí nyòngbí. ⁴⁹ vóá àmà kə lè sé tún nyòn í lə còkə də èdò wòwòməám ədi àmà kə tú yə ɔ̀còmə də ànyigbán, kəɔ̀ wə gòmə ɔ̀kəpə nè o. gákəmə cícáru vá gbán déunán í zéɔ̀kə əmú ,í àscò nán mə dáccèn gánɔ̀gán.»

Chapter 7

kà yesu nú nyòn kàilè nùnnà àmà kàlè òtòtáwó jràá, əyi capernaun.² kpò, àmà kàlè kpàcè nà àmà kàvètàkpò wò àmàòcòcòcré òkà òkà, kèi rònnon yə nyòn gbò súgbò, kà ləqò í lə àkúmon jí.³ kà àmà kà kpàcè nà àmà kàvètàkpò se wò ɔcònú có yesuŋ nàán, àqò yúdà yə mà cínínwó òíqá, nà wòá nú nà ná vá dáqò nà yə òòcòvi.⁴ kà wò qó yesu gbòá, àmà ləwó lə qe kúkú mà ilà nú bə : «əjè bə nán wénín»⁵ ànùkédóá ərón mian qú yə nyòn gbò í yəi mà hámà yə hò nà mi.»⁶ séjìj, yesu yiko kidè wò .kèi tébò àcòməán, àmà kà kpàcè nà àmà kàvètàkpòá qò əccrəwó bə wòá nú nin bə : «Àcòtò, òkà wò túkádá ná o, ànùkédóá nyòŋ jə bə ná vá tiŋ hòmə o. »⁷ cágbə ànú nán tò nyəŋ jə nà kòjò qòqò bə má vá əgbòwó. Vóá nú ànyòn qəká í tiŋ òòcòvi àqò àvònnə.⁸ ànùkédóá òkà àmà í ònyì ilà àmà gòmə, kidè sòjəwó lə tiŋ gòmə .òjúnə qəká bə : « yí » í íyinò; àmà bú : « vá » í ivànò í tiŋ òòcòvi ! «wò lá» í fləwə»⁹ kà yesu sé ànyòn lá wòá, əkpàcè có ànyòn náun, í trò də àmà kàlè kpròèdò wò gbò, í nú bə : « òlè nui nà mi, lə Israël cá nyəŋ kpò àmà kidə ɔcòsə àlè o. »¹⁰ í gəkəmə àmàkə kà wò dò yì wò trò vá àcòməán, wò kpò òòcòviá lə ranmə sènmə.¹¹ lə gahohò qəwòmə òjgbəá, Yesu yì ədúgaŋ qəkámə kə wò lə yə bə nain, yə dekpròviwò kidə àmà súgbò wò yì kə kidə¹² kəi təbò ədúá yə gbò mònnumə, kpò, wò drò àmàkúkú vá yìkò, əvi əkúðəkà nà yə nànnà (kə nyì kpòsú), í ədúámə tòwó súgbò ləqə kidə.¹³ kà ilə kpòá, àcòtòá kpò àdònnumə nín ilà nú nín bə : «kàgbə faŋ àvi o.»¹⁴ séjìj á tətəbò àqákà kə mà wò cò àmà kúkú dəá í talə àmà kə drò àqákà wò nònté, nú bə : «qəkəjè vì òlè núnə wò có.»¹⁵ àmà kúkúá kánrən í tò ànú ɔcòcò .í yesu còe nà yə nànnə.¹⁶ í vònvòn qò àməsiámə, í wòlè káfú mawu ilà nú bə : « wò kò ànyòn núqetò qəká də jí lə mian mà í mawu jí yə ú kpò. »¹⁷ ànyòn ná də yesuŋəŋ əkákà lə yudéá kidə àcámə séé.¹⁸ yohanes yə dekpròviwò nú nyòn lá wò séé nà. ¹⁹ í, Yohanes yə yə dekpròvi àməvə í qò wò yì nà àcòtòá : «əwó nyì àmàkə lə váá nònmí mian nònté kpò àmà búá ?»²⁰ kà wò qò yesu gbòá, àməŋná wò nú bə : «yohanes àmà zidə címə tò dòmì òíqá əgbò wò bə mian biò sé bə əwó í nyì àmà kə gbònnànnə àlò mian nòn tə kpò àmà búá ?»²¹ lə gànənməán, yesu dádò nà àmà súgbòwò kə lə vòvə səsə gánŋgán mà kidə gbòngbòn vòvəwò, ilà nán òkúvi tònnohó lə kpòŋnú.²² əqòŋ ilà núnə wò bə : « nə mí yíá, mí núnə yohanes ànùkə mí kpòá í séá. òkúvi tònnohó wò lə kpòŋnú, əsəkúnòwò lə zòn kpònnòwò kə, tòkúnòwò lə sé tónnú, àmà kúkúwò lə fòn, í wò nú ànyòn nyòngbí nà wámònnòwò wò.²³ əjəjì nà àmà kə òkà vá gbòjín əjinyə jí ɔcòcòsə cágbə tiŋ dòwòwò wò tò.»²⁴ kə yohanes yə mà dòdò wò yíá, yesu tójì ilà ɔcònú có yohanes òjùn nà àmà wò : « nú kèi mí kpò lə sògbéjì ? ətòmə tí kə áyá lə Húhúá ? »²⁵ séiá nú kəi mí vè kpò ? àmà kə qò àcò wú ? vóá àmà kə wò də àwú nyòngbí í nòn

ágbè là àcò núnwó mà là àfiò dúcòá mà. ²⁶ seiá nú kéí mí uè kpò ? ànyòn núdètò dèká ? ééé ?hìlè nú, í sèhíwú ànyòn núdètò. ²⁷ kpò àmè káh wò nṛnṛn dè « kpòó mán dò là tṛhṛkò tiih mà dṛtò kàlà uá jràá tṛ mṛnjí dó. ²⁸ hìlè nú nà mi, là àmè kà nyònuṛnwó jí wò màán, àmè dèh dò yohanes .gànhkè àmè cùkúvi là mawu yè fiò dúc-màán àgànhgàn wúu.» ²⁹ gākèmə èdúá séé là dṛ tóéá kèkè àtáccò jṛtṛwó cá, wò nú bà mawu nyí àdòdò, kè wò zin dè yohanes yè zinzin dá cimèún. ³⁰ vṛá fariotṛwó kidè yùdá yè sètò gānṛgān wò là cṛ mawu yè dṛdṛá dānṛkpiṛh là wòátṛmèán yohanes hṛzinwó dè cimè o. ³¹ nú kéí wòá tṛh cṛ là gānāmè í sṛh sṛ kidè àmè nánwó jijimè ? nú kéí wò sṛ kidè ? ³² Wò sṛ kidè dṛuiwó kèlè brèvi là bṛbṛ tòhò, kè kánánrṛn í nanlè nyò wò dṛkiwó í nanlè nú bà : «mi kú gúsé nà mí í míh dṛwè o.mi ji èkú há í míh fānvi o.» ³³ Ènùkédṛá yohanes àmè zin dè cimèṛtò uá,hìlè ,dú nú o,hìlè nú vìn o í mí nú bà : «gbṛngbṛn bàdá là mè . ³⁴ àmè gbṛtṛvi uá ilè dṛ nú, là núnú mí nú bà «kpò ènúdṛtṛ kidè àhàá núnúnṛhṛtṛ ètáhò jṛtṛ kidè ènúṛṛèn wṛtṛ wò cṛlṛ í ànyí ³⁵ vṛá àviáwó séé dèsi ènúyányán. ³⁶ kpò fariotṛ dṛká là yṛe bà nán uá dṛ nú kidè yè .kè yesu dṛ fariotṛ yè cṛómè jrṛá í nṛn táuv tóá, ³⁷ nyònrṛn dṛká có dú gānmè uá í nyí ànúṛṛèn wṛtṛ, í kèí sṛ bà yesu là fariotṛá cṛómèán ècò àmi cṛnṛcṛn ègo dṛká kè nyí jṛjèmhè yèmi. ³⁸ Kè ilè nṛn hṛgbè nṛnān, tṛbṛ yè dṛwó gbṛá, í kò àdṛcíwó dṛ yè fṛ jí ilè tútú kidè yè dṛwó,ilè kò àmi hṛnhṛn dṛ jí. ³⁹ Gākèmə fariotṛ kè yesu kpò èhìlè, ènú là yè dṛkímè bà : «nè àmè là nyí ànyṛn núdè tṛá ànyán àmè kè nyí nyònrṛn kè là tálṛá, í nyí ànúṛṛèn wṛtṛ » ⁴⁰ Yesu hòyṛn ilè bà : «Simṛn, hṛdó ènú dṛká ilà núnè wó.» èdṛhè bà : « àccotṛ, cṛcṛn. » ⁴¹ Yesu nú bà : «èhò donánmṛtṛ dṛká wṛ èhò dṛtṛ àmèṛṛ dṛ, dṛká dṛ lá tú káṛṛṛkpṛ í àmè èṛṛṛtṛ dṛ lá tú hòká ciwó. ⁴² Kèwṛh ká tṛh tú ninán, ècṛé isṛh kè wóá mà vṛ áwó.ífiá là wóá mṛvṛ áwó mà minkèí là rṛnhṛ wú ? » ⁴³ Simon là dṛh nán í nú bà «hìlè bui bà àmè kè dṛ fṛn gānhgān í wò sṛh kṛá í» Yesu là nú bà «èdṛkṛojṛ nyṛngbì.» ⁴⁴ Í yesu tṛṛ dṛ yṛnrṛnāgbṛ í nú nà simon bà : «àlè kpò yṛnrṛn nán,hṛuá ègbṛwó ,hṛkú ci dṛ àfṛ jìh o, vṛá yaá fáá tún fṛwó kidè yè dṛciwó, í tútú kidè yè dṛwó. ⁴⁵ Wòá hṛgbṛngbṛn ènúgbṛh o, vṛá yá kèkè gākèmə í dṛlṛ, hṛgbṛ jín tún fṛwó gbṛgbṛngbṛgbṛn o. ⁴⁶ hṛkúá àmi dṛ tún tàjì o, vṛá yá kṛ àmi hṛntṛhṛntṛ dṛ tún fṛwó jí. ⁴⁷ ènú nán hṛtṛ hìlè nú nà wò bà, yè núnṛèn sṛgbṛwó nà wò bà, yè núnṛèn sṛgbṛsṛgbṛwó wò cṛé kṛ, ènúkédṛá èdisá rṛnrṛn sṛgbṛ .vṛá àmè kè wósṛh kè hṛdṛká rṛnnṛn hṛdṛká.» ⁴⁸ ilè núnè bà : «wo cṛ tṛ núnṛènṛwó kṛwó» ⁴⁹ àmè kṛ là táuv tṛ dṛ kidè wòá nú là wò dṛkiwó mà bà : «àmè kéí nyí àmè lá kṛkṛ í uá là nú bà yè là cṛ ènúṛṛèn kṛ ?» ⁵⁰ vṛá yesu nú nà yṛnrṛnā bà : « tṛ hṛsṛ dṛwó, yí là fāfāmè.»

Chapter 8

¹ èuá dṛ gáhohò dṛ mà kè yesu là zṛnnṛn yí èdṛ gánwomè kidè èdúwómè, ilṛ kpránú ilè nú ànyṛn nyṛngbì kúdè Mawu yè jìhṛkṛ fiò dṛ hòáhṛtṛ. àmè àmèwúṛṛáwó lèdṛ kidè. ² kidè yṛnrṛn kéí dá gbṛngbṛn vṛèn yè dṛ nà wòá: marie, àmè kè woyṛ nà bà madèlèimè, àmè kè mè gbṛngbṛn uṛèn àmāndrṛ dṛlṛá, ³ jaánè cusá si, kidè àmè kpò nà èrṛdṛ yè wó jí, súz ánè kidè yṛnrṛn sṛgbṛ búwó kṛ cṛ nà wó nú nṛn àmèsi isṛh uá nṛn ènú hiañhiánwó. ⁴ Gākèmə àmè sṛgbṛwó bṛ dṛ gbṛá, àmè có èdúgānmè vónónó uá gbṛ, èlè nú èlódódó dṛká wó : ⁵ Ènú dṛtṛ dó bá yá donú .gākèmə ilè donúá, ènúkúá dṛwó yèjin dṛ èmṛntṛ, wó zṛnjí í jikṛi cṛèuiwó cṛ wó sédṛ. ⁶ Èdṛwó jè èkpéwó mà í kéí mṛ zṛdṛká, èccú ènúkédṛá ànyigbān hṛfà o. ⁷ Èbúwó géjin dṛ ànjáwómè í ànjáwó lá ci in kidè ilè uṛgbáwó. ⁸ vṛá ènúdodo búwó jè ànyigbān hṛyṛngbì jí í cin èkú káṛṛṛ kpò jidè káṛṛṛkpṛ jí.» kè yesu nú èlè jrṛá, èdāhā : «bè àmèkè ètṛ lesi bà nán sṛtonúá, nán sṛtonú !» ⁹ í, yè dekprṛuiwó là biè sé bà èlódódó hṛnán gümè dṛ. ¹⁰ Ènú nà wo bà : «miañwó í wó nán bà miañ desi Mawu yè fiò dṛhṛ yè nú cṛlṛcṛlṛwó vṛá nà àmè búwó, lododo í ànyí, cágbè nà wó là kpò nuán, wṛhṛká kpò hṛdṛ o í nà wó là setonuán wṛhṛké sṛhṛdṛ o. ¹¹ mi sé ènú kè lódodṛá nyí :ènúdodoá nyí mawu yè nyṛn. ¹² kè gejin dṛ èmṛntṛá, wó nyí àmè kè wó sṛnṛn í kṛtṛá uánṛn í dṛnè là wojí wómè, kidè súsú bà wṛhṛká hṛ ànyṛn sé nà wòá uá kpò cṛcṛnāmṛtṛ o. ¹³ sei jiá, kè gejin dṛ èkpéwó jiá, nyí àmè kṛ cṛcṛn ènyṛnán kidè vivi gākèmə wó séá, vṛá wṛhṛ dṛ nà èkṛwó ; wó hṛnè sé nà gāṛṛmè, vṛá là tṛtekpṛ yá gāmè wòá, wó gbénṛn. ¹⁴ kè gejin dá ènjáwómè, wó nyí àmè kṛ w osé nà ènyṛnán ilè wó mṛn zṛnzṛnyí yikṛá, ànyṛn kidè súsúwó uá wú nà gánwó, èhonúwó kidè cṛcṛcṛmè núwó í wó kúcincin wó cinnṛn o. ¹⁵ vṛá kṛ gejin dá ànyigbān nyṛngbì jiwóá wó nyí àmè kṛ wó sṛnṛn ènyṛn dṛ èji kidè súsú nyṛngbì, lenṛn wó sinṛsinṛh í cinnṛn èkú í nalè wṛe yikṛ.» ¹⁶ kpò, àmè dṛhṛ tṛnè kándṛ bà yṛá cṛ ènú í sṛh cin àlṛ í sṛh dalè àbātí gṛmè o.vṛá wó cṛnè dṛ ènújí bà àmè kṛ lá dṛmèáwó nán kpò kándṛ. ¹⁷ Ènúkédṛá hṛdṛ cṛlṛ kṛ wṛhṛká tṛhṛ nyin, í hṛdṛkin hṛdṛkin hṛlṛ cṛlṛcṛlṛ tòhò kṛ wṛhṛ kṛ tṛhṛ dṛ ènúlṛhṛ o í lá uá hṛkṛkṛ gānhgān gbé o. ¹⁸ Mi dṛtṛ nyṛngbì, ènúkédṛá wòá ná àmè kṛsi ilè sṛhṛwú, vṛá àmè kṛhṛ wṛdṛ sṛgbṛá, ènú kei búbṛ yè wṛ dṛ cá wòá gbé cṛcṛ lṛsi.» ¹⁹ Seijíá, yṛ nánán kidè nṛnuiawó uágbṛ, vṛá wṛhṛká tṛhṛ yigbṛ o cágbè àmè sṛgbṛ hṛtṛ. ²⁰ Wó nú nà bà : «tṛ nánán kidè tṛ nṛnuiawó ilè cṛcṛcṛnṛdṛ, wolé ji bà wòá kpò wó.» ²¹ Yesu lá dṛhṛ nà wó bá : «tṛhṛ nánán kidè tṛhṛ nṛnuiawó wṛnyí àmè kè là dṛtṛ Mawu yṛ nyṛn í wó cṛnè dṛ àdowṛwṛ mà.» ²² Kpò, hṛkṛkṛ dṛká, Yesu dṛ tṛji húnṛmè kidè yè dekprṛuiwó ènú nà wó bà : «mi ná miañ yí tañkúá hṛgbè lèhṛnú.» í wó tṛ ciá cṛcṛcṛ ²³ gākèmə wó là cṛcṛ ciá yikṛá, Yesu dānrṛn .Ayá sinṛsinṛh tṛ cṛcṛcṛc là tànkúá jí í tṛjihúnán là nú cú í wó là àfòku gānhgān mà. ²⁴ Yè dekprṛuiwó uá gbṛ ilè nyṛniñ ilè nú bà «Àccotṛ, Àccotṛ ! milè crṛòh !» ànyṛn í kèdṛ àyá kidè èci yè dán kè búbṛ í wó vú. ²⁵ Ilè nú nà wo bà: «fi miañ cṛcṛse là ?» kè vṛnṛnṛn dṛwòá kidè kéí kpacá wòá wólè nú là wò dṛki wó mà bà : «àmè kéí nyí àmè lá ilè nú nyṛn nà àyá kidè ci í wolè búí ?» ²⁶ Wó uá dṛ èdu kè nyí ocraseniens í kpāncṛ Galilean. ²⁷ gākèmə wó dṛ lá tṛjihúnān màān, àmè dṛká kè gbṛngbṛn uṛenwó là mà uá dogowo.keke cṛcṛcṛá hṛgbè do nà àwu o í nṛnnṛn àccò dṛkin mà o vṛá àmè dṛico únṛnnṛn. ²⁸ kéí kpò yesuá, èle dàhá, í gejin dṛ yè hṛkṛ .kidè ègbè sinṛsinṛh ènu bà «nu kéí má wṛ kidè èwó yesu, Mawuui jìhṛkorotṛ ? hṛlṛ dṛkuku nà wó, hṛká cákarṛh o.» ²⁹ ènúkédṛá yesu nu nyṛn nà gbṛngbṛn mākṛ mākṛ bà nán do là àmè nánmè ènúkédṛá èji-èjiá wò conè lègbṛ .togbṛ bà wó bèdṛ kidè àwṛṛṛ kidè káá búwó í wó gbélè cṛè, èlè có àwṛṛṛáwó í gbṛngbṛn vṛèn tutú sṛhṛ yí zṛgbejí. ³⁰ í yesu là biè sé bà : «nà wó yṛ nà wó mṛn ?» í dṛhṛ bà : «légion» ènúkédṛá gbṛngbṛn uṛen sṛgbṛwó dṛ mà dṛ. ³¹ í wolè dṛ kúkú nà bèhṛká dṛ gbe nà wó wòá ji èdo yidoyidoá mà o. ³² kpò, lṛhṛmá kṛ èhán sṛgbṛwó lè kè là dṛnu là ètṛ támè.gbṛngbṛnwó dṛkuku nin bà

nañ ná àm̀n yəwò ná yəwòdà qò àhánwómà. í q̀m̀ m̀n nàwò, ³³ í gb̀ng̀ng̀b̀nà, wò do là àm̀ààà, í wò qò àhán wòm̀, í èrán kpòà có kàbà í q̀iábú tò àtoájí í v́á tankuàm̀ í kú tò kú. ³⁴ k̀ àhán kp̀jì tò wò kpò ənúk̀ j́á, wò si í v́á k̀k̀ ànỳn là ədu g̀nəm̀ kídè àhánàm̀ séé. ³⁵ í àm̀ wò là do ilè kpò ənúk̀ j́á. k̀ wò v́á qò yesu gb̀á í wò kpò àm̀ k̀ gb̀ng̀ng̀b̀n uənuwò là m̀ q̀èq̀ caá í kánr̀n d̀ yə f̀wò gb̀q̀d̀á í do àwú ilè ɔconú jɔjwò v̀ǹv̀ǹ q̀wò. ³⁶ K̀ àm̀ k̀ kpò ənúk̀ j́á wò là nui ǹ àm̀ buwò sigb̀ àm̀ k̀ gb̀ng̀ng̀b̀n uənuwò là m̀ kpò q̀ dádá ³⁷ àhánàm̀ là cerasénia yə nukařm̀ núnà yesu b̀ ná gboĩ lə yə wò gb̀, ənúk̀j́á v̀ǹv̀ǹ gánj́gán q̀k̀ q̀wò. í q̀ tò jìhún m̀ í tr̀. ³⁸ Àm̀ k̀ gb̀ng̀ng̀b̀n uənuwò dolem̀àñ ləq̀ kúkú b̀ ná r̀n ǹ yá yì kídè v́á yesu lə yēñ ilè nu ǹ b̀: ³⁹ «tr̀ í tò ɔcòm̀ í ná nú ənu gánj́gán k̀ Mawu wò ǹ wóá.» àm̀àñ yì ədu gánj́gán wóm̀ ilè nú ənuk̀ yesu wò ǹàñ. ⁴⁰ Kpò k̀ yesu q̀á, àm̀ su gb̀à, àm̀ sugb̀àwò ɔc̀ə ənuk̀j́á wolè ǹnté kp̀è. ⁴¹ Kpò àm̀ k̀ tò b̀ jairus v́á; ənyi hám̀ m̀m̀ gán q̀k̀. əc̀n d̀ yesu yə f̀ gb̀ỳ, ⁴² ànuk̀j́á əviá ỳnr̀nvi əku q̀k̀ k̀ qò əhò àm̀wuiẁ là kú.gàkém̀ yesu yik̀á, àm̀ sugb̀àwò códérj́. ⁴³ í v́á ỳnr̀n q̀k̀ là àm̀àwò m̀ k̀ əhún là k̀ ləj́ cokéké əhò àm̀wuiẁ, í gán əhò k̀lè siáwò séé là əq̀ dat̀wò gb̀ v́á àm̀ q̀əj́ tərj́ dádò ǹ o. ⁴⁴ àtéb̀ yesu là j́gb̀ lágé í táló yə wú yə tógá í zédq̀k̀, əhún cité. ⁴⁵ Yesu nu b̀: «meni kléún?» k̀ àm̀siàm̀ lə m̀n nuán, Petro nu b̀: «àɔcot̀, àm̀wò là ɔc̀áɔcáwò ilè d̀ dú ǹ wò.» ⁴⁶ v́á yesu q̀əj́ b̀: «àm̀ q̀k̀ kléún, j́sə nỳng̀bi b̀ j́sin q̀k̀ dolè tíj ránm̀» ⁴⁷ k̀ ỳnr̀nà là kpò b̀ yəj́k̀ tərj́ gbé siɔcláa o, əv́a ilè Huhu í gejin d̀ yə j́k̀. əlè húnm̀ lə àm̀wò séé j́kuuim̀ ənuk̀ j̀ í yə kléá í sigb̀ í kpò əd̀ dádá lə zédq̀k̀ zédq̀k̀. ⁴⁸ í yesu lə nu ǹ b̀: «əviyin ỳnr̀nvi tò ɔc̀ɔc̀ q̀wò.yì lə ránm̀ fáfám̀.» ⁴⁹ g̀kém̀ í gb̀ là ɔconúán, àm̀ q̀k̀ có àm̀ k̀ kpàc̀ ǹ sinsin gb̀ í nu ənỳn là: «tò vi ỳnr̀nviá ku, k̀ gbe dayá lə àɔcot̀á. O» ⁵⁰ v́á yesu k̀ sé ənỳn lá, lə nu ǹ b̀: «k̀ v̀ǹv̀n o, ɔc̀əc̀e q̀d̀é iá kpò ɔc̀ɔc̀.» ⁵¹ í g̀kém̀ í qò ɔc̀ɔc̀m̀, j́gb̀ q̀m̀n là àm̀ q̀d̀ b̀ ná qò m̀ kídè séj́wu petro, Yohanes jakb̀o kídè q̀viá yə dádá kídè nánán. ⁵² Kpò wò séé lə f́nvi ilè sé v̀v̀ d̀ q̀viá t́ v́á ənù b̀: «j́k̀ gb̀ f́nvi o j́k̀u o əlè d́ǹr̀n.» ⁵³ v́á wolè zú í wò yán b̀ əku. ⁵⁴ v́á yesu lə q̀viá lo ỳə kídè əgb̀ sinj́sinj́: «əvi nỳə nỳn» ⁵⁵ yə gb̀ng̀ng̀b̀n gb̀ ícò zédq̀k̀ín.yesu biɔ b̀ wóá ǹ əj́q̀k̀ ǹ əq̀ ⁵⁶ əkpáá àm̀ k̀ j́á wò v́á yesu lə nu ǹ wò b̀ wój́k̀ nu ǹ àm̀ q̀kin ənuk̀ j́á o.

Chapter 9

1 éyí àmà àmèwúwà í nán wo acé kidè àjì qúqú dè gbòngbòn uoe nánwò séejì nà wòà dàdàwò ² í qowò bə wòà nún Mawu yá fiò qúhò í dàdò nà dònɔnwó. ³ Èlè nù nà wó bə: «míyá còhɔ́dè nà mián mɔn zɔnɔzɔn, átí ɔ́kà nòn mə ɔ, èhò gló ɔ́kà nòn mə ɔ, kpɔnnɔn ɔ́kà nòn mə ɔ, èhò ɔ́kà nòn mə ɔ, kúkú àmèwə ɔ́kà non, mə ɔ, ⁴ Àccò qèsiàdè kəh kúvimə í anyí í mián dɔ, mí nɔn kəkè mián v́a col è Toho ɔ́nán. ⁵ í nà àmà kə wóh ká ɔcɔmián nà mí col è àdú ɔ́nán mǎán mí Húhúy fútúkò kə là àfí nà miánwó sigbé desi nà ènú tohò kpòtò dídáà wó gbɔ.» ⁶ í wó yí èdúwó mǎ, í nú ànyɔn nyɔngbi ilè dàdò nà àmèwó là àfisiáfi. ⁷ Kpò Hérode àmà kə kpácé, sé ànyɔn qèsiàdè kə là jɔ, í cáká ènúkejɔ́à àmà qèwó nú bə yohanes àmà zide címè tǎá í trɔ̀ fòn là àmà kúkú wóumə, ⁸ Àmà búwó Elie ív́a í àmà búwó séjijá, ànyɔn núdètò blémàmətò qáká í trɔ̀ fòn v́a àgbé. ⁹ Hérode là nú bə: «ɔ́jɔ́ ètá nà Yohanes, v́á àmà kéí nyí àmà lá ilè sé ànyɔn lá wó cògbɔ?» í Hérode làjì àmɔnnú kə átéjɔ̀ tó í kpò yesuá. ¹⁰ Àmà kéí qǎáwó kə wó trɔ̀ v́a, wolè nú ànyɔn qèsiàdè kéí wǎá.kéí cǔwó kidè yǎhɔ́tǎá, wo yí àkpá qákà là àdú qákà mǎ kə wó yò nà bə Bethsaída . ¹¹ v́á àmà súgbǎáwó sé ànyɔn lá í wó kprǎèdò ; í ɔcǔwó ilè ɔcɔnú dá Mawu yá fiò qúhòáfí ilè dàdò nà àmà kəwo híèn èdò dàdà. ¹² àgán dódó tábò í wúwúəáwó v́a gbɔ ilè nú nà bə: «yán àmà kəhgbòcòcò nà wǎá yí èdúwómə kidè àdú cúkúvi wómə nà wǎá kpò fí wǎá nǔnǎ kidè ? èhɔ́dúú, ènúkédòá mile tóhó kə nyí zógbé jì.» ¹³ v́á èlè nú nà wó bə: «miánwó mí nán ènú wǎá qú.» wó nú bə: «míy gbé wòdè wú kpɔnnɔn àmàntɔn kidè èccóé àmèwə, séwú bə mián yí í v́e ɔclè ènúqúqú nà àmà súgbɔ lá.» ¹⁴ wó lè sigbé àmà káúvətákpó .ènú nà yə dékprǔviwó bə: «mí cǔwó kánrèn dè Hácócó hókáciwó mǎ.» ¹⁵ í wó nán àmà wó kánrèn. ¹⁶ ècò kpɔnnɔn àmààntǎnǎwó kidè èccóé àmèwəá í kəh kúviwó dídá jí kori, í biò Mawu yə cè dèjì í mánwó mǎ í cǔè nà yə dékprǔviwó nà wǎá min nà àmèwó. ¹⁷ wo seé wó qúnú í dǔhò í wó lè èdúú kánkán kə kpòtò áwó í wó qò kisi àmèwuiwú. ¹⁸ Èv́a v́a nà bə nà yə qəkin là ɔcòdè, dǔkpǎuiwó nɔnnɔn kidè í biè nà wó sé í nán là nú bə: «nú kéí àmà súgbǎwó núnɔn dè èhɔ́nyin?» ¹⁹ Wó dǔhɔ́ nà bə: «yohanes àmà zindè címè tǎá í v́á àmà búwó nunɔn bə Elie, í àmà búwó nyɔn nú dɛtɔ ɔcɔcǔáwó wó domətò qáká í fòn cité.» ²⁰ í nu nà wó bə: «v́á miánwó qǎ àmà kéí mi núnɔn bə hɔ́nyin?» petrò dɔhɔ́jun bə: «kristo kə co Mawu gbɔ v́a.» ²¹ v́á èlè klánwó àdodomətò bə woɔ́kǎ nú ànyɔn qə nà àmèqə ɔ. ²² ilè nú bə àmà gbètɔviá lá v́a qú àyá súgbɔ là nú wó mǎ í àmà cincinwó lá cǔè dánkpin, v́sàtò gánhɔ́gánwó kidè núnɔrɔntǔwó, í wǎá wú, í h́kèkè àmàntǔnángbèá àgbé trɔ̀ v́a nɔn àgbé. ²³ Èlè nú nà wó seé bə: «nà àmèqǎ àv́a kprǔhɔ́dòá, èqò lá gbé qákíá, í cǔ yə tí cógán h́kèkè qèsiàdè í kprǔhɔ́dò. ²⁴ àmà kə jì bə yá qǎ yá gbééá àbui, v́á àmà kə lá bú yə gbé cágbé tǔnyínán àv́a kpò qéqé. ²⁵ nú kéí lá nyɔn nà àmà bə ènú kélé ɔciɔcécimə wó seé nán nyi yə tǔ í yǎhɔ́tǎ lá gú àlò àqú àyá ²⁶ àmàsiámə kə kú h́kpɔen də èún nyə kidè tǔin nyɔn, ún Àmà gbètɔviá á kúhkpèn deɔ́ nà í v́a trɔ̀ v́a là yǎhɔ́tǎ kpèkpǎmə kidè yə dàdà kidè Mawu yə nɛdótò kǔkǔáwó kpèkpǎmə. ²⁷ isá h́lè nú ànyɔn dodo nà mi, àmà qéwó là miàmè ilè lá, kə woɔ́kǎ kú gbòcòcò í lá kpò Mawu yə fiò qúcòcò ɔ.» ²⁸ èv́a v́amə sigbé h́kèkè ànyi là yesu yə nyɔn núnú h́gbéá, ècò petrò, Yohanes kidè yakòbò í wó yí ètò tǎmǎ ív́e ɔcòqǎ. ²⁹ gákémə wole ɔcòqǎá, yə h́kúvimə trɔ̀ í yə wú trɔ̀ zún àyè pilipili. ³⁰ kpò, èv́a v́amə bə àmà àmèwə là ɔcɔnú kidà, woé nyi Mose kidè èlie, ³¹ kə wò dò là nɔnnɔnmə kòkòdéjìtò.wolè honú có yá yiyi kéí là wǔdrɔ̀ là yérusaleməan. ³² Lə gǎnəmə, Petro kidà àmà kélé kidááwó àrɔn là cǔnwó. v́á kémə wó v́a yòn seéá wó kpò yə kǔkòdoji kidè àmà àmèwə kə lè qè kidááwó. ³³ Èv́a v́amə bə kə wole díhɔ́dí là yesu gbǎá, petrò là núnè bə: «àcɔtò, ànyɔn nà mí bə mián nòn lélá. í mián tǔ ècòcò àmàtɔn .mián tǔ qáká nà wó, qáká nà Mose, qáká nà èlie.» íh́lè sé ènúké ilè núá gòmə ɔ. ³⁴ Ígákémə ilè nú ànyɔn nán wó àhú qáká v́a cǔn wójí í v́ɔnwɔn qǔwò ènúkéhɔ́tǎ àhú HiHrǎdèwó. ³⁵ Ègbé qáká dó có àhúámə ilè nú bə « àmà lá nyí èuinye kéjɔ́ kán .mí dǔtòé.» ³⁶ Kə àgbéá v́ián, Yesu lè yəqǎkin .wó wúqè lá h́kèkè h́jǎá wómá, woɔ́núnə àmèdè là ènàke wó kpǎáwó un ɔ. ³⁷ Èv́a v́amə bə h́kèkè kprǔè dóá gákémə wóle dɔ có ètǔá jǎá àmà súgbɔwó v́a

dógoé.³⁸ Kpò àmè dǎká lǎ dàhá lǎ àmèwó mǎ ilǎ nú bá: «àccotò, òlǎ dǎkúú nǎ wó bà nǎ kpò òvinyánún ànùkédòá àvǐ ákú dǎká í fǐ nyíh³⁹ Kpò, gbòngbòn lǎ í zédǎká, ètò jǐ àhá dédé, àlá lǎ tǔtú bá yǎ rǎnmǎ kǎnwó nǎn dòn í Fútúkò nále dó lǎ yǎ nǔmǎ gbòngbònán yǎ dódó lemǎán lǎ vǎqǐ ilǎ gbìn vǎqǎ kǎ ilǎ co lǎ jiǎ.⁴⁰ òdǎ kuku nǎ tǔ dǎkprǔvǐ wó bà wòá yín lǎ mǎ, vǎá woǎ tǎhún o.»⁴¹ Yesu dǒhún í nú bá: «jǐjímǎ mǎnkádéjǐ tǔ wó kidǎ jǐjímǎ cǎkácákáwó, kéké í vǎ sǎh dǒ gǎkǎi mǎ mǎn nòn kidǎ mǐ í miǎn tǎh ǔcǔh mǎn ? co òvǐwó vǎ lá.»⁴² Gǎkémǎ òcúvǐ gbòngbònán, gbòngbònán cǎh hǔgú dǎ àyǐgbán ilǎ HúHúin bàdábàdǎ .vǎá yesu kǎnkú vǐmǎ nǎ gbòngbònán.mǎkǔmǎ kǔá, í dàdò nǎ òcúvǐ í cǎh nǎ yǎ dàdǎ.⁴³ Èkpǎcǎ wó sé nǎ Mawu yǎ gǎnhǎgǎn í yǔn wó sé òkò nǎ ànù kǎ í wǎá wó seé ànù nǎ yǎ dǎkprǔvǐwó bá: ⁴⁴ «ànyǔn lǎ wó ná dǔtò mǎ nǎ mǐ nyǔngbi ànùkédòá wòá vǎ cǔ àmǎ gbǎtǔvǐá nǎn»⁴⁵ vǎá wǒh lǎ sé ànyǔn nǎnwó gǔmǎ ànù kǎ í nyǐán o, ànù cǔn wó òkuvǐwó jǐ bà nǎ wǒh kǎ tǎh sé gǔmǎ o.wó vǔn nǎ wòá wǔ mǔn í biǔ ànyǔnín sé dà òlo dàdò àláwóuñ.⁴⁶ lǎhǎnǎ, àqǐcǎ dǎqǎ dǎká vǎ dǒ wó mǎ lǎ ànyǔn kǎ nyǐ àmǎ kǎ nyǐ àmǎ gǎn.⁴⁷ vǎá yesu gǎn wó súsúwó lǎ wó jímǎ, ècǔ dǎvǐ cúkuvǐ dǎká dǎ dǎká gbǔ.⁴⁸ ilǎ nú nǎ wó bá: «nǎ àmǎ dǎ cǔcǔ dǎvǐ cúkuvǐ sígbé dǎvǐ lǎ ànǎ lǎ tǐn kǔjǐá, ècǔcǔh cǎ í nǎ àmǎ dǎ cǔcǔhǎn àmǎ kǎ dǔ dǐqǎá cǎ .ànùkǎhǎnǎ àmǎ kǎ nyǐ cúkuvǐ lǎ miǎn mǎán, àmǎhǎnǎ nyǐ àmǎ gǎn lǎ miǎn mǎ.»⁴⁹ Yohanes dǎhún í nú bá: «àccotò, mǐ kpò àmǎ dǎká kǎ lǎ yǎn gbòngbòn lǎ tǔh kǔjǐ í mǐ tǔ mǔn nǎ ànùkédòá òlǎ kpòmǐ dó o»⁵⁰ vǎá yesu lǎ nú bá: « mǐhǎká gbǎ tǔ mǔn nǎ o, àmǎ kǎh cǔ dǎ mǐanhǔnǎn ànyǐ mǐán tǔ»⁵¹ kǎ òkéké kǎi dǒ lǎ yǐ jǐkǔrǐá wó lǎ tǎbǎá, ècǔh dà yǎ dǎkǐjǐ bà yǐ yǐ yǎrusalemǎ⁵² èdǔ ànyǔn nǔqǎtǔwó dǎ yǎ òkò í wó yǐ í vǎ dǒ samǐrǐátǔwó dǔ dǎká mǎ bá wòá jǎdǒ tǔhǔ dǎh nǎ⁵³ vǎá èdú òhǎ mǎ tǔwó òlǎ cǔcǔ o, ànùkédòá àyǐkò yǎrusalemǎ⁵⁴ òkǎ yakǔbo kidǎ yohanes wó kpò ànù nǎnwó, wó nú nǎ: «àccotǎá, èlǎ jǐ bá mǐán nú nǎ èzǒ nǎn dǐqǐvǎ í vǎ biwǔá?»⁵⁵ vǎá ètrǔ dǎ wó gbǔ ilǎ kǎnkuvǐmǎ nǎ wó⁵⁶ í wó cǔ lǎhǎnǎ nǎ èdú bú mǎ yǐyǐ⁵⁷ kǎ wole àmǔnhǐá, àmǎ dǎká lǎ nú nǎ bà: «nǎn kpǔwó dó yǐ àfǐsǐàfǐ»⁵⁸ Yesu lǎ dǒhún nǎ bà: «kǔ LǎkǔLǔwó dǒ gbòndǎrnǎ í jǐh kǔrǐ cǔcǔvǐwó wǔ àtǔn dǎh vǎá àmǎ gbǎtǔvǐ òhǔ fǐá cǔ ètǎ dó dǎh»⁵⁹ í seǐjǐ ànù nǎ àmǎ bú bà: «prǔhǎdǔ» vǎá ànù: «àccotò dǎmǔnhǐ gbòcǔcǔ bá mǎ vǎ dǐ tǔn dàdǎ»⁶⁰ vǎá èlǎ nú nǎ bà: « tǎcǐ àmǎ kúkúwó nǎn dǐ wǒhǎtǎ àmǎ kúkúwó, vǎá èwǔyǎ, yǐ í ná nú Mawu yǎ fǐfǐ dǔcǔcǔ lǎ àfǐsǐàfǐ»⁶¹ àmǎ bú cǎ gbé nú bá: «mǎ kpǔrǔ wòdǒ àccotò, vǎá dǎmǔnhǐ bá mǎ vǎ klǎrǐ tǐn cǔcǔmǎ tǔwó gbòcǔcǔ⁶² vǎá yesu lǎ nú bá: àmǎ kǎ cǔ àlǒ dǎ àrǐín jǐ í gbélé trǔ kpò òhgbéá òhǎ nǎ Mawu yǎ fǐfǐ dǔcǔcǔá o»

Chapter 10

¹ Lǎ òhǎwó òhgbǎá axótó cǎn àmǎ kǎkǐtǎkpò cǐfǐwó búwó, í lǎ dǔwó àmǎvǎ àmǎvǎ lǎ yǎ òkò èdú tǔhò fǐ yǎ òhǎtǎ jǐ bá yǎá yǐáwó.² èlǎ nú nǎ wó bá " ànùkú xúqǎ xǎxǎá súgbǔ vǎa èdǔwǔtǔwó òh súgbǔ xodǎ òdǎkúú nǎ ànùkú yǎ xótó nǎ á dǔ èdǔu ètǔwó yǐ yǎ nùkúmmǎ.³ Mǐ yǐ kpǔ òh lǎ dǔ mǐ sígbǔ àrén àrénghǔvǐwó ànǎ dǎ kǔlǔkǔlǔwó mǎ.⁴ Mǐ òhǎ ègrǎ cúkuvǐ, alǒ ègrǔ kǎ woá hǐn yǐ àmǔn jǐ, àlo afǔ kpǎ, í mǐ òhǎ cǐ àmǎ dǎ lǎ mǔn jǐ ò.⁵ Lǎ axó dǎwó mǎ kǎ miǎn dǎá mǐ nǐ gbǔxó bá" fǎfǎ nǔn kidǎ axó èlǎ mǎ.⁶ Nǎ rǎnmǎ fǎfǎ yǎ mǎ dǎ lǎ òh nǎn miǎn fǎfǎ lǎ gbǎ trǔ vǎ nǎ mǐ.⁷ Mǐnǔn axó òhǎn mǎ mǐ dǔ í nu ànù kǎ woá ná miǎn, ànùkédòá èdǔ wǔtǔ òhǎ nǎ fǐntú hǔhǔ mǔhǎká yǐ axó èlǎ mǎ í gbé yǐ axó èlǎ mǎ o⁸ Nǎ mǐ yǐ èdú dǎ mǎ, í wó xó miǎn mǐ dǔnù kǎ wǎnǎ mǐan⁹ í miǎn dàdò nǎ dǔnnǔcǎn kǎ lǎ òh nǎn wó. mǔ nú nǎ wó bá "Mawu yǎ fǐfǐ dǔxó á tǎbǔ mǐ.¹⁰ Vǎá lǎ èdú dǎsǐádǎ kǎ mǎ miǎn yǐ í woǎhǎkǎ xǔ mǐ oa, mǐ yǐ yǎ mǔnwó jǐ í nú bá: ¹¹ " Mǐ hǔhǐ miǎn dǔmǎ fútúkò kǎ lǎ miǎn fǔwó dǎ miǎn ún vǎa mǐ òhnyè bá Mawu yǎ fǐfǐ dǔxóá tǎbǔ" ¹² òhǎ nú nǎ mǐ bá kǔjǔ dǔdǔ òhǎkǎágbéá, wǎá seǐ kǎ sodowǎ wú èdú òhǎn¹³ Bàbǎ nǎ wó, corazin! bàbǎ nǎ wó Bethsǎida nǎ èdǔ sínǐsǐnhǐ wo vǔ lǎ gbǔwǔá kǎ wo wo lǎ tyr kidǎ sion á nyǐ bá wòá trǔ xóxóxó í dó kotokú wú í kǎnrén í cǔ àfǐ iséǐh gbǎn dǎ gǔtǔ.¹⁴ Vǎa woá cǎh seǐh kǎ tyr kidǎ sidon seǐh kǔjǔ òhǎ kǎá nǎ mǐ.¹⁵ èwǔ capernáúm àbù bá woá cǔwó í seǐh yǐ jǐkǔrǐá? o, wǔá dǐqǐ wó seǐh yǐ àkúwó dǔmǎ.¹⁶ Àmǎ kǎ dǔtò miǎn dǔtò òhún, í àmǎ kǎ cǔmǐ dǎnhǐkpǔán cǔhǎ cǎnhǐkǐ; í àmǎ kǎ cǔhǐ dǎnhǐkpǔán cǔ àmǎ dǔh dǐqǎ dǎnhǐkǐán." ¹⁷ Àmǎ kǎkǐtǎkpò cǐwǔáwó trǔ vǎ kidǎ jǐjǔ í lǎ nú bá: " Axótó, gbòngbòn vǔcǎnwó cǎ búbǔ nǎ mǐ lǎ tǔtǔ òhǔ".¹⁸ Yesu lǎ nú nǎ wó bá: " òhkpǔ fútǔá géjǐn cǔ jǐnhǔkǔrǐ vǎ sígbé ècǐ kǎzǔ ànǎ .¹⁹ Kpǔ, òhǎ mǐ àcǎ kpǎkpǎ èdǎn wó jǐ, lǎ Àhúán wó jǐ kidǎ Fútǔá yǎ òhúsin wó jǐ í òhǎkǐn òhǎká wó mǐ o.²⁰ Gǎnhǎ mǐ òhǎká lǎ kpǔ jǐjǔ dǎqǎ bá gbòngbòn wó búbǔ nǎ mǐ o, vǎa mǐ kpǔ jǐjǔ wó òhǔn mǐán òhǔ lǎ jǐnhǔkǔrǐ." ²¹ Zedǎkǎ, èlǎ vǐvǐ nǎ Yesu lǎ gbòngbòn kǔkǔámǎ í nú bá" òhǎ kǎfúwó dàdǎ axótó ècǔ ànùcǎwó wrǎá dǎ àmǎ yǎnhǔnúwó kidǎ àmǎ kǎ se nǎ ànùgǔmǎwó, í èdǎwó dǐsǎ nǎ àmǎ kǎ wó xǔ kpǎkpǎ hǔdǎkǎ, sígbé dǎvǐ cúkuvǐwó ànǎ. èèè, dàdǎ ànùkǎjǎ èlǎ nyǐ ànù ngǔngbi lǎ tǔ òhǔvǐmǎ"²² "Tǐh dàdǎ cǔ ànùwó sǎá ún í àmǎ dǎhǐ dǎsǐ àmǎ kǎ nyǐ àvǐá o nǎ gbǎ dǎkǐn; í àmǎ dǎhǐ dǎsǐ àmǎ kǎ nyǐ dàdǎ nǎ nyǐ àvǐá o, í àmǎ dǎsǐádǎ kǎ àvǐá jǐ bá yǎá dǎe dǔxǎ nǔn." ²³ ètrǔ kpǎhǔkǔ yǎ dǎkprǔvǐwó, ilǎ wó lǎ bàhǎmǎ bá: "á nyǔn nǎ àmǎ kǎ wó lǎ kpǔ ànùkǎ mǐlǎ kpǎá.²⁴ òhǎ nú nǎ mǐ bá ànyǔnuqǎtǔ súgbǔwó kidǎ fǐwó jǐ bà yǎwǔá kpǔ ànù kǎ mǐ lǎ kpǎá í wó òhkpǔ è o, í jǐ bá yǎwǔá sǎ ànùkǎ mǐ bà sǎá í woǎhǎ tǎh sǎá o." ²⁵ Yùdǎ tǔ dǎkǎ nǔn yǎ fǔwó jǐ í dǔò kpǔ ilǎ nú bá: " àxótó, nú kǎ í mǎwǔ í kpǔ agbǎ mǎvǔ?" ²⁶ Yesu lǎ nú nǎ bà: " nú kei wó òhǔn dǎ èsǎ yǎ wǎmǎn mǎ? nú kei mǐlǎ hrén?" ²⁷ Kǎ èlǎ dǔhún né bá: " èdǔlǎ rǔn tǔ xòtǔ Mawu kidǎ tǔ jǐ sǎá, kidǎ trǔdǎsǎ, kǐádǎ tǔdǔhǎsen kidǎ tǔdǎsúsú, í á vǎ rǔn tǔ xǔrǔ sígbǎ woǎhǎtǎ ànǎ." ²⁸ Yesu nú nǎn bà: " èdǔhún nyǔh gbìn,wǔ ànǎ í àénǔngbǎ." ²⁹ Vǎá kǎ ànù kprǎtǔ lǎ jǐ bà yǎ á dǎn ànyǔnǎn, ànù nǎ yesu bà: " í bá kǎi nyǐ tǐh xǔ?" ³⁰ Kei lǎ dǔhúnán, yesu nú bá: " àmǎ dǎká gbòngbòn cǔ yǎrusalemǎ í vǎ yǐ kǔ yǎrixo è vǎ dǒ ànù vǔcǎn wó tǔ wó mǎ kǎ wó xǔ yǎ nú òhǔ òhgbúwó lǎsǐ, wó hóé í gbǎqǎ bǔdǔbǔdǔ.³¹ Lǎ vrǎvǔ mǎéán Mawu yǎ òhǔkǔnǔntǔ dǎká tǔ àmǔnǎn vǎ yǐ kǔ, kǎi kpǎá, ètǔ akpǎ dǎká nǎ." ³² Nǎnǎ kǎ lǎwǐtǔ dǎká cǎ vǎ dǔ lǎhǎnǎ í tǔ akpǎ dǎká nǎ." ³³ Vǎá samǐatǔ dǎká kǎ lǎ zòn àmǔnǎn, vǎ dǔ lǎenǎ í kpǔè. Kei kpǔ&èá, èdǔ adonu nǎ." ³⁴ Í tǎbǔcǐ í brǎá ábǐáwó nǎ, ilǎ kǔámi kidǎ gbǔtǐá hǎ, í kǐkǎ dǎ yǎhǎtǎ rǎn jǐ, í cǔh yǐ àmǎjǔrǔ zǐnxó ilǎ bǎnǐn." ³⁵ òhǎkǎ kǎ kpǔè doá, ècǔ èhǔ frǎn àmǎ vǎ, nǎ àmǎdrǔ zǐnhǔóá í nú bá: mǐ kpǔjǐ í ànù kǎ miǎn zǎnhǐpǎá nǎ òhǔrǔ gbòngbònán nǎn tui nǎ mǐ." ³⁶ Lǎ wǎmǔtǔn wó mǎ àmǎkǎi èbǔfǐ bà ànyǐ àmǎ yǎ mǎ vǎ dǒ ànù vǔcǎn wǔtǔwó mǎ." ³⁷ ànù kprǎtǔ nú bá: " àmǎ kǎ quǎdǔnnú nǎán nyǐ." Yesu nú nǎ bà òhǎ dǔnù " yǐ í woé cǎ nǎn wǔ nǎ." ³⁸ Ifǐá, sígbé í yǐkǔ àmǔnhǐá, èdǔ èdú dǎkǎ mǎ, í wó yǔnǎ yǔnrǔn dǎká bà Marthe í xǔè de yǎ xomǎ." ³⁹ èwǔ nǔnvi nyǔrǔn dǎ kǎ dǎ tǔ bà Marie kǎ kǎnrén dǎ yesu gbǔ ilǎ dǔtoé yǎ nyǔnǎn⁴⁰ Voá marta yǎ ànù kǎ bíáhún dǎ yǎ yǎ í nyǐ

bè nán dǎnú nè àsǎnj xǎ&á àmǎé wó. àvá yesu gbò i nè bǎ: " Axotó, è nánj bè wò ǐjǎekin nè wó bè tiǐ nǎnvi nyórǔnj gbò nyin ǎekin dè bè mán mán ǐjǎdǔqú nè àmǎ woá? nú nè bǎé ná vá kpòdǎ ènjǔnyin." ⁴¹ vǎá axolǎá ǎoj i nú nè bǎ: " Marta, òlǎ tékpǎ ilǎ dayá nè ǎakiwò lǎ nú súgbǎ wój. ⁴² Vǎá ènú ǎǎká ilǎ vǎvǎ. María cán ènú kǎ nyǔwú, í woǐká teǐ xǎè lǎ si o "

Chapter 11

¹ òlá va mà kǎ yesu lǎ hòdǎ lǎ tohó ǎǎká. Yǎ dekekprǔvi ǎǎká nú bǎ: "axotó, kprámi sigbǎ woá xòdǎ sigbǎ yohannǎ kpráa yǎ dékprǎ viwó ènǎ." ² Yesu lǎ núné wó bǎ: "né mi lǎ xòdǎá, mi nú bǎ: " dàdǎ tǔòǐkǔnú nán kǔ. bǎ tǔ fiǔ ǎúxǔ nán vá. ³ Nami tǔgbǎ tǔgbǎ yǎ núdǔqú. ⁴ Cǔ mián nú vǎénwó kǎ mi, sigbǎ mián wó cá wo mi cǔ kǎnǎn àmǎsiámǎ kǎ ǎú dǎ mián nè. ǐká kprǔ mi yi tǎtǎ kpǔ mǎ o" ⁵ Yesu lǎ nú nè wó bǎ: " àmǎ kei lǎ mián mà ilǎ wǔ èxǔrǔ ǎǎ, i à yi gbǔ lǎ èzǎn gǎwúvǎ i èxǔrǎ la& nú nè bǎ: " èxǔrǔnye, dǔo ènúdǔqú kǎnkǎn àmǔntǔnj, ⁶ ènúkǎǐtiǎ ifiǎ-ifiǎ èxǔrǔnye ǎǎká cǔ àmǔnji vá, i ǐǎǎekin lǎ àsinye mǎn séǐ nè o: " ⁷ I àmǎé kǎ lǎ èxǔmǎán ǎǔǐ nè ilǎ teǐ nú bǎ" ǐká dáyǎǐ o. èhǔnǎn lǎ tǔtǔ vǎé, i èvinyewó kidǎ ǐ cá mi mrén vǔ. Nyeǐká teǐ gbǎ cǔ icǔ ènjǔdǔqú vǎ wó o". ⁸ ǐlǎ nú nè mi, cá bè nǎǐ gbǔ tǎǐ cǔ icǔ ènjǔ ǎúqú nè mián ènúkǎdǎ mi nyi yǎ xǔǎ, gǎnkǎ ǎǎgbǎ yǎ vǎvǎdǎdǎ kǎ kǎ vá nyi èkpǎnj tǔǎ èdǔ lǎ vá cǔ vá cǔ ǎǔǔqú ǎesiǎǎ kǎ hiǎn nǎen." ⁹ ǐlǎ nú nè mi cá bǎ: " mi biǔ i wǔǎ nán mi; mi ji i mián kpǔ; mi xǔǎ i wǎá hùì nè mi. ¹⁰ ènúkǎdǎ, àmǎsiámǎ kǎ biǔ ènúǎn xǔnǎ, i àmǎ kǎ jinǎán kpǔnǎ; i àmǎ kǎ xǔnǎ á húnǎ. ¹¹ Dǎdǎ kǎi lǎ mián mà, i èviǎ lá bie èhǔǔ, i á cǔ èdǎn nè lǎ èhoǎ yǎ tòhǔ? ¹² Àloé á bie ázin i á cǔ àhùǎn nè? ¹³ Nǎ i nyi bè mián wó kǎ nyi àmǎ bàdǎ mi yǎn sigbǎ mián cǔ ènú nǎnǎn nyǔngbi nè mián viwó, gbǎ séy mián dàdǎ kǎ lǎ jikovi á lǎ biǔǎ ¹⁴ Lǎngbǎ sevǎ, yesu yǎn gbǔngbǔn vǎén mǎxǔnú mǎxǔnú. Gǎkǎmǎ gbǔngbǔnǎm dǔǎ, númǎn xǔtǎá xǔnú èkpǎcǎ ámǎwó. ¹⁵ Vǎá àmǎ ǎǎwó nú nè bǎ: " to béelzébul, gbǔngbǔn vǎén yǎ fiǔ vi ji ilǎ yǎn gbǔngbǔnwó." ¹⁶ Àmǎ ǎǔǔlǎ dǔǔ kpǔ bè ǐn wǔ desi ǎǎká kǎ cǔ jikori vá. ¹⁷ Vǎá yesu yǎn wǔ súǔwó ilǎ nú nè wó bǎ: "fiǔǔxǔ ǎesiǎǎ kǎ mǎmǎn lǎ mǎnj cǔ dǎ ǎǎǎiǎ ǐǔ ècrǔnnǔn, i àscǔ kǎ mǎmǎn lǎ lǎ yǎǐtǎmǎmǎn èémúnǔn. ¹⁸ Nǎ fǔtsǎ mǎn i cǔ dǎ ǎǎǎiǎhún, yǎ fiǔ ǎúxǔǎ àtǎnj nǔn tǎ mǔn? ènúkǎdǎ mi núnnǔn bè ǐnyǎnnǔn gbǔngbǔn vǎewó tò béelzébul ji. ¹⁹ nǎ ǐlǎ ǐlǎ yǎn gbǔndbǔn vǎénwó tò béelzébul jiǎ mǎkǎé ji mián dǔcǔtǔwó yǎnnǔn wǔ? ǎǎgbǎ ǐnǎtǎá wǔǎ nyi mián kǔǔjǔ ǎǔtǔ wó. ²⁰ Vǎá nè ǐlǎ yǎn gbǔngbǔn vǎénwó to Mawu yǎ lǎ jiǎ, ǐnǎn Mawu yǎ fiǔǔxǎá vá nè mi. ²¹ Nǎ àmǎ sinǐsinǐ jǎǎǔdǔ ǎǎ ilǎ nǔnyǎ lǎ yǎǐtǎ xǔǐ, yǎ nú nyǔngbiwó nǔndǎ èpǎpǎ. ²² Vǎá nè amǎ ǎǎ cǎ gbǎ sénnǔ wǔǎ anyǎn yǎ ǎǔǔǔwó, i amǎ sinǐwǎ áhǔ yǎ nú kǎl iwǔǔǎwó. ²³ Amǎ kǎ ǐlǎ kidǎǐ ècǔ dǎ èǐnyen i amǎ kǎǐ bǔnǎ ènú kidǎǐǎn àkǎkǎ nǎ. ²⁴ Nǎ gbǔngbǔn vǎén dǔ lǎ amǎ ǎǎ mǎán, èvá yǐnǎ tohǔ kǎ xǔǎ nǎ fi agbǔn lǎǎ. Nǎ ǐpǔ oa, mǎn gbǎ trǔ yi tiǐ xǔmǎ fiun dǔlǎ. ²⁵ Kǎ i gbǎ trǔ i yi, èkpǔ axǔ ǐnǎ mà kǎ wó kpǔ è ǎǎ i ènúwó lǎ ǎǔǔǔǔ ǎǎ. ²⁶ zǎǎǎká, i vé cǔ gbǔngbǔn àmǎdrǎ kǎ yǎn wǔ yǎǐtǎ i wó séé va nǔn mà. Zǎǎǎká yǎ nǔnnǔn mà kpǔtǔkpǔtǎ yǎn wǔ kǎlǎ kǎlǎ tǔ à. ²⁷ èvá vá mà sigbǎ ilǎ nú ènyǔn nǎn wó, bǔ yǔnrun ǎǎká dǎ axǎ lǎ àmǎ wó mà i nú bǎ: " woǎ yǎǎ nè xǔdǔ mà ènǔ ànǔn kǎ ènǎn." ²⁸ Vǎá ènú bǎ: " ènyǔn wǔ bè woǎ yǎǎ àmǎ kǎ wó lǎ ǎǔtǔ Mawu yǎ nyǔn i Mawu lǎ lǎ bè nè wó." ²⁹ Kǎ àmǎ wó lǎ bǔ á, ètǔ núnú bǎ: " jiji mà òlá yi jiji mà yǎǎnde yǎǎnde wǔlǎ ji desi, tò gbǔ nè woǐká nè desi tǔvǔ nè yǔna yǎ desia o. ³⁰ ènúkǎdǔ á sigbǎ yǔnǎ nyi desi nè Ninivi tǔwó, nǎnǎ kǎ àmǎ gbǔtǔ Yǎviǎ anǐ desi nè jijimǎ òlǎ. ³¹ Áǔdǎ yǔnrun fiǔ lǎ vá cǔ lǎ Kǔǔ ǎǔǔ ǐkǎkǎ ji kidǎ jijimǎ ǐnǎn wó ilǎ cǔ azǔǔǔ nè wó, ènúkǎdǔ ècǔ anyǐgǎn yǎ vǔ xǔwó nè á ǎǔtǔ Salomǔn yǎ ǐnúnýǎnnýn, kpǔ, àmǎ ǎǎká lǎ lǎ i gǎnǐgǎn wǔ Salomǔn. ³² Ninivǎ tǔwó wǔǎ cǔ lǎ kǔǔ ǎǔdǔ ǐkǎkǎ ji kidǎ jijimǎ àmǎ lǎwó ilǎ búǔǔn wo, ènúkǎdǔ wo trǔ jimǎ lǎ yǔnǎ yǎ Mawú nyǔn núnnǔmǎ i kpǔ, àmǎ ǎǎká lǎlǎ i gǎnǐgǎn wǔ yǔnǎ. ³³ Àmǎ ǎǎkinǐ tǔnǎ kǎndǎ isǎ dǎénǎlǎ wrǎwrǎ tòhǔ àlǔ kisi gǔmǎ o, vǎá dǔ ètǔji bè nè àmǎ kǎ lǎ ǎǔ xǔmǎ wó woǎ kpǔ kǔkǔ. ³⁴ Tǎǐkǔvi nyi kǔkǔ nè tǔ rǎnmǎ. Nǎ tǎǐkǔvi nyǔnnǎn, tǔ rǎnmǎ séé lǎ kǔkǔmǎ. Vǎá nè tǎǐkǔvi lǎdǎá, tǔ rǎnmǎ séé lǎ zuǔbrǔmǎ. ³⁵ Kpǔ nyǔngbǎ, bè kǔkǔ kǎ lǎǐ wǔǎ ǐká trǔ zǔn zuǔbrǔ. ³⁶ Nǎ i nyi bè tǔ rǎnmǎ séé lǎ kǔkǔ mà kǎ ǎǎkinǐ lǎ zuǔbrǔmǎ á nyi bè tǔ rǎnmǎ séé ànǔndǎ sigbǎ kǔndǎ kǎ kǔ nyǔngbi lǎ wǔ ǐtǎ " ³⁷ Kǎi xǔnú jǔǔ á, pharistǔ nú nè bǎ vá ǎúnú kidǎǐ lǎ tiǐ xǔmǎ. I Yesu yi i nǔn tǎvu ǐǔ kidǎǎ. ³⁸ Í kpǎcǎ pharistǔǎ bǎ ǐkrǔ así gbǔxǔ ilǎ ǎúnú o. ³⁹ Vǎá axotǔ bǎ&: " mián wó pharistǔ wó mi krǔnnǔn kǔfǔ kidǎ agbǎnnǐ, vǎá mián wó ǐtǎ mǎán ǎǔ kidǎ tinyen jiji lǎ tǎémǎé sinǐsinǐ mà. ⁴⁰ Mián wó kǎ miǐ nyǎnnǔn o! ùn nyi bè àmǎ kǎ wó Hǐhenú i gbǎ wǔ yǎ mà ǎǎá? ⁴¹ Mǐnǎn ayǎ ǎúvi ènú kǎ nyi yǎ mà tǔǎ, i ènú ǎesiǎǎ á kǔ nè mi. ⁴² Vǎá bàbǎànǎ mi farisitǔwó, ènúkǎǔǎ mi nǎn nǔn á kpǎǎ àmǎwoa tǔ nè ati, nè èmǔn kidǎ ègbǔ wó séé kǎ nǔnnǔn frǎwǎa& yǎ bǔmǎán wó, vǎá miǐcǔ nè èǎǎ lǎ mà nè Mawu yǎ nú tòhǔ wǔwǔ nyǔngbi kidǎ yǎ rǔnnǔnnǎn mà, kǎ woǐká gbǎ ènú kǎ kpǔtǔǎ wó cá wǔǔ o. ⁴³ Miánwó faristǔ wó bàbǎ nè mi, ènúkǎdǔǎ mi rǔnnǔn bè yǎwǎ nǔn tohǔ kǎlǎkǎlǎtǔǎ lǎ sensen xǔwó kidǎ àmǎ cici kǎ kǎ àmǎ dǎji lǎ bǔbǔhǔwó. ⁴⁴ Bàbǎa nè mi, ènúkǎdǔǎ mi wǔǔǎ sigbǎ yǔdǔwó ònǎ kǎ dǎsi ǎǎkin ǐ bǎǐ o. Í wó zǔnnǔn lǎ ji kǎ wó nyǎnnǔn o" ⁴⁵ Í Yǔdǎ yǎ séé mǎtǔ ǎǎká lǎ ǎǐnnǐn bǎ: " axotǔ ènúkǎ òlǎ núǎn lǎsu miánwó cá." ⁴⁶ Yesu nú bǎ: " Í bàbǎ nè mi èsé wǔtǔ yǎ xǔtǔwó! ènúkǎdǔǎ milǎdrǔ agbǎn va&ǎiva&ǎi àmǎwó nè woǎ hún, vǎa mi cǔ nè alǔvi kpǎtǎ tǔnǎ aybǎn nǎn wó ca. ⁴⁷ Bàbǎnǎ mi, ènúkǎǔǎ mi tǔnnǔn ènú kǎ woǎ séǐ ǎǔǐ nyǔn nú ǎǎ tǔwó yǔdǔwó, vǎá mián tǔgbiǔwó i wǔ wó! ⁴⁸ Seijiǎ, mi nyi ènú tòhǔ kpǔ tǔwó i milǎ rǔn mián tǔgbiǔwó dǔwo wó, ènúkǎdǔǎ wó wǔ ènyǔn nú ǎǎ tǔwó súgbǔ kǎ milǎ tǔ yǔdǔ yǎ ǎǔǐji ǎǎ nè woǎ. ⁴⁹ ǎǎgbǔ ǐnǎn tǔǎ Mawu yǎ ǐ núyǎnnǎn nú bǎ: mǎn vá dǔ nyǔn nú ǎǎ tǔwó kidǎ àmǎédǔdǔwó, í woǎ ti wǔdǔ i wǔ àmǎ ǎǎwó lǎ wó mà." ⁵⁰ Cǔǐnnǎnnǔn, jijimǎ ǐ nǎn kǎ kǔ nyǔn nú dǎ tǔwó hún cǔ kǔkǎ yǐyǎ á gǔmǎ jǎǎǎ wǔǎ nǎǎ nǔn nú. ⁵¹ Cǔ Abel yǎ hun ji séǐ vá yi Zacharia, kǎ wo wǔ lǎ Mawu yǎ vǔǎá ho kidǎ kǔ yǎ kǔkǔ yǎ gbǎgbǎmǎ. èé, ǐ lǎ nú nè mi bè jijimǎ òlá ànǔn nú. ⁵² Bàbǎ nè yuǎa yǎ sé nú kpǎtǔwó, ènúkǎdǔǎ miǎ ǐ núyǎnnǎn yǎ cǎvia, miǐká teǐǔn ǎǔmǎ miǎnnǐtawó o i mi tǔ nǔn nè àmǎ kǎ woǎ ǎǔmǎán" ⁵³ Kǎ yesu dǔ lǎnǎ, ènú ǐrǔntǔwó kidǎ Faristǔ wó citǎ dǎún ilǎ dǎǎika kidǎ dǎ ènú súgbǔnn, ⁵⁴ i wó lǎ ǎǔfǎcǎ nè tǔ yǔǐtǎ yǎ nyǔ wó mà.

Chapter 12

¹ Lèganán mèán, àmè síngbò sígbé kawuivcaton wó bɔ̀ kə wə bə wó lə zòn wóqə kiwoji, ətɔ̀ji í lə nú nà yə dəkprɔ̀viwó bə ləɲdɛsiádɛún: "mi gbənú lə faristwó nú huàn huàn nɔ̀ kə nyi ayəmè núán." ² Woɲcɔ̀ ɛ̀nú cɔ̀n ɛ̀ɲdɛ kə woɲká tɛ̀ɲ hui ji o í ɛ̀ɲdɛki ɲlè wawrá tòhó kə woɲká tɛ̀ɲ dɛsi o. ³ ɛ̀nú ɲnà idɔ́á ɛ̀nú siánú kə mián nú lə zúblúmè woá sé lə kəkɔ̀mè í ɛ̀nú kə mián dɔ̀kpá nɔ̀n lə xəmèán woá nú lə ɛ̀xotámè. ⁴ ɲlè nú nà mi ɛ̀xɔ̀nyin wó, mí ká vɔ̀nvɔ̀n nà àmè kə wó lá wú mián gotó o, í lə ɲnánɲgbé woɲká tɛ̀ɲ gbə wɔ̀ɲdɛ o. ⁵ Vɔ́a ɛ̀lè krán mi àmèkə mián vɔ̀nvɔ̀n nɔ̀nán. Mí vɔ̀nvɔ̀n nà àmè kə lá tɛ̀ɲ wú mí í gbə woɲgán dɛ̀ ílè cɔ̀ mi də zomávɔ̀ mɛ̀. ɛ̀ɛ̀n, ɲlè nú nà mí, mi vɔ̀nvɔ̀n nà. ⁶ ɛ̀gbəgómè tɛ̀n-tɛ̀n amətɔ̀n woɲsésá nà ɛ̀hó cúkúví amə̀və́á? gánkə Mawu ún ɲrɔ̀n bə dəkín lə wómə o. ⁷ Vɔ́a kə nyimián tá dǎwó cá wó renwó. Míɲká vɔ̀nvɔ̀n o, mí xòhó wú ɲ nán wó. ⁸ ɲlè nú nà mi, àmèsiámə̀ kə húnmə̀ lə àmè wó ɲkúvimə̀án, amə̀ gbetɔ̀vi cá lá húnmə̀ lə Mawu yə mɛ̀ dɔ̀twó ɲkúvimə̀, ⁹ vɔ́a àmè kə mɔ̀nnú lə àmè woɲkúvimə̀án woá mɔ̀nnú də yə cá hún lə Mawu yə mɛ̀ dɔ̀twó ɲkúviwə̀. ¹⁰ àmè dɛ̀ kə lá vá xonú də̀ àmè gbətɔ̀vía únán, woá cɛ̀ kə, vɔ́a amə̀ kə lá nú búsu nyɔ̀n cɔ̀ də̀ gbəgbɔ̀n kəkə húnán, woɲká cɛ̀ kə o. ¹¹ Nə̀ woá cɔ̀ mi seyi ɛ̀háwó, àmè kprɔ̀twó kidə̀ ɛ̀dúmə̀ mɛ̀ganwó ɲkúvimə̀ cá míɲká vɔ̀nvɔ̀n lə sígbə mián honú lə mián tá hɔ̀nhrɔ̀n mɛ̀ o aló ɛ̀nyɔ̀n kə mián núán o, ¹² gbəngbɔ̀n kəkə ɲtá á kprámi lə gaxòxò ɲ nán mɛ̀ ɛ̀nyɔ̀n kə mián núán. ¹³ Í àmè dɛ̀ká lə àmèáwó mèán nú bə̀: "axótɔ̀, nú nà nɔ̀nvi nyén bə̀ nán mán mián cínɔ̀n núán kidə̀ɲ." ¹⁴ Yesu lə nú nà bə̀: "àmè, àmèkəi dɔ̀ɲ kòjò dɔ̀tɔ̀ aló woá hɔ̀ nyɔ̀n nàmənə̀ mí?" ¹⁵ Ílè nú nà wó bə̀: "mí lə mián dɛ̀kiwó lə jiji jrójrwó mɛ̀; ɛ̀nukədɔ́á àmè dɛ̀ yə gbə̀ ɲ cɔ̀ nà ɛ̀nú nɔ̀námə̀ si súgbə̀ ún o." ¹⁶ Í Yesu lə nú ɔ̀lo dɔ̀dò dɛ̀ká nà wó: "ə̀hotɔ̀nɔ̀n yə̀ bomə̀ núwó nyɔ̀n, ¹⁷ í lə nú lə dɛ̀kiá mɛ̀ bə̀: "núkəi mán wɔ̀, ɛ̀nukədɔ́á nyen ɲ wɔ̀ tòhó dɛ̀ fí mán cɔ̀ bomə̀ núwó dɛ̀ o?" ¹⁸ Í nú bə̀: "kpɔ̀ ɛ̀nukə̀ mán wɔ́á. Mán kaáká tɛ̀ɲ vǎwó í gbə̀ trɔ̀ tuí gánɲgán í ləɲ nán mán cɔ̀ tɛ̀ɲ bomə̀ núwó kidə̀ ɛ̀nú nyɔ̀ngbiwó də̀ lə ləɲ nán," ¹⁹ mán nu nà tɛ̀ɲ sɛ̀ bə̀: ɛ̀sə̀, ɛ̀nú nyɔ̀ngbiwó lə asiwó nà ɛ̀hó súgbə̀ gbə̀ndəmə̀, dúnú, núci í nán kpɔ̀ jijo." ²⁰ Vɔ́a Mawu lə nú nà bə̀: "àmè mán nyán ɲ nú, fiɛ̀nyigbɔ̀ lá zə̀dɛ̀ká woá xɔ̀ tɔ̀ gbəngbɔ̀n lə asiwó, í ɛ̀nú kə ɛ̀drádodə̀ woá, àmè kəi tɔ̀ woá nyi?" ²¹ Nənə̀ anyi nà àmè kə̀ lə lə ɛ̀hó núwó bɔ̀ nà yéɲtá í kə̀ ɲ nyi ɛ̀hotɔ̀nɔ̀n nà Mawu o." ²² Yesu nú nà yə̀ dɔ̀cɔ̀vwó bə̀: " ɛ̀nú ɲ nán dɔ̀ bə̀ ɲlè nú nà mi bə̀, mi ɲká cíji nà mián gbə́á o- nà ɛ̀nukə̀ mián dúnɔ̀n alo mián gòtɔ̀- ɛ̀nukə̀ mián doá o. ²³ ɛ̀nukə̀ dɔ́á agbeá lə və̀və̀dɛ̀ wú ɛ̀nú-dúqù, í ɲtíràn wú awú. ²⁴ Mìkpɔ̀ xə̀víwó, wo ɲ do nà ɛ̀nú aló wó ɲ drá nà ɛ̀nú cincinwó do o. Wo ɲ wɔ̀ tohó kə̀ woá cɔ̀ ɛ̀núwó kɔ̀do aló avá dɛ̀ o, vɔ́a Mawu nyi nà wó. Mí xòhó wú xə̀viwó! ²⁵ Mɛ̀n í lə mián mɛ̀ í cɔ̀ ɛ̀nú hɔ̀dɛ̀kaá í lá sɛ̀ɲ kpə̀ yə̀ gbə̀? ²⁶ Nə̀ í nyi bə̀ miɲkaá tɛ̀ɲ wɔ̀ ɛ̀nú hɔ̀dɛ̀kaá ɲ nán, nú kəi jò mi lə cíji nà kə̀ kprɔ̀twó? ²⁷ Mí kpɔ̀ sígbə̀ ati nán wó mɔ̀nɔ̀n. Wóɲwɔ̀ nà ɛ̀dɔ̀ o í woɲ gbə̀i nà ɛ̀ká ca o. Gánkə, ɲlè nú nà mi bə̀: Slomon, lə yə̀ kpinkpinmə̀ wó sémə̀án ɲ doá wú sígbə̀ wo domə̀ tɔ̀dɛ̀ o. ²⁸ Nə̀ Mawu dɔ̀ acán nà ɛ̀gbə̀ kə̀ lə bomə̀, kə̀ lə ɛ̀gbaá í ɛ̀cɔ́á wáá cɛ̀ də̀ ɛ̀zomə̀, nà a doacán nà mián wó mɔ̀n kó, àmè xɔ̀sɛ̀ cúkúvi tɔ̀wó! ²⁹ Míɲkaá ji ɛ̀nukə̀ míkaá dúá o, ɛ̀nú kə̀ mikaá núán o, mikaá bútamə̀ o, ³⁰ ɛ̀nukədɔ́á xixəmə̀ dúwó sɛ̀ jí nà ɛ̀nú nyúin í lá wó í mián dàdǎ nyán bə̀ mi ³¹ Vɔ́a mi ji yə̀ fí dǎxó, í woá cɔ̀ ɛ̀nú ɲ nán wó kpə̀ nà mi. ³² Míɲkaá vɔ̀n vɔ̀n o, àmè mán súybɔ̀wó, ɛ̀nukədɔ́ á ayə̀ lə tɛ̀ mián dàdǎ bə̀ yə́á cɔ̀ fí dǎxóá nà mi. ³³ Mí saa mián nú kə̀ lə mián siáwó í cɛ̀ nà àmè mián wɔ̀ɲdɛ̀dɛ̀wó. Mí wə̀ Kotokú kə̀ ɲká vúáwó nà mián dɛ̀ki wó, kidə̀ ɛ̀nú nyɔ̀ngbiwó də̀ jikori kə̀ ɲ káá vɔ̀ o kə̀ frafitɔ̀ ɲ káá tɛ̀ɲ tɛ̀bɔ̀ o, í kə̀ ɲká tɛ̀ɲ jé hún o. ³⁴ ɛ̀nukədɔ́á fí mián nú nyɔ̀ngbiwó léá lə ɲ nán í mián ji ca nɔ̀nnɔ̀n nà. ³⁵ Mí blaá mián wú diɲdiwó dɛ̀ mián rún wó ji í mián kánqə̀-wó nán nɔ̀n sisidə̀ gaásigaámə̀; ³⁶ í mián nɔ̀n sígbə̀ àmè kə̀ wó lə nɔ̀ntɛ̀ kpə̀ wə̀ xotɔ̀ yə̀ tɔ̀trɔ̀ vǎá nà yɔ̀nrún dɛ̀dɛ̀ zán bə̀ nà gakəmə̀ avá í xó hɔ̀nán, bə̀ woá hui nà zə̀dɛ̀ká. ³⁷ Ácɛ̀ nà dɔ̀cɔ̀vi, kə̀ axotɔ́á lə yə̀ tɔ̀trɔ̀ vǎá nà a kpɔ̀wó woá nɔ̀n acə̀jidiɛ̀, ɲ lə nui nà mi, woá vi blaá wó wú diɲdiwó də̀ wó rúnwó jí, í á wɔ̀wó woá nɔ̀n ɛ̀dúqú dɛ̀kǎún í á mɔ̀n nà wó. ³⁸ Nə̀ axotɔ́á va lə ɛ̀zán yə̀ vǎá tɔ̀ ɲ nɔ̀nnɔ̀n jiá alo ɛ̀zán ɲ nɔ̀nnɔ̀n amɔ̀ntɔ̀nántɔ̀ jiá í kpɔ̀wó wó sɔ̀gbə̀ dɛ́á,ácɛ̀ nà ɛ̀dɔ̀cɔ̀vi ɲ nán wó. ³⁹ Gbɔ̀sə́ún yi jiá, nà axotɔ́á dɛ̀ à nyán gakəmə̀ fráfitɔ̀ avá, ɲká gbə̀ yə̀ xomə̀ dɛ̀ nɛ̀a dɔ̀ mɛ̀ o. ⁴⁰ Mí sɔ̀gbə̀ dɛ̀ ɛ̀nukədɔ́á mi ɲ nyán gakəmə̀ àmè gbətɔ̀vía lə vá o." ⁴¹ Pə̀tro nú bə̀: " axotɔ̀, mián wo dɛ̀dɛ̀ í ɛ̀lè do ɛ̀lo ɛ̀lá nɔ̀nán nɔ̀nmí àmè wo seé?" ⁴² Axotɔ́á ní bə̀: " àmè í yán ɛ̀nú kə̀ yə̀ xotɔ̀ cɛ̀ sɛ̀ɲ kpàcɛ̀ də̀ ɛ̀xɔ̀ áwó ji kə̀ bə̀ lə cɔ̀ ɛ̀dúdu nə̀wó lə gahoh nyɔ̀vgbi mɛ̀. ⁴³ Ácɛ̀ nà dɔ̀cɔ̀vi ɲ nán kə̀ yə̀ xótɔ̀ yə̀ tɔ̀trɔ̀ vǎá mɛ̀ á kpə̀i í ála wə̀ nà. ⁴⁴ Lə nyɔ̀n dɔ̀dòmə̀án ɲlè nú bə̀, áccɛ̀ dǎ fí dǎ yə̀ núwó sǎə̀ ji. " ⁴⁵ Vɔ́a nà dɔ̀cɔ̀vi lə mi lə yə̀ jimə̀ bə̀: " axotɔ́á yə̀ vǎvá lə ciɲgbə̀", í tɔ̀ji dɔ̀cɔ̀vi úncúviwó kidə̀ yɔ̀nrúviwó xòxó, i dúnú í núnú, í trɔ̀ zúin ahánúmú nɔ̀n, ⁴⁶ dɔ̀cɔ̀vi ɲ nán yə̀ xótɔ̀ avá gbə̀dɛ̀ká kə̀ ɲká nɔ̀n yányán mɛ̀ nà o, í gahoho kə̀ mɛ̀ ɲká yán ca o, í lá jí tohó nà lə àmè mán wə̀ nú dɔ̀dò wómə̀ ⁴⁷ dɔ̀cɔ̀vi ɲ nán kə̀ nyán yə̀ xótɔ̀ yə̀ jiji, í ɲ zraá ɛ̀ ɲ dɛ̀kín dǎ alo wɔ̀ dɛ̀ axótɔ̀ yə̀ jiji dɛ̀kin ji oá, woá hówə̀ súgbə̀. ⁴⁸ Vɔ́aàmə̀ kə̀ ɲ dɛ̀si o, í wɔ̀ ɛ̀nú kə̀ wó hián nà ɛ̀tɔ̀ dɔ̀ndɔ̀nán, woɲká hó yá súgbə̀ o. Woá biɔ̀ súgbə̀ àmè kə̀ nán súgbə́á, í woá biɔ̀ sǎú àmè kə̀wó cɔ̀ nɔ̀n sǎwá. ⁴⁹ ɲ vá bə́mán cɔ̀ ɛ̀zo də̀ anyígban jí, í zənənə̀ kə̀ɲ lə jí bə̀ nán lə zo xòxó. ⁵⁰ Vɔ́a ɲ wɔ̀ nyɔ̀nyrɔ̀n dɛ̀ká dɛ̀ kə̀ wó dɔ̀lá nyɔ̀nnún, ú zənənə̀ kə̀ ɲlè jí kábakába bə̀ nán vǎmè! ⁵¹ Mí búbə̀ ɲ vá anyigban ji bə̀ mán cɔ̀ ránmə̀ fǎfǎ vá íá? o, ɲlè nú nà mi, vɔ́a sə̀ɲjúá mǎmǎn í ɲ cɔ̀ vá. ⁵² ɛ̀nukədɔ́á cá ifiá, amə̀ ámatɔ̀n lə áxó dɛ̀kámə̀án wóá mán amə̀ ámɔ̀ntɔ̀nǎ cɔ̀ də̀ amə̀ ɛ̀və̀ún alò àmè àmə̀və̀ á cɔ̀ də̀ àmè ámɔ̀ntɔ̀n ún. ⁵³ Woá mán, dàdǎ lá cɔ̀ də̀ ɛ̀vi ɲcúviwo ún í ɛ̀vi í ɛ̀vi ɲcúviwó lá cɔ̀ də̀ dàdǎ ún nánán á cɔ̀ də̀ ɛ̀vi yɔ̀nrúnvi ún í ɛ̀vi yɔ̀nrúnú lá cɔ̀ də̀ ɛ̀visi ún í ɛ̀visi lá cɔ̀ də̀ ácúnɔ̀n ún." ⁵⁴ Yesu lə nú nà àmè haá ca bə̀ " nà mɔ̀lɔ̀ kpɔ̀ akpɔ̀kpɔ̀ lə cɔ̀ lə nyidɔ̀n gémə̀ lá gé, zə̀dɛ̀kaá, mi nú bə̀: " ɛ̀ci lá vá jiaá" í vá nəmè ɛ̀nə̀. ⁵⁵ Í nà afɔ̀dé yə̀ yá xoá mi nú nɔ̀n bə̀, zózo lá vá nɛ̀n í vá nə̀ ɛ̀nə̀. ⁵⁶ Ayə́mə̀ nú wòtɔ̀wó mí yán vòvòtótó anyigban kidə̀ jikovi mɛ̀ í nà í wɔ̀mɔ̀n miɲtɔ̀ɲ lə dɛ̀ ifiá yə̀ nyɔ̀nwó ú o? ⁵⁷ Nú kəi jò miɲtɔ̀ɲ lə dɛ̀si ɛ̀nú kə̀ nyí jòjò nà miántá o? ⁵⁸ Nə̀ ɛ̀yíkɔ̀ kidə̀ tɔ̀ kətɔ̀ lə kojò dɔ̀tɔ̀ yə̀ɲkɔ́á, lə mɔ̀njiá təkɔ̀ í nán wə̀ dɛ̀ká kidə̀, bə̀ nɛ̀n ɲká cɔ̀ wo də̀ kojo dɔ̀tɔ̀ yə̀ lòmə̀ o í kojo dɔ̀tɔ̀ á cɔ̀ wo nà àmè kə̀ kpɔ̀nɔ̀n àmè kə̀ wə̀ lə túáwó ji í yə̀ ca lá cɔ̀ wə̀ tú də̀ àmè tútúxó. ⁵⁹ ɲlè nú nà wó, ɲká dɔ̀ ləɲnan gbə̀dɛ̀ wó kəkə̀ í vá sɛ̀ɲdɔ̀ gakəmə̀ á tú ɛ̀hoá sée vè

¹ Lè garínán mà àn, àmèwó lè xónú nà có galiláà tòwóún kà pilatò càkà əhún kidá wó kònúwó. ² Yesu lè dònjún nà wó bá: "mi bú galiláà tó ɛ́ nánwó nyí ɛ́nù vónén wòtò wú dúayá lè nònòn mà ɛ́ nán màán?" ³ O, ɛ́lè nà nì. Vɔa nà miɛ́trɔ́á, mián cròn sáá lè nònòn mà ɛ́ nán mòn kimà." ⁴ Aló àmè àmèwuɛ́nyí lè siloá, kà əhò yijiyí mùdè wó jì í wúwó, mi buí bə wo nyí ɛ́nùvónén wòtòwó wú jérusalem vi buwoá?" ⁵ O ɛ́ lè nù nà mi bə. Vɔa nà miɛ́trɔ́á, mián cròn séé." ⁶ Yesu lè dólò əlá: "à mē dəká dó ati kùcencen dè yé hati bomə í v́á lè jì əkùcencen lè jì, v́a ɛ́ kpò ədè o." ⁷ Àmèán nù nà boməjì kpòtá bə: "kpò, əwò əxó àmòntòn kà v́á lè jì əkùcencen lè ati kùcencen əlá jì í nyí nún lè kpò ɛ́dè o. Coó. nù kèi jò wóa gbə dè í alə hò anyúgbán gbalə!" ⁸ əboji kpòtá lè dònjún nà bə: "gbédè lè əxó lá mà nà mán kúdo trò dè í cò kónrúnji kó do nà." ⁹ Nə ì cenkù xò kà gbònnò ɛ́ nán màán ɛ́nyò; v́a nà ɛ́ cen əkúá, nán v́a có!" ¹⁰ Yesu lè kpránú lè sensen yé xó á wó dəkà mà lè gbònnò yé ɛ́kəkə á jì. ¹¹ Kpò nyówún dəká ləɛ́nán í gbònnònnò vónénwó lè mà kà wə bə əkúsá, í gbə dó kpò í ɛ́kà təɛ́ có cité o ¹² Kə yesu kpóá, əyɔ́ɔ́ è nù nà bə: "nyonrún, wò táciwó lè tò gbòjɔgbòjɔm. ¹³ əcò alo dè jì, í zədəká əvrú í lə kafú Mawu. ¹⁴ Vɔa àmè kà lè kpò sensen yé hómèán wò homə fién lè səsə àmèdəkə mà tò ɛ́nùkəjɔ́á yesu dàádò lè gbònnòlè yé ɛ́kəkə á jì. Tó ɛ́ nán màán àmè kà lè kpò sənən ɛ́ nán nù nà àmèwó bə: é ɛ́kəkə àmèándin hián bə woá sɛ́ wò dò. Mi v́á nà woá dàádò nà mi lè ɛ́ kəkə nán wó jì gánkə ɛ́ nyí lè gbòdèmə yé ɛ́kə kəá jì o." ¹⁵ Axòtá dònjún nà bə: "ayəmə nù wòtò! àmè kə í lè mián mà í tú nà ká yé sò alo yé lálá nòn í kpò nà í v́á núnòn əci lè gbòndèmə yé ɛ́kəkə á jì?" ¹⁶ Ninnin kə Abraham yé yónrúnvi kə fútcá bráqé əxó àmèwuɛ́nyí sònjún wòɛ́dò lá tükə lè gbòndèmə yé ɛ́kəkə á jì?" ¹⁷ Kə í lè xonú ɛ́ nán, àmè kà lè có dèúnwó sáə əɛ́kpəwó, v́a àmè wó sáə lè kpò jìjò có ɛ́nù kpòkpò kə í lè wá wóún. ¹⁸ Í ləɛ́nán, yesu nù bə: "nù kəi Mawu yé fiò dúxá dī, í nù kəi woá təɛ́ sə sò kidə?" ¹⁹ ədī wáti yé kú kà àmè dəká cò dánkpu dè amán nù bomə í tró v́á zúún ati gáuɛ́gán í jìjɔ́ri xəviwó dóatòn dè yé lè zúnwó mà." ²⁰ əgbə nù bə: "nù kəi mán təɛ́ cò Mawu fiò dúxá sò kidə?" ²¹ əxó kidə ɛ́nù húnhún kə nyén rún dəká cò í cakə kidə əwò agbán àmòntòn kəkə í có" ²² Yesu lè yí í lə kpráá nù lè ədú gánɛ́gán wo mà kidə ədúwó mà lè yerusalemə yé mòn jì. ²³ Àmè dəká lè nù nà bə: "axòtə, àmè dəwó dəkə í káá kpò xəxá?" Səjì əlè nù nà wó bə: ²⁴ Mi tókpu í mián dómə kidə əhòn cukuvíá ɛ́nùkəjɔ́á àmè súgbəwó lá jì v́a wòɛ́kə tən dómə o." ²⁵ Nə axòtə v́a có í v́a tú əhònnán có ɛ́ nán jía mián nòn xixənú, mián v́a xó hòn í mián nù bə: "axòtə, axotə, dúci mi nò mián dómə." Í á dònjún nà mi bə: "nyenɛ́ dəsimi o, fi mi có?" ²⁶ Í mián nù bə: "mi dúnú í núnú lè tò gámə í əkprá nù lè mián mònwó jì." ²⁷ Á dònjún nà mi bə: "ɛ́lè nù nà mi, nyəɛ́ nyán fi mi có o. Mi gbóí lè əgbòn nyə, ədɔwòtò bádáwó." ²⁸ Ávə vámə bə avi fánfán wó; kidə adúkú dúdú wó kə mián v́a kpò Abraham, Isaká; yakobo kidə ənyòn nù dè tòwó lə Mawu yé fiò dúxoámə v́a mian wó, woá cò mi dánkpu dè xixənú. ²⁹ Ávə có nyidòn do kpáxó, kidə nyidò jámə kpáxó, có əjigbə kidə afodé í woá nòn távúún lə Mawu yé fiò dúxoámə. ³⁰ Í mi nya&n ilá, ɛ́gbə tòwó lá v́a tró zúún ɛ́kə tòwó í ɛ́kə tòwó lá v́a zúún ɛ́gbə tòwó. ³¹ Ləɛ́nán gbóá faristwó v́a í lənú nà bə: có lə lá í nán yí ɛ́nùkəjɔ́á Hərodə lè jì nà á wú wó." ³² Yesu nù bə: "mi nù nà tòvú lá: kpò, ɛ́lə dàádò əgbə əcò kidə nyicóámə í ɛ́kpò tìɛ́ tá qò jì nù." ³³ Lə dódóáwó sáə màán, ələ v́əvə dəɛ́ bə mán yí jì əgbə əcò kidə ɛ́kəkə kə gbònnò ɛ́ nán wò ɛ́nùkəjɔ́á wòɛ́də mòn bə woá wú Mawu nyòn nù dè tò lə yerusalemə yé hámə yəɛ́ gbə o. ³⁴ Yérusalemə, yérusalemə! əwo kə wunə Mawu yé amədcò tòwó í xú nà əkpə àmè dòdòwó. Zənənə í nyenɛ́ jì bə əviáwó sigbə kókrò bə nà əviáwó dè yé waáwó gòmə v́a ɛ́jì ɛ́nə o. ³⁵ Kpò, wó gbə tò xòmə dè. ɛ́lə nù nà mi bə, miɛ́kə gbə kpòɛ́ o kəkə mián v́a nù bə: "woá yrá àmè kə lá v́á lə axòtá yé ɛ́kə màán".

Chapter 14

¹ Lə gbòndèmə yé ɛ́kəkə á jì kə í yí kò farstò yé fiò dəká yé xomə lə bə yəá vè dū núan, faristwó lə bə ɛ́kúvì dəɛ́n tútútú. ² Kpò lə yé ɛ́ kəá mà dəká lə ɛ́ nán í lə rəré nà tenten dò lálá. ³ Yesu lə biò nyòn àmè kə nyí əsə kprá àmè tòwó yìɛ́kò lə yúdatwó kidə faristwó mà bə: "mián sáá dəmòn bə woá dàádò lə gbòndə yé ɛ́kəkə á jì nònmí o?" ⁴ Vɔa àmè dəɛ́ kənu o. Í Yesu taloé, í dàádò nà í daci dè í yí. ⁵ Í lə nù nà wo bə: "mékə í lə mián mà í əvi lè si aló lálá í gəjín dè dótòmə lə gbòndèmə yé ɛ́kəkə á jì í ɛ́kə də zədəkən o mán?" ⁶ Wóɛ́ sutə bə woá nán dònjì nà ɛ́nù nán wó. ⁷ Kə Yesu kpòɛ́ desí bə àmè kə wò yɔ́awó lə cán búbú dè àmèún yé tòhówóá ədóló dəká əlá nà wó í nù nà wó bə: ⁸ "nə wó yò mí nà nyónrún dəká, miɛ́kə kànren də búbú dádə àmè yé tòhóá o, ɛ́nùkəjɔ́á atəɛ́ v́a v́a mà bə wó yò àmè kə nyí ɛ́kuvítá wú miáwó cá." ⁹ Nə àmè kə yò mián wó sáá v́a dəká, á nù nà wó bə: "cò tò tòhó nà àmè lá," hótónán kidə əɛ́kpánán á vè nòn ɛ́gbə. ¹⁰ Vɔá nà wò yɔ́wóá, yí í nán vè kànren də ɛ́gbə tòhó ləɛ́nán àmè kə yə woá nà í v́a dəká, á təɛ́ nù nà wó bə: "əxrənyə yìɛ́kò." ánan bá búbú əúnwó lə àmè kə kànren də tavúún wó sáə ɛ́kúvímə kidə woá. ¹¹ ɛ́nùkəjɔ́á nà àmè dè kò dəkíá də jía woá dīdī, í àmè siámə kə dīdī dəkíá woá cə́ də əjì. ¹² Yesu lə nù nà àmè kə yə àmè wó ca bə: "nə əwò dòdò nà azán dúdúá, ɛ́kə yò tɔ xɔ́ nònmí tò nònni wó, tò dàdáwó nònmí hótónnə kə mi lə tòhó dəká dəká o kidə súsú bə wó ca woá v́a yò wó də nù, ílə wè nà wo ca sigbə əwéá o. ¹³ Vɔa nà ələ grádo ədúqú súgbəá, yò wámònnòn wó, ranmètútútúwó, àmè kə lə tángréáwó kidə ɛ́kuví tónnə wó. ¹⁴ Í avá jəjínə wó, ɛ́nùkəjɔ́á wòɛ́kə təɛ́ wè nà wo sigbə əwéá o. ɛ́nùkəjɔ́á woá wè nà wó lə àmè jòjə wó fɔ́nfɔ́n nà wó lə àmè jòjə wó fɔ́nfɔ́n mà." ¹⁵ Kə àmè dəká kə lə àmè kə kànren kidə Yesu sá ənyòn nán woá, ələ nù nà bə: "anyòn nà àmè kə lá v́a dū nù ləé Mawu yé fiò dúxoámə!" ¹⁶ Vɔa Yésu lə nù nà bə: "à mē dəká avá jráádó azán gánɛ́gán dəká í lá v́a yò àmè súgbəwó. ¹⁷ Nə ədúqúá sɔgbəá, avá dè yé dɔcɔ́viwó nà wóá nù nà àmè yɔ́yɔ́áwó, "mí v́a ɛ́nùkəjɔ́á ɛ́núsíánú sɔgbə dè ífíá." ¹⁸ Àməsiámə lə biò gbə tò kúkú dəkəmə. àmè kələkələ tɔ́á nù nà bə: "ɛ́xɔ́ əbò dəkáá í dó lá vè kpòɛ́ dəmòn ún í mán yí í vè kpòɛ́." ¹⁹ Àmè bú nù nà bə: ɛ́xɔ́ lálá àmèwó í ɛ́kə vè təwɔkpò bə woá təɛ́ dəbó nyòngbi mán sɛ́ kəɛ́ nà í jrowo." ²⁰ Í àmè bú nù bə: "ɛ́dè yónrún, yé táqó nyə ɛ́kəá təɛ́ v́a o." ²¹ Dɔcɔ́viá v́a nù ɛ́nyòn lá wó nà yé xótə. Í wò homəfen í nù nà dɔcɔ́viá bə: "yí mònwó jì kidə ədú ganmə yé tòhówó í nán kprò wóámònnòn wó, ɛ́kuví tònnonwó kidə àmè kə lə tángréáwó." ²² Dɔcɔ́vi nù bə: "axòtə, ɛ́nù kə biò sɔgbəwó í tòhó gbə kpòtə dè." ²³ Axotá nù nà dɔcɔ́viá bə: "yí əmón gánɛ́gán wó jì kidə tòhó

ké wó hádewó í ziójí nè wóá vá kèhgbò hó tìh hòchè nán dò. ²⁴ Ìnùkèdàá òlè nù nè mí bà, àmè dèkèn lè àmè kà wó yàáwó mà kà òkàá vá dè tìh dídú kpò o." ²⁵ Àmè sùgbòwó yìkò kídá, í trò í lè nù nè wó bà: ²⁶ "nè àmè dè vá ègbòn nyo í òlèkà yò òtáà dádá, nànnàán, yònrò; èvi, nònví òcú nònví nyoñtuín èn òkàá tǎh nyo tìh dèkpròvi o." ²⁷ Àmèiámè kèhgbò tǎh cò yè òtáà tìcògà í kpròh doá òkàá tǎh nyo tìh dèkpròvi o. ²⁸ Ìnùkèdàá àmè kà í lè mián mà, òjì bà yèá tú xò gróbótò kòkò, nè ò kanren gbòxó í wáà kòhǎtá nè ènú kà ahúnán wó o nà asèhkpèá nè a nyán? ²⁹ Ló ákpá bú mēaán, nè í lè dō gòmè kpéá í tǎh wè jǎá, àmèkè lè kpéá wó sáá wóá vá tǎjì í lè zúí. ³⁰ Í lè nù bà: "àmè lá tǎjì èxò tútú í òtǎh wè jǎ o." ³¹ Alo èfio kè í, gákèàmè í yí kò ahúá wò gbé kídè èfio bú, í ò kàá vá kanren gbòxó í vá bíò ènú kpákprá nè atǎh cò àmè kawuìwòátòn tòhó àmèwó í wò ahúá kídè èfio bú kà gbòhòn kídè àmè kawuìwòátòn tòhó èwui? ³² Aló, gákèàmè èxǎá lè dǐhǐdì tòhóá á dò àmè nòn tòhó tó nè á wè bíò nònnònmè kà lá hián rànàmè fáfá vá. ³³ Sǎjǐá, mián dòmè tó dèkèn òkàá tǎh nyo tìh dècòvì nèh gbè nù lè ènú kà lè siá wó sáá o. ³⁴ Èjè nyòh, wóá nèi bú yè wíwí nè àwò mòn í tǎh gbé wíwí? ³⁵ ògbè dō afi xoxo nè anyigbàn ò alo kòrujìkò o. Wó cǎé dánkpiin dǎ xíxǎnú. Amè kà ètò lè siá bē nán sáá tónuán nán sáá."

Chapter 15

¹ Ífiá èhó jòtòwó sáá kídè ènú wǎèn wòtòwó wo lè vá Yesu gbò bē yè wóá dòtòá. ² Faristòwó kídè ènú nǎròntòwó wò lè gbòn huìhruì lè wòhǎtá mà í lè nù bà: "àmè lá lè xò amè vǎènvó, í lè dúnú kídéwó caá." ³ Yesu lè nù èlò dodo èlá í lè nù bà: ⁴ "amè kà í lè mián mà nè wò èrán kavètakpò dè í dèkà bú lè mà, í òkàá dáci kavè ciwò ciásìdèkèè lè zògbájì, í lá vá jì kà bú káké í vá kpè. ⁵ Í nè í vá kpèá, á cǎé dè yè bótá í kpò jǐjò. ⁶ Nè í vá dō àxomèán, èbònè èxǎáwó kídè àmè kà tǎbá wó í nán nù nè wò bà: "mí kpò jǐjò kídèhò ènukèjǎ ò kpò tìh rengbò nòn kà búá," ⁷ Sǎjǐá, òlè nù nè mí bà jǐjò á nòn jǐhkorì nè ènú wǎènwòtò kà trò jímè sáú kavè cì wó cì asìdèkè kà wóhún hián jímè tròtrò o." ⁸ Aló, yònròn kà í wò cǎhǐjì àmèwó í nè òbú dèkà òkàá sì kandé í kpò axoámè, í lè jì vǎvǎdè káké í vá sǎh nán gákèàmè í kpóá o? ⁹ Í nè í kpóá èbòhòn èxǎáwó kídè amè kà yè hó tǎ bótá wó, í nán nù nè wò bà: "mí kpò jǐjò kídèhò, ènukèdàá òkpò èhó dèkà kǎh sǎh búá." ¹⁰ Sǎjǐ, òlè nù nè mí bà, jǐjò lè Mawu èjèdòtòwó mà nè nǎròhèn wòtò dèkà trò jímè. ¹¹ Í lè ò nán Yesu nù bà: "àmè dèkà wò èvì àmèwò dè, ¹² í dèvì cukuvíá lè wò mǎán núnè yè dàdà bà: "dàdà cò cínòn nù kà lá nyo tìh nyàn ífiá." ¹³ Í lè ò nán èmán yè nù kà í wò dèá nè wó. ¹⁴ Lè òkèkèá dè wòhgbáá, àmè kà nyo dèvì cukuvíá bò nù kà trò zún nyo tǎá wó sáá í yí èdú dǐhǐdì dèkà mà, í lè ò nán ètòjì í lè dàhén yè hó, í lè xǎ ènú kà òhín cǎ òlè dàhén èhóá lè agbè nònnòn bàdábádámè. ¹⁵ Kà í zín wè sáá fúfú gánhǎgán dèkà dó lè afisíáfi lè èdú nán mà, í ènúwó wòtò í lè dō hiánmè. ¹⁶ Èyì í wè tó èdò wòwò kídè èdú nán mà tó dèkà kǎlè dǎyì yè bomè nè àvè lè nán èdúdu èhánwó. ¹⁷ Èjì caá bà yè á dū èhánwó èdúdu caá gánkè àmè dèkin ònin o. ¹⁸ Wóá kà dèvì lá yì dèkíá mǎán ènú bà: "zè nínín tìh dàdà yè kpovito wó èdúdu sùgbò lè wósi í lè ládè í lè kú nè fúfú! ¹⁹ Mán cò lálá í mán yì tìh dàdà gbò, í mán nù nè bà: "dàdà, ò wò núnvèn dè jǐhkorìún kídè wó caáún. ²⁰ Nyè gbè nyòn bà wóá yòhún bà èvìwó o; wòhún nè mán nyo axóá jì kpòtò wó mà dèkà." ²¹ Cò ò nán mǎán dèvì lá cò í vá yì yè dàdà gbò. Kà í lè dǐhǐdì tòhóá, yè dàdà kpòè í dū ádònnú nè í súdú í kpǎá ló dè cò nè. ²² Èvìá nù nè bà: "dàdà, ò wò núnvèn dè jǐhkorìún kídè tǎh kúvimè. nyèh gbè mán nyo èvìwó o." ²³ Yò dàdà nù nè yè dècòvìwó bà: "mí cò awú nyòhgbì vá kagbá í mián dòè nè í mián dó alogavì nè í mián do afèkpáwò nè. ²⁴ Í mián cò lálá nòn damí í wú í mián dū sígbé azán nè. ²⁵ Ènukèdàá èvì nyè kú, ífiá í lè agbè. Èbú ífiá mí trò kpè" í wò tǎjì azán dídú. ²⁶ Lè gánámèán, fófóá lè bomè dè. Kà í trò gbòhòn í tǎbò axomèán, èsè èhún xòxò kídè èwó dídú. ²⁷ Í yò dècòvìwó dèkà í lè biè sè ènú kà í lè sááwó nyíán. ²⁸ Dècòvìá lè nù nè bà: "tò nònví trò vá axomè í tó dàdà wú lálá nòn damí dèkà ènukèjǎ ègbòvǎ lè nyòhgbì mà í ò dèkin wè o." ²⁹ Èvì kálákálè tǎa wò xomèfiin í ò gbè jì bē yè á dō axóámè o, wóá yè dàdà dò vá í lè bièá. ³⁰ Wóá èvì òkòtò dǎhún nè yè dàdà bà: "kpò, èlá wò èhó sùgbò kà ò lè kpédéúnnwó, í nyíh jà gò dè dè èjìwò kpò o, í gánkè, òcò ègbòvì ò kpò bà má dū azán kídè èxǎò nye wó o, ³¹ wóá kà èvìwó àmè kà zán tó núwó nyánma nyánmaán kídè matèlétòwó, èwú lálánòn damí nín." ³² Yè dàdà nù nín bà: "èvi, èlè kídèhò gásigámè í ènú kà nyo tì nye sáá nyí tòwó. ³³ Wóá ènyòn nè mí bē mián dū azán í mián kpò jǐjò, ènukèdàá tó nònví kà èlè kpóá í kú ífiá èlè agbè; èbú ífiá mí trò kpè."

Chapter 16

¹ Yesu nù nè yò dècòvìwó bà, "hotòn dèkà wò àmè kà kpòhòn ènúwó jì dè. Wò vá nù nèn bà yè mà núkpòtò jì nán lè zán yè nù wó. ² Cagbè: "nù kà í òlè sè còéún wò? Wò akòntá cò tó doun, ènukèdàá òkà tǎh gbè nyo ènú jì kpòtò o. ³ ènú jì kpòtòá lè nù dèkiámè bà, "nù kà í mán wò ènukèdàá tìh xótò lè xò tìh dò kà nyo ènúwó jì kpòtòá? ègánhǎlè asi nyè nè mán kúdó o í èkpén lè léún nè má bíò nù. ⁴ ò myán ènú kà mán vá wóá, bà nè wó vá nyánán nè tìh doá kà nyo ènúwó jì kpòtòá, àmèwó nán vá lè xòhún nyòhgbì lè wó xómè." ⁵ ènú jì kpòtòá lè yò yè xotò fin dútááwó, í bíò kè lèkè lè tǎá sè bà: "nànè í èkà tú nè tìh xotò? ⁶ ènú bà: "ami gò kǎvètakpò. í nù nín bà: cò tó nu nǎròntì, í nán kǎnrèn kúhá í nán nǎròn kakítákpo. ⁷ ènú kpò jì tǎá nù nè àmè bú bà: "èhó nàné í èkà tú" í nù bà, kpòhòn wò agbàn kǎvètakpo" í núnè bà: cò tó wòmán í nán nǎròn káva". ⁸ Axotá káfú ènú jì kpòtòá mǎjòmǎjòtòá ènukèdàá èwòhún lè bíbimè. ènukèdàá xíxéamè víwó bí lè wo nù wòwò mà sǎh wú kandé mà nòntòwó kà wòhǎkà tǎh nyo o. ⁹ òlè nù nè mí bà, mí wè nè miánhǎtá cǎ wó xǎkídè ènú nòhámè sì mǎjòmǎjòwó bà nè gákèàmè á vá hédóá bà nè wóá vá xò mí lè nònxò mavò mavóámè. ¹⁰ Àmè kà nyo adódó wòtò lè nù cukuvíwò mǎán nyo tìh wòtò lè gánhǎgán wó cǎ mà, í àmè kà ún nyo ènú dódó wòtò lè ènú cukuvíwò mǎán ún nyo lè gánhǎgánwó cǎ mà o. ¹¹ Nè ún nyo ènú dódó wòtò lè ènú nòn àmèsiwó mǎán, mè kà í ilá kádè èjìwò lè ènú nòn àmèsi nyòn ngbì tòwò mà? ¹² Nèné kà nè un nyo ènú dódó wòtò lè àmè buwí ún o, mìn kà í lá cò kà nyo tǎwóá nèwó? ¹³ Àmè dèkin òkà tǎh sùbò axótò àmèwò zédèkin o, alo á lèkè dèkà ilá ròn dèkà, alo á cò dèkiá, nán àmè dèkà ilá lèkè àmè dèkà. Míhǎkà tǎh sùbò Mawu kídè ènú nòn àmè síwó ¹⁴ Lèhǎn faristòwó kà ròhòn èhò yè nyòn gbóá, wo sè ènyòhòn nán wo sè í lè zúí. ¹⁵ Í lè nù nè wó bà: "mián wo mí

wònnòn àmè jòjò lè àmè wo ñkuvimè, vɔ́á Mawu dási mián jíwó. ènú kè àmè gbèlòwó kò dè àjì yè nyi ènú kè Mawú yá cri.¹⁶ àsè kidè nyòn nú dè tòwó wo nyi nú sènh dè káká v́a sindè vohaneɔ cìdètátò yé v́a v́a. Cókáká gànèmmè, ànyòn nyò ngbi Mawu yè fíò dúho tò wo núí, í àmè siámè lè zán àgán bà yá òmè.¹⁷ Vɔ́á èfá nà jìh́kòri kidè anyigb́an bà woá di śh́ wú nè woá rò nè àségaci dèkà.¹⁸ Àmèsiámè ká lá gbè asiá í lá dè èbúá èwò matèlè í àmè ká dè yònrún kè wó gbéàwò matolé.¹⁹ èhòtònnòn dèkà lè ká do nà ènú jìn kidè ékà wú í kpònnòn jìjò tэгbèe dè yè nú nòn àmèsi súgbáá ú.²⁰ ènú biò tò dèkà kè wó yò nà bà lazaro èmlin dè yè xoxonú, kè abi lèh́jún,²¹ í lè jì nà alé. Cán h́dúqú kálé gòjen lè hótònnòn yè tawú ú í śh́ kpé h́ nán avúwó v́a lè d̀d̀d̀ yè biwó mè.²² èv́a v́a mè bà ènú bistá kú í Mawue ñedotwó cò dè Abraham yè kòtanú. Hotònnòn cá kú í wo d̀.²³ Lè àmè kúkú wó nòn hoá, ècaká. èkò yè ñkúviwó yi jí í kpò lè dih́di tohó í kpò Lazaro lè Abraham yè kòtanú.²⁴ Í lè dahá í lè nú bá: " dàdà Abraham, kpò adónnù mè h́ jì í nán d̀ Lazaro kè h́ gbò xó nà á cò yè lovi dè cimè í śh́ jà dè túh́ dè jì, ènúkèdàá h́lè vèndè sèsemè lè èsò lá mè"²⁵ Vɔ́á Abraham nú bà: " èvi nyè d̀h́jún lè tò gbà yè h́káké womèán ènú nyòngbi wó nòn asiwó í Lazaro ènú bádàwó. Vɔ́á ifiá, wo nen ègán lè lá í wá èlè èkú mèn jì.²⁶ Lè nán wó gbéá wo cò ayádò gánh́gán dèkà dè h́ nán dè, kidè súsi bà nà àmè dè jì bà yéá có lèlè í yi mán gbá h́kà tèh́ yi o, í àmè dèh́ h́kaá tèh́ có lè h́ nán í v́a lè lá o!"²⁷ Hótònnòn nú bà: " h́lè dè kúkú nà wó dàdà Abraham, bà nán dè dè dèqá tìh́ dàdà yè xomè.²⁸ ènúkèdàá h́ wò nònvi amántòn dè kèh́ gbò xó nà a vè krán wó dè, kidè vònwòn bà wó cáwó h́kaá v́a tòhó kè nyi vèndè sèsèà mè o."²⁹ Vɔ́á Abraham nú bà: " wo wò rònsé kidè nyòn nú dè tòwó dè; woá d̀otó:"³⁰ èhótònnòn dèh́ bà: " èo, dàdà Abraham, v́a nà àmè dè lè àmè kúkú wó mè í yi wó gbáá, woá trò jìmè."³¹ Vɔ́á Abraham nú bà: " nà wòh́ d̀otó Mònsé kidè nyòn nú dè tòwó wo h́kaá gbè wó dèkiwó nà àmè dè f̀n cìtè lè àmè kúkú wo mè ca o."

Chapter 17

¹ ènú kè lá tèh́ cò mi wò ènú vòén, vɔ́á bába nà àmè kè jì á tó í v́a! ² Á nyòn nín wú woá cò zomòn yè kpé dèkà dàlè cò nín í woá còè dè ahúmè, bà nà á wò af̀ò dèdè bàdà nà dèvi lá wó dèkà. ³ Mi kpò miánh́táwó jì nyòngvbi. Nè nònvíwó wò núvénán, nán gbè nèn nen í tréá, nán sèh́kà. ⁴ Nèn í wò núvén dè èúnwó zéádrè lè h́kákéámèán í zéádrè trò v́a í nú bà: " h́trò èdòlè& sèh́kè!" ⁵ Àmè dèdòwó nú nà yesu bà: "kpé mián xòsá nà mi." ⁶ Axòtəa nú bà: " nà mi wò xòsè dè sigbè? Logo yè kú ènán, mián nú nà? gbòti lá " h́ún tò kèwó, í nán vè jè ahúmè" Í á cò bùbù nà mi. ⁷ Vɔ́á àmè ká í lè mia&n mè, í wò d̀c̀c̀vi dè kálé dè bo aló lè kpò èránwó jí í lá nú nèn bà, nèn í gbò cò bomè vaá, " nán v́a kába&, í nán kánrèn í d̀núnú? ⁸ Sèùn tovo b́a nán nú nà bá, " d̀núnú dèkà h́ man d̀, brá dèkiwó í nán lè wò h́dèsiáqè h́ kèkè nà mán d̀núnú jrò í nù nú jrò. Lè nán h́ gbéá, avá d̀núnú í v́a núnú?" ⁹ Í h́kà ci d̀c̀c̀viá o ènúkèdàá èwò ènúkè í núvén, mènèán á yé? ¹⁰ Mián cáwó, nà mi wò ènúkè wó núvè mián wo sèá, mi nú bà: " mi nyí d̀c̀c̀viwó kè h́ nyòn nà wò o. Mi wò ènúkè mi dola woá dèdè" ¹¹ èv́a vámè bà, kè í yi kò yèrusalemèá, ètò lèfi samariá kidè galèliá wó dògò dèá. ¹² Sigbè í lè dè dè dèkà mèán, àmè àmè wó kè nyi gúdu nòn wò v́a dógò. Wó nòn azògè nèn ¹³ í wólé dahá: " yesu, axotə, kpò adónnúmè nà mi!" ¹⁴ Zédèkà kè í kpò woá, ènú nà wó lè " mi vè disá mián dèkiwó nà vòsátòwó. " Í, gækè mè wó yi kóá, èv́a v́a mè èdè vò nèwó. ¹⁵ Kè àmè dèkè lè wó mè kpò bà èdè vò nà yéá, ègbè trò tò fí wó tò yíá wó, í lè kafú Mawu kidè ègbè vivi wò. ¹⁶ Í gèkrò dè yesu yè f̀gbò, í lè dáképè nà. ènyi Samariá t̀. ¹⁷ Kè á dèh́jún nèán, yesu lè nú nà b́e: " àmè àmèwoá wó h́ kpò kókóá? àmè amansidèkè kè kpòtáwó dè? ¹⁸ Àmè dèken h́gbè lè womè í lá v́a dáképè nà Mawuá, tóvo nà àmèjro láá?" ¹⁹ Í lè núnen bá: " co í nán yi tò xoséá dá d̀ nà wó." ²⁰ Kè faristwó biò nyònnín sè có Mawu yè f̀fiò d̀xó yè v́a v́aúnán yesu dèh́jún nà wo bà: " Mawu yeè f̀fiò d̀wó h́kà v́a kè lá zé í nyí ènú kpòkpò o. ²¹ Woñkà nú cá bà: " kpò lèlè!" alo " kpò lè h́ nán! " ènúkèdàá kpò, Mawu yè f̀fiò d̀xó èlè mián mè." ²² ènú nà yè dèkpòviwó: " h́kákéwó gbònnòn í mi án jì bà yèwoá kpò agbè tòvi yè h́kákéá, v́a minh́ká kpè. ²³ Có ún h́ nòn mèán woá nú nà mi bà: " mikpò lè h́ nán! mikpò lèlè! " v́a minh́ká yi xixénú o, ²⁴ ènúkèdàá, sigbè jìh́kòri kè nà zó lè jìh́kòri yè kpádèkà nènè kè àmè gbètòviá lá nyi lè h́kèkè h́ nán jí. ²⁵ Vɔ́á kálákálé; èdòlè d̀uayá gbòxó, í jìjímè vi lá wó lá còè dèh́kpii. ²⁶ Sigbè í vámè lè nowá yè h́kèkèá jí, nènè a nyí lè àmè gbètòviá yè h́kèkèó jí. ²⁷ Wo lè d̀, í lè nú nú, í lè dè yònrún í lè cò wo viwó nán acú, kékè í v́a dè h́kèkè kè Nowá dè to jí h́únmè (í èci dèdè va& í wú wó sèè) ²⁸ Sigbè h́ nán kè èv́a lè lot yè h́kèkèá gbè, wò lè d̀ nú, lè nú nú, í lè xré nú í lè sá nú í lè do nú, í lè tú xò. ²⁹ Vɔ́á h́kèkè kè lot dè lè sodomèán, èzóa jà kidè jìh́kòri yè gbòngbòn í wú wò seé. ³⁰ Nènè kè í a nòn lè h́kèkè kè àmè gbètòviá lá v́a dè dèkiá dè. ³¹ Lè h́kèkè nán, nà àmè dè lè èxə yè támèán h́kà dè bà yè á v́a lè yè gbán yè wó dè lè èxòmè o. Í àmè ká lá nòn bomèán h́kà dè axòmè cá o. ³² Mí d̀ún lot yè siá. ³³ Àmè kálé jì bà yè á dè yè gbéá a búí, v́a àmè kè lá búíáa dè. ³⁴ h́lè nú nà mi, lè èzán nán mèán àmè àmèvè á nòn abátí dèkà jí. Woá cò àmè dèkà í gbè àmè dèkà dè. ³⁵ Á v́a vámè kè nyònrún àmèvè woá lè tú wò dèdú, í woá cò àmè dèkà í gbè àmè dèkà dè. ³⁶ (Àmè àmèvè à nòn bómè. Woá cò àmè dèkà í gbè amè dèkà dè.) ³⁷ Wó lè biesè bà. " lè fí axotè lèá, aklassou wó cá lá dè lè h́ nán"

Chapter 18

¹ Í lè nú èlò dódó có sigbè woá kpòtò í lè hódè nà woñkà gbòjò o. ² ènú bá: "lè èdú gán dèkà mèán kojódótò dèkà lè kèh́jún vònvòn nà Mawu o í h́ bú nà àmèdè o. ³ Í fiá lè èdú h́ nán mèán kpòsún dèkà lè, ív́a nà gbò, í nú nèé bà: "kpádè èún nyè nà tìh́ nyòn nán jò lè àmè kè nyè kidè vè mi dè nyònnán gbò." ⁴ ènúkèdàá có hóhóá h́lè jì bà yè á kpèdè èún nyè o. Vɔ́á lè gabúmèán, ènú lè dèkiámè bá: "tògbò bà nyè ún vònvòn nà Mawu o à í nyè h́ bú nà àmè dè o á, ⁵ gánh́kè, kè ahosi lá lè dáyañán, m̀ v́a kpédèún nà yè nyòn nán jò; nà únh́ká gbè v́a tìkóún kidè yè v́a v́a manèntèmanòntè. ⁶ Í, axotəa nú bà: "mí d̀otó í mián sè ènúkè kojo mádò nyòngbítò lá lè nú. ⁷ Í fiá dè, Mawu h́kà tèh́ cò ènyòn jòjò nà yè m̀ cáncánwò kè lè dahá yè èzán kidè èh́kèkèá? a cìngbè wò ún án? ⁸ h́lènúi nà mi ázán lè jòjò m̀ lè mándíh́dí m̀ nènè kè, nà àmè gbètòviá lè v́a v́adè a kpò xosè lè anyigb́an jíá?" ⁹ Sèijíá èlè nú èlò dódó èlè cá nà àmè kè kádè wó dèkiwó jí bà wò jò í nálè nú ènyòn kèh́ jè

dà àmè búwóún: ¹⁰ "à m'è à m'è v'è yíkò sensen yé xòmè né wáí xodé (déká nyi faristò í à m'è à m'è v'è á t'óá nyi t'akóé xòtò.)" ¹¹ Faristóá í l'è xódé d'è y'èntá tá: "Mawu, òl'è dákpré n'è wó ká nyè ún wò d'è sigbá à m'è d'èwó k'è nyi núv'èén wòt'òwó àn'è o, à m'èk'è òj'óá wó o mat'èl'è t'òwó, áló èt'áhó xòtò èl'áwó n'è?" ¹² ò brán'è nu& z'èv'è l'è gb'ong'engb'è d'èk'á m'è í nán nán ènú à m'èw'òát'ò l'è ènú w'ósá k'èl'è as'ínyá." ¹³ V'óá èt'áhó xòtò, n'òn az'òg'è í ò búí cá b'è y'èá k'ò òj'úv'íwó y'í j'íj'k'òr'í o, v'óá èc'ò al'ó hó ak'ót'ánú í n'ú b'è: "Mawu, kp'óá ad'ònú m'è ò, núv'èén wòt'ò." ¹⁴ Òl'è nú n'è m'í b'è, à m'è ò nán á d'ó y'è x'om'è j'òj'ò s'èj' t'ón'ó n'è à m'è d'èt'óá, ènúk'èj'óá n'è à m'è d'èj'ítá k'ò d'èk'íá d'è j'íá w'óá v'á d'í d'í, v'óá n'è à m'è d'è b'úb'ò d'èk'íá w'óá v'á k'ó d'è j'í." ¹⁵ À m'èw'ò l'è c'ò w'ó v'íw'ó v'á n'è b'è nán t'ál'è, v'óá d'òc'òv'íw'ó k'èl'è kp'ò w'óá l'è t'ú m'òn n'è w'ó. ¹⁶ V'óá Y'ésu l'è y'ò w'ó í l'è nú n'è w'ó b'è: "m'í gb'è d'èv'í c'úk'úv'íw'ó d'è n'è w'óá v'á ègb'ò ny'è, m'íj'k'á gb'è n'è w'ó; ènúk'èd'óá Mawu y'è f'í d'úx'ó ny'í à m'è nán w'ó m'ònk'ít'ò. ¹⁷ L'è àny'òn dodom'èán òl'è nú n'è m'í b'è, à m'è d'è k'è òj'k'á x'ò Mawu y'è f'í d'úw'ó sigb'è d'èv'í l'è èn'èán, òj'k'á d'ó m'è kp'ò gb'èd'ó o." ¹⁸ À m'è kp'òt'ò d'èk'á l'è b'íe s'è í n'ú b'è: "ax'otò ny'òngb'í, nú k'è í m'án w'ò í agb'è mav'ò-mav'ò nán ny'í t'í ny'è?" ¹⁹ Y'ésu l'è nú n'è b'è: "nú k'è í j'ò í èl'è y'ò ò b'è ny'òngb'í? à m'è d'èk'én ò ny'òn o n'è gb'è Mawu d'èk'én. ²⁰ Èy'án ès'èáw'ò: òj'k'á w'ò mat'él'è o, òj'k'á w'úá à m'è o, òj'k'á f'í f'í o, òj'k'á ny'í ènú toh'ó n'ònt'ò v'íhot'ò o, bú t'ò d'ádá k'íd'è t'ò nán'nán." ²¹ À m'è kp'òt'óá nú b'è: "òw'ò ènú nánw'ò v'áy'í c'ók'ák'è t'íj' d'èk'èj'è v'ím'è." ²² K'è Y'ésu s'è àny'òn nán, èl'è nú n'è b'è: "èkp'òt'ò òj'k'èk'á n'è w'ó. Èd'ó l'è s'á ènú k'è l'è asiw'óá w'ó s'èé í nán m'èn n'è ay'á d'úv'íw'ó, í á w'ò ènú n'òn à m'è si d'è l'è j'íj'k'òr'í (í nán v'á, kp'òr'òj'ó." ²³ V'óá g'ak'è m'è hot'ònn'òn l'è s'è àny'òn l'è w'óá, èc'í kp'ò l'è d'èk'íá m'è, ènúk'èd'óá èkp'ò èh'ó s'úgb'ò. ²⁴ Í Y'ésu k'è í l'è kp'óá, k'è í l'è c'í kp'óá ènú b'è: "èsin'ò n'è hot'ònn'ònw'ò b'è w'óá d'ó Mawu y'è f'í d'úx'óá m'è! ²⁵ Ènúk'èd'óá á b'úb'ò n'è ketekete b'è nán t'ò t'ònn'í y'è dom'è s'èj'w'ú n'è hot'ònn'òn nán d'ó Mawu y'è f'í d'úx'óá m'è." ²⁶ À m'è k'è l'è d'òt'òéáw'ó nú b'è: "n'è í ny'í èn'è, m'ín k'è í l'è t'èj' kp'ò d'èd'ó?" ²⁷ Y'ésu d'ò ún b'è: "ènú k'è ny'í maw'ò-maw'ò n'è à m'èw'óá w'ó ny'í w'òw'ò n'è Mawu." ²⁸ P'ètr'ò nú n'è b'è: "àny'òn, m'í d'áci m'íán núw'ó s'è d'è í kp'ò w'ó d'ó." ²⁹ Í Y'ésu l'è nú n'è w'ó b'è: "l'è àny'òn d'òd'ò m'èán, òl'è nú n'è w'ó b'è à m'è d'èk'ín òl'è k'á c'ògb'è y'è x'ó d'è, al'ó ásiá, al'ó n'ònv'íáw'ó, al'ó y'è d'ádáw'ó, al'ó èv'íáw'ó c'agb'è Mawu y'è f'í d'úx'ót'ò, ³⁰ k'è òj'k'á x'ò s'èj'w'ú l'è x'íx'á l'è m'è, l'è x'íx'á k'è gb'ò n'òn à m'è agb'è mav'ò-mav'ò á o." ³¹ L'è ò nán y'è òj'gb'á èb'ò à m'è à m'èw'íw'è w'ó d'è d'èk'íá gb'ò, í l'è nú n'è w'ó b'è: "m'í kp'ò, m'í y'í k'ò y'èr'úsalem'è, í ènúk'è àny'òn nú d'è t'òw'ó w'ó òr'ònn'án s'è d'è à m'è gb'èt'ò v'íá ún w'óá v'á m'è. ³² Ènúk'èd'óá w'óá c'òe n'è vod'ú w'òt'òw'ò, í w'óá zu'í, í w'óá w'ò ènú k'è ny'í òk'én nú d'è ún í w'óá t'út'án d'è ún, ³³ í n'è w'ó x'òé j'òá v'á w'uí í ny'ic'òám'èán, á v'á f'òn c'ít'è." ³⁴ W'òj' l'è s'è ènú l'è w'ó d'èk'én g'ò m'è o í èt'ò d'òd'ò l'è w'á d'è w'ò, í w'òj' l'è s'è ènú k'è w'ó í n'úán w'ó g'ò m'è o. ³⁵ Èv'á v'ám'è k'è Y'ésu t'èb'ò y'èr'íko òk'úv'í t'ònn'òn d'èk'á k'ánr'èn d'è èm'òn t'ò d'è, í l'è b'íó nú, ³⁶ í l'è s'è k'è à m'èw'ó v'á y'í k'ò, èl'è b'íó ènú k'è l'è j'óá s'è. ³⁷ W'ò l'è nú n'è b'è Y'ésu Nazareth t'óá í l'è t'ò l'è l'á. ³⁸ Í òk'úv'í t'ònn'ònn'án d'áhá, í n'ú b'è: "Y'ésu, David y'è v'í, kp'ò ad'ònn'úm'èj'?" ³⁹ à m'è k'è l'è z'òn l'è y'è òk'á w'óá l'è t'ú m'òn n'è òk'úv'í t'ònn'ònn'án, í l'è nú n'è b'è nán v'í. V'óá ègb'è d'áhá sensen w'ú: "David y'è v'í kp'ò ad'ònn'úm'èj'." ⁴⁰ Y'ésu n'ònt'è í b'è w'óá kp'ò à m'èán v'á. Í k'è òk'úv'í t'ònn'ònn'án t'èb'òéá, Y'ésu l'è b'íe s'è b'è: ⁴¹ "nú k'è í èj'í b'è m'án w'ò n'è w'ò?" ènú b'è: "ax'otò, òl'è j'ímá kp'ò òj'ú." ⁴² Y'ésu nú n'è b'è: "kp'ò òj'ú, t'ò x'ósá d'ád'ò n'è w'ò." ⁴³ L'è z'èd'èk'á, èkp'ò òj'ú í kp'ò Y'ésu d'ò í l'è kaf'ú Mawu. K'è w'ó kp'ò èl'á, à m'ò w'ò s'è k'áf'ú Mawu d'è èj'í.

Chapter 19

¹ Y'ésu y'í y'èr'íko. ² Í kp'ò, à m'è d'èk'á l'è nán k'è w'ó y'è b'è zax'èó àny'í èt'áhó xòt'òw'ó f'í, í kp'ò hó. ³ Èl'è j'í n'è á kp'ò à m'è k'è ny'í Y'ésuá, v'óá k'è òj'k'á t'èj' kp'óá c'agb'è à m'è s'úgb'ò w'ó t'óá, ènúk'èd'óá àny'í à m'è kp'òkp'òá? ⁴ C'agb'è ò nán t'óá ès'úd'ú y'í à m'èw'ó òk'ó, í rá gb'òt'ít'í b'è y'á kp'òe, ènúk'èd'óá Y'ésu d'ò l'á t'ó l'è ò nán. ⁵ K'è Y'ésu d'ó t'óh'óá, èkp'òe d'í d'á l'è j'í í l'è nú n'è b'è: "zax'èó d'í k'ábá, ènúk'èd'óá èh'íán b'è m'án n'òn t'ò x'om'è ègb'án." ⁶ Ès'úd'ú k'ábák'ábá í d'í, í x'òe k'íd'è j'íj'ò. ⁷ K'è w'ò l'è kp'ò èn'án, à m'è s'íá m'è l'è f'ánk'óé, í l'è nú b'è: èy'í í v'è j'í ènúv'èén wòt'ò kp'ò." ⁸ Zax'èó n'ònt'è d'è ax'ot'óá òk'ó, í l'è nú n'è b'è: "kp'ò, ax'ot'ò, m'án c'ò t'íj' nú n'òn à m'ès'í y'è m'ánm'án m'è n'è ày'áq'uv'íw'ó, í n'è òj'b'á à m'è d'è l'è èj'k'è m'èán, m'án t'úí n'è d'è toh'ó à m'è n'è." ⁹ Y'ésu nú n'è b'è: "d'èd'ó d'ó ax'ó èl'á m'è gb'án, ènúk'èd'óá à m'è l'á cá ny'í Abraham y'è v'í. ¹⁰ Ènúk'èd'óá à m'è gb'èt'ò y'è v'íá v'á b'è y'èá v'á j'í í d'è à m'è k'è búá w'ò." ¹¹ K'è w'ól'è s'è àny'òn nán w'ó, ègb'è l'è y'ík'ò í l'è x'ón'ú í l'è nú èl'ó d'ód'ó ènúk'èj'óá èt'è b'ò y'èr'úsalem'è, í k'è w'ó búí b'è Mawu y'è f'í d'úx'óá l'á v'ám'è z'èd'èk'á. ¹² Ènú h'òt'ònn'ò b'è: "à m'è òk'úv'í t'á y'ík'ò èd'ú d'íj'nd'í m'è n'è ax'ò n'è y'èj'ítá f'í d'úx'ó í tr'ò v'á s'èj'yi y'í. ¹³ Èy'ò à m'è à m'èw'ò l'è y'è d'òc'òv'íw'ó m'è, í c'ò c'ík'á hó à m'èw'ó n'è w'ó, í n'ú n'è w'ó b'è: m'í w'ó n'è w'óá j'í d'èj'í k'èk'è m'á tr'ó v'á. ¹⁴ V'óá y'è m'èw'ó l'èk'èé í w'ó d'ò à m'è n'ònn'ú t'óh'ó y'è há c'óc'ò l'è y'èj'gb'è í l'è nú b'è: "m'íj'l'è j'í b'è à m'è l'á nán d'ú f'í d'è m'íán j'í o." ¹⁵ Èl'è j'ò k'è í tr'ò v'á y'èj'gb'è, k'è í x'ò f'í d'úx'óá j'òá, èl'è b'íó d'òc'òv'í k'è í c'ò èh'ó n'ònn'án w'ó s'á, k'èj'gb'ò x'ò n'è any'án sigb'è w'ó dom'è t'ò d'èsiád'è w'è í j'í d'è j'íá. ¹⁶ K'èl'èk'èl'è t'óá v'á òk'ò n'én í n'ú b'è: "ax'ot'ò, t'ò h'óá j'í à m'èw'ó d'è j'í kp'á." ¹⁷ À m'è òk'úv'í t'á nú b'è: "àny'òn, d'òc'òv'í ny'òngb'í sigb'è ènú h'è d'èk'á m'è èw'ò nú d'òd'óá, ax'ò acekp'ák'p'á d'è èd'ú g'ánj'g'án à m'èw'ó j'í." ¹⁸ À m'èv'èát'ò v'á, í n'ú b'è: ax'ot'ò t'ò hó j'í à m'ènt'òn d'è j'í." ¹⁹ À m'è òk'úv'í t'á nú b'è: "c'ò èd'ú g'án à m'ènt'òn í nán kp'ò w'ó j'í." ²⁰ Í à m'è bú v'á í n'ú b'è: "ax'ot'ò, kp'ò òc'ò t'ò hó s'èj' w'ád'è ny'òngb'í d'è áw'úm'è, ²¹ ènúk'èd'óá ò v'ònn'òn n'è w'ó, ènúk'èd'óá àny'í à m'è y'r'ánd'è. Èx'ònn'òn ènú k'è òj' c'ò d'è cá o, í èx'á n'è ènú l'è f'í j'í d'ò nú d'ó cá o." ²² À m'è k'è ny'í à m'è òk'úv'í t'á nú b'è: "òj'k'ò k'ój'ò n'è w'ó t'ò t'ò ny'ònn'òw'ó j'í, d'òc'òv'í y'r'ánd'è y'r'ánd'è. Èny'án b'è ò ny'í à m'è y'r'ánd'è y'r'ánd'è, í x'ò n'è ènú k'è ny'ò òc'ò d'è o, í nán h'án'ú l'è f'í ny'è òj' d'ò ènú d'ò o. ²³ Nú k'è í j'ò í òj' c'ò t'íj' hó d'è èh'ó j'r'ád'ó toh'ó ún b'è k'èk'è m'á tr'ò v'á m'á x'òe k'íd'è al'á?" ²⁴ Í à m'è k'è ny'í òk'úv'í t'á nú n'è à m'è k'è w'ó n'ònt'è d'è l'è ò nán b'è: "m'í x'ò èh'óá l'è si, í c'òe n'è à m'è k'è à m'èw'ò l'è s'íá." ²⁵ W'ól'è nú n'è b'è: "ax'ot'ò, à m'èw'ó l'è s'í v'ó." ²⁶ Òl'è nú n'è m'í b'è, w'óá nán à m'è k'è si í l'èá, v'óá w'óá x'òe l'è à m'è k'è òj' w'ò d'èá s'í í s'èj' c'ò n'è à m'è k'è si í l'èá. ²⁷ Í f'íá m'í kp'ò t'íj' k'èt'òw'ó v'á, à m'è k'è w'òj' l'è j'í b'è m'án kp'ác'è d'è y'è w'ó j'íá o í m'í w'ú w'ó l'è t'íj' òk'úv'ím'è." ²⁸ K'è í n'ú àny'òn nán w'ó j'òá, ègb'è c'ò y'í k'ò y'èr'úsalem'è. ²⁹ Èv'á v'ám'è b'è g'ak'è m'è í t'èb'ò Bethphagá k'íd'è B'èthanián, l'è èt'ò k'è w'ó y'ò n'è b'è Oliva, y'è kp'áj'íá èd'ò y'è d'òc'òv'í à m'èv'è, ³⁰ í l'è nú b'è: "m'í y'í èd'ú v'á t'èám'è. N'è m'í d'òm'èán, m'íán kp'ò ketekèt'è k'è à m'è d'èj' k'ánr'èn j'í kp'ò o. M'í t'úí í c'òe v'á ún." ³¹ N'è à m'è d'è b'íó m'í s'è b'è, "núk'èj'ò í m'íl'è t'úá?" M'í nú n'è b'è, ax'ot'óá h'íén." ³² À m'èk'è w'ó d'óá w'ó y'í, í kp'ò èv'íá sigb'è Y'ésu n'uí n'è w'óá. ³³ K'è w'ól'è t'ú ketekèt'è ènút'òw'ó l'è nú n'è w'ó b'è: "nú k'è í j'ò í m'íl'è t'ú ketekèt'è?" ³⁴ W'ó d'ój'ún b'è: "ax'ot'óá h'úín." ³⁵ W'ó

còè vá nè Yésu, wó cò wó wúwó dà èsòviá jí, í cò Yésu kànrén dà jí. ³⁶ Ké wó yi kóá wo& cò wo wúwó dó dè àmòn jí. ³⁷ Gakamè í lè tábò Oliviers yè tóá Barimèán, dɔcɔví súgbɔ súgbɔwó? tɔ jí í lè kpɔ jìjò í lè káfú Mawu kidè àgbà síísí cagbè àdò gánhngán ká í wò í wó kpáá wó, ³⁸ í wó nú bà: "woá yrá èfíà kà gbò nòn lè axotò òkò jí! ntífàfà lè jínkòrí, í kòkòdò jì lè tohó yi jí yí jiwó!" ³⁹ Faristò dèwó kà lè àmè wò mǎán lè nú nè bà: "axotò, gbè ònyòn nè tɔ dɔcɔviwó." ⁴⁰ Yésu lè dèh nè wó bà: "nlé nú nè mí, nè wó víán, èkpéwó lè vá dàhá!" ⁴¹ Ké Yésu tábò èdú gánmǎn èfán víín dà dèkiá ún, ⁴² í nú bà: "nè nyí bá ònyán òkáké kà ènúwó nyí ranmè fafatá! vóá wó xrá lè tɔ òkuvímè. ⁴³ Ènúkèdɔá, òkákéwó lè vá vá èjì wó kà tɔ kèthéwó woá tu ènú túmòn xíxrá dè wó, woá trɔ dè wó, í lè lè dó dú nè wó lè tòhó dèsiádè. ⁴⁴ Woá cròn wó, kidè èviwó. Wòhka gbó òdèkin dè lè ún wò kà lè nyí èkpé dè èkpé jì o, ènukèdɔá òdèsiádè gamè ká Mawu xò nè amètà á tèkpò bə yéá hɔ nè wò o." ⁴⁵ Yésu dɔ sensen yè xòmè, í tǔjì í lè yán àmè kà lè sanúán wó, ⁴⁶ í lè nú nè wó bà: "wó òròndé bá: "tíh xòmè lè nyí dèxòxó yè xòmè," vóá miánwó, mí cò sɛh wó fráfitwó dɔ." ⁴⁷ Nèné Yésu kpránè ènú tɛgbè lè sensen yè xòmè í vosalá tó gánhngán wó, ènú òròntò wó, kidè dúmè yé mǎ gánwó lè jí bà yé woá wuí, ⁴⁸ vóá wó ò yán sigbè woá wó mǎn o, ènúkèdɔá àmè wó sá lè dòtoó í lè kpò kpenkpenmè nen kidè jìjò.

Chapter 20

¹ éva vamè gbédjóká kà Yésu lè kprá nú àmè wó lè dèxoxo mǎ í lè nu ònyon ònyongbɛn an vɔsatò gánhngán wó, ènú òròntò wo kidè amè cici wó. ² Wolə xonu ne: "nú nè mí, lè ace kpákpa ká jí èlè wò ènú mán wo lèa? nɔmí amè kà í nán wó acekpákpa nán?" ³ Í lè donjún nè wó bà: "nyèncá mán biɔ mí ònyon dèkà mí núhùn. ⁴ Yohana yé ci dèta déé cò jínkòzi, òrò aməgbètò gbɔ í?" ⁵ Wólé nú dónjún bà: "écò jínkòziá" núkéé jìjò í mí òkàn dájì o?" ⁶ Í nè mí dónjún bà: ècò amè gbètò wó gbóá, amè wó sée lè húkpámí, ènúkèdɔá wó xɔ sɛ bə Yohana nyi Mawu yè nyon nú dɛ tɔ." ⁷ Ké wó bútamè jrǎá, wó nú bà yèwó ònyan fí cǔá o. ⁸ Yésu nú nè wó bà: "nyenca nye núnyan òká vá nú nè mí ace kpákpa kà jí òlè wò ènú nán wó lèa o." ⁹ Ènú ònyon lawo nè dúmǎviawó bà: "Àmè dèkà dɔ ahátì (vignə), í háyá bóa nè yé dètɔwó í cò yi mǎ. ¹⁰ Lè ènú ènú kú cínçínàn káké gámǎán, èdɔ èdɔcɔvi dèkà sǎh yí nè èbɔajì bə woá ne atia yé cú cincin, èboa djìkpótɔawo hoèè, í yín alò yi álò gbálá. ¹¹ Ígbá dɔ èdɔcɔvi búsaní yí wó gbé hó yé cá, cá, í dɔhkpén, í yín yé cá alò gbálá. ¹² ègbè dɔ amə amətonatɔ, wo dǎbi nún, í yín. ¹³ Ahátì bɔatɔ nú bà: "nú kà í mán wó? mán dɔ èvi nyɔ rònròntɔá. Tá múnyon wóá dɔ búbú yá ún." ¹⁴ Vóá, kə èbɔ jì kpótɔáwó kpáá, wo léé lè xó nú lɔ wó dè cí wómə, lè bə: "mìkpò aməkə cá va nyi cínçndútɔá mián wuí, ècínçndútɔá nnyí miátò." ¹⁵ Wó déé dè lè ahátì boámə? í wuí. Í fiá nú kà í ahátì bótɔa lè wò nè wó? ¹⁶ A va, í lè vá wú èbɔ dètò nán? wó sǎé í lè vá cò ahátì boá nè amə bú wó. Kə wó ònyon nán, wó nú bá, áa Mawu òká nyí ènè ò!" ¹⁷ Vóá Yésu kpówó í nú bà: "ènú òrònròn lè gòmè déé?" èkpé ká éxɔ mǎtəwó dánkpen án trɔ vá zún zógójìkpə? ¹⁸ Àmǎsiámə kà lè génjin dè èkpé hína jíá á génjin déa a gbán." ¹⁹ Nənə í í nyi, vɔsatɔ gángánwó kidè ènú òròntɔwó jí bə yéwó ál cé lə gánamə. Aó wó nyá bə ènú nyon náwó contrú yéwó. Vóá èvònvòn nè èduaməviwó. ²⁰ Wolə kpə dɔnɔjún, í dɔ amə wátò ká bú wó dǎkí wó bá amə ònyongbɛnwó cúbə nɛ wóakpə ágɔdjɛdjɛ lè yé nyon núnú wó mǎ gbɛcò nè woci tɛh còe nè jì dúdúá. ²¹ Wó lè bíɛ sə bə: Axotò mí nyín bə èxɔ nè nú í kpránə nú amè lè jìjò mǎ, í amə dǎkin yé nòn nòn mǎ nǔ jì ún nè wó ò, vóá èlè kprá Mawu yè mǎn nán lə a dódómə. ²² Wó rɔn nè mí nənmi wó òúsɔn nè mia bə mián tú ètá hó nè César. ²³ Vóá Yésu sǎ òhú nyányá gɔmə dɔ ún nè wó bà: ²⁴ "mí disá amə cínɔbə tɔ dǎkí ún. Mè nǔ dǎsi kidè ènú òrònròn lə?" Wó dɔ ún bà: "César" ²⁵ ènú nè wó bà: " nè nyi ènǎán, mí cò ènú kə nyi kayísáɔ tɔ nè káyísáɔ, í ènú kə nyi Mawu tɔ nè Mawu." ²⁶ Wo òká tɛh gbè dǎdǎkí nè yé nyòná lə amə wó òkò o. Yí nyon nǔ dódǎ kpácá wó, vóá wo ògbé nú nyèn dǎcin ó. ²⁷ Nə saddúsiátɔ dǎwó lə nú bə fɔnfɔn bə kúkúàwó mǎ ògbəlea, tǎbɔe í bíe sə bə: ²⁸ " Axotò, kpò ènú kə Monsé òròn dé nè miàn: " nè amə dɛ yé nɔnvi òcúvi kúá, í dɛ yònrún kə nǔjì èviá, nònviá lə dɛ fófóá si í lə jì vi dǎk nè fófóá." ²⁹ Vóá, òcú amándré í kálékálé tǎa dɛ yònrún, ³⁰ í kú èvi mǎjì-mǎjì, í èvǎá tɔ cá ènə. Í àmǎtò á tɔ cá dɛ, ³¹ nənə í nyi nè woá xamə amándréá wó sée kə kú kú èvi dǎkin mǎjì. ³² Lə mǎ dínɔj mǎán nyonruán. ³³ Lə fɔnfɔn cité, yé gamə amə kə tɔ í lə nyi nyonruán? ènúkèdɔá wóá mandréá wó sǎ dɛ kpò." ³⁴ Yésu lə dɔ ún nè wó bà: " xixé lə mǎ viwo dɛ nè yònrún ògbə cònwə na ácu. ³⁵ Vóá amə kəwólá nyon nè kójó dódó nè amə kúkú wó fɔnfɔn cité lə gaxoxó ò nán mǎán wóhka gbè vá dɛ yonrún woá vá cò amə dǎkin nán dǎdǎ ò. ³⁶ Wóhka vá kú cá ò, ènúkèdɔá woá vá sɔ kidè Mawu òdótɔwó, í woá vá nyi Mawú yé viwó, kə í nyi bə wó nyi fɔnfɔn cité yé viwó. ³⁷ Bá amə kúkúwó nán fɔn cité, Mosé nǔtá cá nán wó myán nú kúddə atí wómə əyɔ axotɔá Abraham yé Mawu, Isaká yé Mawu, kidè Yakobó yé Mawu. ³⁸ Ífiá, Mawu núnnyí amə kúkúwo& Mawu ò, vóá amə lágbé wótɔ í ènúkèdɔá wo sǎs lə gbé lə mǎ. ³⁹ ènú òròntò dǎwó, dɔnɔj bə: "Axotò, èxónú nyòngbi." ⁴⁰ Í wongbè tǎh bíe ènyon dǎkin sǎ ó. ⁴¹ Yésu nú nè wó bà: "nə í wòmòn í woá nú bə kristó nyí David yé kó? ⁴² David nǔtá nú lə Psalmòn yé wémán mǎ bə: "axotɔá nú nè tíh xótò bə, "kànrén dè tíh núdúsimə, ⁴³ kəkə nè mán ná ná zòn tɔ kətɔwó jì." ⁴⁴ David yé Kristo, "axotò" ífiá nè í wòmòn í, nyí David yé vi. ⁴⁵ Gákamə amə wosé lə dɔtoáá, èlè nú nè yé dɔcɔviwo bà: ⁴⁶ "mìkpə nyongbí nè mí lə bə ènú òròntò kə dɔ nè awú dínɔj à wó, í rònnòn amə cici bə wó kɔn lə amə bəxó wo, í jínòn tòhó kálékálé tòwo lə sensen tòhó wó, lə azán dúxó wó. ⁴⁷ Wó vúnə kpòsúwó xówó, í wó xò nè dɛ dínɔj lə amə wó òkuvímə. Woá vá xò tɔ dɔndɔn.

Chapter 21

¹ Yésu, kó tá yiji, í kpó hotòndɔnwó lə cò wó nú nánán dǎ kisimə. ² Ègbèkpə kpósú áyá dútò, kə cò èhó gá cúkúví àmǎvə də mǎ. ³ Í ínubə: "lè nyon dódómǎán, òlè nú nè mí, kpósú áyá dútò nán í də mǎ wú àmǎsiamə. ⁴ Amə lə wó sée cò kə kpótò lǎjía í sɛh wó ènú nánán. Vóá kpósú lə, cò kálé si sée ènú kə í wó dɛ sée bə yéá sǎh nòn àgbə á." ⁵ Kə amə dǎkǎwó lə xónú cò sensenxǎá ún, sigbè dɔ a cò nè kidè èkpə nyòngbiwó kidè ènú nánán wó, ènú bà ⁶ "ènú nánwó kə mílè kpáá, òkáké wó ká vá va kə òká kpótò èkpə də èkpə jì kǎhka gú ò." ⁷ Wó lə bíe sə bə: "áxótò, gákéemǎ ènú nán wó ká vá va mǎ? nú kééí lə

nyí dèsiwó gákémè ènú nánwó lá vá va?" ⁸ Yésu dọ nún bẹ: "mí lẹbẹ nẹ nẹ miadẹkiwó nẹ wó òkà dọ mián jí ó. Ènùkèdà àmè sùgbòwó lá vá là tíj kò jí, í nú nẹ mí bẹ: "anyèn í; gamèà tẹbò, mí òkà kprò wò dọ ò. ⁹ Nẹ mìlè sẹ wólá xònú có ahúáún kidè àmè có dẹ àmè ún wó, mí òkà vònvòn ò, ènùkèdà ènú nán wó dọ lá vá gbòxó, vóà kpótíà kpótíà òkà nyí zé dẹkà o." ¹⁰ Í gbẹ yiji í nú nẹwó bẹ: "èdú lá có dẹ é dí bú nún, í fiòdúxó lá có dẹ fíò dúxó nún. ¹¹ Anyigbàn núnún gánh gánwólá vá vamè, là tòhó vònvòn wómè, fífè kidè àmè kúkú sùgbò wó ènú jòjò senjù-senjù wó lá vá va kidè dèsi gánh gán wó là jìjìkòrí. ¹² Vóà, jèh kò nẹ ènú nán wó sẹ à, woà cò wó lówó dẹ mián jí, wóà xá mí dọ woà kprò nù yí bòbò tòhó, woà cò mí dẹ xáxá tòhó, woà vá cò mí yí èfiwó òkà kidè èdú kpròtwó òkà càgbè tíj kò tó. ¹³ Hínan á vá nan è mián tẹjù nù ènú kẹ mí kpóáówó. ¹⁴ Nẹnè kẹ mí òkà vá cò dẹ mián jiwó mọ sigbè mián vá bú àmè dẹkí xòxò lá ènú códà àmè ún yé òkà o. ¹⁵ Dọ mán vá cò ànyòn vèwèdèwó nẹ mí kidè núnú nyán nyán kẹ mián kátwó òkà tẹjù vá nòn tẹ là nòmí wò núbú í sèh tòvò nẹ mián tó á o. ¹⁶ Vóà mián jítawó lá có mí nán, mián nònvíwó, miám mọ wó kidè mián xrwó í woà wú amè sùgbò lá mián mọ. ¹⁷ Amè wó sée lá lèkè mí càgbè tíj kò tó. ¹⁸ Vóà mián tá dẹ dẹkín òkà bú ò. ¹⁹ Tó mián vèwè dẹdẹ mọán, mián dọ jí nẹ mián sẹ kẹ dọ mián wó. ²⁰ Nẹ mí vá kpò áhúà wótawó xíxradé yérusaleméán, mí nyin bẹ yé còncrón tẹbò. ²¹ Í, àmè kẹ lá nón yudéà wó à, woà sí yí ètówó mọ, í àmè kẹ lá nòn èdú gán mọán woà woà có í yí í àmè kẹ lá nòn éxámè lá là ò nán wóà wóhàkà dọ mọ o. ²² Ènùkèdà wóà nyí wò dènú yé òkàkè nẹ ènú nṛdèáwó sée jí jèjè sée. ²³ Bábá nẹ yonrún kẹ lá fífúdeáwó kidè kẹ lá là wó víwó dè là nkèkè nán jí! Ènùkèdà á vá vāmò bẹ amèwó nù lá dúàdònnú lá èdúà sée mọ, kidè hómèfièn dẹ èdú nán mọ tówóji. ²⁴ Wóà vá gójín bẹ ahuawí dádá wó mọ, wóà vá nyí àmè lálè wó là èdúà sẹ mọ í àmè maxòsèwó lá táfè yérusalemé jí kèkè í vá dọ gákémè àmè maxòsèwó wó nù wòwò wó nán vá vāmè. ²⁵ Dèsiwó lá zé là nyídònmè, là xlétimèkidè xlétiviwo mọ. Í là anyigbàn jía vèwè sésèwó lá vá vá amèwóji lá èdúwó kẹ wó woàkà tẹjù gbè nyán ènú kẹ woà wò wò là ahú kidè yé gbàngbàn yé dán wòwò wó mọ ò o. ²⁶ Amè wó lá kú nẹ là ètè nṛn nṛnkpò ènúkè ká vá jò lá anyigbàn jía dọ jìjìkòrí lá nún-nún. ²⁷ Là nán í, wóà vá kpò àmè gbètòviá lá có kpòkpò wó mọ kidè ègán kidè kpèn kpèn mọ. ²⁸ Nẹ ènú nán wó vává, mí fèn nẹ mián fòntá tá dẹjí dọ vónó ²⁹ yésu dọ ló dèkà nẹ wó " mí kpò fòh kútí kidè atí kpòtia wó fée. ³⁰ Nẹ wò mián mián nyín bẹ cì nṛnrín tẹbò. ³¹ Nènè kẹ, nẹ mí là kpò ènú nánwó vá vaa bẹ Mawu yé fíò dẹhóà tẹbò. ³² Là ànyon dódó mọán, jiyimè vílá-wòhàkà va yí kẹ kẹ mí òkà kpò ènúnan wó ò. ³³ jìjìkòrí kidè anyigbàn wóà va yí, vóà tíj nyònwó kpò ò. ³⁴ Mú lẹbẹ mián dẹ ciwo nẹ mí òkà, vònvon bẹ mián jiwó májò máyòwó wó, áhàá núnú wó kidè xixéámè yé támè búbú wó nẹ òkàkè nán òkà vá vá nẹ míkpátá. ³⁵ Sigbè fécá ènè ò. ènúkèdà jí wó sẹ. ³⁶ Mí nònùn dẹ gaxi à gané xòdè nẹ mián gró ènú nán wó sẹ kẹ ká vá vāmè. Ímián vá nòntè là àmè gbètòviá yé òkúvímè ³⁷ Nènè kẹ, òkàkè kẹ yésu lá kpàrá nù là sensenxómè án? èdó lá vè cì olivièrs yé toá jí èzánmè. ³⁸ èdú sésè lá nyí dí mọ kábá vá gbò nẹ wóà dọ tóé

Chapter 22

¹ Kpònnòn mähúan-mähúan kẹ wó yònbèbè didi lá àmè ún zán tẹbò. ² Vósálátò gánh gánwó kúdè wémán nṛlò wó lá jí èmòn kẹ wóà tó í wú yésuà, vóà wó là vònvòn nẹ amèwó. ³ Sátáná dọ yudá iskariòtè mọ, àmè dèkà lá àmè àmèwuiwèà wó mọ. ⁴ Yudá bránú kidè vósátáwó kidè àmè kẹ kpácè nẹ èkpá mònnúwó nòtáwó sigbè nẹ woà wòmòn í sá Yesuà. ⁵ Ènú vínèwó í wó sẹ woàkiwó gòmè bẹ yé wóà nẹ èhá. ⁶ È rón dẹjí í là gáxòxó nyongbi kẹ jí ásá Yesu amèkpètiawó mányàn tó. ⁷ Pònnòn mähán mähán yé òkàkè kẹ àmè dólá wú didi là àmè ún zán yéri gbòviá vá dọ. ⁸ Yésu dọ pètro kidè yohanes í nú nẹwó bẹ: "mí yí í vè jrádó didi là àmè ún zán òkú dẹ kẹ ò gbò hó nẹ mián dú í." ⁹ Wó nù nẹ bẹ: "fú jrò wó wó bẹ mián wò jràjrà dóà wó bẹ?" ¹⁰ Èlè dónú nẹ wó bẹ: "mí dótó, gákémè mián dọ èdú gán mọán, àmè dèkà lá lá dró èci zé í lá dógogó mí mí kpòè dọ yí axó kẹ mọ á dọá. ¹¹ Í mián nù nẹ axotsá bẹ: "axotò lá nù nẹ wó bẹ: "fú èxò kẹ mọ má vá dọ didi là àmè ún zán kidè tidò tíj dècòviwóà là? ¹² Á vá dísá èxò yiji yiji gánh gán dèkà nẹ mí, kẹ wó grádó dẹ nyongbi là òhunán í mián wò jràjrádówó là: ¹³ wó yí í kpò ènúwó sigbè nẹ í nù nẹ wó tútú ènè. Í wó tó didi là àmè ún zán núwó dádá. ¹⁴ Kẹ gámèán súán, èkànrèn kidè àmè dèdówó. ¹⁵ Í là nù nẹ wó bẹ "ò jí vèwèdè bẹ má má dọ didi là àmè ún zán kidè nù kèhgbò xó má vá rérè. ¹⁶ ènúkè dásá, òlè múí nẹ mí, nyè ò ká gbè vá dúi kidè mí gbádè gbò xó á vá vāmè vá vá là Mawu yé fíò dèxóà mọ o." ¹⁷ Í, Yésu cò kófui afòtítò dèkà í gákémè í là xódè dẹ jía, ènú bẹ: "mí xò hílá í mián mín lá mián dèki wó mọ. ¹⁸ Ènúkèdà, òlè nùí nẹ mí? nyè òkà gá vá nù áhá kidè í kèkè í vá sen dẹ gákémè Mawu yé fíò dèxó lá vá vá mọ o." ¹⁹ Í ècò kpònnòn, í gákémè í là xódè dẹ jía, èmámè nẹwó í nù bẹ: "hílá í nyí tíj gótó kẹ ècò nẹ mí. Mí wò hílá nẹ mián sèh lá donjui nún ²⁰ kẹ wó dọ ràn jròá í cò tófúá ilá nù nẹ wó bẹ, áhá lá í ká tíj hún kẹ kongui dẹ miafí tó. ²¹ Vóà mí jé áyé, àmèkè ká sá nún èlè távú lá tó kidè ún. ²² Ènúkèdà àmè gbètò viá yí kó sigbè wó dèa ènè vóà bábá nẹ àmè kẹ jí á tó í wóà sá ò án!" ²³ Í wó tó wó dèkiwó biòbiò sè bẹ kẹ í lá wó mọ í lá wò ènú nán. ²⁴ Ájré vá là jò lá wó mọ càgbè kẹ í wó lá kpò lè yè wó mọ sigbè àmè gán. ²⁵ Èlè nù bẹ: "xixéámè tó yé fíwó lá dọ wó bẹ kpòtò kẹ jé nẹ búbúá wó. ²⁶ Vóà òkà nyí ènè nẹ mián wó cá o. Vóà cínín lá mọán nán wò sigbè dèvi cúkúvi ènè í àmè kẹ nyí àmè ò kuvi taá nán trò zún dècòvi. ²⁷ Ènúkèdà àmè kẹ nyí àmè gán: àmè kẹ lá távú toá nòmí àmè kẹ lá códà í? nù ò nyí aémè kẹ lá távú hún àn gbòhó òlè mián mọ dẹ sigbè èdècòvi ènè. ²⁸ Vóà mí nyí àmè kẹ dẹ vèwè kidèhún là tètèkpò wó mèawó. ²⁹ Má ná mí fíò dèxó, sigbè nẹ tíj dàdà ná ún ènè. ³⁰ Càgbè nẹ mián dúnú í núnú tíj távú ún lá tíj fíò dèxóà mọ. Í mián kànrèn dẹ fíò zínkpí jí idó kojò nẹ Isráél yé kòtá àmè wuiwèà wó. ³¹ Símon, símon, hèn áyé, èkèdà lá jí bẹ yáá lá mí í hú mú lá gájá nù sigbè kpònnòn wò ènè. ³² Vóà ò xódè dẹ tó tá nẹ kèh gbòxò tó xòsè òkà vá dídí o. bẹ nẹ lá yé ò gbéá ná trò vá í vá dọ gán tó nònví wó. ³³ Pètró nù nín bẹ: "axotò, ò sègbè bẹ má yí gákpámè; má kú? kidè wó." ³⁴ Í yésu nù nín bẹ "Pètro, òlè nùí nẹ wó bẹ kòkórócú òkà vá dátò gbá gbòxò èkà mòn zétòn bẹ yé nù dèsi nù. ³⁵ Í gbé lá nù nẹ wó bẹ: "kè ò mí èhó gró mán có, ègró kẹ ò dídú òlè mọ o kidè kòdónú mán có nù kẹ í híán mí?" wó dọ ò bẹ: ènúdèlàn nù híán mí o" ³⁶ Í nù nẹ wó bẹ: " vóà í fíá nẹ àmè dẹ wò èhó yé cá nán cóè í àmè kẹ ò wò ègró dèa yé cá nán cóè àmè kẹ ò wò áhúà wui dèa nán sá yé vón nẹ asèhxrè dèkà. ³⁷ Èdòbè ènú wó wrèn dẹ ènjuhín dèa ná

vámə nɔ́ lə nú nə mi:" wó còè sigbə əsəá ħ gbə ənə o." ³⁸ Wó nú bá: "Axotó, kpó əwuí àmənə." í lə nú nə wó bá: "ə sún" ³⁹ Kə wó dɔ́nɔ́ jɔ́rɔ́, Yésu yi ámití tɔ́á jì í yə dɔ́cɔ́viwó kprɔ́è dó. ⁴⁰ Gákəmə wó dɔ́á, ənú nə wó bá: "mi xódá nə miŋká ginjə tətəkpɔ́ mə o." ⁴¹ Í cólə wó gbɔ́ sigbə diŋdímə əkpá dádá dɔ́kə ənə í jəkró í xódá ⁴² nú bá: "dádá, nə əjiá, nán nə əkú lá nán tó tɪŋ tá. Vɔ́á nɔ́ká nyí tɪŋ jiji o, vɔ́á tɔ́ wó nán vɔ́ mə." ⁴³ Í Mawú yə ħndótɔ́ dɔ́ká zə nɪn có jiŋkɔ́ri vɔ́ í lə dó gánin. ⁴⁴ Kə í lə xó kú bádáa əgbə lə xódó sɛnɔ́ ħnɔ́ kəkə yə dóxó lə trɔ́ zún sigbə əhúŋ cɔ́n ənə í lə kɔ́dɔ́ ɔ́nyigbán mə. ⁴⁵ Kə í có lə ədɔ́ xócó jɔ́rɔ́, əvɔ́ yə dɔ́cɔ́viwó gbɔ́, í kpɔ́ wó lə dánrɔ́n dɔ́ dɔ́nnú dúdút. ⁴⁶ Í í biɔ́ wó sɔ́ bá: "nú kə í jɔ́ í mí lə dánrɔ́n? mí có nə mía xódə nə mí ħká vɔ́ jə tətəkpɔ́ mə o." ⁴⁷ Gákəmə í gbə lə xónúa, əkpɔ́ àmə súgbɔ́wó vɔ́ kídə yúdá, àmə kə lə àmə àməwuíwəáwó mə yə í kpɔ́ wó. Ətəbɔ́ Yésu í gbɔ́ngbɔ́n nú nɛn, ⁴⁸ vɔ́á Yésu nú nəə bə: "Yúdá cəgbə ənú gbúgbɔ́n-gbɪngbɔ́n tó í əká có àmə gbətɔ́viá sá à?" ⁴⁹ Kə àmə kə lə Yésu gbɔ́a wó lə kpɔ́ ənú kə lə jɔ́a wóá, wó nú bá: "Axótɔ́, mián ján wó kídə kpáca?" ⁵⁰ Í wó mə tɔ́ dɔ́ká xó vɔ́sátɔ́ gánɔ́gán yə vi dɔ́ká xó vɔ́sátɔ́ gánɔ́gán yə vi dɔ́ká, í có dɔ́simə tó nɛ. ⁵¹ Yésu nú nɪn bá: "əsún ənə, nɔ́ntə!" í tálɔ́ yə tó í còè dɔ́ tóxo. ⁵² Gbə séijíá Yésu nú nə vɔ́sátɔ́ gánɔ́gánwó, sínsín yə xómə məgánwó àmágán kə vɔ́ í vɔ́ có dɔ́ɔ́nún wó: "mi vɔ́ sigbə có dɔ́ ajógráún ənə kídə kpáca kídə kúŋdúru wóá?" ⁵³ Gákə mə ħlɔ́dɔ́ kídə mí tɛgbɛɛ í sínsín yə xóməán, mí nɔ́ lə ún o. Vɔ́á ɪfi à í nyí mián gámə, kídə zúbrúmə yə ħúsəwó. ⁵⁴ Kə wó ləá, wó kprɔ́è í sáŋ yí vɔ́sátɔ́ gánɔ́gán yə xómə. Vɔ́á Pétró lə ħgbə dɛ nə wó. ⁵⁵ Kə wó bɔ́ zó jɔ́rɔ́ lə axóá dɔ́ɔ́dómə àn wó kánrɛn dɔ́dúá, í Pétró cá kánrɛn dɔ́ wó mə. ⁵⁶ Yɔ́nrún ədɔ́cɔ́vi dɔ́ká kpɔ́è dó bə əkánrɛn dɔ́ əzó yə, í kpɔ́è dɔ́nɔ́ ħ nú bá: "àmə lá ca lə kídə ħú." ⁵⁷ Vɔ́á Pétró mɔ́n í nú bá "yɔ́nrún, nyə nɔ́ dásí dɛ o." ⁵⁸ Yə ħugbáá, àmə bú gbə kpɔ́è í nú bá: "wó ca ənyí wó mə tɔ́ dɔ́ká." vɔ́á Pétró nú bá: "ħúcú nyə ħú nyí aməkə kə mí lə nú ó." ⁵⁹ Lə gáxóxo dɔ́ká ħgbə, àmə bú gbə lə zidə jí í nú bá: "lə yánwó, àmə lá ca lə kídə ənúkədɔ́a ənyí galiləá tɔ́. ⁶⁰ Pétró dɔ́ ún nɛ bá: ħúcú nyə ħú yán ənú kə ələ nú ó." lə gákəmə, í gbə lə xónú tútúá, kókóro cú kúatɔ́n. ⁶¹ Axótɔ́á, trókɔ́; í kpɔ́ Pétró. Í Pétró dɔ́ŋ ənyɔ́n kə axótɔ́á nú nəán: "kəkə nə kókóro cú lá kúátɔ́ gbáa, á va& mɔ́n zətɔ́n bə yə ħú dásim ó." ⁶² Í kə í dɔ́ á, ələ fán à vim kídə vɔ́və səsá. ⁶³ Àmə kə lə Yésu dɛá wó lə zúí í lə xóá. ⁶⁴ Kə wó có ənú blá ħkúvimə nɛ jɔ́rɔ́, wó lə biɔ́e sɔ́ bá: "Mawú mɛn í xóo?" ⁶⁵ Wó lə ní nyɔ́n súgbə kə nyí amə kókó nyɔ́nwó dɔ́ ún. ⁶⁶ Kə əŋúkəá, àmə cincin wó há lə əduámə mə, vɔ́sátɔ́ gánɔ́gán? wó kídə ənú ħrɔ́ntɔ́ wó bə. Í wó kpɔ́ Yésu vɔ́ wó bɔ́bɔ́a tóhó. ⁶⁷ Í nú bá: "əwó í nyí kristóá, núínə mí." Vɔ́á ɪdɔ́ ún nə wó bá: "nə ħ núí nə miá, mi ħká kán dɛjí o. ⁶⁸ Í nə ħ biɔ́ mí sáá mí ħ ká tɔ́ŋ dɔ́ ún o. ⁶⁹ Có əgbá jía, àmə gbətɔ́viá lá vɔ́ kánrɛn dɔ́ ənúdúximə lə Mawu yə ħúsɛn mə. ⁷⁰ Wó sɔ́e í nú bá: "ányí bə ənyí Mawu yə viá?" í lə dɔ́ŋ nə wó bá: "mí lə núí, yə ħúnyí." ⁷¹ Í wó lə nú bá: "nú kə ħjɔ́ í mí gbə lə xián ənú tóhó kpɔ́tɔ́? ənúkədɔ́a mí dotoé í xónú í nú nyɔ́wó sée co& yə nú mə."

Chapter 23

¹ Wó co sɔ́e, í kpɔ́ Yésu yi Pilató yə ħkɔ́. ² Wó búfɔ́nɛn, í lə nú bá: "mí kpɔ́ àmə lá amə bádá-bádánə mián dú kə lə gbə nə aməwo bə wo ħká tú ətá hó nə Cásario o, í lə nú bá yə ħtá yə nyí Christó; əfɪo." ³ Pilató biɔ́ sɔ́ bá: "əwó í nyí yúdá tɔ́wó fi& á?" Yésu lə dɔ́ ú nɛ bá: "əwó í lə núí." ⁴ Pilató nú nə vɔ́sátɔ́ gánɔ́gánwó bɔ́: "yə ý kpɔ́ fɔ́nbúbú dɔ́kin lə àmə lá yú o" ⁵ Vɔ́á wó lə dɔ́ vɔ́və é, inúbá: "ələ danwén tó nə aməwó ləduámətɔ́ nú kpakpa lə yudá dúá sɔ́ mə, có kəkə galiləá, fi í tɔ́ jì có kəkə í va dɔ́lə lá." ⁶ Kə Pilató sɔ́ ənyɔ́n nán àn, ələ biɔ́ sɔ́ bá amə nán nyí galilətɔ́á. ⁷ Kə í vɔ́ sɔ́gɔ́mɔ́ bə Erode í lə dɔ́ Kójó ninán ədɔ́e dɔ́lɔ́ Erode gbɔ́, kə yə cá lə yérusáləmə lə ħkəkə nán wó jì. ⁸ Kə Erode kpɔ́ yésú, ənú vívi nɛ gánɔ́gán, dó xóxoá ələ jì bə yéá kpɔ́e, cəgbə ənú kə í sɔ́ có únawótɔ́ í lə nɔ́ntə bə yəákpɔ́e nə á wó ámlímánu dɔ́wo yəkpɔ́. ⁹ əbiɔ́ ənyɔ́n súgbɔ́sə, vɔ́á yésu yɔ́ndɔ́dɔ́ ənyɔ́n dɔ́kin ún nɛ ó. ¹⁰ Vɔ́sátɔ́ gémɔ́gánwó kídə ənú kprátəwó lə ħúnán í lə& có ənyɔ́nwó dɔ́ ú kídə adán. ¹¹ Erode kídə yə sɔ́jəwó, lə zúí i, kə wó zúí jɔ́rɔ́, í dó awú kə lə krə nəeán jɔ́rɔ́, wó trɔ́ còè nə Pilató. ¹² Erode kídə Pilató trɔ́ zúún əxɔ́, lə& gbónánangbónan (lə dɛdɛ cá wó nyí kátɔ́). ¹³ Pilató bə àmə kprɔ́tɔ́ wó, kójódɔ́tɔ́wó kídə əduáməviwo. ¹⁴ Inú nə wó bə "mi kpɔ́ amə lá vɔ́ ý sigbə aməkə lə kpɔ́ əduáməviwo yi əgúfɔ́nfɔ́n mə ənə. í mi kpɔ́, y biɔ́ ngɔ́n ən sɔ́ lə mián ħkúvimə kpɔ́ bə əwó ənú dɔ́kin kəmi lə nú có ún à o" ¹⁵ Erode ca ħlɔ́ kpɔ́ ənú dɔ́kɛn kə í wɔ́a ħə ácó kúfɔ́n nɛn ó. ¹⁶ Nə í nyí ənɔ́ an man dɔ́n tó nə í vɔ́ gbə dɔ́ dɛ." ¹⁷ (í Pilató dɔ́la gbə gá kpamə nɔ́ntɔ́ tɔ́ dɔ́ká dɛ nə Yúda tɔ́wó azan dúduá ún). ¹⁸ Vɔ́á wó sɔ́elə dáhá bə "Mi gbɔ́ amə nán jì ləmiangbɔ́ nə mian gbə Barabbass dɛ" ¹⁹ Barabbas í nyí aməkə wó có dɔ́ gákpámə cəgbə əgúfɔ́nfɔ́ tɔ́ ədú gán mə, kídə aməwúwú. ²⁰ Pilató gbə xónú nə wó kə, kídə súús bə yəa gbə yésu dɛ. ²¹ Í wó gbə danhá bá: "mi ktin dɔ́ ati ún! mi krin dɔ́ ati ún!" ²² əgbə lə nu nə wó zətɔ́nátɔ́ mbə "ənúvɔ́ ɛn kəei wɔ́? nyə ý kpɔ́ ħdɔ́ lə ún kəi wɔ́i jə əku ó. má vɔ́ gbəə dɛ nə ý dɔ́ntɔ́ nɛ jɔ́rɔ́." ²³ Vɔ́á wó gbə lə tɛgbə& dɔ́ dɔ́ jì í lə dáhá sínsín, í lə biɔ́ bə wóá krin dɔ́ ati ún. í wó há dɔ́dɔ́ súgbɔ́ wɔ́e bə. ²⁴ Pilató ħrɔ́ bə ənú kə wó lə biɔ́a woa wɔ́e. ²⁵ Í í ngbə àmə kə wó lə dɔ́ gámə nə àmə wúwú, kə wó lə biɔ́a. í, í có Yesu nə wó lə wó jiji nú. ²⁶ &noKə wó kpɔ́ è yi káá, wó lə àmə dɔ́ká kə wó lə yó bə simɔ́nə cyrenatɔ́a kə có bómə gbónɔ́n, í wó có ati coga& drɔ́e nə á droá kpɔ́ Yésu dɔ́ ²⁷ Ámə súgbɔ́ kídə yɔ́nrúnwó kpɔ́è dó lə vɔ́və səsəmə í lə fánkóə nɔ́. ²⁸ Yésu trɔ́ kpɔ́ yɔ́nrúnánwó, í nú bá "yérusalem yə yɔ́nrúnwó mi fánvi dɔ́ tɪj tá o, vɔ́á mi fánvi nə mián wó ħtə&wó kídə mián viwó. ²⁹ ənúkədɔ́a kpɔ́, ħkəkəwó gbɔ́nɔ́n kə àmə lá va nú bá: "yáyrá tɔ́wó í nyí kónɔ́nwó, kídə xódó kə mə əvi ħ dɔ́viwó ħúnɔ́n kpɔ́a wo!" ³⁰ woa nə ətɔ́wó bə: mí mú dɔ́ mian jì!" kídə ətɔ́ cúkúvi; "mí cɔ́n mián jì!" ³¹ Dó, nə aməuwó lə wó ənú lá wó nə áti múmú wó dɛí vɔ́ nyí ati ħúhú tɔ́?" ³² Wó kpɔ́ ənúvɔ́ ɛn wɔ́tɔ́ aməvə bú ca yi kə wúwú gbə. ³³ Kə wó dɔ́ tóhó kə wó lə yó bə "cránə (ətá húgo), wó krin dɔ́ dɔ́ ati cógá ún kídə ənúvɔ́ ɛn wɔ́tɔ́ aməvəawó, dɔ́ká dɔ́ quámə í əvəátɔ́ dɔ́ əmiyɔ́nmə. ³⁴ Yésu nú bá: "dádá; cóe kəwó, ənúkədɔ́a wó ý yám ənúká wó lə wɔ́a o. wo lə mán yə wú, aməsiamə kídə kəi tɛŋ kán án. ³⁵ əduáməviwo lə ý nán í lə kpɔ́ gákəmə kójó dɔ́ tɔ́wó lə kóe í lə nu bá: "əxɔ́nə àmə búwó, nə ənyí Mawu yə mə siamínə cáncán àn, xò nə wó ħtə ³⁶ Sɔ́jəwó cáwo lə kóe, í tə bəə í lə có ahá nɪn, ³⁷ wó lə nú nɛn bá: "nə wó inyí yúdá tɔ́wó fiáa, xónə wóŋtá dɔ́kiwó." ³⁸ Í ənú ħrɔ́nɔ́rɔ́cɛn lá lə yə tágbə "aémə lá í nyí yudá tɔ́wó fiɔ́." ³⁹ ənúvɔ́cɛn wɔ́tɔ́ dɔ́ká kə wó kra&n dɔ́ ati u&n lə zu&i, í lə nú bá "ý nyí wó í nyí kristóá? Xə nə dɔ́kiwó, í nan xónə miánwó ca." ⁴⁰ Vɔ́á

àmè èvèatò xó nyò i nú bá: "ý vònvòn nè Mawuá? éwó ká lé tó fònbúbú yé nònnòn mà kidá? ⁴¹ Nè miánwó élé tòhó, énúkèdà miawó mi jà nè mian nuwɛn bə woà wə kidəmi ənə. Vɔ́á àmè lá ý wə ènú báqá q́ə́kino." ⁴² Í nú nè Yésu bá: "ná donjù únne əv́á v́á t̀t̀ fíó q́úxómə." ⁴³ Yésu lé q́ó ñ nè bá: "ñĺé núínə wó lé ànyòn dódó màán əgbá, a v́á nɔn əgb̀ò nyə lé pádiso mà." ⁴⁴ Əv́á hó gá dán, í súblú dò dá anyigb́án káká í v́á sèndə gásiq́ə́kə mà, ⁴⁵ nyidón yr̀òn, í hámə yé xómə còvòn gren dá dóh̀dómə. ⁴⁶ Yésu dáhá kidá əgbə sinsin bə: "dádá, ñ c̀t̀ tiñ gb̀òngb̀òn dá t̀t̀ lómə." ká í mí ànyòn nánwo jr̀ɔ́á, əgb̀òn húú. ⁴⁷ Ká àmè ká q́ó éxó kávətá kp̀ó kp̀ó ènú ká j́á əkáfú Mawu, ní nú bá: "lé ànyòn dódóməán, àmè lá nyi àmè dódó." ⁴⁸ Í àmè ká lé wó sáá, ká wó kp̀ó ènú ká j́á jr̀ɔ́á, wó tr̀ó, í lé c̀t̀ aló xó akòtánú. ⁴⁹ Àmè ká wó sá dəsi Yésu q́ə́á, kidá ỳònrún ká kpr̀ɛ dóáwóá có kákə galiliá, wó nòn azògá íĺé kp̀ó ènú lá wó dódá. ⁵⁰ Mí kp̀ó, wó lə ỳó àmə q́ə́kə bə Yosef kə nòn ádanjun q̀ot̀t̀ mà, àmè nyòngbí, amə dódó í nyí, ⁵¹ ñ r̀òndə àmèwó dòdó kidá ènú ká wól ə ẃáwó jí o, ànyí d'árimáthóe t̀t̀ Yudá t̀wó dú gánngán q́ə́kə mà, í lé nòntə kp̀ó Mawu yé fíó q́úxoá. ⁵² Àmè nán yí Pilatò gb̀ò, í lé bió Yésu yé kúku. ⁵³ Əq́íq́í v́á í xó avòn felefele í seɲu brée í wó c̀òe dá àmè kúkú dò ká wó kú dá əkpə màán, ká mà wo ñdi àmə dəkin dá kp̀ó o. ⁵⁴ Ənyí jájrádó yé ñkákə, í gb̀òndəmə yé ñkákəá á t̀jí. ⁵⁵ Ỳònrún ká có galiláá v́á kidá yésuá wó kpr̀ɛ Yosefə, dó í kp̀ó ỳòdóá í kp̀ó sigb̀ə wó có Yésu dáleá, ⁵⁶ í ká wó tr̀ó yí, wó jrádó amí kidá c̀èrú h̀ònɛnwá, í wó v́á gb̀òn lé gb̀òngb̀òn yé ñ kákəá jì sigb́ə əsəá núí q̀è ènə.

Chapter 24

¹ Lə kwasídá yé ñkəkə kələkələ t́əá jì á, lé yídún fúá ỳònrúnwó yí ỳòdóá gb̀ò, kidə ami ká wó jrádódeáwo. ² Wó kp̀ó bá əkpəá brí lé àmè kúkú dóá jì. ³ Ká wó q́ó édoáməán, wó ñgbə kp̀ó áxót̀t̀ Yésu yé kúkú o. ⁴ Əv́á v́ámə bə wó caká lé ñ nán ñú í əkáká àmè àmèvə v́á nòntə dá wo gb̀ò í lə awú kálé dázóá wó me. ⁵ Ká vònvón q́ó ỳònrúnánwo, wó c̀t̀ ñkuvimə c̀òn gú, v́á wó nú nè wó bá: "nú ká í j̀ó í mí lé jì àmè əgb̀əgb̀ə lé àmè kúkúwó mà mán? ⁶ Ñ gb́ə lé lá o, v́á éfón cité mí q̀ò ún sigb́ənə í x̀ònú nè mí, gákəmə í kp̀òt̀t̀ q̀è lé galiliá, ⁷ í lé nú q̀è bá: "ədó bá wóá sáa àmè gb̀ətv́íá nè ènú v̀èn ẃòt̀wó nè wóá kr̀èn, í á f̀òn cité lé nyí c̀á mà." ⁸ Ỳònrúwó q̀o ún ànyòn nán wó, í tr̀ó dó lé àmè kúkú d́ámə. ⁹ Wó yí í ve mán ànyòn nán wó nè àmè kp̀òtiáwó. ¹⁰ Ỳònrún ká lé nú ànyòn lá nè àmèd̀d̀d̀ awóá wó í nyí Maria Məgdálá t̀t̀ Jánə, Maria yakóbbə yé nánnañ, kidá ỳònrún bú kə lə de kidəwó à wo. ¹¹ V́á ànyòn nánwó nyi ànyòn mán q́í ànyòn nè àmè d̀d̀d̀áwó í wó ñ kadá ỳònrúnánwó nyòn jì ó. ¹² V́á Pətró có í súdú yí àmè kúkú dóágb̀ò. Ká í búb́ó í lé kp̀ó màán, yóh́tá kp̀ó awú felefeleáwo. Pətró tr̀ó yí áxomə í lé bió ènú kə j́á tásə. ¹³ Í kp̀ó, ñkəkə nán jiá, àmè àmèvə lé wó màán yí k̀t̀ édu ká wó lé ỳó bá əmmaús, ká diñdi kidá ỳərusələmə diñdimə kákítákp̀ó. ¹⁴ Wó lé nú ènú ká j́áwó lé wó q́ə́kiwó mà. ¹⁵ Əv́á v́ámə bá gákəmə wó lé lé ànyònán kp̀óá í lé bió wó q́ə́kiwó sáá, Yésu ñtá táb́ó wó í lé zòn kidá wó. ¹⁶ V́á wó ñkúvíwó ñtálé kp̀è dəsi o. ¹⁷ Yésu lé nú nè wó bá: "nú ká í ún mián m̀èv́éáwó sə mí lé zòn í lé x̀ònú có?" wó nòntə də ləna lé adònnú q́úq́úmə. ¹⁸ Wó dómə t̀t̀ q́ə́kə ká wó lé ỳó bá kləopá, lé dó ún nín bá: "wó q́ə́kin t́t́t́ í lé ỳərusələmə lé ñkəkə lá wó mà í ngán ènú ká j́á wóá?" ¹⁹ "Nú ká wó?" Yésu lé bió wó sá. ²⁰ Í wó lé q́ó ún nè bá: "ènú ká kán Yésu Názarete t̀t̀, ká nyí ànyòn nú q́eét̀t̀ sinj́ún sinj́ún lé dó ẃówómə kidá núxómə lé Mawú kidá àmèwó ñkúvimə, ²¹ í sigb́ə v́əsát̀t̀ gánñgánwó kidá miánmə kpr̀òt̀wó wó c̀òe nán bá wóá có kúfí nɛ í wó krán dá atí ún. ²² Mílə nòntə bá yé í ká v́á q́ə́ Israél. Èeen, í lé ənúlawó sáe gb́ó ífíá í í wó nyićó kə ènú nán wó j̀ó kə. ²³ V́á ỳònrún dəkəwó kə lə nú nyòn ká lé kp̀ácamí, wó yí àmè kúkú dóá gb̀ò nyidún kútúkútú. ²⁴ Ká wó ñ kp̀ó yé kúkú o, wó v́á nú bə Mawu yé ñdó dót̀wó zé nè yówó í nú nówóbə əlagb́ə. ²⁵ Àmè q́ə́wó lé miámə kə wó cáwo yí àmè kúkú doa gb̀ò, í wó kp̀ó núwó sigb́ə ỳònrúnánwó mú ənin. V́á, wó ñkp̀ó yá o. ²⁶ Í Yésu lé nú ná wó bá: "óó àmè húnú m̀anyat̀t̀ ká əjì ñ'x̀ònə ənújì sə kábá o. ənyɔ nudet̀t̀wo nui! ²⁷ ñĺé v́énv́é q́ə́ bá kristó nán q́úá yá dá ènú nán wó tá, í v́á q́ó yé k̀òk̀d̀əjì màán?" ²⁸ Í t̀j́jì có m̀ənsə jì í sə ñ't̀ò ànyòn nú q̀è t̀wó j́á, élé q́í nú gòmə nəwó lé ñr̀òñr̀òñ q́ə́ siaq́ə́ mà ènú ká lé j́átə kp̀əó. ²⁹ Ká wó táb́ó édu ká mæé wó lé yíá gb́á, élé jì bá yéá yí diñdi tòhó. ³⁰ V́á wó lé nú nin kábákábá bá: "ci lé lá kidá mí, ənukədd́á əzán lé dó í ñkəkə lé v́ó." Í cin kidá wó. ³¹ Əv́á v́ámə bá, ká wó lé tavú tó kidáá, əćó kp̀ònnò í ká í xóq̀ə́ dá jì jr̀ɔ́á, əmin í lé ná wó. ³² x̀òt̀nán wó ñ'kúviwó xún í wó kp̀ó è dəsi, v́á əbúzin lé wó ñ'kó. ³³ Í wó lé nú nè wó q́ə́kiwó bá: "mián j́iwó ñ bá kó mian màán gákəmə í lé xónú nè mí lé əm̀onjì í lé q́ə́ ñr̀òñr̀òñ. ánwó gòmə nè mián wó í yá." ³⁴ Ká wó cólə gáxóxó ñ'nán mà an wó tr̀ó yí ỳərusələmə, ³⁵ í wó kp̀ó àmè àmè wuiq́ə́kəwó, kidá àmè ká b̀òq̀è kidəwóá, í wó lé nu bá: "axót̀t́á f̀òn cité nyánwó í zə nè sim̀n. ³⁶ Í wó lé nu ènú ká j̀ó lé əm̀onj́á, í sigb́ə Yésu q́ə́ q́ə́kiá disa nè wó gákəmə í lé mán pónnón. ³⁷ Tó gb̀ò bá wó lé x̀ònú có ənu nán wó únan, Yésu ñtá dó dá wó d̀òndómə, í lé nú nè wó bá: "ránmə fáfá nán nyi mián t́ó! ³⁸ V́á ká wó caká í vònvòn á, wó wó súsú bá yé wó kp̀ó gb̀òngb̀òn. ³⁹ Yésu nú nè wó bá: "nú ká í j̀ó í mí caká, í nú ká í j̀ó bió biówó lé v́á mián jì wómə? ⁴⁰ Mí kp̀ó tiñ ĺówó kidá tiñ f́ówó, ə̀ənyə tututui. mí táló ún í mián kp̀ó. gb̀òngb̀òn ñ'wó nòn gótórán q́ə́ álo əhú, sigb́ə mí lé kp̀ó ún lé kp̀ókp̀ónú ènə o." ⁴¹ Í ká í lé nú ànyòn nán nè wóá, élé disá yé ĺówó kidá yé f́ówó. ⁴² Gákəmə wó nyi j́imanxosə t̀wó q́ə́á kidá j́ij́ó ká wó ñ təĺé x̀j̀ jì sáá, yésu nú nè wó bá: "núdúdu q́ə́ lé lá nè mian dúá? q́úá?" ⁴³ Wó disá əhúé t̀òntón nè. ⁴⁴ Yésu x̀òé í lé q́úí lé wó ñ ká ⁴⁵ élé nú nè wó bá: "ènú nán í ñĺé ñ nè mí q̀è q́ə́cá ká ñ lə q̀è kidá mián, ñ nú nè mí bá ènú ká wó ñr̀òn q̀è dá è ún nyə lé m̀ənsə yé sáá m̀əarín, lé əényənsə yé sáa mæéan, lé ànyòn núq̀è t̀wó lé Pisálóm̀n wó m̀əan nán v́á mà ⁴⁶ í lé hún súsú nè wó, ká ñ gb̀òxó wóá t́é ñ sə ñr̀òñr̀òñ wó gòmə. ⁴⁷ Íó nú nè wó bá: "nè nin wó ñr̀òn q̀è bá Kristo á v́á q́ú ayá, í af̀òn cité lé ñkəkə ámətənat̀t̀jì. ⁴⁸ Í jímə tr̀ótr̀ó kidá ənúv̀ònwó, c̀òc̀òkə lé yé ñkəjì wó sá, woá t̀j́jì có ỳərusələmə ⁴⁹ Mí nyi ènú tòhó kp̀òt̀t̀ nè ènú nán wó. ⁵⁰ Í kp̀ó, ènú ká tiñ dádá sə ñ ún d́ázé q̀è nəé miám mán c̀t̀ q́íq́á mí. V́á mián, nòn édu gánmə q̀è kákə nè j́ij́kòrì yé ñsen nán v́á c̀òn mián jì. ⁵¹ Í Yésu kpr̀əwó kákə í sə ñyi Bétanián. Ká í kó aló yí jiá, əyrá wó. ⁵² Əv́á v́ámə bá yakəmə í lé yrá wòá əlé có lé gákəmə í lé yrá wòá əlé có lé wó gb̀óé í yí j́ij́kòrì. ⁵³ Ká wó sin jr̀ɔ́á, wó tr̀ó yí ỳərusələmə kidá j́ij́ó gánñgán.

⁵³ Wó lé hámə yé x́əmə q̀è, í lé Kafúí í yrá Mawu.

John

Chapter 1

¹ Cò gò màjèjà à ényòn à lè ényòn à lè kide Mawu i enyòn à yé i nyi Mawu.

² È nyòn à lè kide Mawu kèkè cò gòmà jè jè àmà. ³ Yé i wò ènù wò seé i wò ò kà tèn wò òdè yé tò mà den là mà o. ⁴ Là mà án agbádò i là àgbà à mà àn kanydè dò nà àmà gbètò wò. ⁵ Kanydè à là bi là zùblùmà i zùblù à òkàtè ò ci o. ⁶ Àmà dèkà lè ke nyi Mawu yé mà dódò yé òkò nyi yohanes. ⁷ È và sigbà Enùtoxòkpò nà àvà kan qaseqidi là kanydè à. ⁸ ò nyi yohanes i nyi é to yèh taji nyi yohanes i nyi kanydè a o vò à èvà bà yé nà qaseqidi cò kanydè à ùn. ⁹ È nyi kanydè à dódò kè kò dè àmà siàmà ji là sciscà àmà. ¹⁰ Elà xixéamà i jò cò xixéamà i xiscéamà òdasi o.

¹¹ È và yé tówò gbò vò yé òtá dùmà tó wò òsc cè o. ¹² Àmà ke sc cè à wò idé àmà ke xó yé òkò à jisè à ènàn wò kàkà deji bà wò à tró zù Mawu viwò. ¹³ Un nyi kəwò ji tò ehùnmò kide ranmà o aloò cò ànməgbətò yé jòjrò mà i ò vò cò Mawu gbò. ¹⁴ I ànyòn àn tró zù ranmà i nòn à gbà là mi àn mà. Mi kpò yé kpenkpen mà kpenkpen àmà dèkàtò kà cò dada gbò kə àmənùvəwə sù gbò làmà kide ànyòn dódò. ¹⁵ Yohanes nà qaseqidi còh i dàxà bà À mà ònàn yé yìh là nù bà Àmà kà là và là tìh gbà à jé òkòh dó bà èjò bódəh. ¹⁶ Tó yé bribo nyinyi àn misc ò àm à nù wà và de àmənùwò yì. ¹⁷ Dó bé Mose i nà àsəwəwə ànənùvə và kùdè ànyòn dò dò dò cò yesu kristo mà. ¹⁸ À mà dèkəken òkpò Mawu kpò yé ytà Mawu kələ dada wò dònđomà nà dè disà. ¹⁹ Mi kpò yohanes yé qaseqidi gākəmə yùdà tó wò dɔ vò sàtò wò kide levite tó wò cò Jerusalem bà wò à kànyòn en sà < è nyi? ²⁰ È gbònjidè i ò gbà bà yé ò ²¹ kàà dòn nà wò i nù ònà ngbà à wòlè biè sà bà i mè ànyì òtá? əwò i nyi Elie à ? È nù bà nyeè nyi o>> wò bà nù bà È wò i nyi Mawunyòndetò I dòn bà < o . ²² I wò bà nù bà << Mà keé ànyì? nà miàn tən vè dógbà nà àmà kə dò mi à wò nà èlè nù mòn cò dəkìò ò? ²³ I dòn bà < È nyè i nyi əgbə kə là dáhà cò zògbèjì à mi grà əmən dó dè nyòngbi nà əsc òtò sigbà Mawunyòndetò ezaxa nui dè ènə.>> ²⁴ Amə kə farisitò wò dɔ dɔdà lə biè sè bə. ²⁵ Nukə jɔ i ələ nyrən amə wò dé cimə vɔa nyi kristo nyi Elie nyi Mawunyòndetò ²⁶ Yohanes là dòn nà wò bà nyanh là nyrən àmà wò là àmà mādidi mà àn àmà dəkà lá vá mià dómə ke mi ò dəsìdè o. ²⁷ Àmà ònàn i nyi àmà ké là và là tìh gbà à Nyey jà bà mà tù yé fɔpà kəwò o. ²⁸ È nù ònàn wò là jò là Bethanie le Jourdan ye kpàdəkà léfi yohanes là nyrən àmà wò dè cimə là à. ²⁹ Là ò kəkə kə kprɔɛ dɔa yohanes kpò yésu gbòndòn gbò i nù bà mi kpò Mawu yé rən gbòvi kə kə à tūtù sci scəamə yé nùvɔɛn wò. ³⁰ Yéi ò là nù bà àmà dəkà làvə là tìyùn gbà i là gànɔgàn wù ò dòbà əjò bò dè ò. ³¹ Nyeyi dəsì o vɔa bə nə wɔdəqə disa nə. yé i nyàn ò và i là nyrən àmà wò kide əci. ³² Yohanes dɔdəsə <ò kpò gbòngbòn à dɔdɔ cò jìh kòri sigbé alun kùkù ènə dəji. ³³ Nyəh ò dəsìdè o vɔ a àmà kə dò ò bà mən nyrən àmà wò də cimə àn yé i nù ò bà ³⁴ Amə kə ji à và kpò i gbòn gbòn dɔdɔ dəji i ci mà àn yé i kà và nyrən àməwò kide gbòn gbòn kòkò . ò kpò è i nà qaseqidi sà bà yé i nyi Mawu vi. ³⁵ Ý kəkə kə kprɔɛ dɔ à gākəmə yohanes kide yé dəkprɔvi àmənə à wò lèdè à wò kpò yésu và yì kò i yohanes nù bà << ³⁶ Mi kpò Mawu yé rengbòvi à! ³⁷ Adəkprɔvi amənə à wò sà ànyònkə yohanes nù àn i wò kpò yésu dò. ³⁸ Kə yésu tró kpò ngbà à əkpò i wò kprɔɛdò i i nù nà wò bà << nùkə i mi là ji >> i wò dò òh nà bà Rabbi kə gómə nyi ascotə.>> ³⁹ Gə òn àn àn wò nèn kide gbòhàn dò bà sigbà gəwò mà èmà.

⁴⁰ À mà àmənə à wò mà tó dómə tó dəkà kə sà yé i nyi André simon petro yé nònvi. ⁴¹ Èpò fò fò à simon kələkələ i nù nà bà < kpò scənamətò là (kristo) >>. ⁴² I wò kprɔɛ yì nà yésu yésu kpò kəkə i nù bà < wò i nyi simon yohanes əvi à. ə ò əgbà ji à wò à là yò wò bà cephas (kələ nù bà Petro) >> ⁴³ Là òkəkə kə kprɔɛ dɔ à gākəmə yésu yì bà yé à yì Galelia à ə dógò philipe i nù nà bà kpò ò dò. ⁴⁴ Mi kpò philipe nyi Bethsaidatə André kide Petro yé drimə. ⁴⁵ Philippe dógò Nathanaél i nù nà bà kpò àmà kə un Monse yé sà scònu là i Mawunyòndetò wò nù nà ni vàyì yesu Joseph əvi kə nyi Nazareth vi jiji à> ⁴⁷ Nathaél là dòn nà bà < nù à dòdò də àtəy èò ⁴⁶ Nazareth a? >> Philippe là nù nà bà << và nà nà kpò.>> . ⁴⁸ Kə yésu kpò Nathanaél gbòndòn gbò à i nù nà bà mi kpò Israél tó àdòdò kə mà bləblə òh è . Nathanaél là nù nà bà < Nə əwò mən i dəsì ò? Yésu dòn nà bà gbòcò philippe nà yò wò gākəmə èlè gbòti à gò mà dè à ò kpò wò. ⁴⁹ Nathanaél dòn bà ə wò i nyi Mawu vi Èwò i nyi Israél fìs à!. ⁵⁰ Yésu là dòn nà bà < È nùkədò à kə ò nù nà wò bà ò kpò wò là gbòti gòmə án yé i dɔ ə kadə ji à ? A và kpò ènù kə gànɔgàn wù ònàn wò> . ⁵¹ I nù bà << là adòdòmə là adòdòmə ò là nù nà wò bà A và kpò jìh kòri là hùn i Mawunjedotówò wà là yì ji i là dɔdɔ àmà gbətò yé vià ji>>

Chapter 2

¹ Ləh kəkə àmò tó yé ngbé à wò kə à wò nyònrùn də də kònu də kə là Galelia i yesu yé nà nà y tòhò à. ² Wò wò yò yò nà yesu kide yé dəkprɔviwò. ³ Gākəmə ahà và hétédə wòà yesu yé nà nà là nùnə bà Ahà ngbà là wò sì o>> ⁴ Yesu dònjé < nuké i là nyo kide wovə domə ? mà wò? tìjìn gàmə ò và dò hàdò ò>> ⁵ Yé nà nà nù nà dɔcvɔi à wò bà < nùdəsìdè kə à nù nà mi bà miàn wə à nù wə>> ⁶ Là ò nà èzə àmàn dən kə wò mà kide əkpə i yùdà tó wò kùnə əci dəmə isə klò mà gòtò nà wò kə wò vòsà wò à là ònàn dè kə x ò ji jə nù àmà và àlò àmòtòn. ⁷ Yesu nù nà wò bà Mi kù ci də èzə à wò mà . zedəkə wò kù ci dɔ èzə à wò. ⁸ Səyiji à yesu nù nà wò bé mi kui hòn tòn i sə yì nà mi à òkòndò à i wò wò dèji. ⁹ òkòndò kə kələ nà sùbòvi wò à dɔ əci kə tró zùn vin à kpò vɔ a ò nyàn léfi i cò o vɔ a sù bòvi wò nyàn léfi cò à i i yò nyònrùn dətò à i là nù nà bé . ¹⁰ Àmò siàmə cò nà vin nyòngbi và nà jénkò səyiyi à avaa cò vin kə ò xò hò à và gə kəmə àmà wò nù dè á Vɔ a wá cò vin àdòdò à isə dè kəkə và nà òh fì ¹¹ E nù ji òn kə jò là cana kə jò là cana kələ galéla yé nyi ənu ji òn kələkə tó ké jesu wò kə də yé kpenkpen mà disà i yé dəkprɔvi wò x cè ji sà. ¹² Là ònàn gbà wò tró yì capernaun yé òtáyə nà nà nòvi à wò kide yé yé dèphrɔvi wò i wò nòn là ònàn hɔdɔkə . ¹³ Yù dà tó wò didilàmə ò zàn tə bɔɔ i yesu yì Jerusalem didilàməhɔuezan . ¹⁴ E kpò là ədɔxò hómə lálàsàtò wò arengbò sà tó wò kide Alukuku sàtò wò E hò dɔritò wò cə hánrən də là ònàn dè. ¹⁵ I i cò sò bà

i là nyàn àmè wò dò là ədə xò xò à mē arengbɔwò lálàwò . E káká éhòd̥ɔrit̥ wò hò i mù wò tàvù wò. ¹⁶ I i nù nà alun̥kuku sáɬ wò bé << Mi e ɔ énu̯ ɲnàn wò yi diŋ di tòhò miŋ kàgbə cò tiŋ dàdà yé xòmə i sè wò ən̥sàxò o. ¹⁸ Yé de kprɔvi wò d̥ɔŋ bə wò ɲrɔn d̥e bə < ɔ ɔcòm ə yə zò cò dā ən̥ ɲun là szɔo d̥éŋ. ¹⁷ Lə ɲnàn mē àn yù dā t̥ò wò d̥umə mágàn wó d̥ò ɲ mē bə < ké ə lá wò mē mi tó t̥ò wónàn wo mē?>> ¹⁹ Yezu d̥ɔŋ nà wò bə. << Mi mi əd̥əxòx̥ à là ɲkəkə àm̥ t̥ò à gbé à m̥ tr̥ò t̥ui >> ²⁰ Yu da t̥o wò d̥umə mágàn wò nù nà bə << Mi c̥ əxò hòkà ciáden isə t̥u əd̥xòx̥ à i wàgbə yi à c̥ò ɲkəkə àm̥ t̥ò isə t̥ui a?>> ²¹ Gasiagamə ə xònə nù là əd̥əxòx̥ ɲ bə ənyi yé gòt̥. ²² Gakəmə i tr̥ò f̥ɔn cò àmə kùkùwò d̥òmə à a de pkrɔvi à wò d̥ɔŋ bə əxòn̥ nà yóo cò ənu ɲn àn ɲ i wò kadə ən̥ kə wò ɲrɔn d̥e à hidé ənyón hə yesu nù d̥e à ji. ²³ Gākēmə i yi Jerusalem lə didit̥ò àmə zàn mē à kəwò là d̥i azàn àn àməsiàmə kádé yé ɲk̥ à ji kə wò là kp̥ò ən̥ ji ɔn kə ilə wò à wo. ²⁴ Vɔa yezu ɲji bə yé à kə nù d̥əmə wò d̥o ən̥ kə ɲtia əd̥əsi wò seé . ²⁵ Dò bə ɲ ji bə àmə d̥əken nà d̥i d̥əəə là àmə d̥ɔŋ ɔ d̥ò ə nyàn ən̥ kələn̥ə d̥e.

Chapter 3

¹ È vā nà bə pharist̥ d̥əkà kə wò y̥ nà bə nicodeme i nyi àməgàn wò d̥òmə t̥ò d̥ékà là yuɖa. ² Àmə ɲnàn vāyi yesu gb̥ò là əzàn mē i là n̥ nà bə Rabli mi nyàn bə ənyi ən̥kpràɬ̥ kə cò Mawu gb̥ò d̥ò bə àmə d̥əkən ɲkàɬə ɲ wò ən̥ j̥iŋ kə əw̥ à wò o nà Mawu ɲl̥ kide ɔ o. ³ Yésu d̥ɔŋ nà bə là ənyón d̥ò d̥òmə i là ənyón d̥ò d̥ò mē nà wòŋtr̥ò ji àmə d̥ə a à ɲ kà t̥əŋ kp̥ò Mawu yé fi̯ d̥ù xò à o. ⁴ Nicodème là d̥ɔŋ nà bə nà wà tr̥ò ji àmə kə cim v̥ à m̥n̥ ? ɲ kà t̥əŋ gb̥ə tr̥ò yi yé n̥n̥n̥ h̥òd̥òmə tr̥ò ji o ɲ nyi ə nà à ? ⁵ Yésu là d̥ɔŋ nà bə là nyón d̥ò d̥òmə i là ényón d̥òd̥ò n̥wòŋ ɲ àmə d̥ə t̥ò à ci kide gb̥ògb̥òn nà à ɲkàɬəŋ yi Mawu yé fi̯ d̥ùxòmə o. ⁶ Àmə k̥əwò yi là ranm̥ m̥ àn ənyi got̥oran i àmə k̥əwò ji là gb̥ògb̥òn mē àn ényi gb̥ògb̥òn . ⁷ ɲ kà kp̥àc̥à wò nà ənyón k̥əŋ n̥ à o: È d̥ò là tr̥ò ji d̥ək̥iw̥. ⁸ À yà xòn̥ yi lefi jroà È sè nà yé zikiti v̥ a ɲ nyàn fi c̥ó ó əloo fi i yik̥o o ɲn̥n̥ i nyi àmə siàmə kə wò yi là gb̥ògb̥òn mē à t̥ò . ⁹ Nicodeme d̥ɔŋ nà bə n̥n̥ wò à t̥əŋ wò ən̥ ɲn̥n̥ wò m̥n̥ ? . ¹⁰ Yésu d̥ɔŋ nà bə È nyi ən̥kpràɬ̥ là Israél i ɲ nyàn ən̥ ɲ n̥n̥ wò d̥əken a? ¹¹ Lə ənyón d̥òd̥ò mē là nyón d̥òd̥ò mē mi là sc̥òn̥ lə ən̥ kə nù nyàn ɲ i mi là d̥iɖasə lə ən̥ kə mi kp̥ò à ɲn̥ gàn̥k̥ə à mi ɲ lə sc̥ o mi àn d̥asəd̥iɖi o. ¹² Nə ɲ xòn̥ nà mi c̥ò ənyi gb̥àn ji nù wò ɲ i mi ɲ kadə ji ɔ i nà mià w̥m̥n̥ i kadə ən̥ kə mi ɲ kp̥òkp̥ò à ji? ¹³ Á mē d̥əkən ɲ yi j̥iŋk̥òri kp̥ò o t̥òv̥ nà àmə kə d̥i c̥ò j̥iŋk̥òri i nyi àmə gb̥əɬ̥ yé yi vi. ¹⁴ Sigbà Moise k̥ə əd̥an yi ji là zògb̥əji à àmə gb̥əɬ̥ yé j̥ijim̥ vi c̥à d̥òl̥a yi ji . ¹⁵ Nə àmə siàmə kə kadə ji à n̥n̥ n̥n̥ əgb̥ə tegb̥e. ¹⁶ Dó bə Mawu r̥on xi x̥ə àmə diŋ i i c̥ò əvià d̥əkàɬ̥t̥ à nà mi bə nà àmə siàmə kə kadə jià ɲ kaà k̥u o i là n̥n̥ əgb̥ə tegb̥e. ¹⁷ Mawu ɲc̥ əvi à d̥iɖa xix̥eà mē bə n̥n̥ v̥ d̥ók̥òj̥ò n̥ əm̥ wòo Vɔa nà àm̥ wò n̥á kp̥ò əgb̥ə c̥ò yé m̥. ¹⁸ Àmə siàmə kə kadə ji à ɲkaà cr̥on o v̥ a àmə siàmə ke ɲ kadə ji à yà cr̥on v̥ d̥ò ən̥ kə d̥à y kadə əvi à d̥əkàɬ̥t̥ ɲk̥o ji o. ¹⁹ Kój̥o d̥oɖo g̥òmə nyi kanyd̥e kə va le xi x̥ə àmə à v̥ a àm̥w̥ò r̥on z̥i bl̥um̥ wi kanyd̥e d̥òb̥ə wò nù wò wò wò ny̯ ɲn̥ . ²⁰ Dò àmə siàmə ke wò nà ən̥v̥c̥ən̥ à ɲ r̥on né kanyd̥e o i wòŋ v̥an̥ kanyd̥e gb̥ò o d̥ò wòl̥ə v̥onv̥on bə yéw̥ ci gb̥əŋgb̥a. ²¹ Àmə k̥éw̥ né ə wò d̥ò wò wò l̥ə Mawu nà à nà à n̥əj̥ə gb̥əŋgb̥a. ²² Lə ɲnàn ɲ gb̥ə à yésu kide yé depkr̥ovi wò yi judée yé nyigb̥àn ji là ɲn̥ ə n̥n̥ kide wò i nyr̥on àmə wò. ²³ Yohanes c̥à l̥ə nyr̥on àmə wó l̥ə E non t̥əb̥ò salim d̥ò bə ət̥w̥ò s̥ugb̥. ²⁴ Àmə wò v̥a né gb̥ò i i nyr̥on nà wò gaŋn̥am̥ à yohanes ɲ yi gáx̥ m̥ h̥òd̥o. ²⁵ Səyi yi à ajr̥ə d̥əka j̥ò le yohanes yé depkr̥ovi wò m̥ t̥o d̥eka kide yudat̥o wò m̥ k̥ud̥e goto k̥əkl̥ v̥évéd̥ə . ²⁶ I wò yi yohanes gb̥ò i là nù nà bə. Rabbi àmə kə wòkide əv̥ə mi le j̥ovrdain yé t̥ò à ɲ gb̥ə à i ə d̥iɖasə l̥ə ɲ à kp̥ə el̥ə nyr̥on àmə wò i wò l̥ə v̥a gb̥ò. ²⁷ Yohanes d̥ɔŋ bə Àmə d̥əkən ɲkàɬəŋ wò ən̥ ɲn̥n̥ n̥ ɲ nyi əsc̥ə c̥ò j̥iŋk̥òri. ²⁸ Mi a ɲt̥à wò mià t̥əŋ d̥iɖiàsə bə ɲ nù j̥əŋk̥ò bə wò d̥ɔŋ d̥iɖa j̥əŋk̥ò n̥. ²⁹ Am̥ k̥əsi nyónr̥un làə yé i nyi nyónr̥un d̥əɬ̥, v̥ a nyónr̥un d̥əɬ̥ yé sc̥ l̥ə kə j̥əɬ̥ d̥əb i là d̥òt̥o à kp̥ò j̥ij̥ò là nyónr̥un d̥əɬ̥ à yé w̥n̥n̥ wò m̥ gaŋn̥àn nà àn tiŋ j̥ij̥ò à z̥i gàn̥g̥an̥ . ³⁰ È j̥əb̥ə n̥n̥ ciŋ nà nyàn n̥n̥ d̥iɖi . ³¹ Àmə ke c̥ò əjià əsc̥òt̥à nà ən̥ wò séé i àm̥ k̥ə l̥ə f̥anyi gb̥àn ji à ənyi anyi gb̥àn t̥ò i là xò nù là nyi gb̥anyi nù wò ɲ. ³² Àmə k̥ə c̥ò j̥iŋk̥òri à əsc̥ot̥à nà ən̥ wò séé . Ed̥iɖas l̥ə ən̥ é i kp̥ò kide ən̥ k̥ə is̥ə ɲn̥ v̥a àm̥ d̥əken ɲsc̥ yé d̥àsə d̥iɖi o. ³³ Àmə k̥ə sc̥ ɔ yé d̥as̥eɖiɖi à nyan bə Mawu nyi ad̥òd̥ò . ³⁴ Dó àm̥ ke Mawu d̥ò d̥iɖa yé i nù nà Mawu nyón wò d̥ò ənu kə d̥ò à Mawu nà gb̥òn gb̥òn k̥ò k̥ò kide j̥ij̥en̥ . ³⁵ Dàd̥à r̥on əvià i c̥ò ən̥ d̥əsiàd̥ə d̥ə yé l̥óm̥ . ³⁶ Àm̥ k̥ə kadə əvià ji à àn̥n̥ əgb̥ə tegb̥e àm̥ ke ɲ kadə əvià ji o à ɲkaà kp̥ò agb̥ə o v̥ a Mawu yé sc̥òm̥ fi̯en̥ là yi n̥n̥.

Chapter 4

¹ Gà àmə yesu s̥ə bə pharist̥o wò nyàn bə əl̥ə nyr̥on adephr̥ovi wò s̥ugb̥ò wù yohanes . ² Gaŋnan mē àn yesu ɲt̥à ɲ gb̥ə l̥ə nyr̥on àmə wò o v̥ a yé d̥əphr̥ovi wò i. ³ È c̥ò l̥ə judée i gb̥ə tr̥ò v̥ yi Galelia. ⁴ Èl̥ə v̥əv̥ə nà b̥ə n̥n̥ t̥ò samarie . ⁵ I i v̥a d̥ò samarie yé d̥ù d̥ékà m̥ k̥ə wò y̥ nà bə sychar t̥ə b̥ò ənyi gb̥àn k̥ə Jacob c̥ò n̥ əvi à Joseph. ⁶ Lə ɲnàn i Jacob yé d̥òt̥ bə yesu yé m̥n̥ z̥on̥z̥n̥ à tik̥o n̥ i i k̥anr̥en̥ d̥ə d̥òt̥ à t̥ò È l̥ə sigb̥ə ga am̥ dr̥əə n̥. ⁷ Samarie nyónr̥un d̥əkà v̥a əci k̥u gb̥ə i yésu l̥ə nù nà N̥an̥j̥ əci n̥ n̥n̥ n̥. ⁸ Gaŋnan mē à yéd̥əphr̥ovi wò yi əd̥uam̥ i kaa v̥a xl̥ə ən̥ d̥iɖ̥. ⁹ Samarie nyónr̥un à l̥ə nù nà b̥ə N̥uk̥éj̥ò i əw̥o yuɖa t̥ò aà v̥a l̥ə bi̯o samarie nyónr̥un b̥ə n̥n̥ n̥n̥ yé əci n̥ yà nù m̥n̥ d̥ò b̥ə yuɖat̥w̥o kide samarie wò ɲ nyi n̥n̥ o. ¹⁰ Yésu d̥ɔŋ nà b̥ə nà nyàn Mawu yé kp̥en kp̥en kide àm̥ kə l̥ə nù nà wò b̥ə. nan ɲ əci n̥n̥ n̥ à wòŋt̥à à vi ɔ è j̥əŋk̥ò b̥ə n̥n̥ n̥n̥ yé agb̥ə ci. ¹¹ Nyónr̥un à l̥ə nù nà b̥ə Èn̥kpràɬ̥ miŋ wò t̥ò k̥à k̥u ci d̥ə o i d̥ò t̥ò a yid̥ò l̥əfi mik̥aa kp̥ò əgb̥ə ci à l̥ə? ¹² Mi cen wù mi à dàd̥à Jacob k̥ə c̥ò d̥òt̥ à n̥ ni a i yé ɲt̥à n̥ n̥n̥ əvià wò kide yé r̥àn wò nù nà ¹³ Yesu d̥ɔŋ i l̥ə nù nà b̥ə Àm̥ k̥ə nù əci ɲn̥n̥ àn cik̥òm̥ là gb̥ə t̥en̥. ¹⁴ V̥a àm̥ k̥ə nù am̥ siàmə kə l̥ə nù əci k̥ə m̥n̥ n̥n̥ à cik̥òm̥ ɲk̥à gb̥ə t̥en̥ gb̥əɖə o k̥à k̥à gb̥ə ɲn̥n̥ t̥ò à əci ke m̥n̥ n̥n̥ i à nù atr̥ò z̥i t̥àn k̥u k̥ə l̥ə n̥nsi tegb̥e. ¹⁵ Nyónr̥un à l̥ə nù nà ən̥kpràɬ̥ n̥n̥ ɲ k̥à gb̥ə tr̥ò v̥a i v̥a k̥u ci o. ¹⁶ Yesu l̥ə nù nà b̥ə yi i v̥ə y̯ ac̥u̯w̯ò n̥ mià tr̥ò v̥a. ¹⁷ Nyónr̥un à d̥ɔŋ i l̥ə nù nà ny̯ w̯ ac̥u̯ d̥əo yesu l̥ə d̥ɔŋ nà b̥ə E nù ny̯n̥ ɲgb̥i b̥ə ɲw̯ ac̥u̯ d̥əo. ¹⁸ V̥ a əd̥ə ac̥u̯ am̥ant̥on̥ v̥a yi i wò kide àm̥ k̥ə l̥ə ifià ɲnyi à c̥u̯ wò o E ny̯on̥ k̥ə ə nù à nyi à d̥ò d̥ò. ¹⁹ Nyónr̥un à l̥ə nù nà b̥ə ən̥uphr̥at̥ ɲ kp̥ò b̥ə ənyi Mawuey̯onud̥əɬ̥ . ²⁰ Mi à dàd̥à wò s̥en̥ Mawu

lè àtòlà ji, wà wà là nù bə jerusalem dɛdɛ i wà sɛn Mawu là. ²¹ Yesu là nù nɛ bə kadə əjinyə nyɔnrɛn bə gàmə gbɔnɔn i mi nɛ gɛ sɛn dàdà là ètò nɛn ji o àlò là jerusalem o. ²² Mi à sɛn ènù kə mɪn dəsɪ dɛ a o. mi sɛn nɔ ènù kə nù dəsɪ dɛ à wò dɔ bə dɛdɛ kpɔ kpɔ cò yùdɔt wò gbɔ. ²³ Kokoko gamə gbɔnɔn i và dɛ vɔ nà sɛnsen adodotɔwò wò sɛn dàdà kídè lə ànyɔn dɔdò mə dɔ bə dàdà ji nà àmə nɛn wò mɔnki bə wò à nyi yé àmə kə là sɛn wò à nyi yé sɛn sɛn tɔ wò. ²⁴ Mawu nyi gbɔn gbɔn àmə kə là sɛn wò à dɔ là sɛn là gbɔn gbɔn kídè ànyɔn dɔdò mə. ²⁵ Nyɔnrɛn à là nù nɛ bə nɛn bə sɔ nàmətɔ lù và àmə kə wò là yɔ bə kristo à nɛ i và va à adə ènù nɛn wò see gɔ mə mi. ²⁶ Yésu là nù nɛ bə È nyə i nyi àmə kəlè xò nù nɛ wò à. ²⁷ Là gajɛnàn mə à adəkpɔvi à wò trɔ và i àsə nɛ kə i là kə kídè nyɔnrɛn à kpàcá wò vɔ à àmə dɛken nɛ biɔ sɛ bə nù kɛ i là ji À lòo nùkè ijɔ i i là xò nù kídè o?

²⁸ Là nɛn nà à nyɔnrɛn à gbə yé tɔ kə kù ci à dɛ i trɔ yi dɔdɔamə i là nù nà àmə wò bə. ²⁹ Mi và kpɔ àmə dɛkə kə nù ènù kə nɛn nɔn à wò sée nɛ. nɛn nyi kristo dɛ fià tàmùnyɔn? ³⁰ Wò cò là èdɔdɔamə i và gbɔ. ³¹ Là gajɛnàn mə à adəkpɔvi à wò là nù nɛ bə nɛn wò kə bə nə aqù nù. ³² Vɔ a ə là nù nɛ wò bə nɛ dɔdɔ kə nɛ kə dɔ i là asinyə dɛ gbɔ xò mi nɛ nɛn o. ³³ Là nɛn nà à adəkpɔvi à wò là bi ɔ wò dɛki wò sɛ bə nɛn mi àmə dɛ cò nɛdɔdɔ va nɛ i à? ³⁴ Yésu là nù nɛ wò bə tiy nɛdɔdɔ nyi mɔn wò àmə kə dɔn dɔdɔ yé jiji kídè mɔn wò yé dɔ wò nù. ³⁵ Mi nɛ kə nu bə nù bə əgbə kpɔtɔ sc leti amənə sɔnɛ nɛ ènù kù gəglà do o Nyann lə nù nɛ nù bə mi fùn nɛkuvimə nə mia lə kpɔ ɔbɔ à wò mə dɔ bə bomə nù à sɔgbə dɛ vɔ. ³⁶ Àmə kə wò dɔ wò a əxɔ fentù kídè agbə nɔnɔn tɛgbə yé kucencen gajɛnàn mə à àmə kə donù à kídè amə kə donu kídè amə kə dɛ ènùkù à wò kpɔ jiji dɔdɔ. ³⁷ Là nɛn nà mə à è dɔlò Amə dɛkə là dɔ nù i exlɔ à là fɛn. ³⁸ nɛ dɔ mi bə mi à fɛn sɛɛ kə mi nɛ dɔ à Amə bɔ wò wɔdɛ i mi à wò mi và là dɔ. ³⁹ Samaritɔ sɔgbɔ wò là ədu a mə à wò kaqə yésu ji tɔ asə nɛ kə i kə nə wò bə E nù ènù kə nɛ nɛn à wò sée nɛ. ⁴⁰ Là nɛn nà mə à gəkəmə samariatɔ wò là và gbɔ à wò biɔ è bə nɛn nɛn yé wò gbɔ i i trɔ nɛn wò gbɔ nɛkə kə aməvə. ⁴¹ Amə sɔgbɔ kádə ji tɔ yé nùscò mə. ⁴² Wò là nù nɛ nyɔnrɛn à bə mi nɛ kadə ji dɛ dɛ cə gbə ènù kə ènù nə mi o dɔ bə mɪn tawò mi sɛ i mi nyàn bə àmə là nyi sc ɔ nɛn àmətɔ nɛntɔn lə xiscò à mə. ⁴³ Lə nɛkə kə aməvə nɛgbə à ècò lə nɛn i yi Galliləa. ⁴⁴ Do bə yésu nɛn nù bə ənyɔnɔdɛtɔ yé dɔ dɔ nù nù à nɛdɔ nà à dɔdɔ lə yé dɔ dɔ nù nù à nɛdɔ nà à dɔdɔ lə yé nɛn dɔdɔ o. ⁴⁵ Gəkəmə i và dɔ Galliləa, Galliləa tɔ wò xɛ wo kpɔ ɔ ènù kəiwɔ à sée lə jerusalem gəkəmə wò là dɔ àzàn do bə wò nɛn wò wi azàn tòhò. ⁴⁶ E trɔ va cana lə Gallelia lə fi i trɔ əci zùn aha lə à lə capermaum əfɔ yé sɔ jà mɛgàn dɛkə lə kə əvia nɛcvi lə lə ədɔ. ⁴⁷ Gəkəmə i sɛ bə yésu cò là judée i và yi Gallelia E và yi yésu cò lə i lə dɛ kùkù nɛ bə nɛn va dɔdɔ nə Evià kə lə əkù yə do nù dɛ à. ⁴⁸ I yésu lə nù nɛ bə nə mi y kpɔ dəsɪ kídè ènù majɔkpɔ wò à mɪn kàmə dəsɪ kídè ènù majɔkpɔ wò à mi nɛ kàmə dɛji o. ⁴⁹ Sɔjə mɛgàn nù nɛ bə ənukprɔtɔ mi và gbɔxɔ əvinyə nɛn kù. ⁵⁰ Yésu nù nɛ bə yi əviwo gàn. Amə à kadə ənyɔn kə yésu nù nà a ji i co yi. ⁵¹ Gəkəmə i vɛ dɔ à yé subɔviwo dogoé i là nù nɛ əviwo ləkə mə dɛ. ⁵² I i lə biɔ wò sɛ bə gəkə mə mɔki ràn mə à tɔ kànkàn dəmə nɛ i wò dɔ nɛn bə E cɔ kə vɔ yi lə gadɔ nə a yé vuvɔ à kə nɛ. ⁵³ I yé dàdà dɔ nɛ bə gajɛnàn mə tɔtù yésu nù nɛ yé bə əvinyə lə gbə i yé nɛ tɔ kídè yé xomə sée kadə ji. ⁵⁴ nɛn lə nyi ənu jion aməvə à tɔ kə i cò lə judée i và yi Gallelia.

Chapter 5

¹ Lə nɛn nɛgbə à yudɔtɔ wò là dɔ wò zan dɛkə i yésu yi yerusalem. ² Là jerusalem tɔbɔ əgbɔ wò sɛ sɔ nù à əci ləxɔ dɛkə lə kə wò là wò ləhəbri gbəmə bə bəthesda i sc sɛ sɛ ɔ nù aməntɔn i là nɛ. ³ Dɔ nɛn wò sɔgbɔ kə doo nyi untɔnɔn kə dɔri kə kùsé wò mɛn dɛ hɔhɔ à nù dɛ i là jɛtə hpɔ əci à bə nɛn bluu. ⁴ Dò bə dàdà yé mə dɔdɔ dɛkə và bluunə əci à əjɛji. i amə kə dɔ ətɔ à mə jənkɔ gəkəmə i lə bluu a yé dɔ vɔ nɛn nɛ nɛkàn ədɔ kə i lə lə à o. ⁵ Lə nɛn əscò əgbàn cinyi yé dɔnɔn dɛkə là nɛn dɛ. ⁶ Gəkəmə yésu kpɔcɛ i mɛn dɛ à è nyàn zədɛkə bə əlè nɛn dɛ à èdiydiy i nù nɛ bə ə ji bə tɔdɔ ràn mə nɛn sɛn à? ⁷ Dɔnɔn à là dɔ nɛn bə ènùkprɔtɔ nyi nɛ wò àmədɛ dɛ kə lə kpɔdɛ à nɛ nɛn mɔn dɔ əci à mə gəkəmə ilə bluu à o nɛ nɛtɔkpɔ à àmə bɔ nɛn jənkɔ. ⁸ Yésu nù nɛ bə cò ci tɛ nɛn cò tɔ bə nɛn zɔn. ⁹ Zə dɛkaa àmə a hayà i cɔ yé bə i zɔn gbɔnɔn nyi gbɔnɔn nɛkə. ¹⁰ Yudɔtɔwò là nù nɛ àmə kə kàya bə Egbà nyi gbɔnyen nɛkə i nɛ jə bə nɛn drò tɔ bə o. ¹¹ I i dɔnɔn nɛ wò bə àmə kə dàdɔ nɛ àn yé i nɛn bə mɔn cɔ tɛn bə nɛn zɔn. ¹² I wò là bi ɔ sɛ bə məkə nyi àmə kə nù nɛ wò bə cɔ tɔ bə i nɛn zɔn. ¹³ Vɔ a àmə kə kàya nɛ dəsɪ àmə kə dàdɔ nɛ o dɔ bə yésu dɔ bə àmə wò mə blèwù nɛ wò nɛkə kpɔcɛ dəsɪ o. ¹⁴ Là nɛn gbə à yésu và kpɔ è lə ədɛxɔxɔmə i nù nɛ bə kpɔ tɔdɔ à vɔ kə gbə wò ènùvɔcɛn o jà yé nɛ èdɔ kə sɛnɛ wú nɛn nɛkə gbə và ləwò o. ¹⁵ Àmə à yi yudɔtɔ wò gbɔ i vɛ nù nɛ wò bə yésu i dàdɔ nɛ yé. ¹⁶ Cagbə nɛn tɔ a yudɔtɔwò ti yésu yomə dɔ ènùkə dɔ a əwɔ nù nɛn wò là gbɔnɔn gbə. ¹⁷ Yésu lə nù nɛ wò lə Tɛn dàdà là wɔdɔ gasigamə i nɛ cə nɛlè wò. ¹⁸ Cagbə nɛn tɔ yudɔtɔwò lə ji vɛ dɛ dɛ bə yé wò à wii nɛny i cagbətɔ dɛdɛ ədɔlè wò sɛji o vɔ a kə i lə wò Mawu bə yé nɛn dàdà i lə cɔ dɛkià sɔ kídɛ Mawu. ¹⁹ Yésu là dɔnɔn nɛ wò bə lə adodòmə lə adodòmə əvi nɛkə tɛnɛn wò nɛ dɛ lə dɛkià si nə nɛhpɔ i yé dàdà là wɛ o dɔ bə ènù kə dàdà là wò à yé i əvi cə lə wò. ²⁰ Do bə dàdà rɔn əvia i dɛ nə ənu dɛi a dɛ kə i wò nɛn à disà nɛ i iwɔ nɛ. ənu gajɛnàn wò tɔ ji nɛ à kpàcá mi. ²¹ Do bə sigbə tiy dada fɔn nɛ àmə kùkù wò i mɔn gbə trɔ nɛn wò agbə à əvi cə nɛn nɛn agbə kəjroé. ²² Do bə dada nɛlè dɔ kojò nə amə dɛken o vɔ ə vɔ a əcɔ kojò dɔdɔ a wò dɛ àlɔmə nə əvia. ²³ Nə àmə siàmə nɛn dɔ bɔbù nɛ əvi sigbə a dɔ bɔbù dàdà nɛ ənə àmə kə nɛlè dɔ bɔbù nɛ əvia nɛlè dɔ bɔbù nɛ dàdà kə dɛ dɛ dɛ o. ²⁴ Lə adodòmə lə adodò nɛ àmə siàmə kə dɔtɔ tiy gbə i kádè àmə kə dɔn dɛ dɛ ji à à nɛn agbə tɛ gbɛ i nɛkə yi cɔncrɔn mə o bɔn əcò lə əkumə i và agbəmə. ²⁵ Lə adodòmə lə adodòmə nɛlè nù nɛ mi bə gamə gbɔnɔn i amə kù kù wò là sɛ Mawu yi yé gbə i amə kə lə sɛ wò à lə trɔ fɔn. ²⁶ Do bə sigbə agbə lə dàdà nɛn sià Gajɛnàn mə à ə nɛn bə agbə nɛn nɛn əvia cə mə. ²⁷ I dàdà nɛn nɛn əvia bə nɛn dɔkojo mə amə wò dɔ bə amə gbɔtɔ yé vi jiji i. ²⁸ nɛkə kpàcá mi dɛ dɛ o dɔ bə gamə gbɔnɔn i amə kə lə wɔdɔmə wò à wò asé yé gbə i dɔ vɔ. ²⁹ Amə kə wɔ ɔ ənu nyɔngbi i jə nə agbə mavɔ vɔ à amə kə wɔ ənuvɔcɛn wò à wà và dɔ kojo nə wò. ³⁰ Nyin kàtɛn wò nɛdɛken lə dɛkɛn si o sigbə nɛlè sée dɔa nɛn yé kojo i tɛn kojo nyi adodo dɔ bə nyi nɛ dɛki nyə yé ji i o vɔa amə kə dɔn nɛn dida yé jiji. ³¹ Nə i nyi bə mɔn lə dɛdɛsə lə dɛki nyə nɛ a tiy dəsɛdɛki nɛkə nyi adodo o. ³² Amə bu lə ə kə lə dɛ dɛ sɛ lə

əhnyə i η η nyan bə ɖasé ɖi ɖi kə i lə wə co ə η nyə nyi adodo. ³³ Mia wò nu yi yohanes gbɔ i i ɖiɖasə kəŋ lə sc à η ca amə ɖəken gbɔ o. ³⁴ η lə nu nyan cəgbəto ni à kpɔ agbə. ³⁵ Yohanes nyi kandé kə lə bi i lə bi i mi jibə mi a kpɔ jijo kɔɖəkà lə yé kɔkɔ mæ. ³⁶ Vɔ a ɖa sɛɖiɖi kə η sc ɔ à ɛgan η gan wu yohanes tɔ ɖo bə əɖɔ kə tiŋ dada cɔ η bə man wə à əɖɔ à wo wɔwɔ lə ɖi ɖasə lə əhnyə bə tiy dada i dɔ η ɖida. ³⁷ Dada kə dɔŋ ɖida ŋta ɖi ɖasə lə əhnyə miŋ sə yé gbə ɖiɖi a loo miŋ kpɔɔ yé nɔnɔn mæ lə afiɖəken pɔkɔ o. ³⁸ Yé nyɔn ŋlɛ mi a mæ o ɖo bə miŋ kadé amə kə i dɔ ɖi ɖa ji o. ³⁹ Mi lə ku ə nu xlɔxlɔ wo gɔmæ i mi bu bə to ŋnan o mæ a mi à nɔn agbə tegbɛ E nu xlɔsɔlɔn ŋnan wo gbə lə ɖi ɖasə lə əhnyə. ⁴⁰ I miŋ ji bə mi à va əgbɔ nyə nə mi à kpɔ agbə o. ⁴¹ Tiŋ dodoɖəji əco amə wo gbɔ o. ⁴² Vɔ à ŋnyan bə Mawu yé rɔn rɔn ŋlɛ mi à mæ o. ⁴³ N va lə tiŋ mæ i mi η lə xɔ η o nə amə ɖə va lə yé ŋta ŋkɔ mæ à mi xɔ nə. ⁴⁴ Nə mi à wə mɔn i kadé ji mi a wo kə xɔ nə kafukafu wo co amə vo vo o gbɔ i mi η gbə ji nə kafukafu kə co Mawu ɖəken tɔtɔ gbɔ o à. ⁴⁵ Miŋ ka bu bə ənyə man cɔ ənyɔn ɖə mi à y lə tiŋ η dada yé η kuvimə o Amə bu lə kə ka cɔ ənyɔn ɖə mi à η yé i nyi Mosə kə ni ɔ eo mi à mɔn kpɔkpɔ ɖə ji. ⁴⁶ Nə mi kadé Mosə ji à mi ɖo la kadé ŋca ji ɖobə ə ŋrɔn nu ɖə əhnyə. ⁴⁷ Nə mi kadé yé nu ŋrɔn ŋrɔn wo ji à nə mi à wə mɔn i kadé tiŋ nyɔn wo ji.

Chapter 6

¹ Lə ŋnan ŋgbé a yuɖatɔ wo lə ɖu wo zan ɖəka i yésu yi yerusalem. ² Lə jerusalem tə bɔ əgbɔ wo scɔ scɔ nu amantɔn i lə η. ³ Dɔnɔn wo sugbɔ kə doo nyi untɔnɔn kə ɖɔri kə kuse wo mɛn dé hɔhɔ à nu ɖe i lə jətə kpɔ əci a bə nan bluu. ⁴ Do bə dada ye mæ dɔdɔ ɖəka va bluu nə əci a əjiəji. i amə kə ɖo ətɔ a mæ jəŋkɔ gakəmæ i lə bluu a yé ɖɔ vɔnɔn nə ŋkan əɖɔɔ kə i lə lé a o. ⁵ Lə ŋnan əsco əgban cinyi yé dɔnɔn ɖəka lə ŋnan ɖe. ⁶ Gakəmæ yésu kpɔe i mɛn ɖe à ə nyan zəɖəka bə əlɛ ŋnan ɖee a ə nyan zəɖəka bə əlɛ ŋnan ɖe a əɖiydiy i nu ne bə əji bə tɔɔ ran mæ nan sen a. ⁷ Dɔnɔn à lə ɖo yne bə ənukprato nyi η wə aməɖə ɖe kə la pɔɖə ə η nyə nə nan ɖo əci a mæ gakəmæ ilɛ bluu a o nə ŋtekpɔ a amə bu nan jəŋkɔŋ. ⁸ Yésu nu ne bə cocitə nə nan cɔ tɔba nə nan zɔn. ⁹ Zəɖəka a amə a haya i cɔ yé ba i zɔn gbɔŋnan nyi gbɔŋjen ŋkəkə. ¹⁰ Yuɖatɔwo lə nu nə amə kə kaya bə Egba nyi gbɔŋjen ykəkə i η jə bə nan dro tɔ ba o. ¹¹ I i ɖoy nə wo bə amə kə dadɔ η an yé i nuŋ bə nan cɔ tiŋ ba nə man zɔn. ¹² I wo lə biɛ sə bə Məkə nyi amə kə nu nə wo bə cɔ tɔba i nan zɔn. ¹³ Vɔ a amə kə kaya yɖəsi amə kə dadɔ nə o ɖo bə yésu do bə amə wo mæ blewu nə wo ŋka kpɔe ɖəsi o. ¹⁴ Lə ŋnan gbə a yésu va kpɔe lə əɖəxoxɔmæ i nu ne bə kpɔ tɔɖɔ va kə gbə wə ənuvɔn o jayé nə əɖɔ kə seny wu ŋnan ŋka gbəva ləwo o. ¹⁵ Amə a yi yuɖatɔ wo gbɔ i vɛ nu nə wo bə yésu i dadɔ nə yé. ¹⁶ Cagbə y nan tɔ a yuɖatɔwo ti yésu yomə ɖo ənukə dɔ ɔə ə wə nu ŋnan wo lə gbɔŋjengbə. ¹⁷ Yésu lə wo bə tiy dada lə wə ɖɔ gasiagamə i ŋca ŋlɛ wə. ¹⁸ Cagbə ŋnan tɔ yuɖatɔwo lə ji və vɛɖə bə yé wo a wu ynyi cagbəto ɖəɖə əɖalɛ wo sɛ ji o vɔ ɔə kə i lə wə Mawu bə yé yta dada i lə cɔ ɖəkia sɔ kiɖə Mawu. ¹⁹ Yésu lə ɖo η nə wo bə lə adodomə lə adodomə əvi ŋka tɔy wə ŋɖə lə ɖəkia si nɔykpɔ i yé dada lə wɔe o. ɖo bə ənu kə dada lə wɔɔ a yé i əvi ca lə wə. ²⁰ Do bə dada rɔn əvia i ɖə nə ənu ɖəsi a ɖə kə i wə nɔn a disa ɔ ne i iwɔɔ nə ənu ganŋgan wo to ji nə a kpaca mi. ²¹ Do bə sigbə tiy dada fɔn nə amə kuku wo i nan gbə trɔ nan wo agbə əvi ca nan nɔn agbə amə kəjroe. ²² Do bə dada y lə ɖo kojo nə amə ɖəken o vɔ a əco kojo ɖoɖo a wo sé alomə nə əvia. ²³ Nə amə siamə nando bubu nə əvi sigbə a do bubu dadan ənə amə kəŋ lə do bubu nə əvia ŋlɛ do bubu nə dada dɔe ɖiɖa o. ²⁴ Gakəmæ aməka gan va nyan bə yésu kidé yé ɖəkpɔvi wo ŋgbə lə ŋnan wo jə tɔjihun wo mæ i jə ŋkɔ capernaum i lə ji yésu dan. ²⁵ Kə wo va kpɔE lə ascu à yé kpaynu sc o a wo lə nu ne bə rabbi gakəmæ i əva ləla. ²⁶ Yésu ɖonj i lə nu nə wo bə lə adodo mæ ləadodo mæ mi lə ji η nyi cagbə tɔ kə mi ɖu kpɔn i mi ɖo sco a i. ²⁷ Mi nɔntə əɖɔwɔwɔ nə ŋɖudu kə la va nyinyɔn à vɔ à mi wə dɔ nə ŋɖudu kə la dɔnji lə agbə tegbɛ mæ kə amə gbəto yé vi la man mi an ɖo bə Mawu dada əɖé də Mawu dada əɖé ɖəsi i yé ŋsen. ²⁸ I wo lə nu ne bə nukə wo mi a wə i anyi bə mi lə wə Mawu yé dɔ à. ²⁹ Yésu ɖonj nə wo bə mikpɔ Mawu yé dɔwɔ wə yé i nyi bə mi à kadé amə kə i dɔ ɖiɖa ji. ³⁰ I wo lə nu ne bə Enu manjɔkɔ kəi a wə nə nu a kpɔ i mi a kadé əji o man nu kəi əka wə. ³¹ Mi a dada wo du manna lə zogbəji sigbé wo yrun ɖe ənə E nan mi kpɔnɔn jɔŋkoritɔ bə mi à du. ³² I yésu lə ɖo η nə wo bə lə adodomə lə adodo mæ ynyi Mose i nan mi kpɔn nɔn kə co jɔŋkɔri o vɔ a tiŋ dada i nan mi kpɔnɔn adodotɔ kə co jɔŋkɔri a. ³³ Do bə Mawu yé kpɔnɔn à yé nyi kə co jɔŋkɔri i kɛn agbə va sci scə amə. ³⁴ I i lə nu nə wo bə dada nan nə mi kpɔnɔn ŋnan gasiagamə. ³⁵ Yésu lə ɖonj nə wo bə Enyə i nyi kpɔnɔn agbə à gbə amə kə la va əgbɔnyə fufé ŋka lə gbəɖə o i amə kə kadé əjinyə à cico mæ ŋka ten gbəɖə o. ³⁶ Gasiagamə ŋlɛ nu nə mi bə mi kpɔŋ vɔ a mi y kadé əjinyə o. ³⁷ Amə kə wo dada cɔ an wo a va əgbɔnyə i nyi η ka cɔ amə kəwo va əgbɔnyə ɖəken dan ŋkpi o. ³⁸ Do bə ŋɖi co ji ykɔri ynyi bə man wə tiŋ jiji o vɔ à amə kə r dɔ η ɖiɖa yé jiji. ³⁹ Mikpɔ amə kə dɔ ɔ y ɖiɖa yé jiji i nyi η ka bu ɖəken lə ənu kəi nan η à wo nə o vɔ ɔə man trɔ gbɔ à gbə rwo lə ŋkəkə kpɔ ti a mæ. ⁴⁰ Do bə yé nyi dada yé jiji bə amə siamə kə kpɔ əvia i kadə jia kpɔ agbə tegbɛ i man trɔ fɔn lə ŋkəkə kpɔti à mæ. ⁴¹ Wéman nyantɔ wo lə gbɔ hunrui co y sigbə i nu bə E yé i nyi kpɔnɔn kə co jɔŋkɔri a wo lə nu bə. ⁴² Y nyi yésu Joseph əvia kə mi ɖəsi yé dada kidé yé nan nan kə o a nə i wə mɔn i gbə va lə nu bə yé di co jɔŋkɔri. ⁴³ Yésu trɔ lə nu nə wo bə mi nɔntə hunui à lə mi ŋta wo mæ. ⁴⁴ Amə ɖəken ŋkatə y va əgbɔnyə n'ə ; dada kə dɔy dida a yɖə en va o i man trɔ ne agbə lə y kə y kəkə kpɔ ti mæ. ⁴⁵ Enyɔnɔɖetɔ wo yrun ɖe bə wo a va əco ənunyan co Mawu gbɔ Amə siamə kə sɛ i sc ɔe lə dada gbɔ à va əgbɔnyə. ⁴⁶ Amə ɖəken ŋkpɔ dada nə gbé amə ké co Mawu mæ amə ŋnan kpɔ dada kpɔ. ⁴⁷ Lə adodomə lə adodomə amə kə kadé ji a a nɔn agbə tegbɛ. ⁴⁸ Enyə i nyi agbə kpɔn a. ⁴⁹ Mia dada wo du manne lə zogbəji i wo ku. ⁵⁰ Lə la i kpɔnɔn kə ɖi co kɔŋkɔri a lə nə amə siamə kə du kpɔn ŋnan ŋka gbə ku o. ⁵¹ Enyə nyi kpɔnɔn agbə agbə kə ɖi co jɔŋkɔri nə amə a də du kpɔnɔn ŋnan a nɔn agbə tegbɛ kpɔnɔn kə ŋka va nan an yé nyi tiy gotoran nə xiscəaumə yé gbə kpɔ kpɔ. ⁵² Yuɖatɔwo vo do kpi i wo lə biɔ wo ɖəki wo sə bə nə amə ŋnan la tɔy cɔ yé gotoran nə mi bə mia du mɔn. ⁵³ I yésu lə nu nə wo bə lə adodo mæ lə adodomə nə mi y du aməgbəəvia yé gotoran kidé mi y nu yé hun à gbə ŋka nɔn mi a mæ o. ⁵⁴ Amə siamə kə du tiy gotoran i nu tiy hun à anɔn agbə tegbɛ i man trɔ fɔn lə ŋkəkə kpɔti a nə. ⁵⁵ Do bə tiy ran i nyi ənu dudu adodo à i tiy hun yé nyi aha adodo à. ⁵⁶ Amə kə la du tiy ran i nutiy hun à əlɛ kidé y i un ca nan nɔn kidé. ⁵⁷ Sigbə dada kə lə agbə a dɔŋ dida

i ca gbə dada i un la gbə à to nyan mə a amə kə la du y an a nɔn agbə cagbə tiy nyə .⁵⁸ E la inyi kponɔn kə dɪ co jiykori ynyi kə mi a dada wo du i ku o amə kə la du kponɔn nyan a nɔn agbə tɛgbɛɛ .⁵⁹ Yésu lə nu ɔnyɔn ynan wo lə ɔdɔxosc mə gakəmā ilə kpranu lə capernaum .⁶⁰ I yé dəkprɔvi dɛ wo gakəna wo sɛ ɔnyɔn wo a wo lə nu bə Enu kpra kpra a sɛnɲ mə i latəy sc ɔ ɛ .⁶¹ Yésu nyan lə dəkia nə bə yé dəkprɔvi wo lə gbɔn hunrrui co ya lə nu nə wo bə nyan lə kpaca mi an .⁶² I nə nu kprɔ ləfi amə gbəɔt yé vi raa ilə dɛca dé . Gbɔngbɔna i nan nə agbə gotora ya ydo nɔdɛken o⁶³ Enyɔn kəwo ynu nə mi a wo a nyi gbɔngbɔn kidé agbə .⁶⁴ Gaynan mə a amə dəwo lə mia mə i wo nɲlə kadé ji o do bə yésu nyan co gɔmə jə jə amə amə kəwo nɲlə kadé ji o i amə kəwo la va sɛɛ à .⁶⁵ I nu bə Enu nyan dɔ nɲlə nu nə mi bə amə dɛken nka tən nɲ va ɛgbɔnyə nə dada nɲɔn nə o .⁶⁶ Lə nyan gbə a ye dəkprɔ vi a wo sée nɲgbə lə pkrɔ do o .⁶⁷ Yésu nu nə amə r wuiəvə bə mi a wo cao mi ka trɔ tɛ tiɲ gbə à .⁶⁸ Simon petro lə dɔ nɲ nə bə a sc ɔtɔ mɛ gbɔ i mi à yi agbə tɛ gbɛɛ yé nyɔn wo lə asiwo .⁶⁹ Mi kadə ji i mi nyan bə ɔnyi kɔkɔ Mawu tɔ ɔ⁷⁰ Yésu lə nɲ nɛ wò bə y nyi ɛ nyə i can nu aməwuiəvə wo à i amə dɛka lə mi à mɛ i nyi abusan nɲ an .⁷¹ E lə sco rnu co judas nɲ simon ɔvia iscariot dɔ bə yé i nyi amə wuiəvə à wò mɛ tɔ dɛ ka kə ka sa yésu .

Chapter 7

¹ Lə ɔnu nyan wo nɲgbə yésu yi ɔmɔnji to gallelia mə dɔ bə nɲ yi bə yé a yi judée o dɔ bə judatɔwo ji bə yéwo awui .² I fia yudatɔwo kidé tabernacles tɔwo zan dɔdɔ tɛgbɔ .³ I nɔnviawo lə nu nə bə co lə la nə nanyi judée nə tɔ dəkprɔviwo ca nan tən kprɔtɔ dɔwɔnan wo .⁴ Amə dɛken nɲ wɔ ɔnu lə bəbə mɛr nə i lə ji bə wo a dɛ sié lə gbəngba o nə ɔlɛ wɔ ɔnu nyan wo a dɛ dɛkiwo disa nə sciscéamə .⁵ Do bə yé nɔn viawo nɲtaca nɲlə kadérji o .⁶ Yésu nu nə wo bə tiɲ gamə nɲa do hɔ dɔ o vɔ a wo gamə sɔgbə dɛ gasiagamə .⁷ Xi scéamə nɲkatən cri mi o vɔ a wo lə cri nyan dɔ bə nɲ dɪ nə dɛsə lə nɲ bə bə nɲ bə yé dɔ wɔ wɔ wo nɲ nyɔn o .⁸ Mi a wo mi yi zan mə nyi nɲ k yi azan nɲ nan mə o dɔ bə tiɲ gamə yva dɔ hɔ dɔ o .⁹ Kə inu ɔnyɔn nyan wo nə wo jɔɔ à ɔci Galélie .¹⁰ Vɔ a kə nɔnvi à wo yi azan du sco jɔɔ a i yéca yi nɲyi lə haho mə o vɔ a lə bəbə mɛ .¹¹ Yudatɔwo lə ji lə azan du sco fi i lə .¹² I wo lə dɛ adika ganyan co nɲ lə bɔ bɔ amə amə dəwo lə nu bə Enyi amə nyɔngbi Amə dɔo lə nu bə oo ə lə kprɔ amə wo bumɔn .¹³ Vɔ à amə dɛken nɲlə nui sisi o dɔ wo lə vɔnɔn nə yudatɔ wo .¹⁴ Lə azan du scoo a yésu yi ə dɛ scosco mə i tɔ ɔnu kprakpra .¹⁵ E kpaca yudatɔ wo i wo nu bə nə amə la wɔ mɔn i nyan nu dɔ ɔnə nɲi ɛdɔmə kprɔ o .¹⁶ Yésu dɔn nə wo i nu bə tiy nu kprapra nɲi mi a tɔ o vɔ a amə kə dɔn dɪdɔ tɔ i .¹⁷ Nə amə dɛ ji bə ya wɔ yé jiji a a nyan ɔnu kprakpra əlɛ bə ɔco Mawu gbɔ aloo y lə ɔconu co dɛkien y .¹⁸ Amə kalə sco nu co dɛkia un à əlɛ ji yé yta dodo dɛ ji vɔ a amə kə lə r ji amə kə dɔ ɛ dɪdɔ yé dodo dɛ ji a amə ynan ɔnyi amə dodo i dɔ sco dɛ ylə un .¹⁹ Mɔnsé nyan mi ɔsəà wo a gan nɲ ké a amə dɛken nɲ ɔsəf a wo dɛ o nu kéi jɔ i ɔ i mi ji bə mi a wu nɲ .²⁰ Hao à nɲ nə bə gbɔngbɔn vɔn lə tɔ ioanmə i lə ji bə ya wio .²¹ Yésu dɔn i nu nə wo bə nɲ jɔ nɲdɛka kprɔ ɔ i i kpaca mi a wo sée .²² Mɔnsé nu nə mi bə mi a co wo nɲyi Mɔnsé i nui o vɔ a tɔgbɔtɔ gbi wo i i lə gbɔ jɛn gbəf a mi co vo nə amə .²³ Nə wò cò vò nə ɔmɛ gbɔn gbɔnjɛngbə i i nyi bə wòy dālɛ Mɔnsé ye sɔaji à nɲ kéjɔ i mi lə wò scòmɛ fiɛn dɔy dɔ bə nɲdɔdɔ nə amə nyɔn ygbi lə gbɔnjɛngbə .²⁴ Mi nka kprɔ amə yé nɲkɔvimə i sc dɔ kojò nə o vɔ a mi dɪ kojo lə ɔnyɔn dodo mɛ .²⁵ Yérusalem tɔ wo dɛ lə nu bə nɲ nyi amə kə mi lə ji bə mia wu a ka .²⁶ Mi kprɔ əlɛ sco nu lə gbəngba i wo nɲ lə nu ɔnyɔn dɛken nə o . Dumə mɛgan wo la tɛ nɲ nyan bə ɔnyi cristo a .²⁷ Vɔ ɔa mi nyzan lə fi amə la co a vɔ a gakəmā cristo la va a amə dɛ ken nka nyan lə lə fi i co o .²⁸ I yésu dasca lə dɛ scorsic a mə i lə nu kprakpra mə an i nu bə mi dɛsi nɲ seé i mi nyan ləfi nɲ coa nyi y va lə dɛki nyə sio vɔ a amə kə dɔy dɪdɔ nyi amə dodo i mi nɲ dəsio .²⁹ N dəsi dɔ bə nɲ cogbɔ i yé i dɔ nɲ dɪdɔ .³⁰ Wo jibə woa lə vɔ a amə dɛken lɔ nɲ tɛ o dɔ bə yé gamə nɲsun hɔdɔ o .³¹ Vɔ a amə sugbɔ woo kadəji lə ha bɔ bɔ a mə i nu bə Gakəmā krisko la va dɛ a gbə wɔ dəsi bu wo wu kə amə lə wɔ a .³² Pharistɔwo lə sɛ sigbə haho a lə gbɔn hunrui co yésu yé nu wɔnan o y .³³ I yésu nu bə un gbə lə mi a gbɔ nə gascosco dɛ wo i sɛ kprɔɛdɔa un yikɔ amə kə dɔy dɪdɔ gbɔ .³⁴ Mi a va jiy vɔa miɲ ka kprɔn o fiɲ yikɔ à my katəy va ləy nan o .³⁵ Yudatɔwo lə nu lə wo dɛki wo lə bə fi amə nyan yikɔ i miɲy katəy kprɔɛ o . E kayi grec tɔ wo kə kaka dɛ a wo domə i vɛ lə kpranu wo i a .³⁶ E nyɔn kéi i lə nu nan mia va yiy vɔ a miy ka kprɔy o fi nɲ yikɔ a miɲ katən va lənnan o .³⁷ I lə nɲkɛkə kprɔtia nə azan ganyan dɔ dɔ à yésu cocitə i dasc nu bə nə cicmə lə ten amə dɛ a nan va ɛgbɔ nyə nə a va nu ci .³⁸ Amə ké kadé ɛjinyə sigbé ɔnu yɔnɲyɔn a wo nui ɔnə à ɛtɔ caca wo la ca va gbɔ .³⁹ Vɔ a əlɛ nu ɔnyɔn nyan kudé gbɔngbɔn kə nə amə kə kad jia wo a va scɔ nyan wo gbɔgbɔ hadoo dɔbə yésu ysc ɔ yé dodo dɛ ji hɔ dɔo .⁴⁰ Amə dəwo lə haho a mə gakəmā wo sɛ yé nyɔn kə i kə i nu à nu bə⁴¹ Amə la i nyi krisko la vɔ a amə bu wo nu bə gallélie i krisko la co a .⁴² Enu yɔnɲyɔn wo ylə nu bə krisko a co David yé jijimə lə Bethléhem ədu kə mə David lə a .⁴³ I masɔmasɔ dɔ amə sugbɔwo mə cagbə yéto .⁴⁴ Amə dəwo lə wo do mə lə ji bə yé o a lə vɔ a amə dɛken yɔɔ əlɔ tɔ ɛ o .⁴⁵ I scɔja mɛgan wo trɔva yi hamə mɛgan wo kidé pharisito wo gbɔɔ wo lə nu nə wo bə nukéjɔ i mi y kprɔE va o .⁴⁶ Sc ja mɛjan wo dɔy bə Amə dɛ nnu nə mi ɔnə dɛ ca o .⁴⁷ Phariisitɔwo dɔy nə wo mian wo ca wo nɲré mian .⁴⁸ E fiɔɔ dɛ alo pharisitɔ wo dɛ kadé ji kprɔa .⁴⁹ Vɔ a amə sugbɔ lawo kə nyan ɔsə wo a wo donu wo .⁵⁰ Nicodéme Farisito wo dɛkakəf va kprɔɛ dɛdɛca lə nu nə wo bə .⁵¹ Mi a sɛ a dɛ mɔn bə woa dɔkojo nə amə dɛ kə wo yɔə ɔnu kə i wɔa .⁵² Wo dɔ y i lə nu nə bə Gallilée tɔ wo i wo ca ɔnyi a Butamə kprɔ nə nan kprɔ bə ɔnyɔnu dɛtɔ dɔy co Gallélie .⁵³ I aməsiamə trɔyi yé scomə .

Chapter 8

¹ Yésu yi olive to a ji .² Lə nɲgbəngban si a ɛtrɔ yi ɔdɔscoscòmə i aməvo sée lə va gbɔ E ghanren dɛ i lə kpranu wo .³ E nɲnɔntɔwo kidé ^pharisitɔwo kprɔ yɔnrun dɛka kə wo kprɔ i i lə wɔ mantélé a va nɛ i wo cɔ ɛ dé agudomə .⁴ I wo lə nu nə yésu bə Erukprato mi kprɔ yɔnrun la i i lə wɔ mantélé .⁵ Vɔà lə ɔsəa mə a mɔnsə nu nə mi dɛ bə wo dɔ la scukpé amə nyan mɔnki nə wa kprɔ cɔn mɔn .⁶ Wo ɔnyɔn nyan i sɛ tɛ kprɔ cagbé wo a kprɔ agɔjəjə lə un bubɔ ta dɛ i lə nɲɔn nu lə anyigban mə kidé əlɔ vi .⁷ Sigbə wo kprɔtɔ i gbə lə ka ɔnyɔn ɛn sɛ a yésu kɔ ta yiyi i nu nə wo bə amə lə mi a domə kə y wɔ ɔnɔvɔn

kpɔa nan cɔ ɛkpɛ nyɔnrun jɛŋkɔ. ⁸ I i gbɛ trɔ bubɔ ta i gbɛ lɛ nɔn nu lɛ anyi gban mɛ kɛdɛ alɔvi. ⁹ Kɛ wo sɛ ɛnyɔn nɔn wo lɛ co dɛka ɛ toji co amɛ gansco wo ji. ¹⁰ Nuwuwu a mɛ a ɛva kpɔtɔ yɛsu kɛdɛ nyɔn run kɛlɛ wo coŋ domɛ a. ¹¹ I i co i lɛ nu nɛ bɛ nyɔnrun fi amɛ kɛ kprɔwo va wo dɛ Amɛ dɛkɛn o ascotɔ yɛsu nu nɛ bɛ un ca nyiyun ka wɔ undɛ kɛn nɛ wo yi kagbɛ wɔ ɛnuvɔn kɛ o. ¹² Yɛsu gbɛ trɔ dɛ amɛ sugbɔwo i nu bɛ Enyɛ nyi scisceamɛ yɛ hlenklen amɛ kɛ kprɔnɔn do ɛ nka zɔn lɛ zublumɛ o vɔ a a kpɔ agbɛ yɛ kandɛ. ¹³ Pharisitɔ wo lɛ nu nɛ bɛ wo nta ɛlɛ dɛ dɛsɛ lɛ dɛkiwo un tɔɔ dɛsɛdɛdɛ nyi adodo n o. ¹⁴ Yɛsu dɔŋ n nɛ wo bɛ nɛ nɛlɛ dɛdɛsɛ lɛ dɛkinyɛ un an tiyun dɛsɛdɛdɛ anyi adodo un yan lɛ fi un co i fi un yikɔ vɔ ɛ mi a wo mi y yan lɛ fi unco o i mi y yan fi un yikɔ ɔo. ¹⁵ Mi lɛ sɔnu lɛ ranmɛ mɛ nyan n lɛ dɔ ko jo nɛ amɛdɛkɛn o. ¹⁶ Vɔ a nɛ un lɛ dɔ kojo a tiŋ un kojo dɔdɔ nyi adodo do bɛ nyi n nyɛdɛkɛn i lɛ o un lɛ ɛ kɛdɛ dada kɛ dɔŋ dɛdɛ ɛ. ¹⁷ Lɛ mi a sɛ mɛ ɛ wo nɔn dɛ bɛ amɛ amɛvɛ yɛ dɛsɛ dɛdɛ nyi nɛ adodo. ¹⁸ Nyi unta i lɛ dɛ dɛsɛ lɛ dɛkɛn un i dada kɛ dɔŋ dɛdɛ ca lɛ dɛ dɛsɛ lɛ ɛnu nyɛ. ¹⁹ Wo lɛ nu nɛ bɛ tɔɔ dada dɛ yɛsu dɔŋ bɛ nyi dɛsi un o nɛnɛ kɛ mi n dɛsi tiŋ dada ca. Nɛ mi dɛsi un an mi a va dɛsi tiŋ dada ca. ²⁰ E lɛ nu ɛnyɔn nɔn wo gɛkɛmɛ i lɛ kprami lɛ ɛdɛsɛsɛ mɛ kɛ lɛ tresor yɛ kprɛdɛka i amɛ dɛkɛn nɛlɛ dɔ bɛ yɛ gamɛ nɔnsun haɔo o. ²¹ Egbɛ trɔ lɛ nu nɛ wo bɛ un yi kɔ mi a va jɛn katɛŋ va lɛ lɛ fi u yikɔ ɛ o. ²² Yɛdɛtɔwo lɛ nu bɛ Amɛ kɛ nu bɛ mi n katɛy va lɛ fi i yikɔ a dɛɛ ɔka vɛ dɛka ɛvɛ i ku a. ²³ Yɛsu lɛ nu nɛ wo mi lɛ anyi gban mɛ nyan un lɛ ji. Mi a wo mi nyi sc i ɛɛ amɛ tɔ nyan un nyi scisceamɛtɔ o. ²⁴ Nann cagbɛ tɔ ɛ un lɛ ni nɛ nu bɛ mi ɛ ku ci mia nuvɔn wo mɛ nɛ nyi bɛ mi n ɛjinyɛ ɛ mi ɛ ku ci mi a nuvɔn wo mɛ. ²⁵ Mɛ wo a nyi wo lɛ biesɛ ɛnɛ yɛsu dɔŋ nɛ wo bɛ. ²⁶ Enyɔn sugbɔ lɛŋ bɛ man nu i sɛ dɔkojo nɛ kɛ kan mian vɔ a amɛ kɛ dɔŋ dɛdɛ anyi adodo nu tɔ i un lɛ nu lɛ ɛciɛɛamɛ ɛnu kɛ wo un sɛ co gbɔ ɛ. ²⁷ Wo n sɛ gɛmɛ bɛ ɛlɛ sco nu dɛ dada un o. ²⁸ Yɛsu nu bɛ gɛkɛmɛ mi a va do amɛ gbɛtɔ yɛ vi dɛ ɛjia gɛnɔn mɛ ɛ mi a nyan ɛnu kɛ n nyian i nyiun lɛ wo nɛdɛkɛn lɛ dɛkɛn si o sigbɛ tiyun dada kprɛ un dɔ a yɛ i un lɛ nu. ²⁹ Amɛ kɛ dɛ n dɛdɛ ɛlɛ kidɛŋ i nɛgbɛ nyɛ dɛkɛn dɛn dɛ o dɔ bɛ dɔ bɛ un lɛ wo ɛnu kɛ jɔnɔn nka tegbɛɛ. ³⁰ Gɛkɛmɛ yɛsu lɛ nu ɛnyɔn nɔn wo a amɛ sugbɔ kadɛ ji. ³¹ I yɛsu lɛ nu nɛ yɛdɛtɔwo kɛ kadɛji a bɛ nɛ mi scɔ tiŋun nyɔn wo jisɛ a i mi a nyi tiŋun nukpravi adodomɛtɔ. ³² Mi ɛ dɛsi ɛnyɔn dodo i ɛnyɔn dodo ɛ la wɔ i mi ɛ nɔn mi a dɛkisimɛ. ³³ Wo lɛ dɔŋ nɛ bɛ mi a wo a mi nyi Abraham yɛ jiji mɛ vi wo i mi y nyi amɛ amɛsɛcre nɛ mɛ dɛkɛn kpɔ o nɛ a wɔ mɔn i lɛ nu ɛnɛ mi a va nɔn mi a dɛ ki si. ³⁴ Yɛsu dɔŋ nɛ wo bɛ lɛ ɛnyɔn dodo mɛ lɛ ɛnyɔn dodomɛ un lɛ nu nɛ mi bɛ amɛ siamɛ kɛ wɔ nuvɔnɛn a ɛnyɛ amɛsɛscɛrɛ nɛ ɛnuvɔnɛn. ³⁵ Amɛsɛscɛrɛ yun vonɔn lɛ yɛ scomɛ o vɔ a ɛvi va vɔ nɛ dɛ tegbɛɛ. ³⁶ Eagbɛnɔntɔ ɛ nɛ ɛ vi lɛ mi a mɛ mia vo. ³⁷ Un nyan bɛ mi nyi Abraham yɛ jijimɛ vi wo mi ji bɛ mi a wunɔn dɔ bɛ tiŋun nyɔn nɛjɛi nɛ mi o. ³⁸ Un lɛ nu ɛnu kpɔ lɛ tiŋun dada gbɔ a wo i i mian wo ca mi lɛ wɔ ɛnu kɛ mi sɛ lɛ mi a dada gbɔ a. ³⁹ Wo dɔŋ i mi nɛ bɛ mi a dada nyi Abraham yɛsu lɛ nu nɛ wo bɛ nɛ mi nyi Abraham yɛ viwo a mi ɛ va wɔ dɔ kɛ Abraham lɛ wɔ a. ⁴⁰ Ganykɛ mi lɛ ji bɛ yɛ wo a wu nɔn ɛnyɛ amɛ kɛ lɛ nu ɛnyɔn dodo kɛ nɛsɛ lɛ Mawu gbɔ a Abraham nɔn wɔ nɛ va yi o. ⁴¹ Mi bɛ mi lɛ wɔ mi a dada yɛ dɛdɛsi wo lɛ nu nɛ un nyi bɛ nu nɔn wɔ jɔ tɔ dɛ o mi ɛ dada i nyi Mawu. ⁴² Yɛsu nu nɛ wo bɛ nɛ Mawu nyi mi a dada mi dɔ la rɔn un dɔ bɛ dɛ kɛn si o vɔ a yɛ dɔy dɛdɛ. ⁴³ Nu kɛjɔ i mi nɛlɛ sɛ tiŋun nyɔn wo mi yun katɛyɛ sɛ o. ⁴⁴ Abusan un yɛv i nyi mi a dada i mi ji bɛ mi a wɔ abusan un yɛ rɔnrɔn nu kɛ nyi mi a dada E nyi amɛ wutɔ co gɛmɛjɛamɛ i un ji nɔn ɛnyɔn dodo o i ɛnyɔn dodo ylɛ si o gɛkɛmɛ i lɛ ɛ nyi visɔtɔ kɛdɛ visco wo dada. ⁴⁵ Gankɛ ɛ miy kadɛ ɛjinyɛ o dɔ bɛ un nu nɛ ɛnyɔn dodo. ⁴⁶ Mɛ lɛ mia mɛ i latɛ n bɛ un lɛ scovi nɛ n lɛ nu ɛnyɔn dodo nukɛjɔ mi yun ka kadɛ ɛjinyɛ o. ⁴⁷ Amɛsiamɛ kɛ nyi Mawutɔ ɔ ɛ sɛ nɛ Mawu gbɛ vɔ ɛ mi nɔn lɛ sɛ o dɔ bɛ mi nɔn nyi Mawutɔ o. ⁴⁸ Yɛdɛtɔ wo lɛ nu nɛ bɛ mi ɛ nyɔn nɛjɔ nɛ mi nu bɛ ɛnyɛ samariatɔ wo i gbɔngbɔn makɔmakɔ lɛ mɛ o a. ⁴⁹ Yɛsu dɔŋ nɛ wo bɛ gbɔngbɔn n lɛ mɛ nyɛ vɔ ɛ un lɛ ka fu tiŋ dada i mi ɛ wo miŋ lɛ kafui nɔn o. ⁵⁰ Nyi yun lɛ ji nyi nta yɛ dodo dɛ ji o vɔ a amɛdɛka lɛ ji i lɛ dɔkojo. ⁵¹ Lɛ ɛnyɔn dodomɛ lɛ ɛnyɔn dodomɛ un lɛ nu nɛ mi bɛ nɛ amɛ dɛ scɔ tiŋ nyɔn ɛ nka kpɔ ɛku gbɛdɛ o. ⁵² Yɛdɛtɔwo lɛ nu nɛ bɛ ifia a i mi nyan bɛ gbɔngbɔn vɔnɛn lɛ tɔɔ ranmɛ. Abraham kɛdɛ ɛnyɔnuɛtɔ wo ku va yi i wa lɛ nu bɛ nɛ amɛ kɛ sc ɔ yɛ nyɔn wo a yka dɔ ɛku kpɔ gbɛdɛ o. ⁵³ Un ci wu mi a dada Abraham kɛ ku va yi ɛ o un nyi ɛnɛ ɛ Nyɔnnuɛtɔ ɔ wo ca ku nɛ wonɔta ɛlɛ kpɔ dɛkiwo mɔn man. ⁵⁴ Yɛsu dɔŋun bɛ nɛ un lɛ do dɛkinyɛ dɛ jia tiy dodo ji ɛ nyi gba lɛ tiŋ dada kɛ mi lɛ yɔ bɛ mi a Mawu ɛ yɛ i lɛ dɔyun dɛji. ⁵⁵ Miŋun dɛsidɛ kpɔ o vɔ a nyan dɛsi nɛ un nu bɛ nyi nɔn dɛsia manyi visɔtɔ sigbɛ mi a ca wo ɛnɛ gankɛ ɛ un dɛsi i i un sc ɔ nɔn yɛ nyɔndɛ. ⁵⁶ Mi ɛ dada Abraham kpɛ jiji kɛwo jiyun an kɛi kpɛ ɛ ɛjijɔɛ. ⁵⁷ Yɛdɛtɔwo lɛ nu nɛ bɛ wanɔn sc ɔ ɛsco hohaciwo haɔoo i ɛkpɔ Abraham ɛ. ⁵⁸ Yɛsu dɔŋun nɛ wo bɛ lɛ ɛnyɔn dodo mɛ lɛ ɛnyɔn dodomɛ un lɛ nu nɛ mi bɛ gbɔɔsco wo a ji braham nyan yun lɛ. ⁵⁹ Wo fɔ kpɛwo i lɛ scui vɔ ɛ yɛsu si wla i do lɛ ɛdɛsco sc ɔa mɛ.

Chapter 9

¹ Gɛkɛmɛ yɛsu va yi kɔ ɛkpɔ amɛ dɛka kɛ nyi un kuvitɔnnɔn co gɛkɛmɛ wo ji i. ² Yɛ nukpraviwo lɛ biesɛ bɛ Erukprɛtɔ mɛɛ i wɔ nuvɔn amɛ i alo yɛ ji la wo i i wo ji unukuvitɔnnɔn. ³ Yɛsu dɔŋ bɛ amɛ nɔn aloo yɛ dadawo wɔ ɛnu vɔn o vɔ ɛ nɛ Mawu yɛ dɔwɔwɔ wo nan zɛ lɛ ji. ⁴ Mi dɔ la wɔ amɛ kɛ dɔ n un dɛdɛ yɛ dɔ wo gɛkɛmɛ ɛnɔn kɛ a Ezan ka do i amɛ dɛkɛn un katɛŋ gbɛ wɔdɔ o. ⁵ Gɛkɛmɛ un va sciscɛ amɛ un nyi sciscoamɛ yɛ kandɛ. ⁶ Kɛ yɛsu nu ɛnyɔn nyan wo jɔ ɛ ɛ tu ɛtan dɛ anyi gban mɛ i nyan kɔn kɛdɛ ɛtan i i cɛɛ sisi dɛ yɛ nkuviwo yi. ⁷ I nu nɛ bɛ yi i vɛ lɛ ci lɛ ɛtɔmɛ i amɛ a yi i vɛ lɛ ci i kɛ i trɔva i lɛ kpɛnɔ. ⁸ I yɛ sclɔɔ kɛdɛ amɛ kɛ kpɔ nɛ i biɔ nɛ nu dɛdɛcaa bɛ nyi amɛ kɛ kanren nɛ dɛ i biɔ nɛ ɛnu kɛ ɛ. ⁹ Amɛ dɛwo nu bɛ yɛ i Amɛ buwo bɛ oo vɔ a amɛ ɛ dɛi vɔ ɛ i nu nɛ wo bɛ Enyɛ i. ¹⁰ Wo lɛ nu nɛ bɛ i nɛ wɔ mɔn i lɛ kpɔ nɔn. ¹¹ I i dɔ nɔn nɛ wo bɛ Amɛ kɛwo yɔnɛ bɛ yɛsu ɛ yɛ i nyan baba i sɛ tutu tiŋ nkuvi wo ji i bɛ i nu nɔn bɛ ma vɛ lɛ ci lɛ ɛtɔmɛ i kɛŋ kɔ tiŋ nkuviwo ɛ un tɔ nɔn kpɔkpɔ. ¹² Wo lɛ biesɛ bɛ fi i lɛ i i dɔŋ bɛ nyi un nyan o. ¹³ Wo kpɔ amɛ kɛ nyi nkuvitɔnnɔn va yi a yi nɛ pharisitɔwo. ¹⁴ Lɛ sabbat yɛ nkaɛ gbɛ i yɛsu nyan baba isɛ hun nkuvi nɛ. ¹⁵ I pharisitɔwo gbɛ lɛ biesɛ sɛ bɛ nɛ i wɔ mɔn i hun nkuvi ɛ i dɔŋ nɛ wo bɛ Eco baba isɛ trɛ tiŋ nkuviwo un lɛ ci i ifia un lɛ kpɛnɔci. ¹⁶ Pharisitɔ dɛwo nu bɛ Amɛ la yco Mawu gbɔ o dɔbɛ un lɛ bu sabbat Amɛ buwo nu bɛ nɛ ɛnuvɔnɛn wɔtɔ a wɔn nɔn i tɛyun

wɔ ɔnujɔn ɲnan i man va wo mɛ. ¹⁷ Wogbɛ trɔ a amɛ kɛ nyi ŋkuvitɔnnɔn gbɔ kɛ nɛ ɔlɛ nu co coŋ mɔn kɛ i hun ŋkuvɛ nɛ wo Amɛ à lɛ dɔ ɲnɛ wo bɛ Enyɔnuɔɔtɔɔ i. ¹⁸ Vɔ a wo ɲun lɛ jɛ bɛ yé wo à kadɛ jɛ bɛ ɔnyi ŋkuvitɔnnɔn i ifia i lɛ kpɔɲnu o wo va yɔ ɔ yé jɛ la wo. ¹⁹ Wo lɛ biɔ jilawo sɛ bɛ mi a vi kɛ mi jɛ ŋkuvitɔnnuɔ nɛ i wɔ mɔn i lɛ kpɔɲnu un ifia. Jɛ la wo dɔŋ nɛ wo bɛ mi nyan bɛ mi a vi i i mi jɛ ŋkuvitɔnnɔn. ²¹ Nɛ i wɔ mɔn i lɛ kpɔŋnu ifia mi yun nyan o i mi ɲun dɛsi amɛ kɛ hun ŋkuvɛ nɛ o mi biɛ yé ɲta cien i la tɛ yun dɔŋ nɛ mi. ²² Yé jilawo sɔnu ɔnɛ dɔbɛ wo lɛ vɔn vɔn nɛ yudɔtɔwo do bɛ yudɔtɔwo dɔédɛ dɛ ca bɛ yé wo a nyan amɛ kɛ la nu bɛ yésu i nyi kristo à lɛ ɔdɛsco sɔɔ amɛ. ²³ Cagbɛ ɲnan tɔ i yé jɛ la wo dɔ ɲ bɛ E cien mi biɛsé. ²⁴ Lɛ zɔvɛ a tɔ wo yɔ amɛ kɛ ŋkuvɛ tɔn nɔn va jɛ a lɛ nu nɛ bɛ do Mawu dɛji mi nyan bɛ amɛ la a nyi ɔnuvɔnɛn wɔtɔn. ²⁵ I amɛ ynan dɔŋ bɛ nyi yun nyan nɛ i nyi ɔnuvɔnɛn wɔtɔ o E nu kɛ un nan un nyi ŋkuvitɔnnɔn i nyi ifia ylɛ kpɔ ynu. ²⁶ I wo lɛ nu nɛ bɛ nɛ i wɔ nɛ wo mɔn i nɛ i hun ŋkuvɛ nɛ wo mɔn. ²⁷ E dɔŋ bɛ un nu nɛ mi vɔ vɔ à mi ɲ lɛ dɔtɔŋ o nɛ mi wɔ mɔn i jɛ bɛ mi a trɔ sɛ kɛ mi a ca wo mi jɛ bɛ mi a trɔ zu yé nukpraviwo a mi jɛ a. ²⁸ Wo lɛ zui i mi bɛ mi nyi yé nukpraviwo vɔ a mi a wo mi nyi mɔsɛ yé nukpravi. ²⁹ Mi nyan bɛ Mawu sɔnu nɛ mɔnsɛ vɔ a miŋ nyan lɛ fi amɛ la co o. ³⁰ Amɛ à lɛ dɔŋ i mi bɛ Ekpacan bɛ miŋ nyan fi i co o vɔ à ɔnan tiŋ ŋkuvɛwo kpɛ ɲnu. ³¹ Mi nyan bɛ Mawu ɲdɔ nɛ tɔ ɔnuvɔnɛn wɔtɔwo vɔ à nɛ amɛ dɛ nyi amɛ jɔjɔ i wɔ nɛ yé jiji à ɔ dɔnɛ toé. ³² Co kɛ kɛ sciscamɛ yé gɔ mɛ jɛ jɛ à mi ɲ sɛ kpɔ i wo nu bɛ amɛ dɛken hun ŋkuvɛ nɛ amɛ kɛwo jɛ ŋkuvitɔnnɔn. ³³ Nɛ amɛ un nyi Mawu tɔ a ɲun katɛŋ wɔ nɛ o. ³⁴ Wo lɛ dɔŋ nɛ bɛ wo jiwo dɛ nuvɔnɛn mɛ i nu kɛ i ɛka kpɛ mi i wo dɛ do dɛ sciscɛnu. ³⁵ Yésu sɛ bɛ wo nyen yɛ do lɛ ɔdɛscosco à mɛ i i va kpɛ i nu nɛ bɛ Ekadɛ amɛ gbɛtɔ yé vi jɛ a. ³⁶ I i dɔŋ i nu bɛ mɛ ɔnyi ɔsɔtɔ ɔ nɛ mantɛ ɲ kadɛ ɔjio. ³⁷ Yésu dɔŋ nɛ bɛ Ekpɛ i yé i lɛ sco nu kidéo. ³⁸ Amɛ a dɔ ɲ nɛ bɛ ɔsɔtɔ un kadɛ jɛ i i sen. ³⁹ Yésu nu bɛ Enyi tiŋ dɔ dɛsi kɛ un va sci ɛ amɛ bɛ amɛ kɛ wo nyi ŋkuvitɔnnɔn wo a nn kpɔ ɲnu i amɛ kɛ lɛ kpɔ ɲnu wo a nan trɔ zun ŋkuvitɔnnɔn. ⁴⁰ Pharisitɔwo dɛ kɛ lɛ ɲnan kidé à wo à sɛ ɔnyɔn kɛ i nu a wo i lɛ dɔŋ nɛ bɛ mi a wo ca mi nyi ŋkuvitɔnnɔn. ⁴¹ Yésu dɔŋ nɛ wo bɛ nɛ mi nyi ŋkuvitɔnnɔn mi ɲ ka gbɛ lɛ nuvɔnɛn mɛ o vɔ à un ifia mi lɛ nu bɛ yewo lɛ kpɔ ɲnu i mi à nuvɔnɛn gbɛ lɛ dɛ.

Chapter 10

¹ Lɛ adodomɛ lɛ adodo mɛ un lɛ nu nɛ mi bɛ amɛ kɛ un tɔ sc ɔ sɔɔ nu i dɔ ɛgbɔkpɔ a mɛ o vɔ a kɛ tɔ ɔmɔn bu i dɔ mɛ an amɛ ɲnan nyi frafitɔ kidé amɛwutɔ. ² Vɔ a amɛ kɛ tɔ sɔɔ sɔɔ à mi i dɔ mɛ an yé nyi ɔnutɔ. ³ Ekpo a jɛ kpɔtɔ la hun ɔhɔn nɛ Egbo à wo la sɛ yé gbɛ i a yɔ wo ɲkɔ i la dɛ wo do. ⁴ Gakɛmɛ i dɛ yéto wo sée do a ɔ jɔnɛ ɲkɔ nɛ wo i ɛgbɔ a wo nan lɛ kpɛtɔ do dɔ bɛ wo dɛsi yé gbɛ. ⁵ Won ɲkpɔ nɛ amɛ bu do o vɔ a tɔ vɔ nɛ ɲnan wo si nɛ nɛ dɔbɛ won lɛ sɛ amɛbu yé gbɛ o. ⁶ Yésu do lo ynan nɛ wo nɛ wo vɔ a wo yun sɛ yun dɛken gɔmɛ o. ⁷ I yésu gbɛ trɔ lɛ nu nɛ wo bɛ lɛ adodomɛ lɛ adodomɛ un lɛ nu nɛ mi ɔnyɛ i nyi ɛgbɔkpɔ a yé hɔn. ⁸ Amɛ kɛ va jɛ ɲkɔŋa wo sée nyi frafitɔ kidé amɛwutɔ wo vɔ à ɛgbɔwo ɲun dɔto wo gbɛo. ⁹ Enyɛ nyi ɔhɔn an amɛ siamɛ kɛ la dɔ mɛ tɔ ɛgbɔ nyɛ à kpɔ agbɛ du. ¹⁰ Frafitɔ ya va nɛ bɛ yé a va fifi i wu i kaka nu wo nyan un va cagbɛtɔ wo a kpɔ agbɛ sugbɔ sugbɔ. ¹¹ Enyɛ nyi ɛgbɔ kpɛtɔ yongbi Egbo kpɛtɔ tɔ yongbi ɔ nɛ yé gbɛ nɛ yé gbɛ nɛ yé gbɔwo. ¹² Amɛ kɛ lɛ kpɛdɛŋun à ɲnyi ɛgbɔkpɔtɔ o i ɛgbɔ dɛken ɲnyi yéto o nɛ i kpɔ ɔhla gbɔnɔn an ɔsigbɛ ɛgbɔ a wo dɛ i ɔhla nan dɔwo mɛ i wo à caeunen. ¹³ E sinɔn dɔ ɔnukɛŋti à jɔcɔscɔtɔ i nyi i un sɛ vɛ vɛ nɛ ɛgbɔ a wo o. ¹⁴ Enyɛ i nyi ɛgbɔ kpɛtɔ yongbian un dɛsi amɛ kɛ nyi tiŋun yɛ wo i wo ca wo dɛsi un. ¹⁵ Tiŋ dada dɛsi un i un dɛsi tiŋ gbɔ wo. ¹⁶ Egbo buwo gbɛ lɛ ɔsɛnyɛ i wo ylɛ ɛkpɔ ɔlamɛ o Ejɛ bɛ man kpɔ wo ca va i wo a sɛ tiŋ gbɛ. kɛŋ gbɔɔ ɔ nyi ɛgbɔkpɔ dɛka kidé ɛgbɔ kpɛtɔ dɛka. ¹⁷ Mi kpɔ ɔnu kɛ dɔ i rɔn nɛ tiŋ nyɔn gbɔ un ɔ nɛ tiŋ gbɛ nan nɔn cagbɛ man trɔ sc ɔ. ¹⁸ Amɛ dɛken ɲkatɔ y sc ɔ ɔ vɔ à nyi ta i la sɛ nan un dɔ un sɛn kɛ man sɛ un sc ɔ ɔ tiŋ dada i wɔ dɔdɔ dɛ yun. ¹⁹ Manman gbɛ trɔ va yudɔtɔ wo domɛ cagbɛ yé nyɔn à wo. ²⁰ Amɛ akpagantɔ tɔ lɛ nu bɛ gbɔngbɔn vɔn en lɛ mɛ i lɛ fru ɔtagbɔ nɛ nu kɛ i jɔ i mi lɛ dɔtoé. ²¹ Amɛ dɛwo nu bɛ ɲnyi amɛ kɛ gbɔn gbɔnvɔn lɛ zan yé nu wɔ nan kɛ o gbɔn gbɔn vɔn à tɛyun hun ŋkuvɛ nɛ ŋkuvitɔnnɔn à. ²² Yé jilawo sɔnu ɔnɛ dɔbɛ wo lɛ vɔn vɔn nɛ yudɔtɔwo do bɛ yudɔtɔ wo dɔédɛ dɛ ca bɛ y wo à nyan amɛ kɛ la nu bɛ yésu i nyi kristo à lɛ ɔdɛsco sɔɔ amɛ. ²³ Cagbɛ ɲnan tɔ i yé jɛ la wo dɔ ɲ bɛ E cien mi biɛsé. ²⁴ Lɛ zɔvɛ a tɔ à wo yɔ amɛ kɛ ŋkuvɛ tɔn nɔn va yɛ i i lɛ nu nɛ bɛ do Mawu dɛji mi nyan bɛ amɛ lɛ à nyi ɔnuvɔnɛn wɔtɔ. ²⁵ I amɛ ynan dɔŋ bɛ nyi yun nyan nɛ i nyi ɔnuvɔnɛn wɔ tɔ o E nu kɛ un nyan un nyi ŋkuvitɔnnɔn i nyi ifia ylɛ kpɔ ynu. ²⁶ I wo lɛ nu nɛ bɛ nɛ i wo nɛ wo mɔn i nɛ i hun ŋkuvɛ nɛ wo mɔn. ²⁷ E dɔŋ bɛ un nu nɛ mi vɔ vɔ à mi ɲ lɛ dɔ tɔŋ o nɛ mi wɔmɔn i jɛ bɛ mi àn trɔ sɛ kɛ mi àn ca wo mi jɛ bɛ mi a trɔ zu yé nukpraciwo à mi jɛ a. ²⁸ Wo lɛ zui i mi bɛ mi nyi yé nukpraviwo vɔ à mi a wo mi nyi mɔsɛ yé nukpravi. ²⁹ Mi ynan bɛ Mawu sɔnu nɛ mɔnsɛ vɔ à miŋ nyan lɛ fi amɛ l co o. ³⁰ Amɛ à lɛ dɔy i nu bɛ Ekpacan bɛ miŋ nyan fi i co o vɔ à ɔnan tiŋ ŋkuvɛwo kpɛ ɲnu. ³¹ Mi nyan bɛ Mawu ɲdɔ nɛ tɔ ɔnuvɔnɛn wɔtɔwo o vɔ a nɛ amɛ dɛ nyi amɛ jɔjɔ i wɔ ɔ nɛ yé jɛ jɛ à ɔdɔnɛtoé. ³² Co kɛ kɛ sciɛamɛ yé gɔmɛ jɛ jɛ à mi y sɛ kpɔ i wo nu bɛ amɛ dɛken hun ŋkuvɛ nɛ amɛ kɛwo jɛ ŋkuvitɔnnɔn. ³³ Nɛ amɛ ɲnan un nyi Mawu tɔ a ɲun katɛŋ wɔ nɛ o. ³⁴ Wo lɛ dɔ ɲ nɛ bɛ wo jiwo dɛ nuvɔnɛn mɛ i nu kɛ i ɛka kpɛ mi i wo dɛ do dɛ sci sɛnu. ³⁵ Yésu sɛ bɛ wo nyen yɛ do lɛ ɔdɛsco sɔɔ mɛ i i va kpɛ i nu nɛ bɛ Ekadɛ amɛ gbɛtɔ yé vi jɛ a. ³⁶ I i dɔŋ i nu bɛ mɛ ɔnyi ɔsɔtɔ nɛ mantɛ y kadɛ ɔ jɛ o. ³⁷ Yésu dɔŋ nɛ bɛ Ekpɛ i yé lɛ sco nu kidé o. ³⁸ Amɛ a dɔ ɲ nɛ bɛ ɔsɔtɔ un kadɛ jɛ i i sen. ³⁹ Yésu nu bɛ Enyi tiŋ dɔ dɛsi kɛ un va sciɛamɛ bɛ Enyi tiŋ dɔ dɛsi kɛ un va sciɛamɛ bɛ amɛ kɛ wo nyi ŋkuvitɔnnɔn wo a nan kpɔ ɲnu i amɛ kɛ lɛ kpɔ ɲnu wo à nan trɔ zun ŋkuvitɔnnɔn. ⁴⁰ Pharisitɔwo dɛ kɛ lɛ ɲnan kidé à wo à wo à sɛ ɔnyɔn kɛ i nu à wo i lɛ dɔŋ nɛ bɛ mi a wo ca mi nyi ŋkuvitɔnnɔn. ⁴¹ Yésu dɔ nɛ wo bɛ nɛ mi nyi ŋkuvitɔnnɔn mi ɲ ka gbɛ lɛ nuvɔnɛn mɛ o. ⁴² Vɔ à ifia mi lɛ nu bɛ yewo lɛ kpɔ ɲnu i mi à nuvɔnɛn gbɛ lɛ dɛ.

Chapter 11

¹ Amɛ dɛka lɛ kɛwo yɔnɛ bɛ lazare kɛ lɛ dɔ dɛ E lɛ Béthanie Marie kidé Marthe yé dida wo du mɛ. ² Lazare nyi Marie yé

nɔnvi nyɔnrɔn kɛ cɔ ami sisi dɛ si nɛ ascotɔɔji i cɔ yɛ ɔawo isɛ tutu yɛ fɔwo .³ Didawo amevɛ doɛn ɔɔɔa yɛsu i lɛ nu bɛ ascotɔ kɔɔ amɛ kɛ ɛ rɔnɔn nɛ à ɛlɛ lɛɔɔ. ⁴ Kɛ yɛsu sɛ ɛnɛ a nu bɛ Edɔ nɔan yun nyi ɛku dɔ o vɔ ɔɔ cagbɛ Mawu yɛ dodo dɔji nan to ɛvia ji nɛ wo a do é cɛɛ dɔji. ⁵ Yɛsu rɔnɔ Marthe ɔɔɔa kidɛ Lazare. ⁶ I gakɛmɛ yɛsu sɛ bɛ lazare lɛ lɛ ɛɔɔ à ɛ gbɛnɔn nɔkɛkɛ amɛvɛ kpɛ lɛ lɛ fi i lɛ dɛ à. ⁷ Lɛ nɔan gbɛ à ɛnu nɛ yɛ nukpraviwo bɛ mi à trɔ yi judée ⁸ E nukpravi à wo nu nɛ bɛ Rabbi ga ɛla mɛ à yuɔɔɔwo lɛ scu ɛkpɛ wo i agbɛ trɔ yi a. ⁹ Yɛsu dɔn bɛ nɔnkɛkɛ amɛ wuiɛvɛ yɛ nɛ nɔkɛkɛ ɔɔka nɛ amɛɔɔ zɔn lɛ nɔkɛkɛmɛ un ka krɛ afɔ o ɔɔ bɛ ɛ lɛ kɔ nɔn lɛ nɔkɛkɛ kɛ kɛ dɛ lɛ scisc à mɛ à ¹⁰ Gakɛmɛ i lɛ zɔn lɛ ɛzan mɛ à à krɛ afɔ ɔɔbɛ nɔl kpɔɔnu o. ¹¹ Kɛ i nu ɛnyɔn nɔanwo sɛé jɔɔɔ à sɛnkpɛ mi à sclɔ lazare lɛ danɔ un ka yi vɛ nyɔɛn ¹² Nukpravi a wo lɛ nu nɛ bɛ Ascotɔ nɛ i lɛ danɔn an yɛ unta la yɔn. ¹³ Yɛsu lɛ nu nɛ wo bɛ lazare ku vɔ à wo a bubɛ arɔn nɔntɔ. ¹⁴ I yɛsu nu adodo nɛ wo lazare ku. ¹⁵ Un lɛ kɔ jijo bɛ nyi un lɛ o nɛ mi a kadɛ kji ifia à mi à yi. ¹⁶ Thomas kɛ wo gbɛ yɔnɛ bɛ dydime nu nɛ nukpravi vi a wo bɛ mi à ca wo mi à yi nɛ mi a ku kidɛ ¹⁷ Gakɛmɛ yɛsu ɔɔ a ɛsɛ bɛ lazare lɛ wo nɔkɛkɛ amɛnɛ lɛ yɔɔdomɛ vɔ. ¹⁸ Bethanie tɛ bɔ yɛrusalem sigbɛ kilometre amɔnuwu atɔn ɛnɛ. ¹⁹ Yuɔɔɔwo va Marthe kidɛ Marie i va lɛ faji nɛ wo lɛ wo nɔnvi wu. ²⁰ Gakɛmɛ arthe sɛ bɛ yɛsu gbɛnɔn an ɛ vɛ do goe vɔ ɔ à Marie ya kanrɛn dé ascomɛ dɛ. ²¹ I Marthe nu nɛ yɛsu bɛ ascotɔ nɛ ɛmɛ lɛla tiɔ nɔnvi nka ku o. ²² Vɔ a ifia un nyan bɛ ɛnu sianu kɛ ɛbɔ Mawu à a wɔɛ nɛ wo. ²³ Yɛsu nu nɛ bɛ tɔ nɔnvi la trɔ fɔn. ²⁴ Marthe lɛ nu nɛ bɛ un nyan bɛ à trɔ kɔ agbɛ wo ka gbɛ fɔn amɛ wo lɛ nɔkɛkɛ kpɔti kpɔtia à mɛ. ²⁵ Yɛsu ɔɔn nɛ bɛ ɛ nyɛ i nyi trɔ trɔ fɔn à kidɛ agbɛ à Amɛ kɛ kadɛ ɛji nyɛ à nɔn agbɛ lari ɛku. ²⁶ I amɛɛiamɛ kɛ lɛ agbɛ i kadɛ ɛjinyɛ à nka ku gbɛɔɔ o E scu ji sɛ à. ²⁷ E nu nɛ bɛ ɛ ascotɔ un kadɛ ji bɛ ɛ wo i nyi kristo Mawu yɛ vi kɛ gbɛnɔn sciscɛamɛ à. ²⁸ Kɛ i nu ɛnyɔn vɔ à ɛ trɔ yi i vɛ yɔ Marie yɛ dida dɔ akpaɔka E lɛ nu nɛ bɛ Erukprɔtɔ lɛ la i lɛ yɔwo. ²⁹ Gakɛmɛ i sɛ ɛnɛ à ɛco kaba i yi gbɔ ³⁰ Yɛsu un ɔɔ ɛdu à mɛ hɔ ɔɔ o ɔɔ bɛ ɛlɛ lɛ lɛ fi Marthe va do go é lɛ à. ³¹ I gakɛmɛ yuɔɔɔ wo kɛ va i lɛ ascomɛ kidɛ i lɛ fafi nɛ wo à kɔ Marie i i co sudu do wo kprɛɔdo i bubɛ ɛ ji kɔ yɔ do à to i ka vɛ fanvi i. ³² Gakɛmɛ Marie ɔɔ lɛ fi yɛsu lɛ i i kprɛ à ɛjɛjɛndɛ yɛ kɔ mɛ i nu nɛ bɛ ascotɔ nɛ ɛkɛlɛ la tiɔ nɔnvi un ka ku o. ³³ Gakɛmɛ yɛsu kprɛ i i lɛ fan vi an i i kprɛ yuɔɔɔ wo ca kɛ lɛ fanvi wo a ɛcaka lɛ yɛ susu mɛ. ³⁴ E nu bɛ fi mi cɛɛ do wo ɔoy nɛ bɛ ascotɔ va nɛ nan kprɛ. ³⁵ Yɛsu fanvi. ³⁶ I yuɔɔɔ wo nu bɛ mi kprɛ sigbɛ i rɔn lazare do a. ³⁷ Vɔ à amɛ ɔɔ wo lɛ wo mɛ nu bɛ amɛ la i hun nkuvi nɛ amɛ kɛ yun lɛ kpɔnɔnu à un ka tɔ un wɔ nɔɔ nɛ amɛ la nka ku a. ³⁸ I yɛsu kɛ gbɛ yi ɔkiamɛ sugbɔ a yi yɔ do a gbɔ E nyi ɛdo i ɛkpɛ lɛ nu. ³⁹ I yɛsu bɛ mi ɔɔ ɛkpɛ a marthe Lazare yɛ dida amɛ ku ku à nu nɛ yɛsu bɛ Ascotɔ ifia à yɛ goto la lɛ nyinyɔn vɔ ɔɔbɛ nɔkɛkɛ amɛnɛ kɛ i ku kɛ. ⁴⁰ Wo lɛ nu nɛ bɛ un nu bɛ nɛ mi kadɛ ji a mian kprɛ Mawu yɛ dodo dɔji a. ⁴¹ I wo ɔɔ ɛkpɛ à ji yɛsu kprɛ jɔnkorɛ i nu bɛ dada un lɛ cio ɔɔbɛ ɛɔɔ to un. ⁴² Un nyan bɛ ɛɔɔ nɛ ɛto un gasigamɛ vɔ a cagbɛ amɛ ka kɛ sci sclɛ dɛ un dɛ a wo yɛ i dɛ i nu ɛnɛ nɛ wo a tɛ yun kadɛji bɛ ɛwo i dɔ un ɔɔɔ. ⁴³ Kɛ i nu ɛnyɔn nyan wo jɔɔ à ɛda sca siysi lazare do. ⁴⁴ Amɛ kuku à do yɛ lɛ wo kidɛ yɛ fɔwo lɛ blabla kidɛ bandɛ dɛ i yɛ nkuvimɛ cɔndɛ kidɛ a vɔn i yɛsu nu nɛ wo bɛ mi tu kɛ ɛ nɛ mi à gbɛ ɔɔ nan a yi. ⁴⁵ I yuɔɔɔwo kɛ va Marie gbɔ à kprɛ ɛnu kɛ yɛsu wo à i kadɛji. ⁴⁶ Vɔ a amɛɔɔwo trɔji pharisitɔwo gbɔ i vɛ lɛ nu ɛnu kɛ yɛsu wɔ a nɛ wo. ⁴⁷ I vɔsala gangan wo kidɛ pharisitɔwo yɛ bɔ bɔ i nu bɛ nɛ mi a wɔ mɔn amɛ la lɛ wo ɛnu ji ɔn wo sugbɔ. ⁴⁸ Nɛ mi gbɛɔɔ ɛnɛ a mi a va kadɛji i romantɔ wo wo ava i vascɔ nu à toho lɛ ɛdu a mɛ. ⁴⁹ Ganɔan mɛ a amɛ ɔɔka kɛwo yɔ nɛ bɛ caiphe i nyi vɔsalagan lɛ ɛsco nɔan mɛ an nu nɛ wo bɛ mi nɔn nyan unɔkɛn. ⁵⁰ Mi nɔn nyan bɛ nɛ amɛ ɔɔka ku lɛ amɛ wo mɛ an ɛnyɔn wu bɛ ɛdu a sɛé nan crɔn à. ⁵¹ Vɔ a nɔ lɛ nu ɛnyɔn nyan lɛ ɔkɛia si o ɔɔ bɛ i nyi vɔsa la gan lɛ ɛsco nɔan mɛ an ɛkpɛ ɛscomɛ bɛ. ⁵² Yɛsu ɔɔ la ku dé ɛdu à ta un nyi nɛ ɛdu a ɔkɛn o vɔ a nɛ mawu vi kɛ kaka wo a wo a bɔ dɛ tohoɔkɛn. ⁵³ Co gbɔnyan wo lɛ wo ɔɔ ɔɔ sigbɛ wo a wɔ mɔn i wu yɛsu. ⁵⁴ Yɛsu un gbɛ lɛ zɔn to afisiafi lɛ yuɔɔɔwo domɛ o vɔ à ɛ do i yi ɛdu ɔɔ ka kɛ tɛ bɔ zogbɔji lɛ ɛdugan mɛ kidɛ yɛ nukpraviwo wo. ⁵⁵ Di dito nɔ nɔan nɛ yuɔɔɔ wo tɛ bɔ Amɛsiamɛ lɛ yi yɛrusalem co afisiafi gbɔsco diditonɔan an nan ɔɔ nɛ wo a tɛ yun krɔ wo goto wo. ⁵⁶ Wo lɛ yi yɛsu i lɛ bɔ wo ɔkɛiwo sɛ gakɛmɛ wo lɛ ɛɔsco sc à mɛ an bɛ nɛ mi lɛ bumɔn un ka va a zan du sco à. ⁵⁷ Vɔsala gangan wo kidɛ pharisitɔwo nan gbɛ ɔɔ bɛ nɛ amɛ ɔɔ nyan lɛ fi yɛsu lɛ à ɛɔɔ la nan mi an nyan nɛ mi an lɛ.

Chapter 12

¹ nɔkɛkɛ aman dɛn jɔnko nɛ didito amɛ zan yɛsu yi bɛthanie lɛ fi Lazare kɛ i fɔn co amɛ kuku wo mɛ lɛ à. ² Wo ɔɔ nɔdudu nɛ Marthe lɛ man nɔdudu à i Lazare lɛ amɛ kɛ lɛ ɛkprɔn nti nɛ kidɛ yɛsu à wo mɛ. ³ I Marie cɔ ceru ɛyɔɔɔka adodo kɛ lɛ hɔn fliflian i sɛ sisidɛyɛsu yɛ fɔ wo un i tutu yɛ fɔ wo kidɛ yɛ ɔɔa yɛ hɔn hɔn scu amɛ sɛé. ⁴ Judas Iskariot yɛ nukpraviwo do mɛ tɔ ɔɔ ka amɛ kɛ sa yɛsu à nu bɛ. ⁵ Nukɛ jɔ i wo nɛ sa ceru la saki amɔntɔn nɛ wo a cɔ ɛho nɔan isɛ man nɛ wamɔnɔn wo o. ⁶ E lɛ nu ɛnɛ ɔɔ ɛnukɛɔɔ à ɛlɛ fan nɛ wa mɔnɔn wo vɔ à ɔɔ bɛ ɛnyi fla fitɔ yɛ i kprɛ nɛ ɛho gba ji i cɔ nɛ kɛ wo cɔ nɛ dɛ mɛan. ⁷ Yɛsu nu bɛ mi gbɛ dɛ kpoo E lɛ wo cɔ ɛ nɛ tiɔ idigbɛ i. ⁸ Wa mɔnɔn wo a lɛɔɔ gasiagamɛ vɔ ɔɔ nyɛ un ka nɔn mi à gbɔ tegbɛ o. ⁹ Ifia yuɔɔ yɛ mɛ ha gan wo sɛ bɛ yɛsu va i wo ca wo va yun nyi cagbɛ yɛsu tɔ ɔɔɔ o vɔ à nɛ wo a kprɛ Lazare kɛ yɛsu fɔn lɛ amɛ ku ku wo mɛ an. ¹⁰ Vɔsɔ ganɔan wo ji bɛ yɛ wo à trɔ wu Lazare. ¹¹ Do bɛ cagbɛ yɛtɔ i yuɔɔɔ gbɔgbɔtɔ co i lɛ kadɛ dé yɛsu ji. ¹² lɛ nɔkɛkɛ amɔntɔn à gbɛ à amɛ ha gan wo va azan du sco gakɛmɛ wo sɛ bɛ yɛsu gbɛnɔn jɛrusalem. ¹³ Wo cɔ ɛɔɔbayawo i do i vɛ do go é i lɛ dasca siysi hosanna wo a yɛ amɛ kɛ va lɛ ascotɔ yɛ un kɛmɛ Israel tɔ wo fɔ. ¹⁴ Yɛsu kprɛ ketɛ vi ɔɔka i jɔ ji sigbɛ wo yɔn un dɛ ɛnɛ. ¹⁵ Ka vɔn vɔn nɛ un dɛ ken o sion yɛ nyɔnrɔnvi kprɛ tɔ fɔ gbɛnɔn i kanrɛn dɛ ketɛ ketɛ vi ji dɛ. ¹⁶ Yɛ nukpraviwo un sɛ ɛnu à gɔmɛ co gɔmɛjɛjɛ o vɔ à gakɛmɛ yɛsu scu dodoɔɔji à wo va lɛ ɔɔ nɔn bɛ wo yɔn ɛnu a wo yɔn ɛnu nɔan wo co un dɛ i ɛnu à wo va mɛ. ¹⁷ Ifia amɛ ha kɛ lɛɔɔ kidɛ yɛsu gakɛmɛ i yɔ Lazare co yɔɔdomɛ i fɔnɛn co amɛ kuku mɛ an wo lɛ ɔɔɔa sɛ nɛ amɛ wo. ¹⁸ Cagbɛ nɔan tɔ i amɛ ha gan wo do i vɛ dogoe ɔɔ bɛ wo sɛ bɛ ɛwɔ dɛsi nɔan. ¹⁹ Pharisitɔwo lɛ nu lɛ wo ɔɔ kiwo mɛ bɛ mi kprɛ amɛsiamɛ lɛ kprɛ. ²⁰ Ifia grec ɔɔka wo kɛ lɛ amɛ kɛ va kprɛ ɛgomɛ lɛ a azan du sco a mɛ. ²¹ Amɛ nɔan wo yi philippe gbɔ kɛ nyi Bethsaida lɛ galɛlia i lɛ

biesə bə amə gan mi ji bə mi a kpɔ yésu. ²² Philippe yi Andre gbɔ i nu nɛ Andre kidé philippe yi yésu gbɔ i nu nɛ ²³ Yésu dɔŋ nɛ wo i nu bə gamə sun nɛ wo a do amə gbəto yé vi dɛ ji. ²⁴ Lə dodo mə lə adodomə un lə nu nɛ mi bə nɛ blafoku dɛka ŋgəjen anyi gban mə i nyinyɔn à agbə nyi əku dɛka dɛ vɔ à nɛ i gəjen i nyinyɔn an a cɛɛnku sugbɔ. ²⁵ Amə kə rɔn yé gbə a a bui vɔ à amə kə cri yé gbə lə əciəcamə ə grɛdo dɛ nɛ agbə mavɔ. ²⁶ Nə amə dɛ ji bə yé a sɛɛn un an nan kpɔ un do i ləfi un lə à lə ŋnan i tiŋ subɔviwo à nɔn nɛ amə dɛ sen un an dada la kafui. ²⁷ Tiŋ livɔ caka lə galamə nɛ man tɛ un nu mɔn Dada scɔ un lə vévé səsə yé gascosco lamə vɔ a cagbə gascosco la ta i un va dɔ. ²⁸ Dada kɔ tɔŋ kɔ un Egbə dɛka doco jɛŋkɔri i nu bə unkɔun i un gbəlɛkɔ un. ²⁹ Sə yi yi à aməha wo kə lə akpadəka wo à i sɛ à nu bə sc ɛ bɛ zo i datu Amə dɛwo nu bə Mawu dɔ la i sɔnu nɛ. ³⁰ Yésu dɔŋ i nui bə Egbə ŋnan un cagbə tiŋnyə o vɔ à cagbə mi an wo i. ³¹ Ifia scinəamə ye kojo dodo i ifia wo a va nyan sciscəamə yé fiɔ. ³² I nɛ wo cɔŋ dɛ ji lə anyigbanji à man va dɔn aməwo sée vadəkien gbɔ. ³³ E lə nui ənyɔn ynan wo kudə sigbə i ka ku a. ³⁴ Amə ha gan wo lə dɔŋ nɛ bə Misə lə əsə à mɛ bə kristo à nɔn agbə i sɛ yi mavɔmavɔ nɛ wo à yɔ mɔn i gbə nu bə Aməgbəto yé vi la gbə ɛ co lə anyi anji mɛ i nyi amə gbə to vi a. ³⁵ I yésu nu nɛ wo bə kɔkɔ gbə lə mi à mɛ vɔ à ŋkagbə dɛŋdi o mizɔn lə kɔkɔ à mɛ nɛ zublu yea dodé mi o amə kə lə zɔn lə zubl mɛ a un nyan lə fi i yikɔ o. ³⁶ Kə kɔkɔ a lɛdɛ à mi kadə dɛ kɔkɔ à ji nɛ mi à trɔ zu kɔkɔ vi wo kə yésu nu ənyɔn ŋnan wo jɛɔ à əsiwla lə dɛŋ di tohonə wo. ³⁷ To gbɔ bə yésu lə wɔ sugbɔ wo lə wo ŋkuvi mɛ ganŋkə wo yun kadə ji o. ³⁸ Nə ənyɔn kə nyɔnu dɛtɔ Esaie nu dɛ à nan va mɛ sigbə i nui dɛ ənə Ascotɔ mɛ kadə mi an dodo wo ji mɛ i ascotɔ lɔ kɔ dɛ ɛ ji. ³⁹ Cagbə ŋnan tɔ à wo ŋun ka tɛŋ kadə ji o dɔ bə Esaie gbə nu bə. ⁴⁰ E nan i wo ŋkuvi gban i wo jimə sɛn un wo ŋta wo à kpɔ kidé wo ŋkuviwo i wo a trɔ lə wo jiwo mɛ i wo a trɔ va i man va dadɔ nɛ wo. ⁴¹ E saie sɔnu ŋnan wo a dɔ bə əkpɔ yésu yə kpəkpəmə sɔnu co un. ⁴² Ganynanmə à əfiɔ sugbɔwo kadə yésu ji vɔ à cagbə pharistɔ wo à wo lə rɔn nɛ wo à va dɛ wo do lə əhamə o. ⁴³ Wo rɔn kafukafu kə co amə wo gbɔ à wu kfukafu kə co Mawu gbɔ. ⁴⁴ Yésu sa sca i nu bə amə kə kadə əji nyə an un lə kadə əjinyɔ dɛdɛ o vɔ à kidé amə dɔ cɔ y va i. ⁴⁵ Amə kələ kpɔ un an əkpɔ amə kə dɔ un dɛdɛ. ⁴⁶ Un va sigbə kɔkɔ ənə lə sciscamə bə nɛ amə dɛ kə kadə əji nyə yka nɔn zublumə o. ⁴⁷ Nə amə dɛ lə sɛ tiŋ nyɔn wo i un lə wɔ dɛjia à nyiun ka dɔ kojo kidé o dɔbə nyiun va bə man va dɔ kojo lə əcisɔamə o vɔ a nɛ man əcɔ nɛ aməwo i. ⁴⁸ Amə kə lə cɔ un dan ŋkpi i y lə scɔ c tiŋ nyɔn wo a amə dɛka lə ila dɔ kojo kidé ənyɔn kə nyan un nu an i ka dɔ ko jo kidé lə ŋkəkə kpɔtikpɔtia amə. ⁴⁹ Do bə nyi un sɔnu lə tiŋ nujromə o lə akpa dɛ wo sco à tiŋ dada kə dɔ un dɛdɛ yi nan un əgbə co ənu kə un dɔ la nu a kidé ənu kə yun man sɔnu co à. ⁵⁰ Un nyan bə yé dɔdɔ i nyi agbə mavɔ i ənyɔn kə un lə nu à wo à un lə nui sigbə tiŋ dada nui un ənə i un nui.

Chapter 13

¹ Gbɔsco didito amə un zan nan va dɔ a yésu nyan bə yé gamə sun nɛ ya co lə sciscə əlamə nɛ yé dada sigbə i rɔn yéto wo lə sciscə à mɛ an əɔn wo sɛ yi nu wuwu. ² I abusan y cɔ scosco dɛ yudas Iscariot simon ə via yé imə bə yé i la sa yésu. ³ Yésu nyan scoəco bə yé dada cɔ ənu dɛsɛdɛ dɛ yé lɔ mɛ i i co Mawu gbɔ i la gbə trɔ yi Mawu gbɔ. ⁴ Eco cit lə əkpɔn un dudu tɔ a yun i dɛ yé wu sɛyiji à i cɔ yakpavi vi sadə ari. ⁵ I ku ci dɛ aya wa mɛ i tɔ afɔ klɔklɔ nɛ yé nukpraviwo i lə tu tui kidé yakpavi kə i sadə ari dɛ à. ⁶ I i va dɔ simon pierre gbɔ i pierre lə nu bə Ascotɔ à krɔ tiy fɔ ca. ⁷ Yésu dɔ y nɛ bə Enu kə un lə wɔ à mi y katə sɛ gɔ mɛ ifia o vɔ a mi a va sɛ gɔmə gbə dɛka. ⁸ Pierre lə nu nɛ bə un ka lə lɔ tiy fɔ wo o yésu dɔy ŋkakpɔ əgomə dɛken lə əgbɔ nyə o. ⁹ Simon Pierre nu nɛ ascotɔ ka klɔ tiy fɔ wo dɛdɛ o vɔ a tiy lɔ wo kidé tiy ta ca. ¹⁰ Yésu dɔ y nɛ bə Amə kə nyan əci lələ à yé fɔ wo dɛ ken i hian bə wo a klɔ i adi sée mi dɛ dɛ vɔ à un nyi mi a wo sée i o. ¹¹ Do bə yésu nyan amə kə ka sɛə à yé i dɔ i nu bə mi a wo sée miy dɛ o. ¹² Gakəmə yésu klɔ wo fɔ wo jɛɔ à əcɔ yé wu do i trɔ kanrɛn i lə nu nɛ wo bə mi nyan ənu kə un wɔ nɛ mi an an. ¹³ Mi lə yɔ un bə Ascotɔ kidé ənukprato ənyɔn dodo i mi lə nu dɔ bə un nyi ənə. ¹⁴ Nə ənyə ənukprato kidé ascotɔ un klɔ mi an fɔ wo a mi a cawo mi dɔ la klɔ amə bu wo fɔ wo. ¹⁵ Do bə un nan mi kpɔdɛ un nɛ mi a wɔ ɛ sigbə un wɛə nɛ mi ənə. ¹⁶ Lə adodomə lə adodomə un lə nu nɛ bə subɔvi un wu nɛ gan yé nukprato aloo amə kə wu gan amə kə idɔ dɛdɛ o. ¹⁷ Nə mi nyan ənu ynan wo a wo yɛa mi bə nɛ mi a tɛ un lə wɔ wo. ¹⁸ Nyi un lə mi a wo sée yun o dɔbə un nyan amə kə un can wo dɔbə un bə nu ənyɔn ynan wo nɛ ənu kəw yɛcɔn dɛ wo a nan vamə Amə kə du kpɔnɔn kidé an əcɔ yé fɔ kpoji dɛ əjinyə. ¹⁹ Un lə nɛ ənyɔn nɛ ifia gbɔscɔ nɛ à vɔ tɔ jɔ jɔ ganjan mɛ à kə à lə jɔ à mi à kadə ji bə ənyə. ²⁰ Lə adodomə lə adodomə un lə nɛ mi bə amə kə sc ɔ un àn ə sc ɔ amə kə un dɔ à kidé amə kə sc ɔ un àn əsc ɔ amə kə dɔ un dɛdɛ. ²¹ Gakəmə yésu lə nɛ ənə à wɔ cəkə lə sɔsɔ mɛ i i dɛdɛ sɛ i nɛ bə lə adódómə lə adódómə un lə mi nɛ mi bə amə dɛkə lə mi àn nɛ i kə sɔ un. ²² Nukpravi kpɔ wɔ dɛkiwɔ ŋkuvimə i lə bisɛ bə mɛ yun i yésu lə scɔnu dɔ. ²³ Nukprovi à wɔ dómə tɔ dɛkə amə kə yésu rɔn nɔn àn əjəkrɔ dɛ akomə nɛ lə kpɔn à gbɔ simon Petro x ɔ dɛsi dɛkə nɛ nukpravi i nui bə. ²⁴ Disa amə kə yésu lə nɛ à nɛ mi. ²⁵ Nukpravi kpɔa asikəmə nɛ yésu i lə bisɛ sɛ bə Axòtò mèi? ²⁶ Səyiyi à jésu dɔŋ bə Amə kə mɔn cɔ kpɔnɔn nɔn kankpɔtɔ dɛ cimə isə nan àn yé i kə i cɔ kpɔnɔn à dɛ cimə àn i cɛə nɛ Judas Simon ə viáIscariot. ²⁷ Kə i dɔ kpɔnɔn à jɛɔ à abusan un dɔ ràn mɛ nɛ Judas səkprɔdɔə əjibə yé à wɔ à wɛə kábà. ²⁸ Amə dɛken lə əkpɔn un un nyan ənɔ ke dɔ yésu nɛ nɛ ənə ɔ. ²⁹ Amə dɛwɔ bɔbɔ cəgbə kətɔ Judas nyi əhogba ji kpɔtɔ jésu nɛ nɛ bə xlə ənɔ kə jə bə mi àn sɛ dɔ àzàn àn Amə dɛwo bɔ bə ə dɔ lə wɔ ə nɛ nɛ nɛ nɛ wámɔnɔn wɔ. ³⁰ Kə Judas x ɔ kpɔnɔn à dɔ vɔ à ə dɔ zə dɛkə i əzàn dɔ. ³¹ Gakəmə Judas dɔ á yésu nɛ bə ifia amə gbəto yé vi x ɔ dɔdɔdɔjɔ kidé Mawu yé dɔdɔdɔjɔ co ə un nyə. ³² Mawu ŋtə lə dɔédə əji i lə dɔédəjɔ kidé Mawu yé dɔdɔdɔjɔ co ə un nyə. Mawu ŋtə lə dɔédə əji i lə dɔédəjɔ ifia. ³³ Dəviwɔ un lə mi àn gbɔn nɛ gascosco hɔdɛkə. mi à vɔ ji un i si gbə un nui nɛ yudəto wɔ ənə àn ləfi un yikɔ à mi ŋun katɛŋ vɔ ɔ ifia un lə nui nɛ mi à cə. ³⁴ Un nɛ ni dɔdɔ yéyé bə mi dɔ lə rɔn mi àn dɛkiwo sigbə un cá un rɔn mi ənə i cə à mi dɔ lə rɔn aməbúwɔ. ³⁵ To ŋnàn mɔn aməwɔ lə nyán bə mi nyi tiŋ muvpraviwɔ nɛ mi dɔ rɔn rɔn nɛ mi à dɛkiwɔ. ³⁶ Simon Pierre nɛ nɛ bə ascotɔ ləfi əyikɔ? yésu dɔy nɛ bə lə lə fi un yikɔ à ŋkə tɛ un kpɔrɔn dɔ ifia o? vɔ à vɔ vɔ lə ungbəsi. ³⁷ Pierre nɛ nɛ bə ascotɔ nukəjɔ i nyiun kətə un kpɔwodo wo dɔ ifia ɔ? Man cɔ tiŋ gbə nɛn dɛ tá wɔ. ³⁸

Yésu dòn bə Atə un cə tɔ̀ò gbə nən an? lə̀ adòdòmə lə̀ adòdòmə un lə̀ nù nə wò bə koklòcù nkà kù àtò gbòscò à nù zètòn bə yé un dosi un ò.

Chapter 14

¹ Mi y ka ci jimanđə o mi kadə Mwu ji nə mi a kadə un ca ji. ² Lə tiy dada sco mə an toho sugbɔ lə nə ywɔdɛ ɛnə an man nui nə mi vɔ dɔ bə man va gla to ho dɛ nə mi. ³ Nə un yi a mi a gla to ho dɛka dɛ . un gbətrɔ gbɔnɔn i mi a trɔ scɔ un cagbə nə ləfi un lə fi un lə a mi a cawo mi an nɔn lə ynan. ⁴ Mi nyan ɛmɔn kə ji un ka to yi a. ⁵ Thomas mi no yésu bə Ascotɔ mi y nyan ləfi ɛyikɔ o i nə mi an wɔ mɔn i dəsi ɛmɔn an. ⁶ Yésu nu nə bə E nyə i nyi ɛmɔn an adodo kidé agbə aməđəken unka tɛy yi tiy dada gbɔ nə unto ɛjinyə o. ⁷ Nə mi dəsi un an mi à va dəsi tiy dada ca co ɛgba ji a dəsi i i mi kpɛ. ⁸ Philippe nu nə yésu bə Ascotɔ disa tɔɔ dada nə mi ynan dɛdɛ sun nə mi vɔ. ⁹ Yésu nu nə bə kugbə ynan kə un lə kidé mi an i mi y dəsi un kpɔ gbəđə o a Philippe Aməsiamə kə kpɔ un an kpɔ tiy un dada nə a wɔ mɔn i gbələ mi bə disa tɔɔ dada nə mi. ¹⁰ Mi yun kadə ji bə un lə dada mə i dada lə un ca mə an Enyɔn kə un lə un lə nu nə mi a wɔ a yco tiy unsen mə o tovo nə ynan an dada kə lə agbə lə tiy ran mə an yé i lə wɔ yé dɔ. ¹¹ Mi kadə ɛji nyə un lə dada mə i dada ca lə mə nyə Aloo mi kadə ɛjinyə cagbə tiy dɔ wɔ nan wo ta. ¹² Lə adodomə lə adodomə un lə nu nə mi bə Amə kə kadə ɛjinyə an atəun wɔ ɛnu kə un lə wɔ à wo A tə un wɛ ɛ i gbə sə wu ɛnə dɔbə nyan un yikɔ tiy dada gbɔ. ¹³ Aməsiamə kə biɔnu lə tiy kɔ mə an man wɛ nə ado tiy dada ykɔ to ɛjinyə. ¹⁴ Nə mi biɔ ɛnu dəsiadə lə tiy kɔ ji a man wɛ. ¹⁵ Nə mi rɔn un an mi lə tiy dɔdɔ a wɔ mə dɛ. ¹⁶ I man dɛkuku nə tiy dada i a nan mi kpədəuntɔ bu kə la nɔn mi a gbɔ tɛ gbɛ ɛ. ¹⁷ Gbɔngbɔn adodotɔ xiscəamə tɔ ɔ wo nkə tə un scɔe o dɔ bə wo un lə kpɛ o i woy dəsi dɛ o vɔ a mi an wo mi dəsi i a nɔn kidé mi i lə an mə. ¹⁸ Nyi un ka gbə mi a dɛ ken dɛ o man gbə trɔ va mi a gbɔ. ¹⁹ Man diy di mə an wo un ka gbə kpɔun lə sciscəamə o vɔ a mi a wo mi an kpɔun dɔ bə un lə agbə mi a ca wo mi lagbə. ²⁰ Gboynan mi a nyan bə un lə tiy dada mə i mi a cawo mi lə ɛmɔnyə i un ca un lə mian mə. ²¹ Amə siamə kə sə tiy dɔdɔ wo i wɔ də ji a amə ynan rɔn un i amə ke rɔn un an tiy dada ca la rɔn ɛn i un ca nan rɔn un i lə dɛ dɛkien disa nə. ²² Judas un nyi Pas Iscariot nu dɛdɛ i a dɛ dɛkio disa nɔn i un nyi amə siamə o. ²³ Yésu dɔy bə nə aməđə rɔn un an a scɔ tiy nyɔn tiy dada la rɔnen i mi a va gbɔ i mi a nɔn kidé. ²⁴ Amə kə un rɔn un an un scɔ nə tiy nyɔn wo o Enyɔn kə mi lə sə a y co nyi un ta gbɔ o vɔ a tiy dada kə dɔ un dɛka tɔ i. ²⁵ Un lə nu ɛnyɔn ynan wo gakəmə un gbə lə agbə lə mi an mə. ²⁶ Gaynan mə kpədəun tɔ gbɔn gbɔn kɔkɔ kə tiy dada la dɔ dɛka lə toy kɔ mə an a va kpɔ ɛnu wo mi i mi a va dɔ un ɛnu kə un nu nə mi a wo. ²⁷ Un nan mi ranmə fafa nyi un nə sigbə sciscəamə nan nə o Adika ykagbə comi o i mi un ka vɔn vɔn o. ²⁸ Mi sə sigbə un nu nə mi an un yikɔ i man trɔ gbɔ nə mi Nə mi rɔn un an mi an tayə dɔbə un yi kɔ tiy dada gbɔ i tiy dada ganygan wu un. ²⁹ Ifia un nu nə mi gbɔscɔ a vamə nə mi an kadə ji gakəmə a va jɔ a. ³⁰ Nyi un ka gbə sco nu sugbɔ nə mi o dɔ bə sciscəamə yé nukprɔtɔ gbɔnɔn un dɔ un sen dɛken də ɛjinyə o. ³¹ Vɔ a nə amə wo nan nyan bə un rɔn tiy dada un wɔ nɔn ɛku kə i dɔ un an i mi a citə nə nu a co ləla.

Chapter 15

¹ Enyə i nyi vigne tii dodo a i tiy dada nyi vigne ti ye bo dətɔ. ² E co alɔ dəsiadə kə ylé cɛnku a o nə kpɔtiawo kə lə cinku wo a wa kpɔ vovo nə wo a tə un cɛnku sugbɔ. ³ Xoxo a mi an wo a nu kɔ cagbə ɛnyɔn kə un nu nə mi a wo. ⁴ Mi nɔn ɛmə nyə nə un ca man nɔn mi a mə sigbə bə ati lɔ vi dɛken ykatə un cɛnku nə y lə ati un o gaynan mə mi a ca wo mi y katəy cɛnku nə mi un lə ɛnu nyə o. ⁵ Enyə i nyi vignetiə mi a wo nu nyi yé lɔviwo Amə kə lə ɛnə nyə i un ca un lə mə an a cɛnku sugbɔ dɔbə nə tiy nyə den ləmə an mi ykatən wɔ ydɛken o. ⁶ Nə aməđə un lə mə nyə an wo a cɛ dɛnkpɔ sigbə atilɔvi scɛuɛu i amə wo la va lə iss bɔ zo. ⁷ Nə mi lə nyə i scɔ tiy nyɔn wo a mi a biɔ ɛnu dɛ sia dɛ i mi a scɛ. ⁸ To ynan ji tiy dada a scɔ dodo dɛji bə mi cɛncen sugbɔ i mi nyi tiy nukpraviwo. ⁹ Sigbə tiy dada rɔn an un ca un rɔn mi ɛnə mi nɔn tiy rɔn rɔn mə. ¹⁰ Nə mi scɔ tiy dɔdɔ wo a mi a nɔn tiy rɔn rɔn mə sigbə un scɔ tiy dada yé dɔdɔ i un lə yé rɔn rɔn mə ɛnə. ¹¹ Un nu ɛnu ynan wo nə mi nə mi nə mi a kpə jijo i mi an jijo a nan nyi blibo. ¹² Mi kpɔ tiy sə dɛdɛ wo mi rɔn mi an dɛkiwo wo sigbə un rɔn mi ɛnə. ¹³ Rɔn rɔn gan an tɔ yé nyi bə nan cɔ tɔ gbə nan də ɛsclɔ wo wo ta. ¹⁴ Mi a nyi ɛsclɔnyə wo nə mi lə wɔ dɛ ɛnu mi lə wɔ dɛ ɛnu kə un lə dɔ mi a wo ji. ¹⁵ Nyi un ka gbə va yɔ mi bə su bɔ vi wo o dɔ bə subɔvi ynyan nə ɛnu kə yé nukprɔtɔ lə wɔ o ɔ un yɔ mi bə ɛsclɔnyəwo dɔ ɛnukəyti a dɔ a un nan mi nyan ɛnu kə un sə a wo séé co tiy dada gbɔ. ¹⁶ Ynyi mi a wo i can un o vɔ a ɛnyə i can mi i nan y kɔ mi nə mi an tə un cɛnku nə mi an ku cɛncen a nan nɔn mi an un nə ɛnu dəsiadə kə mi a biɔ tiy dada lə tiy kɔ ji a a nan mi. ¹⁷ Un bə wɔ dɔdɔ ynan wo nə mi cagbə mi an tə un rɔn an dɛki wo. ¹⁸ Nə sciscəamə ləkə mi an mi nyan bə ɛləkəun gbɔɔ sco nan va ləkə mi. ¹⁹ Nə mi nyi sciscəamə tɔ à sciscəamə la rɔn mi sigbə yé tɔ wo ɛnə vɔ à ɛnukə dɔ a mi y amə sciscəamə tɔ o dɔ bə un can mi lə sciscə amə tɔ wo mə ye i nan bə sciscəamə lə kə mi. ²⁰ Mi dɔ un ɛnyɔn kə un nu nə mi a wo subɔvi un ka tɛy wugan yé nukprɔtɔ o nə wo lə ti tiy yɔ mə yomə an woo a ti mi a ca wo yomə nə wo scɔ tiy nyɔn wo a scɔ mi a tɔ ca. ²¹ Wo a wɔ ɛnu ynan wo séé nə mi cagbə tinyə dɔ bə wo y dəsi woy dəsi amə kə dɔ un dɛka o. ²² Nə nyi un kə va nu nə wo a nu vɛn yka lə wo un o vo à ifia à kukuđə dɛ dɛ un gbə lə nə wo nuvɛn wo o. ²³ Amə kə ləkə an ləkə tiy dada ca. ²⁴ Nə i nyi bə nyi un wɔ ɛdɛ kə amə dɛken un wɔ kpɔ ləwo do mə an mɔvɛn yka gbə kpɔtɔ tɔ lə wo yun o vɔ à un ifia wo séé kpɛ i ləkə un kidé tiy dada. ²⁵ E nu la lə jɔ nə jrɔuyrɔndɛ wo nan va mə sigbə wo yrɔn lə wo sɛà mə ɛnə wo ləkə un də man jɔ man jomə. ²⁶ Gakəmə kpədəu la va (Amə kə man dɔ dɛka co tiy dada gbɔ a sigbə gbɔngbɔn adodo kə co tiy dada gbɔ à va do un dɛji. ²⁷ Mi a cawo mi an do dɛji ɛnukəy dɔ a mi lə kidé un kəkə co gɔmə jəjə

Chapter 16

¹ Un læ scõnu cò ænuluwo un næ mi cà gbêto ñḡkà kpàcà mi ò. ² Wò a dḡ mi dò là ɛdɛnòscɔ wò mæ gajḡnan mæ gamæ sun i amæ kè là wù ni àn à bubæ y é lé wòddò ḡḡḡn un gbi nè Mawù. ³ Wó á wò ænu ynan wò dḡ bə wò un dæsi tiḡ dàdà aló ɛnyə ò. ⁴ Un lé ni æni ynan wò nè gækəmə əgà là xò nè ænu ḡnan wò nən tḡ jɔjɔ à mi àn dḡji sigbə un nui dḡ nè mi àn ḡyi nù ænu ḡnan wò nè mi cò gə mæ jə jə ò dḡ ænu kə dɔ ci un lə kide mi. ⁵ Un yikɔ amæ kə dɔun dḡdà gbɔ i amæ daken un lə mi an mæ i biɔ un sè bə ləfi ɛyikɔ ò? ⁶ E un kə dḡa à kə un nu ænuynan wò nè mi an adikà lə comi. ⁷ Ganykə ɛnyɔn dòddò i un lə nù nè mi ɛyɔn nḡ mi bə man yi dḡ bə nè nyə un yi à kpədəuntɔ à tɔ à ykà và nè mi ò vɔ à nè un yi à man dɔe dḡdà mi. ⁸ Gakəmə à và à kpədəytɔ là và disá sci xəamə yé mansɔ wò kùdɛ ænuvɔen un næ mi lə kòjòdḡscò kide kòjòdòddòmə. ⁹ Kù dé ænuvɔen un ænukədɔà wò ḡ kadə ɛjinyə ò. ¹⁰ Kudé ænu toho wò wɔ ænukədə un yikɔ dádà gbɔ i miḡ kagbə kpɔ un gbəḡ ò. ¹¹ I kudé kó jó dḡ dḡ un ænukədɔa wò dḡ kò jò nè sci x əamə yé fiɔ vɔ. ¹² Enyɔn sùgbɔ wò là asinyə bə nən nù nè mi vɔ à mi y ká sè wò séé gɔmə ifiá. ¹³ Gaḡḡnan mæ an gækəmə i, gbɔḡḡḡn kə nú nè adòddò lá vá á à kprɔmi adòddò mæ tḡ dḡbə ḡkà và scõnu lə yéḡtá dḡkisi ò vɔ à ænu kə i sè yé i i kà nu i à nù ænu kə kə và jɔ à wò nè mi. ¹⁴ A dḡ un dḡji dḡ bə a sc ò ænu wò là ɛgbɔ nyə i l'a vá nu wò nè mi. ¹⁵ Dádà yé nú dḡsiciḡ nyi tiḡ nyə ænukədɔ à un mi bə gbɔn gbɔḡḡḡn à là x ò tiḡ ḡ nù wò i là và nu nè mi. ¹⁶ Mən diḡ diḡ mæ mi y ká gbəkɔ un ó lə yḡnán gbəkə à mi an gbə à mi an gbə và kpɔ un. ¹⁷ Aməḡəwo lə nukprávi à wò domə i lə biɔ wò dḡ kiwo dḡkiwo sə bə nukə nyi yḡnán wò i i lə nu nè mi man diḡdiḡ mæ àn miy ká gbə kpɔ yé ò man diḡdiḡ mæ kə à nù à gbə kpɔ yé i ænukədɔci yé yikɔ dádà gbɔ? ¹⁸ Wo lə mi bə dḡə dḡ i lə scò nu lə i nù bə man diḡdiḡmæ? Mi y nyan ænu kə i lə nu an o. ¹⁹ Yésu kpɔ bə wò ji bə yewo à biɔe ɛnyɔn wò sé imi nè wò bə mi lə biɔ mi an dḡkiwò sə bə nù kə i un kà nu i mi bə Man dydiy mæ an mi y ká gbə kpɔ un ò i i lə zan an kə à mi à kpɔ un? ²⁰ Lə adódòmə lə adòddò mæ un lə nù mi bə mi à và lə fanvi i mi an lə fan koé vɔ à sciscəmə là lə kpɔ jijo mi an lə adɔnùḡḡḡmæ scò vɔ à ḡkatəun gbənə mi ò. ²¹ Lə gbòynən miḡ ká bi ò un ɛnyɔn sè ò. Lə adódòmə lə adòddòmə un lə nù nè mi bə ænu dḡsiaḡ kə mi an biɔ dádà lə ḡḡun kɔ mæ an à cɔe nə mi. ²² Mi à cəwó mi lə adɔnuḡḡḡmæ vɔá man gbə kpɔ mi i mi an kpɔ jijɔ i aməḡə ḡkatəun gbənə mi ò. Lə gbòynən mi y ká bi ò un enyɔn wò sè ò. ²³ Lə adodòmə lə adòddòmə un lə nù nè mi bə ænu dḡsi á dḡ kə mi an biɔ dàdà lə ḡḡun kɔ mæ an à cɔe nə mi. ²⁴ Eó gá əlámə án miḡ kpɔ biɔ ḡḡeken lə tiḡ kɔ ji haḡò ò mi biɔ nè mi à sc ɔe kide jijɔ. ²⁵ Un nù ɛnyɔn ynan wò nè mi lə ɛgbə yta vá xconu nè mi lə ɛgbə ḡḡaytá mæ ó vɔá to vɔ nəynan man sconu nə mi agbaygba có dàdà un. ²⁶ Lə gbòḡán mi an biɔ ænu lə tiḡ kɔ mæ i nyi un kagbə dḡkukú nè ḡj dáda də mi an nu ò. ²⁷ Dóbá dàdà ḡtá rɔn mi ænukəelá mi á ó mi rɔn un i mi kaḡə jinyə bə un cò tiḡ dàdà gbɔ. ²⁸ Un có dàdà gbɔ i un vá sciscəmə un gbə trɔ lə nu nḡ mi kə un kácó lə sciscəmə mæ i un yikɔ tiḡ dádà gbɔ. ²⁹ Yé nukpraviwo nù bə kpɔdɔ un ifiá i ə sconu nè mi agbaygba kə un gbə scó nu lə ɛgbə wlawla me ò. ³⁰ Ifiá mi nyan bə ɛnyan ænu ynan wò séé i un gbə hián bə aməḡəken nán biɔwo sè ò ɛagbə ḡḡnən tɔ à mi kandé ə kadə ə jiwo bə əcò Mawu gbɔ. ³¹ Yésu dḡḡ nə wò bə Mi kadə ji ifiá? ³² Mikpɔ gaxoxo la và ɛn ɛn i i vá vɔ i mi à wò séé mi à vá káká aməsiamə la yi yé scomə i mi an và gbə nyə dḡken dḡ gankə un nyi nyəḡəken i ləḡɛ ó vɔ à tiḡ dàdà lə kide un. ³³ Un nù ænu ḡḡnən an mi àn tò scá scáwó mæ vɔá mi dḡ ji un dḡ sciscə a mæ ji.

Chapter 17

¹ Kə yésu nu ɛnyɔn ḡḡnan wò séé vɔ à əkɔta yi jḡḡkori i nu bə dada gamə an sun cɔ. ² Tututu sigbə ənə ysen də untiran dḡsiaḡəji bə nan nan agbə mavɔ amə kə wò əcɔ nə an. ³ Agbəmavɔ yé i a nan bə wò a dæsi əwo Mawu dḡka tɔtɔ kide amə kə ədɔdḡḡa y yésu kristo. ⁴ Un dɔ wò dḡji lə anyi gban ji i un wɔ i un wɔ ədɔ kə əḡḡ un an wò. ⁵ Co ɛgbəji a dada cɔy dḡji lə wò yta gbɔ lə dodo dḡji kə un scɔ lə gbɔwo gbɔscɔ əsciscəmə nan va jɔ. ⁶ Un nan i amə kə ənan un an wò séé lə sciscəmə an dæsi tɔ ykɔ i wò nyitɔ wò i ə cɔ wò un i wò scɔ tɔ nyɔn wò. ⁷ I wò nyan un ifiá bə ænu kə un lə wɔ cɔ a wò a cɔ ɛgbɔwo. ⁸ Do bə ɛnyɔn kə əcɔ un an ye i y cɔ nə wò wò scɔe i wò kadə ji lə adodo mæ bə y cɔ ɛgbɔwo i əwo i cɔ y dḡḡa. ⁹ Un lə dogbəḡa də wò ta nyi un lə dogbə dḡḡa də sciscəmə ta o vɔ ɔa də amə kə əcɔ un ann wò i dḡ bə wò nyi tɔwo. ¹⁰ Amə kə nyi tiyun wò a ə nyi wò ca tɔ i amə kə nyi tɔ wò a nyi un ca tɔ i un lə dɔ dḡki nyə dḡji. ¹¹ Nyi un gbə un gbə lə sciscəmə o wa wò lə sciscəmə i un gbɔnɔn ɛgbɔwo dada kɔ kɔ kprɔwo lə tiy kɔ mæ ykɔ kə ənan an cagbətɔ nə wa zun dḡka tututu sigbə əwo kide ɛnyə mi nyi dḡka. ¹² Gakəmə un lə kide wò a un lə kprɔ wò lə tɔ ykɔ kə ənan an mæ un lə kprɔ vɔ i amə daken ybu lə wò mæ o nə gbə əvi kpoto a cagbətɔ ænu rɔn rɔn dḡ a wò nan va mæ. ¹³ Un ifiá à un gbɔ nɔn ɛgbɔwo vɔ a un nu ænuynan wò nə wò lə sciscəmə cagbətɔ wa kpɔ jijo fɛe lə ænu nyə. ¹⁴ Un sconu nə wò i sciscəmə ləkəwo ænukədɔa woy gbə nyi esciscəmətɔ tututu sigbə un ca nyi un gbə nyi sciscəmə tɔ ənə o. ¹⁵ Nyi un lə ji bə man dḡ wò do lə sciscəmə o vɔ a nə an tə un kpɔ wò ta lə amə vɔe wò simə. ¹⁶ Tututu sigbə nyi un gbə lə sciscəmə an wa wò ca un gbə lə sciscəmə o. ¹⁷ Wɔ wò kɔ kɔ lə a dodomə dḡ bə tɔ nyɔn nyi adodo. ¹⁸ Tutu sigbə ədɔ un dḡḡa sciscəmə i un ca un dɔ wò dḡḡa. ¹⁹ Un cɔe də dḡkinyə f ji cagbə wò tɔ əḡḡnyitia nə wò ca wa cɔe də wò dḡ kiwo ji lə adodomə. ²⁰ Nyi un lə dogbəḡa də wò dḡken ji o vɔ a də amə kə la kadə ɛjinyə tɔ wò nu sco mæ ta cagbətɔ wò a nyi dḡka tututu sigbə əwo dada ɛnyitiyun i un ca tɔ wò ənə. ²¹ Un lə dogbəḡa bə wò ca a nɔn mi an mæ nə sciscəmə nan kadə bə ədɔ un dḡḡa. ²² Un nan wò dodoḡəji kə ənan an nə wò a zun dḡka tutu sigbə əwo kide ɛnyə mi nyi dḡka. ²³ Nyan lə wò mæ i əwo ələ mæ nyə ænukəyti a nə wa zun ænu blibo dḡka nə sciscəmə nan nyan bə ədɔ un dḡḡa i ə rɔn wò sigbə ərɔn un ənə. ²⁴ Dada amə kə ənan an wò a un ji bə wò ca wò a nɔn lə fi un lə à nə wa tə un kpɔ tiy dododəji kə ə nan an dḡbə ə rɔn un gbɔscɔ wa dḡ sciscəmə anyi. ²⁵ Dada tututu sciscəmə ydəsiwo o vɔ a nyan un dəsiwo i wò ca wò nyan bə əḡḡ un dḡḡa. ²⁶ Un nan i wò dæsi tɔ ykɔ i man gbə trɔ wɔe kə nə rɔn rɔn kə əḡḡ un an nn sun wò si nə man nyi.

Chapter 18

¹ Kə i nu ɔnyɔn ynan wo jɔɔ a yésu trɔ yi a kpadəka nɛ cédrɔn é barri mɛ lɛ ɔdɔdɔka mɛ kɪdɛ yé nukpravi wo. ² Judas kɛ cɛɛ nan dɛsi lɛ ynan dɛ dɔbɛ yésu yɪnɛ lɛynan ɔjɛjɪ kɪdɛ yé nukpraviwo i yé ca nɔnɔn wo mɛ. ³ Gaynan mɛ an Judas kprɔ sojawo kɪdɛ sɔ ja mɛganwo kɛ vɔsɔtɔ ganygan wo kɪdɛ pharisitɔwo dɔdɪdɪ gɔɔ nɔn lɛynan kɪdɛ ɔdɛɛ viwo tɔ ci wo kɪdɛ ahwa wɔ nu wo. ⁴ Gaynan mɛ an yésu wa nyan ɔnu kɛ lɛ jɔ a zɔn dɛ wo jɪ i lɛ biɔsɛ bɛ mɛ i mi lɛ jɪ. ⁵ Wo dɔy nɛ bɛ yésu Nazareth tɔ yésu dɔy nɛ wo bɛ Enyɛ kɛ Judas kɛ sɛ a ca lɛ sɔ ja wo mɛ. ⁶ I i lɛ nu nɛ wo bɛ Enyɛ kɛ wo trɔ yi ygbɛ i wo sée gɔjɛn dɛ anyigban mɛ. ⁷ I i gbɛ trɔ lɛ biɔ wo sɛ bɛ mɛ i nu lɛ jɪ i wo dɔy nɛ bɛ yésu nazareth tɔ. ⁸ Yésu dɔ y nɛ wo bɛ un nu nɛ mi ɔcosco bɛ ɔnyɛ i nɛ i nyi ɔnyɛ i mi lɛ yi ytayta mi gbɛ amɛ kpɔti a wo dɛ nɛ wo a yi. ⁹ Nɛ to ynan mɛ an ɔnyɔn la va mɛ lɛ kɛ ɔcɔ un an wo mɛ an dɔkɛn un bu o. ¹⁰ Gaymɛ simon Petro kɛ adɛkpɛ lɛ sia dɛ do i kpa tɔ dusimɛtɔ nɛ vɔsɔtɔ wo fiɔ yé subɔvi dɔka subɔvi a tɔ bɛ Marichus. ¹¹ Yésu nu nɛ Petro bɛ cɔ adɛkpɛ a dɛ yé kumɛ nyi un dɔ la nu nu lɛ kɔ fu kɛ dada cɔ un an mɛ. ¹² I soja wo ha coco à kɪdɛ wo ykɔnɔntɔ a kɪdɛ yuɔɔtɔwo sɔ ja gan wo a lɛ yésu i blɛ. ¹³ Wo cɛɛ yi nɛ anne kɛ nyi caiphe asiato caiphe i lɛ nyi vɔsɔtɔwo fiɔ lɛ ɔscoynamɛ. ¹⁴ I yé i nyi amɛ kɛ nu nɛ yuɔɔtɔ wo bɛ ɔdɔn mi an jɪ wu bɛ amɛ dɔka nan ku dɛ dukɔ a sɛ ta. ¹⁵ Simon Petro kprɔ yésu do kɪdɛ yé nu kpravi bu ca gaynan mɛ an vɔsɔtɔ wo fiɔ a dɛsi nukpravi ynan dɛ i i dɔ vɔsa tɔ a yé scomɛ kɪdɛ yésu. ¹⁶ Vɔ a simon Petro lɛ sciscɛ nu lɛ sc cɔ sɔ à nu. i nukpravi kɛ vɔsɔtɔwo fiɔ a dɛsi à do i sco nu nɛ ɔdɔcɔtɔ kɛ lɛ scɔ sɔ nu à i kprɔ Petro dɔ ascoamɛ. ¹⁷ I ɔdɔcɔtɔ kɛ lɛ kpɔ ɔhɔn a jɪ nu nɛ Petro bɛ un nyi amɛ la yé nu kpravi wo do mɛ tɔ dɔka ca i i dɔy bɛ nyi un nyi o. ¹⁸ ɔdɔcɔtɔ kɪdɛ sɔ ja wo mɛgan jɛtɔdɛ lɛ nyan dɛ wo bɛ aman kɛ zo dɔ bɛ vivo lɛ i wo lɛ scuzo petro ca lɛ scuzo lɛ wo gbɔ i jɛtɔdɛ. ¹⁹ Vɔsɔtɔ wo fiɔ a lɛ biɔ ɔnyɔn wo yésu sɛ kɪdɛ yé nukpraviwo kɪdɛ yé nukprakpra wo un. ²⁰ Yésu dɔy nɛ bɛ un sco nɛ nu lɛ gbay gba gasiagamɛ nɛ dukɔ a un kpra nɛ nu lɛ habɔbɔwo mɛ kɪdɛ ɔdɔscoscɔmɛ kɛ yuɔɔtɔwo bɛ nɔn lɛ gasia gamɛ nyi un nu ɔnyɔn dɔkɛn b ɔo. ²¹ Nukɛijɔ i agbɛ lɛ biɔ un ɔnyɔn ɔnnan sɛ Enyɔn wu bɛ nan biɔ amɛ kɛ un nu nɛ a wo sɛ. ²² Gakɛmɛ yésu nui ɔnɛ an sojagan dɔka kɛ lɛ ynan dɛ a lɛ scoé i lɛ nu nɛ bɛ nɛ nɛ i wo dɔ nɛ ɔnyɔn un nɛ vɔ ɔ a tɔ wo fiɔ nɛ an. ²³ Yésu dɔy nɛ nɛ un sconu dago a nu un vɔ a nɛ un dɔy wɔn un gbi an nukɛijɔ i ɔlɛ sco un. ²⁴ Anne bla yésu i sɛ dɪdɪ caiphe vɔsa tɔ wo fiɔ a. ²⁵ Petro gbɛ lɛ ynan dɛ i gbɛ lɛ scu zo wo gbɛ lɛ biɔ sɛ wo ca un nyi yé nukpra viwo domɛ tɔ dɔka Egbɛ mɔn i nu bɛ o la. ²⁶ Vɔsɔtɔ wo fiɔ yé subɔvia wo domɛ tɔ dɔ ka kɛ nyi amɛ kɛ pétro kpa to nɔn an yé jila nu bɛ nyi un kpɔ wo lɛ ɔbo a mɛ kɪdɛ a. ²⁷ Petro gbɛ mɔn kɛ i zɔdɔka hoklo cu ɔaata. ²⁸ Wo kprɔ yésu yi caphe gbɔ lɛ kojoɔosco lɛ y gban gban si wo un dɔ asco a mɛ o cagbɔtɔ ɔrisco y ka nɔn wo un o dɔ asco a mɛ tɔ un dɔ didito amɛ un zan. ²⁹ Gaynan mɛ an pilate do ilɛ biɔ wo sɛ bɛ Enu baɔa kɛ i mi kpɔ lɛ amɛ la un. ³⁰ Wo lɛ dɔ y nɛ bɛ nɛ amɛla un nyu ɔnu baɔa wo tɔ a mi un ka kprɛ va nɛ wo o. ³¹ Pilate nu nɛ wo bɛ mi kprɛ ɔe yi nɛ mi an vɛ dɔ kojo nɛ sigbɛ mi an sɛ à un dɔ mɔn nɛ ni bɛ mi an wu amɛdɔkɛn o. ³² Wo nu ɔnɛ cagbɔtɔ yésu yé nyɔn wo a nan vamɛ gakɛmɛ wo lɛ sawoé ɔku kɛ i ka ku a. ³³ I Pilate gbɛ trɔ yi kojoɔosco à i wɔ yésu i lɛ biɔ sɛ bɛ E wo i nyi yuɔɔtɔwo fiɔ a. ³⁴ Yésu dɔy nɛ bɛ wo unta i lɛ biɔ un ɔnyɔn ynan sɛ alo wo i dɔ wo bɛ nan biɔ un sɛ ɔnɛ. ³⁵ Pilate lɛ dɔy nɛ bɛ E nyi yuɔɔtɔ a wo un ta du kɔ à kɪdɛ fada gany gan wo lɛ wo lɛ wo va un nukɛ ɔwɔ. ³⁶ Yésu dɔy bɛ tiy fiɔ dɔusco ylɛ ɔciɛɔɛ ɔlamɛ o nɛ i nyi ɔnɛ an tiy subɔviwo la wɔ avu kɛkɛ wo un ka tɔ un lɛ un nɛ yuɔɔtɔ wo o untayta tiy fiɔ dɔusco ylɛ ɔciɛɔɛ ɔla mɛ o. ³⁷ Pilate lɛ biɔ sɛ bɛ E nyi ɔfiɔ dɔ a i i dɔy nɛ bɛ Ewo i lɛ nu bɛ un nyi ɔfiɔ cagbɛ ɔnu ynan unti i wo y i un va sciscɛamɛ nɛ man dɪdɪsɛ lɛ adodo mɛ Amɛ kɛ nyi adodonutɔ wo a sɛ nɛ tiy gbɛ. ³⁸ Pilate lɛ nu nɛ bɛ nuké i nyi a dodo a kɛ i nu ɔnɛ jɔɔ a ɔdo i nu nɛ yuɔɔtɔwo bɛ nyi un kpɔ ɔnu baɔa dɔkɛn lɛ amɛla y o. ³⁹ Mi an kɔ i i nyi bɛ man gbɛ gakpamɛtɔ dɔka dɛ nɛ mi nɛ didito amɛ zan i mi lɛ jɪ bɛ man gbɛ yuɔɔtɔwo fiɔ à dɛ a. ⁴⁰ Wo gbɛ lɛ da sc a i nu bɛ un nyi amɛ ynan i o vɔ a barablas i barablas ɔnu baɔa wɔ tɔ i i nyi.

Chapter 19

¹ I Pilate cɔ sɔ ba itɔ yésu scosco. ² Soja wo rɔn a un ja kuku i sɛ cɔn dɛ ta nɛ yésu i do awu jɛn lɔ bɔ nɛ. ³ Wo va gbɔ i lɛ nu nɛ bɛ mi lɛ ciwo yuɔɔtɔ wo fiɔ i wo lɛ scoé kɪdɛ wo lɔwo. ⁴ I Pilate gbɛ trɔ do kɛ i lɛ nu nɛ wo bɛ mikpɔ un cɛɛ va sciscɛ nu nɛ ni cagbɛ tɔ mi an nyan bɛ nyi un kpɔ vodada dɔ kɛn lɛ un o. ⁵ Yé do kɪdɛ a un ja kuku i do awu jɛn diy dɪ dɛ IPilate lɛ nu nɛ wo bɛ mi scɔ amɛ an. ⁶ Gakɛmɛ vɔsɔtɔ wo kɪdɛ sɔ ja mɛgan wo kpɔ yésu a wo lɛ dasca i lɛ nu bɛ mi scɔɛ nɛ mi an ta wo mi an krɛ dɔ bɛ nyi un kpɔ vodada dɔkɛn lɛ un o. ⁷ Yuɔɔtɔwo dɔy nɛ Pilate bɛ E sɛ lɛ mi an si i lɛ nu bɛ ɔdɔ la ku cagbɔtɔ ɔcɔ dɔkia bɛ Mawu vi. ⁸ Gakɛmɛ Pilate sɛ ɔnyɔn ynan an vɔn vɔn gbɛ trɔ dɔé. ⁹ I i gbɛ yi ko jo dɔsco i gbɛ lɛ biɔ yésu sɛ bɛ fi ɔcɔ gaynan mɛ an yésu un gbɛ dɔ ɔnyɔn dɔkɛn un nɛ o. ¹⁰ I Pilate nu nɛ bɛ un ka gbɛ dɔy an un nyan bɛ un dɔ unsen unsen i la gbɛwodɛ i dɔ unsen i la krana. ¹¹ Yésu dɔy nɛ bɛ un dɔ unsen dɔkɛn dɛ ɔjɪnyɛ i sɛ to vo nɛ kɛwo cɔ nɛ wo cɔ jɪykori o vɔ ɔa amɛ kɛ cɔ un dasi nɛ wo a yé nu vɔn sugbɔ. ¹² Kɛ i dɔy nɛ ɔnɛ an Pilate jɪ bɛ yé a gbɛ dɛ vɔ à yuɔɔtɔwo lɛ dasca i lɛ nu bɛ nɛ ɔgbɛ amɛ ynan dɛ à un gbɛ nyi césar yé sclɔ à sconu kɛ lɛ cɔ dɔ kia dɔ fiɔ a ɔlɛ sconu kɛ unjɛ a wo nɛ césar. ¹³ Gakɛmɛ Pilate gbɛ sɛ ɔnyɔn ynan wo a ɔdɔ yésu dɔ i kanren dɛ ɔfiɔ zikpi a jɪ lɛ lɛ fi wo wɔ nɛ bɛ le Pavé vɔ a lɛ hébri gbɛmɛ an Gabbatha. ¹⁴ Kpɔ ɔlɛ nyi didito amɛ zan yé kpakpa dɪ ykɛkɛ sigbɛ gaden mɛ ɔnɛ Pilate nu nɛ yuɔɔtɔwo bɛ mi kpɔ mi an fiɔ kɛ. ¹⁵ Wo dasca nan gbɔ lɛ ynan nan gbɔ lɛ ynan mi krɛen Pilate mi nɛ wo bɛ E jɛ bɛ man kran mi an fiɔ a vɔsɔtɔ gany gan wo dɔy nɛ bɛ Efiɔ dɔka kɛ lɛ mi an si a yé i nyi césar. ¹⁶ I Pilate gbɛ yésu dɛ nɛ wo bɛ wo a vɛ krɛn. ¹⁷ I wo kprɔ yésu do i yé unta dro aticoga i wo kprɛ yi toho hɛ wo wɔ nɛ bɛ unta sen sen yé toho i lɛ hébri gbɛmɛ an wo wɔ nɛ bɛ Golgtha. ¹⁸ Wo kran yésu dɛ aticoga un lɛynan i wo gbɛ kran amɛ amɛvɛ dɛ gbɔ lɛ dusi kɪdɛ ɔmɪɔn mɛ nɛ i yésu lɛ dɔy domɛ. ¹⁹ Pilate ca yrɔn nu disa dɔka i sɛ dɛ atico ga un. E yrɔn bɛ yésu Nazareth tɔ yuɔɔtɔwo wo fiɔ. ²⁰ Yuɔɔtɔ sugbɔ wo rɛn nɛ desi ynan dɔbɛ lɛ fi wo kran yésu do à ɔ tɔbɔ ɔdu a E yrɔn nu an dɛ hébri Latin kɪdɛ grec wo gbɛmɛ. ²¹ I vɔsɔtɔ gan,ygan yuɔɔtɔ wo nu nɛ Pilate bɛ un ka gbɛ yrɔn bɛ yuɔɔtɔ wo fiɔ o vɔ a nan a nyɔn an amɛ la nu bɛ un nyi yuɔɔtɔwo

fiɔ. ²² Pilate dɔy bə Enu kə un yrun an un yrun vɔ. ²³ Gakəmə sɔ ja wo hran yésu jɔɔ à wo cɔ ja wo sɔɔ dɔka dɔka i avu diydi ca vɔ a awu diydi an woy tɔn un de nɔnɔn mə dɔ ji o wo tɔn un vɔɔa co əji va agɔ mə i. ²⁴ I wo lə nu bə wo dɔkiwo domə bə mi un ka grɛn o vɔ à mi an rɛlə nə mi an kpɔ mɛ tɔ i a nyi an. Enu ynanɔ wo jɔ cagbɛtɔ ɔnyɔn kə wo yɔn dɛ à nan va mə wo man tiy wi wo lə wo dɔ ki wo mə i wo ra tiy wu vɔɔa. ²⁵ Sɔ ja wo i wo ɔnu ynan yé nanan dida Marie clopas asi à kidé Marie Magdala nyɔnrun ynan wo a jɛtə lə aticoga gbɔ dɛ. ²⁶ Gakəmə yésu kpɔ yé nanan kidé yé nukpravi kə i rɔn nɔn an lə gbɔ a i nu nə yé nanan bə nyɔnrun kpɔ ɔviwo. ²⁷ I i nu nə é nukpravi a bə kpɔ tɔ nanan I zɔdɔka nukpravi a kprɔɛ yi yé un ta scomə. ²⁸ Lə ynan un gbə à yésu kə i nyan sɔɔ sɔɔ bə ɔnu a wo sée vɔ à cagbɛtɔ ɔnu yɔn dɛ a nan va mə an nu bə cikɔmə lə tɛn un. ²⁹ Aya wa gban dɔka lə ynan kə aha acide tɔ dɔdɛ ɛ i wo cɔ dɔ vuvu bla dé atilɔvi un i sɔ zi dɛ aha mə i cɔɛ dɔji i sɔ kpənə. ³⁰ Kə yésu nu aha acide tɔ a jɔɔ a i nu bə Evɔ i bu ta i cɔ gbɔn gbɔn nan. ³¹ Kə i nyi grado yé ykəkə nə yudɔtɔwo nə amə kuku a wo yka nɔn aticoga un dɛ lə sabbat gbə à dɔ bə sabbat nyi ykəkə kə tɛ nə wo wo biɔ gbə lə Pilate gbɔ bə wo a yɛn amə kə wo kran dɛ a wo fɔ nə wo a dɔ wo untiran ji. ³² I sɔ ja wo va i yɛn afɔ nə amə jɛkɔtɔ à kidé amə amə və a tɔ à kə wo kran kidé yésu dɛ à. ³³ Gakəmə wo va dɔ yésu gbɔ a wo kpɔ bə ɔ ku vɔ i wo un yɛn yé fɔ wo o. ³⁴ Gaynan mə an sɔ ja wo domɔtɔ dɔka cɔ akprɔ tɔn ascetimə nə i zɔdɔka ɛkun kidé ɛci dɔ. ³⁵ Amə kə kpɔ ɔnu ynan dɔɔasə i yé dɔsəɔdɔɔa a nyi adodo nə mi a ca wo mi an kadə ji. ³⁶ Enu ynan wpo va jɔ cagbɛtɔ ɔnu yrun dɛ ɛl nan vamə yé scu dɔkɛn un yɛn o. ³⁷ Enu rɔn rɔn bu ca gbə nu bə wo a gbə va kpɔ amə kə wo tɔn asca timə nɔn an. ³⁸ Lə ɔnu ynan wo un gbə a Joseph d'Arimatee kə nyi yésu yé nu kpravi vɔ a lə bəbə mə dɔ bə vɔn vɔn nə yudɔtɔwo biɔ gbə lə Pilate gbɔ bə wa cɔ yésu yé kuku à Pilate dɔ mɔn nə cagbɛtɔ un natɔ à Joseph va cɔ yésu yé kuku à. ³⁹ Nicodème ca va yé i yi yésu gbɔ cɔ ɔzan mə dɔca Ecɔ ami hɔntɛ ca ka kidé aloes sigbə kpɛnkɛn mə kavɛtakpo ɔnə. ⁴⁰ Wo cɔ yésu yé kuku à cɔ gaga wu do nə i si ami hɔntɛ wo nə sigbə yudɔtɔwo wɔ nə amə dɔdɔ kɔ nu wo ɔnə. ⁴¹ I tɔ ho kə wo kɛn lə a ɔbo dɔ ka lə ynan i lə ɔbo a mə an yɔ cɔ yéyɛ dɔka lə nan kə wo un dɔ amə dɔkɛn dɛmə kpɔ o. ⁴² Cagbɛtɔ ɔnyi ɔnu wo gaglɔdo ykəkə nə yudɔtɔwo i kə yɔdo a tɔbɔ lə ynan wo cɔ yésu də mə

Chapter 20

¹ Kaba lə ykəkə kəlɛkəlɛ lə kɔsiɔa mə an gakəmə zublu gbə dɔ dɛ à Marie Magdala tɔ va do a a gbɔ i i kpɔ bə ɛkpə kə lə yɔ do a jia fri lə nu. ² I i sudu va yi simon Petro kidé nukpravi dɔka kə yésu rɔn nɔn an gbɔ i lə nu nə wo bə wo va dɔ ascɔtɔ lə yɔdo à mə i mi un nyan lə fi wo sɔ do o. ³ I Petro kidé nukpravi dɔtɔ a do i yi yɔdo à gbɔ. ⁴ Wo súdù wò amə və à dɔdu vɔ a nukpravi dɔtɔ à sudu kaba wu Petro i dɔ yɔdoà gbɔ jɛnɔkɔ nə. ⁵ I i bu bɔ kpɔ yɔ cɔ do a mə i kpɔ yé gaga wu a wo dɔdɛ anyi gban mə dɛ vɔ a un dɔdɔ yɔ do a mə o. ⁶ Simon Petro va va lə ygbəsi i dɔ yɔ do a mə i kpɔ gaga wu a wo lə anyi gban mə. ⁷ Kidé avɔn kə wo sɔ dɛ ɔta ji nə an avɔn ɛcaka kidé gaga wu a wo vɔa wo yɔn un dɛ akpa dɔka dɛ. ⁸ I nukpravi dɔtɔ à kə yi yɔdo a gbɔ jɛnɔkɔ a ca do mə i kpɔ i kadə dé ji. ⁹ Do bə kə kə gaynan mə an wo un gbə dɔy un bə ɛrɔn ɛrɔn nu bə yésu lə trɔfɔn co amə kuku wo mə o. ¹⁰ Adəkpɔvɔi a wo trɔyi wo ɛta wo scomə. ¹¹ Vɔ a Marie vɛ ɛ lə akpa dɔka dɛ nə yɔdo a i lə fanvi Gakəmə i lə fanvi an i lə bu bɔ kpɔ yɔ do a mə. ¹² E kpɔ Mawu dɔ la amə və kə dɔ awu yé pili pili kə kanrɛn dɛ à dɔka lə tagbə i ɔvɛatɔ a lə yé fɔwo gbɔ lagé lə toho kə wo cɔ yésu kuku a mɛrɛn do. ¹³ Wo lə nu nə bə nyɔnrun nu kɛjɔ i ɔlɛ fanvi Eɔɔ nə wo bə ɛnukə jɔ a wo va cɔ tiy scɔtɔ yi i nyi un nyan lə fi wo cɔɛ do o. ¹⁴ Gakəmə i lə nu ɔnə ɔtrɔ kpɔ i kpɔ yésu cite dé lə ynan dɛ vɔ a un nyan bə yésu i o. ¹⁵ Yésu lə nu nə bə nyɔnrun nukɔyɔ i ɔlɛ fanvi Mɛ i ɔlɛ ji. Ebubə ɔbɔtɔ i i lə nu nə bə ascɔtɔ nə i nyi ɔwo i va dɛdo a nu un lə fi ɛcɔɛ do a nə man yi i vɛ cɔɛ. ¹⁶ Yésu nu bə bə Marie i i trɔkpɔ i lə nu nə bə Enukpɔtɔ. ¹⁷ Yésu nu nə bə ka talɔ un o dɔ bə nyi un trɔ yi tiy dada gbɔ hɔdɔ o vɔ à nan yi tiy nɔnvi wo gbɔ nə nan nu nə wo bə un yikɔ tiy dada kidé ni an dada gbɔ tiy Mawu kidé mi an Mawu gbɔ. ¹⁸ Marie Magdala tɔ yi i vɛ nu nə nukpravi a wo bə un kpɔ ascɔtɔ i i nu ɔnyɔn ynan wo un. ¹⁹ Lɔ wetɔmə gboynan kə nyi ykəkə kəlɛkəlɛ nə kɔsiɔa i a ɛscɔ kəmə nukpravi a wo lə dɛ i ɔhɔn lə tutu dɛ à dɔ bə wo lə vɔnɔn nə yudɔtɔ wo i yésu va do dé wo dɔy domə i nu nə wo bə un ti fafa nan nɔn kidé mi. ²⁰ Gakəmə i nu ɔnə an ɛcɔ yé lɔscomə kidé yé scatimə disa nə wo kə nukpravi a wo kpɔ ascɔtɔ à ɔji jɔ wo. ²¹ Yésu gbɛtrɔ nu nə wo kə bə un t fafa nan nɔn kidé mi sigbə dada dɔy dɔɔa un ca un dɔ mi. ²² Gakəmə yésu nu ɔnə vɔ à ɔ dɔ fufu déwɔ lə nu nə wo bə mi sɔɔ gbɔn kɔkɔ a. ²³ Amə kə mi an nu nə bə wo cɔ tɔ nuvɔɛn kə wo a wa cɔɛ ɛ kə i amə kɔtɔ mi un sɔ kə a wo lə un dɛ. ²⁴ Thomas amə wuivə a wo domə tɔ dɔ ka kə wo lə yɔ bə Didyme an yle kidé wo gakəmə yésu va o. ²⁵ Nukpravi kpɔti a wo lə nu nə ygbəsi bə mi kpɔ ascɔtɔ i nu nə wo bə nə nyi un kpɔ flego wo dasi lə yé lə sco mə wo kidé nyi un cɔ alɔvi scodé yé bikpa kəlɛ alɔscomə kidé ascetimə nə an nyi un ka kadə ji o. ²⁶ Ykəkə amenyi yé ygbə à nukpravi a wo gbə lə ɛscɔ mə dɛ kidé Thomas Gakəmə ɔhɔna wo lə tutu dɛ à yésu va jə tɔ wo doydɔmə i nu bə untifafa nan nɔn kidé mi. ²⁷ I i lə nu nə thomas bə ɛ gbɔ va lə la nə nan kpɔ tiy lɔ wo nə nan cɔ tɔ lɔvi sco dé tiy lɔ scomə kidé tiy scatimə nə nan kpɔ ka nyi adɔkadɛtɔ o vɔ a kadə ji. ²⁸ Thomas dɔy i lə nu tiy scɔtɔ kidé tiy Mawu. ²⁹ Yéu nu nə bə ɛnukɔyɔtia ɛkpɔ un i a kadə ji wo a yɔ amə kə wo un kpɔ o vɔɔ a wo scɔsə. ³⁰ I yésu gbə wɔ ɔnu jɔn buwo sugbɔ lə nukpravi a wo yé ykuvimə ɔnu jɔn wo kə wo yrun de weman ɔlamə o. ³¹ Vɔ a wo yrun ɔnu ynan wo cagbɛtɔ mi an kadə ji bə yésu nyi kristo Mawu yé vi nə mi kadə ji ɔnə an mi an kpɔ agbə lə yé un kɔ mə.

Chapter 21

¹ Lə ɔnu ɛnɔnwò ɛgbə à yesu gbə trɔ dɔ nə yé adəkpɔvɔiwò lə tiberiade yé scù à tɔ i mikpɔ sigbə i lə dɔ nə wò à. ² Simon Petro kidé thomas kə wò lə yɔ bə didyme wò lə dù dɛ Nathanael canatɔ lə Gallelia Zebédée yé viwò kidé yesu yé adəkpɔvɔi amə buwò. ³ Simon Petro lə nù nə wò bə ɛ jikɔ i kaa vɛ lə ɔhoé wò nù nə bə mi à cə wò mi an yi kidé wò wò yi i wò dɔ tɔ jihùn dɔkə mə vɔ a lə ɔzan mə sée à wò ɛlɔ ydɔkɛn o. ⁴ Gakəmə ɔy kə à yésu va lə à scù à tɔ dɛ vɔ a adəkpɔvɔi à wò ɛnyan

bà yésu i o . ⁵ Yesu nù nà wò bà un ifia dakeje wò ñdèwò lè mi an si nà mi àn dù à wò dɔy nà bà ò o . ⁶ I nù nà wò bà mi da mi an scure scwe dà tɔ ji hùn àn yé dɔsimè i mi àn kpɔ i kà wò dà scuree à jɔ à wò ñ té ñ lè dòn èn o dɔ bà əhoé kà lè mē wò sùgbɔ . ⁷ Zəqəka adəkprɔvi kà yésu ròn nòn àn nù nà Petro bà Ascotɔ i gākəmə simon Petro sà bà ascotɔ i à əcɔ yé wù dɔ dɔ bà ədə awù dɛ i i zɔjə ascù mē . ⁸ Adəkprɔvi kpɔtià wò và dɔ tɔjihù m à mē dɔ bà wò ñ diydi lə ətɔ à tɔ à . ⁹ Gākəmə wò dɔ dɔ ànyì gbàn mē àn wò kpɔ i wò bɔ à kà zɔ dé ləynàn dɛ i əhoé kide kpɔnɔn ləji . ¹⁰ Yésu nù nà wò bà mi cɔ əhoé kà nù lə à dɔwò và . ¹¹ Simon Petro dɔ tɔ jihùn à mē i dòn scure kə mē əhoé gánygàn kàvetàkpɔ kide hohàciwò citɔ dà ànyigbàn mē togbɔ bà əhoé à wò sùgbɔ à scùwe ñ gren o . ¹² Yésu nù nà wò bà mi và dù nù adekprɔvi à wò dòmə tɔ dɛkən ñ dɔ ji i bié sà bà Mē i nyi o E lə nyàn nyàn mē nà wò bà ascotɔ i . ¹³ Yésu và i cɔ kpɔnɔn i sà nàn wò kide əhoé ca . ¹⁴ Ynàn i lə nyi zətɔn à tɔ kà yésu lə dɔ dɛki à disà nà adəkprɔvi và wò cɔ gākəmə i fɔn co amə kù kùwò dòmə . ¹⁵ Kəwò dù nù à jɔ yésu nù nà simon Petro bà simon yohanes yé vi ərɔn ñ wù sigbà amə kpɔtià wò ròn ñ ənə àn Petro nù nà bà əen ascotɔ ànyàn bà ñ rɔn wòé yésu nù nà bà nan ñdùdù tiy alengbɔvi . ¹⁶ I i gbətrɔ lə bié sà zəvəatɔ bà simon yohanes yé vi ə rɔn un àn Petro nù nà bà əen ascotɔ ànyàn bà un rɔn wòé yésu nù nà bà lə bà nà tiy un alengbɔ wò . ¹⁷ I gbətrɔ bié sà zətɔn à tɔ bà simon yohanes yé vi ə rɔn kə yésu bié sà kəkə zətɔn àn ə rɔn ñ àn i nù nà bə ascotɔ ànyàn ənù ñnàn wò sàə ànyàn bà ñ rɔn wò yésu nù nà bà Nàn ñdùdù tiy alengbɔwò . ¹⁸ Lə adòmə lə adódómə lə adódò mē ñ lə nù nà wò bà gākəmə ələ dəkə je e mē àn əcɔ nà tɔ wù dɔ i əyi nà ləfi jɔ wò à vɔ a nà əvə kpɔ à vrù tɔ lɔwò i amə bù lə dɔ awù nà wò i kprɔ wò yi lə fi jɔroé a . ¹⁹ Yesu lə nù ənə i lə sà jɔ əku kə Petro lə kù i adò Mawu dɛji à kə i nù ənə jɔ à i nù nà Petro bà kprɔ un dɔ . ²⁰ Petro trɔ kpɔ i kpɔ adəkprɔvi kə yésu ròn nòn àn cə kprɔ wò dɔ gbɔnɔn Amə kə kpravi kòmə nà yésu gākəmə wò lə dùnù i i nù bə Ascotɔ mē nyi amə kə kà sàwò à . ²¹ Petro kpɔ i nù nà yésu bà ascotɔ nù kèi amə ñnàn kàvə wò . ²² Yésu nu nà bà nà ñ ji bà nàn nòn agbə kəkə gākəmə mən gbə trɔ và dɔ kə kàn wò lə mē kprɔ ñ dɔ . ²³ I vɔ ənyɔn ñnàn kàkà də nɔnviwò mē bà adəkprɔvi ñkà kù o Gaynàn mē àn yésu ñ nù nà Petro bà adəkprɔvi ñnàn ñkà kù o vɔ a nà ñ jibə nàn nòn agbə kəkə mē gākəmə mən trɔ và dɔ kè kàn wò lə mē . ²⁴ Adəkprɔvi ñnàn kə i dɔqasə lə ənuwo ñ i mi nyàn bà yé dəsəqidi nyi adòdò . ²⁵ Enù bùwò sùgbɔ cə lə kə yésu wò nà wò bà wò à ñrɔn ənù ynàn wò sée à weman kə wò à yrɔn àn wò à ykà tə ñ nòn sciscəamə o .

Acts

Chapter 1

¹ Tofilu rɔnrɔntɔ le tiin wémà jɛnkɔatɔ à un ñrɔn nù cɔ enuké yésu wò kide enuke ikprà gākəmə kèe itɔ . ² I và sɛndɔ gbekiké wokəe yi jɛnkɔ ñj kɛn gbɔ né woàcɛyi kéké yé ñusen wé inù ñnùkəbà à méké icàn sigbà amédɔdɔwò ənə àwɔà dənəwò . ³ Lé yé fukpékpéwò ñgbəà ñdɛ dəkikià ditsà nà wò agbéagbə zə nénéde le ñkéké hoòkà gbràmə le xònn còmawu yé fié dudú . ⁴ Ké ikppɛ lé wégbɛ dɛà éde esé nē wòbɛ: mi ènùnà ké yousalem o, mixosɔ kpɔ ènunà ké yé zé fofòà dé , kɛnù ñxònu cò nemi à . ⁵ Yohana dé ci tà nàamé kide éci ganɛnə kòkò a lé madiɛji mē . ⁶ Mənəi ké amədɔdɔ àwò gbé bəà , wokà yésu sà be:axòtɔ éfic duxòu mé israel xòtɔn a? ⁷ Yesu donɔ wé bɛ: miàwuyàà,unhiàn ké mià nyàn ganəmə alò ñtə dɔ dɔ lé yé gusən nu à ò . ⁸ Nə, miésxɔ ñusen, imiànyi tig kunudɔwò wò lé yerwsalem kide yuda seé kide samaria ivə sɛn sɛndé xindé xixéà yé sen xò . Nyidɔ latrɔzù zùbrù i wreti latrɔzù hù kez gbɔxɔi axotɔà ye ñkeke gaygan,ke nyi aɔ ye ñkekeà nà dɔ . I awamə bə, aməsiamə ke ayɔ a ¹² Tfia wòtrɔcɔ amitòaa ji và yerusalem età ji diɛudi kide yerusalem si gbe kpəti dekà? ¹³ Ke wò dɔ eduaməà, wòyi jɛnkui xə kemə wonɔn amə amədɔawo nyi:petro, kide yoyanes, yakobo kide andré, filipo,kide toma, bartolomeo, kide simon, aməde kisinɔnɔ ye habɔbɔmetɔ wo kide yuda yakoboye vi . ¹⁴ Amə dekəwò cawò inyi: Maria,yesu ye nana kide yesu ye novù ñuciwò aməlawò sée xonənu kide susu deké i na le xo véxéqé . ¹⁵ Le ñkeke ñnawò mēà, xɔsetɔ ke wò həhrəmə anɔn sigbe anə kàtɔ enəa, wòbɔ i pétro cɔ jete le wòmə i nù nà wòbɛ . ¹⁶ Noviuwò ələbə mawunɔn ke gbɔngbɔn kòkò a nù dɔ tɔ fiɔ daviol ji,cò yuda, à nà nà mē . ¹⁷ Yuqə nyi miamə tɔdeka, i wò yétɔ le subɔ subɔdɔla mē . ¹⁸ Ifia, yuda cɔ enuwɔn ke iwaye ho sey xre anyigban dəkà, anyiba ñnaji i va geɛndɔ ikù nə.Ye xodawò, i ye xodamənùwò kaxrɛn . ¹⁹ Amə ke le yerusalemə wo see va se enye la, enəa wòcɔ ñkə nə anygba ñna be:"Hunyigba" ke woyɔnə le wo gbemə be "Akeldama" . ²⁰ Dobe wogrɔen dɛ le psalnowò mē be:yexo nadi mateletɔ i amə dekin ñka nɔ mə o! wogbe yrɔen dɛ cə be ame bulɔmə naxɔ ye dɔ! ²¹ Tadoa,ñucù ke zɔnə kide mi ga ke axoitɔ yesu iyinɔ igbɔnɔa wole mia mē . ²² Ca yohanes mawucide tanaməɔà ye gəməje je va sen de gbekike wo cəe ju le miagbɔa,ñucù itawodoməɔ deki nazu kunudetɔ ne ye fɔnfɔn a kpede mia ñu . ²³ Enei wocan amə aməve dɛ wo ñkur mə: woinyi yose ke woyɔnə be barsaba, igbe yonə be yusto kide matia . ²⁴ I wo xɔde nu be:"Axotɔ,ewo inyà aməgbeyo wò sée wò jimə . De amé ké ecan le amé ameve ilwò mēa disà . ²⁵ Nanə àwa nɔn subc subcdci ilamə sigbe amobébé enɔ de yùqə tohò yùda gbe edɔ ila iyi de tahò ke yeztə jia . ²⁶ Le ñna yé ñna yé ñgbea, wo jrenu de amə aməwea wo ñu.Enu a je matiaji,iwɔcɛe kpe de amedɔ dɔwride kawo ñ

Chapter 2

¹ Ke woqɔ ñidilaməñuzan ye ñkeke jɛnkɔ tɔa gbea wosée wovabɔ de oxò dəkəamə . ² Zedekà erudekà dilò jɛnkui sigtenx ayaxoxo enə ixɔ axo kemə wole à sée . ³ I wokpɔ erudekà, sigbenə ezo ye de enə, ji de wò doməɔ dɛsiadeji . ⁴ Gbɔgbɔ kòkɔa dɔ wòsee mēi wotɔ egbe vovovowò dòdò . ⁵ Le ganaməa, yuqatɔ vɔn mawu ke cɔ xieamədukɔn dɛsiade mēawo nɔ yerusalem gānāmə . ⁶ Ke enu dɔi, aməhə gangan dəkà tɔzin ivə bɔ.Enyɔ vɔ tewò dɔbɛ wo seé ke amə siamɔ le dɔ egbe vovowò . ⁷ Wòci yoa i la nù be: kanə ñnyi gale liatwò inyi aməke le xonua wò a? ⁸ Ne inyi mɔ i aməsiamə le se ye nycawò gəmə leyeytə ye gbemə kòo? ⁹ Aməke và,wò cɔ partia,media kide elam, mesopotamia, yudeo kide kapaqokia, pontio kide

asia.¹⁰ Frigia kide pam fila, egypte kide libia ye kpaɖeka ke le kirene nua.¹¹ Aməɖowo cowo co roma. kreta kide arabia. miawo ke va wo see a, etegnyi yudato, etgnyi trətci va trəgu yudato ca miawo see mile see ke wo le nù mauri ye nu jɪnɪn wò le mianɣtytawo gbemə.¹² Enei wò còkà,iciya, ile ka wò ɖekiwo sebe,cc enulá gómə dee? ¹³ Aməɖekawò tawò wəwə dodo wo be: anà ile mu wò.¹⁴ Pero kide aməuri dekaàwò cé jete i ikɔgbeyiji inù nəwòbe: yuda -ɲicuwo kide miawò ke nɔnə yerusalem awò, minà nə tiɲnɔwo ná yi tò mə nəmi.¹⁵ Dabe ɲnji áhai aməawò numù sigbenə milebu enəo; dabe ɲkeke ye gaxoxo amətɔtə̀tò ùnyi.¹⁶ I la nyi enyo ke wònudè tò enyɔnù dètò yoel ji be: ¹⁷ Avamə i le ɲkeke kpɛtiawò mə à, mawu inui, le mātɔ tɪɲ gbɔgbɔ kɔde jtira an see ji, i miāwri ɲucuwo kide nyaruvi wòanu enɲɔdè, deke jièviwò akpɔ ɲtegawò, i aməganxòwò à kù edrowo.¹⁸ I le ɲukeke ɲnawoməa, matvɔ tɪɲ gbɔgbɔ kɔde tiz dɔdɔɲ ùcnyɔ ɖe.¹⁹ I maàna i nukunu wò là do le jɪnkui ideswo le anyigban ji, ehù kide ɲo kide azɔbabra kpiti.²⁰ Nyidɔ latɔzù zùbrù i wreti latɔzù hù kez gbɔxòì axotɔa ye ɲkeke gaygan,ke nyi aɔ ye ɲkekeà nà dó.²¹ I awamə bə, aməsiamə ke ayɔ axotɔa ye ɲkɔaa, woaɖee.²² Israet ɲucuwo, miɖoto enyɔlawo! yesu nazaretetɔa, ɲucu ke ɲu maurna kpeɖoji mi le to enuɔaaawo kide nukunuwò kide desiwo ke mawr wɔ toji le miamə minyae ye en.²³ Aməke,wò cɔ deasi le maur ye danudòdòde kide nyànyàde à nu ke mità enu majɔmajɔ wɔtɔwò lɔji ikɔn de atɪɲù iurù.²⁴ Ye ke i mawu fɔ jete, ke ici eku ye veve wò nu, ke ɲteyù gan oa ta.²⁵ Dobe david nù cò ɲù ɖé be ... ɲkpɔnə axotɔa le tɪɲkuri mə daa, dabe ele tɪɲ dusinə be ekò ɲkadù le agɔmɔɲu o.²⁶ Ye idɔ i tɪɲji kpɔ jɔ, i tɪɲ de cò aseye, èn tɪɲ ɲtiran cə là gbɔndemə le mɔkpɔkpɔ mə.²⁷ Dobo ɲka gbe tɪɲkpɔri de ekùtamə o, i ɲkanà be ye mawumə moa nanyinyɔ.²⁸ Ewo ina i ɲnya agbemə wò ewo inà i ɲɖɔ kide jɔ le tò ypeur mə.²⁹ ɲucuwo kide nɔviwò, emò jɪgbɔɖe, kide nɔwiwo, emò le be, be mə nunyɔ nə mi kide jɪgbɔɖe co tɔgbi david ju be éku i wodii i ye yɔdo ledè egbaegba.³⁰ Ke inyi enyo nudetɔ, inyae be mawu do ɲgbe kide atəbu kàkà be ye rintaməvi deka la nɔ ye fɔ zinkpin ji.³¹ Ke inyadè enəa, exo nu co yesuye fɔfɔ a ɲù dè be, wò ɲgbe de yomə o i ye ɲtinan ɲnyiyɔn o.³² Yesu ɲnaa mawu fɔen jete, enu keyù miawo see miniyi ɖaseɖitɔ wò le.³³ Hatɔn ke wò doc de eji le mawu ye ke lɔdùnù mɛ,i ixɔ gbɔgbɔ kɔkɔa ye ɲgbedòdò cò ye dadɔa gbɔa edo enuke mile kpɔ kide enuke mi le sea kɔdè.³⁴ Dòbe david ɲyi jɪn kù o, ganke enube : ³⁵ Bubɔ karer de tɪɲ lɔ dù nù mə keke wà seg sen de gakemə afɔ tutunù nə wo.³⁶ Ye idɔ israel xò mə see nànyae be, yesu ɲna ke miāwo mi kran de atiyù mawu wəe axòtò kide kristo.³⁷ Ke wo see enyɔaà nə wò ,i wò le kà petro kide apòstòlò kpɛtiawò sebe: nukui mawu o? ³⁸ Petrs nu nə wò be mitɔ le mi à jiwò mə ,i mia damə tɔ ɖesiade nà nà woa de mawu ci tanè le yesu kristo ye ɲkɔa ji nə mià nuvɔnùr escɔ nə ànyi enunàna. r ³⁹ Dobe mia kide miadr wò kide amə azcgeawo,i oxòtò mià mawu ayɔawo à tɔ inyi ɲgbe dòdò á.⁴⁰ Eɖe kunu kide enyo bulɔ mə wò cawò, ikpra enuwo be: mina nə woaɖe mi cò jijimə grobɔɔ ila mə!⁴¹ Hotɔn amə kə xɔ ye ye nyɔa woa, woɖe mawu ci ta nə wo, i le ɲkeke ɲna ji wòde kpɔri sijbe amə braɔ amətɔn enə kpe de wòɲɲ.⁴² I wòno apòstòlòwò nukpàkpà kide habɔbɔ, kpɔmaman kide ɖexoxo ji.⁴³ I vɔvɔ gangan ɖekà ɖo aməwo i aposta lòwo wɔ nujɪɲ kide desiwole yerusaden.⁴⁴ I aməkə kadejiawò see nɔ taho ɖekà , iwɔ enuwò see dèdu.⁴⁵ I woco wo nyigbawo kidi wo nuncaməamə siwò sa imen nə anəwò de aməsiamə ye hiàhià nu.⁴⁶ Tegbɛɛà, wò nɔnə dexoxomə kide sùsù ɖekà ,i wo lé man enuɖuɖu le axò desiade mə,i wò ɖunə nù kide jiji kide jimə kɔkɔ.⁴⁷ Ile ka fù mawu, i wòkpɔ amə nuə vévé le edu briboa see gbɔ.I axotɔa cɔnə aməkə kpɔ agbexɔxɔ awo kpenə ehaməa tègbɛɛ.

Chapter 3

¹ Gbedɖeka, Petro kide yohanes woyi Mawuxɔ mə le ɖexoxo gamə , ke lenyi gaxoxo asidɖeka tɔa ji. ² I wò cò ɲucu ɖekà kenyi tòkùnɔ cɔ ye nana ye xodoməa vā aməke wòcɔnə ɖe Mawuxɔ ye hɔn ke woyomə be enyɔen a nu tegbɛɛ be nabia enule amə kə vayinə exɔ a məawò si. ³ Yaa, ke ikpɔ Petro kide yohanes iwɔyiko Mawuxɔa məa ebio enunana wò. ⁴ Petro kide yohanes ya kpɔe dɔɲɲ i nu nə be: kpɔ mi ! ⁵ Ilé ɲkuvi de wòɲu nyɔɲgbin ibu be ye ka xɔ enu gaygan ɖe le wò si. ⁶ Ganke Petro nù nɛ be əhò kide cikà ɲle asinye o, ga ɲke enukz le asinye mə nà wò le yésu kristo Narazetɔ à ye ɲkɔ məa, cò nə nà zɔn azɔnɔrin. ⁷ I ke ilé ye lɔɖunua efɔen jete, i zedekaa, ɲusen ɖo ye fo kide ye fɔkɔewò mə . ⁸ I izokpé izɔn azɔnɔrin , i kprɔwò dò ɖo Mawu aɔ mə i le zokpo dān tò afisiafi, ilé kà fù Mawu . ⁹ I edu briboa kpɔe ilé zɔn azɔnɔrin ilé ka fu Mawu. ¹⁰ I wò kpɔe desi be ye i nɔ nə Mawuxɔa ye xɔxɔnu cagbe enubiɔbɔ tɔ , ekspáɔ wó i eranmə kuwò de enuke jɔa ta ¹¹ Li ke ikpɔ petro kide yohanes de ɖe ε enəa , edu briboa séé bɔvə gbe dɔxɔ, ke woyɔnə bə salomo tɔ a mə i wò nu ku . ¹² Ke petro kpɔ enəa enu nə dukɔn a be: Israel ɲucuwo nùke yɔ i enù kpàcà mi ɖe enə ko? Alò nùkeyɔ i mi tin ɲkuvi de miàji ɖe kpaan sigbenə mia ɲtawo ɲsen alo vɔvɔ nə Mawu ji i mitò i amə la le zɔn azɔnɔrin enə? . ¹³ Abraham kide yakobo kide Isak Mawu à miàdadà wò Mawu à kɔ ye dɔtɔ yesu ɲù aməke miawò mi sa igbe enù le gbɔ le pilato ye ɲkuvi mə ke aməna ɖe kojo be yeagbe ɖe. ¹⁴ Ganke miawo ya mi gbe nu le kɔkɔtò kide jɔjɔtɔ a gbɔ i mi ɖe kùkù be woagbe aməwutɔa ɖe nə yewò. ¹⁵ I miwu agbefɔa, aməke Mawu fɔn je te co kukùawò mə ke ye ɖaseɖitɔwo miāwo minyi. ¹⁶ I ye ɲkɔa do ɲusen amə la ke mi le kpɔ i desidè cagbemə waaxɔ ye ɲkɔa ji se i xɔse ke to ya ji a ma rāməsən bribo la le miawo séé ye ɲkuvi mə. ¹⁷ Hotɔa nɔviɲucuwo ɲnya be miwɔe le manjanya mə sigbenə mià fɔwò enə. ¹⁸ I nənəi Mawu wi ye nyɔn ke i nù ɖe to ye nyɔnɔdɛtɔwò sei ji be kristo à akpe fua nu nə. ¹⁹ Ye idɔa mitɔ le mia ji wò mə i mi gbɔjə be wɔatùtù mia nuvɔnwo. ²⁰ Be nə gbɔdemə gamə nà vā cò axotɔ gbɔ nə ədɔ kristo yesu ke i gradé ɖe nə mia ɖiɖà. ²¹ Aməke ilé nə jɪnkui be naxɔ keke isenɲ va enauwa ggrado gamə enuke ɲù Mawu xonu le to ye nyɔnuɖetɔ kɔkɔawo see ji cò xixeamə ye gómə jejea mə. ²² Mose nu nə fɔfoawo be Mose Axotɔ mia Mawu ana be enyɔnɔdɛtɔ ɖekà ado co miāmə sigbe enye enə mi ədɔ to ya le enù ke inù nə miawò séé mə . ²³ I ava mə be, kpori deku kuide ke ɲna ɖoto enyɔnuɖe tɔ ɲna oa woacrɔe ji lz dukɔ a mə ²⁴ I enyɔnu ɖetɔawò seé co Samuel ji i vā sedé amə kə kprɔedo awò ji amə sugbɔ le wo mə , wo xonu cò ɲkeke ilawò ɲù. ²⁵ Miawo inyi enyo nuɖetɔ awo kide nu bəbrà ke Mawu brà kide mià dadawò wò viwo ke inu nə Abraham be i le tɔɔ homəa mə woəyrà a nyi gbanyi homə wo séé le . ²⁶ Miawo i Mawu fɔ ye dɔtɔa nə jenko idɔe didé be nànyrà.

Chapter 4

¹ Ke ile xonu na dukwa kprolawoa Mawuxo ji kpotwò kide zaɖukitwò va do de wo ji. ² Ke ive wonu be wole kpranu dukwa có yesu fífí có kukua wo domáa ta. ³ I wo lé wò itùwo kéké nuke qobe fienyi wò gbaxo iwòle wò. ⁴ Amàkà se enyàwòà amà sugbò le wòmà i kadeji i nucuwo hinhriin mà awòdè sigbe amà bratò amatò enà. ⁵ Ke enukeà wò fiwò kide wò məcincinwò senkpà wo wemakpratwò va bò de yerusale. ⁶ Kide hana, Mawuemà kayafa kide yohanes kide alesksandro kide amà ke cò Mawuemàa ye homàa mawo. ⁷ I ke cò wo de agudomà à wo biwò se be nusen kz nu alo enen ke nu alo enkò ke ji miwò enulale? ⁸ Leɖekaà Pòlu, amàkà ji gbògbò kàkwa là ɖe tanɔa, un nà wo be : Miawo éfiwò kide Israel məcincinwò. ⁹ Nà wò ɖo kojò nà, mi egba de edo nyen, ke wòwò nà dɔnà be, to màkee ji i ikpò ràmàsen mà. ¹⁰ Ehun miawò seé kide Israeldu briboa, mi nyae be le yesu kristo nazarethɔa, ye nko jii, amàke Mawu fí co kukuawò domáa, ye idò i amàkà jete de nko de nà mi ila ye ràmàsen. ¹¹ Kila inyi ekpe ke miawo exɔtutwò mi gbe, i trɔ zu zogojikpe. ¹² I nyi amà bulomà ɖe mà i xɔɔa le o ɖobe enkò bulomà ɖekin inlé jinkuia gomà lela ke woma agbətəwo ke mà miatenɔ kpò xɔɔa là o. ¹³ Ke wo kpò Pòlu kide yohanes wo jidodo, i wòse be, amà makpranuwo kide amà manyanuwo i wònyi à ekpacawò, i wòdesi wò ca be wò nɔɔu kide yesu vayi. ¹⁴ I ke wòkpò amàke wò yɔɔ nà, je te de wogbò ɖe a, enyɔn vò tewò. ¹⁵ Ke wòɖewo do le exomàa wole ɖe susu be : ne miawo nà aməlawò mɔ? ¹⁶ Do be enyɔ dodoməɔa, desi ke wòwɔa aməwò nyae, i yemà kɔ nà amàke le yerusalema wòseé mi nkateyu gbe mò o. ¹⁷ Ganke Gagbe nà enyɔa nkagbe gbà wu enà o a, mia do vɔvɔ nəwò kɔn be wò nkagbe xonu nà aməɖe co enkò nyanu o. ¹⁸ I ke wo yɔ wo vaa, wo dese nəwo be wo nkagbe yikò kéké i nunyɔ ɖe alo ikpranu cə le yesu ye nkò ji kpòkpò gbede o. ¹⁹ Pòlu kide yohanes xɔ nyɔa i le nu nà wò be: nà inyi be ejɔ le Mawu ye nko be miàɖo to miawo wu Mawu a mibui kpò! ²⁰ Dobe mi nkatenɔ gbɔjen nuxo xoxo kɔ le enuke mikpò kide enuke mise a nù o. ²¹ Ke wò gbe yiɔ idò vɔvɔ nəwò kpée a wò tàciwò ɖe wò nkpo enù ke ye gɔ wabe wòjea o, cagbe dukɔ a tɔ ɖobe aməawo seé le kafumawu de enuke jɔa ta. ²² Do be amàke wòyɔɔa nɔa wu exo hooka. ²³ I ke wò gbe wò ɖe a, wòva wòtò wò gbò i xren ese ke aməgan wò de nà wò a nà wòtòwò. ²⁴ I ke wò see a wokɔgbe yiɔ ixoɖe ɖa nà Mawu be: Axòtò ewò inyi Mawu ke wò jinkui kide anyigba kide axu kide wònuwò seé. ²⁵ Ewò ke nù to gbògbò kàkwa mà le mia doda david tɔɔ dɔla ye numà be: nukeɔji i etrɔsubo lawo lewò xoməfien i duməviwò le butamə gbàle màà? ²⁶ Anyigbaji fiwò co i aməgawò wò bɔbɔ cagbe kristo tɔ. ²⁷ Dobe le nyòdodoməa, wòwò bɔbɔ de yesu amàkà esi aminɔa nù. herodes kide Pontio Pilato kpe de trɔsubulawò kide Israelduwò nù. ²⁸ Be wòawò enuke tɔlɔ kide tɔɔɖanɔ ɖoɖea be navamə. ²⁹ Xotɔa, Axotɔ, kpò wò vɔvɔdòdòwò ɖoé i nana be tɔ ɖɔlawò nanu tɔnyɔa kide jidodo. ³⁰ Navru tɔlɔ ɖiɖa nà edɔyɔyɔ, i ɖesi kide enujinɔwo nava mà to tɔ dɔla kàkwa yesu ye nko ji. ³¹ I ke ivòxoɖe jɔɔ, toho ke wòbɔà hùhù i gbògbò kòkò ɖòwò tanɔa i wò nù maurinɔ a kide tukpakpa. ³² Ixɔsetwò haa ye ji kide ye se wò ɖeka i le wò domà a, aməɖekin in yɔnə enuke le si be ye tɔ ye o, i enuawo see nyi ehaat nà wo. ³³ I apostolowo ɖi ɖase kide nusen gá le axotɔ yesu kristo ye fífí a nù i amənuvele le wo see ji. ³⁴ Dobe Ayaməno ɖe inle womə icɔ wo nyiba kide wonu ncaməsiwò sa icɔ ehoa wò va. ³⁵ Iwocɔ ehoawò kɔde apoktolowo kɔ mà iwomen nà aməwò le kunuku ye hiàhià nu. ³⁶ I yosef amàke apostolowò gbe yɔ nà be barnaba ke gɔmà wo ɖe be akɔ fafavi ke nyi lewitɔ amà ke wòji le kipro a, ebo lesi. ³⁷ I ke isɛɛa cɔ ehòà vā nà apostòlòawò.

Chapter 5

¹ Nucɔ ɖeka ke wocnə be anania kide asia safira wò sa anyigbā. ² Icɔ ehoa ye kpáɖékàxò senjwra asia ca nya, i wòcɔ kpetia senj va nà apostoloawò. ³ Pòlu nu nà be: Arania, nà iwomɔ i satana xɔ tojimə sée keke be, ele xovi nà gbògbò kàkwa i cɔ anyigbāhoa ɖòò wra mà?. ⁴ Ke anyigbāa leɖea nyi to wo ia ? i ke ecɛ raa ɖeé nyi to nusen nu ia? nukey cɔ i ejɔ susù nna de to cɔ jimə kòo? inyi amewo i ebre o vɔ a mawri. ⁵ Ke anania seé enyɔ ilawoa égeji ye gbenu co. I vɔvɔ gāgā ɖeke ji amàke se enyɔawò. ⁶ Zedeka a ɖekə awò cò ijredò i vɛ ɖii. ⁷ Ke iwò sigbe gaxoxo anəto ensa asia ke nsee enukeɔa oa va. ⁸ I Pòlu kɛe se be: Axonɔ nun nansi misa anyi gbà kɔ? i yeca nu be: en nənəi mi sɛe nə. ⁹ I Pòlu le kɛe see be ne iwomɔ i enusɔ nà mi enà keke i mi le te axotɔa ye gbògbɔa kpò ma ? kpò, amàke ɖi acuwoawò igbɔnɔnə wàcɔ wooà do. ¹⁰ Zedekaa egejen de ye fonu jiku. ke ɖekejeauò vaa wokpò be eku i wò cɛ ivɛɖii de acua gbɔ. ¹¹ I vɔvɔ ji ehanə briboa kide amàke se enyɔawo see gāngā. ¹² I desi kide enyɔnɔ sugbɔ jɔ to apostoloawò ji. I wò seé wòwò deka le salomo yé mawuxɔa m. ¹³ Amàke kpɔɔawoa deki indonəji itenəbɔwò o cagbenatɔ wò bunə wo kenj. ¹⁴ Amà sugbɔ hù wà kpe wò amàke xɔ axotɔa ji see nɔcu kide nyɔrun sugbɔ. ¹⁵ Kekei i wo kpɔɔ dɔnɔwò cawò va exomə icɔ wo mren de kide abatiwò ji cagbe nà Pòlu gbɔnɔ a, ye kpɔru na to dɔnɔwò ji. ¹⁶ Ameewo cò edu ke xixrədo yerusaleməwo mà i vā bɔ i wò cɔ dɔnɔ kide amà ke gbògbɔ mākɔwò le ɖe fū nɔ a wò vā i wò dadɔ nà wò seé. ¹⁷ Etatɔa kide yenù mà kenyi zadukitawò huà nù amə dɔdɔawò. ¹⁸ Wo là amɔɔ awò i kprɔwò yi édua ye gəkpəmə. ¹⁹ Le ezāmə a axotɔa ye nɛdòtɔ ɖeka va hù hɔa nà wò ikprɔwò dɔ inù nà wò bə. ²⁰ Miyi Mawuxɔamə nà mià nù agbényɔ ilà nà aməwò seé. ²¹ Ké aməɔdɔdɔawò sé ənəa wo yi ɖexoxɔnə fífimə ikpranù aməwo hɔtɔ ke etatɔa kide yé nɔmawò vāa wò yɔ ɖəɖəɖəɖəwò kide aməcici ké lé isael awo vā wòdɔ aməwò bé wawekpò aməɔdɔdɔ awò va cò gəkpəmə. ²² Ke aməawò vɛ dɔa wo nkpo aməɖə lé gəkpəmə o. wo trɔ va i va nù bé. ²³ Ké miwe ɖoà gəkpəməhɔawò gbe le tɔtɔ ɖe pɛpɛpe jɔlawò cə wò gbé le xɔɔ awòndɔ ɖe ganke ke mihuehɔa minkpò amə ɖeken o. ²⁴ Ke aməgāawo sé enyɔ là wò cākà sù gbò i le bɔ enuke kāvə jɔ à kpò. ²⁵ Aməɖékawò vā nu nà wò bé amə ke mi létuawò ilé kpranù aməwò le gbe ɖoxɔmə kə. ²⁶ Zédékāa aməgā kide ye gɔmə nɔtɔwò yi ive kprɔwò vā wonkpɔ wò kide nuse po ɖobé wolé vɔvɔ be aməhəwò axù əkpə yéwò. ²⁷ Ké wò kprɔwò vāa wò nà i wò jətə dé cojodɔtɔa yé nkò i amə gāa nù nà wò be: ²⁸ Mide ésé nà mi kɔn be mi nkagbe kpranù le amənə yé nkò mà o ganke mina i miànùkpəkpə kaka de yerusalem qua seé mà i mi ɖoe

be yewo ahe fipodé kélé yé kù mǎ a va miaji. ²⁹ Pǎlu kide àmǎdǎdǎwò dǒn be Mawu ijé bé miǎdǒtò nyi agbétǎwò o. ³⁰ Yesu amǎ ke mikrà de àtǐnǔ iwù àà miǎkuku wo mǎ. ³¹ Mawu doé de eji i cǎ de ye dǔsi mǎ be nanyi kprǎ là kide xǎnamǎtǎ nǎ ànǎ bé israël dùwò nǎ trǎ jimǎ cagbe nǎ wǎ cǎ wò nǔvǎwò kéwò. ³² Miawò inyi dǎséqitǎ cǎ ényǎna wò nǔ, gbǎgbǎ kǎkǎa kǎ Mawu na nǎ amǎkǎ dǒtoéawo à cǎ denǎ gbefǎ. ³³ Ke wǎsè enyǎilawò xomǎfié lé wò i wò ji bé yéwǎawu. ³⁴ Ifia farisitǎ dǎkǎ ké wo nǎ bé gamaliel ke nyi ésé kprǎtǎ i amǎsiamǎ bubunua co idǎgebe be woakprǎ nǔcǔà wò do gbǎxò. ³⁵ I inǔ nǎ yétǎwò be: Israel nǔcǔwò mikprǎ mia dǎki wò ji le enu ke midǎ be yé wò kǎkǎ wò kide amea wǎ nǔ. ³⁶ Le kprǎ dǎ nǔ me ke n gbǎxo nǎ nkeke mawò na dǎ a teuda va le nube ye nyi ame dǎkǎ i amǎ sugbǎ sigbe nǎ kǎwò le ye nje wpo wui i ame ke kprǎdo dǎ a wo gbando i wo tǎ vǎ. ³⁷ Le amehina ngbe a yuda galileatǎ aca va do le nkeke ke ji wo le nǔwǎ nǔkǎle a ji i kprǎ amewo de de kia nǔ. nǔciu na ca ku i ame ke kprǎ do dǎa wo gbando. ³⁸ Ye i dǎ i si gbé né enu a wo le dǎ a n le nǔ nǎ mi be mi nǔka ta ci wo do be ne enyi be agbe tǎwo gbǎ i dǎdǎ alo edǎ la tǎ a a va dǎhen. ³⁹ Vǎ a ne i nyi be Mawu gbǎi i icǎ a mi nǔ ka tǎn dǎhen o mi a nya be Mawu i mi le wǎ ahǎa kido >> ⁴⁰ Sen yǎ ji a wǎyǎ Apostolo awò xo wo i dǎ sé né wo be wonǎ ka gbé xo nǔ le ye su nǔkǎ me o i wo ta ci wo dǎ i wo yǎ. ⁴¹ I le bǎbǎ ame i kprǎ ji jǎ be ejé be woa do ehen yowo de nǔkǎ ata. ⁴² I le nke ke nawo jia, le gbe bo xǎ me kide le oxowo wea wo le kprǎ a enu i le xo edǎ be yesu i nyi kristo.

Chapter 6

¹ Le nke ke na ji ke dekpǎviawo le sugbǎ kea yudatǎ he la gbe tǎa wo le cǎ enyǎn de hebrigbe towǎ n do be enuǎdu ke wo ma nǎ nke ke a wo n le na wo nǔwǎ woo. ² Apostolo wuivǎawo yǎ Ade kprǎvi gede gedǎ awǎ va i le nǔ nǎ wo be n nǔwǎ ne mi be gbe Mawu ny ne wo be n nǔwǎ dǎ la le man énu dudu le tavu too. ³ Nǎviwo mican nǔcu amadre le mia mǎ ame ke wo ji woo ten kado ame ke men gbǎngbǎn kide nǔny nǎ nǎ le a ke la ten wǎ edǎ la ne mia a. ⁴ Miawo ya mia kprǎ tǎ de edǎxoxo kide Mawu nǔwǎ a kpakpra ji ne amewo >> ⁵ Enyǎn xe wo nǔ a wivǎnǎ amǎ ke bǎ dǎ awǎ i wo can stefano amǎ ke me xǎse sen nǔ kide gbǎngbǎn kǎkǎe le a kide filipo prokoro Nikano Timon Parmena kide Nikola ke co Antiokia ame ke trǎ jime litǎ zu yuda tǎa. ⁶ Wokprǎ wova Apostolo a wo gbǎ ike wo xo dǎ jǎa wo dǎ alǎ de wo. ⁷ I Mawu ye nǔyǎ le keke eta dǎ ji ! Adekpǎviawo le sugbǎ kpe kaba kaba le yeruzalem i enunǎla sugbǎtǎ va trǎ zu xǎsetǎwò. ⁸ I stefano amǎ ke nǔ Mawu ve i nǎn nǔsen a le wǎ enu makpǎkpǎwǎo kide desiwo le amǎwo men. ⁹ Vǎ a amǎ ke nyi ablǎdǎxǎla wo bǎbǎ a mè tǎ dǎ wo kide kirenǎtǎwǎo aleksandriatǎwǎo kide amǎkeco kilikia kide Asia wo dǎmǎ tǎ dekawo co be yo a wǎ enyǎn kide stefano. ¹⁰ Vǎa wo n ka ten nǎ te de nǔnyanyǎ kide gbǎngbǎn ke stefano sen le xo nǔ a o. ¹¹ Sen yǎ jia wo nǔ ne amǎ dekawo le ajame be woa le nǔ be. ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ Wó lá òkúá dǎ gǎkpǎmen, amen cincin wó kídǎ ǎnǔ nǔrǎntǎwǎ, í kǎ wó ten jǎjǎ, wó lée, í wó kprǎe yǎ yùúqǎtǎwǎo kojǎdǎxǎ. Wó trǎ kúnǔ dǎtǎ bǎdǎwǎ í nǔ bǎ: nǔncu ilǎ n gbǎjen nuxoxo dǎ tohǎ kǎkǎa nǔn ò kídǎ ǎsǎà nǔn ò; Dǎ mí sǎbǎ Yéésu Nazarétǎ tǎ nǔna, à trǎ tohǎ ilǎ í dǎri ǎkǎ kǎ Mǎósè dǎ nén mǎ ǎn wǎ. Amen kǎ nǎnǎ kojǎdǎxǎ wó sééé fǎ nǔkǔvǎ dǎ ǎtiénǎ ji, yǎ nǔkǔvimǎ trǎnǎwǎo sigbǎ Mawudǎlǎtǎ.

Chapter 7

¹ Efiǎ vǎsǎtǎ be : " enyǎdodo inyi enyǎn nǎwǎ a? " ² Etienne dǎnǔ be : "Tǎn nǎvǎ kide tǎn dadǎwǎ, midotǎn :nǔtikǎkǎ ye mǎà wu ke de dǎkia dii nǎ mia baba abraham le mesopotamia, kǎn gbǎxo nǎ a ve ci karana, enu nǎ be : ³ "co gbe tǎwǎwǎo kide tǎo dǎa dǎ, nǎ nayǎ edu ke nǔcnǎwǎ a mǎ." ⁴ Ta ehǔn le ka lǎa i ve ci karana. i ke ye mǎgan vǎ, mǎàwǎ kprǎe vǎ edu ke mǎ mǎvǎ le dǎ ifia mǎ. ⁵ nǔcǎ anyǎgbǎn dǎkin nǎ o. vǎa, edǎ eze nǎ be yeana i edǎa la trǎzu ye kide yenjǎjimǎ viwo tǎ. ⁶ Mǎàwǎ nǔ nǎ enǎ, be ye jǎjimǎviwo ǎnǎ amǎjro nyi gbǎ ji nǎ gademǎdǎ, i edutǎwǎ a trǎ wo zu kruviwo kéké nǎ exo kawǎ. ⁷ I na dǎ cojo eduamǎ tǎwǎ, i nǎa ye ngbea, eviwǎwǎ a kafunǎ. ⁸ i ǎbra nǔ kide Abraham, enǎi abraham va trǎ zǔ dada nǎ Isaac, i cǎ evo nǎ le ye nkeke nyǎa gbe, Isaac va ji yakobo ke va ji mia tǎgbi amǎwǎvǎawo. ⁹ miǎ tǎgbi wǎvǎawo huanǎnǔ Yosefu, i sǎe nǎ ejǎtetǎwǎo, i Mǎàwǎ rǎn kidee, ¹⁰ i xǎ nǎ le ye fukpeke dǎsiǎde mǎ, i nǎn nǔnyanyǎ kide amǎnǔvǎné le faraon egǎpte fǎa xomǎ. Faraonnn dǎe e fis de ye xo kide edua nǔ. ¹¹ Fujé kide ayaǎduǎ gǎngǎn dǎkǎ vǎ do le ejǎpte kide kanan, miǎ dadǎwǎ ngbe wǎ enúduǎ de o. ¹² Yǎa ke yakobo se be enuǎduǎ le egyptea, edǎ miǎ mǎganwǎ zedekǎ. ¹³ zeveatǎ, yose fu dǎ dǎki dǎisa nǎ wo, i ye xomǎsǎeà, faraon desiwǎ. ¹⁴ Yǎósǎfǎ dǎ nǎnǎvǎwǎ bǎ wǎá núnén yǎkúbú yǎ dadǎ, bǎ nǎn vǎ ejǎptǎ, kídǎ yǎ kǎta kǎnǎkǎ: amen kakǎtǎkpo cúwǎ ciǎtǎn sééé. ¹⁵ Nén yǎkúbú yǎ ejǎptǎ nén. Lǎnǎnǎ yǎ ngbǎá, yǎnǎtǎ kú, sigbǎ mǎn dadǎwǎ ǎnén. ¹⁶ Wó drǎwǎ yǎ sichem, fǎ wó dǎiwǎ dǎ i xǎrǎ lǎ ǎho nǔ lǎ hamor yǎ viwǎ lǎ sichem ǎn men. ¹⁷ Kǎ ǎzǎ kǎ Mawu dé nén Ábrahǎmǎ ǎn yǎ gamǎ tǎbǎa dǎkǎn lǎ gǎnǎgǎn í lǎ ji dǎjǎ lǎ Ejǎptǎ. ¹⁸ Kǎkǎ nén gǎ kǎmen ǎfiǎ bú vǎ Ejǎptǎ ǎfiǎ kǎ nǎ dǎsi yǎsǎfǎo a. ¹⁹ ǎfiǎ nǎn dǎ kǎ kǎn ǎn í dǎ fǎnyǎfǎnyǎ nén miǎn dadǎwǎ, kǎkǎ wó téjǎ cǎ wó vǎ yǎyǎwǎ sǎ dǎnǎkprǎn, cǎgbǎ wǎ nǎkǎ cǎ ǎgbǎ ò. ²⁰ Wó ji Mǎósè gǎ nǎn men. ǎ nyǎn kpǎkpǎ lǎ Mawu yǎ nǔkǔvǎmen, i wó nǎn nǎnduǎi nén wretǎ ǎmǎntǎn lǎ yǎ dadǎ yǎ xǎmen. ²¹ Kǎ wǎ gbéedǎá Fǎrǎǎn yǎ vǎ nǔyǎnǎn vǎ cǎe í tǎe nyinyǎn sigbǎ ǎviǎ nǎ ǎnén. ²² Wó kprǎǎnǎ Mǎósè lǎ ejǎptǎ tǎwǎ nǔ nyǎnyǎn men sééé; i i bi lǎ nuxǎmen kídǎ ǎdǎwǎ wǎwǎmen. ²³ Kǎ i dǎ sigbǎ ǎxo hǎoka ǎnén ǎn, ǎvǎ tamen néén bǎ yǎa ve jǎ yǎ nǎnǎvǎwǎ kpǎ, Ísraél viwǎ. ²⁴ Kǎ i kpǎ í wó lǎ wǎ fǎnyǎnfǎnyǎn nén Ísraél vǎ dǎkǎá, Mǎósè lǎ xǎ dǎtǎ i kprǎnǎkǎ Egǎptǎ tǎá í wui. ²⁵ ǎ bu bǎ yǎ nǎnǎ lǎ sǎgǎmen bǎ to ye jǎá, Mawu lǎ xǎnǎwǎ vǎa wǎhǎ sǎ gǎmen ò. ²⁶ Kǎ ǎnǔkǎá, ǎ vǎ Ísraél vǎ dǎo kǎ lǎ wǎ ǎjrǎwǎa gbǎ ǎtǎkpǎ i cǎwǎ sǎ wǎ dǎkǎ; ǎ nǔ bǎ: "Tǎnyǎwǎ mi kpǎ nǎviwǎ i mi nyǎ; nǔkéé í jǎ í mi lǎ wǎ vǎen mǎn dǎkiwo?" ²⁷ Vǎà amen kǎ lǎ nǎnǎvǎ nǔǎn tutui í bǎ< dǎwǎ ǎfiǎ kide kojǎdǎtǎ dǎ miǎn jǎ ko?. ²⁸ ǎ ji bǎ yǎa wunǎ sigbǎ ǎwu ejǎptǎtǎá, ǎcǎ ǎnén ǎn?>>. ²⁹ Kǎ i sǎ ǎnén jǎrǎá, Mǎósè sí. ǎtrǎ zun amen jǎrǎ lǎ Mǎdiǎan du men, fǎ í ji ǎvi ǎmǎnvǎ lǎ. ³⁰ ǎxo hǎoka yǎ ngbǎá, Mawu dǎlǎ dǎkǎ zǎ néén le zǎgbǎji lǎ sinǎi tǎjǎ le ayaxǎ kǎ lǎ bizǎa yǎ dǎnǎmen. ³¹ Mǎósè kpǎ ǎzǎa, ǎnǔ kǎ zǎá kpǎcǎe; i lǎ tǎbǎe bǎ yǎa kpǎeá, ǎxǎtǎá yǎ gbǎ dǎ néén í lǎ nǔ bǎ: << ³² ǎnyen í nǎn miǎn dadǎwǎ Mawu, Ábrahǎmǎ yǎ Mawu, Ísǎkǎ tǎ, kídǎ yǎkúbú tǎ>>. Le kǎkǎkǎkǎ men ǎn Mǎósè nǎtǎnǎn lǎ kpǎe ò ³³ ǎhǎtǎá nǔ néén bǎ:

<< Rò tɔɔ fɔkpawó, dɔ tohó kə ə læa é nyín anyingbankɔ kɔkɔ. ³⁴ Ntáyáta η kpó tɪj dukón kə læ əjɪptià yé yà duɖu. N sə wó henhen dódó í díqí bə mán xɔnóó. Í fia, yí: η læ dɔwɔ yi əjɪptí. ³⁵ Mòósè inan kə wó gbəá, kə wó læ núbá: << Mɛén í dɔwɔ éfio nɔnmí kodjódótɔ? yé í nyín amen kə Mawudɔ sigbə éfio kídə dətɔ Mawu dɛe díqɔ tó Mawudɔlɔ kə zə nen Mòósə læ ayaxa men an yə lmen. ³⁶ Mòósə kprɔwó do læ əjɪpti í wɔ dəsí kídə nukúnú wó jrɔ læ əjɪptia kídə læ əxujen amen, í læ zògbɛ̀lɛ̀jɪ læ əxo hòoka mɛn. ³⁷ Mòósə nɔnam dɛ́kɛn ákə í nú nɛ́n Ísraèl víwɔ bə: << Mawu á tɔ atɔ ənyɔn núdɛ́tɔ dáká læ miàn nɔnvíwɔ. dom nen mi, ənyɔn núdɛ́tɔ sigbə ənyə.>> ³⁸ Njunci inan í læ læ amenwɔ donɔdomen, læ zògbɛ̀jɪ kídə mawudɔlɔ kə xonu nɛ́en læ sinaí toájí. ³⁹ Amen nɔnan kə nen kídə miàn dadáwɔ váyi; njuncu nɔnan kə xɔ nyn əgbə əgbə í nùwɔ nɛ́n mí. Amen nɔnan í miàn dadáwɔ gbə bə yóá bu ó; wó læ tutui í læ wó jimen an wo trɔ váyi əjɪptí. ⁴⁰ Gà nɔnan mɛn án, wó læ nú nɛ́n mí. Nen Mòósə nɔnan, kə kprɔmí cò əjɪpti, mɪj nyán ənú kə jɔ dɛ́jɪa ó. ⁴¹ Xɔntɔn, wó nán laláví dáká í sɛ́ sáawɔ nen vòdúá, í wó læ táyɛ læ wó lɔnu dɔwɔ njún. ⁴² Vɔà Mawu trɔ læ wó yomen í gbəwódɛ́ nɛ́n jɪjkorí wretívíwɔ sensen; ənén sigbə wó wren də ənyɔn nudɛ́tɔwɔ wó wémen mɛn ənén: << Ə́ə́s mi nanj əran kə wó có kɔ nɔó kídə vɔ́sáwɔ læ əxo hòokaa mɛn læ zògbɛ̀jɪà, Ísraèl víwɔ? ⁴³ Mi rɔn moloch yə vɛ́jtɛtɛ, kídə Mawu Remphan yə wretíví, ənú́táta nɔnanwɔ kə mi wɔ í sen nə an; cáá mǎán kprɔ mí yi Bábílóni yə nk" ⁴⁴ Míán dadáwɔ wɔ kúnú dɛ́dɛ́ yə vɛ́jtɛtɛ dɛ læ zògbɛ̀jɪ, sigbə Mawu dɔ dɛ́ gákəmen í xonu nen Mòósə; bə yə í dɔ læ wɔ sigbə kə í kpɔ váyi ənén. ⁴⁵ Ə́vɛ́jtɛtɛ kə miàn dadáwɔ, læ wó zɔnrɪnzɔnzɔn mɛn kídə yòòsúa nɔnan vámen cò gà kə mɛn wó xɔ amen kə Mawu nyan wó nyíngbán gbɔ́xɔ miàn dadáwɔ nán læ. Ə́ Le ənen kəkə vá nán Dávídí yə nkəkəwɔ mɛn. ⁴⁶ Kə kpɔ amə́núvə́nə có Mawu gbɔ; ə́ bís bə wá wɔ nɔnxɔ nen yákùbù yə Mawu. ⁴⁷ Vɔa salomon tu ə́xó nə Mawu ⁴⁸ gáqə́kuíkuídə mǎán, Mawu kə wúgán ənú dɛ́sɪáqə́á; njú nɔnɔn ə́xɔ kə wó tu kídə ə́lɔ́ ó sigbə Mawu ənyɔnudɛ́tɔ núí ənə: ⁴⁹ Jɪjkorí nyín túj nɔnxɔ í ányígban tɪj fɔ́ tóxɔ. Áxó kə í nkúvímə miàn tɛ̀jɪ tu njú? ə́xótá í nú ənə; fí í nyín tɪj gbɔ́naxɔ tóhó? ⁵⁰ Nj nyín tɪj lɔ́ í wɔ ənú nán wó sɛ́éə? ⁵¹ Ə́tɔ́ səsə́ tɔ́wɔ kídə amen man tró jímɛ́nwɔ mí gbə gbɔ́ngbɔ́nkɔ́kɔ́ xɔxɔ: mi læ wɔ sigbə miàn dadáwɔ ə́nə pɛ́pɛ́pɛ́; ⁵² Ənyɔnúdɛ́tɔ keé miàn dadáwɔwɔ η tiyomen nɔn kpɔ ò.? wó wunɔn ənyɔnúdɛ́tɔwɔ kə vá dɔ́jɪkɔ nen amen jɔjɔ dɛ́kátɔ tɔ́ nɔnanwɔ kídə amen wutɔwɔ. ⁵³ Mianwɔ kə xɔ ə́sə́ kə mawu dɔlɔ wó dɔ, vɔà wòjɪ cɛ́ dɛ́ ə́dɔ́wɔmɛn ò?? ⁵⁴ Kə ə́tɔ́xɔdɔ́ namɛ́ntɔ́wɔ sə ənyɔn nɔnanwá wo jɪ gbam, í wó læ dɔ́ áducrúí sigbə ə́tiénù(Etienne) ənen . ⁵⁵ Vɔ́ yáá, kə í dɔ́ kídə gbɔ́ngbɔ́n kɔ́kɔ́a , cò yə nú kpɔ́kpɔ́ dɛ́jɪjɪkɔ́rɪ í í kpɔ́ Mawu yə nkɪkɔ́kɔ́. Ə́ kpɔ́ Yéésu í í nɔ́tə́ də́ Mawu yə nudusi mɛn. ⁵⁶ Ə́tiénù nú bə:" kpɔ́dɔ, η læ kpɔ́ jɪjkorí læ hùnhùn, í amen yə ví nɔ́ntə́ læ Mawu yə lɔ́ qusímen" ⁵⁷ Vɔà tɔ́xɔdɔ́tɔ́wɔ dááxá sinsin, wó túutúwɔ, í mu dɛ́ wo jí. ⁵⁸ Wó ə́ə́ dánykpún də́ ə́dúá yə ngbə í wó xú ə́kpə́wɔde: Kúnudɛ́tɔ́wɔ wó có wónúdɔ́dɔ́wɔ dalá dɛ́kɛ́jɛ kə wó yónə bə sɔ́l . ⁵⁹ Gákəmen wó læ xúukpə́ ə́tiénù an, ə́ ləyɔ́ ə́xótá í læ nú bə: << Ə́xótɔ́ Yéésu xɔ́ tɪnj gbɔ́ngbɔ́n>>. ⁶⁰ Ə́ jə́kro, í dáàxá kídə ə́gbə́ sinsin:<< Ə́xótɔ́, káa có ə́núvɔ́én ilá də́ wónún ò. Kə í nu ə́nén jrɔ́á , ə́ dón arɔ́n".

Chapter 8

¹ Saul run dɔ́, yə kú jí dɛ́ cɔ́ gbòona í wótɔ́ aməkə læ Yerusalem ye haməa yomətiti. I ehàámə tó wó kahren də́ Yudea kide Samaria ye nutowómə, ámə́dɔ́dɔ́ áwɔ́ dɛ́dɛ́ í kpɔ́tɔ́. ² Mawu vɔ́ntɔ́ dɛ́káwɔ́ va cɔ́ Etienne ye ntiran kukua í ve díí, í fanvin. ³ Vɔa Saul wɔ́ evɔ́en sùgbɔ́ kídə ehaməa, ə́cɔ́nnón ə́xómə́ yi ə́xómə́ í nà læ læ njúcuwɔ́ kide njóruwɔ́ tú də́ gákpámə́ ⁴ Xɔ́sə́tɔ́ kə kaka də́ egbájícíwɔ́ læ kaka Mawunyɔ́n yikɔ́. ⁵ Philipo yi Samaria dúmə́ í ve xɔ́ nu nǎwɔ́ có Kristo njú. ⁶ Kə amə́ sugbɔ́ sɛ́e ikpɔ́ dəsí ə́nú ke Philipo wɔ́awóà, wódótóé. ⁷ Aməkə mə́ gbɔ́ngbɔ́n vɔ́awɔ́ dǎxádó í si do, sɛ́kúnɔ́nwɔ́ kídə aməkəla, tǎnngɛ́ráwɔ́ kpɔ́ dɔ́yɔ́yɔ́. ⁸ Í jɪjɔ́ gǎngán dáká vá duamə́. ⁹ Vɔa njúcuɔ́dáká læ duamə́ kə wó yónə bə́ Simon, kəsí azələ dɛ́cá, yə́nú læ kpácá Samariatɔ́wɔ́ kə ilə́ wɔ́ dákia sigbəmə́ amə́ ntǎ́ntǎ́ dɛ́ká ená. ¹⁰ Samariatɔ́wɔ́ sɛ́e có dǎvi jí sɛ́j yi amə́gǎnxɔ́ jɪ wó lánə́jɪ də́ njú í nú nǎ bə: < Mawu yə́ njusən kə́wɔ́yónə́ bə: njúsə́ntriəkɔ́a læ si o. ¹¹ Wó dótóé dɔ́bə ewɔ́nə́ ə́zɔ́ núwɔ́ í ikpánə́cáwɔ́ dɛ́dɛ́cá. ¹² Ke Philipo vá nú enyɔ́ nɔ́ɔə́ nǎwɔ́ có Mawu yə́ fɪɔ́duxɔ́ kudə́ Yesu Kristo ye nkɔ́á njú, iwó xɔ́esə́a, wódə́ mawucita nə́ amə́ sùgbɔ́, njúcúwɔ́ kídə nyə́runwɔ́ cáwɔ́. ¹³ Simon cá ká dǎji, í ke wó te Mawuci nɛ́n í ilə́ kpɔ́ dəsí kídə ə́nújɪnjúáɔ́a, ngbə́ trɔ́ læ Philip ye yomə́ kpɔ́ o. ¹⁴ Ke Mawu ye mǎdɔ́dɔ́ kə læ Yerusalemə́n wó see bə́ Samaria xɔ́ mawunyɔ́a ə́,wódɔ́ Petro kide Yohanes didá wó. ¹⁵ Kə wó ve dɔ́ edua mǎə́, wó xodə́ nǎ wó í gbɔ́ngbɔ́n kɔ́kɔ́a vá wójí. ¹⁶ Dobe kəkə́ í sɛ́j va ganamə́dɔ́á, wó domə́tɔ́ də́ njɔ́ gbɔ́ngbɔ́n kɔ́kɔ́a kpɔ́ o, wó dáci ta nǎ wó læ axótɔ́ Yesu yə́ nkɔ́á mǎ́ dǎdǎí. ¹⁷ Petro kide Yohanes dasi dǎ ta nǎ wó í wó xɔ́ gbɔ́ngbɔ́n kɔ́kɔ́a. ¹⁸ Ke Simon kpɔ́ bə́ nǎ amə́dɔ́dɔ́ awó dasi də́ amə́jɪ gbɔ́ngbɔ́n kɔ́kɔ́ læ vá jíá, ená ə́hɔ́wɔ́. ¹⁹ Enú be:< njúsán njna nyín cá cǎgbə́ nǎ nyacá njdasi dǎ́ amə́dǎ́ jíá, gbɔ́ngbɔ́n kɔ́kɔ́a ná vají >> ²⁰ Vɔà Petro dɔ́njú nɛ́n bə:"Ná dɪ́ wó kídə́ tɔ́ɔ́ hóá njú, ebu bə́ yə́átə́njú xɛ́rə́ mawu ye nunána kídə́ ehóá. ²¹ Tohó dǎkɛn njɛ́ nǎ wó læ subɔ́ súbɔ́ dǎ́ mǎ́ o. ²² Trɔ́ jímə́ có tɔ́ɔ́ nuvɔ́en wɔ́wɔ́wɔ́ nǎ xodə́ nǎ Mawu, nǎ ə́cɔ́ tɔ́ɔ́ jíməsúsú kpotó kpotówɔ́ í sɛ́j kə́wɔ́. ²³ Dódǎ elə́ nkɔ́ bə́ ə́lǎ́ adi vǎvə́ mǎ́ kídə́ ə́nuvɔ́en mɔ́njí dɛ́. ²⁴ Simon dɔ́njú nǎ wó bə:< ²⁵ Ke Petro kídə́ Yahanəs də́ gbə́fán í káká mawunyɔ́n í jrɔ́a, Yerusalem, í ke wo yi kò læ mɔ́njíá, wó læ nú mawu nɔ́y dódó, læ Samaria ye dúvíwɔ́ mǎ́. ²⁶ Í fiá Maxótá́ yə́ njədótɔ́ dáká vá nú nǎ Philipo be:"Có nǎ na yi Yerusalem yə́ mǎ́ yə́ fɔ́dǎ læ gaza duamə́."(Zogbɛ̀jɪí.) ²⁷ Ə́cɔ́ iyi emá́ jí. Ethiopia ye dumɔ́vi ke kpónə́, efɪɔ́nyə́run kondake yə́ kesɪnɔ́núwɔ́ see jíá gbɔ́nɔ́n có dǎxòxò læ Yerusalem. ²⁸ Ekanren dǎ́ yə́ húáhún mǎ́ dɛ́ í læ xɛ́n mawu nɔ́y nú dɛ́ tɔ́ Yesaya ye wə́máá. ²⁹ Gbɔ́ngbɔ́a nu nǎ Philipo bə:<< Yí na kprɔ́ áhua hún na də́gbə́ njna dɔ́.>> ³⁰ Philipo sudú yi ehuán gbó isə́ í ilə́ hrən mawunyɔ́ nudɛ́tɔ́ Yesaya ye wenáá, í ike sǎbǎ << Elə́ sǎ enúkə ə́lə́hrə́en gɔ́mǎ ə́ ?>> ³¹ Ethiopítá́ dónjɔ́ nɛ́n bə:< naá wɔ́món í sǎ́ gɔ́mǎ́ nǎ amə́dǎ́ njdǎ́gɔ́ mǎ́j o?>> Edəkúkú nǎ Philipo bə́ ná vá kanren dǎ́ yegbó ye læ ehuannə́. ³² Nɔ́y njɔ́n ə́n tóxɔ́ kə́ Ethiopiatá́ læ hrən kə:<<Ə́kprɛ́ sigbə́ aréngbóví ke wó kprɔ́ yikɔ́ wuwu gba, ə́lɔ́ó aréngbóví ke wó lǎ́ có ə́fú nɔ́n ene? Njə́nu ínúnɔ́n də́ o>> ³³ Cǎgbə́ yə́ mǎ́ búbútɔ́a wo ngbə́ do kɔ́jɔ́ nɛ́n ó. Amə́ dekin njkátə́jɪ xonu có ye jɪjímə́ víwɔ́ njú o, dobe ə́kú váyi vɔ́.>> ³⁴ Edudɔ́wɔ́tɔ́á læ kə́ Philipo se be:<< Njə́ dəkúkú, mǎ́kǎ́ njú í mawunyɔ́nútɔ́ á læ xonu có kɔ́?>> ³⁵ Philipo jə́ gɔ́mǎ́ kídə́ có mawunyɔ́ dónjɔ́ nɛ́ í tǎjɪ́ Isai yə́ wə́mǎ́ é yə́ kpáhaxɔ́

í yí jí ílenj nú mawunyɔn nen.³⁶ Ke wó zɔnmáán yíkɔ zaan wó ve kpó eci lá áfidáká. Zedáká edudɔwɔtá lá nú nen bá: < eci ká núkàé í lágbà xáəmɔn ná tɪnj mawu cidáta? >>^{37 38} Zedeká Ethiopitáá be wánɔntə ahúá ehuán í yə kidə Philipo yi ecia gbó í ilə mawuci nen.³⁹ Ke wódo lá ecia mǎa, axótáá ye gbɔngbɔn vá kprɔ Philipo yi i edudɔwɔtáá ngbà kpɔe o. Eyi ye mɔnzɔnzɔ an jì kidá jìjɔ.⁴⁰ Philipo va do dá káká Azoto. Edisa le eduawó mǎ í nú enyɔnyɔɛn káká í sen yi kaisareo.

Chapter 9

¹ Ganamə, Saulo kpɔtɔ ilə dó vónvón ná axótáá yə dəkprɔviwó be yeawuwó, eyi efɔ gbɔ. ² Í ve bíó có gbó bə náwɔ wəmə nəyə nə ya seŋ yi ehamə kə lə Damasko a mǎ nə yatəŋ lə amə desiadə ke lə axótáá ye mónjiawó, eteŋ nyi núcu aló nyərɔn. ³ Ke Saulo le ye mɔnzɔnzɔan jì yikó í tǎbɔ Damaskoa, kənkɛrən déká có jɪŋkui ivá trɔdə í ici donɔdomə. ⁴ Egəjən í le segbà deka be: "Saulo, Saulo" nukɛi jɔ í elə ti tɪnj yomə mǎ? ⁵ Saulo lə bíó se bá: < ewó mǎ kə í? >> Egbà lə dónú nen bá: "Enyə inyɪ Yesu, Aməkə ye yomə eletia. ⁶ Có nə náyi duamə nə wánú enu ke ááwɔa ná wó. ⁷ Ye kidə amə ke zonmɔn yikɔawó enyɔwɔtəwó, togbó bə wolə se egbà, wə ŋlə kpɔ amədə o. ⁸ Sáulo có í kə ŋkui vɔa ŋlə kpɔ nunu o. Wolə alb nə ikprɔe yi Damasko duamə. ⁹ Enɔ enə nkeke amətɔn ŋkpónú o, ŋdunú o í ŋnu enú dá o. ¹⁰ Adəkprɔvi dáká le damasko ke wó yónə be Anania. Ekprɔ ŋfəgan deka ke mǎ axótáá le nu nɛ be: "Anania!" Eto nen be: "Axótó, enyə kə." ¹¹ Axótáá nú nen bá: Có nə nayi le fi wó yómá bə emɔjɔjɔji nə na ka Yuda ye xómə tasə, nə edó axaáməa, nábiɔ núcu ke wó yónə bə Saulo í icó Tarso ta sə. Núcu lə xodə. ¹² Íkpɔ deka ke yeŋkɔ nyi Anania le ŋteganmǎ í va hun ŋkui nen. ¹³ Anania do nú ná Axótáá bá: "Axótɔ, ŋse í amə sugbɔ lə nu be núcu wɔ nú bada kidə tɔɔmǎ ke lə Yerusalemawo. ¹⁴ Wobə exɔ gbə có efɔ gǎŋgǎn kə lə Yerusalemawo gbɔ be yavá lə aməkə lə sənwo ləláwó." ¹⁵ Axótáá dó nú nen bá: "Yi dóbə ŋcan aman bə nányi edɔwɔnún. Efɔwó kidə Israel dukɔn mətɔwó see nányá tɪnj ŋkó. ¹⁶ Nye ŋtá maákprɛ sigbənə akpəfun de tɪnj ŋkɔa taa. ¹⁷ Í Anania có iyi axóke mǎ Saulo ləa mǎ. Eda sí deji í bá: Nɔvi Saulo, Axótó Yesu ke edogo le mónji ke egbɔnɔa dɔŋ didá be mavá hun ŋkui nəwo nə naxo didá be mavá hun ŋkui nəwo nə naxo gbɔngbɔn kəkɔa. ¹⁸ Zedeka enu dáká də lə ŋkúvi jì mǎ Saulo sigbɛ nə akpa enə í itó nú kpəkɔ í có í wó dəcita nen. ¹⁹ Edunú í kpó ŋusən. Saulo nɔ xəsətó kele Damaskoawo gbɔ kəkə azan jə. ²⁰ Eyi bəbɔ wə mǎ ive də gbəfan be: "Yesu inyɪ mawuviá." ²¹ Enuá kpácá aməke le dotoeawó í wə le bíó se bá: "Nnyi ŋucu ila í tu nú kide Aməkə xɔ Yesu jì se le Yerusalemawo á? Í kaanə susu ŋna ke ta í iva ləla be yavá lə aməkə le sən Yesua wə seŋ yi efɔwó gbɔ? ²² Enjusen Saulo ŋu wú déká, í arəkpa ke í də gomə be Yesu inyɪ Kristoa, yo mǎ kɔ keke Damasko tówɔ nu kú. ²³ Ke azan jəa Yudatɔwó ká atabú be yeváwu Saulo. ²⁴ Vɔa ésə, Yudatɔwó lə jɔ agbɔáwó nu ezan kide nyidən bə nə ido Ye vávui. ²⁵ Gedeka ezan mǎa, Saulo ye dekprɔviwó cóe dá kisi mǎ do tó feteú mǎ, í didii brɛwu də anyigban mǎ í iyi. ²⁶ Ke Saulo va dó Yerusalemə, ejibá yadó adəkprɔviwó mǎ vɔ wó see le vɔnvɔn, dobe wó ŋkadəji becá nyi adə kprɔvi o. ²⁷ Barnaba kprɔe vá amədódáwó domə exónu nə wó có sigbənə Axótáá zə nə Saulo a, kidə sigbənə ixonu nen mɔn kide arəkpa ke Saulo də gbəfan vɔnvɔn manɔmǎ tɔ lə Damasko ŋu. ²⁸ Nənəi Saulo cá dó wó mǎ lə Yerusalem í nú mawunyɔ vɔnvɔn manɔmǎ lə Yesu ye ŋkɔ mǎ. ²⁹ Éjronyɔn mǎ kidá Yudátó ke donə he lagbəawó, i wó jimɔn ləŋú be yəwawú. ³⁰ Ke nə viáwó sea, wó kprɔeyi Kaisero í cóe dida Tarso. ³¹ Xotɔ an, ehamə kelə Yudea, Galilea kide Samariawó tomə fá, í wó cidəji. Wónɔn agbə de Mawu ye nyɔanu í jì dəji, dobe gbɔngbɔn kəkɔa nɔn kidəwó. ³² Petro disa tó xəsətɔwó jì to tohó sugbɔ. Eyi lidá cá í ve kpó amə kə ye ŋtí wó kɔawó. ³³ Edogo ranmətútút deka ke wó yó ná be Ainəa, ŋuculá nɔ edɔ ba jì nə éxo amɛnyi. ³⁴ Zédáká Petro nu nen bá: "Ainəa, Yesu Kristo dadɔ ná wo. có ná nacó tóbə Ainəa có zedeka." ³⁵ Ke amea le Lida kidə Saronawo kpɔəa, wó xɔ axótəa jì see. ³⁶ Nyɔrun enukprátó déká nɔn yopa ke wó yónɔn bá Tabita. < lə helagbə mǎ bə Dɔrkas kə gomə lə nyi ZIKPIN >>. Ewɔ do nyɔŋgbɪn sugbɔ í nyɔadə də exɔawo ŋú. ³⁷ Evá lédɔ í kú. Ke wó leci nen jrǎá, wócəe mre də mawuxɔ jì. ³⁸ Lida ŋolin kidə yopa o, í ke enukprátáwó se bə Petro lə lida, wódó amə aməvə be wáve nú nen bá: < də kúkú, có kpra ná nava kpó enúlá nə mí ifia. >> ³⁹ Petro co kprɔ aməawó dó, ke ive dó le na, wó kprɔe yi mawuxɔa jì. Kposunwó see va jete dá Petro gbɔ də ilə fanvin, í có awu kidə enu ke Tabita tɔn nə wó gakamə ilagbe deá sele díisá. ⁴⁰ Petro nú nə aməwó see bá wá do le exɔamə. Ejə kro ixodə í trɔ kpánkɔ amə kúkúá í bá: "Tabita có" zedeká nyɔruan hun ŋkúvi, ke ikpó Petroa icó kanren. ⁴¹ Petro lə alɔnen icəe jətə, i yɔ aməkə ye ŋtí wókɔ kidə kposuawó í cóe dalɔmǎ nəwó agbəagbá. ⁴² Enyɔan gban də yopa duamə, í amə sugbɔwó vá xɔ axótáa jísə. ⁴³ Petro ci yopa duamə nə azan, i nɔn Simon, eranwó wena wɔtɔá gbɔ.

Chapter 10

¹ Núcu deká le Kaisarea ke wóyónə be Kornelio, enyi italia ye sojawo ŋkɔntɔ le roman. ² Kornelio donə vəvə Mawu sənsən i ye kidə ye xómətɔwó see vónə Mawu. Enánə enú ayamənɔwó, ixonə də nə Mawu gasiagamə. ³ Gbedeka wetrómə sigbe gátɔn mǎ enəe, Kornelio kpó Mawu ye ŋədótó déká le ŋutəgən mǎ, mawuŋədótó á yəe bá: Kornelio ! ⁴ Vɔnvón jii file kpɔ ŋədótáá le gǎan. Kornelio le kasə bá: Axótó, nukəi jɔ ? Mawu ŋudótáá lə dónú nen bá: sigbə ná exonəqə kidə sigbə ná enanə enú aməwóa jə Mawu nu. ⁵ Də amə qidə Yopa nə evəveyó Petro ke wógbə yónə bá Simon à vá. ⁶ Ezin Simon ke wonə eranwó wemá i ye xomə lə axúá tóá gbɔ. ⁷ Ke mawuŋədótəa yia, Kornelio yɔ ye dɔvi aməvə, i yɔ soja ke sena Mawua deka i seŋ kpówó ⁸ ke inu enú ke jɔawó nə wó jroa, edó wó qidə Yopa. ⁹ ke wózɔn ŋkeke aməve ye zɔnrin igógó Yopa duaməa, Petro ra mawuxɔa yi jì sigbə nə nyidɔn gawivəmə enə bə yəáve xodə. ¹⁰ Fufá lá ləa í anúduqu le jroə, kei tó enúdudu qadaa, ekpɔ ŋtəgan. ¹¹ Ekpɔ jɪŋkui hun dɛ, i enu gǎŋgǎn dəkə divə anyigban jì sigbənə akpókɔ enə iwɔ zogo amənə enə. ¹² Eran afɔ amənənɔn, eran ke canɔn awó kide xevi ke le jɪŋkuiawó lə mǎ dɛ. ¹³ Egbə deká lə dɪ nen be: «Petro ! có nə nàwu enuláwó í dɔqu.» ¹⁴ Petro lə dónu bá: «Gbəqə, axótó, enúkə ŋú ekó lə alo enúkə xoquawó nyinə tɪnj numəkɔ o. ¹⁵ Egbəa gbə dɪ nen zəvéátɔ bá: «Enúkə ŋú Mawu kɔa, ŋdóláyəe be enu xodu o» ¹⁶ Wó wɔnuá enə kprɔdo kprɔdo zətɔn i wotrónua yi

jinjúi. ¹⁷ Gakamə kə enúá kpácá Petro dɛ i ile butamə kpɔ i cákáɖɛa, aməkə Kornəlio dɔawó lə biɔsə kəkə i v́a d́ó xɔx́ánu. ¹⁸ Wókó gbə yiɪ ilə bísɛ b́é; Simon ke wó ýó ná be Petroa lə axómáa ? ¹⁹ Petro kpɛtɔ ile bu tamə kpɔ có enua ɲu i Axótáá ýɛ ibá: amə aməntɔn lə tɔ́ó xɔx́onu ilə jiwò. ²⁰ Ló ná nàyi kídɛ wó, ká vɔnvɔn ná wó o, ɖobə enyà idówo dídáwò. ²¹ Petro ɖivá i le nú ná aməawó be: enyà inyi aməkə milə jíá ! ²² Wóɖónú nen bá: «Áhuà gan, Kornəlio, amə dodó kídɛ Mawu sántó, ke yudatwó see nú ná yə nyo nyɔngbia, xɔgbə có mawunɔdótó ɖáká gbɔ be ná kpəwoé v́a ye xómə ná navá nu mawunyo nen. ²³ Petro kpəwó be wáci yegbɔ yə dɔn ke ɲu kə nyidian, wófón i ɖədó, Yoppé ye nɔvi dəkáwó cáwó kprɛ dó. ²⁴ Ye ɲkegbea məa, wó vɛ d́ó Ceraro, Kornəlio kídɛ kpə ye mə v́əwəwó i wóná bɔɖɛ ile nəntə kpɔ wó. ²⁵ Ke Petro ɖo xaməa, Kornəlio va dənú gú nən. ²⁶ Petro fɛn jətə ibá: «Có, agbətó i nyécá ɲnyi». ²⁷ Wáməvəəwo kasɛɲ ɖədó examə i Petro kpɔ aməwó bɔ ɖɛ gédégáɖá. ²⁸ Petro le nú ná wó bá: «Mian ɲtawó minyá bə erá ɲɖəmɔn nə yudatɔ be nádoha kídɛ edububumeetó, aló áɖisa yi gbɔ o, vɔ Mawu ná i ɲnyá bə ɲjəbámá bui bá aməɖəkaya xodɔ alɔ ɲwɔ i wá dóha kídɛ o. ²⁹ Ye idó i ə edámə ɖiɖan nyanɲgbé vavá o. Xotɔn mǎ biɔ mi sə bá: «Nukəi d́ó i mi d́ó aməɲ ? ³⁰ Kornəlio be: ɲkəkənəa keà, ɲlexɔɖə le tiɲ xomə sigbənə fiɛnyigbɔ gátɔn mə ená, i ɲucu ɖəká dó awudazò ív́a jətə də ɲkəɲ. ³¹ Énúɲ be: Kornəlio, mawusəntɔ́ ɖəxowó i kpɔ sigbənə ewɔnə enyɔɛn nə aməwóá, ³² Dɔ amə dídá Yopa nə wàvɛyó Simon ke wógbe yónə bá petroà, va. Ezən Simon, eranwo wemawɔwɔtɔ́, ke ye xomə lə axua tó à gbɔ ? ³³ Inɖs amə ɖiɖawò zedəká. Enyón bá ev́a. Míawó see mí bɔdə Mawu ye ɲkuvimə ɖɛ bə nává nu enyɔ, ke Mawu có ná wòə nə mi. ³⁴ Zedəká Petro lə nú ná wó bá: Nyawóí ɲkpɛ bə, mawu ɲɖánə novototó aməwó mə o. ³⁵ Le edú ɖəsiadɛ məa, aməke vɔnvɔn nen i wɔnə enúdodóá iɲə nú i jə nə ji nən. ³⁶ Miményá enyɔn ke inu ɖiɖá israel dukóan. edə gbəfán bə enyɔ nyɔɛn la hən ɲtífáfá v́a tó Yesu ke nyí aməwó see wó xótáá jí. ³⁷ Minyá be wo ɖəgbəfan enyɔ nyɔɛn le Yudea, wó jəgɔmə co Galilea ke yohanes ɖəgbəfan nyɔnnɔrɔan jɔ́á. ³⁸ Minyá bá Mawu có gbɔngbɔn kɔkɔ kídɛ ɲúsən si amí nə Yesu Nazarethtá. Édisa tótoxó sugbɔ i dadɔ nə aməkə abosam brá ɖəaawo ɖobe Mawu gbɔngbɔn le kídɛ. ³⁹ Enuke iwɔ le Israel kídɛ Yerusalem duməawóá, míawó ikpɔ toxó. V́à wó kren də atinú iwui. ⁴⁰ Ganke Mawu fɛn də citrə yə ɲɲicɔa mə, i ɖəədusa ná aməwó. ⁴¹ ɲnyi aməsiamə ikpɔɛ o, míawó ke Mawu cán bə míá nyí kunuɖətáwó ikpɔɛ. Kə ifɔn có yɔməa, míawó i dunú i nunú kídɛ. ⁴² Enú ná mi bə mia ɖə gbəfan enyɔn nyɔɛn nə aməwoá, nə mia ɖəkúnu be Kristo inyi amə kə Mawu cán be nává ɖó kojó amə ágbéagbɔwó kídɛ aməkúkúwó see. ⁴³ Yénú i Mawu gbefanɖəlávó see ɖənə kúnu lə cagbə ɲúsən kə lə sia tà, aməsiamə ke xɔ jisəa, wácɔ yə núvónwó a sɛɲ kə. ⁴⁴ Petro ɲurí nyɔan nu gbɔxɔ́i gbɔngbɔn kɔkɔa divá aməkə le xaməa wó see jí o. ⁴⁵ Xəsətó yudatɔ ɖəkáwó kprɔ Petro do yi Yopa, ke wókɔ be Mawu có yi gbɔngbɔn kə dɔ aməbulmə kə ɲnyi yudatwó á o ji a, ekpácá wó i enu kú ná wó. ⁴⁶ Dobe wósə i wólə do&gbɛə vovovo wó ilə kafú Mawu, Petro be: ⁴⁷ «Aməlávó cáwó xɔ gbɔngbɔn kɔkɔa sigbən míawo kə nə ená, Amə ɖə atəɲ xəmɔn bá wónká nyrɔnwó oa ? ⁴⁸ Edəgbə bə wá nyrɔnwó lə yesu Kristo yo ɲkó mə. Lə ɲna ye ɲgbea, aməawó biɔ có Petro gbɔ be na nɔn yóó gbɔ ixɔ azan.

Chapter 11

¹ Amədòdò kídə nɔvi hə lə yudea wó sebə aməbù wò xɔ mawnɔɔan vɔa wò ɲnyi yyatɔ o. ² Ye idɔ i ke peto v́a yerusalemə amə lə ehaamə lə do wà covò gbɔxó nukia kidee bə. ³ Nukəji i v́ɛ zən amə madótawò gbɔ, i mi kídɛ wòvə midunú mǎ ⁴ Mose nu enukə jɔa nə wò kitékitó. ⁵ Ébá yopa duamə i ɲladé ilə xodə ikpɔ ɲtegan dəka ɲkpɔ enu dəkà i iwɔdɛ sigbe à vnyɛ gangan dekà enə wólə ye zogo aməawo i didi i vag co de u nyókui. ⁶ Kə ɲkuivi də sigbɛmə avnyɛ gangan dekà ene wòdawò enu àta kide ɲnkui xəviwo lə ji. ⁷ Égbə déka duɲ petro có nə dadunawu enu pawónə ná. ⁸ Nɖénɲ nə bə gbəðə axdó enukə enukə ye ɲti ɲkɔ o alo xòduà ɲyinə tiɲ nu mə o. ⁹ Égbə gbɔ di zovetɔ có ɲiɲnə bɔ ənukə yə ɲti mauwu kɔa wà ɲdòlā bui bə enú makɔ makɔ o. ¹⁰ Wòwɔnə zotɔn, i trɔ enúawò ɲiɲkiù. ¹¹ Ganamədo tututua amə al*ɲətɔn dəkaiwo v́a tunlaxomə wòdɔwo didəɲ co kaissarea.

¹² Gbɔngbɔan bə may kídɛ wò nɔvri xəsətó amadé ilàwò càwo kprɔɲ dɔ i miyi ɲuicua ye xémə. ¹³ Enú nə mi bə ye kpɔ mawnɲə dótɔ dəkə le yəxoyé mə maurizedotɔa nu nə ye bə dɔamə didia yoga nə awe yɔ simon ke wo gbe yónébə pétro a va. ¹⁴ Ye idɔ i miji bə nanu mawnɔy kə lə xɔ mikidə mia xótɔa də ágbɔcà n mi. ¹⁵ Kə ɲtɔ nuxò ji zeotəka à gbɔngbɔn kɔkɔa di də wó ji sigbarə idi enɔ ngbɔn miaji v́ayi lə jə joa mɔ enə. ¹⁶ Zedəka ɲdòɲu bə axdó a nu bə yohanes nyrɔn amswò də ci mə v́à miawo yà wácɔ gbɔn kɔkɔa sɛɲ de mi. ¹⁷ Nə awu co enu kə ina mi gakəmə mixocoà mekei nya ɲuyi i lə gbə. ¹⁸ Ke wó senyɔan enyɔn vɔ tewò wó gbɔɲen ikafú mawu ibé: mawu hun mən nə bu lɔ mɔ ké ɲnyi yadatɔ o a wò cowò natrɔ xəsɔtəwo yomə kòɲ wò kaka dé gbə tegbe. ¹⁹ Ke etunne kù jɔrə,wòti xəsɔtəwò yanə kɔɲ wokaka dəgbə ji ile də lə foesisia kgro kídɛ antixe ile dəgbəfan enyɔ nyɔngbian nə yudatwò dede. ²⁰ V́à xɔ sətəméwo có kipro kode kirene va ant coxia ivá do gbəfan nə helatwò càwo. ²¹ Áxotɔa kpe kpə də do wonú i amə sùgbɔ xəsəitrɔ jimə. ²³ Yerusa le haməa se enyoan i dɔ barnaba ɖidan antioxia. ²² Kə wə doa yijɛ ekpɔ bə mawu vé aməwò nu tən edé ɲusən wò bə wàkprɔ yesu do sényùsennú nə wàwɔ enúdodò. ²⁴ Barnaba nyi amə dodò gbɔngbɔn kɔkɔa lə mə taiɲ tann i ye xəsə rikə amə sugbɔ xɔ yesu ji sə ji sə tò yə ji. ²⁵ Le hna ye hgbəa barnaba yi tarso ivə ji saulo. ²⁶ Ke ikpəcə ekpre va antioxia wàməveawo nɔn ehaməa gbɔ nə exo obkà i kprani amə sugbəwò antioxa i wò kpɔa xɔ setewò yò lə b́ó kristiwo. ²⁷ Mawu ye gbefandɔ deka wò có yerusalem i v́a antioxa ganamə dɔ. ²⁸ Wòyɔ nə wò deka be agabo gbɔ kɔkɔ zen i inu də bə etɔ gaygən deka kàvə do le xixiəa mə see ev́a v́a mə lə roma fis klaudia ye gamə. ²⁹ Enùkprəɔwò dɔe bə amssiamə nə jɔ nù nə wà sɛɲ kpé dé ehamə ke le yudeawo ɲu. ³⁰ Wò jɔ nùà icɛ nə barnaba kide soualo i wò sin yi nə haməməcinain wò.

Chapter 12

¹ V́a d́ó gádə ká məa əfiɔ Īròdi v́a tɔ́ funyáfunnyá dódó ná haámə ví dəkáwó. ² Yíi wu jàákí Yohánà ənɔ ví. ³ Kə ikpɔ bá

ənúnɔwɔa jəji né Yùúdà tówóá əvée lá Pétrò cá lə əmá mahúán mahúán ɲkəkə jí. ⁴ Kə wó ləá dá gəxòməjrɔá, əcóe dá àsínə sɔja kəwó sí sɔja ámanə ámanə ləa kídə sùsú bə yəá dædɔ́fís lə didíláməhú əzán, ɲgbə. ⁵ Yí Pétrò lə gəxòmə dɛ vɔ́à əhaməa kprɔtə ləji dɛ yí lə xodə nə Mawú dá əta. ⁶ Əzan kə dənɲkə nə ɲkəkə kə Ǝròdi dodé bə yəá sɛɲ dɔ́físáá wóbrá Pétrò kídə gəwɔ́rɔ amənvə yí dən arɔn dɛ sɔja amənvə donɔdomə yí əgbòɲújɔlávó lə jɔ əgbóá. ⁷ Zəðəká Mawú-əɲədótɔ́ dáká vá do yí kinkrín dáká do vá əxɔa mə sɛ́sɛ́, yí ɲədótɔ́ nɔy Pétrò yí lə xo əxadamə nəə ilə nú nəə bə, náco kábá yí yə gəwɔ́rɔ à kələ alɔ nəəa wó co kɔdɛ anyigbán. ⁸ Yí ɲədótɔ́ á lə núnəə bə bra tɔ́ árɲɲí nə nàdo tɔ́ fɔkpa ɲigbə wɛə ənə tútútú ɲibə ná dɔ́ yə zowu náə kprɔ yə dɔ́. ⁹ Pétrò do ɲkprɔ Mawú-əɲədótɔ́ dá ɲhagbə lə nyányáko bə ənú ɲtáɲtá yí lə jɔ ò əyá búko bə ɲutəgan yí yələ kprɔ. ¹⁰ Kə wótɔ́ əgbò kálákálə tɔa məa kídə ənvə̀tɔ́a məa wó vá dɔ́ ədúà gbónu kə wó wɔ kídə gəkpòà əhɔn àn hún lə dəə kia sí lə wó ɲkɔ wó do vá ɲv́a jə əmɔ́ dáná jí yí Mawú-əɲədótɔ́ có lə Pétrò gbɔ. ¹¹ Kə Pétrò trɔ́v́a dɛə kia mə a. Əbá yə səəgɔmə xótɔn bə Mawú dɔ́ yə ɲədétɔ́ vá í v́a dɛ lə hərədi simə yí gbəqə yə lə yúdátɔ́wɔ mɔkpòkprɔ mə. ¹² Kəə bu əɲəkpɔ́jrɔà əyi maria kə nyí yòhánà kə wó kpankɔnə bə Máko á xɔsə̀tɔ́wɔ sùgbɔ́vɔ́ kə wóyɔ́nə bə Ròdía v́a bə yə á əhɔn à. ¹³ Kə ɲv́atɔ́ əhɔn à xoxo a sùbɔ́vɔ́ kəwóyɔ́nə bə Ródía v́a bə yə á hu əhɔn à. ¹⁴ Kə ɲv́a do dɛsibə əgbə à nyí Pétrò gbəa, ayətée kəkə əɲrɔn bə bə yəgbɔnɔn əhɔn gbə yí sùdú yí zəðəká í v́ee nú nəò bə Pétrò lə əhɔn ɲgbəde. ¹⁵ Wó lə nú nɛɛn bə ələkúcu yíá v́à əkpɔtə ɲlə dóókprɛ əjí bə ənyɔ́ dodó yí. yí wó lə nú nɛe bə yə ɲədótɔ́ yí. ¹⁶ V́à Pétrò kprɔtə lə xo hɔn-an və wó hu hɔn wó kprɛ yí kpácáwɔ. ¹⁷ Pétrò wɔalɔ nəwò bə wò ná bɔnu xuii yí nu ənúnə v́a jɔ dɛji sigbə nə Axótɔ́ dɛə lə gəxòmə dɔ́á. ɲí nú nəwò bə wó ná nú nɛə nɔvɔ́ jààki kídə nɔvɔ́ kpɔtiáwɔ. ɲina ɲgbəá əcò lə nɛɛn na yí yí áfúbú. ¹⁸ Kə ɲkəkəwó lə voa, sɔjawó tɔ́tɔ́ lə wó dəkiwo mə lə ənú kə v́a jɔ dɛ Pétrò jía dɔ́a wóɲnyá ənúkəv́ajɔ dɔ́jí á ò. ¹⁹ Kə Hərədi jí jí Pétrò dan kəkə yí ɲkpɔ́eə, əcónyɔ dɛ sɔja wó ɲú, bə wó ná wuwó zəðəkáá əcɔ əmɔ́ ɲyí Yúdəyá kə nyí káyízárɔ tɔa í əvə nɔ́n na. ²⁰ Hərədi lə xoməfién mə kídə Tíro kídə Sidóni ɲu. Yí Tíro kídə Sidóni tówó v́a dɛədu yí kprɔ Blasto əfɔ́ yə cəámɲ gən də ásí bə ná v́ee bíyɔ́ ɲúti fáfá əfɔ́a kídə yəwó ənúkədɔ́á əfɔ́ yə nyígban jí yí wó v́a xɔnə ənú dudu lə. ²¹ Yí ɲkəkə dəká kə nyí ɲkəkə dódó dáká v́a, yí əfɔ́ ɲtá dɔ́awu kələ nyí əfɔ́ wu yí v́ee kanrin dɛ əfɔ́ zikpi jí, yí xonu nə dúnɔn à. ²² Əúkɔ́n á dáaxá bə: "Mawú əgbə yí roooə ɲnyí ámə gbə̀tɔ́ yí óó. ²³ Zəðəkáá Mawú-əɲədótɔ́ dəkádi v́a yí v́a xoə ənúkədɔ́á ɲcɔ́ búbú nə Mawú ò. Yí əyávíwo duikákə yixúmə yíuk. ²⁴ V́à Mawú ənyɔ́ lə ganɲgan yí lə jí dɛjí. ²⁵ Barnábá kídə Pólú v́a wó dɔ́ lə yə̀rúsələmí. Wótɔ́ có nɛɛn na yí kprɔ Yòhánà kə wó ná ná ɲkɔ́ bə Máko à.

Chapter 13

¹ Lə əhamen, kə lə Antiochea à ənyɔ́núdɛ́tɔ́ kídə ədɔ́datɔ́wɔ́ lè! kəwó wónə bə: Barnabas, Siméon kəwó yòbá Niger lucus de cyrène, Manaën kə nɔn Hérode aməgan gbó kídə Saul. ² Gəkəmen wó lə kúfú əxótó á, í lə bránu án kòkɔ́ nù bə wó á dɛ Barnaba kídə Saul də əkpádəká ná wóá tɔ́ ədɔ́ kə ɲ yówó nɔ́n án jí. ³ Kə wó blánu í yó Mawu jrɔ́ á, wó cò alɔ dɛ wójí í dɔ́ báyibáyí nɛn wó. ⁴ Wó kə mə gbɔngbɔn kɔkɔ́ à dɔ́ a, jə̀ɲkɔ́ seleucle, í kə wó cò ləɲnan, wó yí Ehypre. ⁵ Kə wó vé dɔ́ salamila à wó tɔ́ Mawu nyɔ́n núnú tò tò Yudatɔ́wɔ́ dɛxóxɔ́ wó mə; Yohanes, Marc Kprɔ́ wó dɔ́ sigbə sùbɔ́vɔ́ ənə. ⁶ Kə wó tɔ́ anyígbán co dɛá men án kəkə sáyí Paphos a; wó pkɔ́ mányiki wɔ́tɔ́ dəká ámen brə̀tɔ́ kə nyí yúdátɔ́; í wó lə wó bə Bar-Jésus, ⁷ Kə nɔn Serglus aməgan ɲunú nyántɔ́ dəká gbɔ́. Amə ɲnan yó Barnabas kídə Saul, dɔ́ əjí bə yəəa sə Mawu nyɔ́n. ⁸ V́à Elymas "Májikítɔ́a" lə dáyá nəwò, í ɲ jíbə aməgan an nan kandé ənyɔ́n an jí o. ⁹ V́à Saul, kə wó gbəllə yó bə Pollu í gbɔngbɔn kòkɔ́ dɔ́ dɛ á, tíɲ ɲkúvɔ́ dɛjí. ¹⁰ Í nù bə "Əwò fútɔ́ yé v́i" áyē gedegede lə asiwò í ənyrandə. Anyin futɔ́ nɛn ənyɔ́n dodó núnú ɲ kəa gbə amənwó dɛ ná wóá v́a tɔ́ əxótɔ́ yə mɔ́n nyɔ́nɲgbí an? ¹¹ Unfia, kprɔ́, əxótɔ́ lə jəjɔ́wɔ́, tɔ́ ɲkúvɔ́ lə tɔ́n. "ɲ kəa gbəkpɔ́ nyindɔ́n nə gəxoxo dɛə o". Zəqəká a, zùblú kídə ahun cɔ́n ɲkúvɔ́mə nò Elymas; ɲ gbɔ́ dəsí əxomə mɔ́n o, í lə jí amə bə wa lə álɔ nə yé. ¹² Kə aməgan an kprɔ́ ənù kəjɔ́, əsə gɔ́mə, dɔ́bə əpra nú cò axotɔ́ ý. ¹³ Pollu kídə əxɔ́ à wó jəhún mə cò Paphos í v́a dɔ́ Perge kələ Pamphylie. V́a Yohanes v́a cògbə wó dɛ; í trɔ́yí Yérusalem. ¹⁴ Pollu kídə əxɔ́a wó kəkə Perge, í va yí Antioche kələ Pisidie. Ləɲnan an, wó yí ədɛxóxomə sabbat gbə í ve kanrendɛ. ¹⁵ Kə wó ren əsə à wó kídə ənyɔ́núdɛ́tɔ́ tò wó v́a à, haməməgan wó cò citə, í cò gbə nəwò bə: " Nɔ́nvíwó nə mi yó ənyɔ́n dɛ dɛ í lə sə dɔ́ ɲsen mi an, mi nui". ¹⁶ Pollú cócítɔ́ í kó álɔ yíyí í nú bə " Israéél v́i ɲ cù wó kídə mián wó séeé kə kpɔ́ nə Mawu sí a, mi dɔ́tɔ́! ¹⁷ Israéél yé Mawu cán mián tógbí wó í máɲ wó gəkómə wó lə Egypte nyíngban jia, í cɔ́ yé ló senýsenɲ í sə kpuwó dɔ́. ¹⁸ Nə əxó kóká sɔný an, əkpɔ́ wó jí lə zɔgbəjí. (Í lələ nə wó kəkə nə əxó kóká lə zɔgbəjí). ¹⁹ Kə í crón ə-anaan dükə amandrə á jɔ́ a, ə man anyígbán ná wí í í trɔ́zun wó cínɔ́n nú. ²⁰ Ənù ɲnan wó jɔ́ v́ayí cò kəkə əxó álɔfan amənvə kídə blaútɔ́n mə í. Mawu nan kojóqɔ́tɔ́ wó kəkə səyí ənyɔ́núdɛ́tɔ́ samuel jí. ²¹ ɲnan ɲə ɲgbəá wo bíf bə wó a dɔ́ əfɔ́ nə wó, í Mawu cò Saül, Kis yé v́ijjɔ́ amə kəcɔ́ Benjamin dúa mɔ́ bə nan dù fɔ́ nə wó kəkə əxó amənvə. ²² Kə əxó amənvə v́ayí à Mawu dɔ́rɔ́i í cò David dɛ tòhò. Mawu lə xònu cò David ɲ bə: ɲkpɔ́ David Isai yé v́i amə kə nyón ɲ kònyə í lá təɲ wó ənù kəɲ bə nan wɔ́a. ²³ Tò aməɲnan wó jijjɔ́a víwò jí à, Mawu cò xɔ́nənmə̀tɔ́ v́a Israéél; kənyin Yésu sigbə í nùdɛ bə yé à wɛə ənə. ²⁴ Gəɲnan mə an Yohenes tɔ́ Mawu nyɔ́n kakaka kúd" jimə tɔ́trɔ́ kídə Mawucilələ nan məɲ nə Israéél dù kó à; gbɔ́xɔ́ yesu nan v́a. ²⁵ Gəkəmə Yohanes wó yé dɔ́ jrɔ́ à; ənù bə: " Mi búbə ənyə í a? ɲ nyin ənyə í o. V́a mi dɔ́tɔ́, lə tinɲ gbə à amə dəká lə v́a; amə ɲnan; ɲjəbə man án təɲ tɔ́ yé fɔkpa kəwó kpə̀tɛ o" ²⁶ Nɔ́nvínyə, dɛvɔ́wɔ́ Abraham yé tɔgbíwɔ́vɔ́ wó kídə amə kə lə mi an mə í lə sen mawu à Mi an wóí wó lə dɔ́ əín lə nɔ́n nə mi an kpɔ́ dɛqə. ²⁷ Dóbə amə kələ Jerusalem , kídə amə gan-mə gan wó à; kə woɲ dəsí amə lə tò ənyɔ́n kə ənyɔ́núdɛ́tɔ́ wó renɔ́n nə wó sablatgbə gasiagamə am; wó bə yə o wuii. ²⁸ Kə wòɲ nyan nə wó à wó nɔ́n í wui í à; wó ve núnə Pilato bə nan wui í. ²⁹ Kə wó ənù kə jɔ́ o; kídə í i kú u; wó dɛə lə àti à ɲ, í sə də yɔ́dòmə. ³⁰ V́a Mawu trɔ́ fuin cò aməkúkú wó dómə. ³¹ Əcɔ́ dəkía disa nə amə kə kprɔ́ cò Gallelia sə yí yerusalem wó ɲkəkə sùgbɔ́. Amə ɲnam wó í nyin ənùtòhò kpɔ́tɔ́ nə aməwò. ³² Ən en, Mi an wó í mi lə nù ənyɔ́n nyóɲgbí lə nɔ́n nə sigbə í wə əzəðə̀dɛ́ dɛ nə mi an tɔ́ gbí wò. ³³ Mawu wó dɛ əzəqə̀dɛ́ à jí nə mi an wó kə nyin əviawo í fɔ́n Yesu cífə lə aməkúkú wó dómə. Ənùkəjɔ́ í wó yɔ́n lə Psalmo

aməvə à tò mē bə; "Éwó í nyin əvinyə; i có égbàjì à ì trǒzu tǒò dàdà. ³⁴ Kə ì fón nén có amen kúkú wò domen bá yé ñíran ñka nyinyon an; yé í wó í lǎ nú bə. "Man an cò David yé mənúvəvə nyonñgbìn là nà nù. ³⁵ Yé ñtí í gbə nú lǎ Psalomo bù mē bə;man nan tǒó Mawu. Mə nɔn nɔn ñka à nyinyon gbəqə o. ³⁶ Đóbá gakəmə David sən Mawu kídé yé jòjrò ò là wò hoénù an, əkù ì wò qí dǎ yé dádá wò gbó í ì nyinyon, ³⁷ vǎa amə kə Mawu fən cò aməkùkù wò dómə an, ñ nyinnyon o. ³⁸ Ná mian anyán là mian domen bá, tó amə ñnan jì ì wò nú núvón wó cǒcǒ kə nǎ mí. ³⁹ Tó yá jì à; aməsiamə kə xǒ jǐsǎ á; kpòmɔn ì là wò o ənù wò tovo nǎ Mosə yé sǎa wò. ⁴⁰ Kə ì nyi anen an; mi kpò dǎkiwò jì; nǎ ənyon kə ənyonúqetǒ wò núdǎa ñkǎa qí mían ñun ò. ⁴¹ "Mi kpò, mi an dǎmancò là mǎ tǒ wò; əkpǎcǎ bə mi crǒn, dóbá ñ là wòdǒ là mi an ñkùvimə. Ədǒ kə ñ là wǒà mi ñ là kǎndé jì cǎ o, bǎrǐ nǎ amə dǎ lǎ nú nǎ mí cǎ!! ⁴² Kə Pǒllu kídé Barnabas có Yikǒ à, amə wò là dǎkùkù nǎ wò bə; Sablat kə gbǒnɔn an, wò à gbə xǒnu əlǎ mɔnki nǎ yéwò. ⁴³ Kə wò wò tǎkpǎkpǎ à jrǒ là ədǎxǒxǒ à mǎ an, Yudatǒ wò kídé vòdù sən tǒ wò à; kprǒ Pǒllu kídé barnabas dǒ ì là nù nǎ wò bə; wǒà dǒñ ì kpǒtǒ yiyi lǎ Mawu yé mənúvəvə nu. ⁴⁴ Sabbath kə kprǎcǎ dǒ à amə gǎqə bǒ qǎ ì lǎ sǎ Mawu nyon. ⁴⁵ Kə Yuqatǒ wò kpò amə wò sùgbǒ qǎ ənǎ an, wò tǒ xòmǎfɪn jì; ì là gbǎrǐ ənyon kə Pǒllu là nù an, ì là qǎzù dǎy. ⁴⁶ Vǎa Pǒllu kídé Barnabas wó kpǒtǒ ì lǎ xǒnù kídé kǎkǎdǎjǐ əlǎ vǎvǎ bǎ wǒà kǎkǎ Mawu nyon nǎ mi jǎñkǒ. Y kpò bǎ mí lǎ cǒ ənyon an wò dǎnykpɪn ì búibə yə wò Mǎ an wò à, mǎ an trǒ yǐ vódú súbǒtǒwó gbó. ⁴⁷ Nénen ì axǒtǒ à nù nǎ mí qǎ nǎ: " ñ cǎn wò bə nan nyin kenklen nǎ vòdù súbǒtǒ wò. Nə man cǒ dǎdǎkpǒkpǒ nǎ amə wò kǎkǎ sǎyǐ anyingban yé nù vǒxǒ. ⁴⁸ Kə vòdù súbǒ tǒ wò sǎ ənén án wó lǎ táyǐ ì lǎ káfú nyon an. Kə wó nú bǎ aməsiamə jǎ nən əgbə tǎgbǎə a; wò kǎndéjǐ. ⁴⁹ Axǒtǒ yé nyon an gbǎndé nútóamə sééé. ⁵⁰ Vǎa Yúqatǒ wò là dǒzǒ rǎn mǎ nǎ nyonrun wò kə xǒ Mawu jǐsǎ kídé ədumə mǎgan wò; ì wò cǒ ì tǒ Pǒllu kídé Barnabas nyanyàn; ì qǎwò dǒ là ədù à mǎ; ì kprǒ wò kǎkǎ sǎ flǎ ədù a yé rǐxǒ. ⁵¹ Vǎa, Pǒllu kídé Barnabas wó huñhun wó fǒwò, ì fùtù kǒwò gban dǎ wò jì. ì wò jǎñkǒ Icone dùamə. ⁵² Əjǐ jǒ wò sùgbǒ; ì gbongbɔn kǒkǒ qǎ wò mǎ qǎ.

Chapter 14

¹ Lǎ Iconio Pǒlú kídé Barnaba. wò dǒ yúdatǒwò dǎxǒxǒ mǎ ì wò lǎ dǎgəmə sigbə wǎ tǎñ wǎə. nǎ yúdatǒwò kídé helatǒwò wǎ hǎsə à. ² Vǎa yudatǒ kə ñúxǎsǎəwǎə vǎ dǎnə vódú sentǒ dǎ wò nǎvǐ kə xǎəəwò hún. ³ Wò nɔn Iconio dǐñdǐñ ì lǎ xǒnù kídé kankandǎjǐ, lǎ dǒkpǎ əxǒtǒ kə jǐ ñúnú nya nya, amənuvəvə kídé núlcunu tónə vǎə. ⁴ Ədumə viǎwò mǎn dǎ vǎ Ākpadekǎ lǎ yridatǒwò jǐ ì àkpǎ vǎátǒ lǎ amədǒdǒwò jǐ. ⁵ ì kə yudatǒwò wódù sentǒwò kídé əfɪwò cǒ nú cǎ ì lǎ nyanwò ì lǎ dǎ kpǎwò. ⁶ Pǒlú kídé Barnaba, kə wò nyán nǎ an wò vǎ bǎ dǎf lycaonio lǎ lǐstrǎ kídé Dərbə kídé ədu kə tǎbǒ lǎnan dǎawò mǎ. ⁷ ì wò vǎ lǎ kǎkǎ Mawunyon an. ⁸ Lǎ lystra, wò lǎpǒ ñúcú dǎlca kanren dǎ kə ñú zɔn lǎpǒ có yǎ dǎvimə o. ⁹ ì lǎ dótó Pǒlú kǎi lǎ xónúan. Pǒlú kpǎcǎ dún ì kpǒ bǒ hǎsə lǎ si kə à sǎñu kpǒcǒ dǒ yǒ yǒ. ¹⁰ Əgbə dǎkǎ dǐ sǐñsǐñ ì nubə có ì jǒ dǎ tǒ fǒwójǐ. ì ì cǒ híá ì tǒ zǒnzǒn. ¹¹ Kə amə lǎcǎ bǒ dǎawò kpǒ ənúkə Pǒlú wǒà wò dǎ əxǎ ì nú lǎ lycanó gbə mǎ bə: Mawuwò cǒ agbǎtǒyǎ nɔnnɔnnɔmǎ ì vǎ mían gbǒ. ¹² Wò yǒ barnaba bə yupita ì yǒ Pǒlú Mercuríó, dǒ yǎ ì lǎ nú nyǎn wò. ¹³ Yupiter kə lǎ nǎ əkǎ dǒ dúamə yǎ nú tǒ cǎ vǎ cǒ lǎlǎ lǎcǎ wò hún lǎbǎ lǎbǎ wò ì sǎñ vǎ dǎ xǒxǎnù bə wò vǎ sǎávɔnə. ¹⁴ Kə Mawu əmədǒdǒ Barnaba kídé Pǒlú wò sǎ nyon nan an, wó gren wò wú wò ì súdù dǒ wò dǒñdomə. ¹⁵ ì lǎ dǎxa bə ó aməgbǎtǒ nukə jǐcǒ mǐ lǎ wǎ ənúnan mɔnki? Miawò cǎ aməwò mǐ nyǐ sigbə míanwò ənǎ lǎ xǐxǎamə, ì cǒ ənyon nyongbɪn vǎ nǎ mǐ. bə mían trǒ lǎ lǎrǒ nú nanwò ñgbə nǎ mían trǒ vǎ Mawu kə lǎ agbə alǎ tǎgbə. ì wò jǐ, anyǐ gban, əxù kídé ənutǎ lǎmə wò sée gbǒ. ¹⁶ Mawu nǎn dǎcǎ gbə aməwò dǎ wò cǒ wò ñtǎwò mǎn. ¹⁷ Nǎ ətǎñu qǎ dǐsǎ ənúkə inyíán nǎ à lǎ wǎ nù nyongbɪn , ì lǎ dǒ əcǐjǎjǎ, gǎmə nyonnyɪn nǎ à nan mǐ nudúdú sùgbǒ ì cǒ jǐjǒ dǎ mian jǐwò mǎ. ¹⁸ Ənú nyon nan wò sée gbǒxǒ wò ñgbə avǎá sǎsǎ o. ¹⁹ Iconia kídé Antioch yǎ yudatǒwò dowó yǐ ì vǎ xǒ nu nǎ hǎ bǒbǒ. wò dǎkpǎ pǒlu ì dúen dǒ lǎ dúamə ì bú bə əkú ì. ²⁰ Vǎa kə adǎkprǎviwò lǎ gbǒ dǎǎ əcǒ ì dǒ dúamə lǎ yǎ ñkə gbǎə yǎ kídé barnaba wò có yǐ Dərbə. ²¹ Kə ì vǎ kǎkǎ Mawu nyon lǎ dú nǎ mǎ jrǒ ì kpǒ adǎkprǎvi sùgbǒə wò trǒ gbǒvǎ Lstrio; Iconio kídé Antioch. ²² Wò ñgbə ñúsen dódó adǎkprǎ viwò lǎ gbongbɔn mǎ o. wò nú nǎ wò bə: << Tó xǎxǎ gǎngǎnwomə ì mǐ à tǎñ yǐ ñcǒvǐ lǎ Mawu gbǒcǒ>>. ²³ Əcǎn amǎgǎn wò lǎ xǎsǎtǒwò hǎbǒbǒ dǎsǎdǎ mǎ ì nǎ wò branú ì xódǎ jrǎcǎ; à cǒwò dǎ əsímə nǎ Axǒtǒ kə jǐ wò kǎndǎə. ²⁴ Wò tó Pisidia nyigbǎñjǐ ì sǎñ vǎ yǐ Pamfilia. ²⁵ Wò lǎ kǎkǎ Mawunyon lǎ Perja ì sǎñ vǎ Ahalia. ²⁶ Lǎnan ì wò có lǎ ì vǎ yǐ antioch ì Mawue Manuvəvə vǎ wò jǐ nǎ ədǒ lǎcǎ wò wǒà. ²⁷ Kə wò vǎ dǒ Antioch wò yǐ hǎbǒbǒ ì lǎ nú ənu kə Mawu tó wò jǐ ì wǎawò sigbəmə wò hun xǎsǎ hǎn nǎ vódú sentǒwò á. ²⁸ Wò nɔn lǎnan dǐñdǐñ cǐdǎ adǎkprǎviawò.

Chapter 15

¹ Amə dǎkǎa wó, có Judée; ì lǎ kprǎ amə wò bə : Nə amə dǎ ñ cóvo dǎ Mosé yé kǒ tǎ jí a, wó ñ kǎ tǎñ xǎcǎ dǎgbə o. ² Barnabas kídé Pǒlú wó wǎ bǒbǒ sǎñjǐ dǎkǎ kídé wò, lǎ bǒbǒ yé vǎ xǒ à, Pǒlú kídé Barnabas kídé nɔn yǐa dǎkǎ wó có ì tuta Jerusalem nǎ wó a vǎ kpǒ amə cincin wò kídé amədǒdǒ wò nǎ wó á nɔn lǎ duamə an. ³ Lǎ wó cócǒ mǎ an, əhǎ mǎ vió kpǒ wó dǎ mǎñjǐ, wó cǒ mǎn an yǐkǒ kǎkǎ ì tó Phénicie duamə kídé samarie cǎ wó lǎ kǎ asǎñ nǎ wò nɔnvi wó sigbə vódú sǎn tǒ wò trǒ jǐmǎ kídé əyǎtǐtǐ. ⁴ Kə wó dǒ Jérusalem an, əhamə xǒ wò amədǒdǒ wó kídé amə cin cin xǒ wó, ì wó sigbə wó yǐi dumə dǒə kídé ədǒ kə Mawu wǎ nǎ wó aa. ⁵ Pharisiens yé mǎ dǒ ó kə xǒ dǎ Monsé yé sǎ wò jǐá lǎ nú bə vódú sǎn tǒ wó sée á lǎ cǒvo. ⁶ Amə cincin wó kídé amə dǒdǒ wó kanren ì lǎ cǒ aji dǎ ənyǒ un. ⁷ Wó kanren dǐñdǐn dǎ nyǒ an jǐ ì Pétró có lǎ wó mǎ ì, lǎ nú nǎ wó bə :<< Tin (nɔnvi) nyǎ ñúcúwò mǐ nyǎ bə mían mǎ qǎ dǎcǎ xǒxǒ gbǒxǒ nǎ man xǒ nu an vódú sǎn tǒ wó á sǎ Mawu nyǒ ì trǒ jǐ mǎ. ⁸ Kə Mawu dǎsǐ wó jǐmǎ an ə cǒ kǎkǎ dǎ wó jǐ ì cǒ gbongbɔn kǒkǒ dǎ wò jǐ sigb mían cǎ mǎ nǎ. ⁹ Kə ì trǒ jǐmǎ nǎ wò lǎ gbongbɔn kǒkǒ mǎ an ñ gbə dǎ vónó tótó dǎ mian mǎ o. ¹⁰ Ífia, nú kǎ ì jǒ ì mǐ lǎ wò dódó kpǒ nǎ Mawu, ì lǎ cǒ əka ñnan dǎ kǒ nǎ dǎkprǎvi á wó ənú ñnan kə mían dǎdǎ wò xǎ, mǐ an wò ñtǎ cǎ mǐ tǎñ hǎn kpǒ o? ¹¹ Vǎa mǐ kadǎ jǐ bə lǎ əxǒtǒ yésu yé mənúvəvə mǎ an , mǐ dǒ lǎ mǎ sigbə wò cǎ wò ənǎ. ¹² Kə Pǎtró kídé Barnabas wó gbǒ vǎ lǎ tǒ

nyo an, aməsiamə bənu dɛ́ í lə dótó wó nə wó á sə amrinmanu kə wò vɛ wɔ dɛ́ vodu sɛntɔ kə wò trɔ́ jimə tó yesu yé gbɔngbɔn jí a.¹³ Kə wó xonuxó vɛ á, Jacques xɔ́ nyɔ́a í lə núbɛ: Mí dɔtɔ ɲ nɔ́nví nyá wó.¹⁴ Simon nu sigbə Mawu kpə dɛ́n lə amənuvə̀və̀ mə í vodú sən tɔ́ dɛ́ wò trɔ́ jimə í lə dɔ́ yé ɲkɔ́ dɛ́ jí.¹⁵ ʼEnyɔ́núdɛ́tɔ́wò tɔ́ wó nyo sɔ́ kidə ɔ́nyo lá.¹⁶ Nə ɲɲwɔ́ ɔ́nú lə wó sée vɛ́ aá ma gbɔ́vɛ́ í vɛ́ gbán David yé avɛ́ɲɲtɛtɛ. ká dáhən dɛ́ á.¹⁷ Ma jɛdó dɛ́ nɔ́nɔ́n mə nyɔ́ɲgbín jí. Gaɲnən mə an amə kpɔ́tiawó. wó á lə jí Axótɔ́ dɛ́n , nə nən kə amə kə trɔ́ jí mə wo sigbə vodú sən tɔ́ wò nə.¹⁸ ʼEnyo kə Ahótɔ́ kə wó ɔ́nú lə wó dɛ́ cò brəmamə lə nú nə.¹⁹ Cəgbəɲ nyan tɔ́ á lə tɪ́ɲɲ ní kpɔ́kpɔ́ mə án ɲ jə bə mían lə dáyá nə vodú sɛntɔ́ kə trɔ́ jimə í vɛ́ Mawu gbɔ́ o.²⁰ Vɔ́ á mí. án ɲɲn ɔ́nu nə bə wó ká gbə tɛ́bɔ́ ɔ́nu sɛnsən wóo, wó ɲán gbə wɔ́ matələ, nə nən kə í wó ɲnán gbə du ran kə wó ɲɔ́o hro nə o.²¹ Lə jiji mə wó vɛ́ yí áá, amə wó gbə kpɔ́tɔ́ lə du ganɲgán wó mə í gbə kpɔ́tɔ́ lə kaká Moíse yé sə áá wó lə Mawu yé dɛ́xɔ́ a mə sabat gbə wó>>.²² Í í nyo nə amə cincin wó, amə dɔ́ dɔ́ wó , dɛ́xɔ́ ɲkɔ́ nɔ́n tɔ́ wò bə yé wó cán yuda kə wó gbə yó nə bə Barnabas kidə Silas kə wó nyin dɛ́xó wó ɲkɔ́rɔ́ntɔ́ nə mián dɔ́wò yí Antiche , Pólú kidə Barnadas wó ca nən kpɔ́ wó ca nən kpɔ́ wó dɔ́.²³ Wó ɲɲn ɔ́nu la: << amə dɔ́ dɔ́ wó amə cincin wó kidə dɛ́ kajé wó mian vodú sən tɔ́ kə wo lə Antioche, syrie kidə cilicie, mi cí mí.²⁴ Mí sə bə amə dɛ́kə wó có lə mí án dumə kə wó mí ɲdɛ́ mɔ́n mə o, í vɛ́ bakami kidə ɔ́nu kpɔ́ mə wó kə va baka susú kidə mian kpɔ́ri wo.²⁵ ʼEnyo nə mí bə (jɔ́o ní) mi an nɔ́ntɛ́ kpɔ́ mi nə an cán amə kə wó mian sɛ́ɲ dɪ́dɪ́ mí, mían xɔ́ rɔ́nɔ́rɔ́n tɔ́ wó kə nyin rɔ́nɔ́n tɔ́ wó kə nyin Barnabas kidə Pólú wá kpɔ́ wó vɛ́ nə mí.²⁶ Nə nə nə wó í cɔ́ wó dɛ́ki xótɔ́ yesu christo ta.²⁷ Nə nə kə í mí gbə dɔ́ Jude kidə silas bə wó á gbə va nu nyo ɔ́ dɛ́kən an wó nə mí.²⁸ Cəgbə mí kpɔ́. bə mí ka gbə cɔ́ ɔ́nyo ɔ́ bú í sɛ́ɲ dɛ́ tɛ́mɛ́ nə mí í sɛ́ɲ zən lə kə gbɔ́ngbɔ́n ɲtá kpɔ́, sɛ́ɲ vɛ́ nə mí an wóo.²⁹ Bə mian trɔ́ lə ɔ́nu sɛnsən wó yɔ́mɛ́, mí a gbə sávo wó, nə nə kə mí ka gbə wu ran nə ɔ́núdɛ́ kidə matələ wɔ́wɔ . nə mí tɛ́ɲ gbə nɔ́nɔ́n mə inan ina wó dɛ́ aa ɔ́nú à nyɔ́ nə mí. Mígbə va dogo.>>³⁰ Í wó nyan wó lə duamə, wó co ləɲnən í va dɔ́ Antioche, í gbə bɔ́ amə wó í cɔ́ ɔ́nú kə wo ɲɲn dɛ́ álmə nə wó.³¹ Wó xɔ́ wə má í hɛ́n kidə ayətitɛ́ kaka dɛ́ jí.³² Mawuyé nyɔ́nutɔ́ wò Jude kidə Silas wó lə xɔ́ nu ná wò kidə kaká dɛ́jí kə á tɛ́ɲ dɔ́ nan mə nə wò a a.³³ Kə wó nɔ́n wó gbɔ́ lə ɲnən káká a a, əduamə tɔ́ wò kidə əgbə brewu, bə wó á gbɔ́ yí amə kə dɔ́ wò va wó gbɔ́ dɛ́ fafá mə.³⁴ Silas dɔ́ jəsi bə ɔ́nu wrɔ́n tɔ́ kəlɛ́kəlɛ́ tɔ́ a wò wrɔ́n bə hənhrən mə əgbanciɛ́n tɔ́ ní an kpɔ́ Actes ətaa məwuitɔ́n : hənhrən hoka.³⁵ Vɔ́ a Pólú kidə Barnabas kidə amə bú wó cá cí Antioche í lə kpɔ́ nu amə igbə lə kaká Mawu yé nyo tó áxótɔ́ á jí.³⁸ Lə ɲkə kə dɛ́ wó ɲgbə, Pólú nú nə Barnadas bə:<< wó á trɔ́ yí ədu kə wó. mə yə wo kaka Mawu nyo tó á í vɛ́ kpɔ́ fɔ́nfɔ́n mə nə amə kə yé wó gbə dɛ́ á wó:>>³⁷ Barnabas jí bə yohanes kidə Marc wó na kpɔ́ yé wó dɔ́.³⁶ Vɔ́a Pólú gbə bə wò ɲka kpɔ́ɛ dɔ́ o , cəgbə amə dɛ́ka lə wò mə í gbə wò dɛ́ kə cò Pamphyliɛ, í ɲ gbə kpə dɛ́ yé wò un lə ədɔ́ wò wɔ́wɔ mə o.³⁹ Masɔ́ dɔ́ wó mə, í wó kaka. Barnadas kpɔ́ Marc í wó yí chypre.⁴⁰ Nɔ́nví á a wó nú nə bə nan nə silas nə wó á yí le yéhowo yé mənuvə̀və̀ mə.⁴¹ Í tó syrie kidə cilicie í lə dɔ́ ɲsən haməa wó.

Chapter 16

¹ Lə ɲgbəsi á yí Derbe kidə Lystre. Í kpɔ́, Adəkpłvɪ dáká lə́nən í wó yé bə Timótè, yùúdà nyórun xɔ́sɛ́tɔ́ yə ví í yá dádá nyin hélà tɔ́.² Nɔ́nvíó lə Lystre kidə Icone wó nunyɔ́n nyɔ́ɲgbín có ɲún.³ Pólú jí bə yéá kpɔ́ɛ sá yí, í, kə í kpɔ́ɛá, á còvɔ́nɛ́n, cəgbə yùúdàtɔ́wò lə lə tohó inaawóá, dɔ́ amensiámen nyán bə yé dadá nyín hélàtɔ́.⁴ Kə wó lə tó ədugánwó mən án, wó lə núnɛ́n nɔ́nvíwó bə wóá wɔ́ dɛ́ yə́rusale; yé mɛndɔ́dɔ́wó jí.⁵ ʼƏhamen wó lə xɔ́ ɲúnsɛ́n dódó lə xɔ́sɛ́ mən, í wó lə sùgbɔ́ kpéé ɲkəkə yí ɲkəkə jí.⁶ Kə gbɔ́ngbɔ́n kɔ́kɔ́ xə́mɔ́n nə wó bə wó ɲkáká nú mawu nyɔ́n lə Àsià mən án, wó tó Phrygie kidə Gálàti duamen dí.⁷ Kə wó vɛ́ tɛ́bɔ́ Mysie a, wó wɔ́ dódó bə yóá dɔ́ Bithýniàn mən, vɔ́a Yesu yé gbɔ́ngbɔ́n ɲ də́mɔ́n nəwó ò.⁸ Wó tó Mysie í yí Toas yé du gán mən.⁹ Pólú kpɔ́ ɲtə́gan lə zanmen, Məsédónítɔ́ dáká lə́nən, yé í nubə:<< Va Məcédóni nən nən kpɔ́dɛ́ mián ɲún.>>¹⁰ Kə Pólú kpɔ́ ɲtə́gən an, əkáká mí céen bə mián yí Məcédóni nə mián xòtanɛ́n bə Mawu í yó́mí váyí bə mián mú yə́ ɲyɔ́n.¹¹ Kə mí dɔ́ tɔ́jihún có káké troási, mí wɔ́ nón zɔ́nzɔ́n tútú yí Samothrace, í ɲkəkə vɛ́átɔ́a mí vɛ́ Néapolis.¹² Cò lə́nən án, mí yí Philipo kə í nyín Mácédónià gán, kə lə və́və́ wú lə nuto mən yə́ dugán mən, kə í nyin Rómàntɔ́wò du xɔ́xɔ́ í mí nən dù ɲunan mən nən ɲkəkə də́wó.¹³ Sábátí yə́ ɲkəkəa jíá mí yí əhɔ́n àn yə́ Kpáánuxó lə ətɔ́a yə́ kpádáká fí mí lə bui lə dɛ́xó xó dáká le. Mí kanren í xonu nən nyónrun kə bɔ́ dɛ́ ləɲun naan wó.¹⁴ Nyónrun dáká kə tɔ́bɛ́ Lýdi, əvɔ́n jən vùn satɔ́ lə Thyatire duamen, kə súbónén Mawu, lə dódótó mí. Axótɔ́ hun yə́ jí nən à cɔ́dɛ́ lə ɔ́nyɔ́n kə Pólú lə núnɛ́n wó mən.¹⁵ Kə wó lə mawuci nən án, kidə yə́ xómen tɔ́wóá, á wɔ́ biðbíó ilá nə mí í lə nú bə:< mí kpéé bə ɲ nyin ɔ́nú dódó wɔ́tɔ́a nə Axótɔ́a, mí vɛ́ tɪ́ɲ xómen í nən kidə ɲ?>> Í á nán mí káká¹⁶ Í vámen bə, kə mí yíko ədəxoxóá, nyónrunví dáká kə mən əfán kaka gbɔ́ngbɔ́n lə á va dódogo mí. Í kpónen əho sùgbɔ́ lə əfán kaka mən nən yə́ kɔ́ta mən wó.¹⁷ Nyónrunví ilá jə mián wó kidə Pólú yomen í lə nú kidə áxá sínsín bə:< iláwóá, ɲɲkɔ́ri yə́ dɔ́lávó í wó nyín. Wó lə xonu nən mí co dɛ́dɛ́kpɔ́kpɔ́ yə́ mɔ́n án ɲún í.>>¹⁸ Í wɔ́nɛ́n ɲkəkə sùgbɔ́. Vɔ́a Pólú, kə wɔ́ xomenfíén sùgbɔ́a trɔ́ í lə núnɛ́n gbɔ́ngbɔ́n àn bə:<<ɲ dəgbə noo lə Yesu Kristó yə́ ɲkɔ́ mən dɔ́ lə mən>> í ì dɔ́ zə́dɛ́ká.¹⁹ Kə amen kə tɔ́ nyin nyónrun an wó kpɔ́bə yóo hó kpɔ́kpɔ́ mɔ́nnu búá, wó lə Pólú kidə Silás í kpɔ́wó yí əfimen gbəngba lə ədú mɛngánwó ɲkɔ́.²⁰ Kə wó cówó díisá nən kójódótɔ́wó, wó nú bə:<<Núncu inan wó nyín yùúdàtɔ́wó í wó lə hen cəkákáká vɛ́ mián dumen.²¹ Wó lə kpɔ́ránu kə wó ɲ jə bə mián wó Rómàntɔ́wó mián zɔ́n dɛ́jí ò.>>²² Amen háwó có dɛ́ Pólú kidə Silás ɲun, kójódótɔ́wó zen wó wuwó í wó dəgbə bə wáxowó kidə átí.²³ Kə wó xóo jɔ́o lə xòxò sùgbɔ́ nuán, wó cówó dɛ́ gəkpá mən. Wó nú nən gəkpájikpótɔ́ bə ná túwó kidə káká dɛ́jí.²⁴ Kə ì xɔ́ gbədaa ɲunnan án, gəkpájí kpótɔ́a dávó dɛ́ gəkpáá yə́ dondomen. Í cɔ́ əhunkpowó dɛ́ əfɔ́ nóó.²⁵ Sá yíko əzan gənvivə̀və̀, Pólú kidə Silás lə xodə í lə jihà í lə káfú Mawu, í gəkpámen nɔ́ntɔ́ dɛ́ávó lə dódótɔ́wó.²⁶ Zə́dɛ́káká annyɲgbán húnhún jiguijigui, zə́dɛ́káká, əhɔ́nwò sée hun í gəkpámen nɔ́ntɔ́ dɛ́siàdɛ́ yə́ gawɔ́wɔ́wó tú.²⁷ Gəkpá jí kpótɔ́ fɔ́n có arɔ́nmen í kpɔ́ bə gəkpá honwó lə húnhún dɛ́. Í cɔ́ yə́ wú í jí bə yaá wu yə́ də́kiyɛ dɔ́ ə bu bə gəkpámen nɔ́ntɔ́wó sée í sí.²⁸ Vɔ́a Pólú í lə nú bə:< wɔ́ əvɔ́n dɛ́əkiwó ò, ɔ́nú kə jɔ́a mián sée mí lələ>>.²⁹ Gəkpájí kpótɔ́ bíó

ənúmen kəkə, í dómen kpàtàkpàkpà, í lə kúkú nen vònón, í gəjen də ŋko nen Pólú kidə Silas. ³⁰ É dəwó do có ləənan í nú bá:< nú kəə mään wə nən mán kpó xòxò? >> ³¹ wó nú bá:<< Xósə də Áxótó Yesu ji í wo kídə tɔ́ xomen mián kpó xòxó.>> ³² Wó có Áxótá yə nyɔn vá yə kídə amen kə lə áxóámenwó. ³³ Í gákpájíkpótá kprəwó lə ézan gáxóxó ŋunanmen, í í zin ábi nə wó í lə Mawuci ná yə kídə yə xómentwó akááká. ³⁴ Ƴ kpó Pólú kidə Silas yi yə xómen í nánwó ənúdudu. É lə táyá súgbə kídə yə xómentwó, dó wó xə Mawu ji sə. ³⁵ Kə əŋun kəa, kojódótówó dɔ́ amen nən gákpamen nɔ́ntwó ji kpótówó í nú nəwó də nən wóá yi.>> ³⁶ Gákpájíkpótá nunyɔn iláwonén Pólú bá:<< Kójódótówó dɔ́n vá bá má taci mí dé nən mian gbəyi, ifiaá, mi do í mian yi lə ɲúntí fáfá men .>> ³⁷ Vəa Pólú núnénwó bá:<< Wó xo mí lə gbəŋba lə aməwó ŋkúvimen, mián wó Rómantwó, kə wó ŋ wə ənúdékén o. Wó có mí də gákpamen í ifiaá, wó wə lə dəmido lə bəbə men an? óó! ŋ ká təŋ nyin ənén wo ɲtáwó wá vá də mí do.>> ³⁸ Gákpájíkpótá wə donen nən kojódótówó í vɔ́nɔ́n jí wó kə wó sə bá Pólú kidə Silas wó nyin Rómantwó. ³⁹ Kojódótówó vá dəkúkú nəwó í kə wó dəwódo lə gákpamen án, wó bíó có Pólú kidə Silas gbó bá wóá có lə əduá men. ⁴⁰ Pólú kidə Silas do nyawó lə gákpamen í yí Lydí yə xómen. Kə Pólú kidə Silas kpó nɔ́nviwóá, wó dó ɲúsén, wó í lə ŋunan yə ŋgbéá, wó có lə əduá men.

Chapter 17

¹ Pólú kidə Silas tó Amphipolis kidə Appolonie vá yí kó í vá dó Thessalonique, fí yúdátwó dḡxóxó lə. ² Pólú lə yí kɔtanu mə sigbə í wónen dḡḡcá əná. Sabbath áməntɔ́n sééa, ələ xónu có yɔ́nyɔ́n ɲn kidə wó, ³ í lə dḡḡmə í lə dḡkpájí bá Kristó dḡlá kpéfú í lə fɔ́n lə amə kúkúwó mə, ígbələnú bá Yesu kə ŋnú ɲə nyɔn nə mián yə í nyin Kristóá ⁴ Aməḡwó lə wó məán xósé í wḡḡká kidə Pólú kidə Silas, nənén í Grecɔ́t sugbḡwó vónvón nə Mawu wébə yónrun sugbḡwó nyɔ́n. & ⁵ Vəa yúdátwó kídə ŋhuan, cən amə kpotokpotowó í lə səŋ wó hacoco ilə dḡsá í lə wə hunyanhunyan lə ədu ganmə, wó yí Jason yə xómə ilə jí Pólú kidə Silas nə wóá có wó yí aməwó gbó. ⁶ Kə wó ŋpḡwóá, wó lə Jason kídə aməḡkáwó í səŋ yi kojódótówó gbó lə ədu ganŋgan mə ilə dāhá: amə lá wó kə cāká xixéaməán, vá dḡ lə lá cá í Jason xó wó. ⁷ Amə ŋnan wó kə Jason xəa wó ló có də Kayisaro yə s&wó ún, wólə nú bá: «əfiɔ́ bú bə, Yesu.» ⁸ Kə ədu ganŋgan mətḡwó kídə kojódótówó sə ənyɔ́n lá wóá, wó cāká. ⁹ Ənukə wó kán nə Jason kídə amə búwóá kə wó tú və jrəá, wó gbə wó dḡ í wóyi. ¹⁰ əzan ŋ nan məán, nəníwó có pólú kidə Silas səŋ dḡḡá Berée. Kə wó dḡá wó dḡ yúdátwó dḡxo xmə. ¹¹ Amə lá wó nyən wú Tesalonikátwó, ənúkəḡá wó xo ənyɔ́nan kábákábá, í zró ənyɔ́n nyɔ́ŋgbin ŋkəkə dḡsiadə nə wóá kpó bá ənúkə wo lə núnə wóá nyin ənyɔ́n dodó mán. ¹² ənúəjó í amə súgbḡ xɔji səə nə, kə grecɔ́təwó yónrun amə cáncən wó kídə huncú súgbḡ wó. ¹³ Vəa yúdátwó kə lə Tesalonikátwó sə bá Pólú lə nú Mawu nyɔ́n lə Berée, wó lə yi í lə dḡ bá wóá có də wóŋ. ¹⁴ Zəḡkə nɔ́nviwó có Pólú dḡḡa axutó lagə, vəa Silas kídə Timothe nɔ́n ləŋ nan dḡ ¹⁵ Amə kə lə kprə Pólú a ákprə kəkə í səŋ yi Athènes. kə wó gbə dḡ lələ ŋ nán, wó xə ənyɔ́nwó có gbó də Silas kídə Timóte un nə wóá vá tui zḡḡkən. ¹⁶ Kpó kə Pólú lə nuəte kpó wó lə Athènes xoməfien lə yə gbəŋgbɔ́n kə í kpó ədu ganŋgán kə dḡ kídə vodú wó. ¹⁷ Lə ŋ nán ún, ələ lə ənyɔ́n kídə yúdátwó lə wó dḡxo xmə kídə amə kə lə súbú Mawuá wó, kídə amə kə í lə dogo tḡgbéá wó lə godo toxó a wó. ¹⁸ Vəa, xixéamə nú nyántó kə nyin Epicurientwó kídə Stoicentwó cá có də ún, í aməḡwó nú bá: «ənyɔ́n ŋnanwó gɔ́mə dḡ?» amə búwó bú bá: «əwḡbə ənyí aməjrówó Mawu yə nyɔ́n nuḡtɔ́», ənúkəḡá ələ nú Yesu yə nyɔ́n kídə fɔ́nfɔ́n citə. ¹⁹ Wó có Pólú í səŋ yi Aréopage í lə nú bá: «mián təŋ nyán dḡḡo yəyá kə ələ kpráá?» ²⁰ Ənúkəḡá ələ nú nyɔ́n maḡi nyɔ́nwó də ətomə nə mi. Ənúkəḡá í mí jí bə mián nyán ənúkə nyin ənú nanwó». ²¹ Səŋ wúá amə mán nyán Mawu wó kídə aməjrówó kə ləŋnán wó lə có wó gamə wó í səŋ lə nú alo lə dḡtə ənyɔ́n yəyá ŋ nan wó, ²² kə í nyin ənəán, Pólú citə də doŋdomə lə Aéropage í nú bá: «mián wó, Atheneətḡwó, ŋlə kpó bá mí nyin cɔ́ci yi tḡwó ŋtáŋtá lə dḡsiadə mə ²³ Ənúkəḡá kə ŋ lə tó ədu ganŋgán mə vayi kóá í lə kpó ənú kə milə senánwó, ŋkpó ənú tátá kə yɔ́nyɔ́n ləwó ləji: «nə Mawu kə wóŋ dəsía ò» Ƴəə, ənúkə mí ləsen lə manyánmanyán mə, ənú ŋ nán í ŋ lə nú nə mi ²⁴ Mawu kə wə xixə əlá kídə ənúkə ləmə dḡəwó séé, kə í nyí ŋə í nyí áxótó, nə jɲkɔ́ri kídə ənyigbán ŋ nɔ́nɔ́n sensen yəxó kə aməwó có lə í səŋ məán ò. ²⁵ Ŋ nyi aməwó lə í lə sen sigbə əŋḡḡ həḡə əná ò, ənúkəḡá ŋə ŋtá hoəḡə nán nɔ́n əgbə aməwó kídə gbəŋgbɔ́n kídə ənúwó séé. ²⁶ Tó aməḡká jí, əwó ədu dḡsiadḡ kídə aməwó séé kə lə anyigbán jí, í nánwó wó gámə wó tútútu kídə rixo nə wó nɔ́nxówó. ²⁷ Səŋ yi jiá, wó dḡlá jí Mawu í wó dḡlá dḡŋuijü í təkḡ í lə kpəéé, ənúkəḡá səŋ yí jí, ŋ dḡŋdí lə mián doməḡ dḡsiadḡ gbó ò. ²⁸ Ənúkəḡá lə yá məán mí lə zɔ́n, mi lə nɔ́n əgbə í mi ləḡé, sigbə mián há jiji dḡkáwó nui əná: «ənúkəḡá nū nyí ye jijimə viwó». ²⁹ Kə í nyí bá mí nyí Mawu yə jɔ́jmə viwó, miŋ dḡ lá bui bá Mawu yə nyinyi əḡi ciká alo əhó alo əkpə tátá nyɔ́ngbui kídə amə yə súsu ò. ³⁰ Ənu nán í Mawu ɲcɔ́ manyán-manyán gaməwó í səŋ wḡḡ ò, vḡá dḡḡgbə ifia né aməsiámə, lə əfisiafi bá wóá tró jímə, ³¹ ənúkəjó əcən ŋkəkə dḡkaḡé kə í ka dḡ kojó nə xixéamə, lə jɔ́jmə tó aməḡká kə í cándḡá ji. Mawu nán kpóḡəŋ aməsiámə də əŋ nán ún kə fán có aməkúkúwó mə. ³² Kə Athénientwó səə kə wó xónu də fɔ́nfɔ́n citə lə aməkúkúóməán, aməḡwó lə zu Pólú, vḡá aməbúwó nú bá: «Mián gbə sá í agbə xónu có iláún né mí gbəḡkə». ³³ Lə ŋ nán yə ŋgbéá, Pólú có lə wó gbó. ³⁴ Vəa aməḡwó lə dḡŋú í xɔji sə, sigbə Denys, acropagito, yənrún káwó yónɔ́n bá Damaris kídə amə búwó cá.

Chapter 18

¹ Lə enúnən wó ŋgbəá, Paulú có lə Atene í yi Korint. ² Əva dogó yudatə kə ŋko nyi Akila, amən kə wó ji lə Pont, yə kídə yə si Priskila aməŋjróvi í wó nyi có Italí lə madidimən; dḡbə klaudú nyán Yudatə dḡsiadḡ bə wa dó lə Roma dúamən í wó vá əduamən; ³ kə wó nyi əḡ dḡka wḡḡá, wó nɔ́ndú í wə əḡ lə əduamən: əvəŋtətə wḡḡ í wó nyi. ⁴ Paulú xonən núxó lə Yudatə wó dḡxóxó lə sabbat dḡsiadḡ jí, í í təkḡ í dḡ enú gɔ́mən nən Yudatəwó kídə Helatəwó. ⁵ Vəa kə Sila kídə Timoteo wó có Makédonia vá à, wó cḡá də wó dḡkiwo jí í dḡ enyɔ́n gɔ́mən nən amənwó nən wa nyán bə Yesú í nyí Kristoá. ⁶ Yudatəwó gbə ənyɔ́n í tḡwó zúzú, Paulú xúnxún yə wúwó í lə nú nən wo bə: mián xúnwó nə va mián tawó tà jí; ŋan ŋ lə

kókéeé. Cò egbàjì màn yi vodù sèntwó gbo. ⁷ Kà i dó lèlè nà an àyi Mawu yà mèn ká wó yónan bá Crispus gbo là yà xomèn, yè xà ca dọ Yuqatwó dèxó xà ñu. ⁸ Và Krispus, Yudatwó dèxoxo ji kpótà kidè yè xomèntwó xò ànyon ji sá kidè Korintotwó kà dótó Paulú yè nyàn wóá lo ji sá i wó là Mawúci nènwó. ⁹ Là èzàn mèn àn, ahoto bà nù nèn Paulú bá Edro mèn bá: Kàà wónvón óó, xonú kpó kàà gbojín óó, ¹⁰ dóbè nìlè kidè ewó, í amèn dèkàn nka tèn tawó aló í là wó ànúnvèn kidè èwó óó: xonu, dóbè amènwo sùgbo là asínyèn là èdúàmèn. ¹¹ È nòn èdúàmèn i wó èxó dèkà kidè wreti amàndàn, í yè kidè Korintotwó nu Mawú nyon. ¹² Ké Galio va zú Akai yè nyigbàn ji kpótà Yuqatwó citrè dè Paulú ñu i kpótè yi èsètíwó gbó. ¹³ Wó nú bà: "Amèn làà tró amènwo tómèn í wó là sèn Mawu kà tévé nèn ká esàà dè èmèn bà wà subà. ¹⁴ Paulú ka mèn xonú i Galio xonyon í là nù nèn Yudatwó bà: Yuqatwó, nèn nyi nuvòèn aló èsè ji mawomawo i à. ¹⁵ Vó í va nyi bà ñkò kidè ànyon núnúwó, kidè miàn ntá wó sèdádèwó i á, mian tawó mi jra ànyon nànwó dó. Nyàn nka nyi enúnanwó kójó dótó óó." ¹⁶ Galio dè wó dó là kojó dóxóá. ¹⁷ Í wó séawó là Sostène, Mawu yè dèxoxó ji kpótà gángàn àn i xóe là kójódóxóá yè ñkò. Và Galio ñcò àdè là mèn nèn wó óó. ¹⁸ Ká Paulu gbé wó ñkàkè dówó lèlènan kidè ncviawóá, è có là wogbló i ve dọ èwaxún, è yiko Siria, Priskila kidè Akwila wó yi kidée. Gbóxó nèn à có là ètjixúan dọxóá, è xro ètá là kenxrèà, dọ bà è dè èzè. ¹⁹ Kà i ve dọ Ephesóá, Paulú gbè Priskila kidè akwila èè lèlènan, voà yè ntá jìbà yéa yi Yudatwó dèxóxóá i là xónú kidè wo. ²⁰ Wó dè kúkú nèn Paulú bèn gbè nèn kidè wó xoeqèkà, vòà ègbà. ²¹ È có gbèwoqé i nù nèn wwó bà: "mà gbè tróvà miangbò nèn mawu jià." i yí Ephesó. ²² Ká Paulú vè dọ Kaisaréà à, àyi Yerusalem i ve cí exá á mèn tòwó, í gbè jèmèn yi antioxia. ²³ Ká i nòn lèlènan zààn àn, Paulú yi Galatia Kidè Figià nutowómèn dèkà i là dó ñsèn yè dèkpròvio wó sée. ²⁴ Yuqatò kà wó ji là Alesandria, ká wó yò nèn bà Apolos àà, èvà Ephésé. È èè acò là nuxó kidè ènu xroxon mèn. ²⁵ Mawu yè nùkprakpra yè súkrú Apolos yi. Yohanes yè mawuci i wó lènon, vòà xosè mèn sènyu nèn í í là xonú kidè Kakadèji có Yesú ñú. ²⁶ Apolos là Honú kidè kakadèji là dèxoxóà mèn ká priskila kidè Akwila sè yè nuxóá, wó và kpèdè ñú i wó và dè Mawú yè nyàn gòmèn nyongbí. ²⁷ Kà i là ji bà ya yi Axayá à, ncnviawó dó ñsèn àn, i xron woéma nèn axaytawó nèn wà xòe nyongbí. Kà i vè dèà, è kpèdè ji xosètawó ñu có amènuvènmèn. ²⁸ Dóbè è có ñsèn dú Yuqatwó jí là gbàngbà là yè ñzòn ncnncnmèn, í nàn wó nyàn bà yesú i nyi Kristó.

Chapter 19

¹ Gákàmen Apòlò là kòvinto à, Pòlù tò Àsià nútowó mèn va dọ Èfésó. kà i dọ gò adèkpròvi dèkàwóá ènù nèn wò bà. ² Mi xò gbongbòn kòkò kà mi xosèà? wó dọ nèn bà mi ñ sà kpò cà bà gbongbòn kò kò dè lè ò. ³ Í í nù bà Mawu ci là lè ká í mi xò man? Í wó nú nèn bà Yohánes yè Mawu ci là lè mi xò. ⁴ Í Pòlù nù nèn wó bà Yohánes là jimen totro yè Mawu ci là lè nèn amenwò Ì là nù nèn wó bà wóá xò Yesu amen kà gbongbòn yè gbèà jìsà. ⁵ Kà amen wó sà ànyon núnán wó nàn wò là Mawu ci nèn wó kà Pòlù. ⁶ Cò aló dè wó jía, gbongbòn kòkò dọ wò mèn í wó dó ègbè bùwò í nù Mawu nyon. ⁷ Amen an wó sééé áyi sigbè amenuwiènvè ènè. ⁸ Pòlù dọ yudatwó dèxó xò mèn í xonú sigbè wréti amenton nèn. í jè àgbàgbà bà yèà tró amen wò sèyi Mawu fìo duxo núwó gbo. ⁹ Vò yudatò dèkàwò kà adèkpotò nèwò a, ñbunenn amen wó á là nù ànyon manyon manyo cò christò mèn wò jí là amenwó ñkò í Pòlù có í kpò adèkpròwawo có là amenwó gbo í í vá yi lè xónú là tìráíó yè nukpráscò èñ kèkè dèsi àdè. ¹⁰ È wò ènu hilá kèkè í sèyi èxo aménvè í í nàn bà amen kà là Àsià nútomenwó, yudatwó kidè hèlatwó wò sè Mawu nyon. ¹¹ Mawu wò àmrímàn nùwò kidè Pòlù yè lo. ¹² Dònonwó kpò hayahoyá i gbongbòn makomakowó donen là amenwo mèn nèn wó là Pòlù yè takuvi kidè yè àkòtanu wu. ¹³ Vò yudatwó dèkàwó kà yinen èdu èduwó mèn là nàn i là zán yesu ñkò sè là wò ènú kà jrówó. wó yò nín dè amen kà gbongbòn makomakò wò là ji; í nunen bà ñdè gbè nèn wo bà nà do là yesu amen kèñ Pòlù dè nèn kúnú làà. ¹⁴ Skéva, yudatwó vòatwò ganngan yè ví ñúvívi amèndrèwò i là wò ènù hinan wó ¹⁵ Gbongbòn makomakóá dọñ nèn wó bà ñ dèsi yesu i ñ dèsi Pòlù vò miawo dè mèn wo i mi nyi? ¹⁶ Amen kà mèn gbongbòn makomakóà là zòkpè dè wo yi xò wi du wó jí í dó àbì wòñ kèkè wò sí aman aman là àxò ninan mèn. ¹⁷ Kà yudatwó kidè hèlatwó sééé kà là Èfésóá sà ànyon án vónvón ji wó í wó dó bubu àxótó yesu ñkò ñú. ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ Kidè cá xósètò sùgbo dèkàwó vá dè wò núnvónwó mèn i dè dèsi ènù manyòn manyòn kà wò wò vá yi xóxóáwó. Amen sùgbo kà wò mágiki là wò wóémawo vá í tò zóè là amen síá amen yè ñkúví mèn i kà wó bu yè nóá, é yi saki noka cí èwò nó ga. ²¹ Í kà Pòlù wu yè dó nu là Èfésóà gbongbòn an nàn í í dọe bà yètò Màkèdónià kidè Áxayá í yi yèrúsàlem ènù bà nèn ñ yi là nàn jròà ñ dó lá vá yi Roma cá. ²² Pòlù dò yè adèkpròvi aménvè Timótéó kidè Érastó kà kpèdèñ án wó sèyi. màkèdónià. vò yèntá cí Àsià hósèdèkà. ²³ Là gá ñunan mèn, amenwó có dá Pòlù yè nyónwò ñú là Èfésè. ²⁴ Là lèlènan Dèmètrió cikadó wòtò dèkà kà wònen Mawu ñènrún kà wò yònen bà Àrtémis yè kpè tátáá, hèn nèn èdò và sùgbo nèn álonúddò wòtòáwó. ²⁵ Í í bò èdòdè káwòtòwó là nunenwó bà miátwó, mi nyan bà mí kpò nèn èho sùgbo là èdò lá mèn. ²⁶ Mìlè kpòè í mi là sèé là Èfésò kidè Àsià nútowó mèn bà Pòlù hinan tàkpò i tró amen sùgbo wò súsú i wó xoji sà ènu bà Mawu dèkinñle kà wó wònen kidè aló ó. ²⁷ Míáqú hilá là àfònnù mènji i mi ka va bú í kidè. cáá Mawu nyonrun ganngan Artemis yè Mawu xòá ñká gbè nyi èñdè là ñkúvimen nèn amenwò í wòñ kàgbè dó bubun ó yè kà wò àin nèn là Àsià kidè xixéámen sééé. ²⁸ Xomènfìón làwò kà wò sà ànyon lá í wólè dó àxà bà Èfésòtawó Artemis í nyi Mawu. ²⁹ Èdúgáán sééé dọ cáhàcàkà mèn í amenwó hròndo yiko à brò mèn. wolè Pòlù yè hátíwó Gayo kidè Aristarxon, kà có Makedonia. ³⁰ Pòlù jí bà yè àdò amen sugbo à wò vò yè àdè kpròviwò ñdè mòn nèn. ³¹ Àsià méngán dèkàwò kènyi Pòlù yè xòròwó dè amèndèkà dèkà bà wóá núnèn bà ñká dè àbróámèn ó. ³² Èdúamèntò dèkàwó là dè àxà nèn èñdèkà í èbúwó là dè àxà nèn ènùbù dè cákàcàkà dè amenwómen dè í amèn sùgbo nyàn ènu kè jò í wó bò dè ò. ³³ Yúdatwó dè Aleksandro do là amen anwó dómèn í cèè dè wò ñkò Aleksandro là wò aló bà yè àdè ènùgòmen nèn amen anwó. ³⁴ Vò kà wò nyan bà yudatwó í í nyiá wó là dó àxà kidè ègbè dèkà sigbè gáxóxó aménvè nèn bà Èfésòtawó Artemis í nyin Mawu. ³⁵ Kà èdùwóéma ñròntò fáji nèn amen anuwòà ènu bà: mi, Èfésòtawó mèn í là mianen nyàn bà Èfésò dúá nyi Artemis ganngan yè Mawuxò ncnxó í tónó hilá nyi fí í va gè jin dè có jinjori ó? ³⁶ Kà mi nyan bà

ənyɔnláwó nyi ənyɔndódòwóá, mi dɔ́ lá wɔ ɔ bréwúú í mi ɲɔ̀là wɔ ənùdè tamə mabumabu ò. ³⁷ Ðóá amen kə mi cò va wó ɲ fifi lə mawuxɔ́amen í wó ɲ nú búsu nyɔn dɛ́kin lə mía Mawu nyɔnrun an ɲó. ³⁸ Nén í nyi bə Demetrio kidə yə aləaudɔ wɔ́wɔ́ dɔ́ ənyɔn dɛ́ kidə amen dɛ́á, kójó dɔ́howó kidə anyigbanjikpɔ́wɔ́ lə wóá yi lə nan í vɛ́i sanmán wo dɛ́kiwo. ³⁹ Vò nen midó ənyɔ wò ə̀bubɲ an, wóá tɛ́n kpɔ́ gbɔ́ lə éamen lə kòjòdɔ́hó. ⁴⁰ Ðóá nen nuɲnyan wɔ́wɔ́ wóáco ənyɔn dɛ́ miɛ̀nɲu lə ənú kpotokpotó láwó í min katə dɛ́gɔ́men o. ⁴¹ Kə ì nù ənyɔn hinann ə nyan amen bɔ́bɔ́áwó.

Chapter 20

¹ Kə wowɔ́ hùnyà hùnyà jrɔ́á Pólù dɔ́ aməwó didá nɛ́ wóá vée jí Də̀kprɔ̀viwó, í dóónúsinwó jrɔ́á əwɔ́ bayə bayə nəwó í ɲyi Məkèdònià. ² Kə ító ənuto gán mə váyiko a é́dónúsiɓ xɔ́sə́tɔ́wó sùgbɔ́ yíi có ɲyi Geréki. ³ Kə iwɔ́ wrə́ti ámə̀tɔ́n an Yúdatɔ́wó gbə́ tɔ́ wó sə́bráwó wɔ́wɔ́. Kə ikə́yi siríà yí vá trɔ́ yí məkèdónià. ⁴ Bá ná kprɛ́ kəkə́ vá dɔ́ Ázia.Gbòóna sopatə́ Pirisi kələ nyi bə́rə́ə Árisitákə əvə́ə́tɔ́ kəwó wójí lə xɔ́sə́ mə yilə nyi; Təsəlònikà; Gabúsə́ dɛ́ribi tɔ́ Tímòrè Ticiki trófini Áziavi jiji. ⁵ Amə́ inawó cò jə̀nɔ́nə́mi lə trówà. ⁶ Mícɔ́ əmón lə əwɔ́ mahúán mahúán ɲkəkə́ə̀nɲgbə́ lə ɲkəkə́ ámatɔ́n ɲgbə́ mí trɔ́ vá trówà. Mí nɔ́ nɛ́ə́ na ámadrə́. ⁷ Pólù xónúxó lə ɲkəkə́ kələ́ kələ́ lə kəsídá á mə́ yí doògò bə́ wóá má ə́núdudu. wó dóé bá yəwóáco lə yə́nɔ́kə́ mə́ yíi don yanyɔ́a yí kəkə́ ə̀zangə́wuiwə́. ⁸ Kanɲdə́gbán wó sùgbɔ́ lə sígbɔ́xamə́ yí mián wó sə́bá mí bɔ́ də́ nɛ́ə́na. ⁹ Núcuvi də́kejeví kə́ wó yó nɛ́ bá Ètikisià kə́yi arɔ́n mə́ səsə́ á. Kə́ Pólù kpɔ́tɔ́ yilə́ mawú nyɔ́a jidéa Də́kə́jéá dón arɔ́n yimə́ səsə́ í igə́jin tó Fetéri amə́ có kəkə́ yí íkú sigbó ə́tɔ́n ə́tɔ́ vá anyigban. ¹⁰ Vòá Pólù vá mré́en dájí ilə́ə́ dɛ́ yə́ bówó mə́ yilə́ mibə́ minká cákáo dəkə́jéá laagbə́ de. ¹¹ Kə́ lria ə̀jià yia ə́kàn kpɔ́nɔ́n idu kə́ igbə́ xonu kəkə́ vá ná fɔ́nfɔ́n mə́ an ə́gbɔ́yi. ¹² Kə́ wó kpɔ́ dəkə́jéá vá wó táyə́ sùgbɔ́. ¹³ Mián wóyá mián có tɔ́ji hù isen xútoá vá Asósi fí mián véé doóyo Pólù lə dódó kələ́ yé́ntá síá nyibə́ yə́á wɔ́ ə́mɔ́ zɔ́nzɔ́n a kídə́ áfɔ́. ¹⁴ Kə́ írə́ dóògòmi lə́ Ásósia mí kíkə́ də́ mián tɔ́jihúamə́ yí mí vá dɔ́ MITILÉNÌ. ¹⁵ Í sənɲi jíá mí ku tɔ́jihú á; yí mí véedó lə́ yə́ nyinɔ́ mə́ kpaanɔ́ anyigbán co dɛ́ áxu é́donɔ́domə́ kə́ wó yó nɛ́ bá cíyósi ɲkəkə́ kə́ kprɛ́ dɔ́á Mívádó anyigbán co dɛ́ áxu é́donɔ́domə́ yí wó yónə́ é́duà bə́ sàmósi. ¹⁶ Kə́ Pólù doé bə́ yə́átó Èféeòá ə́nùkə́dɔ́á ɲjilə́ yə́á gúgə́mə́ ò Lə́ Ázià duamə́ o. Ə́wɔ́ kábá náà tənɲú véé dɔ́ Yə́rúsələ́mi lə́ Pantekóti ɲkəkə́ jí, náan təń áká mə́an. ¹⁷ Có mə́hité́ à é́dɔ́ámə́ senɲi Èfəsó bə́ wóá véé yó Háma mə́anwó va. ¹⁸ Kə́ wó vá dɔ́ yə́ gbɔ́ ə́núnə́wó bə́:"mianɲtáwó minyá bə́ có kəkə́ ɲkəkə́ kələ́ kələ́ ájia& ɲcɔ́ áfɔ́ tógú lə́ Áziá duamə́ kə́ ɲwɔ́ gámə́ wó kídə́ mí. ¹⁹ ɲkpɔ́tɔ́ yí lə́ súbɔ́ súbɔ́ dɔ́ájí kídə́ ə́jilə́wù kídə́ ə́daci fukpə́kpə́ tó yúqátɔ́wó simə́ kídə́ wó sə́bráwó. ²⁰ Miánɲtáwó minyá bə́ nyənɔ́cɔ́ amídə́kin wrúá də́mi ó, ə́nùkə́ nyó nə́mi a yé́yi ɲnuinə́ mi kídə́ sigbə́ nɛ́ ɲkpɔ́ra&nú mi lə́ gbagbangba kídə́ có áxómə́xi də́ áxómə́. ²¹ Mínyá nɔ́nɔ́mə́ kə́mə́ ɲtóyisenlə́ kkánwó Yúdatɔ́wó kídə́ gèrɛ́ki tówó lə́ jímə́ tótrɔ́ vá mawú gbɔ́ kídə́ xɔ́sə́ lə́ mian xótɔ́ Yéésué́ mə́. ²² ɲfiya kpɔ́ ɲkáa nɔ́ bàbrámə́ tó gbɔ́ngbɔ́n kòkò mə́ lə́ Yérúsələ́mi yí nyənɲlə́ nyó ə́nú kə́ káva jɔ́ dɛ́ ə́jinyə́ ò. ²³ ɲə́gbə́ gbɔ́ngbɔ́n kɔ́kɔ́ də́kin də́də́yi díisá é́du gə́nɲgán kə́wó mə́ gáwɔ́rɔ́ kídə́ xàxá kə́wó nòtə́ kpón dɛ́á. ²⁴ Nyéé ɲbui bə́ tiin gbə́ gbə́ xə́afidə́o bə́ mawɔ́ Mawú é́dɔ́á kəkə́ vá vɔ́tiin mɔ́ zɔ́n zɔ́n án sigbənə́ nɛ́ ɲxɔ́e có Áxótɔ́ Yéésú gbɔ́á ə́nə́ bə́ má véé dɔ́ ə́núnudə́də́ ə́ nyonyuie kídə́ Mawú ə́mənúnə́və́. ²⁵ Yí ɲfia kpɔ́ mián wó səsə́ kə́wó domə́ ɲwɔ́ é́dɔ́lə́ yí xonú có Mawú é́fio duxó ɲú mii ɲna gbə́ kpɔ́ tií ɲkúvi gbə́də́ ò. ²⁶ yí ɲlə́ dóókə́pə́ é́ji nɛ́ mi bə́ də́ə́ manya tɔ́ yí ɲnyi lə́ aməkə́wɔ́ kə́wóhu dɛ́ anyigbán simə́. ²⁷ Ə́nùkə́dɔ́á nyənɲwúrá ə́mi də́kin dɛ́ mi lə́ Mawúə́ rɔ́nrɔ́n nú wɔ́wɔ́ mə́ ó. ²⁸ Yéyidɔ́ mián nɔ́ ácé́jí kídə́ Mawú ə́rankpóá. Kə́ gbɔ́ngbɔ́n kòkò ná bə́ mián lə́ kpɔ́ é́jiá. Mikpɔ́ mián dəkíwó jí lə́ Mawú é́jə́ kə́ ícɔ́ yə́ntá hun sənɲxɔ́e. ²⁹ ɲnyábə́ tiin cocó jrɔ́á amə́bada ə́hrə́ vɔ́ndi wó káva miaɲdomə́ yí ə́ran kpóá móńkádolə́mə́ ò. ³⁰ ɲnyábə́ lə́ miandomə́a amə́wó ká vá vá yí wóá có ə́mi kpákprá baɔ́a wó sənɲvə́ kídí súsú bə́ wóá kpɔ́ ə́nùkpraviwó yí ə́món bada jí. ³¹ Mino ácé́jí midónɲu bə́ ə́xo ámə̀tɔ́n kə́ nyənɲgbə́ ə́nú makprámakprá mí ó ɲwɔ́ é́dɔ́á kídə́ ə́daci ə́zàn kídə́ ɲkəkə́ ò. ³² ɲlə́ cómi dɛ́ Mawú ə́nyɔ́ kídə́ yə́ mə́ núvə́və́ mə́ kə́ sɔ́gbə́ yí atə́nɲú ádómi də́nɔ́kə́ yí ná mi cínɔ́n kídə́ aməkə́wó wókə́wóńuá. ³³ Tiin ɲkúvi ɲci é́ho áló síká áló amə́dɛ́ ə́wudódó ò. ³⁴ Mián ɲtáwó minyábə́ tiin lə́ wó wɔ́dɔ́ nɛ́ nyə́ntá hiánwɔ́ kídə́ amə́ kə́ lə́ ə́gbɔ́nyə́awó. ³⁵ Lə́ ə́núwó sééé mə́ ɲnami kpɔ́də́nɲú bə́ lə́ é́dɔ́wɔ́wɔ́ mə́ yí mián tənɲú kpə́dɛ́ ə́nú manó sitówónu& yí mián lə́ dónɲu xótɔ́ Yə́əsú kristo ə́nyɔ́ a. Ə́nyɔ́ kə́ yə́ntá nú bə́ " Yáyrá lə́ hánə́ mə́ wú xóxɔ́". ³⁶ Kə́ ixonuxó ə́nə́ jrɔ́á ə́jə́kro yí xodə́ dɛ́ wó jí səsə́. ³⁷ Wo səsə́ vá kprákó néé yí fənvi sùgbɔ́ kídə́ Pólù yí féén. ³⁸ Wo səsə́ ranmə́ kúwó ə́nùkə́dɔ́á ə́núnə́wó bə́ wónkə́gbə́ kpɔ́ yə́nɔ́kúvi mə́ kə́wó sə́xijiá wódoə́ayi ə́huanɲgbə́

Chapter 21

¹ Mícrán wó í zɔ́n tən vá dɔ́ kos Fɔ́nfɔ́nmə́ mívá dɔ́ Rodo, í kə́ mícó lə́ma mívádɔ́ Patara. ² Mikpɔ́ tɔ́jihún dəká kə́ kàáyí Foenisia lɔ́ɔ́nan. Midóə́ í dɛ́dó í dɛ́dó. ³ Kə́ mí yikɔ́á, mígə́b kipro də́ é́zògə́ lə́ mion mə́ í dí tó Siria ivé dɛ́ lə́ tiro, lə́fi ə́huán ká də́ə́gbàn lə́a. ⁴ Mikpɔ́ ə́nu kpratɔ́ dəkáwó lə́nɔ́n í mící wógbɔ́ nɛ́ ɲkəkə́ aɔ́rɛ́. Gbə́ngbɔ́an nu nɛ́ wó bə́ Petro ɲkáyí Yerusalem o, í wó gbə́ nen. ⁵ Kə́ miá gamə́a sun an, mícó lə́ wó gbɔ́ í yi mian mɔ́nzɔ́nzɔ́an jí. Kə́ mi dɛ́dóá, wó kídə́ wó siwó kídə́ wó viwó séé kprə́mídɔ́ kəkə́ isen va àxuá tó. Mijə́kro, i xodə́, ⁶ i kránwó Mídɔ́ ə́huan mə́ í wó cá wó trɔ́ dɔ́dó áxómə́. ⁷ Mí có lə́ tiro írə́ Ptolemai Mící nɔ́vi kə́ lə́nɔ́n wó í nón wógbɔ́ nɛ́ nkəkə́ dəká ⁸ Ye ɲkegbe mə́ mívá dɔ́ Philipo enyɔn nyɔ́en tó kə́ gbɔ́ mí zən vágia gbɔ́. Núa lá lə́ nyi kpəkə́pə́dɛ́nɲtɔ́ amadrə́ kə́ wó cánwó domə́tɔ́ dəká. ⁹ Ə́vi nyɔ́runvi amənə́ lə́ si. Wónyí Mawu yí gbefán dɛ́tɔ́wó. ¹⁰ Kə́ mionn leena í azan jə́a, mawuyé gbefandɛ́tɔ́ kə́ wóyónə́ bə́ agaboa có yudea va mía gbɔ́. ¹¹ Kə́ iwáá, é́cɔ́ Pólù yé kpabránua péɲ bra alɔ́ kídə́ afɔ́wó nɛ́ dəkia í bə́: «Gbə́ngbɔ́n kɔ́kɔ́a bə́ Akpabra nú ilə́ tɔ́ á, nənə́i yudatɔ́ kə́ lə́ Yerusalemə́ wó káá brɛ́ i sen có nɛ́ Mawu jí maxɔ́sə́tɔ́wó nɛ́. ¹² Kə́ mí kídə́ aməkə́ lə́ lə́nɔ́n mí sə́ ə́nə́a, midə́ kukú nɛ́ Pɔ́lu be ɲkáyí Yerusalem o. ¹³ Pɔ́lu bə́: «Nukə́ í mí lə́wɔ́ ren ma ? nu kə́ vín i milə́fan i sənɲlə́ gbanɲin mə́ ? ɲnyin gakpámə́ dɛ́dɛ́i nya ɲsə́gbɛ́ dɛ́ nɔ́n lə́ Yerusalem o, ɲlə́ gbə́sɔ́sɔ́ be mákú də́ Yesu ye ɲkə́á ta. ¹⁴ Kə́ igbə́ bə́ yə́ ɲkáá sə́ miányo óá, mí gbɔ́jen ínú nen bə́: «Áxótá yé rɔ́nrɔ́nu ná vá mə́» ¹⁵ Kə́ ázan jə́a, mikpaɔ́i iváyí Yerusalem. ¹⁶ Ə́nukprátɔ́ dəkáwókprɔ́

mí do có Kaisarea. Wo kprɔ mí sɛn yi ɛnukprátɔ xóxó ɔ́kɛ kɛ wó yóná bɛ Mnason lɛ xómá lɛ Kipro, bɛ mía zɛn gbó. ¹⁷ Kɛ mí ɔ́ Yerusalema, nɔ́vɛáwó xɔ mí kɛɔ jìjò. ¹⁸ Kɛ ɛnu ɛa, mí kɛɔ Pɔlù mí yi bɛ míáve yi Yakobo kpɔ. Ʒhamə mæcincinwó cawó vá lɛn nan. ¹⁹ Pɔlu xodɛ nɛwó i nú ɛnukə mawu wɔ to ji lɛ aməbu lɔmɛwò gbə mɛa nɛ wó kitókító. ²⁰ Kɛ wó sɛ yé nɔɔwóá, wó kaéfú Mawu. Ífia wólə nú nɛn bɛ: «Míá nɔnvi, ɔnyábə yudatɔ amə sáki nənəɔɔ kɛ trɔ jíməawó kpɔtɔ ilə zən Mose yé sɛa jia ? ²¹ Wo sɛriwó ɔ́ nɛwó bɛ wó nú namə ɔ́kákáwó bɛ wá táci Mose yi sɛa ɔ́, wógbɛnú kpɛə bɛ wónubə wo ɲkɛgbə covo o, i wó ɲká gbə nyin kɔwó o. ²² Wó kává sɛ bə ɛvá. Nə míá wɔmón ífia ? ²³ Yé i taɔóá, náwɔ ɔ́ ɛnúkə mikanú nɛ wá jí. ɲúcu amənə le mía si lələ, wó dofɔn ɲgbəɔ́. ²⁴ Kprɔwó nɛ ná kɔwó ɲu nənə tu fən ke ye ɲgbə wódó ɔ́ɛáwó nɛ wá runta nɛwó, nɛ aməwó nányá bɛ wólə xɔvin dɛ asiwó í, ɛlɛ wɔsɛá jí. ²⁵ Míáwɔ wəmə ɔ́ɔ́á amə kɛe ɲnyi yudatɔa oa wó bɛ wónkɔ ɔ́ yodú wɔsá nuɔnuwó o, wó ɲká ɔ́nun kɛ cí hun mɛa wó o. Wó ɲtá wɔ hasi o. ²⁶ Pɔlu kprɔ aməawó yi, kɛ ɛnu kɛa, ɛkɔ wó ɲtí, ɛkprɔ wó yi mawuxɔa mɛ, i dɛgbəfan ɲkeke kɛ ɲtikɔkɔa la wúnua i á sáwɔ dɛ wó domatɔ ɔ́sɛiaɔ́ ta nɛ wó. ²⁷ Kɛ ikprɔtɔ hɔɔɔɔkɔ nɛ ɲkəkadrɛ á ná suàn,yudatɔɔ́kákáwó có Asia ivá kɛ dɛ Pɔlu ɲu lɛ mawuxɔa mɛ. Wó tin jɛji ílee. ²⁸ Wodaxá bɛ: «Aməwó mívá ! ɲúcu kɛ lɛ ɔ́isa dán ilə gban sɛa ke ! Í sɛn yiɲiá, ekprɔ kelatɔ ɔ́kákáwɔ cawó vá mawuxɔa mɛ. Exoɔu toxó kɔkɔa. ²⁹ Jɛɲkɔa, wókpɔ Pɔlu kɛɔ Trofime lɛ ɔ́isa leduamə i wóbubə ekprɔe yi mawuxɔa mɛ. ³⁰ Ʒzin tɔ lɛ duamə hoo, í aməwó do ivá lɛ Pɔlu idɔɔdo lɛ mawuxɔ amə i túhɔanwo. ³¹ Ke amawó lɛ ji bɛ yewawuiá, wóɔɔɔn kekei enyɔanveɔɔ sɔjawó gan kɛ lɛ agbɔánua gbó bɛ ezin le tɔ lɛ duamə. ³² Ʒɔɔ sɔjaví ɔ́kákáwó kpɔɔɔ ɔ́kɔkɔn i wó yi fí enuá lɛ jɔ lɛa. Kɛ aməawó kpɔ sɔjagan kɛɔ ɛviawó gbɔnɔn, wógbɔjen Pɔlu xoxo kɔ. ³³ Sɔjagan gbo tɔbɔ Pɔlu ilɛ idɔgbə bɛ wá bre kɛɔ gawɔɔ aməvə. Ilə bíɔ sɛ xotɔn bɛ: «Məkai nyi ilá ? Nukai iwo. ³⁴ Aməkə bɔ ɔ́ɛáwó sée ɔ́xá dó hoo. Nə aməɔ́ nú ɔ́ aməbú cá na nu bu. Húnyá hunya sənɲú kəkə sɔjagan ɲnya ɛnú kɛ jɔa tututu o. i idɔgbə bɛ wá dɛ Pɔlu ɛhun kpɔ. ³⁵ Kɛ wóva tɔbɔ agbɔa nuá, sɔjawó kíkə Pɔlu dɛ ɛji cagbə amə háa tɔ. ³⁶ Dobə wokprɔ wó dó ilə dáxá bɛ: «Mí wui !» ³⁷ Gakəmə kɛ wóka dɛkpɔa Pɔlu, Pɔlu nu nɛ sɔjagan bɛ: «Nɔkúkú, áádə mónɲ nɛ má nú nɔɔ dɛka nəmian ? Sɔjagan lɛ kɛsə bɛ: «ese Hola gbea ? ³⁸ ɲnyi ewo i nyí ɛgyptatɔ kɛ dɔ i zin lɛ tɔ lɛ ɲkəkə lawawó mɛ, ikprɔ amə hrɔn dotɔ saki amənə do yi ɛgbəjiá ? ³⁹ Pɔlu ɔ́ɔɔɔ nɛn bɛ: «yudatɔ i ɲnyiɔn có Tarso, kilikía. Edu dodó dekámee i ɲcó. Démɔnɲ nɛ máxɔnu nɛ dukɔan». ⁴⁰ Kɛ sɔjagan dɔ món nɛn, Pɔlu jɛtə dɛ kpokan ji i kɔalɔ nɛ dukɔan, kɛ ɔ́ɔɔɔ lɛ wó nu sée á, Pɔlu do hɛla gbə i nú nɛ wó bɛ:

Chapter 22

¹ "Nɔví, dádá mí ɔ́tótó ɔ́nyɔn kɛ ɲká nu nɛ mi nɛ tin to hrɔn hrɔn." ² Kɛ habɔbɔa sɛ bɛ Pólú lɛ dó Hébrí gbəa, wo vin xúi i nú bɛ: ³ "Yúɔtɔ ɲnyi, wo ji ún lɛ Tarsə lɛ Silisio, wo nyi ún lɛ ɛdúgán ná mɛ tɔbɔ Gamaliel. Wo kprá ún lɛ mián dádáwɔ sɛ sɛnɲú sɛnɲú á mɛ ún lɛnə dɛ Mawu ɲú sigbənə mián cawo. ⁴ ɲdu aya lɛ esəə ná mɛ kəkə í sɛɲú yi ɛnú mɛ ún lɛ ɲúcu kɛɔ nyɔrúwo brá í có wo dɛ gákpámə. ⁵ Wɔsɔtɔ ganganwóo kídə amə cíciwó lá tɛɲ ɔ́kúnú bɛ ún xɔ vəma tó wo ji nɛ Dámasko. Gbɔxó nɛ má yíá ún ɔ́ lá brá hen va Yérusalem amə tɛ lɛ ɛmɔn nán jiwo nɛ wáadɔn to nɛ wo. ⁶ Ʒvənə kɛ ɲú yíkɔ mɔji í tɔbɔ Dámaskoá sigbə gawuiə ɛnəən ɛzɔ ɔ́kə si có ɛji miánɲ i krɛ húhrádɔɲ. ⁷ Ún gɛnɲɛn ɔ́ anyígban mɛ í sɛ gbə ɔ́kə nú ún bɛ: "Saul, Saul, nú kə jìjò ɛlɛ xá ɲú ɛnə?" ⁸ Ún ɔ́ ɲú bɛ: "Mɛn ɔ́nyí axótɔ?" Í nú bɛ "ɔ́nyə Yésu Nazaret tɔ kə ɛlɛ xá í." ⁹ Amə kɛ lɛ gbɔnyə ɔ́ɛəwɔ ɛzɔ sisi vɔa wo ɲkpɔ aməkə lɛ xónú ɲúá ò. ¹⁰ Ún bíɔ sɛ bɛ: "Axótɔ, nú kə í ɛji bɛ mán wɔ?" Axótɔ nú ún bɛ: có nɛ nán yi Dámasko; lɛɲnán wá áwɔa nɛ wo." ¹¹ Nyə ɲunyàn ɛnukə sí zɔa ò ún có kídə aməkə lɛ gbɔnyə dɛəwɔ jɛɲkɔ Dámasko. ¹² Ún vɛ dógɔ aməɔ́kə lɛɲnán kɛ wo lɛ yɔ bɛ Anania aməke lənəbə nɛ asəji wɔwɔ kɛ Yúɔtɔwó ɔ́nə kunú nyɔngbɲi nɛ. ¹³ Wo có i vɛ gbɔnyə í nú bɛ nɔnvi Saul kɛ ɲkúvi nɛ nán kpɔnú. Í ɲú kpɔe. ¹⁴ Í i nú bɛ: "Mian dádáwɔ Mawu cán wo bɛ nan dəsí yé rɔɔn nú nɛ nan kpɔ amədodoa nɛ nán sɛ yə ɲtá ɛgbə kɛ có yə nú mɛán. ¹⁵ Ʒo əwo i ká nyí ɛkúnú ɔ́tɔ lɛ ɛnú kɛ ɛkpɔ í sɛa wó ɲú. ¹⁶ Ífiá nú kə í ɛlɛ nɔntə kpɔ? Có nɛ wá lɛ Mawu cinəwɔ nɛ wá wá kpɔ tɔ nuvɔen ji tó yə ɲkɔji." ¹⁷ Kɛ ún gbɔ có Yérusalem í lɛ xódə lɛ ɔ́exoxo mɛán, ún vá búdə dəkinyə. ¹⁸ ɲu kpɔé í nú bɛ: "wɔ kábá nɛ ná có lɛ Yérusalem, dó wó ɲká rón tɔ kunú ɔ́dɔ có ɲ'húnyə ò. ¹⁹ Ún nú bɛ: "Axotɔ wo ɲtawó nyá bɛ ún xɔ ilə xɔsɔtɔ kɛ lɛ yúɔtɔwó dɛxóxɔmə wo tú. ²⁰ Gákəmə Etienu tɔ kúnú dɛtɔ əhú gbən ɔ́ anyigban mɛán, nyə cá ɲkpɔ yə tóxó, kəkə i xɔ aməkəwuiwo wú lɛ wo sí." ²¹ Vɔa í nú ɲú bɛ: "yí i, ɔ́ mán dɔwɔ ɔ́ada dɲɲɲ tóxó lɛ vódú sɛtɔwɔ gbɔ." ²² Ʒúkɔn gbéde í xónu kɛ í sɛɲú dó lənan. Vɔa wo ɔ́ áxá do í nú bɛ: "mí wú amənán mɔntí lɛ anyigbanji, dó ɲú nyɔn bɛ nán nɔn anyigbanji o." ²³ Gákə mɛ wo lɛ dáxá í lɛ dà wo wúwó dankɲi í fútúko lɛ wá, ²⁴ ahúgan gánɲ-gán dɛ gbə wátɔ Pólú dá húnkpɔ mɛ nɛ wá lɛ xúé í lɛ bíɔe nyɔn sɛ, nɛ yə ɲtá nán nyàn ɛnúkə dɔ i wo lɛ dɛ áxá có ɲú ɛnəən. ²⁵ Kɛ wo brá Pólú dɛ kámə dɛá, ɛlɛ nú nɛ ahúgan kɛ lənan ɔ́ɛəwɔ bɛ: "ɔ́nyɔn bɛ wá ɔ́ vɛvəsə sɛ nɛ romatɔ kɛ wo ɲcó kufiə nɛan." ²⁶ Ahúganwo sɛ ɔ́nyɔn nán an, wo vɛ nú nɛ ahúgan gánɲ bɛ: "nú kə í ɛlɛ ji bɛ yəə wɔ? Ʒo amə láá Roma vi i nyi." ²⁷ Ahúágan gangan va yi gbɔ í bíɔe sɛ bɛ: "Romatɔ i ɔ́nyíán?" Pólú ɔ́ɔɔɔ bɛ: "ɛɛ." ²⁸ Ahúágan gangan gbə bíɔe sɛ: "əhó gánɲ ɔ́kə í ún sɛɲu xré ɛdúvinyínyíán." Vɔa Pólú nú nɛ bɛ: " wo ji ún Roma ví í." ²⁹ Kɛ aməawó bɛ yəwó áyíávée bíyɔe enyɔn sɛa sɛ bɛ Pólú nyin Yúdatɔá wótrɔ ɛká ɛká sɔjawó mɛgan cá ɔ́nyɔn dó vɔnvón nɛe ɛnúkədɔá ɛnə bɛ wó brɛe. ³⁰ Lɛ yə ɲkəgbəá, ahúgan gánɲ ji bɛ yə ɔ́nyán nyɔn ɔ́dó có ɔ́nyɔn kɛ yudatɔwó có ɔ́ɛɲúwó ɲú. Í i có ɛkákawo lɛ Pólú ɲú, i bíɔ ɛfiə kídə dɛxótɔwó bɛ wá bɔ kpɔr Pólú vá sɛɲú dɔɲdómə.

Chapter 23

¹ Pólú lɛ kpɔ áɔájù dɛ tɔwó í nú nɛwɔ bɛ: «nɔvívó ɲ nɔ Mawú ɛɲkúvímə kídə jìjìnyɔ nyɔngbɲi kəkə vá ná ɛgba. ² Mawú á hánkɔnɔtɔ gánɲgán Ánaniá dɔɔdɔ aməkə lɛ Pólú kpáxó ó bɛ ná xɔ ɛnugbɔ nɛə. ³ Yí Pólú lɛ nú nɛen bɛ «Mawú áxótómə ná wocá ɛwokəlɛ sigbe ɛgrí kɛ wón. Si ákáló nɛ ɛnəá ò, yi ɛkanren dɛ kojódódó ɛzikpuia jí ɔ́ yí lɛ dókojó ɲ, vɔa wonɔtá ɛdásájí ɔ́ yí lɛ ná gbə bɛ ó náxɔnə á ?» ⁴ Aməkəwó sɔgbə ánuɲ bɛ «nənə yí ɲlɛ zu Mawu kojódótɔ gánɲgan ɛtatɔá nɛ» ⁵ Pólú nú nɛ wó bɛ «yəɲnyá bɛ Mawu ɛkojódótɔ gánɲgán iɛíenyi ò. ɛnúkədɔa wónɲrán ɛnú dɛ bɛ «káxɔnuwó bada có tɔɔ

dumə mægán wó nǵú ò». ⁶ Kə Pólù se á ètòxodó ná mətó káwó có sàdúkà tówó domə vá kidá yúdàtówó á éxonu kidá əgbà sínsín bá «nɔviwó fàrisi vijiji yí nɣyín.ənúkədáà nɔlè dǵòdò í lə mónkpókóp mə bá aməkúkúwó á vá fón gbèdèkàá yá yídó yí wóləŋ vá kójódóxó ilá. ⁷ Kə ɪxonu jrǵá ənyɔhəhə vá dǵó fàrisitówó kidá sàdúkəťówó domə yí bǵbǵá má dǵé toxó ámənə. ⁸ ənúkədáà sàdúkəť tówó núnɛn bá aməkúkúwó fónfón nɔlè ò, yí Mawú əŋədótó ó cá nɔlè ò yí gbǵngbǵn kǵxǵ cá nɔlè ò. Vǵà fàritówó xǵ ənú inawó sééé jí sǵ. ⁹ Yí cǵcǵdǵnǵ gǵnɣgǵn dǵká vá jǵ yí fàrisitǵ ənǵnrǵtǵ gǵnɣgǵn wó có ənyɔhəhə dǵká dǵé yí lə nú bá: «mí nkpǵ bǵdǵ dǵkín lə nǵúcu lá mǵ ò, meɛn átǵnǵ ǵnyǵ ənyǵ nǵ, tǵnyǵ dǵé nɔfia Mawu əŋədótǵ yí xonu nɛn ? ¹⁰ Kə ənyɔhəhəhə gǵnɣgǵn nǵtǵ vá dǵóá, sǵjawó tǵtǵ lə vǵnǵvǵn bá wǵnkǵ vá jǵn Pólù wriwrǵ có wó símǵ. Yíidǵ sǵjawó bá wǵá vée kprǵ Pólù vá nǵ. Lǵ ètǵxodǵ nǵmǵtǵwó domə bá wó ná kprǵ yí àhùǵkpǵ sínýú á mǵ. ¹¹ Nkǵkǵ kǵ kprǵ dǵá yǵ zǵnmǵ á Àxótǵ vá nǵtǵ dǵ gbǵ yí lə núnɛn bá «ká vǵn ò, sígbǵ ná əwǵ yí dǵ èkúnù n. Lǵ Yǵrúsǵlǵmǵ nǵnǵ yí áǵgbǵ wǵ lə Rǵmǵ nǵ». ¹² Kə əŋukǵ á yúdǵtǵ wǵ dǵdǵ bǵdǵ lə wǵdǵkǵwó mǵ, bá ná yǵwó domə nǵkǵ dunú àlǵ ǵnu ənúdǵ, yí wǵtǵnǵ dǵjí. ¹³ Amǵkǵwǵ dǵdǵ bǵdǵ lǵwǵá wǵwǵ amǵ hǵoka. ¹⁴ Yí wó vǵ&E kǵ àhǵnkǵ nǵtǵwó əmǵgǵn kidá hǵmǵ mǵgǵnǵwǵ, yí wó nú bá «mǵcǵ mǵn dǵkiwǵ ísǵnǵdǵ nudǵdǵ mǵ, (fipode) bá mǵnkǵ du nú ò, ná mǵn wu Pólù ò». ¹⁵ Mǵáwǵ ètǵxodǵ nǵmǵtǵwǵ, mǵ lə núnǵ sǵjawó mǵgǵn bá ná kprǵ Pólù vá nǵmǵ ǵnǵnǵ wó sígbǵ mǵ kǵ bǵyǵ ənyǵ mǵ cǵtǵcǵtǵ ənǵ. Gǵnǵmǵ dǵá mǵn wó mǵlǵ əgbǵsǵsǵ dǵ yí ǵwǵu lə mǵájǵ gbǵxǵ ǵvǵdǵ mǵn gbǵ. ¹⁶ Pólù nǵvǵá nǵyǵrǵ əvǵ sǵ sǵbrǵ kǵ wó wǵ dǵ Pólù nǵǵn yí ǵyǵ àhùǵxǵ sínýú ǵn mǵ yí vée nú ənyǵ á wó sǵǵǵ nǵ Pólù. Bá nǵnǵyǵ ǵfǵkǵ dǵká lə mǵnjǵ nɛn nǵ. ¹⁷ Yí Pólù yǵ sǵjawó domǵtǵ dǵká yí lə núnǵ bá nǵá kprǵ dǵvǵá yí nǵ sǵjawó tǵtǵ gbǵ ənyǵ dǵká lə dǵvǵasǵ nǵ amǵgǵn. ¹⁸ Yí sǵjǵ kprǵ dǵvǵá sǵnǵyǵ nǵ sǵjawó tǵtǵ ǵnú nɛn bá «Pólù gǵxǵmǵnǵtǵ yí núnǵ bá má kprǵ dǵkǵjǵá vá ná mǵ bá ənyǵ dǵká lǵsǵ nǵmǵ» ¹⁹ Sǵjǵ wó gǵn kǵnyǵ ǵwǵnkǵnǵtǵ á lǵ dǵkǵjǵ á lǵ yí kprǵ yí wǵwrǵxǵ ǵrǵ lə bǵésǵ «ənyǵ kǵǵ əjí bá yǵá núnǵ ?» ²⁰ Dǵkǵjǵ á xǵgbǵ bá: «Yúdǵtǵwǵ wǵdǵká yí kǵvǵ bǵǵwǵ bá ná gbǵ Pólù dǵ ná wǵá kprǵ vá ná mǵ ècǵ ná wǵá kprǵ vá kǵjǵdǵtǵwǵ nǵkǵ. Wǵ kǵwǵ sígbǵ ná amǵ kǵjí bá yǵwǵ ǵnyǵ ǵnyǵdǵdǵ á ənǵ. ²¹ Vǵá kǵ vǵn nǵwǵá kprǵyǵ ò amǵ kǵ nǵtǵ dǵé ǵlǵ kǵmǵ bá yǵwǵ á wǵuǵ wó wǵ amǵ hǵóka, bá wǵdǵ fǵcǵ dǵnɛ. Yí wó hǵn ənudǵdǵ vá wó dǵkiwǵ jí dǵé bá yǵwǵ sǵgbǵ dǵé bǵyǵwǵ nǵkǵ dunú ò, àlǵ nú cǵ ò, ná yǵwǵ nǵwu Pólù ò. Ǵfia kǵ nɔlǵ xonu wǵá wó wó sǵgbǵ dǵé yí lə kǵmǵmǵnǵ nǵ tǵǵgbǵnǵnǵ. ²² Yí sǵjawó nǵkǵnǵtǵ gǵnɣgǵn gbǵ dǵkǵjǵ á dǵé, bǵnǵyǵ ǵidǵ èsǵ nɛn bá nǵkǵ nú nǵyǵnǵ ná á mǵ dǵkǵnǵ bá əvǵ nú n. ²³ Ǵsǵyǵjǵ ǵyǵ sǵjǵ ámənǵ ǵnú nǵwǵ bá: «wǵnǵjí sǵjǵ kǵtǵn kǵ sǵgbǵ dǵèwǵá nǵwǵá yí Sǵzǵrǵá, yí èsǵ ǵóť kǵkǵtǵkǵ cǵiǵwǵ, kidá əŋudǵtǵwǵ kǵtǵn, mǵn có lə nǵkǵkǵ á gǵxǵxǵ ètǵn ǵntǵ mǵ» ²⁴ Ǵdǵ bá wó ná jí ǵrǵn kǵ wǵá sǵnkǵkǵ náǵtǵnǵvǵé dǵ Ǵnyǵgbǵn jí kprǵtǵ Felisǵ gbǵ nǵyǵngbǵ. ²⁵ Èwrǵn nú bá: ²⁶ Clǵdí Lǵidǵi yí lə cǵ bǵbǵmǵtǵ Felisǵ, ǵnyǵgbǵn jí kprǵtǵ. ²⁷ Nǵúcu lǵ yudǵtǵwǵ lǵé yí jí bá yǵwǵá wǵuǵ yǵyǵdǵí nǵdǵ tǵín sǵjawó bá ná xǵé dǵǵgbǵ ənúkədǵá nǵsǵ bá Rǵmǵtǵwǵ yí ǵnyǵ. ²⁸ Nǵjǵbǵ mǵnyǵ ənúkədǵ yí wó có dǵnǵ á. Yí nkpǵrǵ yí wó kǵjǵdǵtǵwǵ nǵkǵ. ²⁹ Nǵsǵ bá wó nǵyǵ vá lə kudǵ yúdǵtǵwǵ èsǵá ǵdǵyǵ wǵlǵ cǵ ənyǵ dǵnǵ bá ənyǵdǵ nǵgbǵ lə yǵwǵsǵ ǵsǵnǵwǵ bá əjǵ ná èkǵ àlǵ wǵá tǵi dǵ gǵkpǵmǵ. ³⁰ Yí nǵgbǵ sǵ bá amǵdǵkǵwǵ wǵ dǵdǵ dǵbǵ dǵnǵ dǵé yǵyǵdǵyǵ nǵ sǵnǵ dǵdǵ ná kǵbǵ nɔlǵ dǵmǵnǵ ná amǵkǵ cǵ nǵyǵ dǵnǵ á wó bá, ǵwǵ ná vá cǵnyǵ dǵnǵ lə tǵǵ nǵkǵvǵ mǵ. Èyǵ zǵn» ³¹ Yí sǵjawó dǵdǵtǵ yǵ sǵ dǵdǵ á. Yí wó kprǵ Pólù lǵzǵn domǵ yí sǵnǵyǵ ná Ǵntǵpǵtrǵ. ³² Lǵ nǵkǵkǵ kǵ kprǵdǵá sǵjawó domə ǵkpǵ gǵnɣgǵn ǵn gbǵ ècǵkutǵwǵ dǵé bá wó ná kprǵ yí, yí wǵntǵwǵ trǵ yí gǵkpǵ gǵnɣgǵn sínǵnǵ á mǵ ³³ Kə ècǵkutǵwǵ vǵédǵ Kǵzǵrǵáá wó vǵé cǵ wǵmǵ ǵsǵnǵ ná Ǵnyǵgbǵn jí kprǵtǵ yí wó có Pólù cá dǵ ǵsǵmǵ nǵɛn. ³⁴ Kə ǵnyǵgbǵnǵ kprǵtǵ hrǵnwǵmǵ jrǵá əbǵyǵ bá ənúto kǵǵ mǵ yí Pólù có mǵ, kǵ ǵsǵ bá Sǵlǵsǵtǵ yǵá ³⁵ ənúbǵ mǵásǵ tǵnyǵ á mǵ nǵyǵngbǵ ǵsǵkpǵ amǵkǵ cǵ ənyǵdǵǵnǵwǵ mǵ tǵ cá nǵ ú, gbǵxǵnǵ wǵá vá dǵ lə lá». Yǵ dǵwǵ bá wǵnǵ kprǵ yí Hǵrǵdí yǵ fǵcsǵ mǵ.

Chapter 24

¹ Le nkeke átǵa gbeà, Anania, Etanǵtǵa kǵdǵ amǵgǵ dǵkǵáwǵ kǵdǵ enyǵnuǵetǵ tertulo wǵvǵ lǵnǵ. Wǵvǵ cǵnyǵ de paolo nǵ lə edukprǵtǵagbǵ. ² Ke paolo vá jete de edukprǵtǵa ye nǵkǵ, tertulo tǵè seri-seri ná efǵà be: << Efǵ, ewo ǵdǵ í fǵfǵ lə áxǵ ná mǵ, ǵ tǵǵ nǵnukpǵjeko hen enunýɛn sugbǵ vá ná mǵ dukǵ. ³ Enú dǵsǵadǵ ke ewǵnǵ je ná mǵanu, wo ǵlǵ dǵ jí Felisǵ. ⁴ Ne nye nǵkǵ hen de nǵbeoǵ, unjǵbe ná dǵtǵn nǵyǵngbǵ. ⁵ Mǵkpǵ nǵúcu ǵlǵ be enyǵn etodǵhennǵmǵtǵ ke ná be yudǵtǵwǵ nǵgbele setǵnǵ o. Ye í kǵpǵcǵ ná Nazaretitǵwǵ kǵmǵmǵá. ⁶ Ejǵcǵ be yaǵu kǵ ná dǵexǵxǵo í mǵ lǵé. ⁷ Ǵ áhǵá fǵcǵ lǵsǵi vá í vá xǵ Pǵlu lə mǵsǵi kǵdǵ nǵɛn í kprǵ yí. ⁸ Ne wo nǵtǵ ekǵnyǵɛn seǵ, àǵnyǵ enuke iǵwǵ í mǵlǵcǵnyǵ de nǵ. ⁹ Yudǵtǵwǵ séé xǵ nǵyǵ á be Pǵlu wǵ enunǵnawǵ nyawǵ í. ¹⁰ Vǵa ke efǵà ná gbe Pǵlu be nǵxonǵ, Pǵlu dǵnǵ be : << nǵsebe cǵ exǵ nǵnǵdǵ kea, ewo ǵnyǵ kǵjǵdǵtǵ ná dukǵ ǵlǵ, ǵ ǵnyǵ jǵjǵn be mǵ dǵgǵmǵ nǵwǵ nyenǵ. ¹¹ Etenǵ kǵsǵ, nkeke wǵveake unva Yerusalem be masubǵ ke. ¹² Ke wǵvǵ kprǵn lə dǵexǵxǵamǵ, nye kǵdǵ amǵdǵ mǵ nɔlǵ wǵ ajreǵ, nye nǵbǵ amǵwǵ de afǵdǵ, ǵ dǵnǵn etǵ ná wo o, lə dua mǵ ca o. ¹³ Enyǵ ke wǵle cǵ de enunýeawǵ á, wo nǵkǵtenǵ dǵ kúnù o. ¹⁴ Unrǵ be nǵsubǵ tǵn tǵgbiwǵ mǵáwǵ to emǵ ke wo nǵtawǵ lə yǵ be mǵmǵ ífǵa, unwǵnǵn de ese dǵsǵde ke mǵwunýɛnuǵetǵwǵ nǵrǵn dǵéwǵ jí. ¹⁵ Unkǵde Mǵwǵjí sígbenǵ amǵlǵwǵ lə kprǵmǵnǵ enǵ, aməkúkúwǵ fǵnfǵn, amǵvǵɛnwo ca, amǵnyǵɛnwo ca. ¹⁶ Ye ǵdǵ í unǵdǵnǵn be mǵwǵ enuwo de dǵdǵonu lə mǵáwǵ kǵdǵ agbetǵwǵ nǵkuvimǵ ¹⁷ Le exǵ sugbǵwǵ nǵgbea, untrǵva be mǵ kpe de tǵn dukǵn nǵ kǵdǵ enuwo kǵdǵ eho ca. ¹⁸ Ke unwǵnǵ, yudǵtǵ dǵkawǵ cǵ Asia í kprǵn lə dǵexǵxǵamǵ lə nǵtikǵkǵ ye kǵnú wǵxǵ, unyǵ amǵhabǵbǵ wo mǵ alǵ kǵdǵ ǵxǵdǵdǵ alǵ afǵbulǵmǵ dǵi o. ¹⁹ Efǵa enuke jí amǵlǵwǵ tu dǵ í lə cǵnyǵ de enunýe awoa, wǵadǵee dǵisǵ. ²⁰ Alo enú mǵnyǵn ke wǵkpǵ lə enunýe ke nǵvǵ wǵnǵ. ²¹ Ehun enyǵn dǵeka pǵe ke nǵnu dǵáxǵ lə wo mǵ ye ǵnyǵ be : << cǵgbe kukuawǵ fǵnfǵn de tea ye ǵdǵ í mǵlǵ có de enunýe >>. ²² Felisǵ se enyǵa gǵmǵ nǵyǵngbǵ. Ǵ dotǵ yudǵvǵiwo dǵ. Ǵ nú ná wo be << Nǵ ǵxǵafǵcǵ lǵsǵi gbǵ có Yerusalem vaà, mǵ dǵ kǵjǵo>>. ²³ Ǵ degbe ne abrafo dǵeka be ná lebe ná Pǵlú ná amǵ dǵekin nǵkǵ gǵgǵeo. ²⁴ Le nkeke dǵó nǵgbeá, Felisǵ trǵ vá kǵdǵ ǵsǵ Drusǵlǵ, yuda nǵyǵrun, ǵ yǵ Pǵlu í dǵtǵoe kǵdǵ xǵse lə Yǵsu mǵ. ²⁵ Ke ye kǵdǵ Pǵlu lə xǵnu cǵ kǵjǵdǵdǵ, jǵgbǵndǵ nǵvǵ, vǵvǵn jí Felisǵ í í nu be: << Yǵ gbǵxǵó! Ne emǵnukpǵkprǵ sun ǵsǵnyǵ yǵdǵemǵdǵ náǵ trǵ yǵ wo. ²⁶ Zedǵeka, élǵkprǵ emǵn ná Pǵlu be nǵnǵ eho yǵ: ye ǵdǵ í ǵyǵ nǵn í ná lə kǵ ǵsenǵ kǵdǵ. ²⁷ Ke exǵ amǵvǵ vǵyǵa, Porcius Fistus

tró zu efio de Felisi ye tohó. Voa, Felisi jibe yuqatowó na rón ye, ta egbe Pólu de gakpa ma

Chapter 25

¹ Festus va dọ ẹnútógán mǎ í ykákǎ ámèntɔn ye nǵbǎá ǎcọ lǎ césarée í va yí Yérusalem. ² Vǎsató ganygan kídǎ yúqátǎwó yó mǎganwó cǎ ǎnyon dǎ Pólú yú lǎ Feestus gbo í lǎ tédéjǐ. ³ Í dǎ kùkù nǎ Festus bǎ ná kpró Pólú va Yurusalem nǎ yewá wui lǎ mǎnjí. ⁴ Vǎlǎ Festus dónú bǎ: Pólú lǎ gaxǎmǎ lǎ césarée í yǎnúta yǎ tró yíkó lǎynán. ⁵ Í ilǎ nú bǎ : "nǎ í inyí ǎnǎn; amǎ kǎ lǎ tǎjǎ vǎ ná vǎ kídǎ yǎwó. Í nǎ yúqǎ lǎ amǎ nán mǎ í y nyonán woa cǎ ǎnyon dǎ yú" ⁶ Lǎynán yǎ nǵbǎá kǎ í í wó nǵkákǎ amǎnyí aló amǎwó aló gbǎsǎnkpǎá; ǎyi césarée kǎ nǵkǎá; ǎkanrén dǎ kojó dǎxó í bió bǎ wóá kpró Pólú va nǎ yǎ. ⁷ Kǎ í voá; yúqátǎwó kǎ lǎ Yerusalem wó vǎ gbǎ í cǎ ǎnyon cǎ dǎ amǎ nǵ sugbǎsugbǎwó kǎ wó nǵkǎ tǎjǎ dǎ díǎ tǔtǔtú ó. ⁸ Pólú lǎ xron dǎkia í nú bǎ nyen nǵ wǎ ǎnú bǎdǎ dǎkin dǎ Yúqátǎwó nǵkó nǵ ó; aló dumǎviwó nǵ aló cesar yú ó. ⁹ Vǎ Festus ǎ jǐ nǎ ǎxó Yúqátǎwó kúkúqǎdǎ í dǎjǎ nǎ Pólú bǎ: "ǎjǐ bǎ yǎá va yerusalem nǎ nyen nǵta má Yerisalem nǎ nyen nǵta má dǎ kojó nǎ wó cǎ ǎynanwo nǵ?" ¹⁰ Pólú vǔ bǎ: " Nǵ yó césar yǎ kojódǎxó, fi wó dǎ lǎ dǎ kojó nǵ lǎá. Nyen yú wǎ ǎnú bǎdǎ dǎkin nǎ Yúqátǎwó ò; sigbǎ wo nǵta dnyin nyongbi ǎnǎ. ¹¹ Gankǎ, nǎ nǵwǎ y dǎ kǎ wú nyonán; í nǵwǎ nǵdǎ kǎ jǎ nǎ ǎkúá; nyen nǵ gbǎ bǎ nyen ykǎ kú ó. Vǎ nǎ wó nyonnuwó nǵlǎ tohóá amǎdǎ yú dǎlǎ cǎ nǎ wó nyonnuwó nǵlǎ tohoa; amǎdǎ yú dǎlǎ cǎ nǎ wó ó nǵlǎ yǎ césar. ¹² Í festus wǎ bǎbǎ kídǎ yǎ hácoco í dǎyǎ bǎ; " ǎxónú nǎ césar; ǎyi césar gbǎ". ¹³ Lǎ ykákǎqǎwó nǵbǎá; ǎfóǎ Agrippa kídǎ béréniee wó vǎ césarée nǎ wóá va jǐ Festus Kpǎ. ¹⁴ Kǎ wó wǎ nǵkákǎ; Súgbǎwó jrǎá, Festus cǎ Pólú nǎ nyon dǎ nǵkúvimǎ nǎ fió. Í nú bǎ: "Félix Dǎci amǎdǎkǎ dǎ lǎlǎ sigbǎ gaxǎmǎ nǎntǎ ǎnǎ. ¹⁵ Kǎ nǵlǎ Yérusalemán; vǎsa ganýgántǎwó kídǎ Yúqátǎwó mǎ ciciwó cǎ ǎnyon dǎ amǎlǎ yú lǎ ǎgbǎ nyee í wó bió lǎ wóá dǎ kojó kúkú nen. ¹⁶ ǎnúkǎ nǵ dǎjǎ nǎ wó bǎ nǵ nyí Romantǎwó dǎdǎ bǎ wóá cǎ amǎ nán tó kúkú. Kǎ nǵ wó cǎ ǎnyon dǎ dǎ lǎ dǎ mǎn kǎkpǎ kǎ ǎsǎjǎ dǎgǎ ǎnyon cǎ dǎ amǎ nǵtǎwó í ǎwǎ dǎdǎ ǎnǎ amǎta hǎnhǎn dǎdǎ ǎnyon cǎ dǎ amǎ nǵntǎwó. ¹⁷ ǎnú í nán í dǎ nǎ wó vǎ lǎlǎ dǎdǎ mǎn dǎ mǎn bǎ wóá cǎ amǎn vo. ¹⁸ Gǎkǎmǎ ǎnyoncǎ dǎ amǎ yú tǎwó vǎ do dǎ í lǎ cǎ ǎnyon dǎ yúáncǎ; nǵ kpǎ bǎ ǎnyon kǎ wó cǎ dǎ nǵwó dǎjǎ nǵlǎ yǎ toxó ó. ¹⁹ sǎjǎyǎ ǎkpǎ bú mǎán, wó dǎ ǎnyon dǎndǎn dǎkǎ kídǎ dǎ wǎtǎwó há sǎn sǎn nǵ kídǎ amǎdǎkǎ kǎ nyí yésu í kúá kee Pólú lǎ nú yǎ nyon ilǎ nú lǎ ǎlǎ ǎgbǎ. ²⁰ Nǵ cǎkǎ sigbǎ wóá nú ǎnyon nǵ nǎnwó mǎn, í nǵ bié sǎ bǎ ǎjǐ bǎ yǎá yí Yerusalem nǎ wóá vǎ dǎ kojó nen dǎ ǎnnánwó nǵ. ²¹ Vǎ gǎkǎmǎ Pólú bió bǎ wóá lǎdǎ, gbǎxó nen ǎfǎ ganǵgan yǎ nyon núnúán nǵ bió bǎ wóá lǎdǎ kǎkǎ nǎ mǎn cǎe dǎdǎ césar". ²² Agrippa nú nǎ Festus bǎ: " nǵcǎ nyí bǎ mǎn dǎtǎ amǎn. " festus dǎjǎ nen bǎ : " ǎcǎ ǎdǎtǎ. " ²³ Kǎǎkǎá, Agrippa kídǎ Bérénice wó va kídǎ ǎcǎ hǎ ganǵgan dǎkǎ; wó dǎ xǎamǎ kídǎ sǎjǎ ganǵganwó kídǎ ǎdǎ ganǵgan yǎ mǎ mǎ gǎnwó. Ilǎ Festus yǎ gbǎ dǎdǎmǎn, wó kpró Pólú va nǎ wó. ²⁴ Festus ná bǎ:"ǎfǎ Agrippa kídǎ miǎwó sǎe kǎ lǎlǎ kídǎ mi; mi kpǎ amǎ lǎ, yúqátǎ sugbǎwó bǎ kpǎ nǵ Yerusalem kídǎ lǎlǎ í lǎ dǎáxǎ bǎ nǵ dǎ lǎ gbǎ nǎn ǎgbǎ ó. ²⁵ ²⁶ ²⁷ Vǎ nǵ nyán bǎ nǵ wǎ nǵdǎkén kǎ jǎ nǎ ǎkú ó vǎ kǎ í yǎ ǎfǎ ganǵgana nǵ dǎ bǎ mǎn cǎe dǎdǎ. ²⁸ Vǎ nǵ nyen nǵwǎ nǵdǎdǎ tǔtǔtú ilǎ nǵ dǎdǎ ǎfǎ ganǵgan ò. ǎnú nǵ nán í dǎ í nǵcǎe vǎ mian gbǎ í lǎ kitókító mǎn ǎwó ǎfǎ Agrippa, kǎjǎ gbǎxó nǎ wóá yǎn ǎnúkǎ wóá nǵn dǎ ǎnyon nǵ. ǎnúkǎdǎ ǎlǎ wó nǵ bǎ nǵ nyen bǎ wóá cǎ amǎ dǎdǎ gǎxǎmǎ kǎ wó nkǎ tǎjǎ nǵ ǎnúkǎ í wǎáwó ó. "

Chapter 26

¹ Agripa nú nǎ paulú bǎ: " wonǵta xonú í hǎn dǎkiwó yǎ ta." Í Paulú cǎ yǎ bǎwó yí jǐ í hǎn dǎkia yǎ ta: ² "Efio Agripa, ǎdo jǐjǎ nǵ bǎ mǎ hǎn dǎkinyǎn tǎ egba cǎ ǎnyon cǎdǎ amǎ nuǎn wó egba; ³ vénétǎ; ǎwó í nyí yudatǎwó kasétǎ kídǎ wó kǎnwǎtǎgǎn yǎ í nan bǎ nǵ lǎ bió cǎ egbǎwó bǎ nan sǎ tǎjǎ nyǎwó nyongbí. ⁴ Yudatǎwó nyan sigbǎ nǵn ǎgbǎ mǎn cǎ tǎjǎ dǎkǎjǎ mǎn lǎ yerusalem kídǎ tǎjǎ dǎmǎ. ⁵ Wó dési nǵ ó goma jǎjǎ í wó dǎ lǎ nyan bǎ nǵ nǵn ǎgbǎ sigbǎ Pharisitǎ enǎn, habǎbǎ kǎ dǎvǎnǎ mian mawú sǎnsǎn. ⁶ Wó kǎ dǎkǎjǎ í lǎlǎ dǎbǎ nǵ lǎ nǵ nǵn kǎ Mawú dǎ nan mian dǎdǎwó. ⁷ Nǵ gbǎdǎdǎ kǎ edú wuiwǎwó lǎ nǎntǎ kpǎ í lǎ sǎn Mawú vǎvǎdǎ nǵkákǎ kídǎ ezan ǎn. Efio Agripa, emǎn kpǎkpǎ nǵn í dǎ í yudatǎwó cǎ ǎnyon dǎ ǎnyon. ⁸ Enú kǎyí dǎ í lǎ mianmǎn amǎndǎkǎn nǵ kadejǐ bǎ Mawú lǎ tǎjǎ fǎn amǎn kúkúwó óó? ⁹ Gǎdǎkamǎ nyenta nǵ búí bǎ nǵ dǎlǎ wǎnǎ sugbǎ kǎ lǎ cǎ dǎ Yesu nazarethetǎ nǵ. ¹⁰ Nǵ wǎ nǎnǎn nú lǎ Yerusalem nǵ xǎ nǵn cǎ vosatǎgan wó gbǎ í tǎ xǎsǎtǎwó dǎ gamǎn. ¹¹ Nǵ dǎntǎ nǎnwó sugbǎ lǎ edǎxohówó í zǎn wǎjǐ bǎ wóá nú busu nyon. Nǵ wǎ xomǎnfǎn dǎ wó sugbǎ, kǎ nan bǎ nǵ wó yomǎ lǎ amǎnjro dǎmǎn. ¹² Kǎ vosatǎganwó dǎ mǎn í nǵ yíkǎ Damas yǎ í nǵ wǎ enunanwó; ¹³ Efio, sigbǎ nyidǎn gawuiwǎ mǎn ǎnǎn ǎn kǎ nǵlǎ ǎmǎn jǎ, nǵ kpǎ kǎnkǎn dǎkǎ cǎ jǎnkori. í kǎ wú nyidǎn, í dǎzǎ xixradé nyen kídǎ amǎn kǎ kprǎndǎwó. ¹⁴ Kǎ mi jǎn dǎ anyigban mǎn ǎn, nǵ sǎ egbǎ dǎkǎ í í lǎ nu nǵ lǎ hebrigbǎ mǎn bǎ: "Saulú! Saulú! nukǎjǎ í ǎlǎ cǎ tǎjǎ yomǎn? A sǎnǵu nǎn wó bǎ nan tǎ afǎ tǎni nú. ¹⁵ Í nǵ nú bǎ: mǎn í ǎnyí axotǎ? Axotǎ dǎjǎ bǎ: "enyin í nyí Yesu kǎ ǎlǎ cǎ yomǎn nǎn. ¹⁶ Cǎgbǎ enú hinantǎ cǎ dǎ afǎ amǎnvǎ jǐ í nan kpǎ; nǵ dǎkinyǎn díǎ nǎnwó bǎ mǎ dǎwó nan nyí tǎjǎ dǎlǎ. Anú ǎnú kǎ madǎ díǎ nǎnwó kídǎ ǎnú kǎ ǎnyǎ cǎ enýnyǎn xoxǎwó nǎn amǎnwó. ¹⁷ Í mǎ dǎwó lǎ amǎn kǎ gbǎ nǵ dǎwó yíkǎwó kídǎ yudatǎwó kídǎ amǎn kǎwó nǵn yudatǎwó wó lǎmǎn, ¹⁸ nǎn nan nǵkúvinǎnwó í dǎwó lǎ zubrumǎn va konkrǎnmǎn kídǎ satana yǎ nǵsǎn mǎn va Mawu yǎ nǵsǎn mǎn, nǎn wa xǎ cǎcǎkǎ cǎ Mawu gbǎ, nǎn wa kpǎ toxo lǎ amǎ kǎ xǎ ǎjinyǎn sǎawó mǎ. ¹⁹ Cǎgbǎ Enu ná tǎ, efio Agripa nyen dǎnǎn lǎ Mawu yǎ séwojǐ óó. ²⁰ Kǎlǎkǎlǎ nǵ yí Damasku, í yí Yerusalem í va yí Yodea nyigban bribǎá jǐ kídǎ amǎ kǎwó nǵ nyí yudatǎwó óó gbǎ nǵ yí í vǎ xonu nǎnwó í nu mawu nyon nǎnwó nǎ watǎ lǎ wó jiwó mǎn, nǎn wa wǎ enu kǎ dǎfǎn bǎ wó trǎjima. ²¹ Enu hinǎn idǎ yudatǎwó lǎjǎ lǎ Mawu xǎamǎn í jǐ bǎ yǎá wún. ²² Mawu kpǎdǎ enýnyǎn kǎkǎ va nǎn egbǎ, ǎnukǎ nan bǎ nǵbǎ kpǎtǎ lǎ ǎtǎjǐ lǎ amǎngǎnwó kídǎ butǎwó mǎn mǎn í lǎ xonú cǎ enyǎndǎwó nǵ; ²³ bǎ Kristo dǎlǎ kpǎfǎ, í lǎ nyí amǎ kǎlǎkǎlǎ kǎ lǎ fǎn cǎ amǎn kúkú mǎn í lǎ vǎ dǎgbǎfǎn enyondodoǎ nǎn yudatǎwó kídǎ amǎ kǎ nǵ nyí yudatǎwóá óó." ²⁴ Kǎ Paulú dǎnǎ bǎ dǎkǎlǎ nu enen ǎn, Festo dǎ axa bǎ: "Paulú ǎlǎ kúci; tǎ nǵnǎ nyanyan ǎlǎ kúci; tǎ nǵnǎ nyanyan gǎngǎn lǎ

dówo cúkú." ²⁵ Vɔà Paulú ɔɔŋ bé: "búbúto gan Festo nyé ɲlɛ kúcu óó, vɔà ɲlɛ doji nú enyɔn dédé kidé enyɔn nyɔngbí wó. ²⁶ Ðoà, enyɔn nanvó lɛ nyanyanmɛ mɛn efɔ, yéi dɔ ɲ bé déé óó; ɔɔbé wó ɲ núí lɛ bábbɛ mɛn óó. ²⁷ Efɔ Agripa, ɔ kadé enyɔn nuɔ́ɔ́tɔwɔ jià? ɲ kadáji bá ɔ kadéwoji." ²⁸ Agripa nunɛn Paulú bá: "ífiá déé eji là wɔɲ ma trɔ Kristo tɔa?" ²⁹ Paulú ɔɔŋu bá: "ífiá aló gabumɛn i a nyian, tiɲ gbàɔɔ nɛn Mawu i nyi bá ɛwó kidé amɛ kálɛ ɔɔ étɔɲwó miava zu sigbɛ ɔnyɛn ɛnɛn, vɔa ɲkà dɛgá miawo ɔɔ sigbɛ enyan ɛnɛn óó. ³⁰ Í efɔ, anyigbanji kpɔtɔ gan, Bernike kidé amɛkà kanrinɔ́ɔ́à wó sée có jɛtɛ; ³¹ wó lɛ dó lɛ ɛxɔamɛ ilɛ nú nɛ wó ɔ́kíwɔ bá: "ɲucú là ɲwɔ ɛnú ɔ́kɛn kɛ jɛ nɛn gámɛn yiýi óó." ³² Agripa nú nɛn Festo bá: "nɛ ɲucú là ɲmɛ nú bá Roma yá fɔɔgan ɲta í là có yá nyɔn ɛn, wo mɛ gbáá ɔɔ í à dó lɛ gamɛn."

Chapter 27

¹ Kɛ wówo cɛncɛn bɛ míayi italia, wócu pólú nɛ augusto ye sɔ́jagán julius. ² Midó Adramitio ye tɔ́jihún ɔ́kɛ tó Asia lagɛ i jɛ áxúaji ɔ́ɔdó Makedoniato ɔ́kɛ kɛ wóyɔ́nɛ bɛ Aristaxo có tesalonika cá yi kidɛ mí. ³ Kɛ ɛɲu kɛá, mívá ɔ́i ɔ́i sidon, julius nyo xomɛ igbɛ pɛlú ɔ́ɛ bɛ máyi nɛ nɛvíawó ná ji enukɛ híán wó isen kpɔ́gbɔ. ⁴ Kɛ mí có lena í kɛ aya le xo dogo mí ɔ́ɔ́ɔ́ɔ́, mító kipro ye xu kpóá tamɛ lagɛ váyi. ⁵ Ke mi di fra cicile kidé pan filie ye ciaa, míyi miyira le lucie. ⁶ Léna, sɔ́jagán alexandrie ye tɔ́jihún. deka ke yiko italia. y có mi dɛ mɛ. ⁷ Mizɔn cia ji nɛ ɲkeke nɛnɔ́ɔ́ ɔ́ɔ́ɔ́ɔ́ kɛkɛ ívá tɔ́ɔ́ knido, aya ɲɔ́mɔ́n nɛ mí nɛ mi nɛ míá yi ɲkɔ o, ta mi tó kreta ye xukpóá ye kpákɛxó aya ɲxonɛ le oa i vá do dɛ salmon kpánu mɛ. ⁸ Mí ɔ́ɔŋu ízɔn ciaji tó agɛɲú kɛkɛ íváɔ́ɔ́ fair havens lɛ tɔ́ɔ́ lasé. ⁹ Míncɛ ciaoí kɛkɛ i gámɛ vayi yudatɔ́wó didilamɛɲu zan cá vayi vɔ́n vɔ́n vá lɛ jíamɛ lɛ axuají. ¹⁰ Pólú lɛ nú nɛ wó bɛ: míantɔ́ wó ɛnú sùgbɔ ka dan hɛn lɛ míá mɔ́nɔ́nɔ́n ilá mɛ ɲnyi agbànwó alo ɛhuan mɛ núwó ɔ́ɔ́ɛi o, amɔ́ɔ́o gbɛ lá tɛɲ ci mɛ. ¹¹ Vɔà amɛ lɛ kuhuan kidɛ ehuntɔ́ á wó nyo nyɔ́n sɔ́ jagán ye ɲkɔ wi Pólú ye nyɔn. ¹² Tɔ́ji huáwó gbandɛxóá ɲuyo kɛkɛ wá tɛɲ nɔ́n làna le vúnvɔ́gamɛ ó ta ɔ́ɔ́, amɛ sugbɔ nɔ́n dɛji bɛ míádí ɔ́ɔ́dó tɛɲnyɔ́ mɛ tɛɲ ɔ́ɔ́ phoenix i ci lena lɛ vúnvɔ́ gamɛ. ¹³ Phoenix lɛ nyi kreta ye tɔ́jihun gbandɛxó ɔ́kɛ, le nyindɔ́ndoxó. Kɛ aya fáfá ɔ́kɛ xócó à fodɛ vá á, amawó bubɛ yóó didia kɛ jɛji. i wo ɔ́ɛ ga kponkpɛan dɛ ehuan mɛ i, zɔn kreta ye gɛa ɲú. ¹⁴ Kɛkɛ à lɛ zan, aya senɲú ɔ́kɛ xo có axukpóá ye fɔ́dɛ vá. ¹⁵ Kɛ aya lɛ dɔn tɔ́jihúán kɛkɛ igro à migbɔ́jin ikprɛ dó. ¹⁶ Mí ɔ́ɔŋu ízɔn kauda xukpóá ɲú i à krovía ɲci ci mɛ o. ¹⁷ Wócu à krovía do eji ídɛke dɛ ɛnúɲú ke wó le si bɛ miɲkà va ci syrthe ye có wéjɛ óá wóvrun avɔ́an dɛ éji i kpɔ́ aya xoxoa dɔ. ¹⁸ Ayaxoxoa senɲú í dáya nɛ mí kɛkɛ ke ɛɲukɛa, amɛkɛ lɛ tɔ́jihúan msawó tɔ́ à gbànwó fɔ́fɔ́ dɛcimɛ. ¹⁹ Ye nyicɛa mɛá wó fɔ́nú kɛ lɛ huán mɛ awó see cɔ́nɲgbɛn dɛ cia mɛ. ²⁰ Kɛ aya cúá lɛ xo í mí ɲgbɛ kpɔ́ nyidɔn kidɛ wretíwíwó o kɛkɛ i ázan jɛà ɛmɔ́nkpɔ́kpɔ́ bù dɛ mí bɛ mí ɲkàà gbɛ gán o. ²¹ Kɛ wó gbɛ ɔ́i kpɔ́ idɲdiá, Pólú có í lɛ nú nɛ wó bɛ: tinyɛwó, ɲnyiɛbɛ míme sɛ tinɲ nyo i mi ci kreta, á nyi bɛ ɛnú vɛvɛ ɲnávó mi i míá núwó see lá bú o. ²² Ífiá mádó ɲúsɛn mí bɛ tɔ́jihúán lá tɛɲ ci cia mɛ vɔ́ à, amɔ́ɔ́ yé gbɛ ɲná ci mɛ o. ²³ ɛ zàn là nɛ àn Mawu ye ɲɔ́dɔ́tɔ́, kɛ mɛ ɲlɛ i ɲ lɛ sɛn ca. ²⁴ Lɛ núbɛ :< ɲkà vɔ́nɔ́n o kpɔ́ wó ka kpɔ́ wó yi césar gbɔ, Mawu lɛ yéé nú nyen wówó wó mɛ án có ɛnú ɔ́ɛiadɛ nɛ wo. ²⁵ Cagbɛ ɲna tɔ́ áá, nɔ́nví nye wó nɛ dóji, ɔ́ɔ́ ɲɔ́ xɔsɛ dɛ tinɲ Mawu jí, í í ɲ nyán bɛ nɛ nɛ nú wó á jɔ́ dɛ jí nyɛ sigbɛ Mawu nú ɲ nɛ. ²⁶ Vɔ à nɛ mi yi kɛ kɛkɛ áá mi an vɛ ci ahúkpó ɔ́kɛ ji.>> ²⁷ ɲ kɛkɛ wúinɛatɔ́mɛ án áhuá Andriatique ɛci à lɛ hínn badabada, lɛ zan gán dó mɛ, í tɔ́jihun lɛ kpɔ́ bɛ yé wó lɛ tɔ́ɲ ago. ²⁸ Wó có jìjɛnu í sɛɲ kpɔ́ tɔ́ a yé yiyimɛ í wó kpɔ́ mentru wui, kɛ wó gbɛ zɔn yi ɲkɔ hue ɛɔ́kɛ á wó gbɛ có jìjɛ nú án dɛ ci mɛ i lɛ kpɔ́ mɛntru amɛ wui atɔ́n. ²⁹ Wɔ́ lɛ vɔ́nɔ́n bɛ yé wó ɲkà ku tɔ́ jí hun an sɛ́ɲ lɔ́ kpɔ́ o, í wó có gavi ámɛnɛ í sɛɲ ɔ́i dɛ tɔ́ a mɛ í sa ka wó dɛ í sɛɲ sa dɛ tɔ́jihún án; í wó nɛ lɛ ɲ nan kɛkɛ un kɛ i wó lɛ ɔ́xɔm dɛ. ³⁰ Tɔ́ jihún kutɔ́ a wó lɛ jí tóxó nɛ wó á nɔ́ntɛ lɛ tɔ́ a jí kidɛ susú bá wó á gbɛ ɛhunán dɛ lɛ ɲ nan, í wó lɛ ɔ́ɔ́ ayée bɛ yée yóó ka vɛ ɔ́i cótí wó dɛ ɲkɔ nɛ yé wó à có hun i sɛɲ cíká dɛ lɛ ɲnan. ³¹ Vɔ à Pólú lɛ nú nɛ áhùagan kidɛ sɔ́ ja wó bɛ:< amɛ ɲnan wó ɲlɛ hun án mɛ án, wó ɲka xɔ mi dá gbɛ o>> ³² Kɛ i nu nɛ an, sɔ́ja wó coka wó i ɛhun an tɔ́ zɔ́nɔ́n. ³³ ɛɲun kɛ gbɔ nɔ́n fùun, í Pólú yɔ́ wó bɛ wó á vá xɔ ɛnú dudu.<< i nu nɛ wó bɛ ³⁴ :ɛgba i lɛ nyín ɲkɛkɛ wuínɛantɔ́ sɔ́n ùn kɛ mí lɛ nɔ́ntɛ kpɔ́ xíxɛá ɛnú mandú mandú. To kúku ɔ́ɔ́ɔ́ mɛ án, mi xɔ ɛnú nɛ mí an du; cagbɛ ɛnu dudi í nyin agbɛ; í ɛdà ɛkú ɔ́kɛ ɲkaá nyɔn lɛ tá nɛ mí o>> ³⁵ Kɛ i nu ɔ́nyo lá wo vɛ áá, ɛcɔ́ kpɔ́nɔ́n í yra lɛ Mawu yémɛnɛvɛmɛ lɛ wo ɲkɔ; i men nɛ wó í wó tɔ́ɛ dudu. ³⁶ Í wó xɔ ɛnu dudu a kidɛ áyɛ títɛ. ³⁷ ɛdi amɛ amɛnɛ le kadrɛ mɛ i lɛ tɔ́ji hun an mɛi va ù kɔ. ³⁸ Kɛ wó kpɔ́ ɛnu i lɛ dú á, ɛnan í tɔ́jihún án ɲgbɛ kpɔ́n o, cagbɛ wó lɔ́ yòvó wɔ kɛ lɛ, hun an mɛ wó kɔ dɛ ahúmɛ. ³⁹ Kɛ ɲkɛ á wo ɲgbɛ lɛ kpɔ́ anyingbán jɛsio vɔ́ a wó lɛ kpɔ́ gbájaji ɔ́kɛ kidɛ ahú tó í wó lɛ bíɔ́ wó ɔ́kíó sɛ bɛ yé wó á tɛɲ ku hun tó l ɲnɛn an. ⁴⁰ Í wó tú k aa wó í ɔ́ɛ nú kɛ nɛn í tɔ́jihún án nɔ́ntɛ lɛ axú á ji í trɔ́ dɔ́ àvɔ́n kɛ nɛn nɛ í tɔ́jihún án zɔ́nnɛ í wó túta agɛ tɔ́. ⁴¹ Vɔa, kɛ wó yikɔ́ agɛ á tó áá axua yé kancɛ amɛvɛ va dó go wó i zán hun án dɛ akpáɔ́kɛ. ɛhun an yé zanzán dɛ akpáɔ́kɛ nán bɛ ɛ hùn án ci lɛ ɲnɛn. axú á yé dán wówó nan bɛ tɔ́jihúnn án tɔ́ gbàngbàn có ɲgbɛ. ⁴² Sɔ́ja wó susú i nyin bɛ yé wó à wu gamɛnɔ́ntɔ́ à wó sée lɛ hun án mɛ cagbɛ nɛ amɔ́ɔ́ ɲkà xùtɔ́ í sí o. ⁴³ Á hùagan, cagbɛ nɛ a tɛɲ xɔ Pólú dagbɛ áa ɛgbɛ nɛ yé sɔ́ja wó bɛ wó kɛ wu wó o wó á gbɛ àmɛ sí à mɛ ɔ́ɛ nɛ wó à xùtɔ́ dɔ. ⁴⁴ Sɛ ɲyi jí à, amɛkɛ wó ɲ nyán tɔ́ xùxù awó có atikpakpa kɛ wó krɛn dɛ ci a jì à wó i zɔ́n jì kɛkɛ i vá agɛtɔ́.

Chapter 28

¹ Míva do dé áxúkpóá ji (àbràkpá) kɛɲ gbɔ́xí í vá nyá bé wóyɔ́nɛ léenà be malta ² Leléna towo nyɔ́ adé dé míánjú. Ke écí leja, i vuuvó lewɔ́data, wó bɔ́zɔ́ nɛmí be miáxú.Wóxɔmí i kpede mianjú. ³ Ké Petro có ánáke ɔ́kɛ de ézoamɛa, ɛdà ɔ́kɛ do le anakea mɛ i tro de alɔ́mɛ càobe zozoatɔ́, ⁴ Ke amɛawó kpɔ́ ɛdà kpótó ɲnà tróɔ́ yé gbɛtínuá, wóle nú nɛ nadekiwó be:Amɛwutɔ́ i amɛlálá la nyí kòkòkò,ɛtɛɲú do ábràkpá cóaxumɛa, ganke kójo dodo ɔ́tɔ́a ɲji be, ná yi ágbɛa ji o. ⁵ Ganke, ehùhù àlɔ́, i ɛdà gejen dé ezɔ́amɛ, i enudé ɲwɛ o. ⁶ Amɛàwó le kpɔ́ ɛmɔ́ be aken ɔ́i i ágejen íkú zédéká.Ke wó le kpɔ́mɔ́ kéké ívá le ɔ́ɲɲdiá, enúdɛ ɲle wó Petro oa, wótrɔ́ susu itó núní be, Mawu ɔ́wó i ànyi. ⁷ Amɛgáxócici ɔ́kɛ lɛ áxukpóá ji yé

ηκò inyi pudio, yéxó tebò lénà, éxò mí nyongbi i mi zen gbó nà ηkeke amətš. ⁸ Evámə be publico ye mēgā le mrenxó de, dɔbe àsra lée,(huevó)lée), ilé de àdšmā ca, Pòlu yi gbò, i xoqe, i dàsi de ji i yɔdɔe. ⁹ Le enùjɔjɔ ila yi ngbea, dɔnɔ ke le áxúkpóa ji awo see tó Pòlu gbò vávà, i ida edò nà wó. ¹⁰ Klodé bùbù miánɔ, ināmi énú sugbɔwó, i ke midó tɔjihù ika cóà, wócó enù qe siaqe ke miá ténú va hiá de ehūamə né mi. ¹¹ Le wreti amətš yé ngbea, midó éhū deká kenù wónrɔ dó be: Zeus wiwo. Tɔjihūa có Aleksandria wá ci axúkpóa ji le vùvò gamə. ¹² Ke mivá qó Sirakusaa, mínɔ lénà nà ηkeke amətš. ¹³ Ke micó lénà, mívádó Regio, ye ηkegbeamə, aya deká xo có áfɔde, le ηkeke eveatɔ jia, mi vaqo Puteoli. ¹⁴ Míkpó nōvī dekáwó lenà, i wó qe kuku nāmibé mia nō yewó gbò, ixò ηkeke adré. Ke micóà, mi tūtà, Roma. ¹⁵ Ke, nōvi ke le Romawo se, be migbɔnɔa, wónva dógomí le kéké Apio fi mā kide aməjró zenxó amətšawo mā bɛ yewo àkpó mí. Ke Pòlu kpó nōviawoa, ede akpé nà Mawu, i ido ηusən. ¹⁶ Ke midó Romà wò dəmɔn nà Pòlù bə nānɔn dekiasí vo a wó qə sajawò bə wàlə jɔ ηú. Ye nycəməa, Paolo yɔ yudətəwò maganxó wó bɔ i bə: ¹⁷ Nōvinyəwo, tò gbò bə nyəŋwɔnu manyɔn qə o , kpo, ηəŋ da lə mīa təgbiwò se də jio a, mīa tə wò tiŋ də gā kpámə le yerusalem i cəŋ dasi nà romatɔwo . ¹⁸ Ke wó vá kunyɔan mē kitò a, wová də dəsii bə nyə ηwo enúdə kə jə nə ekù o, i wòjibə yəwà gbə ηqé. ¹⁹ Yúdátówó gbə wónú wɔwɔa ná keku ηvā be roma ye fɔgan cesar ηtá ná co ny ɔməŋ tógbɔ bə nyəŋ nū nyɔvɔen qə də mian dua ηú o. ²⁰ Enúkə dɔ i ηleji bə mákpó mí nə má xo nu kide mian nə, qibə israel wiwó i dò i wó dəŋŋ qé. ²¹ Wó dónú nen bə: Míáwó mí ηxɔ wémá qə có yúda ku có enúwò alɔ aməqé ηcò yúda ivá nū enyɔvɔen qə có nuwò o. ²² Ífia mi ji bə míase tɔ susu qobə amewó lə xonu có tɔshánú le áfisiáfi. ²³ Wódó ηkəkə ná wPòlu ke ηkəkəa suan, aməwó see va bɔ də Pòlu gbò ləfi izəan. Édə Mose ye sea, Mawu gbəfán qətówó wémáá, Mawu ye fɔdqudu kide aməkə Yesu nyia mə néwó. Elə dəgɔmə nəwó có nyidín kəkə ezandó. ²⁴ Aməqowó kaqə enyɔ kə ilə núá jí vɔa aməqəwo ηká qə ji o. ²⁵ Kə māmán vá wòməa, gbɔxò nə wá kakaà , Pòlù nu nə wò bə gbɔngbɔn kɔ kɔa yə nyo jɔ kə ixonu nə mian təgbiwo tɔ Mawu gbəfan qətɔ yesaya ji bə. ²⁶ Yi nə nə vɛ nū nə wò bə: mian see kide mian tówo, vɔa mi ηnà səgɔmə oo, mian kpɔe gàn vɔ à mi ηnà dəsii oo. ²⁷ Dóbə dukɔan yə susù kù ye tówó kú, i wó miən ηkúvī nə ηnyi enə aá wánənə lə sətónú ilə kpɔ ηunú í wó susúwó álə sə nūgɔmə nə wátrɔ də enúnɔ nə ma dadɔnəwó Enyɔ kə mi lə gbəa qə amə bù ləmə kə ηnyi yudátəwó o gbò i wo xɔe ²⁸ Pòlù wu yə nyɔan nu bə Enyɔ kə mi lə gbəa, qə amə bú ləmə kə ηnyi yudátəwó o gbò i wo xɔe. ²⁹ Ki inu enəa yudətəwó yi ive le nyɔan kpɔ. ³⁰ Pòlù hájəxɔ lə afidəkà i nɔn lə na nə xovə aməkə vā nə gbəa wóá, exonə wó see. ³¹ Í na lə dəgbəfan Mawu ye fɔdquxóá et na le kpránú có yesu ηu, aməqə xə mɔn nen o.

Romans

Chapter 1

¹ Polú, Yesu Kristo ye mədɔdɔ, cə wó yɔ bə nanyi Mawu ye nyɔn nuto, ² Ənyɔdódó nən ye zé í i de tó ənyɔn nū de tɔwó jí lə, ηŋŋrɔn kòkəawó mə. ³ Có əvia kə có David ye jímə lə ηutírən mə. ⁴ Wó yɔe bə Mawuvi tó gbəngbɔn kəkənyinyi yə gbəgbɔ tó aməkəwó fɔnfɔn mə, Yesu Kristo miá xót. ⁵ Tó yejí i míxɔ amənuvə, aməɔdɔnyənyə nə atódódó lə xəsəmə lə mə cəgbə ye ηkò tɔ. ⁶ Có ədunə dukɔawo sééé lə anyigbajɔ cəgbə yɛŋkɔ ta. Co dukɔ wó mə í wó yó rí có bə mīau nyi Yesu Kristo tɔ. ⁷ Nə amə kələ Romaa wó Mawu ye rɔnrɔntɔwó, kide aməkə wó yɔ bə wa nyi aməkòkɔwó. Amənúvə, ηtífafa kə có Mawu mian Dada kide Yésu Kristo mian xótə ná nɔn miányi. ⁸ Kəlá-kəlá ηda akpə ne Mawu tó Yesu-Kristo ji ne mianwó séé. ⁹ Dó Mawu ye í nyitín nyón tóxó kpótɔ, aməkə ún wɔnə dɔ ná lə lə tiín súsúmə lə əviá ye nyón dódóá mə, ígbə nū ne mian nyón tegbɛ. ¹⁰ Un bíɔ nə tegbɛ tó tiín dəxóxówó mə bə Mawu ná kpédé əŋúnɔ nə má tɛŋún və mīa gbɔ lə ye rɔnrɔn nū mə. ¹¹ Də ŋúnɔyibə ma kpɔmí, nə ma có gbəngbɔn mə ye nū nánwó nə mí í sɛŋún dó mí ηúsen. ¹² Yé gɔmə í nyibə mià dɔ ηúsen mīa dákwo tó tiŋ xəsé kídə mīatɔ mə. ¹³ Ífia nye ηlejibə mənŋrɔnbə nɔnví kə ηjibə mǎ lə jíkɔ, vɔa xáxawó gbə kəkə vā ná əgbá d. Əjibə mawɔe ne mīatɛŋún kpɔ əkú cíncín qəwó le mian mə sigbənə satana súbótɔ kpótíwó ənə. ¹⁴ Ún dú fɛn qə Greco tówó, kide aməjró, kide aməcíciwo kide ənúvɔen wótówó. ¹⁵ Kə kan án, ún səgbə bə má nū nyɔn nyɔgbi mīa Mawu tɔa mī. ¹⁶ Dó əŋún ηləkpúnj lə nyɔn dódóá núnúmə, dó ye inyi Mawu ye ηúnsen nə aməsíamə kə xɔsə yé dede kpɔkpɔ, kəlá-kəlá Juifi tɔwo kide Greki tɔwo. ¹⁷ Dó có ye nyón nə mə í Mawu ye kójó dódólə xɔsə mə íseyixəsemə sigbə ηrɔnŋrɔn a wó nūi de ənə. «Amə nyɔngbí ənɔn agbə lə xəsə mə.» ¹⁸ Də Mawu ye xómɛfiɛn cóne jínkóní nə. Aməkə ηkpɔnə ədɔnú mə nə nɔnvíwó à, í aməgbɛtɔ yə núvɔen wɔwɔ gbə nə bə ηkà nū nyɔn dódó d. ¹⁹ Híláo, dóbə ənú kə Mawu di&isá wó cǎɔ kpɔnə. Də Mawu qe wó gɔmə nə wó. ²⁰ Də có xixemə ye gɔmə jəjə, Mawu ye nu mǎkpɔ makpɔwó, wó dísa wó xixeamə ye cócò mə, ye gəmə inyi ηúsen mǎvɔ mǎvɔ, ye Mawu nyinyi. Yé í wó ηkà tɛŋún qe kúkú d. ²¹ Dó kəwó desí bə ye inyi Mawu cǎ, wónkáfú sigbə Mawu ənə d, wó ηdò búbú ηun cǎ d. Yɔə wó trɔ zún ənudódó mǎwɔtəwó lə tamə búbú wó mə í wó jíwó xódú. ²² Kə wóbə ye inyi ηúnúnyatɔwó à, wó va trɔ zún ənúmanyà manyà tɔwó, ²³ wó dɔrɔ Mawu ye kǎfú-káfú kiáde ənú kə sɔ kide aməɔndən, xevíwo; əran áfɔnə wó kide əran ke cɔ nə xódó zɔn anyigbaməiwó. ²⁴ Ye ídɔ, yi Mawu gbəwode nə jíwó nū jójrówó nə wó qù xóxówó, nə wòá dó hen, wó gotowó le wó dekiwómə. ²⁵ Wó í trɔ Mawu ye nyɔn dódó íseŋ wɔ víxɔ, kide wókə súnəbɔ ənúkpəkpəwó ígbəxíxəa xótə kə wá káfú íseyi mǎvɔ mǎvɔ dɛ. Acé! ²⁶ Cəgbə nǎtɔ í Mawú dɔ nə wó də ənú jójró mǎjə-mǎjə wó mə. Dó wósíwó trɔ wó jójɔmə núwo íceŋj wɔ ənúke nje ne xíxə d. ²⁷ Nənə kə núcúwó gbə wó jójɔmə núwodé kide nyɔrúwó í tɔ zó wó ηtáwó jójró. Núcúwó le wɔ ənú kə njeo kide wó xɔrɔ núcúwó kə conə ətɔdɔndɔn kə cone enúvɔen qe enú ηŋgbí tóxó. ²⁸ Kə wó zjínə aməke xɔ Mawu qə wó jíwómə aŋ, əgbə nə wódé de wó súsú vɔen wó mə í wó wɔnə ənú wó, kə wó ηdóləwɔ wó d. ²⁹ Wó xódówó mə dɔ kide ənú ádān wɔwɔ, ənujójró kide súsú vɔen. Wó xo&mə qɔ kide núbia , aməwúwú, əjrəwɔwɔ, aməbrebre kide súsú vɔen qeɔ. ³⁰ Wó nūi amənú dānhen tɔwó, amə ke dekə Mawuwó, wó nyi aməzútɔwó, gānŋgān wəɔtɔ wó kide ako wəɔtɔwó, amə kə conə ənu vɔen mə va wó í wónbunə wó jí tɔwó d. ³¹ Wó ənyan nə ηúnú d, wó ənyi aməkə jí wəa kanqə d, amənú ədunə ədɔnnú nəwó. Wó gbə sen ηun tǎ. ³² Gbɔxó wó wó nya bə aməkə wɔnə ənu na wó à, əku íjə nəwó. Vɔa ənyi bə wó wɔ nə enú hina wó qeɔ í d wó gbə

xe nà dɛ amàkɛ lɛ wɔ enúna wó mənki wó cáwó jí.

Chapter 2

¹ Ifià, ñkàtenjun dɛ kúkú ó, amà, əwó kələ dó kójo kide aməwó, nà əlɛ wɛ ənɛ an əlɛ wɔ ənu vənə kide dɛkió. Do əwó ká lɛ nú bə yé nɔví nɔ wɛ nyɔngbiawo, wó cə əlɛ wɔ ənú deken àn. ² Vɔà rí nya bə Mawu ɱxɔnə amə kə nɔn nà agbə hína mənki wó ò. ³ Vɔà cagbə nàto a, kə aməkɔ wɔ nà nú nàwó mənki, í vɔa wó ɱtə cə ewɔnə nú nàwó, əbuiə Mawú axɔ yé à? ⁴ Fí í əgbɛ əgɔ jəjə lə ye nyɔnnyɔn xɔxó nà dɛ, ye tó dɔndɔn brɛwú tɔ, ye jí dódó, ùn nyàbə ye nyɔn nyɔn kprɔ ne amə de ənúvɔn wɔwɔ ye vənə sesemə àn? ⁵ Vɔa lə tɔ jí trítí, ətɔ səsə lə jímə matrɔ matrɔ mə í dɔ í Mawu ye xomə fiɛn va jí ò lə Mawu ye kójó dódó ye ntəkə jí. Gbó nànnà Mawu àdó kójó í la disà ye xóməfiɛn nà aməvɔn wó. ⁶ Ye í ka va tu fɛn ne amsiamə de ədɔ kə íwɔa ye jrə-jrə nú. Aməkə lə wó núwɔwɔwó wó kike. ⁷ Aməkə wɔ d Mawú nyɔn jí, í búí, i& wɔ nú dódó à Mawú à nàwó agbə mavɔ. ⁸ Vɔa aməkə wɔnə àkɔàwɔà, í wó ɱbúnə Mawú nyɔn dódóà ò, í wɔnənú lə məkɔ məkɔ mə wó, í wɔ nà xóməfiɛn, í sənə vənə wó, ⁹ Mawu ye xàxà gàngàn, ye xóməfiɛn de lúvɔn dəsiaɔ kə la wɔ núvɔn, də Juif wó jí kələ kide Grec wɔ jí. ¹⁰ Nútífàfà, búbú kide dódó dɛjí nà nyí aməkə wə ne nú nyɔngbiátɔ kələ. Kələ lə Juifwó mə kide Grecwó mə. ¹¹ Dó Mawu ɱkà senjun ká wó ò. ¹² Kide nà aməɔ wɔ núvɔn lə əsea mə àn amənan la kú ci əseamə í nà aməɔ ɱwɔ núvɔn lə əseaməàn ɱkà ku cí əseaməə. ¹³ Do əní aməkə lə sá əséá wó ínyɔn lə Mawu Ye ɱkúvímə ó, vɔa aməkə wɔnə dɛ əséájí wó í Mawu rɔn nə. ¹⁴ Dò jíməxɔsɔtɔ kəwó ɱxɔ jí sə ò, í wó wɔnə wó núwó lə jɔjɔmə sewo jí à, wó nyí sə nə wó dɛkiwó, kə í nyibə wó ɱxɔ Mawu ye seawó jí sə ò. ¹⁵ Tó nà mə wó ɱrɔn əsea ye nú wɔwɔwó de wó jíwó mə. Nənə kə wó jí cə lə dó kójó kidewó, wó súwó cəwó lə biɔ ənyɔn wó sə, có ɱtawó ɱn. ¹⁶ Kide có Mawu ɱn. Ənukə la va jɔ lə gbákike Mawu la dɔ aməgbɛtɔ ye nú wràwràwó kójó to tiin Mawu nyɔn núnú, kide tó Yesu Kristo jí. ¹⁷ Buibə ye nyí Juif, nɔn sàà mə, ənú nì víninnəwó lə bəyelə Mawu mə. ¹⁸ De desí Mawu ye jíjí nə ɱkà wɔ ənu kə tónvɔ nə ənú kə wó kprawo mí lə əseamə an ò. ¹⁹ Í nà buibə əkandɛ dəkíwó jí bə ənyí nùtɔ nɔwó kprɔtɔ wó í kà nyí kàndɛ nə aməkə í zúbrúmə dɛá wó, ²⁰ Əwó í kà kpranú amə manya núwó, devíwó xótɔ, í lə əseaməən ənya nú súgbɔwó í gbə nyà ənyɔn dódóà. ²¹ Əwó kə lə kpranú aməwó, nú kə íjɔ í ɱlə kprà dɛkiwó? Əwó kə lə kprà aməwó bə wo ɱka fifiò, wó ɱta əlɛ fià? ²² Əwó kə lə kprà aməwó bə wó ɱkájí aməsiò, wó ɱta-ɱlɛ wɛə. ²³ Əwó kə lə ləkə vóduwóɔɔ ɱlɛ fifi lə Mawu ye dexóxɔmə an? ²⁴ Əwó kə lə konú fɛ lə əsea mə, ɱdó nə əhɛn Mawu lə seawo jí mawɔ mawɔ mə àn? ²⁵ Dò wó dóhɛn Mawu ye ɱkə lə aməvɔn wó mə cagbə tɔwó, sígbə nə wó ɱrɛn dɛ ənɛ. ²⁶ Á dú əlɛ lə tɔ vó cócɔ mə nə. Ínyibə əwɔdɛ əseájí, vɔa nə əgbɛ bə ye ɱkawɔ de əsea jí à, tɔ vó cócɔ atrɔ zú evó mə cócɔ. ²⁷ Nə əwó macótɔ lə wɔ de əseájí, ye vó macótɔ ɱnúnyɔn wú evo cócɔà? ²⁸ Kide aməkə kə wó có vɔ nə có jɔjɔmə ɱka va dó kójó kidewó nə í lə wɔ de əseájí à? Kə ínyibə mí wɔ ɱrɔn ɱrɔnàwó de í desí əvó cócɔ, gbɔxó í mí gbə bə yewó ɱka dɛ əseawo jí ò. ²⁹ Juif tɔ ɱtə ɱtə ɱnúyínə Juif tɔ lə xíxɛnú dɛdɛ, kide əvó cócɔ kə nyí eran mə nú í wóá kprɔ lə xíxɛnú ò. ³⁰ Vɔa Juif tɔ ínyí aməkə nyí&i lə gbàngbà í əvó cócɔ nyí có ye jímə, lə ye susumə kə ɱnúnyí lə ɱrɔnyɔn mə dɛdɛ ò. Amə hína í Mawu káfú-káfú ɱúcónə aməgbɛtɔ wɔ gbɔ ò vɔa əcónə Mawu gbɔ.

Chapter 3

¹ Ifià a àlákée ínyí Juif tɔ tɔ? I alá kée ílə əvó cócɔ mə? ² Dɛkpuikpuidə àlə gàngàn kələ-kələ à Mawu ye nyɔn núdɛawó à wó cɔwó nə Juif tɔwɔ. ³ Í núkée? Nə Juif tɔ dɛwó ɱxɔsə wó tónu masə ɱkà nà bə ye rɔnrɔn nà bú ò. ⁴ Gbəɔ ò. Vɔa wɔa kprə bəvMawu ye nyí adódó nə əgbɛtɔwɔ lə xóví ca. Sígbə wo ɱrɛn dɛ: «Nə wɔa kprəmi ənyɔn dódó nùtɔwɔ, kide nə mía du jí nə wo va kójó dó gbə nə mí». ⁵ Vɔa nə mían núdódó mawɔ disa Mawu. Ye nyɔnjɔjɔ, nə mía tenjun nú mɔn? Mawu ɱnúwɔvɔn nə ícɔ ye xó aməà? Nɔmí əwɔvɔn àn Unlɛ xónu lə aməgbə tɔviwo nú wɔwɔwomə. ⁶ Nə mí gbə nà dɛ, nə Mawu do kójó nə xíxɛamə mən? ⁷ Vɔa nə Mawu ye nyɔn dódó, tó tɱn víxó mə, àcɔ káfú-káfú va nɛ an? ⁸ Nú kə íjɔ í wɔa gbə dɔ kójó un sígbə ənɔvɔn wɔtɔ ənə? Nu kə íjɔ í wó ɱna núbə kə nú xonə ví í amə dewo, gbə bə nu nɛ bə. «Mía wɔ nɔvɔn bə ənu nyɔngbi na va à?» Kódjɔ kə wo ka nə wòá nyɔn. ⁹ Nuke í? Kuku í mía dɛa? Do mí nu nyɔn vɔn có Juif tɔwɔ, kide Grec tɔwɔ ɱn, bə wo nɔn nɔvɔn mə, ¹⁰ Sígbə wo ɱrɛn dɛ «Amə nyɔngbiɔɔ ɱlɛ ò, amə dɛkɛn ò.» ¹¹ Aməɔɛkɛn ɱlɛ se núgɔmə ó. Aməɔɛkɛn ɱlɛ jí Mawú. ¹² Wo sée trɔ ngbe, wo see nyí ənú xodú-xodú. Aməɔɛkɛn ɱlɛ wɔ nú dódó ò, o, aməɔɛkɛn ò. ¹³ Wo rómə wɔdɛ sígbə yɔdɔ ənə. Wó dɛwó bránəamə. Ədán dɛ lə wó nútó. ¹⁴ Wo núwɔ dɔ kide fɱkɔpódə kide ənyɔn vənə wo. ¹⁵ Wo fɔwó sɔgbəɔ bə yáafàngnán əɱú. ¹⁶ Ənú danhen-danhen, ayá dúdú ínyí wo mɔn wó. ¹⁷ Wó ɱdesi ɱtífáfá ye mɔnò. ¹⁸ Mawu ye vɔn-vɔn ɱlɛ wó ɱkúvímə ò.» ¹⁹ Ifia mí nyin bə ənyɔn dɛsɔdɛ kə əsea lə nú àn əlɛ núí nə aməkə ílɛ kprəwó. Ye í lə na bə àməsiamə na víí, kide xíxɛamə sée lá nya bə yo dɔ fɛn dɛ Mawu. ²⁰ Do ɱtíràn dɛ tɔ ɱka va jɔ có esea ye dɔwɔwɔwó mə lə ye ɱkúvímə ò. Do có esea í ənú vɔn desí-desí có. ²¹ Vɔa ifia, esea tɔ manɔn mə àn wo dɛsɔ Mawu ye kójó dódó. Esa kide nyɔn nude tɔwɔ disa kójó dɔdɔa. ²² Mawu ye kójó dodo to Yesu Kristo ye jí xɔsə mə nə amə kewo xɔ jí sá. Do vovo tótó ɱka nɔnmə ò. ²³ Do wo sée wo wɔ nɔvɔn í Mawu dɔn ye kprənkprən mə jíí lə wo gbɔ. ²⁴ Wo ve wo nú gbale-gbale to amənuve ve mə, kide Yesu Kristo ye amə kprɔ kprɔ va dɛkià gbɔ mə. ²⁵ Do Mawu dɔ Yesu Kristo bə tó ye kuku mə wia cɔ mían nɔvɔn wo kə mí. Ədɔ Kristo dodo sígbə kprɔdenjun nə ye kójó dodo ənə cagbə nə wəa cɔ mían nu vɔn kə mí wɔ vayí lə brɛwu mə wo ká mí. ²⁶ Əwó hilawo sée í sey disa lə əgbə mə bə, ye ɱta, ye kɔ, í ye bubə aməkə xɔ Yesu jí se ca lə kəkɔ. ²⁷ Ifia dɛə nukéí mían senjun kan adan? Ənudeken ɱlɛ o. Susu kée idɔ? Ká miwɔ dɛ əseawójí ídɔa? Ò kənuxɔ əsea idɔ. ²⁸ Míanú xɔntɔn bə amə xɔ kakan d&ji lə xɔsə mə to əseawo jí mawɔ mawɔ mə. ²⁹ Nɔn mí Mawu nyí Juif wo dɛcín Mawu í à? Nɱnyí jímaxɔsɛtɔ wo cao Mawu à? In. Wó cáo Mawu í wó nyí. ³⁰ Nə Mawu nyidɛka, àdɛ-desí amədodo wo lə wo xɔsə mə kide aməvɔn lə wo jímaxɔsə mə. ³¹ Nɔn mí mía gbə əséá lə xɔsə mən? ɱká nyí nà gbəɔ ò. Mí kán dɛ xɔsə jí.

Chapter 4

¹ Nú ká í mìa nú sigbæ mìa tɔgbi Abraham kpɔɛ lə ɲtiraɲ mə əne? ² Ɖo ne Mawu nà n wo bú Abraham bæ ənú nyɔngbi wɔtɔ əneà ye nyən jɔ bæ nà wɔ àkɔ, vɔa ɲnyi lə Mawu ye ɲkuvimə ò. ³ Ɖò nuke í ɲrɔnɲrɔn an nù? «Abraham konde Mawu jì í wo bui sigbæ amədódò əne.» ⁴ Ifia àmækə lə wɔ Mawudɔa wó ɲnà tú fɛn ne sigbæ àmənúvəvə əne ò, vɔa sigbæ í jə ne əne. ⁵ Í ne amækə ɲle wɔdɔ ò; vɔa í xɔ amækə le wɔdɔà jì sea Mawu cɔne ye ca sigbæ amədódò əne tɔ ye xɔse mə. ⁶ Ɖavid ca nu yayra nyɔn de amækə jì xəde lə Mawu dɔ mawɔ mawɔ mə í nubə. ⁷ «Wɔa yɔrə amækə wó cɔ wó nuvɔɛn wo səɲkəwo kide amækə wo cɔ ənú í seɲun cɔn wó nuvɔɛnwo jì. ⁸ Wɔa yɔrə amækə Mawu ɲvɔ ye nuvɔɛnwo í seɲun yɔ ənuɔe ò.» ⁹ Ifia wó nú yàyrà nyɔn nà de Aməkəkɔwo ɔde ɲun nɔnmi wo nui ɔe amə məkəkɔ wo cəwo ɲun? Ɖo mi lə nu bæ «Abraham nyi amə nyɔngbi lə xɔse mə» ¹⁰ Ne í wɔdemɔngbɔxɔ wó buí əne? Wó cɔ əvó ne gbɔxɔà nɔnmi wo ɲcɔ əvó ne ò. Ganaməa wo ɲcɔ əvó ne ò. ¹¹ Abraham xɔ əvo cɔcɔ ye desi. Hina ye í va na bæ wo bu Abraham bæ ənyi amə nyɔngbi le xɔse mə kə gan nama wó ɲcɔ əvoi ne hɔdoo nene í Abraham zun dàdà nə amækə xɔ Mauwu jì see kə wo ɲcɔ əvó cə o a ; ye gɔmə ye nyibə wo buíde amə dodo wo mə. ¹² Nene kə ígbə nyi dàdà nə amækə wo cɔ əvone a wo, Ənyibə kə wo cɔ əvó ne wó ɔɔɔ í dɔ ò vɔa kə wo xɔse ídɔ. Sigbæ Abraham ca wɔde gbɔxo ívə cɔ əvo əne. ¹³ Ɖo ənyi lə xɔse m í wo de eze ne Abraham kide ye jijiməviwo ò, eze dodo kə nubə wo í la nyi xixeamə ye cinɔn ɔúkɔwo-tó xɔsea ye kojoɔɔɔmə í. ¹⁴ Ɖo nə ínyibə amə kə lə xɔsea mə wo ɲnyi ye cinɔn ɔutɔwóà, xɔse nyi ənu gbale í əze dédé à ca ɲle əde mə o. ¹⁵ Ɖo əse hennə xoməfien va, voà fí əse ɲlea, əse jì mawɔ mɔ ənen ne ò. ¹⁶ Cagbə natɔ hila va lə xɔse mə ne ənyi amənúvəvə . Ənukə dónə cɔ mə ínyí, əze ɔde nə jijiməa wo sée. Í jijimə la cɔ amækə nyan kikde aməke wɔ Abraham ye xɔse deawo. Ɖo míawo sée dàdà ínyí. ¹⁷ Sigbe ne wonɔrəen de: «Nɔc wo wɔ eduwo sée dada.» Abraham lə amækə ɲkanɔdejiawo ɲkuvimə, Mawu nà agbə aməkukuwo, í ənu male male wo í yɔ bæ wole. ¹⁸ Lə ənu ɔesiade məa Abraham kande Mawu jì ne əcə kə gbɔnɔna. Í va nyi ətɔ nə ədú súgbə nə wo nui dea əne: «Nenə kə í lanyí ye jijimə víwo». ¹⁹ ɲnyui amə gbɔjɔ lə xɔse mə ò. Abraham nyən bæ ye ɲká teɲún jì ví ò (dó ye xó sun kove takpó). Ígbə nya bæ Sara ye xódó ɲka teɲun hən evio. ²⁰ Vɔa lə Mawu ye zé ɔde məàn Abraham. Ngbɔjɔ o, vɔa ədo ɲusen ɔekia lə xɔse mə kide lə Mawu ye ɲutikɔkɔ mə. ²¹ Əkán deji bæ ənúkə ye zé Mawu doa áwɔe. ²² Cagbə ye xɔse kəlvisia tɔa Mawu buí bæ ənyi amədódò. ²³ Vɔa wo ɲren deɲə ye lə kpəkɔ, bæye idɔ wo buí bæ ənyi amədódò ò. ²⁴ Wo ɲren de mí cawo kə woa bu amədodo, míawó kə xɔ aməke fɔn Yesu le aməkúkúwo mə jì sá. ²⁵ Cagbə mían nuvɔɛn tɔ í wo wuíde, í Mawu fɔn en citə ne wɔa nv woa cɔ mian núvɔɛnwo kə mí

Chapter 5

¹ Ifia kə Mawu bu mi bæ mi nyi amə dódówó le xɔse mə àn, míxɔ Mawu ye fáfá tó mia xótɔ Yesu Kristo jì. Tó ye jì cá mí xò amənúvəvə ye xɔse kə mə mílɔ dea. ² Ənú lə vívínə mí bæ Mawu àkànde míji lə əcɔmə, kànkàndeji kə mía nà lə Mawu ye dododeji kə mía nà lə Mawu ye dododeji mə. ³ Ənu gbə lə vívínəmi lə mía yaɔɔɔwo mə. Mi nyan bæ ayaɔɔɔ na ne amə əji dódó. ⁴ Əji dódó nə nə mi rinəkə í əkeriri nanə bæ mian doji lə kàn-kàndeji mə lə əcɔmə. ⁵ Kàndejinà ínanə bæ əɲun ɲkàkpen nù ò, do Mawu ye rɔnrɔn dó mia jiwo mə tó gbɔ. Gbɔ kɔkɔ kə icɔ mian mə. ⁶ Ɖo mí gbɔjɔ de, Gàn namə tútú í Kristo kú ɔə míatá cagbə mían jíma. Xɔsəɔ. ⁷ Ɖó asenɲun nəaməbə nə kúde amə ɔɔɔwo tá. Vɔa aməde lateɲun bæ jeakú ɔə aməwɔ núdódó ta. ⁸ Vɔa Mawu disa ye rɔnrɔn kə idɔ nə mi, do gakəmə mi kpɔtɔ lə nuvɔɛn mə, Kristo ku ɔə mía ta. ⁹ Ifia wo buí de amə dódówo mə to yehun mə, əhuwàn ilaɔemi lə Mawu ye xɔməfien mə. ¹⁰ Ɖo gakə mə minyi kəɔ dea, evia kúkú í kprɔmi va Mawu gbɔ, mianmə nənə í kpɔ agbə lə mian aməkə í kprɔvəa wo mə? ¹¹ ɲnyi hína ɔde í ò, mídónə mían dekiwo deji lə Mawu mə to əvia mían xɔnaməɔ Yesu Kristo aməke jì lɔ tó va Mawu gbɔa jì. ¹² Kə ənuvɔɛn va xixeaməto aməɔeka jìà əkú va xixeamə tó ənuvɔɛn mə. Í əku kàkə de xixeamə ɔə wo sée wɔ nuvɔɛn. ¹³ Ɖəa, gbɔxɔ əsea na vaa, ənuvɔɛn lə xixeamə, vɔa ənuvɔɛn xúmə ne əse ɲle o. ¹⁴ Vɔa əku duji cɔ Adamou jì séi Moise jì kide aməkewo cawo, wo ɲwɔ nuvɔɛn lə Adam ye mə maabumabu, kə nyi kpɔri nə aməkə do la vaa. ¹⁵ Vɔa ənú nana gbəle ɲle sigbə əgejiji ənə ò. Do nə í nyi cɔ aməɔeka ye nuvɔɛn mə í amə sugbɔwo kuà nənə í anyi Mawu ye amənúvəvə í ənú nà nà to amə nuvəvə mə to aməɔeka jì kə Yesu Kristo nə bɔde nə aməsiamə. ¹⁶ Do ye nà nà ɲwɔde sigbə nuvɔɛn wɔtɔye lə ənə ò. Do əkufi cɔcɔ ye kojo va cagbə aməɔeka ye nuvɔɛn wɔwɔtɔ. Vɔa ənú nà nà gbəle kə bæ wo nyi amə dódó a vənə gə ɔəwomə to ənuvɔɛn wɔwɔ mə. ¹⁷ Ɖo nə ínyí to aməɔeka ye nuvɔɛn mə í eku duji tó à nə í lə nyi aməkə xɔ amənúvəvə ye gbɔsusu, kide cɔcɔkə ató aməɔeka jì, Yesu Kristo. ¹⁸ Ifia kə ínyibə to aməɔeka jì í wo cɔ kufi nə wosée, nənəkə, to kojo ɔɔɔ déká mə, wo bú aməsiamə ənú dódó wótɔ. ¹⁹ Ɖó to aməɔeka ye mə mabú-mabú mə í aməsiamə zú núvɔɛn wɔtɔ, nənəkə í tó aməɔeká ye məbúbú mə, amə súgbɔ lə kpó ɔde. ²⁰ Vɔa əsea va nə ənuvɔɛn nə súgbɔ. Í fíí ənúvɔɛn súgbɔ láá amənúvəvə súnəgbɔ kpée. ²¹ Ənu ná vāmə kə ənúvɔɛn na duji lə ɲgbə, nə amənúvəvə na duji lə Mawu ye kojo dódómə nə miakpɔ ágbə mavɔ tó mía xɔnaməɔ Yesu Kristo jì.

Chapter 6

¹ Nə mía nu mɔn? Mía kpɔtɔ lə nuvɔɛn mə de nə amənúvəvə na sugbɔa? ² Ó Míawo kə kú to ənuvɔɛn mə, nuke ɲjɔ í mía gbə nɔn ágbə lə ənúvɔɛn mə? ³ Mi ɲúnyin bæ amə ɔesiade kə wó nyrɔn lə Yeesu Kristo mə àn, wó lə ye kumə cáà? ⁴ Wó ɔi mí kiɔee to nyrɔn-nyrɔn mə iseyi əkúmə. Əjɔ əvə, cágbə kə Kristo fɔn cɔ aməkúkúwó mə to ye ɔáɔá ye dódódeji mə àn, nə mía cáó míá zɔn lə agbə yèyè mə. ⁵ Ɖo ne mi əku deken sigbe yetɔ ənəàn, míanfɔn dedu kiɔee. ⁶ Mi nya bæ wo kàn mían tɔ gbi kidee cagbɔtɔ nə ənuvɔɛn navɔ wó wɔe əne cagbe nə mi ɲkagbə nyi ənuvɔɛn ye mə xrexrewó ò. ⁷ Aməkə kúa wo cɔnə nuvɔɛnwo kee . ⁸ Nə mi ku kiɔe Kristo à , mi Kàndeji bæ mían nɔn agbə kiɔee. ⁹ Mi nya bæ Kristo fɔn cɔ aməkukuwo mə í

ɲkagbəkúò. Ɖku ɔgbədo ɲusen deji ò. ¹⁰ Ɖó àkú, í cāgbə ànúnvɛnto í ìkú vɔa əlɛ ágbə, í cāgbə Mawu tɔ í ì lə ágbə. ¹¹ Nənə kə, mian cáo mian buí bə mi kú tɔ ànúnvɛn mə, vɔa mi lə ágbə nə Mawu tó Yéesu Kristo jí. ¹² Ye taɖoa, mi ɲka nà nə ànúnvɛn du mian ɲtiran kə la tenjun kuà nə mian va lə wɔ de ye nujojrowó jí ò. ¹³ Mi ɲkacɔ mian gótónúwo de ànúnvɛn mə nə woà va ɖo kojo nəwo ò. Vɔa mi cɔ mian ɲtawo nə Mawu sigbe aməkuku ke trɔ gbo va aməlagbəwo mə ənə. Nə miacɔ mian gótónúwo wɔɖɔ nə Mawu. ¹⁴ Mi ɲkana nə ànúnvɛn na du mianji ò, do ɲnyi əsea í lə kprɔmi o, vɔa amənuvəvə í. ¹⁵ Nuké í? mian wɔ nuvɛn cāgbə kə ɲnyi əsea í lə kprɔmi ò, ì ɲnyi amənuvəvəia? Ɖ. ¹⁶ Mi ɲnya bə aməkə mi cɔ mian bu, aməkəmi do labua? Ɖnyɔn dodo ɲnyi bə mian kprɔ nuvɛn kə la kprɔmi yi ku mə do nɔn mi mian kprɔ bubudo kə la nan mian nyi amə nyɔngbi. ¹⁷ Vɔa wɔa cɔ kafu-kafu nə Mawu! Ɖo deca mi nyi ànúnvɛn ye mə xrexrewo, vɔa bu cɔ mian jiwó mə ənukpramə kə wo kpra miàn. ¹⁸ Wóɖe mi lə núnvɛn mə í cɔ mi wɔ cɔkə ye aməxrexrewo. ¹⁹ Unlə xonu sigbə aməgbetɔ ənə cāgbə mian ɲutiran gbɔjɔjɔtɔ. Í kə mi gbə cɔ mian tà kide mian bɔ wo sigbə ənu xrexre kide makɔ makɔ ənə. ²⁰ Ɖó gá kə mə mí nyi ànúnvɛn ye mə xrexrewo de a, Mi vo lə kojo ɖoɖo mə. ²¹ Gan na mə àn əku cɛncɛn kéewɔ í mi cen lə ənukə va lə wɔ ɲukpen nə mi agba wo mə? Ɖnu kə wɔ donə lə ənúnəwo mə í nyi əkú. ²² Vɔa ífia kə mi vo cɔ ànúnvɛn wo mə, ítrɔ aməxrexrewo nə Mawu a, wo kɔ mian ɲun. Ɖku cɛncɛnan í nyi agbə mavɔ. ²³ Ɖo ànúnvɛn ye fɛntú ɲnyi əku, vɔa Mawu ye nu nana ye ɲnyi agbə mavɔ to mian xɔnaməto Yesu Kristo ji.

Chapter 7

¹ Nɔmi nɔnvio mí ɲnya àn? (Do ələ xónu nə aməke desi əsea wo) bə əs&a wɔnə dɔ kide aməkə nɔ agbə ɖiɖi lə ye gbəmə àn? ² Ɖo nyɔnrú kə ɖe ácuà əse í lə ye kiɖe ácuà ɖe ədu. Vɔa nə ácuà kuà, əvò lə ɖeɖe ye séa mə. ³ Gáke mə ácuà lə agbə à ne igbə dɔn kiɖe ɲúcú búà, wɔa yɔe bə ácuwɔtɔ. Vɔà nə ácuà kuà, əsea ɲkagbexóe ò, ɲkagbə nyi ácuwɔtɔ ò, nə igbə le dó kide ɲúcú bu cá. ⁴ Ífia nɔvinyewo, miawo ca, to Kristo ye ɲtiran mə í mí ku to əsea mə ne mian trɔzu aməbu tɔ, aməkə fɔn có aməkukuwo mə miawo miatɛyun cɛn kú nə Mawu. ⁵ Ɖo gakə mi kpɔt ɔle ɲtiran mə dea, ànúnvɛn wɔwɔ ye jójró lə miantɔ wɔmə de tó əse kə la hɛn əku vaa mə. ⁶ Vɔa ífia wo cɔ əsea ísenjún kə mí, əseà kə me mí kú tó, í gbə bə mí ɲka wɔnú lə gbɔngbɔn yeye mə, í nyi lə ɲrɔnɲrɔn xóxóə mə ò. ⁷ Ne mià nú mɔn? Ɖsea cá nyi ànúnvɛn lə dekiá si a? O. Vɔa əsea tɔ ma nɔn mə àn nye ɲka ɖesi nuvɛn o. Ɖo nye ɲkamen bianjún ɖe aməbu ye nu ji nə esea ɲnubə: ɲka bianjundə nɔvio ɲún ò. ⁸ Vɔa ànúnvɛn kə cɔ əse ɖeɖe mə wɔ bə ɲnyi ɲbià tó. Ɖo nə əse ɲlɛà, ànúnvɛn kú. ⁹ Un lagbə de lə əsea mə, vɔa kə əse ɖéɖé vaa, ànúnvɛn gbə trɔ va, í nya ɲkú. ¹⁰ Ɖse ɖeɖe kə lá men hɛn agbə vaa un a, va hɛn ku vá ún ¹¹ Ɖó ànúnvɛn kpɔde əse ɖeɖe ún í dú jinye í wú un. ¹² Ífia əsea lə kɔkɔ, əse ɖeɖe kɔ, í nyɔn ígbə nyi adódó. ¹³ Ífia ənu nyɔngbi ávə hɛn əku va nə nyà àn? O. Vɔa ànúnvɛn, gbɔxó nə ányí əvɛn tó ənu nyɔngbimə an, a hɛn əkú va nə nya. Ɖnu wɔde nə bə to əsédédéawo mə àn ànúnvɛn na nyi nyɔdódó. ¹⁴ Mí nya bə əsea nyi gbɔngbɔn í nya un nyi ɲutiran. Wo sà un to tɲ nuvɛn súgbɔ wɔwɔ mə. ¹⁵ Ɖo nya ɲsə ənukə un wɔ gɔmə ó. Ɖo ənukə ún ɖó lə wɔà nye ɲle wɔe ó. Í ənukə ún gbə bə nya ɲkávɔə ye í ún wɔnə. ¹⁶ Vɔa nə ún wɔ ənukə nye ɲlɛjià áà, ún rɔn bə əséə nyón ¹⁷ Kpɔ ɲgbənyi ənye í lə wɔ ənú nan wo ó, vɔa ànúnvɛn kə le tɲin ran mə de í. ¹⁸ Ɖo un nya bə ənú kə lə tɲin ran mə deà ɲlɛ ji ənú nyɔngbi deken ò. Ɖo ənú nyɔngbi wɔwɔ le tɲin ranmə de nye ɲutenjun le wɔe ò. ¹⁹ Ɖo ənú dódó kə un le jià, nye tenjun le wɔe ò, vɔa ma le wɔ ànúnvɛn kə nye ɲlɛ jià ò. ²⁰ Mí kpɔ, ne un wɔ ənukə nye ɲle jiaó à, ún gbə nyi ənye í lə wɔe ò. Vɔa ànúnvɛn kə le tɲin ran mə de í. ²¹ Un kpɔ əse nà le tɲin ran mə, ne un jibə ma wɔ nyuin, vɔa əvɛn wɔwɔ va ɖúnə tɲin ɲtiran mə ji. ²² Ɖo ənú le vivi ún lə Mawu ye sea mə. ²³ Vɔa əse bú lə duji lə tɲin gótó nuwo ɲun kə gbə bə əse yeye kə unle nɔntekpɔa ɲká do tɲin ran mə ò í gbə cɔ un sà nə ànúnvɛn se ke le tɲin tamə kide abɔwo mə àn. ²⁴ Áó tɲin nú dú adɔnu! Mɛ í la ɖɛnɲun lə ɲtiran kúkú lə mə? ²⁵ Vɔa kàfú-kàfú ne Mawu tó mía xɔnaməto Yesu Krito ji. Ífia un le bú Mawu ye se có tɲin ji mə. Vɔa lə tɲin ran mə àn, un nyi aməxrexrv ànúnvɛn sé.

Chapter 8

¹ Ɖkúfio cócɔ ɖe ágbə le nə aməkə le Yesu Kristo məàwò à? ² Ɖo Kristo mə ye gbə gbɔngbɔn de un ànúnvɛn kide əkú mə. ³ Ɖnú kə əsea wɔ ɖekpi cāgbə əgan lə ran mə mawɔɖe tɔà, Mawu ya wɔe. Ɖcɔ əvia ɖóɖà tó ɲtiran kə ɖi ànúnvɛn bə na nyi vɔsa nə ànúnvɛn, í gbə nyi ənu vɔe lə ɲtiran mə. ⁴ Ɖwɔ ne cágbəɔtɔ əsen nàwɔ dɔ lə miāmə, mià amə kə ɲle zɔn lə ɲtiran mə à wo ò, í ləzɔn lə gbɔngbɔn mə à ó. ⁵ Aməkə nɔn nagbɔ lə ɲtiran məwo wɔnə ɲtiran mə núwó, vɔa aməkə nɔn agbə lə gbɔngbɔn məàwo wɔnə ənuwo lə gbɔngbɔn mə. ⁶ Ɖóí àkande ɲtiran jia, əkú á, vɔa à kandegbɔngbɔn kɔkɔ ji à, agbə kiɖe ɲtífáfà lə mə. ⁷ Doa à kande ɲtiran jià ɲnyɔn nə Mawu ò, do ɲutiran ɲbúbɔnə Mawu ye se ò í ɲká tenyun wɔe cáó. ⁸ Aməkə lə ɲtiran mə deàwo wo ɲkatenjun nyɔn Mawu ye ɲkɔ ò. ⁹ Gànəməàn, mi ɲlɛ ɲtiran mə ò vɔa mi lə gbɔngbɔn mə, nə ɲnyi nyàwo í nə Mawu ye gbɔngbɔn lə mian mə. Vɔa nə aməde ɲwɔ Kristo ye gbɔngbɔn deà á, ɲká nyi yetɔ ò. ¹⁰ Nə Kristo lə mian mə, mian ɲtiran ku lə nuvɛn mə, vɔa gbɔngbɔn à lagbə ləmə tó mian ɲti kɔkɔ mə. ¹¹ Nə aməkə fɔn có aməkúkúwo mə ye gbɔngbɔn lə mian jià, aməkə fɔn Kristo lə aməkúkúwo mə àn, ána agbə mian ɲtiran kúkú, to ye gbɔngbɔn kə lə mian an mə. ¹² Ífia, nɔnvio mi dú fɛn vɔa ɲnyi ɖé ɲtiran nə mian nɔn agbə lə ɲtiran nə mian nɔn agbə lə ɲtiran mə ò. ¹³ Ɖo nə mí lə nɔagbə lə ɲtiran məàn, mian kú, vɔa nə ɲnyi lə gbɔngbɔn mə, mí wú ɲtiran mə nuwo à mian nɔagbə. ¹⁴ Ɖó kə Mawu ye gbɔngbɔn lə kprɔ amə súgbɔa, amənəwo nyi Mawuviwo. ¹⁵ Ne miawo à, mí ɲgbə xɔ wɔnvɔn kide aməxrexre ye gbɔngbɔn o. Vɔa mi xɔ ɖeɖe ye gbɔngbɔn kə mí sɛnjún ɖənə axa bə. «Abba, dada!». ¹⁶ Gbɔngbɔn ɲta ɖene disa nə mian gbɔngbɔn bə mí nyi Mawuviwo. ¹⁷ Ne mí nyi ɖevi, mí nyi Cɛnɔn dúto, Mawu ye Cɛnɔn dútɔwo. Í midú Cɛnɔn kiɖe Kristo, ne ɲnyi bə mí dú ayà kiɖe, nə wɔà ɖo mí deji kiɖe. ¹⁸ Do ɲbuibə, əgbəayadúdúwo unwɔde sigbə ɖóɖó deji ke wo kà cónə mio ənə ò. ¹⁹ Ɖo xixea lə nɔntə kpɔ mawuviwo ɖeɖefia. ²⁰ Ɖo wo cɔ enugbalé gbaléwo sá wɔ xixea mə, ɲnyi lə ɲta nújóra mə o, vɔa amə kə cɔe neà ye rɔnrɔn nú mə. Kákáɖeji nyɔngbitɔ. ²¹ Ɖnyi bə wo ka va ɖə xixea lə vəvəsəsə m, l

frafi m, í wɔa dée tó Mawuviwo jidúdu má. ²² Ðo mi nyan bæ xixéa sée læ sé vɔvə í læ wɔ dɔ dedú læ vɔvəsəə mə kəkə va nə əgbá. ²³ Vɔa ɲnyi nə ɖeɖe í ò, vɔa míaɔwɔ cá kə xɔ əkú cɛncɛn kələ-kələ tɔ ye gbɔn gbɔn mə àwɔ cá mi læ sé vɔvə læ mían ɲtawɔ mə, í læ nɔtə kpɔ mía ɲtírán ye ɖéɖé kide ye xɔxɔ. ²⁴ Ðo kákàdeji nán í ɖemi læ mə. Vɔa ənú kə mi læ nɔtə kpɔà, mi ɲkpɔə hɔdó o. mɛ ígbə va nɔnnatə kpɔ enú kə í lálkpɔa? ²⁵ Vɔa nə mi læ nɔtə kpɔ ənukə mi ɲkpɔ hɔdóà, mía nɔtə kpɔə læ ji dódó má. ²⁶ Nənə ká gbɔngbɔn à ca læ kpáde mɲún læ mía gbɔjɔ-gbɔjɔ mə. Ðo mi ɲnya de ɖeɖá ò vɔa gbɔngbɔn ntà wɔnəɖɔ ɖe mía tó xó. ²⁷ Aməkə læ dó əjiwo kpɔa nya gbɔngbɔn ye súsú, do əxɔnə nə xɔsə tɔwɔ tó Mawu ye jijimə. ²⁸ Mi nya bæ Mawu wɔ ne ənúwɔ sée bæ aməkə rɛnəwɔ nányɔn, kide aməke í yɔ có jɔjɔməwɔ ɲɔn ɲrɔn ɖeɖá tɔ wə: «Ənú ɖesiade wəme ənú nyanɲbi dedú». ²⁹ Ðo aməkə ídeside jənkəwɔ, əwɔ bæ wɔa səkide əvià, nə ɲnyi ɲúkúvi læ nɔviawɔ mə. ³⁰ Aməke í jradódeəwɔ wo ɲnyi aməke íyɔwɔ, əkɔwɔ ɲtí, aməke ɲtí ikɔwɔ, ədówɔdeji. ³¹ Ne mía nu có ənunəwɔ ɲú mɔn? Nə Mawu læ kide mi, mɛ í la ɲyi mía ketɔ? ³² Aməke gbə əvià de í wo wui cagbə miatɔ, nú kəɲjɔɲ ná nàmi ənukə læ sià wó sée ò. ³³ Mɛ ílá cɔ nyan de Mawu ye mə cəncən ɲún? Mawu ɲtá í kɔ wo ɲun. ³⁴ Mɛ í la tenjun có kúfiɔ? Kristo í ɲyi aməke kú cagbə miatɔ, í vɔvəde tɔə ye í fɔn có amkúkúwɔ mə. Əlɛ ɖúji kide Mawu læ búbúmə, ye ɲnyi aməkə læ ɖe kúkú de mía núvɔn tá. ³⁵ Mɛ, nɔmi núké í lá mami có Kristo ye rɔnrɔngbɔ? Aya dúdúà, xáxàa, fifeà, aməxáxàa, afɔkúà nɔmi enú wúàmə? ³⁶ Sigbə ne wo ɲrɔn deà «Cagbə tɔwɔ í wo wumi læ ɲkəkəa mə sée. Wó cɔ nu de sigbə aringbɔvi kə wo kàwúà wo əne.» ³⁷ Lə ənú hina wo sée mə àn, mi ɲyi jidutɔwɔ læ aməkə rənmía gbɔ. ³⁸ Ðo ɲkandeji bæ əkú í à, agbə í à, Mawu ye dotɔ íà, jidudu íà, xixəamə nú əgbatɔwɔ íà, kə lá va víawɔ í à, ɲusenwɔ íà, ³⁹ Ənú yi jííà, ənú yídò íà, ənú kə mawu dóa ɖəken, ɲká má nyen kid Mawu ye rɔnrɔn k ícɔ tó mía xɔnamtɔ yésu Kristo jí à mə ò.

Chapter 9

¹ Ún nú nyan dódò læ Kristo mə, nyà ùn xó nə viò, í tɲ jí di nə sɛə læ gbɔngbɔn kəkə mə, ² Nə nyatɔ vɔvə səsə kide xoməfiɛn mavɔ læ tɲ jímə de. ³ Ðo unji bæ wɔa kpófidenɲún nə wɔa mán nye kidə Kristo mə nə man rɔn tɲ nɔviwɔ aməkə wəde sigbə ənye enəàñ wó. ⁴ Israəl tɔwɔ íwó nyi. Wó xɔxɔ, dódó dəəji, kəɖfédé, wó xɔ əsea. Mawu sɛnsɛn kide əzé ɖeɖe læ wosi. ⁵ Təgbi kə mə Kristo dó cóawɔ nyi ɲtiran, ye kə nyi Mawu nə ənuwɔ sée, wɔa kafui tɛgbɛ: Ácɛ! ⁶ Hina ənyibə Mawu ye zé dədəwɔ gen o. Ðo ɲúnyi aməsiamə kə læ Israəl wo ɲnyi Israəl vi ò. ⁷ Əgbənyi Abraham ye jijimə viwo ɖeɖe ɲnyi əviwo o. Vɔa «Cò Isaac jì í wo yo jiji mV awo cò» ⁸ Ye gɔmə í nyi bæ ɲtiran mə viwo nyi Mawu viwo o, ɖevi kə wo ɖezé neawɔ wo cɔ sigbə Mawu ye jijimə viwo ənə. ⁹ Nə əzédəɖə nu kə: «Ganamədoə, ma va i Sara ají vi». ¹⁰ ɲnyi hinà ɖəɖə í ovɔa Rébeka ca fɔɖú nə aməɖəken a ke nyi mian dádá Isaac, ¹¹ Do wo ɲji deviwo ɖə ne wɔa wɔ nuvɔn nɔmi nyanɲbi o, ne Mawu ye jiji to cəncən mə na tenjun jeji, ɲkanyo to ədɔwɔ wɔwɔ mə o, vɔa to aməke yɔa jijimə. ¹² Ənu ne bæ «Əvi jenkɔtɔa ye í la aməkə le dekejəmə». ¹³ Sigbə ne wo ɲrɔn de əne «Un rɔn Yacubu í Ík Esau» ¹⁴ Ne mian nu mɔn? Mawu ye kojó dódó í a? ɲka vama gbəde o. ¹⁵ Ðo ənu nə Moise bæ: «Ma kpɔ adɔnu mə ne aməkə jɔ un a, í ɖo akɔ fafa ne aməke un ləji a» ¹⁶ Ína ɲka cɔ aməke læ jía nɔmi aməkə læ sudu a gbɔ o vɔa cɔ Mawu ke amənu dunu adɔnu nea gbɔ. ¹⁷ Ðo ənu ɲrɔn ɲrɔn a nu ne Pharaonbə «Cagbə tɲ jiji na tɔ í un dó wo deji ne tɲ ɲusen na wɔdɔ læ mían ji nə mían kaka tɲkɔ le anyigbanji sée. ¹⁸ Nə ɲnyi í Mawu fà ne xomə de aməkə í jí, í na sennu ta ɖe aməkə jroəá jí. ¹⁹ Áa nun nɔntɔnbə «Nu kei jɔ í kpɔtɔ í læ agɔ jəjə? Mɛ í tenjun gbə Mawu ye jójrɔ?» ²⁰ Əwó aməgbə tɔ nu kée ɲnyi í la kɔntru Mawu? Ənu ke wó túa wó túa la tenjun biɔ aməke wəe bæ: «Nu ke jɔ í əwɔməleə?» ²¹ Əzé mVtɔ un do ɲusen de əkóji ne acəə wɔ agbàn gəngən kide agbàn ke wɔa zan ne ɲkəkə ɖəkáa? ²² Ne mían tenjun mu mən ne Mawu bæ yeawɔ xoməfiɛn í ne wɔa desi ye ɲusen, ye jidódó, ye xoməfiɛn kə íkpadi de ne crɔncrɔn. ²³ Ne mían nu mɔn ne í wɔ ənunawɔ bæ mían desi ye dododeji fɔxɔxɔ, ye dɔnu kpɔkpɔwɔ ke í kpadi de ne ye ɲutikɔkɔ? ²⁴ Nə mían nú mɔn nə í wɔ núnawonə míaɔwɔ kə í yɔ có jíməxɔ setɔwɔ məawɔ? ²⁵ Sigbə nə í gbə nuí læ Osée mə. «Maa yɔ bæ tɲ dukɔn aməkəwɔ ɲnyi tɲ duto o kide rɔnrɔntɔwɔ aməkə ɲnyi tɲ rɔnrɔntɔa o. ²⁶ Í ɲnyi əne læ fí ɲnui newo lea: «Mi ɲnyi tɲ dukɔ o». Ləna àn, wɔa yɔwɔ bæ Mawu lagbə viwo.» ²⁷ Esaie fàn av có Israəl ɲun: «Ne Israəl viwo mɛ sugbɔ de sigbə axútà kò ənea, anyi amə kpətiawɔ kə wɔa xɔneawó. ²⁸ Ðo læ madiɲɲin mə an axotɔa la wɔ de ye nyan ji læ anyigban jí sée. ²⁹ Í sigbə Esaie nui de əne an : «Ne ahuà wɔwɔ xótɔ ɲgbə jijimə wo de ɖe ɲgbə ne mí an, mían trɔ zú sigbə Sodome í mían ɖi Gomoorrhe». ³⁰ Ne mían nu mɔn? Ne jíməxɔsə tɔ kə əji ɖədəawɔ, wó kpɔ dədə; dədə to əseamə. ³¹ Vɔa Israəl ke læ ji dədə có əseamə an ɲkpɔ o. ³² Nukə jɔ? Ðo wó ɲlə zɔn læ xəsémə o, vɔa læ ədɔwə wó mə. Wó kre afɔ ɖe ənúkrininú kpə ɲun, ³³ Sigbə ne wo ɲren de əne. «Un cɔ ənúkrinú kpə de Sion de, əge jijiwo kpəwɔ. Amə kə kan ɖe jía əɲn ɲka kpən o».

Chapter 10

¹ Nɔviwo, ənú kə unləji kide tɲ ɖə xoxó nə Mawu ne wó í nyi bæ wɔa xɔ nə wó. ² Ðo un nú có wó ɖe vɔvə Mawu vɔa ɲnyi læ nu nyànyà mə o. ³ Wó ɲrɔbə Mawu ye kójó dódó í wó nə wo ɲtawó kójó. Wo əwɔnə ɖe Mawu ye kójó dodo jí o. ⁴ Ðo Kristo ye va xɔ ɲunsen le əsea si bæ aməsiamə ke akandejia, wɔa yɔə bæ amə dódò. ⁵ Mose ɲrɔende bæ: «Amə kə la jə agbàgbà bæ yea nɔ agbə le əsea mə pépépéa, ànɔn kɔkɔ læ əsəà mə. ⁶ Vɔa ənú kə wo nu cɔ amə dodo ɲuna í nyi bæ «kà nu nə tɔ jí bæ, mɛ í ka yi jɲɲkɔri man o? Əka didi Kristo kpətə ne. ⁷ Kà biɔ sə bá mɛ í la có akpɔkpɔ mə va maa o. (À nyibə ətrɔ cɔ Kristo í seyi aməkukuwo mə.) ⁸ Vɔa ne ɲnyɔna læ nu mɔn? «ətabɔ gbɔwɔ de, í le tɔ nu mə kide tɔ ji mə» ⁹ Ðo nə ənú có tɔnɔ mə bæ ye ɲnyi xɔnamə tɔ, í akandeji læ tɔ jímə bæ Mawu fɛn có aməkúkúwɔ mə ànxɔ nəwó. ¹⁰ Ðo có jímə í amə ye xɔsə wɔ nə amə dódó, í ye nú nə nú núvɔn kə í wɔàwó nə xɔxɔ. ¹¹ Ðo wó ɲrɛn de bæ. «aməsiamə ke læ kandejia ɲka dú ɲkpəɲ gbəde o». ¹² Vónó tótó ɲlə Juif tɔ kide Grectɔ mə o. Xɔnamə tɔ ɖeken í læ wósi. ɲnyi ne ənu xoxó ne aməkə yəneawó see. ¹³ Ðo aməsiamə kə la yɔi axotɔa ɲkɔa wɔa die læ ye yaɖúɖúwɔ mə. ¹⁴ Nə wɔa yɔə mɔn, aməkəji wo ɲkande o? Í ne wɔa tenjun kandeji mɔn, aməkə ɲun wó ɲu xɔnú có nəwó o? Ne wɔa wɔ mən í see ne aməde un nuí o. ¹⁵ Ne wɔa ɖe gbəfəñ mɔn ne wo ɲɔwɔ o? Ke

wo ɲɛn dɛ bə. «Wo nyàn kpòkpò, amàkɛ lɛ dɛ gbéfàn ɔnyɔn nyɔngghiwo.»¹⁶ Vɔa wó see ɲɔtótó ɔnyɔn nyɔngghi o. Ðo Esaie nu bə: «Axótó mɛ í xɔ mían nyɔna jí se?»¹⁷ Xòsɛà có ne ɔnú kə wó sɛà gbɔ, kide ɔnú kə wó sɛnɛ có Kristo ún à wó.¹⁸ Vɔa un nu bə. «Wó ɲsɛa?» Wó se fɛɛ! Wó gbɛ dɪ lə anyigban an see jí. Í wo nyɔn yi xíxɛa vɔxó.»¹⁹ Un gbɛ le nu bə: «Israël ɲnyanan?» Kələkələa Mose nu bə «Mà gri mían ɲuhàn to ɔnu kə ɔnyí dua mɛ. Cəgbə ɔdú mɔnyan ɲunudɛto mà gri mían xəmɛfiɛn.»²⁰ Í Yesaya doji í nu bə: «Un kpɔwò lə aməkə bɲian wo mɛ, un disa dekiɛn ne aməkə ɔnyɔ un a wó o.»²¹ Vɔa có Israël ɲuna ɔnubə: «Un ketɪɲ lɔ dɛ ne duko agranjeto kide dükò mabúàmɛto.»

Chapter 11

¹ Un nú bə, Mawu gbə ye duko í à? Ó. Ðo nye ca ɲun nyi Israëlto, Abraham ye jiji mɛ vi kə nyi Benjamin ye kpà xó. ² Mawu ɛcɔ ye dukɔn kə í desi dɛ dɔcɛa dankpɪɲ ó. Mí ɔnyà ɔnukə ɲɔn ɲɔn à wo nú có Elia ɲun à, sigbə xəmɛfiɛn lé le Mawu ye ɲkuvimə də Israel viwo ɲun à? ³ «Mían xɔnamɛto, wó wú to nyɔnnu dɛ tɔwó í danhan vɔsà tɔxó a wó. Nye dɛkɛn í wó gbə lə jí bə wo awú nye ca.» ⁴ Vɔa nə Mawu dɔ ɲun ne mɔn? «Un dó ji amə kawui blàtɔn tóxo amàdɛrə kə wo ɔdɛtagú nə baal kpɔ o» ⁵ Nənə lə ɛgbə mə ɛgbɛ kpòtɔ aməɔdewó cəgbə amənuvəvə ye cəncən an tɔ. ⁶ Vɔa nə ɲnyí amənuvəvə tɔ í a, à nyi bə ɛgbənyi tó ɔdɔwɔwɔ mə í ò. Nɔnɔ ɔà amənuvəvə ɲkəgbə nyi amənu vəvə ò. ⁷ Nu kəyi? Ɛnukə Israël lə jia ɲkpɔ o. Vɔa aməcəncən wo kpɔɛ, í kpɔfia sɛnɲun. ⁸ Nənə tútú wo ɲɔɛn dɛ ne: «Mawu nəwó tóxo deka nɔnɔn ye gbɔngbɔn, ɲkui kə wo ɲkatenɲun se tó nu keke ne ɲkəkə nəa o.» ⁹ Í David nu bə: «Ne wó kpɔnwó nə nyi adɔ, fɛncə, ɔnukrinukpə, Mawu ye xəmɛfiɛn dɛwo ɲun. ¹⁰ Nə wo ɲkuviwó na nyɔn ne wó ɲka gbə tɛnɲun kpɔ nú o. Wó ɲgbətúmə wo na xà. ¹¹ Un lə nu bə «Wó kré ɛfɔ kəkə í dɔ la gènɲɛn an?» Ò. Cəgbə na tɔ, kə wó genjen í jímaxsɛtɔwó kpɔ xɔxɔ cəgbə nə ɛɲuhàn na nyɔn lə womə. ¹² Nə wo gèn gèn jɛn nyi ɔhó nu le xixəa kide wo búbú nyi ɔhó nu ne jímaxsɛtɔwó, nənə wó un na lɔn kúkú ne wo o?. ¹³ Ífia un lə xónú nə jímaxsɛtɔwó ne un kpòtɔ í nyí jímaxsɛsə təwó mə dɔdɔ dɛa, ɛnɔ lə vivɪɲun kə ɔnyí Mawu ye dɔwɔtɔ lə wó mə an. ¹⁴ Tá mu nyɔn à va nyi ɛɲuliàn nə nye ɲtəa nəviwó. tə mú nyɔn mían xɔnə aməɔdɔwó lə wómə. ¹⁵ Ðo nə ɲnyibə wó gbəgbə la hàn xixəa gɔmə sese ɔvəa, nú kéeí la jɔ wó ɔnà xɔwó ò, ne nannyi agbə le aməkúkúwo məà? ¹⁶ Ne ɔku cɛncɛn kəkəlɛtɔwó ɲti kɔ nənə ke akumə kánkən ca la nyi. Ne ati ye kə ɲti kɔa, ye lɔviwo cə ɲti la kɔ. la kɔ ¹⁷ Vɔa ne aləviwɔdɔ hàn dɛ í ɔwó ke nyi ɛgbəmə ye miti wó cɔwó dɛ wo tóxo, í wo cə ɔdu alə lə ɔxó nú kə le amətia ye kə məan mə, ¹⁸ Kàa wɔ akɔ lə aləviawo ɲu ò. Vɔa nə ɔle wɔ akɔa, na nyan bə ɲnyí ɔwo í hɛn kəawo dɛ ò, vɔa ɛkəwó í hɛn wo dɛn. ¹⁹ Á nú xɔntɔn bə «Wo də aləviawo bə wɔa tɛɲu cɔ un də wó tóxo» ²⁰ Ɛnyɔn dódó! Cəgbə wó jímaxsɛ tɔ yi wó cówo, vɔa wa ləbənə tɔ xɔsə kə lə kándɛ dekiwo jí dódó, Mawu vɔnɔvɔn na nɔn mə wó. ²¹ Ðo nə Mawu vənəmə aməwó nú an ɔvə wó cə nú. ²² Wó ɔnú nyɔngbi nə na sɛnɲun nɔn Mawu mə. Ðo gə deka mə ɔn Mawu ye xəmɛfiɛn va juif tɔwó ji í wo gɛjɛn. Vɔa Mawu ye nyɔnnɔn lə və newó, nə wókɔtɔ lə ye nyɔn dódó mə. Ávə wó cá wó ɲú. ²³ Í ne wó ɲkpòtɔ lə wo jima xɔsə mə dɛa, wɔa trɔ xɔwó. Dóà Mawu lá gbə tɛɲún trɔ xɔwó. ²⁴ Ðo ne ɲnyí bə wó cowó lə ɛgbə nə mí tí ɲun, í lə xíxɛamə rɔnɔn nú wó cówo dɛ amí tí dódó ɲún à, nú kə jíjɔ í wó ɲkàtɛɲún cə Juif wó núvɔɛn wo kəwó ò? ²⁵ Ðo nya ɔləjí o, nɔnviwo, bə mían ɔnyɔn bəbɛ lə manyàn o, ne mí ɲka nyí ɔnu manyan tɔwó o. Ɛnyɔn bəbɛ la ye nyi Israël viwo ji tri-tri ye kpà dɛka, gbɔxó nv jímaxó sɛtɔwó sée na dɔ mə. ²⁶ Nene í wo xɔnə Israël sée, sigbə wo ɲɔɛn dɛ. «Xɔnamɛtɔa la có sion í la dɛ yakúbú lə Mawu mavɔn mavɔn mə. ²⁷ Hilə ye í ka nyi ɔka caca lə nye kide wó mə ne un va cə wó nuvɔɛnwó kəwó.» ²⁸ Lə Mawunɔn kpàxóa. Wó nyi kətɔwó cəgbə miantɔ, Vɔa lə akpádóxóa, ɛcɔ kə wó cən Mawu à gbɔ, wó rən wó cəgbə wó dɔdɔ tɔ. ²⁹ Ðo Mawu ye nú nannən kide ye yóyɔ un dɔri ò. ³⁰ Ðo dɛ cəa mí bú nə Mawu o, vɔa ífia wo kpɔ adanú mə nə mí cəgbə mían mə mabú ma bú tɔ. ³¹ Nənə kə Juif awo ca gbə amə mabú. Ɛnu kə dó comə í nyibə kə wo cə mían nuvɔɛnəv kə mí aɲ, wo cə wó cawo tɔ kəwó. ³² Ðo Mawu kpadi amə mabuamə wo sée cəgbə tɔ ne ɛcɔ wo sée nuvɔɛn wó se kəwó. ³³ O Mawu ye dɔkuwo sugbɔ sà! Ye ɲúnú nyannyan súgbɔ. Í mí kə tɛnɲun se ye nuwɔwɔwɔ gɔmə ò! ³⁴ Ðo mɛ í la tɛnɲun se Mawu ye sú sú wó gɔmə? Í mɛ í va nyi ye dɔɲún do ne aməto? ³⁵ Lə fi, mɛ í do ɔnú nə Mawu kpò í à tui ne? ³⁶ Ao ɔnú dɛsiadɛ có gbɔ, tɔ jí, í nyi yetɔ. Ye tɔ í nyí dodoji có ífia íseyí mavɔ mə. Acɛ !

Chapter 12

¹ Un lə có miangbɔ nɔnvinyewo bə tó Mawu ye dɔnú kpòkpɔ mə bə mían cə mían ɲtiran wo sigbə vɔsa lagbə kɔkɔ kə Mawu la xɔ, kə nyi subɔ subɔ dódó. ² Mí ɲka sɔ kide xixɛamə nuwó ò, mí trɔ kide mían tamə susu yeyewo, cəgbə ne mian nyan Mawu ye jójrɔ. ³ Í un lə nu bə cəgbə amənuvəvə kə wo cə ɲun a tɔ, aməɔdɛ ɲka bú sú sú gangan wú dɛkià ò. Vɔa wo bú sú sú lə ɲúnú nyannyan mə sigbənə Mawu nə wó xɔsə ɔnə. ⁴ Ðo mían gɔtɔ núwo sugbɔ vɔa wo ɲwɔnə ɔdo dɛkɛn à ò. ⁵ Nənə kə mía cawo mía cawo mí nyi ntiran dɛkə le Kristo mə vɔa mí í mí gbə nyi amə vónó. ⁶ Mian nú nannən wolə vovo sigbənə wó na mí amənuvəvə a ɔnə. Nə aməɔdɛ xɔ ɔnyɔn núdɛ ye gbɔngbɔn a, na zen lə xɔsəamə. ⁷ Nə aməɔdɛ xɔ ɔdɔ wɔwɔ ye gbɔngbɔn a na wɔ dɔ. Nə aməɔdɛ xɔ ɔnukpramə ye gbɔngbɔn a na kpranú. ⁸ Ne aməɔdɛ xɔ ɔgan do amə ye gbɔngbɔn an nə dogan amə. Nə aməɔdɛ xɔ ɔnúnanəa gbɔngbɔnan, na nən nú. Nə aməɔdɛ xɔ aməkɔkpɔ ye gbɔngbɔn an na lə bə í wɔ. Nə aməɔdɛ xɔ adɔn nú kpòkpɔa, na wɛ kide víví dódó. ⁹ Gangannɲan ɲka nɔn rɔnɔn mə nə mí o. Mí tri ɔnuvɔɛn nə mían wɔ nú nyɔngbí. ¹⁰ Mí rɔn mían dɛkiwó nə mían bú mían dɛkiwó. ¹¹ Mí bì dɛ mían dekiwo ɲun, lə gbɔn gbɔn mína ne mían gbɔngbɔn na rikə. Nə axɔtɔa tɔ, mí wɔdɔ nə. ¹² Ɛnú na vívínə mí lə kánkən dɛji mə nə cɔmə, mí doji lə mían tətəkpɔwɔ mə nə mian sɛnɲun lə mɔxóxómə. ¹³ Nə xɔsɛtɔwó nú hiənwo, mían bide wo ɲún. Mí to mɔn dɛsiadɛji bə mían nyi ɔnú nyɔngbi wɔto. ¹⁴ Mí yɔa mían kətɔwó, mí ɲka kpɔvi dɛwo ò. ¹⁵ Mí konú kide aməkə lə vivi sesemə dɛawo. Mí fàn avɪɲ kide aməkə lə fàn avɪɲ wó. ¹⁶ Mí wɔnú dɛdú kidə tamə sú sú dɛkɛn an. Mí ɲka wɔ akɔ lə mían sú sú mə ò, vɔa mí xɔ amə nyɔngbiwo. Mí ɲka nyi adanjɔn dɛtɔ ne mían ɲtawo dɛkiwo ò. ¹⁷ Mí ɲka wɔ ɔvɔɛndɛ aməkə lə jí ɔvɔɛn nə mí ò. Mí wɔ nu

nyongbi la amesiamə ye əkúvímə. ¹⁸ Mian ntawó mi nka do əvɔɛn vɛn tóxó ò, migbə Mawu de ne awɔɛ kide ye xóməfiɛn. ¹⁹ Do wo ntɛnde bə. «Enye í do nə tóxó ne aməvɛn, ənye í tú ne fɛn.» Axótó í nuí. ²⁰ Vɔa nə fúfe lə le tɔ kàtɔa nɛn ənú ne adú. Nə əcikómə í lə tɛnàn, nɛn əcí ne anú. Do ne mí lə wɔnə àn, anyí akàn kələ bízó í mí bɔ de tá de. ²¹ Ənuvɛn nka dú mían ji ò, vɔa mí dú ənuvɛn wɔwɔji kide ənu nyongbi wɔwɔ.

Chapter 13

¹ Amesiamə na bú ədu& nkɔnɔtɔ ganganwó do əgàn de nule kə nɔ́ Mawu gbɔ ò. Í əgan kə lə awo, Mawu í d́wó. ² Ye ídɔ nə aməde gbə əganwó búbúa, un wɔ de Mawu ye seji ò, í Mawu la do ye kójó kidewó. ³ Do ədu məganwo ənyi ənú danhen towó ò vɔa wó tunə mɔn de ənuvɛn wɔwɔ mí ji bə yó nka vɔn vɔn ne əduməganwó à? Mí búwó nə wɔà kafu mí. ⁴ Do ənyi Mawu ye dɔ cɔtɔ ne tɔ nyɔnnɔn. Vɔa nə mí lə wɔ nuvɛn an mían le vɔnvɔn, do ənyi cagbə ənuken tɔ í wó wɔ nusen kə wɔa seɲ dɔn tó ne aməan de ò. Do Mawu ye dɔwɔtɔ í nyi, í wɔne xóməfiɛn de aməkə lə wɔ nuvɛn an. ⁵ Ye í d́lə bui, nkanní cagbə ətɔ dɔndɔn tɔ ò vɔa cagbə mían ji tɔ. ⁶ Ye ídu í mí tunə takɔɛ. Do ədomə mə. Ganwó, Mawu dɔ wɔtɔ wó nyi í na le ləbə ne ənunənɔ tegbɛ. ⁷ Mí cɔ amesiamə ənú kə nyi ye tɔa nɛ: təkɔɛ ne təkɔɛtɔ, əmɔnɔjiho ne aməkətɔ inyi mɔnɔ́ nɔà, vɔnvɔn ne aməkə wó do la vɔnvɔn ne àn, búbú ne aməkə wó la bú. ⁸ Mí nka dɔ nyɔn kide aməe ò, mɔrɔn mían dəkiwó. Do aməkə rɔn xɔɔ wɔ də əseji ⁹ Do «Do nkawɔ mantélə ò, nkà wúamə ò, nkà fifi o, aməbu ye nu nkà jrówo ò.» Í ne əse buwo gbe ləa wo lewó de ənyɔn núnu íla mə « À rɔn nɔnvio sigbə wò nta ənə.» ¹⁰ Rɔnrɔn nɔnə nɔnə abí amə xɔɔ nún ò. Rɔnrɔn í nyi əseaji wɔwɔ. ¹¹ Cagbə natɔa, mí nnyan gamə, bə gaməan sún ne mían nyɔn cɔ arɔn mə ò. Do mían nuwɔwɔ tóxó d́d́d́ tebɔ wú deca kə mí xɔse akàakà à. ¹² Əzan do sugbɔ í ənún tebɔ kəkə. Mían wrɔnbə zúbrumə nuwo wɔwɔ nə mían cɔ kəkre ye gawú dɔ. ¹³ Mí zɔn azɔnrí dódó sigbə nkəkəmə enə. Nka sigbə əgbəmərənwo nu wɔwɔ ənə ò nɔmí àhànúnú əne ò. Í mí nka zɔn lə əsələ ranmə vɛn núcú nɔmí nyɔrú tɔ mə kide ajre wɔwɔ mə o. ¹⁴ Vɔa mí dɔ mían xɔnamɔtɔ Yesu Kristo sigbə awú ənə, í mí ka nɔn ntiran mə ne ye jijiwo ò.

Chapter 14

¹ Mí xɔ aməkə ye xɔse gbɔjɔ nə mí nka d́ kójó kide ò. ² Amə dəkà wɔ xɔse de bə ye xɔse gbɔjɔ ya bə amanuwó deɛ í ye adú. ³ Nə aməkə lə dú nuwo sée nka kó aməkə unle du wo see ò. Í aməkə unle dú nuwó séea nka d́ kójó kide aməkə le du wó sée ò. Do Mawu xɔɛ. ⁴ Mə wɔa nyi ílə dɔn nyɔn kide aməkə le wɔdɔ ne aməbua? Nə í nɔnte nɔn mí əgɛɛn an əkan ye xótɔ. Vɔa à nɔntɔ də ye fɔji d́ Mawu la d́ nusen in. ⁵ Amə denə vɔvə nkəkə dɛwó sewú dɛwó gbɔxɔ aməbu ya cɔne əhó xɔxɔ deken nə nkəkəa wo sée. Amesiamə na kan de dekiaji lə ye súsúmə. ⁶ Aməkə kpɔ nkəkə, kpɔɛ nə Mawu í aməkə dú nú, dúí nə axɔtɔ do əkafú Mawu. Aməkə gbə ənú dúdú, əgbə ənú madú nə axɔtɔ, ye cə kafú Mawu. ⁷ Do aməde ələ ne dekià ò, í aməde nkakú nə dekià ò. ⁸ Do nə mí lə agbɔa, mí lə agbə nə mían xɔnamətɔ í ne mí gbə kú a, mí kú nɛn. Nə mí lagbə nɔmí nə mí kú, mí nyio ye tɔ. ⁹ Do cagbə na tɔ í Kristo kú í gbə fɔn cɔ aməkúkúwo mə, cagbə nə anyí axótɔ de amə legbə kide aməkúkúwo ji. ¹⁰ Vɔa əwó nkəkə jɔ í əle klasi nɔnvio? Əwó, nu keyi jɔ í əle de nuvio devó? Do núan wo see, Mawu ye kójó dódó jɛtə kpɔmí. ¹¹ Do wó ntɛn de bə «Əkró desiadə lajə desiadə lajə də tí kəmə, í aɛe desiadə la kafú Mawu» ¹² Do amesiamə la na akɔnta Mawu lə ye nuwɔwɔwo nún. ¹³ Ye ídɔ mí nka lə d́ kójó nə mían dəkiwó. Vɔa mían nu bə le, aməde nkanyi ənukinu nɔmí í do fɛnca nə nɔnvíad. ¹⁴ Un nyan í un kandeji lə axótɔ Yesu mə bə, ənu de nɔxódú lə dekià sí ò, nə ənyi aməkə cɔ ənú yɔ duxó, ye í xódú ne. ¹⁵ Nə inyi cagbə ənudúdú tɔ í wo jígə nə nɔnvíwoa, à nyi bə un gbə lə zɔn lə rɔnrɔn mə ó. Nkà danhan aməde ke Yesu kú de ta nə cagbə tɔ nududutɔ ò. ¹⁶ Mí nka na bə mían nu nyo nyongbí wɔwɔ naɟi kókóe ne aməwo ò. ¹⁷ Do Mawu ye fiadúxó í nyi ənudúdú nɔmí əcí núnú ò, vɔa cɔcɔkə, ntifafa kide vivisəə lə gbɔngbɔn kɔkɔmə í ¹⁸ Do aməkə lə wɔ nə Kristo ənəan nyɔn nə Mawu ye aməwocawo jinə. ¹⁹ Mí na míaɔ ənu kə la hen ntifafa gaà kide ənu kə la jrà amesiamə doà. ²⁰ Mí nka danhen Mawu dɔ cagbə nudúdú tɔ ò. Do ənú dəside dú, vɔa anyɔnnú nə aməkə lə dúià, í la va nyui amɔkónú nɛn. ²¹ Ənyɔn bə wɔa dú ran, nɔnmí wɔa nú àhà nɔmí ənubú kə mə əgə jiji lə nə nɔnvíwo ò. ²² Xɔse nawó kə lə asiwó à, nɔnɔn wó kide Mawu ye dɔn dɔn mə. Wɔa jrà aməkə wɔnə ənú nyongbí. ²³ Aməkə le xɔ nu kpɔ gbɔxɔ í dúi a wɔa nu bə əjeagɔ, do hína nɔ́ xɔsemə ò, í ənu desiadə kə nɔ́ xɔseməan, ənuvɛn í.

Chapter 15

¹ Ifià kə mí sen nún an, mí sen nún an, mí dɔ kpədə amə senɲun wo nún, mí nkà lə kafuú mían dəkiwo, ò. ² Amesiamə na kafú nɔvía nə ənuke nyɔnan, í seɲ dɔ nusen en! ³ Do Kristo un d́ dekià de əjí o; Vɔa kə wó ntɛn de bə «Aməkə lə zuawó zú ganganwó jə əjinye. ⁴ Do ənuke wó ntɛnde deca wó ntɛn de nə mían nu kpràamə, cagbə nə tɔ ji dódó kide ntɛnnɔn wó nusen dódómə, mían kandeji. ⁵ Ifià, kə ji dódó kide əzàn dodo ye Mawu bə mían wɔ susu dekenàn de lə mían dekiwo mə sigbə ne Yesu Kristo nuí. ⁶ Nə kidə súsú dəken àn ənú dəkenan, mían tenjun do Mawu deji kide mían xɔnamtɔ Yesu Kristo. ⁷ Mí xɔ mían dəkiwo sigbəə Kristo xɔ mí ənə, nə Mawu ye dɔdɔdəji. ⁸ Nə jímaxɔsə tówó ca nado Mawu deji cagbə ye dɔnnú kpɔkpɔtɔ. Wó ntɛn de bə. ⁹ «Mà káfú tɔ nkɔ le jímaxɔsə tówó mə, í ji káfú-káfú ha nə tɔ nkɔ. ¹⁰ Wó gbə ntɛn de bə: «Ənú na vivínami mían jímaxɔsə tówó kide mían dúkɔn.» ¹¹ Mí gbə «káfú axɔtɔ mían jímaxɔsə tówó, axótɔ kə dúkɔnwo desi à.» ¹² Esaie gbə nu bə : «Jíjimə dəka la d́ cɔ Jessé mə í la dú gàn nə jímaxɔsə tówó í jímaxɔsə tówó la kàn deji.» ¹³ Nə kankandeji Mawu na mí vivisəə kide ntifafa, ne mían kankandeji na súgbɔ le gbɔngbɔn kɔkɔ ye nusen mə. ¹⁴ Nye nta ca un kande mían jí lə ənú kə kanmían mə, nɔn vinyewo. Un kandeji ənú dódó, ənú nyan. Nyan dɔ mían mə de, í sɔgbə de í la xónú nə míandekiwo. ¹⁵ Ifià nɔ́ wrɔn nu nəmí kide jídódó bə. Sənnun dówún ənu d́wó ənu d́wó nə mí, cagbə ənu kə

Mawu nànn unàntò. ¹⁶ Ënú nan nan í nyi bə ɔnyí ələ wɔdɔ kɪdɛ Yesu-Kristo í wó dɔ un dɔdɔ jɪmɔxɔsɛtɔwɔ gbo, bə ma nú Mawu nyɔn. Un dɔ la wɛ nɛ jɪmɔxɔsɛtɔwɔ nú nan nan wɔa xɔwɔ, nɛ gbɔngbɔn kɔkɔ. ¹⁷ Nənə kə, tɪŋ dódó dájí lə Yesu-Kristo kide Mawu ye núwó mə. ¹⁸ Ðo nye nka dóji íwrɔn ɛnude kə Kristo un núnə un ò, nɛ avə hɛn jɪmɔxɔsɛtɔ wó mə mabúbú va ò. ¹⁹ Ënú kə ɔnyɔn nú-nú kə ye dɔwɔwɔ wɔ& wɔ í, desí wɔ nɛsɛn, ɔnú nyɔngbiwɔ to gbɔngbɔn kɔkɔ mə. Ënú nan lɛ dɛ có Jerusalem, kide ɛdú kə xírɔdɛawo kəkə íseyi illyrie, un tɛnɔn mà Kristo ɔnyɔn. ²⁰ Nənə í tɪŋ jǐjǐ nyi bə ma kəkə Mawu nyɔn, wɔa ɔnyí fí wɔ desí Kristo ye nka dɛ ləa ò, nɛ nye ɛka və mə dɛ aməbu ye gɔmə dokpɔ jǐ ò. ²¹ Kə wó wrɔɛn dɛ bə: «Aməkəwɔ wo ɔnu ye yɔn dəkɛn nəawo ò la kpɔa, í aməkə nɛsawo ò la sɛ gɔmə.» ²² Ye ídó í wó túmɔn un sɔgbɔ bə ma və mían gbɔ. ²³ Ifia à tɪŋ tóxó dəkɛn nɔgbəlɛ ɛdú hina wó mə ò í jǐbə ma və mían gban ɛdɪŋdí. ²⁴ Nə un və yí Espagne, an un jǐbə ma kpɔ mi və yíkɔ, nə mían dɔnɔn, nə kə un nyí mían xɔ nɛ nka kə dɔ à. ²⁵ Vɔa ifia un yí kɔ Jerusalem í la və wɔdɔ nə xɔsɛtɔwɔ. ²⁶ Ðo vívísəsə gàngàn ínyí nə Macédoine kide aɔhaɛtɔwɔ bə wɔa jɔnú nə wa mɔnnɔnwɔ kə lə Jerusalem ye xɔsɛtɔ mɔan wó. ²⁷ Ën, vívísəsə gàngàn í, lə nyɔn dódó mə bə na trɔ jra wó dɔ. Ðo nə jɪmɔxɔsɛtɔwɔ ca kpɔ mɔnnu lə gbɔn gbɔn mə núwɔ mə an, dɔ wo dɔ la wɔ dɔ kide wo lɛ nɛtiran nuwɔ mə cə. ²⁸ Ifia nə un wɔ hina jɔa, í kanɔ ɛkuku cɛncɛn hina jǐ nə woà, mə tó mían gbɔ nə un vayíkɔ Espane. ²⁹ Un nyabə, nə un və mían gbɔa, mə dɔ kide gbɔngbɔn kɔkɔ lə Kristo ye yayra mə. ³⁰ Ifia, nɔvíwo un jǐ có míangbɔ tó axótó Yesu Kristo kide ye rɔnrɔn ɛgbɔn gbɔ í sɛnɔ wɔ ahúa kide un lə tɪŋ dɛxóxónə Mawu mə. ³¹ Mí xódə bə ma dɔ lə ma dɔ lə amə mabutɔ kə lə yudea, í tɪŋ dɔ lə Jerusalem an, xɔsɛtɔwɔ na xɛ. ³² Mí xódə bə ma tɛnɔn və míagbɔ kide jǐjɔ kpɔkpɔ kide Mawu ye jǐjǐ í nə ma kpɔ gbɔn gbɔn lə mían gbɔ. ³³ Nə Mawu ye nɛtífafa na nɔn mían wó sée jǐ. Acè.

Chapter 16

¹ Ën lə disa phoeb&, mían nɔnvi nyɔnrú kə wónàdɔ lə cenchrées ² ye dɛxóxɔ mə, nə mían tɛnɔn xɛ lə áxótɔa mə. Mí wɛ sǐgbə amə kɔkɔwɔ ɔnə, nə mían kpáɔɔɔn lə ɔnú dɛsíaɔɔ kə í bɔ có míagbɔ mə. Ðó ɛtrɔzú kpáɔɔɔntɔ nə nye kide míawo sée. ³ Mí cí Priscille kide Aquilas, tɪŋ dɔwɔwɔ xɔwɔ lə Yesu-Kristo mə, ⁴ Kə cɔ wó dekiwɔ sáavɔ dɛ tɪŋ tà. Un lə dà akpə nə wó, vɔa ɔnyí nə nye dɛkɛn ò, vɔa nɛ jɪmɔxɔsɛ tɔwɔ dɛxóhə wó sée. ⁵ Mí cí dɛxóhə kə lə wó xómə àn mí cí Epáinete tɪŋ rɔrɔntɔ, kə nyí Kristo ye kú cɛncɛn lə Asia. ⁶ Mí cí Maria kə wɔdɔ sɛnɔ-sɛnɔ nɛ mí. ⁷ Mí cí Andonicus kide Junias, tɪŋ jítɔwɔ kide tɪŋ xɔwɔ lə ayadudu mə. Wó lə vɛvədə lə Mawu ye mɔdɔdɔwɔ mə kə lə kristo mə dɛ jɔnkɔan wó. ⁸ Mí cí Amplias tɪŋ rɔnrɔntɔ lə áxótɔ mə. ⁹ Mí cí Urlain aməkə wónə dɔ kide mí lə Kristo mə, kide stachus tɪŋ rɔnrɔn tɔ. Mí cí, Apellèes Kristo ye kandeji tɔ. ¹⁰ Mí cí aməkə lə Aristobule ye xómə awó. ¹¹ Mí cí Herodion tiin jítɔ. Mí cí amə kə nyí Narcisse ye xómə, kə lə áxótɔ mə an àwó. ¹² Mí cí Tryphène kide tryphose, k l wɔdɔ vɛvədə lə áxótɔmɛàn, mí cí Perside rɔnrɔntɔ nyɔnnú kə wɔdɔ súgbɔ lə axotomə àn, ¹³ Mí cí Rufus: amə cancan lə axotomə kide ye nàna kə nyí nye ca tɔa. ¹⁴ Mí cí Asyncrite; Phlegéan; Hermes, Patrobas, Hermas kide nɔnvi kə lə wó gbəawó. ¹⁵ Mí cí Philologue kide Juli, Nérée kide nɔnvia nyɔhrú, kide olymp, kide amkɔkɔ kl wó gbɔ dɛ wo sée. ¹⁶ Mí cí mían dɛkiwo kide vívídodo kɔkɔ. Mawu ye dɛxóxə wó see cími. ¹⁷ Ifia un jǐbə, nɔnviwó, mían bú tamə có amə. Kə lə hɛn màmə kide gen gen kə có nə ɔnukə wó nkaɔmían wó ò nǔ. Mí trɔ lə wó yómə. ¹⁸ Ðo amənwɔ nlə wɔ dɔ nə Kristo mían xótɔ ò, vɔa nə wó nɛtawó xódɔ. Í pə ɔnyɔn vívíwo núnúmə àn wɔa brɛ ɛjǐ manyandə wó. ¹⁹ Ðo mían búbú ye kpáɔɔn dɔ xixeeammə sée. Ënú lə vívín de mían nǔ, vɔa un jǐbə mían nyí amə nyan núnú lə ɔnú nyɔngbi mə, í amə mán nyan núnú lə nuvɛn mə. ²⁰ Lə madiin mə Mawu áfannyan satana lə mían fótíwómə. Nə áxótɔ Yesu-Kristo ye amənuvə və na nɔn mían jǐ. ²¹ Timothée tiin xɔ lə dɔmə, cí mí í Lucius, Jason kide sosipater, tiin jítɔwɔ cí mí. ²² Ënye Tertius kə lə wrɔn wema làa, un lə cími lə áxótɔ à mə. ²³ Gaius tiin xótɔ kide Mawu ye dɛxóhə see xotɔ, lə cí mí. Eraste ɛdú gàngàn hójǐkpɔ^tɔ, cí mí kide nɔnvia Quartus. ²⁴ Nə mían xótɔ Yesu Kristo ye amənuvəvə nan nɔn míawó sée jǐ! Acè! ²⁵ Ifia nə aməkə sɔgbə dɛ bə ye ana bə mían kpɔ tiin nyɔn nyɔndji an dɔ, í la dɔ gbəfan Yesu-Kristo ye amrímanu kə wo sɔnɔ wrə dɛ ye tóxó diindín. ²⁶ Vɔa wó sɛnɔ disa íwó dɛwó di sa tó ɔnyɔn núdɛ yə wrɔnwrɔn, to Mawu mavɔ. Mavɔ ye səwó nə jɪmɔxɔsɛtɔwɔ xɔsə búbú. ²⁷ Nə Mawu núnú nyantɔ gàngàn to Yesu Kristo jǐ, dódó dájí nan nyí yɔtɔ tɛgbɛ. Acè.

1 Corinthians

Chapter 1

¹ Ënye Pólú aməkə wóyɔ to Mawu ye mənúvəvə mə, bə mává zun Yesu Kristo ye mɔdɔdɔa kide nɔnvi sostenə í lə n rɔn wemá ilá. ² Mí lə nɛn dǐdǐ korinto hamə kide amə kənjú wo kɔ í wó lə dóha kide yesu kristoa wo. wó yɔ mí kide aməkə lə súbɔ míáxótɔ Yesu kristoa wo có à fisiáfí və nə wá kɔ miánú. Yesu inyí míawó see xótɔ. ³ Mawu mia mɛgán kide áxótɔ Yesu kristo nə və miánu nə fáfá nəvə míá jǐ. ⁴ Ndənə ákpə nə Mawu gásiágámə də mianta bə ɛtɔ Yesu kristo jǐ ivə mianu. ⁵ Ëyrə mí kide nuxɔ kide nɔnunyányá lə ɛnú dɛsíaɔɔ mə. ⁶ Sǐgbənə mí lə dɔ kúnu nə kristoa cá dókə lə mia mə. ⁷ Kəkə, kə mí lə nɔntə kpɔ gamə kə Yesu kristo dɔa gbɔngbɔn mə yayrá dɛsíaɔɔ sun miasí xóxó. ⁸ Yəntá lá kprɔnmi, quxo dəkén nɔn nɔn mianɔ lə kojɔ dɔgbəa o. ⁹ Mawu aməkə yɔ bə miavá dóha kide ye viye mia xótɔ Yesu kristo à ɛnúdodówɔtɔi. ¹⁰ Nɔvíwó, nɔlə dó nɛsən mí lə mia xótɔ Yesu kristo ye nka mə, bə enu nəɔ nə mí, mámán nka nɔ mían mə o. Mawu dɔka lə enu dɛsíaɔɔ mə. ¹¹ Dóbə klóétɔwɔ nún bə mí lə wɔnyɔn. ¹² Í fia, njǐbə má kɔ nú dəkə mə nə << aməkə nú nə bə, nyanlə Pólú jǐ>> àlò << a pollo jǐ>> àlò << jǐ>> áló <<Yesu jǐ>> áwó. ¹³ Kristoa mán də tɔxɔ vɔvɔdɔ ià ? Pólú iwó kran də átiŋú də miata à lɔ ye nka mǐ wo lə Mawu cí nə mí lə? ¹⁴ Ndə ákpə nə Mawu dɔbə tónó nə krispus kide Gaiusa nyə gbə lə Mawici náməɔ lə mían mə o. ¹⁵ Cəgbə nə aməɔ nkaává nú bə wódə cita nəyə lə tɪŋ nka mə o. ¹⁶ Nɔlə Mawuci nə stefánas ye xómə see. nyə nka

dəji bə ɲgbə dəcita ná mə dɛ́ ɔ. ¹⁷ Dobə kristo ɲdon ɖiɖa bɛ́ navá lə Mawu ci na mɔnwò ɔ əbə māvà dɛ́ gbəfán ənyɔnyɔcɛ́n vɔ́à ɲnyi lə əgbətɔ̀vi ye susúnu a dobə nɛ́ iny i ensa awɔ́dɛ́ sigbəmə ɲsən kiɖə kpɛ̀nkpɛ̀nmə ɖəkin ɲlɛ́ kristo ye tisògáá ɲú ənəo. ¹⁸ Aməkə lə crɔ́àwò bə ábɔ́ nyɔ́n i nyi gbəfaɲ kə ɲlɛ́ dɛ́ cò átisógánua vɔ́á Mawu yə ɲsən i iny nɛ́ aməkə wo xɔ dágbáá wo. ¹⁹ Wo ɲrɔ́n dɛ́ Mawu nyɔ́a mə dɛ́ bə. Máá i ɲunúnyátɔ́ ye ɲununyanyá lá crɔ́n , i màà xɔ migɔ́mə sɛ́tɔ́ ye nùgɔ́mə səsə lə si. ²⁰ ɲunúnyátɔ́ à dɛ́? xixə mə ye ɖika dotɔ́à dɛ́? Mawu ɲtrɔ́ əgbətɔ́ viwó ɲunú nyányaa zún xrojɔ́ɔ? ²¹ Kə xixəà tò yéɲtá ye ɲunú nyányá ji ilɛ́ ɲrɔ́nbə Mawu à ejrò Mawu bə ná cɔ́ ábɔ́ nyɔ́n kə milɛ́ dɛ́ gbəfán dɛ́ aməkə xɔ ji sɛ́ a wo. ²² Dóbə yudatɔ́wò ji nɛ́ nukunuwó grekiwo na lə ji ɲunú ny á nyá. ²³ Miáwó yá mi lə ɖəgbəfán Yesu kristo kə wókrán dɛ́ átɪɲuá, átisogá nyi afɔ́krənù nɛ́ yùdátɔ́wò i nyi enyɔ́fufu lə grekiwó gbo. ²⁴ Vɔ́ à aməkə Mawu canwóá, ɛ́təɲ nyi yúda wó à lò greki wó kristo inyi Mawu ye ɲununyanya kiɖə yə ɲsən na wó. ²⁵ Dobə Mawu ye cukuɲə nyɔ́nwú əgbətɔ́viwó ɲunú nyányá , i ye gbɔ́jɔ́gbɔ́ jɔ́ sɛ́ɲɲú wu aməgbətɔ́wò. ²⁶ Noviwó mi kpɔ́ miáwó kə wó yóáwó! lə xixəamə yə nùkpɔ́kpɔ́ nuá, ɲunúnyatɔ́wò ɲùgbɔ́ lə miámə ɔ, húsəntɔ́wo ɲlɛ́ miámə ɔ i nənə káí amə sùgbɔ́ tɛ́ miámə kə ɲco búbú hɛ́ɲɛ ɔ. ²⁷ Mawu cɔ́ nɛ́ enú kə ɖi xronɔ́n lə xixəaməawó sɛ́ɲ dó nɛ́ ɲkpə ɲunúnyá tɔ́ wó i cán nɛ́ enú kə gbɔ́jɔ́áwó sɛ́ɲ dó nɛ́ ɲkpə ɲsəntɔ́wò. ²⁸ Sɛ́ɲ yijià,` enúkə ɲɖi ɲɖɛ́ ɔ alɔ́ wó ɲbunə dɛ́ ɖəken ji ɔa, yə Mawu cán nɛ́. ɛ́càn nɛ́ enú ma nɛ́ kpɔ́wó i na sɛ́ ɖəri enú xóxo tɔ́wò. ²⁹ Mawu wɔ́ nɛ́ ənə cagbə nɛ́ aməɖə ɲkava lə ká atábú lə ɲko nɛ́n ɔ. ³⁰ Mauria kə iná mitrɔ́zun ɖəká kiɖə kristo Yesu. Mawu ná kristo trɔ́ zun miá ɲunúnyányá . Ɛ́tɔ́ ji i dó kojó nɛ́ mi i kɔ́ mianɲu. Mawu tó kristo ji i xɔ mi dɛ́ əgbə. ³¹ Ye idɔ́ i wó ɲrɔ́n dɛ́ Mawu nyɔ́an mə bə nɛ́ aməɖə bə ye akɔ́ yə ɖəkiyéa nácɔ́ áxótá kò ɖəkia.

Chapter 2

¹ Nɔ́n vió kə ɲ va mi an gbɔ́ á, nyə va kidə ənyɔ́n kə a wɔ́dɔ́ dɛ́ amə ji nɔ́n mi suru kə ɲ lə nù Mawu yé nyɔ́n dodó kə wó wráde á wó . ² Cagbə nyan ɲji bə ma nyan ənyɔ́n dɛ́ có mian gbɔ́ gakə mə kə ɲlɛ́ mian mə ɔ mian dɛ́ Yesu kristo kə wó kán dɛ́ aticoga un ji lə mə. ³ ɲlɛ́ mi an mə kidə vɔ́n vɔ́n , ran mə tútú kidə ran mə xoxo wó . ⁴ Tɪɲ nyɔ́n wó kidə tɪɲ nyɔ́n kaká wó ɲ hən nyɔ́n kadəji wo sùgbɔ́ ɔ vɔ́a ələgbɔ́ngbɔ́n kɔ́kɔ́ yé nú wɔ́wɔ́ wò mə kidə ɲsən. ⁵ Cagbə mian xósə ɲca ci amə gbətɔ́ yé suru ji ɔ, vɔ́a lə Mawu yé ɲsən mə. ⁶ Mi lə xónú lə amə cincin mə kidə sùrú vɔ́a mi ɲ lə xó nú cò xixəamə yə súsú ɲ ɔ kə xixəa mə yé mə kpɔ́rɔ́tɔ́ wó lə vɔ́a lə yi. ⁷ Vɔ́a mi lə nù Mawu yé suru lə Mawu yé dodó kə wráde a mə suru ɲnan kə wra dɛ́ á , Mawu ya nyi dɛ́ xoxo nɛ́ mi an amənuvəvə mə. ⁸ Aməkpɔ́tɔ́ wó dɛ́ ken ɲjəsi suru ɲran ɔ, cagbə nɛ́ wó jəsi lə gaxoxo ɲ nan mə an, wo ɲ nán rɔ́n i kán yəhawə lə amənuvəvə mə ɔ. ⁹ Vɔ́a sigbə wò ɲrɔ́n dɛ́ á : << Ɛ́nú kə wo ɲkuvi ɲkpɔ́ ɔ, ɛ́tɔ́ dɛ́ ɲsé ɔ amə dɛ́ hən ɲ susui ənu kə wó Mawu ɖóɖɛ́ nɛ́ amə ká rɔ́n an wó>> ¹⁰ Mawu nú nyɔ́n la wó dɛ́ xóxó cɔ́ gbɔ́ngbɔ́n mə. cagbə gbɔ́n gbɔ́n kɔ́kɔ́ yá kpɔ́ nɛ́ enú lá wó dɛ́ xóxó kəkə i sɛ́ɲ yi Mawu mə . ¹¹ Mén i nyan ənú kə lə amə dɛ́ yə ta mə i sən zən lə gbɔ́n gbɔ́n un? ! ta dɔ́ áá , amə dɛ́ ɲjə si Mawu mə ɔ i sɛ́ ɲ zən lə Mawu gbɔ́ngbɔ́n un ɔ. ¹² Mi ɲ xɔ xixə lá yé gbɔ́ngbɔ́n vɔ́a gbɔ́ngbɔ́n kə cɔ́ Mawu mə an gbɔ́xo nɛ́ mi án kpɔ́ áfənú kə wó Mawu nan mi an wó. ¹³ Mi xónə nú có ənu lá wó lə nyɔ́n núnú kə amə cincin wò ɲká tɛ́ɲ kpɔ́a mə ɔ vɔ́a gbɔ́n gbɔ́n. kɔ́kɔ́ lə kpɔ́a mi gbɔ́ngbɔ́n kɔ́kɔ́ lə dɛ́ gbɔ́ngbɔ́n. Amə kə gbɔ́ngbɔ́n kɔ́kɔ́ ɲlɛ́ mə an, ɲka tɛ́ɲ xɔ ənuɖə cɔ́ Mawu yə gbɔ́ngbɔ́n ə ɔ cagbə ədɔ́ ii nyin nɛ́n. ɲka ɲka tɛ́ɲ jəsi wó cagbə gbɔ́ngbɔ́n mə i wó do nɛ́ jəsi wó lə. ¹⁴ Amə kə gbɔ́ngbɔ́n kɔ́kɔ́ ɲlɛ́ mə an, ɲka tɛ́ɲ xɔ ənuɖə cɔ́ Mawu yə gbɔ́ngbɔ́n mə ɔ cagbə ədɔ́ ii nyin nɛ́n. ɲka tɛ́ɲ jəsi wó cagbə gbɔ́ngbɔ́n mə i wo do nɛ́ jəsi wó lə. ¹⁵ Amə kə gbɔ́ngbɔ́n kɔ́kɔ́ lə mə an kpɔ́ nɛ́ ənu wó vɔ́ a ɲka tɛ́ɲ dɛ́ amə bú wò kojo ɔ. << ¹⁶ Cagbə mén i á tɛ́ɲ nyan yəhowə súsú i a kpɔ́a mi ?>> vɔ́ a mi ɖó kristo yé súsú.

Chapter 3

¹ Nɔ́viwó, nyən ɲka tɛ́ɲ xonú nənmi sigbənən gbɔ́ngbɔ́mən mənwo é́nəwó, vɔ́a sigbə nən ɲtiranməntɔ́wó é́nən, sigbə evi yéyáwó enən lə Yesú mən. ² ɲ nyi mi kidə anonci, ɲ nyi kidə eran ó, va nən ifia mi ɲ sɔ́gbə ó. ³ Ɔbɔ́bə migbə kpɔ́tɔ́ lə ɲtiran mən, ɖɔ́bə ləfi ɲɲuhuan kidə ajrɛ́ lə mian mən lə á, mi ɲ lə nɔ́n agbá lə ɲtiranmən i lə zɔ́ndə amən yé lɔ́wó jià ? ⁴ Nən aməndə nu bə: «ɲ lə Paulú ji» i amən bú nú bə: «ɲ lə Appolos ji», mi ɲ lə nɔ́n agbá ɲtiran mən àn ? ⁵ Mən i nyi Appolos ? mən i nyi Paulú ? Ɛ́dɔ́cɔ́viwó kə Axotɔ́ dɛ́ edɔ́ asi nən, i tó wó jià mi xɔsə. ⁶ ɲ dónú, Appolos wú é́ci nən, vɔ́a Mawu nɛ́ cincin. ⁷ Kə i lə nən an, ɲ nyi amən kə donú amən kə wúci, i nyi enúɖə ó. Və Mawú i nan nən cincin enú. ⁸ Í fià à amən kə donú kidə amən kə wúci à à, wó nyi ɖəkà, i amənsiamən lə xɔ fentu nən yé dɔ́ kə i wà. ⁹ Ɔbɔ́bə mi bɔ́ lə wɔ́ Mawú dɔ́ yi. Mawú dɔ́ yi. Mawú yé hó i mi nyí, Mawú yé xəmən mən nú wó mi nyi. ¹⁰ Mawu yé amənuveve kə wo nanɲ sigbə exɔ́mɛntɔ́ jé Adan, ɲ ɖokpə gú i amənbu mən exɔ́ dájɪ. ¹¹ Ɔbɔ́bə aməndəkən ɲ katəɲ gbə ɖó ekpən bu egú sigbə ekpə kə wó ɖó gú, yé i nyi Yesú Kristó. ¹² I fià à nɛ́ aməndə cɔ́ sika kpə mən exɔ́ dɛ́ ekpə kə wó ɖó gú jià, kidə klosalo, ekpə xɔhówó, egbáwó, atíwó, eran miwó alo kidə abaya á, ¹³ Yá dɔ́wɔ́wɔ́ lə zə, ɖɔ́bə ɲkákə yé kandə la nan à zə. ɖɔ́bə ezó la sɛ́ɲ zə. ezó la disà enú kə amənsiamə wɔ́. ¹⁴ Nən enú kə aməndə wɔ́a kpɔ́tɔ́dɛ́ à xɔ ý fentú. ¹⁵ Vɔ́a nən aməndə yé dɔ́ bízò à, à gú, vɔ́a aən àn ɲtá la kpɔ́ ɖəɖə, sigbə wó dɛ́ lə zəmən enən. ¹⁶ Mi ɲ nyàn bə Mawú yé ɖəxoxɔ́ i mi nyianɔ́ i Mawú yé gbɔ́ngbɔ́ lə mian mən an ? ¹⁷ Nə aməndə gban Mawú yé ɖəxoxɔ́a, Mawú lə gban yé ca, ɖɔ́bə Mawú yé ɖəxóxɔ́ lə kɔ́koá i miawó ca milɛ́ kɔ́koá. ¹⁸ Miɲ kə bré mian ɖəkiwó ó. Nən mian mən tɔ́ dɛ́ bui bə yé jé ɲununyàn lə xixə lə mən an, nan trɔ́ zù «ɲúnú manyàntɔ́» nən avà trɔ́ ɲunu nyantɔ́. ¹⁹ ɖɔ́bə xixə i lə mən yé ɲúnú nyanyan nyi cúkú lə Mawú gbɔ́. Ɔbɔ́bə wo hrɛ́ndə bə: «Lə wó yájájé mən wó ɲ tɛ́ dənən dəsi ɲunu nyantɔ́ ó» ²⁰ Sə kpə à: «Axotɔ́ nyan bə ɲunu nyantɔ́wo ɖan ɖəɖə ɲ ɖótá ó». ²¹ Kə i lə nən àn, ɲ jé bə wa dó amən ɖəki dɛ́ éji ó ! ɖɔ́bə enúnwó séé nyi miantɔ́, ²² Nən i nyi Paulú aló Appolos, aló Sefas, aló xixəamən, aló agbá, alo ekú, aló egba yé nú ləɖəwó, aló enu kələ va lə wó. Miant ɔ́ nyi enuanwó séé; ²³ I mi nyi Kristotɔ́ i Kristó nyi Mawutɔ́.

Chapter 4

¹ Nənə yī jə bə wó bu mí sigbə Kristo súbówó kə wó có Mawú ányo wáwra dá ásí nē bē mían kpó ájí, yé nyo kələ nyí ɔnyo dodóá. ² Ɖjə bē ɔnúwó jíkópót nányín amə nyónngbin kají wóá kándiá. ³ Lə tinyə kpáxó á ɣdəfuñjə bē mian wó áló aməbú lə mian domə ná dó kojó ɣ ò. ⁴ Yáyídó yí mĩnká dó kojó amə dəkin gbó hó gáməà ná và ò, mĩnkádó kojó amədákín gbóxó Áxótó Yēésú ná ráó. ⁵ Ádə ɔnú dəsíadə kələ ɛzubrumə vá kandəgbán ɣkə, ɔnu wrəwradəsíadə kə có ɛjimə súsúwo gbó sáóə də gbagbanjba. Í aməsíamə áxə yəto gómə có Mawú gbó. ⁶ Novíwó ɣcə nyəki&də Ápólò nyon ísəɣ na& kpódəɣjə bē ná wəmi nyəgbi nē mían kpráanú có mían gbó"mĩnká yĩɣkə kəkə yigbə fí nyí ríxoə ò. Yí wó wran dēá ò." Bē amə dəkin ɣnává lə có dēə kia dēəji lə wó nɔvíwó domə ò. ⁷ Ɖnúkədá məé lə kpó vòvòtótó lə wó amə áməvəə mə sáóə mə? Núkəə yí su mian sí yí nyí áfənu yí ò? nē mĩxəə áfə áfəá núkəəyíkə yí mian lə kpó mian dəníwó sigbə mĩɣxəə áfəáfə ɔnə ò. ⁸ Ɖnúdəsíadə kə mĩləjíá su mian sívəə! mĩtrəzu ɔnúncamə sító vəə! Í mĩto əfíədudu àn. Ányón bē mían cá mían dú fíó kídə mĩ. ⁹ ɣlə súsúí bə Mawú yó mí vá sigbə amədódó kəwó nyí amə kpətkpətia kídə aməkə wócò kífíó nó yí wókprəə yíkə wùwù gbə. Lə aməwəɣkúmə ɔnə mĩtrəzu ɔnúkpókəpó nē xíxəamə kídə ɣdótówó kídə aməgbəgbə wo. ¹⁰ Mĩrəzu númanyátówó lə Kristótə. Míanwó yá ɣnunúnyátó lə kristo mə yí minyín. Mĩ gbójó vəə míanwó mĩkpó ɣúsən búbù lə mian ɣú míanwó yá mĩɣlə dəkə mə ò. ¹¹ Kəkə vána gəxòxò lá nfiá dēə fífə kídə cikəmə dē; mĩ dó nē awugánngan dēə awugbálə dəkáwó dədəyi mĩ dónɔn wó xonə mĩ yəkəyəkə mĩɣdó áfídədə í ayíò áxó cá ɣlə mían sí ò. ¹² Míwəə ɛdɔ sinsin kídə mían ɣtáwó lə; nē aməwó zumían mían wó mí yránə nē wó tĩn míanýómə an mĩ ja nɔn əgbəgbə yí drónə. ¹³ Nē wó zumían mĩjí nē ɔnyɔn nəwó mĩtrəzu ɔnú maɣínú nē xíxəá bá sində əgba. ¹⁴ Nyəɣ lə wran ɔnúnə mĩ bē má səɣ dó ɣukpən mĩ ò. Vəə bē má səɣ kprámi ɔnú yí. Í səɣ jramídó sigbə əvinyə rɔnrɔn tówó ɔnə. ¹⁵ Nē mĩdó núkprámətówó sigbə amə sáki áməwó ɔnəcá lə Kristo məan Ɖadə sùgbə ɣlə míaan sí ò. Ɖnúkədó ɔnyədəki, dədəyi nyín dādə kə mĩ lə Kristo Yēésú tó ɔnyɔnyiciəta. ¹⁶ Yáyídóyĩɣlə kprámi bē mían tó tĩn fətóhó. ¹⁷ Yáyídóyí ɣdó tĩmótə, tĩn rɔnrɔntó kídə jəjətə ərinyən lə Áxótó mə. Ádón tĩn nú ɣkprámi vayiawó lə Kristó məá sigbə nē ɔnúkə kprákprálə afisiáfí lə hamə áwó mə. ¹⁸ Amədóə lə kówódəkiwó glòjə sigbənə nyəɣgbə gbəə mian gbó ɔnə. ¹⁹ Maa vá mian gbó lə madiɣɣdin mə, nē Áxótó dəmón án. Nyəɣkə dəsi wó nuxó gəngəɣɣgán tə kəwó núnəə dədə ò vəə gbə kpó wó ɣsín cá. ²⁰ Ɖnúkədó Mawú ə fíó duxó ɣlə ɔnuxómə dədə ò vəə lə ɣusin mə cá. ²¹ Nú kəə mĩ lə jí? ɛjəbə mává mian gbó kídə átxoaməən áló rɔnrɔn lə gbəngbən dəkə mə kídə dóməfəə məə?

Chapter 5

¹ Mĩ sə bə dɔndɔn májə májə lə mian mə dē. Ɖnú nan mɔnkí kə ɣuxalə vodú subótəwo gbə o. Mĩ sə bə amə dətó lə miánmə í dɔnnə kídə yə məgán sí. ² Í mĩ lə yígó! mián mə lə bútamə kpó í é? Amə kə lə wə nənənú an wo dó lá dēéjí lə mían mə. ³ Do kə ɣú có lə miángbə lə ɣútiran mə vóá í ledə kídə mĩ lə gbəngbən an, ɣú dó kójó nē amənan sigbə bə ɣú lə mían gbəde ɔnə. ⁴ Nə mĩ bəde lə áxótó Yesú ɣkəmə, í tĩɣ gbəngbən ledə kídə mĩ tó áxótó Yesú yə ɣusen mə. Ún dó kójó nē amənan və. ⁵ Nú wəə í səɣjə có amə nan dasí nē Sátaná nē wə danhen yə ɣutiran nē yə kpəɣ nan kpə dədə lə áxotə yə ɣkəkə jí. ⁶ Mian dəkí dódódəjí ɣú nyon o. Mĩ nyan bə ɔnú húan húan tikə cúkuví dəkə sún bə wə səɣjə húan əwə xóxóá sée á é? ⁷ Mĩ kɔ mian dəkíwə lə ɔnú huan huan tikə dəcá tɔá mə, nē mian nyí ɔnú yéyé dó mí trə zún kpəɔn mahúan mahúan. Do Kristó mian didi lə aməɣjə zan yə ketə ketə viá, wə sənú sáavə. ⁸ Mĩ nan mían dú ázan ɣunyí kídə atikə vəən dəcátə. Vəə kídə kpəɔn mahúan mahúan ɔnyɔndódó kídə agbəɔnɔnɔn nyəngbĩtə. ⁹ Nú lə ɣɔɔnu nē mĩ bə mí ɣká dóhá kídə aməkə wəə dɔndɔn májə májəwo o. ¹⁰ Do nyen ɣgbənəmi bə mĩ ɣká dógó kídə xíxəamə yəmə manyɔn sée, amə dúto, fráfitə, vodú sentə, ɣu jibə má nú bə mian gbənú lə xíxəmənuwo gbə. ¹¹ Ífiá u.n lə wrəɔn dódá mĩ bə, mĩ ká wə dɔndɔn kídə aməkə mĩ lə yə bə nɔnvíawə, vəá í lə nɔn dɔndɔn manjə manjə əgbə, fráfitə, vodú subótə, áhá numúnɔn, aməzútə nɔmí víxótə. Mĩ ɣká dúnú kídə amənan mɔnkí cá o. ¹² Í fiá nē wə átəɣjə kpəɔn ún də aməkə ɣú lə mawuhaməwo tójó dódó mə? vóá mĩ ɣún yí kójó dótə nē aməkə lə mawu hámədewə á? ¹³ Vəə mawu donə kojó nē

Chapter 6

¹ Nən mian dómənfə des do nyon kídə amən dāá ,ə yí ɛətə wə gbə lə xəsətə dé gbó p ola ayi xəsətbwə gbə? ² Mĩɣ nya xəsífəwə ɣuan í nən mĩ có nyon də xixəoməntəwo ɣuan mĩ j noén tɣ do kojo moidi kójéwó. ³ Mĩ ɣ nyorn bə miorn voi có nyon də dɔloi mĩ ɣ kə fəj có orgbə ilə mən ò moin? ⁴ Nən moin có nyon də jkəkə à wó nuwó yuoin nú kə də mĩ də liubú enú noin ɣú lə enu kə wə ɣ dofə à wə lə morwu xəanəmən. ⁵ ɣ lə nú nən cəgbə mioin ɣkpen tə améndə ɣ nya ɣunu lə miornmən í loi təɣ dēə kojə nən nɔnvi kídə fófó wə á? ⁶ Vəə sigbə nən enuornwi lédə à xəsfə yəɔn kejə xəsə hú í ɛədwəto maxsə yə ləmən. ⁷ Kə í tə bə ɔrjə lə nɔn kristo təwə mən àn ə nyí ɣĩɣɣĩn lə nən mĩ və nu kə í noin wo ɣnorn dù agɔjiji yə yoi ò mĩ ɣnon mən nən wor brəmi boɣ àin. ⁸ Vəə mĩ noin í omənwə jə oĩɣ í mĩ brəwə amənmən wə nyí miorn ɣtawə nɔnviwə! ⁹ Mĩ ɣ nyan bə ɔnyɔn dódó monú tə ɣ kə kpə mawú yə fíədúxə cə mĩ ɣká kodé víxo jí ò matslə təwə kídə trəsubótəsubótəwə. ¹⁰ Hoisiuəwə kídə ɣúcuwó kídə jroífíwə enuliətwə əhoiɔnùmúnɔnwo kídəamən nyonútəwə ojgror suiwə (wə duxkən ɣkə kpə mowu yə fíədúxə ò). ¹¹ Nən orməndəwə wodə lə mion mən vəə wə kɔ gòtə mən mĩ wə wə mĩ kəkəə wəx wəmi ɛsəjí wətwə có yesu kristo axotə kídə gbəgbə mian moru utə mən ¹² "Wə də enuwə sée mən nən mĩ" Vəə wə sée ɣlə vevədə ó wo dəerúnwə sée mən ɣu vəə nyon kor rɔn í ɛdə loi moin mo jəgə ò. ¹³ Adukanvi nyí enú dudutə í enúduđú nyí adəɔnkonvítə vəə morwu loi dorken məjəməjə tə ò vəə áxótə tə í nyí ɣtiron í axotə lə wə nú wə nən ɣtiron. ¹⁴ Mawu fən axotə, í lo fĩ miowə cə lə kukuwə mən kídə yə ɣsən. ¹⁵ Mĩ ɣ nya bə mia ɣtiran lə kristo mən an mon fəɣ có enú lə kristomən í səɣ cə kídə hasítə à ɣkə và mən ó. ¹⁶ Mĩ ɣ nya bə amən kə dən kídə horsítə frəzu dəkə kídə à sigbə

hrohrɔ̀wò nù nən on wò aməvea wò zuñ dākà. ¹⁷ Amən kə zən kidè ahotò là arɔ̀zùn dəkoi kidèè là gbəgbəmən. ¹⁸ Mi si là dɔ̀ndɔ̀n majəmɔijə gbə enuvən kə amən là wə ɲ ka sən yə ɲtiron ɲú ó vɔ́a enù moiǰəmoiǰə wɔ̀tɔ wɔ̀tɔ wɔ̀nɔɔn vən yé ɲtə ɲtiron. ¹⁹ Mi ɲ nys bə mior ɲtiron nyi gbəgbəkɔ̀kɔ̀ yə dsxoxo kə lá mion mən kə mi xɔ̀ cò mawúgbɔ? Mi ɲ nyor bə mi ɲ là miandokui si à? ²⁰ Ɖobè wò xɔ̀rè mi dɛ̀ exò dòkò ji. Mi dò mowù dǎji kidè mion ɲtiran.

Chapter 7

¹ I fiá kúdà wəmán kə mí ɲrən nə mián wó ɲú, "ənyón nə amə bá ɲká táló yónrún ò." ² Vɔ́a càgbə tátəkpó kə lá wè bə mián wó ənú kə ɲǰáá, húcú dǎsiàdǎ dólá dǎ yə ɲtá yə yónrún í húcú dǎsiàdǎ dǎ lá dǎ yə ɲtá yə húcú. ³ Húcú dólá cǎ yónrún yə cúxó jənán nə yónrún í nənə kə yónrún cá dólá wǎé dǎdǎ àcúàgbó. ⁴ ɲnyín yónrún í kpácè dǎ yə ɲtá dǎkiá yə gótó jí ò húcú í. Nənə kə húcú ɲdó àcəkpákpá dǎ yə ɲtá yə gótó jí ò vɔ́a yónrún. ⁵ Mí ɲká tǎ mián dǎkiwó, tónvə nə gòmə sǎsǎ dǎká í nə gàmə dǎ tútuí mǐ wə ɲnánwó nə amə dǎkii cǎcǎ nə dǎxóxó. Sənyíjiá, mián tǎɲ tró yí dǎdú, nə fútó ɲká tǎ mǐ kpó nə ənú húétə d'amə nə amə dǎkijí dúdú. ⁶ Əlǎ nú ənyən ɲ nánwó nə mǐ nə əfǎ dǎ afǎ dǎxó, í nyin sigbə əsǎ dǎdǎ ənə ò. ⁷ ɲlǎ bió bə mián dómətǎ dǎsiàdǎ mián nón sigbə ɲcǎ ənə vɔ́a aməsiamə xǎ Mawu yə nú nánán. Aməǎ nə ənú nanan əlá, í aməbú nə əbúwó. ⁸ Nə trənónwó kidè kpósúwó, ɲnú bə ənyón bə wóá nón trǎ sigbə ɲcǎ ənə. ⁹ Vɔ́a nə wó ɲká tǎɲ dǎ wódókíwó jiá, wó dólá dǎ yónrún, ənúkədǎá á nyón nə wó wú bə wóá dǎ yónrún sǎɲ wú bə wóá vá lə kpó í lə ɲró. ¹⁰ I fiá, nə àcútǎwó man nán əsǎ əlá mǐ (vɔ́a ɲnyin ənyə í ò vɔ́a àxótǎ): "yónrún ɲú dólá mán cǎ àcúá gbó ò." ¹¹ Vɔ́a nə í wǎé á, ədólá cin ɲcú mǎndǎmandǎ nə í gbə ənə ədólá gbə wó dǎká kidè àcúá. Í húcú ɲú dólá gbə asiá ò." ¹² Vɔ́a nə kə kpótǎwó, ɲnú bə (ənyə, ɲnyin àxótǎ í ò) nə nɔ̀nvidǎ wó yónrún dǎ kə ɲtrǎ jíməán, í nə í lǎdǎ kidǎá, ɲú dólá gbə ò. ¹³ Nə yónrún dǎ dǎ húcú kə ɲtrǎ jíməán í nə í lǎdǎ kidǎá ɲú dólá gbə ò. ¹⁴ Ənúkədǎá húcú kə ɲtrǎ jíməán əkǎ càgbə yónrú nán tǎ, í yónrún kə ɲtrǎ jíməán əkǎ càgbə húcú tǎ dǎbúá, mián wíwó lá nón makəmakə, vɔ́a ifiá, wó cǎwó dǎ àkpáǎká. ¹⁵ Vɔ́a nə wó dómətǎdǎ ɲgbə vá lǎá í gbə əxǎdǎá lə àkpá ɲ nán mǎán húcú əlǎ yónrún əsǎdǎ ɲgbə brǎ lə wó kpǎ dódó ənú jí ò, Mawu yǎmǐ bə mián nón agbǎ lə fǎfǎ mǎ. ¹⁶ Ənúkədǎá nə əwó mǎn í nyán, yónrún, nə àtǎɲ dǎ àcúwó? əlǎ húcú nə ənyán mǎn nə àtǎɲ dǎ əsiwó?. ¹⁷ Ɖǎdǎ, Aməǎ lǎdǎ əvo cǎcǎ kǎ wó yǎé bə nán xǎsǎ? bə ɲká tǎəkpǎ nən əgbə trǎvə əvo macomacó bə nə aməǎ lǎdǎ əvo macomacó kǎ wó yǎé nə xǎsǎ? Bə ɲká nyín əvo cǎcǎ ò. ¹⁹ Ənúkədǎá ɲnyín əvo cǎcǎ, əlǎ əvo macomacó í lə vǎnǎdǎ ò, ənú kə lə vǎnǎdǎá í nyín wóá bú Mawu yə sǎ dǎdǎwó. ²⁰ Aməsiamə dólá nɔ̀n yǎyǎ mǎ yǎyǎ kǎ mǎ í lə í Mawu yǎé nə àxǎsǎ. ²¹ Mǐ gbə nə ənú lə aməxǎxǎ gbǎ gǎkəmə mawu yǎ mián? mǐ ɲká cí jí nə ɲ nán ò. Vɔ́a nə mián tǎɲ nyin vovo mǎwó, mǐ wǎé zǎdǎká. ²² Ənúkədǎá amə kǎ wó yǎ sigbə aməxǎxǎ ənə tǎ àxótǎá jiá ənyín mawu yə mǎ vovo. Nənə kǎ, amə kǎ wǎdǎ gǎkəmə wó bə nán xǎsǎ ətrǎ zù aməxǎxǎ nə Kristo. ²³ Wó xǎré mǐ kidè əhó, mǐ ɲ'ká trǎ zù aməxǎxǎ nə aməwó ò. ²⁴ Nɔ̀nviwó, nə əgbə nyin agbə kǎ mǐ mí lǎ mián dómətǎ dǎsiàdǎ kǎ wó yǎ mǐ bə mián xǎsǎ, mián nɔ̀n mǎ ənə. ²⁵ Mǐ kpó kǎ ɲkán amə kǎ ɲdǎ yónrún kpó gbǎdǎwó, nyə ɲtrǎ ənyón dǎ àxótǎ ɲú lə ɲdǎ mǎ ò vɔ́a mǎ nán tí ij nú kpókpó sigbə aməǎ tǎ Mawu yə dɔ̀nukpǎkpǎ mǎ əǰ kǎkǎdǎjí yə mǎ. ²⁶ ɲbui nənə bə gǎgbə nɔ̀nɔ̀nmə kǎ vá dǎátǎ, ənyón bə nán sigbə í lə dǎá. ²⁷ Əká brǎ mǐ kidè yónrún dǎá? mǐ ɲká jí bə mián gbǎdǎ ò mǐ lə kǎ mǐ ɲdǎ yónrúnán? Mǐ ɲká jí yónrún dǎdǎ ò. ²⁸ Vɔ́a nə mǐ dǎ yónrúnán, mǐ ɲ wó ənúvɔ̀n ò. Í nə yénrún mǎndǎ húcú dǎ húccǎ, ɲú wó ənúvɔ̀n dǎkin ò. Vɔ́a amə kə wó dǎwó dǎkiwóá wóá dógó rǎrǎ sǎgbǎ lə wó gbə ɲkəkə wó mǎ, í ɲ jí bə mǎ dǎ mǐ lə mǎ. ²⁹ Vɔ́a ɲlǎ nú əlá nɔ̀nviwó: gǎmǎán ɲú sǎgbǎ ò. I fiá nə amə kə wó yónrún dǎəwóá wóá nón əgbə sigbə wó ɲú wǎdǎ ənə ò. ³⁰ Amə kǎ lə fanviwó wóá nón sigbə wó ɲlǎ fanvi ənə ò, amə kǎ lə kpó jǎjǎwó wóá nón sigbə wó ɲlǎ kpó jǎjǎ ənə ò, í amə kǎ wó lə xǎɲdǎá wóá nón sigbə wó ɲwó ɲdǎ dǎ ənə ò. ³¹ Í amə kǎ wó lə súbǎ xǎxǎmǎán wó ɲdólá zǎn sigbə wó ɲlǎ súbǎ sǎé ənə ò, ənúkədǎá xǎxǎ əlá yə nɔ̀nɔ̀mǎwó lə vǎ. ³² ɲǰí bə mián nón vónvón ɲká lǎlǎ mǐ ò. Trənón nán lǎbǎ dǎ àxótǎ yə núwó ɲú, í lá jí sigbə àǰǎnǎn. ³³ Vɔ́a amə dǎ yónrún, xǎxǎmǎ núwó biánǎɲnǎn sigbə əwómǎn í nyón nə əsiá. ³⁴ (Əmánón.) Yónrún kə ɲdǎ húcú ò əlǎ yónrún mǎnyán húcú wó lǎnə bə nə àxótǎ núwó, í nə wóá tǎɲ wómǎn í dǎ gótó kidè gbǎngbǎn dǎ vó. Vɔ́a yónrún kə dǎ àcúá, lǎnə bə nə xǎxǎmǎ núwó, í nə əwómǎn í nyón nə àcúá. ³⁵ ɲlǎ nú əlá nə mián ɲtǎwó nyɔ̀nyón, í ɲ nyín bə mǎ nú nyón àkpabúmǎtǎ dǎ mián ɲú í ò. Əlǎ nú ənyón əlá nə ənú kə lə jǎjǎ, nə mián kpǎ àxótǎ dǎ nə mǐ ɲká brǎví ò. ³⁶ Vɔ́a, nə aməǎ kpǎé bə yə ɲlǎ zǎn kidǎ yə gǎé nyǎɲgbǎn (nə í dí lə húcú dǎdǎ yə gǎmǎán yə í ɲ ná nán lá nyín ənə) ədólá wó ənú kǎ í jiá. ɲwó ənúvɔ̀n ó. Ədólá dǎ yónrún. ³⁷ Vɔ́a nə í gbə trǎ nyin yǎntún dǎ lə yə jíməán, nə í nyí bə wó lə zǎjǎ ò vɔ́a àtǎɲ dǎ dǎkiá jiá, í nə í cǎn lə yə ɲtá jímə bə yǎá wóá, yǎálǎ kpó yə gǎé húcú mayamǎnyán, àtǎɲ wǎé fǎé. ³⁸ Nənə amə kə cǎn bə yǎá dǎ yə gǎá əwó ənú nyǎɲgbǎ dǎ yónrúnán əgbə wǎé nyǎɲgbǎ wú. ³⁹ Yónrún lə brǎbrǎmǎ nə àcú lə əgbə dǎ. Vɔ́a nə àcú kúá, əvó bə nán gbə dǎ húcú kidǎ amə kə í jiá, vɔ́a lə àxótǎmǎ. ⁴⁰ Tónvə nə ɲ nán, lə tǎɲ kǎjǎ dǎdǎmǎn, àvówú nə í nón əgbə sigbə í wǎdǎ. Í ɲ búbǎ Mawu yə gbǎngbǎn lǎ jí nyə.

Chapter 8

¹ Lǎ nududu kǎ wó sǎ sǎvǎ nən ətrɔ̀nuwó á, mǐ nyen én bə amənsiamen nyan nu cǎ ɲ. Ənú nyanyan doamen dǎǰí í rɔ̀nrɔ̀n tunen amen do. ² Nén amǎdǎ bú í bə nyə nyan nu, ɲ nyen sigbə í búí nən ó. ³ Vɔ́ nən amǎdǎ rɔ̀n Mawu a, kǎ Mawu cá dǎsú. ⁴ Lǎ regbawó nududu vǎsǎ dudu nyɔ̀n men an, mǐ nye bə regba ɲnyí ɲdǎ ó í Mawu dǎkǎ dǎdǎ í lǎlǎ xǎxǎmen. ⁵ Dóá nən ədǎwó lə kǎ wó lǎ yǎ bə Mawuwóá, lə jǎɲkǎri alo anyǎǰánǰia, sigbə Mawuwó kidǎ axotǎwó lə á. ⁶ Nén miawó ya, Mawu dǎkǎ kingóó í lə, kǎnyí mia dada, Mawu kə gbə ənusianu cǎ nən, í kǎ mǐ rɔ̀nnen agbə nən, cá axotǎ, Yesu Kristo í nyi mia xotǎ dǎkǎ tǎtǎ kǎ lǎ xǎxǎmen an. Cǎ nyə men í ənu dǎsiadǎ jǎ cǎ, í miawó cǎ mǐlǎ agbə cǎ men. ⁷ Ənyon hinan ɲlǎ nyanyan mǎn nən amesiamen o. Əmran amen dǎwó dǎ bə gbəxǎ wóá du ənududuá, wódóla subǎ wó regbǎá. Í nən wó

dunuan áwónen nenwó sigbæ wó cæ í sé sávo nen regba ányon toho men tøyi. Wó tøj xřæwo dóá wó susumen fáá.⁸ Enududu ŋka nan míanyón læ Mawu yé ŋkuvimen o. Nén mi ŋ dui ó á, ŋka dahen ənudé læ miamen o. Caá rén mi dui á, mí ŋka trözun amen dodowó sé wu ó.⁹ Mi kpó gbó bá vovo kæ men mika ŋkaá nan bæ amen kæ fá læ gbongbɔn nen jəjin ó.¹⁰ Doá ren mi có amen də kæ súsú ŋci nen ó, í i kpó mi læ du vɔsa yé nududu læ voduxɔmen, miawó kæ nyan nu có ənududu nanwó ŋ. Mi kadəji bæ mian nu wɔnan ŋkaá nan bæ yé cá ató vɔsa yé nududu wó jía?¹¹ Í, læ mián nu səsə læ ənu kæ regbawó nyi gbóá, nan bæ nɔnvi gbójja, amen kæ Yesu ka dó yé táá crɔn.¹² Ənu hinan yé ŋti nen əjə ago də tɔɔ nɔnviwó ŋú í do abi wó amen nyinyi ŋ an, Kristo ŋi əjə ago lá.¹³ Có hinan men an, nen tiŋ nu dudu anan bæ tiŋ nɔnvi agəjén an, ə ləŋ bæ nyen ka gbə du əran hinan gbədə ó, nen tiŋ nɔnvi ŋka gəjin ó

Chapter 9

¹ Nyə ŋvoa ? Nyə ŋ nyin amədɔ́dɔ́! a ? Nyə ŋkpɔ́ Yésu mian yəhowa ? Mi ŋ nyin tiŋ dɔ́ wɔ́wɔ́ yé læ læ yehowa mə an ? ² Nə nyə ŋ nyin amədɔ́dɔ́ nə amə kpɔ́ ti á wó aá, mi an wó yá ŋ nyin nə mi. cagbə mi nyin kpɔ́dɔŋ læ tiŋ amədɔ́dɔ́ wóɔ́ læ yəhowa mə. ³ Ɔ la læ nyin tiŋ sən nə amə kæ læ wɔ́ dodokpɔ́ un an wó . ⁴ Mi ŋ kpɔ́ əmɔn nu i á dúnú nɔn mi a nuci o? ⁵ Mi ŋ kpɔ́ mɔnu a də nyɔrun xɔsəɔa, sigbə amə dɔ́dɔ́ kpɔ́tiá wo aa, kidə nɔnviwó læ yehowa mə kidə cəfas? ⁶ Nɔnmi nyə kidə Bárnábas dədə i á læ wɔ́dɔ́ a a? ⁷ Mén ii læ wɔ́ dɔ́ sigbə sɔ́jja nə læ yé ŋtá gómá? Mén iii á dó ahati i ŋ nan dú yé cəncən o? Fúlani kæ i á kprɔ́ nyin i ŋ nán nu nyinɔncio ? ⁸ Ŋ nú nyɔn lá wó có aməgbətɔ́ gɔmə dɔ́kpə ji aa ? Ɔsə á cá ŋ nui aa ? ⁹ Cagbə ə læ Mɔnsə sə mə: << Mi ŋ kaá bra nu nə lalə gakə mə kæ i læ du nu o>> la lá dədə i Mawu læ cɔ́ vənə dədə nə an? ¹⁰ Ŋ læ nú mi an nyɔ an ? wɔŋrɔnen nə mi, cagbə amə kæ læ dəbó á nɔn nə tə kpɔ́ əbò nùcù wó, i amə kæ læ fən bəfò ə læ fən kidə súsú bæ yé a mén kidə amə wó læ xəsə mə. ¹¹ Nə mi dó gbongbɔn kəkə də mi an mə də əjə bæ mi án va biɔ́ mi xixə mə nu wo aa? ¹² Nə amə də læ cɔ́ ace kpakpa ŋnan də mi an ji á á mi án wó mi wɔ́ de wú wó aa? vɔa, mi ŋ biɔ́ ace ŋnan? Mián wò mi læ wɔ́ ənù dəsiadə nə ənu ŋnan wó ŋká vá nyin əmɔn tútú nə kristó yé nyɔ́ núnú o. ¹³ Mi ŋ nyá bæ amə kæ læ wɔ́dɔ́ læ xəsə xomə an wó dú nə xəsə xómə nú i mə kæ læ wɔ́ dɔ́ læ dəxo tavu ŋun án a dú ənù kæ læ távu a ji á nú an ? ¹⁴ Lə nɔnɔn ŋ nán mə kæ a, yəhawa na mɔn amə kæ læ kaka Mawu yé nyɔn wó cá ,nán dú læ Mawu nyɔn nyɔn kaka mə. ¹⁵ Vɔa nyə ŋ biɔ́ ənu dəken læ ənu ŋ nan wò mə o . i nya ŋlə ŋrɔn ə nu lá bæ mi an nan ŋ də o Nə ŋkú á ə nyɔn ŋ wu bæ amə də nántú tiŋ vovo kpɔ́kpɔ́ mɔnu un. ¹⁶ Ɔka ganŋgan də kio nə ə læ nú Mawu nyɔn cagbə dɔ́ lá wɔ́e. Bəbà ŋ nə nyəŋ nu Mawu nyɔn o. ¹⁷ Nə ŋ læ wɔ́e kidə jijrɔ́ aá, ma xɔ́ yé fəntú, vɔa nə nyə ŋ læ wɔ́e kidə jojrɔ́ àə ənu sugbɔ́ a læ a læ kpɔ́ɔ læ un nyə nə ədɔ́ kæ wo cɔ́ ŋ bæ ma wɔ́ a a. ¹⁸ Nu kæ i læ nyin tiŋ fəntú? Ənú an i yé nyin bæ nə ŋ læ kaka Mawu nyɔn an, ma nú Mawu nyɔn na nan xɔ́ ə fəntú nə mə kæ nyə ŋ ka cɔ́ də ki nyə nyi nyin i səŋ nu Mawu nyɔn o. nə kæ ŋnú Mawu yé nyɔn nə amə wɔa cagbə ma nɔn amə cancan wó mə. ¹⁹ Nə ŋ də súsú ŋ nan wó ji læ də ki nyə ji á ma trɔ́ zu amə siamə yé dɔ́cɔvi gbɔ́ xó i ma dú fəntú sùgbɔ́. ²⁰ Nə Jifù wo áá ma trɔ́ zu Jifù tɔ́ gbɔ́xó nə Jifù tɔ́ wò na dɔ́to un. amə kæ læ əsə à gómə an wó áá , ŋ cá ŋtrɔ́ dəken sigbə amə kæ læ sə gómə ŋ nə an gbɔ́xo nə ma təŋ dú wó . J wɔ́ ŋ nə vɔa nyə ŋ læ sə á gómə o. ²¹ Nə amə kæ wó ŋ læ sə a mə wó áá ŋ cɔ́ də kien sigbə amə kæ ŋ læ Mawu yé sə à mə nə o, vɔa kristo sə à gɔ́ mə. ²² Ŋ wɔ́ ənù ŋna wó cagbə nə ma səŋ dɔn amə kæ læəsəŋ gbə a wo vá. Nə amə kæ wò si ŋsən ŋ læ wo ŋcá ŋtrɔ́ zu nənə mə. ŋtrɔ́ zun ə nu də siadə nə xixə, cagbə nə ma təŋ də amə sùgbɔ́ læ xaxá mə. ²³ Jwɔ́ nu ŋnan wo læ Mawu yé nyɔ́ mə cagbə ŋca ma təŋ xɔ́ yé xaxrá wo. ²⁴ Mɪŋ nyá bæ nə amə wó bɔ́ i læ súdú a a , amə dəka ixɔnə ajɔ́ a ? Mi súdú nə mi an xɔ́ a jɔ́ á. ²⁵ Ɔdu súɔ́ a kprá nə du súsú á gbɔ́xó i n va i tətə kpɔ́. wó sú nə à bæ yé ca yə əjja mi læ súdú cagbə nə mian xɔ́ əjə maku maku. áá. ²⁶ Cagbə ŋ nan tó i nyə ŋ súdú ma nan dɔ́ kpə də ŋdəjiɔ́.. nɔmi súdú də ayətiɔ́ mə. ²⁷ Vɔa ŋ daya nə tiŋ ranmə i ŋ trɔ́ ɛ zu ənu xəxə.

Chapter 10

¹ Nɔnviwó, ŋ jɪ́ bá mian nyén, mián dadawó nɔn əkpɔ́kpɔ́wó men vɔyí i zin axúà. ² wó sɔ́awó læ Mawú ci læ Moosé kidə əkpɔ́kpɔ́ kidə axú mán, ³ Wó sée dɔ́nəngbɔ́gbɔ́mən yə ŋdúqú dəkà. ⁴ Wó núnsən gbɔ́gbɔ́mən ci dəkà. Dóbə wó nú gbɔ́gbɔ́ mən yé kpə ké kprɔ́wó dɔ́, əkpəá i nyi Yesú Kristo. ⁵ Wó sɔ́awó enú ŋ nyɔn Mawú ŋkɔ́. I wó ŋfiran kuku kakà man də zogbəji. ⁶ Í fià à enú nanwó nyi kpɔ́dɔŋu nə mi, nə mi ŋ kà gbə ji lawɔ́ enú manyɔmanyɔnù ò sigbə wó enən ó. ⁷ Mi ŋ ka nyi vodú səntɔ́ sigbə wáwó enən ó. Sigbə wó ŋrɔ́en enən: «Aməwó karən i dúnú i núnú, i có i vɛ́ brávi» ⁸ Mi ŋ ka wɔ́ gbɔ́dɔ́ndɔ́n majəmajə ó, sigbə amə sugbɔ́wó enən ó. Ənú inan wɔ́wɔ́ nan bæ amə ewuivɔ́tɔ́n kù læ ŋkəkə dəká mán. ⁹ Mi ŋ ka dó Kristo kpɔ́ ó, sigbə wó aməndəwó enən an, edàn wúwó. ¹⁰ Mi ŋ kà dɔ́ nyɔ́mən sigbə wó enən ó, ké wó dɔ́wó wɔ́ ə ekú yé Mawú ŋíndɔ́tɔ́ wúwó. ¹¹ Ənú nán wó jɔ́ dəwo ji nən anyi kpɔ́dɔŋu nú nən mi. Wó ŋrɔ́ wó dɔ́ nə mian səŋ xɔ́ kprəkprə læ enú wúwú. ¹² K i læ enən an, amən ké buibá yé læ tɔ́ji à nan xin ayé nə ŋ ka gəjin ó. ¹³ Tətəkpɔ́ dɔ́ ŋ va miaji ké ŋ có agbətɔ́ gbɔ́ ó. Vɔa Mawú nyi lɔ́nɔn ŋ nán rɔ́n bá tətəkpɔ́wó nan wúgàn mi ó, vɔa tó tətəkpɔ́ji é xún emɔn bú, nən mia təŋ dɔ́ji. ¹⁴ Vɔa, rɔ́nrɔ́ntɔ́wó, mi gbə nú læ vodú sən gbɔ́. ¹⁵ Ŋ læ xónù nə mi sigbə ŋúnú nyantɔ́wó enə, mian təŋ sé ənyɔ́ kæ ŋ læ nú an gɔ́mən. ¹⁶ Ənú nú nú ké mi yranən an, ŋ nyi enú màmàn læ Yesu Kristo yə xúmən àn ? Kpɔ́nɔn ké mi mánin ŋ nyi enu màmàn có Kristo yə ranmən an ? ¹⁷ Dóbə kpɔ́nɔn kánkán dəkà i læ, mi sùgbɔ́, mi nyi ŋtiran dəkà , i mi zun kpɔ́nɔn kankan dəkà. ¹⁸ Mikpɔ́ Israel víwó, wó de nən əkpɔ́n ŋuan, wó nan wó ké dɔ́ nən wosà núwó à ? ¹⁹ Ən yɔ́ ké i ŋ læ nú mán ? Bá vodú nyi enú dɔ́ ? Aló enú dúqú káwó sé savɔ́ nən vodú à nyi enudə ? ²⁰ Vɔa ŋ læ xonú có enú ké trɔ́n səntɔ́wó kæ ŋ nyi yudatɔ́ wó səŋ sənəvɔ́, wó có nən enú nán wó nə gbɔ́gbɔ́ vɔ́en wó ŋ nyi nə Mawú ó. Nyə ŋ jɪ́ bá mián nɔn ka cáca mən kidə gbɔ́gbɔ́ ŋnan wó ó ! ²¹ Mi ŋ ka təŋ nú Axotɔ́ yé xún i la gbə nú gbɔ́gbɔ́ vɔ́ndiɔ́wó tɔ́ ó. Mi ŋ ka təŋ dúnú læ Axotɔ́ yé tavú ji i la gbə dú læ gbɔ́gbɔ́n vɔ́ndiɔ́wó tavú ji ó. ²² Aló mián nán bá Axotɔ́ nán xúan ŋú àn ? Mi səŋjú wúí à ? ²³ «Wó dɔ́mɔ́ nə enuwo sée» Vɔa wó seɛndɔ́n amənji ó. «Wó dɔ́mɔ́ nə enuwó sée» Vɔa ŋ nyi wó sée donən amən də eji ó. ²⁴ Amədə ŋ ka ji yəŋtə tɔ́ ó. Bón

aməsiamə ɖolá jí yé xɔ yé nyɔnàn. ²⁵ Mian tən ɖu enu ɖəsiadə ké wó lə sa lə afimən, vɔá mi ɲ ka ji là nyan enu ké tutú inyi ó. ²⁶ Ɖóbə «anyigban kiɖé yé mən núwó nyi Axótɔ tɔ». ²⁷ Nə ji maxsə́tɔ ɖə yɔmi nən enuɖuɖu à, i mi jí là yi à, mi ɖú enu ɖəsiadə ké aɔ nə mi ké mi ɲ ka ji là nyan enu ké tutú i nyi ó. ²⁸ Vɔa nə aməɖə núnən mi bá: «Enúɖuɖú là vɔsa nuɖuɖu i à, mi ɲ ka ɖúí oí. Cagbə amə ké lə nui nən miantɔ kidé ejiji nyɔantɔ. ²⁹ Nyé ɲ lə xónú có miantawó jìjinyɔn ɲú ó, vɔ có amə hinantɔ ɲú. Ɖóbə nú kə i là nán bə tɪj cancan là nyi nyɔn lə aməbú yə jímən ? ³⁰ Nə ɲ ɖú enúàn kidé akpə ɖàɖà, nu ké jɔ i wa zùɲ ɖə akpə kə ɲ ɖàà ɲú ? ³¹ Kə i lə nən an, mi ɖúnú ó, mi núnú ó, enú ɖəsiadə ké mian wɔà, mi wɔwó nə Mawú yə kafúkafulú. ³² Mi ɲ ka jə ago ɖə yuɖatɔwó alo Grekitɔwə& alo Mawú yə háá ɲú ó. ³³ ɲ jí là nyɔn aməɖəsiadə ɲuko lə enú ɖəsiadə mən nyin ɲlɛ jí nyində́kən yé nyɔna ó vɔà aməsugbɔtɔ ɲlɛ wɔ enú í nə atəɲ kpɔ xɔhɔ.

Chapter 11

¹ Mi ɖi ún sigbənə ún ɖi Kristo ənə. ² Í fiá ún kánəfú mi, sigbənə mi dónəɲú ún lə ənúɖəsiadə mə án. Un kánəfú mí, ɖobə mi lə bənə dúmə kɔnúawo sigbə nə un kprá mí ənə. ³ Ifia únji má nan mian nyan bə Kristo í nyí axótɔ nə mí, í ɲúɖú nyi axótɔ nə nyɔrún í Mawu nyi axotɔ nə Kristo. ⁴ ɲúɖú ɖəsiadə kə lə xódə nɔmi lə nú nyɔnde í brátadə, ún ɖə búbú yə xótɔ ɲúo. ⁵ Vɔa hyorún kə la xódə nɔmi la nú nyɔde əta mábrá mábrá, ɲú bú yə xótɔo. Nənə kə inyi nə nyɔnrún kə kpáda. ⁶ Do nə nyɔnrún ɖə ɲú kátəɲú brá táá, nán kpáda. Nə inyi ɲukpen nə nyɔrún ɖə bə nán kpáda nɔmi nán xɔtáá nan brae. ⁷ Do ɲúɖú ɲú dó la brátá o, ənyi Mawu yə táta kidə yə kpənkpən mə. Vɔá nyɔnrún nyi ənúka ɲúɖú la do ɖəji. ⁸ Do ɲúɖú mə í nyɔnrún dó có. ⁹ Wo ɲúwɔ ɲúɖú nə nyɔnrún o, vɔa wo wɔ nyɔn run nə ɲúɖú. ¹⁰ Yə ɪɖɔ í nyɔnrún dó lá wo əgán dudu yə ɖəsi ɖətáde. Cagbə Mawu ɲendɔtɔwotɔ. ¹¹ Lə Mawu gbɔá, nyɔnrún ɲcá tənɲú ɖə lə ɲncú ɲú o, nənə kə ɲúɖú cá ɲkatəɲúɖú lə nyɔnrún ɲúo. ¹² Do sigbənə nyɔnrún dó có ɲúɖú mə an, nyɔnrún í jínə ɲúɖú í ənú nanwo seé có Mawu gbɔ. ¹³ Mian ɲtáwo mi kpɔbə ənyɔn bə nyɔnrún nan xodə nə Mawú ətá mabra mábra mán? ¹⁴ Xixéamə ɲú kpramí bə nə ɲúɖú ɖə əɖá ɖɪɲɪɲ ɲkpen inyi á? ¹⁵ Xixéamə ɲú kpramí bə nə nyɔnrún ɖə əɖá ɖɪɲɪɲ án búbúbí nyi nən an? Do Mawu nən əɖá sigbə əta branú ənə. ¹⁶ Vɔa nə aməɖə bə yə áɖɔn nyɔn ɲan an, mi ɲgbə. Wɔ núɖəken ɖə o, Mawúxá wo cá. ¹⁷ Vɔa lə əgbə ɖəási nanwo mə, nyə ɲkanəfú mí o. Do nə mi va bɔɖéá mi ɲú wɔnə ənú dódó o, dánhen dánhen í mí wɔnə. ¹⁸ Kəkə kəlɛ á ún sə bə nə mi vee dogó lə Mawu xáma, mi manə miandəkiwo mə. Í ɲú kandəjí lə ákpədəka. ¹⁹ Ɖɔbə amə wáwá kpɔ nán nən mian jí cágbənə wa tənɲú ɖəsi aməkə nyɔn an wo lə mian mə. ²⁰ Do gá kəmə mi bɔɖéá, ɲunyí mawu ənúɖúɖú í mi lə dú o. ²¹ Nə mi ká dúnú an, aməhámə dúmə yəɖə gbɔxó nə amə ɖəawo Pálɛ jí wótɔ. Fifə lə amədəká inyi aməvəatɔ yá mú áhá. ²² Axó ɲulə míansi nə mian lə dúnú ilə nú nu ləməan? Mí lə xódú Mawu há í lə dó ɲukpen aməmanwɔnɔ ɖəwo? Nə míjí bə mánnúmwɔn? Mán káfú mi án. Nyenɲká kafú mi nə ɲúnán o! ²³ Do ənú kə ɲúkpɔmianwo, áxótɔ Yesú əzan kə mə wo seé ləá əɔ kpɔnnɔn. ²⁴ Í kə í dakpə jɔɔá, í ɲendəvə í nú bə:< inyi tɪj rán kə nyi miantɔa, mi lə wɔə ənə í səɲú lə dowuí ún.> ²⁵ Nənə kə í kú áhá ɖə góbré mə kə í dú nú jɔɔ í nú bə:<<Ekprú lá inyi tɪj hún yə kodódó yéyé. Mí lə wɔnə tegbɛ nə mika nui í səɲú lə donɲi ún.>> ²⁶ Gasiaga mə kə mián lə dú ábólo nan í lə nú áxá nán, mian lə ɖə gbəfan yəkú kəkənə yə trɔtrɔgbɔ. ²⁷ Aməsiámə kə lá dú í nú axótɔá yə hún majə májə tɔa əven la jéjí. ²⁸ Amə siamə nan jɔɔ ɖəkiá kpɔ nyɔngbɪɲ gbɔxó í du aboló a í nú axá kə nyi Yesu əhún ɖəji. ²⁹ Dó aməkə la dúí í núí ɖə majə májəɔ jía, éjí vɔɛn nə ɖəkiá. ³⁰ Yə ɪɖɔ amə súgbɔ lə mian mə í gbɔjɔde, ɖəwo lə ɖə gbɔxó amədəwo lə arɔn mə ɖé. ³¹ Vɔa mə mí jɔɔ miandəkiwo kpɔ, wo dó kójó nə mi o. ³² Vɔa nə axótɔá dó kójó nə mi nú xɔnə kpakprá nyɔngbɪɲ nə wo ɲká có ákúfɪɔ nə mi lə xixémə. ³³ Í fia nɔvuwo, nə mi bɔɖé í ká dú nú an, misə mian ɖəkiwogɔmə. ³⁴ Nə fifə lə amədəá nán dúnú lə yə xómə nə kójó dódó ɲká gbə lə vá mian gódódówo mə o. Í có ənú kpɔtía kə mí ɲrɔn ún an wo ɲú an, man ɖisá əmwɔn nə mi nə ún váá o.

Chapter 12

¹ Kə lə kuɖə gbɔngbɔn mə núnánáwóá nyəəɲjɪbɛ mián nɔ ənúmanyá manyá mə có wónú ɔ. ² Mi nyəəbə kə mi nyi vòɖúsintɔwó váyia vòɖú maxonuwo gbɔngbɔn yí zán nə mi tó əmɔ vòvòwòjí . Í yáyí kprɔmi. ³ Njɪbɛ má ná mián nyəəbə amə ɖəsiadə kə xonə nu kidə mawúəgbɔngbɔn an ɲká tənɲú nú gbəɖə bə "Yə dónu Yèèsù ɔ." Aməɖə ɲkátə ɲú nú bə Yèèsù nyə " Áxótɔ yí nyi Yèèèsù " nə ɲnyí gbɔngbɔn àn yíləmə ɔ; gbɔngbɔn ɖəɖəyí atəɲ áná. ⁴ Núnáwó lə vòvòvò vɔà gbɔngbɔn ɖəkàá káyí. ⁵ Ɖɔɖáá lə vòvòvò, vɔà Áxótɔ ɖə ká yí. ⁶ Ɖɔɖə vòvòvòmə ləəna vɔà mawú ɖəkin yí nánə bə ɖɔɖáá nyínə wɔwɔ . ⁷ Ɖnə gbɔngbɔn; yəɖɔwɔwɔwɔ bə ná kpəɖə aməsiamə ɲú. ⁸ Wótɔ gbɔngbɔn àn mə yí ná amədəká ɲumí ɲyányá ənyɔ. ⁹ Aməbú yá xɔsə lə gbɔngbɔn ɖəkáámə yí aməbú á ɖɔyɔyɔ núnánáwó lə gbɔngbɔn ɖəká kə mə. ¹⁰ Yí aməbúá nukúnú ɖɔwɔwó, aməbúá ənyɔ núnúɖé, aməbú á wádó gbɔngbɔnwɔ kpɔ ənúnámá, nə aməbúá əgbə bulɔməwó gɔməɖəɖə. ¹¹ Vɔà gbɔngbɔn àn ɖəká yí lə wɔɖɔ lə wó sɛə́sə mə əcɔnə ənú núna nánɔ amə ɖəkáɖəká sigbə nə ɲtá jii dóí. ¹² Sigbə nə ranmə nyín ənú ɖəkáá yíɖɔ toxó vòvòvòwɔá yí wó sɛə́sə nyí əgbə́tɔ ənanmə ɲətinúwóá nənə́ tutútú ilə lə Kristo mə. ¹³ Ɖnəkəɖáá tó gbɔngbɔn ɖəká məa miánwó mi lə Mawúəci lə ɲútíran ɖəkámə; ətəɲnyí Yúɖátɔ àlò aməkə lə vòvòmə wo sɛə́sə yí wó kpə gbɔngbɔn əci nə mí yí mí nu. ¹⁴ Ɖnəkəɖáá ɲútíran ɲnyí ənu& gbálə ləɖəɖə ɔ vɔà ənúwoá sùgbɔ ləmə. ¹⁵ Nə afɔ núbɛ: " Yə ɲnyín alo ɔ yəɲlə ɲutiran mə ɔ" ənyɔ kəənu ina nátəɲ ɖəɖá lə ɲutiran ɲú ɔ. ¹⁶ Nə ətɔ ánúbə; "Yəɲnyí ɲnuví ɔ bə əyayə yəɲlə ɲútíran mə ɔ". Ənyɔ kə inúán ɲkátəɲ ɖəɖá lə ɲútíran gbɔ ɔ. ¹⁷ Nə ɲútíran seéé nyín ɲkúniá, nə mián wɔmə́ yí sə nú má? nə ətɔ ɖəɖəyí mí nyi nə mián wɔ mə́ yí sə ənə əhɔnhón mə? ¹⁸ Vɔà Mawú wɔ ákpá ɖəsiadə sigbənə yəɲtá jí ənə. ¹⁹ Yí wó seéé wó nyi ɲútíran ɖəkáwó; nə aməti brəəbú á áncə mə? ²⁰ ɲútínúwó sùgbɔ yí lə ranmə ɖəká mə vɔà ɲútíran ɖəká yí nyi. ²¹ ɲukúví ɲkátəɲú núnə alo bə "Nyəɲhín wo ɔ; Áló əta ánu nə afɔ bə yəngbələ jii ɔ". ²² ɲútínú kəwó míkpɔ nə bə ɲunsin ɲləwósiá yí mí zán nə sùgbɔ sɛɲwú. ²³ ɲútínú kəwó zənə sigbə búbú ɲləyú ənə á ɲú yí míɖónə búbú ɖəɲú sɛɲwú kəwó ɲyákpɔkpɔ ɔà; yí mí dó nó áciɔn nyɔngbɪ nə. ²⁴ Yí mígbə nə toxó nyɔngbiowóɖé. Vɔà Mawú bɔ ənúwó sɛə́sə ɖə toxó ɖəká

ɲiɲ cɔ́ búbú nɛ toxó kəwó ɲú búbú ɲlɛ ò. ²⁵ Íwɔɛ ɛnɛ kidɛ sùsú ilá bɛ mǎmá ɲká nɔ ɛnúán wó mɛ ò lɛ ɲútiranmɛ ò.Vɔ̀à ɲútínúwó nákpáqɛ́ wó dǎkiwó ɲu wóábo yí má rǎrɛ́sɛ́səwó. ²⁶ Nɛ ɲútiran wó domɛ́tɔ́ dǎ lɛ kpáfun a ɲútiran sǎá yí kpɛ́nɛ Fun. Àlò nɛ wó dǎ búbú ɲútiran wó domɛ́tɔ́ dǎá ɲútiran kpɔ́tiámó kpónɛ jìjò yínɔ́nɛ ayɛ̀tiàtɛ́. ²⁷ Xótɔ́n a mínyí Kristò ɲútiran kídɛ́ yá ɲútínúwó kúnukú kídɛ́ yéto. ²⁸ Yí Mawuá dówó qɛ́ homɛ́amɛ́ kálɛ́ kálɛ́ á Amədó́dówó ɛ̀və̀àtɔ́ ɛ̀nyɔ́núdétɔ́wó ɛ̀tɔ́antɔ́ ɛ̀nɔ́ kprámɛ́ tówó; kídɛ́ aməkəwó xo nukún ɛ̀nɔ́ nanáán; kídɛ́ aməkəwɔ́nɛ ɛ̀nɔ́ sɛ̀ɲúɛ̀ɲú á kídɛ́ amɛ́ kɛ́ kpɛ́nɛ d'amə̀ɲúáwó; kídɛ́ aməkɔ́kpɔ́ ɛ̀dɔ́ mɔ́tówé; kídɛ́ ɛ̀gbɛ́ vòvòvò dó́tɔ́ wó. ²⁹ ɲnyí amɛ́ síámɛ́ yí nyí Mawú ɛ̀mədó́dóáá? wó sǎá yí nyí nyɔ́núdétɔ́á? wó sǎá yí ɛ̀nɔ́ kprámɛ́tɔ́ á? Yí wó sǎá yí wɔ́nɛ nunúnúwóá? ³⁰ Wó sǎá yí wó dɔ́ yɔ́yɔ́ núnána dǎá? wó sǎá yí dɔ́ nǎəgbɛ́ bulɔ́mɛ́ wó gɔ́mɛ́a? ³¹ Mí jí amɛ́nɔ́ vǎvɛ́ núna' kəgbɛ́ gánɲgán mú ilá ɲfia máa kprámi ɛ̀nɔ́nə̀yòta nɛ dǎsiádǎa

Chapter 13

¹ Wóá cɛ́ bɛ́ ɲ lɛ́ dó amɛ́nwó gbɛ́ kidɛ́ Mawu yá ɲɛ́ndótówó tɔ́. Vɔ́ nɛ́n nyɛ́n ɲ wɔ́ rɔ́nrɔ́n dǎá, ɲ nyín ganu gbale nɔ́nmí ayáwágban kɛ́ dínɛ́n gbɛ́ sínsín. ² Wóá cɛ́ bɛ́ ɲ wɔ́ ɛ̀nyɔ́n nudé́ yá nunánán dɛ́ í ɲ sɛ́nɛ́n ɛ̀nyɔ́n dodów sɛ́éé gɛ́nɛ́n í nyánɛ́n ɛ̀núwáwrá wó sɛ́éé, í mán wɔ́ xɔ́sɛ́ kákɛ́ mán nú bɛ́ ɛ̀tówó nán gbɔ́yí. Vɔ́ nɛ́n nyɛ́n ɲ wɔ́ rɔ́nrɔ́n dǎá, nyɛ́n ɲ nyín ɲ ɲdákén o. ³ Íwóá cɛ́ bɛ́ ɲ cɔ́ tɪɲ nú nɔ́n amɛ́nsiwó sɛ́éé sá nán amɛ́n mawɔ́ɲdǎdétówó, í kákɛ́ ɲ cɔ́ dǎəkinyɛ́n nán bɛ́ wóá tɔ́zɔ́ɲ. Vɔ́ nɛ́n ɲ wɔ́ rɔ́nrɔ́n dǎá nyɛ́ ɲ dulɛ́ dákén ó. ⁴ Rɔ́nrɔ́n gbɔ́nɛ́ɲjidé í nyɔ́n, rɔ́nrɔ́n ɲ huananɲún o, í ɲ dónɛ́n dǎəkia dǎájí grojo o, í ɲ wɔ́nɛ́n akɔ́a. ⁵ Rɔ́nrɔ́n ɲ wɔ́nɛ́n ɲunkpɛ́n núó, í ɲ jínɛ́n yé dákén tɔ́ o. ɲ wɔ́nɛ́n xomɛ́nfíɛ́n kábákábá o, í ɲ lánɛ́n ɛ̀vɔ́nɛ́n kɛ́ wó wɔ́ dǎɲún dǎ adɔ́nmɛ́n o. ⁶ ɛ̀nú majɔ́majɔ́ ɲ vivínɔ́n néɛ́n o, kɛ́ ɛ́ kpónɛ́n jijo dǎ ɛ̀nyɔ́n dódó ɲún. ⁷ Rɔ́nvɔ́n cɔ́ nɛ́n núsianú kpɔ́ɲ dǎdɛ́. Xɔ́sɛ́ kídɛ́ ɛ́mɔ́n kpókɔ́ ɲ búnnɛ́n dǎəo, í i donánji lɛ́ nuwó sɛ́éé mɛ́n. ⁸ Rɔ́nrɔ́n ɲ vɔ́nɛ́n gbɛ́dǎo. Nɛ́n ɛ̀nyɔ́n núdɛ́wó leá, wónu vǎ yínɔ́n. Nɛ́n ɛ̀gbɛ́dó́dówó leá, wóá vǎ nɔ́ntɛ́. Nɛ́n ɲununyánán leá, yá nu ávǎ yí. ⁹ Dó mí nyánɛ́n dówó í mí gbɛ́ núnɛ́n ɛ̀nyɔ́n dówódeí, ¹⁰ vɔ́a nɛ́n ɛ̀núkɛ́ nyáán vǎá, ɛ̀núkɛ́ ɲ dǎbliíboá ɛ́ búnnɔ́n. ¹¹ Gákɛ́mɛ́n ɲ nyín dǎviá, ɲ xonɛ́nu sùsú sigbɛ́ dǎvi ɛ́nɛ́n. Kɛ́ ɲ vǎ cián, ɲ tací tɪɲ dǎvi mɛ́núwódeí. ¹² Ífia, mí lɛ́ kpónɛ́n sigbɛ́ mɪɲ lɛ́ kpó ɛ́nɛ́n ó tó mɔ́nkpónijí, vǎá ɲkúví mɛ́n kídɛ́ ɲkúvímɛ́n. Í fiaá ɲ nyán ɛ̀nú dówó, vǎa maán vǎ nyéɛ́n krédé́ wó dǎsiɲ ɛ́nɛ́n. ¹³ Vɔ́a ifiaá, ɛ̀nú amɔ́ntɔ́n ɲunán wó ledé: xɔ́sɛ́, mɔ́nkpókɔ́ kídɛ́ rɔ́nrɔ́n, vɔ́a ɛ̀nú kɛ́ gánɲgánwú lɛ́ amɔ́ntɔ́ an wó mɛ́n án yá í nyín rɔ́nrɔ́n.

Chapter 14

¹ Mí yiji lɛ́ rɔ́nrɔ́n mɛ́, nɛ́ mián sɔ́gbɛ́dɛ́ nɛ́ gbɔ́ngbɔ́mɛ́ yá nú nán mánwo lɛ́ vè̀vè̀dɛ́tɔ́ nɛ́ mián tɛ́ɲú nú nyɔ́nde. ² ɔ́o amɛ́ kɛ́ lɛ́ dó áqɛ́ yéyéá ún lɛ́ xónú nɛ́ amə̀gbɛ́tɔ́wɔ́ ov ɔ́a nɛ́ Mawu. Amə̀qɛ́kɛ́n ɲúlɛ́ sɛ́ yá nyɔ́nwogɔ́mɛ́ o, qó ɛ́lɛ́ nú gbɔ́ngbɔ́n mɛ́ ɛ̀nú wáwráwɔ́. ³ Vǎá aməkɛ́ lɛ́ nú nyɔ́n dǎá lɛ́ xónú nɛ́ agbɛ́tɔ́wɔ́ nɛ́ ɛ́sɛ́ɲú mɛ́n, í nán ɲúɛ́n kidɛ́ ɛ́gàn wɔ́. ⁴ Aməkɛ́ lɛ́ nú nyɔ́ndeá lɛ́qɔ́ ɛ́gàn Mawu hámaɛ́n sɛ́é. ⁵ Ífia ún lɛ́ jìbɛ́ miawo sɛ́é miándó áqɛ́ yéyé, sɛ́wunə̀ ɛ́n mián nú nyɔ́nde. Aməkɛ́ nunɛ́ nyɔ́ndeá sɛ́ɲú wú aməkɛ́ dónɛ́ ádɛ́ yéyéá. (Nɛ́ ínɔ́yí bɛ́ amədə́ ɲú lɛ́ dǎ gɔ́mɛ́ nɛ́ wǎ sɛ́ɲú qó ɲúɛ́n Mawu xámə̀ɛ́n o.) ⁶ Nɔ́vi ɲúcú kidé nɔ́vi nyɔ́nrúwɔ́, nɛ́ ɲú vǎ miàngbó í lɛ́ dó adǎ yéyé dǎé, álɛ́ kɛ́i má kpɔ́ lɛ́ mɛ́. Nyán ɲká tɛ́ɲú wɛ́e o. Nɛ́ ínɔ́yí bɛ́ ún lɛ́ xónú nɛ́ mí kidɛ́ dǎdǎfián, ɛ̀nyɔ́n núqɛ́, nɔ́mí ɛ̀nú kpakpra dǎkɛ́n í. ⁷ Nɛ́ ínɔ́yí bɛ́ ɛ̀nú fúfú wɔ́ sɛ́e wɔ́ áxá dǎdɛ́ dǎkɛ́nde, nɛ́ wǎ wɔ́mɔ́n í nyán kɛ́ wɔ́ lɛ́ kúá? ⁸ Nɛ́ akpɛ́n lɛ́ dǎ ɛ́gbɛ́ bú nɛ́ wǎ wɔ́ mɔ́n í nyán bɛ́ áhúá gámɛ́ sin? ⁹ Nɛ́ ínɔ́yí dɛ́nɛ́ mí nɛ́. Nɛ́ mí lɛ́ xónú nɛ́ amə̀wɔ́ kɛ́ wɔ́ ɲúlɛ́ sɛ́ gɔ́mɛ́ o, nɛ́ wǎ wɔ́mɔ́n í qótó mí. Mí lɛ́ xónú vǎá amə̀qɛ́kɛ́n ɲú sɛ́ gɔ́mɛ́ o. ¹⁰ ɛ́gbɛ́ súgbɔ́wɔ́ lɛ́ xíxǎá sɛ́e mɛ́ dɛ́. Vǎá wɔ́ sɛ́e wɔ́ gɔ́mɛ́ sǎsə́ dɛ́. ¹¹ Vǎá nɛ́ nyɛ́n ɲulɛ́ ɛ́gbɛ́ kɛ́ amə̀ɛ́n lǎdó ún trɔ́ zún amə̀jɔ́rɔ́ nɛ́ aməkɛ́ lɛ́ dǎé á aməkɛ́ lɛ́ dó gbɛ́ nán cá trɔ́ zún amə̀jɔ́rɔ́ ún. ¹² Nɛ́nɛ́ ínɔ́yí nɛ́ miáwɔ́ cá nɛ́ dɔ́ mí lɛ́ cijí nɛ́ gbɔ́ngbɔ́n kɔ́kɔ́ xɔ́xɔ́. Mí sɛ́ɲú nɛ́ mí yí ɲkɔ́ lɛ́ Mawu xá tútumɛ́.

¹³ Nɛ́ aməkɛ́ lɛ́ xódɛ́ lɛ́ ádɛ́ yéyé mɛ́n nɛ́n biɔ́ yá gɔ́mɛ́dǎdɛ́. ¹⁴ ɔ́o nɛ́ ɲú lɛ́ xódɛ́ lɛ́ ádɛ́ yéyé mɛ́n tɪɲ gbɔ́ngbɔ́n cá lɛ́ xódɛ́ í tɪɲ ɲúnú nyányán ci gbálɛ́. ¹⁵ Nɛ́ nán wɔ́mɔ́n ifia? Mán xódɛ́ lɛ́ gbɔ́ngbɔ́n kidɛ́ ɲúnú nyán nyán mɛ́. Mán jí xǎ lɛ́ gbɔ́ngbɔ́ kídɛ́ ɲúnú nyán nyán mɛ́. ¹⁶ Nɛ́ ínɔ́yí bɛ́ mí lɛ́ kafú mawu lɛ́ gbɔ́ngbɔ́n mɛ́ dǎkɛ́n ɛ́n nɛ́ amɛ́ kɛ́ ɲú lɛ́ sɛ́ gɔ́mə̀ɛ́nwo lǎ nú mɔ́n? "Àcɛ́" vɔ́a wɔ́ ɲunyan ɛ̀núkɛ́ ɛ́lɛ́nú o?. ¹⁷ Mí lɛ́ wɔ́dɔ́ dodó vɔ́a amədə́ ɲú sɛ́ gɔ́mɛ́ o. ¹⁸ Ún dǎkpɛ́ nɛ́ Mawu bɛ́ ún dónɛ́ adǎyéyé wú miánwo sɛ́e, ¹⁹ vǎá lɛ́ mawu xámə́ ɲu jí bɛ́ mán nú nyɔ́n ámatɔ́n kɛ́ gɔ́mɛ́sɛ́sə́ la nɔ́n ɲú nɛ́ mán sɛ́ɲú ci amə̀wɔ́ xɔ́sɛ́, ɛ̀nyɔ́nwɔ́ bɛ́ mán nú nyɔ́n sákí amə̀wɔ́ lɛ́ adǎ yéyé mɛ́. ²⁰ Nɔ́vi ɲúcú cidɛ́ nɔ́vi nyɔ́nrúnwo mí ɲká nyí dǎviwo lɛ́ mián nú kɛ́ mí lɛ́ nɔ́təkpɔ́awɔ́ mɛ́ o. Vɔ́a mián dídí ɛ̀vɔ́nɛ́n kpótɔ́. ²¹ Wɔ́ ɲrɔ́ dǎ ɛ́sɛ́ wə́mɛ́n mɛ́n bɛ́: ɛ́gbɛ́ bú dótówó kidɛ́ amə̀ɲjɔ́rówó nú i mán xonú nɛ́n dukɔ́nɛ́n, i wó ɲka sɛ́ tɪɲ nyɔ́n ó, Axótɔ́a i núí. ²² Yə́mɛ́n coń ɛ́n, ɛ́gbɛ́ dódó wó nyí jəsi, ɲ nyí nɛ́ xɔ́sɛ́tówó ó, vɔ́a nɛ́ jí maxɔ́sɛ́tówó; ɛ̀nyɔ́núdɛ́, boɲ, ɛ́ nyí jesidó nɛ́ xɔ́sɛ́tówɔ́ ɲ nyí nɛ́ jí maxɔ́sɛ́tówó ó. ²³ Vɔ́a, lɛ́ mawú habɔ́bɔ́mɛ́ sɛ́é, amə́siamə́ dɛ́nɛ́n adǎyáyá, í ɛ́numanyamanyatówó kidɛ́ jímaxɔ́sɛ́ towó cá va kpéwóá, wó ɲ nán nú bɛ́ mí lɛ́ kucúá? ²⁴ Vɔ́a nɛ́ amə́siamə́ lɛ́ nú ɛ̀nyɔ́n núqɛ́, i híxə́amə́ntɔ́qɛ́ kidɛ́ jímaxɔ́sɛ́tɔ́qɛ́ ca tɔ́ ɛ̀nyɔ́n nuqɛ́ núnú, amə́siamə́n la nyán í amə́nsiamə́n lǎ cɔ́ ɛ̀nyɔ́n dǎɲú. ²⁵ ɛ̀nyɔ́n wrawra kálɛ́ ɛ́jimɛ́n nɛ́n an wó wǎ jé gagragbɛ́, i cɔ́ ɲkuví cɔ́ anyigbàn, ɛ̀nú kɛ́ lǎ nán bɛ́ atrɔ́ jí́mɛ́n cɔ́ i la sɛ́n Mawú, i lǎ nán i amə́nwó lǎ nyán bɛ́ Mawú lɛ́ mianmɛ́n nyanwó. ²⁶ ɛ̀nú kɛ́ yí miánwɔ́, nɔ́nvi nyɔ́ruwó kidɛ́ nɔ́nvi ɲucúwó? nɛ́ mí bɔ́ à, amə̀qɛ́siaqɛ́ wɔ́ ɛ́hǎ jíjí dǎ, ɛ̀nú kpramɛ́n dǎ, ɛ̀nyɔ́nuqɛ́ nɛ́n amɛ́n qɛ́, ɛ́gbɛ́ aló ɛ̀nú gɔ́mɛ́n qádǎ, ɛ́gɛ́ aló ɛ̀nú qásiadǎ nɛ́n Mawú dó́dodə́jɛ́. ²⁷ Nɛ́n amə̀qɛ́ dó adǎyáyá à, amɛ́n amə́nvǎ aló amə́n amə́ntɔ́n nɛ́n i súgbɔ́din, wǎ lǎ xonú kpɔ́ wó dǎkiwó dó, i amə́n dǎkǎ lǎ dɛ́ ɛ̀nyɔ́n kɛ́ wó lǎ núan gɔ́mɛ́n. ²⁸ Nɛ́n amə́ndǎ ɲlɛ́ i lǎ dǎ ɛ́gbɛ́ gɔ́mɛ́n ó à, wǎ dó́tɔ́ lǎ ɛ́hǎamə́n nɛ́n wǎ xónú nɛ́n wó ɲtǎ kidɛ́ Mawú. ²⁹ Mawu yá nyɔ́nuqɛ́tɔ́ dǎkǎ aló amə́nvǎ nán xónú nɛ́n kpɔ́tiáwó nán lǎ dó́tówó kidɛ́ ɲúnú nyányá ɛ̀nyɔ́n kɛ́ wó lǎ nú. ³⁰ Nɛ́n amə́n kɛ́ kanrin dǎwó mǎndǎ kpɔ́ ɲtǎgǎ à, amə́n kɛ́ lǎ xonúan nán dó́tɔ́. ³¹ Amə́n qásiadǎ la tɛ́ɲ nú Mawú yá nyɔ́ndǎ, nɛ́n i jǎjí nɛ́n amə́nsiamə́n nán kpɔ́

egómàn lá yé nyón núnú wó mən i à dǒ egàn wó,³² dǒbá Mawunyɔnúdǎtɔwó wó gbɔgbɔ bá Mawunyúǎtɔwó kprɔkprɔtá,³³ dǒbá Mawú η nyi cakà cakà yé Mawú ó, vɔà fafa yé Mawú, sigbá i nyi lá amən kɔkɔáwó hamən ənən.³⁴ Nyónrúwó ηdǒ lá xónú lá ehàwò mən ó. Wó η dǒ lá cɔ enyón nən wó ó, vɔà wa wɔ enyón ké wa nú nənwó sigbá esá dádǎá núí ənən.³⁵ Nən wó ji i lá kpra eruǎǎ á, wá biɔ wó cúwó lá axomən. Dǒbá η jǎ bá nyónrú nən xonú lá ehàmən ó.³⁶ Mawú yé nyón có miagbɔà? miawó dǎkən gbɔ i vǎ à?³⁷ Nən aməndǎ cɔ dǎkiá Mawunyónúǎtɔ aló gbɔgbɔməntɔ à, nən nyàn lá énú ké ηlǎ ηronǎǎ wó nyi esá có Mawú gbɔ.³⁸ Nən aməndǎ dónvɛ nən àn wá dovenən cá.³⁹ Nɔnviwó, mi ji événɛtɔ nən miàn nú mawú yé nyón dǎ, i mi ηkà xé emon nən aməndǎkən bá ηkà dó adǎyáyá ó.⁴⁰ Vɔà wóawɔ énú dǎsiadǎ sigbá i jǎ kidǎ dódó.

Chapter 15

¹ Ifia nɔvinyəwó ηji bá madoŋu enyɔ nyén kə ηcɔvǎ nə mi i mixɛ i jətə dǎji dɛ sənŋusənŋuán nə mi. ² Nə mi ku dən̄u nyɔŋgbian wáxɔ mi dagbè vǎá nə nyi enə oa əhun mixɛ gbalə. ³ Ənu vəvə kə wò kprən̄ i nyɛcǎ ηvǎ kprəman ye ilə nyi bá kristo kú dǎ mià nuvɔnɔwò ta sigbənə mawunyo an nui ənə. ⁴ Wódù i lə ye nycɔa mǎa, wófɛn cò aməkúkúwò domə lə Mawu nyɔan nu. ⁵ Ədǎ dǎkia dúsá nǎ kefas i lə yəŋgbǎá amə ámɔnɔwúvǎáwó. ⁶ Lə ηnawo ηgbǎá amə sigbǎ alɔfan ámatɔn enə kpɔé dǎdu. togbɔ̀ bə nɔnvi ηnawó dǒó kú cáá, dǒò kpɔtɔ lagbǎ dɛ. ⁷ Yakúbú va kpɔe i amədɔdɔ wo cáwó kpɔé. ⁸ Lə vǔxóá , enyǎ kə wɔ dɛ sigbənə evi kə wo ji ázan masun masun enǎá ηkpɔe. ⁹ Lə nyɔndodo mǎa, ənyǎ inyi dǎvi cùkuwi lə amədòdǎáwo mǎ. Nyan̄ jǎ bə wǎyɔŋ bə amədɔdɔ cá o, dǒbə ηti Mawu ye hámǎa yomǎ. ¹⁰ Mawu vǎ tin̄ nu i ηvazun enukə nyi egbae i ηwonu gbalə o. ηvǎ wɔdɔwi amədóǎdǎ awò sǎə lə nyɔndodó mǎa, nyi nyɛŋtai wɔdɔá o, Mawu i vǎ tin̄ nu. ¹¹ Yə itadǎá nǎ igbanyi àlo enyǎi cá, gbǎfǎn dǎkǎá i mi lə dǎ , i yə ji i mi kádó. ¹² Ifa kə midǎgbhofan tǎ wófɔn kristo cò aməkukuwo mǎa, nǎ inyi mɔn i amədóó kpɔtɔ i lə nu bá wɔŋ ka fɔn aməkúkúwo o? ¹³ Nə amə kúkúwó ηfɔnə oa, wó ηka mənə fɔn kristo. ¹⁴ Nə wòŋfɔn kristo oa, əhun mia gbəfan dǎdǎdǎ nyi ənǔgbalé. ¹⁵ Nə inyi bá aməkúkú ηfɔnə nyawo oan, i miawo mi lə di dǎse bá Mawu fɔn kristoá vǎa inyi bá ηfɔnə óá, əhun mixovi dǎ Mawu si. ¹⁶ Nə wó ηmənə fɔnə aməkúkúwó óá, ányi bá wòŋmǎ fɔn̄ Yesu o. ¹⁷ Nə wòŋfɔn̄ Yesu oa, əhun miá xǎsə zun nú gbǎlə , i mikpɔtɔ lə nuvɔn mǎ dɛ. ¹⁸ I aməkə xo Jesu ji se gbɔ̀xò ikúáwóáwó lá crɔn. ¹⁹ Nə inyi bá agbǎ lá mǎ dǎdǎi mi le kpɔ əmɔn nǎ kristo bá , əhun mi a nu dǎ adonɔ wu aməwó see tǎ lə xixǎmǎ. ²⁰ Enyɔn dodo i inyi bá wofɔn kristo cò aməkúkúwò domə ye i wo fɔn jɛŋkɔ nǎ amə kuku see. ²¹ Sigbəmǎ əkú tò amə dǎkǎ pɛ ji ivǎ xixǎmǎ enǎa nənə kǎi fɔnfɔn c tó amədǎkǎ ji ivǎ nǎ. ²² Sigbənə aməwo see ku to adam jia, nənə kǎi aməwo lá gbɔ agbǎ tó kristo ji nǎ. ²³ Wafɔn aməsiámǎ le ye dǎdǎ nu. kristo wófɔn jəŋkɔ, nǎ itrǎ gbɔvǎ gadǎ mǎa wǎfɔn amə nyi kristo tǎa wó see. ²⁴ Gǎnamə nuwúouá lá dǎ i Mawu la xo fɔdɔxóá jəŋkɔa, kristo la crɔn jidɔdɔ kidǎ ηusən dǎsiadǎ. ²⁵ Dǒbə kristo dǎ lá dǎji kəkə nǎ Mawu náco yə futǔwò dǎ yə fɔ gɔmǎ. ²⁶ Enú inyi futǔ kpetiá kə wó kǎ crǎán. ²⁷ Mawu nycó nú bə: Ecǎ ənǔwò see dǎ yə fɔ gɔmǎ? nǎ wò nú bə enǔwò see a ye mǎ kɔ bə, Mawu kə cɔ enuawo dǎ afɔ gɔmǎ nǎ Yesu a yə ηta ηlǎmǎ o. ²⁸ Nə wòcɔ enuawò see dǎ kristoá yə fɔ gɔmǎ jrǎá yə ηtǎ lá bubǎ dǎ əgǔmǎ nǎ etǎá Mawu dǎkən ilǎ dǎ nú dǎsiadǎ ji. ²⁹ Nukǎi jɔ i ammədǎo lə lə Mawu ci dǎ aməkúkúwò ta? nǎ amə kúkúwó ηkǎ fɔn o, nǎ inji mɔn i wo le ci ta nǎwo dǎ aməkúkúwò ta? ³⁰ I nukǎi jɔ i mi lə áfókú mǎ dɛ gásiá gǎmǎ? ³¹ Nɔviwó miawó inyi tin̄ jijo lə Jesu miaxotǎá mǎ, mǎnú nǎ mi, ηlǎ kú tǎgbè. ³² Nə inyi bá lə əgbǎtǔwò núkpǎkpǎ nu ηwávú kidǎ eran wǎ dǎn wó lə efeso ələ kǎi ηkpǎ lə mǎ? Nə wòŋkǎá? fɔn aməkúkú wó oa, əhun enyɔ kə wó nú nǎ bə: Miná miá dúnú, nǎ mia nu núá ecǎi mikǎákúá lə mǎ. ³³ Mi ηkǎrɔn nǎ wǎ brəmi o nǎ ηuni nyǎtǔ lə do xronɔn yə háá, yəcǎ va bu nǎ yə ηunúnɔnyǎ. ³⁴ Mi trǎ bǔ tamǎ i gbɔjɛn nǔvɔn wɔwɔ kɔ, ηle nuna cágbǎ nǎ ηuna kpənmi dǒbə amədǎo lə mian mǎ kə ηnyǎ enu dǎkən có Mawu ηuo . ³⁵ Amədǎka la lə ka se bə: nǎ aməwó ka fɔn mɔn, i nǎ wó fɔn nǎ wǎ wɔ dɛ mɔn, ηtiran kǎə mǎ i wǎ fɔn dǎ? ³⁶ Əwo xronɔn! ηnyǎ bá enúkui kə wò dóá nǎ nyi nyɔn oa ηη minɔn oa? ³⁷ Nyi enu kə ka midoá yei wòdɔnɔn o, ye kú i wódɔnɔn sigbənə bráfókui àlò enukui cùkuvi dǎkǎ ənə . ³⁸ Mawu ηtǎcɔ nǎ nɔnɔmǎ nǎ enúku kə ikǎ dóá, enúkú dǎsiadǎ kidǎ nɔnɔmǎ kə lávǎ nɔ si nǎ imia lei. ³⁹ Ntiran wó see ηsɔ ò. Agbǎtǔviwó ηtiran le, Eran afɔ amənənɔnɔwó ηtiran le, xəviwo kidǎ tǎmǎran wò cawò tǎ le, adǎsiadǎ kidǎ ye tǎ. ⁴⁰ Jɛŋkui nǔwó ηtiran le i anyigbǎn jitǔwó cáwó le. Jɛŋkú nǔiwo ηtikɔkɔ kidǎ sigbənə wó nyánǎ kpǎkpǎ tǔvò nǎ anyigbǎn ji núwó. ⁴¹ Sigbənə nyindɔn tǔvò nǎ wrǎtiá nənə kǎi wtrǎtiviwó cawó tǔvò nǎ nɔviǎ tǎ. ⁴² Nənə tǔtǔtǔ i amə kúkúwo fɔnfɔán kǎá nɔn nǎ. Nə wò dǎi ηtiran, a nyinyɔn vǎá nǎ wó fɛəan, ηkagbǎ dǎnən dɛ o. ⁴³ Gbɔ̀xò nǎ wiǎi ηtiran, ηnyánə kpǎkpǎ o i ηusən dǎkən ηnɔnə ηú o. vǎá nǎ wó fɛəán, ηusən dǎ nən i inyánə kpǎkpǎ. ⁴⁴ Wódinə ηtiran kə mi kpɔnə dǎ dǎ mǎ vǎá nǎ wófɛəan, enyínə gbɔngbɔnmǎ ηtiran cá le. ⁴⁵ Ye idɔ i maurinyon nú bə: Adǎm kə nyi amə jɛŋkɔtǎa va trǔzun amə əgbǎəgbǎ. vǎá ádǎm cingbǎtǎ vǎ trǔ zun əgbǎ gbɔngbɔn. ⁴⁶ Nyi gbɔngbɔn mǎ tǎa i vǎ jəŋkɔó ηtiranmǎ tǎ ai vǎ gbɔ̀xó i gbɔngbɔn mǎ tǎa va. ⁴⁷ Ekó i wosɛŋ wo amə kǎlə kǎlə tǎa fútukó dǎdǎsi vǎá amə vǎatǎá ya có jɛŋkui. ⁴⁸ Aməkə lə anyigbǎn jiawó wɔ wó kidǎ əkó , i aməkə lə jɛŋkui wó wɔdǎ sigbǎ jɛŋkui tǔwò enə. ⁴⁹ Si gbənə miwo anyigbǎn ji tǎá yə nɔnɔmǎ dǎá miávǎ wɔ jɛŋkú tǎá cá tǎ dǎ. ⁵⁰ Nɔnvinyenwó ənu kə ηlǎ nu nən mian i nyi bá ηutiran kidǎ əhun ηka tǎŋ yi dǎ mawu fɔdɔxǎáwó əzan nu dutǔ ηta tǎŋ nɔn əzan nju madutǔ gbɔ ó. ⁵¹ Mikpɔ Mawu ənyɔn wawra. dǎka nən mi: mi ηka ku sééé ó vǎa mian nɔnɔnmenwó atrǔ sééé. ⁵² Zǎdǎka lə adǎba xoxo dǎka mən an, woaku əkpɛn kpɔtia kpɔtia i amen kúkúawó áfɔn i zun ənu madahin, i wóá dǎ cɔ mia nɔnɔnmen. ⁵³ Dǎá wó dǎlá cɔ nɔnɔnmen madahun sǎ dǎlə nɔnɔnmen dahindahin toho i cɔ nɔnɔnmen makumaku á sǎ dǎlə nɔnɔnmen kuku yə toho. ⁵⁴ Nən wó cɔ nɔnɔnmen kə ηdanen nin an ó sǎdǎ kǎ danɛnhin an toho, i cɔ nɔnɔnmen kə ηkunɛn an ó sǎdǎ kǎ kunɛn an toho à Mawu nyɔn i lá va mən woɔu əku ji gbidiǎbidi i jidɔdɔ bribo va dǎ. ⁵⁵ Oo əhu fi i tǔɔji dǔdɔu lǎ? oo əku fi i tǔɔkpo lǎ? ⁵⁶ Əku yə kpo i nyi nuvɔn i nuvɔn inyi əsǎá. ⁵⁷ Əkpǎ i mi cɔ nən Mawu, kə nan nən mi jidɔdɔ có mia xotǔ Yesu kristo mən. ⁵⁸ Yə i jǎá, nɔnɔnyenwó , mi nɔntə sinɔsinɔ i mi ηka vɔn gbǎdǎ o. Mido vǎvǎ əxotǔa yə do lə ədǎ wɔwɔmən. Mi dɔŋuin bá ədǎ kə miwɔ nən axotǔá nyi ədǎ gbalé ò.

Chapter 16

¹ Kidé ċnujɔjɔ nən xɔss tɔ wò à mi àn cà wò mi hùan daji sigbà ò nò nen galatia hàmə tɔ wò à nen cò ɛnù. ² Ámensiamə là kòkò kəlèlè tɔ là kòsiamə, nàm cò ɛnu kə i tən kp ɔ à dā àhpàdəkà nən àkpàdidé mi wóé nen dnú jójó à wò à nən sɔgbə gbɔxò man và. ³ Nen yvə y jibə mi angr ɔn ɛnù a wò dé wəman nen man cò àmə kə wò wò rɔnrɔn nù an wón kò yi yərusalem. ⁴ Átəj vāmə bə wà yi kidé ò. ⁵ Vɔ à man tò macedania gbɔxò i lù man tò macedonia gbɔxò i là và mi an gbò dó bə nen ò còlɔ macedania. ⁶ Tàmùnyɔn man àn và ci mi an ybɔdɔn i nen kidé mi là fāfāgumen cāgbə mi an kpucɔj yi ləfi nyikɔ à. ⁷ Vɔ à man tò macedania gbɔxò i lù man tò macedonia gbɔxò i là và mi an gbò dó bə nen ò còlɔ macedania. ⁸ Tàmùnyɔn man àn và ci mi an ybɔdɔn i nen kidé mi là fāfāgumen cāgbə mi an kpucɔj yi ləfi nyikɔ à. ⁹ Dòbè əhɔn ganɔn dəkà hunj i tinj kətɔwò sùgbɔ ¹⁰ Nən thimoteo và à mi nù nən anɔn mi an mə nen vɔnvɔn jka à ji mi àn mə nen vɔnɔn nkaà sigbə ò cə à nen lə axotɔ yé dɔwɔmə. ¹¹ Àmen déy kà kà kpɔé bə kəyinlā o mi xɔé kidé ɔtifāfā nen à təj təbɔ mi dòbə ò jibə nən nən kidé nɔnvuɔ.

¹² Kúde mi an nɔnvi, appolos òimikpɔ kidé nɔnviwò. Vɔà njibə yé à và và njifā o à và là gābùmə. ¹³ Mí dɔnzən mi senj là xɔsə a mə mi nuin ɔsən mi an dékiwò. ¹⁴ Nen ənù dənɔdɔ kə mi an wɔa mi wóé là rɔnrɔn mən. ¹⁵ Mí dési étiyénú yé hénú à mi nyan bə wò i trɔjinə kékékélə là achaie i dɔwɔwɔ won men j là tútú mi nɔnriwò. ¹⁶ Bəmi àn búbɔ nən àmén jnɔn wò mənki kidé àmen jnən kəp nən dɔwɔwɔ wə mə àn. ¹⁷ Ò kpɔ jijɔ cò étryénú fortunatus kidé achaicns wónàvə ý wó i và xó mi an tóhó. ¹⁸ Dólə wò cò adika cɔj i i có mi àn wò cə ejəbə mi am káfú nən mən wò. ¹⁹ Asia yé hàmen wó là ci mi aquillas kidé priscille kidé hàmen kálə wò xòmən an là ci mi là axotɔ à men. ²⁰ Nɔnviwò sɛéé là ci mi mi ci mi an dəkíwò tò kəkɔ yé nùgbùgbòmə. ²¹ Ənyə, pòllù i nɔn ənùlā kidé nyin tà là ²² Nən amendə ò rɔn axotɔ a à waa donui! và mi an xotɔ! ²³ Áxotɔ yesu yé mənɔvəvə nan nən kidé mi ²⁴ Tinj rɔnrn an nən nən kidé àmənsiəmən là yesu ckrito yé ɔkòmə.

2 Corinthians

Chapter 1

¹ Pòllù, Yesu kristo yémədɔdɔ tó Mawu yó jiji nu, kídá Tomote mian nɔnvi ná Mawu hà kələ korəntià kidé nɔ xɔsə tɔ kələ Achai yé nútómə wó ² Mawu mian dadá kídə mián xótɔ yesu kristo yé mənúvəvə kidé yé nuntifáfā na nən mianji. ³ Wóá káfú Mawu mián xótɔ yesu kristo yé dadá yé inyí adɔnukpɔkpɔ kidé əjifáfā yé Mawu ⁴ Mawu fánəji nə mi là mián ranmə kúkú wómə, cāgbə mián cāvó mián tənún fáji nə amə karanmə kúwé mi fánə ji nə aməqéə wókidé jifáfā kə Mawu zán nə i safanə ji nə miánwó cá. ⁵ Sigbə Yesu yé yaquduwò sùgbɔ cāgbə miántɔáá, nənénkə mián jifáfā sugbɔ tó Yesu ji nen ⁶ Vɔ nən ranmə kú mián cāgbə mián jifáfā kídə miún xóxɔ i; i nəwó fáji nemi án, cāgbə mián jifáfā i, mián jifáfā là wɔdɔ ɔtəntá i, nən inyitə milə mán əyàqúqú dəkéə an wò là blewu wɔwómən ⁷ I mián kəkádə miánji nyi ɔtəntá. Mínyábə sigbə miqunən əyàqúəə, miqóá xɔ jifafa. ⁸ Dó mi jibə mián nən mánýá nányámə o, nɔnviwò, có xaxákəmə mítóváyí là Asia à. Misəvəvə tómə vayi man nɔn, kəkə mi jibə nyábə mián nən agbə ⁹ Nyávó dɔcá mijə nən əkú yótó dɔndɔn vɔa cāgbənən mi jkəá kádə miáqəkiwó jio, vɔa də Mawu kə fɔnə aməcɔ àməkúkú wómə àn ji. ¹⁰ Əqə mi là kpɔcamə yi kúmə i kpótɔgbələ xónəmi. Mí kadéji bə əgbəvə xɔ nəmíkə. ¹¹ A wónɔ gəkə mə miánwò cá milə kpádə miánjún là dɔxɔxɔ mə àn. Ga jnən mə àmə sugbɔ là vā dáakpə də mián tə cāgbə àmənəvəvə yə dɔmə nyónyɔn kə wò wò nemi tó àməsugbɔwò dɔxɔxɔ ji ¹² Ayətemi ilā nún mian səsə lɔ jimə. Dó ədɔcɔləmə kídə vənə dɔdɔənu kə cù Mawu gbɔ i misə kprɔ miáqɔviwò là xixəamə. Mí wɔ ilā kidé mi kɔnɔ-nyí kidé anyi gbanji yə núnnyanyawo vɔa tó Mawu yé mənúvəvə mə ¹³ Mí njà nɔn ənubù nəmi sə wù kə miantənjù hrə mian tənɔsə o. njuibə mian va i sə góməə səman gómə krédé. ¹⁴ Sigbə mi là nyə bə mi káa vā səgómə kvədə sə mián gómə xoxo dɔqoo ənə kə là mián xótɔ Yesu yénúkəkəjia mian vā nyin mian yétitə, sigbɔ nən mian zún miantɔ ənə ¹⁵ Ənúkə jɔá nkádə ənənjəji, ò jibə man va mia gbɔ kélékélə cāgbə mian xɔ àməjɔkpɔ yə nunyɔn. ¹⁶ ɔdòdɔ bə mán jimikpɔ nə ò yikɔ Masədoni ica njgbə jibə man jimikpɔ nə njtrɔcɔ Masədoni, i də ina njgbəà mian kprɔj yi yudéyá. ¹⁷ Kə njə bu tāmə cò njə nən an, njləxoəkɔ i a? njwɔ dɔqɔ də ənù wò ji sigbə àmə yə nù matrɔ matrɔ ənə, nə matənjù nùbə«əən,əən» kídə«oo,oo» là gaxoxo dəkə mə àn? ¹⁸ Vɔ kə inyínbə Mawu nyi ənudódɔ wótɔ á, mi ò nù də gaxoxo dəkámə bə«əən» nɔmi «oo»o. ¹⁹ Dó Yesu kristo Mawu vi kə siliven Timóte kídə nyácá mi nù là miámə, ò nyi «əən»kídə «oo»o. hun ə nyinə «één» tegbɛ. ²⁰ Dó ənúkə jɔá Mawu yé zódádə dəsiaqə nyinə«əən» là yáámə. hun ò nyi ná tó yááji i mi núnə bə«ácə» də Mawu yé njtɔ kəkɔ mə ²¹ Ifià Mawu i dɔokpə mikídə mián ji là Yesu mə i i tufen nəmi ²² I icɔ yé dəsídɔ də miánjù i i nami gbɔngbɔn də miánji wó mə sə dɔokpə ənə kə ikaáva námi əcəà ji ²³ njtájù, cò Mawu wɔ ənùtoho kpótɔ bə ənúkə jɔ i nyə ò và korənti à inyí bə mán dəmi jii, ²⁴ I ilā ò nyi bə milə təkɔ bə mian dɔ ənə kə mián xɔsə á nyi vayià kpɔ i o, hun milə wɔdɔ kídə mi nə mian yétitə i, dɔ mi là xɔsə mə dàasi.

Chapter 2

¹ Cāgbə inətɔ òj dɔə bə nyə ò ná gbə tróvə mián gbɔ là vəvə səsəwò nɔnɔn mə o. ² Né i nyibə ò dáyá nemi, mēén lá dɔogən ò, kə àmə kə ò dákpa njú án ía? ³ ò njrɔnú sigbə ò wə cāgbə nə ò tró vā miāgbɔ, mi ò káa xɔ akpə tó àmə kə dɔ lá nən əyətítə ji o. ò kádə mián jí bə ti jəyətítə là sigbə miātɔ. ⁴ Dó ò njrɔn nù kídə rənmə kúkú gánjgán, kídə əji gbəngbən kídə adaci. Nyə ò jí bə má dáyá nə mi o. Tóvə nə inə ò jí bə mián nyá ganngán mə kə là rɔnrɔn kə njdɔ nə mián si. ⁵ Nə àməqə dáyá ənə amə án, njwəə nə nyə dəkén o, vɔa nə mí ná wò njdɔ tómdí áá, mián wó sée tɔí. ⁶ Àmə njnən yə tó dɔndɔn là gbɔsúsú mə ə sún. ⁷ Có əgbə ji, səwú ətɔ dɔndɔn án, miqó á sə kəə i dɔogəən. Mí wēénə cāgbə nə xóməfién njkəá wii o. ⁸ Ifià,

ñ lè dóogàn mì bə miàn qə rɔnrɔn' blibò díisá nèn. ⁹ Ìlā í ná í ñ lè ñrɔnú, ná má dómìkpó í nè mán nyán ná mì kpó ná àmàsi lè núqəsíaqə mə. ¹⁰ Nə mǐsə kə àmàqə á, nyèncá maán sákəə. Ìnú kə ñsə kə á (ná ñcǝ ànúqə sá kəá), ákpó cǝcǝkə cagbə miàntò Kristo lè kə. ¹¹ Cagbə ná Sátana ñ káa qù miàn jì o, qóó mí ñ gbə dán yé tòtòmə wó o. ¹² Àxótáà hùn agbò qéñ kə ñ vá Tròás dùà mə bə mán kaka Kristo yé nyòn nyɔ́gbìn án. ¹³ Í cáá nyəñ qəjí lè gbongbɔn mə o ánú kə jǝá nyə ñ kpó tíñ nǝnvi Tító lǝñná o. Ga ñná mə án, ñcǝ gbə wó qé í trǝyí Masədónia. ¹⁴ Vǝa wá cǝ ñtíkǝkǝ ná Mawu, kə tó Yesu jì kprǝnə mí tegbɛ lə jǝqùdù mə. Tó mián jí á, ákàkànə yé ñùnúnýányán yé hǝnhǝn lə afísíafi. ¹⁵ Đó, mí nyí Yesu yé hǝnǝn nyɔ́gbìn ná Mawu lə àmə kə kpó xǝxǝwǝ mə ícǝ àmə kə lə crǝn wómə. ¹⁶ Nə àməkə lə crǝn wó á, ányín əkú yé hǝnhǝn ná əkú. Nə àmə kə wǝá kpó xǝxǝ wó á, ányí agbə yé hǝnhǝn ná agbə. Mèén í jə nə nənə núwó? ¹⁷ Đó mí ñ nyí àməkə wó sàná Mawu nyǝ cagbə əgǝmə kpǝkpǝ tǝ. Tóvo nə ñ ná án, kídə əñúnqǝqǝ ñtá-ñtá, nú xǝnənù lə Kristo mə sigbə Mawu yé mədǝdǝ lə yé ñkúví mə.

Chapter 3

¹ Mí tǝjì ilə kafù miànñtǝwǝ qəkiwǝ káa? Míñ hínýán àmǝdǝdǝ yé wóéman qóqá nǝmí cǝ miàngbǝ, sigbə àmǝqóó nǝmí? ² Miàn wǝ, mí nyí miàn wóéma dǝdǝ, kə wǝ ñrǝn dǝ mián jì wó jì; kə wǝ ñhèn ùlə nya nyámə ná àmǝsiámə. ³ Í milə qə díisá bə yǝwǝé í nyí Kristo yé wóéman qǝká, kə cǝ miàngbǝ. Wó ñrǝn kídə ànú ñrǝci qəqə o vǝá kídə Mawu kǝlə agbəa yé gbongbɔn. Wóñ ñrǝn dǝ ànúñrǝnkpǝ jì qəqə o, vǝa dǝ àmǝyǝ nùñrǝnkpǝ jì. ⁴ Í mikpǝ kakádǝjì kə mí wǝqə lə Mawu mə tó Kristo jì ⁵ Miánñtá wó mún jə ná miàn tǝñún bíǝ əñqə cǝ mián ñtǝá gbǝ o kə mián jǝñǝnǝn cǝ Mawu gbǝ ⁶ Mawu í wǝlə bə mitǝñ nyí əkǝdǝdǝ yáyá yé dǝcǝvi wó. Ìlā nyí əkǝdǝdǝ kǝñ cǝ ñcǝñrǝn gbǝo vǝa kə cǝ gbongbɔn gbǝ; qó ànú ñcǝñrǝn wúnə nù, vǝa gbongbɔn yá nánə agbə ⁷ Ifià ədǝ kə jinə ákúá kə wó ñrǝn dǝ əkpǝ wǝjì- cǝ ñunti kǝkǝ mə kə wǝlə bə Israéli viwǝ nún tǝñún kpǝ Moósə yé ñkúvimə ganan-ganan o. Ìlā cagbə yé ñkúvimə yǝñtikǝkǝ, ñtikǝkǝ kə vá yinǝn. ⁸ Kèéé, mǝnə nyí ədǝ kə gbongbɔn an wǝnǝn àn? ⁹ Kǝnə ná əkúfiǝ cǝcǝ yǝdǝ kə lə kǝkǝ, zǝnəñə, jǝjǝ nyinyí ədǝ nán sugbǝ nú kǝlə jǝ'n ənyǝn jǝjǝ dǝ ñ nán lə ñtikǝkǝ mə o. ¹⁰ Cáá, ənú kə ñún wó kǝ zǝqǝkáá ñgbə lə kǝkǝ ò, cǝgbə ñtikǝkǝ kə xǝta néean. ¹¹ Đó ná əmúka dínə vá yí wǝ ñtikǝkǝqǝ hùun ənúkə lenə qə tegbə yé tǝ lǝwú. á gǝngǝn wú ¹² Nə mí wǝ kǝkǝqǝjì ñnan mǝnkúì qǝá hùun mí dǝjì dín. ¹³ Mí ñ lə sigbə Moose ənə o, kə cǝ ənú cǝn qǝəkia yé ñkúvi mǝ, cǝgbə Israéli viǝ ñ kǝaténún kpǝ yé ñkúvimə gǝnǝngǝn lə ñtì kǝkǝ kə va yinə yé vǝxǝ. ¹⁴ Vǝá wó ñunú nyányá ñ hun ò kǝkǝ vǝná əgbacá, ənú cǝcǝnǝ qǝkén an gbə lə qə lə əkadǝdǝ xǝxǝ tǝa yə nù kpǝkpǝ nu. ñhun ò ənú kə jǝa lə Kristo mə qǝkén í ibúnǝn lə ¹⁵ Vǝá əgbacá, gǝsiǝgǝmə kə wó lə hren Moose, ənúcǝnnú dǝkákpǝtǝ cǝn wó jì wó qə. ¹⁶ Vǝá nə amǝqǝká trǝ jímə vá əxótáà gbǝá, ənúcǝnnú án qəjú. ¹⁷ Áxótáà nyí gbongbɔn. Fiàxótáà yé gbongbɔn lǝá, vǝnǝ lə. ¹⁸ Mián wǝsée, kídə ñkúvi wó hunhun mə mián kpǝ áxótáà yé ñtì kǝkǝ. Wó lə trǝ mí lə ñtì kǝkǝ. qǝká rǝkpa mə, cǝ ñtì kǝkǝ yé gǝngǝn mə yí dǝ əbu mə, sigbə kə cǝ. axótǝ kə nyí gbongbɔnàn gbǝ ənə.

Chapter 4

¹ Í cǝgbə kə míxǝ ədǝ ñna í kə ilə sigbə míxǝ amǝnúvǝvǝá, əjì ñqə lə mián xo ò. ² Cǝgbə ñnatǝ, mígbə ñkpen mǝñwǝ kídə ənyǝn wawrawǝ. Mí ñlə nǝn agbə lə ñunú nyányán mə ò, í míñ trǝ Mawu nyǝn ò. Vǝá lə àdǝdǝ núnúma án, mí cǝ núán qǝkíwǝ nán amǝwǝ jímənyǝn nyányán lə Mawu yá ñkúví mə. ³ Vǝá nǝwǝ cǝn mián nyǝn nyǝngbɔn jíá, wó cǝñjì qəqə nə amə kǝlə kúwǝí. ⁴ Lə wǝtǝmǝán, xǝxǝámə yé Mawu cǝcǝn cǝn amə maxǝse wó gbongbɔn jí. Əvǝcǝtǝá, wó ñ' tǝñ' kpǝ ənyǝn nyǝngbɔn yé ñuntíkǝkǝ kə nyí Mawu yá nǝcǝnəmə an ò. ⁵ Í míñlə nú Mawu nyǝn ná mián qǝkíwǝ á, vǝá Kristo Yesu sigbə Áxótǝ, í mián ñtǝwǝ sigbə mián dǝcǝviǝ ná Yesu yé rǝnrǝn. ⁶ Đó Mawu qǝkén í núbǝ: «kanñqə lǝvá kǝ lə zǝubruwǝ mə,» í əkǝ lə mián jíwǝ mə, nə àna kǝkǝ Mawu yǝñtikǝkǝ yə ñunú nyányán, lə Yesu ñkǝ. ⁷ Vǝá míwǝ núxǝfi ina qə lə əcugbǝn wó mə, nə yǝmə nákǝ bə ñúnsen kǝlə gǝñngǝn dǝjía nyí Mawu tǝ vǝá ñ'nyí mián tǝ ò. ⁸ Ranmə kúmiǝ əmǝñsiamǝn nu, vǝá míñ cǝká ò. Ədǝyá nǝmí vǝ mǝñkpǝkpǝ kídə jíqə lǝmǝxǝ o. ⁹ Wó tí mián yomə nàna wǝ ñ'gbǝmíqə ò. Wó zín mí dǝ anyígbǝn vǝá wǝñ crǝn míó. ¹⁰ Mí xǝnə Yesu yé kú gǝsiǝgǝmə dǝ mián ranmə, kǝñ gbǝxǝ Yesu yégbə nán wǝdǝ lə mián ranmə. ¹¹ Mián wó kə lə àgbə wó á, wá cǝmí nə əkú gǝsiǝgǝmə dǝ Yesu yé rǝnrǝn tǝ gbǝxǝ ná Yesu yé gbə ná zǝ lə gǝtǝran wó mə. ¹² Cǝgbə inan tǝ, əkú lə dǝjì lə mián mə, vǝá lə dǝjì lə wó mə. ¹³ Vǝá míwǝ xǝsə yé gbongbɔn qǝká rǝkpa qə sigbə wó ñrǝn qə bə: «ñxǝsə, í nǝnə kə ñ lə xǝnu nə.» Mí xǝsə cá, í nǝnə kə milə xǝnu nə. ¹⁴ Mí nyán bə amə kə fǝn Áxótǝ Yesu a á vá fǝn mián wó cá kídə Yesu. Mí nyán bə á kprǝ mí kídə mí yí qǝəkia gblǝ. ¹⁵ Núsíanú lə cǝgbə mián tǝ kǝñ' gbǝxǝ, sigbə amǝnúvǝvǝ á qǝqǝ na amə sǝgbǝ á, ákpǝdǝdǝ vǝsǝwǝ á lə jì dǝjì lə Mawu yé ñtikǝkǝ mə. ¹⁶ Kǝí lǝnəán, əjì ñ dǝ á qə lə xo nǝmí ó. Nə í nyíbǝ lə gǝtǝramə cá wó crǝn mián, lə əmǝ- əmǝ án, wó trǝ mí ñkǝkə yí ñkǝkə jí. ¹⁷ Đó ranmə kúku hǝeqǝká gǝ qə wǝmǝ tǝa jranə mí dǝ lə ñtikǝkǝ mavǝ yé kpenkpen mə kə xǝta ná qəsíaqə mə. ¹⁸ Đó míñ' lə kpǝ ənúkə zǝ qǝá wó ò, vǝá mí lə kpǝ ənú mǝzǝmǝzə ó. Ìnú kə zénǝn wó ñ'ñenǝn dǝñdǝ í ó ənú kə ñ'zénǝn oá nǝnən qə yí ma.

Chapter 5

¹ Mí nyábə ná mián nyígbǝn kə jí mí lə àgbə ləa crǝn án, mí wǝ Mawu yé nǝnxǝ qə. Ama yǝlǝ ñ'tu àxǝ ñnan ò, vǝá ənyí àxǝ mavǝa qə lə jǝñkorí. ² Đó lə àzǝvǝ ñna gǝmə án gbǝnǝn hənhen í, lə hùun qǝqəmə bə wó cǝn jǝñkorí xǝ nǝmí. ³ Mí lə jǝú, qó nǝmí dǝeá, wó ná kpǝmí lə amǝámán ò. ⁴ Đó lə adǝdǝ mǝan, nə mílə azava ñna gǝmə án, mí gbǝnǝn hənhen, mílə sǝ vǝnə gǝññ'gǝn. Mí ñjì bə mián nǝn amǝámán ò. Kə, mí jí bə mián dǝonu, gbǝxǝ ná agbə na mí ənú kə kúnǝn án. ⁵ Amə kǝlə jramídǝ nə nǝnənú wǝá í nyí Mawu, kə nǝnǝn gbongbɔn kǝkǝ mí sigbə əzə dǝdǝ kə á vá vǝá ənə. ⁶ Hùun, mián lə nǝn

kàkádájí mæ gásiágàmè, mián nyeeen bé ná mīlè nǔntíranmæ án, mí dínjin dá Mawu gbɔ̃. ⁷ Ðo, mí læ zɔn læ x̣sè mæi v̄sà n̄nyí ɛnũkp̄kp̄ mæ ò. ⁸ Káəná, mí kádájí. Mí jíbè mián dínjin dá nǔntíran í mián nen kídá Àxótá. ⁹ Í míc̄ ɲna sè wɔ mián taqójínú, ná ì nyí bè mīlè nǔntíran ɲna mæ nōnmí àfííbú, ná mián nyōn nen. ¹⁰ Ðó mián wó sééé mián vá Cristo yé kojó zinkpin an ɲkɔ, gbɔ̃xó ná amæ síámæ ná ténún xɔ ɛnũkæ wó jradóde læ nǔntíranmæ ná ɛnyɔɛn nōmí ɛvɔɛn. ¹¹ Í, sigbæ ì nya sisi ná Àxót̄ d̄q̄e a, mí nyíán ɲtan̄ta, ìɲjì bè yémá náko læ mián jímənyányá wó mæ. ¹² Mí ɲlè tækp̄ bè mián zindé mián jì zəq̄kà dájì ò bə wóá c̄ɔ̄d̄q̄ læmæ námí vənəq̄ ò. Ké bon̄' mí námi ɛnyɔn jɔjɔ bə ɛjì na læ jɔmí dá mián ɲún, bə ná mián wɔ d̄ɔn̄'tí d̄e ná amækæ kíkəná wó d̄əkiwó càgbæ ɛnú kə nɔnɔn gànàgànà wɔ,v̄sà ɲ'nyí dá ɛnú kə læ jíməwò ɲún í ò. ¹³ Í n̄i nyí bə ɛtagb̄ ɲ' sɔgbè n̄mí án, Mawu tɔi; í ná ɛtagb̄ læ w̄d̄ɔ̄ ná mián,míán tɔi. ¹⁴ Ðó Kristo yé lɔnɔn læ tutu mí, ɛnú kə nánán míkádá ɛnúɲna jì; bə amæ d̄əká kú dá aməsiámæ ta í, càgbæ ɲna tɔ, aməsiámæ kú ¹⁵ Í Kristo kú dá aməsiámæ ta,kəà nyí ɛnə án amæ kə lagbè wòá ɲd̄ólá gbəncɔn agbæ ná wón̄táwó ò, v̄sà ná amæ kə kú í tr̄ɔ̄ f̄ɔn án. ¹⁶ Càgbæ ɲna tɔá, có ɛgbají, m̄ɲ' læ c̄ɔ nyɔn dá amədá ɲún ò càgbæ amæ wó ɲunú nyányán mayi ɲkɔtɔ, có d̄əcá xóxó mí kp̄ Kristo dá arɔkpa ɲnan jì. V̄sà, ífia m̄ɲ' læ c̄ɔnyɔn dá amədá jì tó arɔkpa ɲna jì ò. ¹⁷ Ká, ná amədá læ Kristo mæ án é tr̄ɔ̄ zun ɛnú wɔwɔ yéyé. ɛnú xóxó wó vá yí; kp̄; wó tr̄ɔ̄ zún nú yéyé. ¹⁸ ɛnú ɲna wó kəɲkəɲ cɔ Mawu gbɔ, ɛc̄mí sè wɔ d̄əká kídá yé ɲ'tá tó Kristo jì, ìi n'a mí d̄əká wɔwɔ yé dɔ. ¹⁹ Yé gɔmæ í nyí bə, Mawu læ c̄ɔ xíxáá wɔ d̄əká kídá d̄əəkía, kə ɲ' gbə læ c̄ɔ ɛd̄ə læ wó núv̄ɛen wó jì ò. ɛc̄ɔ d̄əká wɔwɔ yé gbədási námí. ²⁰ Ká wó cán mí sigbæ Kristo yé tohó nɔnt̄ɔ wó ɛnə, sigbæ Mawu læ wɔ yé ɲɔȳ tó mián jì ɛnə. Mīlè d̄ə kúkú ná mí càgbæ Kristo yé rɔnrɔn an tɔ, "mí wɔ d̄əká kídá Mawu," ²¹ ɛc̄ɔ Kristo sè wɔ v̄sà dá mián núv̄ɛen wó ta. Yé ì nyí amæ kə ɲ'wɔ núv̄ɛen kp̄á ò, é wɔnə càgbæ mián tr̄ɔ̄ zun Mawu yé səwɔwɔ læ yəɲ'tá mæ.

Chapter 6

¹ Kə ì nyí bə mí læ w̄d̄ɔ̄ dáədua, mīlè bíɔ̄ bə m̄ɲ' kú xɔ Mawu yé mənúnv̄v̄ gbəale ò. ² Ðó ɛlè núb̄ :«Gàxòxò vənəq̄áá mæán, ɲd̄óótó wɔ, í læ d̄əq̄ kp̄kp̄ yé ɲkəkə jíá, ɲ kp̄ádá ɛɲúwo.» Kp̄ Gàxòxò vənəq̄áá kə, d̄əq̄ kp̄kp̄ yəɲkəkə kə, ³ m̄ɲ' læ c̄ɔ àfɔkrənú d̄əken dá ɲkɔ námí ò, d̄ó m̄ɲ' jì bə wóá d̄igb̄ mián d̄ú ò. ⁴ Í v̄sà, læ m̄siam̄ nù, mí d̄ə d̄úsá bə mí nyí Mawu yé d̄ɔc̄v̄i ɲtán̄tá, læ vənə d̄əd̄é ɛnú mæ, læ ramæ kúkú mæ, læ gb̄j̄j̄gb̄j̄j̄ mæ, læ d̄òd̄ók̄p̄ wó mæ, læ aməxoxo mæ, ⁵ læ amə l̄l̄átú wómá, læ c̄òc̄ódá amə ɲún wó mæ, læ ɛd̄ɔ sɛɲj̄n sɛɲj̄n wó mæ, læ ɛzàndó mad̄n arɔn wó mæ, læ fífə mæ, ⁶ læ k̄k̄k̄ nyí nyí mæ, læ ɛnúnyányán mæ, læ jìgb̄j̄ngb̄j̄n bl̄èu mæ, læ amə wɔwɔ mæ, læ gb̄j̄ngb̄j̄n k̄k̄k̄ mæ, læ r̄ɔnr̄ɔn ɲ'tán̄tá mæ. ⁷ Mí nyí yé d̄ɔc̄v̄i wó læ ɛnyɔdodóá mæ, læ Mawu yé ɲúnsen mæ, læ ɛs̄j̄ yé huawɔnúwó wɔwɔd̄e mæ ná alɔɔunu kídá alɔm̄ɔn. ⁸ Mí læ w̄d̄ɔ̄ læ d̄òd̄ók̄j̄j̄ mæ kídá ɲunkpen mæ, læ amənyɔn v̄ɛen núnú mæ í kídá kàfukáfú mæ. Wó nú dá mián ɲún bə mí nyí amə br̄ətwó v̄sà gàn̄kə mí nyí àd̄òd̄ó n̄t̄ɔ̄ wó. ⁹ Mí w̄nə d̄ɔ sigbæ amə manyán-manyán wó ɛnə, v̄sà wó d̄əsi mí d̄ín; sigbæ amə kəlè kú wó ɛnə v̄sà mīlè àgbè; sigbæ amə kə wó d̄ɔnt̄ó ná wó ɛnə càgbæ mián núv̄ɛen wó tɔ kə wón̄' còkúfio nóó ɛnə. ¹⁰ Mīlè w̄d̄ɔkídá ramæ kúkú v̄sà læ jìj̄ mæ gásiágàmè; sigbæ wɔaməncɔn wó ɛnə v̄sà mí wɔ amə s̄ugb̄ nyí h̄t̄ɔncɔn, sigbæ amə ma wɔnú d̄e t̄ɔwó ɛnə v̄sà mí w̄n̄ú wó káúnk̄úɔn d̄e. ¹¹ Kòrentit̄ wó, mí nú àd̄òd̄ó wó sééé námí, í mián jì wó hund̄e gán̄gán. ¹² ɲ nyí mián wó í tú mián jì wó ò, v̄sà mián ɲ'táwó í xáxá læ mián d̄əkiwó mæ tó mián ɲ'táwó səsə læ ranmæ jì. ¹³ Ífia, læ d̄̄r̄id̄̄r̄i ɲtán̄tá mæán,(ɲlè xonu sigbæ d̄óq̄ d̄əviwó ɛnə) mí hun mian jì wó gán̄gán. ¹⁴ M̄ɲ' ká wɔ d̄əká kídá amə ma x̣sə wó ò. Ðó, d̄əká wɔwɔ kəà læ ɛnú jɔjɔ wɔwɔ kídá ɛnú majɔmajɔ wɔwɔ mæ? Í ɛkadódó kəà læ ɛnú k̄k̄k̄ kídá z̄uubru domæ? ¹⁵ Ðəká wɔwɔ kəà læ B̄lial kídá Kristo domæ? ¹⁶ ɛnú wɔ dáədu kəà læ amə max̣sə kídá amə kə x̣sə domæ? Ðəká wɔwɔ kəà læ Mawu yé d̄əxoxo kídá v̄d̄úwó domæ? Ðó mí nyí Mawu læəgb̄ȳ d̄əxoxo, sigbæ Mawu nú bə: «māán nɔn womə, í māán zɔn læ wó don̄domə; māán nyí wó Mawu, í wóá nyí ɛvinyə wó. ¹⁷ Càgbæ ɲna tɔ: mí d̄o læ wó mæ, í mian má.» Àxót̄ í nú: «M̄ɲ' káa t̄s̄alɔ ɛnú kə ɲ'kɔa ò, í māán x̣mí, ¹⁸ Māán nyí dàdà n̄mí, í mián nyí ɛv̄iwó ɲ», Àxót̄ ɲúnsent̄ í nú.

Chapter 7

¹ R̄ɔnr̄ɔn t̄ɔwó, kənyí bə míwɔ ɛzəd̄əd̄é ɲnan wó deá, mián kɔ mián d̄əkiwó ɲún læ núsianú kə x̄onədu mián nǔntíran kídá mián gbɔngbɔn. Mián læ kp̄r̄ k̄k̄k̄ d̄o læ v̄ɔnv̄ɔn ná Mawu mæ. ² Mí kp̄ tohó d̄əká ná mí! Mí ɲ' j̄iɲguə læ amə d̄əken ɲún ò. Mí ɲ' dákpa amə d̄əken ɲún gbo mián kp̄ɔgomə læ aməq̄ɛɲún ò. ³ ɲ nyí ná wá cò kúfio ná mí í wɛe bə ɲ læ nú ilá ò. Ðó ɲn̄ú váyi va bə mí d̄ó tohó d̄ə læ mián jì wó mæ; bə ná mián nɔn àgbæ nōnmí mián kú dáədu. ⁴ ɲ kádá mián jì s̄ugb̄ ò ɛjì læ j̄ɔɲ dá mián ɲún s̄ugb̄ ɛjì læ j̄ɔɲ tómə ná í gbə nyí mián ranmæ kúkú wó mæ cá. ⁵ Kə mí yí M̄àsəd̄òni d̄əcáá , mí ɲ' gbɔn læ mián d̄əkiwó mæ ò. Tónò nə ɲna, mí læ tó àh̄uà wɔ mæ læ gbəngbæ kídá v̄ɔnv̄ɔn læ jímə. ⁶ V̄sà Mawu kə d̄ón̄n ɛgan amækæ ranmæ kúwóá ɛd̄óoḡan mí tó Tító yé vává mæ. ⁷ ɲ nyí tó yé vává mæ d̄əq̄ ò í Mawu d̄óoḡan mí ò. ɛc̄ɔ Tító cá yé gándóámæ kə í xɔ có mián gb̄á gb̄. ɛ xonu n̄mí có mián rɔnrɔn ɲún, kídá mián xoməfien ɲún kídá mián d̄əc̄ɔ læ d̄əmə gán̄gán ɲ an. Càgbæ ɲnan t̄s̄á, ɛ v̄iv̄ín s̄ugb̄. ⁸ Kə ì nyí bə t̄in̄' wóéma kú ranmæ námíán, nya ɲ'c̄ɔ̄d̄ə læ jì ò. V̄sà ɲ sə vənə yá kənyí bə ɛc̄ɔ ranmæ kú mí an. V̄sà ranmæ kú mí ná gāmà d̄əi. ⁹ Ífia, ɛjì læ j̄ɔɲ. v̄sà ɲ' nyí càgbæ kə ranmæ kú mí taq̄óí ó, v̄sà càgbæ kə mián ranmæ kúkú á ná mián jímə t̄ɔtr̄í . Mí wɔ xoməfien k̄k̄k̄ kə í nyínáán, m̄ɲ' wɔnú gúgú d̄əken càgbæ mián tɔ ò. ¹⁰ Ðó xoməfien k̄k̄k̄ hənə jímə t̄ɔtr̄ kə kp̄r̄nə amə yidá d̄əq̄ kp̄kp̄ kə wón̄' sənə vənə d̄əta í. Gàd̄ò mæán, xíxáámæ yé xoməfien hənə ɛkú vá. ¹¹ Mí kp̄ càn̄càn gán̄gán kə xoməfien nyōn̄'gbin wɔ læ mian mæ an. Mián càn̄càn gón̄'gón̄' án gán̄gán í d̄əd̄úsá bə minyí amə man nyáàd̄əwó. Mián makádájí, mián bibi yén'yén' kídá mián j̄j̄i wó gán̄gán bə mián kp̄ bə ɛnyɔn jɔjɔ ná vāmè! Lə núsianú mæ án, mian ɲ'táwó mí d̄óók̄p̄j̄i bə mí nyí ɛd̄əmanyán t̄ɔwó læ ɛnyɔn ɲna mæ. ¹² Tógb̄ bə ɲ ɲrɔnú námí án, nyen ɲ' ɲrɔɛn càgbæ amə kə ɲ' wɔ baq̄a ò, nōnmí càgbæ amə kə d̄u núvoen yé ya ò. ɲ ɲrɔn nú càgbæ mián vənə d̄əd̄é ɛnú ná mián ná zé læ Mawu yé ɲkɔ. ¹³ Càgbæ ɲnat̄ í mí xɔ ɲúnsen d̄ódó. Gbə sè kp̄, mián ɲ'táwó gán d̄óámæ wóá, m̄igbæ læ kp̄ j̄j̄j̄ d̄əjì càgbæ Tító yé j̄j̄j̄ ta, d̄ó yé gbɔngbɔn xɔ fafá tó mian wɔ séé jì. ¹⁴ Ðó ná ɲ có mí sè d̄ə àb̄ á, ɲkpen ɲ' d̄ibr̄ ɲ ò.

Tónò a, sigbà núsianú kà mí nú ná mí an nyí àdòdò á, mián dǎki dódó déèji ná mí lè Títò gbǎá zun ɲ'tán'tá. ¹⁵ Yé rɔnrɔn ná mí gbà gánɲ'gán ká, ná í ɔɔɲun mián mǎ bubu í sigbà mi xɛ dó kídá vɔnvɔn kídá hùn hùn títì. ¹⁶ Élǎ vívǐ ɲ' dón kádá mian jí sùgbɔ.

Chapter 8

¹ Nɔnvíwó, mí jí bǎ mian ɲyáanú, có Mawu yé mǎnǔvǎvǎ kǎ lǎ wǎdɔ lǎ Mǎsǎdóni yé hámǎ wó ɲún. ² Lǎ wó ranmǎ kúkú wó dodókpǔ gánɲgán wó gamǎán, wó jijo gbàngo kídá wó yaɖuɖu sùgbɔ vá jí àdǔnmǎ nyɛn sùgbɔ. ³ Nkpǔ yé tohó dǔ wó cǔ wó ɲúnsenwó sǎ ná, í kǎgbǎ wúùgan wó ɲúnsenwó cá. Í tó wón'táwó jiji nu, ⁴ kídá kúkú dǎdǎ sùgbǎá, wó bíɔ có mián gbǔ bǎ mián ná yǎo ǎmǔnnu kpǔkpǔ bǎ yǎo cá yǎo á kpǔ ǎgomǎ lǎ xǔsǎtǔwó dǎá mǎ. ⁵ Ílǎ ɲ' vá mǎ sigbǎ mí bui dǔá ó, vǔà, kélékélé á wó ɲ'táwó cǔ wó dǎkiwó ná Àxótǎá, kídá mián wó cá sigbǎ Mawu jiji dǔá. ⁶ Kǎ, mí bíɔ Títò bǎ ná wǎ àdǔnmǎ nyǔnyǔn yé dǔi lǎ mian gbǔ sigbǎ í tǔjǐ ǎnǎ. ⁷ Vǔà sigbǎ mí wǎnǎ núsianú lǎ xǔsǎ mǎ, lǎ nuxó mǎ, lǎ ǎnǔ nyányán mǎ, lǎ vǎvǎdǎdǎ ǎnǔ mǎ í lǎ mián rɔnrɔn kǎ mí dǔ ná mián, mián nɔnɲun cá í yɲkǔ lǎ ǎnǔ nyɛn wǎwǎ dǔ inan mǎ. ⁸ Nyǎ ɲ'lǎ zín dǎ mian jí ò, vǔà, ɲlǎ núulá í sǎ lǎ dǔ ǎkpǎ mián rɔnrɔn yé vǎvǎdǎdǎ jí í sǎ lǎ sǔ kídá amǎ dǎá wó vǎvǎdǎdǎǎnǔ. ⁹ Í cá, mɲnyán mián xótǔ Yesu Kristo yé mǎnǔvǎvǎ. Ná igbǎ nyí hòtǔnɔn cáá, ǎcǔ dǎǎkia sǎ wǎ wǎamǎnɔn í tó yé wǎamǎnɔn nyínyíán jíá mian zun hòtǔnɔn. ¹⁰ Tó ɲuna jíá, mǎán vá xòtódǔ námi ná mǎ kpǎdǎ mian ɲún. Éxo dǎká kǎ, ɲ' nyí dǎdǎ bǎ mí tǔ ǎɲ'dǎ wǎwǎ ò vǔà mí dǔ rɔnrɔn kídá jiji bǎ yǎwó á wǎɛ, mian wó cá mí vá lǎ yé vǎxó sigbǎ mián tánɲún ǎn.

¹¹ ¹² Ná mí dǔ jiji bǎ yǎo á wǎdǎá, ǎnǔ jiji kídá ǎnǔ nyǔɲ'gbin í. Édǔá nɔn ǎnǔ kǎ amǎ dǎká wǎdǎá jí í ɲ'kǎá nyí kǎ ɲ' wǎdǎá jí ò. ¹³ Édɔlǎ ɲ'nyibǎ wǎ sǎ wǔ nyɛn ná amǎ dòo í cǔ ǎgbǎn dǎ mian jí ò, vǔà kǎ ǎnǔ wó ná sǔ. ¹⁴ Mian jidǎjǐ gǎalámǎtǔ ná wǎ mián jiji wó. Dǎǎdǔá, ná cǎgbǎ wó jidǎjǐ ná tánɲún wǎ mián jiji wó í ná sǔsǔ na le. ¹⁵ Sigbǎ wó ɲrǎɛdǎ bǎ: «Amǎ kǎ wǎdǎ sùgbɔ ɲ' wǎ ǎɲdǎ dǎ kǎkǎ ò; í amǎ kǎ wǎ hǎɛdǎkǎdǎ á ɲ' jínǎ ɲ'dǎ dǎkpín ò.» ¹⁶ Wǎdǔ í mián dó ná Mawu kǎ cǔ rɔnrɔn fǎá kǎ ɲ jí námi dǎ Títò yé jimǎ. ¹⁷ ɲ' nyí bǎ ɲ' rɔn mián biɔbíɔ dǎdǎ í ò kǎ é dǔ jiji gánɲgán ná ǎsǎ wǎɛ. É vá mian gbǔ tó yǎɲtǎ yé nújro mǎ. ¹⁸ Mídǎ kídá nɔvǐ kǎ Mawu yé háwó lǎ káfú ná Mawu nyɔn núnú ǎn. ¹⁹ Kǎgbǎ wúá, Mawu yé háwó í cǎɛn bǎ ná zɔnmǔn kídá mí ná ǎwǎ àdǔnmǎ nyɛ yé dǔ ɲna. Ílǎ ná Àxótǔ ɲtǎ yé ɲtǐ kǎkǎ, kídá mián jiji ná kpǎkpǎɲún. ²⁰ Mǐ lǎ gbǎǎnǔ lǎ ɲúntǎtǎ gbe, kǎ amǎ dǎ á dɔnnyɔn kídá mí dǎ ǎnǔ nǎnǎn fǎá kǎ mí lǎ jǔa ɲún. ²¹ Mǐ jínǎ kòkò bǎ mián wǎnǔ kǎ dǔ búbúá, ɲ'nyí dǎdǎ lǎ Àhótǎá yé ɲkǔ ò, kǎ vǔà lǎ amǎó cá ɲkǔ. ²² Mǐ dǔ nɔnvǐ bú cá kídǎwó. Mǐ dóɛ kpǔ í mí kpǔɛ bǎ ǎfi xǎxǎ dǎ lǎɲún lǎ ǎdǔ dǎsǎdǎ mǎ. Í fǐfǐ, ǎyínǎ mǔnǐjǐ sùgbɔ cǎgbǎ kǎkǎdǎjǐ gánɲgán kǎǎdǔ ná mián. ²³ Títò yǎá, é nyí tɲ' vǎatǔ í nyí tɲ' kpǎdǎɲún tǔ lǎ dǔmǎ ná mí. Mián Nɔnvíwó yǎá, Mawu yé hámǎ wó í dǔwó. Wó nyí ǎnǔ dó amǎ dǎǎjǐ ná Kristo. ²⁴ Hùun mí mián dǔsǎ mián jijo kpǔkpǔ yé taɖójínú námi ná Mawu yé hámǎ wó.

Chapter 9

¹ Kudǎ amǎkǎkǎ wó kpǎkpǎdǎɲún hácoco ɲúán, ǎlǎ vǎvǎdǎɲ sùgbǔ bǎ mǎn ɲrɔnú námi. ² Dǔ, ɲ nyán mián rɔnrɔn fǎá kǎ ɲ sǎ kǔnǎ dǎǎkinyɛn dǎǎjǐ lǎ Mǎkǎdóni tǔwó gbɔ. ɲ núnǎwó bǎ Àcáyǐ sùgbǎ có kǎkǎ kǔnmen í mián bíbǐ í tutu amǎ sùgbɔ lǎ wómǎ bǎ wǎá wǎ ɲ'dǎ. ³ Ntájú dǔ nɔnvíwó bǎ kǎfúkáfú kǎ mí cǔnǎ mí ɲ'kǎá nyí gbǎalǎ ò í ná mian nɔn gbǎǎsǔsǔ, sigbǎ ɲ núu xóxó ǎnǎ. ⁴ Mǎǎnǎ ò, á nyí ɲkpen námi, ná ɲvǎ kídá mián nɔnvǐ Mǎkǎdóni tǔwó, (nyǎɲ' lǎ nú ǎnyɔn dǎ có mian ɲún ò) min' sùgbǎdǎ ò. ⁵ Cǎgbǎ ɲuna tǔá, ɲ kpǔbǎ ǎlǎ vǎvǎdǎ bǎ wǎá dǔ nɔnvíwó dǐdǐ mí bǎ wǎá kpǎdǎ mian ɲún ná mian kpǎdǐ ǎnúnǎnǎ kǎ yé zǎ midǎ námiwǎá; bǎ ná ǎnǔ nǎnǎ ɲunawó wǎ sùgbǎ, lǎ jǔjro nyǔnɲgbin mǎ vǔà ɲ'nyí amǎjǐ zínzín í ò. ⁶ Mǐ nyɛn bǎ: amǎ kǎ dóonú hǎɛdǎkǎ á ɲǎǎnǔ hǎɛ dǎká, í amǎ kǎ dóonú sùgbǎá á ɲǎǎnǔ sùgbǎ. ⁷ Hùun amǎsǎmǎ ná ná ǎnǔ sigbǎ yé jí xonu nɛɛ mǔn. Kǎ amǎdǎ ɲ' kǎá náanú kídá vǎvǎsǎ kídá zínzín dǎ amǎ jí ò. Dǔ Mawu rɔn nǎ amǎ kǎ nǎnǎǎnǔ kídá jijǎ. ⁸ Í Mawu yé mǎnǔvǎvǎwó á gban kǔdǎ mian jí, cǎgbǎ lǎ ǎnǔ dǎsǎdǎ mǎán, ǎnǔwó náǎ sùgbɔ lǎ mian sí ná ǎdǔ nyǔnɲgbin wǎwǎ. ⁹ Sigbǎ wó ɲrǎɛdǎ bǎ: «É mǎn yé dǔkuwó í ná wǎamǎnɔn wó.» Yé jǔɔnyínyí leɖɛ tegbɛɛ. ¹⁰ Amǎ kǎ nǎn ǎnǔkúdódó yé dótǎ kídá kpǔnnɔn kǎ à qua, á vá ná í wǎɛ bǎ ǎnǔkú á jí dǎjǐ. Á jí mián jǔɔnyínyí yé núkú dǎjǐ. ¹¹ Á wǎ mián jí dǎjǐ lǎ ǎmǔn dǎsǎdǎ nu cǎgbǎ mian yɲkǔ lǎ mián núnyɛn wǎwǎ wó mǎ, í ná amǎ sùgbɔ ná dǎǎkpǎ ná Mawu. ¹² Dǔ ǎdɔɲnan ɲnǎn xǔsǎtǔwó hinyán wó dǎdǎ ò. Í cáá ǎgbǎ nyínǎ jijo kídá ǎkpǎdǎdǎ vǎsǎ ná Mawu. ¹³ Sigbǎ amǎwó káfúmi dǔéá, mian vá dó Mawu yǎɲkǔ dǎǎjǐ tó mián bubu dǎdǎ Kristo yé nyɔn ɲún. Mián gbǎvǎ dó Mawu yé ɲkǔ cǎ dǎǎjǐ tó mián dɔnmǎ nyǔnɲgbin yé nú nǎnǎ jí náwó kídá amǎ dǎkǎdǎkǎ. ¹⁴ Lǎ rǔnrǔn gánɲgán kǎ wó dǔ námián, wólǎ xodǎ námi. Wó lǎ wǎ ilǎ cǎgbǎ Mawu yé mǎnǔvǎvǎ gánɲgán kǎ lǎ mian jíá. ¹⁵ Wǎ káfú Mawu yé ɲkǔ cǎgbǎ yé nú nǎnǎ manyán núnú.

Chapter 10

¹ ɲnyǎ, pǔlù, ɲlǎ kprǎanú mí, tó Kristo yé dǎki bubu kídá yé dɔnmǎ fǎfǎ jí. ɲnyínǎ amǎfǎfǎ ná ɲlǎ kídá mí, vǔà ɲwǎnǎ cǎncǎn dǎ mian ɲún ná ɲ dɲɲɲn dǎmi. ² Nɖǎnǎ kúkú námi, ná ɲlǎ dǎ lǎ mian domǎ, nyǎ ɲ dǔlǎ hinyán ɲúnsen dódó kǎkǎdǎjǐ tǔ ò. Vǔà ɲ bui bǎ nǎán vá hinyán bǎ wǎá dó ɲúnsen ná ɲ dǎ ɲkǔ amǎ kǎ lǎ bui bǎ mí lǎ nɔn ǎgbǎ lǎ ɲúntǐranmǎ wó. ³ Kǎǎ nyibǎ mǐlǎ zɔn lǎ ɲúntǐranmǎ íá, mǐn dǔlǎ wǎ àhùà lǎ ɲúntǐranmǎ ò. ⁴ Dǔ àhùàwǎnǔ kǎ mí sǎlǎ wǎ ahuaa ɲ'nyín ɲúntǐrantǔ í ò. Kǎ, wó wǎ Mawu yé ɲúnsen dǎkǎdǎ bǎ wǎ sǎ crǔn gbǔnɲgbin mǎ ɲúnsen gánɲ'gan wó. Wó kpǔnǎ ǎgǎn dǎ vǐxò nyɔn dadǎ ɲkǔwó jí. ⁵ Mǐlǎ crǔn ɲúnsen dǎsǎdǎ kǎ cónǎ dǎ Mawu nyányán ɲún cá. Mǐ cǔnǎ tamǎ bubu dǎsǎdǎ kǎ á có dǎ Kristo yé bubu ɲúán. ⁶ Í mí sùgbǎ bǎ mián dǔntǔ ná amǎ mabu yé nú wǎwǎ dǎsǎdǎ kpǔ wó, zǎdǎkǎ ná mián mǎbubua nyǔn sǎɛ. ⁷ Mǐ kpǔ ɲunú nyǔnɲgbin krékré có ǎnǔ kǎ lǎ ɲkǔ ná mian ɲún. Ná amǎdǎ nyɛn bǎ yé lǎ ná Kristo a, ná dǔ ɲúin bǎ kǎ yé lǎ ná Kristo a, mián cáwó mí lǎ nyɛn. ⁸ Dǔ ná í gbǎ nyín bǎ ɲ dónǎ dǎǎkinyǎ dǎǎjǐ hǎɛdǎkǎ dǔdǔ có

mían ce kpakpa, kə mían xótɔ́ námi bá mían sé tu mí dǒá í ɲ'kàá nyín né mían sé crɔ́n mí ò a, nyə ɲ'kàá du ɲunkpen ò. ⁹ Nyə ɲ' lə jí bá inan ná nɔn sigbə bá ɲlə zín dé mian jí tó tíɲ' nú ɲɔɲrɔn wó ɲún ò. ¹⁰ Dó amə də wó lə nú bá: «wéma wrándíqá ina wó lə vɛ́nvéqá í kpɔ́ɔgan . Vɔ́à lə gòtáa, é nyín gbɔ́jɔ́gbɔ́jɔ́tɔ́ í yé nyɔn wó ɲ' jə bá wóá sə ò.» ¹¹ Ká amə ɲuna wó mɔ́nkúí ná lə sə ənú kə mí nú dé mían wéma kə mí ɲrɔn díqá wó gɔ́mə kə mí ɲ'le cáò ,ənú ɲnan í mían wə kə mí ləa. ¹² Mí ɲ'yi bá wá wə mí dé dǒqó nu nɔ́nmí wá cɔ́ mí sé sɔ kídə amə kə kánəfú wóqəki wó ò. Vɔ́à né wó lə cɔ́ aməqá jɛ́ dé amə qéá ɲún í lə cɔ́ amə qé sɔ kídə amə qéáá, wón' wə ɲunúnyányán qe ò. ¹³ Gásiágamə an, mí ná lə kíkə mían qəkiwó dǎəji zen ləɲún ò. Tónvò nə ɲuna án, mían nɔn ríxo kəjí Mawu cɔ́ mí dóá, ríxo kə dɪɲɪdɪn bóó dé mían. ¹⁴ Cáá, mí ɲ' yi mían rího wó ɲgbə ò, kə mí kədə mian ɲúan. Mí nyín amə kəlákələ tɔ́wó í vá kə dɪɲɪdɪn dé mí í kəmi wə Kristo yé nyɔn deá. ¹⁵ Míɲ' dó mían qəkiwó dǎəji tó ríxo ɲún cò amə qéáwó dɔ́ɲún ò. Tónvò, kə í nyí bá mían xəsə lə cin dǎjía, mí lə kpɔ́wɔn, mían ɲtáwó bo dɔ́ lə kəkə dǎjɪ í lə gbə nɔn yé ɲtántá yé ríxowó mə. ¹⁶ Mí lə nɔnta kpɔ́ ɲna cəgbə mían tɔ́ɲún lə kaka Mawu nyɔn né əgbə nyí nútómə kə lə àkpádəká né mí ò. Mí ná vá lə dó mían qəkiwó dǎəji dé ədɔ kə mí wə lə aməbúwó nyígbanjí. ¹⁷ «Vɔ́ né amə kə á dó qəəkia dǎəji, ná dó qəəkia dǎəji lə Axótɔ́á mə.» ¹⁸ Dó ɲ'nyí amə kə lə dɔ́dɔ qəəkia í wó dókpɔ́ ò. Gànɲká, yéé nyí amə kə Axótɔ́á lə dǎá.

Chapter 11

¹ Njí bá mian xə cukú qòó lə tin' kónɲta mə. Vɔ́à milə xəɲ ɲtántá. ² Dóá ɲlə huannún dé mian nu. Nwə Mawu yé ɲúnhuan qe námi, qó ɲcɔ́ àgɔ́ mí né ɲúncu qəká. Nǎəzə bá mán cɔ́mi dǎsá né Kristo sigbə amə lə alɔ́jɪ ɲtántá ³ Vɔ́à ɲlə vɔ́nvɔ́n námi dé qəkárɔ́kpa, sigbənə ədàn brə Évə tó yé yə wə wə mə ənə, mian tamə bubu wó .Nkàa trɔ́ lə Kristo yé nyɔn vɛ́vé kə nyí əcimatɔ́á yé yomə ò. ⁴ Mían cɔ́e bá aməqá vá lə nú Yesu bu yé nyə námi sé wú Yesu kə yé nyə mí nú né mí ənə. Nɔ́nmí mían cɔ́e bá milə xə gbɔ́ngbɔ́n kə tónvò nə kə mí xəa. Nɔ́nmí mían gbə cɔ́e bá mí xə Mawu ənə, nyɔn bú kə tónvò nə kə mǐxəa. Mí lə dɔ́n ənú ɲuna wójí kəkə. ⁵ Hùun, ɲ lə bui bá nyə ɲ' nyín gɔ́mə nɔntɔ́ né amə kə wó bui bá wó nyí Yesu yé dǎkpɔ́rivi nyɔ́ɲɲgbian wó. ⁶ Vɔ́à né nyəɲ' nyányɔn dǒó cáá, əqí Mawu nyɔn yá ɲ nyee. Lə núsianú mə kídə nɔ́nɔ́nmə qəsiáqə məán, mí ná mí ⁷ Kəɲ bubu qəəqkinyə bá má dǒo dǎəji qəə ɲjagɔ́ia? Dó ɲ nú Mawu nyɔn né mí fàa. ⁸ Nfi Mawu há qóo í cɔ́ wó kpəkpádə aməɲún sé wə né mi. Kə ɲ lə hɪnyán mə lə mian domə án, nyə ɲ'nyín əgbàn nə amə qəken ò. ⁹ Dó nɔnví Mákédóni tɔ́wó í wəɲə tin' hɪnyán wó. Lə núsianú məán, nyəɲ' jí bá mán nyín əgbàn nəmi ò, í mán lə wəe nyee ənə tegbɛe. ¹⁰ Sigbə Kristo yé nyɔn dǒdó lə mənɔ́án, wó ɲ'kàa jí amə dǒdó dǎəji dəkpɪn lə Àcáyi nútowó mə ò. ¹¹ Í cəgbə núkeé tɔ? Nyəɲ' rɔn mían nyɔngbɔ́ ía? Mawu nyee. ¹² Í ənú kə ɲlə wəa qəə, mǎán yijí í lə wəəə, cəgbə má qə tin' kakádəjí jí bá wá xonu cò əɲúnyəən kídə kakádəjí cəgbə kə wá kɔ́ wó qəki wó dǎəjía (cəgbə wóá cɔ́ wó sigbə ədɔ qəká wɔ́tɔ́ kídəmi ənə). ¹³ Dó amə ɲnan wó mɔ́nkúí wó nyín Yesu yé vixə yé núkprátɔ́wó, ədɔ wɔ́tɔ́ kə brənə amə wó. Wó cɔ́nə wó qəki wó trɔ́nə Yesu yé Póstóló wó. ¹⁴ Í ɲ'fián ò, dó sátànə ɲtá trɔ́nə zun dǎl kəko. ¹⁵ ɲ nyí ənú fián mə gánɲgán qə í ò né yé súbɔ́vɪwó cá lə trɔ́ zun súbɔ́vɪ dǒdó wó. Wó vɔ́wəə ácɔ́ wódɔ́ wəwə wó gbe. ¹⁶ Ntrɔ́ lə nú, aməqə ɲkàa bui bá yin' tagbɔ́ ɲlə wɔ́dɔ́ ò, vɔ́à né í nyin ənəán, mí xəɲ sigbə amə ma wɔ́tagbɔ́qə ənə cəgbə mán tɔ́ɲ' dó qəəkinyə dǎəji hɛəqəká. ¹⁷ Ənú kə ɲ lə nú dǎ kakádəjí kə dǒdó dǎəji ləmə ɲúan, Axótɔ́á ɲ' sé kəò, vɔ́à ɲlə xonu sigbə amə ma wɔ́ tagbɔ́qə ənə. ¹⁸ Dó amə sùgbə dónə qəəkia dǎəjí cəgbə ɲúntiran tɔ, nyə cá mán dó qəəkinyə dǎəji. ¹⁹ Dóá mǐxəə amə ma wɔ́ tagbɔ́qə wó kídə jijɔ́. Mian ɲtáwó mí cin lə ɲunú nyányán mə. ²⁰ Dó mǐxəə amə kə cɔ́nə mí, sé wəɲə yé mə xəxəə, né ilə zán mí, né ilə kpɔ́ bá yə wúugan mí, nɔ́mí né ilə xótómə námi. ²¹ Əɲun lə kpənɲ bá má nú bá mí nyín amə gbɔ́jɔ́ wó sùgbə bá mían wəɲə. eɛen, né amə qə lə kíkə qəəkia dǎəji (ɲlə xonu sigbə cukúnɔn ənə), nyəcá mǎán kíkə qəəkinyə dǎəji. ²² Wó nyí Hébrui tɔ́wó ía? Nyen cá. Wó nyín Ísrəel vɪ wóá? Nyen cá. Wó nyín Abrahàm yé jijimə vɪ wóá? Nyen cá. ²³ Wó nyín Kristo yé súbɔ́vɪ wóá? (Nlə xonu sigbə amə ma wɔ́ tagbɔ́qə ənə.) Nnyii sé wú. ɲ nɔn ədɔ seɛɲɲún- seɛɲɲún wó mə, lə gəkpáwó sùgbə mə, lə xòxò kə tónún dí wó mə, í ɲdónəəgo əkú fəkú sùgbə. ²⁴ Lə Yúdà tɔ́wó gbɔ́á, ɲxə «Hòoka ədi dəká wó.» Zəətɔ́n . ²⁵ Wó xəɲ zə́tɔn kídə átí. Wó dəkpəɲ zə́qəká. Njúb kídə tɔ́jɪ hún zə́tɔn. Nwə əzan qəká kídə ɲkəkə qəká lə əxu yé dondomə. ²⁶ Nwə mɔ́nzɔ́nzɔ́n wó dənu, ɲ nɔn əfəkú mə lə ciwó mə, lə əfəkú mə tó frafitɔ́wó jí, lə əfəkú mə tó nyə ɲtá yé dumə tɔ́wó jí, lə əfəkú mə tó amə ma xəsə tɔ́wó jí, lə əfəkú mə lə dūgan mə, lə əfəkú mə lə zə́gbə nyígban jí, lə əfəkú mə lə əxu jí, lə əfəkú mə tó vixə nɔnví wó jí. ²⁷ Ntə ədɔ seɛɲɲún- seɛɲɲún kídə ayaququwó mə, í lə əzan sùgbəmə ɲɔn mandón- mandón, lə fifé kídə cikmə mə , gásiágamə lə nubábrá mə , lə vùvɔ́ kídə amán- amán nɔnɔn mə . ²⁸ Í, lə ɲnɔn wó séé ɲgbəá ɲkəɲkə wó zínɔ́n dǎəjinyə ná tin' jidəqə dǎ Mawu ha qəsiáqə ɲún. ²⁹ Məen í gbɔ́jɔ́, í ɲ'nyín nyə ò? Məen tutu amə bú dé ənúvɔ́en mə, í nyə ɲ'tɛ zò ò? ³⁰ Né ɲdóá kɔ́ qəəkinyə dǎəjía, mǎán vá kɔ́ qəəkinyə dǎəji cəgbə tin' gbɔ́jɔ́gbɔ́jɔ́ wó ta. ³¹ Mawu kə nyín dǎdà nə Àxótɔ́ Yesu Kristo, amə kə wó dó dǎəji sé yi mavəa, nyán bá nyə ɲ' lə xoví ò. ³² Lə Dàmási a, əfio Arétas yé du dɔ́ nu nɔn tɔ́ nán wó lə cɔ́ Dàmàsítɔ́ wó dua cəgbə né wá ləɲ. ³³ Vɔ́à wó cɔ́ɲ dé kisi qəká mə í qɪɲ tó feteri nu lə əgri gəmə, í ɲ qə lə yé sí wó mə.

Chapter 12

¹ Mǎán tɔ́ɲ' kíkə qəəkinyə dǎəjí, vɔ́à nyə ɲ' lə du əɲqəken lə mə né ɲ lə wəe ò. Vɔ́à mǎán vá vá əɲunvə kídə qəqədiisá wó kə cò Àxótɔ́a gbɔ́á gbɔ́. ² Nǎəsi ɲíncu qəká lə Kristo mə kə, əxo wíina sɔ́ɲɲ' kə, əjɪ jɔ́e né jɪɲkorí ámətɔ́antɔ́, né í nyín yé kídə yé mətiá nɔ́mí tónvò nə yé mətiá í, nyə ɲ' nyán ò, Mawu yá nyán. ³ Í ɲ nyán bá ɲúncu ɲunnan (Nɔ́mí yé mətiá nɔ́nmí tónvò nə yé mətiá í, nyə ɲ'nyá ò, Mawu nyán) ⁴ wó cɔ́e yi pàràdisə mə í lə sə gbɔ́ngbɔ́n mə nú gánɲgán wó cəgbə né amə qəsiáqə ná tɔ́ɲún nú. ⁵ Nlə kídə qəəkinyə, cəgbə amə ɲúnan mɔ́nkúí. Vɔ́à nyə ɲ' kàa kíkə qəəkinyə cəgbə nyəɲúntá tɔ ò, nəəgbə cəgbə tin' gbɔ́jɔ́gbɔ́jɔ́ wó ta qó í. ⁶ Né ɲ jíbə má kíkə qəəkinyə dǎəjía, nyə ɲ'dóá nyí tagbɔ́ kúkú tɔ́ ò; qó mǎán kə nú ədòdó. Vɔ́à mǎán kə cɔ́e dǎ qəəkinyə jí í nyə nán kíkə qəəkinyə dǎəji, bá né amə qəkin ɲ' kàa qó xəsə baqə dǎ ɲkə nə ənú kə wó

kpɔ́nə dá ə́júnə nɔ́nmí kə wó səsə có ə́júnýəan. ⁷ Mǎán kpɔ́ dǎəkɪnyə bə nyə ɲ' ká gbə kíkə dǎəkɪnyə dǎəji cǎgbə dǎdǎ diísá wó nɔ́nɔ́nmə man nyán tané wó. Kéənǎán, nyə ná dǎ kídá amə dǎki dódó dǎəji ò, dǎ wó nán ə́júnja dǎká dá ranmə, sátàná yə mə dǎdǎ ná àvǎ cáká ɲ, ná nyə ɲ' ká vá zun amə kə kíkénǎ dǎəkia dǎəji dǎdǎ ò. ⁸ Nǎdǎ kúkú ná Ahótǎ zǎtɔ́n cǎgbə ɲnan tɔ, bə ná wá gbəe yi lə gbənyə. ⁹ Vǎǎ é nún bə, > Gà ɲunan mə mǎán ténún wə àkǎ sùgbə dǎ tin' gbəjɔgbɔjǎ jí, cǎgbə Kristo yə ɲúnsen nán nɔ́n mǎnyə. ¹⁰ Ká ə́ji lə jɔɲ, lə tin' gbəjɔgbɔjǎ wó mə, lə ə́zúwo mə, lə cǎkǎcákáwó lə tǎtǎkpɔ́wó mə kídá lə ə́nuxaxawó mə, ná Kristo; dǎ gǎkəmə ɲ gbɔjǎ, gǎjuna mə í ɲ kpɔ́nə ə́gan. ¹¹ Nǎtrǎ zun amə ə́tagbɔ́ manɔ́nsítǎ! Mí zín dǎəjinyə í, dǎ mianwó í dǎ lá kə dǎɲ. Nyə ɲ'lə ə́gǔmǎ nə Āpóstolò xǎǎfi ɲunawó ò, vǎ gǎnɲkǎ nyə ɲ'nyín ə́ɲdǎ ò. ¹² Āpóstolò yə dǎsi ɲtǎɲtǎwó zǎ lə mian mə lə jǎgbɔ́dǎ mə, tó dǎsiwò, ə́nǎ jǎɲún kídá ə́mlimǎnu wó jí. ¹³ Dǎ, lə nú kǎə wó mə í mi ɲ' lə vǎnvǎdǎ lə sigbə Mawu há dǎáwó ə́nǎ, tǎvò bə nyə ɲ' nyín ə́gbàn nə mí ò, dǎ ɲ' nyín mǎán nú nɔ́n amǎsi í ɲ lə jí ò, mian ɲtǎwó í ɲ lə jí. Dǎ, dǎvǎwó ɲ' dǎǎ jɔ́nú ná wó jǎtǎwó ò; kǎ tǎvǎ, ə́jǎtǎwó í dǎǎ jɔ́nú ná wó xiwó. ¹⁵ Mǎán zǎn ə́nǎ fǎǎ, í mǎán zǎn dǎəkɪnyə nə mǎán kpǎrí wó. Nǎ ɲ rɔ́n mi sùgbǎ, mǎán rɔ́nɲ hǎdǎkǎǎ? ¹⁶ Vǎǎ, sigbə í lə dǎǎ, nyə ɲ' gbə nyín ə́gbàn nə mí ò, vǎǎ kǎ í nyín bə ɲ nyán ɲunú sùgbǎ, ə́nyə í lə mi kídá bǎbí. ¹⁷ N' kpǎɔ́gomə lə mian ɲún tó amə dǎká kə ɲ dǎ dǎdǎ mian wó domǎtɔ́ dǎká. ¹⁸ N' dǎdǎ Títò bə ná yi mian gbɔ́ í ɲ dǎ amə bú kídǎ. Títò kpǎɔ́gomə lə mian ɲún? Dǎé mí ɲ' zɔ́n dǎ dǎkǎrɔ́kpǎǎ? Dǎé mí ɲ' zɔ́n dǎ ə́fɔ́tǎhó dǎká wó jǎǎ? ¹⁹ Dǎé mí kǎdǎjí bə lə gǎxǎxǎ ilǎ sééé mə mí lə hɔ́n mǎán dǎkiwó ta lə mian gbǎǎ? Lə Mawu yə ɲkǎǎ, lə Kristo mə, mí xonu có núsianú ɲún nə mǎán ɲúnsendǎámə. ²⁰ Dǎ ɲ lə vǎnvǎn bə nə ɲ vǎvá nyə ɲ'kǎǎ vá kpɔ́ mi sigbə ɲ lə jǎdǎǎ. Nlǎ vǎnvǎn bə mí ɲ'kǎǎ vá kpɔ́n sigbə mí jǎdǎǎ ò. N' lə vǎnvǎn bə nyə ɲ'kǎǎ kpɔ́ ə́nyɔ́ndɔ́ndɔ́n wó ò, ɲúnhuan, xomǎfiɛn dǎdǎ, amə dǎkǎtǎ jǎjí wó, nuxó vǎɛn xoxo, kíkə dǎəji kídá cǎkǎcákáwó ò. ²¹ N' lə vǎnvǎn bə nə ɲ trǎvǎǎ, tin' Mawu ɲ' abe dǎ ɲkpen ɲ lə mǎán ɲkǎ ò. Nlǎ vǎnvǎn bə ranmə ɲ' kǎǎ kún dǎ amə sùgbə kə wə núnvǎn wó ɲún ò kídá kə wó ɲ' trǎjǎmǎ lə ə́nǎ makǎmakǎ, lə gbɔ́dǎndǎn yǎkǎyǎkǎ kídá vivísǎə jǎjǎ kə wó wə wó mə.

Chapter 13

¹ Zǎtǎntǎ kə ɲ kǎǎ vá mian gbɔ́ kǎ. Wǎǎ jro amǎbre ha mə tó amə ə́mǎvǎ nǎmí amə ə́mǎtɔ́n yə dǎsǎdǎdǎ jí. ² N' nú nə amə kə wə núnvǎn wó, kídǎ amə kpɛtǎíwó, kə ɲ vá ə́vǎtǎtǎ, í ɲ gbə lə nú kǎ: Nǎ ɲ gbə trǎ vá kǎǎ nyə ná sǎ kǎwó ò. ³ Nlǎ nú ə́nǎ nə mí dǎ mí lə jí ə́kpǎdǎjí nú bə Kristo lə xonu tó ə́jinyə. N' nyín amə gbɔ́jǎ dǎ mian ɲún ò; bǎɲún é dǎ ɲúnsen dǎ mian ɲún. ⁴ Dǎ, wó kreɛn cǎgbə yə gbəjɔgbɔjǎ ta, vǎǎ é lə ə́gbǎ tó Mawu yə ɲúnsen mə. Dǎ mǎán cá mí gbɔ́jǎ lə yǎ mə, vǎǎ mǎán nɔ́n ə́gbǎ yí dǎǎ kídǎ tó Mawu yə ɲúnsen jí, lə mian mə. ⁵ Mí yi mian ɲtǎwó dǎki wó mə nə mian kpɔ́ nə mí lə xǎsǎ mə. Mí dǎ mian ɲtǎwó wó kpɔ́. Mǎɲ dǎ dǎsi bə Yesu Kristo lə mian mǎǎn? É lə, nəəgbǎ ə́nǎ hùun mí ɲ' lə tǎxǎ ò. ⁶ Í ɲ kǎdǎjí bə mǎán vá nyán bə wó ɲ'dǎ mí kpɔ́ ò. ⁷ Ífia, mí lə xodǎ nə Mawu bə mí ɲ'kǎ gbə wə nú bǎdǎ dǎ ò. Nyə ɲ'lə xodǎ bə mǎán nɔ́n sigbə wó dǎmí kpɔ́ ə́nǎ ò. Bǎɲún, ɲlǎ xodǎ bə mian lə wə nú kə jə, nə í gbə nyín cá bə dǎdǎkpǎ gró mí. ⁸ Dǎ mǎɲ' ná tǎɲún wə ə́ɲdǎkɛn tǎvò nə ə́nyɔ́n dǎdǎ ò, vǎǎ nə ə́nyɔ́n dǎdǎ tǎ dǎdǎ. ⁹ Dǎ mǎkpɔ́nǎ jǎjǎ nə mí gbɔ́jǎ, gǎnɲkǎ mí sǎɛn ɲún dǎ. Mí lə dǎgbǎdǎ cá nə mǎán nyɔ́nyǎn dǎjí. ¹⁰ Nlǎ ɲrɔ́nnú ilǎ wó nəmí kə ínyí cá bə ɲ dǎɲdǎ dǎ mian, cǎgbə gǎkəmə ɲ lə mian gbǎǎ, nyə ɲdǎǎ wǎ ə́kpǎ sǎnsen nú kídá mí ò, bə mǎ zǎn ə́ɛɛkpǎkǎ (kə Mawu nǎɲ bə mǎ sǎ dǎ mí ɲúnsen kə ɲ'nyí bə mǎ sǎ kǎkǎ mí ò). ¹¹ Ífia, nɔ́nvǎwó, mí kpɔ́ jǎjǎ! Mí wǎdǎ cǎgbə mǎán nyɔ́nyǎn, mí xə ɲúnsen dǎdǎ, mí nɔ́n dǎká wǎwǎ mə, mí nɔ́n ɲtǎfǎfǎ mə. Í rǎnrǎn kídá ɲtǎfǎfǎ yə Mawu á nɛn kídá mí. ¹² Mian lə cí mian dǎkiwó kídá nùgbǎgbǎn kə kǎ. ¹³ Amə kǎkǎwó séé lə cí mí. ¹⁴ Kǎ Āhótǎ Yesu Kristo yə mǎnú vǎvǎ, Mawu yə rɔ́nrɔ́n kídá gbǎngbǎn kǎkǎ yə dǎká wǎwǎ, ná nɛn kídá mianwó séé.

Galatians

Chapter 1

¹ Pólú, amǎdǎdǎ kə ɲcǎ amǎgbǎtǎvǎwǎ gbǎ o; vǎǎ có Tesu Kristo kídǎ mawu ə́tǎ fɛɛn có amǎkúkúwó domǎə gbǎ. ² Kídǎ tin' nɔ́nvi kə lə galatǎ hamə kídǎ ɲtǎfǎfǎ nǎ& có Mawu ə́tǎ, kídǎ mǎá xǎtǎ Yesu kristo; ⁴ Kə có dǎkia ná dǎ mǎá núnvǎn wǎ ta bə ya sǎɲ dǎmí lə xǎxǎ vǎɛn ilǎ mə sigbǎnǎ mawu ə́ǎǎ jí ə́nǎ, ⁵ amə kə wǎcǎ búbú nə có mawǎ mə yi mawǎmǎ! Ace! ⁶ Ekpǎcǎɲ bə mǎtrǎ kǎbǎ lə amǎkə yǎ mí tǎ Yesu kristo ye mǎnúveve mə, ikpro ə́nyo. Bú lǎmǎ dǎ. ⁷ Enúǎ ɲnyí bə enyɔ́nyɔ́n búlǎmǎ dǎ gbə lə íò, vǎǎ amǎdǎkarǎkpawǎ lə í lə brǎ mí ilǎ trǎta nə kristo yə nyɔ́nyɔ́n. ⁸ Nə mǎawǎ ə́lǎ mawuə́dǎtǎ dǎ cá vá nu& enyɔ́nyɔ́n búlǎmǎ dǎrǎkpǎ nə mian mian dǎnú. ⁹ Sigbǎnǎ ɲnúí vá ífia ə́nǎ, ɲkǎǎ gbə trǎ núí:Nǎ amǎdǎ vá dǎgbǎfǎn enyɔ́nyɔ́n búlǎmǎ nə mian; mian dǎnú. ¹⁰ Dǎbǎ agbǎtǎwó gbǎi ɲlǎjǎbǎ mǎnyǎn lə ə́lǎ mawu gbǎ í? Agbǎtǎvǎwó í ɲlǎ jí bə mǎnyǎn lǎǎ? Nǎ ɲkpɔ́ton ilǎ jí bə mǎ nyǎn lə agbǎtǎwó gbǎǎ; nyə ɲnyí kristo yə súbǎví o. ¹¹ Dǎbǎ ɲjǎbǎ mǎnyǎn bə eny ɔ́nyɛn kǎɲ dǎ gbǎfǎn ɲnyí agbǎtǎvǎ gbǎlǎ wó gbǎ í ícǎ o. ¹² Nyə ɲxǎe có agbǎtǎvǎ dǎ gbǎ o; ikpǎ amǎdǎ ɲkpǎɲ o. Yesu Kristo ɲtǎí dǎ nyɔ́nɲ. ¹³ Mǎsə sigbǎnǎ ɲnǎgbǎ vǎyi dǎ dǎcǎ sigbǎnǎ yúǎtǎ ə́kun à kuǎwǎ ə́nǎ. Mǎsə sigbǎnǎ ɲtǎ Mawu ye hǎmǎə yə yomǎ í dǎɲu bə mǎ crǎɛn. ¹⁴ Mǎá tǎgbǎwó dǎkonúwó bǎɲu dǎɲ kǎkǎ ɲjǎɲkǎ nə tinǎwǎ see lə yúǎtǎ nyínyí ə́kuǎnkú&n mə. ¹⁵ Vǎǎ ə́jǎ Mawu bə nǎcǎɲ có kǎkǎ tin' nǎn yə xodomǎ, ə́yǎɲ í dǎ. ¹⁶ Vǎ dúsǎ tó nyə mə (tó ə́yinyə nə mǎ dǎgbǎfǎn nə amǎkə ɲnyí yúǎtǎ oǎ wǎ cǎwǎ. Nyǎɲ bíǎ có amǎdǎ gbǎ bə ná dúsǎ ə́fǎ dǎxǎɲ o. ¹⁷ ?Nyǎɲ dǎ Yerusalem nə mǎve kpǎ amǎkə kə nyí amǎdǎdǎ jǎɲkǎ nə nya wǎǎ, ɲyi arabia íkə ɲgbǎvǎ ɲvǎyi domasko. ¹⁸ Lə ə́xo amǎntǎntǎ mǎǎ, ive dǎsi kephas; inɔ́n gbǎ nǎɲkǎkǎ wǎtǎtǎ. ¹⁹ Vǎǎ nyə ɲkpǎ amǎdǎdǎ kpɛtǎíwǎ dǎ o, ə́hun Yakúbú, ə́xǎtǎ yə nɔ́nvi dǎkǎn í ɲgbə kpǎ. ²⁰ Nǎkǎdǎjí nə mí lə Mawu yə ɲkúví mə, bə nyǎɲ lə xoví o ²¹ Sǎɲ yǎjǎ; ɲyi asyria kídǎ sisilia y nútowǎmǎ. ²² Kristo ye Hǎmǎ kə lə yudǎǎ wǎɲ dǎɲɲ dǎ ganamǎdǎ o. ²³ Vǎǎ wǎ sǎnǎ dǎdǎ bǎ; " amǎkə tǎnǎ mǎ yomǎ

dɛdɛcá á vá lə dɛ gbafán xosə kə ɪjibə ya crɔn vá yi a". ²⁴ Wó káfú mawu dɛ tiŋ gbə ta.

Chapter 2

¹ Ɛto aməwuiə ɲgbəà ɲgbə trɔ yi Jerusalemù kidé Barnabasi, í Barnabasi kprò titi. ² Gbɔngbɔn dɛ ka í vá ji nye í ɲsə yi Jerusalemu an. í ɲcò Mawu ɲyɔn wòè má kə mə ɲlə kaká ənyɔn wó lə à í sɛŋ disá nə vòdù sən tɔ kə wò lə mí án mə an wó ɲlə nu Mawu ɲyɔn kələkələ nə amə kə wò lə dɔ vəvə aa cagbə nə ɲká nyin bə mí vá dua mə gbalə o. ³ Vɔa titi, kə nyin grékia, í lə mian mə wó ɲzin dɛ ji bə nan covo o. ⁴ Í í nan, mí án nɔnvi amə vɔnen wó dɔ mí an mə nə sɛ í kpò vovo kə lə mí an tó yesu kristo ji á wó jí bə mian nyin aməxəxrə nə Mawu yé sɛ. ⁵ Mí ɲ nán wó əmɔn nu hueɔqəká, cagbə nə wò ɲka dɔ ri Mawu yé nyɔn o. ⁶ Amə kə wó amə wó lə yò bə ɲkɔnɔtɔ à wó ɲcò enu dɛken va un o. ɲnú kə wò nyin an dɛ ɲkán un u. Mawu ɲeán aməɔ dɛ vɔ o. ⁷ Wò vá dɛjəsi bə ɲvá nə ma nù Mawu yé nyɔn nə amə kə wó co vó á wó o nənə kə Pətrò cá lə xonu, lə nu Mawu yé nyɔn nə amə kə còvo a wó cáá aa nə. ⁸ Dó Mawu kə lə wɔdɔ nə Pətro lə əvɔ cò tɔ wò mə an, kə í lə wɔdɔ nə nyə cá lə vódu sən tɔ wò mə. ⁹ Kə wó vá kpò Mawuyémə nuvəvə kə Mawu nan ɲ an, Jakɔbù, Pətrò kidə Jaana kə wò kpò wó dɛki wò bə yé wó í nyin afɔdɔ kpə áá, va nan qusi lə nyə kidə Barnabasi í sɛŋ dɔ jəsi ədɔ kə mí lə wó á a, nə mí an gbə yiji kidə vódu sən tɔ wò nə yé wó cá yé wó á yiji kidə amə kə còvo á wó. ¹⁰ Wó lə bíɔ cò mian gbɔ bə mí an dɔŋ áyádúvíó wó nyɔn an nyin ənu kə lə tamə ɲan. ¹¹ Kə cəphasi va Antioche, ɲco dɛŋ cagbə yé nyɔn ɲnyɔ o. ¹² Kəkə nə Jakɔbù yé mə dɔ dɔ wó nán váá, Pətrò ya lə dɔnù kidə vòdù sən tɔ wò. vɔ a kə amə an wò váá wó nɔn əzɔgə vódú sən tɔ wò kidə vɔnɔn bə wó covo. ¹³ Í Juifù tɔ kpò tíá wó wó ayəmə nú í v ɛ tu cəfási, kidə sùsù bə Barnabasi cə nan wò. ¹⁴ Kə ɲvə dɛjəsi wò ɲgbə lə kpò Mawu nyɔn dó áá, ɲ nu nə cəfasi lə wo ɲkɔ bə: << Nə əwo kə nyin Juifù, ə lə zàn vòdù sən tɔ wò nɔnɔn mə í lə nɔn sigbə Juifu ɲnə nə à tɛŋ zin dɛ wò vódú sən tɔ wò jí bə wó á nɔn agbə sigbə Juifù tɔ wó o nə? ¹⁵ Mian kə wò nyin Juifù vi jiji, í mí ɲ nyin vádú sən tɔ wò ənuvɔɛn vɔ tɔ wò a à. ¹⁶ Mí nyan bə lə wò dɔ cə əsé wó ɲ o xɔ a cò yesu kistó əxɔsə ji, in nyin amə kə lə wò dɔ cə əsé a wò ɲo; cagbə wò ɲka dɔ kojó kidə amə də əsə à wó wɔwɔŋ o. ¹⁷ Vɔa kə mí lə jí Mawu bə nan kpò mian nɔnɔn mə le kristó mə an, mí vá lə kpò bə mí án tá wó wòtɔ, yesu va nyin ənuvɔɛn dɔcɔvía? gbəɔ! ¹⁸ Nə ɲgbə trɔ əsəà wò nɔnɔn mə nɔn mí ɲdɛta gù nə wo a, ɲ lə kpò bə nyə ɲta cá ɲdà lə sə à jí. ¹⁹ ɲkú dɛ əsəà wó ta gbɔxo nə man tɛŋ nɔn agbə nə Mawu. ²⁰ Wó kanɲ də aticogəŋ lə kristò mə. ɲgbə nyin ənyə í lagbə dɛ o, vɔ a kristo lə gbə lə ɲmə agbə kə mə ɲ lə dɛ lə tiŋ tiran mə, ɲ lə àgbə lə Mawu əví yé xosə mə kə rɔn tiŋ nyɔn gbɔ í cə dɛ kia ɲ. ²¹ Mawu yé mənəvəvə kəŋ xɔ a ɲ vəŋo, cagbə nə nyo jɔjɔ lə kpò sɛà, anyin bə kristo kú gbalə.

Chapter 3

¹ Galate, ɲnú manyántɔ! mən í wómi; miənuwó; mən kəí tá wó kán Yésù Kristo də átícógún! ² ɲ jí dɛdɛ bə mán kpɔrá ənúlá cò mián gbɔ. Mí xɔ gbɔngbɔn kókɔa tó ədɔwɔwɔ wó sɛ mə əlo tó xɔsemə ənú kə mí sɛa? ³ Mí nyí ɲnú mauŋantɔwɔ dɔ mə? mí tóji kidə gbɔngbɔn í i&fía wəjɛvɔ lə ránməán? ⁴ Mí rɛrɛ lə mɔnkpókɔpɔ əlámə gbalə ia, í nyin bə nyánwó gbalə íá? ⁵ Səŋjiji aməkə nán mí gbɔngbɔnán, í wó ədɔgángánwó lə mián məán; ələ wòè tó əsə yé dɔwɔwɔwɔ məám əlo tó səsəmə lə xɔsemə? ⁶ Sigbo: "Abraham xɔ hawu jí sɛ wó cə jòjɔ nənán"? ⁷ Mí sɛgómə bə amə kə wó xɔji sɛ wo& nyin Abrham yə viwó. ⁸ ɲrɔɲrɔnán dókɔpəji bə Mawu á dɔ kojó mə Aməmaxɔsetɔwɔ tó xɔsemə. Wó nú ənyɔn nyónɲgbíán nə Abraham jəŋkɔ;"tɔ əjiwóá wóá yrá ədú sèè." ⁹ Nənəkə wó yrá amə kə wó dɔ xɔsəwó kidə Abraham kə dɔ xɔsə. ¹⁰ Amə kə lə kádə əsəwɔwɔ wó dɔjiá wó lə Fípodə gómə, ənuikədɔá wó ɲrɔn bə: "wó dɔnú nən amə kə wó ɲlɛ nɔn əglə lə ənú kə wó ɲrɔn də əsé wəməɔ mə í kə wó ɲlɛ cə dɛ ədɔwɔwɔwɔmə ò."v ¹¹ Ifiá yə mə kə bə Mawu ɲ dɔ nə kojo nə amə tó əséji ó ənúkədɔá; "amə jòjɔ ənɔn əgbə lə xɔsə nú". ¹² Əsə ɲco& nə xɔsə gbɔ ò; vɔa lə əkpábúməán: "amə kə dəbúbú əsəŋj yə ɲúnənuwó ɲú ənɔn əgbə lə əsé mə". ¹³ Kristo xɔmí lə Fídódə nə mí; ənúkədɔá wó ɲrɔn bə; "wó Pófídə aməsiámə kə wó kándə átíŋú." ¹⁴ gómə səsəá í nyin bə yráyɔá kə lə Abraham jíá nán tɛŋ vá nə Aməmaxɔsetɔwo le kristo mə, kəgbɔxó mián tɛŋ xɔ gbɔgbɔcɔcɔ yə ɲgbədodo tó xɔsemə. ¹⁵ Nɔnviwó; ɲlɛ xónú lə agbətɔviwó nú xo; xómə. Sigbədɔdɔ əlɔdɔdɔ wəmán mə aməwótɔá aməɔ dɛ ɲká tɛŋ tútú Mawu yə ɲgbədodo əlɔ əcɔ əŋdɛ í lá sɛŋ kpə ò. ¹⁶ Ifiá wó cə ɲgbə dodowó nə Abraham kidə yə jijiə viwó wó ɲnú bə:"jijiəviwó ò" wó lə cə ɲkúvi də amə sùgbɔwò ji, vɔa lə əkpábúməán ənyin aməɔdɛkin "nə tó jijiə," kə nyin kristo á.! ¹⁷ Ifiá ɲlɛ nú ənyɔn əlá núbrábrá kə Mawu wó xɔxóá í tákpə dájíá əsəá ɲká tɛŋ tútúí ó kə vá cigbə lə əxó káwó kidə əgbə mə. ¹⁸ Ənúkədɔá nən nyin bə cínɔnnú vá tó əsé yə dɔdɔwó məán, ɲká tɛŋ gbə vá tó ɲgbədódó yə dɔdɔwó jí ò ɲ vɔa Mawu nán faá cínɔnnú Abraham tó ɲgbədódówó jí. ¹⁹ Nú kəjijó í əsəá lɛ? Əva cəgbə dádá lə əsə jí kəkə nə Abraham yə jijiə víwó nán vá amə kə wó wó ɲgbədódóá nɔnán í Mawuɛɔdɔtɔwɔ nú əsə vá tó ənyɔhɔ n'amətɔji (ənúlɔtɔ). ²⁰ Í fiá, ənyɔn hɔ n'amətɔá yə gómə í nyin bə aməɔdɛká í Mawu nyi, dɛká. ²¹ I, əsəá dɛ əcódə Mawu yə ɲgbədódówó jiá? lə əkpábúməán ò! Ənúkədɔámə əsə wó əgán dɛ í lá nán əgbəá, ənyin bə jòjɔ nyinyinán əvə tó əsəámə. ²² Vɔa lə əkpábúməán ələwó broá də núvɔɛn gómə. Nənə Mawu yə ɲgbədódó bə yáá də mián vá tó Yesu Kristo yə xɔxóji nə amə kə xɔji sɛáwó. ²³ Vɔa kəŋgbɔxó Yesu Kristo yə xɔxóji se nán váá; wó tú mí í ləmi dɔ əsé mə kəkə í vá sɛŋ sində xɔsə yə dɛdɛdɔ. ²⁴ Nənə í, əsəá trɔ zún mí jí kpótɔ kəkə í vá sɛŋ dɔ Kristo yə gámə nə wóá tɛŋ cə kojo nə lí tó xɔsemə. ²⁵ I frá kə xɔsəá lɛá; mí ɲgbə lə kpótɔ yə cɛkpakpa gəmə ò. ²⁶ Ənúkədɔá mí nyún Mawu yəví sáá tó xɔsemə lə Yesu Kristo mə. ²⁷ Miánwó sáá kəwó nyɔnyɔn lə Kristo mə, mí dɔ Kristo. ²⁸ Vónótótó ɲlɛ yúdátɔ əlo greequíɔ, əlo Aməxexre; əlo amə kəvo əlo húcú; əlo yɔnrun, ənúkədɔá mí nyín dɛká, lə Yesu Kristo mə. ²⁹ Nə nyí bə mí nyin Yesu Kristótá; anyí bə mí nyin Abraham ɲə ví jiquwó cínɔnviwó sigbə ɲgbədodoá núí ənə.

Chapter 4

¹ Kpɔ nɛ ɛcinɔn ɔtɔɔa nyi dɛuá n̄tɔvo nɛ amɛ xɛxrɛɔ. Ɛtɛn̄j nyi ɛnuan wo sɛeto. ² A lɛ ɛnuánwo jilɛpɔtɔwo ɔmɛ dɛ kɛkɛ va yɛ dádá á gamɛ kɛ i dɔ á. ³ Nɛnɛ kɛ kɛ mian cáo mi lɛ dɛvimɛan, mi lɛ scixamɛ nuwo ɔmɛ. ⁴ Vɔá kɛ gamɛán sùn an Mawu Ɖo ɛvia dódá ɛvi kɛ ɛ wo ji lɛ ɛsɛamɛ, tó nyɔnrú ji. ⁵ Ɛ wɔnɛ i sɛn̄j xɔ amɛkɛ ɛsɛá xó ɔɛawo nɛ wà jɛ agbágba ixɔ mɛ sigbɛ ɛvi ɛnɛ. ⁶ Cágɛtɔ kɛ mi nyi ɛviá Mawu dɔ ɛviá yɛ gbɔgbɔn dɛ mian jiwo mɛ gbɔgbɔn dɛ mian jiwo mɛ gbɔgbɔn kɛ danɛ áxá bɛ. << Ábá dádá>> ⁷ Cágɛbɛ nán tɔa mi ngbɛnyi amɛ xɛxrɛ o vɔá ɛvi, i nɛr mi nyi ɛviá mi nyi cinɔn dutɔ tó Mawu ji: ⁸ Ɖɛcá kɛ mi n̄dasi Mawu àà , mi nyi amɛxɛxrɛwo nɛ xixɛamɛtɔwo Mawuwo. ⁹ Vɔá ifia kɛ mi ɔasi Mawu i yɛ cɔ dasi mián , n̄j kɛ ijo i mi gbɛ trɔ lɛ kpɔ ɛn̄ú ɔɛcá tɔwó gbɔ mi gbɛ ji bɛ yɛwo agbɛ trɔ zún amɛxɛxrɛ? ¹⁰ Mi lɛ kpɔ nkɛkɛwo wrɛti yéyɛwo gá mɛánwo, kidɛ ɛxɔ wò. ¹¹ Ún lɛ vɔnvɔn bɛ ɛdɔ kɛ ún wɔ kidɛ mi n̄cava nyi ɛdɔ gbalɛ o. ¹² Ún dɛ kúkú nɛ mi bɛ mian trɔ sigbɛ ɛnye ɛnɛ dɔ nyecá n̄trɔ sigbɛ miáwo ɛnɛ mi n̄wɔ n̄vɔn ɔkɛnn̄j o. ¹³ Vɔá mi nyán bɛ kɛlɛ kɛlɛtɔ kɛ ún n̄ú Mawu nyɔn nɛ mian, ún niú lɛ n̄tiran mɛ. ¹⁴ Tin̄ nɔnɔmɛ wɔ dɛ nɛ gbɔxó mi n̄nyan ún o vɔá mi xɔ ún sɛgbɛ Mawu n̄ɛdɔtɔ ɛnɛ sigbɛ Yésu kristo n̄tá ɛnɛ. ¹⁵ Fii mián yáyrá lɛ ? Do mán tɛn̄j n̄ú nɛ bɛ , un kpɔ bɛ nɛ wà tɛn̄j dɛà , mián dɛ mian n̄kuvi ún jró. ¹⁶ Í fiá n̄j trɔ zún mian kɛtɔ cágɛbɛ ɛnyɔn dódó kɛ ún lɛ n̄ú nɛ miantò. ¹⁷ Amɛ sùgbɔ rɔn nɛ mian nyɔn gbɔ vɔá, wo n̄jɔnɛ nyɔn nɛ mio. wó ji bɛ yɛwo ɛnyàn mi lɛ tin̄ yómɛ nɛ mian kpɔwɔ dɔ. ¹⁸ Ɛnyɔn bɛ mián jiun nán lɛ kpɔ ɛnyɔnɔdɔdɔ dɔ í n̄j nyi bɛ nɛ ún lɛ mian gbɔɔɔ dɛdɛ i o nɛ ún cɔ cá. ¹⁹ Tin̄ tɔgbi yɔviwo ún kpɔtɔ i lɛ sɛ ɛvijiji yɛ vɔvɛ nɛ mi kɛkɛ i lá sn̄j vɔ gákɛmɛ kristo lá domian mɛ an. ²⁰ Mán jibɛ mán nɔn miangbɔ ifiá i dɔligbɛ dɔ tin̄ nyɔwɔ cɔcá mi ɔɛ. ²¹ Mi n̄ú ún mianwo kɛ lɛ ji bɛ yɛmɛ kpɔ ɛsɛádɔa mi n̄ysɛ ɛnyɔn kɛ ɛsɛánú ɛn? ²² Ɖò wo wrɛndɛ bɛ Abraham jivi amɛvɛ Ɖɛká lɛ nyɔrún xɛxrɛxɔdɔ mɛ i vɛátɔ lɛ nyɔ run cɔ vodɛɛ ɛxɔdómɛ. ²³ Lénan wo sɛmɛ ɛn ɛvi kɛ nyɔrún xɛxrɛá jiá, ɛji lɛ n̄tiranmɛ vɔ nyɔrun vɔvɔá ji yétɔ tó ɛzɛ dɛdɛji. ²⁴ Wa tɛn̄j dɛ ɛn̄ú nán wo ɔmɛ tóvɔ-vóvɔ Ɖo nyɔrún amɛvɛ nanwó wɔdɛ sigbɛ ɛká dódó amɛ vɛ ɛnɛ dɛká cɔ sinaí tóji i ji amɛxɛxrɛ viwo yɛ wo lɛ yɔ bɛ Àgar. ²⁵ Ifiáá Agar í nyi sinaí tó lɛ Arobia yɛ dɛnɛ yerusalɛn disá Ɖo yɛ kidɛ ɛviawo lɛ amɛxɛxrɛ ɛgbaji. ²⁶ Vɔá Yérusalem kɛ lɛ jia vódɛ yɛ inyi mian nannán. ²⁷ Do wo wrɛndɛ bɛ << Nyɔrún ɛkónɔn, konú ɛwò kɛ n̄wɔvɛidɛao. << kpɔ jijo ɛwò kɛ n̄j sɛ vɔvɛ nɛ ɛvi jijaawo. Do ɛvi kɛ wó gbɛ wo nán nán wo sùgbɔdɛ wú nyɔrú kɛ wɔ acúde ɛviwo>> ²⁸ Ifi n̄ú nɔviwo sigbɛ Isaak ɛnɛ mi nyi ɛzɛɔdɛɔviwo. ²⁹ Gannanmɛ amɛ kɛ ko ji lɛ n̄tiran mɛawoá nyi nɛ mɔnku n̄ú nɛ amɛ kɛ wó ji lɛ gbɔgbɔn mɛ à wo Ɛgbɔ wɔdɛ ɛnɛ ɛgbá. ³⁰ Nu kɛi wrɔnwrɔnan wo n̄ú << Nyán nyɔrún amɛxɛxrɛá n̄ká dú cinɔn kidɛ nyiún kɛ vodɛá ɛvi o.>> ³¹ Yɛ i dɔa nɔnviwo miánwo mi n̄jnyi nyɔnrun amɛxɛxrɛ ɛvio vɔá nyɔrun vónótɔaɛvi.

Chapter 5

¹ Ablɔdɛ nyinyi i dɔ krisyo wɔ mi ablɔdɛvi wò yé i dɔ minɔ tɛ sɛnyu sɛnyu min̄ koirn nɛn mi ò. ² Kpɔ enys paulù n̄bɛ nunɛn mi lis nɛn mi rɔn i wo cò evo non mián kristo n̄ko nyi als dskén nɛn mi o. ³ N̄ trɔ lɔ donui nɛn mi bs n̄cú dɛsiordɛ kò loi ɛvòà dɔ lɛ wɔ esɛawoji. ⁴ Mi siwo lɛ kristo gbɔ miawo kɛ jibi yòà cò ɛnyɔn dokosji tó gbɔgbɔ kɔko ji lɛ xɔsɔmɛn. ⁵ Ɖobɛ mi nɔnti kpɔ ɛnyun dodoà kidà kokoji lɛ xɔsimɛn. ⁶ Lɛ Vristo ménán evo còcò kidɛ evo mɔrc ó n̄ ryi ɛnu dɛhɛno vɔoi amɛ rómɛn dɔ xɔsɔ mɛn i lɛ vevédo. ⁷ Mi lɛ ɛduji nyɔngbi mɛn i hɛn i há mia gbɛ ɛnyuin wɔwɔ. ⁸ N̄ cò amɛhɛ yɛ mi an gbɔ ó ⁹ Ɛun wanwan kɔdɛha non n̄j lis kpɔnɔn mon kɔnɛn. ¹⁰ Lɛ axoto ménon n̄ko luidɛ ɛbù òò . ¹¹ dɛ miorn ji lis mi n̄lɛ dɛgbɛforn evo còcòà nuko i dɔ n̄ gbi nyi amɛ vɔin lɛ miorgbɔ? noni nyi nɛn oin wo dɛ aticògà à yɔ ɔmɛndɔ kpɛoi ji. ¹² N̄ ji liɛ amɛn ki wo lɔ kpɔ mi dɔ ɛnu monyɔn wɔwɔ mɛn an wòà wò dɔ ji lɛ miorgbɔ jtirannɛn nɔnɔn yi mɔrú kpɔkpɔ ó . ¹³ Dobi nɔrú viwo vovomon i mou ù yɔmi voi vɔa miy kɔcɔ vovòmon nɔnɔ yɔ mɔrú kpɔkpɔ. ¹⁴ Dobɛ ɛgbi dɛdɛ dɛká mɛni ɛsɔ sɛé wɔnɛ ɛdɔ lɛ amɛ nɔin mɛn mɔn tɔ xɔ sigbi won̄ta ɛnɛn. ¹⁵ Vɔa nɛn mi kon alò é dù mion dɛkiwó lɛ adùrùoin dɛki wo. ¹⁶ N̄ Bɛ mi zɔn lɔ gbɔgbɔmɛn nɛn min̄ ka wɔdɔ lɛ n̄tiran minò . ¹⁷ Ɖobɛ n̄tiron yi jijiwo toiò i gbɔgbɔmɛn yi jijiwò ca tovo dobɛ wo toionɛn wyoo wɔoi ò. ¹⁸ Vɔa nɛn gbɔgbɔ lɛ kpɔ mi ɛn mi n̄lɛ ɛsɔa mɛnò. ¹⁹ N̄tiron mɛn nuw ɔwo zɔ nɛn lɛ gagrogbɛ wo i nyi matépò hasi wɔwɔ makɔ nyinyi hadodo. ²⁰ Trɔsubɔsubɔ ɛfánkàkà kɛlɛlɛ ourɛwɔwɔ ɛnu hùonhùon xomɛn fiɛn mormorwo kɔmonmorn wò. ²¹ Amɛn xorxor wó orhornù mù wo ,ɛnu sugbɔ dudu kidɛ ɛnu kinon mɔnki wò n̄lɛ norn mi tokron; sigbɔ n̄ non ni to kron amɛn kiki wɔ ɛnu hinonwòà n̄ ka kpɔ mowù yɛ nukù fiɔcinduxò ò. ²² Vɔor gbɔgbɔ yɛ nukù gncin wò iyi mɔnrn jijo n̄ti forfor jigbɔdi ɛnu nyongbi yayra, xɔsɛ. ²³ Vivi sɛsɛ kidj amɛn dɛki ji dùdù ɛsɛ dɛkin n̄ls i cò dɛ ɛnu non wo n̄j. ²⁴ Amɛ kɛ lɔ kristo yesu mɛn wò wù n̄tiron kidɛ jiji wɔwɔ kidɛ ɛnu jro amɛn vɔndiwo. ²⁵ Nɛn mi lɔ nɔn agbj lɛ mowu mɛn oin miorn lɔ zɔn lɛ morwu mɛn. ²⁶ Mi n̄ka zù ɛnu gborlɛ i la lɛ ji nyɔn lɛ wo yu olò i la lɛ xoi mion djikiwó ó.

Chapter 6

¹ Nɔnvinyenwo nɛn mia domɛntɔ ɔkà ɔɛ vɔa ɛsɛá jiá miawo kɛ Mawu gbɔgbɔn lɛ kpɔa mia jɔɛ i mia kpɔ yɛ gbɔ mian̄ntawó min̄ká nɔn tɛkpɔ o. ² Amen siá mɛn nán dró yɛ nɔnvíá gban bɛ nɛn mia wɔ kristo yɛ dɛwó ji. ³ Ɖóá nɛn amɛndɛ lɛ bu yɛ ɔkɛi bɛ yɛ nyi ɛnuɔɔ vòà n̄ nyi ɛn̄ú ɔkɛin ɛn̄cɔ ɛ fru yɛ ɔkɛi. ⁴ Amen siá mɛn nan kpɔ yɛ dɔ wɔwɔ mɛn ninan mɛn i a tɛn̄ kpɔ ɛnu kɛ átɛn̄ sɛdɔ ɔkɛiá dɛ ji. I n̄ka gbɛ cò yɛ ɔkɛi sɛ sɔ kidɛ amen ɔɛ ò. ⁵ Ɖóá amen siá mɛn lɛ yɛ n̄ta gbán cò gbɛ . ⁶ Amen kɛ wó lɛ kpɔ Mawu nyɔn an ɔlɔá cò yɛ n̄ú nɔn amen si wó nan kidɛ ɛnukpratɔá. ⁷ Mi n̄ka brɛ mia ɔkɛi ó wó n̄ fru nɛn Mawu ó Ɛnu siá nu kɛ amen dóá yɛ i hun nɛn. ⁸ Ɖóá amen kɛ dɔ ɛn̄ú lɛ w̄n̄tiran mɛn. vɔ amen kɛ dɔ ɛn̄ú lɛ gbɔgbɔn mɛn ɛn akpɔ ɛgbɛ mávó. ⁹ Ɖn̄ú nyɔngbi wɔwɔ n̄ka tiko nɛn mi ó ɔlɔá gámen gbɔnɛn kɛ wóátúfi nɛn min̄ gbɔjin yɛ wɔwɔ ò. ¹⁰ Lɛ hinan táá nɛn mido mɔnnukpɔkpɔ lɛ mia siá miwo ɛn̄ú n̄nyngbi nɛn amen sia mɛn vɔvɛ vɔa nɛn amen kɛ xɔ ɔ kristo ji sɛa . ¹¹ Mikpɔ woéma gannganwó kɛ n̄ n̄rɔn kidɛ tin̄ lɔ i sɛ ɔlɔá mi. ¹² Amen kɛ ji bɛ yɛwóá jɛ amɛngbɛtɔwo nan wò i lɛ

dò aya nen mi bæ amenwó ñka coḡə woŋ lə kristo yə aticógaá ta ò. ¹³ Ðóá amen kə có vowo cá lə dá lə sèáwo ji vò wèlè ji bæ wóáco vo nen mi nèn wóá káfú wó bæ wò nan mi bubo ḡə wò səwò ji. ¹⁴ Ñkaá va men bæ mádó ḡəkinyen dè àji lə ànù ḡəkin men ò nèn ñnyi lə miaxotə yesu kristo nyə aticóga ñ ó. có yəmeen i wócran xixəamen ḡə aticógan ñ i có yəmen kə i wò kran xixəamen ḡə aticógan ñ i có yəmen kə i wó kran ñ ḡə aticóga ñ nèn xixəamen. ¹⁵ Ánú kə nian ñnyi wóáco àlò woŋ kacó əvò nèn amənḡə ó vóá amenyəyə kə ətròzún an yə i lə vənəḡə. ¹⁶ Mawu yə áménnuvəvə kide yəŋtikəko nan nən Israēl kide amənsiamen kə lá nən əgbə lə əsəa nu. ¹⁷ Có tíaá , amənḡəkin ñka gbə dó aya ñḡ, ḡəa Yesu yə gaci lə ḡòtə. ¹⁸ Nənviwò miəxotə yesu kristo návə mia gbəngbən nu náce.

Ephesians

Chapter 1

¹ Pólù Yèésù Kristò yə mədódó tó Mawu ərənən mə nə amə kəkəe kələ əfəsò kide nənviwé lə Kristò yèésù mə. ² Mawu mián fofó kide əxótó Yèésù Kristò yə mənú vávə kide yəŋtifáfá ná nɔ kide mi. ³ Wááyra Mawú, fofó kide əxótó Yèésù Kristò kə yrami lə əmón dəsiádə jí lə gbəngbən mə lə toxó kələ nyi jɪŋkorí lə Kristò gbɔ. ⁴ Mawú cán mí dənko nə xixéa məgəmə dókəpə, nə mián nɔ kəkə matró matró lə yəŋkuvimə. ⁵ Tó Yèésù Kristò jiá wócán mí dé xóxó tó yə rənən mə bæ mián nyi əviáwó tó əvi nyenye mə tó yəŋtá jojró nyəngbia ərənən mə. ⁶ Tó káfukàfù váyi Mawu əkpəkəpəmə kide yə mənúvəvə kə i seŋ námi əfə əfə lə amə kə rən əamə. ⁷ Lə Yèé Kristò mə a wó tífən də mián ta kide Yèésù əhun tó núnɔn cəcə kə mə tó ədòkú kələ nyi amənúvəamə. ⁸ Lə ñunú nyányá kide ənúcəməsəə bənbú məə əcə amənú vəvə kədə mian ji. ⁹ Mawú ətadóji nú kə nùrá déá i nyi yə rənən nu kə jəji nea ədəədo tó Kristò Yèésù mə. ¹⁰ Yèésù ədó ənyí dódó nə gəməə əvəvə, nə woatəŋu bə ənúwo sééə ənúwó sééə lə jɪŋkorí kide anyigbà jí, lə Əxótó dáká, lə Kristo mə. ¹¹ Wó nənko mí bæ cinɔdutó lə Kristò mə. Əwə dódó la dé nəmí xóxó lə amə kə wə nə nù dəsiádə lə yəŋtá tadóji nú ərənən mə. ¹² Mawú nənko mí bæ cinə nə miátəŋə á nyi amə kəlákələ kə əkpə məkəpəkə kide kankan jí lə Kristò, yi miátəŋ nyi káfú káfú nə yə kpəkə mə. ¹³ Lə Kristò məə miawó cá kə mi sə ənyə dódó, ənyə nyuə ədədə kpəkəpə yi mi xəseə yi itré ənu kide gbəngbən kəkə kə wó dó yəngbə nə miá. ¹⁴ Gbəngbən kəkə nyi kpədójinú nə miá cinə kəkə rá ná gəkəmə kə miálə mianu də asi sééə lə yə kafukafu əkpəkə mə. ¹⁵ Yə yi dó yí có kəkə gəkəmə kə ñsə yi wó xonu có mian xəse ñu nə Əxótó Yèésù Kristò kide rənən kə mi dó nə Mawú ədukón kəkə á, ¹⁶ nyəgbə nə mi dé lə tiŋ dəxo wó mə gbəḡə ḡəá nə əkpə nə Mawu də miata yi ḡcəne mi də nə tiín dəxowó mə. ¹⁷ Ñlə xodə be, Mawú mian xótó Yèésù Kristò tɔ, kpəkəpəmə ə dadá, á ná ná mi ənúcəmə səsə əgbəngbən kide dədə disá lə ənú nyányá mə. ¹⁸ Ñlə xodə bæ mián ji yə ŋkúviwó na lə kə nyəbən nə mian təŋú nyá məkəpəkə kánkán déji kəta wóyomi dó kide ədòkú kələ nyi yə kpəkəpəmə ci nɔ lə Mawú kəkə tó tə Mawú ədunón mə. ¹⁹ Yi lə tiín dəxo wó məə ñlə biə bæ mian tənnyə Gənnənyə kə jɪjə nú ñlə siə kide yə ŋúsín lə mian wó kə xəseə tó yə ŋúsín dó tó ŋúsín gənnəŋ mə. ²⁰ Núsín na tútútú yi Mawu zán lə Yèésù Kristò mə kə ifən en có amə kúkúwó domə yi ive nɔ mawu ənú dusi má lə jɪŋkorí. ²¹ Əkanren də ta nə ədúkprótó wó kide aməgán aməgán wó ŋúsín kələ kpəce wó kide ŋkə nəwó səsəə nyówó, Kristò kə vá dufio ñnyi ñfia dədəyi ò. Əkavá dufio lə gəmə kə vá vááá ca. ²² Mawú có ənúwó sééə də Yèésù əfənu yi icé isəŋná Mawu ənamə sigbə əfio də ənú dəsiádə jí. ²³ Mawú əhamə lə nyi yə ŋtiran kide yə kə dónə ənúwo mə sééə á.

Chapter 2

¹ Miáwó yá, décá mi kú cəgbə mián séji məwómáwó kide nuvəen wó tɔ. ² Lə ganaməán mí əgbe sigbə Mawu jí məxsəctəwó. Ənə mi lə zən dé əcekpəto kə lə áyáməwó xótə núkprəməwó jí. Yé í nyi gbəngbən kə lə dɔ ifía lə aməkə wó gbəbə yewo ñka dótó Mawu wó ənə. ³ Mí nən amə məxsəctəwó mə. Mi wəne dé mia ran mə yə jiji manyən manyəwó jí. Mí wə nə dé mia súsú kide mia ranmə núdjrədjəwó ji. Le jəjəme, mi nyi dɛvi wədanwó sigbə amə náwo enə. ⁴ Vəa Mawu kide yə adə nómə kpəkəpə có yə rənən gánhəŋ kə i seŋ rən mia. ⁵ Dóbə mi nyi ənú kúkú cəgbə mia séji məwə-məwə wó ína í mi fən kide Kristo. To yə amənúvəvə mə í i xə mi dé agbə. ⁶ Mawu fən mí có amə kúkú wó mə, í mí kánren de Kristo Yesu gbɔ lə jɪŋkorí. ⁷ Əwə ənú náwó nə gamə gbənənán wó mə, mia tənjun disa yə amənuvəvə, yə fixəxə. Ədisa xómə húnhú mə tó Kristo Yesu ji. ⁸ Tó yə amənúvəvə mə, əxə mi dé agbə tó xəseə mə, ŋúnyi tó miá ḡusen mə ó; Mawu ye núnana í. ⁹ Ñnyi amə déken yenú xəxə, nə aməde na seŋú wó gəngəŋ gán ó. ¹⁰ Dóbə mi nyi Mawu yə nú náná, ke í cə lə Kristo Yesu mə, nə dódó kə iwə có mianú mian dɛ bæ mia seŋ wə Mawu dɔ nyəngbɛ cəgbə nə mia zən də wó jí. ¹¹ Mia dənú bæ mi nyi Yúdádówó vayi lə ŋtiran mə. Wó yə nə mi bæ: <<əvó má cótówó>> i lə evo có təwo lə nútiranmə kə wó có əlɔ. ¹² Lə ganna məən wó dá mi lə Kristo ný. Mi nyi aməjró wó nə Israēl viwó. Mi nyi aməjrówó nə əzédédé yé. Núbábrəwó. mi ḡdó kánkán déji deken lə núkəkə kə gbənənáwo məó. Mí ñlə Mawu nə o. ¹³ Vəa í lə fáá, mi wə kə vayi á mí lə Mawu a mə an, wə xlə mi kide ye hún. ¹⁴ Dó bæ ənyi mia ŋtifáfá. Əwə amədəká í có yə ŋtiran seŋú mú əgrí kə ájrəwəwə kə mə miamə vú yíá. ¹⁵ Etutu Tudəctəwə se, kide kədodo wo ji, ta agbe ke enə li ŋtiraməə mə, nə ya kprə mí dogo nə mia nyi amə ekude ka kide yəŋtə, nə ŋtifafa nava. ¹⁶ To eku ke yi Kristoku le aticogəŋə əle avu le akpa aməveawo amə yeye deka nə Mawu yi ajrea kpa séé ¹⁷ Ke Yesu vaa, edegbəfan ne mi, amə kewo le azəge xədeka daá kide amə kewo te bəa wo lea be ŋtifafa va və. ¹⁸ To Yesu jiá, mi amə aməveawo, mi kprə mə ayi Dada lə gbəngbən kəkə deka mə. ¹⁹ Də be mi gbe nyi aməjrowo, əlɔ məzəntə kewo va to anyigbən deka ji dede vayia, mi trəzu eduməvi ekudeka kide Mawu xomətowo. ²⁰ Gəmədodo ke amədədɔ wo kide məwə nyə nutowo do anyi ji wo mə mi do, yi Kristo Yesu ŋta yi nyi zogojikpea. ²¹ Yesu ji yi wo tɔ exəə ye akpa de de sia dewo məməco, yi va brawo seŋ wə dexəxə kəkə gənnəŋ lə Mawumə. ²² Ke mi trə amə ekudeka kide Kristoa, wo cə mia wo ca seŋ mə exəə ke mə Mawu ye gbəngbən ca á to í va mia ji.

Chapter 3

¹ Cagbenatɔ, enye Pɔlu, ke wole tu degakpamə de Yesu ta a, de miawo ke nyi Yudatɔwo o toho, nle xode nɛ Mawu. ² Ta nyo o miase sigbe nɛ mawu xɛɛ, idon aməkprɔtɔ be mawo dɔ le miama. ³ Si gbe nɛ nɔɛn nɛ mi vayi enɛa, Mawu disa dodo ke iwɔ sen wradea disa. ⁴ Ne mi xren wema ila, mi atɛɛ kɔ sigbe nɛ nse enyɔn wawra ke le Yesu mɛa gɔmɛ. ⁵ Deɛa, wo nɛa i aməwonya dodo ila o, ama ifia, to ye gbɔngbɔa ji i de disa ne ye mɛa kɔkɔwo kide ye gbefan-detɔwo. ⁶ Ena be to enyɔ nyɛn a mɛa, aməke nyi Yudatɔwo o ca wo va du cinɔn kide Yudatɔwo, nɛtinu nɛ nɛtiran deka nɛa, i wocawo wa kɔ xɔ le eze ke wodo nɛ kristo Yesu a mɛa. ⁷ Mawu to ye nusen a mɛa i ve tiɛnu keke nɛa trɔ zu enyɔnyɛn a subɔtɔ. ⁸ Nənɛ i tagbɔ be nɛhoedo wu aməke ke ileci nɛawo see caa, Mawu be tiɛnu be nɛdegbeɛan dɔkunu sugbo ke le Kristo mɛawo nɛ aməke nyi Yudatɔwo o ca wo. ⁹ Edɔɛ dida be mana nɛ aməgbetɔ viwo nanya dodo ke mawu, aməke wo enudesiadea, wo i sen wrade co keke gbɔnaa. ¹⁰ cagbe nɛ woatɛɛ de Mawu ye nɛnu nyanya sugbɔ a disa nɛ yidutɔ kide nɛsetɔ ke le jɛnkui nutaməawo. ¹¹ Enula nyi dodo mavɛ ke Mawu wɔde ye toho diɛdin, ifia ena i dodoa va mɛa to Yesu Kristo, mia hotɔa ji. ¹² Ke mi ka de Kristo ji ta, mi tɛɛ doji i teɔ Mawu. ¹³ Ye idɔ nle de kuku nɛ mi be aya ke nledu de miata, nka gbɔɔ mi o, dobe bubu dede i ika va nyi nɛ mi. ¹⁴ Sigbe nɛ nle nui enɛa, ye i dɔ i nɛkro de de dada ye nkuvimɛa. ¹⁵ Yetɔ inyi xomə ke jɛnkui kide anyigban jiawo see, i ye nka ile wo nɛ. ¹⁶ Nɛxode be Mawu nana ye gbɔngbɔn naco nɛsin ke le ye nɛtikɔkɔ mɛa sen de miama. ¹⁷ Miá xɔse nana be Kristo na karen de miájimɛa, nɛ miá rɔnrɔn na doke, ¹⁸ i nusen na do miama, cagbe nɛ mi kide aməke wo peci nɛ awo see miá dedesi i se sigbenɛ Kristo rɔn mia gɔmɛ. Rɔnrɔn a keketa, i diɛdi kɔɛ, eyiji i kəkə. ¹⁹ Gbe sen yi jia, mawu nana nɛ miadesi Kristo ye rɔnrɔn ke fra agbetɔ ye gɔmɛsese a, nɛ Mawu ye nɔnɔmɛ a na dɔ mia mɛa. ²⁰ Mawu ye nusen ile wɔdɔ lemiamɛa. Enudesiade ke mibibɛa, ewɔnɛ nɛ mi wu enɛ, aloo enu ke mibu kɔpao. ²¹ Nɛtikɔkɔ nanyi Mawu tɔ, le ehamɛ kide Kristo mɛa, to jijimawo see ji, co mavɔ mɛa yi mavɔ mɛa. AMEN

Chapter 4

¹ Enya kələ nyi gaxɔmɛa nɔtɔ Axótɔ, nle dɔnɔsɛn mi bɛ mian zɔn lɛ nɔnɔmɛa kɛjɛa mɛa nɛ yɔyɔ kɛ wɔ sen yɔmi a mɛa. ² Mi nɔ agbɛ lɛ dɔkui bɔbɔ ganngan kidɛ dɔmɛnyuie jigbɔde blɛwu, mi kpɛ dɛ miandɛkiwɔ nɛ, lɛ rɔnrɔn mɛa. ³ Mi wɔ miantɔ gómɛ nɛ mian lɛ dɛkɔwɔwɔ gómɛ nɛ mian lɛ dɛkɔwɔwɔ lɛ gbɔngbɔn dɛkɔ mɛa dɛ asi lɛ nɛtɛfɛfɛ aka mɛa. ⁴ Gbɔngbɔn dɛkɔ yile nɛtɛiran dɛkɔ yi lɛ. Wo sɛɛ sigbɛ nɛ wɔ senyɔ mi á ɛnɛ lɛ gɔmɛsɛsɛ dɛkɔ mɛa yɛ yɔyɔ. ⁵ Axótɔ dɛkɔ kpanɛ yile, xɔsɛ dɛnɛ kpanɛ yi lɛ, ayɔnyɔ dɛkɔ kpɛnɛ ile. ⁶ Mawu dɛkɔ kpɛnɛ ile lɛ ɛnɛwɔsɛɛ mɛa. Ɛlɛta nɛ ɛnɛwɔ sɛɛ, tɔ ɛnɛwɔ sɛɛ ji lɛ ɛnuwo sɛɛ mɛa mián domɛtɔ dɛsiadɛ kpɔ amɛ nɛ vɛnɛ to Kristo nɛ jiji jɛ ɛnɛ nánɛ mɛa. ⁷ Mian domɛtɔ dɛsiadɛ kpɔ amɛ nu vɛnɛ to Kristo nɛ jiji jɛ ɛnɛ nánɛ mɛa. ⁸ Sigbɛ nɛ nɔnrɔ kɔkɔ à nui dɛ ɛnɛ bɛ: << Kɛ ɛriayɔ kɔkɔ xɔ a ɛkprɔ aməlɛlɛdɛ kɛ wólɔwɔ gbɔ. Ɛwɔ ɛni nánɛ nɛ nɛkɔnɔwɔ >> Ɛriá >> ɛgɔmɛ dɛa? ɛnɛkɛdɔa ɛgbɛ diyi anyigban tùmɛ? ¹⁰ Amɛ kɛ diyi kɛ yi gbɛ riá yi jɛnkori nka dɛa. Ɛwɛ ɛnɛ náatɛɛ dɔ ɛnɛdɛsiadɛ mɛa. ¹¹ Kristo maa ɛnɛ nánɛ wólɔ: Amɛdɔdɔ ɛnyɔnɛdɛtɔ ɛnyɔ nyuie kakatɔ Mawu ɛhɛnkɔnɔtɔ ɛnɛkprámɛtɔ. ¹² Ɛmɛ ɛnɛwɔ ɛnɛ náá tɛ sɛ jra xɔsɛtɔ wɔ dɔ nɛ Mawu dɔdɔ nɛ Kristo nɛtɛiran ná kpɔ nkaɔgbɛ yi. ¹³ Ɛlɛ wɔ ilɔwɔ kidɛ sɛsɛ. bɛ mian wɔ sɛɛ mianɛɛn vɛ dɛ xɔsɛa kidɛ Mawu nyányá kɛnkɛn. ¹⁴ Bɛ ná nɔ ɛnɛ ná mi ká gbɛ nɔ sigbɛ dɛviwɔ ɛnɛ ò. Ná nɔ ɛnɛ ná mi ká gbɛlɛ tálayi yi lɛ tálɛgbewɔ. Ná nɔ ɛnɛ nɛ nɛ kpakprɛ vixɔtɔ wɔ nkaɔvɛ kprɛmi ji lɛ ɛmɔaji ò, tɔ amɛbrɛtɔwɔ kɛ sɛsɛ mɛa dɛ náwɔ lɛ vixɔmɛ. ¹⁵ Kɛnyɔwɔ á inyɔ bɛ mian tɔ ɛnyɔ dɔdɔ lɛ rɔnrɔn mɛa, yi ci lɛ ɛmɔáwɔ sɛɛ ji lɛ amɛ kələ nyi Ɛta Kristo mɛa. ¹⁶ Kristo lɛ mian nɛtɛiran wɔ sɛɛ toxɔ, ɛlɛ mian ranmɛ kawo dɛsiadɛ ilɛ kpɛdɛ nɛ bɛ ran mɛa sɛɛ ná ci dɛji náá kpɔ nkaɔyi lɛ rɔnrɔn mɛa. ¹⁷ Nji bɛ mágɛbɛ xɔtɔdɔ nɛ mi lɛ Axótɔ á mɛa, bɛ miɛkɛ zɔn sigbɛ vɔdɛsintɔwɔ ɛnɛ kɛwɔ zɔn nɛ lɛ gbɛlɛgbɛlɛ lɛ sɛsɛ mɛa wɔ ɛnɛ ò. ¹⁸ Wɔ ta mɛa sɛsɛ wɔ dɔ ɛzubrɔ Wɔ nyi amɛjɔ lɛ Mawu ɛgbɛnɔnɔ mɛa, tɔ wɔ nɛ manyá manyá kɛ lɛ docɔ wɔ mɛa cagbme wɔ ɛtamɛ sɛnsɛn cɔ wɔ jimɛ. ¹⁹ Wɔndɔ sɛsɛ lɛ ranmɛ kúdɛraɔ wɔ cɔ wɔdɛkiwɔ i sɛnɛ ná ɛnɛjɛbɛ bɛdɔ o, kidɛ mako mako ɛgbɛnɔnɔ lɛ yɛ toxɔ kpɔtikpɔtia. ²⁰ Vɛa nyi ɛnɛ yi wɔ nɛ mi álɔ mi sɛ cɔ Kristo hu nɛ o. ²¹ Nɛcɛ dɛdɛ bɛ wɔ ɛnɛ kpákpa ilá nɛ mi lɛ Yɛɛsɔ mɛa ɛnyɔ dɔdɔ dɛdɛ sɛɛ lɛ Kristo mɛa. ²² Ɛgbɛnɔnɔ xɔxɔ tɔwɔ sɛɛ kələ mian mɛawɔ mián gbɛwɔ dɛsɛɛ nɛcɔ xɔxɔ kɛ lɛ dɛanhɛ lɛ jɔjɔ bɛbrɛ tɔ wɔ ta. ²³ Gɛnamɛ dɔa wɔa trɔ dɛ dɛisá nɛ mi lɛ mián gbɔngbɔn ɛsɛsɛ mɛa. ²⁴ Midɔ amɛ yɛyɛá kɛ lɛ nyi Mawu tɔa, kɛ wɔ wɔ lɛ jɔjɔ nyinyi kidɛ kɔkɔ nyɛnyɛ kidɛ ɛnyɔdɔdɔ. ²⁵ Yɛdɔ yi mián gbo mian dɛkiwɔ dɛ lɛ bɛblɛ nyɔwɔ sɛɛ gbɔ. Amɛsiamɛ ná mi ɛnyɔ dɔdɔ nɛ nɔviá. Ɛnɛlɛdɔa miánwɔ sɛɛ milɛ ná mián dɛ kiwɔ yi. ²⁶ < milɛ xomɛ fiɛn mɛa miɛ nka wɔ nu vɔin o.>> miɛ nka dɛ mɔ ná ɛwɛ ná dɔtɔ dɛ mián xomɛfiɛn o. ²⁷ Miɛ nka dɛmɔ ná futɔ o. ²⁸ Amɛ dɛsiadɛ kələ fifi a nágbɛ ɛfi dɛ nááwɔ ɛdɔ kidɛ yɛ lɔwɔ nyɔngbin kɛ ɛnɛ nɔnɔmɛa nyɔngbin mɛa. Náatɛɛn ɛsɔgbɛ áma yɛ nɛ dudu kidɛ amɛ kɛ lɛ hian mɛa. ²⁹ Ɛnyɔ bada dɛ kin nka dɛ cɔ mián numɛ ò, vɛa ɛnyɔ kɛ adɔa nányɔ ɛnyɔ kɛ akpɛdɛ amɛnɛá, náá tɛnkɛpɛdɛ amɛ kələ sɛa wɔnɛ. ³⁰ Miɛ nka dɛ xomɛfiɛn ná Mawu ɛgbɔngbɔn ò. Ɛnɛkɛdɔa tɔ ɛji yi wɔ trɛ mián nu nɛ ɛfin tútɔ nkaɛkɛ ji. ³¹ Migbɛ vɛnɛsɛsɛ ɛdɛn dɔdɔ xomɛ fiɛn wɔwɔ ɛjɛwɔwɔ amɛzuzu álɔ ɛdɛ vɔn dɛsiadɛ. ³² Mi nyɔ dɔmɛ dɛ mian dɛkiwɔ. Mi kɔji dɛ mian nɔviwo nɛ. Mi sɛnkɛ mian dɛkiwɔ sigbɛ ná Mawu sɛnkɛmi lɛ Kristo mɛa ɛnɛ.

Chapter 5

¹ Miná mián wɔ nɛ yi di Mawu sigbɛ ɛviáwɔ kɛ ɛrɔn wɔ ɛnɛ. ² Yi Mizɔ lɛ rɔnrɔn mɛa sigbɛ ná Kristo rɔnmɛ i cɔ dɛa kia i sɛnɛná dɛ miánta ɛnɛ, ɛnyɔ ɛnɛnáná kidɛ vɛsa náá nyi cɔnu kələ hɔn nyɔngbin á nɛ Mawu. ³ Dɔndɔn majɛ majɛ makɔ makɔ ɛnɛnɔmɛa jɔjɔ nɛtɛiran mɛtɔvɔn wɔ, nɛ bɛ wɔa dɛ jɛsi ɛnɛu nawo lɛ mian domɛ ò sigbɛ ná ijɛ amɛ kɔkɔ xɔsɛtɔwɔ ɛnɛ. ⁴ Nɛkpɛ nɛwɔwɔ wɔ ɛnyɔ madi nyɔwɔ, áwɔnu bɛ asɛjɛ amɛwɔ nɛ, kɛ nyɔ bɛ wɔa wɔ o. Kɛ nyɔwɔ á yɛ nyi akpɛ ⁵ Ɛmɛ dɔ

lá nɔ námi bá aməvəwɔ sééé lá nɔnɔmè bàdà láwó mɛ̀a kəwɔ lá nyi dɔndɔn majə majə məkòmàkɔ àlò àgbɛtətɔ kə gɔmɛ lá nyi vòdú sintɔ dɛniɛ́ nɔdɔ gomə kpókɔpɔ lá Kristò kídá Mawu əfɔ duxó ò. ⁶ Amə dɛkin ɛ́ká brəmi kídə ənyɔ fufu wó ò. Ənu ùna wó yí nábə Mawú əxomə fién lá vá Mawú vi wó ətɔ madótɔwó jí. ⁷ Mɛ́ɛ́ká kpósgomə kídə wó ò. ⁸ Əmíkə dɔ́á əzubruviwó yí mí nyi váyi vɔ́à ɛ́fia mí nyi kanɛ́dɛ́gbán lá Axótá má. Yádɔ́ yí mián zɔn sigbə kándə́gbán má víwó enə́ ⁹ ənú kə dɔ́á kanɛ́dɛ́gbánnn yé kúcinncin wó lá enyuie dɛsiádə má, ənúdódó kídə ənyɔdódó. ¹⁰ Mí jí ənú kə nyɔ lá Axótá á mɛ̀a nə mian wɔ́. ¹¹ Mɛ́ɛ́ká dódə kídə əzrubru má ədɔ́wɔ́tɔwó, o mí klónú lá jí dɛ́də mɛ́ɛ́ká cɔn əsí ɔ́jí ò. ¹² Ə́dɔ́ kə wó lá wó lá bə́bə mɛ̀a ɛ́nyɔ káká wóá nú cá o. ¹³ Ənúdɛ́siádə kə kándə́gbán dɛ́disá a wóa nui lá gbagbanba. ¹⁴ Ənúkə dɔ́á núdɛ́siádə kə wó də di.ísáá ənyi kándə́gbán. Yé dɔ́ yí wó nú dɛ́ bə: << Nyólədə́ kɛ́womə əwɔkələ dánrɔnra có lá amə kúkúwó domə yí Kristò ná nyi kándə́gbán nɛ́wɔ. ¹⁵ Mí kpó mian dɛ́kiwó jí cɔ mián gbə́nɔ́ wó má, ɛ́ká nɔ sigbə ənúmannyá tɔ ə́nə ò vɔ́a mián nɔ sigbə ɛ́nu nyatɔ ə́nə. ¹⁶ Míwɔ gámə̀ə wonɔ́ɔngbi enúkə́dɔ́á gámə̀ə à wɔ jə́vɔ́in. ¹⁷ Mí ɛ́ká nyi ɛ́nu, ənyátɔwó ò, vɔ́a mí sɛ́mə bá ə́mɔ́ kə́yi Mawú ə́rɔ́nɔ́n nu máá. ¹⁸ Mɛ́ɛ́ká nɔ agbə́ lá àhà sínɔ́ú nu nu má kə kpɔ́nə amə sɛ́yi cɔ́nɔ́rɔ́n má a ò. Vɔ́a miná nə gbə́ngbɔ́n kɔ́kɔ ná xòtɔhó kəlél kəlél lá mian má. ¹⁹ Mí cɔ ə́hə̀wó wə́mə ə́hə́jɛ́jí gbə́ngbɔ́n mə́ tɔ sɛ́ɛ́ jɛ́hə́ yí káfú Axótá kídə mian jí sééé. ²⁰ Midá àkpə́ nə Mawú nə ə́nú kə́wó sééé iwɔ́ nə mí lá Axótá Yé́su Kristò má. ²¹ Mibɔ́bɔ́ mia dɛ́kiwó lá miantáwó domə, lá Kristò sisí má. ²² Nyó́rɔ́nwó mí bubɔ́ mian dɛ́kiwó nə mian cúwó sigbə Axótá ə́nə. ²³ Ənúkə́dɔ́á ɛ́nu yí nyi ə́ta nə nyó́run sigbə nə Kristò cá nyi ə́ta nə Mawu ə́hamə ə́nə. ²⁴ Nənə́ ká yí Mawú ə́hámə cá bubɔ́ nə dɛ̀ə kɛ́a də́ nə Kristò. Nyó́run wó cá ná wə́ ə́nə tútútú, nɛ́wó cúwó lá ə́núdɛ́siádə má. ²⁵ ɛ́nuwó mɛ́rɔ́n mian siwó sigbənə́ Kristò cá rɔ́n Mawu ə́hamə ə́nə, tɛ́cɔ́ dɛ̀ə kɛ́a i sɛ́ɛ́nə də́ ə́ta. ²⁶ Ə́wə ə́nə náá sɛ́ɛ́ kɔ́ɛ́ɛ́ ə́wə ə́nə isɛ́ɛ́ kɔ́ɛ́ɛ́ tó ə́ci lələ́ kələ́ nyi yé nyɔ́a má. ²⁷ Ə́wə ə́nə náá tɛ́ɛ́ sɛ́ vá dɛ́isá Mawú ə́hámə kədó kpəkə́mə́ à, ə́di xoxo manɔ́ɛ́ jə́sɛ́ xòdu dɛ́kin àlò ə́ndə́ kɛ́n ɛ́l yí ə́sɔ́ kídə́ ò. Vɔ́a anɔ́ kɔ́kɔ́ àgɔ́jə́jə́ dɛ́kin ná nɔ́ ə́ɛ́ɛ́ ò. ²⁸ Nənə́ tútútú yí ɛ́nu wó cá dɔ́ lá rɔ́n ə́sia sigbə yə́ɛ́tá goto ə́nə. Aməkə́ rɔ́n ə́sia ə́rɔ́n yə́ɛ́tata dɛ̀ə́kɛ́a. ²⁹ Amə́dɛ́kin ɛ́cɔ́ də́ yé goto ɛ́nu kpó ò vɔ́a. ə́nə nɛ́ə ə́núdudu yí rɔ́nɛ́n sigbə Kristò rɔ́n hamə ə́nə. ³⁰ Ənúkə́ dɔ́á yé goto ɛ́nútɛ́nɔ́wó yí mí nyi. ³¹ Yə́yi dɔ́ yí ɛ́nu ácɔ́ lá yé dadá kídə́ yé nannan gbɔ́ yí ə́və́ nɔ́n du kídə́ ə́sia yí wóá ə́mənə́ à sééé trózu ɛ́nútiran dɛ́ká. ³² Ə́nu ə́mrɛ́má yí nyi vɔ́a ɛ́lə́ xonu có Kristò kídə́ a má ɛ́nu. ³³ Tógbɔ́ bá ɛ́nu ə́nyɔ́ nawó vɔ́a, amə́siámə lá mian domə́ ná rɔ́n yə́ɛ́tátá ə́si yí nyó́ru cá ná kpó acúási.

Chapter 6

¹ Dɛ́viwó, mí bú mian jɛ́tɔ́wó sigbə́ nɛ́ axótɔ́ nui ə́nə, ² "Bú tɔ́ dadá kidé tɔ́ náná;" (yɛ́ enyi ə́sɛ́ kélékélé́ tɔ́ kidé ə́zɛ́ dɛ́dɛ́), ³ "Nə́ ə́nu dɛ́sidɛ́ ná jé́jí nɛ́ o í ná nɔ́n agbə́ dɛ́dɛ́ le anyigban jí." ⁴ I mian dádáwó, miə́ka le dɔ́ xómə́fién nɛ́ mia víwɔ́ o. Uɔ́a mí kpawo le ə́nu dódó wɔ́wɔ́ kide axótɔ́ yɛ́ kpakpra má. ⁵ Amə́ xə́xɛ́wɔ́ mí bú mian anyigbandjɛ́ xótɔ́wɔ́ kide búbú ɛ́ta ɛ́ta kide ə́jɛ́ nyɔ́ngbɛ́n. Mí bu wó sigbə́ nɛ́ mian bu Kristo ə́nə. ⁶ Mí ɛ́ka le bu wɔ́ le wɔ́ ɛ́kumə́ cágbə́tɔ́ mian nú nanyɔ́n wɔ́ ɛ́kɔ́ o. Uɔ́a mí bu wɔ́ sigbə́ nɛ́ Yesu yɛ́ mə́ xə́xɛ́wɔ́ bunə́ ə́nə. Mí wɔ́ Mawu yɛ́ rɔ́nɔ́n nu kide ə́jɛ́ nyɔ́ngbɛ́n. ⁷ Mí wɔ́ dɔ́ kide mian jí brobo sigbə́ ə́nyɛ́ agbə́tɔ́ í nu le wɔ́dɔ́ nɛ́ o. Uɔ́a axótɔ́ Yesu í ə́nə. ⁸ Nɛ́ mian nyin bá enu nyɔ́ngbɛ́n dɛ́siádə́ kɛ́ amə́siámə́ wɔ́ a, axɔ́ yɛ́ fɛ́n tútú́ cɔ́ axótɔ́ gbɔ́ nɛ́ í gbɛ́ nyi amə́ xə́xɛ́ nɔ́nmi amə́ gbalé. ⁹ Mian axótɔ́wɔ́ cá, miwɔ́ ə́nu dɛ́kɛ́n an kide mia má xə́xɛ́wɔ́. Mí ɛ́ka le jendan dɛ́ wɔ́ jio. Mí nya bá wó xótɔ́ yɛ́ ə́nyɛ́ miawo cá mia xotɔ́. ¹⁰ Kpɔ́tia mí dɔ́ nɔ́nsɛ́n mia dɛ́kiwɔ́ le axotɔ́ má í kide nɔ́nsɛ́n sée. ¹¹ Mí dɔ́ Mawu yɛ́ huanwíwɔ́ sée nɛ́ mia tɛ́ɛ́n nɔ́ntə́ le Satana yɛ́ danɔ́n vɔ́ɛ́n wɔ́ má. ¹² Dɔ́ mian hua ə́nyɛ́ dɛ́ gótó nɔ́nmi ehun ɛ́nu o. Uɔ́a dɛ́ edú kpɔ́tɔ́wɔ́, gbə́ngbɔ́n megan o, zúbrú yɛ́ fɛ́ duxó wó fɛ́ wó kide jɛ́kɔ́rɛ́ yɛ́ gbə́ngbɔ́n vɔ́ɛ́n wɔ́ í. ¹³ Ké́ inyɛ́ nɛ́ ca mí dɔ́ Mawu yɛ́ huawu dɛ́siádə́ nɛ́ mian tɛ́ɛ́n kpánkɔ́ funtɔ́a le ɛ́kéké́ vɔ́ɛ́n ná wɔ́ jí. Nɛ́ mí wɔ́ enu ná wɔ́ jɔ́a, mí nɔ́n eke jí. ¹⁴ Mí sun tɛ́. Mí wɔ́ né nɛ́ miabra akpa kide enyɔ́n dodo núnu, ídɔ́ esé́ jí wɔ́wɔ́ yɛ́ gáwu. ¹⁵ Mí wɔ́ hilawo nɛ́ midó dɔ́ɛ́dɔ́n sigbə́ afɔ́kpa ə́nə í sɛ́ ɛ́nɛ́tɛ́fafa yɛ́ nyɔ́n dodoa. ¹⁶ Le ə́nu dɛ́siádə́ má mí dɔ́ xɔ́sɛ́ yɛ́ huawu kə́ mian tɛ́ɛ́n sɛ́ɛ́n ci bíbítɔ́a zó wɔ́. ¹⁷ Mí cɔ́n amenuveve yɛ́ kúkú́ í cɔ́ gbə́ngbɔ́n yɛ́ tanɔ́n kɛ́ nyi Mawu yɛ́ nyɔ́n. ¹⁸ Kide dɛ́xó́xó́ dɛ́siádə́, kide enu bíbítɔ́wó, mí xódə́ gasiagamə́ le gbə́ngbɔ́n má. Cagbə́ súsú ná tɔ́a mí nɔ́n acé́ jí í xódə́ nɛ́ xɔ́sɛ́tɔ́wɔ́ sée o. ¹⁹ I mian xódə́ un, nɛ́ ə́nyɔ́n dɛ́ ná tɛ́ɛ́n dɔ́ le tɛ́ɛ́n nu má nɛ́ ɛ́kɛ́ enu. Mí xódə́ nɛ́ má tɛ́ɛ́n dɛ́sa kide etú kpákpá Mawu yɛ́ nyɔ́n wawrawo. ²⁰ Cagbɛ́ enyɔ́n dodoa tɔ́ yí enyi amədɔ́dɔ́ le brabramə́, nɛ́ má tɛ́ɛ́n xónu le kankandɛ́jɛ́ má sigbə́ má mɛ́ nui enə́. ²¹ Uɔ́a nɛ́ miawó ca mia tɛ́ɛ́n dɛ́si tɛ́n dɔ́wɔ́ kide sigbə́ ə́fɔ́n mɔ́n an. Tychiquə́, tɛ́ɛ́n xɔ́ rɔ́nɔ́n tɔ́, amədɔ́dɔ́ yɛ́ gɔ́mə́ nɔ́ntə́ le Yesu má lá nu nyɔ́n wɔ́ sée nɛ́ mí. ²² Ə́dɛ́ dódá mí cágbɛ́ enyɔ́n dɛ́kinan tɔ́ nɛ́ mia nyan ə́nuké má mí le tɔ́a, nɛ́ adó nɔ́nsɛ́n mian jiwó. ²³ Nɛ́ Mawu yɛ́ fafa nɛ́ nɔ́nviwɔ́, kide Mawu yɛ́ rɔ́nɔ́n tó xɔ́sɛ́ má kɛ́ cɔ́ Mawu mia dadá kide axótɔ́ Yesu Kristo gbɔ́. ²⁴ Mawu yɛ́ amə́nuvə́və́ ná nɔ́n amə́siámə́ kɛ́ rɔ́n nɛ́ mia xótɔ́ Yesu Kristo kide rɔ́nɔ́n mavɔ́a jí.

Philippians

Chapter 1

¹ Wema lá cɔ́ enyɛ́ Pɔ́lu kide Timotheé́ gbɔ́, mí nyi Yesu Kristo yɛ́ dɔ́cɔ́viwɔ́, mí le ɛ́rɔ́ɛ́n nə amə́dɛ́siádə́ kɛ́ lé philipi, í dɛ́ wodekiwɔ́ dɛ́ akpadeka le Yesu Kristo má, nə ehame kpɔ́tɔ́wɔ́ kide ehame nɔ́nɔ́ntɔ́wɔ́. ² Amə́nuveve kide fafa ná nə kide mí, cɔ́ Mawu mián dadá kide axotɔ́ Yesu Kristo gbɔ́. ³ Nɛ́ dá nə akpɛ́ nə tɛ́ɛ́ Mawu gadɛ́kpukpuídɛ́ kɛ́ un dɔ́ɔ́n mí an. ⁴ Le tɛ́ɛ́ dɛ́xɔ́xɔ́ dɛ́siádə́ má nə mí. Nɛ́ xonə́ dɛ́ tɛ́gbɛ́ kide jiji. ⁵ Nɛ́ dá akpɛ́ dɛ́ dɛ́kə́wɔ́wɔ́ le enyɔ́nyɔ́ngbɛ́n an ta cɔ́ kəkə́ ɛ́kɛ́ kələkələ́ a jí, kəkə́ í vá dɔ́ ə́fia. ⁶ Kańkándɛ́jɛ́ le asinyin le xila má bɛ́ aməkə́tɔ́ enunyɔ́ngbɛ́n wɔ́wɔ́ lé mián má an, a gbə́ lá wɔ́, í lá wɔ́ vɛ́ kɛ́kɛ́ í sɛ́i Yesu Kristo yɛ́ ɛ́kɛ́kɛ́ a jí. ⁷ Ə́nyɔ́n bɛ́ tɛ́ɛ́ súsú ná nɔ́n miánwɔ́ sɛ́ jí, dɔ́ un cɔ́ mí dɛ́ tɛ́ɛ́ jímə́. Mia wó sɛ́ miyin tɛ́ɛ́ mə́wɔ́ lá amə́nuveve má, gakemə́ wó lé un tu dɛ́ gakpame an kide le enyɔ́nyɔ́ngbɛ́n núnú má. ⁸ Dɔ́ Mawu

(yin nyan tin nutohokpoto) be η rɔn mi sugbo le Kristo Yesu ma⁹ I η xodé be: mian rɔnrɔn na sugbo kpée le ηnu nyanyan kide enugomasesa ma.¹⁰ η xodé be mian teη dési, í can enu ke yɔn an. η xodé əna cagbe ne mián nyi amə nyɔngbiwo ke wo un ka do ehin le Kristo ye ηkeke a ji a o.¹¹ Cagbe nə əsejiwɔwɔ ye kucencen ke co nə Yesu Kristo gbɔa, ηtikɔkɔ kide Mawukafukafu na nɔn miánsi.¹² E fia, ηji bə mián nyan be, nɔviwo, enuke jo de ejinyin a woa, wona í enyɔn nyɔngbia yi ηkɔ.¹³ Efiɔjikpɔtɔwo, kide aməbuwo nyan be ηlə gakpama cagbe Yesu tɔ.¹⁴ I nɔnvi sugbɔwo le Kristo mə kandeji be yɔa nun enyɔa vɔnvɔn ma nɔnməɔ, cagbe tin gakpamə nɔn nɔn.¹⁵ Mawu nyɔn nunun ye ci gɔmə ten nə amədó. Uɔa aməbuwo nun nə Mawunyɔn cagbe rɔnrɔn tɔ.¹⁶ Aməke nu nə mawunyɔn cagbe rɔnrɔn tɔa a, nyan bə wo cɔη de lé la be ma nu eyɔnvivia.¹⁷ Uɔa, aməbuwo nu nə mawunyɔn cagbe wɔŋtawo jijiwo tɔ. Wo bú be nə yó wɔɛ enəa, ma gbe se veve sugbo le gakpamə í.¹⁸ Uɔa hina ηle vevede o ! dekpukpuide, nə amədə nu vixomawuyɔn alo adodo mawunyɔn an, be woa xonu co Kristonju nə aməwoa, eviviη. En, e viviη.¹⁹ Do η yan be enu nan á ná be maa kpɔ dede. Hinan la va mə to mián dɛxoxowo mə, kide Yesu Kristo ye kpekpedeηju.²⁰ Enuke ji ηle kande í le kpɔ emɔn nəan, ye nyi be eηun nka kpen o, vɔa kide nusen dodo tɛgbɛɛ kide efia a, η nɔnte kpɔ be woa do Kristo de eji le tin ran mə le ekumə alo le agbə.²¹ Do ne enyin ya, Yesu inyi agbe, í eku nyi alə un.²² Uɔa ne í nyi be agbenɔnnɔn le ntiran mə cin nə tin dɔdɔwɔ ye kua, nyin ηgbe nyan enuke maá cán o.²³ Do cancan aməve hinawo le tin susumə. E jro η be mia gbé xixeamə í nɔn Yesu mə hina í nyɔn wú.²⁴ Uɔa, cagbe miantɔ a, elé vevedé η be má nɔn agbe le xixeamə.²⁵ Ke ηkande enunan jiá, η ηa be mánɔn miángbɔ, í wɔ dɔ ke ηle wɔ kide mianwosee a ji, be mián yi ηkɔ, í gbe kpɔ jijo le Kristo jixose mə.²⁶ Seyijia, hila la wɔɛ be nə ηgbeva mián gbɔa, mián vivisese le mián dodo de eji le Kristo mə cagbe tinə naji de ji nə ηgbé va nɔn mián mə.²⁷ Minɔn agbe nyɔngbi sigbe Mawu nyɔn nui an əne. Mi wɔɛ əna cagbe ne ηra miangbɔ alo nə nyin η gbe va caa, masé bə mian gbɔngbɔn nyi dɛka, η lé ji be masé be mi bɔ í wɔdɔ cagbe enyɔnyɔngbi an tɔ.²⁸ Minjka rɔn be enuke aməke co de mianjiawo wɔa, ná ji vɔnvɔn nə mio. Hila la nyi dési co Mawu gbɔ be wokaa crɔn kókó.²⁹ Do wo η yɔ mi be mian xɔ Yesuji sé dede o, vɔa nɔ mián dɔ aya kideé.³⁰ Do mianwo ca, mi lé ahɔa wɔwɔ mə kidenjun η, í misé í wo nu be nyin kide mianwo mi lé tohodɛka ifia.

Chapter 2

¹ Nbuí ηfia be ηsen dódó deka le Kristo mə. Nbuí ηfia be ayetite yé nu déká va có ye rɔnrɔn mə. Nbuí ηfia bé deka wɔwɔ le miámə le gbɔngbɔn mə. Nbuí be adɔnuməɔtɔrɔ kide adɔnumə kpɔkpɔ vivi wó le.² Micó tinjijí kpɔkpɔ nyɔngbi le susú deken mə, le rɔnrɔn deken mə le du nɔnnɔn le gbɔngbɔn mə, kide atamə dodo deká.³ Mi ka wó enu de le egonyi mə vɔa kide emə dɛkinyinyi, mi bu mia nɔnvi wó séwu mianɔa ó.⁴ Mi ka le ji ajramia tá nu wódó, vɔa mia jrá mia nɔnvi wó tɔdó.⁵ Midó súú deken an kele Yesu Kristo mə.⁶ Ecó edekia sigbe Mawu nə, vɔa ηle có afixɔxɔ nə deka wówɔ kide Mawu sigbe enu ke ηun waá kudo enə ó.⁷ I vɔa, tovoa, elé edékia kpótó. I icó dɔcɔvi ye nɔnnɔn mə do ηkɔ. Icó aməgbetɔwɔ nɔnnɔn mə í dódɛ.⁸ Edónkpen edekia, í tó aməbubu kélé í sé na yé ku zangbe, aticóga ye kú í ku.⁹ Cagbe ηnato í Mawu cɔɛ veve deji i nanjɔ kelé ηkɔa u séé ta.¹⁰ Ele wɔ ηna cágbə le Yesu ye kó mə, ekró desiade naje le jinjori, le anyigban ji, kide anyigba tumə.¹¹ Ade siade la humə be Yesu Kristo í nyi axotó le Mawu miá dádá ye ηti kɔkɔmə.¹² Seyijia nɔnvi rɔnrɔntó wo, ke bubu le mia mə dɛ, ηka nyi tinjɔ dede vɔa na sugbo wu tingbe, mia le wódɔ yikɔ le dede kpɔkpɔ mə kide vɔnvɔn kide huhu húhú.¹³ Do Mawu í có jojró kide wɔwɔ nə ye jijo de mia mə,¹⁴ Mi wɔ enu desiade ke nə enu haha kide hrηhrii ηká nónmə.¹⁵ Mi le wónə cagbe nə mia nyi amə ke wó ηka có agojeje nə wo í gbe nyi amə jojo, Mawu ye vi kɔkɔ wó. Mi le wónə cágbə nə mia va le dazo sigbe kanjɔdɛ le xixemə, le aməvɔnɛn kide amə wó bre wó dondo mə.¹⁶ Mi le agbemə nyɔn ta deka de kan gbɔxó nə kpɔ enyɔn jojo deká denə ma nɔn ηtikɔkɔ mə gbe kide Kristo a vaá, de gá na mə an ma nya be nya súdu nɔnmi nya wódɔ gbále.¹⁷ Uɔa ηtá nə wó gbe cɔηna sigbe enu naná nə an vɔsa nə edó wówɔ le mia xɔse mə, ma tró va edeki nye mə í le táye kide mi.¹⁸ De nɔnnɔn deken an mə, mi taye í mia táye kide un.¹⁹ Uɔa ηle nɔnte kpɔ le Yesu mə, mi dó Timothee zán dɛ, gbɔxo nə ηcá ma dɔ kadeji gbɔxo ma nya enu ke kanmia wó.²⁰ Nyanjwó amədədɛ ke dɔ ye nɔnnɔnmə wo, kele butamə ηtá có mian.²¹ Do wólejí wó ηta wo lé í wó ηle ji Yesu Kristo tɔ wó.²² Uɔa minyn ye fixɔxó, dɔ evi kelé sen ye dádá, le sen kide ηle enyɔn nyɔnen nunu mə.²³ Vɔa ηle jibe ma dɔɛ yi gake meke ma kpótó ilé tinjɔji ise va nə gake ke manya enu kélé nɔnté kpɔηan.²⁴ Njɔdó kadeji le Mawu mə be nyə ηta ngbɔnɔn le madidimə.²⁵ Nkpɔ be levevé be ma nya Epaphrodite dida mi. Nɔnvinyə ahuawɔtɔ, kide mia nyə dotó kide edɔcɔvi nə tinhian wó.²⁶ Ke mi se be elé ledɔa, esévévé sugbo iji be ye ava nodú kide mi.²⁷ Ele ledɔ vévéde ile nɔnté kpɔ eku, vɔa ye nu sadɔnu nə Mawu. Nnyi nə yédeken wo, vɔa nə nyécá nə nyeka nɔn vevé sésé mə sugbo o.²⁸ Nji kába be macɔɛ dida mi nə gbɔxo nə mia gbe kpɔa, mia nɔn ayetite mə í nye ηtá nye ka nɔn xaxamə sugbo ó.²⁹ Mixɔ Epaphrodite nyɔngbi le Mawu mə kide ayetite. Micó amə wó deji sigbe yeé nə.³⁰ Cágbe Mawu ye dómə í ibea kú. Ecó yé gbə de afókú mə í se le senj í iyo enu ke mi nate wó ηle tinjɔ mə.

Chapter 3

¹ Nɔnvinyə kpɔtia wó, mi tayə là áxotɔ mə. Nyiun kaa gbɔjɛn ənùla wó nùnù nə mì gasiagamə o. Wò ì là nan í mì an vó.² Mì jáyé là η. Mì jáyé là ənù kpɔtókɔpɔtɔ wɔwɔ η. Mì jáyé là əvò mancò nyɔngbi η.³ Mì an wó sə sɔkide əvò còcò a. Mì an wó í là sən Mawu ló gbɔngbɔn mə. Mì an wó í là dɔ kpennkpe le Yésu Christo gbɔ.⁴ Njɔa man tɛη cɔ tinjun kàkà dəjì nə ηtiran mə nùwo jrò. Nə amədé búbə kokoko y a có yé kàkàdəji də ηtiran mə nu wó η an, nyan η bə o o.⁵ Nyan η covò lá ηkəkə amənyi a gbə, í nyi Iseaélite, í ηjɔ có Benjamin Hebritowo kɔtəmə í í nyi Pharisitɔwɔ sə.⁶ Nti hamə wó yòmə sugbó. Nyinn wɔnə də əsə wó ji o.⁷ Vɔa xó ənù ηnan wó sée nyi funtù. ηva kpɔ bə ənù ηnan wó sée nyi ənù gbálə kəη desi Yésu a.⁸ Nfià a ηlə kpɔ ənù ηnan wo sée bə ənù gbálə í wó nyi, to Yésu Christo kə nyi trɛjun xotó yé nyùnɔn xó ò a mə. ηgbə ənù ηnan wó dɛ, í ηlə kpɔ wo sigbə bàà ənə, cagbə man xó Christo,⁹ í nen kidé. Vɔa ηnyi to nɔnɔn mə wòη, alo əsə à jí wɔwɔ η o. Vɔa

to xəsə kə ɲxò cò Yésu Christo gbó kəcò Mawu xəsə ji sə. ¹⁰ Unfià ɲ jìbá man jesi Christo, kidé ağan kə i sə fɔn có əkùmə an, kidé yé yaqudu wò. Njibá mandì Yésu lə yé kù ɲgbá, ná gbɔdə kà ná ¹¹ ɲcà ɲkù a, manfɔn cò amə kukùwo dòmə. ¹² Nyiun xò ənù ɲnan wò hɔdə o. Nyiun gràdò jrò o. Vɔa ɲlè sùdù , í jì bə man xòwò, dóbó Yésu christo cà ləɲ dè. ¹³ Nɔnvinyə wò, nyi ɲ kandaɲi bə man təɲ xə o. Ənù kəɲ wò à, nyiun gbəlè tɔkpɔ ɲgbə o, ənù kəlè ɲkò a yé í ɲlè nyan, ¹⁴ ɲlè təbɔcə ná man təɲ xò yòyò xòhò kə cò Mawu gbó à tò Yésu Christo jì. ¹⁵ ɲnan mə an, mɪ an wò kə ci lə gbɔgbó mə, mɪ an dɔ tàməsùsù nyan. Nə mí lə wə sùsù bù a, Mawu lə do ɲsen mɪ. ¹⁶ Gaɲnan mə an, fimido a, mian lə sɪɲsi. n ¹⁷ Nɔnvinyəwò, mɪ kpò dè tɪɲnyə ɲ. Mɪ lə ɲkùvɪ də amə wò zɔnzɔn mə kəlè sò kidé mian tɔa. ¹⁸ Amɔdɔwò lə mian mə, í ɲ jín é bə wəa wòdə Yésu Christo yényɔn wò jì o. Amə ɲnan wò ɲ i ná ɲlè ná mian avi nan tɛɲɲ. ¹⁹ Wò tùtə cəncrɔn mə. Dóbə wò xodó í nyi wò Mawu, í wò cɔnə kpenkpen mə nə ənù kəlè dɔwò ɲkpen a wò. Anyingbanji nù wò jì dɔdɔ í wò sùsù lə. ²⁰ Mɪ an dùmə nyənyen lə jɪɲkórí, lə ɲnan í mí lə jətɛəkpò mɪ an xɔnan mətɔ, axotó Yésu Christo. ²¹ À trɔ mí wə ablɔdɔ wíwò í mɪ an kpenkpen mə əsɔ kidé yé tó, to yé fɪdɔuxo kə kpàcɛ ná ənù wò seeé a.

Chapter 4

¹ ɲnan mə, tinun nɔví runrun tò wò kə ɲlè dɔɲ tó jìjò kidé tɪɲ fɪɔ kukù a. Mɪ sɛɲɲ lə axotó mə, əxrɔnyə wò. ² ɲlè də kukù nə Evodie kidé Syntyche bə wò a dɔ tàmə sùs dəkà lə axotó a mə. ³ ɲlè wə yòyò ná əwó, əxrɔnyə rɔnrɔn tɔ lə xəsəmə. Kpádə nyɔnrɔn ɲnan wɔɲ. Dóbə wò kpádə əɲnyə lə enyɔnnɔzɛn kàkàkà mə, Clément cà kidé əxrɔnyə kpɔtià wò kə wò ɲkò lə agbə wəman mə. ⁴ Mɪ tàyá lə axotó a mə tɛgbɛɛ. négbə lə nui ná mɪ, mɪ tàyá. ⁵ Nə vívɪ səsə kelè mɪ an mə an nan gbandá xixəmə. Axotó yé vāvə gamə təbɔ. ⁶ ɲdɔken ɲkà kpàcə mɪ o. Vɔa mɪ wò ənù dɛsɪadə tó ədɔxòxòmə, kidé amə dɔki búbɔbúbɔ mə, kidé adɔn mə nyɔn ɲgbɪ wòwò, mɪ cò ənù kə mian jì lə jì ànə Mawu. ⁷ Í Mawu yé ɲtɪfafa, kə i kòdè ənù dɛsɪadə jì a dɔɲsen mɪ an jiwò kidé mɪ an sùsù wò lə Christo Yésu yé nkòmə. ⁸ Nə nɔvíwò nù wò ənù kənyɪ adòdò, ənù kə kó amə dɔjɪ à, ənù kə lə tòhò à, ənù kə kɔa, ənù kə mɪ rɔn nɔn an, ənù kə jəbə wòà kɔfù a, mɪ wòdə ənù ɲnan wò jì səə. ⁹ Ənù kə mí kprà a wò à, í xò a, í sò à í kpò lə əgbɔnyə, mɪ wòdə wò jì. Í Mawu yé untɪfàfà lə nen kidé mɪ. ¹⁰ Ayəte ɲ sùgbò lə axotó mə, bə mɪ an sùsù wò trɔva əjinyə. Mɪ kpò tɪɲun fɪxɔxò dɛcə, vɔa mɪ kpò vovo í kpádə əɲnyə o. ¹¹ ɲnyɪ ná tɪnyun nù jòjrò wò i. Dóbə ɲsə vivisəsə kəlè mian mə lə əgɔ dɛsɪadə mə. ¹² ɲnyan nə mán wɔmɔn í ənù lə den ɲ, ɲnyan nə mán wɔmɔn í ənù lə nɔn asɪnyə. Tó dɛsɪadə mə kidé azɔnrɪ zɔnzɔn wò mə an, ɲ kpòtə ná: Nə awɔmɔn í wəa dɔxò dɛ, í fufə agbəlè lə amə, í wò ənù wò dɛ, í ənù gbəlè dɛn wò. ¹³ Man án təɲ wò ənù dɛsɪadə tò yé ɲsen mə. n ¹⁴ Gaɲnan mə an, nù wəcə nyɔnɲgbɪ bə mɪ nɔn vəvə səsəmə kidé ɲ. ¹⁵ Mɪ an tàwò mɪ nyan, Philipotówò bə lə ənyɔnyɔzɛn a yé jì tɔtɔ a, gakəmə ɲ cò lə Macédoine hāmə à dɔken ɲkpədə əɲnyə tó ənù nan-nan alo ənù xòxòmə o, nə ɲnyɪ mian wò dɔken o o. ¹⁶ Gakəmə ɲlè Thésalonika, mɪ cò ná ənù wò dɪdɪ í sə kpánədə əɲnyə. ¹⁷ ɲnyɪ bə ɲlè bíɔ nui o, vɔa ɲlè jì əkúcencen sùgbò kəjə nó mí an í. ¹⁸ ɲ xò ənù nan nan sugbò í i vivɪ ɲ. Tó Epaphrodite jì a, ɲxò ənù kə mɪcɔ dɪdɪ ɲ à wò. Wò nyɪ ənù kə hɔntɔ flɪflí, í i nyɪ vɔsàsə kə nyɔɲ Mawu kò à. ¹⁹ Tɪnyun Mawu adó yé tòhò nə mɪ sugbòsùgbò tó Christo Yésu yé kpenkpen mə. ²⁰ Unfià, mɪ an cò kpenkpen nə mɪ an Mawu kə nyɪ mɪ an dàdà a a gasiagamə í sə yì tɛgbɛɛ. Acé. ²¹ Mɪ cɪ nɔnvíwò kəlè Yésu Christo məɲ. Nɔnvíwò kəlè əgbɔnyə a wò lə cɪ mɪ. ²² Amə kòkò wò səə lə cɪ mɪ, vɔvətɔ amə kəlè Cesar yé xómə a wò. ²³ Axotó Yésu Christo yə aməɲvəvə nan nen kidé mɪ an wò səə. Acé.

Colossians

Chapter 1

¹ Pɔlu, Yesu Kristo ye apostolo cò Mawu ye jijí mə kide Timote mián nɔnvɪ, ² Nə xəsə tɔwo kide nɔviwo nyə əhamə vi kə le kolose a wo. Mawu mian dádá ye mə nuvəvə kide ye ɲtɪfafa na nɔn mia jì. ³ Mɪ da akpə nə Mawu, mian xotə Yesu Kristo ye dádá, í le xodə nə mɪ tɛgbɛɛ. ⁴ Mɪ se wo xonu cò mian xəsə un le Yesu Kristo mə, kide rɔnrɔn ke mɪ do ne aməkə wo cò dɛ akpədəka ne Mawu a. ⁵ Rɔnrɔn na lə mia si cagbə kankan dɛjɪ kə wo kpadi dɛ ne mɪ le jɪɲkoria. Mɪ sé wo xonu cò kankandɛjɪ ina un le ⁶ Mawu ye nyɔn ke wó cə va ne mian. Mawu nyɔn hina cɪn əku í káká dɛ xixəmə. Əle cinku le mian cawo mə có gbəkikə mɪ see mia Mawu ye aməɲvəvə le ənyɔn dɔdɔ nunu mə. ⁷ Ye inyi Mawu nyɔn ke Epaphra, mian subɔvi Mawu do cə tɔ rɔnrɔn tɔ, igbə nyɪ Kristo ye dɔ cɔvi wə ɲudodo mian tɔa nu ne mɪ. ⁸ Epaphra nu mian rɔnrɔn le gbɔngbɔn a mə ne mɪ. ⁹ Cagbə rɔnrɔn na tɔ yɪ cò gbəkikə mɪ se nyɔnhina mɪ ngbə ədə xoxo de mia jì o. Migbə le biɔ cò miagbɔ tɛgbɛɛ bə mian desi Mawu. Ye ənu jrojo le adanun jeje kide gbɔngbɔn mə nu gɔmə səsə. ¹⁰ Migbə kpɔtɔ ile xodə bə mian zɔn nyɔngbi le mia xotə mə. Mɪ gbə le xódé bə mian cɪn ku le mián nu wówó dɛsɪadə mə, í mian cɪ dɛjɪ le Mawu dedesi mə. ¹¹ Mɪ le xodə í le dɔ mɪ egan le Mawu ye jidudu ɲnsen, əjɪ dodo kide vəvə dodo nu mə. ¹² Mɪ le xodə bə mia da akpe ne dada kə na bə mɪ du cɪnɔn ne xəsə le vovomə. ¹³ Ədɛ mɪ cò zubru mə, í cə mɪdɛ evia ke í rɔn ye fɪdɔuxo mə. ¹⁴ Co evia mə ye wocə mian nu vɔɛn woke mɪ. ¹⁵ Əvi ke mɪ lə kpɔa ye inyi Mawu makpɔ-makpɔ ye kpɔri. Ye í wó jì kəlele le ənu dɛsɪadə mə. ¹⁶ Tó ye ke jì iwo wə nu dɛsɪadə le, jikori kide anyigban mə, ənu kpɔkpɔ kide enu makpɔkpɔwə. Əfɪc zikpɪɲ, bubu dɛdɛ, amə jí dudu alo fɪc dudu ye dɔwoyi wo see nyɪ ye tɔ. ¹⁷ Əlɛ gbɔxə ənu a wo see va, í enua wo see le mə. ¹⁸ Ye inyi əta ne Mawu ye há. Ye inyi gɔməjəjə kide amə je ɲkɔtə ke fɔn cò aməkuku womə. Ye tɔ inyi toxo kekelele tɔ le enu dɛsɪademə. ¹⁹ Do ənyɔne Mawu bə yee nɔnɔ mə na nɔn evia mə. ²⁰ Əgbɛ nyɔn nɛ bə ya cə ənuwo see ne əvia. Mawu la trɔ fafa va coye hun ke kɔngi le ati sogə un a mə. Mawu cə nuwo see sɛɲ cá le ye ɲuta mə, ənu kekelele kide ke le anyigban jì wo. ²¹ Miawo, ja deka mea mɪ nyɪ aməjrɔwə ne Mawu, í mɪ nyɪ ye ketɔwə le susu kide ənu wəwəwə mə. ²² Vɔa ifia əcə mí cá tó ye kukumə. Əwɛ bə mian ɲti nakə, ne mia nyɪ amə kòkòwə le ye ɲkuvɪ mə. ²³ ɲɛ mɪ sɛɲ ɲu le xəsə mə í mí ɲtrɔ le

Chapter 2

nyɔn dodo ngbɛ o. Mawu nyɔn dodoa inyɔ nyɔn dodo ke wo nu ne amɛsiamɛ le anyigban jɛ. Lela ye Mawu nyɔndodo ke jɛ ɔnyin Pɔlu ɛtɔ ɛ trɔ zun Mawudɔ wɔtɔ. ²⁴ Ifia, ɔnu le vivi un le tiŋ ya ke ɛle du de mia ta mɛ. I ŋcɔ ɔnu ke kpɔtɔ le Kristo ye yadudu ne ye nti ran ke nyi Mawu haa de tiŋ ran mɛ. ²⁵ Le Mawu hɛ nɛ mɛ yi inyɔ mawudɔ wɔtɔ sigbe Mawu nta cɔun ne mi bɛ ma wɔ de ye nyɔn jɛ. ²⁶ Lela yi enyɔndodo wawra ke wo se wra de mi cɔ jijimɛ iseyi jijimɛa le. Vɔa ifiaa wo de do ne amɛ ke kandejia wo. ²⁷ Wawo ɛ Mawu jɛ bɛ ye disa dodo de jɛ ye dɔku, kide nyo dodo wawla le jɛmaxɔse tɔ wo mɛ. Nɛ Kristo le mian mɛ dodo de jɛ gbɔnɔn. ²⁸ Ye gbɔfan ye mi de ne mi. Mi biɔ co amɛsiamɛ gbɔ igbe le kpra amɛsiamɛ le nunyanya mɛ, ne mian ten disa amɛke kande Kristo jɛ wo. ²⁹ Eagbe nato ɛ ŋle wɔdɔ, ɛ le wo avu kide ye nɔnsen ke le wo dɔ le tiŋ ran mɛ a.

Chapter 2

¹ Sɛyi jia, y la ji bɛ mian nyɔn ɔhɔ gɔnyɔn kɛ un y la kpɛdɛ mian un nɔn, kidɛ amɛ kɛ la ladicɛe kidɛ amɛkɛ wɔ sɛɛ wɔy kpɔ tiy nuvindɔ ɔ. ² Kɛy gbɔcɔ wɔ ji wɔ nɔn dɔ kidɛ ɛji fafa nɛ dɛkɛ wɔwɔ nɔn wɔ si nɛ wɔa kpɔ ŋkɔ yi yi la ynu nyanyɔn dɔdɔ sɛɛ mɛ nɛ wɔ a nyɔn Mawu yɛ dɔ wɔ Mawu yɛ nu wrɔwrɔ kɛ nyi kristo. ³ Mawu dɔ kɛ mɛ ɔnu non amɛsɔwɔ bɛ dɔ a kɛ nyi ŋnu nyanyɔn kidɛ ɔnu nyanyɔn. ⁴ Y la nu ɔla nɛ mi nɛ amɛdɛ ykɛ buɛ mi tɔ ɔnyɔn buɛbuɛ wɔ mɛ ɔ. ⁵ ɛnukɛdɔan nyen ŋ la mian gbɔ la rɔnmɛ ɔ y la mian gbɔ la gbonghon mɛ. ɛ ' la vivi bɛ y la kpɛ mian dɔdɔ nyo ngbɔwɔ kidɛ mian lɛlɛ sinysiny dɛ kristo mɛ la scɔse mɛ. ⁶ Sɛnyi jia, sigbɛ mi scɔ ɔscɔtɛ kristɔa, mi zon la mɛ. ⁷ Mi rikɛdɛ mɛ nyɔngbɛ nyɔngbɛ, mi tu mian dɛkiwɔ dɛ mɛ, mi tu mian dɛkiwɔ dɛ scɔse mɛ sigbɛ wɔ tu mi ɛnɛ, ɛ mian dɛ kidɛ ɔkpɛdɛdɛ. ⁸ Mi kpɔ mian dɛkiwɔ jɛ nɛ amɛdɛ ŋkɛ la mi tɔ scɔcɛɛmɛ yɛ ŋ nu nyanyɔn kidɛ buɛbuɛ mɛn dɛ buɛbuɛ kɛ yɛ mɛ nuwɔ nyi non amɛgbɛtɔvi yɛ kɔnuwɔ kɛ dɔnon scɔcɛ lɛ yɛ mɛ nuwɔ kɛ wɔy sɔ kidɛ kristɔtɔ ɔ. ⁹ ɛnukɛdɔa Mawu yɛ buibɔ nyinyɔn sɛɛ la mɛ la rɔnmɛ. ¹⁰ Milɛmɛdɛ buibo. ɛnyi ɔscɔtɔ nɛ ysen dɛsiɛdɛ, nɛ ɔcɛkpɛkpɛ dɛsiɛdɛ. ¹¹ La mɛɛn wɔ cɔ wɔ nɛ mi ɛvɔ cɔcɔ kɛ nyi amɛwɔtɔ la rɔnmɛ kidɛ gɔtɔtɔ dɛdɛji ɔ, vɔa kristɔ yɛ vɔ cɔcɔ. ¹² Wɔ dɛ mi kidɛ la nyɔnyɔn mɛ, ɛ mi gbɛ fon kidɛ tɔ scɔse mɛ la Mawu yɛ ysen kɛ ɛ cɔ ɛ sɛj fon kristɔ la amɛ kukuwɔ mɛ. ¹³ Gɛkɛmɛ mi ku la mian nu wɔwɔwɔ mɛnco la gɔtɔmɛ, ɛgbɛ trɛ kprɔ mi sɛy va ɛgbɛ mavɔ gbɔ ɛ a cɔ mian nu wɔwɔ sɛy kɛ mi. ¹⁴ ɛtutu dɔdɔ kɛ nyi ɛfen yɛ dɔdɔ yɛ wɛmanwɔ kɛ wɔ yɔndɛ nɛ mian wɔ. ɛdɛ wɔ sɛɛ ɛ kɔn wɔ dɛ aticoga un. ¹⁵ ɛdɛ amanman ysen ɛcɛkpɛkpɛ dɛsiɛdɛ ɛ cɔwɔ dɛ agudomɛ ɛ dɔ wɔ jɛ tɔ aticoga yi yi yɛ dɔdɔ wɔ mɛ. ¹⁶ Tɔ y nɔn wɔ mɛɛn miykɛ gbɛ amɛdɛdɛ ɛ a la bufon mi dɛ ɛdududu yɛ a lɔ ɛnu nunu y, ɛlo dɛ azɔn dudu a lo nɛ wɛtɛi yɛyɛ ɛlo sen sen yɛ ykɛkɛ ɔ. ¹⁷ ɛnu ŋ nɔn wɔ nyi dɛsi nɛ ɛnu kɛ lɛ vɛ vɛ wɔ vɛ yɛ zɛzɛawɔ la kristɔ mɛ. ¹⁸ Mi yka claci amɛdɛdɛ nɛ ajɛ Mawu eydotɔ wɔ bubɔ nyinyi kidɛ wɔ sulɛsubɛ kɛ la cɔ mian fiɛcɛcɔ nyinyiɔn ɔ. amɛ nɔn monki donɛ ɛnukɛ ɛ kpɔnonɔn wɔ mɛ ɛ nɔn tuɛ zɔn ganganyan tɔ yɛ sɔsɔ rɔnmɛtɔwɔ mɛ. ¹⁹ Y lɛnɛ dɛ ɛtɛy ɔ cɔ ɛta gbɔ ɛ rɔnmɛ sɛsɛ kpɔnon ɛdɛdɛ ɛ nɔn tɛy la cɛcɔ cɛscɔwɔ kidɛ ɛkɔnwɔ; ɛ rɔnmɛ nɔn mɛ. ²⁰ Nɛ mi kɔ kidɛ kristo la scɔcɛmɛ yɛ dɔdɔwɔ mɛ, nɛ ɛ inyɛ ɛnɛɛn nukɛjɔ ɛ mi la non agbɛ sigbɛ wɔ la sidɛ mian jɛ la scɔcɛmɛ yɛ dɔdɔwɔ ɛnɛ. ²¹ Mi y'ka zɔn ɔ! mi ŋ'ka dɛkpɔ ɔ! mi ŋ'ka talɛ ɔ! >> ²² ɛnu y nɔn wɔ sɛɛ nyi zɔnnu dɛdɛ la wɔ zanzan mɛ, la amɛwɔ nu nyanyɔn kidɛ wɔ nu kplakprawɔ mɛ. ²³ Dɔdɔ y nɔn wɔ nyi y nu nyanyɔn la sinsiv mɛ bɛ wɔ a kpɔ kɛ ytɛ dɔa, kɛ nɔn la bubɔ ɛ nɔn cɔ akpɛ sinɔsiyɛ ɛ nɔn sɛy la. zɔn nɛ yɛ rɔnwɛ vɔ a wɔy dɔ afi cɛcɛcɛdɛ nɛ wɔ gotowɔ ɔ.

Chapter 3

¹ Nɛ ɛ nyi bɛ mi fon la ɛku mɛ kidɛ kristo, mi ɛji nuwɔ, fi kristo kɔnrendɛdɔ la Mawu yɛ nu dɔsimɛ. ² Mi bɔtamɛ dɛ ɛji nuwɔ un, ɛ y 'kɛ nyi ɛnu kɛ la anyigbav jia wɔ un ɔ. ³ ɛnukɛ dɛɛ mi ku ɛ mian gbɛa wɔa kidɛ kristo la Mawu mɛ. ⁴ Nɛ kristo yɛ gbɛa trɔ vɛ, ɛ nyi bɛ mian la kpɛkpɛmɛ mɛ. ⁵ Mi wu alozennu kɛ la anyigban jia wɔ (Dɔndɔn maje-maje, makɔmakɔ; ɛnujroamɛ vɛn wo, jiji badɛbadɛwɔ kɛ wɔ nyi vodu sensen. ⁶ La ɛy nanwɔtyi Mawu yɛ cɔcɔmɛfin va non dɛvi man buamɛ manbuamɛwɔ jɛ. ⁷ La ɛ 'y nanwɔmɛ ɛ miawɔ cɛ mi zonnon la dɛdɛcɛ, gɛkɛmɛ mi la non agbɛ la mɛ. ⁸ Vɔa ifia dɛ ɛnɔnɔn wɔ sɛɛ dɛ (adɛn, ɛcɔmɛfin, susu badɛbadɛwɔ, amɛ sɔsɔwɔ kɛ dɔ nɛ la mian numɛ) ⁹ Mi ŋ'ka la buɛ mian dɛkiwɔ, ɛnukɛdɔa mi dɛ la amɛ scɔscɔa mɛ kidɛ yɛ zɔnzɔnwɔ. ¹⁰ ɛ mian dɔ amɛ yɛyɛa mɛ, kɛ gbɛ tɔnjɛ la ŋ nu nyzanyɔn kpɛkpɛkpɛ mɛ la amɛ kɛ wɛɛ nɔnɔn mɛ. ¹¹ La y nɔn mɛ ɛ vovototo ŋ'la hɛ'lɛ alo yɔdɛ, alo ɛvo coco, alo ɛvo mɛnco mancɔtɔwɔ, alo scythe alo amɛsecre alo vovomɛ vɔa kristo nyi dɛsiɛdɛ kidɛ dɛsiɛdɛ. ¹² Mi buɛkpɛ nɛ mian dɛkiwɔ sigbɛ Mawu yɛ mɛ cɛn cɛnwɔ ɛnɔ cɔcɔ kidɛ rɔnrɔntɛwɔ kifdɛ Mawu dɛnukpɛkpɛ yɛ mɛ yɛ mɛ tɔ dɛa, nyɔnyɔn amɛ dɛki bubɔbubɔ vivi kidɛ jidodo. ¹³ Mi cɛɛ nɛ mian dɛkiwɔ. mi sɛykɛ mian dɛkiwɔ. nɛ amɛdɛ dɔ ɛnyɔn kidɛ ɛicrɔa, mian sɛj kɛ sigbɛ ɛscɔtɔa sɛy kɛ mi ɛnɛ. ¹⁴ La y nɔn wɔ sɛɛ mɛɛn, mi dɔ rɔurɔn kɛ kprɔ amɛ yi nyɔnyɔn dɛji sɛy yi. ¹⁵ Kristo yɛ faf mɛn non mian jɛ wɔ mɛ. cablɛ fafa y ' nɔn tɔ ɛ wɔ yɔ mi mɛ rɔnmɛ dɛkɛ ɛ mian nyi ɛkpɛ dɛtɔwɔ. ¹⁶ Kritso yɛ nyɔnɔn nɔn non mian mɛ la yɛ hɔ scɔcɔ dɛsiɛdɛ mɛ. la y'nunyanyan, nukprɛkpɛ mian dɛki kidɛ tɔcɔcɔdɔ nɛ amɛ nɛ mian dɛki wɔ kidɛ hɛ jiji gbonghon mɛ tɔ vovovo wɔ. mi jɛ ha nɛ Mawu kidɛ ɛji kɛ dɛ dɛsi nu. ¹⁷ ɛ ɛnukɛdɛ kɛ mi wɛnon la nuacɔ mɛ kidɛ afɛ dɛdɛ mɛɛn; mi wɔ dɛsiɛdɛ la ɛscɔtɔ yesu yɛ y'kɔ mɛ. mi elɛkpɛ mɛ Mawu dada to yɛ jɛ. ¹⁸ Yɔcɔnuwɔ mi bubɛ nɛ mian cɔwɔ, la nononmɛ kɛ nyɔn la ɛscɔtɔa mɛ. ¹⁹ Nɛcɔwɔ, mi ron mian siwɔ, ɛ mi y'kɛ cɔ vɛnɛ sɛsɛ ɛ sɛj kpɛ wɔ ɔ. ²⁰ Dɛɔiwɔ mi bu mian, ɛnukɛdɔa ɛla nyɔn la ɛscɔtɔa mɛ. ²¹ Dadawɔ mi y'kɛ dɔ cɔcɔmɛfin nɛ mian viwɔ, nɛ wɔ y'kɛ va gbɔjɔ ɔ. ²² Amɛxɛcrewɔ, mi siɛnu mɛ la gotɔ yɛ dɔdɔwɔ mɛ ŋ'ka nyi la wɔ y'kuviwɔ mɛ dɛdɛ sigbɛ wɛ wɛ sɛj dɔ jiji nɛ wɔ ɛnɛ ɔ vɔa kidɛ jɛ y'tay'ta mi vonvon nɛ Mawu. ²³ ɛnu siɛnu kɛ mian wɔa, mi wɛ kidɛ mian kpɛrɛ sɛɛ sigbɛ ɛscɔtɔa ɛ mi la wɛ non ɛnɛ ɛ ɛ nyi nɛ amɛwɔ ɔ. ²⁴ Mian nyin bɛ mian ɛcɛ cuinonnu la ɛscɔtɔa gbɛ nɛ amɛ dɔy'doy'. ɛscɔtɔ yesu kristɔ ɛ mi la wɔdɔnon. ²⁵ ɛnukɛdɛa amɛsiamɛ kɛ wɔnon tafutafunuɛn ɛcɛ yɛ tafutafunu, ɛ wɔ y'kɛ sɛy'kɛ ɔ.

Chapter 4

¹ Axotówó, mi có enu nyonngbi ne aməxəxrə wó kide emənjójóji. Mi nya be mia cao mi wó axato deka dé jɪŋkɔri de. ² Mi senŋ le gbedodo da mə. Mia nɔn aceji le egbedododa wo mə kide amənuvéné wó me. ³ Mi nɔndu le gbedododa nə mi, gbɔxo nə Mawu hun ehɔn deka nə ye nyɔn, nə mia le nu Kristo nyɔn ke le wawraxó. Cagbe enyɔn lá ɲɔn cenioma. ⁴ Mi dogbeda nə ɲle nu Mawu ye nyɔn tiŋ susu mə na le kɔ. ⁵ Mi zɔn amə nyanu wó zɔnri de amə kele xixenu wó ne gaməna sumi. ⁶ Mia nyó núnú ó na le nyi amənuvéné tegbe. Mia nyɔ wó na vivi sigbe wó dé ejemə gbɔxó nə mia te ledó enyɔ un nə aməsiamə deka-deka. ⁷ Nə enu desiaɗe ke kan un, Tychique a ɗisa nə mi. Enyi nɔnvi rɔnrɔnto deka, amə subɔvi dodo, aməxəxrə sigbe enyɔ le Mawu mə. ⁸ ɲɔɗe didá mia gbɔ nə mia se enyɔn keɔ o le miagbɔ nə se do ɲsen mi. ⁹ ɲɔɗe kide onésime, mia nɔnvi kadeji kide rɔnrɔn le xoseme, ké gbé nyi mia nɔnvi deka le mia mə. Wo a nú enu desiaɗe ke jó lela nə mi. ¹⁰ Nɔn vi nyə gakpaməto, Aristarque lecimi, kide Marko kele nyi Barnabas ye nɔnvi(Kegbó mi xónə mia dódó wó có á, nə í va miagbɔa mia xə,) ¹¹ í Yesu ke wogbe wɔnɔn be Justus. Wo deken í nyi Juifs ke wó cóvo nɔnwó le amə kélé wɔɔwó kide ɲle Mawu ye fiɔduxómə. Wó nyi amə deka wó ke do ɲsen an. ¹² Epaphras le cimi. Enyi miá mə deká igbe nyi Yesu Kristo ye mə xexré. Ewó nə ahɔwa nəmi le egbedódó da mə, gbɔxo nə mia nɔn Mawu mə kide kákádeji le Mawu ye jójro bribomə. ¹³ ɲle nú deŋ, nəmi ewɔnə edo senŋ senŋ nə laodicée tówó, kide Hiérapolis tɔ wó. ¹⁴ Edɔyɔtɔ Luka rɔnrɔnto kide Démas le cimi. ¹⁵ Mici mia nɔnviwó kele Laodicée, kide Nymphas, kide Mawu ye dexóxo kele ye xómə. ¹⁶ Nə wó hrɔn wema lá nə mian, mia gbe nanə wóá hren le Mawu ye gbe doda xómə le Laodicée, í miagbe hrɔn wema kecó Laodicée cá. ¹⁷ Mi nunə Archippe, "Lebenə Mawu ye do wóxo kéxɔ le mia dádá simə gbɔ xonə naté wə de dódó nu." ¹⁸ Amə cici wema la le cotiŋ lɔmə nu ɲɔnɲɔn enyə Pɔlu. Mi le doun tiŋ ceni wo Mawu ye mənueve na le kide mi.

1 Thessalonians

Chapter 1

¹ Paulu, Silvano kídá Timoteo wó ɲɔnɔ dídá Tesalonik tɔwóxaməan, lá Mawu eto kídá axoto Yesú Kristó yá ɲkɔmən. Amənuvéné kídá fafa nan nɔn mi an jí. ² Mi da akpə nən Mawú dá miawó séé tà, lá gbádodoɗa mən. ³ Lá mian Mawú eto yá ɲkɔvi mən an mi ɗonən ɲu mi, mia xəsə do wɔwɔwó, mian rɔnrɔn akún akún kídá jigbɔɗi xəsə nən ɲkáká ká là và và lá mian xóto Yesú Kristo mən. ⁴ Rɔnrɔntɔwó lá Mawú mən, mi nyan bə ə can nú, ⁵ ɗóbə mian xoto và miangbɔ, ɲ nyí lá nuxómən ɗéɗé ó, vɔá lá ɲusən mneɪʔɪkɪɗé kakadáji súgbɔ lá gbɔgbɔ kókoá mən. Nən nən ké mi nyan amən kə ɲkuvimən mi nyí kə mi lá mian domən nən mian nyɔnyɔn. ⁶ Mitɔ zun miánwó kídá Axotɔa sɔto, sigbə mixo enyɔan lá húnyahúnyanwó mən lá jijo kpɔkɔ kə có gbɔgbɔ kɔkoá mən. ⁷ Sigbə yá mən cónɔ àn, mi nyi kpɔɗɔɲu nən amən kə wó xɔnən sé lá Makədonia kídá Ahaya. ⁸ ɗobə có mián gbɔá, Axotɔa yá nyɔn ɗi hoó, ɲ nyi lá Makedonia aló ahaya ɗéɗé ó. Boŋ, lá afi siafi kə mián ji xəsə kaka yi. E na bə ɲ xian bə mián nú yá nyɔn ó. ⁹ ɗobə wó ɲtawó nú enu, emɔnu kə mi kpɔ có mián gbɔ. Wó nú sigbənən mi tɔɔ dá Mawú ɲu ɗóá, i tɔɔ lá ɛkpə tatawó yomən i lá sən Mawú dódó makúmakúá. ¹⁰ Wó nú bə mi lá nɔntə kpɔ Mawú viá có ejɪŋkuri mən, kee& i yən có aməkukuwó mən. Yesu i ɗé nú có Mawú yá xomənfien kə gbɔnɔn àn mən.

Chapter 2

¹ ɗo nɔviwo mi ɲtáwo mi nyan bə mián gbɔ vává ɲnyi ənù gbà là o. ² Mi nyan bə mi dú ayá váyi i wo dó ɲúkpən mi lá Filippəs mi kàn də mian Mawu ji i káká Mawu nyɔn lá xáxáwo mə. ³ ɗo mian nyɔn núnú ɲnyi vɔɗáɗá nɔ mi makɔto nɔmi amə brábrə o. ⁴ Vɔá sigbə nə Mawu də yə nyɔn an ɗisá nə mian yə i mi là nù. mi ɲú là nui nə miájə aməwo nú o vɔá Mawu nú yə i là dò Mian jiwó kpɔo. ⁵ ɗo mi ɲú vivi nómə nə aməwo ɗə gáɗemə sigbə mi nyin ənə nɔmi amə xáxá ənə o Mawu ɲtá kpɔ yə tóxo, nənə kə mi ɲɲuji aməgbətovi yə kpənkpən mə có əgbɔwo nɔmi aməbu wo gbɔo. ⁶ Mian mə təŋú biɔ búbú nə mian ɗəkiwo sigbənə kristo yə mə ɗɔɗɔwo ənə o. ⁷ Vɔá mi vivi kə mi sigbənə ajínɔn vivinə kídá əviawo ənə. ⁸ Nənə kə mi dó rɔnrɔn nə mi mi lá mán ənúwo kídá mi lá jijo kpɔɔkpɔ mə ɲú nyi Mawu nyɔnán ɗéɗé o vɔá mian gbə nɔn nɔn dó mi lá vəvəɗə nə mi. ⁹ Do nɔnviwo mi ɗónú mian ɗó kídá mian yadúɗuwo. ɲúɗɔn cá əzán cá mi là wɔ ɗo nə mi ká va nyi ágban nə mian dóməto ɗə o. Gàn namə wo séé à mi là nù Mawu nyɔn nə mi. ¹⁰ Mi kpɔ yə tóxo mi Mawu cá kpɔ yə tóxo sigbənə mi nɔn əgbə lá kɔkɔnyi nyi ədódó núnú mə dódá miawo kə lá xɔ mianjisə wo gbɔ nə wo ɲlca xónú có mián ɲú o. ¹¹ Nən kə mi nyen bə mi dó ɲusen mi i rɔn nú mi sigbə dádá kídá əviwo ənə. ¹² Mi nui nə mi bə mi dó lá zɔn azɔnri kə la jə Mawu kə lá yɔ mə va yə fiɔduxó kídá yə kpənkpə gbɔá tɔ. ¹³ Cágbə nantɔá, mi danə akpə nə Mawu tégbéé nə kə mi xɔ Mawu nyɔn kə mi cɔ vá nə mi sigbə ənyɔn mən có əgbəto gbɔ ənə vɔa mi xə adódóməto sigbə Mawu nyɔn ənə ɗnyɔn nán i lá wɔɗɔ lá mian wo kə xəsəəwo mə. ¹⁴ ɗó nɔviwo mi và tɔɔ Mawu xá srátɔ kə yuda lá kristo yésu mə dó mian dumə. viwo cáwo dó aya ɗúɗú nə mi, á yá ɗúɗú kə wo ɗu lá yudatɔwo lɔmə án. ¹⁵ Yuɗatɔwo i wú áxóto yésu kídá yə nyɔn núɗétɔwo. Yuɗatɔwo i nyán mi. wo ɲu nyɔn Mawu yə ɲkɔ o. wo nyi kəto nə aməwo séé. ¹⁶ Wo gbə bə mi ɲka káká nə wá kpɔ ɗəɗə o. wo gbə lá wo nuvɔn kpéé kpɔtia kpɔtia Mawu yə xóməfien la vá wóji. ¹⁷ Nɔviwo, mi có lá mian gbɔ nə gáɗemə sigbə əgbətovi ənə vɔá ɲn nyi lá jimə o. Mi ji bə mian gbə kpɔ mi. ¹⁸ Do mi ji bə mián gbə va miangbɔ ənyə Pólú vɔá satana túmɔn nə mi. ¹⁹ Do nú kə i nyi mian kánkán ɗəji nə əɔɔ mian jijo kpɔkpɔ i à nɔmi mian vónókpɔ kpɔ lá áxóto Yésu ɲlɔ nə i vá vaa? ɲunui mian kídá amə búwo á? ²⁰ ɗo mian wo i dó jijo kídá kpənkpən mə nə mi.

Chapter 3

¹ Ǽnúkǽdǽxí, kǽnikǽgbǽtǽŋkpǽjiǽ, mívá búsusúbǽ ǽnyǽnbǽ núawò dǽdǽmíànòn Àténǽ. ² Mídó Tímótǽ, miǽ nóvi kídǽ yǽ hádǽwótó nǽ Mawú lǽ Kristó ǽnyǽn nyín mǽ bǽ wǽa dǽŋusen mí írikǽmíaxǽsǽwó. I númǽdǽdǽbúwo lǽnù bá: "mídó Tímótǽo miǽ nóvi kídǽ xǽ hádǽwótó nǽ Mawú." ³ Míwó ǽnúlǽwó sǽéé bǽ amǽdǽkin nǽ kǽcǽkǽwó lǽ xǽxǽlǽwómǽo. Ǽnúkǽ dǽa yǽ í wódǽdǽnǽmí. ⁴ Lǽ nyǽndǽdǽmǽa, kǽmínón miǽgbǽa mínúnǽ mídǽbǽ miǽkpǽfútó xǽxǽwómǽ, i va mǽ sígbǽ mínú ídǽ à. ⁵ Yǽ ñǽtí, kǽŋénkǽtǽŋǽ gbǽ kpǽjiǽ ílǽnótǽa, ñǽdǽwó bǽwǽa nú miǽ xǽsǽwǽŋǽ. Tá ñúnýón dǽfiǽ amǽtǽàmǽkpó va tǽmíkpó dǽdǽwó í miǽdǽwó dǽn. ⁶ Vǽa Tímótǽo, wǽdǽ miǽgbǽa, ǽcǽ miǽ xǽsǽ kídǽ miǽ rǽnrǽn ǽnyǽn nyén ǽnyǽn nyén wónǽ. Ǽnúnǽ mí bǽ mílǽ ñǽkúdíjínú nyǽngbiwó có miǽ ñú, ímílǽjǽbǽ Míǽkpómi sígbǽ miǽ cǽn mílǽjiǽ; ⁷ kínǽ ñǽtí, nóviwó, lǽ miǽ rǽn mǽ gbǽngbǽn kídǽ rǽn mǽ kúkúmǽ wódómí núsen có miǽxǽsǽmǽ. ⁸ Ǽnúkǽdǽífi, mílǽ agbǽ, nǽmílǽdǽ Mawú ñú. ⁹ Ǽnúkǽdǽa nǽ miǽdǽkpǽ nǽ Mawú mǽ nǽ jǽjǽ kǽ mínǽ mídǽdisǽ lǽ yǽyǽkǽ. ¹⁰ Ǽzan kídǽ ñǽkǽkǽ, mílǽ xǽdǽ senúsǽnù bǽ nadǽmǽ nǽmíǽkpó miǽ ñǽ kúmǽ nǽ miǽcǽ ǽnúkǽwó híanwó ísenkpǽ miǽ xǽsǽwó. ¹¹ Míǽ Mawú kídǽ miǽdǽdǽ ñǽtǽŋtǽ kídǽ miǽ xǽtǽ Yesú, nakprǽ miǽ mǽwǽva miǽgbǽ. ¹² Áxǽtǽ nǽnǽ miǽjǽkpǽ ñǽrǽnrǽn nǽsígbǽ nǽ miǽŋǽtǽwó kídǽ amǽsíamǽ, sígbǽ mílǽ wǽ nǽ miǽcǽn. ¹³ Bǽa dǽ nusén miǽjǽwó nǽwó kǽkpó ǽvǽn dǽkin lǽ kǽkǽ nyǽnyǽmǽ lǽ Mawú dǽdǽ ñǽkǽ kídǽ miǽxǽtǽ Yesú yǽtǽtrǽva kídǽ yǽmǽ kǽkǽwó sǽéé.

Chapter 4

¹ Ifiǽ nǽnviwó mi lǽ dǽ gǽn miǽn dǽkiwó tò ñŋgǽn núnúmǽ lǽ miǽn gbǽa mǽ sígbǽ mi kpó lǽ ǽxǽtǽa miǽn zcndǽ i jǽ mawu nù i nǽnǽ i mi lǽ mi jǽ yǽkǽ yiyi dǽ yǽkǽ yiyi jǽ. ² Ǽnúkǽdǽa mi nyǽn dǽdǽ kǽ mi nǽn mi lǽ ǽxǽtǽ yesu mǽan. ³ Ǽnúkǽdǽa ǽlǽ nyiurmawo yǽ j rǽjǽrǽ ǽlǽ yǽ jǽjǽ miǽn kǽkǽ i miǽn mǽjǽ-mǽjǽ gbǽ. ⁴ Bǽ midu domǽtǽ dǽsíǽdǽ nǽn nyǽn sígbǽ amǽ yù. ⁵ I mi yǽkǽ dǽ ǽnǽu grǽ amǽ lǽ sǽsǽwó mǽ sígbǽ amǽmaxǽsǽwó kǽ yǽ nyǽn mawu à wó ǽnǽ o. ⁶ I lǽ ǽnù nlǽ wó mǽar amǽdǽ yǽkǽ wó ǽnùfítifítí ǽlǽ bǽdǽbǽdǽ kídǽ ǽxrǽlǽ lǽ ǽnyǽn ǽlǽ wó mǽ ǽ ǽnúkǽdǽa ǽxǽtǽa bríǽ nǽ xǽrǽ sígbǽ mi nù nǽ mi jǽyǽkǽ i dokpǽ lǽ jǽ ǽnǽ. ⁷ Ǽnúkǽdǽa mawu ñnyǽmǽ nǽ makǽmakǽ ó vǽa nǽ kǽkǽ. ⁸ Cǽgbǽ yǽ nǽn tǽa amǽ kǽ cǽ dýnǽn wó daukpinaǽn yǽcǽ amǽwó dankpin ó vǽa mawu kǽ cǽ yǽ gbǽngbǽn kǽkǽ à nǽ mi. ⁹ Kǽ kǽn nǽnvi rǽnrǽ mǽn mi yǽgbǽ hían gǽ amǽdǽ nǽin ñŋrǽnǽnù cǽyù nǽ mi ǽ ñnúkǽdǽa mawu ñtǽ kpǽrǽa nú mi cǽ yù bǽ miǽn rǽn miǽn dǽkiwó. ¹⁰ Ǽyǽyǽjiǽ ǽnù yǽ nǽn i mi lǽ wó nǽ nǽnviwó sǽǽ lǽ macédoine mi nǽnǽrǽwó gbǽ mi gbǽ wǽǽ dǽ jǽ kpǽ. ¹¹ Mi gbǽ lǽ dǽgǽn mi nǽ miǽn jǽ i nǽn agbǽ lǽ amǽ dǽki bǽbǽmǽ i miǽu lǽ yǽkǽ oi dǽ miǽn tǽ wó ynyǽn yǽ i wǽdǽ kídǽ miǽn yǽtǽ lǽwó sígbǽ mu bǽ cǽ miǽn gbǽ ǽnǽ. ¹² Mi wó ǽlǽ kǽyǽgbǽxǽ miǽn zǽn lǽ ǽnyǽn dodomǽ lǽ xǽsemǽan wó gbǽ ǽ kǽyǽ gbǽxǽ nǽ mi yǽkǽ hían yǽdǽkin ǽ. ¹³ Nǽnviwó mi yǽlǽ jǽ bǽ miǽn cǽkǽ dǽ amǽ kǽlǽ dǽnrǽnǽwó yù ǽ kǽyǽgbǽxǽ nǽ mi jǽkǽ nǽn vǽvǽsǽmǽ sígbǽ amǽ kǽ mǽn kpǽkpǽ yǽ nǽ wǽ ǽnǽ sígbǽ kǽ lǽ vǽ lǽ ñŋnǽa ǽnǽ ǽ. ¹⁴ Ǽncikǽctǽa nǽ mi xǽ jǽ sǽé bǽ yesu kǽa ífǽn cin citǽ nǽnǽ kǽ mawu agbǽ nǽn i amǽ wó mawu agbǽ trǽ wo gbǽ kídǽ. ¹⁵ Kpǽ ǽnúkǽdǽa mi lǽ nù nǽ mi tǽ ǽxǽtǽa yǽ trǽtrǽva lǽ ǽnyǽ nǽ amǽ lǽ dǽnrǽnǽn wo ǽ. ¹⁶ Ǽnúkǽdǽa ǽxǽtǽa yǽtǽ lǽ cǽ jǽyǽkǽrǽ vǽ ǽvǽ kídǽ ǽxǽ dǽdǽ kídǽ, mawu ñǽdotǽ ǽr kídǽ mawu lǽ fǽn kǽcǽkǽlǽ. ¹⁷ I miǽnwo kǽ lǽ agbǽa wó i lǽ kpǽtǽwoǽ wǽa dǽmi kídǽ wó i lǽ ǽkpǽkpǽwó mǽan miǽn dǽgǽ ǽxǽtǽa lǽ ǽyǽmǽ i nǽnǽ i miǽn ledǽ kídǽ ǽxǽtǽ tegbǽǽ. ¹⁸ Mi dǽgǽn miǽn dǽkiwó tò ǽnyǽn lǽ wó mǽ fir.

Chapter 5

¹ Ǽfíǽ, kúdǽ gamén wó kídǽ ǽnúǽnrín wó ñ á, nǽnviwó, ñgbǽ hían bǽ wó á ñŋrǽnù nǽn mi kúdǽ ǽnù ñŋan wó ñ o. ² Dǽbǽ mí táwó mí nyǽn nyǽnŋgbín bǽ gbǽkíkǽ ǽxǽtǽ lǽ vǽ wǽdǽ sígbǽ fláfítǽ vǽ fían nǽn mǽ ǽzanmǽ ǽnén. ³ Kǽ wó nù bá: «ñtífǽfǽ, kídǽ dǽdíénǽnǽn,» ñŋán mǽ ǽn cǽnrǽn kpǽtǽa lǽ jǽwǽjǽ. Í lǽ wǽdǽ sígbǽ nǽn, nén nyǽnrún ǽfúnǽn kǽa jǽvǽ i sǽ nǽn vǽnǽ ǽ nǽn. Wó ñ kǽ tǽjǽ sí lǽ nù o. ⁴ Vǽa nǽnviwó wó, miǽn wó mi ñ lǽ zúbúlúmǽ, nǽn ñkǽkǽ ñŋán nǽn vǽ fían mí sígbǽ fláfítǽ ñ nǽn o. ⁵ Dǽbǽ mí an wó sǽé mí nyín kénklén yǽ ví kídǽ ñkǽkǽ yǽ ví. Mí ñ nyín ǽzan mǽ víwó, alóó zúbúlúmǽtǽ wó o. ⁶ Yǽ í dǽ á, mí ñ kǽ dǽnrǽn sígbǽ wó cǽwó ǽ nǽn o, vǽa mí dǽnzǽn, í mi nǽn acǽjǽ. ⁷ Dǽbǽ arǽndǽntǽ wó dǽn nǽn arǽn ǽzan mǽ, í ahanú mútǽwó á, múnén ǽzan mǽ. ⁸ Vǽa kǽ mí nyín ñkǽkǽ yǽ víwó á, miǽn nǽn acǽjǽ, mí ǽn dǽ xǽsǽ kídǽ rǽnrǽn yǽ wǽa nén mi ǽn kǽdǽ dǽdǽkpǽkpǽ kǽ gbǽnǽn à jǽ. ⁹ Dǽbǽ Mawu ñ wó mí bǽ mi ǽn nyín xǽmǽfíén tǽ o, vǽa miǽn kpǽ dǽdǽ tó miǽn an xǽtǽ Yesu Christo gbǽ. ¹⁰ Yǽ í nyín amǽ kǽ kú dǽ miǽn an tá, bǽ nǽn mí lǽjǽdǽ alóó mí dǽnrǽndǽ à, mílǽ kídǽ. ¹¹ Tó ñŋan mǽn ǽn, mí dǽ ñsén miǽn an dǽkíwó, í fǽkǽ nǽn miǽn an dǽkíwó, sígbǽ mí lǽwǽ gbǽnǽn xǽxǽ ǽnén. ¹² Mí lǽ bís có miǽn ǽn gbǽ bǽ: nǽnviwó, miǽn ǽn dǽsí ǽmǽ kǽlǽ wǽdǽ wú á wó lǽ ǽxǽtǽ à mǽn nǽn wǽ lǽ kpǽrǽnù mí. ¹³ Ǽlǽ dǽkúkú nǽn miǽn bǽ lǽ rǽnrǽn mǽ cǽgbǽ ǽdǽ kǽwó lǽ wǽ a tá. Ǽtífǽfǽ nǽn nǽn miǽn ǽn dǽmǽ. ¹⁴ Nǽnviwó, mí lǽ kpǽrǽ mí bǽ, miǽn kǽrǽ ǽmǽ kǽlǽ nǽn agbǽ bǽdǽdǽ wó, miǽn dǽ ñsén ǽmǽ kǽ gbǽjǽ à wó, miǽn kpǽdǽ amǽ kǽ ñ wǽ ǽgǽn dǽ a wó ñ, jǽgbǽndǽ nǽn sunǽ ǽmǽsíamǽ sí. ¹⁵ Mí kpǽ miǽn an dǽkíwó jǽ ǽmǽdǽ ñkǽ cǽ ǽnúvǽn túfín dǽ ǽnúvǽn tǽhó o. Tǽvǽnén ñŋan, miǽn kpǽtǽ í lǽ wó ǽnù kǽ nyín ǽnù nyǽnŋgbín á nǽn miǽn an dǽkíwó. ¹⁶ Mí nǽn ǽyǽtítǽ mǽ gǽsíǽgǽmǽ. ¹⁷ miǽn dǽgbǽdǽ mangbǽjín mangbǽjín. ¹⁸ Mí cǽ ǽmǽnǽvǽn nǽn ǽnù dǽsíǽdǽ. dǽbǽ yǽ í nyín Mawu yǽ jǽjǽ tó Christo Yesu jǽ nǽn mi. ¹⁹ Mí ñ kǽ nǽn nǽn gbǽngbǽn ǽn nǽn cǽ o. ²⁰ Mí ñ kǽ dǽvǽ nǽn ǽnyǽn dǽ à wó o. ²¹ Mí dǽ ǽnù dǽsíǽdǽ kpǽ. Mí kúdǽ ǽnù nyǽnŋgbín wó ñ. ²² miǽn gbǽ ǽnúvǽn wǽwó. ²³ Mawu yǽ ñtífǽfǽ nǽn cǽn miǽn an jǽ kǽjǽkǽjǽ. Nén miǽn an gbǽngbǽn, miǽn lǽwó kídǽ miǽn an ñtírǽn nǽn nǽn kǽdǽé nǽn dǽxǽ mǽn nǽn ñ kǽkǽ nǽn gǽkǽmǽn miǽn an xǽtǽYesu Christo nǽn gbǽ trǽvǽ. ²⁴ Ǽmǽ kǽ yǽ miǽn an ǽnyín ǽnù dǽdǽwǽtǽ, í yǽ í lǽ wǽǽ. ²⁵ Nǽnviwó, Mí dǽgbǽdǽ dǽ mí á tá. ²⁶ Mí cǽ nǽnviwó sǽé, í gbǽngbǽn ǽnù kǽkǽ nǽn wó. ²⁷ ñ tá Mawu bǽ miǽn an rǽn lǽtǽ ǽlǽ nǽn nǽnviwó sǽé. ²⁸ Mí an xǽtǽ Yesu Christo yǽ ǽmǽnǽvǽn nǽn nǽn kídǽ mí.

2 Thessalonians

Chapter 1

¹ Pólù, sílvé, kídà Tímótáá; lə Təsálóníká yə cócia mələ Mawú miá dádá kídə axótó xéésù ikírísísó. ² Amənúvəvə kídə nǔtifáfá có Mawú miádádá kídə miá xótó xéésù krisó nánó miájí ³ Ələbə miádákpe mə Mawú xídá dəmiátá; nǔvǐ&wó. Ənúkəđáá ələtóhó, ənúkəđəmiá xósé císúgbó; kídə rónrón súgbó kəmido nə miádəkíwóá. ⁴ I miátəwó mīlə xónúxó có miá nǔ kídə kǐjǔ lə Mawú hámə. Mí xónənúxó có miá jǐgbǔgbǔ brèu nǔ kídə miá xós có yómə cícíó sééé mə. Míxónənúxó có xáxá kəmi dógó áwó. ⁵ Jási gánagána nǔngbi lə Mawú xə hǔnúdrǔ xó. Lə wǔxǔxǔ!& wǔákpmí bə mǐjə lə Mawú xə fǐdǔxó kə nǔ miáwó ján Míqúayadáá. ⁶ Əjələ mawú nǔ úbá ácó xaxa dó tóhónə aməkəwó dó xaxanəm miáwó. ⁷ Nə áfǎjǐ nəmiáwó kǎgbǔjǔ sígbə miáwó. Yíawǔbə Míaxótó yéésú kídə yə nǔdǔtǔwó wodí có jǐnəkori lə xə nǔsəmə. ⁸ Ləyə zǔdǔ kəsén nǔ amə, ádrǔhónú amə kəwó nǔyán Mawúó kídə amə kəwó nǔxó Míá xótó yéésú ənyǔn nǔyín áó. ⁹ Wǔákpefúlə ətóhəhən mǎvámə nǔtəbǔ áxótó ləxə kpenkpen mə kídə yə nǔsen mə. ¹⁰ Áwó ənúnáwó gbəkíkə xə dúkón wóá káfúí; ínúá kúnə amə kəó kándəjiáwó. Ənúkəđáá míkándə núá kúnúqəđəaji. ¹¹ Ənúkəđǔ mīlə xódə miájí dáá nə. Mīlə xódə bə Mawú nagbǔmí bə mǐjə ləxə xǔxǔ mə. Mīlə xódə bə nǔwó miájijǐwó sééé kídə xósé dǔwówó sééé kídə xə nǔ sen. ¹² Mīlə xódə bəmiá xótó yéésú xə nǔ kǔnǔtǐ náktó miájí. Mīlə xódə bə miá nǔ kǔnǔtǐ náktó tǔjǐ; lə mawú yəmə nǔvəvə kídə axótó Yéésú kriso.

Chapter 2

¹ Unfia, mí lǔ bíǔ có mian bgǔ bá, kudé áxótó Yesu Christo yə vǎvǎ nǔtǐ, kídə mǐ an godódó kídə a, nǔnǔwó, ² mǐ nǔ kǎ cǎká lə mǐ an sǔsúwó mən, kídə gbǔngbǔn mə dé ənyǔn an nǔ o, aloó sígbə wó wrán wəman mən mí, í lə nan kakádeji bə áxótó yə vava gǎmə an vá vǔ í o. ³ Əmən qǎkən nǔká bləmí tó əmən qǎsǐadǔ jǐ o. Đólə ənú nǔnən nǔkan vǎmə kəkə nən gǎkəmə əmə kə gbənu lə Mawu gbǔ, í nǔwǔ əsə qǎkən qǎ o, í nǔyín ənú danhintǔ á lǎ có o. ⁴ Yé í cǐnǔtrǔ dǔ əməsiámə kə yǔ nə Mawu yə nǔkǔ, í subǔnən án. Vəvǔtǔá, əvé kanren nən qǎ dǔ Mawu yə qǎxǔxǔmǔ, í nan bə ə yé í nǔyín Mawu. ⁵ Mǐ nǔ gbələ qǔnǔ bə, nǔ nǔ ənyǔn nǔ nan wó nən mǐ gǎkəmə nǔ lə mǐ an gbǔdǔ a? ⁶ Ənú kələ dayá nən nǔtǐ a yé í nǔyín bə yə qǎkən í wó kǎa qǎ dǔsǔ lə gǎnǔnana mə. ⁷ Đó bə ətǔ amliman nǔ wó jǐ kə nǔyín əsə jǐ mǎnwǔmǎnwǔ xǔxó əmə qǎká í lǎ qǎ gbǔxó kəkə nən gǎkəmə á cǔlǔ əmǔn án jǐ a. ⁸ Amə kǎjǔ kǎa wó dǔ əsə jǐ a, wǔa qǎdǔ akpǎqǎká, í áxótó Yesu a wǔi kídə yə gbǔngbǔn. Áxótó lə gben gǔdǔgǔdǔ tó qǎdǔfǔn mə lǎ yə vǎvǎ nǔtǐ. ⁹ Cócóđá əmə nǔ lǎ có əbǔsən nǔ gbǔ tó yə nǔ wǔwǔ mə kídə nǔsen, kídə dǔsǔwó, kídə amlimanú kə nǔ nǔyín ədǔdǔ a wó wǔwǔ, ¹⁰ Kídə əmən blǔblǔ lə ənyǔntǔhó á gbǔ. Ənú nǔnən wó í lǎ kprǔ əmən wǔlǔ dǔ rǔnrǔn nən ənyǔn dodǔ á nən wó á tǎjǔ xǔ nən wó o. ¹¹ Cǎgbə nǔnən, í Mawu á kprǔ wó bǔmǔn nən wó á kúdə vǔxǔ nǔyín wó jǐ. ¹² Ənú kə wǔá nyan yə í nǔyín bə wó á qǔ kǔjǔ nən əmə kə nǔ kádə ənyǔn dodǔ á jǐ a wó, í sǔ vǔvǔ nən ənú tǔhó mǎnwǔmǎnwǔ. ¹³ Mǐ có akpǎdǔdǔ tǔhǔə nən nǔnǔ rǔnrǔn to wó lǎ áxótó a mə, qǔbǔ Mawu cǎn mǐ sígbə atǔkucincin kǎlǎkǎlǔ tǔ kǔ kprǔ qǎqǎ tó vǔsasəmə nən gbǔngbǔn lǎ kǎkǎdeji mə nən ənyǔn dodǔ á. ¹⁴ Kə wó yǔ mǐ nǔn tó ənyǔnyǔngbǔ á jǐ nən mǐ án xǔ kpenkpen có mǐ an xǔtǔ Yesu Christo gbǔ. ¹⁵ Tinǔ nǔnǔwó, mǐ lə mǐ án qǎkǔwó sinnǔsin, nən tǔyǔdǔ kə wó kprǔ mǐ an wó, tó ənyǔn nǔnǔ wó jǐ aloo to ənú nǔnrǔn mə án, mǐ kǎ gbǔdǔ o. ¹⁶ Nǔfǐá kə mǐ an xǔtǔ Yesu Christo nǔtǔ, kídə Mawu kə nǔyín mǐ an dádá rǔn mǐ í mǐ vó qǔ tegbǔ, kídə kǎkǎde jǐ nǔnyǔngbi có əcǔ kə gbǔnǔn án tó yə amənuvǔvǔ, ¹⁷ Nǎn gbangǔ dǔ mǐ an jǐ wó mə, nən mǐ an sǔ wǔdǔ nǔnyǔngbi wó.

Chapter 3

¹ Í ifiaá nǔnǔwó, mí xódə dǔ mián ta, cǎgbə Áxótǔá yə nǔyín nǎn kǎa dǎxǔxǔə mən kǎbǔ í wǔá dǔə dǔəjǐ, sígbə í lə mián kprǔjǔ. ² Mǐ xódə bə mián dǔ lə amən nǔrǎn kǔ kídə amən vǔén wó ləmə, qǔ wó sééé wǔjǔ wǔ xǔsǔdǔ o. ³ Vǔá Áxótǔá nǔyín ənú dodǔ wǔtǔ kə á qǔmǐ anyín í á qǔ mǐ có amən nǔrǎnkǔwó ləmə. ⁴ Mǐ qǔ kǎká dǔjǐ lə Áxótǔámən dǔ mian nǔn, bə mǐ ləwǔ í mián gbə yǐjǐ í lə wǔ ə nǔkə mǐ qǔ nən. ⁵ Áxótǔá nǎn kprǔ mián jǐwó vǔ Mawu yə rǔnrǔn gbǔ kídə Crísítǔ yə nǔndǔqǔ. ⁶ Ífia nǔnǔwó, mí qǔ mǐn anyín lə mián xótó Yéésú Crísítǔ yə nǔkǔ mən, bə mǐ nǔ kǎ cǎ kǔdǔ nǔnǔkə nən əgbə lə ədǔdǔ mǎwǔmǎwǔmə ə nǔ kə nǔ sǔ kǔdǔ ədǔkǔnu kə mǐ xǔ lə nǔán gbǔá o. ⁷ Đó mián nǔtǔwó mǐ nyan bə ə nǔyín nǔjǔdǔ mǎwǔmǎwǔ kə wǔá sǔ sǔ kǔdǔ mǐ. qǔ mǐ nǔ nən əgbə nǔnən mən sígbə amən kə nǔ kprǔkprǔ əmən. ⁸ Í mǐjǔ qǔ aməndǔ yə nǔduqu gbǔalé o. Kə tǔvǔ nən nǔnən án, mí wǔdǔ əzan kǔdǔ nǔyǔndǔn lə nǔnǔnǔmən sǔənnǔn kídə kə vǔáqǔwó mən, cǎgbə mǐ nǔ kǎa nǔyín əgbə nən mǐ o. ⁹ Mǐ nǔ wǔ ənən o cǎgbə mǐ nǔ wǔ əcǔkprǔkprǔ dǎkén qǔ o. Tǔvǔa, mǐ wǔə cǎgbə mián nǔyín kprǔdǔnǔ nən mǐ, bə mian tǔnǔn wǔ sígbə mǐ. ¹⁰ Gǎkəmə nǔ lə kídə mián, mí qǔmǐ anyín: «Nən aməndǔ gbə yə nǔ kǎa wǔdǔ wǔá, nǔ kǎ qǔnǔ o. ¹¹ Đó mǐ sǔbə amən qǔwó lə mian wó nǔ lə jǐ bə yǔá wǔdǔ o. Wó nǔ wǔnə ədǔ o, tǔvǔa wó nǔyín ənú gbǔalé wǔtǔwó. ¹² Hǔntǔn nən amən nǔrǎn wó mǔnkǔíá, mí wǔnən dǔdǔ nǎnwó í xomən ətǔdǔ nǔo lə Áxótó Yéésú Crísítǔ mən bə wǔá wǔdǔ brǔwǔu í wǔá qǔ wó nǔtǔwó nǔduqu. ¹³ Vǔá mianwó yǔ, nǔnǔwó, ənúnyǔén wǔwǔ nǔ kǎ tǔkǔ nən mǐ o. ¹⁴ Nən amən qǔ nǔ bu mián nǔyǔnwó lə mián lǔtǔwǔmən án, mǐ nən nǔn lə nǔn í mǐ nǔ kǎ wǔ qǔká kídə o nən ənǔn nǎn kprǔ. ¹⁵ Mǐ nǔ kǎ cǔə sígbə mǔaǎn kǔtǔ ənən o, vǔá mǐ krǔén sígbə nǔnǔvǔ qǔká ənən. ¹⁶ Áxótó yə nǔtǔ nǎn nǔmǐ yə nǔntǔfǔfǔ gǔsǔiǔgǔmən í lə nǔsǔiǔnǔmən. Nǎn nən kídə mian wó sééé. ¹⁷ Ənyən Pólù nǔ lǔcǔ mǐ, tó tǔjǔ nǔtǔtǔjǔ sígbə nǔ wǔnən lə tǔjǔ lǔtǔwǔmən ənən. ¹⁸ Kə mián xótó Yéésú Crísítǔ yə mənǔvǔvǔ nǎn nən kídə mianwó sééé.

1 Timothy

Chapter 1

¹ Pólù Yéèsù Kristo ámédòdò lè Mawú kèlè nyí Yéèsù kristo mián kankañ déjì ágbà dèdè nu. ² Ná tìmótè ávi dodó lè xòsèmə; àmənùvəvə ádònnú kpókpó kídè nùtífáfá kè có Mawú Dádá kídè Yéèsù kristò mián xótótó. ³ Sigbà nà ɲdówo gbəxó nà má túta mákédóniyà bə nánò Ƴfésòà bə ná dèəsə nà amə dákáwó bə wɔŋká kpra ənú kpákprá manyón manyón ò kə tó vòvò nà kəŋrā kprá mi a ó. ⁴ Səŋkpədə ɲúá minəwóbə wó nágbə ayadódó námə gbáləgbálə də ədru tótówo kídə tɔgbúí tɔgbúí wə xənxrə kəŋvɔnə gbədəo a ò. Amənawó có nà ənyɔn hənɬən vánón kə wóákpɔŋkə nà Mawú ədóá ná zón nyɔŋgbí a wógbə in&dé xòsə dədəyi áwə. ⁵ Sùsú kə dýyí mí də əsəá lá doyi nyibé mián nyo rónrón kə có əjì nyɔŋgbí mə jìjì nyɔn nyɔŋgbí kídə xòsə ɲtántá lə wó mə. ⁶ Amə dòwóá dódó kə ɲtántá wóáçá wódaɬín yí wó véé có əmóbú kəwó nyí ənyɔn gbálə gbálə wó mə dèəsí. ⁷ Wó jíbə yə wóá nyín əsə kprámətówó vɔà mɔŋtáwó ɲnyán ənúdákén có ənúkə wó lə nú kídə kə wó lə tɪŋgbədəjíaó. ⁸ Mí nyán bə əsəá nyón nà mí zéen nyɔŋgbí. ⁹ Í mí nyéen ilá bə əsəá wóŋwə nà amə dodówó ò, vɔà wòwɔɛ nà əsəjì mawɔmawɔ tówó còcódə ámənútówó amə makomakó mó ənúrɛn wɔtɔwɔr, Mawú masentówó kídə amə macó Mawú dèədəmətɔwó. Wó wɛ nà amə kə wunə wódadá wó kídə wónana nana wóá. ¹⁰ Nə amə makó makó wó kídə ɲúcu kədónnə kídə ɲúcumó á, nòmí nyórun kədónnəkídə nyórun à kídə amə kə lə nà aməwó í sɛŋ yí nà kəwó yónə bə aməxəxrə, kídə ənúkprámə kəwó sééé kəŋsəgbə də dódó kəkó lá dzíá. ¹¹ Ənú kpákprá ilá có ənyɔnnyɔŋgbí do dó kə wó sɛŋdə ásinbə má nú án. ənyín Mawú kə milə káfúá á əmyɔn hyíé. ¹² Ƴlə dá ákpə nà yéèsù Kristò amə kə nán bə máwɔ ədó lá; ákpə bə amə dodó yí nyín. ¹³ Ƴnyí alóməqətó kídə yomətinto kídə ádándótó vɔà ɲvákprə amənúvəvə ənúkədóá nwo ənú inawó sééé lə nú manyá manyá kídə ətamə sənsən mə. ¹⁴ Vɔà mián xótó ámənúvəvə yə gbósusu lə xòsəmə kídə rónrón kələ Yéèsù Kristò mə. ¹⁵ Ƴnyo lá nyón yí jə bə wóá xə lə bribo nyínyí mə bə Yéèsù kristò və xíxəámə náá və xonə núvɔin wɔtɔwó; ənyəyí nyí núvɔin wɔtɔ wú aməwó sééé. ¹⁶ Yáyidóyí ɲkpə amənúrəvə ilá bə ənyə kə tɪn núvɔin gánŋgán wúá Kristò Yéèsú də yə jɪgbəndé isəŋ díisə. Éwə ənəbə aməkəwó sééé xə əjísə bə yəwóá kpə ágbə māvɔ à bə nanyi kpəqəŋjú nəwó. ¹⁷ Xótɔn a miná nà mián có káfúkáfú ná. Ƴfio kəle có kákə gbədəgbəə Mawú makúmákú makpómakpó yə də kentɔ nányí búbú kpənkprən mə sɛŋyí də māvɔ māvɔ mə. Áçə. ¹⁸ Əvinyən Tímótè ɲcɔ dódó iláwó dá tɔɔŋkə. bə ənyɔnúde kə do dəəŋjəwə yídó yí kídə sùsú bə nətəŋnətə də àhúà kə gbəncə a əŋkə; nyɔɔn gbui. ¹⁹ Wèè nà xòsə nətəŋ sù ásiwó kídə jìjinyɔn nyɔŋgbin. Amədòwó ɲdódótó wó jìjì nyɔwó yí wə réé kpə anyíjəjə; lə xòsəámə. ²⁰ Aməawó domətó dákáwó yí lə nyí imənáyíyò kídə Àlèkí sándrà, Ƴeówó də ási nà sátáná bə wó ná nyəəbə wón nú nó búsu ənyo ó

Chapter 2

¹ Í fiaa ɲlə xronú mi lə enuwo séé ɲkə bə woawo kukuqáqə wó, gbádododəwó, enyɔxəxəxə amətawó, akpədadawo, lá amənəwó séé tə, ² nən fiwó kídə amən kə nyí aməganwó seé, bənən mia nən kpo&o& lə fafamən lə Mawu vɔnɔn mən kídə enú kə jə nà búbúwó mən. ³ Ənyí enu nyɔŋgbí í nyɔn mia Mawu ɲkə. ⁴ ɛ jì bə amən agbətówó séé nan kpə qəqə í trɔ kpə mɔ nú lə enyɔn dódóá mən. ⁵ Dobə Mawú qəka í lə, i amən qəka i man agbətə kídə Mawú dónɔdómən, yə i nyí Yesu Kristo, ⁶ Amən kə cɔ yə qəki tu fən dá mia tə, yə i nyí qasə qíqí lə ga nyɔŋgbia mən. ⁷ enu nan i də wó don Mawú nyɔn nutó kídə apostoló. enyɔ dódó ɲlə nú, nyə ɲlə xovi ó. enyin i nyí trɔn subɔtɔwó nu kpramən tɔ lə xəsə kídə enyɔn dódó mən. ⁸ Yə i də ɲlə jibə ɲucúwó nən dó gbəqə lə afisiafi, i wá dá abɔ kəkóəwó də jì, xomənfien kídə ajrə man nən məntɔ. ⁹ Nən kə ɲ jì bee& nyɔrun wó nan dó awu kə jə, lə ɲkpen kídə amən dəkijí dúdúmən. Wó ɲ ka bra qə aló adó awɔɔrə alo tómen gavi aló adó awu xəhówó ó. ¹⁰ Vɔa wə dó enu kə jə nən nyɔru kə qə Mawu subɔsubɔ díisə lə enú nyɔŋgbí wəwɔmən. ¹¹ Nyɔrún qə lə xənu kprakpra lə etó qəqə kídə enu maxómə. ¹² Nyə ɲ qə mɔn nən nyɔnrun nən a kpranú aló ákpə ɲusən də ɲucú jì ó, vɔà à nən etó qəqə mən. ¹³ Dobə wówɔ Adam jɛŋkə nən Éva. ¹⁴ Ƴ nyí Adam i wó jí (brə) ó, vɔa Éva i wó jí (brə) lə nuvɔn wəwɔ mən. ¹⁵ Akpə qəqə tó evi jìjì mən nən i dəvəvə enú lə xəsə mən, kídə rɔɔn, kəkəwəwə kídə amənqəki jì qudu mən.

Chapter 3

¹ Ənyo ilá kákádəjì ləŋu: ədɔ nyɔŋgbin inyí nà amədə wə cancan bə ya nyí Mawu ye dɔjikpɔtɔ. Mawu dɔ jì kpətɔ à qə lə nɔ agbə duxo ma nɔŋjún. ² Nyɔnrun qəká i á qə Eqólá lənə qəkia, i wɔnə nuwó sigbə nə ijəə, Búbú la nɔŋjún áxənə aməjro i lə nyí enukpramətó nyɔŋgbin. ³ Mawu dɔ ɲkɔnɔtɔ ɲqólá nyí aməkə nuahə nu o, á lə aməkə wəwə tukáqə. Bòn eqó lá nyí aməkə vívɔ ifátu Əho ɲqólá bianu nə o. ⁴ Eqólá kpɔɔ ye xomə nyɔŋgbin, i əviáwə qə lá səgbə i buamə. ⁵ Dobə nə aməqə ɲtələ lə kpɔɔ ye xomə òà nə əwɔmɔn ikpɔɔ Mawu há?. ⁶ Ƴqólányi amə kə trɔ jínə yeyé e cəgbə nə ɲkává kə qəkia də əjì i gèn sigbənə sátánə enə o. ⁷ Ələ bə amə kə ɲlə hamə məwó o cá ná də búbú ɲu cəgbə nə ɲkə jə sátána ye feca mə o. ⁸ Əhamə maganwó cawó qə lá wə qə ənə wóqə lá vəvə ənu wó ɲqólá nyí áqəvəvəwó o, áhá sugbə nutó àlò aməkə cinəjì də ələ xóquxóqú kpókpó ɲú o. ⁹ Wóqə lá lə xòsə yə nyo dodóá sənŋjú sənŋjú kídə ejinyɔn nyɔŋgbin. ¹⁰ Nà nə wádówó kpə i nə duxo ɲləwó ɲú ó á. wá sú bɔ. ¹¹ Nyɔnrunwó cáwó qə lá dənə vəvə ənu wó ɲnə gbənyí aməŋjú zəntɔwó o, wó qólá lə nə wó qəkiwó nyɔŋgbin i wəvənú dodó lənu qəsiàqə mə. ¹² Əhamə məgəwó ná qə nyɔnrun qəka, wóqólá kpə wó viwó kídə wó xó á jì nyɔŋgbin. ¹³ Dobə amə wədo nyɔŋgbiawə wolə xə búbu tóxó kídə kákə dəjì ganŋan lə xòsə mə lə kristo yesu mə. ¹⁴ Ƴlə ɲrɔn wema didawo vɔá lə maqɪŋdin mə mava gbəwə. ¹⁵ Amán nə nyəŋvə kábə òà ɲlə ɲrɔn wema qídá nə nánya sigbəmə áazɔn lə Mawu ye xomə ye kə lə nyí Mawu agbəagbə yə hama gúdotí nə nyɔndodo. ¹⁶ I aməsiamə rɔn dəjì bə enyɔn wəwɔrə kə lə Mawu subɔsubɔ mə a ganŋan ye i lə nyí bə: <<Eqə qəkia dusa lə agbətə yə nɔnɔmə mə, gbəŋgbəan və qəkpə jì i Mawu ɲədotówó kpə; wə qəgbəfaen nə dukənówó i wó ka dəjì lə xixəá mə gòdò o i wó kə ye jì lə ɲutikəkəmə.

Chapter 4

¹ Gbongbongnan dà disá bə ɲkəkə kpotiáwomə àn, amə sùgbə lá cò gbə xəsəde i ve kprɔ gbongbong brəàmə gbongbong vɔen səwo dó. ² Cágbə vixóagoyiyi kə wó ɲtá wo nyàndəawo tɔ. ³ Wá dəsə də Mawu yə nú dúdú kə i nán xəsətwo bə wa lə nan lə yə xómə to nyɔn dodóaməwo. ji bə wo ɲká zán woo. ⁴ Do ənù kə Mawu wá wo sée nyɔn i ənù kə mi xɔnə cò aməwo nu nannanwogbɔ, dəcən ɲnyɔn bə wá sənɲù danpiɲ o. ⁵ Dó wo kɔ wo sée ɲú kɪdə Mawu yə nyɔn kɪdə dəxò. ⁶ Nə ələ kprà ənù nanwó mɔnci nɔvɪwó wóá, ànyi Yesu kristo yə dɔcɔvi nyɔngbiɲ kə xəsə ənyɔn kɪdə ənù kpràkprà kə əxɔá nyiàn. ⁷ Nán gbə léró drú kə nyángánw jinəawo de nə nan dəvəvə nú. nə aməwó. ⁸ Do ɲútiran mə núwɔwɔwo ɲù hən nə ənù sugbɔ vá o vɔa vəvədədə hyɔn nə ənù sùgbɔ i dónə əkpə ənù əgbatò kɪdə əcɔ kə gbɔnɔnan núwo ji. ⁹ Ənyɔn ɲɔn bə wá sée. ¹⁰ Cágbə nántɔ i mi jə igbágbə i wɔdɔ sənɲù-sənɲú dó mi cɔ mian mɔkpɔkɔ də Mawu lə əgbə ji kə nyi aməwo sée xɔnaməto aməkə xəsə á wo kɔɲ. ¹¹ Nú nyɔn nanwó nə nán kprà aməwo. ¹² Nə aməqə ɲká xá tɔ dəkəjemə o vo nan nyi kɔdɔɲú nə xəsətwo lə nuxò, aməkprəkpɔ rɔn-rɔn xəsə kɪdə kɔkɔ nyi-nyi mə. ¹³ Kəkə nə mán váá nan lə kprà ənù hrən-hrən. aməwo kprəkpɔ vá kɪdə ənù kprà; kprà amə. ¹⁴ Ká ɲrɔnbə ənù nan-nan kə wó nán wo lə ənyɔnnúqə mə tó amə ciciwo siməán ji o. ¹⁵ Ləbənə ənúnan wo, nə nán nɔn wó mə de nə tɔ ɲtɔ yiyi nan zé lə ɲkuvi mə nə aməwo sée. ¹⁶ Nán lə ɲkuvi də dəkɪwo kɪdə tɔ nukprà mə hún ləbənəwo dó nə ətəɲú lə wɔnəan á qə dəkɪwo, i gbə də aməkə lə dótó wá wo.

Chapter 5

¹ Ka kan ɲkuvimən nən amə cincín ó. Boɲ xɔn enui sigbé nən dada ínyí nən. Xɔnú dəkajəwo sigbənən fofo kɪdə nɔnvivó nən. ² Xɔnú nyɔrun cincinwó sigbə nən evinɔwó enən, tugbejəviwó sigbənən nɔnvi kɪdə didawo enən lə kɔkɔnyinyín mən. ³ Bu ahosiwó, kə nyi ahosi ɲtaɲta wó. ⁴ Vɔa nən ahosi qə wɔ evi alo maman yɔvi qə qə, wóa kprə enù kəkə dó bubu Mawú wo ntawo nənú qobə əjə Mawu nú. ⁵ Nyɔru kə nyi ahó ɲtaɲta a nən nə yə dəkɪn. Əco nən yə mɔkpɔkɔ də Mawú ji. edənə vevənú lə kuku dɔqə kɪdə gbədododa mən nən Mawú lə ezan kɪdə ɲkəkəmən. ⁶ Vɔa, nyɔrun kə lə agbə nən agbə duɔɔa nyi amən kuku bari i gbə lə agbə qə. ⁷ Nu enyɔ ləwó nənwo nən wa nɔn agbə emɔn kankan manónmèntɔ. ⁸ Vɔa nən aməqə ɲlə bə nən yə ɲta tɔwó, aló yó hənú ó à, ə gbénú lə xəsə ɲu í i nyɔn wú jimaxsəstɔ. ⁹ Gbɔxó wa yɔ nyɔrún doə bə ahosià, exo la lə eta nən wú kakitakpó i qə la qə acú kɔ. ¹⁰ Yə nú nyɔngbiwó qə lə dó dəsɪ í, eviji kɔkpɔwó, amənɲro xɔxɔ, afɔ krɔkrɔ nən jixəsəstɔwó, xɔxɔnə hiànəmən nɔntɔwó alo dəvəvə enú nyɔngbí wɔwɔwó. ¹¹ Vɔa ahó yéyə wóá, gbə wó ɲkɔ hrɔhrɔn də ahosiwo mən qobə nən ɲtiran mən jɪjɪwó lə wómən àn, jiji kə có də Kristo ɲun an, wa ji i lo qə acú. ¹² Wazu agɔjɪtɔwó qobə wó da lə wó cáncán káláklé a ɲú. ¹³ enuqə mawɔmawɔ lə mranwó dó. Wa lə yi axó axó wó nyian, wó gbə xonən nu sugbɔwó nu nən enyɔn kə ɲ jə bə wa nú ó. ¹⁴ Nji bə nyɔrunviwó na qə acú, wəé ji ví, wa kɔ axoɲi nən kətó ɲká kɔmɔn i cɔ nyɔ də mian ɲu bə wɔ evɔn ó, ¹⁵ qobə aməndəwó tɔ i kpan ɲkɔ satana. ¹⁶ Nən nyɔnru qə wɔ Ahosi qəà nan kɔɲi nən agban ɲ ka kɔn ehaməán ó, nən à təɲ kɔ ah ó ɲtaɲtawó ji. ¹⁷ ehamən mən cincínwó wa xó búbú sùgbɔ, vevetɔ amən kəwó lə wɔdɔ enyɔn lə enu kɔmən mən. ¹⁸ Dəbə enú xɔndəwó nú bə: «ka branú nən lələ cú kə lə tá mɔlú ó», i «edɔcɔvi jé ɲ fəntú» ¹⁹ Nə wó cɔ nyɔ də hamən məngən ɲu àn, ka xɔn età nən ó, kə boɲ i lə qəsəqɪtɔ amənvə aló aməntɔn nú. ²⁰ Kan ɲkuvimən nən enuvɔn wɔtɔwó lə aməsiámən yə ɲkuvimən, nən vɔnɔn nan ji nuvɔwɔtɔ kɔtiawó. ²¹ Nj cɔ enyɔn lawó dəsɪnən wó lə Yesu Kristo yə ɲkuvimən kɪdə Mawú dɔlə cáncan wó ɲkuvimə bə na lə esəwó də asi í aməndə yə nú ɲka qú adɔnú nənuwó i ná tɔ enə qə ó. ²² Ka də asi aməndə ji ó. ka nɔ aməbu yənuvɔn wɔwɔ mən ó. Lə qəkiwó kəkóá. ²³ Nj qó lə nu ci ó, boɲ, ə qolá lə nu vin ne tɔ xodomə kɪdə tɔ dɔlálə eji eji wó. ²⁴ Aməqəwó rúvɔn wɔwɔ kɔwó dó yi vɔnɔdrɔndrɔmən. ²⁵ Nj nan yi ɲgbəà enuvɔn búwó gbə vanən mən. Kɪdə cā, enu nyuín qówo zənən i eqəwó nɔn nən wrəwrə.

Chapter 6

¹ Nə aməkə lə aməɔgməde sigbə aməxəxəwə ənəanwo, nán lə kɔ wo xótɔwo búbú. Wə alə wə ənə lagbə nə Mawu yə nyɔn ɲlɔá tɔ zún kókó a. ² Nə amə xəxə kə kannə də wo xótɔwo jiàwo ɲká gbə wó búbú o nə wo ɲtá húbə wó nyi nɔvi vɔá wo ɲlə wə wɔdɔ wo xótɔ kə hún wo lə kpədə i lə wɔdɔ kɪdəawo nyi xəsətwo i wo rɔn wo kprà ənù nán wo i nan təgbə də wo ji. ³ Buibə amədə vá kprà ənúbú i ɲú dótó mían nú kprakprawo o, mián xótɔ Yesu- Kristo yə nyɔn wo o. ⁴ Biuibə wo ɲlə rɔn vəvədədə nu yə nú kprakpra o. Aməan nyi əgóyɪtɔ i ɲú nyan nudəken o ɛgbə nyi ənyɔgmə mánstəto kɪdə ajrə wɔtɔ ənyɔn nanwo cónə amənú və áməɲú, ájrəwɔwə ámə zúzú, ənyɔn cɔ də aməɲú vɔenwo. ⁵ Ajrəjrə wɔwɔ mangbojen magbojen lə aməwo mə kɪdə súú vɔen gbónə wó lə ənyɔndódó gbɔ wo buibə vəvədədə ənù nan nə bə wo zún xótɔnɔn i ⁶ Kɔ vəvədədə kɪdə vivisəsə nyi ənù kú gángən. ⁷ Do wo ɲu ji mi kɪdə ənudə kən o i mi ɲcá cá o. ⁸ Mían núdúdu kɪdə ənù dódó nan nyɔn mían ɲkɔ. ⁹ Vɔá amə kə lə ji bə yəwo à kɔ əxóáwo gennəjə fěncá kɪdə tətəkɔ mə wo gén nə jəjrɔ kɔtɔ- kɔtɔ kɪdə áwobi ənù dəsiaqə kə kɔrɔ nə amə ji dɔndɔn kɪdə dənhen dənhen nə. ¹⁰ Do əxóəɔn-rɔn nyi əkə nə ənù mányɔn máyɔn wo sée. Amə dəlɔá-dələ kə jiáwo wo ci dɪɲɪɲ tóxó lə xəsəa gbɔ i gbɔɲɔ gbɔɲɔ dó womə. ¹¹ Vɔá əwo Mawu yə mən, sii lə ənù nanwo gbɔ. ji nyɔnmə cócɔ vəvədədə ənù, rɔnrɔn, lcán kán də ji ɲusen dódó kɪdə vivisəsə. ¹² Wə ahúá dódó lə xəsəmə. lə agbə mávɔ kə wo yɔwɔ nəán sɪsɪɲ. cágbə nən tɔ i əhú tɔ xəsə mə lə amə ɛ sùgbəwo ɲkuvimə có ənù nyɔn gbɪɲ ɲú. ¹³ Dú dɔw wo dódá lə Mawu kə nan nə agbə ənù dəsiaqə, lə Yésu kristo kə nyɔndo dómə lə Ponce Pilato əkú vimə wo ɲkómə. ¹⁴ Lə dódóaaawo mə de nyɔngbiɲ nuxó maxódəɲúto kəkə nə mian xótɔ Yésu kristo nan vá. ¹⁵ Mawu lá disá dəkíá lə gáxòxò kə jəà mə Mawu yrayra mə, ɲsəntɔ gángən ə fɪc kə kpáce, axótɔ kə kpáce. ¹⁶ Yə dəkən wə nú masə gəməwo de i

Chapter 1

nɔn nɛ kɛkrɛ kɛ alɔ nɛá tɛɲú á o mɛ Amɛ dɛkɛn ɲlɛ kpɛ o i wo ɲká tɛɲú kpɛ cá o, yɛ dɛkɛn tɔ i ny i búbú kidɛ ɲusen có mávɔ i sɛɲ yi mavɔ mɛ Ácé! ¹⁷ Mi nú nɛ xixáamɛxótɔnɔn wó bɛ wo ɲká yi gó o. wo ɲká cɔ wo mɔ nú kpɔkpɔwɔ dɛ wo nú nɔnamɛsiwo jio vɔá wá cɔ wo mɔnú kpɔ kpɔwɔ dɛ Mawu ji. yɛ i nan nɛ ɛnú nɔamɛsi kɛ mɛ jijo kpɔkpɔ lɛá amɛ. ¹⁸ Nú mɛ wo bɛ wa wo nyuin wa nyi ɛnú dódó wɔtɔ, wa nyi ɛnú nántɔ i vó fɛɛ. ¹⁹ Gán nan mɛ gɔmɛ dokpɛ nyɔngbɪɪ lá nɔn wosi nɛ agbɛ nyɔngbɪɪ nan sún wo si. ²⁰ Timoté lɛbɛnɛ ɛnú kɛ wo cɔ nɛwɔ à ká xó léro nuxóo ajɛ wɔwɔ majɛ majɛ kɛ wo yɔnɛ ɛnu nyan nyan o. ²¹ Amɛdɛwɔ dɛnɛ ɛnú nanwó xá i wo gbɔyi lɛ xɔsɛá gbɔ Mawu yɛ mɛnú vɛvɛ nán nɛ kidɛ mi.

2 Timothy

Chapter 1

¹ Pòlù yesu kristò mɛdɔdɔ cò mawu yé jojtò nugbɛ dodò kɛ lɛ yésù kristò mɛán àn. ² Timɔnté ɛvinɔyɛ rɛnrɛn té mawu yéménu wvɛ kidɛ adɔ nu mɛ kpɔkpɔ ki fáfá na nɛn wo lɛ mawu mian yəhowa. ³ Tiɲ mawo ɲlɛ ciò bidé yi kɔkɔ bribo sigbɛ tiɲ tɔgbi wò wɛ nɛ i wó cɔ dòn wo tih dé xoxo wo mɛ. ⁴ Nɛ ɲdòn tɔ dàci wò à a lɔ nɛ jròn bɛ ma kpɔ wo bɔ ma kpɔ wo; gbɔxɔ nɛ ma nɔn ayèlɛ gànɲgàn mɛ. ⁵ ɲlɛ dòn xɔsɛ briba kɛ lɛ wo mɛ an cɔ tɔn mamàn loisi krdɛ tɔ nanan ɛnici iɲ kà dɛ ji bɛ wo lɛ wo mɛ. ⁶ Cagbɛ ɲnan tɔ iɲ lɛ dònɪn nɛ wo bɛ nana gbɛ ɛnu kɛ mawu cɔ nɛ wo i lɔ jimɛ an i wo dosi dɛji. ⁷ Da mawu ɲna mi vɔnvɔn yé gbɔnɔ vɔnrɔn ɲsɛn ku búbù. ⁸ ɲká wó ɲkpɛɲn nɛ yəhowa yé nú toxò kpɔ kpɔ nyɛ ɲtá cɔ pòlù yé gakkpámɛ nɔn tɔ vɔ nan dùàya dɛ mawu yé nyɔn kàkà ji. ⁹ Mawu i xɔ mi dagbɛ ii yɔ mi lɛ gbɔn gbɔn kòkò mɛ ɲ wòlɛ lɛ mi annu kɛ mi wó à wòmɛ vɔlɛ lɛ yé nú dàdà kidɛ mɛ gbɔxò séennù ɲnan wò na lɛ vɛ mɛ. ¹⁰ Vɔlɛ mawu yé ji xòxò sɛ cò mian xɔnamɛ yesu kristo yé va vɛ mɛ yesu i vɛ gù kù icɔ agbɛ mavɔ vɛ ki kanɲdɛ cò mawu yé nyɔn kàkà mɛ. ¹¹ Cagbɛ ɲnan tɔà ɲtrɔ zur ɛnyɔn kàkà tɔ zun mawu yé i nan i ɲlɛ kpranɛ tɔ. ¹² Yé i naa i ylɛ kpɛ kpɛfu la wò vɔlɛ ɲlɛ wɔ ɲkpɛn un o, cagbɛ ɲjɛsi amɛkɛ ji ɲkadɛ àà i ɲka dɛji bɛ à kpaɲi ɛnú kɛ ɲcɔ nɛ an dɛ kɛkɛ i sɛɲ nan gbɔna. ¹³ Mi lɛ xɔsɛ kidɛ yesu kristo yé rɔn kɛ lɛ mi an nan kpɔ ùn nɛ ɛnyɔn nyɔngbɪɪ kɛ wò ɛsɛ lɛ gbɔ nyɛ. ¹⁴ ɛnyɔn nyɔngbɪɪ là ii yəhowa cɔ dɛ a si nɛ wò lɛ sinsin là mi àn mɛ an. ¹⁵ ɛnyar bɛ amɛ kɛ wò lɛ ásià nyɔngbɪɪ ji gbɛɲ dɛ aa lɛ amɛ ɲbɔnan wò mɛ àn miau kpɔ figɛ lɛ kide her mogɛ nɛ. ¹⁶ yəhowo yé mɛnɔvɛvɛ kidɛ yé dɔnumɛ kpɔkpɔ na nɔn onɛsɪfɔr yé xómɛ cagbɛ ɛdɛ nɛ ɲsɛn didà gadómɛ i mi an tɔ a wò cɔ y wɔ nɛ ɲkpɛn nɛ o. ¹⁷ Lɛ ɲnan yé ɲgbɛ a kɛ lɛ ràrà,ɛji kidɛ bibi i i kpɔ ɲ. ¹⁸ Mawu yəjbvnu kpɔkpɔ lɛ ɲkɛkɛ à dɔnukpɔkpɔ lɛ ɲkɛkɛ a wo mɛ; i ɛnyan nuɔnbi sigbɛ i ɛnyan nyɔngbisigbɛ i kpɛ dɛ un nyɛ lɛ. ɛfɛsi.

Chapter 2

¹ ɛwo ɛvinɔyɛ ɲdɔ ɲsɛnwo lɛ kristo yesu yə mɛnɔvɛvɛ mɛ. ² I ɛnyɔ kɛ ɲnú nɛwó lɛ kunuɲtɔwò ɲkɔàà cɔ dɛ gbɛfan nɛ tɔ háamɛ viwó nɛ wócáwó wátɛɲ dɛgbɛfan nɛ amɛ bú wó. ³ Doji nɛ ná kpɛfun kidɛɲ sigbɛnɛ yesu kristo yɛ soja wɔnúdodo denɛ. ⁴ Sɔja kɛ lɛ wɔ áhuá i lɛ jibɛ ya jɛ áhuá kprɔtá nua ɲgbɛ wɔnɛ nú bú lɔ mɛ dɛ kpɛ sɔjadá o. ⁵ Kɛɲ gbɔxò nɛ ɛdù sùtò dɛ àkpɔ ɛjidɔɲua elɛ bɛ na súdú lɛ sɛáwó nu. ⁶ Gresɪ kɛ dɔɲu i wɔdɔá yéi lá dɔ bomɛnukúá jɛɲkɔ. ⁷ Bú ɛnyɔ iláwó kpɔ nyɔngbɪɪ dɔbɛ áxòtá lɛ kpɛdɛ ɲúwo i á á sɛ gɔmɛ. ⁸ Dɔɲu yesu kristo amɛkɛ wó fɔn có yɔdomɛ, David yɛ tɔgbújɔviá ji. ɛnyɔnla nyi ɛnyɔ nyɔn gbɪɪ i ɲlɛ dɛ gbɛfan. ⁹ Cágbɛ amɛkɛ tɔ wó dɛkanɲ sigbɛ frafitò ɛnɛ. vɔá mawunɔyan yá lɛ bábráɲɛ o. ¹⁰ Cagbɛ amɛ can cán wó tɔ i ɲlɛ dɔ aya ɲnawò sɛ cágbɛ nɛ wá tɛɲ kpɔ xòxò kɛ lɛ yesu kristo mɛ kidɛ ɲtikɔkɔ mavɔa mɛ. ¹¹ Kákádɛjinyɔ dɛkà kɛ nɛ mi ku kidɛ à miava nɔn agbɛ kidɛ. ¹² Nɛ mi lɛ dɛɲuá miàwò dufiɔ kidɛ nɛ mi gbɛa yɛɛ lávɛ gbɛ mi. ¹³ Nɛ mi daljia ya la wɔnu dodo dɔbɛ ɲka tɛɲ gbɛ dɛkia o. ¹⁴ Na kpɔtɔ ilɛ dɔɲuu ɛnyɔ ɔ ɲnawo nɛ wò krán wó bɛ wó ɲka wojrɛ dɛ ɛnyɔgbalewo ta o dɔbɛ wɔɲ dɔta o wó dánɛhɛn ɛnu lɛ amɛkɛ lɛ sɛ woa ɲú dɛdɛi. ¹⁵ Jà gbágbá nɛ nàjɛ Mawu nu nɛ na lɛ dɛgbɛfan ɛnydodoa sigbɛnɛ ɛdɔwɔtɔ kɛ ɛɲu ɲkpɛnɛ oa ɛnɛ. ¹⁶ Nɔn ázɔgɛ nɛ ɛnyɔ kpɔ tɔ kpɔto kɛ gbɔnamɛ jii lɛ Mawu ɲuawó. ¹⁷ ɛnyɔn ɲnawo kɛkɛnɛ yikɔ sigbɛnɛ àbi vɛwó ɛnɛ Amawo domɛtɔ dɛka wò ilɛnyi himɛna kidɛ Fileto. ¹⁸ Wobumɔn lɛ ádò dóá gbɔ ilɛ nú bɛ amɛkukuawó fɔn vɔ i lɛ cáká xɔsɛ nɛ amɛ dɔwò. ¹⁹ Vɔá ágómɛdɔkpɛ kɛ Mawu dɔ nɛ xɔsɛa sɛɲɲú. ²⁰ ɛnyɔ kɛ dɔ kpɛjía i lɛ nyi ila áxòtá ɲtá nyá amɛ kɛ nyi yátɔawò Ebù cɔ bɛ amɛsiamɛ kɛ lɛ yɔ dɛkia bɛ Mawu tɔa dɔlɛ gbɔjɛn núwɛn wòwo kɔ. Lɛ áxogan dɛsɛdɛ mɛa ɲnyi ciká kɔfu wó dɛdɛ inɛnɛ o kɔ fu kpakpa kidɛ kɔ fu mɛmɛ wó sɛɛ nɛnɛn wózán nɛ dɔo lɛ búbú gamɛ vɔá wò zán nɛ dɔo gasiagamɛ. ²¹ Nɛ amɛdɛ kr núvɔn lɛ dɛkia ɲua wazɛn lɛ bubugamɛ dɔbɛ wókɔɲu lɛ Mawu yɛ ɲkúvímɛ i inyɪ kɔfu dodó nɛ axotɔ á. Nɛnɛi waccɛ sɛɲ wodo nyɔngbɪɪ dɛsɛdɛ. ²² Nɔn ázɔgɛ nɛ ɛnú majɔ majɔwɔwɔ kɛ jɔmɛ dɛkɛjɛ viwóá, i wo kidɛ amɛkɛ lɛ cɔ ɛjidodo yɔ axòtá bɛ ná kpɛdɛ yoo ɲuáwóá, mian dɔɲu lɛ dɛkáwɔwɔ mɛ wɔ nú dodó lɛ xɔsɛ, rɔnrɔn kidɛ ɲtɛfáfá mɛ. ²³ Ká dɛ nu abɔnyɔdɛ kɛ mɛ ɛnyɔ ɲtɛɲtá dɛ ɲlɛó mɛ ò wò ɲtá ɛnyábɛ ájrɛ dɛdɛ i ihɛnɛ vɛ. ²⁴ Amɛkɛ lɛ súbɔ áxòtá ɲdólányi ajrɛwɔtɔ vɔá ɛdó lá nyi amɛ kɛ nyɔnɛ xomɛ dɛ amɛsiamɛ ɲu ɛnukpɛrɛ mɛtɔ nyɔngbɪɪ kidɛ jidótɔ. ²⁵ Sɛɲ yijía ɛdótanyi amɛkɛ gbɔnɛ ji dɛ brewiù i gbɛ nɛ nyɔn nɛ amɛkɛ lɛ có dɛɲúan wó. tanyɔɔ Mawu lɛ kpɛdɛ amɛnawò ɲu wá trɔ jimɛ ilá vɛ dɛsi nyɔndodóá. ²⁶ Tanɲyòdɔ wá có lɛ abusannɲ yə mɔnvɔn ji i yɛ tam ɛsúsú vɛn kɛ idò dɛ wónɲua ɲkáá gbɛ jɛ ji.

Chapter 3

¹ Nyén bó: xixáamen kà sɛn ɲ lɛ ɛɲúkákɛ kpɔtíawó mɛn. ² dɔá amɛnwó kàtrɔzún amɛndɛkɪtɔ jiji tɔ, ɛhó xɔ tɔwó, amɛndɛkɪ kókó dɛ ɛji tɔwó, amɛndɛkɪ ganɲgan dɛ ɛji tɔwó, amɛn madɛ akpɛwó, amɛn makɔmakɔwó. ³ Amɛn makpɔ adɔnnu mɛn nɛn amɛɲwó, ɛnú masun amɛn tɔwó, amɛnnu dáhɛn tɔwó, amɛn madu amɛndɛkɪji tɔwó, ádan wɔtɔwó, amɛn marɔn ɛnú nyɔngbɪɪ wɔtɔwó. ⁴ Amɛn cɔ amɛndɛási nɛn amɛntɔwó, ɛtɛmɛn sɛntɔwó, ɛdɛmacòlómɛn nɛn amɛntɔwó, amɛnkɛ rɔnnɛn

əranmen yé vivi səsə səwu Mawu á wó. ⁵ Wóádó Mawu súbótəwó, Mawu káŋu wógbə énú lá yé ɲusinɲ. Tó àzəgə nən amen nanwó mənkin. ⁶ Amen rinanwó dəkawó mənkin í wənən krəkɛ í ɔnən àxəwómən, í trənən nyənrun maqótawó súsu. Nyənrun nan wó í súnen kídə səsə lə ranmen wənəwó, dóá núvən gówó nyí. ⁷ Wó í nyí amen kə kpranen nu gasiagamən, vó énúttə́tə ɲlə wósi bə wóá dəsi ányəntohóá ò. ⁸ Sigbó yane kídə yambre citə də Mose ɲ án, nən nən kə í énúkprə́tə nanwó ka citə də ányəndodóá ɲ nən. Wó nyí amen maqota kə si xəsə ɲgbə lə ò. ⁹ Vóá wó ɲka yi ɲkə lə wó nuwəwómən ò, dóá wó cukua ka zə lə amenwó ɲkuvimən, sigbə í jə də yane kídə yambre jí nən. ¹⁰ Vó woa ésə tɲukpakprawó, tɲfə dəqə́, tɲɲidodo, tɲɲrənɲən, tɲɲjigbə́di, ¹¹ Tɲɲomencíci, tɲɲyadudu kídə énú kə jə də əjinyə́ lə Antioxia, Ikonio kídə Listra. Vóá Axotə́a dən lə wó sééé mən. ¹² Wóci ci yomən nən amen siamen kə la ji bə yə́anən kadə́dəmən kídə Yesu Kristo. ¹³ Vóá amə́nvəndiwó kídə amə́nbrə́təwó gbə ádahin də́ji í gbəsə́ wú. Dáá wóábrə́ amən wó í amenwó lá brə́wó. ¹⁴ Vó əwó ya, nən agbə́ fə énú kə əkpɛ́a í xə́jisə́awó mən, dóá ənyan amə́nkə́wó əxə́wó cóá. ¹⁵ Có də́vimən, ənyan ɲə́ɲɲrən kəkə́wó kə atə́ɲu nanwó nunyan bə nakpə́ dəqə́ lə Yesu Kristo yə́ xəsə́ mən. ¹⁶ ɲə́ɲɲrən dəsiaqə́ có Mawu gbə. Í i jə́ nən énúkprakpra amen, ənyən jramə́ndə́ amen kídə ənyən hin amen nyən. ¹⁷ Bə́ nən Mawu yə́ amen nan sənɲ, í jradə́ nən yə́ də ɲə́ɲɲgbi wə́wə.

Chapter 4

¹ ɲ Lə dəgbə́ vənə́də́ ilá lə Mawu kídə Yé́esu yə́ ɲkúvímən, mḗen á dó kójó́ nən amen lagbə́ kide amə́nkúkúwó, í cagbə́ yə́ totɹóvə́ kídə yə́ fɪ́dɪxó: ² Nu Mawu nyən. Səgbə́ nən vónó́ ləo í vónón lə o, kán ɲkúvímən, doogan, sin amə́nwó́j, gbə́ənyən nən amən, hlə́wə́ énú amən, gbónjidé nən nán wə́ ilá wó sééé, í ɲká gbə́ énú kpákpá o. ³ Í gadəmən lá vá vá í amə́nwó́ nən gbə́ ji bə́ yóá dootó́ á sə́ énú kpákprá nyənɲgbintə́ o. Bónún, wó ɲtáwó́ wóá cán énúkprátə́ kə á lə kprá́ énú kə á jə́ wótə́j. wá lə kru wó ɲtáwó́ tówómən. ⁴ Wóá tró́ wó tówó có lə ənyən dodóá gbə́, í wóá tró́ də́ əduwó gbə́. ⁵ Və́ əwə́ yá, wə́ nú sianú záánan xə́ dódó kpó́ wó féé, wə́ mawu nyən káká́ tó yə́ dó, wə́tə́ dó dáási nyənɲgbin. ⁶ Dó ɲ có dəkinyən na blibo. Gamən kə maán yia vá dó. ⁷ ɲ hrón hənhrón nyənɲgbintə́, ɲ və́ tɲɲ dúsúsú, ɲ lə xəsə́ dətə́. ⁸ Wó jrá énú dodó́ wə́wə́ yə́ fɪ́ kúkúá dən, əfɪ́ kúkú kə́ Áxótə́, amən jə́jə́, á nan ɲ lə ɲkəkə́ ɲúnan ji. Í ɲ nán nyín nyən dákén í ó, Və́a nən amən wó sééé kə́ rən yə́ totɹóvə́ wó cá. ⁹ Wə́ cacán nən nan va í vá kpə́ɲ kábá. ¹⁰ Dódə́ masi ə́ gbə́ɲ dḗ. Í rən ə́xo ifiá tə́wó í i cóyi Thə́salonicá. Creséns Galáti, í tito ya yi Dalmásia. ¹¹ Lúka dəkén í lə kídəɲ. Xə́ Márko í kpɹə́ nən ayi kídə́wə, dó ə́ jə́ ɲɲ lə ə́də́ mən. ¹² ɲdó Thycika yi Éphəsi. ¹³ Awu gánɲgán kə́ɲ daci də́ Troás lə Carpus gbə́á, cóe ván nən əgbə́nən, kídə wóéman gánɲgánwó, vənə́tə́ wóéman kə́ wə́ ɲrónnən an wó. ¹⁴ Alélisándrá əgatutá́ ə́ wə́nú bada də́ əɲúnnyə́. Axótə́á á dó yə́ tohó́ nḗe cagbə́ yə́ dó́wə́wə́ wó. ¹⁵ Mi dóá jayə́ lə ɲún cá, énú kə́ náán ə́ có də́ mián nyən wó ɲún. ¹⁶ Lə tɲɲ dəkí hənhrən mən án, amən dákén ɲ kpə́də́ əɲúnnyə́ ó. Cóvoa amə́nsiámən sí gbə́ɲdḗ. Wó ɲ káá búufnó́wə́ o. ¹⁷ Və́a Axótə́á í xə́ɲɲ í dó ɲúnsén ɲ, nən tó ə́jinnnyə́ án, mawunyn núnúán nán vāmən kə́ɲkə́ɲ, í nən tró́n sentó́wə́ wá séé. Wó dən do lə jaɲtá́ yə́ gramən. ¹⁸ Áxótə́á á dən do lə énú wə́wə́ badawó mən, í lá xə́ ɲɲ cə́gbə́ yə́ jɲɲkori fɪ́ duxóá tə́. Wá káfú́ yə́ ɲkó́ co mavə́ yi mavə́ mən. Acé. ¹⁹ Cí Priscille kídə Akilas kídə Onésisphore yə́ kə́ta. ²⁰ Eraste ci Coreéti, vóá ɲ gbə́ Trophime. ²¹ Kə́ lə lə́də́ lə Milet a dḗ. Wə́ dəsiađə́ nə́ nán vá. Eubulus lə cio, Pudens, Linus, Claudia, kídə nənviwó sééé cá lə cio. ²² Axótə́á nən nən kídə́ tó́wə́ gbə́ɲgbən. Amə́núvə́ə́a nən nən kídə́wə. Nán cə́.

Titus

Chapter 1

¹ Wema la co ənye Pə́lu Mawu ye deprə́vi kide Yesu Kristo ye amə́də́də́ gbə́. Ə́dəm bə́ makpə́də́ mawu ye mə́ cancanwə́ ɲun nə́ wə́ xəsə́ nancin deji, í makprawə́ enyən dodo kə́ lə Mawu ye nyə́ an mə́. ² Mawunyo la wə́ be unle kpə́ emə́ nə́ agbemavə́ ye ezédédé́ kə́ Mawu vimaxótə́ do keke yayiá. ³ Kə́ gamə́a sun an, Mawu ɲta co ye nyə́anɲ manuɲ nə́ amə́wə. Maa mənə́ mian xə́tə́ Mawu ye dḗdḗ mə́. ⁴ Nə́ Tito, evidódó́ lə mia xəsə́ me. Amə́nuveve kide fafa co Mawu mian dádá kide Yesu Kristo mian xə́namə́tə́ gbə́. ⁵ Cagbe hinatə́a, ɲtacio dḗ de kreta, nə́ na cə́ aməciciwə́ de edugangan desiade mə́ de tɲɲ dɔ́dɔ́woji. ⁶ Fə́nbúbú́ dḗkin ɲ dola nə́ ehamə́mə́ gan ɲun o, edola nyi ɲə́run deka detə́, í eviáwə́ dola nyi enudodo wə́tə́wə, í wə́ ɲdó la nyi amə́ nyanyranwə́ alo amə́ mabú́tə́wə́ o. ⁷ Ele vevedé́ be efə́nbúbú́ ɲka nə́ ehəkprə́tə́ kə́ nyi Mawu ye nujíkprə́tə́ ɲun o. ⁸ Və́a, edola nyi amə́xə́tə́, enu nyənɲgbi rə́ntə́. Edola senə́ və́və́ nə́ amə́, í la nyi amə́dódó́, í dī́, í la lé lə dekia. ⁹ Edola lébə́ nə́ enyən dodoa sigbe wokpɹə́a ə́nə, be nə́ a tənjun do ɲusen amə́ kpə́tiawə́ kide énú kpakpra nyənɲgbiwə, í nə́ agrádó́ amə́ke lə có dejiawó. ¹⁰ Do amə́ sugbə́ fə́ɲgú́, kewuá lə amə́ có erowə́ mə́. Wə́ nyən nunuwə́ nyi gbale. Wə́ gbə́nə́jə́ amə́wə, í nə́ kpə́wə́ yi emə́ vənɲj. ¹¹ Ə́le vevedé́ be, mia dó́ ə́tə́ wə. Wə́ lə kpra enuke wə́ ɲdó la kpra o, cagbe ale majə́majə́ tə́, í lə cəkə́ ehennu bribowə. ¹² Mawunyo nuto deka lə wə́ ɲtawomə́ nu be "Kretatə́wə, vixótə́wə́ tḗgbḗ ə́ran bada wadannə, kufien-tə́wə". ¹³ Ə́nutóhó́-kpə́kpə́ lá nyi adodó́ kə́ inyí ə́nə, gbə́ nyən nə́ o vevedé́ nə́ xəsə́ nə́kə. ¹⁴ Mɲɲ kaadoto yudatə́wə́ nyən nunuwə́ alo amə́wə́ dɔ́dɔ́wə́ kə́ la dḗ mi lə enyə́ dodoa mə́ o. ¹⁵ Nə́ amə́ke kə́a wə́a, enu dekpukpuide kə́, və́a enude ɲkə́ nə́ amə́ makə́ makə́wə́ o, dɔ́ wotamə́ susuwə́ kide wə́ jɲɲnyə́wə́ xodú. ¹⁶ Wə́ nunə́ be yoo lə subə́ Mawu, və́a wonú́ wə́wə́wə́ ɲlə dū́sə́ o. Wə́ nyi amə́ marən kide amə́ mabutə́wə. Wə́ɲ tən wə́nə́ enu nyənɲgbi o.

Chapter 2

¹ Və́a ə́wə́a nu ə́nuke sə́ kide ə́nukprakpra nyənɲgbi an. ² Mian ɲuncu ciciwə́ mido la nyi amə́ faáwə, bubumə́, ə́nyə́ndə́ dɔ́dɔ́ nuto lə xəsə́ mə́, lə rənɲən kide ə́jɪ́dɔ́dó́ mə́. ³ Nənəkə́ mian nyənru ciciwə́ mi do la kpɹə́ miadəkikiwə́ sigbe bubumə́wə

Chapter 3

əne, ne mi ŋka nu nyɔn vɛnwo sigbe o. Mi ŋdó la le nu aha muaməwo o. Mido la kpra aməwo ənu nyɔngbi. ⁴ Kide susu bə wakpra nyɔnrundiwo ne woa rɔn wo cuwo kide wo viwo. ⁵ Wo do la kprawo ne wa nyi enyɔn dódó nuto ŋta ŋta ne wo lébe ne axɔmə dɔwo, ne wa bu wocuwo. Wo do la le wə ənu nan wo ne Mawu ye nyɔn ŋka xodu o. ⁶ Neneke wa do nusen dekejeviwo ne woa wə ənu dódó. ⁷ Le ənu desiadə mə, cɔ dekiwo sigbe amə ke ŋun wa kpɔde ene. í ne əle kpra nu aməwo a, disa. Ənu dódó wɔwɔ kide ənuje amə wɔwɔ ne wo. ⁸ Tɔ nyɔwo nanyi ənyɔn kɔkɔ kide ənyɔn ke ŋun wó ŋka xóde o, be əɲun nakpen amə desiadə ke la co de əmənua wo ke wo ŋkpɔ ənu vɔin de nunu le mian mə o. ⁹ Amə xexréxréwo do labú wo xotɔwo le ənu desiadə mə. Wo do la nyɔn wó ŋkɔ. I wo ŋka wə ajre kide wo o. ¹⁰ Wo ŋdo la fifi o. Vɔa wo do la disa enudodo wɔwɔ. Ne kpɔtia kpɔtia woabú mian xɔnaməɔ Mawu. ¹¹ Do Mawu ye amənuveve va aməsiamə ji. ¹² Amənuveve na kpra ne mi be miatrɔ le ehɛn dodo Mawuji xɔse kide xixeamə nuwo ŋgbe. Ʒgbə kpra ne mi be mian nɔn agbe nyɔngbi, be mian nu enyɔn dodo, amə nu na dɔ adɔn nu ne mi egba ¹³ ne miá nontekpɔ ŋkeke ke jí miá Mawu kide Yesu Kristo wa cɔ ŋti kɔkɔ de mian mə. ¹⁴ Yesu ŋta cɔ dekia ne mi be ye de mi cɔ ənuvɔin mə cagbetɔ ne mian ŋti nakɔ ne mian nyi ye dekin tɔ le enu nyɔngbi wɔwɔmə. ¹⁵ Nui i na do nusen enunawo grado enu kide acekpakpa bribo, ka na nə aməde na fruwo o.

Chapter 3

¹ Doy ne wóbe, woá bubɔ wódekí nə kprɔlawó kide etatɔwó, ne wa do bubu le edɔ nyɛ wɔwɔ mə. ² Dóŋ nə wó bé wo ŋka nu enyɔn baba bada le amə ŋ o. Miŋka de a dika co ŋkpin nyɔn wón ŋ o. ³ Deca, mia cawó miŋbu ne étamə nyɔngbi o, í mi ŋbu ne amə o. Mi bu emɔn, í mí nɔn agbe bada-bada minɔn agbe le nuvɔn mə, kide ŋɔnkumə miŋ séne etónu ó, í miŋ rɔn ne mia xɔn wó o. ⁴ Vɔa, gákeme adɔnu kɔkɔ Mawutɔ, mia xotɔ Yesu kide yé rɔnrɔn dó ne mia amə gbetɔ a, ⁵ Exɔ ne mi, ŋnyi le mia dɔ wɔwɔ nyɔngbi mə o, vɔa le Mawu yé dɔ nukpɔkpɔ tá í. Exɔ ne mi le gbɔgbɔ kɔkɔ mə. ⁶ Mawu dɔ gbɔgbɔ kɔkɔ sugbɔ de mi a jí to mia xotɔ Yesu Kristo ji. ⁷ Ewɔé ne wóa desi yé amə nuveve, nə mia dú cinɔn có yé kákádéji mə, í séyi agbə mavɔ mə. ⁸ Eɲindo ela, enyi adodo kide kánkándéji le. ŋjibe na xónu kide kánkándéji le enú elawó ŋ, nə amə ke xɔ Mawu jise, ne wóa sédé edɔ wɔwɔmə. Enu ŋnávó, nyɔn í hien nə amə gbetɔwó. ⁹ Vɔa, miŋka le dé adiká có enyon xóxó ŋ o. Miŋka wə ajre kudé xɔse nyɔn ŋ o. Enú ŋnawó ŋkɔ o, í nyi enu gbalé. ¹⁰ Mínyán amə kele dáwá ne mi be yéa mám mi. ¹¹ Mí nyán be amə ŋnán étrɔ le enyɔn dódóa mɔji, í le wə enú vɛn, í le dó kójo nə dekiá. ¹² Ne ŋdɔwo Artémas nɔn mi tychike wə kába, ne nava tunun lə Nicopolis fiŋká dɔn. ¹³ Wə kába ne na cɔ Zenas, ese kprɔtɔwó kide Apolos, nə ŋdekin ŋunká hoéde wó o. ¹⁴ Tinyín wó mi kpranu, nə mia wə edɔ nyɔn ke hien ne mia yi ŋkɔ. ¹⁵ Nyin kide amə kele la wóa, mi le cimí. Ci amə ke rón mi le xɔsemə wo. Amənuveve nayi nə aməsiamə.

Philemon

Chapter 1

¹ Pɔlu, ke le gakpamə ca gbe Yesu Kristo tɔ, kide mia nɔvi Timotéo gbɔ i wema ila co va nə Filemɔ, mia xɔn kide mia hodo wɔtɔ. ² Nə afia mia nɔvi nyɔrunvi, nɔ Achipa, mia xɔ Ahoawɔtɔ kide eha ke le bɔ le toho ŋná. ³ Amənuveve kide ŋtifafa ke co Mawu mia dada kide mia xotɔ Yesu kristo gbɔa na ne kide mi. ⁴ Ŋdo akpəmavɔ nə tiŋ Mawu. Un le donu wó le tiŋ dexoxowo mə. ⁵ Un wə nuna dɔ unse bə erɔn ahotɔ Yesu, í xɔ ji se, í rɔn amə ke ŋti kɔa wo. ⁶ Un xode bə tɔ xɔse ye dekawɔwɔ nanɲi bribo nə nadesi enu nyɔngbin ke le miasi le Yesu Kristo məa. ⁷ Do ŋkpɔ jiɲo sugbɔ kide ŋsindodo to to rɔnrɔn mə, dɔ xɔsetɔwo-jiwo kpɔ ŋusindodo to ejio, nɔvi. ⁸ Seyi jia, un dɔgbe le Yesu mə bə manú enuke edolawɔa. ⁹ Amá cagbə rɔnrɔn a tɔa, un ji bə madɛ kuku nəwo (Enye aməcici, Pɔlu ŋta, ke le gakpamə ca gbe kristo tɔ). ¹⁰ Un le biɔ enu deka co egbɔwɔ ne eviŋe onesimə, ke ŋtrɛzú dada nin le gakpamə a. ¹¹ Do deká, enyi aməgbalé dede, vɔa le efiaməa enyi edɔwɔnu nəŋə kide ewove. ¹² Un dɛe dɪdɪao, dɔ əle vevede nə tiŋji. ¹³ Un ji bə matəŋ xɔe de dekinye gbɔ, nə à le wə edɔ de tiŋtoho nə kpenkpe le alb deŋ cagbe enyɔ nyɔngbin an tɔ. ¹⁴ Vɔa, nyenji bə mawɔ enude le tɔngbəo. Nyen ji bə mazin jio ne nawɔ enu nyɔngbiŋ o, vɔa to rɔnrɔnu faa me. ¹⁵ Etanyɔ enu la idɔ bə wode le eŋuo hɛdeka bə nə ŋka bui o. ¹⁶ Un kà gbə nyi aməxexre o, vɔa anyo wu aməxexre, nɔnvi rɔnrɔntɔ. Enyi rɔnrɔntɔŋ, í igbə nyi nə ewo ca le ŋtiran kide axotɔamə. ¹⁷ Seyi jia, nə unŋi tɔɔ xotɔa, xɔe sigbə enye non enə. ¹⁸ Nə í je ago de deo, alo enukə àŋjan, xɔe de tiŋkɔmə. ¹⁹ Enyin Pɔlu iŋrɔn enula, maatui nəo. Nyein ji bə manu nəo bə tɔɔgbəa ŋi tiŋe o. ²⁰ Ein, nɔvi na makpɔ vide hɛdeka co egbɔ o cogbə axotɔatɔ. Na nə tiŋji najəmə le kristo me. ²¹ Nle ŋrɔn wema la dɪdɪao kide susu bə aadoton, í ŋnyadɛ bə awɔewu sigbə nə ŋbiɔ co à sioa. ²² Nə ma sɛŋkpeà, təkɔpɔ í ji zenxo deŋ, dɔ bə ŋle kpɔ emɔ bə Mawu adɔ mianwosé dexowo ŋu í wa gbenɲe nə mi. ²³ Epafra ca ke le gakpamə kide cagbə kristo tɔa ca ciwó. ²⁴ Nəə kəi, tiŋ hadɔwɔtɔwo Marko, Aristarke, dema kide Luka, ca ciwó. ²⁵ Axotɔ Yesu Kristo ye amənuvəvə na nə kide mian' gbɔngbɔn. ACÉ.

Hebrews

Chapter 1

¹ Déca, Mawu xònu nə mià tɔgbi wò có Mawu ye nyɔnnútɔ wó sugbɔ də nɔnnɔn mə vovoji. ² Və a có égbà yé ŋkéká, ələ xónu nə mí có əviá dáká jí, kə nyi Mawu yé cinɔduts wo séé. Tó yé jí í Mawu wə xixéa séé. ³ Mawu cɔé í dóé déji, í nyi Mawu yé jásidá í có ənú à wó séé dədú lə Mawu yé nyón núnú kide yé ŋsén. Kə í tró jímə nə ənuvɔen wɔtɔ wó véá, èvə, kanrén də miá dada yé lɔdúnú kpáxó lə tóxó gánhɔgán wó mə. ⁴ Évə í vá lə ŋkɔ nə Mawu yé mə dótɔ wo ŋkɔ kə í dúe ínɔn

Chapter 2

nəa, í gbé í ñkə nə wó tó wó séé. ⁵ Men í le Mawu yé mə í tən nú nə bə:<< Yé í nyi əvi, í yé nyi dada ?>>Gbə sə íjí a:< nyi əvi daka ne, í yé cá á nyi dada daka un.>> ⁶ Í lə ñnà mə án Mawu có əviá kálə kálə va anyigbán jí, í bə:< yé mə dótówó séé wó a súbò>>. ⁷ Mawu lə nú nə yé mə dótó wó bə:<< Amə kələ có amə dódówó nə gbəngbòn kòkòé wó, í lə có ədóćóvi wó nə əzóbibi. ⁹ Ərón ənyon jójó í cri ənúmànyón. I Mawu, tó Mawu si ami də gótó nə kidə àyətité í səwú əxrwó. ¹⁰ Có àgòmə jəjáá, dada, əwó anyigbán yé gri dányi. jínkóri wó nyi tó lónú wó. ¹¹ Wó á kú vəa wóá kpótó ilə wó tódó. Wó a kpo séé sigbə dovuvunə. ¹² Alə ñrənwo sigbə zówunə, í woa lə dóriwó sigbə awu nə, vəa akpótó í nyí nə de ító xó wó á lə jidəji. ¹³ Vəa Mawu yé mə dótó kə ì nù nə kpó bə:<<Kəren də tijnlò dúsi kpáxó kəkə í sə nə nə gəkəməkə macó tó futówó í sə trózúto fəkpə tútú nu? ¹⁴ Mawu yé mə dótówó nyi gbəngbòn kəkə wódəa wó, í gbə nyi amədódó wó kə á lə ləbən aməkə wó ávə du cinən nə dədəkpəkə?>>

Chapter 2

¹ Í tádó í mià nón acéji nə ənú kəwómí lə séa wó, gbəxó nə ənú nə wó ñká vá tró susu nəmi wo. ² Dó ənyón kə Mawu yé mə dódó vá nú nə wó xóji sea, í nə àhúà wówó kidə àmə mabu mabu mabu wó xə otó dōndōn kəjə nə wónú kə wó wəa wóá, ³ nə mià tən wómón í ənúná a tən frátánəmi nə mi lə có kafukafu gánngán nen í sə lə yó ənúdə ? Kafukafu kə wó nú dídá káləkálə có mià Dádá gbó í mí gbé séé kidə kadəji lə yé mə dódó wó gbó. ⁴ Mawu cágbə də dísá kidə jəsídó wó, amə sen ún wó, enu wówó novo wó, có ənú náná novo wó kidə jojró có gbəngbòn kókó mə. ⁵ Dó Mawu ñcó xixə kə gbónón lə əcómə isə də yé mə dódó símə o, kidə ənyon kə mi lə núa wó. ⁶ Vəa tó ñna yé ñgbəá, amədáká lə afidáká lə núbə:<<Núkə aməgbətó nyí í á lə dónui ? nōnmí aməgbətovi cágbə nə ná lə ləbənən ? ⁷ Əwə aməgbəto və aņsə kidə Mawu yémə dótówó, Əcə ñtikókó kidə bubu gánngán nə. ⁸ Əcə ənúdəsiádə də yé fíá gómə.>> dó yé í Mawu có ənu dəsíádə nən. Ənú dəvən ñkpótó kə ñcə nə o. Də gálámə míjilə kpó xádó bə mawu có ənú náwó kəñkəñ í sə nen ó. ⁹ Vəa míkpo amə kə wə gamə hóédáká lə Mawu yé mə dótówó gómə: Yesu kə, cagbe yé yádúdu kidə kə í kúa, wó cəədəji lə ñtikókó mə kidə bubu. Ke inyi le Mawu yé amənúnévə, éjá eku dé aməsiamə jì. ¹⁰ Ejə nə Mawu, cágbə ənúkələ xixəámə séé lédéné igbə nyi yétó, í àkprə əvi súgbó lə amənúnəvə. Əjə bəwó á dōnōnən nə nyónñgbí lə dədəkpókpo səkúda yé yádúdu wó mə. ¹¹ Dó amə kə có dekíá kidə amə kə wó có í có í sə sávó wó có tóxó dēken án. Í tádó ñkpen ñləmə bəwó á wə bə nōnvi ó. ¹² Əbə: < yə tá ñkə nə nōnvi nyə wó, í ma jíha lə tánú wówó wó le bəbó ganngán domə. >> ¹³ Sə yì jì á: < có tijn jì bribo ná.>> səyi jíá: < ñlè kidə əvikə Mawu nañ ań wó.>> ¹⁴ I fia, kə inyi bə Mawu yé viwó séé lə mán ñtirán kidə éhuan, Yesu cá lə man nənə nu kidə wo, gbəxó nə əkú vá dó á nán xó ñsen ləsi, yé í nyi Abúsan un. ¹⁵ Yé í na ilə có aməkəwó, cagbé əkú tó, wó tró wú amə xəxrə wó ¹⁶ Có ñná mán, ñnyí Mawu yé mə dótó wó un í lə kpédo, vəa Abraham yé kúkán mə viá un ilə kpədó. ¹⁷ Lə ñná wó mə án, ələ vəvə nəbə yé a trə sigbə wó nónvinə gbəxó nə yéatró zú aməkə lə savó dé aməwota kidə adəmətótró lə Mawu yé nú wó mə, kidə cōcōkə lə ədúvió mə. ¹⁸ Cagbə Yesu a ñtá kpáfú kidə tətəkpó wó, í igbə sogbə de bə yeá kpədá amə kə wó tá kpó á wó un.

Chapter 3

¹ Í tádó, nōnvi rōnrōn tówó lə Christó mə, mī dó əmón nú kpókpo lə xəsə mə. Micó Yesu, amə dódó kidə amə ko có ədákíá í sə sávó də mián núnvōn wótá. ² Ə nyi amədáká kə wónə ənu dódó nə Mawu í ícə sigbə Mose kə nyí énu dódó wótó dēka lə Mawu yé xómə. ³ Dó əcə bubu dəká nə Yesu lə ñti kəkə bribo sigbə Mosé kə cá có yé jì bribo nə Mawu lə yé xómə ná. ⁴ Cagbə aməsiamə tú yé xó vóá Mawu í tú enú dəsíádə. ⁵ Akpa dəká jíá Mose nyi adodonəto sigbə dōćóvi dəká lə Mawu yé xómə. Ənyi kpó də un tó dəka nə ənú kə wó ávə jə le ecómə. ⁶ Vəa Kristo nyi əvi kə dó acekpákpá Mawu yé xómə nə mī dó vəvə lə mià kadəji lə ələ nōnōn kəé kidə ayétité. ⁷ Yétádó, sigbə gbəngbōn kəkə lə nú ań:< mī lə sé yé gbəmə əgbá á, ⁸ Mikə trijímə sigbə amə kəwó có də amə wo un lə tətəkpə gamə lə zogbəji nə. ⁹ Əlá lə vāmə gəkəmə mián tógbí wó có də jinyə í lə gbə vəá lə exó hóká yé ñgbə á wó kpó tijn də wówó wó. ¹⁰ Í cá tijnú lə və jiji mə ñná wó un. I bə: "wó bōnnōn nú lə wó jímə í wó gbə jəsi tijn mōn wó. ¹¹ Lə ñná mán ñtánú kidə ədóməsi: wó ná dó tijn gbōnjén xómə ó.">> ¹² Nónví wó, mī kpó mià dəkíwó jì, nə amədə ñka dósùsù bádá, jímə mákó də Mawu agbə agbə ún ó. ¹³ Vəá mī lə yó mián nōvió ñkəkə dəká dəká kəkə isə na gakə me kə isə vá nə əgba mə án, ənuvōnñen wówó wó na də kpótó. ¹⁴ Dó mian kə vá tró Kristo tə, nə mī do vəvə có agómə jəjə kəkə isə vá nú wūwū a. ¹⁵ Wó nú dāñnə un bə:< əgbá mī lə sə yé gbəməá, mikə trijímə sigbə amə kə có nə də amə ún wó.>> ¹⁶ Mə í nyi amə kəsé Mawu yé gbəmə ícə déyi á? ñnyí amə kə wó Mose délé Egypte nyigbán jì á? ¹⁷ Í me wó jí wólə códə nə əxó hólá (40 ans)? Ñnyi amə kə wówó nú vəyen í kú cí zogbəji a? ¹⁸ Í me í wó nú nə bə yé wó ñká í yé gbōjñen xó amə ò, nə í nyi amə kə wó ñlə dó bubu ná àn wo. ¹⁹ Mī kpó bə wó ka tən í gbōnjñen xó amə kúde wó nōnōn má nyón mə.

Chapter 4

¹ Lə ñná un, mián jàyé sùgbó nə aməsiamə cagbə nə ənuməgbə kə Mawu núdēá ñká váyitaó, lə Mawu yé fíódúxó mə. ² Dó wó nú ənyón la nə mián wó séé. Vəa aməkə wó ñxójisə wó ñkpó ələ sigbə aməkə wó xójisə á wó. ³ Dó miáwó kə xójisə, dákén í á yí fíódúxó mə, sigbə í nùan:< i na wó séé á yé nú wówó wó va mə nə xixəa yé tútú gómə dokpə >>. ⁴ Dóá xónú lə afidáká có ñkəkə amandrə tó un:<< Mawu gbōndémə lə ñkəkə amándréá tójì lə yədó wówó wó mə.>> ⁵ I gbə nu bə:< ñná tájə vá tijn fíódúxómə ó.>> ⁶ Də ñná ùn, kə inyi wó kpótó tóxó a də amədó ó á, í kə inyi bə Israel viwó sùgbó lə wómə kə lə dotó Mawu yé nyón, vəá kùdə wó tónú māsə á wó ká té yi Mawu yé fíódúxó. ⁷ Mawu gbə có ñkəkə dəká kə wólə yó bə,<< Əgbá>> lə ñkəkə wó ñgbə á, əxónú tó David jì, sigbə wó nú í váyi nə:<<Əgbá, nə mīlə sé yé gbə a nùká lə trí jímə o. >> ⁸ Do

Chapter 5

nə Josué nàwò fiðdúxó á, Mawu ñná gbə vá xónú có ñkəkə dá bú ún ó. ⁹ Də ñna un, Sabat yé fiðdúxó déká gbəle ké wó cədé nə Mawu yéviwó. ¹⁰ Do aməká dó Mawu yé fiðdúxómə lá mə kidə yé nú wówó wó, sigbə Mawu ñtá cá nə. ¹¹ I tádóá, mián wó kábá ñyi Mawu fiðdúxó mə, cágbə nə ámə də ñka vá já amə mabù mabù mə sigbə wónə o. ¹² Dó Mawu yé nyón lá lágbə i lə vəvə i gbə lə sigbə ahùà wui. Ì dó nə aməmə kəká i nán nə aməgbətó yé sə lə gbòngbòn mə kidə amə yé mənòn mənòn yé kpəkəpə cinu. Nənə kə i nya nə sùsú kələ əji nə amə. ¹³ Xixə mə yənu dá ñwrá də Mawu kpó lə gbáñgbá igbə lá ñkútá nə aməkə mian jó akójtá nə án. ¹⁴ Í fiá kə ñnyi bə mí wó aməgán dəká dé kələ sávó də míáta có xixámə séé, Yesu Mawu əvi, mián do vónə mián xósə wó jí séé. ¹⁵ Do mí wó vósá tó dikade kə mian teñ man mian vónə səsə kidə mi, vəa mi wó amədə kádé kə wótəkpó sigbə miá wó cánə lá nònón vovó ó mə, vəa ənyi aməkə ñwó ənúvónen ó. ¹⁶ Miá tebó mián nənviəo kidə kákádəji lə amənuvónə zɪŋkpíán gbó nə mián teñ xó àdò nú mə kpókəpó nə mian tən kpó amənuvónə nə mian sən kpədə gəxoxo kə gbònón an wó mə.

Chapter 5

¹ Do aməsiámə kələ sávó de amotá, kə wó có lə áməomə, ənyi aməkə wócó í á lə xónú də Mawu yé nú wónə wó ún, gbòxó nə atən ná mí ənúwó kidə vósá nə ənúvónen wó. ² Yéə gbə atən sən ún də aməma nya nú wó kidə amə dáhen wó ún vòə ənú nán wó lə có yé ñtá gbó. ³ Í tadó á yé ñtá dó lá sávó də yé nuvónen wó tá sigbə í wónə dá ədú ó tá nə. ⁴ Í amədə ñká tən có káfú káfú nə dəkíá ò, vòə lə yé ñgbə á, Mawu yé, sigbə Aaron cá nyi nə. ⁵ Də nònón dəken an mə, Kristo ñcə dəkíá bə əyé í nyí vósá tó gánñgán ò. Yé ñgbəa: Mawu nú nə bə < wó í nyí əvien, i ənye i nyi tó dádá.> ⁶ Nə í gbə lá nú lá tóxo kpótíá wó cá nə. <<Í wó í nyí vósá tó sigbə Melchisédek yé dódó mə nə.>> ⁷ Lə ñkəkə ámandréámə an, Kristo wó ədə xòxò kidə ənúnaná wó, áxá dədə kidə avi fánfán wó nə Mawu, yé dəkən kə átəñ də lə əkú yé ləmə. Có gbòngbòn kələsia Mawu dà si də yé nuwó ji. ⁸ Ənyi Mawu yé vi vòə, əxó bubu có áyádúdu wó mə. ⁹ Có inan wó mə án əvə nyí ámə dódó dəká i gbə nyí amə kə có dədə kpókəpó mavó dé aməsiámə kələ dó bubu un an. ¹⁰ Mawu có sigbə amə kə nyi vósá tó le Melchisedek. ¹¹ Ənyón sùgbò leimiá nú có Yesu un, vòə yé gómə səsə á vadi cagbə mí sənə ənúgómə kába ò. ¹² Cagbə galámə án, mià wó kə a nyi ənú kprámé tó ó á, mīgəbè lə ji bə amədə kə ná lə kprá mí Mawu yé gómə dokpə nyón wó. Mìlə jí áncnci vòə mí ñləji ənú dúdu kpenkpen ó. ¹³ Amə kelé nu áncnciá ñnya nə ənú có Mawu yé séwó ún o, cagbə egbə kpótó le devi mə dé. ¹⁴ Vəa ənú dúdu kpenkpen i nyi ámə gánxó wótó. Mikpə aməkə wó, cagbə wó nú tóxo kpókəpó na bə wó nú nyanyán ná nə bə wó də nə vovó toto dá ənyən kidə əvən domə.

Chapter 6

¹ kə i nyi án mí án gbə Kristo nyón kələkələ wó qé, ímia kpánñkó ifia yé nú wóji. Mí lə có və və dódó nəənú kúkú wó kidə xəsə bríbo lə Mawu mə, ² ñnyi agómə dokpə nə ənú kpákprá kúqə əcidətá wó, wo á zídə aməji ñeu kidə nyónrún qəqə mə, sigbə áməwó á kú igbə fən an kidə kojó dóqó kpótíá. ³ Miá wó ənú ná wó cá nə Mawu qəmən. ⁴ Dó əvadi bə aməkə wo ñkúvi núu nə kpó zəqə káá wó, wó, kə wú qə Mawu yé nú nánán kpó, kə wó nyi gbòngbòn kəkə yé mə wó, ⁵ igbə qə Mawu yé nyón nyónén séé kidə ñsən kəwo gbònón lə cəmə, vòə ⁶ wó gágèñ; əvadi bə wó á tró yi wónú mányón wó mə. Ílá cágbə wó gbə tró íkan Mawu əvi də átícógá lə wójtá wó jòjrómə, ícə isə trózú ñkpə nú. ⁷ Dó anyígbán kəji əci lə jádó ílə ná ənúkú wó lə nyón, lə xó yəyrá có Mawu gbó. ⁸ Vòə nə anyígbán nan aunjá kidə ənúkú dúqú wo, ənyi ənú kə ñnyón wó, í á gbə kpó əfixódə lə mə. Lə ənú wúwúú əzó á bí tó lənan wo see. ⁹ Nónvi rənrəntəwó, sigbə mí lə nú ənyón lá nə án, mí kádəji bə ənúnyónén lə kàn mí kidə qəqə kpókəpó. ¹⁰ Dó Mawu ñnyi amə táfútó kəkə ñrónbè ənúkə wó mí wó kidə rənrón kə mí qə disá nen lə yé ñkóá, kúdə sigbə nú kpədə xósə tówóún ímí gbə kpótó wə nə. ¹¹ Ímilə ji sugbə bə aməsiámə lə miámə na qədisá kabá kəkə isé yí nú wúwú, nə káká déji bríbo. ¹² Mí ñləji bə miá vatrózú kúfién tówwó, və a mí sra aməkə wodú cínón lə enugbe dódó wó cagbə xəsə kidə jigbənde. ¹³ Də kə Mawu do ənugbə nen Abraham, étánú déji yéjtáyí cagbə aməqə ñgbə lə í gánñgan qóé íatéjtá nú an də yé tóxo o. ¹⁴ Əbə: "ma lə yrá wó tēgbè, itò kúkàn wó ájí sùgbó." ¹⁵ Tó nənən məjí á, ənúké Abraham nònté kpó kəkə vá vame. ¹⁶ Dó aməqə wo tánenu có aməkə nyí gan nən wó a wóji. Le amesiamə wó nyón núnúyè vòxó á, ənyən kə aməsiámə nú á í ávámə. ¹⁷ Kə Mawu vá có ílə qə disá nyónngbi nə aməkəwo qu cinən, nen kpenkpen kə lə ənúkə i wó kíqə kaká dəji ne aməkə jágó aacá. ¹⁸ Əvə qéjisá kidə enuaməvə kə wó kátəñqəri wó (kə wó mikpə bə Mawu ñká táñ xónvə) miáwo kə si ívəbə, miá dójibribá ne kakədəji kə wó qó nə miá. ¹⁹ Mídó kəqəji sigbə acimə senyun lá miá gbòngbòn wó me, kədəji kə wó nán àvón kə wó sə vó ne əxó me an ne. ²⁰ Jesus vá tóxoá sigbə aməkə có ənyón qəká gbònón nən mí, yé kəvə tró zú vósátó tēgbè sigbə Melchisédek yé nónnən me.

Chapter 7

¹ Melchisédek əlá, salem əfiə, Mawu yé vósátó gánñgan, í dogo Abraham lé yé totróme í yré, ke iwú əfiəwó jrə á. ² Abraham có ənu kə ile siá ye kpá-amewúto isénen. Yénkó<> gómə ñnyi << Əfió dódó nútó>>, Igbə nyi salam wó fiə, yégo mə ñnyi << ñtifafəfiə>>. ³ Ənyi amədəkə kə ñwótqé, ñwó ə nónqə ñwó tógbiə qéə, wó nyan gbə i wó ji o, nəənkə wó gbə nyan yé núwúwú o. Vóá əkpótó í nyi vósátó, sigbə Mawu yé vinə. ⁴ Ifia, mikpə sigbə aməna nyi amə gánñgan qəká vayi à. Miá tógbi Abraham có ənú dódó akpá aməwoa tó kə ixólə áhuà isé cónen. ⁵ Lə ñná mə lévi yé jiji mə vió nyí fada, wó xó əmən qéqé be wóá lexó enú jójó yé kpaqéka le Israël viósi, gbəxó wocəo nyi Abraham yé jijimə vió wó. ⁶ Vóá Melehisédek, kə ñnyi lévi yé jijimə viá lé xó enujójó le Abraham si, í nagbə yré, yé kə danə enugbə wóá. ⁷ Ənyənqə ñgbə lə iséwúbə aməganxó i xónə qə nə qévió. ⁸ Lə ñna mə an aməkukúwó lə xó enu jójó, vəa ñná, miə do jesi be amə kelé xó enu jójó

ɲnawóá nyi amə lágbé wó. ⁹ Nə miágbà nui an, lévi ké xónə ənú jɔ́jɔ́ wó, Abraham cá jónə ənú wó. ¹⁰ Cagbə lévi le Abraham jiji vío xómə gaké məkə í dógó Melchisédek a. ¹¹ Ifia, nə ɲkó yiyia vāmə cɔ́ fada levitique tó wó (əsé kprɔ́ dúá lə yé sime.), egbé hián bé mía jí vósátó bú sigbé Melchisédek enónón, an, i wó kágbə nú bə Aaron yé nɔ́nɔ́n mə an?. ¹² Cagbe nə wó dóri fadá a, wó á dóri əsə wó cá. ¹³ V́sá aməké un wó le nú enyɔ́n lá ó coa lə cɔ́ ákóytá bú mə, ke amə dé ɲlé wá mə í wódó le gbédóxómə kprɔ́ o. ¹⁴ Ifia, ələ mə bə mía xótó cɔ́ Juda yé jijimə, akóɲtá d́eka ke Mose ɲxónú cɔ́ kpó wó nú naná wó ún o. ¹⁵ Í enyɔ́n ké mí lé nú a mísé gómə nyɔ́ɲgbí, nə vósátó dɔ́ cɔ́ lə Melchisédek yé nónón mə. ¹⁶ V́sátó yéyénán ɲnyi aməke cɔ́ amegbetó yé jijimə wó mə, vɔ́a cɔ́ agómə dɔ́kpé yé ɲsənkə wó ná tɛ́ɲ gbán o. ¹⁷ Dó enú ɲónɲnón le nú: << Əwo í nyí vósátó ké mí jési le Melchisédek yé sé mə.>> ¹⁸ Dó wó cɔ́ əsé xóxó á dé ákpád́eka cágbə ɲdóɲsən o í ɲgbé lə ədómə o. ¹⁹ Dó esé ná ɲwó nú nyónɲgbí d́ə ó, le ɲna yé gbə á, kád́eji d́eka gbónón yé ilə nyi bə mí lə tábó Mawu á. ²⁰ Kadeji nyónɲgbí lá ɲká vá mə ké mí ná tánú o d́ó wó nyí vósátó wó kə wó ɲtánú d́eji o. ²¹ V́ó á cɔ́ əla mə, Yesu;xó vósá yé nú tatá cɔ́ aməké lé núna bá: << Míán Dádá tánú bá yé ká hú enúyónen gómə: << vósátó í í nyí tégbé>>. ²² Cagbe ɲnátóá, Yesu vátro zú aməke lé bó éduwó d́edú. ²³ V́sá eku lə wú vósá kəkə wó ɲte lə wó wó d́ó wó yínkó o; itádó í vósátó wó lə vá d́eká. ²⁴ V́sá Yesu yá lágbə d́e tégbé, í yé fíísá cá lə yé toxó d́é. ²⁵ Le ɲna mə a, Yesu d́o ɲsen ke á xó amə kelé tebó Mawu cɔ́ yégbɔ́ cagbe élə amə gbétó wó kide Mawu yé dónɲdómə. ²⁶ Ejé nemi be mí wó xónamətó lá d́é. ɲnyi aməke əd́i ɲlə un o, ɲjágódé amədé ún o, ɲlə ənúnyónén wótó wó mə ó, ivátro zu amə gan le jɲkori. ²⁷ Tónvónə vósátó gánɲgan, ɲsánəwó tégbé o, kələ kələ nə yéɲtá núvónen wó, kide yé dúá mə víótó. Zéd́eká tótó í iwóé í cɔ́ éd́ekia íse sávɔ́. ²⁸ Sé yi jiá əsəá cɔ́ aməkə wó ɲd ɲsen, vɔ́a enyɔ́n ke cɔ́ ənú tatámə kələ cɔ́ əsə amə, kə nyi əvid́eká, kə nyi ənú dodó séyi mavɔ́ mə.

Chapter 8

¹ Ifia ənyɔ́nta ke ɲ lo núa yé kè: Mí wó vósátó gánɲ gan d́oká kó kanren dé d́usi kpáxó nə mia dada kələ jɲkori. ² ɲnyi súbóví lə toxo yayra,toxó kə mía dadá kə wó na tɛ́ɲ gbe xó dúu ún ó. ³ Dó vósátó d́esiaqé a lə cɔ́ enujɔ́jɔ́ kide ə nú na nan wó isə lə d́isa.Ita d́o áá ələ vəvə́ bə aməsiamə na wó enú nanan d́e. ⁴ Ifia,nə Kristo ɲmənə lé anyígbanji a,ɲna nyi vósátó d́ekén o, cágbe əsə can amə ká wó cɔ́ nə enúnánán sé d́inəsá. Wó nyí kpó deun kide amríma núwó. ⁵ Í lə sigbé Mawu crán Moise gakəməkə j́ibə yéa tú gbədó d́á xó: Mawu lenune b́e: "kpó" "wə é núa wó d́ó d́odónu sigbé kə wó disá nəwó te ətoáji nə." ⁶ Dó ifia Kristo,xó Mawu gbéfan yé d́owóxó gánɲgan cágbé ənyi enújradotó le rónrón kəva le aməwómə le enugbé d́odé mə án. ⁷ Dó nə wóxonú cɔ́ rónrón kəlákələ tɔ́ lá un an,ɲgbə lə vəvə́ bə wó á gbéjábú o. ⁸ Ifia á,kə Mawu kpóədu mavi gɔ́ jéjé áá, əbə : "mikpó,ɲkəkə wó lə vá (mia Dada nú b́ə),í yá gbé cɔ́ rónrón d́eká dé Israél kide Judas vio domə. ⁹ ɲka gbé ɲɲi rónrón ké ɲsé dé wo tɔ́gbi wó domə gbəkikə ɲd́əwo d́o lé Egypte nyi gbán jí a o. Dó wó do vəvə́ rónrón wó , í tá d́o nyángb́ə cɔ́ əd́ə le mə nə wo." (Dada nyóni) ¹⁰ "Dó mía kpó lə ɲkəkə ná wó ɲgbə áa rónrón kə nká cɔ́ d́ə Israél vío domə," Dada b́e " má cɔ́ əsə d́ə wó susúmə, í magbé cɔ́e d́ə jimə nó wó. Má nyí wó Mawu í wó cá wó na nyí tɲ d́umə vío. ¹¹ wó ka gbé kpránú amə d́é lə wóɲtá wó d́é d́é wó dómə nɔ́n mí wóɲtá wónónvi wó domə,í wó á lə núb́e : "J́əsi Dada",d́o wóséé wó va jəsin,cɔ́ d́əvi jí kəkə ísə yí a mə gánxóji lə wó mə. ¹² Dó má sɛ́ɲkə aməkə dalə əsə jiá wó í nyə nágbə tróvə́ wó jí o. ¹³ Í lə nub́e : "ənú yéyé", í trɔ́ rónrón kələ kələ zú xoxó,i ənú xoxóá yé nú lə bú.

Chapter 9

¹ Ifia, əsə lə rónrón kəlákələ t́ə à ún kúdə toxó kə wó á lə dogbə da lə lə agbnigbanjiá. ² Dó wo j́rá toxó toxó d́eka d́é. Exó kələ kələ í lə nyí kámə əgbə d́odátó gan nónən, távú kídá d́odó mə kpónən, kə wó yónə bə toxó kókóé. ³ Lə əvón və átó ɲgbə aó əxó kələ le ɲna nyi toxó kókó sən un d́eká. ⁴ Lə exó ná mə távú d́eká lemə í cika kídá cəru wó léji. Rónrón toxo d́eká cá lə əxó á mə ke wo cɔ́ cika ísə wo lə əxóa mə kəa cikagbán d́eká le kəmə amrimà nú dúdú lə; Aron ye tikú cencen xósé kide rónrón yé kprɔ́n ji. ⁵ Lə rónrɔ́ntaxó áá jí á, amə kewó le táyè le j́i dúdúmə wó vedé le wódəkiwó símə kə mí ká t́əɲ d́é gómə nə mí ò. ⁶ Kə wó wó d́odó la wódé áá, aməkə sanə v́əwó yí əxó kələ ɲgbəá mə í vé lə wó wó d́ó. ⁷ V́sá v́sá tógánɲgán d́eken í yí nə əxónə átó zéd́eká lə xomə, v́sá eyi nə əxəa mə kídə éhún í ná sá savó d́ə d́ə kiákídə dùvɔ́ ta, nə wó nuvɔ́en kəwó wó a wó ta. ⁸ Gbɔ́ngbɔ́n kókó lə d́é d́isa bə əmón kókó a ɲhún ke əgbə d́oda xo kələ kələ kpótó í lə d́e. ⁹ Əla wo lə nyí enú kpókpró le agba mə. Ənú nánán wó kídə v́sá wó kə wó lə j́isá ifia woá ɲlə ná kád́eji nə aməkə wó lə ćə ná ó. ¹⁰ Wó kpónə enu dudu, aha, kide nɔ́nnɔ́n mə novó wó gbó. Nɔ́nnɔ́n mə ɲna wó í lə d́é cá gb́xó nə nɔ́nnɔ́nmə yəyə nává. ¹¹ Kristo va sigbe v́sá t́ó gánɲgán nə enú nyónɲgbí kə va wó. Etó toxó gánɲgán lə gbédódə xómə kə ɲnyi aməglátó yé nú wówó. Í ɲgbə nyí əgbá yé xíxəa mə nú wówó wó. ¹² ɲd́ó xó amə kide gb́cú wó, la lávó hun wó, v́sá kide yéɲta hun lə toxó kókóamə zéd́eka lə əxómə cagbə nə mía vónó mávɔ́. ¹³ Dó nə gb́cú kide lálá wó hun kídə lálavi yé tintóntón yéfi kə wó wunə d́ə amə maḱwó jí d́ə vo, nə Mawu ná ýrá wó. ¹⁴ Zənanən kə Kristo hún, kə cɔ́ gbɔ́ngbɔ́n mávɔ́ ícɔ́ d́ekia íse sávó d́ə miata, tɛ́ɲko mía súsu le wónə kúkú wó mə nən mia t́əɲ tábó Mawu agbəagbə. ¹⁵ Cágbé ɲnátó, inyí ənyón nútó rónrón yéyé a mə mə. Gb́xó nə əku nává wú amə kə wó rónrón kəlákələ lə wó núvónén wó mə án, amə kə wó wó á wó xó ənúdó gbə yé kəsínónú mavó. ¹⁶ Dó, ləfí ənyón núd́é lə àà, ələ vəvə́ bə wó á d́ə aməhə ẃé yé kú disá. ¹⁷ Dó, ənyón ɲrón d́e d́o nə kpənkprən gaké kə amə án kúa, ɲd́o nə kpənkprən nə enyɔ́n nútóá lagbə o. ¹⁸ ɲna an, rónrón kələ kələ t́sá əhún ɲkó o. ¹⁹ Dó kə Moise cɔ́ əsəa wó nə yé dúkó á, ecɔ́ lálá, gb́cú, əci, əvón, amánká əcímá novó, kide əsə xoxó wó, ísə lə wú enú əgbàn wò kide əd́uvia wó. ²⁰ Í be: "rónrón yé hún kə Mawu démónɲ b́ə ma nán mía ká." ²¹ D́ə nɔ́nnɔ́n mə d́eken, í ilə wú hú d́ə gbédód́á xó mə kídə ənu kələ əxó a mə án wó. ²² Í lə əsəá nyɔ́n məan, yayrá woséáá lə cɔ́ əhun wúwú d́ə ənú wójí. Nən əhún ɲkó d́ə ənú d́ə jiá ćcɔ́ kə ɲnəne ó. ²³ Kə í nyí b́ə ələ vəvə́ bə ərán hún í wóá sé sávó d́ə ənúwó ji. V́sá, ənú dodó wóɲtá ayrá wó d́ekio kídə v́sá dodó wó. ²⁴ Dó Kristo un yí toxó ná í ve bíó ənúo, ɲna lə nyi ənú sramə dodó. ɲnán yé ɲgbə á, əyi jɲkori ivé cɔ́ d́ekia disa

nə Mawu də mia tá. ²⁵ Nn yi ləna bə yə əvə yé dəkiá disá sùgbó sigbə vòsá tó wó yinə xó kpé xókpé lə toxó yayra kídá aməbúye hún ó. ²⁶ Nə i nyi nə, ələ vənə bə á nón áyá dudumə sùgbó có xixəa yé gómə jəjəmə. Vəà zəqəká í ivə vāmə bə woa gú ənúvən kidə míanǵtá vòsá. ²⁷ Aməsiámə jəné əku zəqəká, lə əkúá yé ngbááá cójo dodo lə. ²⁸ Lə nərənəm ən, Kristo cá, ké wosé sávó də miánnuvənən wóta, í tró fón, vòà ñnyi nə miá núvən wó tá, vəa nə dəqə kpókpó aməkə wó lə nònté kpòé wo.

Chapter 10

¹ Də əsəa nyi Zúbrumə nú nə ənu nyén kə gbónón, vòà ñnyi ənú an wó nònónmə adodoa ó. Anə ke wó lə tábó Mawu la vòs ása mə wó nká ténnyí amə dodo wó lə sávó xo kpókpé dəká mə tegbe wó nkúvimə ó. ² Nə mia gbə núán amə nan wó nkpótó í lə sávó à? Lə ñnán mə an, Nə wó tró jímə an, amə kəwó lə sávó wó cá wó ádá jəsi wó núvənən. ³ Vòà kidə vòsá ñnán wó mə án, wó gbə qonə un enuvónén wó əxó kpé kpé dəká. ⁴ Vòà gbòcú kidə lalá wó hún ñná tən tutú ənúvónén wó. ⁵ Kə Kristo va xixəámə an, ə bə: Ñká rón vòsá kidə ənú nanán wó. Yé ngbə á ñtiran í ñnyi í ədáún. ⁶ ⁷ Í ìbə: «Míkpo, ənyə kə, sigbə wó ñrónén lə tiǵ kómə lə ənú bábrá mə, nə ta jojró» ⁸ Kələ kələ à əbə: «Ñji vòsá wəwó o, nənə kə ñji ənú nánán wó kidə vòsánú nə ənúvənən ó. Ñcə əyətité cá.ó» Ñná wó nyi vòsá kə wó wó kidə əsə. ⁹ Í ìgbə bə: «Kpóǵ vá lə wə dá tá rónrón nú ó.» Ë gbə nənən mə kələ kələ təà cágbə nə à tən có əvə ató vá. ¹⁰ Có jojró əla mə an, wó yrámi có Yesu Kristo ñtiran mə kəkə ísə yi mávó mə. ¹¹ Lə àkpáqəká xóá, aməkə sánə evó namə wó á nónətə nanán kánren nkəkə tə jə nkókə jí í lə sən Mawu. Vòsə dəkən í wó lə wó vòà wó kə tən tutú wó núvənən ó. ¹² Lə àkpáqəwó cájiá, Kristo yə sávó zəqəká tótó də ənúvənən wótá tégbè, í kánrén də Mawu yé Ləqúsi kpáxó. ¹³ Í ì nónté kpó aməvənən nə gákə mə wo a va trózú ənu í à zón tó wo jí. ¹⁴ Dó yé nú nánán qəkáfi wəa, əna í aməkə trójímə wó kpó əji dúqú séyi mávómə. ¹⁵ Ígbəngbən kókə cá qó qasəqíqí nə mi. Dó ənúan wo cóá, í bə. ¹⁶ «Mí kpó rənən kə nká wó kidə wó lə nkəkə lə wó yé ngbə a, miá Dada bə. Má có esəwó dé wó jímə, í ma gbə ñrənən də wó súsúmə. ¹⁷ Nyə gbə lə qo ún wó nuvənən kidə wó séji dádá wó. ¹⁸ Ífià, ləfi cəcəkə lə nə ənúánwó á, vòsá qəken ñgbə lə nə ənúvənən wo. ¹⁹ Lə ñnə mə an, nónvió, mí kádéji bə miàn í tóxo kəkə tó Yésu yéhún mə. ²⁰ Míkpo əmənəyé əgbəagbə kə í hu nə mi tó əvən eòxóme jíá, yé í lə nyi kə có yé ñtiran mə. ²¹ Ikə ñnyi bə mi wó xó nāmətó gǵǵ gǵǵ qə. Lə Mawu yé xómə an. ²² Mián təwó lə nà lə əji bríbómə, kəkə dəji kidə xəsə, có miá jí kəkə də súsú vənən í mián cró mián gótó kidə əci kəkə. ²³ Mian kadə mián núməgbə jí, mí ká xólə o cagbə Mawu qó kàqə jí dá yé númə gbəjí. ²⁴ Mián dó vənə lə mián tá wó mə lə rənən kidə Mawu yé nú nyənən wó. ²⁵ Miǵká nòntə bəbə sigbə aməkpotíá wó lə wə è, vòà, miá lə do ñsər amə ó nə wóá tənkpó nkəkə kə gbónón an. ²⁶ Dó nə mínyán adodó áqejrú ilə wó ənúvən, vòsá dəkənɲlə nə wó á wó nə ámənə wó. ²⁷ Lə ñná yé ngbəá, kojó gánǵán qəká lə í lə nónté kpówó kiqə əzə gənǵán qəká a vá bii Mawu yé fútówó séé. ²⁸ Aməkə ágbə be yé ñnə zón qə Moise yé séjiá á kú mà nán xó amənuvənə lə amə kpónú toxó kidə aməwó nkó. ²⁹ Etó dəndón kə jíə nə aməkə va zón tó Yesu nkó, aməkə bə Yesu yé hún nkó o, Vòà əhún na mə í Mawu yé amənuvənə kódəjí lə, í nənəmə lə zún gbəngbən kəkə? ³⁰ Dó mí jəsi aməkəbə: «Yé tó í nyi hrən biəbiə;» í sə wíjiá: «Mia dada á qókójo kidə yé dúkó. ³¹ Ənú gánǵán qəká ñnyi bə najə Mawu agbəagbə lómə! ³² Vòà miá qóún ñkəkə kə vái wó, nə miá ñkúviwó vá hún án mí vá qóún vənəsəsə kidə áyá kə mí dú vá yi wó. ³³ Mícə miáqəkiadə amə mǵqə búbú, kidə əzúwú, ənú mǵqínú wó mə, í mí gbə nən əməkəwó nən əyá dudu lə wómə. ³⁴ Də mi nón ədñnəməkpotí nə gəkpəmənón tówó, í mí gbérón kidə ayətiténə miánúkə wó xólə si á wó. Mí nyə bə mí wó ənú dodó kə nyi ənu mavə də. ³⁵ Míká có miá kəkə dəji sé dǵnǵ kpín ó, cagbə yé í lə nyi miá fən tutú. ³⁶ Əjə bə mián xó jigbənqə, gbəxó nə mián tən xó ənúkə Mawu qó ənugbə bə yé a wónə mí lə yé jojró mə. ³⁷ «Zàn qə á ñká qínđi gbəxó amə kə gbónón á va ó. ³⁸ Aməkə lə tiǵjǵjǵ jíá á nón agbə díǵđi. Vòà nə ítrə à, nká sə vívi è» ³⁹ Vòà mí lə aməkə tró í lə dahən énuwó yómə è. Vòà mí lə aməkə wó si xəsə. Léa í gbəngbən lə wó mən.

Chapter 11

¹ Ífia xəsə nyi kakáqəjí kə amə alə Siŋsi. ñnyi ənúqə ñləkpotəxəqə. ² Də, lə əla mə, miá tǵbi qə disá bə wó qə xəsə. ³ Có xəsə mə an, milə dojəsi bə Mawu í wó xixəá, í mí gbə ləkpo bə Mawu ñwó ənuqə kə amə gbétó alə kpó kiqə ñewvi o. ⁴ Co xəsə mə í Abel wó vòsá dodo kə wuu Caín tó. Co ñnaji í wó kpó bə Abel nyi amə jǵjǵ. Mawu lə káfui Có yénú nana wó jí. Có xəsə mə Abel lə xónú Vóá əkú vái xoxó. ⁵ Co xəsə lə mə í wó vá lə Enoch yi í ngbə kpó əku o. "Wó ngbə kpóékpó, o cágbə Mawu í vá é əé í " Gbəxónə wó á vá cəeia, wo lə nubə Mawu bə yénú nyənəkə. ⁶ Nə xəsə ñlémə an, yénú ñkátəñ nyənəkə mawu o, Aməkə lə təbə nyə bə ələ í lə túfən nə amə kələ jia. ⁷ Noé yé xəsə í nan í Mawu xonu nə có ənú kə wó lə í wó lə kpó kidə ñkuví á o, kidə vənən lə gbən - gbən mə, əwó tǵjihun qəká ísə xó yé xomətó wó. Kə í lə wə ənunə Wóá, əc ó əkúfiə nə xixəa bribo à iqu cínən nə fiəduxoləxəsə mə. ⁸ Ləxəsə mə í wó yə Abraham í yi í və xó cínən nú. Ke í eó a ñnyan ləfi iyicó tutu o. ⁹ lə xəsə mə í inən á nyi gbán kə Wó nunen an Sgbə aməjró nə. Inən agbrəxó wó mə kidə Isaak kidə Jacob, kə wó séé dú nənən yé cínən nú an. ¹⁰ Lə ənulá wómə wó lə nòntəkpó əquayəyə yé gómə qəkpə kə Mawu nyi aqən qəto í gbənyi əgri qəto a. ¹¹ Tó Abraham yé xosə məi asiá Sarah kə nyi konən tó əvi jiji. Gəxoxo ñna mə an Abraham cin vəa kə iqu xəsə à asiá va jivinen. ¹² Cagbə ñnató, í ñeú lə kə tábə əkúxóá va jivi qəká, lə əvi qəká na yé ngbə, wó vá jivi kəqə sigbe Wrativi wo lə jinəóri, nómí əkə lə anyígbán mə nən. ¹³ Wó ñxó enúgbə wó, gbəxó wó Séé kú lə anyigban jí o. Vəa amə kə wó kpó wó lə azógə qíqá wó í lə cí wó, nyán bə aməjró í wó nyi lə anyigbanji. ¹⁴ Də aməkəwó lə nú nənən nyón an wó lə jí wó lə jí wó ñtáwótó. ¹⁵ Vəa əmənə nyi bə wó gesi ədú kə məwó cóá, wó mənə tró. ¹⁶ Kə í nyi nə an wócó ədú dodó qəká kə nyi xəsə á. Lə ñná yé ngbə ñwó ñkpən nə Mawu bə wó a yóə bə yé nyi wóo Mawu, cagbə yé coqu nə wó. ¹⁷ Cóxósə kə Abraham, Í wó wó dodókpó nə, í ícə əvia Isaak senjǵ. Aví ñcúvi qəka tótó kələsia Í wó donúgbə dəji nə í Isa jó nə. ¹⁸ Abraham í wó nú nəbə: "ə

əviá Isaaq í tɔgbi yɔví wó áváyó có".¹⁹ Abraham ɔo kádaji ləə Mawu atró i fón Isaaq nə ikú tó nónóm ɔoó mə, í ívámə nən, í í xɛ.²⁰ Có xɔsə mə í Isaac yrá Jacob Kiə Esaü kúdá ənukə avamə wó m.²¹ Có xɔsə mə ká í gbóxo nə Jacob zinən dé yé kpó á jí í ná lə yó Mawu.²² Có xɔsə mə í yɔ Israēl vio í lə kran wó nə yé cóco lə Egypte nyígbányi, í lə núnə wó bə wóá dró əxú gbán wo kidə yé wó.²³ Có xɔsə a mə kəi ke woji Moise, yé dɔdɔ kide yé naná wó əɛe wra nə wəratí amətɔŋ gbóxo wóá va dɛdo cágbə nə Sigbé ihún dəkéjé ɔoá. Wo nyónvɔn nə əfio yé sé wó.²⁴ Có xɔsə mə kái, kə Moise cíaa əgbə bə wó nká gbə yɔə yé nyí Pharaon yé ví nyónru ví yé vío.²⁵ Vɔá yé ngbá, ərɔm bə wó a wɔ Fuan fuan lə Mawu mə, ə nɔn nə yé wúbə yé á nɔn ayətiť me le enuwo nən mə.²⁶ Ɔrɔn bə yé á có nkɔn isé kprɔ kristo sigbə kəsínɔn nú kə wú Egypte tɔ wó ələ nɔnté kprɔ ənunyɔnən kəə gbón ɔn an.²⁷ Có xɔsə mə í Moise có tɛ Egypte. nsi ne nən əfio yé dɔmə sió, í xɔre yé nɔnɔn mə í na tə nɔntékpɔ amtimenu an.²⁸ Có xɔsə me í inɔn Paques yé zan dúxó, cagbe ne ameke wúne dɔví hɔé nka wu israēl ví kə wó jí á Ó.²⁹ Có xɔsə me í wó Zóm axú jənji sigbə anyígbán gbalə jí nənká Egypte vío bə yéoa sra wóá, wóséé eí tɔme.³⁰ Có xɔsə mə í Jerico yé grí wo mú, də gaxóxo kə me ame wó xɔɔa dɔ əkpa nə nkəkə amandré iká vá lə wo á.³¹ Có xɔsə mə í Rihad Sakabóá n kú lə tokaɔa wo mə, cagbé yé gbə nənən me wó vá zən ne.³² Kə ma tɔ nú wunə, cagbə game nɔgbə súgbɔ nən mán tənɔxónú eó Gédéon, Barak, Samson, Jephté, David, Samuel kidə Mawu yé nyɔn kaka.³³ Tɔ wó, kə có xɔsə mə dúú əfioɔduc wo jí, wó lə zɔn də əsə wó jí í lə xó ənú ɔo gb: wó. Wó túne ənu ne janťa wó.³⁴ Wó ɔiɔi nə nɔsən nə zo, í si ne əwui dá tɔ wó, əɔsə vovo wó vó nə wó trɔ zún əhwá wótɔ sen un í nya amejro wó də əgbə.³⁵ Nyónrún wó lə kpɔ wó me kəkú í Mawu fón an aməkə wó wo n gbə də kidə susu bə wó a vá kpó agbə yéyé.³⁶ Wó kónə ameqó ó, xonən amədə ó cá, igbə lə ne amə də ó də gákpame.³⁷ Wó dákpə də ó kəkə wó kú, wó ján ame də wo dɔvə, cohronə ame də ó kidə əhua wí. Wó lə tɛ ame wó, lə wó adə badabadqó.³⁸ Wo lə to toxo vónwó sigbə, ətío jí, Soja kpame wó, ədoo me, afisiafi lə ányígbán jí.³⁹ Mawu xɔ nənən me wó kidə xɔsə kələ wosía, vɔa wó n xó ənu megbə kə wó do ne wó.⁴⁰ Mawu kpó ənú nɔnɔgbin dəká nə mɔ, vɔa wó nká wó nú dodo mian tɔ man nɔmə o.

Chapter 12

¹ Ká ilə nean, kə í nyi bə amewó túkpá xɔɔa də mí í lə xónu có enu kə wó kpó a wó un, mí án có ənu kə nyi agban í lə kpən mɔ a danɔkpɔn kuɔə ənuyɔnən kə do əwú dɛ nə mí an. Mí an sudu kidə kəká dɛji nən azɔnrin kələ nɔkó nə mí an.² Mian có mían nkúvi də Yesu jí, yé kə í nyi mían xɔsə yé tátɔ, lə ayətiť mə ədró aticógá, í gbə nkɔn, íva kánren də Mawu yé lə dúnú kpáxo.³ Ina mə an, mí an ɔo bubu ame kə kpə fú də aməvɔnən kə wó có də Yesu jí, gbóxo nə mɔ nká gbə mɔ an də ki wó dɛ nɔ mí ranməna kúmi wó.⁴ Mɔnfú əhua kə kə əhun na kó nə mɔ, nɔmɔ có də ənuyɔnən wó jí o.⁵ Í mɔ nyrənbə bə əcɔ mí sigbə əvi wónə: "Ɔvinyə, ká xó ta dada yé tɔ dɔndón kidə vəvə səsə, ran mə nka və wo nə ilə dɔn to nəwo".⁶ Mia Dada dɔn nə ətío aməsiamə kə yé nyɔn gbə í rón an.⁷ Mixɔ tətəkpówó sigbə bubu nə. Mawu lə xónú kidə mɔ sigbə əvió nə, cagbə əviɔə nɔl kə yé Dada nɔdɔn ne ətío nə wo?⁸ Nə əvi kə yé Dada nɔdɔn to nə an nyi əvi í wóá hrən də əviwó me o.⁹ Í mí an ɔada kə lə ányí gbán jí a wó í i a dɔn tɔ ne mɔ, í i mɔ an ɔo bubu gbɔn gbɔn kəkə wo ne mían nón agbə a?¹⁰ Dó miá dádá wó dón ne etó nə əxó huédəká sigbə ijro nə do nə vó à Mawu yá dón nə etó nə mí nə miá nyónə nə miá tɛn kpó yé nti kəkó.¹¹ Ɔtío dɔndón dɛkən nyívi nə o, véné sésé í i nyinə. Vó à ənuyɔn dɔ nə có amə ke dɔji wó mə.¹² Ítə ɔo a mia do nɔsən mia lə wó kide mia krówó,¹³ í lə nɔsən lə mə anmɔ zɔn emɔn jəjə jí kide mia fɔwo, í amə kə lə cá rúkú wó á có í zón.¹⁴ Nə mí jí fafá nə xixé bribo á, kide eji kəkə nə n nyi ne an ame dɛ n ká kpó mia Dada ó.¹⁵ Mɔ na nə Mawu yé sɔjəje na sú aməsiamə simə, nə áti yé ké véné wó nká cin í vá da ké yɔnɔbi a wó.¹⁶ Mia nya zɔnzɔn nə mɔ ka da lé Mawu yé séwo jí o sigbə Esaii, ké cagbə énúduqu í có yé sɔ kele siá í sen sá.¹⁷ Dó kə í wó enunawó sé və a, eji bə yéá xó yayrá, vɔa nkɔpó emónnú ké à sé trɔ jimə le Dada gbə kide aɔaci.¹⁸ Cagbə mɔ vá etó kəgbə wo á tɛ n tálɔ ò, etó á sé nyi ezó le əkpá dɛo eci le afidə wó, avé lé aəkpá ɔo wóji, anja wo vruudé.¹⁹ Mɔnvə ke əkpən dɛka ɔi á ó, í əgbə ɔiɔi dɛkə ɔócó mə, vɔa aməke seá wó nɛə dɛlélmə ó.²⁰ Cagbə wó nká tɛ n hən enyɔn ke wo nú an o: "Dó nə éran dɛ cá tɛbo etó á wóá wú".²¹ Nónɔn mə an və sənhu kékə Moise bə: "Enúán kpácá yé kékə ye húnhún."²² Vɔá miá kpə be mɔ va sion tóji kidə Mawu əgbəəgbə xómə lé Jerusaleme kəkó, le Mawu yémə dɔ tɔ súgbɔ wó mə.²³ Mivá bəbɔ də deví yéyé kə wó jí le jɔnkori wó kómə, Mawu dɛkən í nyi kójó ɔotɔ, kidə gbɔngbɔn kəkó wo kə wó jəgbəgbə nə enuan jəjradoá wó.²⁴ Mɔ vá Yesu gbɔ, yé ké nyi amə ke có rɔnrɔn yeye a va í nyɔn wu Abel ye hun.²⁵ Mɔ ɔotó nə miá sé amə kálə xónú an. Nə wó tɛn si gəkémə kə wó gbə bə wó ka ɔotó aməkə lə na kənkran wó lə ányígbán jí á, mí nɔnɔnsi nə mí lə trɔ de amə kələ na kənkprán mɔ có jɔnkori.²⁶ Ga xoxo na mə án, əgbə ɔiɔi dəká húhú ányígbán. Vɔa ədonúgbə íbə: "nɔnyí anyígbán dɛkən í yé ká húhú o, yé a húhú jɔnkoriwo."²⁷ Ɔnyón nán wó kə: "zə dəká káá" Ɔlə disa ənú wúwú nəənu kə nɔgbə lə wó dɔa wó, í enú yéyé kə va jə à wó wa cí əgbə.²⁸ Ítə ɔo á, miá ɔo véné Mawu yé hómə, mɔ dɔ jəsi, miá súbɔ Mawu kidə véné dodo, kidə vɔnvɔn.²⁹ Dó miá Mawu nyi əzó kə bínə ənú án.

Chapter 13

¹ Rɔnrɔn nə lə yiji.² Í mɔ ká nɔrɔnbə aməjro wó, ɔo aməɔo lə wó nu nyanyan disa nə Mawu yé ɔotɔ wo mánə ɔohun dɛhun.³ Mɔ ɔohun gamə nɔntɔ wó sigbə wo lədu kidə mí nə. Mian ɔohun aməkəwó nón áyáduqu mə sigbə miá wó nɔtáwó nə.⁴ Mían ɔo búbú álɔ lálə. Mian ɔo búbú əbá káji mɔ lə mɔn án, cagbə Mawu á ɔo kójó kidə amə ma kɔ wo, amə kə wó xó nə amə si á wó.⁵ Mian nɔnɔnmə nká kúdə əho yé nyɔn un o. Ɔnú kálə miá siá na jəhun nə mí, cágbə Mawu bə: << Nyə nká gbéwó dɛ o, nənə kə nyən ká dɛ álɔ ləhun wó.>>⁶ Mían rón kidə áji í núbə: << Tɔn Dádá í nyi tɔn kpédəhún tɔ nyə ká vónvón nə ənuɔə wó. Núkə í aməgbátɔ á tɛn wó un?>>⁷ Mɔ kpó aməkələ nú Mawu ənyɔn nə mían, í mían kpó yé nɔnɔn mə mian wó dɔ yé nyón jí.⁸ Ɔnú kə Yesu-christ nyi əcɔ ké í və nyi əga. Kəkə sə yi mavómə.⁹ Mɔ n ká ɔotó əzɔgə tɔ wó nyón wó ɔo əji kəkə lə Mawu yé amənuvénə mə, vɔa nɔcɔ ənú dúdú ká nɔl kpáɔə aməkə wó wo lə cóe nə a wó.¹⁰ Mɔ wó toxo dɛ nə

amə kə wó lə wó lə wɔdɔ lə əfiɔ xomə wó cá wó ɲɔdunə nu lə lə ná o. ¹¹ Vɔ a vɔsá tɔ ganŋgan cɔ nə ɛràn kə wó wúá wó yé hun i séyi nə toxo kɔkɔ í navè tɔzɔ arán wó lə axóá yé ɲgbá. ¹² Le ɲnà mə án, Yesu cá kpəfu lə əduá ɲgbé kidə súsù bə yéá cɔ yé hun í sá sávə də əquátá. ¹³ Mí cɔ nə mian yigbɔ lə əduangbá nə mian vé də yé ɲkpən ji. ¹⁴ Cágbe mi ɲgbá wó nɔnxɔ də qe tútú lə ányígban ji lə lá o. Mí lə jí yáyé bú ká ává. ¹⁵ Nə əya, mian lə savɔ tegbe ne Mawu lə kafu kafu mə kidə əha jiji sá lə yó yé ɲkɔ. ¹⁶ Cɔ ənú nyɛn wóww kidə vvo kpɔkpɔ mə i Mawu yá xɔ nə yé vɔsá lə kidə ayətité. ¹⁷ Mí dó bubu amə kə lə ɲkə nə mi an wó i mian gbə dɔ vovo də mi an cagbə wo i lə kpɔ mian kpɔri wo ji í lə wó akɔnta nə mian dada: Gbɔxo nə a yi Mawu ɲna nɔn vəvə səsə mə, ayə titə kidə əha jiji mə i a kpɔ əmɔn nu le Mawu gbɔ. ¹⁸ Mí xodə də mi an taa, cagbə mi dɔ kaká dəji wo a kpɔ mí nyɔngbi. ¹⁹ I lə nú nə mi bə nu an cɔ dəji kabá gbɔxo nə ma cɔ də kiən jó. ²⁰ Mawu, amə fafa kə fɔn mian kpɔtɔ lə amə kúkú wó domə kidə rɔnrɔn yé hún mavɔ mavɔ, kə lə nyín mian axotə Yésu, ²¹ lə cɔ kaká də mian nə ədɔ dəsiadə kə mi an wó lə yé jojrɔ mə, í yé cá á cɔ kə jó a də alómə mi lə Yésu christo yé ɲkómə, i kafú kafú a lə jó nə mi tegbe: ace! ²² Nɔnvi nyə wó, mi an jə agbagba í xó ənyɔ lá wó də ədɔ wóww mə, cagbə ənyɔta wo dɔdɔ í ɲnu nə mí. ²³ Mí an nya bə wo gbə mi an nɔnvi timothée xə lə áá, wó gbə dɛ, í lə ma diɲdin a va dɔ mian mɛ. I lə biɔ cɔ mian gbə bə mi an lə un dɛ gbɔxɔ nə ma vá. ²⁴ Mí cí mi an kpɔtɔ wó kidə amə cɔcɔ wó. Italie tɔ wó lə cí mi. ²⁵ Mawu yé mənuvəvə na nɛn kidə mí. ace!

James

Chapter 1

¹ Yakubu, Mawu ye dɔwɔtɔ kide Yesu Kristo mian xɔnamətɔ, ne əhin na wuive kə káká də a. ² Mí cəwo sigbə ayetite nu əne, nɔnvinye wó ne mi le tó veve sese vónó vowomə. ³ Mí nya bə mia teteƙpɔwɔ mə tótó ana bə mia rikə. ⁴ Əkə riri ná wɔ Mawu dɔ, ne mian ci, í mian nyi bribi ne ənu dekin ɲka hian mi o. ⁵ Uɔa ne aməde le mianə í hian enu nyan an, na biɔ Mawu, aməke wɔ ne nu kide əji faə ke nuxó ma nɔn ɲuntɔ ana aməsiamə ke biɔne an. ⁶ Uɔa na biɔ jixɔsə, kide kankan dəjí. Do aməsiamə ké ejí xó né ne an wɔde sigbe ahú ye hoo wɔwɔ ké aya hunhunənə. ⁷ Do amə na mɔnki ɲka bui bə ye nɔtə kpɔ ənude le Mawu gbɔ o. ⁸ Amə na mɔnki əduneji le nu wɔwɔwɔ mə o. ⁹ Ƴe nɔvi yamɔnɔn na wɔ akɔ bə Mawu cɔ ye deji, ¹⁰ vɔa xótɔnɔn na bubu dekia də anyigban mə, do avayi sigbe ese xóxó le əgbə mə ene. ¹¹ Do ɲudɔn done kide zózó xuɔ et xúne əgbə. Ese xóxó kide ye nyɔn nyɔn dan né hɛn né ne ke ran mə la kú xótɔnɔn lə ye mɔn zɔnzɔn mə. ¹² Əji na jɔ amə ke le to tətəkpɔ mə, do ne í do le mə an axɔ jidudu ye fiɔku ku, ke ye zé Mawu déde ne a wo. ¹³ Aməde əka nu le tətəkpɔwɔ mə bə: "Bə Mawu í le ten kpɔ o." do enu vɔɛn ətenə Mawu kpɔ o í ye ca un tə ne amə de kpɔ o. ¹⁴ Uɔa aməsiamə ye tətəkpɔ co ne ye ɲta jojrɔ vɔɛnwo gbɔ. I ne jójrɔ vɔɛn va á əji nuvɔɛn. ¹⁵ I ne ənuvɔɛn an cian, ehɛn ne əku va. ¹⁶ Wo ɲka brəmi o, nɔvinyin rɔnrɔntɔ wo. ¹⁷ Enu nana nyɔngbi kide enu nana dodo cɔ nə ɲɲkɔri. I dɛ ne cɔ keklen Mawu gbɔ. Le ye ɲkə mə an dɔri dóri nɔn mi zubru əle o cagbe ne wo ɲka trɔ le ye yómə tɔ. ¹⁸ Mawu ji bə ye ajimi to enyɔn dódó mə, cagbə ne mia tenjun nyi əku cɛɛn ne ye nu wɔwɔ wo. ¹⁹ Mí nya nú la nɔvinye rɔnrɔntɔwɔ aməsiamə kabawo í ɲka wɔ xoməfien ca kaba o. ²⁰ Do aməgbəɔ ye xóməfien əjɔ le Mawu ye kójó dódó mə o. ²¹ Mí cɔ edú xóxó dəsiadə dankpiɲ í gbe enu báda bada sugbɔ wɔwɔ. Lə dekí bubu mə, mi xɔ Mawu nyɔn ke la tenjun də mian kpɔriwo. ²² Mí do lanyi Mawu nyɔn ji wɔtɔwɔ, mi ka nyi ye setɔwɔ dede í le ble mia dekiwó o. ²³ Do ne aməde nyi Mawu nyɔn setɔ dede í ənyi yejí wɔtɔa, wɔ də sigbə aməke le kpɔ dekia le mə kpɔri mə əne. ²⁴ Əkpɔ ne dekia í na cɔ í na ɲrɔnbə ənu ke ídia. ²⁵ Uɔa aməke le kpɔ əsə le vovomə, í kpɔtɔ í le wɔ dəjí, sigbe aməkə senə nyɔn í wɔ deji a wa də ace ye nu wɔwɔwɔ ji. ²⁶ Uɔa ne amədə bubə ye nyi xɔsetɔ í lə lé ye dəa, əle brə dekia kide ye xɔse hə. ²⁷ Sensen ha nyɔngbi le mian Mawu etɔ gbɔ inyi bə, nakpede nɔnɲrɔviwo, kpɔsun wo ɲun le wo yaɖufu mə ne ənyi amə nyɔngbi le xixéamə.

Chapter 2

¹ Nɔnviwó mí ɲká cɔ áxótɔ Yesu Kristo yə jí xɔsə kpənkɔpən mə mə xótɔ í sɛɲ də vónótótó mian dɛkiwó mə ɔ. ² Nə amə dɛ vá mian háwó bɔbɔ mə í dó ənú dodó. Ciká wɔrɔ kídə álɔngavíwó í yə wu lə dazo kídə amədəká yá dó ənú xòduwó. ³ Nə əkpɔ aməkə dó ənu nyɔngbiɲ í jí toxó dodó nɛn í jí toxó dodó nən í nú nə waməɔn bə nontə dɛ nɔi nán kanren də anyigban mə déé, ⁴ Mí ɲkpɔ bə ɲnyɔn. Mí ɲkpɔ bə mí nyi kójódótɔ kə súsù vɔɛn lə tamə néan. ⁵ Mí ɲkpɔá nɔviwó, Mawú ɲcɔ wámɔnɔn trɔ zun hotónɔn lə xɔsəmə í inyi cínɔn dɔtɔ lə ɲɲkɔri fiɔɔxó kə Mawu jrádóde nə aməkə í nɔn an wó á. ⁶ Mí dɔ hɛn wamɔnɔ. Ƴu nyi hotónɔnwó í lə kpacé nə miàn ? Ƴùnyi wó í lə kpɔmí dee& kojó dódó mə an. ⁷ Wó ɲú lə zu amə kɔ dɔ m lə kpɔá ɲkɔ dɛɛfiá à ? ⁸ Nə inyibə əwɔ dɛ ənú kə wó wrɔn dɛ á jiá, ənú bə: «Áárɔn nɔviwó sigbənə wə ɲtá kə ənə», á nyi bə əwɔnɔ nyɔngbiɲ ⁹ Vɔa nə inyibə ədɔ vovotótóaməwó mə an, əlɔ wɔ núvɔɛnrí wá yó wə bə əsə trótɔ. ¹⁰ Dó nə amədə lə wɔ də əsə jí vɔá í gbə vá da lə jí í wɔ vɔá nú búá, wá yɛ bə ənyi əsəá sáé trótɔ. ¹¹ Do aməkə də əsə bə wó ɲká mántété òà ká í dɔ sə bə wóó ɲká wu amə o.Nə əgbə mántélé wɔwɔ, vɔá í wu amə án ə da lə əsə ji. ¹² yə ídɔá, mí xonu í wɔ nú sigbənə amə wá vá dɔ kojó nɔn lə vòvò əsə lá mə. ¹³ Dó aməkə ɲú kpɔá adɔnumə nə wó ɲkáá dɔ kojó nɛn kidə adɔnu ɔ. ¹⁴ Nɔviwó, ənyɔn bə amədə nán nú bə yə xɔsə vɔá kə ɲu lə wɔ hɔsə dɔ dɛkɛn an ? Xɔsə nán látənú déé à ? ¹⁵ Nə nɔnvi nyónrú nɔmí nɔnvi ɲúcu dɔ donu xòdu kpónú du o. ¹⁶ Mí bu bə mian mə amədəwó nú nə bə: «Yí lə ɲutifáfá mə nə nan dɔxo». Í mí ɲú nɛn ənú dódó í nɛn ənú dudu ɔ déé nú kəé í nyón ləmə. ¹⁷ Nəmə kə xɔsə kə dɔ ədɔwɔwɔ ɲu ɲkpɔá, xɔsə kúkú í. ¹⁸ Vɔa amədəwó lá gbə nú bə: «Wáwɔ xɔsə də í nyán ɲlə wɔ xɔsə dɔ». Di isá tinyə kídə yə dɔwɔwɔwó nə wó. ¹⁹ Ənyàn bə Mawu dɛká í lə wɔ nú nyɔngbiɲ gbɔngɔn wə cáwó nyáni hùnhún nə. ²⁰ Wo ɲunú manyán tɔ, əjí bə nán nyán bə xɔsə mán wɔ yə dɔá nyi ənú gbàlo à ? ²¹ Abraham mian tógbi dé ɲú cɔ yə xɔsə í sɛɲú wɔdɔ gakəmə í cɔ əviá Ísaac sə nán də vɔsá kpənkɔpálá

Chapter 3

ji á ?²² ækpó bá xəsəè zón kídə yə dówəwə í à, yə xəsə gǎnngán sǎé.²³ Nənə ənó kə wó ɲrɔnvá mə nə, «Abraham ká dǎ Mawu jí í nan kprɛyɛi kojó dóxó». Nənə wó yónə Abraham bə Mawu yə xrwó.²⁴ Ækpó bá ədɔwəwə í wósəɲú cənə ənyɔn nə amə, ɲnyɪ xəsə dǎkən í ò.²⁵ Nənə kái Rahab matelé tǎá ɲunyí ədɔwəwə í wó sɛɲú cə nyɔn nɛn kə í xə amə dódówə í kprá wó sí tó əmón bú jià ?²⁶ Dó sigbə nə ámə yə kprá dó lə ámə mə anyí kúkú, nənə kə xəsə kə wó ɲulə wə yə dǎa nyí kúkú.

Chapter 3

¹ Tiɲ nɔviwo, miɲkana nə amə sugbɔ nə wə dekia enukprato lə miamə o. Minya be wodokojo nə aməke kpra nə enu kitokito wu aməwo a wo.

² Do be miawosee, mi je nəago ne aməde le, í ɲxonə nu dagɔ o, esú bribo, í ɲusen lesi wu aməwo.³ Nə midega enu nə eswə be wasetonua, miteɲu kpenə wo ji.⁴ Mikpɔ tɔjihúwo. Togbɔ be wo ganɲan, í aya sɛɲɲu tutunewo a, ati cukuvi dekaí aməkele kui a danə í tɔjihua nayi lefi í ji be nayi a.⁵ Nenəke í adeca wəde nə. Togbɔ be ɲtinu cu kuvi deka inyi ca, enugangan wo ɲu í ikunə do. Mikpɔ! ezo cukuvi deka í je nə avemə, í binen see.⁶ Ade wəde sigbe ezo enə, xixe kemə enuvɔn wəwə sugbɔ doa ye í inyi le mi ɲtinuwo mə, exonədu amətibribo, í tɔ nə zo agbe asee. Í ye ɲta a, zomavɔ de nə ezo mə í ibinə frafrafra.⁷ Agbetɔvi aterɲu mra avu, xevi kide eran wadan de kukude de ye lɔji.⁸ Voɔ aməde ɲkaterɲ kpe ye de jio. Ade nyi enu kpoto ke wo adide í adi ke wunəaməa dǎe tanɲan.⁹ Ye imi sɛɲ kanəfu ahotɔa kide dádá, í ye ke í misen donənu amə ke wəwə de Mawu ye nɔnɔmə.¹⁰ Enu deka ɲna kemə yayra donə lə ! tiɲnɔviwo, ɲdola nɔn ena gbɔxo o.¹¹ Dotɔ aterɲu ji ci vivi to í gbe ji ci veve ca zedeka.¹² Tiɲ nɔviwo, ati bulɔmə aterɲ cɛn eku bulɔ məa? nene kei eto ke ji nə ejecia, ɲka tɛɲ gbe ji ci vivio.¹³ Meke í nyi ɲunu nyatɔ kide enugomə setɔ le miamə? na disa agbenɔnɔn nyɔɲgbi le ye nuwəwə wo mə, í na wəe kide amə deki bubɔ bubɔ le ɲununyanya mə.¹⁴ Ganke nə inyi be ɲuhuan vɔɛn le miá jimə, í le miamə aməsiamə jinə be ye tɔ ye na nyɔ wu a, mi ɲka xovi de enyɔdodoa si í sɛɲ ka atabu o.¹⁵ ɲunu nyanya ɲna ɲco jɲɲkui o, anyigbanyí tɔi, jɔjomə tɔi, gbɔɲgbɔn vɔɛn tɔi.¹⁶ Dobe le lefi ɲuhuan le, í aməwo ji nə be yewo tɔ na nyɔ wua, mabɔmabɔ kide enudan hin wəwə nene.¹⁷ Ganke le ɲunu nya nya ke co jɲɲkuia ya mə a, jɛɲkɔ a edi, eveatɔa ejinə ɲtifafa, idonəji, esenə nugomə namə, amənu dʉnə adɔnu nəe, enyɔɛn donə co mə, ɲdenə novototo aməwome o, í ɲxonə vi o.¹⁸ Amə ke dʉnavu ihənə ɲtifafa vaa do nə enuku ke ye kucincin nyi enu jɔjɔwɔ?

Chapter 4

¹ Fii ájrə kide ávu ci lə mian mə ? ɲɲɲí mian jimə jijiwo ilə dɔn mi de mǎən ?² Mi lə ji í nú ɲlə kpɔ o. Mí lə wú amə í lə xámə, vǎa mí ɲká kpɔe o. Mí lə xó mían dǎkiwo í lə wə ájrə.³ Mí ɲwǎde o. Də mí ɲlá biɔ o. Mí lə biɔ í mí ɲlə kpɔe o yə gɔmə ínɪyibə mí lə biɔ dǎgɔ, cagbə mían jimə jijiwo tɔ.⁴ Mantété tɔ kə mí nyí ! Mí ɲnya bə əxrɔ jəjə kídə xixəamənuwo nyí əkə mə nɔnɔn kídə Mawu. Amə kə bə ya jə xrw kídə xixəamə àn, nyí nə kəɔ nə Mawu.⁵ Nɔmí mi bu bə ɲrɔɲrǎn lə nú nyɔn gbalə kə í nú bə «Gbɔɲgbɔn kə í cɔ də mían mǎən nyi ɲuhàn gbɔɲgbɔn»⁶ Vǎa Mawu nan nə amənu vǎvə dodoà, yə í nan ɲrɔɲɲrɔn an nú bə «Mawu ɲudonəɔ əgoyilawo o, vǎa əvənə aməkə bubɔnə wódekiwoa wo nú»⁷ Mí bubɔbɔ mian dǎkiwo nə Mawu. Mí tu mɔnə abʉsanɲ nə a có lə mían gbɔ y dɲɲɲɲ tóxo.⁸ Mí tǎbɔ Mawu nə yə cá nan tǎbɔ mí. Mí crɔ mian ləwo kide mían jíwo əgoyítəwə.⁹ Mí nɔn vǎvəsəə mə, mí ffan kǎe nə mian fan avɲɲ ! Mían núkókó la trɔ zún ádací í mian jjo kpɔkpɔ la zún adɔn nou.¹⁰ Mí bubɔ nə Mawu nə à kíkə mí dǎji.¹¹ Nɔviwo, mi ɲkalə nú mían dǎkiwo nyɔn nɔmí í kalassí nɔnɔvía, ə cɔ də əsəa ɲu í lə kɔntrú əsəa. Nə ələ kɔntru əsəa, ɲkatəɲ nyí yə ji wəɔ o, vǎa yə kojoo dotɔ.¹² Amə dǎka í nyí əsəa ɲrɔtɔ kídə kojo dótɔ. Yə dǎkən í lí tɛɲɲun gredɔ í gbə dǎnhen. Men wə nyí eewo kə lə kalassi nɔviwo à ?¹³ Mí sǎ mianwo kə lə nú bə: «Ǽgbà nɔmí əcɔ nú kà yí ədú gàn na mə í la vɛ do ájɔ í kpɔ álə»¹⁴ Mən í nyan ənukə la va jɔ əcɔ. Í nu kə àvə trɔ zún ? Də mí wəde sigbə áya xóxó kə xónə í man dɲɲɲɲ mə átiɔ yí ənəɔ¹⁵ Mí dǎ la nu bə «Mí dǎ la nú bə nə axotə lə ágbəa mían wǎla nɔmí húnú.»¹⁶ Vǎ ifía mí lə yígó dǎ mían tamə súsú əgrótəwə. Ǽgo yíyí nan mǎnki ɲunyɔn o.¹⁷ Nənə í aməkə nyàn ənuðə wəwə í gbée wəwə, ənúvɔɛn í.

Chapter 5

¹ ɲfia, miwo ke nyi xotsnəwəa, mi fan koe, yi fanvi dǎ ɲkeke Sɛɲunwo gbɔnɔ le ɲkɔ nə mi.² Mia hokpokpɔwo nyɲɲɔn í ekonviwo dǎ mia nudódówo. Mia sika kide mia ho jehún. Wo húnjeje ladɛ midisa.³ Mia hokpokpɔ la fion mi gúdúgúdú sigbe ezo enə. Mi kpaɲí mia nu xǎfiwo dǎ nɛ ɲkeke kpɔtiawo.⁴ Kpɔ, aməkkewo wəɔ kide mi í mi gbe fɛntu tu nəwəa, le dǎ axa, í wo hawo va je mia xotɔ ahua wəɔ ganɲan ye tɔ nə.⁵ Mí dʉ gbe le anyigbanyí í cɔ enu xǎfiwo do jijo nə mia dǎkiwo tomədi, mi dúnú í dami dǎ n mia ku gbe.⁶ Mí bufɔn í wu amə dodo, í ɲde adika.⁷ Tɛnyewo, mi xoəɔ brɛwu keke í sei axotɔ ɲe vǎvə. Mí kpɔ, ebodétɔ ke le nǎnte kpɔ enukə í doa ɲe kucincin í nɔn nə əte kpɔ eci kǎləkəɔ kide eɲgbɛ tǎa brɛwu kélékélétɔ. wo cɛn ku sea.⁸ Miawo ca, mi xoəɔ Mí grado mian jiwo, dǎ axotɔye va va tǎbɔ Mí grado mia jiwo, dǎ axotɔ ɲe vava tǎbɔ O.⁹ Tiɲ nɔviwo, mi ɲka fankoe nə miadǎkiwo nə wəa va dǎ kojo kide mi o. Kpɔ -, kojoɔdɔtɔ le xóxəanu dǎ.¹⁰ Tiɲ nɔviwo mi kpɔ sigbe mawunɲɔn nudəɔwə ke xonuxo le axotɔ ye ɲkɔməa wǎ dʉ aɲa í gbe xoəɔ dʉwə ɲna na nyi kpɔdɛ nə mi¹¹ Mí kpɔ, sigbe mí cɔ nə aməkə hrɔn nɔn a wo sigbə yayra tǎwə ənə. Mí se sigbe wo xonu co Job ɲe jidodonuan, í mi niyan axotɔ ɲe dǎdǎ nə dɔnukpɔkpɔ kide xoməfafa.¹² Mí te kpɔ, tiɲ nɔviwo n mí ɲka ta jɲɲkɔri o, mí ɲka ta anyigblan, alo nə, mia de əze nə e nudɛ o. Vǎa, mia "enen" na nyí "enen" í mia "oo" nanyí "oo" nə mí ɲka yi jɲ kojoɔdǎ mə o.¹³ Amə dǎ le mia mə í le tǎ dodokpɔwo mǎən? Na xodɛ. Amə dǎ le jijo mǎən? Naji kafukaɲu hawo.¹⁴ Amə dǎ le mia mə í le le dǎa Nayɔ ehamə mǎcincin wo nə wəa xodɛ nɛ, nə wəa si ami yayra nə le axotɔ yə ɲkɔmə.¹⁵ Xǎse ye dǎxóxó a

dado i axotla eɛe cɔ. Ne i wo enu vɛɛnan, Mawu la cɛ kee. ¹⁶ Mia hun mia nu vɛɛn wo mɛ nɛ mi nɔviwo, i mia xode nɛ mia ɖekuwo nɛ mia ɖɔwo na vɔ. nusen ganngan ɖeka le amɛ dodo ye ɖexoxo mɛ. ¹⁷ Elia nyi amɛ sigbe amɛdesiade enɛ. I xode kide xose be eci nka ja o, yi eci nja keke nɛ exo amɛtɔn kide wetu a maɖen. ¹⁸ I Elia gbe trɔ xode. Jinƙorɔ na eci ja yi anyigban cin ye ku ¹⁹ Tin nɔviwo, nɛ amɛde le mia mɛ i le zɔn le enyɔdodo a mɛa, exrɔa na xonune nɛ a trɔva. ²⁰ Na nyan be amɛdekpukpuide ke la trɔ kpɔ enuvɛɛnwɔ ɖeka le bubu mɔnji va, a xɔye kpɔri va, i la con ye nuvɛɛn sɔgbɔwo ji.

1 Peter

Chapter 1

¹ Enye Petro Yesu Kristo yɛ mɛdɔdɔ, unle nɔnɔ nɛ amɛjɔrɔ ke kaka wɔ, amɛ cɔncɔn wɔ tɔ Pɔnti, Galatia, Kappadɔsia Asia kide Bitinia. ² Ede i wɔcɔn mi sigbe Mawu dada untɔ doɛ dɛ, i gbɔngbɔn kɔkɔ bɛ miɔ vɔ dootɔ Yesu Kristo, i wɔ cɔ yɛ hun an krɔmi. Mawu navɛ miɔ nu, nɛ anabɛ untifafa nɛ sugbɔ ɖɛji daa. ³ Mina miakafu Mawu, miɔ xoto Yesu Kristo yɛ dada! Ekpɔ adɔnu mɛ nemi kekɛ i trɔ jimi, nyibɛ wɔ fɔn Yesu Kristo cite le amɛ kuku woma. Ila nabɛ emɔkpɔkpɔ kele miɔn sia lete. ⁴ Enuke mile kpɔmɔ nɔn i nyi cinɔn ke undanahin o. ⁵ Miamɛ kewo ho yɛjise, i wɔcɔ Mawu yɛ nusen jarmido be waavɔ xomi dɛ agbɛ le unkeke kpetia jia inyi cinɔnu. ⁶ Miɔ kpɔ jijo le enyɔa un, bari miɔ jijo kpɔkpɔ toho ndiundi ca oa, Ele sigbe mikaa va rere le dodokpɔ vovovowo mɛ. ⁷ Elebe woa kpɔ bɛ xose akuakuɔ le miɔsi a. Ele sigbe wodonon sika ke dene ahen kpɔ le zomɛ ene an, nana ke wava do miɔn xose ke nyowu sika ca kpɔ le zomɛ, be wa kpɔbɛ aneyi daa ma. Ele bɛ watej kafumi, adomi deejɛ i acɔ bubu nɛ mi, nen Yesu Kristo gboona. ⁸ Ke inyibɛ mi unkpɛ o, gankɛ mi rɛn. Nle miɔn gbɔ ifia o gankɛ mi xɔ yɛji se, i miɔn jiokpɔkpɔ ganngan. ⁹ Eji le jom enuke naa mi kpɔxoxo. I enuke mi le kpɔ mɔ nɔn sigbe mi do xose de Kristo jia ene. ¹⁰ Mawu yɔ nutɔ wɔ kevɔ nu Mawu nyɔn nemi kide sigbe nen Mawu ave miɔnudɔa, wɔ ve kunu gomɛ krekre sigbenɛ Mawu axo mi dɛ agbe mɛa. ¹¹ Ke wole nu Mawu nyɔn a sigbe nɛ Kristo ava rere a, kide ntikoko ke wava kpɔ le ina yɛ ungbɛa, wɔ biɔ enyɔ co amɛ ke wo Kristo yɛ gbɔngbɔn can a diseɛ nemi. Enyɔ nudɛ towɔ nu co Kristo yɛ rerere kide yɛ nti kɔkɔ ke a kpɔɛdo. ¹² Wode diɔa noo bɛ nyi wontawo ile subɔ wodɛki o, va miawo ke wole xonuxonon ifia tɔ Mawu nyɔnutɔ wɔji tɔ gbɔngbɔn kɔkɔ ke co jinƙori va (Mawu yɛ nɛdɔtwɔ ji bɛ yoo ca yao se enuawo gomɛ). ¹³ Minɔ gbesɔ idu miandekiwo ji. Mile kpɔmɔn vevɛdɛ nɛ sigbe Mawu ava ve mia nudɔ ne Yesu Kristo doa. ¹⁴ Sigbe evise tonuwɔ eneɛ, minkaa co miadekiwo na seseleranmɛ wɔ sigbe miwɔnen le manya-manyɔ mɛ deca ene o. ¹⁵ Sigbe amɛke yomian le kɔkɔ doa, miawo ca mile kɔkɔ le miɔ zɔnrin zɔnzɔn wɔ mɛ. ¹⁶ Minɔn kɔkɔ sigbe nyinɔta ene sigbe wɔ nɔɛ dɛ ene. ¹⁷ I nɛ miyɔnɛ dada ke donon kojɔ amɛ nkɔvi mɛ makpɔmakpɔ le amɛsiamɛ yɛ dɔwɔwɔ woma an, ke le miɔ mɔzɔnzɔn mɛ miale vonvon neen. ¹⁸ Minyɔ bɛ nyi aho nɔnmɛ sika kekunon i wose xre mi co nɔnɔmɛ ke mikpra co mia dadawo gbɔ o. ¹⁹ Ama wɔ xomi xre kide Yesu yehun ke xɔhoa, kele sigbe aren gbɔvi ke duuxo dekin nleun o. ²⁰ Wocɔn Kristo gbɔxɔ xixɛa najo, vɔ ifia, le gaxoxo kpetia kpetia ila woma a, wɔ dewo diɔa nenmi. ²¹ Mixɔ Mawu jise toyaji ke fɛn co amɛkuku wɔ domɛ i ke wɔ cɔ nti kɔkɔ nɔn cagbenɛn miɔ xose kide miɔ kakadeji nan karen dɛ Mawu ji. ²² Mikɔ miɔn kpɔriwo un tɔ bubu dede enyɔ dodɔ a un. Yila nen nonvi rɔnrɔn ntɔ-ntɔ, hun mirɔn mia dekiwo vevɛdɛ co mia jiwɔ mɛ. ²³ Mixɔ totɔr gbeji yeyɛ, vɔ un nyi tɔ anukuku ji o, ama tɔ anu makɔ-makɔ ji tɔ enyɔn lagbea ke ledɛ tegbea ji. ²⁴ Do, " ntiran desiade di agbɛ, i yɛ nti kɔkɔ di agbɛ yɛ sexoxo. Agbe xunɔ i yɛ se genɛn jen, ²⁵ ama Axotɔ yɛ nyo lenɔndɛ tegbeɛ." Mawu nyɔn ke wonu nen mia nɛ.

Chapter 2

¹ Ta migboji adanuvɔin dofo, amɛbebe, enuhuan, nɔbia kide evɔin desiade wɔwɔ. ² Siabena devɛ ke waji egbaa wo enɛa ,mina ne Mawu gbɔngbɔna ye nɔci akun akunan na jro mi kon. ³ Cagbeto na mi nɔin a, miantɛnu cin na woaxɔ mi de agbe. ⁴ Miva ahotɔa gbɔ, ye inyɛ ekpe gbaja ke amawo agbe, va exo afi nɛ Mawu sugbɔ i cin. ⁵ I miawo cawo si gbe nɛ ekpe lagbewo enɛa, wo jra mido nɛ mianyi gbɔngbɔnmɛxɔ, ke a ten cɔ nɛ vɔsanu ke je nɛ Mawu to Yesu Kristo ji. ⁶ nɔnɔrɔa nɔbe: Mi kpɔ, nɔ doɔdomɛkpɛ cacan xɔafi de ZION .Amesiame ke kadedjia nɛa ɖunƙpin o. ⁷ Bubu i inyɛ ne miawo ke kadejiawo va ekpe ke exotutwo gbea, va trɔzu nɔ zogodzɛke. ⁸ Kpɛ ke na' yi amawo kreafo i nyi agakpe kenanamɔ wo genɔ jin, wo krenɛ afɔ enukedɔa wo gbe tofofo enyɔnyɔin a, nana dede ca i odoɛ dɛ nawo nɛ. ⁹ ¹⁰ Va mianwoya edu, cancan i minyi, edu kekɔ, Mawu ye du, ne mian ten xonu co Mawu ke dɛ mi co zubru mɛ va xoxɔ nu ye nu nyɔngbiwo wɔwɔ nu. ¹⁰ Deca mi nyi edu deo, ifia minyi Mawu ye du. Dedeca mi nlede mɛ, ifia mia nu du adɔnu nɛ Mawu. ¹¹ Nɔnvi rɔnrɔntɔwɔ, sigbenɛ amajro kide emɔnzɔntɔwɔ anɛ a, nle nu nɛ mibe mia gbɔ le jojo kpotokpoto ke wɔ nɛ ahua kide mia kpɔriwo gbɔa kon. ¹² Mia gbenɔnnɔn na tovo nɛ trɔnsuɔ towɔ cagbe nɛ wova le nu be miwo nu vɔn yayi cnaa waakpɔ miando nyɔngbin wo wɔwɔ i kafu Mawu le nkeke ke ji woa ji mikpoa ji. ¹³ Le ahotɔa ta, mibubu mia dekiwo nɛ jidufu ke wo do de amɛgbetowodomɛ, mibu fiɔ sigbe nɛ egan enɛ, i miabu. ¹⁴ Efo ye medɔdo ke wodo be woahɛto nɛ enudanhatɔwa. ¹⁵ Do be Mawu ye rɔnrɔn-nu inyɛ be to mia nu nyɔngbi wɔwɔ jia mia ci xronɔ wo nunu manya ma nya nuxo. ¹⁶ Minɔ agbe sigbe nɛ amɛke vo wo enɛ, ganke mia vovo kpɔkpɔa nka nyi emɔ dede nɛ enuvɔn wɔwɔ o, va miwo sigbenɛ Mawu ye mɛ wo enɛ. ¹⁷ Mide bubu ame desiade nu, miwo deka, mivɔn Mawu, i mia bu fiɔ. ¹⁸ Mico bubu dekpukpuide nɛ mia gan, nyi nɛ ke nyɔn iwo amɛ a wodɛdeɔ, ganke ke kpɔtoawo ca. ¹⁹ Dobe enuyɛ amɛ inyɛ nɛ amɛ dɛ co vevese ato fukpeke ke njenɛ gbɔho o',ke inya Mawu ta do. ²⁰ Ganke ele ke ile mɛ nɛ wo hento nɛ wo de enuke ewɔa ta ? Nɛ miwo nyuin gbɔxɔ wo hento nɛ mi' i mise vevea, eje ne Mawu nu. ²¹ Dobe Enu na i wo yɔ mi nɔ, dobe Yesu Kristo ca du aya de mia ta. Kpɔɛnu inyɛ ii gbe dɛ nɛ mia to ji. ²² nɔ wɔ vɔndeɔ, nɔ xovio. ²³ Ne wo zui a,

Chapter 3

nyzunamə də tohoo, ke ise vevea ɲ donu amə o, ganke eɔ dəkia de alomə nə kojo nyɔŋgbɪn ɖotɔwo. ²⁴ Eco mia nu vɔnwɔ də ye ɲtiran ɲu le atɪɲu, ca gbe nə mia nɔ agbe le emɔ joɔɔnu. To abi ke ihɔawo mə i mikpɔ ɖɔyɔyɔ. ²⁵ Do be mi bu va yi sigbe arɪngbɔviwo enə. Ama ifia mitrɔ va erankprɔtɔ kide mia kpɔriwo jikpɔto.

Chapter 3

¹ Nyɔnrúwo, mibubɔ miadekiwo nə mia cú wo enəke, nə mia gbe nyɔŋgbɪ nɔnɔ natrɔ jimə ne aməke ɲwɔnə de Mawu ye nyɔ jí decao, nə woava xɔ ji se. ɲhian be mia kenu inu enyɔɖe o, ² Dobe nə midɛbubu miadekiwo ɲu, í nɔ agbe ke kɔa awɔɖɔ de miacuwojí. ³ Miáwo minká bra ɖa acantɔ o. Minka gbe cɔ cikanu kide awuxɔhowo ɖo áɔ be yewo anya kpɔkpɔ nə aməwo. ⁴ Ganke, mido áɔ nə gbɔngbɔn fatu ke le kpoo le miaməa kide áɔɖɔɖɔ ke ɲɖánəhe o. ⁵ Nyɔrú kókɔ ke ɖɔɲu de Mawu ɲu ɖɛɖɛca vayia wo a, nənə í wobubɔ wodekiwo nə wocu wo, inyin áɔ nəwo dekiwo. ⁶ Nənə ke í Sara ca búbɔ ɖekia nə Abraham, iyo ne be, "Tiɲ xotɔ". Sara yevi nyórúviwo í mitrɔzú hotɔn, nə í nyi be miwɔnə nu joɔ, i enudekin ɲjinə vɔnvɔn nə mi o. ⁷ Nənəke miawo ca wo ɲucuwo, ne mi kide miásiawo miledɛa, nə mikawɔ enudea, miábuikpɔ, dobe nyórúwo i wo nyi. Mibuwo, dobe mi kide wove nu i Mawu ve be miáva nɔ agbe. Nə mi wɛ enə, enudeken, ɲna xe emɔ nə miá ɖexoxowo o. ⁸ Vɔxoa, mina nə mia susu na nyi deka, amə yenu ma ɖu adɔnu nə mi rɔn miadekiwo sigbe nə nɔjíwo enə. Mí wɔ nyɛ nə aməwo, í mia bubɔ miadekiwo. ⁹ Nə wo je ago de mian, mi ɲka ɖo toho o, nə wo zu aməɖea, ɲka zu ɖe toho o, ke mi biɔ yayra nə wo, dobe wo yɔmi be miáva xɔ yayra i. ¹⁰ Mawu nyɔ nube: "Aməsiamə ke ji be ye anɔ agbe í se vivi ne, í kpɔ ɲkeke nyɔŋgbɪ wo a, egɔ madɔta o, ɲká xovi ca o. ¹¹ Nagbɔjé enuvɔn wɔwɔkɔ, nə awɔ nyɛ. Na ji ɲutifafa, nə ati ye yomə. ¹² Dobe, axɔtɔa ye ɲkui le ɲu joɔ wɔtɔwɔ ɲú, í ketɔɖe, be ye ase enuke abɔawo, vɔa eten nən ɲkui de enuvɔin wɔtɔwo." ¹³ Nə midenə veve enuvɔin wɔwɔ ɖe, məke i la wɔ nu veve mi? ¹⁴ Ámá nə mi gbɛɖuaya le enu joɔ wɔwɔ ta cá, Mawu yra mi. Mi ɲká si nə enuke wole sinə ao. Mi ɲka caka o. ¹⁵

¹⁶ Ke migbɔnji brewu í wɛ kide bubu. Mina nə mia jicinyɔ na vo, ca gbe nə wo zumia, ɲu nakpen amə ke nu nə enyɔ ma ɖota cɔ nɔnɔmə nyɔŋgbɪn, ke le mian si le hadodo kide Kristo a ɲu. ¹⁷ Dobe nə í nyi Mawu ye rɔnrɔn nu a, enyɔ be amə nakpɛfu ɖe enu joɔ wɔwɔ ta, wu be na kpe fu de enuvɔin wɔwɔ kɔ ta. ¹⁸ Do be Kristo ca ku zédéka pɛ ɖe aməwo nuwɔwo wɔwɔ wo nu. Aməjoɔ í inyi gbɔxɔ iku de enu majɔ-majɔ wɔtɔwo ta be yea tenɲu kpɔmi yi Mawu gbɔ, ¹⁹ eyi í ve nu Mawunyɔ nə gbɔngbɔn ke le gakpa məawo. ²⁰ Wo inyi amə ke ɲɖoto Mawu ye gbe ganamə vayi, ke Noa le kpa tɔjihú a o. Mawu nɔtekpɔwo. Amə amənyi pɛ í ixɔ ɖe agbe le ɖɛɖɔ a me. ²¹ Mawucideta sɔ kide ɛɖɛɖɔ ila, ye í xɔ mide agbe. ɲnyi ɖuxoxo kɔkrɔ le aməɲu í inyi o, enyi kukudɛɖe nə Mawu be nana nə amə ye ji na jemə, Mawucideta ixɔ mi de agbe to Yesu Kristo ye ɖɔfɔn co eku mə. ²² Eyi jɪɲkɔri, i le Mawu ye ɖusi mə, i le Mawu ɲɛɖotɔwo, ye jidɖutɔwo, kide ɲusen ke le ɖu ji le jɪɲkɔri.

Chapter 4

¹ Ye ɖotɔɖɔ ke inyi be Kristo ca sé veve le ye ɲtiran məa miawo ca wo mi rɔn miadekiwo le əmɔnaji enuke ɖɔa aməɖesiade kɛɖuaya le ye ɲtiran məa ekran ɖekia cɔ ənuvɔngbɔ. ² Co ina jia amə lá ɲgbe lagbe nə agbɛtɔwo nujoɲro wo o, vɔa enɔna agbe le Mawu rɔnrɔn numə le ye gbenkekeawo séé mə. ³ Gamə sugbɔwo yi miwɔ vayi le vodu subɔ-subɔ mə sigbe matelé ɲkuidodo, enujoɲro manyɔ-manyɔ wo aha numúwo, enu hatahata wo dudu jijo manyɔ manyɔ kpɔkpɔ wo vodu subɔ subɔ nyɔɲu wo. ⁴ Ekpaca wo bə mi kpɔwɔ do le wo ɖɔ ke le nyi enu manyɔn manyɔn á mə o, ye yidɔ i wo le xonu bada co mianɲú. ⁵ Wa na akɔɲta amə ke sɔgbe ɖe yi la ɖo kojo nə amə gbagbewo kide amə kukuwɔ. ⁶ Tadojinua le nyi be wo nu Mawu nyɔn nyɔngbɪ nə aməkukukwo be woatenɲu adɔ kojo nə wo gbɔnə, le wo ran mə sigbe amə enə, woa nɔ sigbe Mawu enə le gbɔngbɔ mə.

⁷ Enuwo seé vɔxo le tebo gbɔnɔ vɔ. Yedɔ yi mianɔ kókɔ le gbɔngbɔmə í mia nyɔn le susúmə le ɖexoxo mə. ⁸ To ina woji séé a mi cɔ rɔnrɔn sɛɲɲu i se rɔn mia dekiwo enukɛɖɔa rɔnrɔn cɔnə nuvɔn sugbɔ mə. ⁹ Aməsiamə nanyi aməjɔrɔ xɔtɔ akoéfanfan ɲka nɔmə o. ¹⁰ Sigbe nə aməsiamə xɔ nunana le miadomə a su. Mi zaɛn nə mia dekiwo. Miwɛ sigbe nə subɔvi nyɔgbɪ enə ke nyi nunana afɛtɔ cɔ Mawu gbɔ. ¹¹ Nə aməɖe xonua na nɔsigbe nə ənyɔa co Mawu gbɔ enə. Nə aməɖe le subɔa nawɛ vide ye ɲsɛn ke Mawu se nea séé. Mi wɛ enə nə toməa mə wo acɔ ɲtikɔkɔ woséé to Yesu Kristo jí. Yesu tɔ yinyi ɲtikɔkɔ kide ɲusen comavɔyide mavɔ mə. ACE ¹² Nɔvi rɔnrɔntɔwo minka kpɔ tɛtekpɔ əzotɔ kele va miaji a, sigbe ənu majɔkpɔ enə o. ¹³ ɲkan nə xaxawo le Kristo mə ke le nyi humətoto nəmia, mikpɔjijo sigbe nə í jromido əji najɔmi be ye ɲtikɔkɔ kavadoa, gbɛɖəka nə mí. ¹⁴ Nə wozumi le Yesu ɲkɔta, amə yayra í minyi enukɛɖɔa ɲtikɔkɔ egbɔgbɔ kide gbɔgbɔ kɔkɔ Mawutɔ na nɔ kide mi. ¹⁵ Aməɖé ɲka kpɛfun le miadomə sigbe aməwuwu frafitɔ kide enutovowotɔwo. ¹⁶ Vɔa nə aməɖe nyi xɔsetɔ i le to xaxaməa ɲka kpɛɲunə o, xotɔn ɲtayi acɔ ɲtikɔkɔ nə Mawu kə nə woyɔ yɛɲkɔ ɖe ɲu. ¹⁷ ¹⁸ Nə asɛɲɲu gbɔxɔ í woaxɔ aməjoɔɖe ɖé əgbɛadéé, nə vodu subɔtɔwo kide amə makɔkɔtowo tɔ avancɔmɔ?. ¹⁹ Yedɔ í amə kewo le ɖu aya to Mawu yé rɔnrɔn nu mə, cɔ wo kpɔri se ɲna nu dodowɔtɔ ke le nyi xixeamə wɔtɔa ye ina í wole ənyɛn wɔwɔ ji gaɖe kpukpui aɖe

Chapter 5

¹ Ifia nye ɲta ca aməganxo, un ji be ma nu ne mi aməcici ke le mia məawo, be nye ɲta ɲkpɔ Kristo ye ayadufuwo toxo ye ne wodise a nyeca maɖu ale le ye ɲtikɔkɔmə. Ye i do i ɲɖo' ɲsɛn, aməciciwo'. ² Mi le be ne Mawu ye ringbɔvi ke icɔ ne mi be mia kpɔji a, ɲnyi le aməjizizimə o,vɔa le Mawu ye rɔnrɔnnu faa mə. Mi wɛ le efin matutu mə, enyɔn wu efintutu ke ɲjé

ne mianwao o mā. ³ Min̄ka wə enu sigbe amə ke dū fio de amə ke ile kprəwawo ji enə o. Mi nyi kpəden̄u ne amə ke mi le kprəwawo. ⁴ Cagbetə ne aringbɔ kprɔtɔa n̄ta n̄ta vaa, wacɔn n̄tikɔkɔ ye fiokuku ne mi ⁵ Miawo dekejeawo ca mibu miadekiwo, ne mian kpede mian dekiwo un le nu wəwə desiade mā. Dobe Mawu un rɔn ne aməke wəne ganganngan o, vɔa événe aməke bubɔne dekia n̄u. ⁶ Mibubɔ miadekiwo de Mawu ye lom̄a. Ne ye n̄ta nacɔ mi de əji le gaxoxo nyɔngbia mā. ⁷ Mide mia taməbubuwo dankpin̄, əgɔm̄ə ənyibe alebe ne mi. ⁸ Mile mia dekiwo nyɔngbi, ne mianɔn n̄cincin. Mia ketə satana le trɔ le mia un sigbe janta ke le ji aməke ne agrendua ene. ⁹ Mi sɛn n̄un ne mianɔn n̄cincin le mian Mawu kankandeji mā. Ne mia nya be mia nɔnvio ke le xixeamə wo ca wo le dū aya dekin an. ¹⁰ Le mia yaɖuɖu hɔɖeka ye n̄gbé a, Mawu gangan ke ye amənuveve unvɔne o a agra mido, I do mi n̄sen ifia keke iseyi mavɔ mā. ¹¹ Ye tɔ inyi n̄usen kide ji dudu co ifia keke iseyi mavɔ mā. Ace ! ¹² N̄cɔ sylvain si gbe enudodo wɔtə əne. Ye ji i n̄rɔnu to ne mi. Un le nui ne mi be enuke n̄xɔn dida mian, n̄xrin le Mawu ye amənuveve mā. Mi le n̄kuvi de n̄un. ¹³ Babilone xamə ke wo can sigbe miawo ənea, ci mi. ¹⁴ Miron mian dekiwo n̄e mia na asi mian dekiwo ne Kristo ye n̄tifafa na nɔn kide aməsiamə.

2 Peter

Chapter 1

¹ Simon Petro, amə xéxre, Yesu Kristo yé mɔɖɖɔ, nə amə ke xɔse n̄tan̄ta wó, sigbe miá cawó enə. Xɔse adódó ke co miam dada Yesu Kristo gbɔ. ² Amənuveve ne mí, n̄tifafa nají de n̄unnu nyan-nyan ke co Mawu kide Yesu gbɔ. ³ Enu desiade, ke có Mawu yé n̄sen m̄ə ne agbe a, wó nawó mí có Mawu yé sijeje m̄ə, amə ke yɔmi tó n̄tikɔkɔm̄ə kide amə ta kpɔkpɔ mā. ⁴ Tó n̄nawó mā, i wə ezedeɖe howo ne mí. Exe be miate n̄un nɔn Mawu mā, dɔ midó le xixéa mā, cagbé enu bada-bada wó tɔ. ⁵ Cagbé n̄na tɔa, miwɔ caca nyɔngbi kide xɔse. Le mian cancan mā, mi nyan nu, ⁶ Í le mian nu nyan m̄ə, mia cɔ mia dekijí dudu, vévé dodo kide adɔn nu kpɔkpɔ í sé wə əɖɔ. ⁷ Í le adɔnukpɔkpɔ mā, mi cɔ havi- rɔnrɔn, le havi-rɔnrɔn mā mi cɔ rɔnrɔn kpé. ⁸ Dóbe ne énú n̄nanwó ci le m̄ia m̄ə mí n̄kanyí amə gbalé le Yesu Kristo yé nunyan m̄ə. ⁹ Vɔa amə ké m̄ə n̄nu nawo lea, í le jí nu fafa a nyi n̄ntɔnɔn, í rónbe bə wó le ci ne yé, le yé nuvɔin wó mā. ¹⁰ Lé n̄a m̄ə a, nɔnvi nye wó miwó nú nyɔngbin ne miá kande miá yɔyɔ, kide mia can-can jí. Ne mi wə de enu n̄nawó jí a, mí n̄ka bu em̄ɔn o. ¹¹ Le n̄namə wóa xó mí le mia dada kide mia xɔlá Yesu Kristo yé fiɖduxom̄ə. ¹² Ganamə a, un sɔgbe í la le dɔn̄un énuawo ne mi bári mi nyen d̄é. Í fia mi sun̄ɛ le adódó nunu mā. ¹³ Enyón be ma nyón mí í le dɔn̄u ənu nawó ne mí tégbé ne n̄le mia gbɔ. ¹⁴ Do n̄nyan be n̄ka diɖdi o ma co le mia gbɔ, sigbe miadada Yesu Kristo kpra n̄un enə. ¹⁵ Matekpɔ í la kpéde mia n̄kide susubɔ ne un va co le mia gbɔ, mian te n̄un le do n̄un. ¹⁶ Dobe n̄nyi mi kprɔ enyɔn kpra-kpra wódo ke mi xonu le n̄sen ke la dó le mia dada Yesu Kristo yé vává m̄ə o, Vɔa mi kpɔ toxo. ¹⁷ Dó exɔ bubu kide dódó de ejí co Mawu etɔ agbɔ ke se yé dódódó ejí gbə: " Amə la í nyi evinye rónrɔn ke n̄un tin̄ jikude. " ¹⁸ Misé egbə lá cɔ jin̄kori ke mi le étó kɔkɔa jí d̄é kide. ¹⁹ Mixɔ enyón nu d̄é elawó kide kákádji be mia kúde n̄un, Éwó d̄é sigbə kande kələ bí le mia jí xódú xódu wómə kəkə ne n̄undi yé wletivi na do əne. ²⁰ M̄inyan jén̄kɔ be enyón nu d̄é ke wó xlɔnd̄é a dekin n̄cɔ amə deken yé nyó m̄ə dede gbɔ ó. ²¹ Í enyɔn núde dekin n̄cɔ amə gbəɔ ye rɔnrɔn mā o, vɔa amə kewó Mawu yé gbɔngbón cán, wó í xónú lə Mawu yé n̄kɔ mā.

Chapter 2

¹ Gan̄ke vixɔ-nyɔnudɛtɔwɔ nɔ aməawo mā, sigbe nə vixonukprɔtɔwɔ ca anɔ mia m̄ə enə, Woahə nukpakpra vixotɔ va le ayemə, ke ahə aməwoyi cɔncrɔn mā. Woagbe axotɔ ke xrewoa, i woahen cɔncrɔn ma dɔn̄u deɖu vawo dekiwo ji. ² Amə sugbɔ akprɔwodo le won̄kpɔnuawomə, i towojia enyɔdodoa abu ye fixɔxɔ. ³ Mianuwɔ aci n̄kuvimə nə enukprɔtɔwɔ i woa cɔ vixonyowɔ se bremid̄u, wə fɔnbubu a n̄le diɖditohɔ o, i wo cɔncrɔn ca n̄kádɔn arɔn o. ⁴ Nə Mawun̄əɖotɔwɔ ca wo n̄di le m̄ə o, i ke wo wə nuvɔn a Mawu tuwɔ de zomavɔm̄ə d̄é, nə kojodogbea, ⁵ Nə n̄'cɔe se ke xoxotɔwɔ o vɔa ena, i ecidɔɖɔ va le Mawu mavɔntɔwɔ, le hiheamə, vɔa ede nowa ke nyin gbefandɛtɔ le ye joɔemə, kide amə amadre. ⁶ Mawu diɖdi Sodomə kide Gomora dua, le afi m̄ə. i ebufɔn̄wɔ yi cɔncrɔnmə nan nyin kpɔden̄u nə nuke arajɔde, Mawu mavɔntɔwɔ ji. ⁷ Wode Lotə amədodo ke sejimawɔtɔwɔ nu wəwəwɔ tikɔnɔn. ⁸ Amədodo na kelewowm̄ədeà, enukeelekpɔ' kide ke ileseawoa edenəfun nə ye kpɔri. ⁹ Ahotɔa nya sigbenə ade amə dodowo le dodokpɔm̄ə, inya sigbenə avahinto nə amə majemajewo le kojodogbe. ¹⁰ Elawoyi le nyi nyɔdodo n̄tan̄ta nə ame ke kprɔ n̄utiran nujoɔro b̄adawodo, i wodanə etatɔwɔ de anyigban, jidodo kide taməsinsin le woməkeke won̄'gbelesi o, enyɔmadinyɔwɔ yi wonunɔ d̄é jin̄'kori nuwon̄u. ¹¹ Mawun̄edotɔ ke len̄kɔ yi sin̄n̄u wuwɔa wo'n̄nunɔɛzu ényɔ ke adanhə ama co enuke leagbeawon̄u le axotɔa n̄kumə o. ¹² Vɔa eran manya nuawoa, éwəwɔ m̄ə wolewo i crɔnwɔ, won̄'nya enuke wolezuɔ, woa crɔwɔ. ¹³ Agbenɔnɔn bada ke wolenɔa woaxɔ ye fintu, wo'bukomə acɔ amədəki i seɖna enu madinuwo le n̄kekeamə i le nyi nyɔngbitɔ, woxodu amə makomakɔ le azanwoməa wo wɔnɔwodekiwo amavevewɔ, le wo vixowomə le azanduduwo mā. ¹⁴ Won̄kuvidɔ kide matele nuvɔn wəwə n̄'tikɔ nəwo gbede o, wole kprɔ aməmasin̄n̄u wo dewonu badabadawomə, wojiwo dɔ kide n̄ubiasééé wonyi devikewo wo'donu. ¹⁵ Wogbemɔ joɔɔe d̄é, wo'bu i cɔm̄ɔ ke le nyi Balami kelenyi Bəwə'rivia ke rɔnnɔ m̄ə' yea le dū zannu-fetu. ¹⁶ ketekete ke n'xɔnɔnua va cɔ agbetɔgbe se xonu ne igbényɔne le ye nuvɔnwəwɔta, yicɔde nyɔnudɛtɔa-cuku wəwoji. ¹⁷ n̄ucu la wo le sigbe doto ke eci n̄le m̄ə ema o ena ki de akpɔ'kpɔ' ke aya le lɔyi i le lɔgbe ena,wojra ezubru cidicidi do de nawo. ¹⁸ Wocɔnɔ wonuwo i se xɔnɔn kide hɔnhrɔngbale, ke womə gangan n̄'gan le wocɔ n̄utiran-nu joɔro badawo i breɔn aməkési le aməbadawogbɔ n̄fia d̄é a wo. ¹⁹ Wodo amədokuisin̄ɔn̄ n̄gbenawo vɔa won̄tawo nyi aməxexre le zannumə enukedɔa ame nyin̄ amexexre na enukewo séé le duji de yegbejia. ²⁰ Nənyibe midole enuxodixodi ke lə xixeamə tɔ axotɔ kide xɔnamətɔ Yesu Kristo, i gbetrɔyi xodixodiamə amə na-gbenɔn̄ a vayran dejiwu kelékeletɔ. ²¹ Anyɔnowo mā wo n̄desi enyɔdodoa

mə jro yigbetrə le ese-kəKə ke wose ɲ' nawo. ²² Lododo la enyi nyədodo' nəwo, avu ke trɔyi enu ke itrudɛagbo ehan ke wolecinɔ, gbetrɔyi bābà-amə ke.

Chapter 3

¹ Ƴfia, nɔnvi rɔnrɔntó wó ɲle ɲrɔn eveato nɛnmi nə veve dodo kide mia ɲúsén le gbɔngbɔn mə. ² Gbɔxo nɛn mia dɔ amə kəkəwo nɔn de ɲkɔ kide biɔbiɔ ke mia dádá kide mia xɔnaməto sé tó Yesu emə dɔdɔ wó ji. ³ Mia nya de ɲkɔ be amə kelé ko amə wó wá va ɲgbé si, i wa va léko wó deki wó, kide wo tá wó jojró. ⁴ I wó á le nube:"léfi énuɓe dódó le lé tɔtrɔmálé? Mia dádá wó kú le lá vɔa enu wó kpɔ tɔ i ci nɛn có xixéá jójó mə." ⁵ Wó yrɔbe kide jójró be jɲkɔri kide anyigban do có ecimə, tó Mawu ɲkɔ mə. ⁶ Tó enú ná wó mə i xixea ké məmi lé gbe va wú gan amə i kaka. ⁷ Mikpɔ, jɲkɔri wó kide anyigban cinen éci. Le kpɔkpɔ dékɛn á mə: enu na wó cina kójó dodo yé ɲké kide waóá gban enú dahinwó. ⁸ Nɔnvi rɔnrɔn tɔ wó, midó lá ɲrɔnbé enu deká ó, be ɲkéké déka kide mia lé dádá gbɔ à lé sigbé ɲkéké kawui-vɔa tɔn. I icɔ ɲkéké kawui-vɔa tɔn sigbe ɲkéké dékaá nə. ⁹ Mia dádá ɲci nɛn ɲgbé lé yé nu wówó, le ye numa gbe dódó mə sigbe amə dɔ le bui nə ó. Vɔa e xɔ jigbɔn dɛn dé wó un. Ƴlé jibé amədé ná dé ná kú ó, vɔa e le jibe aməsiamə na tró jimə. ¹⁰ Ga na məan mia dádá yé ɲkéké á vá dɔ sigbe frafití nə. Jɲkɔri wó wá va yi kide zikiti gángán déká. Ezo afɲɲɔn enu wó seé i enu kelé anyigban jiawó á ci gbángba. ¹¹ Ke i nyi bé é nu nawó á dáhɛn le nɔnɔn dékɛn mə, mɛn mə ɲkumə i miatenyi ?Mia nón nɔnɔn dɪdɪ mə. ¹² I lé nɔnté kpɔ Mawu ye vává le gbédéká yé ɲkéké mə, ezo abi jɲkɔri yé nu a wó. ¹³ Vɔa mi nɔnté kpɔ Mawu ye vává le ɲkéké déká mə, le gaxoxo ɲna mə á, ézo á fɲɲɔn enu kelé anyigban ji á ó, i enu a wó seé wa loló. Vɔa mi lé nɔntékpɔ sigbe enua nɛn. Jɲkɔri yéyé wó kide anyigban yéyé, adodo núnú á vá nɔn anyigba ji. ¹⁴ I tádo á nɔvi rɔnrɔn tɔ wólé Mawu miə, gbɔ xó mia le nɔnté kpɔ enu na wó á, amə siá mə ná nón nɔnɔn nyɔngbi mə le Mawu yé ɲkɔ kide ɲtifafa mə. ¹⁵ Mia cɔ be mia xotɔ jigbɔdi yé i nyi mia dédékpɔkpɔ, sigbe mia rɔnrɔn tɔ Pɔlu nyrun a na, sigbe enu nyanya ké wósé dasi nɛn a nə. ¹⁶ Pɔlu le nu enyɔna ó seé le yé nú nyɔnyrɔn mə, ke afi dɔ lɛn i vádi sésé. Amə manya nu ó kide amə ma dótá ó le trɔ enu wó nɔnɔn mə sigbe wó le trɔ enu nyɔnyrɔn, de wó tá wó ne wótá hɛn dada mə. ¹⁷ ¹⁸ Ye tado, nɔvi rɔnrɔn tɔwɔ, sigbe mi nyen an enu a wóá, mi nɔn aceji cágbé nə mika jé aməbretɔ wó nyo məó, kéké nə mia va bú mia nu tóxo wɔwɔ. ¹⁸ Vɔa mia cin lé amənuvéné mə kide mia xɔnaməto Yesu Kristo. ɲti kəkɔ i jé nə lé égba mə i sé yi mavɔ mə. ACEN

1 John

Chapter 1

¹ Mi le ɲrɔn wema ɪla nə mi co enyɔ ke nanə agbe, ɪlɛ dɛ co keke gəməjeje a mə a ɲu. Mi se nyɔa í kpɔɛ kide mia ɲkuviwo. Mikpɔɛ tututu, í kré kpɔ. ² Ke wode enyɔ ke na nə agbe a doa, mikpɔɛ. Mixonú í dɛgbefan agbemavɔ ke le fofo a gbɔ, ke ɪna i minyae ta dɔ. ³ Enuke mikpɔ, ɪse a, ye i mi le nú nə mi, ca gbe nə miawo cawo miava kpe de mianɲu, nə miadɔ eha kide dadá kide evia, Yesu Kristo. ⁴ Ca gbe nə mia jijo na sú bribo ye ido í mi le ɲrɔ enu ilawo nə mi. ⁵ Enyɔ ke ɪbe miá nú nə mia kə: Mawu nyi xɔxɔ i zubru dɛkin ɲle mə o. ⁶ Nə mile nube, mi wɔ dɛka kidé i gbe le zɔn zubru mea, mile xovi í mi ɲle wɔ nudodo o. ⁷ Vɔa nə mi zɔn le xoxɔ mə sigbe ye ɲta enə a, mi le əkakaca mə kide miadɛkiwo, í evia Yesu ye húan crɔnə mia nuvɔn dɛsiadɛ. ⁸ Nə mi be mi ɲwɔ enuvɔn dɛ o, mi bre miadɛkiwo, í mi ɲle nu adodo. ⁹ Ganɲke nə mi nu mia nuvɔn wo, Mawu nyi enudodowɔtɔ, enu jɔjɔtɔ í la cɔɛ se ke mi í le ci nə mi. ¹⁰ Ne mi le nu be mi ɲwɔ evɔin dɛo a, mi le yɔ Mawu be vixotɔ, í yennyɔa ɲle mia mə o.

Chapter 2

¹ Evinyewo, un le ɲrɔn enu la wo ne mi, ne minka wɔ nuvɔn o. Vɔa nɛ amədɛ va wɔ nuvɔn, amə le miá sí, í le mia dada gbɔ le jɲkɔri, Yesu Kristo, nudodo wɔtɔ, axɔdɛ miá jí. ² Eye jí Mawu to nɔ yi co nɛ mia nuvɔn se ɲkɛnə mí. Un nyí miawo dɛdɛ tɔ wo yi sekenɔ o, vɔa amə siamə keke anyigbanjí séé. ³ Un nyen be nɛ mie wɔ de Mawue seawo jia, adɛ desa be mi dɛsi Mawu nyɔdodotɔ. ⁴ Amə ke nunc be:" ye dɛsi Mawu" yi un wɔdɛ ye nyɔnwó jía, vixotɔ yi nyi, yi nyɔdodo ca un le amə na mə o. ⁵ Vɔa amə siamə ke la xɔ de Mawu nyɔn de jiməa, le nyɔn dodo məa, amə na mə yi Mawue rɔnrɔn trɔzu bribo le. Le kina mə, yi mi nyan be mi le Mawu mə. ⁶ Aməke nu be, ye le Mawu mə dɔ la zɔn sigbe Yesu Kristo ɲta zɔn ena. ⁷ Ti rɔnrɔntɔ wo, nye ɲrɔn esé yéyé nɛ mi o, vɔa xoxotɔ ke mí xɔ co tɔtɔjía yi enyɔke mi, sea, ye nyi ke co ese xɔxɔwo məa. ⁸ Eji ejia, esé ke nɛ ɲle ɲrɔan dɪdɪ miá, ese yeye inyi, yi enyɔ dodo ke le məa sɔ kide Kristo kide miwo ca, ca gbe ɲnatɔa, zubrua si, yi klenklɛna dodoa do xoxo. ⁹ Amə ke be ye le klenklɛna mə yi ɲrɔn novia ao, kpɔtɔ de zubrumə keke va nɛ égba. ¹⁰ Amə ke rɔn novia, ya le klenklɛn mə, yi ɲdɛkɛn ɲka tɛɲ tu əmɔ nɛ o. ¹¹ Vɔa amə kə ɲrɔn novia kpɔtɔ de zubrumə, yi kpɔtɔ gbe le zɔn le zubrumə dɔ ənu kə dɔa zubru gban ɲkuvine yi un nya fi iyi kɔ o. ¹² Evinye rɔnrɔntɔwo ɲun le xɔn nu dɪdɪ mí, dɔ be wó cɔ mia nu manyɔ-manyɔ wɔwɔ awo se ɲke mi, le Yesu ɲkɔ mə. ¹³ Dada, mia wó mi le co xɔn wemala dɪdɪ, dɔbe mi jesi amə ke le co anyigban ye gɔme jeje. Diviwo, un le xɔn wemala dɪdɪ mi dɔbe mi jesi mia dada. ¹⁴ Dekeje viwo, un be mia wo, un le xɔn wema la dɪdɪ dɔbe midu amə vɛna jí. ¹⁵ Mi ka rɔn xixeamə kide ye me nu wo. Ne amə dɛ rɔn xixeamə nuwo, mia dada ye rɔnrɔn dɛkɛn ɲle ya mə o. ¹⁶ Dɔbe ənu ke wo le xixeamə (sigbe ɲtiran nu jojrowo, ɲtiran nu jro amə kpɔkpɔwo kide ganganɲan wɔwɔ le xixea mə) ɲco mia dada gbɔ o, vɔa wo co xixea mə. ¹⁷ Xixea mə kide ye nuwo wa vayi. Vɔa amə siamə ke a wɔ de Mawu ye rɔnrɔn nu jía a nɛ keke se yi mavɔ-mavɔ mə. ¹⁸ Deviwo, ega xoxo kpɔtiawo mə mi le. Sigbe nɛ mi se be Kristo ye futɔ gbɔnɔa, ɲfia Kristo ye futɔwo sugbɔwɔ va dɔdɛ. Le ɲna nə, mi nya be mi le gaxoxo kpɔtia-

kpotia wo mā. ¹⁹ Wo dole mia mā (Mia mā yi wo dole), vɔa nyi mia tɔ yi wo nyi o. Ne í nyi le mia tɔ yi wo nyiá, woa ne kide mi. Vɔa ke wo do le mia mā, í na na be mi nya be wo ɲle mia mā o. ²⁰ Vɔa Yesu cɔ ye gbɔgbɔ kɔkɔa se kɔde mia jí yí mí nyan nyo dada. ²¹ ɲnyi ke mi ɲnyan nyo dodo yi dɔ be ɲrɔn nu dɪda mi yi o, vɔa ke mi nyan nyo dodoa, yi mi nya be vixi co ɲle mā a dɔ yi. ²² Í fia me nyi vixotɔa, ne ɲnyi amə ke gbe be ɲnyi Yesu yi nyi Kristo? Amə na í yi nyi Yesu ye futɔ, ke í le gbe eto kide evi. ²³ Amə siamə ke ɲxɔ evi jí se o, ɲxɔ dáda cá o. Amə siamə ke xɔ evi jí sea, xɔ dada ca. ²⁴ Ne miawo, enu ke mi xɔ co gɔmə jeje la nɔ mia mā keke seyi mavɔ-mavɔ. Ne enu ke mi se co gɔmə jeje a le mia māa, mia wo ca mi le evi kide eto a mā. ²⁵ Mikpɔ eze ke í ɲdode ne mia: agbe mavɔ. ²⁶ Un rɔn enula wo ne mia nyan amə kewo mia ten ɲrɔn be dɛwo. ²⁷ Ne miwo ya, amisisikɔkɔ kə mi wɔa le mia jí, yi min gbe hian amə deken be na kpra enu mi o.Vɔa ke inyi ye mi sisikɔkɔ kpra mi nyo dodo yi ɲnyi vixoa, í sigbe yi kpra mia, mi nɔ mā. ²⁸ Í fia a, dɛviwo mi nɔ mā be ne i trɔ va,mia kpɔ jijo, yi ɲu ka kpen mi le ye vava mā o. ²⁹ Ne mi nya be Kristo nyi amə dodo a, mi nyan be wo ji amə dɛsiadɛ ke le xɔ nudodoa le mā.

Chapter 3

¹ Mikpɔ rɔnrɔn ke mia dádá cɔ nə miá, gbɔxó wóa yɔ mibe Mawu yé viá, í mi nyi ! eá gbe ɲnatá, í xixéá mā ɲjɛsimi wo, cagbé mi jési mia dádá o. ² Nɔvi rɔnrɔn tɔ, cɔ egbají mitrɔ zu Mawú évi, í enu ké mia vá nyi awónɔde jisa xádo. Mi nya bé gbekiké Kristo ava vá, mia nyi sigbe i le, í mia gbe kpɔ sigbé i nyiá. ³ Aməsiamə ke dɔ kadejí de ecɔ ké gbɔnɔn a mā le krɔ edí le edékia ún, sigbé yé ɲta cá nyi aməkɔkɔ. ⁴ Í amə ke kpɔtɔ i le wɔ enuvɔin lé da le Mawu yé sejí, cagbé enuvɔin wówó le nyi eséji dádá. ⁵ Mi nya bé Kristo va títú mia nuvɔin ó, í le Mawu mā enuvɔin ɲlen ó. ⁶ Í amə kélé Mawu mā ɲna gbé le wɔ enuvɔin. Í amə ke kpɔtɔ ile wɔ enuvɔin wó kakpɔ keke í vá jesi ó. ⁷ Evi rɔnrɔn tówó, mi ká rɔn nə amədɛ na títú midé akpadéka ó. Amə kelé zɔn dé eséjiá nyi amə jójó, sigbé Yesu tá nə. ⁸ Amə kelé wɔ enuvɔin nyi Satana, cagbé Satana ilé wɔ enuvɔin cɔ agɔmə jéjé. Cagbé ɲnatɔ í Mawú évi do va xixénu í kaka Satana nu wó. ⁹ Wójí aməsiamə le Mawu i ɲnawɔ énuvɔin ó, cagbé Mawú ye núkú dódó lé yé mā. Un na télé wó enuvɔin yikɔ, cagbe wójí dé Mawu mā. ¹⁰ Le unna mā a Mawú ye ví ó kide Satana vió dɛ wójí le evɔin mā. Amə kénlɛ zɔn eséji i ɲlé rɔn nɔnvió. amə ɲle zɔn de Mawu wó séji a ɲnyi Mawu tɔó, Aməke cá ɲrɔn un nyi Mawutɔ ó. ¹¹ ɲfia a mikpɔ Mawu enyo ke mi le nɔnté kpɔa, ye nyi be mia rɔn mia dekió deka-deka, ¹² ɲká nyi sigbé Cain ké nyi Satana í wú nɔnvia. Í nu ké í jo í íwui? cagbé ye nu ké iwó a Ó ɲnyɔn sigbé nɔnvia tɔ Ó. ¹³ ɲká kpácá mí nɛn xixeamə ɲle rɔn nua nyɔgbɔ O. ¹⁴ Mi nyen bé mi to ekú yé lɔmɔ i va gbémə cagbé mi rɔn mia nɔnvio. Amə ké ɲdɔ rɔnrɔn le edékiamə, le ekudomə. ¹⁵ Amə ke ɲlé rɔn nɔnvia o nyi aməwútɔ. Í mi nya be agbé mavɔ ɲlé aməwutɔ mā ó. ¹⁶ Mi jési rɔnrɔn cagbé Yesu cɔ yé gbé dé miá mā, mia ó cá mia cɔ mia gbé dé mia nɔnvi o mā. ¹⁷ Amə ke si kɛsinɔn nú ó le, ɲlé le kpɔ nɔnvia kélé hyan mā, nyi a mā ké le tu ye jide nɔnvia, nɛn Mawú yé rɔnrɔn lé yé mā mɔn? ¹⁸ Evinye vevétɔ o, miká rɔnnu nɔnvi lé enyo núnú kide adɛ, vɔa le ye nu wɔwɔ le adodo mā ¹⁹ Tó enú nánó jí í mia nya bé mi lé adódó núnú mā, í mi lé na kadéji le mia jí ó mā le Mawú yé ɲkɔ. ²⁰ Cagbé nə mia jí le dócójó kide mia, Mawú gangan wú miá jí, í i nya enú o séé. ²¹ Nɔnvi rɔnrɔntɔ wó, nə miá jí ɲdó kójó kide mia, mi dó kadéji le Mawú mā. ²² Í dɛsiadɛ ke mia le biɔ á, mi le ɲɲen le gbɔ, cagbe mi le zɔn dɛ yé séwó jí i mi le wó enu ke donɔn ayetite. ²³ Í enu na le nyi yé sé, ke mi nya tó evia evia Yesu Kristo kɔ mā, i mia rɔn mia deki o deka, sigbé ye ɲtá rɔn mi nə. ²⁴ Amə ké lé zɔn dé Mawusejia le Mawu í Mawú lé ame mɛn. Le la mā, mi nya be ele mia mā, tó gbɔngbɔn ké í sé dé mia mā.

Chapter 4

¹ Rɔnrɔn tɔwo, miká xó gbɔngbɔn dɛsiadɛ jisɛ o. Ganke, midó gbɔngbɔnwó kpɔ ken gbɔxɔ mia dɛsiwó nə woyi Mawúto, enukédɔa nyɔnɔdɛ vixotɔwo va xixeamə dɛ gédégédé. ² To elajia, mia desi gbɔngbɔn ke nyi Mawuto gbɔngbɔn dɛsiadɛ ke desi be Yesu Kristo va lɛntiranmə enyi Mawuto. ³ Í gbɔngbɔn dɛsiadɛ ke nyen be Yesu nyi Mawú tɔá enyi Yesu ye ketɔ. Mísɛ be wo gbɔnɔn, í ifia wo le xixeamə dɛ vo. ⁴ Dɛviwo, minyi Mawutɔ, í midu woji enukédɔa amə kélé miaməa gangan wu amə kelé xixeamə. ⁵ Wonyi xixeamə tɔwo enukédɔa wonyɔn nɔnnɔn wosé cɔ nə xixeamə, í xixeamə dɔnə towo. ⁶ Minyi Mawutɔ.Aməsiamə ke dɛsi Mawu á dɔnɔ to mi. Amə kenyi Mawutɔá ɲdɔnɔto mi o.To eláməá, mi dɛnə si gbɔngbɔn adɔdɔá kide gbɔngbɔn manyi adɔdɔawo. ⁷ Rɔnrɔn tɔwo, mi rɔn mia dekiwo, enukédɔa, rɔnrɔn nyi Mawutɔ í aməsiamə ke mā rɔnrɔn léá nyi aməkə woji le Mawumə i desi Mawu. ⁸ Aməkə ɲrɔn aməa ɲdesi Mawu o, enukédɔa Mawu nyi rɔnrɔn ⁹ Lenantia, Mawu ye rɔnrɔn zé nɛmi: yenyi bé Mawu dɔ évia akogo dɪda xixeamə benen mianɔ agbə ca gbə yato. ¹⁰ Élányi, rɔnrɔn dɛsi be ɲnyi miawo í rɔn Mawu o, ganke ya rɔn mi í dɔ evia be nava nyi vɔxanu nə mia nuvɔwó. ¹¹ Rɔnrɔn towo, nɛnyi be Mawu rɔn mi sugbɔ-sugbɔ mi dɔ la rɔn miadékiwó. ¹² Amədɛ ɲkpɔ Mawu kpɔó. Nɛnyi be mi le rɔn mia dekiwoa, Mawu le miamə, í ye rɔnrɔn lá zé le miamə í la sun blibo. ¹³ Le laməa, minye be mi le Mawumə í ye ca le miamə, enukédɔa enami to ye gbɔngbɔn kɔkamə. ¹⁴ Ca mi kpɔ, í mi dɔékpɔ be dada dɔ évia be nava dɛ xixeamə. ¹⁵ Aməsiamə ke dɛsi be Yesu nyi Mawuvia, Mawu lemə í ye ca le Mawumə. ¹⁶ Ca, mi ɲin í xɔsɛ to rɔnrɔn ke Mawu dɔ nɛ mia. Mawu nyi rɔnrɔn, í amə ke le rɔnrɔnaməɲ le Mawumə í Mawu le ye ca mā. ¹⁷ Le, lanɲtia, rɔnrɔn su pəpə í gban de miamə, be ne kakadɛji na sunmiasi ne kojo dɔdɔ ye ɲkekéa, enukédɔa sigbé ilea nɛnɛ ke miwo ca mi le xixeamə nə. ¹⁸ Vɔnɔn ɲlé rɔnrɔnmə o. Vɔa jranə nu do í tutunə vɔnɔn le sigbé agban enə. Í amə ke le vɔnɔvɔna ɲdɛfia be élé rɔnrɔn ke su yedekisimə o. ¹⁹ Mi rɔn miadui ekio enukédɔa Mawu rɔn mi kélékélé. ²⁰ Nɛ amədə le nú be:" Yé rɔn Mawu" ganke í léké nɔnvia, enyi vihoto, enukédɔa aməke ɲrɔn nɔnvia ke í le kpɔo, na ten rɔn Mawu ken kpɔá o. ²¹ Ca, kpɔ esé ke mi xɔ cɔ gbɔ: Aməsiamə ke rɔn Mawu dɔlá rɔn yɛnta nɔvi.

Chapter 5

¹ Ame siame ke xɔse bé Yesu í nyí Kristo ényí Mawuvi. Í ame siame kerɔn ətódfé rɔn əvi cá ke wó jí tó éyá me. ² Cagbe ilá toá, minyán bé mí rɔn Mawuvi wó: né mirɔn Mawu í nen míle wóde yé sédéde wó jí. ³ Mikpó rɔnrɔn nen Mawu ke: mífola lé yé sédéde wómá dasí. Í yé sédéde wó nveadi o. ⁴ Cáá amésíame ke wó jí tó Mawume édu xixéa jí. Í mikpó jídudu ké du xixéa jí: miá xɔse. ⁵ Mɛɛ í du xixéa jí? Amə ke xɔse bé Yesu í nyí Mawuvi. ⁶ Kpó ame kevá kídéci kídéhun: Yesu Kristo ɣvá dede kídéci o, ké kídéci kídéhun ca, ⁷ Dó wónyi wó ámetɔn i le dífasé: ⁸ Gbɔngbɔn, əci kídé hun. Ametɔn a wóle déká wɔwɔme. ⁹ Né mi ho amewó dasédídi a, Mawu yé dasédídi gángán wú. Dó Mawu yé dasédídi í nyibé édífasé né eviá. ¹⁰ Ame desiadé Mawuvi jí se édo yéntá yé dasédídi. Ame desiadé ke ɣxo Mawu jí sea éwɔe vixotó, enúke náá ɣkádé dasédídi ke Mawu wɔne eviá jí o. ¹¹ Í dasédídi ke: Mawu námi agbe mavo, í agbe ɣna le eviáme. ¹² Aməke wɔviadé wɔ agbede. Aməke ɣwɔ eviá dɛoa, ɣwɔ agbede. ¹³ ɣ ɣrɔn nú ɣnawó nemi né miasé nyábé agbemavo lé miasí, né miwó ke xɔsé tó Mawuviá ɣkójí. ¹⁴ Ke, kaká déjí ke mífó le yéɣkúvɛ mɛ, í nyibə né míle bíɔ enú dekpúkúpúide le yé jojromenuá, éle ɔtomí. ¹⁵ Ké, né mínyábé eledóótó miá, ɣkan enúke míle bíe a, mí nyábé mí xɔnú ke mí bíe. ¹⁶ Né amedé kpó nɔviá ilewɔ núvóin ke ɣhen ekú va néé a, edó a dógbedá, í Mawu á néé agbe. Nle núnyɔ co ameke enúvóin ɣhenne ekú va néó o un. Núvóin déká le í henne, ekúvɛ; Nyenú bé wá dógbedá dé ɣnata o. ¹⁷ Enú majɔmajɔ nyí enúvɔen, vɔa enúvɔen déká le í ɣhenne ekú va o. ¹⁸ Mínyá be aməsíamə ke wóji to Mawumen ɣwɔnə ənúvón o. Vɔa amə ke wóji tó Mawumə kpó xɔxɔ, í vɔendító ɣkatén wɔvɔen o, ¹⁹ Mínyán bé mínyí Mawuto í xixéa kénkén le nɔagbe le vɔɛditá jí. ²⁰ Vɔa mí nyán be Mawuviá va ínámí ɣnúnyányá gbɔxó mián nyán enyɔntɔá nenéké míle aməke nyí nyɔntɔá, le eviá Yesu Kristo men. Yé inyí Mawu ɣtántá kídé agbemavo. ²¹ Eví vévéo, mí gbenú le vodúwó gbó

2 John

Chapter 1

¹ Wema la co nye miam hamə macincingbo, unle ɣrɔen dífa nyɔrun ke nyi Mawu ye mə cancan kide eviawo ke unrɔn le enyɔdodo maa. ɣnyinyindekin i rɔenɔ, vɔa aməke nya enyɔdodoa cawo. ² Cagbo enyɔdodo ke le miə maa, i la gbə nɔ kəkə i seyí daa tɔ. ³ Amənuveve kide Mawu ye dɔn nu kpɔkpɔ nanə kidemi co Mawu miadada, Mawu Yesu Kristo kide Mawu eviagbo le enyɔ dodo kide rɔnrɔnnə ⁴ Eviviun bə ɣkpɔ evinye dekawo i wo le zɔn le enyɔ dodomə sigbe əsé ke mi xɔ co dadaagbɔa əne. ⁵ Un le dekuku no, axɔnɔn, un nyi be un gbəɔ ɣrɔn ese yeye buyi o vɔa ke mi xɔ le gɔmɛjɛamə dedei.Yei nyi bə mi rɔn miadekiwo. ⁶ I rɔnrɔnhina be woazɔn de esəwoji, eseke mikpra keke le gɔmɛjɛamə keji mi do la zɔn doa. ⁷ Do vixotɔ sugbɔwo dode xixeamə, i wo le nu be Yesu ɣva le n'tiranmə. Aməna nyi vixotɔ i Kristo unle mə o. ⁸ Mikpɔ miadekiwoji nə mɪŋka bu miá dɔ' wɔwɔ ye ku cincin o, vɔa nə miáxɔ alə bribo' dedei. ⁹ Amədekpukpuide kɔ ɣle kpɔYesu ye nyo aməwo, i le kpɔa enubua, Mawu ɣlemə o. Aməka le Yesu ye nyo maa, Mawu dɔdɔ, kide Mawu evi le mə. ¹⁰ Nə aməde va miagbo, i ɣco enu kpakpra ɣna vaə, mɪŋka xɔe də miá xoməo, mɪŋka ci kpete ca o, dɔ enuka dɔa. ¹¹ Aməke rɔngbə nean ca jagɔ. ¹² Enu sugbo le asinyen ke ma nu ne mi, Vɔa nye unji be ma ɣrɔen de wema mə ne mi o. Vɔa unji bə nye ɣta ma va miagbo i va xonuxo ne mi ɣkuvimə kide ɣkuvimə, nə mia vivisese na nyi bribo. ¹³ Tɔ dida ke Mawu can, ye viwo ci wo.

3 John

Chapter 1

¹ Wema la co hamə mə cincin ke nyi Gayo gbɔ, amə ke nyi əxɔnye ɣtanɔta. ² Əxɔnye rɔnrɔn, ɣcio be na nɔ ganji le tɔ ran mə, ne tɔnuwɔ na jeji ne wo nyɔgbɛ, ne tɔ kpɔri ca na nɔ ganji. ³ Enuvivɪn sugbo, ke ɣse sigbe nɔviowo kafu wo, be ədɔɣ de Mawunyo si gbe ne ətɔ jia. ⁴ Evivina, ke ɣse sigbe, əvinyewo le wɔ de Mawunɔ ji. ⁵ Ti rɔnrɔntɔ, ewonɔ nu dodo le Mawu dɔ wɔwɔ ne nɔviwɔ, kide vevedede ənu ne amə jro wo ca. ⁶ Wo va nuɣ sigbe edɔn, kide rɔnrɔn ke ecɔ ne Mawu ye hamə a. Nde kuku be na tekpɔ ne wó mɔ zɔnzɔn na je Mawu nu. ⁷ Do be ye ɣkɔ mə ye wo je emɔa ji, nde ma na xɔ le amə maxɔsetowo si. ⁸ Mi dɔ la wɔ amə na mɔki wo, ne mia disa ne eha be amə deka wo mi nyi. ⁹ Un ɣrɔ nu dífa eha ke mə diotrefo, ke ji nɔ be ya xɔ ɣkɔ ne amə wo, yi un kpɔn de ɣde kin jio. ¹⁰ Ne ɣva dɔa, na nu enyɔ manyɔmanyɔ ke wo seé ile nu co mianɣ ne mi. Nnyi enyɔ dodo wo dede yi o, ne nɔviawo va, ɣji ne be yea xɔ wo o. Se yi jia etunə əmɔ de amə ke jine be yeawɔe, i nyan ne wo le əhaamə. ¹¹ Ti rɔnrɔntɔ, ka srá ənu manyɔmanyɔ wɔwɔ tɔ wo o, vɔa na wɔ nu nyɔgbɛ. Amə ke wɔ ne nu nyɔgbɛ anyi Mawu tɔ, yi amə ke le wɔ nu manyɔmanyɔ woa nyine Satana to. ¹² Amə ke nu nyo nyɔgbɛ co Demetrio ɣun ənyɔ dodoo ɣta ca xonɔ co ɣun.Vɔa ɣun nya be ənyɔ ke un nua nyi nyo dodo. Unca un le dɔkpe ji, yi un nyan be enyɔ ke un le nua nyi nyo dodo. ¹³ Ke inyí be enyɔ sugbo le asinye, yi un ji be ma xɔrɔ dífa woa, nyo ɣka cɔ nyo xɔnti kide nyo ɣlɔnti i xɔn wó o. ¹⁴ Le man dídi mə mi ka dogo ceɣ ne mia xónu co ɣun ɣkuvimə kide ɣkuvimə. ¹⁵ Mawu ɣtifafa na nɔn kide wo. Ehamə amə cincinwo le cio. Mía xɔr ke le la wo seé le ci o.

Jude

Chapter 1

¹ Nɔrɔrɔ la co enyɛn Yuda, Yesu Kristo ye subɔvi ke ɣi Yacob ye nɔvia gbɔ. ɣlé ɣrɔ nu dífa aməke Mawu ɣɔawo. Mawu rɔn

amənanawo, í lé lebe nəwo də ne Yesu Kristo. ² Nə adonu kpəkpa ɲɪfafa kide rɔnrɔn nají déjí nen mi wú. ³ ɔnrɔn towo ɲlejí wevede be: ma ɲrɔ wema lá nemi kúdé miawoséé ɲɔnata ɲmanə ɲrɔn nu nen mi nen masée do ɲusen mi ahuwa senɲ nə xɔse ke Mawu co nə xɔsetɔwo zedeka keke í seyi sée á. ⁴ Cagbe amə déwo va domiamə le bebemə. Amə nawo nyi amə ke wo co efíwɔ kú kojo nen wó. Amə ke wo trɔn amenuvévé zun matélee wɔwɔmə, í gbena enu le mia xɔto Yesu Kristo gbɔ. ⁵ Í fiaa, ɲjibe ma donjun nə mi be (To gbɔ be minjen de sée) be gbédaka Axɔto de yé tówó le Egyte ye dumə. Ganké ekran aməkewo ɲxɔ Mawu jí sé o. ⁶ Kide Mawu emə dɔdɔwo ke ɲle wonɲtawo cəkpa kpa tohoawo o, vɔa ke gbe wonɲtawo nɔxoawo de (Mawu de ega alɔ nəwo se yi mavɔmə le zubru mə nə kojodɔdɔ ɲkéké ganɲgan gbə) ⁷ Nene ke mia dɔnyin be: Sodomə kide Gomora kide édu ke xixra déwó, wo nɔn agbe báda-báda le matele, agbe ke codé xixeamə ɲu. Wo ɲi kpɔdenju nə amə ke le du Zomavɔ yé yá seí dáawo. ⁸ Nene ke edrɔkutɔ nawó xɔdu wogoto; wonɲ dɔnə eto acəkpa kpa towo í wo nunə enyɔ madi enyɔwo dé enuwɔwo ke jé ne bubua ɲu. ⁹ Mikael Mawu ye mə ke kpacə ne Mawu yé mə dɔdɔwo ɲta ca ɲ wɔ enə o. Gakemə ke í le wɔ ajré kide Abusanɲ cagbe aməke lá kike Mose ke ku a. Mikael nunyɔn báda deken de Abusanɲ ɲun o. Vɔa enu be: "Axɔtɔ na kan ɲkuvinə nə wɔ ! ". ¹⁰ Amənanawo zunə enu désiadé ke gɔmə wo ɲsea o. Enuke gonə wo sə(enuke eranwo ɲa cɔ gɔmə jéjea) enu na í wunə wó. ¹¹ Eta vɔen nɔ wo ! dɔ wo zɔn le kaín ye mɔ jí. Í wo je Balaam ye gɔjéjé mə cagbe alə tó. Wo jagraá si gbe Koretɔwo enə, í wo ku. ¹² Wo nyin ékpé ké nɔnnɔn axumə í va canéca mian rɔnrɔn. Wo du nə Azan ke wo ɲkɔnnənɲun a, wo du nə nu dede be woa kpa jijo, wɔde sigbe akpəkpa majací ke ayá xonɔn an əne. Wosɔ kide ati ke ɲcinnɔn éku a o. ¹³ Wonyin axumə ya ke wɔne adan í done ɲkpen wo ɲtawo a. Wonyin xretivi ké lé dań-dań ke zubru cidididi nɔnte kpa dé seí kpanɲkan. ¹⁴ Henok, Adam ye jijiməvi amadreəto nu be : " kpa axotɔ va kide aməkɔkɔ sugbɔ-sugbɔwo ". ¹⁵ Egbɔnɔn be yea va dɔ kojo ne amədesiade. Egbɔnɔn be yea va dɔ kojo kide aməmakɔ-makɔ wó cagbe wo nuwɔɛíwɔ ké wo wɔ to nɔnnɔnmə novowo mə, kide enyɔn madi enyɔnwo ke jimaxosétɔwo nu denjun an. ¹⁶ Wo ɲi aməke to nə enyɔn wó, í na le sudu kprɔ wo jiji badawo do. Woinɲ ganganɲ gantowo í cagbe wó ɲtawo lə tɔa, wo frunə aməbúwo. ¹⁷ Amə rɔnrɔntɔwó, midonjun enyɔn ke axotɔ Yesu Kristo ye Apostolowo nu va yi xoxoawo. Wo nu nə mi be: " ¹⁸ Lé ɲkəkə kpɔtiawo jia, aməwo la lé kónu nə aməwo, í la lé zɔn de wo ɲtawo ranmə jijiwɔ jí " ¹⁹ Amənanawo hen nə māmá va, wonɲ xixeamə tɔwo ke mə gbɔngbɔn an ɲlé o. ²⁰ Amán, mianwó rɔnrɔntɔwó mí demɔn nə mia xosé kɔkɔ a, naciń kpé. Mi xode le gbɔngbɔn kɔkɔa mə. ²¹ Minɔn Mawu ye rɔnrɔnmə, í nɔtəkpa Yesu Kristo ye dɔnnukpəkpa ke la na mi agbé mavɔa. ²² ikpa adɔnnu nə amə ke dé nə adikawo. ²³ Mi xɔ nə aməkɔtiawó í de wo le ezo mə. Ne aməfəwoa, mí kpa adɔnu mə nəó kide vɔnvɔn. Mí ɲka rɔn awu ke wo doawo ca o, dɔ enuvɔen ke wo ɲtiranwo jí nəa, xoduwo. ²⁴ Í fia, ye nyi amə ke la ténj lé mi de alomə be minɲa géjen o. Í la le ye kókóámá. ²⁵ Ntikɔkɔ, bubu, efidufu kide ɲusenwo sée, nanyi Mawu mián xɔto to Yesu Kristo jí, eɔ ke va yia, égba, keke seyi mavɔ. ACÉ

Revelation

Chapter 1

¹ Élá í lənyi Yesu Kristo yə dɔdɔdiisá kə Mawu sáɲnéé bá ná sáɲ diisá nə yə dəkprɔviwó ənúkə ávájɔ lə mádiɲɲimə ań. Mawu ɲádótɔ didá Yohana bá ná vá də ənúáwó gómə néé. ² Yohána didasé có Mawu nyɔn ɲún kide dasədidi kə ixɔ có Yésu Kristo ɲuán kide ənú dasiadə kə ikpɔá ɲún. ³ Wóáyrá aməkə lə hrən nú kide əgbəsínsín, í amə kələ dóotówóá ənyɔnúdé yə nyɔn wó, gaməa vɔné. ⁴ Yohána lə ɲrɔn wómá lá ná haámé ánadréáwó lə Ázia nútówó mə: amənu vévé kide ɲútifáfá kə có Mawu gbɔa nánɔ kide mí aməkélé aməkə "nyi" í kagbə vá váá, tsó gbɔ námi, kide gbɔngbɔn amadréáwó, kélé yé fiɔzikpúia ɲkɔá. ⁵ Kide Yésu Kristo kélé nyi aməkélékélé kə wóji, có amə kúkúwó dómáa í gbələ nyi ətátɔ ná ənyígba jí ciwó. Yé kə nɔn mí ídémí có miá núvɔnwó mə tó yé hómə. ⁶ (Éwɔmi yé fiɔdúxó kide vɔsátówó kéwó ásubɔ yé Mawu kélé nyi ətɔá) yé tó ná nyi kpəkpa kide ɲúsín có mavɔ miə yidé mavɔ mə ácé. ⁷ Kpɔ ! egbɔnɔ kide akpəkpa wó í ɲkúví wó sééé ákpɔé èen aməkə tɔé akprɔwó cáa kide jijimə kə lə ənyígba jí séééá wó áfankòé sugbɔ lə yétà ! Èen ácé ! ⁸ Ənyə í nyi << Álúfa kide Oméga >> gɔməjə kide nùwúwú, Axɔtɔ Mawu kèié núbé aməkə lə í nɔváyí í ka gbè trɔvə, yé tɔyi nyi ɲúsinwó sééé. ⁹ Ənyə miə (nɔví Yohána kə kpéfú kide mí lə fiɔduxo kide vəvədodo kə lə Yesu məə) ɲnɔ Patímósi kélé nyi ətɔ gánɲgán kə wó yóná bé axúà yé kpóji lə Mawu é nyɔnúnú kide ənúné ɲnyá có Yesu ɲuá yi dɔ tádó yi wólénə vá de ləlá. ¹⁰ Kə ɲyigbɔgbɔmə lə Axotɔa ɲkeke məə ɲse əgbədidi ganɲgan deka sigbe wo ku kpen ənə. ¹¹ Ənuxə ekpɔa << ɲrɔə de wema mə, nə na senə dida hamə-amadrea o, Feso, Simiri, Pergamo, TiatiRé, Sandesi, Filadelfia kide Laodika.>> ¹² Kə ɲtrɔ bé mákpɔ əgbədidi kèlèdi vá ɲəa, kə ɲtrɔá ɲkpɔ əzotí amadré kéwó nyi ciká dɔdɔ. ¹³ Lə zotikpɔə wó dɔndòmə à ɲkpɔ amədəká ké lé di agbətóví í dɔ əwú diɲdi lègbə có yétà jí kéké váyi ye fɔtiwó mə. Í có àrinjí bránú kélé nyi ciká í sɛn brá yé kótànú. ¹⁴ Yé tà kide yédá fútítisighə àringbófú ənə, sigbə ənúyéé kə wóyóná bá síno ənə, yénkúvíwó lə sigbə əzo-xɔxɔ ənə. ¹⁵ Yé fɔwó lə sigbə gajen kə wó sɛn dé kpɔzòmə ənə, í yé gbədidi lə sigbə ətɔgánɲ wó càcə əgbədidi ənə. ¹⁶ É lé wrètivi amadré dé yélɔ dúnúmə lə yé nùməə əwídádá ənə-áməvə dɔ có émə, yénkúví mə lə dazo sigbə nyidɔn lə di sínɲú sínɲú ənə. ¹⁷ Kə ɲkpɔé à, ɲgéjen dé yéfɔnɔ sigbə aməkə kú ənə. Écɔ yélɔ dúnú déejinyə ilé núbé < vón o. Ənyə yi nyi kélékélé kide kpɔtikpɔtiá, ¹⁸ Ənyə yi nyi aməkə lə agbə, ɲkúkpa váyi vɔa ɲlagbə séyi mavɔ mə ! Əkú kide əkúxówó sééé cávi lə asínyə ¹⁹ Na ɲrɔn ənúkə əkpɔ, kide ənú kélé kide kə kavá vááá. ²⁰ Kélé nyi ənyɔ wáwrá kúdé-wrètí amadréáwó kə əkpɔ lə tiinlɔdúnú məə, kide akákátí amadré kə lə nyi ciká wóá: wrètívi amadréáwó yi lə nɔ Mawuɲádótówó tɔxó le ehə amadréao mə, akákátí amadréá ó lə nɔ əhə amə dréá ó tɔxó.>>

Chapter 2

¹ Nɔn didá Mawu-ɛnɛdót kɛlɛ nyí Efeso hámà, àmàkè lé wètriví àmàdréáwó dé yélò dùnú màà yé nyò wó kà. ² Àmàkè làzòn lè akákàtí àmàdréáwó kà nyí cìkà là núbé: "nyá ànùkè àwà, tòdò kídè tó gbàgbá jèjè lè brewu wòwò mà. Nyá má nɛ rɔn ná àmà kɛlɛ wònú bàdàwò o. Nyámá àkpó gómà nà àmà kèwò là xoví bà yé wó nyí àmàdòdò wó vɔa wónnì o. Í àkpówómà vixotò í wónyí. ³ Nyá má là tóbrèwú wòwò màà àtòónúmà yitòxaxá m̀ẁ sugbò le tɛnɔ tà í ànù nɛtíkò nàò o. ⁴ Vɔa kpó ànùkè n kááwò kídèwóá, àgbé tó rɔnrɔn nɛtòtádé. ⁵ Doànn ci àyèjèn làà trójimà nà na nò sigbà àlè kélè kéléá. Nà nɛrò là dekiwo màa yé í ànà bé màa vá dé tó-kákàtí là yé tòhò. ⁶ Ganàmà xótòn à miádé desi tógbànònnò nyòngbì à: nɛdasidè ànù vóin kè Nikolayí tówò là wàà jío, ànukè nɛá nɛdasi deji o. ⁷ Àmàkè àtò sènú lè nà ná dótó ànùkè gbongbɔn a lè nú ná hámà. Àmàkè á dujiá màa ná àmòé bá ná du agbàtí kèlè Mawu á Paradiso màà">> ⁸ Nɔn didá Mqwuɛdót kɛlɛ nyí Simiri hámà bé << Àmà kè nyí nɛtòt kídè nɛgbètà là núbé, àmàkè kùkpó í gbà trógbògbà. ⁹ Nyá tóxaxáwò kídà tóyàdùdù wò (Vɔa hotónò í ànyí), nyá àmànúgbretówò kèwò lé núbé yé wó nyí Yudatwò (Vɔa wón nyí i o, kèwò nyí Satana yé hámètówò.) ¹⁰ Ká vón xaxá kèlè nɛtòt kpówòà o. kpó, àmàbàdà sògbà dè bé yèalé àmà do óó le miàmà í sɛndé gákpámà. Wóá dómìkpó í miá tó xaxá mà nà nɛkàkè aməwò. Mì nyí ànùdòdò wòtò kákà séyí àkúmà í ànyè màánà mì agbà fìo kùkú. ¹¹ Àmàkè àtòsènú lè nà ná nɛsè ànyò kà gbongbɔn a là nú ná haámà à ó. Àmàkè ádujiá kpó xaxá kèlè nyí àkú àvəatá o.>> ¹² Nɔn didá Mawu ànɛdót kɛlɛ nyí Perigamà á hámàa bé:< kélè àwídádá ànùvəa lè nú bé:" ¹³ Nyá fì ànònnà, nàánà yí Satana yé fìzìkpù lè. Vɔa àkpótò lè tɛnɛkódé, í nyá bá tó xàsè kà àdódé àjinyà à nɛgbèdè o, là nɛkàkè kàlè nyí ànɛtìkpási tìin nùkpótòhò cá, tìin àmàdòdò kà wó wù là miàmà, Nèè nà yí Satana là. ¹⁴ Ganàmà, ànyògbégbé dekáwò lè nà máwò nəwò: Aməwò là asiwò í là miámà kà wó xò Balami yé séwò jì sè, kàlè kprá Baləki bá ná dà àkpé kàlè nyí nùkrikpé dɛnɛkò nà Izrayeli víwò, Ganàmà dó nà wóátɛnù dú vɔsá nùdùdù kà wó sɛn sávò nà wó vòdúó í wóá tɛn cò wódé kiwò nà dòndòn màjəmàjə ó. ¹⁵ Nənəkəyí, àməwò hàgbàlè miàdòmà í xò Nikolayí yé séwò jì sè sɛnnù á nà. ¹⁶ Trójimà xótòn! nɛnyí náo nɛgbòn lè màdidi mà, í nka vá wò ahua kídè ò kídè əwí kà àdò là tìí nù mà à. ¹⁷ Àmàkè àtòsènú lè nà ná dádòtò ànyò kà gbongbɔn à lè nú ná haàməəwò aməkə ádujrá, màácò nùdùdù kà wóyónà bé màna kè nɛsè wúradéá kídè àkpé əyefútáfútá kèjìwò nɔn nɛkòyáyə kà àmàdèkin nyá o, nágbe àmàkə wó còé nàá dədəyí ànyèè.>> ¹⁸ Nɔn didi Mawu ɛnɛdót kálə Tiatire a:<< Mawuvi á nyòwò kə, kə yén kúvívò là sigbà əzo kàlè xò kídè adàn ànə, yé fìwò cá là sigbà gajen kè wódè là zomə ànə. ¹⁹ Nyá tó dówò, tó rɔnrɔn tó xàsè, tó dó kídè tó gbàgbá jəjə. Nyábə tó dówò əgbàtò à əwú nɛkò tò à. ²⁰ Ganàmà, nɛlə gbé ànù ilawo nə o, àlè xédé nyòrùn zəzabəlìjì kà núnə bá yé nyí ànyònúdétò á.Tó yé nú kpakpráwò màà, èbrənə tìí dòcòvívò dé dɔndòn màjə màjə mà í wólə dù vodúwò vòs. ²¹ Nɛcò gamə sugbò í sɛn nèè bé ná tró là yé jìmə vɔa nɛlə dèè àmà dékì còcò ná dékìn kà ànà bá atró jìmə cò dɔndòn màjə màjəà wó mà o. ²² Kpó, màácəyí yí sɛn dannkpúidè dɔlələ bájì í àmàkəwò lè dòn kídè à wóá, màácòwò sɛn dé xaxá gánngan mà, nəgbətró jìmə cò ànùkə í ləwò àmà gbòhóyí màá sənɛkə. ²³ Màá wù əvívəwò séeé, í haàmə à wó séeé ànyábə ànyə í nyí àmàkə kpənə əjìmə kídè súsúmə. Màádó yétòxò ná àməsíámə tó yé dówòwò wó mà. ²⁴ Vɔa ná mià àmàkpótíwò lè Tiatire a, kídè àmà kəwò séeé nɛkprò yé nú kpàkprádóá o, wónnyá ànùkə àmà do ó ná lè yóbə ànùkə àmà do ó ná lè yóbə ànùyido lè Satana màà miáwò í nɛlə núnə bə:<< nɛkà cò agban bu dé í sɛn dé miájío ²⁵ lə hɔncmə dəsíadè màà, əjə bá miá nɛtè sínsín, kákə vá ná tìin vávə. ²⁶ Nə àmàkə dujiá í wò ànùkə nɛwàwò kákə yí nùwúwúá, màánèé núsín dé əduwo séeé jì. ²⁷ Ádufìò déwójì kídè atizòtì garitò. agbànwò wríwrí sigbə nà wógbàn nà àkòzé ànə. ²⁸ Sigbənə nɛxè cò tìin dada gbə ənə á, nɛca màá cò nɛdínwretíví sɛn nèén. ²⁹ Àmàkə àtòsènú lè síá nase ànyò kà gbongbɔn a là nú ná haàmà wóá.>>

Chapter 3

¹ <<Nɔn díqá Mawuàɛnɛdát kàlè nyí saridəsi hámà á : Àmàkè lè gbongbɔn mawutò àmàdréá wó xídé wrètíví mawutò àmàdréá wó dé asiá yé nyòwò kə>> N nyá tó dówò, àxònxò bé àləgbə vɔa àkú. ² Fón lə dɛɛxiwò mà nà nàqòhúsén ànù xpòtíwò kəwò lə əxúmójì dé nɛfíwò dóbə nyənkpó tóqó wòwà bá ényò lə tìin mawu ɛnɛkúvì màò. ³ Yé yí qójì, na dònù ànùkè àxòyí sèèà sɛn dé ədòwòwò mà nà nàwòqéjì. Vɔa ná nɛfón cò tó àròndòn à màò, màá sigbà fráfítò ànə, í nka nyá gaxoxo xèjì nɛgbòn əgbòwò o. ⁴ Vɔa àmà dékáwò nɛkò lə asiwò kèwò nɛsugbò o, lə saridəsi kəwò nɛxodì wó wùwò o. Wóázon xídɛnə, wóádó àwù əyè fútáfútá, ànùkəqóá əjə ná wò. ⁵ Àmàkə ádu jìà wóá àwù-əyəá nàə nyənɛxa tútú yénxò gbəqə lə agbə wómà màò, màá xònn cò yénxòjù lə timDádá xídé mawu-əɛnɛdótówò nɛkò. ⁶ Àmàkə àtò sènú lè síá nàsə ànyò xə gbongbɔn a là nú ná háməəwò >> ⁷ << nɔn díqá Filadélífi hámà: Àmà kàlè kəko í nyí àmàdòdóá, yé nyòwò kə yé sí Dávídì cávriwò lə Èhùnə í àmàdɛxən nɛtɛntúnèè; Ètúnèè àmàdɛxən nɛtè húnə o. ⁸ Nyá tó dówò; kpó, nɛhú əhɔn dənɛkò ná wò kə àmàdèkén nɛkàtén tui o. n nyá bé núsín hòqékà dəqəyí lə àsiwò vɔa. əqòotò tìin nyòwò í nɛgbə tìin kó dé o. ⁹ Kpó, àmàxəwò nyí sàtana hámətówò,í wó nú ná bé yèwò n nyío wó lə xòvìyì. Màánà í wó á vá jəkrò nàò í wóányɛɛ bé nɔnɔwò. ¹⁰ Dóbə əlé tìin dòqó mà dé asi lə jìgbəgbə brewumə, nɛcà màá kpó tóótà lə dòqókpo xə kavà vá xíxéa séeé jía ànùkédóá wò ka dó xíxéa mà, tówò séeé kpó. ¹¹ Nɛgbòn nɛkìà nɛtè nyòngbì bə àmàqé nɛxá vá xò tó fìo kùkú á o. ¹² Àmàxə ádujía màán í áá zù sòtí lə tìin mawu éxòmə í áánò nyòngbì nèénà í nɛkəgbəddò lə nèén á gbəqé o. Màá nɔn tìin mawu ɛnɛkò dé ényò xídé Ədu kèlè nyí tìin mawu tó à ɛnɛkò (Yérusaləmi yəyèe kə lə qì cò jì lə tìin mawu gbó) , kídé tìin nɛkò yáyé á. ¹³ Àmàkè àtòsènú lə síá nàsə ànyòkə gbongbɔn a lə nu nà haáməá wó. ¹⁴ Nɔn díqá hámà kèlè nyí lao disə << Bé ànùkənyí acə akə, dəsésitò adodómə xídé xaxádéjì àmàxə lə dù fìò dé Mawu ényò wòwò wó jì séeé á>>. ¹⁵ Nyá tó dówò, nɛfáóo í nánáké í nɛxò zo o tìin jìjì yí nyíbé na xòzo aló na fá! ¹⁶ vɔa kə ələgbəbróbróá nɛxòzo aló fàcá o; n jì bé mǎtrúwò kɔnnɛgì cò tìin númà. ¹⁷ Ənúnə bé ; << hotónò í n nyí nɛbò ànù nààməsí sugbò wó dé nà dəəkinyə ànùdɛxén nɛhíánnə o>> vɔa nɛnyábə tó nú dùəqɔnə aa; ənyí àyà qútò nɛkugbàngbàntò, kídé àmàkə lə àmáàmà í ənyí. ¹⁸ Dótó tìin ànyòkprámə; vá xɛ cìkə kə wò xɛ kídé əzoa nà ná trózu hotónò

Chapter 4

kiɖé áwù əyə fútafúta kələ dà zoa ná ñkává cí ámaámá ná wó à và kpó tóɔɱkpə xó o. Na xɹè àmì í siɖé tóɔɱkúriwó ná nateɱɱ kpóɱɱnù nyoɱɱbi. ¹⁹ Ñkpɹán ə̀nù igrè ñinəə sá nú ná aməkəwo sáəə ɱrɔ̀n à sigbənə iɟə bá waa ná agbè dò yéyíqó na kpó ñékiwó í nyonɱbi ná na tró jimə. ²⁰ kpó ɱlè ə́ɱn à gbəqé í lə xòèè ná àmà qé sà tii gbə í huɱɱ -àà maà qó yé xòmə́ i dù nù kiɖé í yecá à dùnù kbidén ^{21 22} Ámèkə ádujiá, maà nee mó bá na kàn rɛn de tíi kpó ñékamà lè tii fiɔ̀ dùnù sigbè ná nyé ca ɱduji í lə tiin Dada-ə́lɔ̀qunumə́ lə yéfiɔ̀ dùxó á ə́nə. Ámèkə atósənù lè nɔ̀a ná sè ɱnyɔ̀kə gbongbong à lə dùnù haáməa>>

Chapter 4

Là inàwò ngbèá, là tínn nù kpókóp màà ñkpóí ɔhɔn ɔkáká hùnn dā jii ñkòrífè. Ẹgbè ñkòtò kànṣàà là xò nùú-nyu sigbà ɔkpèn kà wósénj jínàha ànà bé. << Ríá ɔjì vǎ lǎlǎ nà má díísá ànú xà ka vǎ jò là ɔnú inà ò ngbèá>>. ² Ẹkákáká, ñdògbòngbònn mà ì ñkpó fìòzìkpùì ɔkáká là jìnxòrì xìdè àmàdèkáká kà kànren dèjí dèá. ³ Amàkà kànren dèá dī ɔkpé kà wó yó nà bé yaskpìs kídèb sandis a ànà Anyíhòn ɔkáká xòxrá fìòzìkpùìà. Anyíi hòn á gòtò là sigbà ɔkpé kà wóyónà bé simaragd-kpé ànà. ⁴ Zìkpui àwì vɔànn ì xòxrá fìòzìkpùìà ì amàgán cìcì àwì-vɔ ànà kànreni dè wó jì wódó áwú-ayəwó kídè fìòkúkú cìkàtò là tá nǎwó. ⁵ Cò fìòzìkpùìà ñkò à cì kàzowò kídè ɔgbàdìdìwò kídè ɔcìdègbəwò kàhɔdè gbán àmàdré là sisidè là ɔfìò zìkpùìà ñkò kànɔ dègbán wò là nyí mawu-égbòngbò àmàdréawó. ⁶ Í ɔtò gángán kà wóyó nà bé axùà là fìòzìkpùìànxò axùà mà cì kò cékécéké sigbà kristalo ànà. Là ɔfìòzìkpùìàà dònɔdòmà sɛnxóxràè vǎyíà ànú agbəagbə àmànnà dèkákáwò nàənnà ì ànú-agbəagbə àmà nà dèkákáwò nàə nà ì ñkúvi sugbò lǎhɔkò kídè ngbə nǎwó. ⁷ Ẹnú agbəagbə ñkòtò à là sigbà jàntá ànà Ẹvəatò á là sigbà àmàgbə tótò, ànà Ẹvəa tǎ à là sigbà là là cù ànà ɔnəatò là sigbà xévi kà wóyó nà bé Ẹhɔn ì là zò là àyànnà ànà. ⁸ Ẹnú agbəagbə àmànnàəwò sèéé dò àwà àmàdín àmàdàn ì àwàwò ñkò kídè ngbè à ñkúvíwò dèdèi wó nyí; ì wó là nù nà ɔzàn kídè nyídí bé << kòkò, kòkò, kòkò ì là nyí axótò mia mawu, àmàkà nà rǎyí, xǎlè ñfíà ì kavà vǎà>>. ⁹ Gaɔe kpúkúpíúú kà ɔnú agbəagbəwò cò nà kpənkəpən mà bubu xídè akpèdádá sɛnjè nà àmàkà kànren dé fìòzìkpùìjì àmàkà là agbə yí mavo mavo màà. ¹⁰ Í àmàcìcì àwìvɔànn-ànn àwò jànà ɔkrò dónà tǎ-əgu nà àmàkà kànren dé fìòzìkpùì jì á. Í wó dǎnà tàgudəhɔkò àmò kà yè agbə sèyí mavo mavo mà ì wò cónà wó fìòkúkúwò sɛnjànè dè Ẹfìòzìkpùìà yé ñkò ì núnà bé. ¹¹ << Míá axótò kídè míá Mawu ì jà bé nùxò kpəkpəmə, bubu kídè núsín Ẹnúxǎdǎá ɔwó ànúwò sèéé ì tó tǎò nònɔn nù màà ɔwòwó ì wólà agbə>>

Chapter 5

1 Í ñkpò àmàkè kànrenn dé fiòzìkpùì jì à òlò òùnùmàà wòmà dékà kà wò ñrònú dèmà kídé àkóng óá wónrè dé èmè-émè kídé ñéngbè. Í wò tré-ànù kídé ànùtrénù àmàdréà là ésí. 2 Í ñkpò Mawu-èñèdòtò sèèñíú dékà kàlè dónà kídé àgbà sínjú << Mèèn í jà bé ná hù wòmà náadè ènùtrénúá ó qà máa?>> 3 Àmàdèkín, ñlè jìnkòrí ànyìgbánjí aló ànyìgbántùmè, ñdòñúsín í áhù wòmà gbèdè o. 4 Ñfàn avinsugbò ànùkàdjà wòñkpò àmè kà jà áhù wòmà aló í hrèn o. 5 Voa là tógbúiciàwò dómèttò dékà xònyàà í là núnj bé<< ká fanvín o! kpò, jantà kè có yúqàà xòmà màà í là nyí Dàvídí ye gùnù káá équjì. Èjè bé ná hù wòmà í qè ànùtrénù àmàdréáwò dáj>> 6 Ló Fiòzìkpùìà ò dònjdòmàà kídé ànù agbàagbà á mènààwóá, í là tógbúici wòdòndòmàà ñlè kpò árigbò dèkà kè là nèèná qè: sigbà wówùl ànà. Í àzo àmàdré lèsi kídé ñkúví àdrèrè kè wòlè nyí Mawu-égbòngbònn àmàdré kàwò wódò dídá xixáamà. 7 Í ivà xòwómà là àmàkè kànrenn dé fiòzìkpùìà ànùqúsi mà. 8 Kà àrìngbòá xò wómà ànù agbà agbà àmènàà wò kídé tógbúici àwùivònnè à wò dètàgùnè arìngbò á wò sèéé wólá sàñkú kídé kófú cixátò í rínfìqèdè kèlè nyí àmàkèkò wò dèxòxò. 9 Wólá dékà: << àwò í jà bé naxò wómà í qè ànùtrénúáwò dáj, ànùkàdjà wò wùwò váyì í àcò tòò hù í sèñ xrèní có xòmà dèsiàdèmè àgbènovowò àduqèsiàdè kídé àduganngàn wò sèéé. 10 Í àwòwò fiòwò kídé vòsátòwò ná Mawu èqòwò, Í wò dufiò dé ànyìgbajì ànyìgbájì. 11 Í ñkpò í sè mawuñèdòtò sugbo wò gbà kídé ànùagbàagbèawò kídé tógbúicià wò wò hèhrèmmè là nyí kàwùl bratón tòxò àmèwò kídé kàwùlbratón wo bratón. 12 Wòlànù kídé gbà sìnsin bé: << arìngbò kè wò wù à í jà nà Ègàn nyínyì ànùnòàmèsítò núnýá ñúsín bubu kpèkpamè kídé kafukáfú>> 13 Í ñsè ànùwòwò dèsiàdè kèlè jìnkòrià ànyìgbà ànyìgbàttùmè axùmè (kídé ànùdèsiàdè kèlè wómàà wómàà) Í là núbé: << kafukáfú bubu kpèkpamè kídé acèkpàkpà nà àmè nà là àfiòzìkpùìà kídé àrìngbòá tò sèyì mavómà.>> 14 Ànù agbà agbà ànàà wò ló nù bé:<< Í tógbúicià wò dètàgu í là súbòè

Chapter 6

1 Nl̄à kp̄ò x̄è Àrìngb́óá là tú kànnàkànnà àmàdv̄eáwò dòmàt̄òd̄éká í ñs̄è cò ènù agb̄aagb̄a àmànèàwò dòmàt̄ò d̄éká dóaxá sínsín sigb̄à èci gánngán là dàgb̄à àn̄à b̄é<< v̄aa>> 2 Là T̄iìn nùkp̄òxp̄wò mèà ñscp̄ò kp̄òs̄ò àȳa d̄àsc̄à. Àm̄àsc̄à r̄ià èj̄id̄èà là asc̄p̄ò s̄c̄d̄é f̄iòsc̄ùkù k̄è w̄òs̄én n̄èà. Èd̄ò sigb̄à j̄iúq̄ú lá àn̄à n̄à at̄é n̄ú á qu j̄i. 3 K̄à Àrìngb́óví á tú kànnàkànnà èv̄at̄ò á ènù á gb̄aagb̄a èv̄at̄ò là nù b̄é:<> 4 Í kp̄òs̄ò biáb̄iá bú gb̄àd̄ò adán là ȳénkúv̄im̄à, w̄ò ná n̄ús̄èn àm̄àn̄à kánr̄én d̄é j̄iá b̄é náq̄è n̄útif̄aj̄i x̄ix̄éam̄à b̄é ȳé dúk̄óá n̄áw̄ú w̄ò d̄ékiw̄ò í w̄ò c̄ò èw̄ùl̄ gánngán d̄éná n̄è. 5 K̄à Àrìngb́óví á tú kànnà kànnà èt̄òn-àt̄ò ñs̄è ènù agb̄a á gb̄a èt̄òn á t̄ò èl̄ànùb̄à<< v̄aa>> Í ñj̄ kp̄ò kp̄òs̄ò àȳuc̄iđ̄ic̄id̄i àm̄àk̄à r̄iá èj̄iá, là j̄ij̄àn̄ù, d̄é ȳé l̄ò w̄ò m̄à. 6 Ñs̄è agb̄àd̄id̄i k̄à là d̄í sigb̄à agb̄àt̄ò t̄ò àm̄à là ènù agb̄aagb̄aw̄ò d̄òj̄d̄òm̄à í là nù b̄é << èn̄ùnù k̄à w̄óȳòn̄à b̄é b̄èl̄à á ná x̄ò èh̄ò nȳòj̄gb̄i n̄à ñk̄àk̄à d̄éká d̄òw̄òw̄ò èh̄ò ñhá x̄ré séw̄ù j̄ij̄énù d̄ék̄ào í èn̄ùnù x̄à w̄ò gb̄à ȳò n̄à b̄é origi á cá á ñk̄ék̄é d̄éká d̄éká èd̄j̄òw̄òw̄ò èh̄ò ñhá x̄ré séw̄ù j̄ij̄énù x̄il̄on àm̄at̄òn o v̄oà m̄ìnk̄áw̄ò èv̄d̄èn àm̄i k̄id̄é ahao. 7 K̄à Àrìngb́ó á tá kànnà nànnà èn̄à á t̄ò á ñl̄à s̄è ènù agb̄a agb̄a èn̄à á t̄ò. 8 Là nù b̄é: << v̄aa!>> í ñkp̄ò kp̄òs̄ò canp̄ál̄é c̄i d̄éká Àm̄àk̄à r̄iá èj̄iđ̄é àt̄ò b̄é ènù k̄id̄è àkù èx̄ò k̄p̄r̄èd̄ò w̄ò n̄à èc̄èkp̄àxp̄à d̄é ànȳigb̄á m̄á m̄á èn̄àd̄òt̄ò j̄i b̄é n̄aw̄ú àm̄à w̄ò k̄id̄é àw̄i. F̄iF̄éw̄ò èd̄òl̄àl̄ò o n̄iđ̄è àgb̄àm̄à r̄àn w̄ò w̄ò ñ s̄è n̄à. 9 K̄à Àrìngb́ovia tú kanna kanna at̄on á t̄ò ñj̄p̄ò Mawu-èv̄oasanu d̄ux̄o eḡom̄à am̄en̄aw̄ò wowuwo exp̄òri wowuwo l̄à Mawu èv̄oasanu d̄ux̄o eḡom̄à am̄en̄aw̄ò wowuwo-èxp̄òri wowuwo l̄à Mawu ànȳò nunu k̄id̄é ènù tox̄o k̄à wonp̄ò

Chapter 7

i nu nã o a ta. ¹⁰ É dá àhà bé: vá sɛ́ndé gækə̀màyí núsɛ́nwó sɛ́éé tɔ̀ Àdòdòtò á dókojó anyígbántòwó nà ábíònrɔ̀n miàhu à dókojó anyígbántòwó nà ábíònrɔ̀n míá hu máá? ¹¹ Wo domə aməsíámə xɔ̀ awu yéé í wó nú nɛ́wó ná xòɛsɔ̀ hɔ̀dɛ̀ká nà wò hádòwɔ̀tòwò wò nɔ̀vɪ nyɔ̀run nà wò hádòwɔ̀tòwò nà wò jə̀ bé wóá wu sigbə míawó cá ɛ̀nə à hàhrə ná su. ¹² Kə Arígbò á tú kannakanna ámadén-á nnpò anyígbán húhú sùgbɔ̀. ¹³ Nyidɔ̀n trɔ̀zu-əzubru kəkə̀ yí brásigbámé wretí cá trɔ̀zu jèèh sigbenə̀ ɛ̀hú ɛ̀nə. Wretívíkə̀ lə̀ jì géjɛn vá anyígbán sigbɛ̀ átí kə̀ wòyɔ̀nə̀ bé fɔ̀nnkúécɛ́n cɛ́n maqímad gɛ́nəjɛn nà aya lə̀ xoa ɛ̀nə. ¹⁴ Jɪ̀nkɔ̀rí nɔ̀n dɛ̀əkia sigbənə̀ wónrɔ̀nə̀ wéma ɛ̀nə ɛ̀tò dɛ̀sɪàdɛ̀ kídɛ̀ ɛ̀xukpójí dɔ̀n wóqékiwó yí có wó tohó. ¹⁵ Gàna mǎqó á anyígbánjí Fíwò amə̀nkútawó ávǎnnɔ̀nɔ̀tòwò, hótɔ̀nwó núsíntòwó amə̀xə̀xɛ̀ dɛ̀sɪàdɛ̀ níqɛ̀ ɛ̀brɔ̀dɛ̀vɪ dɛ̀sɪàdɛ̀ wóá wúrá wó dɛ̀vɪwó dɛ̀ ɛ̀dògànn gánwómə̀ kídɛ̀ ɛ̀kpé do gánngán wó mǎ le ɛ̀tòwòjì. ¹⁶ Í wó lə̀ nù nà ɛ̀tò vɪdɛ̀ ɛ̀gádó á wó bà: << mí gé jɛn dɛ̀ míá jì ! cò mí wúrá aməkə̀ kanrɛn dɛ̀ Fíwɔ̀kpɔ̀vɪ jía nɔ̀núrá , kídɛ̀ Aríngbòvɪá-xomə̀fíɛ́n mǎ. ¹⁷ ɛ̀núnə̀ dɔ̀á wónnə̀ gánngán kə̀ wóá sɛ́n wɔ̀ xomə̀ fíɛ́n á vǎqó. Mɛ́ ɛ̀tɛ́nú nòtɛ̀ dɛ̀ ɛ́nu máá?>>

Chapter 7

¹ Lə̀ nna ngbàə̀ nkpò Mawu ɛ̀nɛ̀dótɔ̀ ámə̀nə̀ wó jàtɛ̀ dɛ̀ anyígbá jógóə̀ amə̀nə̀awó jì í wólé anyígbájí éyaxoxo toxó ɛ̀nə̀awó dɛ̀ ɛ̀sɪ dɛ̀ bé ayadé́kɛ́n nká gbə̀xɔ̀ dɛ̀ anyígbán ɛ̀xú híqɛ̀ ɛ̀tíwò jì ó. ² Nkpò Mawu ɛ̀nɛ̀dótɔ̀ bú hehe do có nyi dɔ̀n-dóxo , í le Mawu ɛ̀gbə̀agbə̀ yé wóma kə̀ isɛ́n dɛ̀ nà jèsi amə̀a dɛ̀asi í lə̀ dò áxá qíqɛ̀ Mawu ɛ̀nɛ̀dótɔ̀ amə̀nə̀ a wó ke wó wó dɛ̀ mǎ nà bé wóá wɔ̀ ɛ̀núbada anyígbánvɛ̀dɛ̀ ɛ̀xú. ³ Mɪ̀nkə̀ wɔ̀ ɛ̀núbada xíqɛ̀ anyígbá ɛ̀xú ɛ̀lò ɛ̀tíqɛ̀ ɔ̀ kéké vásiɛ́ndɛ̀ gáxemə̀ kə̀ wó á dɛ̀ jèsi Mawu ɛ̀mǎ cáncán wó ngónu>> ⁴ Wó díísá amə̀ kewó wódé jèsi wónngówó nu a sɛ́n díísán amə̀ 144000 í wó dɛ̀ jèsi. có izraeli ɛ̀xómə̀ dɛ̀sɪá dɛ̀ mǎ. ⁵ Lə̀ Yuqə̀ xomə̀a wódé jèsi amə̀ braə̀ tɔ̀n wúivə̀ rubenə̀-xomə̀a wó dɛ̀ jèsi amə̀ braə̀tɔ̀n wúivə̀, gáqɛ̀ xomə̀a wódé jèsi amə̀ braə̀tɔ̀n wúivə̀. ⁶ Azeri- xomə̀a wódé jèsi amə̀ braə̀tɔ̀n wúivə̀ nafutati-xomə̀a wó dɛ̀ jèsi amə̀ braə̀tɔ̀n wúivə̀, manasə̀- xomə̀a wó dɛ̀ jèsi amə̀ braə̀tɔ̀n wúivə̀. ⁷ Siményɔ̀ni xomə̀ mǎa wó dɛ̀ jèsi amə̀ braə̀tɔ̀n wúivə̀. Levi-xomə̀ mǎa wó dɛ̀ jèsi amə̀ braə̀tɔ̀n wúivə̀ izaka ɛ̀xomə̀ mǎa wó dɛ̀ jèsi amə̀ braə̀ tɔ̀n wúivə̀. ⁸ Zebu lɔ̀ɔ̀n-xómə̀a wó dɛ̀ jèsi amə̀ braə̀ tɔ̀n wúivə̀ yósé fú - ɛ̀xomə̀a wó dɛ̀ jèsi amə̀ braə̀tɔ̀n wúivə̀. Bə̀nyámí-ɛ̀xomə̀a wode jə̀sɪ amə̀ braə̀tɔ̀n wúivə̀. ⁹ Lə̀ ɪ̀nangbə̀á nkpò á amə̀ sùgbò dɛ̀kávò kə̀ amə̀qɛ̀ nká tɛ́nú hrə̀ó có Dúkò vò vò wò wo mǎ. xomə̀ vó vó wò wo mǎ, ɛ̀ dù wò sɛ́éé mǎ kídɛ̀ ɛ̀gbə̀ wò sɛ́éé mǎ, Í wò nòtɛ̀ dɛ̀ fɪo zikpuia nkɔ̀ kídɛ̀ Arngbɔə̀ njɔ̀. wó dò awuyéwó í lə̀ ɛ̀debayawó mǎ wo lwo mǎ. ¹⁰ Í wo do axa síf de << dɛ̀qɛ̀kpɔ̀xɔ̀ lə̀ nyi mia Mawu kə̀ kan nɛn de ye kɪozikpui jia kídɛ̀ Aringbɔə̀ a tɔ>> ¹¹ Mawu- ɛ̀nɛ̀dótɔ̀wó xoxrá Fío zikpu dɛ̀ sɛ́éé, Kídɛ̀ amə̀ cici awó kídɛ̀ ɛ̀nu ɛ̀gbə̀ á gbə̀ ámə̀nə̀a wó wó qɛ́ta ɛ̀gú dɛ̀ Fíozikpuia ɛ́nkɔ̀, í wó xɔ̀qɛ̀ nǎ Mawu. ¹² Í lə̀ nú bé: << Á cɛ̀ káfúkáfú ntíxɔ̀kɔ̀, Áqànɔ̀, ɛ̀nkpédádá búbú dɔ̀nqɔ̀n kídɛ̀ núsín wóá sɛ́n ná míá Mawu sɛ́yí mǎvò mǎ Ácɛ>>. ¹³ Í amə̀cici a wo domə̀tɔ̀ dɛ̀ká lə̀ bíɔ̀nə̀ sǎ bé : << mɛ́é yí nyí amə̀nə̀ dò awuyé a wo mǎ , Fí wó có?>> Nlǎ dɔə̀nju nɛ́e bé : << tiin -xótɔ̀ ɛ̀wo yí nyéé >> ¹⁴ Í lə̀ núnə̀ bé: << wóí í nyí amə̀ kə̀wó do có xá xá gánngánmǎ. I wó nyá wó wuwó kídɛ̀ . Arinybóvɪ-əhu yéyíná bé wó wu wo fun tí tí tí. ¹⁵ Yéyíqɔ̀yí , wólə̀ Mawu -ɛ́fíozinpuia ɛ́nkɔ̀ í lə̀ sú bɔ́e nkəkə̀ ní qɛ̀ ɛ́zan lə̀ yéxɔ̀ amə̀. amə̀nə̀ kanrɛn de ɛ́fíozikpuia jía ɛ́tu yéxɔ̀ dɛ̀ wó domə̀. ¹⁶ FíFé njà lə̀ wó á ló ɛ́cɪkɔ̀ áwu wó gbə̀dɛ̀ ɔ̀ nyidɔ̀n cá nkágbə̀ quwò ɛ̀lò zózó dɛ́kɛ́n nkágbə̀ léwó gbə̀dɛ̀. ¹⁷ ɛ̀nukə̀dɔ̀a Aríngbò kə̀l ɛ́fíoduxó á dɔ̀ndomə̀a ányí ányí wó nprɔ̀tɔ̀ ɛ́kpɔ̀wó í sɛ́n yí ɛ́cijɔ̀xó xe le nyí ɛ̀gbə̀cɪ à. I Mawu áttùtù adá cɪ áqɛ̀ cɪ dɛ̀sɪàdɛ̀ lə̀ wónkúvɪ mǎ >>

Chapter 8

¹ Kə̀ Arín gbòvɪá tú kannakanna a dréátá í ɛ̀dádó sɛ́éé kéké nà gáxoxo mǎmǎ mǎ lə̀ jɪ̀n kori. ² Í nkpò Mawu ɛ̀nɛ̀dótɔ̀ ámadré í wo nòtə̀ dɛ̀ Mawu ɛ́nkɔ̀ í wóɔ̀tɔ̀ ɛ̀kpɛn ámadré nə̀wò. ³ Mawu ɛ̀nɛ̀dótɔ̀ dɛ́nǎ cá vá ílɛ̀ rínfín ɛ̀gò kele nyí síná qɛ̀dɛ̀ dɛ̀ ɛ̀sɪ vá í nòtɛ̀ dɛ̀ rínfín ɛ̀vɔ̀sáxò í wó cò rínfín sùgbɔ̀ í sɛ́nə̀ nɛ́e náatə́njú sɛ́njukpédé amə̀ kɔ̀kɔ̀wó dɛ̀xoxo njú naà sɛ́nú dadé síká ɛ̀vɔ̀sáxó kele ɛ́fío zikpuí aá nkɔ̀. ⁴ Rínfín ɛ̀zuzza kídɛ̀ xòsɛ́tòwó dɛ̀xoxo lə̀ do có Mawu ɛ̀nɛ̀dótɔ̀ á simə̀ í lə̀ yí Mawxu ɛ́nkɔ̀. ⁵ Mawu ɛ̀nɛ̀dótɔ̀ cò rínrín ɛ́noaí dɛ̀ ɛ̀zò dɛ̀ə co Mawu ɛ̀vɔ̀xɔ̀ inaán gbéá ɛ́cɔ́e ísɛ́nə̀ dǎnnnkpuin dɛ̀ anyígbájí náatə́njú sɛ́njukpédé amə̀ kɔ̀kɔ̀wó dɛ̀xoxo njú naà sɛ́nú dadé síká ɛ̀vɔ̀sáxò kele ɛ́fío zinpuíáa nkɔ̀. ⁶ Mawu ɛ̀nɛ̀dótɔ̀ ámadréawó kə̀ wó sí ɛ̀kpɛn ámadrélǎ wó lə̀ jraddò nǎ wóá kú ɛ̀kpɛn a wó. Mawu ɛ̀nɛ̀dótɔ̀ kélékélétɔə̀ kú ɛ̀kpɛn a í ɛ́cikpé kídɛ̀ ɛ́zó báká kídɛ̀ ɛ́hú kɔ̀n wò. ⁷ Í wò sɛ́n dǎnnnkpin dɛ̀ anyígbájí bə̀ anyigban ɛ́mǎmǎ toxó ámə̀tɔ̀n kídɛ̀ ɛ́tíwó mǎmǎ toxó ɛ́tɔ̀n a tɔ̀ bízò bə̀ ɛ̀gbə̀mùmù wó ná bízò sɛ́éé. ⁸ Mawu ɛ̀nɛ̀dótɔ̀ ɛ̀və̀àtɔ̀ scù yé kɛ́n í ɛ̀núdéká ke le sigbə̀ ɛ̀tógánngán dɛ́ká kə̀l bízò ɛ̀nə́í sɛ́nə̀ dǎnnnkpin dɛ̀ ɛ́xumə̀. ⁹ Á xu ɛ́mǎmǎ toxó ɛ́tɔ̀n-atɔ̀ trɔ̀zu ɛ́hú í ɛ̀nù ɛ̀gbə̀agbə̀ sce wo lə̀ ɛ́xu a mǎa toxó ɛ́tɔ̀n-a tɔ̀ à wo kú sɛ́éé í ɛ́tɔ̀jihúwó toxo ɛ́tɔ̀n a tɔ̀ gban. ¹⁰ Mawu ɛ̀nɛ̀dótɔ̀ ɛ́tɔ̀n a tɔ̀ scù yé kɛ́n í wretivi gánngán dɛ́ká kele bí sigbɛ̀ ɛ́kakatí ɛ̀nə̀ á géjɛn oó dɪ̀nkɔ̀rí í vá jə̀ ɛ́tɔ̀wó mǎmǎ toxó ámə̀tɔ̀n a tɔ̀ mǎ. kídɛ̀ ɛ́cɪ jì xó w ó. ¹¹ Wretívíá ɛ́nnɔ̀ yí wó yò nǎ bə̀ Ábisántó ɛ́cia ɛ́mǎnǎ toxó amə̀tɔ̀n trɔ̀ zu Ábisántó. kə̀ amə̀wó lə̀ nu ɛ́cɪ vévé á wó kú sùgbɔ̀ lə̀ ɛ́bisántó ɛ̀və̀éá ta. ¹² Mawu ɛ̀nɛ̀dótɔ̀ ɛ̀nə̀atɔ̀ a kú yé kɛ́n á í wó xo yidɔ̀n wretí uidé wretiviwo wo mǎ má toxó ɛ́tɔ̀n-atɔ̀ bə̀ wótoxó ɛ́tɔ̀n-atɔ̀ ná dò ɛ́zubru yí njə̀ ɛ́toxó ɛ́tɔə̀- atɔ̀ kídɛ̀ ɛ́zan njsc gbo di. ¹³ Nkpò brazii dáká kele za lə̀ jì nkɔ̀rí í lə̀ dó á xà sínsín : << bà bà, bábá bábá nǎ anyígbán jítòwó lə̀ Mawu ɛ́ndótɔ̀ ámə̀tɔ̀n ke kpɔ́tɔə̀ wó lə̀ ɛ̀núkə̀ ávuádo có wókɛ́n kú kú á wó mǎa ta.

Chapter 9

¹ I mawu ɛ́bedótɔ̀ ɛ́tɔ̀n-átɔ̀ kú yé kɛ́n-a ɪ̀nkpò wrtivi déuá kə̀ géjɛn có jɪ̀nnɛ́n vá anyibá jì, í wó có dótɔ̀ níqɛ̀ ɛ̀gádó gǎnbg ɛ̀n-cávɪ sɛ́nə̀ nɛ́e. ² Í ihu ɛ̀gádagán yé dótɔ̀ í ɛ́zògánngán dɛ́ká le do còdòà mǎ sigbə̀ nà ɛ́kpòzo gánngán dɛ́ká ɛ̀nə̀ ɛ́zò kele do có dótɔ̀ mǎa nǎ kǎnə̀ ny idɔ̀n kídɛ̀ aya xoxo wé trɔ̀zu ɛ́yú cidicidí. ³ Lə̀ ɛ́zòà mǎa tumitumi wò de có ɛ́mǎ vá anyigbájí í wó núsín-ó sigbə̀ ahuañ wó njús in ɛ̀nə̀. ⁴ Wóɔ́dɛ̀ mǎ nǎwò bə̀ nǎoàwɔ̀ ɛ̀nù bada kídɛ̀ ɛ̀gb wò amakawo ɛ́lò ayiwo-òò nǎ wɔ̀

badà kide amə gbəls ke wò nù mawu-ejesi ɲle ànu nè ó. ⁵ Wó ɲdemó nàwó bé woà wu aməna mò vɔnadèvé seéé nɛwò kéké ná wrt amétón vééesa ànc ivéà neneyi wò àhuan tiin nà-àmə ne wréti amatò tin wó vɛvɛsɛsɛ ànc nò. ⁶ le ɲkeke nawo maa aməwò àji ài kù i wónka kpɔè ò àkù àjròwo kéké vòà àsi le wògbó. ⁷ Tumitùmia wò lə sigbə àsɔwo-hacaco hàcoco ké wó cò ɛnudeka wo i sɛɲkuvɛ wó lə sigbə né amegbétò ɲkùviwo lə siigbə ná aməgbetò ɲkùvi enà. ⁸ Ídà nelàta né wò à le sigben ná jɲɲtəmetò ɛnə. ⁹ wà do àkctàkp nù kele sigbe gəupòxɔ nu ené né wole zoa wòwa-égbodidi le sigbe ahua-hù gangàn ne wòsidú yi nɔ àhuàgbéji ənə. ¹⁰ Í wó sigé lə sigbə né ahùan tɔ ənə lə wò sibé à wo méa wó nàɲù sin wo bé woà anràtón.

¹¹ Agàdogàɲà kidə tyiɲi yé ɲedotɔ le nəwò yéɲkɔ lə hebrɛməa lə nyi abandón kidé apolinyó lə gélékétr mə. ¹² Ífuwɔ amə kélékétɔa vɛyi. kpɔ le inawòɲgbéà ɛfumcame amé və le ɲkɔ gbɔɔ. ¹³ Mawu-ɛɲedòtɔtɔ aden-àtɔ vù yé ké kpɔ- i ɲse gbé didi dekà cò sika ɛvɔsaxòézo àmənəa wo le mawu-éyɔ. ¹⁴ Égb á le nu né mawu-éyedotɔ adàn-àtɔ ké lə mawu-ɛɲedòtɔ àmənə a wò woyónɛ bə ɛfrati à de. ¹⁵ Mawu-ɛɲedòtɔ àmənəa wó wojradé dé ná gəxòxò, ɲkene kidə ɛxoləmə wò gbéwò dɛbé wòà sɛɲcrɔn aməme-əmàmà də toxò àmə tɔn- atɔ sééé. ¹⁶ Í sɔja we rià ɛsɔwòjia wé héhremé lə nyi kawui bratɔn toxò àmɔvə, dsa wó hehre mə. ¹⁷ ɲkpɔ ɛsɔwò kide amə kə le jià wo lə tiin dədədisà ɲkpɔ amə wò kpóxònu à ɛnə blɔcɔi ilə fiti kide cakpalə cò wò numə kùdè à ɛzəkide zòkpé le do co wo numə. ¹⁸ Í wó aməme manà toxo amətɔn kidé fuwɔamə amétɔn-awò ne wó lə nyi ɛzò àzɔ vùdè zóupé kele do co ,mò numə. ¹⁹ ɛnùdɔà ɛsɔà wónumə kidé wosigəwomə, dɔbé wò cò né wo ta isɛɲə dónə àbi aməwò. ²⁰ I amə kpɔtiàwò we c ɛgbə yi ɲcuwɔa maa ɲtəwu wòà wɔɲtrɔjɲnə co wò- asinudɔwɔa wò mə ò. Bé wsəsubɔ gbɔn vɔiwò sika-regba wò ɲtə zɔn-nə ò. ²¹ Wɔɲtrɔ cò wɔhrɔndomó wé bó wɔwɔmé vùdè matelé gbɛɔɔ vùdè amətrɔtoməwò ò.

Chapter 10

¹ ɲkpɔ Mawu éyɛdótɔ sínɲú dɛká í ilə di cò jɲɲkɔri, í àkpɔkpɔ wò kóqé dé, í anyíhɔn tróqé yé tá qé yéɲkúvi lə sigbə nyidɔn ənə í yé fɔwó lə sigbe ɛzò-sótɔwò ənə. ² Élé wómá ví dɛká ne wóhu dɛá qé yé lɔ wó mə, í ɛcɔ yé dɔsimə fɔ isɛɲə dé ɛxumə í yé mɔn fɔa qé anyígbá jí. ³ Í idò-àxá, ɛ sɪnsɪ sigbə jàntá lə wòàdan ənə ke ido-àxá, ɛcidɛgbə àmadréawó qe wógbəwó do. ⁴ Ke ɛcidɛgbə àmadréawó qe wógbəwò ɲjɪ jɲn kɔn ilə nù bɛ: "ləə ɛnyɔwáwɔrá kə ɛcidɛgbə àmadréa wó núá dé ká ɲrɔwó ò." ⁵ Mawu ɛɲedótɔ ke ɲkpɔá ɛnɔtə dé ɛxu kídé anyígbájí í qó y lə dɔnɔ dé jɲɲkɔri. ⁶ Í ita nú lə aməkələ ɛgbə cò māvɔmə sé séyi māvɔ maa, aməkə wə jɲɲkɔri kídé ɛnɔ kewó sééé ləmə a anyígbá kídé ɛnɔ kewó sééé ləmə. ɛxu kídé ɛnɔkewó sééé lə maa í Mawu-ɛɲedótɔ nù bɛ: "gàmə ɲkà gbə le ò. ⁷ Vòà ɲkəkə kəjí mawu-ɛɲedótɔ àmadré á tɔ ákú wó kpɛn-a. Mawu-ɛnyɔ wówɔrá wó wó ákpɔ ɛmənává sigbənə ɛnyɔnyóéá nù qé ná, yé dɔwɔlawó kewó nyi nyɔnɔdɛtɔwó á ənə. ⁸ ɛgbə kə ɲse cò jɲɲkɔri á gbələ núnəké bɛ: "yɪ cò wómá kə wó hu qé í le alomə ná mawu-éyɛ dótɔ ke nɔtə dé ɛxu kídé anyígbánjía." ⁹ Xótɔn-a ɲyi mawu-ɛɲedótɔ á gbɔ í ɲbɔɛ bɛ ná nánə wómá cúkúviá. Í inúnə bɛ: "xò wó maa ná nà qui. Ávé-lə tɔɔxodo mə vòà lə tɔɔnumə, ávíníwú ɛnyíci" ¹⁰ ɲxɔ wóna cúnúviá lə alomə nə Mawu-ɛɲedótɔ á ɲsɛɲ du. Évivi sigbənə ɛnyí ci ənə lə tiin numə kə ɲqui jrɔá, tiin-xodo trózu vəvé sééé. ¹¹ Xótɔn-a, aməqéká lə núnə bɛ: "Éje bə ná gbə tró núnɔ qéke, cò dükó vòvòvòwò ɲú, dükówó, ɛgbəwò, kídé ɛfiwɔɲ u.

Chapter 11

¹ Wó cò àtikprɔ dɛká sigbə woa sɛɲə jɲjɔ ɛnɔ ənə isɛɲə nánə bə: "má cò í jɲjə Mawú-ɛxɔa kídé vɔsáxóá cá nə máhrə aməkə lə súbɔ ləməa ò. ² Í mágbə xɔxá nu qé nyéɲká jɲjə ò ɛnɔkə dɔá wó cɔ xixéa nu isɛɲə ná amə manyá Mawúwó. wóá gbidi ɛdükɔkɔa kídé áfɔ gbídígibidi kəkə ná wréti-hòokacivə. ³ Maa ná ɲúsɪn titɪn qasédítɔ aməvə avai wóáqɔ kotokúwu wó ná wóá tɛɲú á núnɔdɛ kəkə ná ɛyɔ amətɔn kídé wréti àmadén kídé ɲkəkə wúíɛnyí" ⁴ Yé dasédítɔ ɛlávó yí lə nyí ami tí aməvə á kídé àkákati aməvəàwò, kə nɔtə qé anyígbájí lə Mawu-ɛɲkúmə. ⁵ Né aməqə wɔdòdò bə ye awə ɛnɔbada kí qəwóá, ɛzò ádɔcɔ wó numə í fɪɔn wó futɔwó. Aməkə ájɪbə yeá wə ɛnɔbada kídéwó á, wóá wuwó ənə. ⁶ Dəsédítɔ ilávóá wóá wó wɔɲúsɪn qé kə wóátəɲə sá tɪ jɲɲkɔri á, bə ɛci kúdəká ɲká lə gəkəmə kə wó lə núnɔdɛ yɪkɔa ò, í wówó ɲúsɪn qé bə wóátəɲú tró ɛci zu ɛnɔ, qé bə wóátəɲú tró ɛci zu ɛnɔ, wóá tɛɲú hə-ɛdɔlɔ qəsiàqə kə jrówóá və anyígbájí gəqəkpúkpuídə kə jrówó á mə. ⁷ Né wówɔ wó dasédidi-ɛqɔá jrɔá, ɛran kə qo cò àgəqo-gánɲgán maa áwə àhùà kídéwó. Áduwó jí iwuwó. ⁸ Wókúkú ánc ɛdugəɲɲ gán-ɛxɔxɔnu kə wóyónə lə lódóqómə bə sòdómí kídé ɛjɪkpítɪ, fɪ wó krán wó xótɔ qoá. ⁹ Kəxə nəɲnəxə amətɔn kídé áfán Amədòówó cò ɛdúwó sééé kóta qəsiàqə ɛgbə qəsiàqə dükówó á kpɔ wó kukúá í wónqəmó nəwó bə wóádíwó o. ¹⁰ Anyígbájí tɔwó átáyə nyóɲgbɪn lə wónɲu, í wóádu ázan í wə ɛnúnáná didá wó dɛkiwó dóbə Mawu-ɛnyɔnɔdɛtɔ ɛvə áwə dɔfɔ ná aməkəwó lə ɛgbə lə anyígbá jí. ¹¹ Vóá, lə ɲkəkə amətɔn kídé áfánɲgbédəgbə-ɛyaxoxo dɛká cò mawugbɔ və qówó mə í wófɔn í jətə qé wófɔ aməvəàwò jí vónvón gánɲgán dɛká jə aməkə ákpɔ wó á ¹² Í wóá sə ɛgbə sínɲú dɛká cò jɲɲkɔri á lə núnəwó bɛ: "Rià və lə lá" Yí wó ría jɲɲkɔri tó àkpɔkpɔ wo mə, lə wó fútɔwó ɲkúmə ¹³ ¹⁴ Lə gəxoxo-naməa anyígbá ahún hún í ɛdükɔkɔá ɛtoxó màmə ɛwó átɔ á géjɛn. Ayígbáhínhún á áná bə amə kawuibrátɔ àmadré kəwó cí aghəà ádinəcɔwó kəkə wó lə cò kpəkɔmə i sɛɲ lə ná jɲɲkɔri-əmawu. ɛfuwɔamə ɛvəàtɔ vɛyi nə. Kpɔ ɛfuwɔamə ɛtɔn-atɔ lə dɛɲə did. ¹⁵ Zəqəká mawu-ɛɲedótɔ àmadéá-tɔ kú yé kpɛn-a í ɛgbəgəɲɲgán gán dɛká di lə jɲnkoí lə nù bɛ: xixéámə ɛfiɔdɔxó trózu míáxótɔ sɛɲyi-məvə māvɔ māvɔ mə." ¹⁶ Í tɔgbúí cici ɛwuiwə-ənə-awó kəwó karen qé wó fiɔzipuiwó jí lə mawu-ɛɲnómə a wó jəkro de anyígbá mə, wó cò ɛta tɔ gú í lə súbɔ Mawu. ¹⁷ Wó lə nù bə mídá ákpə nəo, Áxótɔ Mawú ɲúsɪn wó séééé tɔ amə kə "le" í nɔváyí ɛnɔkədɔá ɛxɔ tɔɔ ɲúsɪn gánɲgán í dù fiɔ. ¹⁸ Vòà dükówó kəɲə kə de sí Mawúá wó wəxoməfién vòà tɔɔ xomə fién va? Gà məà su ná wóádókojɔ ná aməkúkúwó náà do yətoxó ná yé dɔcɔvívó kídé nyɔnɔdɛtɔwó Aməkɔkɔwó kídé aməkə dəbùbù tɔ ɲkɔwóá dɛvívó kídé aməcincinwó gəməàsɔ xótɔn nəo bə, ná crón aməkəwó dáànə

anyigban." ¹⁹ Í wóhu Mawú-áxu lə ɲɪŋkorí í wókpo Mawú-ənùbábrádáka lə yé xamə. Kandégbán-əkəkə ləmə,; kídé àcidəgbəwə, àcikəzəwə anyigbán húhú í àcikpə gánngán wó ja.

Chapter 12

¹ Jèsi gánngán dáká do dɛ ɲɪŋkorí: nyórun déká cɔ nyidɔn í sɛndódé yi wretí lə yé fəgəmə dɛ; í fiokúkú kə wretíwí wíwə lə ɲuá lə ta nɛ. ² Ɔfɔ ɔfú váyí í dó-əvijiji-əvəvə-səsə əxá. ³ Yí jəsi bu gbə do dɛ ɲɪŋkorí zəddəká ɛran dɛká lə sigbə ədàn kə wóyónə bá əhɔn-ə ɛnə yí wóyónə bá vòdribà í ilə jèèen ídó-əta ámadrə ídó əzò áməwó, í əfiokúkú ámadrə lə xə tawó jí. ⁴ Ɔcɔ yə sigbə isɛnɔl wɛtíwíwó māmà tohó ámətɔn ékpá dáká kɔnɲɛgbi v́ anyigbá jí: í ədàn kə wólə yó bá vòdribà va nɔtə dé nyóru kə kájiviá kídé súsú bá yéá vuvú dɛviá zɛdɛká nə əjiviá. ⁵ Ɔjiviá dɛviá nyí ɲúcuví, kə àkprɔ dukówó kídé gátikprɔ, wó cɔ dɛviá í sɛɲyi Mawugbɔ kídé yé fɔzikpingbɔ. ⁶ Í nyórua sí yi zògbəji fi Mawu jradódé nɛɛan, gána mədóá átɛɲ kpɔ əta kəkə nə ɲkəɲkə sákídáká alɔfán áməvə kídə kakitakpo. ⁷ Í àhùàjɔ lə ɲɪŋkorí. Mawu ɛɲɛdótɔ kə wóyónə bá Miceli kídé yə Mawu-əɲɛdótɔwó wə àhùà kídé ədàn kə wó lə yóbə vòdribà à, í vòdribà kídé yé dekprɔviwó cá wə àhùà kídé wó. ⁸ V́à vòdribà ɲtə sɛɛnɲún ákpá àhùàji ɔ. Yé yí dɔ yí tohó ɲgbələ yé kídé yé dekprɔviwó si lə ɲɪŋkorí ɔ. ⁹ Vòdribà gánngán, kə nyí ədán xókó kənyi futɔ í wógbə yónɛn bá Sàtànà aməkə lə brəxixəá sɛééé á wocɔ yə kídə yə dəkprɔviwó sə dənɲkpíin dɛ anyigbáji. ¹⁰ Í ɲsə əgbəganngán dáká lə ɲɪŋkorí: "xótɔn yí xɔnamə ɲúsɛn kídə fɔdɔxó kələ nyí mían Mawutɔa v́ dɔ, í nɛnɛnkə yí yə Kristò yə cɛkpakpa cá v́ v́ nə ənúkədɔá aməkə cɔ nɛn ənyɔ dənɛn mían nɔnviwó ɲua wó nyɛɛn, amɛn kə cɔ nɛn nyɔn dɛ wón ɔn əzan kídə ɲkəkə lə mían Mawu yə ɲkúvímən an. ¹¹ Wó dɔwójí tó Anɛngbóvía yə humɛn kídé wó kúnudɛdɛwó, í wónɔn wógbə kəkə sáyí əkúmen ɔ. ¹² Yə í dɔ í ayə nan lə tɛ mí, sɛéé kə lə ɲɪŋkorí. V́à bábá nɛn anyigbá kídə áxu ənúkədɔá futɔá dɛ v́ míagbɔ ə lə bíjɪ súgbə ənúkədɔá gámɛn ɲgbə lə o. ¹³ Kə vòdribà v́ kpɔ bá wó nyan yə v́ anyigbájiá ɛtə nyóru kə jí vi ɲúcúvi nyányá. ¹⁴ V́à wócɔ brəzín yə bɔ gánngán áməvə í sənə nyórua bá nàá tɛɲú zɔnyi zògbəji fi wó jra dɔ dɛ nɛn lələ fi wóá kpɔ əji lə nɛn gaxoxo dəká kídə gáxoxowó kídə gáxoxo māmámɛn lələfi ədàn vòdribà ɲkátɛɲ avá o. ¹⁵ Vòdribà tɔ ci cɔ yənumɛn sigbə ɛtə ɛnɛn əwɛ kídə ádanɲn bá ɛci dódɔ nává ləyí. ¹⁶ V́à anyigbán v́ xə nə nyóruan, anyigbán kə yənu í nu ɛci kə ədàn vòdribátú kódeá. ¹⁷ Í ədàn vòdribà jadan dɛ nyóruan í yi bá yéá və wə àhùà kídə yə jijimɛn kpɔtíáwó, aməkəwó dɔótó Mawu yə səá wó á í lə Yeesú yə dəsédidimɛn dɛ ási dɛ. ¹⁸ Í vòdribà və jətə dɛ áxu tó.

Chapter 13

¹ Inangbáá ɲ kpɔ ɛran dɛká lə do cɔ áxumɛn əzò áməwó lə tətə nɛɛn kídə əta ámadrə lə si lə əzòwəwójíá əfiokúkú amɛnwó lə wó ətá dəsíadə jíá búsú yəɲkɔ lə wójí. ² Ɔran la kəɲkpɔa yə sigbə əkpɔn ənɛn, í yə fɔwó lə sigbə əhrətə ɛnɛn ənɛn, yə nu lə sigbə ɲəɲtá tɔ ɛnɛn. Vòdribà cɔ yəɲunsɛn nɛɛn, yə fɔ zinkpin kídə yé cɛkpakpa gánngán í sə nɛɛn bá nán dù fɔ. ³ Lə ɛranwó domɛn án yə bikpa lə dɛká ɲún sigbə wó wuikpɔ váyi ɛnɛn. V́à əkú yə bikpa kə lə ɲún án ku. Í anyingbanjí nɔntɔwó sɛéé ɛranú wəwə kpácáwó í wó kprɔ ɛrandó. ⁴ Wó lə súb vòdribà ənúkədɔá ɛcɔ yə cɛkpakpa í sə nán ɛran an wó lə súb ɛran cá í yi jí í lə nú bá: "mɛɛn átɛɲɲn lə sigbə ɛran ɛnɛn mán?" "í mɛɛn átɛɲɲ wə àhùà kídə mán". ⁵ Ɔcɔ ənukə əzùgbə ganngán wó donɛn kídə búsú nyɔnwóá sə nán əvan wóqəmɔn nɛɛ bá ná tɛɲún wó yədɔ wrɛtí hòoka cɪvə. ⁶ Í ɛran kə yənu í lə nú búsú nyɔnwó də Mawu ɲú, í dɔòhɛn yəɲkɔ fi inɔnɛn kídə amə kə lə jikoriá. ⁷ Wó sɛéé wó qəmɔn nɛn ɛran bá nánwə àhùà kídə xəsətɔwó nə áduwójí. Ɔgbəxə ɲúsɛn də əhannuwó sɛéé ədúwó, əgbəvónówó, kídə dukónwó. ⁸ Anyigbájítɔwó sɛéé kəwó wón ɲɔ wónkɔ dɛ wéman kələnyín arɛngbɔ kə wówua yə əgbəwɛma mɛn, ɔ cɔ kəkə xixəá yə gɔməndqókɔ mɛnan wó súbɔ. ⁹ Nə ɛtə sənú lə amədási nán sɛéé. ¹⁰ Nɛn aməndqə jə nɛn lələdɛá wóáləədɛ nɛn aməndqə jə bá wóá wui kídə kpacáá wóá wui kídə kpaca. Yə ídɔ í aməxəxə kəwó cɔ wó dɛkiwó sɛéé sə nán Mawuá nán dɔji í wó xəsə ɲká dɛ kpɔtə ɔ. ¹¹ ɲunan yə ɲgbáá ɲkpɔ ɛran bú lə do cɔ anyigbán mən gbɔnɔn. Ɔzò áməvə lə sí sigbə arɛngbóvía tɔ ɛnɛn v́à ələ xonu sigbə vòdribà ɛnɛn. ¹² Í iwó ɛran kələkəlɛtə yə ɲúsən wó sɛéé lə yəɲkuvimɛn, əzín anyingbanjítɔwó jí bá wóá súb ɛran kələkəlɛ tɔa kə yə bikpa kú lə ɲuán. ¹³ Ɔwə àmlima nú wó ɛnə í əzò do cɔ ɲɪŋkorí v́ anyigbánjí lə amənwó ɲkúvímən ¹⁴ kídə jəsi kəwó wó qəmɔn nɔn bá nánwə í to yə nuwəwə wó mən an əbrə anyijítɔwó əbívówó bá wóá wə rɛégbə də ɛran yə nɔnɔmɛn, kə wó dákpaɲún í lə gbəkpɔtə lə əgbədɛá. ¹⁵ Ɔnɛn wóqəmɔn nɛɛ bá nánán gbɔngbɔn ɛran yə rɛégbə nə rɛégbə nátɛɲú xonuxó, í tó inan mənán wóá wuamənwó amən kəwó əgbə bá yəwó ɲkàá dátəgú nɛɛ ɔ. ¹⁶ Azí amə dəsíadəjí, bá wóáxə dəsí dɛvívó, amən cincinwó, hòtɔnɔnwó ayamənwó amənxəxəwó kídə vòvòmənwó sɛéé axə dəsí dɛ wó lə dúnú ɲún nɔmí wónɡónu. ¹⁷ Aməndqəkɛn ɲkàá tɛɲún xɛnɔ nɔmí ásanú nɛn ɛran yə dəsí ɲlɛɲí ɔ. Aməkəɲú ɛran ɲkɔ həhrə-jəsi ləa dɛdɛ yí. ¹⁸ Lə lá í núnyá lə kə. Nə gɔməsəsə lə amədási ná bu ɛran əhəhrəməkɔp ənúkədɔá əgbətə əhəhrəmə yí yə həhrə lə nyíò kàatɔn ámadɛn kídə kakitakpocía dín.

Chapter 14

¹ ɲkpɔ Arínybóvɔ iinɔtə dɛ zíɔn-tójí dɛ kídə amə Sákí kátɔn kídə ewui v́-ənə kəwó ɲu yəɲkɔ lə yédadəɲkɔ lə wó ɲɡónu. ² ɲsegbə dəká cɔ ɲɪŋkoví kəɲi sigbə ɛtə gánngán wó ɛnə kídə ɛcɪkəzə gánngán əgbəke ɲsɛa lə sigbə àkayaxotɔwó lə xə wókayawó ɛnə. ³ Wó lə jí hàyəyáə dáká lə əfɔzikpuia ɲjɔ kídə əgbəəgbə amənəa wó ɲkúmə kídə aməciciawó lə amə sákikátɔn kí dɛ əwui v́-ənə ɲugbáá amə kəwó wóhɛ lə xixəáməa, amədəkin ɲtə jìhà ɔ. ⁴ Amənawo yí nyíáməkəwó ɲxòdɪ wóqəkiwó kídə nyórunwó ɔ ənúkədɔá wólə wóqəkiwó lə dɔndɔn kpáxó wó yí kprɔnɔ aríngbóciá do lə əfisiáfí kə áyia. wóyí wóxɛ cɔ aməwídomə bá wó nányí ɲkɔtə nə mawú kídə aríngbóvía. ⁵ Vixə dəkin ɲlə ənuto nəwə o; wónkpɔ ənubəɲa

dekin la wonu o. ⁶ Ngbə kpɔ Mawu-ɛɛdɔtɔ bu kələ zo la jɪŋkoria sééé, ələ ɔnyɔ nyɔŋgbɪ mavɔ mavɔ a də asi bə yea va donɛ nə anyigbajitɔwo kɪdə dukɔwo əhɛnnu əgbəvɔvowɔ kɪdə əduwo. ⁷ Ɖɔ axa kɪdə əgbəsinsin : " mi vɔn-mawu mi cɔ kpinkpin mə néé, ɔnukədɔa yə kɔjo dɔdɔ gaməa vaɔ. Mi subɔe yə kəwɔ jɪŋkɔri anyigba axu kɪdə ɛtjɪwɔ. ⁸ Mawu-ɛɛdɔtɔ bu kɪdə ɔvəɛtɔ kə kprɛdɔ lə nu bə;" Gəjɛn gəjɛn yi lə nyi babilɔni ganŋgan kə na bə Dukɔwo nu matələ kɪdə dɔndɔn majə majə-əhamu. ⁹ Mawu -ɛɛdɔtɔ bu, ɛtɔn-atɔ kprɔwɔdo kɪdə əgbəganŋgan deka i lə nubə: " nə aməɔ subɔ ɔvan kɪdə yə regbaa yi xɔ jəsi də yɛŋgonu alo yə lɔ nu, ¹⁰ Anu Mawu-ɛɛdan wɔwɔ chaaha -kewoləyɔ bə wannyi i wo dadɛɛ ɛci matɔ matɔ i wosɛŋkɔ də yə danwɔwɔ ɛkɔfuməa aməkə anu aha ilaa woacɔ ezokpə i sɛŋ tunu kɪdə; lə Mawu-ɛɛdɔtɔwo kɪdə Aringbɔvia ŋkumə. ¹¹ Wo vəvə səsə-əzoa yə zuzɔ alə ria yi yi sɛy i mavɔmavɔ mə kəkə sɛyi dɔ́áá. Í ɛzan kɪdə ŋkəkəa gbɔndəmə ŋlə wosi o, ɔran kɪdə regbaa subɔ viwo kɪdə aməkəwɔ xɔ yɛŋkɔ jəsia. ¹² Milə wɔ yɔyɔ la nə amə kɔkɔwo aməkədɔtɔ mawu-əsəawo yi do xɔsə də Yesu jia". ¹³ Nlɛ sɛ əgbədəka cɔ jɪŋkɔri bə " Nɔn ɔnyɔ la: woayra aməkukuwo amə kə wo ku lə axɔtɔamə " "Ɖɛ" gbɔŋgbɔn a i nui " Be woatɛŋu agbɔndɛmɛ cɔ wo dɔwɔwɔ wo mə, ɔnukədɔa wo dɔwɔ wɔwɔ kprɔwɔdo" ¹⁴ Nkpɔ akpɔkpɔ-əje i aməɔdəka kanrɛn de akpɔkpɔ a ji ilə sigbə aməgbəɔ - evi ɔnə. I ɛfɔkuku sikatɔ lə ɛta nɛɛ i əwui ke woyɔvəbɛ kanbilika idadɛɛ lə alɔ mə nɛɛ. ¹⁵ Mawu-ɛɛdɔtɔ bu do lə Mawu-ɛxɔamə i yɔ aməkə karan de akpɔkpɔ wojian kɪdə əgbəsinsin" cɔ tɔ awuikə woyɔhə bə kanbilika na tɔ ɔnuawo coco ɔnukədɔa ɔnuwo dɔdɔ əgamə va do ɔnukədɔa bomə nuwo dɔdɔ gamə va do" ¹⁶ I aməkə karen də akpɔkpɔwɔ jia da yə wui kə woyɔnə bə kanbilika i íran anyigbajɪ nuwo. ¹⁷ Mawu-ɛɛdɔtɔ bu do cɔ mawu-ɛxɔamə lə jɪŋkɔri yə lə kanbilika dɔdaa dɛɛ. ¹⁸ Mawu-ɛɛdɔtɔ bu do cɔ rifin-vɔsoxo kə kprɔŋusin də ɛzɔji. Ələ xonu kɪdə əgbə sinsin nə Mawu-ɛɛdɔtɔ kə si kanbilika dadaa " Da tɔ kanbilika nə na cɔ aha kə wo yɔ nə bə wannya-yetikpowo ɔnukədɔa yə kucɛn cɛn kə woyɔnə bə rinzin-a ci " ¹⁹ Mawu-ɛɛdɔtɔ da yə kanbilika də anyigbajɪ i can atikucɛn rinzin-a i icɛ sɛŋdanŋkpui də Mawu-ɛɛdanwɔwɔ- ɔnufɔŋxo ganŋgan mə. ²⁰ Wo fannya wannyi - ɛcɛncɛn kɪdə afɔ lə əduangbə. I əhɔ do lə wannyi fɔnnua mə kəkə va do ɛsɔwɔ gakpɔ kəŋɔnɔ ŋɔtimə nəwoa gbɔ, lə jijia kiloməta 1600

Chapter 15

¹ I ŋkpɔ jəsi ganŋgan jɪŋu dəka lə jɪŋkɔri Mawu-ɛɛdɔtɔwo amadrə lə ədɔvɔɛn amadrə kpɔtikpɔtia mə de asi ɔnurəɔɔa tɔwoji woadə Mawu-ɛɛdanwɔwɔ a disa. ² Ngbəkpɔ ɔnudəka ilə sigbə axu-ɔnə ikɔ kəkə ɔatəŋ kpɔŋjɔnuu tomədo sigbə məkɔpmi kə wokponəŋunu donə lə məa ɔnə i ɛzo dɔdɔ aməkəwɔ sééé kpɔ jɪɔɔu cɔ ɔran kələkələ tɔa siməa i kpɔjɪɔu cɔ regba ca siməa kɪdə axɔŋta-həhrə kə sɔ kɪdə yɛŋkɔ a wo inawo jətədə ɔnua jɪdɛ wolə asurə kə Mawu sɛŋnawo a mə də asi. ³ Wo lə ji mose Mawu-ɛɛdɔtɔvɔ ɔha kɪdə arigbɔri-əha, " Tɔ dɔwɔ ganŋgan i jɪŋu! Oo axɔtɔ Mawu ŋusinwo sééé. Tɔ mɔwɔ nyɔ igbə nyi adodó, Dukɔwo fɔ. ⁴ Oo axɔtɔ méé lɛ yi ŋka sinə o ma? I na cɔ kpəkɔpəmə nə tɔŋkɔ maaéa ? ɔnukədɔa wodəkin dɔdɔyɪ lə kəkɔ; Nkɔwɔ sééé ava subɔwɔ ɔnukədɔa wodəɔtɔ dɔnyɔŋgbia disa". ⁵ Lə inangbəa ŋkpɔ, toxo kəkɔ sééé inyɪ dasədidi-ɛxɔ lə huhuɔ lə jɪŋkovi. ⁶ Mawu-ɛɛdɔtɔ amadrə kəwɔ lə ədɔvɔɛn də asidɛa do cɔ ɛxɔ-kɔkɔamə wodo awuyɛ futa futa kələ dazoa; yi cɔ sika-rinji branu isɛŋ bra aaxɔtanu. ⁷ ɔnu-agbəagbə amənəa doməɔtɔ deka cɔ sika-əkɔfu amadrə i sɛŋna Mawu-ɛɛdɔtɔ amadrəawo. Kɔfuawo dɔ tɛtɛtɛ kɪdə Mawu-ɛɛdanwɔwɔ, amə kələ agbə sɛnyɪ mavɔmavɔ məa ədɔwɔ dɛɛ. ⁸ Mawu-ekpəkɔpə-əzuzɔ dɔ mawu-əxɔa kɪdə yəŋusin amədəxin ŋkatəŋu dɔmə nə ədɔvɔɛn amadrəawo kɪdə mawu ɛɛdɔtɔ amadrə a avayɪ gbɔxɔ.

Chapter 16

¹ Nsə əgbə sinŋu sinŋu də ka cɔ toxo kəkɔɛ à lə nunə Mawu ɛɛdɔtɔ amadrəawo << mi yi ivɛ dɔri Mawu edan wɔwɔ ɛkɔfua kɔdə anyigbajɪ>> ² Mawu ɛɛdɔtɔ kələ kələ tɔ zɔnyɪŋkɔ i dɔ vi yə kɔfua də anyigbajɪ, i ədɔkə woyɔnə bə asakpa ayəmə kə xɔnə gotosééé na mə ivənə aməkəkəa kɔdə Aməkəwɔ ŋu ɔvan ɛjəsi lə a ŋu i wosubɔ nə yə rəgbəa. ³ Mawu ɛɛdɔtɔ ɔvəɛtɔ ca dɔri yə kɔfu kɔdə axumə i axumə ci a trɔzu sigbə aməkukuwo hu ɔnə i ɔnu agbə agbə nələ axuaməwɔ ku. ⁴ Mawu ɛɛdɔtɔ ɛtɔn-atɔ dɔri yə kɔfu ɛtɔwɔ kɪdə dɔtɔwomə i wotrɔzu əhu. ⁵ Nsə ɛciawo Mawu ɛɛdɔtɔ Amədodo. kɪdə amə kələ kɪdə aməkə nevayɪ a aməkɔnɔɛ i ɔnyɪ lə kɔjo kə ədɔa. ⁶ ɔnukədɔa wokɔ tɔ aməkɔkɔwɔ hu də anyigba kɪdə tɔ ɔnyɔnɔdɔtɔwɔ, ɔnəwɔ tɔ hu bə woanu, ɔnukəjə nəwo ɔnə. ⁷ Nsə vɔsaxoa lə nu bə << ɛɛn Axɔtɔ ŋusinwo sééé tɔ kojododo nyɪ nyɔdodo i lə nyɔŋgbɪ. ⁸ Mawu ɛɛdɔtɔ ɔnəɛtɔ kɔyə kɔfua kɔdə nyɪdɔ nyɪ i wo də mɔ nə bə na fɔn aməwɔ kɪdə ɛzo. Aməwɔ fɔn lə afɛnfɛn ji hu dəka mə. ⁹ I wo dohen Mawu ɛŋkɔ yə kə do ŋusin də dɔvɔina ji wo ŋlɛ trɔ lə wo jɪwɔ mə o alo acɔ kpəkɔpəmə nɛɛ o. ¹⁰ Mawu ɛɛdɔtɔ amatɔn-atɔ dɔri yə kɔfi a kɔdə ɔvan-yə fɔdɔxɔa ji i xə fɔdɔxɔa trɔzu əzubru. wodu wodəwɔ lə vəvəsəsəawo ta. ¹¹ Wo dohen jɪŋkɔri ə Mawu lə wo vəvə səsə a wota kɪdə goto ɔsakpa kə lə vəwoa. i wogbə kpɔtɔ i lə sinjima bə yə wo ŋ ka trɔ jima o. cɔ ɔnu kə wo ləwɔ gbɔ o. ¹² Mawu ɛɛdɔtɔ amadin-atɔ dɔri yə kɔfua də ɛtɔ ganŋgan mə ɛtɔ kə woyɔnə bə əfrátia kɪdə yə lɔ zinwo xuisééé kɪdə susu bə woa lə jra ɔmɔdo dɛ nə ɛfɔ kəwɔ cɔ ɛwɔzinxɔ gbɔnəa. ¹³ Nkpɔ gbɔŋgbɔnɔvɔn aməɔtɔn wo lə sigbə akpɔ lɔ wo ɔnə lə do cɔ vɔdriɔa ɔnumə kɪdə ɔran, kɪdə vixɔ nyɔnɔdɔtɔwɔ. ¹⁴ ɔnukədɔa woyɪ nyɪ gbɔŋgbɔn vɔinwo gbɔŋgbɔn kəwɔ lə wɔ jə si jɪŋu wo wo do nə yi nə xixəamə fɔ wo gbɔ kɪdə susu bə yəwɔ alə bɔwɔ nə Mawu ŋusin mosééé tɔ ŋnənə ganŋgan-əhuawɔwɔ a. ¹⁵ <<ŋgbɔnɔ sigbə nə frafi tɔ ɔnə woayra amənə ləŋuɔɔ i ləbɛ nə yəwuwoɔdɛ nyɔŋgbɪ bə ŋka va zɔn amana nə woa va kpɔ yə ŋkpɪn o>> ¹⁶ Í wo sééé wobɔ də fi woyɔnə lə hebrigbəmə bə harmagedon. ¹⁷ Mawu-ɛɛdɔtɔ adrəɛtɔ kɔ yə kɔfu də ayəmə cɔ ɛxɔamə kɪdə fɔdɔxɔa əgbəsɪnŋu dəka do cɔ mə i lə nubə << wo wɛɛ ɛ jrɔ>> ¹⁸ Ci kəzowɔ ɛcidəgbəwɔ ci kəzɔɔdan n kɪdə anyigbahuhu ji hu, anyigbahuhu ganŋgan kə ŋjɔkpɔ lə anyigbajɪ o cɔ kəkə gakə mə kə agbəɔtɔ viwo jə xixəa gɔmə anyigbahuhu ila ganŋgan. ¹⁹ I əduganŋgan ma də toxo aməɔ dukɔwɔ əɔu ganŋganwo amu i Mawu dɔŋu Babilɔ ni a ganŋgan i icɔ yə danwɔwɔ ɛnɔfia i ku wannyiɔdɛ nə

ədua nə woa nu.²⁰ I axukpojiwo si i ətowo ca wongbə kpəwo o.²¹ Ci kpə ganngan daka kə kpə sigbə talanto ənəa ja co jin kori dā amə wo ji i wo lə donu Mawu lə vəvə səsə kə va wo jia ta. ənunəɖəa wo vəvəsəsəa sugbɔɖodo.

Chapter 17

¹ Mawu enjedotɔ amadrəawo doməɔ daka kəsi kɔfu amadrəawo lə a gbotəbɔnə va<< va nə ma cɔ Matələɔ ganngan əfɔbubua disa nəo yə kə kanren də əci sugbɔ wo ji. ² Yə kə na bə anyigbajitɔwo fiɔwo wɔɖɔndɔn majəmajəi anyigbatɔwo mu yə Matələ kələ nyi dɔndɔn majəmajə aəha>>. ³ Mawu-enjedotɔa kikəŋə lə gbɔngbɔn mə isen yi zogbə i nkɔɔ nyɔrun dənə kanren də ərən daka ji ətə amadrə kiɖə əzo aməwo lə si əhendodo nkɔ sugbɔ ləŋu. ⁴ Nyɔrua do awu xɔho jɛɛn daka i ico sika isəŋə do acɔn kiɖə əkpəxɔhowo kiɖə jonu. ələ sika kɔfu də alomə ɖe i kɔfuadɔ kiɖə ənunyɔhuwo kiɖə ənu makɔmakɔ kələ nyi yə dɔndɔn majəmajə wo. ⁵ Wo nɔɔ nɔɔ wurawura də yəŋgonu kə yə gɔmɔɖəɖə lə nyi bə << Babilɔni ganngan, Dɔndɔn-majəmajə wo ənana kiɖə anyigbaji ənu nyɔŋu ənana.>> ⁶ Nkɔɔ bə nyɔrun-a nu xɔsətəwo hu mu kiɖə aməkəwo wo wu lə yesu əkpəkprɔ do mēa əhu kə nkɔɔɛa nkaka lə daki nyəmə. ⁷ Vɔa Mawu enjedotɔa lə nu bə: < yi əcaka lə dā kiwo mə maa? ma ɖə nyɔrua gɔmə nəo kiɖə ərən kə kikə nəa. ərən do ətə amadrə kiɖə əzo aməwoa. ⁸ Əvan kə əkpɔa əncvayi kpɔ vɔa nfiə ngbə lə agbəo vɔa ələ dodo co agado a mə əmɔ ji i gbəsɛnyi jia ayi cɔɔn mə Anyigbaji tɔwo kəwo won nɔɔn wonkɔ də agbəhoma mēa co kəkə xixəa gɔməjəjəa akpaca wo bə ərən lə ɖe, i ngbə lə o. vɔa ələ mɔji ɖe bə yəatrɔɔgbɔ. ⁹ Əla hian gɔməsəsə kiɖə nɔnunyanya, ətə amadrəawo lə nyi ətə amadrə kəji nyɔrua kanrendo. ¹⁰ I əfi amadrə ca lə. əfi amatɔn gəjen i ɖəka lə ɖe vɔa əvətɔa nva xado o. nə ava vaa nkaka va nə diŋdin o. ¹¹ Əran kə nɔ agbə vayi ingbələa o. yəŋta nyi əfi amənyiɔtɔ vɔa yə ca nyi əfi amadrəawo doməɔ daka i idotɔ cɔɔɔn mɔ ji. ¹² Əzo aməwo nə əkpɔa wo lə nyi əfi aməwo lə nyi aməkəwo nkɔ əfiɔduxo hadəo. vɔa wo na wo əfi əcə kpakpa nə gaxoxo daka kiɖə əvran. ¹³ Amaawo sééé a susudəka i lə wosi i wocɔ wonjusen kiɖə wo cekpakpa səŋna ərən. ¹⁴ Woa wə ahua kiɖə Aringbɔvia. vɔa Aringbɔvia aduwoji ənunəɖəa yə nyi Axotɔwo ji Axotɔ kiɖə əfi woji fi Aməkəwo anəkɔɖəa wo anyi amə yɔyɔ wo kiɖə amə cancanwo kiɖə aməwɔnu to how. ¹⁵ Mawu enjedotɔa lə nuŋ bə << əci kəwo əkpɔa wo donɖoməi matələɔtɔa nan nərən do lə nyi du kəsugbɔ kə wonkəta hrə o kiɖə əduwo kiɖə əgbəwo. ¹⁶ Əzoaməwo kə əkpɔa kiɖə ərən wonnəɔn matələ tɔawo. woagben kəkə idisa yə ma mə woadu yə ran i tɔzo yə amətia sééé. ¹⁷ Ənukəɖəa Mawu zanwo ico susu ila ɖə wə jimə bə woa woyəə dodowoji i wosééé woawɔ sɔsɔ daka ənu. nə woa cɔ wo fiɔɖuxo isəŋna ərən kəkə va na ganəmə kə Mawu ənyɔ na vamə. ¹⁸ Nyɔru kə əkpɔa lə nyi əduganngan kələɖu anyigbaji fi wo sééé ji.

Chapter 18

¹ Lə inaws ngbəa, yxpə mawu-eyedots bu nə lə di co jiyi acenpanpa ganngan ləsi i yənyti kəkəxə xɔ anyigbaji sééé. ² Ndo axasinsin bə: ədo axasinsin bə:əgəjin babilɔni ganngan. Ətrɔzu nɔxɔ nə gbɔngbɔnɔvɔinwo kide nɔxɔ nə xɔvi makɔɔma xɔwo kə wo won nɔ. ³ Ənɔɔn dukɔwo ,sééé wonu dɔndɔn majəmajə-əhaa mu anyigbaji ərɔɔwo wo wə matələ kide anyibaji əɔwo kpɔ əho lə wo-najəjəmadɔ ta wo - wonjusen mə. ⁴ Lə inaygbəa nɔsə əgbəka ico jiyon i lə nubə tii dukɔ mido lə wo dom bə dɔvcen domən domə nkava lə mio. ⁵ Wo nuvɔinwo lə riawodəkioji kéké va jin nari i mawu doyu wodo nycyua woji. ⁶ Mido ənunə iwɔkidə aməwo à toxonə wo adɔ ənuba kəwo iwɔa taxo əvənə lə kɔe kə ica kə isəŋna aməwoa mica ka-ε nə-əca yəɔ na nyi toxo əvə. ⁷ Gəkəməkə ilə duəgbə ilə kódekia dəjio yəɔtəhódɔ tutu tu i jə bé i fənxcoé ənuxədoə élénú ləyé jimə bə nkənnin sigbə əfi-si nyənyini kpó suno nyə sə sɛma gbədəo. ⁸ Yə yidəyi nkəxə dəəji yi yə wə biəwə axotɔ mawu a nɔsintɔ i inyi yəyi dokojo kide. ⁹ Anyibaji fiɔwɔ wə dɔdɔn majə majia yi mòmà yé vivisəsə dodoa kide wosééé wə yə fan à vin i wə fanuoé nə wə kpɔ yə bibi-əzyzɔ. ¹⁰ Wə nɔ diŋdin toxo bə babaa bəbàa nə əduganyanəa gaxoxodəkam tɔ tohenhen vado. ¹¹ I anyigbaji tɔ fisatɔwo əfanvi ifanxoc nəwo éwokə dɔa amədə kin ngbə lə xɔ yə nuwo o. ¹² Sika-əfisawɔ əho əkpəxɔhɔ yonúwo avɔye-futitiy əvɔnxɔhɔ kə bingbələ xɔ atihɔn vovovowɔ o wóngbə xɔ ənu dəsɔdɔ kə wɔcɔ ərəndu isəŋ wə o kide ənukəwɔ wɔcɔ atixɔhɔ isəywo kide kə wə wə cɔ əgəgbələ wo cə isəŋwəa kide kəwɔ wɔcɔ əkpəxɔhɔ isəŋwə. ¹³ Wóngbə xɔ atikəwɔ seywɔnə cəru i wəyɔnə bɔci ó à kide ənùhɔnhɔn xə wósəŋə xɔnə də ama mə awɔ kide cəru, amisi nde rinfi kide wannɔji kide aməxəxəwə ki də aməgbətɔwɔ kpɔn ənùina wo sééé à ,wóngbə lə xɔwɔ o. ¹⁴ Atikù cencən xə jronəwəwə lə dinydinxo nəɔ tɔ aci núwɔ kide vivisə sə wonbu lə gbəwo nkagbə kpɔ wé gbədə o. ¹⁵ Amənə dɔə ajɔlɔwɔ i wopɔnə əho to-əjia anɔtə lə azɔgə lə vəvəsə sinyú kə lə va-əji ta iwo à lə fanvi ilə fankoe nide axadə. ¹⁶ woanu bə:bàbà!bàbà! nə əduganyanə kəcɔ əvɔnye avɔxɔ ho amu biabia kə wɔdɔ aci nə kide cikàa. ¹⁷ Lə gəxɔxɔ dəkə mēa ənuhoa wə sééé ədànhə, ətɔtɔwo kide tɔjihuməkəlatɔwo kide tɔjidɔwo tɔ wə sééé wɔnɔ əɔgɔdɔ. ¹⁸ Kə wɔlə kpɔ yə zɔtutua wə wə lə do əxə wɔlə nubə dukɔ yi sɔ kide ədugangan ilə ma. ¹⁹ Wɔlə əkɔ kɔdə wɔdəkəiwoji bəbà bəbà! nə əduganngan kə aməkə wə tɔjiu lə wə si wé i kpɔhɔ tɔ ənukəɔ lə gaxoxox daka mēa wogbaen sééé. ²⁰ Ayənətemi də yəju jin kori mī aməkəwɔ wə amədɔdɔ wə kido nyɔnɔdɔ tɔwo dɔdɔ və əji. ²¹ Mawu -enjadɔtɔ sinyudəna cɔ əkpə kələ sigbə kalitukpə ənə sɛŋdanngə də axumə ilə nú bə:nənə tutuyi babilɔni dugan woacə isəŋu danngkuiyi gumə iwey nagbə kpɔ kpɔ agbədɔdɔ o. ²² Adurxotɔwɔ-əgbə didi hajitɔwo gusekutɔwo sééé ykə gbé wə wə dɔ lə wòmə o woyngbə kpɔ kalitukpə éxə didi dekin ykəagbə di lə məwɔ. ²³ Kandegban əxɔxɔ nkajbə lə məwɔ o woyuə gbə lə sə njucudəɔtɔ alo nyɔrun dəɔtə əgbə ləwomə ənukəɔdɔ tɔ jɔdɔa i lə nyi anyigb kiovi dũksnwɔ doxəxəmə. ²⁴ Lə wòmə a mawu-ənyɔnɔ tɔ vide xɔsətɔ wokpwo kide amənəwɔ sééé wowu ləanyingban wowokpɔwɔ.

Chapter 19

¹ Lə inawongbəa nɛ sə ənuɖəna əgbəɖiɖiɖi sigbə aməsɔgbɔganngan o nu bə << Alleluia xɔxɔ kpinkpinmə kiɖə an jiwo nɛsin lə nyi miá Mawutɔ. ² Yə kojódóɖó nyi adodo ntántá ɛrnukədɔ́á ədòkojo nə nyɔrun mateletɔ ganngan xodu xixéa kiɖə yə dɔndɔn majə majə o. Ebichrɔn nə yə dɔcɔviwɔ hu kə yənta dɔkɔnngiá>> ³ Egbə xonu zəvəatɔ << Azuzɔ alə sɔ cò əji isəji mavɔamavɔ mə>> ⁴ Aməcici əwui-vɔ-ənə a woa kiɖə ənu agbəagbə amənəawo. ⁵ I əgbə də ka do cò əfiɖuxó ilə nú bə << mi káfú miá Mawu miawó sééé kə nyi yə dɔ cɔviá wó kə vɔnnə nea cò Aməciciwó ji kəkə va dəviwóji>> ⁶ Ise yijíá nɛsə əgbə dəká kələ sigbə amə sugbɔ wó əgbə ənə sigbə ətɔhuí gannganwó gbə ənə sigbə əcikəzo gángán əgbədidi ənə lə núbə << Alleluia ! ənukədɔ́a Axótɔ à lə dù fiɔ Mawu kə lə dufiɔ də ənuwó sééé ji. ⁷ Míkɔɔjiɔ nə ayənə témi mi cɔ kpəkɔpəmə nɛe ənukədɔ́a Mawu ɛrigbɔvia nyɔrun dɔdəə nkəkəa vɔɖó i ásia jra dəkiaɖó dɛ vɔ. ⁸ Wo dɛ mə nɛe bə nədò awu yepənpəj kələ duzó i kɔ nyɔngbla. (ənukədɔ́a avɔyətitiá lə nyi yə mə kəkɔwo-dɔ kəwɔwɔawo) ⁹ Mawu ɛɛdótɔ lə núne bə. << nɔ ənyolá dɛ əta nyuitɔwo inyi aməkə wokpə va Aringbɔvia nyɔrun dɔxo əzan mə>> Egbə nuɛə bə: << iláwó lə nyi Mawu ənyɔ dódówó>>. ¹⁰ Njəkoro də yəkɔmə bə masubɔe vɔa ənu bə:<< kawɔnə gbəɖə o! nɛny nɔviwo doməɔ də ka kiɖə hadɔwɔtɔ kə lə yesu ədasedidi mə də asi dɛa i nɛny subɔ Mawu ənukədɔ́a yesu dasediɖi i lə nyi ənyɔnnuɖe gbɔngbɔn.>> ¹¹ Igbəseyijíá nkɔɔ jɛnkori hude i nkɔɔ əsɔyə amə via ji de woyɔne bə nudodo wɔtɔ kiɖə amə dodó to yə nu to ho wɔwɔ mə i isenwɔnə ahua. ¹² Yənkuvíwó lə sigbə əzo ədanwɔ ənə i yə ta jia əfiɔkúkú sugbɔwo lə yə ta dɛ. wó nɔnɔ dɛka də ji kə amə də hin nɛsə yəgəmə o nəgbə. yənta dɔdə yi sə yəgəmə. ¹³ Ədo awú gbɛlɛ dɛka kə wosenə xodə əhumə kə yənkɔtɔ Mawu ənyɔ. ¹⁴ I Ahua sɔjawo kəwo lə ji nkovia ləkɔɔɛdó kiɖə əsɔyəwó yi de awuyəti iko. ¹⁵ Əwui əhu dada toxovə do cɔ yə numə kə asə mudubɔdəəduj uwo i adufiɔ də wo ji kiɖə gatikpɔ. I afannya wannyi əcincina lə Mawu nɛsinwɔ séééɔ ədonwɔwɔ mə dɛ wan nyi əgbə nɛ. ¹⁶ Wɔnɔɔdə ye wu kə idodəa kiɖə yə eta ji bə << əfiɔwoji əfiɔ kiɖə Axótɔ wó ji Axótɔ>> ¹⁷ Nkɔɔ Mawu ɛɛdótɔ dəká inɔtə də yidɔn mə dɛ i lə dɔáxá sinsin nə xəvi kəwɔ lə zoo lə jɛn koria << mivá mibɔ də toxó dɛhə nə mí á du Mawu əzan ganngan. ¹⁸ Mivá du əfiɔwo-ran kiɖə Ahua nkɔ nɔtɔwó ran kiɖə aməsinɔuwə-ran kiɖə əsɔwɔ-ran kiɖə amə kə riá əjiawó ran kiɖə aməndəkiasíwó vi aməxəxɔ wə ɛran dəviwó kiɖə aməciciwɔ séé>>. ¹⁹ Nkɔɔ ɛran kiɖə anyigbajɔfiɔwio kiɖə wó sɔjawó wo vɛ bɔdɛ bə yəwó áwɔ ahua kiɖə aməkə kanren də əsɔjiɖéá. kiɖə yə sɔjawó. ²⁰ Wo lə ɛran kiɖə vixonyɔnuɖetɔ kə wɔ dəsiwó lə yənkúvímə. əcɔ dəsiawo isɛj brə aməkəwó xɔ ɛran jəsia yi subɔ yə rəgba wo cɔ woa məvəa i sɛj danɛkpui də zótánkú kə lə bi kiɖə adaán mə. ²¹ Wo wu aməkɔtiá kiɖə əwui kələ aməkə karen də əsɔa jia simə a. xəviwɔ sééé du wó ran.

Chapter 20

¹ Sənyijíá nkɔɔ Mawu-ɛɛdótɔ dɛka lə ɖicɔ jɛnkori i àgàdoganngan cávi ləsi kiɖə gakan kənóyónə bə kòsòkòsɔ ganngan dɛka lə yəlbə dɛ. ² Ələ vɔdribə, ədanxóxó kəwóyónə futɔ kiɖə Satanə ələətu nə əxo brátón. ³ Əcɔe isɛndanɛkpui də agadoganngan mə i tui igre itú ənu dənɔ gbɔ o, kiɖə súsú bə nkagbə brə dukówó o. Kəkə va na əxo braton náváyí gbɔxo lə inangbəa əjə bə woatui de nə gamə hɔdɛka. ⁴ Í seyijíá nkɔɔ əfiɔɖuxówó aməkəkaren də wojia, wo yi wó ná nɛsə bə wó ná dókojɔ nkɔɔ aməkəwó wó cotanəwó lə Yesu-əɖasedidi kiɖə Mawu-ənyɔta wo kpɔri wónsúbɔ ɛran aló yə rəgba o, i wógbə dəsi xɔxɔ də wónɔgónu alo wó lɔta. Wótrɔgbəagbə í dufiɔ kiɖə Kristo əxo brátón. ⁵ Aməkuku kpɔtiawó nka fɔn o kəkə vá dasinə əxo brátón náváyí kəngbɔxó. Yəyi lənyi citɔɔcici kəlákələɔ. ⁶ Yɔyɔɔtɔ kiɖə kəkəɔtɔ yi lə nyi aməkə akpɔ gomə lə citɔ cici kəlákələ tɔa mə, əkú əvəatɔ nɛgbə kpɔ nɛsin dəwóji o wóanyi Mawu-əvɔsátɔ kiɖə Kristo tɔ i woá du fiɔ kiɖə nə əxo brátón. ⁷ Lə əxo brátán, vɔvɔməa wóá də Sátana do ləgəkpámə. ⁸ Adova ívə brə dukówó lə anyigban zògo, bə wóábɔ aməwó nə əhuá wɔwɔ. Wóá sugbɔ sigbə axutakó ənə. ⁹ Woa ria anyigba əgbajaxóá yiko i vɛ xoxɔrə aməkəkəwó gbəɖɔ toxóɔnɔn a. Vɔa əzo aɖicɔ jɛnkori ávəbíwó. ¹⁰ Futɔ kə brəwóá wóáɔcɛ də əzoə mə kiɖə ekpɔzoamə fi wócɔ ɛran kiɖə vixonyɔnuɖé tɔá danɛkpui dɔá. Wóá səvəvə əzan kiɖə nkəkə kəkə sənyi mavɔ mavɔ mə. ¹¹ Iseyijíá nkɔɔ əfiɔɖuxo-əyə dɛka i nkɔɔ aməkə kanren dəji dɛá. Anyigba kiɖə əji siyi dɛndin toxo lə yənkumə vɔa toxó də ken nɛ wósi nə wóá yí o. ¹² Nkɔɔ aməkúkúwó aməgánwó kiɖə dɛəviwó jətə də əfiɔzikpia nkɔ, i wóhun wémə bú kələ nyi agbəwoma woɖo kojó nə amə kúkúwó kiɖə ənukə wó nɔɔdə wómá məa kiɖə agbəkə wónɔ vayia. ¹³ Axu də yəmə kúkúwó dida əkú kiɖə əkú-əxo ca cɔ wo mə kúkú kələ wógbəa i sɛj ná wóɖó kojó nə aməkúkúwó lə ənukəwó wɔ váyíwó mə. ¹⁴ Əkú kiɖə əkuxo wocɔwo isɛj danɛkpui dɛ əzo kpóamə i la yí lə nyi əku əvəatɔ əzokpóamə. ¹⁵ Aməɖəsiadə kə wónkɔɔ yənkə lə agbəwoma məa woacɔe i sɛj danɛkpui də əzòə mə.

Chapter 21

¹ I nkɔɔ jɛnkovi yəyáə kiɖə anyigbá yəyə ənukədɔ́á jɛnkovi kiɖə anyigba kəlákələ váyi i àxu cá nɛgbəvə lə o. ² Nkɔɔ ədukəkəe a, Yerusalemə yəyəa kələ di cɔá jɛnkovia cò Mawu gbɔ wójɔɔɔnə sigbə nɛgbəɔtɔ kəwó ləci nə acúá ənə. ³ Í nɛsə əgbə gánngán dəká cò fiɔ zikpuia gbɔ, lə nú bə «kpɔ ! Mawu ənɔxo lə aməwó domə i anɔkiwo, woanyi yə dukɔ yi Mawun tá áno kídəwó yi anyi wó Mawu. ⁴ Atútu àɖəci dəsiadə dɛ lə wónkuvimə i amə nkagbəkú o alo ayaɖuɖu avin fanfan vəvəsəse nkagbəle o, ənuxóxó váyi» ⁵ Aməkə karin də əfiɔ zikpuia jia lə nú bə: «kpɔ, nɔwə ənuwó sééé yéyé» I inu bə: «nɔn ənulawó dɛ enuwəɖá ənyɔlávó nyi ənyɔntántá kiɖə ənyɔdodo» ⁶ ənún bə: «owɔ ənulawó ! ənyəyi nyi Alufa kídə oməga gəməjə kídə vɔxóá. Aməkə əciko lə tiin a máná cii afəɔ i ànu cɔ agbəcijɔxo. ⁷ Aməkə adujia ádu ənulá əcino i ma nyi yə Mawu yi a anyi əvinyə. ⁸ Vɔa vɔnɔvɔnnɔntɔwó kiɖə nudodomawɔtɔwó, ənunyɔnuwɔtɔwó, aməwutɔwɔ, matələwɔtɔwɔ, afankatɔwɔ, vodu subɔtɔwó kiɖə vixóɔtɔwó sééé wotóho yi lə nyi azotan bibi-əkpoamə kəmə vəvəsəsə nəna yi lənyí əku əvəatɔ» ⁹ Mawu ɛɛdótɔ amadrəáwó doməɔ dəká vá əgbɔnyə aməkə sí kəkə amadrəáwó lə kəwó dɔdɛ kiɖə əkuwámə kpɔtiawó, i

inúbé: «va læ là ná mács nyorun acúðetá i sán disa náo, Aringbóvia-əsi»¹⁰ I ikikén læ gbəgbəmə í sányi étó kókó kə gaānngān jī í ico èdù kəkəe í sán dí sán, yəruzalemə kədi có jínkovía có Mawugbo.¹¹ yəruzalemə kənu Mawu əkpəkəpənə læ kókómə læ sigbə əkpəxəhó ənə í læ sigbə əkpə kə wóyónə bə Kristal i yə nyonyomə læ bæ yea nɔ sigb əyaspisə kpə ənə.¹² əgrikpá gánngán læsi kə kó yijí kákə i əhən wuivə iləsi kidə Mawu əjedótó wuivə ilə əhən awómə. Wónɔn Israyeli viwo hinnu wuiveawó nkəwó də əhən wuivəáwó nɔ.¹³ Əhən aməton læ əwozinxó i əhən aməton læ ətarigbá i əhən aməton læ əfərigbá i əhən aməton læ əwojəxo.¹⁴ Gomədokpə wuivə ilə nə ədua əgrikpa í wónɔn aringbóvi mədədo wuivəa wó nkó də wónɔ.¹⁵ Aməkə xonu kidəngə læ cikati, kewo senjijə nə ənu a də asi də, naasen jijə əhən awó kidə yə grikpoa.¹⁶ ədua əkəkəmə læ joa oe amənəji əjjə ədua kidə yəjjətia yədinnginmə læ sigbə yəkəkəmə ənə ələ nyi stadio kawui-bratən toxo wuivə.¹⁷ əjjə ədua əgrikpə yi ilənyi abəklugui kavətakpo kidə hoka cí ənə, læ aməgbəto əjjəka kə læ Mawu əjedótó siməa.¹⁸ əgrikpawó lənyi yaspisə-kpə i ədua nyi siká kəkəe ilə sigbə kófu kəkəe ənə.¹⁹ əgria gəmədókəpəáwó sééé nyi sika əkpə novovo xəhəwó. Kələkələto læ nyi yaspisə əvəatá læ nyi safirə ətən-atə læ agati amənəatá læ nyi əməvodi.²⁰ Aməton-atə læ nyi sardonikə adan-atə læ nyi sardoanə amadrəatə læ nyi krizolitə amənyiatə læ nyi berilə amasidəkəatə læ nyi topazə, ewəatə læ nyi krizoprazo wuidəkəatə læ nyi yasintə wuivəatə a læ nyi aməristə,²¹ əhən wuivəáwó læ nyi əkpəxəho əyətiti wuivə, wócə əkpəxəho dəkə isəngə əhən dəkə, i əmó kə yi əduaməawó læ nyi ciká ntántə sigbə məkəpónni kəmə wókəpónə ənu tónəmədonə ənə.²² Nyənkəpə subəsubə-exə dəkín læ duamə o ənukədó Axótə Mawu nɔsínwó sééé tó kidə Aringbóvia yi nyi yə subəsubə-exə.²³ ədu nɔhəgbə biə nyidən-əkəkə alo wrəti ekəkə o. ənukədó Mawu əkpəkəpə nta hə kəkəna əduamə. I yə aringbóvia inyí yə kakati.²⁴ Dukəwó azən læ əduakəkəmə anyigbajə-əfəwó wóác wó nu nyəngbiwó í sán vā dādə əmə.²⁵ Yə hən wó nkətu gbədə læ nkəkəmə o, i əzan ca nkəgbədə o.²⁶ Wóá có wonú dodó wó ənunya kpəkəpəwó co dukəwó mə i vā sán dādə nena.²⁷ ənumakəməkə dəkín nkədo nena gbədə o. Aməkəwó wə nkəpənuwó kidə vixotəwó dəkín nka yi lena o. Vəa aməkəwó wonɔn wonkəwó də əgbəwómə kələ nyi aringbóviatə dādəyi á qó duamə.

Chapter 22

¹ Lə inangbəa Mawu əjedótó á və disá agbəci ətənjə əkənyəngbi sigbə kristalo ənə ələ ca có mawu əfəzikpui a kidə aringbəa gbə.² Ələca tó əmó kələ ədua dondomə mə. Lə ətəa əkpə dəsidiəjia agbəti ləwó mə, iwócən nə atikú cécé novovo wuivə. Wócən nə læ wrəti dəsidiə mə. Atia yə mmakawó anyi dɔyɔ gbə nə dukəwó.³ Nudodo nkəgbə læ o. Mawu kidə aringbóvia fioduxoa anə əduamə i yə dəcóvi súbə.⁴ Wóákpə yənkúmə yi yənkó anə wónɔnɔ.⁵ Əzan nkəgbədó, wónka kian kandəngan əkəkə o, alo nyidən kəkə o, ənukədó áxótə Mawu anyikəkə nəwó. Wóá dufio có mavómə i sányi mavómə.⁶ Mawu əjedótó læ nunya bə «ənyəlávó nyi ənyəntántə kidə ənyədodó. Axótə, gbəngbənwo Mawu ənyənúdétó dɔ yə Mawu əjedótó didá bə nává disá ənukə kavəjə læ madiɔɔn mə nə yə dəcóvíwó»⁷ Kpə, ngbənɔ ! wóáyrá aməkə ádotó ənyə kələ nyi nyonudé læ wəma ilaməa»⁸ Ənyə Yohana i nyiá aməkə sə ənyə i kpə ənu ilawóa. Kə nɔdoto íkpəwó á, nɔdətagu də Mawu əjedótəwó fə gbə bə ma subəwó Mwau əjedótə kə disa ənulávó nɔ.⁹ ənuɔnbə: «kawənəo ! nyi dəcóviwó kidə nɔvi kəwó nyi nyonudetəwó kidə aməkəwó læ womala mənəwó mə deasia wóxəwó domətó dəkə yi nyi. Dətagu nə Mawu dādə əsu»¹⁰ Ənuɔnbə: «nyənkə trə-ənu də nyonunudeáwó nɔ nɔ læ womalaməo ənukədə gamə læ təbɔ.¹¹ Amə kənyi amə mawə ənudodowó a wó na kpəto ilə ənúdodómawə mawə a ji. Aməkə læ wənu xodixodíá ná nɔji læ yəqixoxo a mə. Aməkə læ wənudodo á nayiji iləwə ənudodó amə læ kəkəe a nayiji ilə kəkəe qə»¹² «Kpə ngbənɔ læ madiɔɔn mə. tiin tohəqódó nə aməwó læ asínyə gbənɔ bə mə vā dó ətohó nə aməsiamə læ yədú kə iwəa nu.¹³ ənyəyi nyi Alfa kidə Oməga, Gəməjəjə kidə vəxoə.¹⁴ Wóáyrá aməkəwó nya wówuwó bə wóatən dəmó nɔn bə nádú agbətiá i dó əduamə to yəhən wó mə.¹⁵ Aməkəwó aci xixənúawó i lənyi avuwó əfánkatəwó, matələtəwó, aməwutəwó, vodú-subótəwó kidə aməkə rən nə íxənəviwó.¹⁶ Ənyə yesu nɔd tiin Mawu əjedótó didá bə nává nyi ənukəpətoxótó kələ kidə Mawu əhamə nyi Davi yəkə kidə yə jijimə, ənkə wruetivi kələ dazoa.¹⁷ Gbəgbəa kidə ácuá læ bə «Va !» i aməkə səa ná núbə «Va !» Amədəsidiə kə əcikələtin ná vā aməsiamə kə ilə jroa n vā nucia afəto faaa.¹⁸ Nnyi ənutoxókəpə na amədəsidiə kə a sə ənyənúdétó kələ womala mə: «nə amədé có ənúdə isənkəpə, Mawu áco əfuməamə kə wónɔr də wómala mə isənkəpə.¹⁹ Nə amədə də əndə læ ənyənúdétó wómálá mə, Mawu adə yəto gomə læ agbətiə mə, kidə ədukəkəə kəwə wónɔr də wómala mə.²⁰ Aməkə do ənulávó kpə læ núbə «Ən matrəvə læ madi» Ácə vā Axotə Yesu !²¹ Míáxótə Yesu əmənuvəvə nánə kidə miawó sééé ! Ácə.